

فهرست كتاب معرفتنامه

نوع رابع فلك بروجى وآنده اولان كواكب ثوابتك ابعاد واجرامن بيلدرر ٢٨	فصل ثالث هيئت سماء سابعى وآنده اولان كوكب زحلى آلتى نوع ايله بيلدرر ٢٨	نوع اول كوكب زحلك فلك ممثلى هيئتن وحركت وطبيعتن بيلدرر ٢٨	نوع ثانى كوكب زحلك فلك خارج المركزى هيئتن وحركت طبيعيه سن بيلدرر ٢٩
نوع ثالث كوكب زحلك فلك تدويرى وكيفيت حركتن بيان ايدر ٢٩	نوع رابع كوكب زحلك استقامتن واقامتن وشمس ايله ارتباط واحتراقن بيلدرر ٢٩	نوع خامس كوكب زحلك اوج و حضيض ورأس وذنب جوزهرلرن بيلدرر ٢٩	نوع سادس كوكب زحلك طبيعت واوصافن ومسافه بعدن ومساحه جرمن بيلدرر ٣٠
فصل رابع هيئت سماء سادسى وآنده اولان مشترينك اوصافن بش نوع ايله بيان وعيان ايدر ٣٠	نوع اول كوكب مشترينك فلك ممثلى هيئتن وكيفيت حركت طبيعيه سن بيلدرر ٣٠	نوع ثانى كوكب مشترينك فلك خارج المركزى هيئتن وحركت طبيعيه سن بيلدرر ٣٠	نوع ثالث كوكب مشترينك فلك تدويرى هيئتن ومقدار حركتن بيلدرر ٣٠
نوع رابع كوكب مشترينك اقامتن واستقامتن وشمس ايله اولان ارتباط واحراقن بيلدرر ٣٠	نوع خامس كوكب مشترينك اوج و حضيض وجوزهرن واوصافن وبعد وجرمن بيلدرر ٣١	فصل خامس هيئت سماء خامسى وآنده اولان مريخك اوصافن بش نوع ايله بيان ايدر ٣١	نوع اول كوكب مريخك فلك ممثلى هيئتن وكيفيت حركت طبيعيه سن بيلدرر ٣١
نوع ثانى كوكب مريخك فلك خارج المركزى شكلن وحركت طبيعيه سن بيلدرر ٣١	نوع ثالث كوكب مريخك فلك تدويرى هيئتن ومقدار حركتن بيلدرر ٣٢	نوع رابع كوكب مريخك استقامتن واقامتن وشمس ايله اولان احتراقن بيلدرر ٣٢	نوع خامس كوكب مريخك اوج وحضيضن وجوزهرن واوصافن وبعد وجرمن بيلدرر ٣٣
فصل سادس هيئت سماء رابعى وآنده سلطان اولان شمسك اوصافن دورت نوع ايله بيلدرر ٣٣	نوع اول نير اعظمك خواص مجملنى وفلك ممثلنى وحركتنى بيلدرر ٣٣	نوع ثانى شمس منيرك فلك خارج المركزى هيئت وحركتيله بيلدرر ٣٣	نوع ثالث شمس منيرك اوج وحضيض وايكى اعتدال نقطه لرن وبطؤ وسرعتن بيلدرر ٣٣
نوع رابع شمس منيرك طبيعت و صفاتن ومنافع و تأثيراتن وبعد وعظمتن بيلدرر ٣٣	فصل سابع هيئت سماء ثالثى وآنده اولان كوكب زهره نك اوصافن بش نوع ايله بيلدرر ٣٤	نوع اول زهره زهرانك فلك ممثلى هيئتن ومقدار حركت طبيعيه سن بيلدرر ٣٤	نوع ثانى كوكب زهره نك فلك خارج المركزى شكلن وحركت طبيعيه سن بيلدرر ٣٤
نوع ثالث كوكب زهره نك فلك تدويرى هيئتن ومقدار وحركتن بيلدرر ٣٤	نوع رابع كوكب زهره نك استقامتن واقامتن وشمس ايله اولان ارتباط واحتراقاتن بيلدرر ٣٤	نوع خامس كوكب زهره نك اوج وحضيض وجوزهرن واوصافن وبعد و جرمن بيلدرر ٣٥	فصل ثامن هيئت سماء ثانيى وآنده اولان كوكب عطاردك احوالن بش نوعله بيان وعيان ايدر ٣٥

نوع اول كوكب عطاردك فلك ممثلى هيئتن وكيفيت حركت طبيعيه سن بيلدرر ٣٥	نوع ثانى كوكب عطاردك فلك مديرى وفلك حاملى هيئت وحركتيله بيلدرر ٣٥	نوع ثالث كوكب عطاردك فلك تدويرى هيئتن ومقدار حركتن بيلدرر ٣٦	نوع رابع كوكب عطاردك سرعت واستقامتن وشمس ايله اولان حالاتن بيلدرر ٣٦
نوع خامس كوكب عطاردك اوكي اوج وحضيضنك وجوزهرى مواضعن واوصافن بيلدرر ٣٦	فصل تاسع هيئت سماء دنيايى وآنده حاكم اولان قمر زيبايى واحوال واوصافنى آلتى نوعله بيلدرر ٣٦	نوع اول قمرك فلك جوزهرى وفلك مائلنى هيئت وحركتلريله بيلدرر ٣٦	نوع ثانى قمر برى بيكرك فلك حاملنى هيئت وحركتيله بيلدرر ٣٧
نوع ثالث كوكب قمرك فلك تدويرى هيئتن وكيفيت حركتن بيلدرر ٣٧	نوع رابع نير اعظمه نسبتله نير قمره عارض اولان احوالنى بيلدرر ٣٧	نوع خامس نير اعظمه نير اصغرله اولان كسوفى وقمرك خسوفى بيلدرر ٣٨	نوع سادس نير اصغرك طبيعت واوصافن ومسافه بعدن ومقدار جرمن بيلدرر ٣٨
فصل عاشر نير اصغرك تأثيرات واختياراتن وسائر سيارات وافلاكك احوالن بش نوع ايله بيلدرر ٣٨	نوع اول كوكب قمرك قدرت باريله مشاهده اولنان تأثيراتن بيلدرر ٣٩	نوع ثانى كوكب قمرك بروج اعتباريله اولان خواص واختياراتن بيلدرر ٣٩	نوع ثالث سبعه سياره نك تشبيهاتن وافاق اعتباريله تأثيرلرى ساعاتن بيلدرر ٤٠
نوع رابع افلاكك اعداد واصواتن وحركات وسكنلرن دوائر اعتباراتن بيلدرر ٤١	نوع خامس كواكب سبعه سياره نك وكيفيات اربعه نك مبدأ تأثيراتن بيلدرر ٤٢	باب ثالث كون وفساد اولان جهان اركان اربعه نك ومواليد ثلاثه نك احوالن اون فصلله بيلدرر ٤٥	فصل اول ماهيت عنصر نارى وآنك كيفيت احوال واطوارن دورت نوع ايله بيلدرر ٤٥
نوع اول كره نارك بعض احوال واطوارن بيان وعيان ايدر ٤٥	نوع ثانى عنصر نارك طبيعت وقابليتن ومسافه بعدن وثخنن بيلدرر ٤٥	نوع ثالث عنصر نارك عالمده موجود اولان انواعن بيان ايدر ٤٥	نوع رابع نارك سراجه اتصالنى روحك بدنه اتصالنه مشابهتن بيلدرر ٤٥
فصل ثانى ماهيت عنصر هوايى واوج طبقه سنك ايكى طبقه سنى وكائنات جوى دورت نوعله بيلدرر ٤٥	نوع اول كره هوانك حيزن وطبيعتن ومسافه بعدن وثخنن بيلدرر ٤٥	نوع ثانى كره هوانك طبقه علياسنده بولنان كائنات جوى بيلدرر ٤٥	نوع ثالث كره هوانك طبقه وسطاسنى وآنده بولنان كائنات جوى بيلدرر ٤٦
نوع رابع كره هوانك بيم طبقه وسطاسنده بولنان كائنات جوى بيلدرر ٤٦	فصل ثالث هوانك طبقه سفلاسنى وحركات واوصافنى سكز نوع ايله بيلدرر ٤٦	نوع اول عنصر هوانك طبقه سفلاسنك بعض احوالنى بيلدرر ٤٦	نوع ثانى هوانك طبقه سفلاسنده بولنان رياح مختلفه يى وجهاتنى بيلدرر ٤٧

نوع رابع فقرات رقبه نخاعندن نشأت ایدن اعصابی بیان ایدر ٩٧	نوع خامس صدر وصلبدن فقرات نخاعندن نشأت ایدن اعصابی بیلدرر ٩٧	فصل ثانی منابت عروق ضاربهیی وفوائدینی بش نوع ایله بیان ایدر ٩٧	نوع اول یورکدن نشأت ایدن شریان وریدیی بیان ایدر ٩٧
نوع ثانی یورکدن نشأت ایدن شریان کبیردن کتف ویدینه صعودینی بیلدرر ٩٨	نوع ثالث اعضاء رأسه صعود ایدن شرائینی بیان ایدر ٩٨	نوع رابع یورکدن اسفله نزول ایدن قسم اعظم شریانی بیان ایدر ٩٨	نوع خامس فخذین وساقین وقدمین سمتلرینه نزول ایدن شرائینی بیلدرر ٩٩
فصل ثالث منابت عروق ساکنهیی ومنافعنی آلتی نوع ایله بیان ایدر ٩٩	نوع اول کبددن نشأت ایدن عرق بابک فروع ومنافعن بیان ایدر ٩٩	نوع ثانی کبددن نشأت ایدن عرق اجوفک بعض فروع ومنافعن بیلدرر ٩٩	نوع ثالث کبددن نشأت ایدن عرق اجوفک صدر وکتفین ورقبه ورأسه صعودینی بیلدرر ١٠٠
نوع رابع کبددن نشأت ایدن عرق اجوفک ساعد ویدینه کلن فروعنی بیلدرر ١٠٠	نوع خامس عرق اجوفک کبددن اسفل بدنه اینن قسم اعظمنک فروعنی بیلدرر ١٠٠	نوع سادس عرق اجوفک قسم نازلنک فخذین اسافلنه کیدن فروعنی ومنافعنی بیان ایدر ١٠١	فصل رابع بدن انسانده بولنان انواع قوایی ومبدأ افعال اعضایی ونفوس اربعهیی آلتی نوع ایله بیلدرر ١٠١
نوع اول بدن انسانده اولان انواع قوایی ومبادی افعال اعضایی بیان ایدر ١٠١	نوع ثانی بدن انسانده اولان نفس طبیعیه ایله نفس نباتیهیی وخادملری بولنان قوایی بیلدرر ١٠١	نوع ثالث بدن انسانده اولان نفس حیوانیهیی وحواس خمسهٔ ظاهرهیی بیلدرر ١٠٣	نوع رابع نفس حیوانیهنک بدنده اولان خدامندن حواس خمسهٔ باطنهیی بیان ایدر ١٠٣
نوع خامس نفس حیوانیهنک بدنده اولان خدامندن قوت غضبیه وقوت شهوتیهیی بیلدرر ١٠٤	نوع سادس بدن انسانده متصرف بولنان نفس رابعهٔ انسانیهیی خدامیله بیلدرر ١٠٤	فصل خامس حکمت اشکال اعضایی واختلاف قیافاتی واحکام اختلاجاتی سکز نوع ایله بیان ایدر ١٠٤	نوع اول حکمت اشکال اعضاء رأس انسانی وفوائدینی بیان ایدر ١٠٤
نوع ثانی حکمت اشکال اعضاء سائرهٔ جسم انسانی ومنافعنی بیلدرر ١٠٥	نوع ثالث قیافت اعضای انسانه فراسته نظرله منافعنی بیلدرر ١٠٥	نوع رابع قیافت اعضای رأس ورقبهیی اقتضاسی اولان احکامیله بیلدرر ١٠٦	نوع خامس قیافت اعضاء باقیهٔ بدنی احکامیله بیلدرر ١٠٦
نوع سادس علامات جمال نسوانی ودلائل رسوم حسن وآنی بیان ایدر ١٠٧	نوع سابع قیافات اعضانک تعدیل دلائل اضدادینی ونفوس احکامنی بیلدرر ١٠٨	نوع ثامن بدن انسانده عروق ایچنده اولان اختلاج اعضایی احکامیله بیلدرر ١٠٨	باب خامس آدمی عالمه تطبیق وانفس آفاقه توفیق وصحت بدنی وموتی دورت فصلله بیان ایدر ١٠٩

فصل اول

٦

فصل اول بدن انسانک ازمنه وامکنهیه مشابهتن سکز نوع ایله بیان ایدر ١٠٩	نوع اول عالم آدم ایچون خلق اولندیغن وجمیع اشیا مثاله آدمده بولندیغن بیلدرر ١٠٩	نوع ثانی عالم انسانی عالم کبیره تطبیق وبعض اعضاسن ارضه توفیق ایتمهنک طریقن بیلدرر ١٠٩	نوع ثالث عالم انسانک عالم افلاکه مشابهتن بیلدرر ١٠٩
نوع رابع بدن انسانک زمان ومکانه وشهر ومعاشره وآنکه روحن سلطانه تشبیه وتمثیلاتن بیلدرر ١١٠	نوع خامس انسانک قلبنده بولنان اخلاق ذمیمهنک حیواناته مشابهتن ورؤیا تعبیراتن بیلدرر ١١٠	نوع سادس آفاق وانفس بربرینه تطبیق اولندیغن وشکل عالم انسانک عالم کبیرک عکسی اولدیغن بیلدرر ١١٠	نوع سابع انسانک باطن وظاهرینی جهانک باطن وظاهرینه مطابق اولدیغن بیان ایدر ١١١
نوع ثامن عالم انسانک عالم آخرته وجوهایله مشابهت ومشاکلتن بیان ایدر ١١١	فصل ثانی انسان کندی وجودندن خالقنک وجودن وکندی صفاتندن آنک صفاتن آلتی نوع ایله بیان ایدر ١١٢	نوع اول انسان کندی وجودندن خالقنک وجودینی ادراکی طریقن بیلدرر ١١٢	نوع ثانی صفات روح انسانک صفات ذات رحمانیه مشابهتن ادراکی طریقن بیلدرر ١١٢
نوع ثالث انسان کندی بدننده تصرفندن خدانک عالمده تصرفنی ادراکی بیلدرر ١١٣	نوع رابع انسان کندی نفسنی تنزیهندن ربنی تنزیهنک ادراکی طریقن بیلدرر ١١٣	نوع خامس تنزیه روح انسانی وفنای جسم وبقای جانی حکیمانه بیان ایدر ١١٣	نوع سادس عالملک لب لبابی انسان کامل اولدیغن وعبودیتله رضایی بولدیغن بیلدرر ١١٤
فصل ثالث لازم المحافظه بولنان اعضای مرکبهٔ جانی وصحت بدن انسانی اون بر نوع ایله بیان ایدر ١١٥	نوع اول محافظهسی لازم اولان اعضای مرکبهٔ روحک ماهیتلرینی ومواضع ومنافعن بیان ایدر ١١٥	نوع ثانی صحت بدن انسانک حفظ وحراستی ارکانندن اولان امزجهیی بیان ایدر ١١٥	نوع ثالث صحت بدن انسانک حفظی ارکانندن اولان اسباب ستهٔ ضروریهیی بیلدرر ١١٦
نوع رابع اسباب ستهٔ ضروریهدن اوچ سببک تعدیلاتن بیان ایدر ١١٧	نوع خامس اسباب ستهٔ ضروریهدن ثلاثهٔ باقیهنک تعدیلاتن بیلدرر ١١٧	نوع سادس حالت صحتده معتاد اولنان مستفرغاتدن جماع وحمامک تعدیلاتن بیلدرر ١١٨	نوع سابع کثیر الاستعمال اولان ادویه واغذیهنک منافعن ابجد هوز حطی ایله بیلدرر ١١٩
نوع ثامن کثیر الاستعمال اولان ادویه واغذیهنک اسما واحکامی کلمن سعفص حروفیله بیلدرر ١٢٠	نوع تاسع کثیر الاستعمال اولان ادویه واغذیهنک اسما وخواصن قرشت ثخذ ضظغ حروفیله بیلدرر ١٢١	نوع عاشر صحت وجوده عواید اولان اکل وشربک آداب وقواعدن وبعض اطعمهنک فوایدن بیلدرر ١٢٢	نوع حادی عشر آداب دین مبین اوزره ثیابی تحسین ایتمهنک رسم وآیینن بیلدرر ١٢٢
فصل رابع موتک فضیلت وحقیقتن ونزع حالتن ونشوء نائمه کیفیتن یدی نوع ایله حکیمانه بیلدرر ١٢٣	نوع اول موتک فضائل وفوائدنی آیات واحادیث ایله بیان وعیان ایدر ١٢٣	نوع ثانی موتک حد وحقیقتن وراحت وسلامتن بیلدرر ١٢٤	نوع ثالث موت انسانک کنه وماهیتن تفصیلا بیان ایدر ١٢٤

نوع عاشر سهرك اقسامك وحال ومقاملك بيان ايدر ١٥٧	فصل ثالث اركان ستهٔ راه عرفانك اوچنجی ركنی اولان تقليل كلامك فوائدن التی نوع ايله بيان ايدر ١٥٨	نوع اول تقليل كلامی آيات قرآنيه واحاديث نبويه ايله بيان ايدر ١٥٨	نوع ثانی تقليل كلام موجب اجتناب آثام ومورث عزت واحترام اولديغن بلدرر ١٥٨
نوع ثالث حفظ لسانك حفظ اعضا وحفظ اوقات وستر اسرار اولديغن بلدرر ١٥٩	نوع رابع تقليل مقام مورث عزت واقبال ومنتج نيل كمال اولديغن بلدرر ١٥٩	نوع خامس صمت لسان حفظ احوال دل وجان اولديغن وطالب عرفان ترد وجهات قيلديغن بلدرر ١٦٠	نوع سادس صمتك اقسامی وحال ومقامی نه اولديغن واهل عرفان احوال قلبی رموز ايله اشارت قيلديغن بلدرر ١٦٠
فصل رابع اركان ستهٔ راه عرفانك دوردنجی ركنی اولان عزلت انامك منافعن اون نوع ايله بيان ايلر ١٦١	نوع اول عزلت ناسی آيات قرآنيه واحاديث قدسيه ايله بيان ايدر ١٦١	نوع ثانی عزلت انام موجب عزت واحترام اولديغن احاديث شريفه ايله بلدرر ١٦١	نوع ثالث عزلت انام سبب قربت رب الانام ومورث انس مدام اولديغن بلدرر ١٦١
نوع رابع عزلت انام نتيجت كرام ولذت مدام وحضور تام اولديغن بلدرر ١٦٢	نوع خامس عزلت انام موجب طاعت رب الانام ومورث حضور تام اولديغن بلدرر ١٦٢	نوع سادس عزلت انام عادت كرام وموجب حضور تام ومورث نيل مرام اولديغن بلدرر ١٦٢	نوع سابع عزلت انام موجب فكر تام ومعين توجه تام اولديغن بلدرر ١٦٣
نوع ثامن عزلت ناس ايدن عارفلر ايكی صنف اولديغن بلدرر ١٦٣	نوع تاسع ناسك اقسام وحالتن بيان وعيان ايدر ١٦٤	نوع عاشر نهايت عزلت اولان خلوت دخولك شروط واركان واصولن بلدرر ١٦٤	فصل خامس اركان ستهٔ راه عرفانك بشنجی ركنی اولان ذكر مدامك فوائدن طقوز نوع ايله بلدرر ١٦٦
نوع اول ذكر مدامی آيات قرآنيه واحاديث قدسيه ايله بلدرر ١٦٦	نوع ثانی ذكر مدام سبب انس رب الانام اولديغن احاديث شريفه ايله بلدرر ١٦٦	نوع ثالث ذكر مدامك فضائل وفوائدن بيان وعيان ايدر ١٦٦	نوع رابع ذكر مدامك خواص وتأثيراتن بيان وعيان ايدر ١٦٧
نوع خامس ذكر مدامك نتايج واستغراق تمامك وحالات وكراماتن بيان ايدر ١٦٨	نوع سادس ذكر مدامك مراتب ثلاثه‌سن بلدرر ١٦٨	نوع سابع ذكر لسانك نهايتی علاماتن بيان ايدر ١٦٩	نوع ثامن ذكر مدامك آداب واشتغالن وتأثيرات واحوالن بيان ايدر ١٦٩
نوع تاسع كلمهٔ توحيدك فضائل وكراماتن وخواص وتأثيراتن بيان ايدر ١٧٠	فصل سادس اركان ستهٔ راه عرفانك آلتنجی ركنی اولان فكر تامك فوائدن ايكی نوع ايله بيان ايدر ١٧١	نوع اول فكر وفراستله قلبی حفظ وحراست ايتمه‌نك طريقن بلدرر ١٧١	نوع ثانی قلبه گلن خواطرك منشأ واساميسن وخير وشرلرينك علاماتن بيان ايدر ١٧٢

نوع ثالث

نوع ثالث اصل اصول اولان قلب انسانك الزم اولان حفظ وحراستن بلدرر ١٧٢	نوع رابع حفظ بدندن حفظ قلب اهم والزم اولديغن بيان ايدر ١٧٣	نوع خامس قلبك اصول آفاتنی واصناف علاجاتنی واسما وصفاتنی بلدرر ١٧٣	باب ثالث اصول مقامات روح انسانی فصول اربعه ايله تفصيل ايدر ١٧٤
فصل اول اصول راه عرفانك اولكی اصلی اولان توكلك فضائلن يدی نوع ايله بلدرر ١٧٤	نوع اول فضائل توكلی آيات قرآنيه واحاديث نبويه ايله بلدرر ١٧٤	نوع ثانی كمال توكلك تعريفات وكراماتن وتأثيرات وحالاتن بيان ايدر ١٧٥	نوع ثالث حق تعالی‌یه توكل ورزق امرنده هم اهم والزم اولديغن بلدرر ١٧٥
نوع رابع توكل تامك حد وحقيقتن ووجوه حكمتن بيان ايدر ١٧٦	نوع خامس توكل تامك تأثيرات وكراماتن واهل توكلك بعض حكاياتن بيان ايدر ١٧٧	نوع سادس كمال توكل رزق امرنده هم جمله‌يه اهم والزم اولديغن بيان ايدر ١٧٧	نوع سابع توكل تامك تحصيل نظامن واهلنك راحت مدامن بيان ايدر ١٧٨
فصل ثانی اصول اربعهٔ راه عرفانك ايكنجی اصلی اولان تفويضك فوائدن سكز نوع ايله بلدرر ١٧٩	نوع اول فضائل تفويضی آيات بينات واحاديث شريفه ايله بيان ايدر ١٧٩	نوع ثانی تفويض وتسليمك تعريف وحقيقتن وتأثير ومنفعتن بيان ايدر ١٧٩	نوع ثالث تفويض وتسليمك شروط وفوائدن بيان وعيان ايدر ١٨٠
نوع رابع تفويض وتسليم انسانه اهم والزم اولديغنك سبب وسرن بلدرر ١٨٠	نوع خامس تفويض وتسليم اكسير عظيم بلكه جنت نعيم اولديغن بيان ايدر ١٨١	نوع سادس تفويض وتسليمك تأثيرات وفوائدن بيان ايدر ١٨١	نوع سابع تفويض وتسليم انسان ايچون جميع امورنده جمله‌دن اهم والزم اولديغن بلدرر ١٨٢
نوع ثامن تفويض وتسليمك كيفيت ونتايجن واسباب ووجوهن بيان ايدر ١٨٢	فصل ثالث اصول اربعهٔ راه عرفانك اوچنجيسی اولان صبرك فوائد وعوايدن التی نوع ايله بلدرر ١٨٢	نوع اول فضائل صبری آيات بينات واحاديث شريفه ايله بيان ايدر ١٨٣	نوع ثانی صبر وتحملك حد وحقيقتن وحلاوت وكراماتن بيان ايدر ١٨٣
نوع ثالث صبر وتحملك تأثيرات وفوائدن بيان ايدر ١٨٤	نوع رابع صبر وتحملك اقسام ومنافعن وجزع وفزعك آفاتن بيان ايدر ١٨٤	نوع خامس صبر ايله هر كمال حاصل اولديغن ونهايتی رضا اولديغن بلدرر ١٨٥	نوع سادس صبر وتحملك تحصيلی طريقن نتيجه تمثيل ايله بيان ايدر ١٨٥
فصل رابع اصول اربعهٔ راه عرفانك دوردنجيسی اولان رضانك التی نوعن بيان ايدر ١٨٦	نوع اول فضائل رضانی آيات واحاديث ايله بيان ايدر ١٨٦	نوع ثانی قضايه رضانك تعريف وحقيقتن بيان ايدر ١٨٧	نوع ثالث قضايه رضانك فوائد وعلامت واقسامن بيان ايدر ١٨٧

نوع ثامن عشر

کفنه

کفنهٔ محمد ذکری افندی

کوکل حقی بلورسک ونری سودی وتری سوکنده نوله ونریله فهرست اولسه ذکری معرفتنامه		سوین جانلرده مطلقک مقبل اولمق تنده اچلدی کنز عرفان مژده لر عشاقه هر قدمده

١٩٢

معرفتنامه حقیقه بو
معرفتنامه ده بل زنکی هو

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

حمد بی حد ۰ وشکر بی عد ۰ وثنای مؤبد ۰ بر واحد فرد واحد حضرتلرینه اولسونکه هر شیئی
اکوانی علم ازلیسیله مقدر وقیدیق قیلوب ۰ اعیانی جهانی فیض لم یزلیسیله مرتب ومعین قیلوب
کلشن عالمی کل آدم ایله معطر ومزین قیلمشدر ۰ وجمله جهانی انسان ایچون ۰ وآنی کندی معرفتیچون
وار ایدوب ۰ حقایق اشیا ایله دقایق معانی بالجمله آنده اجمال واظهار ایدوب ۰ روح انسانی
جامع اسما ومصورت وحامل امانت ومحل اسرار ایتمشدر ۰ وهیئت عالمده اولان نتیجه بیک حکمتنه
عمالی واقف ایلیوب ۰ کتاب جهانک هر بر حرفنده آیات معرفتی مطالعه ایدنلری عارف ایلیوب کوکل عالمنده
دخول ایدن عبادی کعبه حضورنده عاکف ایلمشدر ۰ وافضل صلوات واکمل تحیات واحسن تسلیمات
اول سید کائنات واشرف مخلوقات وخلاصه موجودات ۰ پیغمبرمز حضرتلرینک اسم اعظم وعقل اول اولان
روح اکملنه اولسونکه ۰ لولاک لولاک لما خلقت الافلاک خطابیله مستطاب اولمشدر ۰ وخلق ظلمت
جهاندن انوار هدایتله اخراجیله کندی نفسن بیلن امتی معرفت حقی بولمشدر ۰ وآل واصحابنه هم
تحیات اولسونکه ۰ اقوال وافعال وعقاید واخلاقده جمله سنده آکا تابع اولوب ۰ نور ایمان
وحضور عرفان ایله کوکللری طولمشدر ۰ رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ۰ اما بعد بو حقیر فقیر حقی
ابراهیم حقی ۰ اول عزیز شریف مخدومی ۰ السید احمد نعیمی ایچون ۰ بو کتاب کتابیله آکا خطابی
ایدرکه ای عزیز اعزک الله فی الدارین ۰ معلوم اولسونکه ۰ حق تعالی بکی عالمی بنی آدم ایچون وآنلری
آنجق کندی معرفتیچون خلق ایلدیکی جمله طیورمشدر ۰ نته کیم لطف وکرمیله کنت کنزا مخفیا فاحببت
ان اعرف فخلقت الخلق لیعرفونی بیورمشدر ۰ پس خلقت عالم وآدمدن مقصد اقصی ۰ ومطلب اعلی معرفت
مولادر ۰ لکن بو دولت ابدیه ۰ وسعادت سرمدیه که جمله دن اولادر ۰ آنجق معرفت نفسه مربوط
اولوب ۰ معرفت نفس دخی معرفت بدنه منوط اولوب ۰ معرفت بدن هم معرفت عالمه موقوف اولوب
معرفت عالم ایسه علوم حقیقیه ایله موصوف اولدیغیچون ۰ بر مقدار علم هیئت وحکمتدن اخذ وجمع
ایدوب ۰ بر مقدار دخی علم تشریح ابدان وانفسدن انتقاد وانتخاب ایدوب ۰ بر مقدار هم علم قلوب وعرفاندن
اقتباس والتماس ایدوب ۰ لسان ترکییه ترجمه ایله بو کتاب مستطابی فقط بر مقدمه واوچ فن وبر خاتمه
اوزره تألیف وتصنیف ایلدیکه ۰ مقدمه سی معرفت هیئت اسلام واجمال احوال دو جهان ۰ وفن اول
معرفت هیئت عالم وتفصیل حکمت اشیا واعیان ۰ وفن ثانی معرفت اشکال ترکیب ابدان وماهیت نفس

انسان ۰ وفن ثالث معرفت کیفیت نیل عرفان ۰ وتحقیق حضور یزدان ۰ وخاتمه سی معرفت
آداب وارکان صحبت یاران واقارب جیران اولمق اوزره ترتیب وتنظیم ایلدم ۰ تاکیم اولا مقدمه دن آیات
بینات ایله ثابت اولان عجایب اطوار اکوانی اجمالا بیلوب ۰ غرایب احوال دو جهانی تیقن قیلدقده ۰ اعتمادکی
برله اعتقاد تام ایدوب ۰ جمله نک خالق وصانعن بیله سن ۰ وعظمت وقدرتن تفکر وتذکر قیله سن ۰
بعده فن اولدن بدایع صنایع خالقی عالم آفاقده اجمالا تفصیلا سیر ایدوب ۰ اسرار جهانه واقف اولدقده ۰
عالم قشر آدم ۰ وآدم لب عالم اولدیغن بیلوب ۰ جمله دن فارغ اوله سن ۰ وکندی کندیکه کله سن ۰ بعده
فن ثانیدن عجایب قدرت صانعی کندی جسم وجانکده اجمالا کوروب ۰ عالم کبیرده هر نه وار ایسه جمله
مثالنی کندی وجودکده بولدقده ۰ وجودک بر کوچک عالم اولدیغن بیلوب ۰ کندی نفسکه کله سن ۰ وعلم
الانفسده آیات بیناته مولایی تماشا قیله سن ۰ وکندی روحکی اقلیم وجودک سلطانی بولوب ۰ قدر وقیمتکه
واقف اولوب ۰ معرفت نفس مرتبه سن بوله سن ۰ وکندی عالمکده سلطان اوله سن ۰ بعده فن ثالثدن حضرت
مقلب القلوبک عجایب الحالاتن ۰ وغرایب تصرفاتن ۰ وقلوبه قرب ذات وصفاتن ۰ عالم اکبر اولان دلده ۰ علم
الیقین بیلوب ۰ ما سوادن آزاد اولوب ۰ جمله نی ونودوب ۰ هب ایدوب ایلین متصرف برآنی بولدقده ۰ عالم
وحدته ایروب ۰ اول واحد فردک وحدانیتن بصیرتکله عین الیقین کوروب ۰ معرفت الهه دولتنه نائل اوله سن
وسعادت قربی حق الیقین بولوب ۰ ابدا آنکله قاله سن ۰ آخر کار خاتمه دن علم کثرتده اولان احکام مراتب وجودکی
بلوب ۰ حدودنی حفظ وصیانت قلوب ۰ مخلوق خدایه رفق ومدارات ایله محبوب القلوب والیفته ۰ سلامتله
جمعیت خاطر بوله سن ۰ وراحتله عزیز عالم اوله سن ۰ چونکه بو کتاب بحر بلیغک نظامی بو اسلوب لطیف اوزره تمام اولوب
نظر قبول ایله مطالعه ایدنلری حقیقت مولی یه فیوضات مطلع ایتمشدر ۰ پس بوکا معرفت نامه نام اولوب ۰ تاریخ اختتامی
بیک یوز یتمش سنه ده تمام شدر ۰ بیت ۰ دیر بو تألیفنه حقی تاریخ ۰ معرفتنامه ده بل زنکی هو ۰

مقدمة الکتاب

آیات قرآنیه واحادیث نبویه مفهوم منیجه اعتماد واعتقاد اولنه جق امور دینیه ۰ ولوازم یقینیه دن اولان هیئت
اسلام اوزره ۰ ترتیب خلقت عرشی وکرسی وجنانی ۰ وسموات وارضین وبحار ونیرانی ۰ واشراط ساعت واحوال
واهوال قیامت وخراب وفنای جهانی ۰ وبقای عالم والطاف رحمانی ۰ فصول اربعه ایله تفصیل ایدر ۰ فصل اول
اجمال ترتیب خلقت عالمی ۰ وکیفیت عظمت عرش اعظمی ۰ وحمله عرشی ۰ واول کروبیون محترمی ۰ وحولنده اولان
انهار وملائکه وسائر امی ۰ وتختنده اولان کرسی ۰ وسدره ولوح وقلمی ۰ آلتی نوع ایله بیان ایدر ۰ نوع اول
خلاق جهانک عالمده اولان بدایع صنایعن تفکر وتذکره هادی وبادی اولان آیات بیناتی تبصره بیان ایدر
ای عزیز معلوم اولسونکه حق تعالی بو عالمی وجود ووحدانیتنه علامت ایدوب ۰ جمیع اشیاده اولوهیته
اظهار صنعتله حقایق حکمتن طیورمشدر ۰ وکندی معرفتنه عبادنی ترغیب ایچون کلام قدیمنده عظمتیله بیورمشدر
الآیات المکتوبة علی الترتیب الذی فی المصحف الشریف ۰ بسم الله الرحمن الرحیم ۰ الحمد لله رب
العالمین ۰ الم تعلم ان الله له ملک السموات والارض وما لکم من دون الله من ولی ولا نصیر ۰ الله لا اله
الا هو الحی القیوم لا تأخذه سنة ولا نوم له ما فی السموات وما فی الارض من ذا الذی یشفع عنده الا باذنه یعلم
ما بین ایدیهم وما خلفهم ولا یحیطون بشیء من علمه الا بما شاء وسع کرسیه السموات والارض ولا یؤده
حفظهما وهو العلی العظیم ۰ ان الله لا یخفی علیه شیء فی الارض ولا فی السماء هو الذی یصورکم فی الارحام

انتهی وفق لنا

يكيف يشاء لا اله الا هو العزيز الحكيم • ولله ما في السموات والارض والى الله ترجع الامور • ان في خلق السموات
والارض واختلاف الليل والنهار لايات لاولى الالباب • الذين يذكرون الله قياما وقعودا وعلى جنوبهم ويتفكرون
في خلق السموات والارض ربنا ما خلقت هذا باطلا سبحانك فقنا عذاب النار • ولله ما في السموات وما في الارض
وكان الله بكل شيء محيطا • ولله ملك السموات والارض وما بينهما واليه المصير • لله ملك السموات والارض
وما فيهن وهو على كل شيء قدير • وهو الله في السموات وفي الارض يعلم سركم وجهركم ويعلم ما تكسبون • وله
ما سكن في الليل والنهار وهو السميع العليم • وعنده مفاتح الغيب لا يعلمها الا هو ويعلم ما في البر
والبحر وما تسقط من ورقة الا يعلمها ولا حبة في ظلمات الارض ولا رطب ولا يابس الا في كتاب مبين • وله من في السموات
والارض كل له قانتون • وكذلك نري ابراهيم ملكوت السموات والارض وليكون من الموقنين • اني وجهت وجهي
للذي فطر السموات والارض حنيفا وما انا من المشركين • ذلكم الله ربكم لا اله الا هو خالق كل شيء فاعبدوه وهو
على كل شيء وكيل • ان ربكم الله الذي خلق السموات والارض في ستة ايام ثم استوى على العرش يغشي الليل النهار
يطلبه حثيثا • والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمين • ان الله
له ملك السموات والارض يحيي ويميت وما لكم من دون الله من ولي ولا نصير • وما يعزب عن ربك من مثقال
ذرة في الارض ولا في السماء ولا اصغر من ذلك ولا اكبر الا في كتاب مبين • قل انظروا ماذا في السموات
والارض • ان كل من في السموات والارض الا آتي الرحمن عبدا لقد احصيهم وعدهم عدا • لو كان فيهما آلهة الا
الله لفسدتا فسبحان الله رب العرش عما يصفون • الم تر الى ربك كيف مد الظل ولو شاء لجعله ساكنا ثم جعلنا
الشمس عليه دليلا • ثم قبضناه الينا قبضا يسيرا • وترى الجبال تحسبها جامدة وهي تمر مر السحاب صنع الله
الذي اتقن كل شيء انه خبير بما تفعلون • الله الذي يرسل الرياح فتثير سحابا فيبسطه في السماء كيف يشاء ويجعله كسفا
فترى الودق يخرج من خلاله فاذا اصاب به من يشاء من عباده اذا هم يستبشرون • فانظر الى آثار رحمت الله كيف
يحيي الارض بعد موتها ان ذلك لمحيي الموتى وهو على كل شيء قدير • الم تر ان الله يولج الليل في النهار ويولج النهار
في الليل وسخر الشمس والقمر كل يجري الى اجل مسمى وان الله بما تعملون خبير • الله الذي خلق السموات والارض
وما بينهما في ستة ايام ثم استوى على العرش ما لكم من دونه من ولي ولا شفيع افلا تتذكرون • الحمد لله
الذي له ما في السموات وما في الارض وله الحمد في الآخرة وهو الحكيم الخبير • يعلم ما يلج في الارض وما يخرج منها
وما ينزل من السماء وما يعرج فيها وهو الرحيم الغفور • عالم الغيب لا يعزب عنه مثقال ذرة في السموات ولا
في الارض ولا اصغر من ذلك ولا اكبر الا في كتاب مبين • ان الله يمسك السموات والارض ان تزولا ولئن زالتا
ان امسكهما من احد من بعده انه كان حليما غفورا • وآية لهم الارض الميتة احييناها واخرجنا منها حبا
فمنه ياكلون • وجعلنا فيها جنات من نخيل واعناب وفجرنا فيها من العيون • لياكلوا من ثمره وما عملته
ايديهم افلا يشكرون • سبحان الذي خلق الازواج كلها مما تنبت الارض ومن انفسهم ومما لا يعلمون • وآية لهم
الليل نسلخ منه النهار فاذا هم مظلمون • والشمس تجري لمستقر لها ذلك تقدير العزيز العليم • والقمر قدرناه منازل
حتى عاد كالعرجون القديم • لا الشمس ينبغي لها ان تدرك القمر ولا الليل سابق النهار وكل في فلك يسبحون • وآية لهم انا
حملنا ذريتهم في الفلك المشحون • وخلقنا لهم من مثله ما يركبون • اوليس الذي خلق السموات والارض بقادر على ان
يخلق مثلهم بلى وهو الخلاق العليم • انما امره اذا اراد شيئا ان يقول له كن فيكون • فسبحان الذي بيده ملكوت
كل شيء واليه ترجعون • رب السموات والارض وما بينهما العزيز الغفار • وما قدروا الله حق قدره والارض
جميعا قبضته يوم القيمة والسموات مطويات بيمينه سبحانه وتعالى عما يشركون • ونفخ في الصور فصعق من
في السموات ومن في الارض الا من شاء الله ثم نفخ فيه اخرى فاذا هم قيام ينظرون • واشرقت الارض بنور ربها ووضع
الكتاب وجيء بالنبيين والشهداء وقضي بينهم بالحق وهم لا يظلمون • ووفيت كل نفس ما عملت وهو اعلم بما يفعلون
وسيق الذين كفروا الى جهنم زمرا حتى اذا جاؤها فتحت ابوابها وقال لهم خزنتها الم ياتكم رسل منكم يتلون عليكم
آيات ربكم وينذرونكم لقاء يومكم هذا قالوا بلى ولكن حقت كلمة العذاب على الكافرين • قيل ادخلوا

ابواب جهنم خالدين فيها فبئس مثوى المتكبرين • وسيق الذين اتقوا ربهم الى الجنة زمرا حتى اذا جاؤها وفتحت ابوابها
وقال لهم خزنتها سلام عليكم طبتم فادخلوها خالدين • وقالوا الحمد لله الذي صدقنا وعده واورثنا الارض
نتبوأ من الجنة حيث نشاء فنعم اجر العاملين • وترى الملائكة حافين من حول العرش يسبحون بحمد ربهم وقضي
بينهم بالحق وقيل الحمد لله رب العالمين • الله الذي جعل لكم الارض قرارا والسماء بناء وصوركم فاحسن صوركم
ورزقكم من الطيبات ذلكم الله ربكم فتبارك الله رب العالمين • الا انه بكل شيء محيط • فاطر السموات والارض
جعل لكم من انفسكم ازواجا ومن الانعام ازواجا يذرؤكم فيه ليس كمثله شيء وهو السميع البصير • وهو الذي
في السماء اله وفي الارض اله وهو الحكيم العليم • وتبارك الذي له ملك السموات والارض وما بينهما وعنده
علم الساعة واليه ترجعون • وما خلقنا السموات والارض وما بينهما لاعبين • ما خلقناهما الا بالحق ولكن
اكثرهم لا يعلمون • فلله الحمد رب السموات ورب الارض رب العالمين • وله الكبرياء في السموات والارض وهو
العزيز الحكيم • وسخر لكم ما في السموات وما في الارض جميعا منه ان في ذلك لايات لقوم يتفكرون • ولله جنود
السموات والارض وكان الله عليما حكيما • ولله ملك السموات والارض يغفر لمن يشاء ويعذب من يشاء
وكان الله غفورا رحيما • يسئله من في السموات والارض كل يوم هو في شان فباي آلاء ربكما تكذبان • كل
من عليها فان ويبقى وجه ربك ذو الجلال والاكرام • سبح لله ما في السموات والارض وهو العزيز الحكيم
له ملك السموات والارض يحيي ويميت وهو على كل شيء قدير • هو الاول والآخر والظاهر والباطن وهو بكل
شيء عليم • هو الذي خلق السموات والارض في ستة ايام ثم استوى على العرش يعلم ما يلج في الارض وما يخرج
منها وما ينزل من السماء وما يعرج فيها وهو معكم اينما كنتم والله بما تعملون بصير • له ملك السموات والارض
والى الله ترجع الامور • يولج الليل في النهار ويولج النهار في الليل وهو عليم بذات الصدور • الم تر ان الله يعلم
ما في السموات وما في الارض ما يكون من نجوى ثلثة الا هو رابعهم ولا خمسة الا هو سادسهم ولا ادنى من
ذلك ولا اكثر الا هو معهم اينما كانوا ثم ينبئهم بما عملوا يوم القيمة ان الله بكل شيء عليم • يسبح له ما في
السموات والارض وهو العزيز الحكيم • يسبح لله ما في السموات وما في الارض له الملك وله الحمد وهو على كل شيء
قدير • خلق السموات والارض بالحق وصوركم فاحسن صوركم واليه المصير • يعلم ما في السموات والارض ويعلم
ما تسرون وما تعلنون • والله عليم بذات الصدور • الله الذي خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن يتنزل
الامر بينهن لتعلموا ان الله على كل شيء قدير • وان الله قد احاط بكل شيء علما • تبارك الذي بيده الملك وهو على كل
شيء قدير • الذي خلق الموت والحيوة ليبلوكم ايكم احسن عملا • وهو العزيز الغفور • الذي خلق سبع سموات
طباقا ما ترى في خلق الرحمن من تفاوت فارجع البصر هل ترى من فطور • ولقد زينا السماء الدنيا بمصابيح
وجعلناها رجوما للشياطين واعتدنا لهم عذاب السعير • قل هو الذي ذرأكم في الارض واليه تحشرون • الم تروا كيف
خلق الله سبع سموات طباقا وجعل القمر فيهن نورا • وجعل الشمس سراجا والله انبتكم من الارض نباتا ثم يعيدكم
فيها ويخرجكم اخراجا • والله جعل لكم الارض بساطا لتسلكوا منها سبلا فجاجا • • • • •

نوع ثانی

اجمال ترتیب خلقت عالمی بلدر • ای عزیز معلوم اولسونكه اهل تفسیر واهل حدیث اتفاق ایتمشلردركه
اول ذات قدس تعالی وتقدس حضرتلری مرتبهٔ احدیتده بر كنز مخفی ایكن معروف اولمغی مراد ومحبت ایلسیله عالم
ارواحی وعالم اجسامی خلق ایدوب كندی جمال رحمتی وكمال قدرتی وجلال عظمتی ونوال نعمتی وانواع صنعتی
واسرار حكمتی ظهوره كتورمك مراد ایلدكده جمیع مخلوقاتندن اقدم كم عدمدن بر جوهر محض نوری وجوده كتوردی
وبعض روایتده كندی نورندن بر لطیف وعظیم جوهر وار ایدوب آندن جمیع كائناتی تدریج وترتیب ایله اظهار ایتمشدر
وكا جوهر اول ونور محمدی ولوح محفوظ وعقل كل وروح اضافی تسمیه ایدرلركه جمیع ارواح واجسامك
مبدأ ومنشأی اول جوهردر • چونكه حق تعالی تجلی ایله او جوهره بر باقمشدر هماندم اول جوهر حیاسندن اریوب
صو مثلی آقمشدر • وآنك زبدهٔ خالصی فوقنه چقمشدر • بس اول زبدهدن ابتدا نفس كلی یاراتدی • بعده ارواح

ملائکه‌یی • بعده ارواح انبیایی • بعده ارواح اولیایی • بعده ارواح عارفینی • بعده ارواح عابدینی • بعده
ارواح مؤمنینی • بعده ارواح کافرینی • بعده ارواح جنی • بعده ارواح شیاطینی • بعده ارواح حیوانانی • بعده
ارواح نباتاتی • بعده ارواح طبایعی خلق ایتمشدر • و ارواح مذکوره ایچون علی مراتبهم مقامات معلومه تعیین
ایدوب • هر صنفک کندی مقام معلومنده کیتمشدر • و هر روح کندی جنسنی بولوب جنود مجنده اولوب هر فرقه
مقامنده قالمشدر • و عالم ملکوت بو اون درت انواع ارواح ایله تمام اولمشدر • و بو عالمک اعلی و اصفی و الطفنه عالم غیب
و عالم لاهوت • و عالم جبروت اطلاق ایدرلر • و اوسطنه عالم ارواح • و عالم معانی • و عالم مرتسمه ایدرلر • و ادنی و اکثف
و اجسامه اقربنه • عالم مجردات • و عالم برزخ • و عالم مثال دیرلر • و بونلک اوزرینه ایکی بیک سنه مقداری مرور ایلدکده •
حق تعالینک اراده قدیمه‌سی تعلق ایلمشدیکم • اظهار نام و شان ایچون عالم اجسامی خلق ایلیه • پس اول جوهر اوله
تجلیله بر دخی نظر قیلمشدر • و آنک یوزی صوی جیلاندی حرکته کلوب امواجی مرتفع اولمشدر • و زبدی علاسندن عرش
اعظم وجوده کلمشدر • و آنک تحتنده اولان زبدلردن کرسی • و جنت • و جهنم • و سموات سبعه • و عناصر اربعه وجوده
کلوب صورت بولمشدر • و عرشک علادن اسفل سافلینه دک بو عالم صورت بو ترتیب اوزره نظام بولوب اون بش انواع
اجسام مذکوره ایله عالم ملکک وضعی تمام اولمشدر • و بو عالمک اعلاسنه عالم علوی • و عالم اجسام • و عالم بقا و عالم
آخرت دیرلر • و اوسطنه عالم متوسط • و عالم اجرام اثیریه • و عالم افلاک • و عالم سموات اطلاق ایدرلر • و ادناسنه عالم سفلی
و عالم عناصر • و عالم کون و فساد • و عالم دنیا تسمیه ایدرلر • پس مفردات عالم ملکوت ایله مفردات عالم ملکک مجموعی
اعنی انواع ارواح ایله اصناف اجسام بسیطه‌نک جمله‌سی حروف هجا امثالی یکرمی طقوز تمام اولمشدر • و ایکی عالمک مفردات
مذکوره معدوده‌سی ترکیبندن • اوچ قسم اجسام مرکبه وجوده کلمشدرکه • معدن • و نبات • و حیوان اولمشدر • نتیجه‌کیم ترکیب
حروف هجادن اسم • و فعل • و حرف حصوله کلمشدر • و اصول کلمات انلر اولمشدر • کذلک مفردات و عالمک ترکیبات ثلثه
ظهور ایدوب • انلردن کتاب جهانی جلد و پایان معانی بولمشدر • پس عین عبرتله عالمه نظر ایدن عارفلر هر سنه‌ده نتیجه حکمت
تماشا قیلمشدر • و اهل الله صنع باری اسرارینه مطلع اولمشدر • و حروف اشیادن لب معنایه واروب حضور روانی بولمشدر •
رباعی عالمکه تمام نسخه حکمتدر • معناسی فهم ایلینه جنتدر • محروم شهود اولنلره چشمنده • زندان بلا چاه غم و محنتدر ••

نوع ثالث

کیفیت عرش اعظمی • و حمله‌ء محترمی بیلدرر • ای عزیز معلوم اولسونکه • اهل تفسیر • و اهل حدیث اتفاق اوزره دیمشلردرکه
حق تعالی جمله عالمی بر آنده خلق ایتمکه قادر ایکن • آلتی کونده خلق ایتمسی • اعنی یوم احددن ابتدا ایدوب • مفردات عالمی یوم جمعه
تمام ایلمسی • عبادینه هر امرده صبر و تأنی‌یی تعلیم و تفهیمدر • نته‌کیم عظمتیله بیورمشلرکه • ولقد خلقنا السموات
والارض وما بینهما فی ستة ایام وما مسنا من لغوب • و حق تعالی قدرتیله زبد مذکوردن عرش اعظمی جوهر اخضردن
خلق ایتمشلرکه • آنک نور و عظمتی وصف و بیاندن خارج بولنمشدر • و عرشک جمیع اطرافی یاقوت احمر اولوب جمیع مخلوقات
صفات و صورتلری آنده رسم و نقش اولنمشدر • و سمواتک فوقنده عرش رحمان قبله ملائکه قیلنمشدر • نته‌کیم یر یوزنده
کعبة الله اهل ارض قبله‌سی بولنمشدر • و عرش اعظمک یتمش بیک لسانی واردرکه هر بر لسانی بشقه بر لغتله حق تعالیه تسبیح ایدوب
ذکر ایدر • و عرش اعظمک درت قائمه‌سی واردرکه هر بری تحت الثری‌یه واصلدر • و عرش اعظم صو اوزرنده • و صو ریح اوزرنده
ایکن حق تعالی درت عظیم ملک خلق ایتمشدرکه • حالا حمله عرش انلردر • و یوم قیامتده درت عظیم ملک دخی خلق ایلیسه کرکدر
و حمله عرش رب الارباب اول کونده ثمانیه اولسه کرکدر • و حمله اربعه‌دن هر برینک درت وجهی واردرکه بر وجهی آدم
صورتنده • و بر وجهی اسد صورتنده • و بر وجهی ثور صورتنده • و بر وجهی قرتال صورتنده تصویر اولنمشدر • و هر
بر وجه بر یوزنده‌کی بر نوع اولان مخلوقات ایچون رزق طلب ایدوب رزاق بولنمشدر • و حمله عرش دائما قیامده
ساکن اولوب • عرش اعظمی رقبه‌لری اوزرنده یوکلنمشلردرکه • آیاقلری یدی قات یردن هم اسفلده‌در • و ملائکه
مقربینک جمله‌سی عندالله محترم حمله عرش اعظمدر • و انلرک برینک اسمی اسرافیلدرکه • عرشک بر ساقی آنک رقبه‌سی
اوزرنده محکمدر • و حق تعالینک عندنده و حمله عرشک دخی اعز و اکرمیدر • و صاحب صور بودرکه قیامته دک لوح
محفوظده ناظردر • و نفخ صور ایچون مستعد و حاضردر • و لوح محفوظک جبرائیل و میکائیل و عزرائیل علیهم السلام

امور واحوال

امور و احوال و اعمالی انلره اعلام و اخبار و القا ایلمکده ماهردر • و حمله عرشک هر برینک درت جناحی
واردرکه • جوانب اربعه‌یه منتشر اولمشلردر • و حمله عرشک برینک نصفی ثلج و نصفی ناردرکه • بری برینی منطفی
ایتمیوب • بیلدز بو وجهله کی تعالی بری برینه امتزاج قیلمشلردر • و حمله عرشک جثه‌لری اول مرتبه عظیمدرکه • اذنلری
شحمه‌سیله عنقلری مابینی خفق طیر ایله یدی یوز ییللق مسافه بولنمشدر • و حمله عرشه کروبیون دخی
اطلاق اولنمشدر • و حمله عرشک کلماتی علی الدوام بو تسبیحات اولوب • انلره ورد لسان قیلنمشدر • سبحان
ذی الملک والملکوت • سبحان ذی العرش والعزة والعظمة والهیبة والقدرة والکبریاء والجبروت • سبحان
الملک المعبود • سبحان الملک الموجود • سبحان الملک الحی الذی لا ینام ولا یموت • سبوح قدوس ربنا ورب الملائکة والروح

نوع رابع

عرش اعظمک حولنده اولان انهار عظامی • و ملائکه کرامی بیلدرر • ای عزیز معلوم اولسونکه • اهل تفسیر • و اهل حدیث
اتفاق ایله دیمشلردرکه • حق تعالی عرش اعظمک حولنده سکز نهر عظیم خلق ایتمشلرکه • دوردی ثلجک ابیضندن بردخی
و دوردی عسلدن احلا و اطیبدر • و بو انهار ثمانیه علی الدوام جریان ایله عرش اعظمی طواف ایدرلر • و حق تعالی آنده حرقائیل
نامنده بر ملک خلق ایتمشدرکه • جمیع اشیانک اسرارینه بیتمشدر • اول ملک عظمت عرشی دخی بیلمک مراد ایدوب • حق
تعالیدن دستور استیوب • طواف عرشه کیتمشدر • اوچ بیک سنه مقداری سکز بیک جناحیله پرواز ایتمشدر •
عاجز اولدقده • حق تعالی آکا قوت ویروب • طیران ایله امر ایتمشدر • اوچ بیک سنه مقداری دخی عرشک حولنده
کیتمشدر • آکاینه عجز کلدکده • حق تعالی قدرت ویروب • اوچ جمله امر ایتمشدر • اوچ بیک ییل قدر دخی کیتمشدر •
بعده عاجز قالوب کورمشدرکه • طقوز بیک سنه‌ده آنجق عرشک بر ساقنی قطع ایتمشدر • او حیرتده
ایکن آکا حقدن ندا کلمشدرکه • یا حرقائیل اگر قیامته دک پرواز ایلسک عرشمی تمامیله طواف ایده مزسن •
و انهار ثمانیه‌نک وراسنده عرش اعظمک حولنده • بیک حجاب نوردن • و بیک حجاب ظلمتدن خلق اولنمشدر • نته‌کیم شدت
نور عرشدن حولنده اولان ملائکه محترق اولمسونلر دیو آنده حائل بولنمشدر • و حجب مذکوره‌نک وراسنده یتمش بیک
صف ملائکه خلق اولنمشدر • عرشه مستولی اولان رحمانه علی الدوام تسبیح ایدرلر • و طواف عرش ایچون حولنده کیدرلر
و کونده ایکی نوبت حمله عرشه سلام ویررلر • و بونلره ملائکه صافون و حافون دیرلر • و بونلرک وراسنده
هم یتمش بیک صف ملائکه خلق اولنمشدر • و بونلر ابدا قیامده طوروب • سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله
والله اکبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم دیرلر • و بو جمله صفوفک وراسنده بر حیه عظیمه واردرکه
عرش عظیمی احاطه ایدوب • راسی ذنبی اوزرینه وضع ایتمشدر • و آنک راسی درّه بیضادن • و جسمی ذهب اصفردن
و کوزلری یاقوت احمردن خلق اولنمشدر • و آنک یوز بیک جناحی واردرکه هر بر ریشه‌سی عندنده بر ملک
تسبیح ایدر بولنمشدر • و اول حیه‌ء صغرانک تسبیحی صداسندن جمیع ملائکه مهابت آلمشلردر • زیرا که اول جمله
ملائکه‌نک تسبیحلری صداسنه غالب کلمشدر • و دهنی آچدقجه سموات و ارضی بر لقمه ایتمسی ممکندر • و اگر
اول حیه‌ء عظیمه تسبیحنده تلطفله الهام اولنمسه ایدی آنک صداسی مهابتندن جمیع مخلوقات هلاک اولورلردی
و حق تعالی ملائکه کرامی انوار مختلفة الاطواردن خلق ایتمشدر • پس عرشک نوره اقرب اولان ملائکه‌نک
انواری اشد و اظهردر • زیرا که ملائکه عرشک انوارینه • ملائکه سدره تحمل ایده‌مزلر • و انلرک شدت
انوارینه ملائکه سموات و ارض تحمل ایده‌میوب • محترق اولورلر • و جمیع ملائکه امر حق ایله عامل اولورلر
و انلر انسان کبی حق تعالیه عاصی اولمازلر • غذالری تسبیح اولوب • اکل و شرب و نوم و جماع بلمزلر • و اکثری
انسان صورتنده اولوب • اجنحه‌ده طیوره مشابه بولنوب • اجسام لطیفه اولدقلرندن انواع صورتلرده
تشکل ایدرلر • و امر حق ایله خدمتده برق خاطف کبی کیدرلر • و هر بری بر خدمتده اولوب • کیمی عرشک حولنده تسبیح
و طواف ایدرلر • و کیمی کرسیده • و کیمی سدره‌ده • و کیمی جنتده • و کیمی جهنمده • و کیمی کوکده • و کیمی یرده • و کیمی قیامده
و کیمی قعودده • و کیمی رکوعده • و کیمی سجودده • علی الدوام تسبیح ایدرلر • و کیمی بنی آدم خدمتنه موکلدرکه
لیل و نهار انلری حفظ ایدوب • عمللرین یازارلر • انلره کراماً کاتبین و حفظه دیرلر • و ملائکه‌نک دخی

کندیلردن پیغمبرلری واردرکه بری اسرافیل علیه السلامدر واول صاحب صوردر مذکوردر وبری جبرائیل امین علیه
السلامدرکه آنک آلتی جناحی واردر وهر برینک یوز ریشه‌سی واردرکه هر ریشه‌نک طولی ما بین المشرق والمغربدر
وجمیع اجنحه‌سی الوان انواردندر ومع هذا جثه عظیمه‌سی ابیض من الثلج در وآیاقلری تحت الارضده در واو بر قوته
مالکدرکه بر ریشه‌سیله جبالی قلع ودک ایدر واول حق تعالیدن پیغمبرلره اولان انبیایه سلام وکلام کتورمکه
موکلدر وشکل وعظمتده اسرافیل علیه السلام کبیدر وبری میکائیل علیه السلامدرکه اجنحه‌سی اعدادنی انجق
حق تعالی بلور واول عرش مسجودده اولان ملائکه‌یه موکلدر زیراکه سموات وارض ملائکه ایله مملو ومعموردر وهم
بری انزال مطر کبی نیجه خدمتده مأموردر وقطرات امطارک هر برینی بر ملک انزال ایدر وقیامته دک بر دخی اکا
نوبت کلمز وهر بر موضعه نزول ایدن امطار میکائیل علیه السلامک رأی وتدبیریله نزول ایدر زیراکه بو امور اکا
مفوضدر وجثه وعظمتده جبرائیل علیه السلام کبیدر وبری دخی عزرائیل علیه السلامدرکه ارواح الخلقه موکلدر
وارواحی قبض ایدن اودر وجمیع ارض آنک حضورنده بر سفره مثالیدر وملائکه رحمت وملائکه غضب آنک نیجه یوز
بیک اتباعی واردر واول صورت وعظمتده وکثرت اجنحه‌ده میکائیل علیه السلام کبیدر پس حضرت اسرافیل وجبرائیل
ومیکائیل وعزرائیل علیهم السلام بو دوردی جمیع ملائکه‌نک رئیسی وپیغمبریدرکه سموات
وارضده اولان ملائکه‌نک جمله‌سی بونلرک امرینه مطیع ومنقاددرلر ۰۰

نوع خامس

عرش اعظمک تحتنده اولان کرسی ولوح وقلمی وسدرة المنتهای وشجره طوبای وصور اسرافیلی وبرزخ ارواحی
بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تفسیر واهل حدیث اتفاق ایتمشلردرکه حق تعالی عرش اعظمک نورندن
وآنک تحتنده یاقوت احمر لوننده ساق عرشه متصل دورت قائمه اوزرنده بر عظیم کرسی خلق ایتمشدرکه قائمه‌لری
تحت الثرایه ایرشمشدر وجمیع سموات وارضین وجبال قاف جوف کرسیده بر صحراده بر حلقه مقداریدر نته‌کیم کرسی
عرش اعظمک تحتنده بر صحراده بر سفره مثالیدر اما بونک امثالی تشبیهلردن مراد تحدید مقادیر دکلدر بلکه بیان
عظمتدر زیراکه آنلرک مقدارلرینی انجق آنلری خلق ایدن خلاق عالم بلور پس عرشدن مراد ملک الشریدر وکرسیدن
مراد علم الله در دیوب اعتقاد ایدنلر خطا ایتمشلردر وآیات واحادیثه مخالف کیتمشلردر وحق تعالی عرش اعظمک
تحتنده وآنک نورندن بر پارچه زبرجد لوننده بر عظیم لوح اخضر خلق ایتمشدر واطرافنی یاقوت احمر لوننده یاپمشدر
وزمرد لوننده بر قلم اخضر خلق ایتمشدرکه طولی بیوزیللق مسافه‌یه کیتمشدر وآنک درونندن مدادی نور
ابیض چقاردی چونکه حق تعالی اکا یا قلم اکتب دیوب ندا قیلدی پس اول مهابتدن قلم اضطرابه کلدی وصدای
رعد کبی صدا ایله تسبیح ایدرک اجرای حق ایله لوح محفوظ اوزرنده جاری اولدی وتا یوم قیامته دک هب اولاجق
اولاجقلری کتابت قیلمشدر ولوح محفوظ کتابتله مملو اولمشدر وآندن جری ما جری وجف القلم فهو اسجده (?)
قلم یابس اولوب قالمشدر وسعید اولان سعید وشقی اولان شقی اولمشدر لکن حق تعالی هر روز وشب لوح محفوظه اوچیوز
التمش کره نظر ایدوب هر نظرده بر نسنه‌یی محو وبرنده بر نسنه‌یی اثبات ایدر ومراد ایلدیکنی ایشلر نته‌کیم یمحو الله ما یشاء
ویثبت وعنده ام الکتاب بیورمشدر وحق تعالی جمیع امور عبادی ایچون لوح محفوظه کتابت قیلمشدر تاکیم اهل
سموات وارض آنی بلسونلرکه جمیع احکام خلایق علم سابق اوزره جاری وآکا مطابقدر پس لوح وقلمی انکار ایدن
منافقدر وحق تعالی عرش اعظمک تحتنده وآنک نورندن کرسی مقابلنده جنتلرک فوقنده بیاض انجو مثالی بر فضای عظیم
خلق ایتمشدرکه سدرة المنتهی ومنبت اصل شجره طوبادر ومقام جبرائیل امین وملائکه مکرمیندر وحق تعالی سدرة
المنتهاده بر شجره عظیمه خلق ایتمشدرکه اکا شجره طوبی دیرلر وآنک اصلی ذهب اصفردندر واغصان کثیره‌سی مرجان احمردندر
واوراقی زمرد اخضردندر وانواع اثماری الوان شکردندر واغصانی باپا قصور جنانه منتهیدر واثماری ثمار جنان اهل
جنان مجتنی ومتسلیدر وسدرة المنتهی ایله عرش اعظم آره‌سنده یتمش طبقه حجاب خلق اولنمشدر تاکیم سدره‌ده اولان
ملائکه‌نک نور عرش ایله محترق اولمیه‌لر وحق تعالی عرش اعظمک تحتنده وآنک نورندن ساق عرشه متصل مرجان احمر
لوننده قرن وقوان شکلنده بر عظیم وطویل واجوف نسنه خلق ایتمشدرکه آنک جوفنده برزخ اول وبرزخ ثانی اعنی

ابدان انسانده

ابدان انسانده کلجک ارواحک وکلوب کیتمش ارواحک مکانی اولوب طبقات سموات وارضین واقراص خبز امثالی
آنده دوزیلوب اول آنلرک اتصالنده جمله‌سی محیط اولمشدر وبو محیط اجوف اولوب صور اسرافیلدرکه آنک سطح باطنی قرص
شمع انکبین کبی منقب اولوب عالم برزخ اولدر ابدانه تعلق ایتجک ارواح ایچون وبرزخ ثانیده ابدانلردن چقوب حشره
منتظر اولان ارواح ایچوندر اول سطحک نقبه‌لری مسکن ومأوی اولمشدر وطیور ارواح اول نقبه‌لرده علی
مراتبهم الی یوم القیام آشیان ومقام طوتوب هر بری کندی مقامنده اقامت قیلمشدر ۰۰

نوع سادس

سدرة المنتهاده اولان ملائکه‌نک اوصاف واطوارنی ودیک العرش اولان طاوس الوان واذکارنی بیلدرر ای عزیز معلوم
اولسونکه اهل تفسیر واهل حدیث اتفاق اوزره بیتمشلردرکه حق تعالی سدرة المنتهاده متکل قیلدیغی ملکی بر عظیم جثه‌ده
وعجیب شکلده خلق ایتمشدرکه یتمش وجهی واردر وهر وجهنده یتمش فمی واردر وهر فمنده یتمش لسانی واردر وهر لسانی
بشقه بر لغتله حق تعالی‌یه مدام تسبیح ایدر وحق تعالی سدره مزبوره‌ده دورت بیک صف ملائکه خلق ایتمشدر وهر
صفک ملکلری عددی اون بیکه یتمشدر وصف اولده اولان ملائکه ابدا سجده‌یه واروب سبحان الله دیرلر وصف ثانیده
بولنان ملائکه دائما قعود ایدوب الحمد لله دیرلر وصف ثالثده واقف اولان ملائکه مدام رکوعه ایدوب لا اله الا الله
دیرلر وصف رابعده قائم اولان ملائکه علی الدوام قیامده طوروب الله اکبر دیرلر وحق تعالی سدره مذکوره‌ده زمرد
اخضردن مناره شکلنده بر عظیم عمود خلق ایتمشدرکه سدره‌دن ارتفاعی یتمش بیک فرسخ مسافه‌در واول عمودک
باشنده بیاض انجودن بر عظیم قبه خلق ایتمشدر واول قبه‌نک اوزرنده طیر طاوس شکلنده انواع جواهر الوانده بر
عجیب ملک خلق ایتمشدرکه آنک بیک بیک پر جناحی واردر وهر جناحنده یوز بیک ریشه‌سی واردر وهر بر ریشه‌سی اوزرنده اوچ سطر
یاشل خط ایله دیزلمشدر سطر اولده بسم الله الرحمن الرحیم وسطر ثانیده لا اله الا الله محمد رسول الله وسطر ثالثده
کل شیء هالک الا وجهه یازلمشدر وکا دیک العرش دیرلرکه اول اجنحه‌سنی نشر ایلدکجه آنک ریشه‌لرندن اهل جنان اوزرینه
مطر نیسان کبی اذن حق ایله رحمت نزول ایدر واوقات صلوات خمسه‌ده ولدیک اول دیک العرش اجنحه‌سنی بری برینه ضرب ایدوب
فریاد ایله صیاح ایدر وهر بر ریشه‌سی جلاجل بشقه بر صدا پیدا اولوب اغصان اشجار جنانی باد صبا کبی تحریک ایدر وآنک صیاحندن
جنتده اولان حورلر وغلمان مسرور اولوب غرفه‌لردن باشلرن چقاروب بری برینی تبشیر ایدرلرکه امت محمدک وقت صلوتی
کلمشدر ایمدی جمله‌سی عبادته مشغول اولمشدر وحق تعالی دیک عرشه ندا ایدرکه یا طیر نیچون بویله فریاد ایدرسن
اول ملک دیرکه الهی مؤمن قوللرک دنیاده سکا عبادتکله توجه ایلدکجه بن آنلر ایچون سندن رحمت طلب ایدرم پس
اکا خطاب عزت کلورکه یا طیر دنیاده بنی وقت صلوتده یاد ایدن عبادمه رحمت ایدوب نار جهنمدن آزاد ونعیم جنان ایله بهره‌مند ودلشاد ایدرم
پس بو خطاب ایله اول دیک العرش ساکت اولمشدر سبحان من خلق الکائنات بقدرته وابدع الاکوان بحکمته واحاط بکل شیء علما واحصی کل شیء عددا

فصل ثانی

اسما واوصاف جنانی وآنده اولان انهار واشجار وبنیانی وانواع نعیم وحور وغلمانی دورت نوع ایله بیان ایدر نوع اول
اسما واوصاف اعداد جنانی وآنده اولان انهار جاریه واشجار مثمره وقصور عالیه والبسه فاخره‌یی بیلدرر ای عزیز معلوم
اولسونکه اهل تفسیر واهل حدیث اتفاق ایتمشلردرکه حق تعالی قدرتیله عرش وکرسی تحتنده وسموات سبعه‌نک فوقنده
نور عرش ایله صورتدن سکز جنت خلق ایتمشدرکه بری برندن اعلادر وجمله‌نک اعلاسی جنت عدندرکه موضع رؤیت ولادر (?)
اشبو جنت اولینک اسمی دار الجلالدرکه بیاض انجودندر وجنت ثانیه‌نک اسمی دار السلامدرکه یاقوت احمردندر وجنت
ثالثه‌نک اسمی جنت المأوی درکه زبرجد اخضردندر وجنت رابعه‌نک اسمی جنت الخلددرکه مرجان اصفردندر وجنت
خامسه‌نک اسمی جنت النعیم درکه فضه بیضادندر وجنت سادسه‌نک اسمی جنت الفردوس درکه ذهب احمردندر وجنت
سابعه‌نک اسمی جنت القراردرکه مسک ازفردندر وجنت ثامنه‌نک اسمی جنت العدن درکه لؤلؤ تردندر فبو
علی مثلا بر بلده مسوره میاننده بر جبل عالی اوزرنده اولان ایچ قلعه مثالی جمیع جنانک داخلی واوسطنده واعلا
جمله‌سنده حوالله ومشرف مکانلردر ومنبع اکثر انهار جنانلردر ومقام صدیقین وحفاظ قرآنلردر ومحل تجلیات

ذات رحماندر وهر جنتك برباب واردرکه طول وعرضی یوز ییللق یولدر وهر بابك ایکی مصراعی واردرکه
ذهب اصفردندر ولکن الوان وانواع جواهرله مرصعدر ونیجه بیك نقوش ایله مزیندر اکلجنت اولکی بابی اوزرنده
لا اله الا الله محمد رسول الله یازلمشدر وابواب سائره اوزرنده انا لا اعذب من قال لا اله الا الله یازلمشدر وجنات
مذکوره نك ترابی مسك وحجری جوهردر وبناسی الوان ازهار وزعفران احمردر وبنالرینك برلبنه سی ذهب
وبرلبنه سی فضه در وطینی عنبردر وقصوری لؤلؤلردر وکوشکلری یاقوت اصفردر وابواب قصور وبنالری
جمله مجوهردر وهر قصر اوکنده انهار اربعه جریان ایدرکه بری آب حیات وبری لبن خالص وبری شراب طهور وبری
عسل مصفادر واطرافنده انهاری اشجار اثمار ایله مالامال ومزین وموفادر واشجار جنانك اغصانی قوریمز
واوراقی دوکلوب چوریمز واثماری هرکز دوکلمز ابدا مهیا ومهنادر وبری بریندن بهجتی واعلا اولان جنات ثمانیه ده
نیچه انهار جاریه دخی واردر بری نهر رحمتدرکه جمیع جنانی دوران ایدر وصوی جمله دن اصفی وعسلدن
احلادر ولونی ثلجدن ابیض ورملی انجودن اعلادر وانهار جنانك بری دخی نهر کوثردرکه حق تعالی آنی
حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه ویرمشدر نته کیم اکا خطاب ایدوب انا اعطیناك الکوثر بیورمشدر واول
نهرك عرضی اوچیوز فرسخ مسافه در وآنك منبعی تحت العرشده اولوب آندن سدره یه کلوب آندن جنت فردوسه
دوکیلوب اویله سرعتله جریان ایدرکه کماندن آتلمش اوق کبی فردوس علایی وتحتنده اولان جنانی جریان ایله
دوران ایدر وآنك لونی لبندن ابیضدر وطعمی شکردن شیرین ورایحه سی عنبردن اطیبدر وآندن برکره ایچن
ایدی بردخی عطشان اولماز واصلا برعلت وبرمرض کورمز ولذتی ابدا دماغندن کیتمز واول کی جنتك بابی
عندنده نهر کوثرك کنارنده الوان جواهردن کاسه لر واردرکه اعدادی کواکبدن اکثردر پس بعد حشر الامم
وعبور صراط وجهنم اول حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم جنته دخولندن مقدم امتیله آندن ایچسلر کرکدر وهر
کوثرك جمیع اطرافنده لؤلؤلردن ویاقوت احمردن صفلر ایله صف اشجار عالیه واردرکه اغصان کثیره سی
انواع صدالرله نغمات ایدرلر واغصانی اوزرنده اجناس طیور انواع لغات ایله تسبیح ایدرلر وانهار جنانك بری
نهر کافوردر وبری نهر تسنیمدر وبری نهر سلسبیلدر وبری دخی نهر رحیق مختومدر وبو انهار مذکوره دن
ماعدا جنات عالیاتك ایچنده نیچه بیك انهار جاریه واردرکه اطرافنده نیچه یوز بیك اشجار عالیه واثمار غالیه سی
واردر واهل جنانك ایچون نیچه سندس واستبرق کبی نیچه بیك الوان حلل عزیزه والبسه فاخره واردر
ونیچه بیك انواع اطعمه لذیذه واشربه طاهره واردرکه حسابنی انجق حق تعالی بیلور اما جنانك عرضی اعنی هر کنار
سورینك هر ایکی سوری مابینی مسافه سی کما ارض وسما عرضی قدر فرض اولنوب طول جنانك حدی ونهایتی اعلام اولنمشدر واما
جمیع درجات جنانك التی بیك التیوز التمش التی درجه بیلنمشدر آیات جمیع قرآن اعدادنجه حساب قیلنمشدر وهر ایکی درجه نك
مابینی بشیوز ییللق مسافه بولنمشدر چونکه اهل جنان حفظ آیات قرآن اعدادنجه درجاته نائل اولمشدر
پس حفاظ قرآن درجات جنانك اعلاسنی بولمشدر یعنی جنت عدنك اوسطنه واصل اولمشدر

نوع ثانی

انواع نعیم جنانی وآنده اولان حور وغلمانی ولقای رحمانی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تفسیر
واهل حدیث اتفاق اوزره بیان ایتمشلردرکه اهل جنانك ایچون مشتهالری اولان نعمتلر فی الحال مهیا اولوب اوکلرینه
کلور واشجار عالیه نك اثمار متدلیه سی اشارتلرله اغزینه کلور وهر آنده انواع فواکه ایله متلذذ اولورلر وهرنه طعام
وشراب استرلرسه حاضر بولورلر کسب وطبخه حاجت قالماز زیراکه جنتده زحمت وآتش اولماز واشجار جنانك اعظمی
شجره طوبی درکه اصلی سدره ده وفروع واغصانی جمیع قصور جنانه داخلدر نیجه کیم دنیاده قرص شمس بالاده
بولنوب ضیاسی جمیع بیوته داخل اولمشدر کذلك اصل طوبی بالای جنتده اولان سدره ده بولنوب اغصانی وثمارلری
قصور جنانه نازل اولمشدر واهل جنان آنك انواع فواکهیله متفکه اولوب هر دمده نیجه لذت بولمشلردر ومؤمنلر
ایچون الوان فرشلر مزین اولان قصور مذکوره ده ارائك اوزرنده عنبر صاچلی هلال قاشلی قاره کوزلی کونش یوزلی
شیرین سوزلی شیوه لی نازلی انجو دیشلی زنخدان دوداقلی کل یکاقلی سرو بویلی کوزل خوبلی کلك تازه وطری باکره

حوری قیزلری واردرکه اهل جنتك ازواج مطهره سیدر وهربرسی یتمش قات حله کیمشدرکه مختلفة الالوان وخفیفة
الاوزاندر وهر حورینك وراء لحم طراوتندن مخ ساقی نمایاندر وباشلرینه الوان انوار ایله منور تاجلر قویوب انواع
جواهرله مرصع تختلر اوزرنده اتکا ایدوب مؤمنلره منتظر اولمشلردر وفرشلرنده خدمت ایچون نیجه بیك ولدان
وغلمان صف ایلدیلر قیام اوزره طورمشلردر وجنانه دخول ایدن مؤمنلر ابدا آنده قالورلر هرکز چیقمازلر وسلام
ایله شیرین تکلملر ایدوب لغو ایله اصلا خاطر یقمازلر واهل جنت ایچون موت وهرم یوقدر ولباسلری اسکیمز
وکوکلری غنی وکوزلری طوقدر اکل وشرب ایدرلر لکن ایاق یولنه کیتمزلر یدوب ایچدکلری عرق لطیف اولوب
کل صوی کبی بدنلرندن ترشح ایدر تبول ایتمزلر وآنده اولان حوریلر وعورتلر حیضدن ونفاسدن وبد خویلردن
بعید وپاك اولمشلردر واهل جنان هر آنده وازمانده امن وامانی ایچنده تدبیر وتدارکلردن فراغت وهموم وغمومدن
راحت وامراض واسقامدن سالم بولنمشلردر وصحت وعافیتده مؤبد وسرور وسعادتده مخلد قالمشلردر وتخصیص
مؤمنلر ایچون ملائکه رحمان هر برهفته قدر زماننده برکره مجوهر سروج ایله مزین براقلر کتوروب حق تعالینك سلام و
دعوتنی تبلیغ وتبشیر ایلدیلر آنلر دخی سوار اولوب جنت عدنه عروج ایدوب کیدرلر وحق تعالینك مهمانخانه سنه
واروب اکرام وعزتلر کوروب انواع نعمتلردن یوب سلام وکلامنی استماع ایدوب جمال باکمالنی عین رأس ایله مشاهده ایدرلر
ودیداری لذتندن مست اولوب نعیم جنانی اونودوب کیدرلر آندن حق تعالی یه کنك مقاملرینه رجوع ایدرلر وجمیع جنانك خازنی
وحاکمی برمحبوب وعظیم ملکدرکه شکلی انسان واسمی رضواندر وجنانك ایچنده ... جمیع جهانك ... قالماز زیراکه

انوار عرش آنده درخشاندر — نوع ثالث — سمای جنات عرش رحماندر هر آنده

نوع ثالث

خلاصه نعیم جنانی واوکده ونده نائل اولانی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه حق تعالی حدیث قدسیده عظمتله بیورمشدرکه
یا ابن آدم سن دنیایه نیجه رغبت والتفات ایدرسنکه اول فانیدر ونعمتلری زائلدر وحیاتی منقطعدر تحقیق بنم
عندمده بکا مطیع اولان عبادم ایچون سکز جنت مهیا ایلمشمدرکه ابوابی دخی سکزدر وهربر جنتده زعفراندن یتمش
بیك روضه واردر وهر بر روضه ده انجو ومرجاندن یتمش بیك بلد واردر وهر بر بلد ایچنده یاقوت احمردن یتمش بیك
قصر واردر وهر بر قصرده زبرجددن یتمش بیك دار واردر وهر بر دارده ذهب اصفردن یتمش بیك بیت واردر وهربیت
ایچنده یاقوت اصفردن یتمش بیك سریر واردر وهر بر سریر اوزرنده دیباج وحریردن یتمش بیك فرش ودوشمه لر وهر برفرش
اوزرنده برحوری قیزی واردر وهر بر حورینك اوکنده ذهب اصفردن برسینی واردر وهربر سینیده الوان جواهردن
یتمش بیك طبق واردر وهر بر طبقده بشقه بر نوع طعام واردر وهربر قصر اوکنده درت نهر جاری واردرکه بری صو وبری
سود وبری خمر وبری عسل مصفادر وهر بر نهرك کنارنده یتمش بیك شجر واردر وهر بر شجرده یتمش بیك انواع میوه سی
ویتمش بیك الوان اوراقی واردر وهر بر شجره اوزرنده الوان طیوردن یتمش بیك نوع طیر واردر وهربر طیر یتمش بیك نوع
صدا ایله بکا تسبیح ایدر وبنم مطیع اولان عبادمه بونلردن ماعدا هر برساعتده یتمش بیك هدیه بخش ایدرمکه نه کوزلر
کورمش ونه قولاقلر ایشتمش ونه کوکللره خطور ایتمشدر واهل جنتك البسه لری یتمش قات حله درکه رقت ونزاکتلرنده
بری برینه حائل اولیوب تحتنده اولان حله لرك الوانی شعشعه اورر فوقنده اولان حله لرك الوانیله ممتزج اولوب ظاهر
ایدر وانلر جنانك نه چقارلر ونه سوت کوررلر ونه پیر اولورلر ونه غم یرلر ونه خوف وحزن چکرلر ونه بکا ایدرلر
ونه نماز قیلرلر ونه صائم اولورلر ونه مرض کوررلر ونه حیض ونفاس کوررلر ونه بول وغائط ایدرلر انجق کل
صوی کبی عرق ایدرلر پس کیمکه بنم رضامی وجنتمی استرسه دنیادن قلیل ایله قناعت ایدوب دنیانك فانی اولان عزتی ولذتلرین ترك
ایلسون وحبیبم لقمان ایدوکی بونیجه کفتکوی بیت نعیم خلد حلالست بر کسی صائب که دست وپا بنعیم جهان نیالاید

نوع رابع

لوای حمدی وبیت معموری بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تفسیر واهل حدیث اتفاق ایتمشلردرکه حق تعالی
حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بخش ایلدیکی لوای الحمد اسمیله مسمی اولان سنجاق شریفکه روز محشرده امت
محمدنك تحتنده جمع اولوب اول شفیع امت مقام محمود موعودینه ایروب لواء الحمد آلتنده بولنان امتنه شفاعت ایلسه
کرکدر حالا اول لواء الحمد اعلای جنتده برصحرای بی نهایتده جبل الحمد اوزرنده نصب اولنمش برعظیم علمدرکه طولی بیك

یللق مسافه در و قبضه سی فضه بیضادن و زبرجد اخضردندر و سنانی یاقوت احمردندر و آنك اوچ زاویه سی واردركه

هر ایكی زاویه ما بینی بشیوز ییللق مسافه در و آنك اوزرنده نوردن اوچ سطر یازلمشدر كه هر بر سطرك طولی

بشیوز ییللق مسافه در اما سطر اول بسم الله الرحمن الرحیمدر و سطر ثانی لا اله الا الله محمد رسول الله در

و سطر ثالث الحمد لله رب العالمین در و بو لواء عظیمك تحتنده یتمش بیك لواء دخی واردر و هر برینك تحتنده یتمش بیك

صف ملائكه واردر و هر بر صفده یتمش بیك ملائكه طوروب حق تعالی یه تسبیح ایدرلر و اما بیت المعمور جنة الفردوسدن

یاقوت احمردن بر قبه عالیه ایكن حق تعالی حضرت آدم علیه السلامی جنتدن یریوزینه انزال ایلدكده توبه سی قبول اولنمشدی

و اكرام ایچون بیت معموری جنت علیادن بو دنیایه ایندروب مكان كعبه یه وضع ایتمشدر تا كیم حضرت آدم

علیه السلام ایچون جنت یادكاری اولوب آنی طواف و زیارت قیله و آنك ایكی قپوسی وار ایدیكه بری مشرقه و بری

مغربه كشاده ایكن و بیت معمورك درونده نوردن اوچ قندیل وار ایدیكه آنلرك ضیاسی نه مسافه مكانی روشن

ایلمش ایدیسه اول اراضی حالا حرم كعبه اولمشدر امر حق ایله سموات سبعه ده ساكن اولان ملائكه نوبتله نزول

ایدركن حضرت آدم علیه السلام ایله بیت معموری طواف ایدرلردی و بیت معمور حضرت آدم علیه السلامدن صكره

حضرت نوح علیه السلامك زماننده دكین یریوزنده ایكن آندن قبل الطوفان سماء دنیایه رفع اولنمشدركه

الی یوم القیمه آنده قالوب بعده ینه جنتده اولان مكانینه رفع اولنسه گركدر و آنك یریوزنده اولان مكاننده

حضرت ابراهیم علیه السلام امر حق ایله بیت شریفی بنا ایتمشدر اگر بیت معمور سمادن سقوط ایلسه كعبه نك اوزرینه

واقع اولور و آنكیچون آره سی ما بین السماء و الارض دخی حرم شریفدر و حالا ركن كعبه ده مقبول اولوب تقبیل اولنان

حجر اسعد بیت معموردن یادكار قالمشدر اول یاقوت احمر ایكن طوفانده امر حق ایله حجر اسود اولمشدر و سماء

دنیاده بیت معمورده عمارت اوزره در كه هر كون انكا یتمش بیك ملك دخول ایدركن آنده نماز قیلرلر و آنلر بر صنف ملائكه در كه

آنلره جن دخی دیرلر زیرا كه ابلیس آنلردندر و صنف مذكور بر مرتبه وفور اوزره در كه آنلردن بیت معموره بر كره دخول ایدن قیامته دك بر دخی نوبت كلمز

فصل ثالث

جنت آنده اولان بحر ملككری و بحار الهی و سموات سبعه نك و هر سماده اولان ملائكه نك و مسیر شمس

و قمر و نجومك و احوال كائناتك جو سماده ایكی نوع ایله بیان ایدر نوع اول جناب عالینك تحتنده اولان انواع بحر ملائكه نك و بحار

خزائن حقك و كیفیت سموات سبعه نك و هر برنده ساكن اولان ملائكه كرامك و آنلرك اشكال و تسبیحاتنی بیلدرر ای عزیز

معلوم اولسونكه اهل تفسیر و اهل حدیث اتفاق اوزره دیمشلردركه حق تعالی جناب عالیانك تحتنده ضیاء شمسك

یتمش بیك مثلی ایجاد ایتمشدر و آنلرك تحتنده نور قمرك یتمش بیك مثلی اظهار ایتمشدر و آنلرك تحتنده ظلمتك یتمش بیك مثلی خلق ایتمشدر و بحر مذكوره انواع ملائكه دن

عبارتدر و آنلرك تحتنده بحر مسجوردر و آنك تحتنده بحر رق منشوردر و آنك تحتنده بحر زرق مقسوددر

و آنك تحتنده بحر انعامدر و آنك تحتنده بحر فقادر و آنك تحتنده بحر حیواندر و بحار مذكوره خزائن حقدن

كنایتدر و بو بحرلرك تحتنده سماء سابعدر كه نور ازهردن و بر روایتده یاقوت احمردندر و اسمی عربادر

و ملائكه كرام ایله مملودر و آنك ملائكه لری رجال صورتنده در و تسبیحلری دائما سبحان الله و بحمده عدد

خلقه و زنة عرشه و مداد كلماته دیمكدر و آنلر حق تعالی دن غیری كسه یی بیلمزلر و بری برلرینه دخی

باقمزلر خوف خدادن قیام اوزره طوروب قیامته دك بكا ایدرلر و بونلره ملائكه مقربین و روحانیین

دیرلر و آنلرك رئیسلرینك اسمی رفائیلدر كه سماء سابعك حارسیدر و آنك تحتنده سماء سادسدركه لؤلؤ تردندر

و اسمی یقعادر و آنك ملكلری غلمان صورتنده یوزلرك كلفتی نازمدر و جمله سی خوف حقدن ركوعه كیتمشلردر

و سبحان ربك كل شیء تسبیحنی وردلسان ایتمشلردر و رئیسلرینك اسمی كحائیلدر كه سماء سادسك حارسیدر

و آنك تحتنده سماء خامسدر كه ذهب احمردندر و اسمی یقادر و آنك ملكلری حوریلر صورتنده در و آنلرك جمله سی

خوف خدادن قعود ایدوب خضوع قیلمشلر و تسبیحلری سبحان الخالق النور و بحمده اولمشدر و رئیسلرینك اسمی سمحائیلدركه

سماء خامسك حارسیدر و آنك تحتنده سماء رابعدر كه فضه بیضادندر و اسمی ارقلوندر و آنك ملكلری خیول صورتنده در

و تسبیحلری سبحان الملك القدوس ربنا و رب الملائكة و الروح اولمشدر و رئیسلرینك اسمی كمائیلدر كه سماء رابعك حارسیدر

و آنك تحتنده سماء ثالثدركه یاقوت اصفردندر و اسمی ماعوندر و آنك ملكلری قرتال صورتنده در و تسبیحلری

سبحان الحی الذی لا یموت كلمه سیدر و رئیسلرینك اسمی صفنائیلدر كه سماء ثالثك حارسیدر و آنك تحتنده سماء

ثانیدركه یاقوت احمردندر و اسمی فیدومدر و آنك ملكلری بالجمله جمل اعمی شكلنده صورتنده در و تسبیحلری

سبحان ذی العزة و الجبروت اولمشدر و رئیسلرینك اسمی میخائیلدر كه سماء ثانینك حارسیدر و آنك تحتنده سماء اولدركه

زبرجد اخضردندر و اسمی برقیعادر و آنك ملكلری بقر صورتنده در و تسبیحلری سبحان ذی الملك و الملكوت اولمشدر

و آنده موكل اولان رئیسلرینك اسمی اسمعیلدر كه سماء دنیانك حارسیدر و بو بر عظیم و جمیل ملكدركه و كیل میكائیلدر

و امطاری هر یره تقسیم ایدر اودركه قطرات آنك حسابیله نزول ایدر و سحاب آنك سوق ایلدیكی ولایته كیدر و سموات

سبعه نك ذهب احمردن بلا حساب ابوابی واردركه مغلقه در و مفتاحلری الله اكبر اسمیدر و هر سمانك رئیسی نك دستوریله

ابوابنی بوابلری فتح ایدرلر و سموات سبعه دن هر برینك ثخن و سمكی بشیوز ییللق مسافه در و هر ایكی سمانك

ما بینی مسافه سی دخی بشیوز ییللق یولدر و حتی اولمایه كه بالاده اشارت اولندیغی اوزره سموات سبعه مقوله سی

امورك تحدید ایتمكدن مراد تعیین اعداد دكلدر بلكه مبالغه دن كنایه در زیرا كه قدرة الله بی نهایه در و سموات سبعه نك

هیئت و اشكالی روایت صحیحه اوزره بر خیمه امثالی اولوب حول ارضده بولنان سكز جبال قافك یدیسی اوزرنده

قرار ایتمشلردر و جبل ثامن درون سماء دنیاده ارضی محیط اولمشدر و اطراف سموات و جبال اوزرنده نهایت بولمشدر

نوع ثانی

سموات سبعه نك تحتنده سماء دنیایه متصل اولان دریادر و آنده شمس و قمر و نجومك طلوع و غروبنی و بعض

احوالنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونكه بعض اهل تفسیر و بعض اهل حدیث دیمشلردركه حق تعالی سماء دنیانك تحتنده

و آنكا متصل بر بحر ماء خلق ایتمشدركه اول دریا درون سمانك جمیع اطرافنی احاطه ایدوب امواج مكفوفه سی هوا

اوزرنده امر حق ایله قرار و سكونت بولمشدر و آنك بر قطره سی هوایه دوشمز و شمس و قمر و جمیع نجومی كنده جرمی

نورندن خلق ایدوب ماء بحر مذكور ایچنده ماهیلر كبی سباحت ایلمشدر و جمله كواكبدن شمسی اعظم و انور ایدوب بعده

قمری كبیر و مستور ایتمشدر بعده امر حق ایله جبرئیل امین علیه السلام جناحیله وجه قمری مسح ایدوب ضیاسنی

محو ایتمشدر تا كیم نوری منطمس اولوب كیجه كوندوزدن فرق اوله و آنكله عدد سنین و شهورك حسابی معلوم اوله

نته كیم حق تعالی كلام قدیمنده بیورمشدر كه فمحونا آیة اللیل و جعلنا آیة النهار مبصرة كیجه قمرده مخطوط امثالی

مشاهده اولنان سواد آثار محو نوریدر و حق تعالی بحر مذكور ایچنده شمس ایچون اوچیوز آلتمش عروه لی جوهر الماسدن

بر عجله یعنی عربه خلق ایدوب شمسی اوزرینه وضع ایدوب هر عروه یی اخذ ایچون بر ملك تعیین ایتمشدر تا كیم شمسی

عجله سیله او دریاده مشرقدن مغربه چكوب كوتوره لر و حق تعالی قمر ایچون دخی اوچیوز عروه لی یاقوت اصفردن

بر عجله خلق ایدوب قمری آنك اوزرینه وضع ایتمشدر و هر بر عروه یی قبض ایچون بر ملك تعیین ایتمشدر تا كیم قمری عجله سیله

اول بحر ایچنده مشرقدن مغربه كتوره لر و بنه قمر ایچون لاجوردی جوهردن آلتمش عروه لی بر غلاف خلق ایتمشدر كه

انكا آلتمش ملك تعیین ایلمشدر پس قمرك عجله سنه موكل اولان ملائكه آنی شمسدن یوما فیوما بعید ایلدكجه غلاف

تعیین اولنان ملائكه دخی قمردن غلافنی شیئا فشیئا بعید ایدرلر تا كیم قمر شمسه مقابل بولندقده غلافندن تمام

چقوب بدر كامل كورینور بعده قمری شمسه ملكلری تدریج ایله قریب ایلدكجه غلافنی دخی كنار طرفندن

یوما فیوما قریب ایدوب قمر شمسه مقارن اولدقده غلافنی بتمامه الباس ایدرلر بو منوال اوزره الی یوم القیمه

كیدرلر آنكیچون قمر كاهی محاق اولوب كاهی هلال و كاهی نصف و كاهی تمام بدر اولور و سائر كواكب و نجوم دخی

اكبرلرینه اوزر ملك و اصغرلرینه بر ملك تعیین اولنمشدر تا كیم حكیم قدیرك تقدیری اوزره آنلری او دریاده تحریك

ایدوب اوقات معینه لرنده طلوع و غروب ایتدیره لر و جبل قافك وارا سندن بحر مذكور ایچنده كواكب و نجوم مدد هر برینی

ینه كندی مطالعنه كتوره لر و نجوم مرقومه نك شهبله استراق سمع ایدن شیاطینی رجم و حرق ایدرلر و حق تعالی

قدرتیله شمس و قمر ایچون و جمیع كواكبدن تجوق بیك كوكب ایچون ارضك ایكی طرفنده متعدده مطالع و مغارب خلق ایتمشدر

آنکچون آنلره سبعهٔ سیاره دیرلر هر کون بشقه بر مشرقدن طلوع ایدوب بشقه بر مغربه کیدرلر وحق تعالى شمس ایچون مشرق طرفنده طین اسوددن غلیان ایدن یوز سکسن بیابیعی مطالع ایدوب کذلك مغرب طرفنده سیاه بالچقدن چقان یوز سکسن عیونی مغارب ایتمشدر که نار شدید اوزرنده غلیان ایدن مرجل امثالی غلیان ایدرلر پس شمس عظیم با تقدیر عزیز علیم آلتی آی مقدارى هر یوم جدید بر مطلع جدیدن طلوع ایدوب بر مغرب جدیدده غروب ایدر والتی آی تمامنده ینه مطالع ومغاربنه عودت ایدوب کیدر وسنه تمامنده مکاننه کلوب جولان ایتمسیله شمالدن جنوبه وجنوبدن شماله متحرك بولنمشدر آنکچون شتا فصلنده طلوع وغروب شمس جنوب سمتنده واقع اولوب صیف ایامنده شمال سمتنده طلوع وغروب ایدر تا قیامته دك بر منوال اوزره کیدر اکر شمس منیر او جرم بزرکلکده معمور اولمیوب هوایه کلسه ایدی اویله قریب اولوب وجه ارضده موجود اولان مخلوق بالجمله محروق اولوردی واکر حسن قمر با وجه بر نور ماه بجرم مذکور ایله مستور اولمیوب عیانا مشاهده اولنسه ایدی خلق جهان جمال ماه تابانه مفتون وحیران اولوب قمری معبود اتخاذ ایلرلردی دیو خبرده واردر اولمشدر

نوع ثالث

لیل ونهارى وسجود شمسى وکسوف وخسوفی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تفسیر واهل حدیث دیمشلردر که هر کون وقت غروب شمسده اولدقده لیل ایچون تعیین اولنان ملك جوهر اسود لیلی سمادن مشرق طرفنه آصوب تدریج ایله آفاقه ارسال ونشر ایلدکجه ملك نهار دخی تدریج ایله جوهر ابیض نهارى سمایه رفع ایدر تاکیم جوهر لیل آفاقی احاطه ایدوب لیل مظلم اولور وشمس نور عرشه ایلدکده اکا متوکل اولان ملك آنی سمادن سمایه سرعتله رفع ایدوب ایکی ساعت مقدارى زمانده عرش اعظم آلتنه کتورررلر پس آنده شمس جهان حمانه سجده ایدوب ملکلر دخی آنکله سجده یه کیدرلر وجبریل امین علیه السلام عرشك نورندن شمسه هر کونك حلیه‌سی نوردن بر لباس ایلدر بعده ساعات لیل تمام اولدقده طلوع شمسدن ایکی ساعت مقدم نهار ایچون تعیین اولنان ملك جوهر ابیض نهارى آسماندن مشرق طرفنه آصوب تدریج ایله آفاقه ارسال ایدوب نشر ایلدکجه ملك لیل دخی تدریج ایله جوهر اسود لیلی سمایه رفع ایدر تاکیم جوهر نهار آفاقی احاطه ایدوب جهان روشن اولور وملائکه شمس دخی آنی سمادن سمایه سرعتله انزال ایدوب ایکی ساعتده اول کونکی مطلعنه کتورررلر پس شمس نور طلوع ایلدکده آنکله برابر اوچیوز آلتمش منعین ملکلر تسبیح وتهلیل ایدرك طلوع ایدوب انجمه لرین نشر ایدرلر وشمس منیری اول نهارك ساعات ودقایقی مقدارنجه تحریك ایدوب مغربنه کوتوروب کیدرلر وشمس بو منوال مذکور اوزره مغربندن غروب ومطلعندن طلوع ایدر تا قیامت قریب ونجیه دکن بو بله کلوب کیدر اول زمان اوچ کون مقدارى عرش آلتنده مکث ایدوب دوردنجی کون مغربندن طلوع ایتسه کرکدر اول اشراط ساعتك اشهرى وعلامات قیامتك اکبریدرکه اول علامتدن صکره توبه قبول اولماز وکفر ومعاصیدن ندامت نفع قیلماز وحق تعالى کسوف وخسوف شمس وقمر ایچون اوقات معینه تقدیر ایتمشدرکه وجه ارضده بولنان عباده تغیر شمس وقمرى کوروب متنبه اولوب کندویه توبه وتوجه ایدهلر پس وقت کسوف کلدکده شمس منیر عجله سندن دوشوب سمایه طوغرى عمق بحره کیدر اکر بالکلیه دوشرسه شمسده کسوف تام واقع اولوب کواکبی ستر ایدن ضیاسی قالمیوب اکثرلرى ظاهر اولور واکر نصفی بحره دوشرسه اول مقدارى منکسف اولور وکسوف حالنده ملائکه شمس ایکی فرقه اولور بر فرقه‌سی تسبیح ایدرك آنی عجله سندن چکرلر وبر فرقه‌سی دخی تسبیح ایدرك عجله‌سنی شمسك یکا قریب ایدرلر وتوانا اوله ینه شمسی مغرب سمتنه آلوب کیدرلر تا ایکی اوچ ساعت مقدارى زمانده کالاول عجله‌سی اوزرینه وضع ایدرلر پس شمس منیری عالمه ضیا ویررك مغربنه ایلتیرلر وخسوف وقتی کلدکده کذلك قمر حمل عجله سندن عمق بحره یا تمام یا ناقص واقع وساقط اولوب وقوعی مقدارنجه خسوف حاصل اولور وآنك ملکلری دخی ایکی فرقه اولوب منوال مذکور اوزره آنی عجله سنه وضع ایدرلر قمر منجلی اولوب شب تارى مهتاب ایلیه‌رك آنی آلوب مغربنه کیدرلر وکسوف وخسوفده نیجه فائده لری واردر برى بودرکه شمس وقمرى معبود اتخاذ ایدنلرك بطلانلرى ظاهر اولور زیرا که متغیر اولان نسنه معبود اولماز وبرى بودرکه شمس قمرى تحت اشعه‌ده کتدکده نوروندن استقلال بولدقده منکسف

٨

اولدیغی وقمرك دخی کمالی بولدقده مخسوف اولدیغی کمالك زمان نقصانه قریب ومخوف اولدیغی ایچون نکه هر کمالك ایرن زوالم ملازم پس رخاده بولنان کمال الهلته بلادن امین اولمیوب حضرت حقه توجه ایتمك لازمدر نته کیم حبیب اکرم صلى الله علیه وسلم لان اکون فی بلاء انتظر الرخاء احب الی من ان اکون فی رخاء احذر البلاء لان الله لا یرفع عبداً الا ویخفضه بیورمشدر وکسوف وخسوفده بر فائده لری دخی بودرکه یوم قیامتده وجوهك مبیض ومسود اولمه‌لرینی خاطر وکلوب عبد تدارك اوزره اولوب هر دم رضای حقه ملازم اولور وکسوف وخسوفی مشاهده ایدنلر ضرور استغفار وتوجه لازم اولدر

نوع رابع

بعض احوال کائنات جو سمائی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تفسیر واهل حدیث دیمشلردرکه حق تعالى بحر مجموم مرفوعی مخمنده اولان بحر هوانك اوسطنده بین السماء والارض بر بحر ماء هم خلق ایتمشدرکه اکا بحر مکفوف دیرلر وآنده ماهیلر کبی صدهزار انواع مخلوقات اوزوب کزرلر وبحر مزبورك صوییله طوفان نوح اولمشدر وقومی آنکله هلاك بولمشدر وحق تعالى انزال مطر مراد ایلدکده سموات هوقلده اولان بحر ارزاقدن اوقات معلومه‌ده ارزاق مقسومه‌یی سمادن سمایه انزال وبحر مکفوفه ایصال ایدوب آندن ریحه تحمیل وسحابه اشعار ایلر تاکیم ارزاق ایله ممتزج اولان صوی غربال مثالی الزوب قطرات امطار ایلیه آندن امر حق ایله هر قطره‌یی بر ملك انزال ایدوب کندی موضعنه وضع ایدر چونکه ملائکه نوردن خلق اولنمشدر آنکچون انزال مطر کبی امورده بری برینه ازدحام ویرمیوب اشعهٔ انوار امثالی تداخل ایدرلر وسمادن ارضه بر قطره نازل اولمز الا که اول موزون ومکیلدر وبر وبحره نفعی کثیردر اکر اول رزق ایله ممتزج ایسه آندن قرده نبات حاصل اولوب دریاده اصدافه واصل اولور پس ارزاق کندی بحرینه بحر امطاره وآندن غیومه وآندن بر وبحره نازل اولور وحق تعالى جو سماده اعنی درون بحر هواده فاردن وطولودن نیجه یوز بیك جبال خلق ایتمشدر وارضك اطرافنه ثلج وبرد ارسال ایده جك اولدقده آنلره متوکل اولان میکائیل علیه السلامه امر ایدر اول دخی وکیلی اولان اسمعیل مذکوره امر ایلدیکی یره اسندیکی قدر هر جبه‌سنی بر ملك وضع ایدر نته کیم حق تعالى وینزل من السماء من جبال فیها من برد بیورمشدر وحق تعالى جوهر اخضر مرقوم ماءی خلق ایلدکده آندن بخارندن ریحی خلق ایتمشدر وبین السماء والارض اولان ریح اوچ قسمدر برکیسی ریح عقیمدرکه عاد قومنه ارسال اولنمشدر وبرى ریح سوادرکه بحر مجوى بحر امطاری وجبال ثلج وبردی تحمیل ایدوب جو سماده طوتمشدر وریح ثالث ریح ارضدرکه مشرق ومغرب وجنوب وشمال جهتلرندن حرکت ایدن هوادر اول سحاب وغیومی جمع وتفریق ایدوب مطر وثلج ایله جلب ایدرك آلوب کیدر پس هبوب ریاح میکائیل علیه السلامك تدبیرینه موقوف وتحریکنه مسخردرکه اذنیله هبوب ایدوب اذنیله منقطع اولور وحق تعالى بو هوائی ارواح مخلوقاته انفاس ایتمشدر وبو ریاحی فرح وسرور وصلاح اشیا وامور ایتمشدر زیرا که ریح اولمسه هر شی متعفن وفاسد اولوردی وجمیع حیوانات بریه هلاك بولوردی ورباحك لوطف وانبات کبی فوائدی چوقدر وتحسین وجوه وحفظ حیات وتنشیف اشیا کبی خواصنك نهایتی یوقدر وحق تعالى سحاب وغیومی اجسام لطیفه مجوفه خلق ایتمشدر وآنلری میکائیل علیه السلامك اعوانی هواده جمع ایدوب ارضه قریب کتوردکده وجه سمائی ستر ایدوب غیم کثیف اولور واکثر غیومی سمایه رفع ایلدکده ارضدن بعید اولوب صحو لطیف اولور وحق تعالى سوق سحاب ایچون رعدکی بر کوچك ملك خلق ایدوب میکائیل علیه السلامه آنی تابع ایلمشدر ونورندن بر سوطی واردرکه آنکله سحاب وغیومی ابل کبی سوق ایدر وشدتله ضربیله سوطندن آتش چقارکه اکا برق اطلاق ایدرلر واکر اول نار شرارندن ارضه دوشرسه اکا صاعقه دیرلر واول صوت هایل اول اصغر ملائکه اولان رعدك مخصوصی سیلکه حمد حق ایله تسبیح ایدر واول سحابی محلنه سوق ایدوب کیدر نته کیم حق تعالى کلام قدیمنده ویسبح الرعد بحمده والملائکة من خیفته بیورمشدر وحدیث شریفده وارد اولمشدرکه هواده ظاهر اولان قوس اخضر واحمر قوس قزح دکلدر زیرا که قزح نام شیطاندر بلکه اول قوس الله درکه علامت رحمت واظهار قدرت وفلا ایتمشدر وحق تعالى وجه ارضده بحار واولان هوائی لطیف خلق ایتمشدر تاکیم بر یوزنده بولنان مخلوقات آنی استنشاق ایله تنفس ایدوب حیات بولوب تعیش ایدهلر وبو صولرك فوقنده طومان وآنك فوقنده بیاض غمام وآنك فوقنده سحاب ممطر وآنك فوقنده طیور طائره خلق ایتمشدرکه نه بحر مکفوفده ماوالری واردر ونه وجه ارضده سکنالری واردر

آندن آنجق هوا ایرلر و هوا ایچرلر و هواده اویورلر و هواده ازدواج ایدرلر و بیضه لری درون هواده اسفله کلور
تا روح بولوب فرخ اولوب جناحی تمام کلوب طائر اولنجیه دک سقوط ایدر بعده فوق سمتنه طیران ایدر
اصلنه کیدر و اول هوانک فوقنده جبال ثلج و برددر و آنک فوقنده بحر مکفوف مذکوردر و آنک فوقنده هواء
لطیف و آنک فوقنده بحر کواکبی خلق ایتمشدر و شمس و قمر و نجومک انواری عظیم و شدید اولوب آنلرله بز و مابینمزده
بولنان هوا لطیف و بحر صافی و ثلج و سحاب قلیل اولدیغندن تماماً حائل اولمازلر و اگر شمس ایله ارض آره سنده
بو مذکورات اولقدر حائل اولماسلر حرارت شمسه اصلا تحمل اولنمازدی سبحان الصانع الحکیم

فصل رابع

کیفیت خلقت بحار سبعه یی و جبال قاف ثمانیه یی و اراضین سبعه یی و هر طبقه سنک ساکنلرینی و جهنمی
و طبقات سبعه سنی و هر برینک اهلنی و اشراط ساعتی و احوال قیامتی و فنای عالمی و اهوال محشری بش نوع ایله بیان ایلر
نوع اول بحار سبعه یی و جبال و ارضین و جهنمی اجمالا بیلدردی ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تفسیر
و اهل حدیث اتفاق ایتمشلردرکه حق تعالی سموات و ارضینی خلق ایتمک مراد ایلدکده تماماً جوهر اخضری که در
جنات و خزائن آنده قالان بقیه سنک صافی و لطیفندن سموات سبعه یی خلق ایلدی آنده قالان مکدر و کثیفنی
بری برینه ضرب ایتمشدر پس آنک زبدی یوزینه چیقوب امواجی مرتفع اولدقده اول زبد و امواجینی تجمید ایلمشدر
ارضین و جبال اولمشدر و جبال دخی اوتاد ارض اولمشدر بعده حق تعالی جمیع جبالک عروقنی محیط ارض اولان جبل
قافه ربط ایلمشدر و بر عظیم ملکی زلزله یه موکل ایدوب عروق جبالی اکا مسخر ایتمشدر پس حق تعالی بر ارضک خلقنی
معاصیدن منع و زجر ایتمک مراد ایلدکده اول ملک ارجق ایله اول ارضک عرقنی تحریک ایدر تا کیم آنک خلقی اول زلزله دن
خوف ایله متنبه اولوب حق تعالی یه متوجه و مطیع اولهلر بعده ابحر سبعه یی خلق ایتمشدر که اصغری اطراف ارضی
و رای جبل قافه احاطه قلمشدر و آنک نامی بحر محیط اولمشدر و آنک وراسنده بحر ثانیدرکه نامی قیسردر و آنک وراسنده
بحر ثالثدرکه نامی اصمدر و آنک وراسنده بحر رابعدرکه نامی مظلمدر و آنک وراسنده بحر خامسدرکه نامی مرماسدر
و آنک وراسنده بحر سادسدرکه نامی ساکندر و آنک وراسنده بحر سابعدرکه نامی باکیدر و آخر بحار سبعه اودر
و بحار مذکوره بری برینی محیط اولمشدر و هر بحرک عرضی بش یوز ییللق یولدر و حق تعالی بقیه جوهر اخضردن هر ایکی
بحر آره سنده و بحر اول ایله اطراف ارض آره سنده و بحر سابعک وراسنده بر یا سغل جبل قاف خلق ایتمشدرکه عددی
سکز ایتمشدر و جبال مذکوره دن هر برینک عرضی بش یوز ییللق مسافه کلمشدر بعده حق تعالی قندیل ایله اول احاطه
امثالی جبالک هر بیسی اوزرینه اطراف سموات سبعه نی قباب مثالی وضع ایتمشدر و جبل قاف نامی درون سما و دنیاده دریای
محیط ارضی آراسنده جمله دن مجرد و ساده قالمشدر و اول جبل اخضره درون سمادن ضیاء شمس و انوار قمر و کواکب
اشراق ایدوب اشعه سی جبل قافدن هوایه منعکس اولدیغندن هوای بی رنکی بویله ازرق فام کوستروب عوام
آنی رنک سما ظن ایتمشدر و حق تعالی بحار سبعه نک هر برینی حیتان امثالی هزار انواع مخلوقات ایله ما لا مال طولدردی
و سماء سابعک بحاری اولان جبل قافک وراسنده بر حیه عظیمه خلق ایتمشدرکه اول جبل اعظمی حلقه مثالی احاطه
ایدوب راسی ذنبی اوزرینه قومشدر و قیامته دک حق تعالی یه عالی صوت ایله تسبیح ایلر و بحار مذکوره اوسطنده
ارضین سبعه بر سفینه کبی متحرک و مضطرب ایکن حق تعالی بر عظیم ملک تعیین ایتمشدرکه اطراف ارضینی قبض
ایدوب بر منکبی اوزرنده ساکن قلمشدر بعده حق تعالی اول ملکک قدمی قرار ایتمک ایچون یاقوت اخضردن
بر عظیم صخره مربعه خلق ایتمشدرکه آنک سطح اعلی سنده بیک وادی خلق ایدوب هر برینی بر بحر ایله و هر بحری
هزار انواع مخلوقات ایله طولدرمشدر بعده حق تعالی اول صخره قرار ایتمک ایچون بر عظیم ثور احمر خلق
ایتمشدرکه آنک قرق بیک باشی و قرق بیک بوینوزی و قرق بیک آیاغی واردر و هر ایکی آیاغی آراسی بر ییللق
یولدر و صخره مذکوره یی قرون و ظهری اوزرنده یوکلنمشدر و ثور مذکورک آدی لیوثاندر بعده حق
تعالی آنک آیاقلری قرار ایتمک ایچون بر عظیم حوت خلق ایتمشدرکه بحار سبعه آنک فمنده بر قطره کبیدر

بعده حق تعالی

بعده حق تعالی اول حوتک تحتنده بر بحر قرار خلق ایتمشدرکه حوت عظیم اول بحر اعظمده سکون و قرار
ایتمشدر بعده حق تعالی اول بحرک تحتنده یدی طبقه جهنمی خلق ایتمشدرکه اول بحر اعظم متن جهنم اوزرنده ساکن
اولمشدر بعده حق تعالی یدی جهنمک تحتنده ریح عاصف خلق ایتمشدرکه اول سعیر و سقر آنک اوزرنده مستقردر
بعده حق تعالی اول ریحک تحتنده ظلمت و آنک تحتنده حجاب خلق ایتمشدر و علم خلایق حجابه منتهی اولمشدر والله اعلم بالحکم و معانی

نوع ثانی

تفصیل احوال ارضین سبعه یی و هر طبقه سنک ساکنلرینی و طبقات سبع نیرانی و هر برینک اسما و اهالیلرنی
بیلدردی ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تفسیر و اهل حدیث اتفاق ایتمشلردرکه حق تعالی قدرتیله ارضینی بری برینک اسفل
یدی طبقه خلق ایتمشدر و هر ارضک سمکی و هر ایکی ارضک مابینی مسافه سی بش یوز ییللق یول ایدوب هوا ایله مملو
ایلمشدر اما اولکی طبقه نک نامی دمکادر و ریح عقیم کبی هواسی ناخوشدر و آنده بر نوع مخلوق واردرکه بر شم نامیله
سنه هوردر و آنلره هم حساب و هم عذاب واردر و ایکنجی طبقه نک آدی خلده در آنده اهل نار ایچون عذابک انواعی
مهیادر و قومنک نامی طمس درکه بری برینی یرلر و اوچنجی طبقه نک اسمی عرقه در آنده بغال امثالی عقربلر واردرکه
اذنابی رماح اشباهیدر و هر برینک ذنبنده اوچیوز فقره واردرکه سم قاتلدن طولمشدر و آنک ساکنلری بر طائفه
خسیسه درکه آنلره قبس دیرلر و آنلرک طعامی تراب و شرابی شبنمدر و دردنجی طبقه نک آدی حرباردر آنده
آنده جبال امثالی اژدهالر واردرکه اذنابی نخل باسق کبیدر اکر برینک سمی بحر محیطه مختلط اولسه مخلوقات بحر جمله سی
هلاک اولورلردی و آنک ساکنلرینه جلهام دیرلرکه نه کوزلری واردر و نه آیاقلری واردر آنجق ایکی قناتلری واردر
اوچارلر و بشنجی طبقه نک آدی ملسادر و قومنک آدی محاطادر و کثرتلری حسابه کلمز بری برلرینی یرلر و آنده
کبریتک جبال امثالی احجار واردرکه کفارک رقابنه باغلیوب جهنمه بوراقورلر و آلتنجی طبقه نک آدی سجیندر
و اهل نارک دفترلری آنده در و ساکنلرینه قطاطه دیرلر جمله سی طیر شکلنده در لکن الارچی آدم الکی کبی و آیاقلری
بقر قولاغی کبی و آیاقلری غنم آیاغی کبیدر آنلر ملائکه امثالی اکل و شرب و نوم و جماع ایتمزلر دائما حق تعالی یه عبادت
ایدرلر و برد و لینده ارواح اهل نار الی یوم القیام آنده حبس اولنمشلردر و یدنجی طبقه نک آدی عجادر و قومنک آدی
جنومدر جمله سی قصیر القامه سیاه حبشی امثالیدر و الکری و آیاقلری یخنه سباع کبیدر یاجوج و ماجوجی
آنلر هلاک ایتسه کرکدر و حالا ابلیس لعین اتباعیله آنده ساکندر کندیسی بر تخت اوزرنده اوتورر اتباعی
اطرافنده صفاً صف طوروب هر بری بو یر یوزنده بنی آدمی اضلال ایتدکلری فساد و فتنه لری اکا عرض ایدرلر
پس آنلردن هر کیمک شر و فسادی اکثر و اکبر ایسه ابلیس آنی یاننه آلوب تلبیسا تحسین ایدوب انفاسیله هر برینی
علایلر حق تعالی امت محمدی آنلرک شرورندن حفظ ایلسون آمین و ارض مذکورک اوسطنده ظلمات بر حجاب واردر و بو
ذکر اولنان طبقات سبعه زمینی اول ملک عظیمک منکبنده مستقردر و حق تعالی ارضین سبعه تحتنده ذکر اولنان
صخره خضرا و ثور احمر و حوت عظیم و بحر اعظمک اسفلنده کبری خشمندن یدی طبقه جهنم خلق ایتمشدرکه
بری برینک اسفلدر و هر طبقه نک مابینی بش یوز ییللق مسافه در و جهنمک یدی قپوسی واردرکه هر برینک داخلنده
آتمشر بیک جبل واردر و هر بر جبلده آتمشر بیک وادی واردر و هر بر وادیده آتمشر بیک قلعه واردر
و هر بر قلعه ده آتمشر بیک بیت واردر و هر بر بیت ایچنده قیود و صنادیق و انکال و مقامع و سلاسل
و اغلال و کلاب و حیات و عقارب و سموم و جحیم و غساق و زهر و زقوم امثالی بیک درلو عذاب واردر و آنده
قاره یوزلی کوک کوزلی زبانی ملکلر واردرکه جمله سی اصمدر و آنلرده مرحمت خلق اولنمشدر و آنلر چوقدرکه
حسابی یوقدر و حق تعالی زبانیلره بر عظیم و هیبتلی ملک موکل ایتمشدرکه اکا مالک دیرلر یدی جهنمک حاکمی و بوابی
اودر اما اولکی جهنمک آدی جهنمدر و سائرلرندن عذابی اخف و ادقدر و امت محمدک عاصیلری ایچون خلق اولنمشدر
و ایکنجی طبقه نک آدی سعیردرکه نصاری آنده اسیردر و اوچنجی طبقه نک آدی سقردرکه یهود ایچون مقرر مقرردر
و دردنجی طبقه نک آدی جحیمدرکه مرتد و شیاطین ایچون آنک عذابی ایلدر و بشنجی طبقه نک آدی حطمه درکه بر عیثا
آنده در و یاجوج و ماجوج و کافرلر دیریدر و آلتنجی طبقه نک آدی لظی درکه بت پرستلر و آتش پرستلر و ساحرلر

ايچون مهيادر ويدنجی طبقه كه دركِ اسفلدر انك ادی هاويه در ولوكه طاعه وزنادقه ومخيل وكذابين ومنافقلری حاويه در
وانك ناری حرارتی وعذابی شدتی جمله‌سنه غالبدر وبوكه جمله‌سی جميع دركاتی بيك بيك دركه دن زياده در اللهم اجرنا من عذاب النار بجعوك يا مجير

نوع ثالث

شجره عالمك ثمره‌سی اولان حضرت آدمك روحی جملدن اقدم ايكن جملدن صكره ظهورنی وجنته صعودنی وكذا هبوطنی وذريتيله وجه ارضك عمارتنی وانك نسلندن حبيب اكرم صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلرينك ولادتی وبقای شريعت وسيادتنی بيلدرر ای عزيز معلوم اولسونكه اهل تفسير واهل حديث اتفاقيله ديمشلردر كه حق تعالی عالم ارواحی خلق ايدوب ايكی بيك يل قدر مدت نصكره علم اجسامی دخی ايجاد ايلدی آنی كوننده عرش اعلادن ظلمت وحجبه وارنجيه دك جمله‌نك تماميله نظامن ويرمشدر بعده ملائكه كروبيونی ساق عرش اعظمده اسكان ايدوب ملائكه حافين وصافين ايچون حول عرشی مكان ايلمشدر وسائر ملائكه كرامك هر برنجه هر زمره سنه بر مقام معلوم احسان ايدوب برصنفنی كرسيده وبرصنفنی سدره‌ده وبرصنفنی لواء الحمد آلتنده وبرنجه اصنافنی جنتده حور وغلمان ايله اسكان ايلمشدر وملائكه كرامك نيجه بيك اصنافيله سموات وزمين وابحر وجمعنی طولدرمشدر وانلری ارضين وابحرده اولان مخلوقاته خدام قيلمشدر وجمله‌سی طولان سكانی زبانيلر اولمشدر وارواح مجرده جسدنجنده اولوب سموات وارضينی محيط اولان صور اسرافيلك درونده هر زمره مرتبه سنجه مقامی بولمشدر چونكه حق تعالی يوم خلق السموات والارض علم اجساملده هر سمتنی عرش اعلادن حجاب اسفله وارنجه دك ملائكه وارواح واشباح ومخلوقات ايله ممتلی قيلمشدر پس بو دنيا دخی اعنی بو يربوزينی هم انواع مخلوقدن خالی قومیوب اول وقتده بسيط زمينك مجموع سهل وجبالنده طاروبتوردی جميع وجه ارضی مالامال طولدردقده قدرتيله بر طيطاوس خلق ايدوب دنيا طولوسنجه طاروی آكا رزق مقسوم ايتمشدر بعده طير مرقوم اول ارزاق مقسومی مرور دهور ايله اكل ايدوب اون وادی ارزاق قالدقده خوفندن كوننده اون دانه‌سی التقاط ايلردی چونكه بعد زمان بر وادی ارزاق قالمشدر پس اول طير كوننده بر دانه ايله قانع اولمشدر تاكيم ارزاق مقسومه نهايت بولدقده طير مرقومك اجلی كلمشدر بر كره فكر اولنسه بوقدر دنيانه زمانلردن برو بوظاهی بولمشدر ونه لردن كبرو قالمشدر اولو الالبابه كمال مرتبه عبرت نما اولمشدر بعده حق تعالی حكمتيله بو يربوزنده زنك ودود وحرارت نارندن جانی خلق ايدوب مارج اسميله دخی تسميه ايتمشدر كه اول ابو الجن در وكندندن زوجه‌سنی خلق ايدوب مرجه ناميله آد ويرمشدر وآنلردن ازدواجلنده طائفه جن متولد اولوب نيجه يوز بيك قبيله وجوده كلمشدر وابليس لعين آنلردن پيدا اولمشدر وطائفه جن بر مرتبه كثرت بولمشدر كه وجه ارضی ممتلی قيلمشدر آنلر صورت اصليه لرينی آدم لكن امثال ملائكه اجسام لطيفه اولدقلرندن مراد ايتدكلری صورتلرده تشكل ايدرلر وآنلر بعد زتنی كثرتلرندن وجه ارضه صغيوب ابليس لعين اولاديله سمای دنيايه چقوب آنده ساكن اولمشدر وجملجن ليل ونهار الله تعاليه عبادت ايدوب اصلا عاصی اولمازلردی پس يكرمی بيك سنه مرورندن صكره يربوزنده قالانلری انواع فساده وسفك دمايه باشلديلر وترك طاعات ايدوب عصيان ايلديلر بعده حق تعالی هر يوز يلده بر كره كندو بر پيغمبر كوندرديكه آنی هلاك ايدوب اون ايكی بيك سنه‌ده يوز يكرمی پيغمبر قتل ايتمشلردر بعده حق تعالی آنلره خشم ايدوب سمای دنياده ساكن اولان ابليسی اولاديله يربوزينه كوندردی آنده اولان جنی بر يره جمع ايتدكده سمادن بر آتش نازل اولوب جمله‌سنی احراق ايتمشدر وسمادن كوندرديكی ذريه ابليسی جزائر بحرده اسكان ايدوب ابليس كمال غايتده مطيع ومنقاد اولديغندن آنی سماء سابعه رفع ايتمشدر ومقبول دركاه ايدوب آنی جنته ادخال ايتمشدر ويربوزی خالی قالمسون ايچون سمای دنيادن ملائكه كرامی انزال ايدوب آنده اسكان ايتمشدر وآنلرده حق تعاليه عبادتله مشغول اولوب بيك يل دخی بو منوال اوزره كچمشدر كه مارج ابو الجن خلق اولنالدن بر وعدد سنين يكرمی بيك يل ايتمشدر بعده حق تعالی باباء عالم ابو البشر اولان حضرت آدم عليه السلامی خلق ايتمك مراد ايلدكده عزرائيل عليه السلامی كوندروب يربوزنده اقاليم سبعه دن

انواع ترابدن الشدرتوب جبرائيل عليه السلامی ارسال ايدوب اول طين ياسی قرق كون تخمير قيلمشدر بعده حق تعالی آنی احسن تقويم اوزره بطن وادی نعمانده تصوير ايتمشدر وآنك راس شريفندن ايكا كندی روحندن آكا نفخ ايدوب يربوزنده آنی مسجود ملائكه واولاديده پيغمبر ايتمشدر وجميع ملائكه آكا سجده ايلدكده ابليس انا خير منه ديوب سجده ايتمديكيچون ملعون ومطرود اولمشدر وآنی يوم القيامته مهلت كلمشدر وذريات كثيره سيله ذريت آدمه تسلطه فرصت بولمشدر واجسام بنی آدمك هر يرينه كيروب عروق ايچنده دم كبی جريان ايدوب اغوا ايدرلر لكن هيچ كسه‌يی جبر ايله عاصی وكافر ايده مزلر آنجق طاعتده تأخير وعسير وتنهاده لذيذ وبسير كوسترمكله وسوسه ايدرلر حق تعالی جمله‌مزی آنلرك شرورندن حفظ ايلسون آمين وحق تعالی آدم پيغمبر عليه السلامی يربوزنده خلق ايلدكدن قرق يل صكره آنی سمواته رفع وجنت فردوسه ادخال ايدوب حلل لباس وچوق نعمتلر احسان ايتمشدر وآكا هر بر نعمت ويردكجه بو نعمتله قانميسن ديوب آدم عليه السلامه خطاب ايتمشدر اول دخی قانع دكلم يا رب ديو جواب ويرمشدر تاكيم آدم عليه السلامه بر غفلت ويروب ضلع معوج ايسرندن حوا آنامزی خلق ايلدكده آدم كوزنی آچوب كورمشدر كه يانده كندی مثلی بر محبوب انسان اوتورمشدر پس آنكله صحبت والفت ووصلت حاصل اولدقده حق تعالی ايله خطاب ايتمشدر كه يا آدم بو نعمتله نيجه‌سن اول دخی جواب ايتمشدر كه ای رب نعمتلرك حسابك بحرينه غرق اولمشمدر وبو نعمتك جمله‌دن اعظم بولمشمدر وبونكله قناعت قيلمشمدر چونكه حوا ايله سكونت بولوب الفتيله استيناس قيلوب آنلكله كام المشمدر بر غيريلره حاجت قالميوب بو احساندن شكر وسرور ايله طولمشمدر بعده حق تعالی آكا يا آدم حوا ايله جنتمده ساكن اولوب هر نعمتمدن الذلك سز آنجق شجره حنطه‌يه قريب كلميه‌سز وآندن اكل ايدوب بكا عاصی اولميه‌سز ديوب تنبيه بيورمشدر وقبول ايدنكوز اوزره حضرت آدم حوا ايله بيك يل قدر جنت صفالرن سورمشدر بعده آدم آتامز حوا آنامزك سوزينه تابع اولوب شجره حنطه‌دن آلوب ايكيسی دخی اكل ايلدكده حق تعالی آنلری عريان ايدوب جنتدن دنيايه اينديرمشدر پس حضرت آدم عليه السلام هندستانده بر عالی جبل اوزرينه هبوط ايتمشدر وايكيوز يل وجلايه آغليوب توبه‌يه مشغول اولدقده توبه‌سی قبوله يتمشدر وحوا آنامز دخی آدم آتامزی طلب ايدوب جميع اطراف ارضه كتمشدر وحضرت آدم عليه السلامك توبه‌سی قبول اولدقده اول دخی حضرت حوايی طلب ايدوب ايكی يوز يلدن صكره جبل عرفات اوزرنده ملاقاتلری ميسر اولمشدر

نظم

ايكی جانبدن اولمشيدی ايكی مشتاق ✿ ايكيسی بيله مبتلای فراق ✿ بربرينه همان ايرشديلر ✿ آغلشوب بر مشوب كورشديلر

بعده شام شريفه كلوب بغيو زيل آنده قالوب هابيل وقابيل آنده اولوب بنه هندستانه كتمشلردر زندن عمرلری ايكی بيك سنه اولدقده حضرت آدم عليه السلام سرنديب آطه‌سنده وآنك قرق يل صكره حضرت حوا جده‌ده وفات ايتمشلردر بعده ذريتلری وجه ارضی مسكون ومعمور ايتمشلردر وحضرت آدمك نسلندن نيجه بيك كسه‌لر مقام نبوته يتمشلردر پس حضرت آدمدن صكره آلتی بيك سنه مرور ايتدكده مكه مكرمه‌ده حضرت اسمعيل اولادندن قريش قبيله‌سنده بنی هاشمدن عبد الله دن محمد المصطفی صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلری دنيايه كلوب قرق سنه ولايت دوقله صفالر سورمشدر قرقنجی ياشنده جميع انس وجنه پيغمبر اولوب اون اوچ سنه مكه‌ده كفره دن جفالر كورمشدر ومكه‌ده مغلوب ايكن مدينه‌يه هجرت ايتمشدر واون ايكی سنه مكه‌يه غالب كلوب فتح ايدوب بنه مدينه‌يه كتمشدر واول سنه سن شريفی آلتمش اوچ يله يتمشدر واول سنه مدينه‌ده وفات ايتمشدر وبزم پيغمبرمز اولدركه خاتم الانبيادر وآندن صكره پيغمبر كلمز وشرع شريفی قيامته دك باقيدركه نسخ وتبديل اولماز واحكامی تغيير بولماز چونكه هجرت نبويه دن بو زمانه سنين قمريه ايله تاريخ نبويه بيك يوز سنه يتمشدر بر آخر دور اولوب دنيانك عمری كچوب كتمشدر وقيامت قريب اولوب ادب وحيا ومحبت ووفا وصدق وصفا ايتمش وبانمشدر زيرا كه پيغمبر صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلرينك خبر ويرديكی اشراط ساعتك نيجه‌سی ظهور ايتمشدر اللهم احفظنا من فتنة آخر الزمان ولا تخرجنا من الدنيا الا مع الشهادة والايمان برحمتك

يا ارحم — **نوع رابع** — الراحمين

اشراط ساعتی وعلامات قیامتی ونفخ صوری وزلزله وفتوری وهلاک مخلوقاتی وخراب سماواتی بلدر ای عزیز معلوم
اولسونکه تحقیق اهل حدیث اتفاق ایتمشلردرکه اشراط ساعت وعلامات قیامت ایکی نوعدر بری [illegible]
اما علامات خفیه انسانده غیرت وحرمت ومحبت وشفقت وادب وحیا وجود وسخا و [illegible]
ودیانت وتقوا واجرای شریعت غرا قالمیوب کیمی وشهرلرده کثرت مساجد وقلت جماعت ورفعت [illegible]
وصبیان وتشبه نسا برجال ورجال به نسا واشتغال رجال برجال ونسا به نسا [illegible]
اشرار وتحقیر ابرار وتولید اعدا وسفک دماء وفسق وفجور وترتیب فجور امثالی اموردرکه [illegible]
علامات جلیه‌سی اوندر اولا خروج دجالدر بعده توالی خسوف قمر ایلدن ایلدر بعده اوچ [illegible]
دخان عظیمدر بعده عیسی علیه السلام انمکی سمادن بعده شام شریفده منارهٔ بیضا اوزرینه [illegible]
عامل اولمیه بعده آل رسول اکرمدن مهدینک ظهور ایدوب فرق یل عدالت اوزره کیدر حضرت [illegible]
دابة الارضک وجوده کلمسیدر بعده یأجوج ومأجوج سد اسکندردن خروج ایله قال[illegible]
[illegible] مکرمه‌ده کلوب آندن آخره کیتمسیدر بعده بین مشرقده [illegible]
[illegible] بو اشراط وعلامات مذکوره‌نک ظهورندن صکره نسیم عنبر رایحه [illegible]
[illegible] خروج ایدر بعده قرآن کریمک احکامی یریوزندن رفع اولوب خلقدن [illegible]
کیدر واهل تفسیر دخی اتفاق ایتمشلردرکه بوجمله‌دن صکره حق تعالی اسرافیل علیه السلامه نفخ صور ایله امر ایدر بر ولده صوره
نفره‌سی مهابتندن سموات سبعه‌ده اولان ملائکه وارضین سبعه‌ده اولان مخلوقاتک جمله‌سی قیامت قوپدی صانوب یوزلری
اوزره دوشوب بیهوش اولورلر وسموات وارضینه لرزه وزلزله دوشوب بیلدرلر وکیلولر وساچلر وصقللر آغروب
حامله‌لر وضع حمل ایدوب ناس جمله کندودن کیدوب سکران امثالی قالورلر وبو نفخه اولیدرکه آندن بو مهابتلر اولورلر
وفرق یل دخی بو منوال اوزره کیدر بعده حق تعالی اسرافیل علیه السلامه نفخ صور ایله امر ایدر بر ولده دخی نفخهٔ ثانیه‌ده صوری
اویله قوی نفخ ایدرکه شدتندن جمیع جبال اولدمره منثور ویرلرنک مغاک اولوب هوا ایله چقوب عهن منفوش امثالی غمام
اولورلر وسموات سبعه پاره پاره اولوب یریوزینه صوکبی دوکیلورلر وقیامه قریب فتوری اولوب شمس وقمرک
ضیاسی کیدوب قاپ قاره اولورلر وجهانی ظلمت قابلیوب عرش اعلادن سفل سافلینه بلکه تحت زیرینه دک هر نه قدر
مخلوقات وملائکه وار ایسه باجمله هلاک اولوب فنا بولورلر الا کرملائکه مقربیندن سکز ملک قالورلر وآنلر جبرائیل
ومیکائیل ورضوان وعزرائیل ودخی حمله عرشدرکه بر تیبی اسرافیلدر بعده امر حق ایله عزرائیل علیه السلام اول ملائکه
سبعه‌نک دخی ارواحنی قبض ایدر بعده کندی روحنی قبض ایدر ایکن برصیحه ایدرکه صلابی نعره‌سی سموات یجوب ارضینه کیدر
بو مرحاسنی ذوق ایلمز اولورز ایکی عالمده برکسه قالمیوب آنجق ذوالجلال والاکرام ولا اله الا الله قالور وبو عالم خراب خالی ونیها وبر امثالی
فرق یل دخی حالی اوزره قالورز وحق تعالی عظمتیله لمن الملک الیوم دیوب سؤال ایلدکده وکیمسه جواب ویرمکدن [illegible] لله الواحد القهار دیوب

کندوسنده جواب ایدر

نوع خامس

نفخهٔ ثالثه‌یی واحیاء موتانی وحشر اجسادی ودفتر اعمالی وحساب ومیزانی وصراط واعرافی اجمالا بیلدیر ای عزیز
معلوم اولسونکه اهل تفسیر واهل حدیث اتفاق ایتمشلردرکه حق تعالی بو یریوزنی بردخی شدید ایله مستوی ایدوب صحرای
[illegible] زنده حشر یرینی بو یریوزی قدر واسع ایدر بعده عرش آلتنده ذکر اولنان بحر حیواندن قرق کون علی التوالی
منی رجال مثالی بو دنیایه مطر نزول ایدر وجمیع وجه ارض دریا کبی طولدقده طبقه طبقه‌ده تراب اولان جمیع ابدان انسان
وحیوان اول مطری جذب ایدوب جمله اجزاسی بریره کلوب هرجسد اولکی هیئتنده اولوب یریوزنده بقل امثالی بتر وهر بری کندی
کماله یتر بعده حق تعالی اول ملائکهٔ ثمانیه‌یی احیا ایدوب اسرافیل علیه السلامه صوره نفخ ایله امر ایدر بر ولده دخی نفخهٔ ثالثه
اویله بلیغ ولطف ایله نفخ ایدرکه صوردر دولنده ساکن اولان ارواح اولدمره آفاقه منتشر اولوب هرجان کندی جسدینی بولور نیجه کیم
کنده [illegible] هر حمل کندی آناسینی بولور کذلک هرجان کندی جسمنی بولوب بولور آکاله قالور ومخلوقات اولین وآخرین وملائکه
وانس وجن وشیاطین وحیتان بحار وحیوانات ارضین وحشرات اجمعین بر آن ساعتده تماما روح بولورلر ومحشر یرینه جمیع اطرافدن
جمع اولورلر وانبیا واولیا وعلما وصلحایه جنتدن حللر وبراقلر کلوب کیوب ونجیب ظل عرشده کیدوب منبرلر وکرسیلر اوزرنده

راحت وسلامت ایله جالس اولورلر وکیم وقالان مخلوقاتک جمله‌سی جایع وعطشان وباشندی اچق وعریان وحافی وپیاده وافغان
وخیزان میدان عرصاته کلوب مکان محشرده حشر اولورلر وصقلشوب آیاق اوزرنده طورورلر وشمس راسلرینه
کونش برمیل مقداری قریب اولوب حرارتندن جوش عرقده وکرلر کیمی کعبنه وکیمی رکبه‌سنه دک وکیمی صدرینه وکیمی حلقومنه دک
عرق ایچنده قالورلر ونیجه کرکه عرق بحرنده غرق اولورلر وجهنمی برلر آلتندن حول محشره یتمش بیک صف زبانیلر کتوررلر
ومحشر خلقنی حلقه کبی محیط اولورلر واهل محشر التمش بیک یل قدر انتظار حساب ایله اول حالده مکث ایدر قالورلر ودنیاده
کراماً کاتبین یازدیغی دفتر اعمالی محشرده اصحابنه ویررلر مؤمنلره ومطیعلره یمیننده وکافرلره وفاسقلره شماللرندن
اعطا ایدرلر وحق تعالی جمیع مخلوقاتنه آنده واسطه‌سز کلام سویلر وبر آن ساعتده جمله‌نک حسابن کوروب کیمنه خطاب
وکیمسنه عتاب ایدر وحق مظلومی ظالمدن آلوب ظالمک حسناتی وار ایسه کا ویرر یوغ ایسه سیئات مظلومی ظالمه تحمیل
ایدر وبعد الحساب حیوانلری تراب ایدر وکافرلر حیوانانه غبطه ایدوب کاشکی بز دخی تراب اولیدق دیرلر ومحشر یرنده ایکی
عمود اوزرنده برمیزان عظیم نصب اولنورکه هر بر عمودک طولی بشیوز ییللق یولدر وهر بر کفه‌سی بسیط زمین قدر بولدر
ومیزان مرقوم ایله روز محشرده حسنات وسیئات وزن ایدرلر حسناتی ثقیل اولانلر جنته وسیئاتی ثقیل اولانلر جهنمه کیدرلر
مکرکه حق تعالی عبدک عفو ایلیه ویا انبیادن ویا اولیادن ویا علمادن ویا صلحادن شفاعت ایرشه اکر ایمان ایله وفات
ایلمش ایسه زیرا که دنیادن ایمانسز کیدنلره جنت ومغفرت وشفاعت اولماز وهرکز جهنمدن خلاص بولماز واکر ایمان ایله
کیدوب سیئاتی آغر کلوب مغفرت ویا شفاعت ایرشمدیسه اول سیئاتی قدر جهنمده یانوب آندن جنته کیدر وذره قدر
ایمان ایله آخرته کیدن البته جهنمدن چقوب جنته حضور ایدر وصراط کوپریسی قیلدن انجه وقلیچدن کسکین در وطولی
اوچ بیک ییللق یولدرکه بیک ییل یوقش وبیک ییل دوز یول وبیک ییل اینشدر واول صراط جهنم اوزرنده نصب اولنوب
اهل محشر جمله‌سی آنک اوزرندن کچمک ایچون کیدرلر کیمی برق خاطف کبی وکیمی اوق کبی وکیمی سکردر فرس کبی کچرلر وکیمی سیئاتی بوقدر
یورر وکیمی جهنمده دوشوب محترق اولورلر وجهنم ایسه فریاد ایدرکه ای مؤمن تیز عبور ایله که تحقیقا سنک نورک بنم نارمی
منطفی ایتمشدر بس مؤمنلر سلامتله صراطی کچرلر وحوض کوثردن ایچرلر وآنده غسل ایدوب عیوب ونقصانلری تکمیل اولنور
وجنته داخل اولوب هرکس مرتبه‌سنجه کندی مقامنی بولور وابد الآباد آنده ذوق وصفا ایله قالورلر زیرا که اهل جنت کاه انواع
نعمتلردن لذتلر آلورلر وکاه لقاء مولا ایله مست وحیران اولورلر وکوزلر کورمدک قولاقلر اشیتمدک خاطرلره کلمیین دولتلر
بولورلر وجنتله جهنمک آره‌سنده قلعه دیواری مثالی برج وبارو کبی شماری برسور عظیم واردرکه ارتفاعی بشیوز ییللق مسافه‌در
وطولی بی نهایه‌در وبناسی الوان جواهر شفافدر وکا اعراف تسمیه ایدرلرکه مرفوع القلم اولان مجانین واطفال مشرکین آنک
اوزرنده قالورلر جنت سمتنه باقوب اهلنی متنعم کوردکجه آرزو ایله محزون اولورلر وجهنم سمتنه باقوب اهلنی معذب
کوردکجه کندی سلامتلریله مسرور وشاکر اولورلر واهل اعراف بر روایتده ابدا آنده قرار ایدوب کاهی حزن وکاهی سرور
ایله قالورلر اللهم یا ستار اجرنا من النار وادخلنا الجنة مع الابرار وارزقنا لقاءك فی دار البقاء والقرار بحرمة حبیبک
المختار آمین یا غفار **تنبیه** وخفی اولمیه کیم بو کرایه‌کلیجه ذکر اولنان سطورده جمله‌سی امور دینیه‌دن [illegible]
کلیسی یقین اوزره تصدیق واعتماد ایله اعتقاد ایتمک جمله‌یه لازم والزمدر زیرا که بونلر امور دینیه‌دن اصول عظیمه‌در وبو
امور مذکوره‌یی براهین عقلیه قیاس ایتمک غیر جائزدر زیرا که عقل بشر بونلری ادراک ایتمکدن قاصر وعاجزدر آنجق بزوم مطلب اعلامز
اول مولایه وصول ایچون عظمت وقدرتنی تفکر وتذکر ایتمکدر وبشارات واولادی آیات قرآنیه واحادیث نبویه مصداقنجه هیئت علمی بر
مقدار جهتیه بیان ایله بونده اکتفا ایتمشلکن فحول علمادن وکبار اولیادن اولان سید المحققین وسند المدققین مولانا سید شریف علیه
رحمة اللطیف حضرتلری وعلم الهیئة نعم العون علی معرفة الصانع لمن یتفکر فی خلق السموات والارض بیوردیغی وجامع جمیع فنون [illegible]
[illegible] امام محمد غزالی علیه رحمة الوالی حضرتلری من لم یعرف الهیئة والتشریح فهو عنین فی معرفة الله بیوردی
قرینه تشریح ایله هیئت حکمایی طوردنجیون برمقدار علم هیئت عالمدن وبرمقدار فن تشریح بنی آدمدن دخی تحریر وبیان اولنمق مناسب کورلدی
تا کیم مطالعه‌سیله [illegible] خروج ایدوب ومحفل علم وحکمه دخول ایدوب وزمرهٔ فحول رجاله دلوج ایده‌سن
[illegible] دقیق [illegible] احوال عالمی کماهی بیلوب وکمال [illegible] نفس
[illegible] معرفت الله [illegible] اللهم یا واجب الوجود ویا واهب الخیر والجود [illegible] انوار رحمتک [illegible] الوصول الی کمال [illegible] لا علم لنا الا ما علمتنا [illegible]

اشكال هيئت اسلام

عالم اللاهوت حيث لا خلا و لا ملا

عرش اعظم

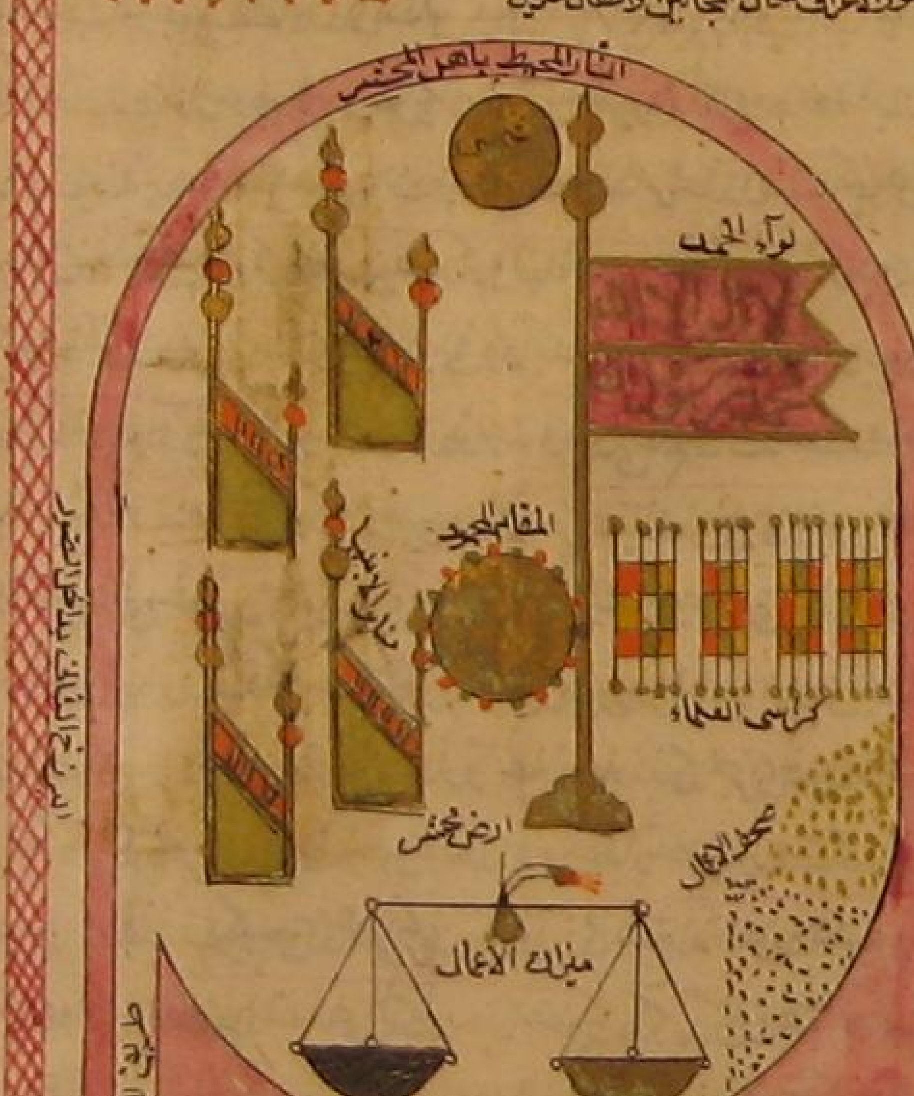
عالم الجبروت

كرسي

عالم الارواح والملكوت

حوض الرسول عليه افضل الصلوة واكمل السلام

الظلمة والحجاب

اشكال هيئت اسلام

عالم اللاهوت حيث لا خلا و لا ملا

عرش اعظم

عالم الجبروت

عالم الارواح والملكوت

حجب الملائكة

الارضين السبعة

الظلمة والحجاب

فن اول

وجوهله مرآت کائنات اولوب ترتیب خلقت اکوانی وکیفیت وماهیت جواهر واعراض جهانی واحوال واشکال اشیا واعیانی وحکمت وهیئت علم اجرام وارکانی وکون وفساد عناصر ومرکبات وحیوانی حکیمانه اوچ باب ایله بیان وعیان ایدر

باب اول ترتیب خلقت اکوانی وکیفیت وماهیت جواهر واعراض جهانی حکمای اسلام برهان عقلیه بولدقلری اوزره فصول اربعه ایله تفصیل ایدر **فصل اول** واجب الوجودی اثبات ایدوب ممکن الوجود اولان جواهر واعراضی اجمالا اوچ نوع ایله بیان ایدر **نوع اول** واجب الوجود حضرتلرینی برهان عقلیه اثبات ایدوب آنک اشیایه تقریب اولوب آنلره ملابس اولدیغنی حکمانک بولدقلری بیلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه جناب واجب الوجودک ماسواسی اولان موجوداته اسم عالم اطلاق اولنوب جمله دن ذات پاکی مطلق بولنمشدر نته کیم حق تعالی کلام قدیمنده بیورمشدر الله نور السموات والارض مثل نوره کمشکوة فیها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری یوقد من شجرة مبارکة زیتونة لا شرقیة ولا غربیة یکاد زیتها یضیء ولو لم تمسسه نار نور علی نور یهدی الله لنوره من یشاء ویضرب الله الامثال للناس والله بکل شیء علیم وکیفیت اعیان وماهیت اشیا افکار امعان ایله تتبع وملاحظه اولنسه واحوال موجودات واطوار کائنات عین بصیرتله نظر ومطالعه قیلنسه جمیع اجزای عالم صنع باریله حادث اولدیغنه برهان عقل سلیم دلالت وشهادت ایلمکله امر محققدر نته کیم حق تعالی بیورمشدر هو الذی خلق السموات والارض بالحق وصورکم فاحسن صورکم والیه المصیر واول واجب الوجودک وجودیله ممکن الوجود وجود بولمش آنکله قائمدر وهر نسنه فانی واول باقی ودائمدر نته کیم کتابنده بیورمشدر کل شیء هالک الا وجهه له الحکم والیه ترجعون واول قادر حکیمک آثار قدرت وحکمتی عالم آفاق وانفسده چشم اهل بصیرته آفتاب جهانتابدن زیاده تاباندر نته کیم قرآن کریمده بیورمشدر سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم حتی یتبین لهم انه الحق اولم یکف بربک انه علی کل شیء شهید واول باری صانعک اسرار ایجاد وصنعی عالم ظاهر وباطنده شهود اهل عرفانه روز روشندن روشن وعیاندر نته کیم حق تعالی کلام شریفنده بیورمشدر وفی الارض آیات للموقنین وفی انفسکم افلا تبصرون وذرات هوا وجبال وبحار وقطرات امطار وانهار وبحار بلکه اجزای افلاک دوار وکواکب سیار وعناصر وموالید وهر نه که وار جمله سی هر بار لیل ونهار اول واحد ودود غفار حضرتلرینه ثناکار اولوب آنک وحدانیتن اشعار واظهار ایچون هر بری بر لساندر نته کیم حق تعالی نظم کریمده بیورمشدر تسبح له السموات السبع والارض ومن فیهن وان من شیء الا یسبح بحمده ولکن لا تفقهون تسبیحهم انه کان حلیما غفورا بلکه ذرات جهان او شمس تابانک ظل وجودندن بهره مندجاندر وجمله سی شهود نور جمال ایچون اهل بصیرته مرآت صافی ورخشاندر نته کیم فرقان مبینده بیورمشدر ولله المشرق والمغرب فاینما تولوا فثم وجه الله ان الله واسع علیم وجمیع حکمای اسلامک واکثر علمای دینک رأی اصابت قرینلری بویله درکه اول بر شیء که وجودی لازمدر آکا واجب الوجود دیرلر وهر نه کیم عدمی لازمدر آکا ممتنع الوجود اطلاق ایدرلر وهر نسنه که نه وجودی لازم اولور ونه عدمی لازم اولور آکا ممکن الوجود تسمیه ایدرلر پس هر شیء که موجوددر یا واجب الوجوددر ویا ممکن الوجوددر زیرا که اول موجود اولمحتملکه موجوددر کندی وجودنده غیریه محتاجدر یا محتاج دکلدر اکر غیریه محتاج دکلسه اول واجب الوجوددرکه باری تعالیدر واکر محتاج ایسه اول ممکن الوجوددرکه عالمدر واول نسنه که موجود دکلدر شریک باریدرکه معدومدر زیرا که حکما ایتمشلردرکه ممکن دکلدرکه موجود معدوم اوله ویا معدوم موجود اوله بلکه موجود همیشه موجوددر ومعدوم همیشه معدومدر لکن ممکندرکه موجود بر مرتبه دن بر مرتبه یه وبر حالدن بر حاله انتقال وتبدل ایله مفردات مرکبات اولوب مرکبات مفردات اولدیغی کبی پس عوالم

بوتقدیرلرک

بو تقدیرلرک سیر ایتدیکده ظن ایدرلرکه معدوم موجود اولور ویا موجود معدوم اولور پس ایمدی اثبات واجب الوجود ظاهر اولمشدر بو برهان ایله کیم ممکنات موجوددرلر حال بو کیم وجود ممکنات غیریدن اولور والبته اول واجبه منتهی اولور زیرا که واجب الوجود اولمدقجه ممکن الوجود هم اولماز یعنی ابتدا المحتاج الیه موجود کرکدرکه تا اول نسنه یه فلان نسنه محتاجدر دیمک صحیح اوله پس برهان مذکور ایله واجب الوجود حضرتلری ثابت وعیان اولمشدر

نوع ثانی

ممکن الوجود اولان اقسام خمسه جواهری اجمالا بیلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه ممکن الوجود اولان نسنه اکر بقای وجودنده متغیر اولماز ایسه آکا جوهر دیرلر واکر متغیر اولورسه آکا عرض دیرلر زیرا که وجود بشقه در وبقای وجود بشقه در نته کیم کورورسن که ایکی شخص وجودده مشترکدرلر لکن برینک بقاسی تا بوز ییله دک قالور وبرینک وبرینک بقاسی اون ییلدن زیاده قالماز پس بقای وجود وجودک غیریدر عینی اولماز وجمیع ممکنات یا جوهردر ویا عرضدر زیرا کیم بر نسنه بر نسنه یه یا مختص اولوب آکا ساری اولور یا اولماز اکر مختص وساری اولورسه اول ساری حال واول مسری فیه محل تسمیه اولنور واکر بری برینه محتاج اولورسه اول محله هیولی واول حاله صورت جسمیه یا صورت نوعیه دیرلر واکر افتقار بر طرفدن اولوب آنجق حال محله محتاج اولور اول محله موضوع واول حاله عرض دیرلر پس عرض موضوعده موجود اولان نسنه در الوان کبی واکر حال ومحل اولیوب ایکیسندن مرکب اولورسه آکا جسم طبیعی دیرلر واکر حال ومحل ومرکب اولیوب اجسامه تدبیر وتصرفیله متعلق اولورسه آکا نفس انسانیه ویا نفس فلکیه دیرلر واکر اجسامه تدبیر وتصرفیله دخی تعلق ایتمز ایسه آکا دیرلرکه لسان اهل شرع ایله ملکدر پس جواهر بش قسمدرکه بری هیولی وبری صورت جسمیه وبری جسم طبیعیدر بو اوچی جوهر مقارندر وایکیسی دخی جوهر مفارقدرکه بری نفس وبری عقلدر اما عقل اکر آنکله ذات واجبک آره سنده واسطه اولماز ایسه آکا عقل اول وعقل کل دخی دیرلر واکر عقلک تحتنده عقل آخر اولمز ایسه آکا عقل عاشر وعقل فعال دخی دیرلر واکر عقلک ایکی جهتنده عقول اولدیسه آکا عقل متوسط دیرلر وعقولک اشرفی والطفی عقل کلدر واکا قریب اولان عقولدر واما نفس اکر اجسام بسیطه ده متصرف اولدیسه آکا نفس فلکی ونفس عنصری دیرلر واکر نفس اجسام مرکبه ده متصرف اولوب اول اجسامه نشو ونما ویرمدیسه اول اجسامه معادن دیرلر سیم وزر ولعل وحجر کبی واکر نفس جسم مرکبه نشو ونما ویردیسه لکن حس وحرکت ویرمدیسه اول اجسامه نبات دیرلر سبزه زار وازهار واشجار واثمار کبی واکر نفس جسم مرکبه هم نشو ونما وهم حس وحرکت بخش ایدوب نطق ویرمدیسه آکا حیوان غیر ناطق دیرلر انعام وخیول ووحوش وطیور کبی واکر نطق دخی بخش ایلدیسه آکا انسان دیرلرکه زبده وجود وخلاصه هر موجود اودر وثمره شجره جهان وتتمه دوران اودر پس بو بر نفس هر مرتبه ده بشقه بر اسم ایله تسمیه اولنور اما جماداتده آکا نفس طبیعی دیرلر ونباتاتده آکا نفس نباتی دیرلر وحیواناتده آکا نفس حیوانی دیرلر وانسانده آکا نفس انسانی ونفس ناطقه دیرلر وبو مرتبه ده جمله یه تمامیله تسلط ایدوب کمالیله متصرف اولور واما جسم طبیعی بر جوهردرکه آنک ذاتنده مقادیر اجسام یعنی طول وعرض وعمق زوایای قائمه اوزره تقاطع ایتمک شرطیله فرض اولنمق ممکن اوله وجسم ایسه یا بسیط اولور ویا مرکب اولور وجسم بسیط اولدرکه آنک اجزاسی طبیعتی متشابه اولور یعنی صور وطبایعی مختلف اولان اجسامه منقسم اولمیوب آنک طبیعی بر اولمکله اول طبیعتدن اضداد اولان شیء نهج واحد اوزره صادر اوله وجسم بسیط ایسه یا علوی ویا سفلیدر وعلوی دخی یا منیردر ویا منیر دکلدر اکر منیر ایسه کوکبدر واکر منیر دکلسه افلاکدرکه آنلره اجرام اثیریه وعالم علوی دخی دیرلر وجسم بسیط سفلی عناصر اربعه درکه آنلره ارکان اربعه دخی دیرلر وآنلر نار وهوا وما وترابدر وبو دورد دیه وبونلردن متشکل بولنان اجسام مرکباته عالم سفلی وعالم کون وفساد هم دیرلر واما جسم مرکب اولدرکه آنک اجزاسی طبیعتی متشابه اولیوب صور وطبایعی مختلف اولان اجسامه منقسم اولوب عناصر اربعه دن ترکب ایتمش اوله معادن ونبات وحیوانات کبی وبونلره موالید ثلاثه دیرلرکه آبای علویه نک وامهات عناصردر وجسم مرکب دخی ایکی قسمدرکه بری تام وبری غیر تامدر اما مرکب تام اولدرکه بر زمان

معنلبده کندی ترکیبنك صورتنی حفظ ایلیه موالید ثلاثه کبی و اما مرکب غیر تام بونك خلافی اولوب کندی ترکیبنك
صورتنی حافظ اولماز دخان و سحاب و شهب کبی و سائر کائنات جو کبی چون جسم بسیطك جمله سی کندی طبیعتیله
خالی قالسه آنلرده شکل کره یه مشابهدر یعنی بر مدور طوب نسنه هیئتنه دردر پس جمیع افلاك و نجوم و عناصر کره یه
الاشکالدر و ذکر اولنان اقسام خمسه جواهرکه عقل و نفس و هیولی و صورت و جسمدر بونلرك مجموعی بو رباعی یه
جامعدر و بونلرله ایکی عالم قائم و دائمدر رباعی بیل اول کائناتی عقل و جاندر بر جسم اولنان
نه فلك کرداندر پس نار و هوا و آب و خاك ارکاندر معدنیله نبات و حیوان و انساندر

نوع ثالث

ممکن الوجود اولان اقسام تسعه اعراضی اجمالا بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه موضوعده
موجود اولان اعراض طقوز قسمدرکه کم و کیف و این و متی و اضافت و ملك و وضع و فعل و انفعالدر اما کم
اول نسنه درکه ذاتنده مساوات و عدم مساوات قبول ایده و بو یا منفصلدرکه نقطه و عدد در و یا ذاتی قرار ایدن
متصلدرکه خط و سطح و جسم تعلیمیدر یعنی ثخندر و یا ذاتی قرار ایتمین متصلدرکه زماندر و اما کیف اشیاده بر هیئتدرکه
ذاتنده قسمت و نسبت اقتضا ایتمیوب کیفیات محسوسه و راسخه یه منقسم اولور حلاوت عسل و ملوحت ماء بحر کبی
و غیر راسخه یه منقسم اولور حمرت خجل و صفرت وجل کبی و کیفیات نفسانیه دن یکا منقسم اولور ابتدای خلقتده
علم و کتابت کبی و کیفیات استعدادیه دن یکا منقسم اولور سلامت و لین کبی و کمیاته مختص اولان کیفیتدن یکا
منقسم اولور مثلثه و مربعه کبی سطحلردن و فردیه و زوجیه کبی عددلردن و اما این برحالتدرکه اشیایه مکانده بولنمقلری
سببیله حاصل اولور و اما متی برحالتدرکه اشیایه زمانده بولندقلری ایچون حاصل اولور و اما اضافت برحالتدرکه نسبتده
متکرردر ابوت و بنوت کبی و اما ملك برحالتدرکه اشیایه حاصل اولور آنلری برنسنه احاطه ایدوب انتقالیله منتقل
اولمق سببیله او حالت بولنور انسانك متعمم و متقمص اولدیغی کبی و اما وضع بر هیئتدرکه اشیایه حاصل اولور برنسنه
اجزاسنك بعضیسی بعضیسنه نسبتی سببیله و امور خارجیه یه نسبتلری سببیله او هیئت بولنور قیام و قعود کبی
و اما فعل برحالتدرکه اشیانك تأثیرلری سببیله آنلرده او حالت حاصل اولور قاطع کبی مادامکه قطع ایده و اما انفعال
برحالتدرکه اشیایه حاصل اولور آنلر غیریدن متأثر اولدقلریله او حالت بولنور متسخن کبی مادامکه تسخن ایده پس جوهرکه
جواهر خمسه مذکوره نی برجوهره عاید ایدوب اعراض تسعه مرقومه یه ضم ایتمشلردر بو مجموعنه مقولات عشره دیمشلردر
اما جوهر کندی ذاتیله قائم و ثابتدر و عرض ایسه جوهر ایله قائم و آنی تابعدر و جمله عالم جمیع اجزاسیله مقولات
عشره دن مرکب جسم واحددر و جمله سی لسان حالیله جناب واجب وحدت وجودیه سنه ناطق و شاهددر و مقولات
عشره یی بو بیت جامعدر وهو بو کلمات در فرد جوهری بر کم و کیف آنده اضافتله متی وضع و این و ملك و یفعل ینفعل درای فنی

فصل ثالث

ترتیب ظهور عقول و نفوس و افلاکی و مراتب و طبایع و تبدل ارکانی و دلائل انقلاب نار و باد و آب و خاکی
و تولد معادن و نبات و حیوان و انسانی و بونلرك آره سنده متوسط اولانی و مبدأ و معادلرینی و کیفیت ورات
وجود اشیانی درت نوع ایله حکیمانه بیان ایدر نوع اول ترتیب ظهور عقول و نفوس و افلاکی و عناصر اربعه نك صلاحی
ایله کیفیات اربعه یی بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه حق تعالی جمیع اشیادن اقدم عقل کلی ایجاد
و موجود ایلمشدر و بوکا عقل اول و جوهر اول دخی دیرلر پس حق تعالی بو عقله اوچ معرفت بخش ایتمشدرکه بری معرفت
حقدر و بری معرفت نفسدر و بری معرفت احتیاجدرکه مولاسنه محتاج اولدیغنی بیلمشدر و بو اوچ معرفتدن هر
برندن بشقه برنسنه وجوده کلمشدر زیراکه واحددن واحد صدور ایده کلمشدر اما معرفت حقدن برعقل
دخی پیدا اولمشدرکه اکا عقل ثانی دیرلر و اما معرفت نفسدن برنفس دخی موجود اولمشدرکه اکا نفس کلی دیرلر
و اما معرفت احتیاجدن برجسم ظاهر اولمشدرکه اکا فلك اعظم و فلك اطلس و فلك الافلاك و محدد جهات
و جسم کل دخی دیرلر و بو فلکك عقلی عقل ثانیدر و نفسی نفس کلیدر و اما عقل ثانیدن دخی بو اوچ معرفت

ظهور ایتمشدرکه

ظهور ایتمشدرکه معرفت حقدن برعقل ثالث و معرفت نفسدن برنفس ثانی و معرفت احتیاجدن برفلك ثانی
صادر اولمشدر و بوکا فلك البروج و فلك الثوابت دخی دیرلر و بو فلکك عقلی عقل ثالثدر و نفسی نفس ثانیدر
و اما عقل ثالثدن هم بو اوچ معرفت وجوده کلوب ینه بو ترتیب اوزره بشقه برعقل و بشقه برنفس
و بشقه برجسم ظاهر اولمشدر تا طقوز مرتبه یه دك بو عقل اولدن طقوز عقل و طقوز نفس و طقوز فلك
صادر اولمشدرکه بو طقوز عقل عقول افلاکدر و بو طقوز نفس نفوس افلاکدر پس افلاك تسعه دن
هر بر فلکك برعقلی و برنفسی و برجسمی واردر اما فلك اعظم جمله نك اعلیسی و جمله سنی محیط برجسم بسیط
و آنك جوفنده فلك بروجدرکه جمیع کواکب ثوابت آنده در و آنك درونده فلك زحلدرکه آنده زحلدن غیری
کوکب یوقدر و آنك ایچنده فلك مشتریدرکه برا کا مخصوصدر و آنك التنده فلك مریخدرکه آنده برا اودر و آنك
تحتنده فلك شمسدرکه آنده برا او سلطاندر و آنك زیرنده فلك زهره درکه آنده برا اودر و آنك جوفنده فلك
عطارددرکه اول فلکده برا او کوکبدر و آنك درونده فلك قمردرکه آنده قمردن غیری برنسنه یوقدر
و کا سماء دنیا تسمیه ایلدیلر و آنك عقلنه عقل عاشر و عقل فعال و عقل فیاض اطلاق ایدرلر و آنك نفسنه واهب الصور
و طبیعت مطلقه دیرلر و بونلرك امتزاجندن فلك قمرك تحتنده عناصر اربعه که نار و هوا و آب و خاکدر ترتیب
مذکور اوزره حاصل اولمشدر و عناصرده کیفیات اربعه که حرارت و برودت و رطوبت و یبوستدر وجود
بولمشدر و امتزاج عناصردن دخی موالید ثلاثه که معدن و نبات و حیواندر وجوده کلمشدر و جنس حیوانك اشرف انواعی انسان
اولمشدر و ظهور کائنات انسانده تمام بولمشدر و دائره وجود آنکله تمام اولمشدر و ثمره شجره جهان اولدیغیچون جمله دن صکره وجوده کلمشدر
پس خلاصه دوران انسان اولمشدر

نوع ثانی

عناصر اربعه نك مراتب و طبایعنی و بری برینه تبدل و انقلابنی بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت
و اهل هیئت اتفاق ایتمشلردرکه فلك قمرك تحتنده کره نار در و آنك تحتنده کره هوادر و آنك زیرنده کره مادر
و آنك التنده کره خاکدرکه جمله دن اسفل و مادون اقلدر اما حیز نار هوانك فوقنده اولدیغنه دلیل اولدرکه
نار دخان ایله فوق سمتنه کیدوکی مشاهده اولندیغی کبی اصلنه میل و رجوع ایدر و اما حیز هوا مانك فوقنده اولدیغنه
دلیل اولدرکه اکر بر ابان منفوخی قعر حوضه کوتورسه لر مانك تحتنده قرار ایتمیوب فوقنه چقار و اما حیز آب
ترابك فوقنده اولدیغنه دلیل اولدرکه اکر بر حجری یا بر مدری فوق الماء وضع ایلسه لر وجه ماده قرار ایتمیوب
اصلنه میلیله حیزینه نزول ایدرکه حیز تراب تحت الماءدر و اسفل جمیع اشیادر و بو حیزلرنده قرار ایدن عناصر اربعه بری
برینه تدریج ایله تبدیل اولورلر نته کیم نار مرور ایام ایله صورت ناریه سنی ترك ایدوب صورت هوائیه کیروب نار هوا
منقلب اولور و هوا دخی تدریج ایله هوائیه صورتنی ترك ایدوب مائیه صورتنه کیروب هوا ما اولور و ما دخی
تدریج ایله ترابیه صورتنی طوتوب ما تراب اولور و تراب دخی ناریه صورتنه کیروب تراب نار اولور بو طریق
ایله و عکسیله عناصر اربعه برصورتدن برصورته منقلب اولور تا اینکه کندی صورتلرینه انتقال ایلرلر و بو
تبدیل صورته عناصرده استحاله دیرلر چونکه طبیعت نار یابس و حاردر و طبیعت هوا حار و رطبدر و طبیعت ما
رطب و بارددر و طبیعت خاك بارد و یابسدر و هم اشتباه یوقدرکه نار هوا ایله حرارتده مشترکدر و هوا
ما ایله رطوبتده مشترکدر و ما خاك ایله برودتده مشترکدر و خاك آتش ایله یبوستده مشترکدر پس یبوست نار رطوبت
هوایه تبدیل اولنسه نار حار و رطب اولوب هوایه منقلب اولور و حرارت هوا برودت مایه تبدیل اولنسه هوا رطب
و بارد اولوب مایه منقلب اولور و رطوبت ما یبوست خاکه تبدیل اولنسه ما بارد و یابس اولوب خاکه منقلب
اولور و برودت خاك حرارت ناره تبدیل اولنسه خاك یابس و حار اولوب ناره منقلب اولور یعنی نار هوا اولور
و هوا آب اولور و آب تراب اولور و تراب نار اولورکه بو استحاله یه طریق مبدأ دیرلر و اویله اولورکه عناصر اربعه
استحاله مذکوره نك عکسنی دخی قبول ایدوب یبوست خاك رطوبت آبه متبدل اولوب خاك آب اولور و برودت آب
حرارت هوایه تبدل ایدوب آب هوا اولور و رطوبت هوا یبوست ناره تحول ایدوب هوا آتش اولور
و حرارت نار برودت خاکه مبدل اولوب آتش خاك اولور و بو استحاله یه طریق معاد دیرلر

نوع ثالث

دلائل استحالهٔ عناصر اربعه‌نی ونولد معدن ونبات وحیوان وانسانی وبونلرك بیننده متوسط اولانی ای عزیز
معلوم اولسونکه اهل حکمت بیمشلردرکه دلائل استحالهٔ عناصر ظاهردر اما آتشك هوایه منقلب اولدیغنه دلیل وش
بودرکه شمعه‌لر یاندقده علوی علو سمتنه میل ایله کیدوب هوایه منقلب اولورلر اکر آتش هوایه منقلب اولمسیك هم
شمعه‌نك علوی بر خط متصل روشن اولوب کرهٔ هوانك میاننده خطوط امثالی فوقه کیدوب کرهٔ ناره متصل اولورلردی
لکن چونکه بو شعله‌لرك یبوستی هوانك رطوبتنه نسبتله قلیلدر انکچون اول آتش یبوست نار رطوبت هوایه تبدیل ایدوب
اول شعله‌لر هوا اولورلر واما هوانك مایه منقلب اولدیغنه دلیل بودرکه بهار وکورفصل صباح وقتنده نباتات اوزرنده
اولان رطوبت کم انکا شبنم وژاله دیرلر اول هوادرکه سحر وقتی بارد اولوب مایه منقلب اولمشدر زیراکم حرارت هوا
برودت مایه مبتدل اولسه هوا ما اولور واما آبك خاکه منقلب اولدیغنه دلیل بودرکم قطرات امطار نازل اولدقده ابتدا
قطره‌لرکم خاکه واصل اولور اول قطره‌لر خاك اولوب نابدید اولور نته‌کیم مشاهده اولنور زیراکم اول قطراتك رطوبتی
خاکك یبوستنه نسبتله قلیل ومغلوب اولوب فی الحال رطوبت قطرات یبوست خاکه تبدیل ایدوب آب خاك اولور بعده قطره‌لر
کثرت بولوب رطوبت غالب اولدقده خاك اولیوب طین اولور واما خاکك آتش اولدیغنه دلیل واضح بودرکه نبات واشجار
اجزای عناصردن مرکب اولوب وجزء خاك آنلرده زیاده بولنمش ایکن حطب ناریله یاندقده اجزاسی ناره منقلب اولوب
حصهٔ خاکدن اقل رمادی قالور وبعض مواضعده بدل حطب حجر یقارلر وآنك رمادی اقل قالور بس حق تعالینك امر وتاثیریله
افلاك ونجوم دوران وحرکت ایلیوب عناصر اربعه استحالهٔ مذکوره اوزره بری برینه خرج ومحمل اولمشلردر تاکیم ازدواج وامتزاج
عناصردن ابتدا معدنیات حاصل اولوب آندن نباتات پیدا اولوب آندن حیوانات وجوده کلمشلر وحیوان کمالی بولدقده انسان
ظاهر اولمشدر وبو اجسام مرکبانك مراتب اربعهٔ مذکوره‌سی میاننده متوسط مرکبات هم واردر اما معدنیات ایله نباتات آره‌سنده
متوسط مرجاندر زیراکه صلابتده حجر کبیدر وبناتی کبی دزه بدزه قعر دریادن نبوت وحجم مادن بوقاری کلوب یابس اولدقده
برك اولور واما نباتات ایله حیوانات آره‌سنده متوسط نخل خرمادر زیراکه اول نبات ایکن حیوان کبی مذکر ومؤنث مقارن اولمقله
نتیجه حاصل اولماز وباشنی قطع ایتسلر هلاك اولوب قوریوب برك وبار قالماز واما حیوانات ایله انسان آره‌سنده
متوسط انسان اطهری میموندر زیراکه جمله اعضاسی شعور دنبنده ماعدا بیرون ودرونی انسانه مشابهدر وبو متوسطلر
وجوده حکمت بودرکه هر بری کندو مرتبه‌سی اسفلنك نهایتی اعلاسنه واصل اولوب مراتب موجودات اول تسلسل برله
مرتب اولا وهر شیئ انسانده نهایت بولا بس تمامی دور زمان وزبدهٔ اجزای جهان وجود انسانك وآباء سبعهٔ علویه
وامهات اربعهٔ سفلیه‌نك وموالید ثلثهٔ مرکبه‌نك خلاصه‌سی نتایجی انساندر بلکه علت غائیهٔ هر دو جهان اجق حضرت
انساندر وبو افلاك وعناصر وموالیدك قشری وظرفی وقابلیدر واول جمله‌نك مخ ومغزی ولب لبابیدر وجمیع اشیا خادم انساندر
واول مخدوم مکرم ممجد وعزیز وشریف ومحترم ممدد زیراکه اول جمله‌دن احسن واعلمدر ...

نوع رابع

مبدأ ومعاد اروا حی وکیفیت دور وجود اشیاهی بیلدرای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه
فیض عالم اولان وجود ساری ابتدا عقل کلدن عقول تسعه‌یه وآنلردن نفوس تسعه‌یه وآنلردن افلاك تسعه‌یه
وآنلردن طبایع اربعه‌یه وآنلردن عناصر اربعه‌یه تا خاکه کلنجیه دك مجموعی طریق مبدادر وخاکدن معدنه وآندن
نباته وآندن حیوانه وآندن انسانه وآندن انسان کامله کلنجیه دك بونلرك جمله‌سی طریق معاددر بس نور الهی وفیض نامتناهی
مرتبهٔ احدیتدن عقول اوزرینه وآنلردن نفوس اوزرینه وآنلردن افلاك اوزرینه وآنلردن طبایع اوزره وآنلردن عناصر
وخاك اوزره نازل وفایض اولورکه بوکا مبدأ وقوس نزول دخی دیرلر وبعده خاکدن معدنه وآندن نباته وآندن
حیوانه وآندن انسانه وآندن انسان کامله صعود ورجوع ایدوب کامل ذات حضرت حقه واصل اولور بو بهمان اول نور الهی که
ابتدا اول مقامدن کلوب بو مقامده محجوب ایدی کندو مقامنه کیدوب دوره‌سی تمام ایدر کل شیئ یرجع الی اصله فحوا سنجه اولدی
اصلنه کیدر واولکه مبدأ الامر والیه یعود بولنشدر بو وجود سارینك امری دوری اولدیغی ظهور ایلمشدر وبو رجوعه
معاد وقوس عروج دخی دیرلر بر بحث اصلینه حکمیله وحقایق کونیه توجه ایله ساری اولان وجود عالم اطوار

ومظاهرده هر برینه واصل اولدقجه اول ظهورك صبغیله منصبغ واول مظهرك خصایصیله متصف اولور وبو
سریان اول وجود عاملك تنزلاتی عبارتدر اما اول وجودکم دنیاده کامل اولسه کرکدر آنك سیری عقول ونفوس وافلاك
وعناصردن خاکه کلنجیه دك سر عتله اولوب تنزلاتنده عوق اولماز وخاکدن معدن ونبات وحیوان وانسان وکامله
کلنجیه دك مراتب صعودنده سر عتله کلور برنده متعوق اولوب قالماز واما اول وجودکه آنك کمالی ایرمکه لیاقتی
اولماز آنك سیری مراتب نزول وعروجنده عوق اولوب کمالنی بولماز اول مراتب نزولنده کاه صورت نارده وکاه صورت هوادده
وکاه صورت مادده وکاه صورت خاکده بیچه عوایق برلر عوق اولور ومراتب عروجنده هم کاه صورت معدنده وکاه صورت نباتده
وکاه صورت حیوانده صورت انسانه کلوب کماله ایرنجیه دکین کونا کون علایقله حبس اولوب قالور مثلا اول وجود
ساری عالم نباته دخول ایدکن بعض آفات عارض اولوب نبات اولمدن یاخود نبات اولور لکن کمالنه ایرمزدن مقدم
فاسد اولوب بنت آخره محتاج اولور وکاه اولورکم اعتدالدن بعید اولان نباته رد اولنوب اکل حیوانه لایق اولماز
وکاه اولورکه اکل حیوانه قابل اولور لکن قبل الاکل زائل اولور وبو طریق ایله بیچه سنلر متعوق اولور وکاه اولورکم بر حیوان
قابل اکل انسان اولمش ایکن قبل الاکل اول حیوان فاسد اولور وحیوان انسان مرتبه‌سنه نقل ایتمکدن مانع اولور
وکاه اولورکه انسان مرتبه‌سنه نقل ایدر لکن کمال مرتبه‌سنه واصل اولمدن وعقل کلی بولمدن دنیایه حیوان کلور ناداندن
کیدر وکاه اولورکه مراتب عروجی طی ایدوب خاکدن اشجاره کلوب سر عتله هواکه صورتنه کیروب غذای انسان اولوب نطفه
شکلنی بولوب انسان صورتنه کلور وعاقل وعارف اولور لکن عقل اوله واصل اولمدن وکمالنی بولمدن وکاه اولورکه
سر عتله حنطه وشعیر وارز وارزن شکلنه کیروب ماکول انسان اولوب منی صورتنی بولوب رحم مادره طولوب
علقه ومضغه اولوب شکل انسانه کلوب عاقل وعارف وکامل اولور وعقل اوله واصل اولور وعروجی تمام
حاصل اولور وبو وجود شریفك ابتدای عروجی معدنیات اولمشدر که آنلرك ابتداسی طین لازبدر بعده آنك مراتب نتیجه
ترقی قلمشدر وآنك مراتب جوهر مستطرقیه واصل اولمشدر که حدید وصفر ورصاص وفضه وذهب کبی معدنیاتدر
وبعده لعل ویاقوت وزمرد کبی جواهر دوم مراتبنه صعود ایتمشدرکه تا مرجانه وارور آندن آثار نباتیه‌دن نشو ونما
بولوب اول مرتبه‌دن دخی عروج ایدوب حشیش بنی نباتات مرتبه‌سنه کلمشدر بعده تخم ایله بتن نباتات مرتبه‌سنه وآندن صورت
اشجاره واروب تا نخل خرمایه یتمشدر ومرتبهٔ خرمادن مراتب حیواناته عروج ایدوب بیچه سنین اول مراتبده معمر اولمشدر
تا فعل وصورتده انسانه مشابه اولان نسناس ومیمون مرتبه‌سن بولمشدر واول مرتبه‌دن دخی عروج ایدوب صورت انسانه
کلمشدر بس اول انسانکه مراتب کمالده صورت وسیرتنده ترقی ایدوب انسان کامل مرتبه‌سنه کیدوب اخلاق الهیه ایله طولمشدر
اول کمال معرفته ایروب عقل کله واصل اولمشدر وبو مرتبه‌ده اول دائرهٔ وجود جمع اولوب نهایت بولمشدر زیراکه امر وجود تمام
دوری بولمشدر وبو وجود ساری بردایره شکلنده رسم اولنمشدر وآنك ابتداسی عقل اول وانتهاسی انسان کامل قلنمشدر بس
دائرهٔ وجودی آخری اولنه کلوب انسان کامله متصل اولوب تمام بولمشدر اما فیض ربانی جمیع موجوداته برابر واصلدر
ومجموع موجودات اول سمته متوجه وناظردر وهر کس قابلیتی قدر فیض فیاضه نائلدر چونکه وجود ساری اولان فیض
ربانی مظاهر متنوعه‌ده ظهور ایدوب مراتب کثیره‌یه مقترن اولمشدر بس هر مظهر وصورتك صبغیله بویانوب مقتضاجه
بر توصلمشدر وبر وجود ایکن صور مختلفه ایله ظهور کلمشدر وهر نسنه‌نك بر اسمی واردرکم اول اسم آکا رب اولمشدر
وهر کیمکه کندی ربی مقیدی تربیه‌سنده قالمشدر اول کمسه حقی اونودوب خود پرست اولمشدر وجمیع اوقاتنده عالم خلقیله جنك وجدل
ایدوب کندوکی انکار واعتراض آتشنه صالمشدر وتدبیر امور ایله بحر غمومه طالمشدر وکیمکه کندی ربنی تربیه‌سندن چقوب رب
الارباب دائره‌سنده داخل اولمشدر اعنی سجن طبیعتدن فضای روحه کلمشدر اول کمسه صنم نفس کسر ایدوب صنم پرست
اولمشدر وجمیع اوقاتنده جمله خلق ایله صلح وصلاح قیلوب تفویض امور ایله هر غمدن آزاد اولوب سعادت ابدیه
بولمشدر زیراکه انسان کامل اولوب عقل کله واصل اولمشدر ودوره‌سنی تمام ایدوب هر مرادی حاصل اولمشدر وبو دائره
وجودی برحکیم الهی نظم ایدوب قوس عروجنی ابیات خمسه ایله نظم ایدوب عیان قیلمشدر

نظم

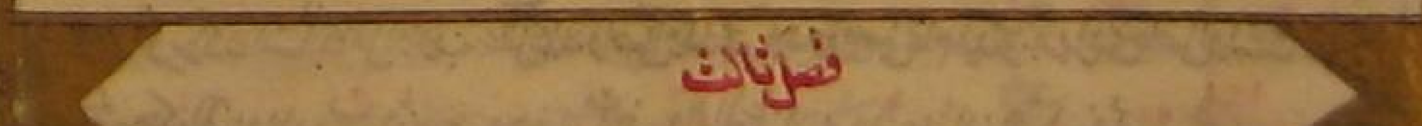
از جمادی مردم ونامی شدم
وزنما مردم بحیوان برزدم
مردم از حیوانی وآدم شدم
پس چه ترسم کی زمردن کم شدم
حملهٔ دیکر بمیرم از بشر
تا برآرم از ملائك پر وسر

وز ملك هم بايد م جستن زجو بار ديكر از ملك قربان شوم
كل شيء هالك الا وجهه آنچه اندر وهم نايد آن شوم

وبر انسان كامل كندى حالنى بيان ايله بو معنايى عيان ايتمشدر **نظم**

دور ايدوب كلدم جهانه يير دوران اولا
بن كيدم بو تن سرايى يقلوب ويران اولا
بحر جان طغيان ايدوب جسمم كبى داغنده
يرلر اكتندم بو جسمم خاك ايله يكسان اولا
دورت يا نمدن نار وباد وآب وخاك ايدو هجوم
بنلكم آنلر اكوب بووار لغم تالان اولا
داغيلوب تركيبم اولوزا ايكى حرف اوله تمام
نقطهٔ روحم اوتونك جوهر بى مكان اولا
بو وجودم طاغى قالقوب اطله يو كلر كبى
شش جهاتم آچلوب برحد يوق ميدان اولا
جمله افكار وحواسم حشر اولوب اول عرصده
قالقه لر هب بنكيدن صانكيم بهارستان اولا
يوم تبلى در اوكون هر معنى بر صورت كيوب
هم كيمى سبزه كيمى حيوان كيمى انسان اولا
قيرمه ياران كلوب فكر ايده لر احوالمى
هر بيرى بيلمكده حالم واله وحيران اولا
هر كيم استر بو نيازى دردمندى اول زمان
سوزلريمى اوقوسونكيم سرينه مهمان اولا

وممكندركه واجب الوجود ايله ممكن الوجودى بر دائره فرض ايده سن كه آنى بر خط مستقيم ايكى برابره تقسيم ايدر وكا خط موهوم وقطر دائره ديرلر پس بو خط ايله بر دائره ايكى قوس شكلنده كورينور چونكه بو هستى موهومك عبارات اولان خط موهوم رجوع وقتنده اصله وصل ايله ميانه دن رفع اولنور پس شكل دائره وجود كما هو بركورينور وقاب قوسين او ادنا سرى كندن بلنور ايمدى مذهب حكما اوزره دوران وجودك بو مقدار بيانيله بو فصل ختم اولنور علم هيئته واسطه ومقدمه اولان حساب وهندسه دن بر فصل يازلمق مناسب كورلمكله صورت دائره اينه بو نلردر

فصل ثالث

ماده ده وزهنده حاصل اولان اشيانك اعدادنى بيان ايدن علم حسابك اهم والزم اولان قواعدنى اهون وجوه اوزره اون نوع ايله بيان ايدر **نوع اول** عددك تعريفى وصحيحنى وكسور تسعه سنى

ومنطقنى واصمنى وتامنى وزائدنى وناقصنى اجمالا بيان ايدر **اى عزيز** معلوم اولسونكه اهل حساب ديمشلردركه علم حساب ايله معلومات مخصوصه دن مجهولات عدديه ظاهر اولور وعدد بر كيتدركه واحدن وآندن تألف ايدنه اطلاق اولنور اما عدد اكر مطلق ايسه يعنى عدد آخره مضاف دكلسه آكا عدد صحيح ديرلر واكر واحد فرض اولنان عدده مضاف اولديسه آكا كسر ديرلر نصف كبى واول واحد فرض اولنانه مخرج نصف ديرلر اثنين كبى اما كسور تسعه نصف وثلث وربع وخمس وسدس وسبع وثمن وتسع وعشردر واما مخرج نصف اثنين ومخرج ثلث ثلاثه ومخرج ربع اربعه ومخرج خمس خمسه ومخرج سدس سته ومخرج سبع سبعه ومخرج ثمن ثمانيه ومخرج تسع تسعه ومخرج عشر عشره در واكر عدد صحيح مطلقك كسور تسعه مذكوره دن بر كسرى وار ايسه يا جذرى وار ايسه آكا منطق ديرلر والا عدد اصم ديرلر اما اربعه نك جذرى اثنين وتسعه نك جذرى ثلاثه در واما اصم احد عشر كبى اولوركه نه كسرى ونه جذرى واردر واكر عدد منطق كندى كسورندن اولان اجزاسيله مساوى اولورسه آكا عدد تام ديرلر سته كبى زيراكه سته نك نصفى ثلاثه وثلثى اثنين وسدسى واحددركه مجموعى تمام سته در واكر عدد منطق كندى اجزاسندن ناقص اولورسه آكا عدد زائد ديرلر اثنى عشر كبى زيراكه آنك نصفى سته وثلثى اربعه وربعى ثلاثه وسدسى اثنين دركه مجموعى اون بشدر اثنى عشردن زائد اولديغيچون آكا عدد زائد ديرلر واكر عدد منطق كندى اجزاسندن زائد اولورسه آكا عدد ناقص ديرلر ثمانيه كبى زيراكه آنك نصفى اربعه وربعى اثنين وثمنى واحددركه مجموعى سبعه در آنكچون مخرج اولان ثمانيه يه عدد ناقص ديرلر

نوع ثانى

اصول وفروع مراتب عددى وتعريفات جمعى وتفريقى وتضعيفى وضربى وتنصيفى وتقسيمى وتربيعى وتجذيرى ونتيجهٔ ضربى وثمرهٔ قسمتى بيلدرر **اى عزيز** معلوم اولسونكه اهل حساب ديمشلردركه اصول مراتب عدد اوچدركه آحاد وعشرات ومآتدر وفروع مشهورهٔ عدد آلتيدركه مجموعى طقوز مرتبه يه بالغ اولمشدر ابتدا جانب يمينده مرتبهٔ آحاددركه ارقام هنديه ايله رسم اولنور وآنك يسارنده رقم ثانى مرتبهٔ عشراتدر وآنك يسارنده رقم ثالث مرتبهٔ مآتدر وآنك شمالنده رقم رابع مرتبهٔ آحاد الوفدر وآنك شمالنده رقم خامس مرتبهٔ عشرات الوفدر وآنك شمالنده رقم سادس مرتبهٔ مآت الوفدر وآنك صول طرفنده رقم سابع مرتبهٔ آحاد الوف الوفدر وآنك صول يانده رقم ثامن مرتبهٔ عشرات الوف الوفدر وآنك صولنده رسم اولنان رقم تاسع مرتبهٔ مآت الوف الوفدر ومراتب تسعه بو ترتيب اوزره رسم اولنور

اما اجمال تعريفات بر عددى بر عدد آخر اوزرينه زياده ايتمكه جمع ديرلر اوچ ايله بشك مجموعى سكز اولديغى كبى وبر عدددن عدد آخرى نقصان ايتمكه تفريق ديرلر بشدن ايكى نقصان اولسه اوچ قالديغى كبى وبر عددى بر كره تكرار ايتمكه تضعيف ديرلر واحدك تكرارى اثنين اولديغى كبى وبر عددك عدد آخرله آحادى اعدادنجه تكرار ايتمكه ضرب ديرلر اوچى بشه ضرب ايتمدن بش كره اوچ اون بش اولديغى كبى وبر عددك ايكى برابره تقسيم ايتمكه تنصيف ديرلر دوردك نصفى ايكى وبشك نصفى ايكى بوچق اولديغى كبى وبر عددك عدد آخرله آحاد اعدادنجه بولمكه قسمت ديرلر اوچى ايكى يه تقسيمدن خارج قسمت بر و نصف واوچه تقسيمدن خارج قسمت بر وآلتى يه تقسيمدن خارج قسمت نصف اولديغى كبى وبر عددك كندى نفسنه ضرب ايتمكه تربيع ديرلر وحاصل ضربه تجذير ديرلر ومضروب اصله اول تجذيرده جذرى ديرلر ثلاثه نك تربيعندن تسعه حاصل اولوب اول تجذيرده جذرى ثلاثه اولديغى كبى واما نتيجهٔ ضرب بر عدد تحصيل ايتمكدر كه ايكى مضروبدن برينك آكا نسبتى واحدك مضروب آخره نسبتى كبيدر مثلا دوردى بشه يا بشى دورده ضرب ايتمدن يكرمى عدد تحصيل اولندقده دوردن عدد يكرمى عددك خمسيدر واحد خمسه نك خمسى اولديغى كبى وبش عدد يكرمى عددك ربعيدر واحد اربعه نك ربعى اولديغى كبيدر

واما قسمت ضربك عكسيدر زيراكه بعضا قسمت بر عددك طلب ايتمكدركه آنك واحده نسبتي مقسومك مقسوم عليهه نسبتي كبي اوله مثلا اثني عشري دورده تقسيم اولنسه قدر مطلوب اولان عدد اوچ عدددركه اول واحدك اوچ مثلي اثني عشرك دورده اولديغي كبيدر

نوع ثالث

جمعك طريق اهوني بلدركه اي عزيز معلوم اولسونكه اهل حساب ديمشلردركه جمعك طريق اهوني بودركه ايكي يا زياده اولان اعدادي جمع ايتمك مراد ايلدكده آحادلري بري برينك تحتنده وعشراتلري كذلك ومآتلري كذلك بري برينك تحتنده وبرابرنده رسم ايدوب نهايتنده برخط چكرسكه آكا خط جمع اطلاق ايدرلر بعده جانب يميندن بدأ ايدوب هر مرتبه ده بولنان عددي كندي تحتنده اولان اعدادك اوزرينه زياده ايليوب هر بر مرتبه تمام اولنجه نظر ايدرسن اكر مجموعي عشره دن اقل ايسه آني اول خط جمع آلتنده واول مرتبه نك برابرنده رسم ايدرسن واكر مجموع مرقوم عشره يه بالغ ايسه آكا بدل مكاننده بر صفر رسم ايدوب اول عشره يي واحد عد ايدرسن وجانب يسارنده اولان مرتبه ثانيه ده بولنان عدد اوزرينه زياده ايدرسن واكر اول مجموع عشره دن زائد اولورسه اول زائدي اول مرتبه نك برابرنده اول خط جمع آلتنده رسم ايدوب ينه عشره يي واحد اعتبار ايله مرتبه ثانيه يه نقل ايدرسن وهر عشره ايچون بر عدد حفظ ايدوب يسارنده بولنان مرتبه نك عددينه ضم ايدرسن زيراكه هر مرتبه يمينك عشره سي يسارنده اولان مرتبه نك واحديدر واكر مرتبه نك برابرنده عدد يوغ ايسه عدد محفوظي اول خط جمع آلتنده عدد سز مرتبه نك سابقي جنبنده بعينه رسم ايدرسن وهر مرتبه نك برابرنده يعني تحتنده عدد بولنمازسه اول مرتبه يي يعني اول عددي عينيله خط جمع آلتنده سطر جمعه نقل ايدرسن بو صورتده

٣٧٢٥
٢٣١٨
٧٢٥١٤
٧٩٥٦٢

واكر عددلر اوچ يا دورت يا زياده اولورسه هر دورت عددي برخط آلتنده جمع ايدوب خط جمعك فوقنده قالان ارقامه اعتبار ايتميوب سطر جمعي كيدي تحتنده بولنان اعداده ضم ايدرسن تا عددلر نهايت بولنجيه دك منوال مذكور اوزره كيدرسن وهر عددك اسمي اعني هر قيمتك متاعي نامني جانب شمالنده كندي مقابلنده اثبات ايدرسن وبو بابك قانوني بودركه جمع اولناجق اعدادك اشياسي اسماسي بر قرطاس طويلك جانب يسارينه بري برينك تحتنده تحرير ايلدكده هر بر اسمك عددني ارقام هنديه ايله آنك يميننده كندي برابرنده آحاد وعشرات ومآت مراتبنده بولنان ارقامي كندي مرتبه لرنده رسم ايدرسن وعدد بولنميان مرتبه يه صفر وضع ايدوب اتمام عمل ايچون طرز مرقوم اوزره كيدرسن

٢ ٣ ٥	غروش	مصحف شريف
٤ ٥ ٦	غروش	تفسير معالم
٥ ١ ٧	غروش	تفسير قاضي
١ ٩ ٨	غروش	تفسير كبير
٧ ٨ ٢ ٢	جمعا يكون	
١ ٢ ٩ ٥	غروش	جامع بخاري
٧ ٦ ٥ ٥	غروش	لغت قاموس
٥ ٧ ٧ ٣		اوچ بيك يوز يتمش بش

ميزاني ٤ ٤

پس بو قرطاسه دفتر ديلي وبو ارقامه قيد جمع ديلر وهر عددك ميزاني طقوز طرحندن صكره آلندن قالان عدددر اما جمعك امتحاني ايكي عدد يا زياده مجموعك ميزانلرين جمع ايدوب مجموعك دخي ميزانني اخذ وآكا تطبيق ايله اولور اكر ايكي ميزان موافق كلورسه عمل جمع صحيحدر والا خطادر واكر مجموعك ميزاني اولماديسه مجتمعك دخي ميزاني اولمق لازمدر تاكيم صحيح اولمش اوله

نوع رابع

تفريقك طريق اهوني بلدركه اي عزيز معلوم اولسونكه اهل حساب ديمشلردركه تفريقك طريق اهوني بودركه ايكي متحاذي اولان عددي جمعده وضع اولنان كبي وضع ايدوب يميندن بدأ ايدرسن وهر صورتي كندي محاذيسندن نقصان ايدوب باقيسني خط عرضي تحتنده وضع ايدرسن واكر برسنه قالمديسه صفر وضع ايدرسن واكر نقصان اولناجق صورتك محاذيسنده منقوص منه دن بولنان مرتبه دن صورت منقوصي نقصان ايتمك ممكن دكلسه اول مرتبه نك يسارنده اولان عشراتدن بر عدد آلوب آكا ضم ايدرسن واول مأخوذك صورت منقوصي نقصان ايدوب باقيسني تحت الخط رسم ايدرسن واكر اول نقصان ايتمك ممكن اولمازسه مرتبه نك عشراتي

مرتبه سي عدددن خالي اولديسه مرتبه مآتدن واحد اخذ ايدرسن كه اول واحد آنك عشراتنه نسبتله عشره در پس اول خالي اولان عشرات مرتبه سنه اول واحد اولان عشره دن تسعه رقمني وضع ايدوب واحد باقي برله منوال مذكور اوزره عمل ايدرسن ومآت مرتبه سنده هم بو عملي اتمام ايله بو شكله كيدرسن

٤٧٥٧٥٣
٥٢٩٨٧٢
٢٤٥٨٨١

اما امتحان تفريق منقوص منه ميزانندن منقوصك ميزانني نقصان ايتمكله اولور ممكن ايسه والا يعني اكر منقوصك ميزاني اكثر ويا مساوي اولورسه منقوص منه ميزاني اوزرينه طقوز عدد زياده ايدوب بعده ميزان منقوصي آندن نقصان ايدوب باقي فالا نظر ايدرسن اكر اول خط عرضي تحتنده مثبت اولان عدد باقينك ميزاننه مطابق كلديسه عمل تفريق صحيحدر والا خطادر آني اعاده ايتمك روادر

ميزاني ٥ ٥

نوع خامس

تضعيفك طريق اهوني بلدركه اي عزيز معلوم اولسونكه اهل حساب ديمشلردركه حقيقتده تضعيف ايكي مثلي جمع ايتمكدر لكن مثلك رسمي لازم دكلدر بلكه هر مرتبه يي كندي مثلنه جمع ايدرسن كما هو حاسنده در وصورت بودر

٣٢٥٥٧٣
٦٥١١٤٦

اما امتحان تضعيف مضعفك ميزانني تضعيف ايدوب حاصلك ميزانني اخذ وتطبيق ايدرسن اكر موافق كلديسه عمل تضعيف صحيحدر والا خطا اولمشدر

ميزاني ٤ ٤

نوع سادس

تنصيفك طريق اهوني بلدركه اي عزيز معلوم اولسونكه اهل حساب ديمشلردركه تنصيفك طريق اهوني بودركه اعدادي منوال مرقوم اوزره رسم ايدوب خط عرضي مد ايدرسن وجانب يسارندن بدأ ايدوب هر مرتبه نك نصفني كندي برابرنده اول خط عرضي تحتنده وضع ايدرسن زوج ايسه ونصف صحيحي رسم ايدرسن فرد ايسه واول كسر ايچون بش عدد حفظ ايدوب آني مرتبه سابقه سنده بولنان عددك نصفي اوزرينه زياده ايدرسن آنده واحددن غيري عدد وارايسه واول خمسه محفوظي مرتبه سابقه تحتنده رسم ايدرسن آنده واحد ويا صفر وار ايسه واول واحد ايچون ينه بش عدد حفظ ايدرسن ومنوال مذكور اوزره مراتبك نهايتنه كيدرسن پس مراتب تمام اولدقده كسر قالورسه اول خط عرضي يميننده نصفه القصور تنه رسم ايدرسن بو شكل اوزره

٨٧٣٥٣١٣
٤٣٦٧٦٥٦ ½

ميزاني ٢ ٢

اما امتحان تنصيف ميزان نصفي تضعيف وميزان منصف مجتمعي اخذ ايله اولور اكر نصفك ضعفي ميزاني منصف مجتمعك ميزانيله مطابق كلديسه عمل تنصيف صحيح اولمشدر والا خطا اولمشدر

نوع سابع

انواع ضربك طرق اسهلني بلدركه اي عزيز معلوم اولسونكه اهل حساب ديمشلردركه ضرب اوچ نوعدر اولكي نوعي عدد مفردي عدد مفرديه ضرب ايتمكدر وايكنجي نوعي عدد مفردي عدد مركبه ضرب ايتمكدر واوچنجي نوعي عدد مركبي عدد مركبه ضرب ايتمكدر اما اولكي نوعي اوچ قسمدر واولكي قسمي آحادي آحاده ضرب ايتمكدر وبو شكل منبر آني متكفلدر وايكنجي قسمي آحادي عشرات ومآت والوفه ضرب ايتمكدر واوچنجي قسمي غير آحادي غير آحاده يعني مفردي مفرده ضرب ايتمكدر وبو قسم اخيري ضرب ايتمده طريق اسهل بودركه بو ايكي قسمده بولنان آحادك غيريسي آحاددن اولان سميسنه رد ايدرسن وآحادي آحاده ضرب ايدوب حاصلي حفظ ايدرسن بعده ايكي مضروبك مرتبه لرين جمع ايدوب اول مجتمعي مرتبه اخيره نك سابقي جنسندن بسط واعتبار ايدرسن اما قسم ثاني ده مثلا دورت عددكي الي عدده ويا اوچ عددكي دوز عدده ضرب ايتمك مراد ايلدكده اولكي صورتده يكرمي يي عشرات اعتبار ايدرسن زيراكه مراتب اوچدركه ثانيه سي عشرات مرتبه سيدر وايكنجي صورتده اول ايكي يي مآت اعتبار ايدرسن زيراكه مراتب دوردركه ثالثه سي مآت مرتبه سيدر واما قسم ثالثده مثلا اوتوز عددي قرق عدده ويا قرق عددكي بشيوز عدده ضرب ايتمك اقتضا ايلسه اولكي صورتده اون ايكي يي مآت اعتبار ايدرسن

منبر ضرب

	٢							
٢	٤	٣						
٣	٦	٩	٤					
٤	٨	١٢	١٦	٥				
٥	١٠	١٥	٢٠	٢٥	٦			
٦	١٢	١٨	٢٤	٣٠	٣٦	٧		
٧	١٤	٢١	٢٨	٣٥	٤٢	٤٩	٨	
٨	١٦	٢٤	٣٢	٤٠	٤٨	٥٦	٦٤	٩
٩	١٨	٢٧	٣٦	٤٥	٥٤	٦٣	٧٢	٨١

زيرا كه مراتب دورتدركه اوچنجيسى مائت مرتبه سيدر واكنجى صورتده بكرمى بى الوف اعتبار وبسط ايدرسن
زيرا كه مراتب بشدركه دوردنجيسى الوف مرتبه سيدر واما نوع ثانيده ونوع ثالثده عددمركب مفردلرنه حل
اولنسه اولكى بوعدده رجوع ايدر پس مفرداتى برى برينه ضرب ايدوب حواصلى جمع ايدرسن اما نوع ثالثده مثلا آلتى
اليه ورده ويا يكرمى بى آلتمش درده ضرب ايتمك اقتضا ايلسه اولكى صورتده آلتى يى هر برينه بشقه ضرب ايدوب
ايكى حاصلى جمع ايدرسن اوچيوز يكرمى درت اولور واكنجى صورتده يكرمى يى هر برينه بشقه ضرب ايدوب
ايكى حاصلى جمع ايدرسن بيك ايكى يوز سكسنه بالغ اولور واما نوع ثالثده مثلا اون دوردى يكرمى بشه
ضرب ايتمك مراد ايلدكده بو صورتده ابتدا اون دوردى بشه آنندن يكرمى يه ضرب ايدوب بعده اونى بشه آنندن يكرمى
ضرب ايدرسن پس حواصلى جمع ايدرسن اوچيوز الى اولور قاعده اكر ايكى مضروبك برينى بر كره ويا زياده
تضعيف ايدوب مضروب آخرى دخى آنك عددى قدر تنصيف ايدرسن تضعيف وتنصيفدن صكره هر بر مقدار
عدده بالغ اولورلر ايسه برى برينه ضرب ايدرسن اول ضربك حاصلى جواب اولور مثلا يكرمى بشى اون آلتى يه ضرب
ايتمك اقتضا ايلدكده اولى ايكى دفعه تضعيف وثانيى ايكى دفعه تنصيف ايدرسن دوردن عددى يوز عدده ضرب ايتمكه
راجع اولور دورت يوز اولور وبو قاعده بر تبصره فظاهره دركه بونى بيلن حسابى تيز بولور واكر مراتب عدد
چوق اولوب عمل صعب اولورسه قلم ايله سهل اولور وقتا كه مفردى مركبه ضرب ايتمك مراد ايدرسن ايكيسنى
دخى طرز معهود اوزره رسم ايدرسن بعده مفردى اولكى مرتبه ده بولنان كى صورتنه ضرب ايدوب حاصلى
ضربك آحادى تحتنده رسم ايدرسن وعشرات ايچون اعداد بحسبه آحاد حفظ ايدوب مابعدنده عدد وار ايسه آنك
حاصل ضربى اوزرينه زياده ايدرسن واكر مابعدنده صفر وار ايسه اول عشراتى صفرك تحتنده
وضع ايدرسن واكر عشرات حاصل اولوب آحادى بولنمز ايسه تحتنه صفر وضع ايدرسن وهر عشره ايچون
واحد حفظ ايدوب منوال مرقوم اوزره اتمام عمل ايدرسن واكر مفردى صفره ضرب ايدرسن اول صفرك تحتنده
مضروب فيه نه صفر وضع ايدرسن واكر مفرد ايله اصفار اولورسه آنارى يمين سطر خارجنده رسم ايدرسن مثلا
بش كره عدد مفرددر آلتمش اوچ بيك قرق اوچ عدد مركبه ضرب اولنسه صورت عمل بو يله بو شكل اوزره رسم اولنور
واكر مضروب الى عدد اولورسه سطر حاصلك مقدمنه بر صفر وضع ايدرسن واكر
مضروب بشيوز عدد اولورسه ايكى صفر زياده رسم ايدرسن بو شكلده اما
امتحان ضرب مضروبك ميزانى مضروب فيه ميزاننه ضرب ايله اولور پس حاصلك ميزانى خارجك ميزاننه مطابق
كلديسه عمل ضرب صحت بولمشدر والا خطا اولمشدر لطيفه اكر ايام شهرى كم غالبا اوتوزدر عدت شهوره ضرب
ايدرسن وحاصل اولان اوچيوز آلتمش ايام اسبوعه ضرب ايدرسن مخرج كسور تسعه حاصل اولور كه ايكى بيك
بشيوز يكرميدر نته كيم حضرت على رضى الله عنه مخرج كسوردن سؤال اولندقده اضرب ايام اسبوعك فى
ايام سنتك جواب ايتمشدر واكر حرف عين اولان مخارج كسوركى برى برينه ضرب ايدرسن ينه استخراج مخرج
كسور تسعه طريقنده كيدرسن زيرا كه عين صاحبى اربعه وسبعه وتسعه وعشره در اكر ابتدا اربعه يى سبعه يه
بعده اوحاصلى ٢٨ تسعه يه بعده حاصل ٢٥٢ ثانى يى عشره يه ضرب ايدرسن ايكى بيك بشيوز يكرمى حاصل اولور كه
مخرج كسور | نوع ثامن | تسعه دره
قسمتك طريق اهون بلدردى اى عزيز معلوم اولسون كه اهل حساب ديمشلردركه قسمتك طريق اهون
بودركه اويله بر عدد طلب ايدرسن كه آنى مقسوم عليه ضرب ايلسك آنك حاصلى مقسوم ايله
مساوى اوله ويا مقسوم عليهدن اقل ناقص كله پس اكر انكا مساوى اولورسه اول مطلوب بعينه خارج
قسمتدر واكر اول حاصل اول مقسومدن ناقص كلديسه ومقسوم عليهدن اقل اولديسه اول اقلى مقسوم عليهه
نسبت ايدرسن پس اول نسبتك حاصلى عدد مرقوم ايله خارج قسمتدر مثلا اون اوچى دورده تقسيم ايتمك مراد
اولندقده عدد مطلوب اوچ اولور كه آنى مقسوم عليه اولان دورده ضرب ايدرسن آنك حاصلى مقسومدن
ناقص اولور واول نقصان اول مقسوم عليهدن اقل كلور زيرا كه اول حاصل اون ايكيدر واول مقسومدن

بر عدد ناقصدر ويا مقسوم عليهدن اقلدر پس اول اقل اولان بر عددى مقسوم عليه اولان دورده نسبت
ايدرسن خارج قسمت اوچ وبر ربع اولور واكر مقسوم اون دورد اولورسه خارج قسمتى اوچ ونصف
اولور اما عدد مطلوبك حاصل ضربى مقسوم ايله مساوى اولديغنه مثال اون ايكى يى دورده تقسيم كبيدر وبو صورتده
مطلوب مضروب اوچ عدددر واما اعداد كثيره قسمتى ايچون جمهور اهل حساب آره سنده مقبول ومشهور اولان
صورت شكل بيوت اربعه دركه اولا مقسومى وضع مرقوم اوزره رسم ايدوب آنك تحتنده ابتداء مراتبدن بدأ ايله
بر خط عرضى چكرسن نهايت مراتبه واصل اولدقده فوق سمتنه انحراف ايله اكوب آنندن يساره بر مقدار چكه
مد ايدرسن بعده مقسوم عليهى اول خط منحرفك تحتنده مقسومك يسارنده رسم ايدرسن بعده مقسوم عليهى تضعيف
ايدوب ضعفنى تحتنه وضع ايدرسن آنندن اول مضعفى تضعيف ايدوب ضعفنى نيه تحتنه رسم ايدرسن بعده مضعف
ثانى يى دخى تضعيف ايدوب ضعفنى تحتنه قيد ايدرسن پس بونكا بيوت اربعه ديرلركه بيت اولى مقسوم عليه در
وثانيسى آنك ضعفيدر وثالثى ضعفك ضعفيدر وبيت رابعى آنك ضعفيدر بعده يساردن آخر مقسومدن بدأ ايدوب
صورت مرتبه اخيره يه نظر ايدرسن آنندن بيوت اربعه نك ممكن اولان اكثرينى اول مرتبه دن نقصان ايدرسن اكر بر نسنه
قالورسه آنك فوقنه وضع ايدوب اول مرتبه يى محو ايدرسن وآنك حذاسنده تحت خط اول نقصان اولان بيتك عدد
عددنى رسم ايدرسن واكر مرتبه اخيره دن نقصان ايتمك ممكن اولمسه آنك يميننده اولان مرتبه يى انكا ضم ايدوب منوال
مرقوم اوزره عمل ايدرسن واكر بر مرتبه ضميله نقصان ايتمك ممكن اولمديسه بر آخر مرتبه دخى ضم ايدرسن وبو ضم اوزره
كيدرسن تا اول مراتبدن بيوت اربعه نك بر بيتنى نقصان ايتمك ممكن اولنجيه دك وعددينى اول مراتب حذاسنده اولان
اولكى مرتبه نك تحتنه وضع ايدرسن تا مراتب مقسومك اولنه واصل اولنجيه دك اتمام عمل ايدرسن واكر مقسومدن
بر نسنه قالديسه كه آنندن مقسوم عليهى نقصان ايتمك ممكن اولماز پس اول نسنه كسردركه آنك مخرجى مقسوم عليه در
واكر تحت الخط مراتب مقسومدن برينك حذاسنده اعداد بيوتدن بر نسنه سى واقع اولمديسه آنده بر صفر وضع ايدرسن
بعده تحت الخط رسم اولنان اعدادى جمع ايدرسن كه خارج قسمت اودر مثلا طقوز بيك يدى يوز سكسان طقوز عددى
اون دورده تقسيم ايلدكده خارج قسمت آلتيوز طقسان طقوز اولوب اوچ عدد قالور واو باقى بر كسردركه آنك مخرجى اون دورتدر وصورت عمل بو شكلده در
اما امتحان قسمت خارج قسمتك ميزانى مقسوم عليه ميزاننه
ضرب ايدوب كسر باقى وار ايسه آنك دخى ميزانى حاصل اوزرينه
زياده ايتمكله اولور پس ميزان مجتمع ميزان
مقسوم ايله موافق اولديسه عمل قسمت
صحت بولمشدر والا سهو وخطا
اولمشدر

كسر باقى ٣
ميزانى ٦
٢	٢	١	١٤
٧	٦	٤	٢٨
٩	٨	٩	٥٦
٩	٩	٦	١١٢

جمع خارج ٦٩٩

نوع تاسع
عددك جذرنى وكسورنى حساب واستخراج ايتمك طريق اهوننى بلدردى اى عزيز معلوم اولسون كه
اهل حساب ديمشلردركه اكر عدد مطلوب قليل ومنطق اولورسه آنك جذرنى استخراج آسان اولور مثلا
دوردك جذرى ايكيدر وطقوزك جذرى اوچدر واون آلتى نك جذرى دورتدر ويكرمى بشك جذرى بشدر
واوتوز آلتى نك جذرى آلتيدر وقرق طقوزك جذرى يديدر والتمش دوردك جذرى سكزدر وسكسن برك جذرى
طقوزدر ويوزك جذرى اوندر وبونلرك جمله سى عدد منطقلردركه جذرلرى صحيحلردر واكر عدد مطلوب اصم اولوب
جذر صحيحى اولمسه آنك جذرنى استخراج ايتمك طريق اهون بودركه اول عدد اصمك منطق جذورلرى نك تحتانيه سندن
انكا اقرب اولان عدد منطق جذورى آنندن اسقاط ايدوب عدد باقى يى اول مسقط منطقك واحد ايله منضم اولان
جذر مضعفنه نسبت ايدرسن پس حاصل نسبتله جذر مسقط معا تقريبا اول عدد اصمك جذريدر مثلا خمسه نك جذرى
مراد اولنسه آنك تحتنده اقرب مجذور اولان دوردى آنندن اسقاط ايدرسن بر قالور وآنى دوردك جذر مضعفنه
خارجدن بر عدد زياده ايدوب انكا خمس ايله نسبت ايدرسن پس خمسه نك جذرى ايكى وخمس اولور والتى نك اقرب مجذورى

دورتیدر آنی اسقاط ایدرسن ایکی قالور آنی اربعه نك جذر مضعفنه بر زیاده ایدوب آكا ایکی خمس ایله نسبت
ایدرسن پس سته نك جذری ایکی وخمساندر وبو قیاس اوزره سبعه نك جذری ایکی واوچ خمسدر وثمانیه نك
جذری ایکی ودورت خمسدر زیرا که بو اعداد اصمده اقرب مجذورات تحتانیه اربعه در اما عشره نك
جذری ترادلونورسه آنك اقرب مجذوراتی که تسعه در آنی اسقاط ایدرسن بر قالور آنی تسعه نك جذر مضعفنه
بر زیاده ایدوب آكا سبع ایله نسبت ایدرسن پس عشره نك جذری اوچ وبر سبعدر وبر سبع زیاده ایله اون بشده جذری
اوچ والتی سبع اولوب اون آلتیده یدی سبع بر صحیح اولمغله جذری تمام دورد اولوب منطق اولور وسائر اعداد
وجذور بونلره قیاس ایله ظهور ایدوب معلوم اولور اما حساب کسورده هر ایکی عدد که غیر واحددر اکر ایکیسی
برابر اسه متماثلدر والا اکر اقلی اکثری افنا ایدرسه متداخلدر والا اکر ایکیسنی بشقه بر عدد ثالث افنا ایدرسه
ایکیسی متوافقدر واول کسر که عدد ثالث آنك مخرجیدر اول کسر ایکی عددك وفقیدر واکر ایکی عددی بر عدد ثالث که غیر واحددر افنا ایتمزسه ایکیسی
متباینلردر اما متماثلك ظاهردر واما بر قیلرك اکثری اقلنه تقسیم ایدرسن اکر بر بشنه قالمزسه اول ایکی عدد
متداخلدر واکر قالدیسه مقسوم علیهی اول مقسوم له قالان عدده تقسیم ایدرسن تا بر بشنه قالمنجیه دکین
کیدرسن پس اول ایکی عدد متوافقدر وصکره که مقسوم علیه ایکیسنی بیله عد ایتمزسه واکر واحد قالورسه
اول ایکی عدد متباینلردر واما کسر یا منطقدر که اول کسور تسعه مذکوره در ویا اصمدر که آكا جزؤ اطلاق
اولنمشدر وبو ایکی سندن هر بری یا مفرددر که ثلث کبی واون بردن بر جزؤ کبی ویا مکرردر که ایکی ثلث
کبی واون بردن ایکی جزؤ کبی ویا مضافدر که نصف سدس کبی واون اوچدن بر جزؤك اون بردن بر جزؤ کبی
ویا معطوفدر که نصف وثلث کبی واون بردن بر جزؤ واون اوچدن بر جزؤ کبی پس کسری رسم ایدرسن اکر آنكله
صحیح اولدیسه آنی کسرك فوقنده وکسری آنك تحتنده ومخرجنك فوقنده رسم ایدرسن واکر کسر ایله صحیح اولمیوب
صحیحك یرینه صفر وضع ایدرسن وکسر معطوفده واو عاطفه یازارسن واصم مضافده لفظ من تحریر ایدرسن
پس واحد وثلثانی بویله رسم ایدرسن [illegible] وواحد وثلثی بویله [illegible] وواحدسز ثلثی بویله [illegible] ونصف خمسه اسداسی
بویله [illegible] وخمسان وثلثه ارباعی بویله [illegible] و [illegible] واون اوچدن بر جزؤك اون بردن بر جزؤی بویله [illegible]
من [illegible] واما مخرج کسر که آكا مقام وامام دخی دیرلر اول اقل عدددر که آنده کسر ثابت اولور پس کسر
مفردك مخرجی ظاهردر وکسر مکررك دخی مخرجی جنسنه اوددر مثلا بر ربعك مخرجی اربعه در وایکی ربعك واوچ
ربعك دخی مخارجی بینه اربعه در وکسر مضافك مخرجی مفرداتی مخرجلرینك بری برینه مضروبیدر که اول مخارج
متباینلر اولسون یا متوافقه ویا متداخله اولسون مثلا خمس سدسك مخرجی اوتوزدر وسدس ثمنك مخرجی قرق
سکزدر وربع ثمنك مخرجی اوتوز ایکیدر وکسر معطوفدن ایکی مخرج اعتبار ایدرسن اکر متباین بولندیلرسه بری
برینه ضرب ایدرسن ویا متوافق بولندیلرسه برینك وفقنی آخره ضرب ایدرسن ویا متداخل بولندیلرسه اکثریله
اکتفا ایدرسن بعده حاصل ضربی مخرج کسر ثالثله اعتبار ایدوب منوال مرقوم اوزره عمل ایدرسن تا کسور معطوفه نهایت
بولنجیه دکین کیدرسن هر نه حاصل اولدیسه اول کسورك مخرجی اودرکه تحصیل ایدرسن پس مخرج کسور تسعه نی
تحصیل ایتمك اثنینی ثلثه یه ضرب ایدرسن که متباینلردر وحاصل اولان ستهی نصف اربعه یه ضرب ایدرسن که
آنكله متوافقدرلر وحاصل اولان اون ایکیی خمسه یه ضرب ایدرسن که متباینلردر وسته ایسه حاصل
اولان آلتمشه داخلدر پس حاصل ایله اکتفا ایدوب آنی سبعه یه ضرب ایدرسن که متباینلردر وحاصل اولان
دورتیوز یکرمی ثمانیه نك ربعنه ضرب ایدرسن که آنكله متوافقدرلر وحاصل اولان سکزیوز قرق تسعه نك
ثلثنه ضرب ایدرسن که ثلثنه ایله متوافقدرلر وعشره ایسه حاصله داخلدر که ایکی بیك بشیوز یکرمی یه بالغ
اولمشدر بونكله اکتفا ایدرسن که تمامی بولنمشدر واما تجنیس اودرکه عدد صحیحی متعین اولان کسرك
جنسندن کسور ایدرسن وبونك طریقی بودر که اکر عدد صحیح ایله کسر اولدیسه اول صحیحی فاتح عدد ایسه
اول کسر مخرجنه ضرب ایدرسن وحاصل ضربا اوزرینه صورت کسری زیاده ایدرسن تا بالغ اولدیسه اول صحیح
اول کسر ایله مجنسی اولور پس اثنین وربعك مجنسی طقوزدر وسته ایله اوچ خمسك مجنسی اوتوز اوچدر ودورد ایله

ثلث سبعك

ثلث سبعك مجنسی سکسان بشدر واما رفع اودرکه کسوری صحاح ایدرسن وبونك طریقی بودرکه اکر
اول ایله کسر اولسه که آنك عددی کندی مخرجندن اکثر کلسه اول عددی کندی مخرجنه تقسیم ایدرسن خارج قسمتده
نه حاصل اولورسه صحیح اولور وفاتح قالورسه اول مخرجك کسریدر که قالور پس اون بش ربعدن رفع
اوچ صحیح واوچ ربع اولور واما جمع وتضعیف کسور اودرکه سنکله کسور اولسه آنلری جمع ویا تضعیف
ایتمکه مخرج مشترکدن اخذ ایدرسن وعددلرینی مخرج مشترکه تقسیم ایدرسن اکر آنلرك عددی اول مخرجدن
زائد ایسه خارج قسمت صحاحدر وقالانی اول مخرجدن کسردر واکر عدد کسور مخرج مشترکدن ناقص اولدیسه آنی
اول مخرجه نسبت ایدرسن واکر عدد کسور مخرج مشترکله برابر کلدیسه اول حاصل واحددر پس نصف وثلث وربع واحد
ونصف سدسدر وسدس وثلث نصفدر ونصف وثلث وسدس واحددر واوچ خمسك ضعفی واحد وخمسدر
واما تنصیف کسور اودرکه اکر کسور زوج ایسه تنصیف ایدرسن یا فرد ایسه مخرجی تضعیف ایدوب کسری آكا نسبت
ایدرسن که ظاهردر واما تفریق کسور اودرکه ایکی کسری مخرج مشترکدن اخذ ایدوب برینی آخردن نقصان
ایدرسن ونه قالدیسه اول مخرجه نسبت ایدرسن پس اکر ربعی ثلثدن نقصان ایدرسن نصف سدس قالور زیرا که مخرج
مشترکلری اون ایکیدر که ربعی اوچدر وثلثی دورتدر اوچی دورتدن نقصان ایلدکده بر قالور که اول اثنی عشرك نصف سدسیدر
واما ضرب کسور اودرکه اکر کسر ایکی طرفده بر ندو یا صحیح ایله ویا آنسز بولندیسه اول مجنسی یا صورت کسری صحیحه
ضرب ایدوب حاصلی اول کسرك مخرجنه تقسیم ایدرسن اکر عددی مخرجندن زائد یا برابر ایسه والا آنی مخرجه نسبت
ایدرسن پس ایکی صحیح ایله اوچ خمس دورت صحیحه ضرب اولنسه الی ایکی حاصل اولورکه مخرج کسر اولان خمسه تقسیم
ایدرسن خارج قسمت اون صحیح وایکی خمس اولور ویا اوچ ربعی سبعه یه ضرب ایدرسن یکرمی بر حاصل اولورکه آنی مخرج
کسر اولان اربعه یه تقسیم ایدرسن خارج قسمت بش صحیح وبر ربع اولور واکر کسر ایکی طرفده اولدیسه وعدد صحیح ایکیسیله
یا بریله بولندیسه یا آنلرك بعض مجنسی مجنسه ضرب ایدرسن یا مجنسی صورت کسره ویا صورت صورته ضرب ایدرسن که
اول حاصل اولدر بعده مخرجی مخرجه ضرب ایدرسن که اول حاصل ثانیدر پس حاصل اولی حاصل ثانی یه تقسیم ایدرسن
ثانیدن زائد ایسه یا آكا نسبت ایدرسن ناقص بولندیسه هر نه خارج اولدیسه مطلوب اودر پس اکر ایکی ونصفی
اوچ وثلثه ضرب ایدرسن سکز وثلث حاصل اولور واکر ایکی وربعی بش سدسه ضرب ایدرسن واحد ویکرمی ثمن حاصل
اولور واکر اوچ ربعی بش سبعه ضرب ایدرسن نصف وربع سبع حاصل اولور واما قسمت کسور سکز صنفدر زیرا که
مقسوم یا صحیحدر ویا کسردر ویا مختلطدر ومقسوم علیه دخی یا صحیحدر ویا کسردر ویا مختلطدر پس اوچی
اوچه ضرب ایدرسن طقوز حاصل اولور آندن صحیحی صحیحه تقسیمی اسقاط ایدرسن قسمت کسور سکز صنف قالور وعمل قسمت بودر
اکر مقسوم ایله ومقسوم علیه ایله کسر اولورسه ایکیسی بیله مخرج مشترکه ضرب ایدرسن یا اکر بریله کسر اولدیسه مقسومی
ومقسوم علیهی اول مخرج موجوده ضرب ایدرسن بعده حاصل مقسومی حاصل مقسوم علیهه تقسیم ایدرسن زائد ایسه ومقسوم علیهدن
حاصلنه نسبت ایدرسن ناقص بولندیسه پس خمس ثلثی وربعی اوچه تقسیمنك خارج اولانی واحد واوچ ربعدر وعکسنك خارج اولانی دورت سبعدر وایکی
سدس بر سدسه تقسیمنك خارج اولانی ایکیدر وامثالی باقیه بونلره قیاس ایله معلوم اولنور بو مقدار ایله اکتفا قلنمشدر

نوع عاشر

مجهولات عددیه نك استخراجی اجلدن طریق اهون بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حساب دیمشلردرکه استخراج
مجهولات عددیه ایچون وضع اولنان قاعده اربعه متناسبه برکلی ومضبوط ومحفوظ ومبادله بابکه نفعی عظیم
وخطاسی عدیم وعین صواب ولب لباب وزبده حسابدر زیرا که عامه مسائل مجهوله بو اربعه متناسبه ایله آسان استخراج
اولنور اما اربعه متناسبه اول اعداد اربعه درکه عدد اولك ثانی یه نسبتی عدد ثالثك رابعه نسبتی کبیدر وبو تناسبده
ایکی طرفك مسطحی ایکی وسطك مسطحنه مساوی اولمق لازم کلور پس اکر ایکی طرفك بری مجهول اولورسه ایکی وسطك
مسطحنی طرف معلوم اوزره تقسیم ایدرسن که خارج قسمت اول طرف مجهولدر واکر ایکی وسطك بری مجهول ایسه ایکی طرفك
مسطحنی وسط معلوم اوزره تقسیم ایدرسن که خارج قسمت اول وسط مجهولدر مثلا اربعه متناسبه دن اثنین واربعه
وثلثه وسته اولسه تحقیق اثنینك اربعه یه نسبتی ثلثه نك سته یه نسبتی کبیدر واثنینی سته یه ضرب ایتمك ثلثه نی

اربعه‌یه ضرب ایتمك کبیدر. پس بو اربعه‌نك بری مجهول اولسه ثلاثه‌یی باقیه‌دن استخراج اولنور. اگر مثلا مزبوره عدد
مجهول احد الطرفین اولان اثنین ایسه وسطین اولان ثلاثه‌یی اربعه‌یه ضرب ایدرسن و حاصل ضرب اولان اون
ایکی‌یی طرف معلوم اولان ستّه‌یه تقسیم ایدرسن که خارج قسمت مجهول مطلوب اولان ایکیدر. و اگر احد الطرفین
اولان ستّه مجهول ایسه حاصل مذکوری طرف معلوم اولان اثنینه تقسیم ایدرسن که خارج قسمت اول مطلوب
اولان ستّه‌در. و اگر احد الوسطین اولان اربعه مجهول ایسه طرفین اولان اثنینی ستّه‌یه ضرب ایدوب
حاصل اولان اون ایکی‌یی وسط معلوم اولان اوچه تقسیم ایدرسن که خارج قسمت اول مطلوب اولان اربعه‌در. و اگر
احد الوسطین اولان ثلثه مجهول ایسه حاصل مرقومی وسط معلوم اولان اربعه‌یه تقسیم ایدرسن که خارج قسمت اول
مطلوب اولان ثلثه‌در. و بو طریق و فریدر اربعهٔ متناسبه‌نك ضرب طریقیله. امّا قسمت طریقی بو یله‌درکه ایکی وسطدن
بری مجهول اولسه ایکی طرفدن برینی وسط معلومه تقسیم ایدوب خارج قسمتی طرف آخره ضرب ایدرسن که وسط
مطلوب حاصل اولور. و اگر ایکی طرفدن بری مجهول اولسه ایکی وسطدن برینی طرف معلومه تقسیم ایدوب خارج قسمتی
وسط آخره ضرب ایدرسن که طرف مجهول معلوم اولور. مثلا اثنینك ثلاثه‌یه نسبتی ستّه‌نك تسعه‌یه نسبتی کبیدر.
پس اگر احد الوسطین اولان ستّه مجهول اولسه احد الطرفین اولان تسعه‌یی وسط معلوم اولان ثلثه‌یه تقسیم ایدوب
خارج قسمتی طرف آخر اولان اثنینه ضرب ایدرسن مطلوب اولان ستّه حاصل اولور. و اگر احد الطرفین اولان تسعه مجهول
اولسه احد الوسطین اولان ستّه‌یی طرف معلوم اولان اثنینه تقسیم ایدوب خارج قسمتی وسط آخر اولان ثلثه‌یه ضرب
ایدرسن مطلوب اولان تسعه حاصل اولور. و اگر اثنین مجهول اولسه ثلثه‌یی تسعه‌یه تقسیمه بدل نسبت ایدرسن
زیرا که مقسوم مقسوم علیه‌دن اقلدر. پس خارج اولان ثلثی ستّه‌یه ضرب ایدرسن مطلوب اولان اثنین حاصل اولور.
و اگر ثلثه مجهول اولسه تسعه‌یی ستّه‌یه تقسیم ایدوب خارج قسمت اولان واحد و نصفی اثنینه ضرب ایدرسن مطلوب اولان
ثلثه حاصل اولور. و غفلت اولنمیه که سؤال یا زیاده‌یه و یا نقصانه و یا معامله‌یه و یا جمعه و یا ضربه متعلق اولور.
امّا زیاده‌یه متعلق اولان سؤالك مثالی اگر دینلسه قنقی عدددر که اوزرینه ربعی زیاده اولنسه اوچ اولور.
پس بو سؤالدن طریق استخراجی بو یله‌درکه مخرج کسرکه بو صورتده اربعه‌در اخذ ایدوب ماخذ تسمیه ایدرسن و آنده
سؤال حسبیله تصرف ایدرسن یعنی سؤالده زیاده دینلمش ایسه زیاده ایدرسن و نقصان دینلمش ایسه نقصان ایدرسن نه
بالغ اولدیسه اول مبلغه واسطه اطلاق ایدرسن. پس اوچ معلوم حاصل اولور که بری ماخذ و بری واسطه و بری
سائلك ویردیکی معلومدر. چونکه اول اولان ماخذك ثانی اولان واسطه‌یه نسبتی ثالث اولان مجهولك رابع اولان معلومه
نسبتی کبیدر. پس ماخذی معلومه ضرب ایدوب حاصلی واسطه‌یه تقسیم ایدرسن خارج قسمت اول مجهولدرکه
مثال مزبورده ایکی صحیح و ایکی خمسدر. و امّا نقصانه متعلق اولان سؤالك مثالی اگر دینلسه قنقی عدددر که آندن ثلثی
نقصان اولنسه آلتی اولور. پس بو سؤالی بوله‌ده بلدیکك کبی عمل ایلسك اوچ معلوم حاصل اولور بری ماخذ
اولان ثلثه‌در و بری واسطه اولان اثنین‌در و بری معلوم اولان ستّه‌در و ماخذ اولك واسطهٔ ثانیه‌یه نسبتی
مجهول ثالثك معلوم رابعه نسبتی کبیدر. پس اون سکز اولان حاصلی اثنین اولان واسطه‌یه تقسیم ایدرسن خارج قسمت
اول مجهول اولان تسعه اولور. و امّا معامله‌یه متعلق اولان سؤالك مثالی اگر دینلسه بش رطلك بهاسی اوچ درهم
اولسه ایکی رطلك ثمنی قاچ درهمدر. چونکه بش رطل مسعردر و اوچ درهم سعردر و ایکی رطل مثمندر و مسؤول عنه
ثمندر. و مسعرك سعره نسبتی مثمنك ثمنه نسبتی کبیدر. پس مجهول رابعدر که ایکی وسطك مسطحی اولان ستّه‌یی اولکی
خمسه‌یه تقسیم ایدرسن معلوم اولور. و اگر ایکی رطلك ثمنی قاچدر سؤالنه بدل ایکی درهمه قاچ رطل کلور دینلسه
ایکی طرفك مسطحی اولان عشره‌یی ثانی اولان اوچه تقسیم ایدرسن اول مجهول معلوم اولور. زیرا که سؤالده آخری
غیر جنسنه ضرب اولنوب حاصلی کندی جنسنه تقسیم اولنور. و امّا جمعه متعلق اولان سؤالك مثالی اگر دینلسه
قنقی عدددر که ثلثی ربعیله جمع اولنسه اون صحیح اولور. بونك کبی سؤالده عمل بو یله‌درکه مخرج مشترکی
اخذ ایدوب آکا ماخذ دیوب حسب سؤال اوزره متصرّف اولورسن. پس اوچ معلوم حاصل اولور که بری ماخذ
و بری واسطه و بری سائلك ویردیکی معلومدر. چونکه ماخذ اولك واسطهٔ ثانیه‌یه نسبتی مجهول ثالثك

معلوم رابعه

معلوم رابعه نسبتی کبیدر. پس اون ایکی اولان ماخذی عشره اولان معلومه ضرب ایدوب یوز یکرمی اولان حاصلی
واسطه اولان سبعه‌یه یعنی اون ایکینك ربع و ثلثی مجموعنه تقسیم ایدرسن خارج قسمت اون یدی و بر سبع اولور که
مجهول مطلوبدر حاصل اولور. و امّا ضربه متعلق اولان سؤالك مثالی اگر دینلسه قنقی عدددر که ربعی سدسنه
ضرب اولنسه اول عدد ایکی مثلنه عودت ایدر. پس ماخذ اولك واسطهٔ ثانیه‌یه نسبتی مجهول ثالثك
مثلین عدد اولان معلوم رابعه نسبتی کبیدر. اثنی عشر اولان ماخذی مثلین اولان معلومه ضرب ایدوب
حاصل اولان ایکیوز سکسان سکزی ستّه اولان واسطه‌یه یعنی اثنی عشرك سدسیله ربعی مضروبنه تقسیم
ایدرسن خارج قسمت قرق سکز اولور که اول مجهول مطلوبدر. و امّا متناسبة الفروع قاعده‌سیله استخراج
مجهولاتك طریقی بودرکه اوچ اعداد متناسبه اولسه که اولك ثانی‌یه نسبتی ثانی‌نك ثالثه نسبتی کبی
اولور. پس اگر ایکی طرفدن بری مجهول اولسه وسطك مربعنی طرف معلومه تقسیم ایدرسن طرف مجهول حاصل اولور. و اگر
وسطی مجهول اولسه احد طرفینی آخره ضرب ایدوب حاصل ضربك جذرینی اخذ ایدرسن وسط مجهول حاصل اولور. مثلا ایکی عددك
خمسه‌یه نسبتی خمسه‌نك قنقی عدده نسبتی کبیدر دینلسه خمسه‌نك مربعنی اثنینه تقسیم ایدرسن پس خارج قسمت
اولان اثنی عشر و نصف اول عدد مطلوبدر. یاخود اربعه‌نك قنقی عدده نسبتی اول عددك تسعه‌یه نسبتی کبیدر دینلسه
ایکی طرفك مسطحی اولان اوتوز آلتی‌نك جذرینی اخذ ایدرسن پس اول ستّه ماخوذه اول مجهول مطلوبدر. ایمدی معین و موفق الله
اولان علم هیئتك تحصیلنی تسهیل ایدن خدمهٔ حسابی بو مقدارجه بیان ایله اکتفا اولنوب مقدمهٔ [illegible] کلمشدر

فصل رابع

مقادیر ابعاد و اجرام عالمی بیان ایدن فن هندسه‌نك علم هیئت ایچون اهم و الزم اولان اشکالنی اسهل وجه
اوزره دوودت نوع ایله بیان ایدر. **نوع اول** نقطه و خط و سطح و جسمك تعریفلری و خط و سطحك اقسامی
توصیفلرینی اجمالا بیلدیرر. **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل هندسه دیمشلردرکه اقسام اعراضدن هر نسنه‌که
قابل اشارت حسیه اولوب هیچ بر جهتدن قسمت قبول ایتمسه آکا نقطه دیرلر که حقیقتده وضع صاحبی اولوب جزئی
اولیان نسنه‌در. و بو نسنه خطك ایکی جانبنده منتهی اولدیغی غایتدر. و اقسام اعراضدن بر نسنه‌که قابل اشارت
حسیه اولوب تنها بر جهتدن قسمت پذیر اولسه آکا خط دیرلر که نقطه‌یه منتهی اولان طول بلا عرض و بلا عمقدر.
و اقسام اعراضدن هر نسنه‌که قابل اشارت حسیه اولوب ایکی جهتدن قسمت پذیر اولسه یعنی طولا و عرضا قسمت قبول
ایدوب عمقا قبول ایتمسه آکا سطح دیرلر که اول نسنه فقط طول ایله عرض اولوب خطه منتهیدر. و اقسام اعراضدن
هر نسنه‌که جهات ثلثه‌یه نظرله قسمت پذیر اولسه یعنی طولا و عرضا و عمقا قابل قسمت اولسه آکا جسم دیرلر که علم
ریاضیده بحث اولنان جسم تعلیمیدر. و خط دخی مستقیم ایله منحنی‌یه تقسیم اولنور. امّا خط مستقیم اولدرکه امتدادی مسافه
اوزره فرض اولنان جمیع نقاطی بری برینه متحاذی اوله یعنی بعض اجزاسی یوکسك و بعضیسی الچاق اولمیوب بر طرفی
شعاع بصره مقابل اولدقده وسطینك و طرف آخرینك رؤیتنه بر مانع اولمیه. و امّا خط منحنی بونك خلافی اولوب
مسافهٔ امتدادیکی اجزاسی اعوجاج اوزره اولوب بر طرفی شعاع بصره مقابل اولدقده طرف آخریله وسطنك
رؤیتنه اجزای اعوجاج مانع اوله. و خطوط مستقیمه دخی یا متوازیه‌در و یا غیر متوازیه‌در. امّا خطوط متوازیه
سطح مستویده واقع ایکی یا زیاده خطوطدرکه بری برلرینك بعدلری یا جمله اجزالرنده مساوی اولوب ایکی جانبلرندن
استقامت اوزره الی غیر النهایه اخراج اولنسه‌لر بری برلرینه ملاقات‌لری میسر اولماز. و امّا خطوط غیر متوازیه
بو خطوط مذکوره‌نك خلافیدر. و سطح دخی یا مستویدر و یا غیر مستویدر. امّا سطح مستوی اولدرکه غایاتیله ما بیننده
اولان مسافهٔ امتدادیه اجزاسی بالجمله متحاذی اوله یعنی طولا و عرضا بر غایتندن اوبر غایتنه وارنجیه‌دك اول سطح اوزرنده
فرض اولنان خطوط اجزاسی بری برینه مقابل و متحاذی اوله. و امّا سطح غیر مستوی بونك خلافیدر. و سطوح غیر مستویه‌نك بعضیسنه مستدیر
دیرلر کرهٔ مصمته‌نك سطح محدبی کبی و کرهٔ مجوفه‌نك سطح محدبی و سطح مقعری کبی و نصف قرینه نصف مستدیر محدب و نصف مستدیر
مقعر دیرلر. و سطوح مستویه‌نك متوازیلری و غیر متوازیلری خطوط مستقیمه‌نك متوازیلرینه و غیر متوازیلرینه قیاس ایله معلوم اولور.

نوع ثانی

اقسام مثلثاتی وانواع مربعاتی وکثیر الاضلاع اولان اشکالی واقسام زوایایی ودائره ومرکز ومحیطی وقطر ووتر وقوس وسهم وجیبی اجمالا بیلدردی ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هندسه دیمشلردر که هر سطح که آنی بر خط ویا زیاده احاطه ایلر آکا شکل مسطح دیرلر پس اگر سطحی اوچ خط محیط اولورسه اول مثلث اولور وبو دخی اوچ قسمدر برینه متساوی الاضلاع دیرلر که اوچ ضلعی برابردر وبرینه متساوی الساقین اطلاق ایدرلر که آنجق ایکی ضلعی برابردر وبرینه مختلف الاضلاع تسمیه ایدرلر که اضلاعی اوچی دخی بربرلرینه مخالفدر واگر سطحی دورت خط محیط اولورسه ذوات الاربع دیرلر واگر بش خط محیط اولورسه ذوات الخمسه دیرلر بو منوال اوزره عشره یه وارنجه دک ذوات العشره دیرلر واگر متساوی الاضلاع اولورسه مربع ومخمس ومسدس ومسبع ومثمن ومتسع ومعشر دیرلر اما بیان اولنان مثلث وذوات الاربعه بر دخی بو طرزله تقسیم اولنورکه اول مثلثده زاویه قائمه بولنورسه آکا قائم الزاویه دیرلر ومنفرجه بولندیغی تقدیرده آکا منفرج الزاویه تسمیه ایدرلر وقائمه ومنفرجه بولنمدیغی مثلث حاد الزوایا اولور وکذلك الاضلاع اربعه سی اولان شکلك دورت بیله ضلعی برابر اولوب دورت بیله زاویه سی قائمه اولدقده آکا مربع دیرلر ودورت زاویه لری قائمه اولوب اضلاعی برابر اولمیانه مستطیل دیرلر وبونك عکسنه که اضلاعی متساویه اولوب زوایاسی قائمه اولمیانه شکل معین دیرلر واضلاعی متساوی اولمیوب زوایاسی دخی قائمه اولمسه لکن اضلاع وزوایالرندن هر ایکی مقابلی برابر اولسه آکا شبیه معین دیرلر وبونلردن ماعداسنه منحرف تعبیر ایدرلر ودورت ضلعدن زیاده سی اولان اشکاله کثیر الاضلاع دخی دیرلر واما زاویه ایکی خط ایله محاط بر سطحدر که ایکی خط ملتقاسی بر نقطه عندنده اولورکه اول ایکی خط متحد اولمایه وزاویه ایکی قسم اولوب برینه زاویه مسطحه دیرلرکه بر نقطه ده اتحادسز اتصال ایدن ایکی خطك بیننده واقع سطحدر وبرینه زاویه مجسمه دیرلرکه بر سطحدن ویا زیاده دن احاطه اولنان بر جسمده ظهور ایدر مثلا زاویه رأس مخروطی وزوایای خانه کبی وزاویه مسطحه دخی اوچ قسمدر برینه زاویه قائمه دیرلرکه بر خط مستقیمك اوزرینه کندی مثلی بر خط قائم اولوب ایکی جانبنده حادث اولان ایکی برابر زاویه لره دیرلر وقائم اولان خط مستقیمه عمود اطلاق ایدرلر وبر قسمنه زاویه حاده تعبیر ایدرلرکه قائمه دن اصغردر وبر قسمنه دخی زاویه منفرجه دیرلرکه قائمه دن اکبردر وبو ایکی قسمده خطلری مستقیم اولمق لازم دکلدر واما شکل بر امتداددرکه آنی حد واحد ویا حدود احاطه ایدر وحدلر نهایتلریدر واما دائره بر شکل مسطحدرکه بر خط منحنی بر سطح مستوی بر وجهله محیط اولورکه درون سطحده بر نقطه فرض اولنسه اول نقطه دن محیطه چکلن خطوطك جمله سی برابر کلور پس اول محاط اولان سطحه دائره دیرلر واحاطه ایدن خط منحنی یه محیط دائره وخط مستدیر دخی دیرلر واول نقطه مفروضه یه مرکز دائره تسمیه ایدرلر واول خطوط مستقیمه نك هر برینه نصف قطر دیرلر ومرکزدن مرور ایدوب ایکی جهتدن محیطه منتهی اولان خط مستقیمکه ذکر اولنان نصف قطرلردن هر ایکیسنك تمامیدر آکا قطر دائره دیرلر وبو خط قطر اولان دائره یی ایکی برابر قطعه یه تنصیف ایدر وقطرك تمامی محیطك بر نصفی دائره نك بر نصفی محیط اولور ودائره یی ایکی پاره ایدن مرکزه مرور ایتمیان خط مستقیمه وتر دیرلرکه دائره یی ایکی برابره تنصیف ایتمیوب بری اکبر وبری اصغر اولمق اوزره ایکی قسمه تقسیم ایدر وبو ایکی قسمدن هر برینك ترتیب محیطدن بر پاره سی محاط اولمشدر وبو ایکی قسمدن هر برینه قطعه تسمیه ایدرلر ومحیطدن هر پاره سنه قوس اطلاق ایدرلر ونصف وتره جیب مستوی دیرلر ونصف وتردن چقوب نصف قوسه واصل اولان عموده سهم وجیب معکوس دخی دیرلر ونصف قطر دائره یه جیب

مطلق اطلاق ایدرلر — غفلت اولنمیه

نوع ثالث

اشکال مجسمه دن شکل مکعبی وشکل اسطوانه یی وشکل مخروطی وشکل کره یی ومرکز ومحیطی ومنطقه وقطبی ومحورنی وحرکتنی ودولابی ومداری وسرعت وبطوء حرکتنی اجمالا بیلدردی ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هندسه دیمشلردر که هر جسم که آنی بر سطح ویا زیاده احاطه ایلر آکا شکل مجسم دیرلر اگر بر جسمی آلتی سطح مربع متساوی محیط اولورسه آکا مکعب دیرلر واگر ایکی دائره متوازیه متساویه محیطلرینی وصل ایدن سطح مستقیم بر جسمی احاطه ایدرسه اول جسمه اسطوانه دیرلر که اول ایکی دائره آنك قاعده لریدر ومرکزلرینی وصل ایدن خط اول اسطوانه نك سهمیدر که اگر بو سهم اول قاعده لر اوزره عمود اولورسه اول اسطوانه قائمه در والا اسطوانه مائله در واگر بر دائره محیطندن بر سطح صنوبری علی سبیل التضایق بر نقطه یه مرتفع اولوب بر جسمی احاطه ایدرسه آکا شکل مخروط دیرلرکه اول دائره آنك قاعده سیدر ومرکزندن اول نقطه یه صعود ایدن خط اول مخروطك سهمیدر اگر بو سهم اول قاعده اوزره عمود اولورسه اول مخروط قائمه در والا مخروط مائلدر وبر شکل مجسم اول وجهله اولورسه آنك وسطنده بر نقطه فرض اولنوب اول نقطه دن اول جسمك سطحنه چکلن خطوط تمامه برابر کلسه اول شکله کره واول سطحه محیط کره وسطح مستدیر دیرلر واول نقطه یه مرکز کره واول خطوطه انصاف اقطار کره دیرلر وبر سطح مستوی بر کره یی ایکی پاره ایلدکده بر دائره ظهور ایدر اگر اول سطح مرکز کره یه مرور ایدرسه اول دائره یه عظیمه وماعداسنه صغیره تسمیه ایدرلر ومحیط کره ده هر نقطه که فرض اولنور بر دوری تمام ایتدکده بر دائره رسم ایدر الا که ایکی نقطه متقابله که آنلره قطبا کره وقطب حرکت دخی دیرلر آنلر ساکندر وبر قطرکه ایکی قطبك مابیننی وصل ایدر آکا محور دیرلر ودوائر مذکوره دن اول دائره که آنك قطبی عینیله قطب کره در ومرکزی عینیله مرکز کره در آکا منطقه کره دیرلر واول دائره منتصف مابین القطبین ولعله آکا موازی ایدن جمیع دوائرك اعظمیدر واول دوائرك هر برینك اصغری که آنلره مدار انقاط مفروضه دیرلر وایکی طرفنده واقع اولوب منطقه یه نسبتله بعدلری برابر اولانلرك هر ایکی دائره برابردر وکره نك ایکی قطبی مدار مذکورندن خط ... بر شبهه یوقدر که بر کره کندی مکاننده حرکت وضعیه ایله مرکزی اوزره دور ایلسه آنك منطقه اوزرنده بولنان حرکتی سریع اولوب منطقه یه ... دوائر صغار اوزرنده بولنان حرکتی قطبلره قرب ایله بطیء وقطبلره اقرب اولنان حرکتی منطقه نك قربنده اولنلرك حرکتنه ابطادر وکره مذکوره کلیتی کندی مکاننده ملازم اولوب حرکتی بر منوال اوزره حرکات اجزاسنده سرعت وبطوءده بغایت متفاوت اولسی محققدر وبو نفس الامره مطابق ولا نفاق آری فلکلرده کانده هم ثابت وجاریدر وحرکت فلك یا بسیطه در ویا مختلفه در اما بسیطه اولدر که حرکتی متشابه ... اولدر که فلکك سطحنده یا ثخنده هر نقطه مفروضه که اول حرکتله حرکت ایلسه اول فلکك محیطنده ازمنه متساویه ده قسی متساویه قطع ایلیه واول فلکك مرکزی ... ازمنه متساویه ده زوایای متساویه احداث ایلیه مثلا فلك تاسع که فلك اعظمدر مرکز عالم حولنده شرقدن غربه حرکتله بر کون بر کیجه یه قریب مدتده بر دوره تمام ایدر پس فلك مرقومك سطحنده مفروض اولان نقطه واحد کندی ازمنه متساویه ده قسی متساویه قطع ایدر ومرکز عالم حولنده ازمنه متساویه ده زوایای متساویه احداث ایدر یعنی فلك مرقومك محیطنده منطقه مثلی فرض اولنان دائره اوچیوز آلتمش متساوی درجه یه تقسیم اولنوب منطقه مرقومه اوزرنده فرض اولنان نقطه فلك مرقوم حرکتی ایله حرکت ایدرکه هر بر ساعت نجومیده اون بش درجه مسافه قطع ایدر اولکی ساعتده قطع ایلدیکی اون بش درجه قوسی ایکنجی ساعتده قطع ایلدیکی اون بش درجه قوسی مساویدر وبو منوال اوزره هر کاهده مرکز عالم حولنده اولکی ساعتده احداث ایلدیکی زاویه ایکنجی ساعتده احداث ایلدیکی زاویه یه مساویدر وساعات باقیه دخی بوکا قیاس ایله معلوم اولور وبو حرکتك مرکز حولنده متشابه اولدیغی ... واما حرکت مختلفه اولدر که بونك خلافی اوله وبونده حرکت فلك یا مفرده در ویا مرکبه در اما حرکت مفرده اولدر که بر فلکك خاصه سی ایلیه واما حرکت مرکبه اولدر که بر فلکدن زیاده سندن صدور ایلیه وهر حرکت بسیطه مفرده در لکن هر مفرده بسیطه دکلدر وهر حرکت مختلفه مرکبه در لکن هر مرکبه مختلفه دکلدر

نوع رابع

اشکال مسطحه نك مساحه لرین واشکال مجسمه نك مقدارلرین واشیاء مرتفعه نك ارتفاعلرین بیلدردی ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هندسه دیمشلردر که مقدار سطح آنك مساحه سیدر یعنی بر شکلك مساحه سی عبارت آنك سطحنك مقداریدر پس قائم الزاویه اولان شکل مثلثك مساحه سی قائمه یی احاطه ایدن ایکی ضلعدن برینی ضلع آخرك نصفنه ضرب ایله حاصل اولور واما منفرج الزاویه اولان مثلثك مساحه سی منفرجه زاویه سنك وترینه مخرج اولان عمودك وترنك نصفنه ضرب ایله یا عکسیله حاصل اولور وحاد الزوایا اولان مثلثك مساحه سی هر قنغی زاویه سندن اولورسه وترینه مخرج اولان عمودك وتر نصفنه ضرب ایله یا عکسیله حاصل اولور واما متساوی الاضلاع اولان مثلثك مساحه سی بر ضلعنك مربعی ... اوچ عدده ضرب بعده جذریله حاصل اولور واما شکل مربعك مساحه سی بر ضلعنی کندی نفسنده ضرب ایله حاصل اولور واما شکل مستطیلك مساحه سی اضلاعندن برینی کندی مجاورینه ضرب ایله حاصل اولور واما شکل معینك مساحه سی ایکی قطرندن برینك نصفنی اول قطر ... ضرب ایله حاصل اولور واما شبیه معینك مساحه سی کذلك ... ضرب ایله حاصل اولور واما مسدس ومثمن وذوات زوج الاضلاع اولان اشکالك مساحه لری نصف قطرلری نصف مجموع اضلاعیه ضرب ایله حاصل اولور وجمیع زوج الاضلاع اولان اشکالك قطرلری ایکی متقابل اولان ضلعلرینك منتصفلرندن وصل اولنور واما دائره نك مساحه سی محیطه بر خیط تطبیق ایدوب آنك نصفی نصف قطر ایله ضرب ایله حاصل اولور واگر قطر دائره اوچ کره ... ضرب اولنسه محیطی حاصل اولور خیطه حاجت قالماز واگر محیط دائره ... تقسیم اولنسه قطر خارج اولور زیرا که هر دائره نك محیطی قطرینك اوچ وسبع مثلیدر آنکچون بر دائره نك قطری یکرمی ایکی یه ضرب اولنوب حاصل ضرب یدی یه تقسیم اولنسه خارج قسمت اول دائره نك محیطی اولور واگر بر دائره نك محیطی یدی یه ضرب اولنوب حاصل ضرب یکرمی ایکی یه تقسیم اولنسه خارج قسمت اول دائره نك قطری اولور واما شکل مکعبك مساحه سی ... معلوم اولور واما شکل اسطوانه قائمه نك سطحی مساحه سی محیطی یعنی بر قاعده نك محیطی ... ضرب ایله حاصل اولور واما شکل مخروط قائمه نك مساحه سی رأسیله قاعده محیطی وصل ایدن عمود نصفی محیطه ضرب ایله حاصل اولور واما قاعده سی مساحه سی دائره مذکوره حکمنده در واما شکل کره نك مساحه سی قطر دائره عظیمه محیطه ضرب ایله حاصل اولور واما حجم کره نك مساحه سی ... ضرب ایله ظاهر اولور ... القا ایدن باقیسی دخی ... حجم مقداری حاصل اولور وبونده قیاس ایله مقادیر ابعاد وحجم اشیاء ظاهر ومعلوم اولور واما اشیاء مرتفعه نك ارتفاعلری بلمك طریقی اهون بودر که بر ارض مستویه ده ... مرتفعك مسقط حجرینه واصل اولمق ممکن ایسه ... اول قدر تباعد ایدرکه ... اول مرتفعك راسنه ... بعده موقفکدن اول مرتفعك مسقط حجرینه ... یا اکثر تباعد ... [illegible] ... مقداره بالغ اولدیغی ... اول مرتفعك ارتفاعی ... [illegible] ... اولور ... [illegible]

آینه‌ده رکز مرتفعی سیر ایدرسن • بعده آینه ایله اصل مرتفعه ما بینی فی اشکالی ضرب ایدرسن • وحاصل ضربی موقع کلّه آینه ایله ما بیننه تقسیم ایدرسن • بو خارج قسمت اول مرتفعک
ارتفاعیدر • زیراکه قامت موقفکله آینه‌نک ما بیننه نسبتی اول مرتفعک آینه ایله کندی اصلی ما بیننه اولان نسبتی کبیدر • بیت ومجهول احد لو سطین دن • چونکه اربعه متناسبه دن
ارتفاع قامت اوله • و آینه ایله موقفک ما بینی ثانیک • وارتفاع مرتفع ثالثک • وآینه ایله مرتفعک اصلی ابعدی بیت مجهول ثالثک • وفیاکم مسطح طرفینی وسط معلومه تقسیم
ایدرسن خارج قسمت اول مجهولی معلوم اولور • وبو طریق ایله دخی بودرکه بر عصا نصب ایدوب ظلنک کندی یه نسبتنی بلورسن • بس اول وقت ظل مرتفعی مقدار ارتفاعین بولورسن
وشمس افقدن قرق بش درجه مرتفع اولدقده هر شخصک ظلی کندی قدر اولور • ایمدی فن هندسه دن بو مقدارجه یازلدقده قوله تعالی اولم ینظروا
فی ملکوت السموات والارض دیری فن هیئت عالمدن دخی بر مقدارجه یازمغه باعث وباکث اولمشدر تا کیم طالب علم اولانه معرفت مولایه معین اوله •

باب ثانی

اثبات کریت هیئت عالمی و تفصیل کیفیت احوال افلاک و نجومی حکیمانه فصول عشره ایله تفصیل ایدر فصل اول کریت هیئت عالم
اجسامی وکره عالم اوزرنده رسم اولنان دوایر عظامی و ترتیب طبقات افلاک و ارکانی و شکل و هیئت فلک اعظمی ایکی نوع
ایله بیان ایدر نوع اول تسلیم کریت افلاک و عناصری و کریته متعلق اولان مسایل عجایبی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت
دیمشلردرکه اثبات کریت افلاک و عناصر ایچون سوق اولنان ادله‌دن قطع نظر فن هیئتده لازمدرکه عالم اجسامک استداره‌سی
و ارضک کری اولمسی مسلم اوله زیراکه بو فنک قواعدی جمله او اصل اوزره مبنیدر غیری حاله مجال یوقدر و بو رای فلسفی شرع شریفه مخالف
ظن اولنورسه دفع خلجان و حصول اطمینان ایچون منبع فیض لایزالی امام محمد غزالی علیه رحمة الله المتعالی حضرتلرینک تهافت الفلاسفه
نام کتابنده یازدیغی عربی عبارت عینیله بو محله ترجمه نورکی قیلنمشدر اول امام همام حضرتلری بیورمشلرکه معلوم اولسونکه حکما
ایله فرق انام بیننده اولان خلاف اوچ قسمدرکه بر قسمده نزاع مجرد لفظه راجع اولور مثلا آنلر عالمک صانعنه جوهر دیوب جوهری
موضعده دکلدر یعنی مکاندن منزه موجود قائم بالذات ایله تفسیر ایلدکلری کبی و قسم ثانی مذهبلری اصول دیندن بر اصله
معارضه ایتمین امور در پس آنلرله آنده نزاع ایتمک انبیا تصدیقی ضرورتندن دکلدر یعنی اول امورک تصدیقی آنلری تکذیب و عکس
اقتضا ایتمز مثلا خسوف قمر کره ارض جرم شمس ایله قمر میاننده توسط ایلمکله قمرک نوری زوالندن عبارتدر زیراکه قمر نورنی
کونشدن اخذ ایدر ارض ایسه کره در و سما جمله جانبدن زمینی احاطه ایلمشدر قچن قمر ظل ارضده واقع اولسه نور شمس آندن منقطع
اولور دیدکلری کبی و دخی معنای کسوف شمس ارضدن شمسه ناظر اولان شخص ایله جرم شمسک مابیننده جرم قمرک وقوعی و حایل
اولمسیدر و بو حال شمس ایله قمرک راس و ذنب عقده لرنده دقیقه واحده اوزرینه اجتماعی وقتنده اولور دیدکلری کبی و بونلر
کبی کلاملریدر بو دخی نزاع لفظی قسمی کبی ابطال ایله مقید اولمازکه ابطالی ممکن اوله پس اول کسه که بو مقوله اموری ابطالده مناظره
لوازم دینیه دن ظن ایلیه اول کسه تضعیف و توهین و جنایه علی الدین ایتمش اولور زیراکه امور مذکوره نلر و قوعنه براهین هندسیه
و حسابیه دلالت ایدر بر کسه که کما مطلع اولوب تحقیقنه قادر اولور و سببلرینی و وقتلرینی و مقدارلرینی و مدت بقالرینی خبر ویرر
کلام ایلسه که بو شرعه مخالفدر اول یقین اوزره استدلال ایلدیکی امرده شبهه ایتمز بلکه شرع شریفده استشکال ایلکر یقینه
مخالف شرع نجه اولور دیو توجیهه باشلر پس شرع شریفه بو ضرر ایله طعن ایدنلرک ضرری بولسه نصرت ایدنلرک ضرری اکثردر
نته کیم عدو عاقل صدیق جاهلدن اولادر دیمشلردر بونک مثلی امام همام حضرتلری خسوف و کسوف حدیثنی نقل ایدوب
دیمشلردرکه اکر دینلورسه که حدیث شریفک آخرنده بیورلدیغی اوزره خسوف تجلی الهی سبیله خضوعدر بو زیاده نک
نقلی صحیح دکلدر صحیح اولدیغی تقدیرجه دخی امور قطعیه ده مکابره دن تاویلی اهوندر چوق ظواهر اوله وضحنه بو حده
اولیان امور قطعیه مقابلنده تاویل اولنمشدر فکیف که نقلی صحیح اولمایه و ملحدلرک اذای بحثنده مسرور ایدن امورک
اعظمی ناصر شرع شریف بونک امثالی شرعه مخالفدر دیو تصریح ایتمسیدر زیراکه من بعد شرع شریفی ابطال طریقی آنلره سهل اولور
و امور مذکوره یه تسلیم لازم اولمق انچوندرکه حکما ایله بحث عالمک حدوثی و قضیه‌در حدوث عالم ثابت اولدقده کروی اولسون
بسیط اولسون و طبقات افلاک و عناصری بولدقلری کبی اون اوچ طبقه اولسون اکثر اولسون دینیمه نه ضرر ویرر عالم
هر نجه اولورسه اولسون مقصود آنک فعل باریله وجوده کلدیکیدر و قسم ثالث اولدرکه آنده نزاع ایتمک اصول
دیندن بر اصله متعلق اوله حدوث عالم و صفات صانع و حشر اجساد کبی بو مادده لرده آنلرله بحث الزامی بر له بحث و کلاملرینی
ابطال ایتمک لازمدر مثلا آنلر دیرلرکه عالم قدیمدر زیراکه مستند الی القدیمدر وهر قدیمه مستند اولان قدیمدر پس عالم قدیمدر
و بز بو کلاملرینی ابطال ایدوب دیرزکه عالم حادثدر زیراکه متغیردر وهر متغیر حادثدر پس عالم حادثدر دیمشدر اول امام
همام رحمة الله علیه حضرتلرینک بو کلامی بو محله یازلمشدرکه تاکیم اهل ورع بارد امور آتیه یی شرع شریفه

مخالفدر بورده ایمکله مردود اولور قبیلندن ظن ایتمیه لر انکار بولنه کتمیه لر

نوع ثانی

کریت عالمی اثبات ایدن ادله عقلیه یی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه جمیع
امور عالم بری برینه مربوطدر و نفس عالم بری بریني محیط و بری برینه مماس کره لردرکه برابرلکنده صالحق مکان
خالی اولمیوب اجرام علویه و اجسام سفلیه ایله طولمشدر و عالمک هیئت طبیعیسی شکل مستدیر اوزره اولمقدر و اقتضای
طبیعت مراجع نجه ادله ایله بو دعوا اثبات اولنمشدر جمله دن بری عالمک هر بر طرفنه نظر اولنسه شکلی محدب کورینور
و هم قطعه بر هوس اولدیغی قانون فکر و نظر و تجربه عقل بشر ایله بلنور و شکل مستدیر اوسع اشکال اولدیغندن ماعدا ارض و سماده
مشاهده اولنان احوال شکل مستدیردن غیریده اولمق محالدر و طوب زمینی مسطح ظن ایدوب بسیط اولمق فکرن ایدنلر
مغلوب وهم و خیالدر پس بر و بحر و جبال و وهاد اختلاف اشکالله مجموعی برکره اولوب ظل ارض ایله قمر منخسف اولدیغی وحین
خسوفده ظل ارض وجه قمرده مدور بولندیغی و روی زمینده سیاحت ایلیه مواضع طول و عرض اختلافی بولندیغی جمله دلائل
استداره دندر و کواکب ثوابته قطب عالم حولنده دوایر متوازیه اوزره دونوب قطبه قریب اولان موضوع مدار اصغر اوزره ابدی الظهور
اولمسی و دائره افقه مماس کورینن ثابته دن منطقه البروجه دک بحسب البعد زمان خفالری تزاید ایدوب تا بروجنده وار نجه دکین
زمان ظهور و خفا برابر اوله بعده زمان خفا تدریج ایله زاید اولوب زمان ظهور کیندکجه انتقاص بوله حتی اول قطب قربنده
ابدی الخفا اوله و طلوع ایدن کوکبک افقدن نصف نهاره کلنجه دک تدریج ایله مرتفع اولوب اجزاسنک شیئا فشیئا طلوع
ایتمسی و بنه منوال مذکور اوزره غروبه کیتمسی و کوکبک مقدارینک دوره سنده مساوی اولوب طلوع و غروب عندنده بخارات
ایله متغیر و عظیم کورینمسی و دائما وجه ارضدن سمانک نصفی یا نصفنه قریبی کورینمسی و کوکبک اهل مشرق اوزرینه اهل
مغربدن مقدم طلوعی و مقدم غروبی و خسوف و کسوفک ساعتیله ظهوری و شمال طرفنه کیدنلره قطب و کواکب
شمالیه نک ازدیاد ارتفاعی و کواکب جنوبیه نک ازدیاد انحطاطی و جنوب طرفنه کیدنلره قطب و کواکب جنوبیه نک
ازدیاد ارتفاعی و کواکب شمالیه نک ازدیاد انحطاطی و انحداب ماء بحر اهل سفینه دن ستر ایلدیکی سواحل و جبالک
توجه ایدنلره ابتدا اعالیسی کورینوب قریب اولدقجه اسافلی دخی کورینمسی و کواکبک مدت ظهورنده زمان ارتفاع و انحطاطی
مساوی اولمسی و آفتابک معدل النهار اوزرنده ایکن زمان ظهور و خفاسی مساوی اولدقده طلوع و غروب ایدیجک
ظلی خط مستقیم اوزره نقطه مغرب و مشرقه مقابل و ایکی ظلی بری برینه مطابق اولمسی بالجمله استداره ارض و سمانک
دلائلندندر اما وقت خسوفده صفحه قمرده دائره شکلنده ظاهر اولان کره زمینک ظلی اولدیغی ارضک کریتنه دلیل ظاهردر
زیراکه اکر ارض کره شکلنده اولمیوب یا مثلث و یا مربع و یا مسدس شکلنده اولسه تقریب انخساف ایله صفحه قمرده ظاهر
اولان ظل ارض دخی دائره شکلنده ظهور ایتمیوب یا مثلث و یا مربع و یا مسدس شکلنده کورنمک اقتضا ایدردی حالا کیم
بو جمله خلاف واقعدر و بنه حوادث فلکیه امکنه متعدده ده ارصاد اولنوب جانب شرقده وقت سحرده واقع
اولان خسوف وعند الطلوع ظاهر اولان کسوف اهل غربه کورنمز و جانب غربده عند الغروب حاصل اولان کسوف
و عشا وقتنده واقع اولان خسوف اهل شرقه کورنمز و وسط سماده واقع اولان خسوف و کسوف تحت الارض مقابلنده
ساکن اولانلره کورنمز و تحت الارضده وسط سماده واقع اولان خسوف و کسوف فوق الارض مقابلنده ساکن اولانلره
کورنمز فعلی هذا فوق الارضده وسط سماده واقع اولان خسوف و کسوف اهل غربه اهل شرقدن مقدم کورینور مثلا اهل
غربه یا سحر و یا ضحی وقتی کورینور و اهل شرقده یا عصر و یا عشا وقتی کورینور پس شرقیلرک طلوع و غروبی غربیلرک
طلوع و غروبندن مقدم اولدیغی خسوف و کسوف ایله بلنور نته کیم طول بلدانک هم خسوف و کسوف ایله بولنور حالا کیم
بو احوال کره هندک غیرسنده اولمق احتمالی یوقدر و بو جمله دن قطع نظر هند شرقی اطراف اولنان هندستان و هند غربی تسمیه قلنان
ینکی دنیایه بحر محیط ایله سفر ایدنلره شرقا و غربا کشت کذار امکانی ظاهر اولوب مغربه کیدوب تحت الارضدن کچرک قوه ایله طولانوب
مشرقه نقل سفینه لر احوال الارض استداره دعواسنی اثبات ایدوب جمیع ادله نک خاتمه سی اولوب منازعه یه باب سد ایتمشدر

نوع ثالث

قاعده استداره یه مبنی اولان مسائل عجیبه یی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه استداره قاعده سنه

بنی بوفن هیئتك مسائل غریبه سی واردركه هم سئوال وهم استغراب اولنور اما مسئلهٔ اولی بودر واحدك اوج شخصه انتسابا مغایر اولسیدر مثلا بر موضعدن اوج شخص بری شرقه وبری غربه كیدوب وبری كاننده مقیم اولسه واول كیدنلر خط مستقیم اوزره حركت متساویه ایله سیر ایدوب شرقه كیدن غربدن وغربه كیدن شرقدن كلوب یوم واحدده اول شخص مقیمه بربنده جمع اولسلر اول یوم واحد اول شخص واقفه نسبت جمعه اولسه غربه كیدنه نسبت خمیس وشرقه كیدنه نسبت سبت اولور نیس بونك سری بودركه مثلا غربینك ایام سیری یدی كون اولسه مسیر شمسه موافق كتمسیله اول ساكنك وقت غروبندن بونك وقت غروبی دور فلكك سبع قدر متأخر اولور وبو تفاوت یدی كونده بركون كیجه سیله نقصانی حاصل اولوب ساكننه كلدیكی یوم اكا نسبت خمیس دونر كذلك شرقینك سیری مسیر شمسه مخالف ولمغله غربینك عكسی اولوب افقلك سبع دورندن غروبی متقدم اولوب یدی كونده اجزای تقدم اجتماعندن بركون بركیجه حاصل اولوب یوم مزبور اكا نسبت سبت اولور واما مسئلهٔ ثانیه بودركه وجه ارضده بر بئر عمیق واوزرنده بر مرتفع مناره اولسه اول بئرك قعرنده بر كاسه یی صو طولدروب اول صو رأس مناره ده اولان كاسه یه قوسه لر آلیوب زیاده كلور زیراكه دائره مركزدن بعید ولدقجه انحدابی قوسی قلیل اولور واجزای عناصر ایسه هر بری حیزنده بولنورسه كره عالمك بر قطعه در بس قعر كاسه ده واقع اولان اجزانك قوسی قعر بئرده مركز ارضه قریب اولوب منحنی اولور ورأس مناره ده اكا نسبت مستقیم ولمغله قریب ولمغله بر مقدار فضله لازم كلور واما مسئلهٔ ثالثه بودركه بر غایت مرتفع مناره شرفه سنده ایكی موضعدن بر حجر القا اولنسه مابین مسقط حجرین مسافه شرفه ده اولان موضعلرینك كثیر اولور مثلا شرفه نك بر كنارندن اون ذراع اولسه مابین المسقطین اون ذراعدن اقل كلور كذلك ایكی دیوارك سقف واساسی جدارلرینك بعدی مساوی كلمز زیراكه ایكی شاقولك مبدأ ومنتهاسی برابر اولمز كیجه نقصانی بركز مركز ارضده ملاقاتی منتهی اولسه كركدر وبو قاعده استداره یه مبنی مسائل شرعیه سئوال اولنور اما اولكی مسئله زیدك كلیس كبیر ایله عرض تسعینده وارد قدره آلتی آی كوندز وآلتی آی كیجه ولمغله مدت مذكوره ده بش وقت نمازی وصوم رمضانی نیجه ادا ایدر واما ایكنجی مسئله زید عمرو ایله اشراط ساعتدن اولان طلوع الشمس من المغرب مسئله سنده باحثه ایدركن زید بر مسئله علم هیئت قواعدینه تطبیق ممكندر دیسه عمرو انكار ایتسه زید تقی الدین راصد قولنجه منطقة البروج میل كلیدن بحجوب تدریج ایله مدت مدیده مرورنده افق استوایه منطبق اولوب سیارات سائره نك منطقه لری آنلك كبی منطبق ولمغله محل غروبلری شمس طلوع ایتمش اولور نته كیم حالا عرض ست وستین ده محل غروبندن طلوع ایدر دیوب وجه توفیقی بو یله بیان ایلسه عمرو انكارنده مصر اولوب بو وجه ایله توفیق ممكن دكلدر دیسه واكر ممكن اولورسه عورتم مطلقه اولسون دیسه طلاقی واقع اولورمی واما اوچنجی مسئله زید مكه شهرینك غیری یرده بر مكان واردركه اول مكانده جهات اربعه قبله دركه اول بیت شریفه سمت قدمیدر دیسه عمرو انكار ونفی ایدوب نفی واثباته عتق رقیق تعلیق ایلسه لر قنقیسنك واقع اولور بو اوچ سئوالك جوابنه تعرض اولنمیشدر ...

نوع رابع

افلاك وارض امورینی ضبط ایچون كره عالم اوزرنده وضع ورسم اولنان دوائر عشره عظامی بیلورسن ای عزیز معلوم اولسونكم اهل هیئت افلاك وارض امورینی ضبط وبری برینه ربط ایچون كره عالم اوزرنده نیجه دوائر وآنلرك اقطارینی اثبات ایتمشلردر ودوائر مشهوره نیجه ایكی قسم اعتبار ایدوب برقسمی دوائر عظام وبرقسمی دوائر صغار عد ایتمشلر اما دائره عظیمه اولدركه بالاده بیان اولندیغی كبی كره عالمی تنصیف ایدوب مركزی متشبه مركز عالم اوله واما دوائر صغیره اولدركه كره عالمی تنصیف ایتمز هرچند كه دیكر كره سنده نسبتله عظیمه ایسه ده اكا صغیره دیرلر مناطق تداویر كبی اما دوائر عظام اوندركه دائره معدل النهار ودائره منطقة البروج ودائره مارّه بالاقطاب الاربعه ودائره افق ودائره نصف النهار ودائره ارتفاع ودائره اول السموت ودائره میل ودائره عرض ودائره وسط سماء الرؤیه در وبو دوائر مذكوره مشهوره نك بعضیسی كره عالم اوزرنده منفصل ومتحرك وضع اولنمشدر وبعضیسی متصل وثابت رسم اولنمشدر اما منفصل ومتحرك اولان دوائر عظام آلتی دائره در بری دائره افقدر وبری دائره نصف النهاردر وبری دائره ارتفاعدر وبری دائره اول السموتدر وبری دائره میلدر وبری دائره عرضدر واما متصل وثابت اولان دوائر بو سته مذكوره نك غیریسی اولان دوائر عظامدر ودوائر صغاردر اما دوائر عظام عشره دن دائره اولی معدل النهاردر وفلك مستقیم دخی دیرلر بوكا آنكچون معدل دیرلر كه شمس بونكا مسامت اولدقده عرض تسعیندن ما عدا جمیع نواحیده لیل ونهار تقریبا معتدل یعنی مساوی اولور

وبو معدل

وبو معدلك سطحنده كره زمینی اوزرنده مرتسم اولان دائره یه خط استوا دیرلر زیراكه فلك آنده استوا اوزره دولاب كبی حركت ایدر یعنی معدل النهار عالمی قاطع فرض اولندقده خط استوا سطح ارض اوزرنده آندن حادث اولان دائره نك محیطیدر ومعدل النهاره موازی اولان دوائره مدارات یومیه دیرلر وبونلر دوائر صغار موهومه دركه فلك اعظم فرض اولنان هر نقطه دن فلكك حركتیله دور ایلدكده آنلك اوزرنده ایكی قطبی اولان قطب عالم ایله منطقه سی اولان معدلك آره سنده مرتسم اولورلر وبو دوائر حركت یومیه ایله مرتسم اولندقلرندن بونلره مدارات یومیه دیرلر واما دائره ثانیه منطقة البروجدر وفلك البروج دخی دیرلر وبروج اثنی عشر بونك اوزرنده اعتبار اولندیغندن بوكا دائرة البروج دخی دیرلر وبوكا موازی اولان دوائره مدارات عرض دیرلر زیراكه مركز كوكب آنلردن برینك سطحنده بولنسه دائره بروجدن شماله یا جنوبه مائل اولمش اولور اول كوكبك عرضی اول دائره ایله دائرة البروج آره سنده اولان مسافه در وبو دوائر دخی مدارات یومیه كبی صغار موهومه در چونكه فلك البروجك ایكی قطبی كه دائرة البروجك ایكی قطبیدر ~~عالمك ایكی قطبیكه دائرة البروجك ایكی قطبیدر~~ عالمك ایكی قطبی اولان معدل النهارك قطبلرینك غیریدر بس لازمدر كه معدل النهار ایله دائره بروج محیط عالم اوزرنده ایكی نقطه متقابله عندنده تقاطع ایده لر كه اول نقطه لرك آره سنده هر برینك نصف دائره سی منحصر اوله زیراكه دائرة البروج معدل كبی عظیمه در واول نقطه نك بری كه فلك البروج معدلدن شماله میلی آندن ابتدا ایدر اكا نقطه اعتدال ربیعی دیرلر زیراكه شمس اكا حلول ایلدكده اكثر معموره ده فصل ربیع حاصل اولور ومقابلنده نقطه اعتدال خریفی دیرلر وبو لازمدر كه دائره بروجك معدل نهاردن غایت بعدی منتصف ایكی نقطه عندنده اوله كه بری قطب شمالی سمتنده در واكا نقطه انقلاب صیفی دیرلر واوبری قطب جنوبی سمتنده در واكا نقطه انقلاب شتوی دیرلر بس بو ایكی تقاطع وایكی بعد ایله دائره بروجك دورت نقطه سی متعین اولمشدر كه آنلر ایله دورت ربعه منقسم اولمشدر بعده بو دورت ربعك ایكی ربع متلاصقك هر بری اوزرنده ایكی نقطه فرض اولنمشدر كه آنلر ایله اول ربعلر اوچر متساویه قسمه منقسم بولنمشدر بعده آلتی دائره عظیمه توهم قلنمشدر كه جمله سی ایكی نقطه متقابله ده یعنی ایكی قطب بروج اوزرنده تقاطع ایتمشلردر واما دائره ثالثه اقطاب اربعه دن مرور ایدن دائره در دوائر سته مذكوره نك بریدر وبونلر كره عالم اوزرنده ایكی قطبی ایكی نقطه اعتدالدن وبو دائره نك ایكی قطب بروجدن وایكی نقطه انقلابدن مرور ایتمشدر آنكچون بوكا الدائرة المارة بالاقطاب الاربعه دیرلر ودوائر سته موهومه نك بری اولدركه ایكی نقطه اعتدالدن مرور ایتمشدر وقطبلری ایكی نقطه انقلاب اولمشدر ودوائر سته دن قالان دورت دائره اول ایكی ربع اوزرنده فرض اولنان دورت نقطه دن اولدوردن مقابلنده بولنان دورت آخر نقطه دن مرور ایتمشلردر وبونلرك قطبلری دائره بروج اوزرنده فرض اولنان نقطه لردر بس فلك ثامن بو دوائر سته ایله اون ایكی قسم اولمشدر وهر بر قسمی ایكی نصف دائره احاطه قلنمشدر وهر قسمنده منطقه بروجدن بولنان قوس بروج اسمیله شهرت بولمشدر آنكچون فلك ثامنك اسمی فلك البروج اولمشدر وبو دوائر سته عالمی قاطع فرض اولنسه فلك اعظم وافلاك ممثلاتك جمله سی اون ایكی برجه منقسم اولور واما دائره رابعه دائره افقدر وبو دائره عظیمه متحركه دركه فلكك كورینن نصفیله كورنمیان نصفینی فصل ایتمشدر وبوكا نسبتله طلوع وغروب كواكب متعلق ومعلوم اولمشدر وبونك ایكی قطبی سمت الرأس وقدم بولنان ایكی نقطه در وبو دائره افق معدل نهاری ایكی نقطه ده تنصیف ایتمشدر كه بو ایكی نقطه یه نقطه المشرق ومطلع اعتدال دیرلر وبرینه نقطه مغرب ومغرب اعتدال الحملی ایدلر وبو ایكی نقطه مابینی وصل ایدن خط مستقیمه خط مشرق ومغرب وخط اعتدال دیرلر وبو دائره افق دائره بروج ایله تقاطع ایلدكی ایكی نقطه یه طالع وغارب دیرلر ونقطه مشرق ایله دائره بروج یا مركز كوكب آره سنده دائره افقدن واقع اولان قوس قصره سعة المشرق دیرلر ونقطه مغرب ایله آنلرك آره سنده بولنان قوس قصره سعة المغرب دیرلر وبو دائره افقه متوازی اولان دوائر صغاره مقنطرات دیرلر دائره افقك فوقنده بولنانلره مقنطرات ارتفاع الحملی ایدلر وتحتنده بولنانلره مقنطرات انحطاط دیرلر واما دائره خامسه دائره نصف نهاردر وبو دخی بر دائره عظیمه متحركه دركه ایكی قطب عالمدن ونقطه سمت رأس وقدمدن مرور ایتمشدر وبونك ایكی قطبی نقطه مشرق ونقطه مغربدر وبو دائره نصف نهار دائره افقی ایكی نقطه ده تنصیف ایتمشدركه بری نقطه جنوب وبری نقطه شمالدر وبو ایكی نقطه نك مابینی وصل ایدن خطه خط نصف النهار وخط الزوال وخط الجنوب والشمال دیرلر وبو مذكوراتك جمله سی عرض تسعینك غیریسنده در واما دائره سادسه دائره ارتفاعدر وبر دائره سمتیه دخی دیرلر وبو بر دائره عظیمه متحركه دركه سمت رأس وقدمدن مرور ایدوب اول خط دراسندن عبور ایتمشدركه اول خط مركز عالمدن كلوب مركز شمسدن یا كوكبدن چكوب سطح فلك اعلایه چیقمشدر وبو دائره ارتفاع اول دائره افقی زوایای قائمه اوزره ایكی نقطه ایله تقاطع ایتمشدركه اول نقطه لر ثابت اولمیوب دائره افق اوزرنده انتقال

شمس وكوكب حسبیله منتقل اولورلر • وهر برینه نقطهٔ سمت اطلاق ایدرلر • وبو نقطه لرده نقطهٔ مشرق ونقطهٔ مغرب
آره لرینده دائرهٔ افقدن بولنان قوسه قوس سمت دیرلر • وبو ایكی نقطهٔ سمت ایله نقطهٔ جنوب ونقطهٔ شمال آره لرنده
بولنان قوسه تمام سمت اطلاق ایدرلر • وبو دائرهٔ ارتفاع دائرهٔ نصف نهاره بركون بركیجه ده ایكی دفعه منطبق اولور واما
دائرهٔ سابعه دائرهٔ اول السموتدر • وبو بر دائرهٔ عظیمهٔ متحركه دركه نقطهٔ سمت رأس وقدمدن ونقطهٔ مشرق ومغربدن مرور
ایتمشدر • وبونك قطبلری نقطهٔ جنوب وشمالدر • وبو دائرهٔ اول السموت اولدائرهٔ نصف نهار ایله نقطهٔ سمت رأس وقدمده
زوایای قائمه اوزره تقاطع ایتمشدر • وكرهٔ عالم بو دائره ایله • ودائرهٔ نصف نهار ایله • ودائرهٔ افق ایله سكز برابر قسمه
اولمشدر كه دردی فوق الافق ودردی تحت الافقده بولنمشدر • وبو دائره یه انكچون اول السموت دیرلر كه دائرهٔ ارتفاع
بونك اوزرینه منطبق اولدقده آنك قوس سمتی وتمام سمتی قالماز • ودائرهٔ اول السموته مماس اولان مدار یومی بر مدار
بلده دیرلر كه اهالینك سمت رأسندن مرور ایدر • واما دائرهٔ ثامنه دائرهٔ میلدر • بودخی بر دائرهٔ عظیمهٔ متحركه دركه معدل النهارك
ایكی قطبندن مرور ایتمشدر • ومعدل النهاردن بعد كوكب • ومیل منطقة البروج بونكله بلنمشدر • وبوكا میل اول دخی دینلمشدر
واما دائرهٔ تاسعه دائرهٔ عرضدر • بودخی بر عظیمهٔ متحركه دركه فلك بروجك ایكی قطبندن مرور ایدوب اولخطك
رأسندن عبور ایتمشدر كه اولخط مركز عالمدن كلوب مركز كوكبدن كچوب سطح فلك بروجه خروج ایتمشدر • وبو دائره
ایله عرض كوكب بلنمشدر • ومعدل النهاردن فلك بروجك میل ثانیسی بولنمشدر • واما دائرهٔ عاشره دائرهٔ وسط
سمادر • وبو دائره منطقة البروجك ودائرهٔ افقك قطبلرندن مرور ایتمشدر • وبونك ایكی قطبی طالع وغارب
نقطه لریدر • ودائرهٔ افق ایله قطب منطقة البروج آره سنده یا عكسیله بو دائره دن واقع اولان قوس اقصر عرض
عرض اقلیم رؤیتدر • وبو آره ده بو دائره لر عظا بیان ایله اكتفا اولنوب • دوائر باقیه یی تحریره كلنجه یازلمغه كلنمشدر

نوع خامس

هیئت طبقات افلاك كلیه یی • واثبات حركات افلاك جزئیه یی • وكیفیت حركت دوریهٔ یومیه یی • وتحدید جهات
وماهیت اجرام علویه یی اجمالا بیان ایدر • ای عزیز معلوم اولسونكه اهل هیئت دیمشلردركه • اول مبدع بدایع مصنوعات
جناب حكیم خالق كائنات حضرتلرینك اراده وصنعیله جمیع اجرام افلاك واجسام عناصر تا خاك • اوراق كلم مثالی بری
برینك درونده • حال كرات عدیده اولوب على الترتیب كبراسی صغراسی محیط • ومحاق وجمیع جهتلردن مماس ومطبق
جمله كرهٔ واحده شكلنده كیروب • عالم جسمانی قدرت وحكمت ربانی برله بو نظام بدیع الانتظام حكمت رتسام اوزره طرح وتأسیس
اولنمشدر • بلكه بو هیكل عجیب التركیب وعجیب الترتیب شكل وهیئتی جمیع حكمای اسلامك • واكثر علمای دینك رأی صائب
قبیلری اوزره بو وجهله اخذ وقبول اولنمشدركه • عالم اجسام بری برینی محیط كرات وعناصر اوزرنده افلاك بصل مثالی
طبقات اولوب مجموعی بر طوب شكلنه كیرمشدر • واجرام اثیریه یعنی افلاك كلیه طقوزه منحصر اولوب جمیع اجرام عالیات
وعناصر سفلیاتك حاف وسطنده برحز وتسوهم واردركه • اول مركز عالم وزیر پای ام در • وبو طقوز عدد سمواتك
اكبر واعظمی فلك اطلسدركه محدد جهات جهان ومعین اوقات زماندر • وفلك قمر فوق افلاك سائره یی قبضهٔ حكومتنه
آلوب بكیجه وكوندوز ساعتده بركره جمیع كواكب ثابتات • وثابتات وسیارات ایله شرقدن غربه دوریله • پس دائما طلوع
وغروب كه لیل ونهار • وروز روشن وشب تارده واقع اولور • جمله نك حركتی منوط ومربوطدر • وبو افلاك تسعه نك
فلك اخیری فلك قمر دركه كائنات جوسمانی • وعالم كون وفساد اشیای جمله جهتلردن احاطه ایتمشدر • وكرات عناصر اربعه
بو فلك قمرك درونده قرار بنجیده قرار وثبات بولمشلردر • وعلى كل حال جانب محیط جهت فوق • وجانب مركز جهت تحت
اولوب بسیط ارض وماده قائم وسائر اولان انخفاضدن رأسكی فلك قمر سمتنده • وقدمكی مركز عالم جهتنده واقع اولمغه
امر مقرردر • وبو افلاك تسعه وما فیهادن صاف • ومضی وشفاف اولوب كمال صفوتلرندن بونلره كاه بلوری • وكاه جمله سی
وكاه ایكی اطلاق ایتمشلردر • اگرچه كلیات وجزئیات افلاك • وعناصر خلالنده فضله ویا خلا اولمدیغنه حكمانك
جمله سی اتفاق اوزره كتمشلردر • لكن ما ورای فلك اعظمده بحثی متواتر اولان خلاده حكمای قدما ماده دن مجرد بر بعد
موجود دیمكله • ومتكلمون بعد موهوم ایله تعبیر وتفسیر ایتمشلردر • چونكه افلاك كلیه تعیینی احوال سموات
ضبطنه وفا ایتموب • اهل هیئت سبعهٔ سیاره یه عارض اولان اموری مشاهده ایلدیلر یعنی كواكب مرقومه ده كاه

استقامت وكاه

استقامت • وكاه اقامت • وكاه بطؤ • وكاه سرعت • وكاه رجعت كوروب كاه آفتاب كبی سیل كلیدن عبارت
اولان • ایكی انقلاب نقطه لری بینلرینه تخصیص ایتدكلرینی • وكاه سیارات سائره كبی انقلاب نقطه لرینی شمال وجنوبه
عظیم تجاوز ایله كتدكلرینی • وكاه ضیالری ازدیاد • وكاه نقصان بولوب بوبله حالات ایله كاه ارضه قریب وكاه
بعید اولدقلرینی • واحوال خسوف وكسوف دخی مطرد اولمیوب كاه كلی وكاه جزئی اولدقلرینی كوروب ملاحظه ایلدیلر
والحاصل وفلكه آنلر سمواتك بو مذكورات امثالی امور مختلفه سین نظر ده معاینه ایلدیلر پس علل واسبابنی شرح وبیان وتقویمده
وتعدیل وتسویه وتنظیمده • افلاك كلیه نك درونلرنده • یعنی متحد المركز اولان ایكی سطح متوازی بیننده • واقع تختلرنده اختی شامل
وغیر شامل مركزلری • وقطبلری متحد • ومختلف • وغلظت ورقتده متساوی • وغیر متساوی نیجه نیجه افلاك جزئیه
فرض ایتمكه محتاج اولوب • بونلری اعضای ابدانه تشبیه ایدوب • افلاك ثانیه وتداویر اعتبار ایتمشلردر • ایمدی بر اول بدیع السموات
والارض اولان صانع حكیم حضرتلرینك دقایق صنعتی • وحقایق حكمتی تفكر وتذكره معرفتی طالبلرینه تخیل اجزای افلاك
آسان اولوب • معقولات بو محسوسات امثالی عیان • وصفحهٔ بیان اوزره مجسم نشان اولمق ایچون • افلاك كلیه نك اشكال وصور
بو محلده رسم وتصویر ایتمشلردر • بعده قشور افلاكدن ابتدا خاكه دخول ایدوب • آنلر كریدكاكلوب رنكی بولمق ایچون
ترتیب سموات بیان وكتابته اعلادن سفله تنزل طریقی طوتمشلردر • وصورت افلاك كلیه بودر

فلك الافلاك
فلك ثوابت
فلك زحل
فلك مشتری
فلك مریخ
فلك شمس
فلك زهره
فلك عطارد
قوس
عقرب
دلو

نوع سادس

هیئت فلك اطلسی • وسرعت حركت یومیه سنی • وجمیع افلاك وعناصره اولان تحكم وتسلطنی • ووسعت فضاسنی
بیان ایدر • ای عزیز معلوم اولسونكه اهل هیئت دیمشلردركه • فلك اعلى كه فلك قمره نسبتله فلك تاسعدر بالاده بیان اولندیغی
اوزره نیجه نام ونشان ایله شهرت یاب اولمشدر • وتركیبی مركز عالم • وقطبی قطب عالم اولوب ایكی سطح متوازی برله محاط بر جرم
كریدر • ونجوم كواكبدن معرا اولمغله فلك اطلس تسمیه اولنمشدر • وجمیع اجرام ولجسامی محیط اولمغله عالم جسمانینك ذروه نهایتی
اولوب • فوق حقیقی ومحدد جهات اولمشدر • وما ورای سمواتده خلا وملا امتناعی فرض اولنمغله بونك سطح محدبی بر نسنه یه
مماس دكلدر • وبلور كبی جسم بسیط صافیدر • وجمیع نقوشدن عاریدر • لكن سطح مقعری كندی جوفنده اولان فلك ثوابتك سطح
محدبنه مماسدر • وبو فلك اعظمك تحتنده افلاك جزئیه فرض اولنمغه احتیاج اولمیوب آنجق دوائر عظامدن معدل النهار

دائره سی بونك محیطنده ایکی قطبی منتصفنده دائره میل فرض اولنمشدر وفلك مرقوم بو کونه وسعت وعظمتله مرکز عالم حولنده شرقدن غربه حرکت وضعیه سریعه سیله دوننده اولان افلاکی بالجمله وکره نارى وکره هوادن بر مقدارى دوندوروب یکرمی دورت ساعت مستویه ده بر دوره سنی تمام ایدر وهر فلکك بر مکان وحیزى واردرکه انلر هرکز انتقال ایتمز لکن کندی مکاننده جمیع اجزاسیله حرکت وضعیه برله متحرکدرکه طرفة العین قدر ساکن اولماز وفلك اعظمك منطقه سی حرکتی بغایت سرعتده در نته کیم برهان هندسیه ایله اثبات ایتدیکلری وجهله در کشیده حالنده ایکی آیاغی قالدروب قویتجیه دك فلك اعظم اوچ بیك فرسخ مسافه حرکت ایدر سبحان الصانع الحکیم بونده سرعت غریبه در ونه قوت عجیبه درکه بر لحظه ده قطر کره زمیندن زیاده مسافه شمسی فلکیله الوب کیدر وبو سرعته اول حدیث شریف شهادت ایدرکه حبیب کرم صلی الله علیه وسلم جبریل امین علیه السلامه زوال وقتنده سؤال ایتمشدرکه یا اخی جبریل هل زالت الشمس جبریل امین جواب ایتمشدرکه لا نعم یعنی حبیب کرم صلی الله علیه وسلم سؤال ایتمشدرکه لا دن صکره نعم نیچون دیدك جبریل امین جواب ایتمشدرکه سن سؤال ایلدکده هنوز شمس زائل اولمامشدی بن لا دیینجیه دك شمس بش یوز فرسخ مسیره یی قطع ایدوب نصف نهاردن زائل اولمشدی انکیچون نعم دیدم وحق تعالی بونی نص ایله بیورمشدرکه والشمس تجرى لا مستقر لها ذلك تقدیر العزیز العلیم نفی ایله قرائت ایدنلرك روایتی اوزره در وآنلر ابن عباس وابن مسعود وعکرمه وعطا حضرتلریدر رضی الله تعالی عنهم اکرچه اهل هندسه واهل حساب افلاك ونجومك ابعاد اجرامنك ثخان ومساحه لرن حساب وقیاس ایله تفصیل وتطویل اوزره بیان وعیان ایتمشلردر لکن فلك اعظمك عظمتی مقدارنی بلمك ووسعتی مساحه سن تحصیل قیلمق ومرکز عالمدن بعد سطح محدبنی حساب وقیاسدن عجز وقصورلرینه اعتراف واقرار ایدوب آنی انجق خلق ایدن خلاق بلور دیمشلردر اما افلاك سائره یی وکواکب ثوابت وسیاره یی اهل حساب وهندسه آلات رصدیه ایله کیل وتقدیر ایتدکلری اوزره بونده بر مقدار اشارتله بیان ایتمك مناسب کورلمشدر نته کیم برزوم مقصد اقصامز اولان معرفت مولایه وسیله بوندن اطوار صنعتلرن تفکر واسرار حکمتلرن تذکر وآثار قدرت وعظمتن تدبر وتماشا اولوالالبابه آسان اولوب جمله سی کندی وجودلرینه موجود کوروب عارف نفس اولدلر الله معرفت ربه یول بوله لر اکرچه افلاك ونجومك کیل وتقدیر حکمت ریاضیه دن بی بهره اولان کسه لره بعید ومحال کورینور لکن نفس الامرده محقق وثابت علوم یقینیه قواعدینه مبنی احکام عقلیه در واما ماهیت اجرام علویه حکمای قدما عندنده جمیع افلاك ونجوم اجسام بسیطه درکه نه ثقیله در ونه خفیفه در ونه حاره در ونه بارده در ونه رطبه در ونه یابسه در ونه خرق قبول ایدلر ونه التیام قبول ایدلر بغایت لطیف وصافلردر نته کیم حق تعالی بیورمشدرکه لخلق السموات والارض اکبر من خلق الناس ولکن اکثر الناس لا یعلمون فسبحان الله العظیم ذی القدرة والجلال وسبحان من وجد العالم وابدعه علی غیر مثال وقدر حرکات الافلاك ونعاقب الایام واللیال ربنا ما خلقت هذا باطلا سبحانك فقنا عذاب النار واجعلنا من المتفکرین فی خلق السموات والارض واختلاف اللیل والنهار

فصل ثانی

هیئت سماء ذات البروجی واشکال واسماء بروجی وطبایع مثلثات بروجی وتوابعندن منازل قمر وخروجی ومعرفت ابعاد واجرامی دورت نوع ایله بیان ایدر نوع اول فلك ثامنی بیان ایدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه افلاك وعناصر اون اوچ طبقه درکه بری برینی محیط اولوب بری برینه برر برینه تماس ومطابق اولمشدر که افلاك وعناصرده ذره قدر خالی قالمیوب لبالب طولمشدر وجمله سی باتحاد ونوب وجود کاظروف وقشور اولمشدر بر خارج ظرفك بالاده بیان اولنان فلك اعظمدر وانك داخلنده بولنان فلك ثامندرکه فلك بروج وفلك ثوابت نامیله مشهوردر وفلك اعظمك جوفنده قرار وثبات ایله مذکوردر ومرکزی مرکز عالم اولوب قطبی قطب عالمدن برجانبه یکرمی اوچ ونصف درجه میل قیلوب ایکی سطح متوازی برله محاط بر جرم کریدر وسطح محدبی فوقنده اولان فلك اعظمك سطح مقعرینه تماس ایله طولمشدر وسطح مقعری جوفنده اولان فلك زحلك سطح محدبنه تماس اولمشدر وکواکب ثوابت بجملتها ایله مرصع ومزین ونصاویر متخیله

بروج اثنی عشر ایله منقش وملونده ومحرك الکل اولان فلك الافلاك ایله مرکز عالم حولنده شرقدن غربه حرکت ایدوب حرافقیله یکرمی دورت ساعت مستویه ده بر دوره سنی تمام ایدر یکندن غیری کندی حرکت ذاتیه سیله قطب عالمدن غیری اولان قطبی اوزره ومعدلدن غیری ایکی جانبه قطبی مقداری مائل اولان منطقه سی اوزره مغربدن شرقه بطئ ورالیدر وآهسته حرکتیله تخته مرکوز اولان ثوابتی بالجمله اول جانبه الوب کیدر وبیمش سنده شمسیه ده کندی منطقه سی اجزاسندن انجق بر درجه قطع ایدر پس ایکی بیك وبورسنه ده بر برجی کیدر ویکرمی بش بیك وایکیوز سنه ده بر دوره سنی تمام ایدر وحکما کلامنده بونك مرهمه تمامنده بروج کردانك لندن جمیع امور عالمی بانقدیر حکیم اعلم سراپا تجدد ایلردیمشلردر وبو فلکك دخی تخته افلاك جزئیه فرضنده حاجت اولمیوب انجق دائر عظامندن بر منطقة البروج دائره سی فلك مرقومك محیطنده بین القطبین فرض اولنوب اشکال بروج اثنی عشر بو منطقه نك تقسیمنده تعیین اولنمشدر والتی دائره عظیمه مذکوره دخی بو فلکك ایکی قطبی اوزرنده منتهیاً فرض اولنوب فلك مرقوم بو وآنرسته ایله بطیخ مضلع شکلنده اون ایکی قسم اولوب هر قسمنه بر اسم ایله برج اطلاق اولنوب مثلا حمل دینمشدر

نوع ثانی

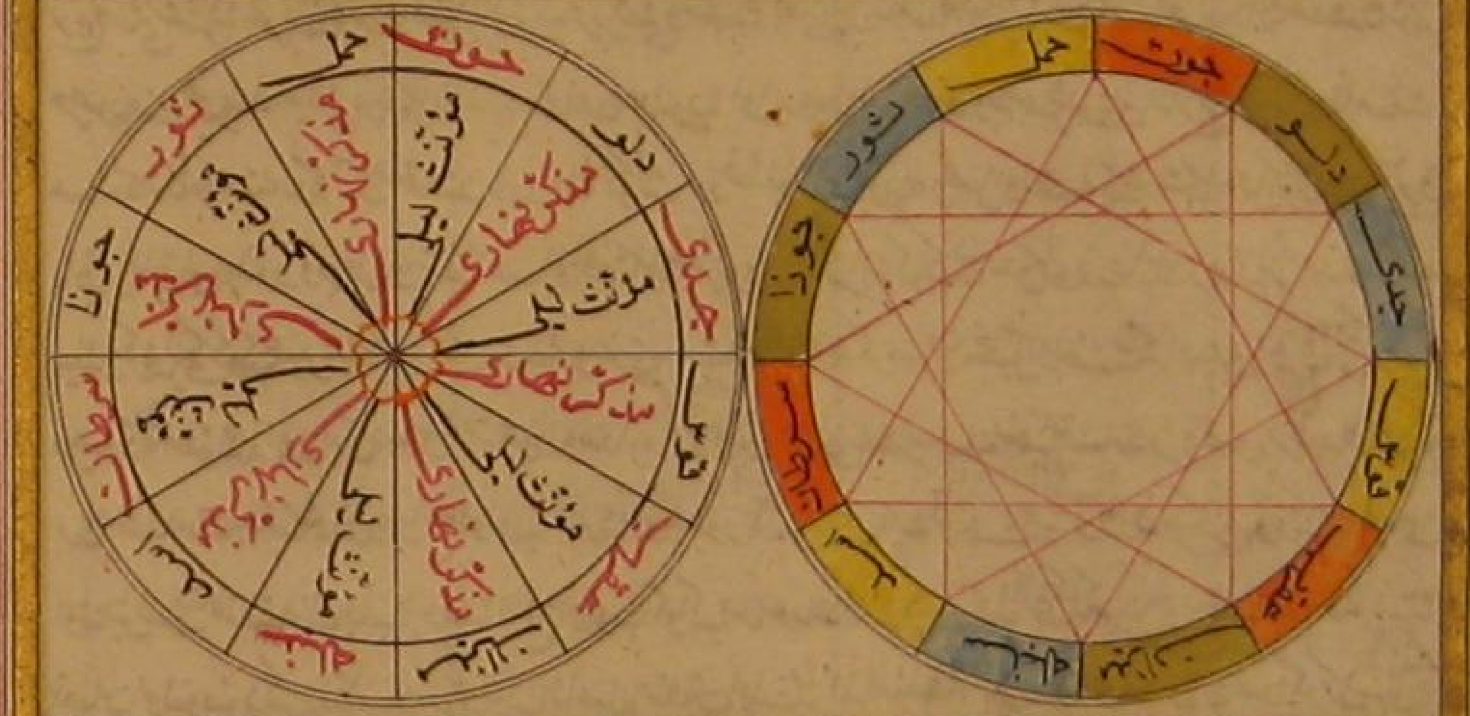
کواکب مرصوده ایله بولنان اشکال واسماء بروجی ومثلثات اربعه سی بیان ایدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه بروج اثنی عشرك هر برنده مثلا شکل بطیخك هر بر قطعی وسطنده یعنی فلك ثامنده اون ایکی حصه سنك هر برینك منتصفنده کواکب مرصوده نك مجموعنده هیئتی بر شکله مشابه مشاهده اولنوب اول برجك اسماسنه وجه تسمیه قیلنمشدر مثلا برج حمل فلك ثامنك مساحه سنك بر حصه سیدرکه آنك منتصفنده رصد اولنان کواکب بر خط ایله بری برینه وصل اولنسه آندن شکل حمل کورینور وبروج باقیه بوکا قیاس اولنور وبو فلکك تماما مسافه فضاسنده مرکوز اولنکلرك کواکبك حکمای قدمانك رصد ایتدکلری مقتضاسجه بیك یکرمی ایکی کوکب صغیری محتوی ذی روحه وغیری مشابه قرق سکز صورت تخیل اولنمشدرکه اوچیوز قرق التی کوکب مرصوده در اعنی الله اون ایکی صورتی مشهور ومعلوم اولان بروج اثنی عشر اسمیله تسمیه ایتمشلردر وصور مرقومه نك یکرمی بری منطقه نك جانب شمالنده واقع اولوب آنلرده اوچیوز التمش کوکب ضبط اولنمشدر وقرق سکز صورتك باقیسی اون بش صورت منطقه نك جانب جنوبنده واقع اولوب کواکب مرصوده دن اوچیوز اون التی کوکب دخی بونلرك ساحه سنده تعیین اولنوب ذکر اولنان بیك یکرمی ایکی کوکب تمامیله متعین اولمشدر اما منطقة البروجده واقع اولان صور کواکبك مشهوره نامی اسماسی بونلردر حمل ثور جوزا بوکا توأمان دخی دیرلر سرطان اسد سنبله بوکا عذرا دخی دیرلر میزان عقرب قوس بو رامی دخی دیرلر جدی دلو حوت بوکا سمکتان دخی دیرلر وبروج مذکوره نك التیسی دائره معدل النهارك شمالنده واقع اولمغله بونلره بروج شمالیه تسمیه ایدرلر والتیسی دخی معدلك جنوبنده بولندیغیچون آنلره بروج جنوبیه دیرلر اما بروج شمالیه حمل ثور جوزا سرطان اسد سنبله در واما بروج جنوبیه میزان عقرب قوس جدی دلو حوت در وبروج مرقومه نك دورندینه منقلبه ودوردینه ثابته ودوردینه مجسده دیرلر اما بروج منقلبه حمل وسرطان ومیزان وجدی در بونلره انکیچون منقلبه اطلاق اولنمشدرکه بونلرده زمان بر فصلدن بر فصله منقلب اولور واما حمله حلول شمس ایله زمان شتادن بهاره منقلب اولور واما سرطانه حصول شمس ایله زمان بهاردن صیفه منقلب اولور واما جدیه وصول شمس ایله زمان خریفدن شتایه منقلب اولور وابتدای حمل اعتدال ربیعی وابتدای سرطان انقلاب صیفی وابتدای میزان اعتدال خریفی وابتدای جدی انقلاب شتوی دیرلر واما بروج ثابته ثور واسد وعقرب ودلودر وبونلره انکیچون ثابته دیرلرکه نه منقلبه کبی انقلابی قالورلر ونه مجسده کبی ایکی حالنده ممتزج اولورلر واما بروج مجسده جوزا وسنبله وقوس وحوتدر وبونلره اول سببدن مجسده تسمیه اولنمشدرکه شمس بونلره بو برجلره برابرنده ایکن هر برنده زمانك کندی حالنده آخر حالی بعینه ممتزجدر اما جوزاده زمان ربیعده ایکن صیفه اقبال ایدوب ممتزج اولور واما سنبله ده زمان صیفده ایکن خریفه ایلم ممتزج اولور واما قوسده زمان خریفده ایکن شتا ایلم ممتزج اولور واما حوتده زمان شتاده ایکن ربیع ایلم ممتزج اولور

بروج	ربیع	صیف	خریف	شتا
منقلبه	حمل	سرطان	میزان	جدی
ثابته	ثور	اسد	عقرب	دلو
مجسده	جوزا	سنبله	قوس	حوت

واما میزانه ده حلول شمس الله زمان سنبله خریفه منقلب اولوردیع

بروج اثنی عشر ایله

اما حکمای متأخرین عندنده بروج اثنی عشرله سبعهٔ سیاره عناصر اربعه امثالی طبایع مختلفه اوزره دیرلرکه هر اوج
برجی بر طبیعتده بولنوب مثلثات بروج اطلاق ایتمشلردر اما حمل واسد وقوسه مثلثهٔ ناریه دیرلرکه هر برینک طبیعتی
حرارت ویبوستدر واما ثور وسنبله وجدی مثلثهٔ ترابیه درکه هر برینک طبیعتی برودت ویبوستدر اما جوزا ومیزان
ودلو مثلثهٔ هوائیه درکه هر برینک طبیعتی حرارت ورطوبتدر واما سرطان وعقرب وحوت مثلثهٔ مائیه درکه هر برینک
هر برینک طبیعتی رطوبت وبرودتدر پس توالی بروج اوزره برج ناری وبرج خاکی وبرج هوائی وبرج آبی دیرلر
اون ایکی برجی بو منوال اوزره عد ایدرلر وبردخی بروج اثنی عشرک بعضیسی مذکر وبعضیسی مؤنث طبیعتده بولنوب بعضیلرک
نهاره وبعضیلرک لیله نسبت ایتمشلردر که التی برج مذکر والتیسی مؤنثدر اما مذکر اولان بروج حمل وجوزا
واسد ومیزان وقوس ودلودرکه بروج مفرده در واما بروج مؤنثه ثور وسرطان وسنبله وعقرب
وجدی وحوتدرکه بونلر بروج مزوجه در پس برج حملدن بدا ایدوب توالی بروج اوزره بر مذکر وبر
مؤنث عد ایدرلر اون ایکی برجک تمامنه دکین کیدرلر پس مثلث ناری ومثلث هوائی جمله بروج مذکر
واقع اولوب مثلث خاکی ومثلث آبی جمله مؤنث بولنوب مذکر نهاری ومؤنث لیلی اولمشدر

نوع ثالث

کواکب ثوابتدن اولان منازل قمری اسما واشکاللریله وفلک بروجده اولان مکانلریله وعرض اربعینده طلوع وغروبلری
اوقات ومواضعیله بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه حق تعالی کلام قدیمنده والقمر قدرناه منازل بیوردیغی منازل قمر
یکرمی سکزدرکه بو فلک بروجده ثابت اولان کواکب مرصوده دن منطقهٔ البروجده قریبده بولنوب قمرک فلکی
منطقه سنده حرکت ذاتیهٔ غربیه سیله نصف برج حملده شمس ایله محاق اولدقده هر کیجه بر کوکب برابرینه کلدکجه
اول کوکب بر منزل اعتبار اولنمشدر وقمر حرکت سریعه سیله اون ایکی برجی یکرمی سکز کونده قطع ودور ایدوب ینه
مکاننه رجوع ایلدیکندن یکرمی سکز منزل بولنمشدر واول ایکی منزل شرطین وآخری رشا تسمیه اولنمشدر وهر
ایکی منزل ما بینی اون ایکی درجه والتی ایکی دقیقه اولمغله اون ایکی برجک هر بری یکرمی سکز منزلک ایکی منزل وثلث
منزل تقریبا حاوی بولنمشدر والتی سنه مقدم نظم اولنان منظومه من بونده تحریر قلنمشدر نظم

اهل دیله با خبرز خبری
شمس وماه ایلدکجه خوش حرکات
نظم قیلدم کتاب معتبری
بیک یوز آلتمش بش ایکی سالیده جان
اون ایکی برجی اون ایکی ای اولور
چار فصل اون ایکی آی اولمشدر
خامس اولدی تموز وسادس آب
قیش دخی کانون وبیل شباط ای زار

قیلدی تقدیر شمس ایله قمری
بعده حقی دیر ای اهل خطاب
دیده اسمن منازل قمری
برج ثامن کر اون ایکی بولنور
اوچ بهار اولور اوچ دخی یای اولور
اول آذر ایکنجی نیساندر
اولدی ایلول سابعی بحساب
کلدی کون بروج اوزه آلنه

حمد لله جنیبه صلوات
اهل هیئت سوزنجه در بوکتاب
اولدی ابیاتی جمله بورطقسان
هر بولکده اوتوز سهم بولنور
اوچ خریف اولور اوچ دخی قیش بیل
اوچ ایار رابعی حزیراندر
ثامن وتاسع اولدی تشرینین
اول کون اقلیم شهوردر سلنه

اول ایکی برجه بونلر اسما در
برج میزان وعقربی بیله در
چونکه شش برج اوزره بای شمس
آنده در جمله ثابتات نجوم
اول ایکی برج ایکرمی دورت ساعت
ساعت اون بش درجه در عادت
اول فلک دوریدر کونش سیری
اوچیوز آلتمش بشنده بیر کوکله
چون تحول ایده هر آی بر ینه
عرضی فرق جزو اولان مکانده نزلا
ساعت شب اوکیجه اون بش اولور
اوچ کون اوچ کیجه بر قراره قالور
نقل ایدنده کون اول حمله
اون ایکی ساعت اولانی نقصان
هم بینه کون بکون کون اوزادور
اول شبک ساعتی طقوزی بوله
بعده کون بکون شب اوزون اولور
روز وشب هم برابر اولور اوکون
تیر ینده کون بکون شب اوزون اولور
عرض ضمنه بو طوری قائمدر
چرخ اوقده در قمر رأیت
شمس ایله نور ماه قائمدر
جائی چون کوننده ارضه آره یده
نورلی یاندن بر خیال کوریر
چار ده منزلی مه ایلر سیر
کوریر نور نوری بدر کامل اولور
شمسه اولدیغجه مقترب هم آی
برخ طوغری ده بر طنق یانی
اون ایکی برجی کون کسر بر بیل
کونده اون اوچ درجه یر آلاشور
کونده اون ایکی جزو او شمس کچر
هر برینک نشانی بیلدن اولور
شرطین وبطین وثریا ودبران هقعه
صرفه عوا سماک وابن عقرب
بکده ذابح بلع سعود اخبیا
بلمک استرسن ایله شب نظری
اول کون تولدی قمر شمس فقده عیان

بر حمل ایکی ثور وجوزا در
قوس ایله جدی ودلو وحوت ایکیلو
بر بیل ایا من اوچیوز آلتمش وبش
دور سنرفی سریع سیر ایتدی
بجره بر دوری ختم ایدر راحت
چرخ چاریدر کون مصتعد
آنده یوق نجم شمسدن غیری
سیر ایدر شمس کونده بر درجه
بیل تمامنک هم کلور یرینه
اول حدیده کلسه کون رخشان
کیندرزک ساعتی طقوزی بولور
بعده کون بکون کون اوزون اولور
کیجه کوندز برابرینه کلسه
کون بتاندن طوغانه دک کیجه هم
سرطان اولینه کونش که بولور
تیر کوندز بتدن آلتی ساعت اکور
تاکه میزانک اولنه کلور
چون حمل اولیله بو بردر
تاکونش جدیک اولنه کلور
چرخ چار مده شمس هم بحره در
اول مصیقل کنفدر بالذات
جرم همه مظلم ومدور در
ارضه طوغری محاق قاره سیلور
کون بکون ای کونشدن اولوب ایرا
شمس ومه بیننه قرب اولیر
چونکه قرآن شمسدن بو قمر
آزار آزار کورینه نور سن جای
آیده بر یول بودوری آتمده
قطع ایدر مه بر آیده جملی بیل
شمس ایله چون قمر محاق بولور
اون ایکی برجی بست وهشت اوکجه
هر نشانک بر اسم ورسمی وار
دبران هقعه هنعه ایله ذراع
هم زبانا وبعده اکلیل
بس مقدم مؤخر اولدی رشا
کونده هم آفتاب تابانی
نقطهٔ مشرق اولدی ایله نشان

سرطان واسدله سنبله در
بیل باشی اول حمل صاییلور
چرخ تامنده در بو هفتم ورسوم
هب طلوع وغروب اوده دورانلر
چون دونر نصف برج بر ساعت
اوسطنده متین مرصعدر
غربدن شرقه کون کیجه هر کون
آیده بر برجی قطع ایده بیله جه
روز وشب خط استوا ده سلا
زمهریر ایله سیده اوزمان
بر کیجه کوندن آلتی ساعت اکور
تا حمل اولین بو شمس بولور
کون طوغاندن بتانه دک اوزمان
اون ایکی ساعت اوله اولیه کم
ساعت روز اوکونده اون بش اوله
اوچ کون اوچ کیجه اول قراره قالور
کلسه میزانک ابتداسنه کون
شرق وغرب ایکیسنه بر بردر
بیلده بر یول بودوری آتمده
هم قمر بو فلکده اولیجه در
جرم شمسدن ضیاسی آتمده
اول کونشدن بکا مستور در
ایرتسی کیجه چون هلال کورینور
ارضه طوغری یوزی اولور بر آق
شمس ایله ماه خوش مقابل اولور
ظلمت لیلی نور محض ایلر
چون بولور هم او شمس تابانی
بو محاق بو بدری قائمدر
غربدن شرقه هم قمر طولاشور
ایرتسی کیجه آی مقدم اولور
پس منازل یکرمی سکز اولور
صای مرتب بریله بل ای یار
نثره وطرفه جبهه وزبره
قلب وشوله نعایم خوش بل
کورد یوزنده منازل قمری
چون بولور ابتدای میزانی
هم ایدنده او کون افقده غروب

نقطهٔ مغرب اولدی بری بل خوب
قبل بو دورت نقطهٔ اوسطن تخمین
پس طلوع و غروبی آکلن صاف
١ چون یارم ساعت اولسه شب ایله مرور
هم یکرمنجی جزؤ حملدن
بر ذراع ایکیسی آرهسی صای
بر کوچک ییلدز اسمی باطحد
نقطهٔ مشرقک شمالنه باق
برج ثورده اونک بولندی قرار
نقطهٔ مشرقک شمالندن
ثورده ایکرمی دوردی منصبدر
نقطه دن اون سکز درجه شمال
برج جوزاده جایی سکز در
نقطهٔ مشرقک شمالی همین
برج جوزاده بیستمده عیان
نقطهٔ مشرقک شماله باق
سرطان جزؤ خامسنده منبر
نقطهٔ مشرقک شمالنه کیت
غربی شعرای شامیدر بلقب
٨ اولسه ساعت اوشب یکی کامل
هم یکرمی بشنجی جزؤنی آک
اسمی شعرای یمانیدر بیل
کورینور طرفه تاسع ایله نظر
ایکی ییلدز براسد دندر
عاشر ماه جبهه ایله ظهور
بر معوج خط اوزره دورت کوکب
هم اسددن یری یکرمی سکز
نقطهٔ مشرقک شمالنه وار
سنبله اون بشنجی اکا مسکن
صرفه برنجی اول قدرک
سنبله آخرینده اکا مکان
چون منازلک اون اوچینه همان
مغربه باق اول شب ایله نشان
نقطهٔ مغربه نظر خوش قیل
رسمیله بیست و پنجم میزان
نقطهٔ مغربک شمالنی آک
بر یده جزؤ اول عقرب

ایکی یاندن دو نقطه اوسطنک
هفت نقطه افقک این تعیین
فرقه درج عرضه منازل تا
ابتدای منازل ایله ظهور
شرطین ایکی نجم عالیدر
بیست و هشت حملدر آنلره جای
٢ شرطیندن موخر اوله براه
نقطه دن طوغه فرقه درجه ایراق
٣ چون ایکی ساعت اولسه شب ایله عبور
هم اون طقوز درجه حملندن
٤ اول شب اوچ ساعت و ربعده همان
برق اور نجم خامسی فی الحال
٥ دورت بچوق ساعت اولسه شب ایکنجی
جزؤ ثامنده شکل نقطه شبیه
٦ بش بچوق ساعت اول شب ایله مرور
نقطه دن اون سکز درجه ایراق
٧ بگله بش ساعت اولسه شب ایله نگاه
نقطه دن فرقی درجه تخمین ایت
اولدر اول شمالی بر ییلدز
کورینور نثره هشتم منزل
خورده انجمک ابر پاره سیدر
هم اسد اولنده در حاصل
نقطهٔ مشرقک شمالندن
اسدک اون بشنده روشندر
نقطهٔ مشرق شمالنی آک
اول جنوبی عظیم و روشن هب
١١ اولسه ساعت طقوز بچوق و سحر
قیل یکرمی بشنجی جزؤده قرار
١٢ چون طوغار کون آنکله بیله طوغار
اون ایکنجی منازل قمرک
١٣ اولدی عوا بش انجم روشن
مشرقدن اوشب بلنکی سکا
١٤ چونکه بر ساعت اولسه شب ایله کذر
بتار آنده سماک اعزلی بیل
١٥ تاکیم اوچ ساعت اولسه شب ایله دخول
هم یکرمی سکز درجه ده قال
هم براسمی سماک رامحدر

قیل بنان نقطهٔ جنوب و شمال
افقی فرض ایت او چوز التمش پای
اول افقده بو رسمه طوغار بنا
نقطهٔ مشرقک شمالندن
بر جنوبی بری شمالیدر
اول جنوبی یاننده راسخدر
هم بطین اول ایکنجی منزل ماه
اوج کوچک نجمدر مثلث وار
اولکره اوچنجی منزل ایله ظهور
خوشه شکلنده آلتی کوکبدر
طوغه دوردنجی منزل دبران
دال شکلنده بش ییلدز در
منزل خامس ایله هقعه طلوع
راس جبار آدی سه نجم نهان
هنعه آلتنجی منزل ایله ظهور
ایکی ییلدز شمال و غربی کبیر
کوره سن تا ذراع هفتم ماه
ایکی روشن ستاره در بعقب
سرطانک بریدر اون سکز
نقطهٔ مشرقک شمالنه کل
چار نجم مربع آره سیدر
٩ چون سکز ساعت اول شب ایتسه کذر
هم اون طقوزنجی جزؤ کمالندن
١٠ هشت و نیم ساعت اولسه شب ایتسه مرور
تا یکرمی بشنجی جزؤینه کل
اولدی قلب الاسد بیوک ییلدز
زبره در اون برنجی طوغه مکر
قوشه ییلدز جنوبیده روشن
نقطه دن نصرفه فرق شمال عوا
خورده انجم محیطی اولدی نشان
طوتکمیز اندن اون بشنده وطن
با قیس مغربیله بل او زمان
منزل چاردهم افقده کیدر
اسمیدر خفته سنبله ای جان
پانزدهم غفره آنجق ایله نزول
بر مقوس خط اوزره اوچ کوکب
اوسطی بیج وکندی خارجده

چار منزل علی التوالی اول
شانزدهمدن زبانا ایله غروب
ایکی ییلدز مقابل و براق
برج عقرب اونیدر اکا مکان
اولدی اکلیل او اون یدنجی بنار
بر ورانی خط اوزره اوچ کوکب
برج عقربده جایی بیست و چهار
نقطهٔ مغربک جنوبنی بول
سادس برج قوس کا مطلب
نقطهٔ مغرب جنوبنه باق
بولدی قوسک یکرمیسنده طوراق
نقطهٔ مغربک جنوبنی بول
طوتدیلر جدی اولنده قرار
نقطهٔ مغربک جنوبنی آک
انجم اطرافده قلاده اولور
٢٢ کر ایکی ساعت اولسه شب رابع
آنده اون سکزنجی جزؤده قال
ذابح آنی ایدیکی قربان
بیست و سوم بلعدر ایله نزول
ایکی روشن ستاره در که قریب
دلوک اون دوردنده مکانی همین
نقطهٔ مغربک جنوبنی بول
دلو برجنده جایی اون سکز
نقطهٔ مغربه قریب و جنوب
خامس برج حوت فیلکی مقام
کیم مقدم دخی مؤخر هم
ایکیسی بیله طوغمش اوله معا
طوغه فرع مقدم آنده عیان
حوتدن پانزدهم او فرع طوغار
آنده طوغمش اوله مؤخر نور
فرعی حوت آخرنده خوش براق
قالمش ایکن غروبه بر ساعت
هم اون طقوزنجی جزؤ کمالندن
شکل اهلیلجیدر اول کویا
مه کوسترن بو رسمه اولر ایراق
٢٩ چون یکرمی سکز کون ایچره قمر
هم کیجه شمس کوننده بر درجه

اون بشنجیده اقدم ایله نزول
نقطهٔ مغربک جنوبنه وار
ایکیسینک آراسی بر مزراق
برج عقرب اونیدر اکا مکان
نقطهٔ مغربک جنوبنه باق
روشنی اولدی جبهة العقرب
١٨ بگله ساعت ایکی بچوق اولسه تا
اون طقوز اوچنجی جزؤ غربی بول
١٩ قلب عقربله بیله شوله وار
نقطه دن فرقی طقوز درجه ایراق
٢٠ بگله دورت ساعت اولیجه اون طقوز
اون طقوز اوچنجی جزؤدر اکا یول
٢١ دخی بش ساعت اول شب او یوم تا
تا یکرمی سکز درجه یه کل
هم بر آدی قلاده در ای جان
بلده بیست و دوم آدی ذابح
ایکی ییلدز شمالیده اعظم
اول دلو اوچنده اولدی مکان
نقطهٔ مغربک جنوبی نیجه
بر کوچک ییلدز آره لقده غریب
٢٤ کر طقوز ساعت اولسه شب ایتسه کذر
جزؤ ثامن افقده اکا یول
٢٥ اون بچوق ساعت اول شب ایله نظر
چار کوکب اوجی مثلث اولور
٢٦ سرفه باق هم اول اختتامیت تونی
طوغار شمس یانمدن افقه
نقطهٔ مشرقک شمالندن
اصلی برنجیدر جنوبی همان
٢٧ نقطه مشرقک شمالینه کیت
فرعی اصلندن اقدم ایله ظهور
٢٨ شرفه باق بول اوشب تحل غشا
شرقدن طوغمش اولر اول احد
ایکی ییلدز که شرقی و غربی
هم حمل اون بشنده در حالا
منزل افلی اولور شرطین
بو منازلک ایله جمله کذر
چون یکرمی طقوز بچوق کون اولور

١٦ بش ربع ساعت اولسه اول شب غروب
آنده اون طقوزنجی جزؤده بنار
هم براسمیدر بیله میزان
١٧ چون ایکی ساعت اولسه اول شب تا
نقطه دن هم اون طقوز درجه ایراق
عقرب اولک براسمی هم ای یار
هژدهم قلب عقرب آنده بنا
بر مقوس خط اوزره اوچ کوکب
نهد هم منزل اولدی ایله غروب
قوشه ییلدزدر ایکیسی براق
بیستم نعایم ایله غروب
چار نجمی صغار و چاری کبار
کیم یکرمی برنجی بلده بنا
قطعهٔ جرخندکه ساده اولور
اوسط جدی برجنه ایکی مکان
نقطهٔ مغربک جنوبنی آک
بر کوچک نجم آنکله تابی غنصر
٢٣ هفت و نیم ساعت اول شب ایله ملول
نقطه دن صای یکرمی اوچ درجه
اول کوچک ییلدز اول شماله یقین
بیست و چار سعود اوده مه کیک
بر مقوس خط اوزره اوچ ییلدز
اخبیه بیست و پنجم ایله سحر
رابعی سعد و هم ردیف اکا نام
ارتقا عیله مغربک تحقیق
بر بچوق ساعت اختتام وار ایکن
بیست و پنجم جزؤ کمالندن
ایکیسینک آرهسی بر مزراق
هم اون طقوز بر درجه تخمین ایت
ایکی ییلدز که بعدی بر مزراق
طوغمش ایکرمی سکزنجی رشا
نقطهٔ مشرقک شمالندن
صف انجمله در سفینه کبی
نصف برج حمله اولسه محاق
هم بو ترتیب ایله رشایه دکین
اول یکرمی سکز کون ایله کیجه
شمس ایله هم قمر محاقی بولور

اول سببدن برآی یکرمی طقوز
بومنازل تمام اولور تعداد
قبل حساب ابتدای میزاندن
هر منازل طوغوب باتار اقدم
کیم کونش هر کون ایکی قرص قدر
بو حساب اوزره جمله سی بولنور
مشرقدن عیان اولان کوکب
مشرقدن بلنملی اوزمان
چون منازل بلندی بالتعیین
کیم نه کوکب نه برجی فیکده مکان

کون حساب اولنور او برآی اوتوز
اولدیغدن کیجه شمسه بل درجه
بل نه مقدار کیجدی شمس آندن
پس هر اون بش کیجه ده بر ساعت
سیر ایدر شرقه کیج غروبه کیدر
چون کیجر شمس اول اول حمله
معز بیله بلنمک اولور هپ
نره دن طوغسه قرشوسنده باتار
اون ایکی برجی بوندن ایت تخمین
خوش بلندی کواکب ای حقی

ابعد هر بر شب قیلنسه مراد
کیم نه برجک فاجنده در او کیجه
کیجه سه بر برجی ایکی ساعت اوده
ایلر و ثابتات ایدر سرعت
هر بر کیجه سه بوکا قیاس اولنور
امر بر عکس اولور قولاینی کله
معز بلندی بیان اولان الآن
قانده باتسه مقابلنده طوغار
تاکه سیار و ثابت اوله عیان
سیر ایت افلاکی فکر قیل حقی

نوع رابع

فلک بروجک وانده اولان کواکب ثوابتک ابعاد واجرامنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اصحاب ارصاد وارباب هندسه وحساب ابعاد واجرام افلاکی ونجومی قوانین یقینیه ایله مساحه وحسابلرنده اتحاد ایله متفق اولمشلردر وسطح فلک اعظمک مسافه بعدی که فلک بروجک سطح محدبنک بعدیدر مرکز عالمدن تقریبا اوتوز اوچ بیک کره بیک وبشیوز یکرمی بش بیک وسکز یوز سکسان بر فرسخ بولنمشلردر وهر بر فرسخی اوچ میل وهر بر میلی اوچ بیک ذراع وهر بر ذراعی اوتوز ایکی اصبعک عرضی قدر فرض وتقدیر قیلمشلردر وهر بر اصبعی آلتی شعیره عرضی قدر وهر بر شعیره یی کاهل فرسک آلتی قیل مقداری اعتبار ایدوب حساب مساحه عالم اجسامی بلمشلردر وبو فلک بروجک سطح مقعرینک مرکز مذکوره دن مسافه بعدنی تقریبا اوتوز اوچ بیک کره بیک وبشیوز اون بیک ودورتیوز التمش فرسخ وفلک مرقومک ثخننی تقریبا اون بش بیک ودورتیوز اوتوز بر فرسخ بولمشلردر وکواکب ثوابتی آلتی قسم متفاوت بولوب قدر اول وقدر ثانی وقدر ثالث وقدر رابع وقدر خامس وقدر سادس ایله تسمیه قیلمشلردر وقدر اولک قطرنی فلک ثخننه مطابق ومساوی اون بش بیک ودورتیوز اوتوز بر فرسخ بولوب مقادیر اجرام کواکبی جرم کره زمینه قیاس ونسبتله بیان وعیان قیلمشلردر اما قدر اولک اجرامنی تقریبا آلتی یوز جرم ارض قدر کل وفرض ایدوب وقدر ثانی اجرامنی بش یوز جرم ارض مقداری وقدر ثالث اجرامنی دورت یوز جرم زمین قدر وقدر رابع اجرامنی اوچ یوز کره ارض کبی وقدر خامس اجرامنی ایکی یوز کره زمین مثالی وقدر سادس اجرامنی بر یوز طوب زمین مقداری بولمشلردر وبراهین هندسیه ایله اثبات ایدوب حساب اتمشلردر وجمیع کواکب ثوابت وسیاره کندی مواضعنده حرکتی وضعیه ایله مرکزلری حولنده متحرک ودوار کوروب لاساکن فی الافلاک مضمونی مطلع اولمشلردر فسبحان الصانع الحکیم القادر القدیر جلت عظمته وعلت قدرته عن ادراک عقول الفحول

فصل ثالث

هیئت سماء سابعی وانده اولان زحلی آلتی نوع ایله بیان ایدر نوع اول کوکب زحلک فلک ممثلنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردر که کواکب سبعه سیاره نک سمواتی جمله سنک فلک زحلدرکه فلک قمردن علا وانجم فلک سابعدر وفلک شمسک فوقنده بولنوب افلاک علویه عنوانیله شهرت اولان افلاک ثلثه نک اعلا واعظمیدر وکوکب زحل کیوان لقبیله ملقب اولوب اهل نجوم نحس اکبر وهندو بکر دیمشلردر وبو فلکده آندن غیری کوکب یوقدرکه بو فلکک حاکمی جرم زحلدر اما مشتری سعادتده سعد اکبر ومریخ جلاد منظره نحس اصغر دیمشلردر واما سعد اصغر اولان بانوی عند اهرمه زهرا وممتزج اولان دبیر عطارد خوب سیما فلک شمسک تحتنده قرار قیلدقلریله سفلیان اسمیله تسمیه اولنوب ثلاثه علویه وسفلیین دینلوب جمله سنه نام دیکر ایله خمسه متحیره دیمشلردرکه شمس منیره نیر اعظم وقمر خوب منظره نیر اصغر دینلوب بو جمله نک مجموعی سبعه سیاره نامیله مشهور اولمشلردر وارباب فن هیئت کوکب زحل ایچون اوچ عدد فلک اثبات ایدوب فلک اولکه فلک کلیدر مرکزنده ومحورده وقطبلرده ومنطقه ده وحرکتده فلک بروجه مشابه اولدیغیچون بوکا فلک ممثل دیمشلردر

وایکنجیسی فلک خارج المرکزدرکه ممثلک ثخننده متوازی السطحین واقع اولوب مرکز تدویری تحمل اولدیغندن بوکا فلک حامل دیمشلردر واوچنجی فلکی فلک تدویردرکه کوکب زحل آنک بر طرفنده مرکوز اولوب فلک تدویر کندی مرکزی اوزره حرکت وضعیه سیله دوران ایلدکجه زحلی تحریک ایدوب معاند ویر ایلدیکیچون بوکا فلک تدویر دیمشلردر اما فلک ممثلکه فلک کلیدر ایکی سطح متوازی ایله محاط بر جرم کریدر وسطح اعلاسی فوقنده اولان فلک ثوابتک سطح مقعرینه وسطح ادناسی تحتنده اولان فلک مشتری نک سطح محدبنه مماسدر وبو فلک فوقنده وتحتنده بولنان افلاک سائره فلکلر کبی اولا فلک اعظمک حرکت ذاتیه سنه تابع اولوب حرکت اولی ایله مرکز عالم حولنده شرقدن غربه حرکت قسریه ایله حرکت ایدر وثانیا کندی حرکت ذاتیه سیله مرکز عالم حولنده فلک ثامنک حرکتی قدر غربدن شرقه آهسته کیدر فلاجرم فلک مرقوم مع تحتنده اولان کرات افلاک حتی بالعرض حرکت شرقیه ایله متصف اولوب بالذات حرکت غربیه ایله متصف اولمشلردر بیانی کلجک

نوع ثانی

کوکب زحلک فلک خارج المرکزی هیئتنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت عندنده کواکب سبعه سیاره یه عارض اولان امور مختلفه نک تنظیم وتسویه سی افلاک کلیه نک ثخنی ودرونلرنده مختلف الاطوار والادوار افلاک ثانیه وجزئیه اثباتنی اقتضا ایتمکله کوکب زحلک نظام حالیچون فلک ممثلک جرمی داخلنده یعنی ایکی سطح متوازی ایله محاط اولان ثخنی درونده حامل نامیله فلک ثانی تقدیر ایتمشلردر وبو تعیین اولنان فلک ثانی ارضه شامل ومرکزی مرکز عالمدن کنارده قطری اجزاسیله آلتی بچوق درجه بعد ایله جهت وجه خارج ایکی سطح متوازی ایله محاط بر جرم کریدر وبو کره نک سطح محدبی فلک اولک سطح محدبی ایله بر نقطه ده تماس ایتمشلردرکه اول نقطه اوج اسمیله مسمادر اول نقطه مرکز عالمدن ابعد نقاطدر وکوکب زحل اول نقطه یه کلدکده مرکز ارضدن بغایت بعید وعالی اولمش اولور کذلک بو فلک ثانینک سطح مقعری فلک اولک سطح مقعرینه بر نقطه مشترکه ده مماسدرکه اول نقطه یه حضیض اطلاق ایدرلر وبو نقطه مرکز عالمه نسبتله اقرب نقاطدر وکوکب مرقوم بو فلک حاملک حرکتیله بو نقطه یه کلدکده مرکز ارضه غایتله تقرب وتسفل ایتمش اولور پس بو تحریکدن تقریر جهة اول فلک ثانیه بو حامل نامیله مشهور اولان فلک ثانی افراز اولنوب بو صورتده اوراغ اولنده فلک اولک بالضرورة مختلف الثخن ایکی کره کبیر قالورکه بری فلک ثانینک حاویسی وبری فلک ثانینک محویدر وکره حاویه نک رقیقی جانب اوجده وغلیظی جانب حضیضده وکره محویه نک رقیقی غلیظی بوکا وبونک خلافیدر وبو ایکی کره نک فلک ممثلی تتمیم مدخلدری اولدیغندن برینه متمم حاوی وبرینه متمم محوی تسمیه ایتمشلردر وهر فلکک بر حرکت مخصوصه ایله دخی حرکتی مقرر اولوب کندوبه مخصوص محور وقطبلر اوزرنده دوران ایدوب دورینی تمام ایتمک امر محقق ومعلومدر فلک ممثل زحل فلک بروجک تحتنده فلک ممثلی تحتنده حرکت ذاتیه سیله غربدن شرقه حرکت ایدوب کوکبی معا تحریک ایدر پس کوکب زحل آنکله کیدوب اون ایکی برجک هر برنده ایکی بچوق سنه اقامت ایدوب یکرمی طقوز سنه بش آی آلتی کونده بر دوره سنی تمامیله تکمیل ایدر فلاجرم قوه ارضدن ابعد ودائره سی اوسع واعظم حرکت کوکب تحتنده بولنان سیارات سائره دن اثقل کورینور

نوع ثالث

کوکب زحلک فلک تدویرنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت تنظیم احوال کواکب ایچون مقدار مذکور ایله اکتفا ایتمیوب آنجق شمسده خارج المرکز اولان فلک ثانی بر ایله اکتفا ایتمشلردر لکن سیاره سائره ده ارضه غیر شامل افلاک صغار اثبات ایدوب افلاکی تدویر تسمیه ایتمشلردر پس فلک تدویر فلک ممثل زحلک ارضه غیر شامل بر کوچک فلکدر کوکبک کندوسنی حامل وخارج المرکز اولان فلک ثانی مذکورک منطقه سنده مرکوز وبر حیثیتله مغرق قلدیکی تدویرک قطر حامل ایکی سطحنه برابر وجه مماسدر وفلک تدویر سطح واحد ایله محاط بر جرم کریدرکه فلک ممثلک جرمی ثخننده کندی مکانینده حرکت وضعیه ایله غربدن شرقه یعنی توالی بروج اوزره دوران ایدوب بر طرفنده ایکی قطبی منتصفنده مرکوز ومغرق اولان کوکب زحلی تدویر ایدر وبو فلک تدویرک مرکزی حولنده حرکت غربیه سیله بر کون بر کیجه ده کندی منطقه سنده اوچ دقیقه التمش درکه بر درجه یه قریب حرکتله بو کوکبی وسط شمسه مطابق تحریک ایلدکم سنه ده بر کره دوره سنی تمام ایدر وبوکا حرکت اختلاف کوکب دیرلر وکوکب زحل دخی سطح واحد ایله محاط بر جرم کریدر ومصمت ومضیء ومنیردر وفلک تدویرک جرمنده بر حیثیتله مغرق قلدکم سطح کوکب منطقه تدویره اوزرنده سطح تدویره بر نقطه مشترکده مماس اولمشدر یعنی

جرم کوکب بتمامه جرم تدویرده واقع اولوب ایکی قطبی منتصفنده سطحی سطحنه تماس ایتمشدر وحامل بر
جانبنده حرکت وضعیه تدویریکی علی التوالی زحل دخی کندی مرکزی حولنده دوّار ایلر بعض ارباب ارصادک کثری کورمشلردر چون
فلک زحلک اجمال احوالی تحریر وترتیب اجزاسی تقریر وشکل وهیئتی بو مقدارجه بیان وتصویر اولنمشدر پس بوکا قیاس ایله
بونک جوفنده اولان فلک مشتری‌نک وآنک داخلنده اولان فلک مریخک وفلک شمسک داخلنده بولنان فلک زهره‌نک
اشکال واحوالی من کل الوجوه بو فلک زحله مشابهدر دینیلور با الجمله بیلنمشدر لکن حرکات افلاک ثلاثهٔ مذکوره
مختلف وصفات کواکب مغایر وابعاد واجرامدری متفاوت اولمغله هر برینک جهتی ومقادیر حرکاتی
وکوکب وصفاتی واجرام کرهٔ برر فصل ایله تفصیل وخواص مخصوصه‌لرین بیان ایتمک لازمدر

نوع رابع

کوکب زحلک استقامت واقامتی وبطؤ وسرعتی ورجوع وحیرتی وشمس ایله اولان ارتباط واحتراقی بیانندهدر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه سبعهٔ سیاره‌دن شمس وقمردن غیری بشی یعنی ثلاثهٔ علویه ایله
سفلیه‌دن ایکیسی خمسهٔ متحیره دینلمشدرکه بونلرده کاه سرعت وکاه استقامت وکاه بطؤ وکاه اقامت وکاه رجوع
وبعده اقامت آنده بطؤ وبعده استقامت وسرعت عارض وطاری اولور وبو احوالک بیانی بودرکه کوکب تدویرک اعلاسنده اولدقده
کندی مرکزی حرکتی تدویرک مرکزی حرکتنه توالی بروج اوزره موافق ایدوکی کوکب سریع الحرکه کورینور وکوکب جانب تدویرک بر مقدار
میل ایتدکده مستقیم الحرکه اولور واسفله نزولی توسط ایلدکده کندی مرکزی نزولده اولدیغیچون حرکتی کورنمز اولوب کوکب
بطئ الحرکه کورینور وکوکب سفل تدویره قریب اولدقده کندی مرکزینک خلاف توالی حرکتی تدویر مرکزینک حرکت حاملی برله علی التوالی
حرکتنه برابر اولوب ایکی حرکت بری برینه مقابل ومعارض اولدیغیچون کوکب مقیم کورینور وکوکب اسفل تدویره نزول ایتدکده کندی
مرکزی تدویرده مرکزی حرکتندن زیاده اولدیغندن کوکب راجع کورینور وامّا رجعت کوکب تمام اولوب ایکی حرکت بینی مساوی
کلدکده ثانیاً مقیم کورینور وبعد الاقامت صعود حالنده کندی حرکتی بینه کورنمز اولوب کوکب بینه بطئ الحرکه کورینور وبعد البطؤ
بینه مستقیم اولوب حال بو که کوکب کندی تدویرینه حرکت مستقیمه ایله دوره سن اختلافی تمام ایدر زیراکه حرکات افلاک ونجوم
کندیلکرندری منطقه‌سنه نسبتله بسایط ومتشابهدر وکوکبک رجعتی مقدم اقامته مقام اول ومؤخرینه مقام ثانی دیرلر
اما زحلک مدت رجوعی دورت آی در وسنه‌ده سکز آی ویکرمی کونده وشمسدن بعیده قیاس ایله خمسهٔ متحیره‌یه ارتباطات واحتراقات هم عارض
اولدیغی اما کوکب زحلک دخی اماند ویرینک ذروه وسطیسنده کندی مرکزی بعد مرکز شمسک فلک بروجده اولان موضع
وسطیسنک مرکز تدویرک موضع وسطیسی بعینه کبیدر پس کوکب زحل تدویرینک ذروه وسطیسنده بولندیغی حالده ابدا
مقارنه وسطیه ایله شمسه مقارن اولور زیراکه مرکز شمس مرکز تدویردن بعید اولدیغه تدویرک ذروه وسطی سندن
سکز کوکب دخی بعد شمس مقداری بعید اولور تا شمس منیر مرکز تدویره مقابل اولدیغه دکین کوکب دخی حضیض تدویره نزول
ایدر پس کوکب زحلک شمس ایله قران واحتراقی مدام تدویرینک ذروه‌سنده بولندیغی حالده مصادف اولور وشمس ایله مقابل اولدیغی
تدویری حضیضنده بولندیغی حالده اولور وکوکب مشتری ومریخک دخی ارتباطلری بونک کبی بولنور وهر بری کندی
فصلنده تفصیل اولنور وکوکب زحلک هر ایکی احتراقی میاننده اولان مدتی برسنه اون اوچ کوندر زیراکه هر اوچ یوز
یگرمش سکز کونده برکره فلک بروجده مکان شمسه طلوع آنکله کورینوب مقارن اولمش اعتبار ایله قران واحتراق
دینلمشدر وکوکب زحلک فلک حاملنک منطقهٔ البروجدن جانب جنوب وشماله ایکیشر بچق درجه میلی موجود ایکن
فلک تدویرینک دخی ذروه رئیسی وحضیض رئیسی فلک ماکلنده کاه جنوبه وکاه شماله دورت بچق درجه قدر
مائل اولدیغندن بو کوکب سیرنده اختلاف عرضی بولنوب متحیر کبی کورینور آنکله تسمیه اولنور

نوع خامس

کوکب زحلک اوج وحضیضی ورأس وذنب جوزهرینی بیلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه
سبعهٔ سیاره‌دن هر کوکبک بر اوجی واردرکه اول اکا بالغ اولدقده کندی فلکنده ارضدن بغایت مرتفع وبعید اولمش
اولور واوجه مقابل اولان موضعه حضیض دیرلرکه کوکب اکا کلدکده ارضه قریب ولخد کندی فلکنده بغایت اسفله نزول ایتمش
اولور پس کوکب اوجنده اولدقده قوت بولوب حضیضه کلدکده ضعیف اولور واول فلکنک نصف اولنده اولدیغه حضیضه
هابط اولوب نصف ثانیده اوجه صاعد اولور واوجلریله حضیضلری مابینلری مسافه‌سی متعین در وهر کز متغیر اولمازلر زیراکه
فلک بروجده مواضع اوجات بلنسه آنلرک مقابلی مواضع حضیضات اعتبار اولنور وعکسیله دخی بولنور ورأسلر مواضعی بلندکده
ذنبلر مواضعی دخی بلنور وعکسیله هم تعیین اولنور زیراکه اوجات مقابلی حضیضات اولدیغی کبی جوزهرات مقابلی نوبهرات
بولنور اما جوزهرلر موضعلدرکه آنده اولان سیاره ایله فلک بروج تقاطع ایتمشدر وایکی موضعلرنده ایکی تقاطع نقطه‌لری
حادث اولمشدرکه بری برینه مقابل کلمشدر پس اول ایکی نقطه‌نک برینه رأس وجوزهر دیرلر وبو اول نقطه درکه آنده کوکب متجاوز
ایلدکده آنک عرضی شمالی اولور واول نقطه‌نک مقابلی اولان نقطه ذنب ونوبهر دیرلر وبو اول نقطه درکه آنده کوکب متجاوز
ایلدکده آنک عرضی جنوبی اولور وبونلرده عرضدن مراد طریقت شمسدن کوکبک شمال وجنوب بولنان بعدیدر اما اوج زحل ایکی جوزهر
نقطه‌لری منتصفنده یعنی فلک مائلک منطقهٔ البروجدن جانب شماله غایت میلنده علی التوالی الی درجه متأخردر چونکه اوج مرئی
ماعدا اوجات وجوزهرات سیارات فلک ثوابتک حرکتی بطیئه‌سنه موافق ومطابق متحرکدرلر پس تاریخ اسکندر رومینک بیك التیوز اون
ایکی سنه‌سنده اوج زحل برج قوسک طقوزنجی درجه‌سنده اولوب حضیضی دخی مقابل قوس اولان برج جوزانک کذلک طقوزنجی
درجه‌سنده متعین اولمشدر ورأس وجوزهری برج سرطانک اون طقوزنجی درجه‌سنده اولوب ذنب ونوبهری دخی مقابل سرطان اولان
برج جدیک کذلک اون طقوزنجی درجه‌سنده متعین اولمشدر لکن چونکه حالا تاریخ رومی ماه آذار ابتداسنده ایکی بیك التمش طقوز
سنه‌سنه ابتدا ایتمشدر وتاریخ هجرت هم بیك یوز یتمش یدی ایتمشدر پس کثیر اهل نجوم اتفاقی اوزره اوجات وجوزهرات هر یتمش سنه‌ده
بر درجه حرکتلری حسابیله عشیر تاریخندن بو تاریخه کلنجیه دکین هر بری تقریباً سکز درجه حرکت ایتمشدر وحالا
اوج زحل برج قوسک اون یدنجی درجه‌سنده وحضیضی جوزانک اول عدد درجه‌سنده کتمشدر ونقطهٔ رأسی برج سرطانک
یکرمی یدنجی درجه‌سنده ونقطهٔ ذنبی جدیک کذلک اول مقدار درجه‌ده تمشدر پس بو منوال مذکور قیاس ایله تاریخ موضع اوجات وجوزهرات بیلنور

نوع سادس

کوکب زحلک طبیعت واوصافنی ومسافهٔ بعدینی ومسافهٔ جرمنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل نجوم دیمشلردرکه بو کوکب
زحلک طبیعتی افراط ایله بارد ویابسدر ومذکر ونهاری بولنوب نحس اکبر بیلنمشدر وبوکا نظر موحش غم وکدر درلرکیم زهره
زهرا یه نظر موجب سرور وصفا بولنمشدر وبو کوکبه حمق وجهل وجبن وبخل وحقد وکذب ولوم وغم وکسل وعداوت وضرر
اسناد ونسبت قیلنمشدر وبو کوکب رحمده واقع اولان نطفه‌لره طالع اولسه بونک طبیعت واوصافی اول نطفه‌لره اذن باری برله
سرایت ایدوب اول جنینله ولادتنده حکمی آنده بو اوصافک ظهوری تجربه اولنمشدر وبو کوکب حاکم لیله اربعا ویوم سبت بولنمشدر
واول لیله بو نهارک اولکی ساعتلری بوکا نسبت قلنمشدر واصحاب ارصاد وارباب هندسه وحساب اتفاقیله سطح محدب فلک زحلک
مرکز عالمدن مسافه بعدی تقریباً اوتوز اوچ بیك کره بیك وبشیوز اون بیك ودورت یوز الی فرسخ بولنمشدر وسطح مقعر فلک مذکورک
مرکزندن بوردن مسافه بعدی تقریباً یکرمی ایکی بیك کره بیك وطقوز یوز طقسان ایکی بیك ودورت یوز سکسان یدی فرسخ کیل اولنمشدر وبو فلک
کلینک ثخنی اون بیك کره بیك وبشیوز اون یدی بیك وطقوز یوز آلتمش اوچ فرسخ تقدیر وتخمین قلنمشدر وکوکب زحلک جرمی کره ارضک مقدارینه
بولندیغی براهین هندسیه وحسابیه ایله اثبات اولنمشدر اما بروم بو افلاک ونجوم علوانی بجمالها قوم اوزره ایراد دن مراد بو کارخانه عبرتکاه
کاروبارک الهی سیران ایله عجایب صنعت حیرت اولوب صانعی بیلمکدر وحمد ینه اکا توجه قیلمقدر وبز بو کتابده کتابت ایلدیکمز اجرام کواکب
مراد اجرام حقیقیه مساحه وکیل حسبیله نفس امرده مقادیر اجسامدر زحلک ارده قران واحتراق ومحاق وفانی
تعیین ایچون کوکبک بعد وقربی حیثیتله ورؤیت حسبیله اصابع فرض اولنان اجرام اعتباری دکلدر بلکه نفس الامری بیانیدر

فصل رابع

هیئت سماء سادسی وآنده حاکم اولان کوکب مشترینک اوصافنی بش نوع ایله بیان ایلر نوع اول کوکب مشترینک
فلک مثلنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه سبعهٔ سیاره‌نک سماوی زمره‌سنده فلک مشتری دیدکلری
فلک قمر نسبتله فلک سادس وفلک شمسدن فوقنده بولنوب افلاک علویه نامیله مشهور اولان افلاک ثلاثه‌نک وسطی اولوب
کوکب مشتری سعادتنه مظهر فقط آنده حاکم بولنمشدر وطبیعی عدالتندن سعد اکبر تسمیه اولنمشدر وارباب هیئت کوکب مشتری ایچون
دخی اوج عدد فلک اثبات ایدوب نظامی ونوبتی درلرکه فلک اولی مرکزنده ومنطقه‌سنده وقطبلرنده وحرکتنده فلک بروجه مشابه

ومثلی وفلك ثانیسی خارج المرکز درکه بو فلك ممثلك ثخننده متوازی السطحین واقع اولوب مرکزندن ویری حامل وفلك ثالثی
فلك تدویر درکه کوکب مشتری آنك بر طرفنده مرکوز اولوب اول فلکك مرکزی اوزرنده حرکت ایلدکجه بو کوکب دخی آنکله دوّاردر
اما کوکب مشتری‌نك فلك ممثلی که فلك کلیدر اول ایکی سطح متوازی بر له محاط بر جرم کریدر وسطح اعلاسی کندی فوقنده اولان
فلك زحلك سطح مقعرینه وسطح اسفلی آلتنده اولان فلك مریخك سطح محدبنه تماس ایتمشدر وبو فلك ممثل فوقنده وتحتنده
بولنان افلاك سائره کبی اولا فلك اعظمك حرکتنه تابع اولوب حرکت اولی ایله مرکز عالم حولنده شرقدن غربه قسراً حرکت
ایدر وثانیاً کندی حرکت ذاتیه‌سیله مرکز عالم حولنده فلك ثامنك حرکتی قدر غربدن شرقه آهسته کیدر کأنه فلك ثامنك
تحریکیله حرکت ایدر پس اوج وحضیض ورأس وذنب بونکله یتمش سنه‌ده بر درجه کیدر

نوع ثانی

کوکب مشتری‌نك فلك خارج المرکزی شکل وحرکتیله بلدرز ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه بو کوکب مشتری‌نك
نظام حالیچون فلك ممثلینك ثخنی درونده حامل نامیله تعیین اولنان فلك ثانیدرکه ارضه شامل ومرکزی مرکز عالمدن
کندی قطر اجزاسیله بش بچق درجه بعد ایله جهت اوجه خارج وما ایکی سطح متوازی بر له محاط بر جرم کریدر وبو کره‌نك
سطح محدبی فلك ممثلك سطح محدبنه بر نقطه‌ده تماس ایتمشدرکه اول نقطه‌یه اوج دیرلر واول نقطه مرکز عالمه قیاس ایله ابعد
نقاط اولمغله کوکب مشتری اول نقطه‌یه کلدکده مرکز ارضدن بعید وعالی اولور کذلك بو فلك ثانینك سطح مقعری فلك ممثلك
سطح مقعرینه بر نقطهٔ مشترکه‌ده مماسدرکه اول نقطه‌یه حضیض اطلاق ایدرلر زیراکه مرکز عالمه نسبتله اقرب نقاط
اودر وکوکب مرقوم بو فلك حاملك حرکتیله اول نقطه‌یه نزول ایتدکده مرکز ارضه غایتله تقرب وتسفل ایتمش اولور بر
بو تعیین اوزره فلك ممثلدن فلك ثانی افراز اولنوب شکل مزبوره افراغ اولندقده فلك ممثل بالضروره مختلف الثخن ایکی کره قالور
بری فلك ثانی‌یی حاوی وبری فلك ثانی بر له محویدر کرهٔ حاویه‌نك رقتی جانب اوجه وغلظی جانب حضیضه‌در وکرهٔ محویه‌نك دقتی وغلظی
کرهٔ حاویه‌نك خلافنده‌در وبو ایکی کره‌نك تمام فلکه صحفلری تمام اولمغله برینه متمم حاوی وبرینه متمم محوی دیرلر وهر فلکك بر مخصوص
حرکتی متعین اولوب کندویه مخصوص محور وقطبلر اوزرنده دوران ایدوب دورینی تمام ایتمك محقق اولمغله فلك ممثل مشتری فلك
ممثل زحلك زیرنده کندی فلك ممثلی ثخننده حرکت وضعیهٔ ذاتیه‌سیله غربدن شرقه حرکت ایدوب کوکبی معا تحریك ایدر پس بو کوکب
آنکله هر برجده بر درجه مکث ایدرك اون ایکی سنه‌ده بر دوره‌سن تمام ایدر فلك مرقوم کندی زیرنده اولان افلاکه
نسبتله ارضدن ابعد ودائره‌سی اوسع اولدیغندن حرکت کوکب مشتری ثخننده بولنان سیارات سائره حرکاتندن ثقل کورینور

نوع ثالث

کوکب مشتری‌نك فلك تدویرینك هیئت وحرکتیله بلدرز ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت بو کوکب مشتری‌نك دخی تنظیم
احوالنده تعیین مقدار مذکور ایله اکتفا ایتمیوب ارضه غیر شامل ویانه بر کوچك فلك دخی اثبات ایتدیلر که آکا فلك تدویر دیمشلردر زحل فلك
تدویر فلك ممثل مشتری‌ده ارضه غیر شامل بر کوچك فلکدرکه بو کوکب انکنده‌سی حامل وخارج المرکز اولان فلك ثانینك مائل منطقه
داخل وبر حیثیتله مغرقدرکه قطر تدویر سطحی حامله مماسدر وفلك تدویر سطح واحد ایله محاط بر جرم مصمت کریدر وکندی مکاننده
فلك مائلك جرمنده حرکت وضعیه ایله غربدن شرقه علی التوالی دوران ایدوب بر طرفنده مرکوز اولان کوکب مذکوری معا تدویر ایلر
وبو فلك مزبورك کندی مرکزی حولنده اولان حرکت غربیه‌سیله بو فلك بو کوکبی برکون بر کیجه‌ده کندی منطقه‌سنده التمش
اوچیوز درجه‌سنده تقریباً بر درجه قدر مسافه آلوب کیدر یعنی سیر وسط شمس مقداری تحریك ایلکه سنه‌ده بر دوره‌سینی
تمام ایدر وبو حرکته حرکت اختلاف کوکب وحرکت خاصهٔ کوکب دیرلر وبو کوکب مشتری دخی سطح واحد بر له محاط بر جرم
کری ومصمت ومنیردر وفلك تدویری جرمنده بر حیثیتله مغرقدرکه سطح کوکب تدویرك ایکی قطبی منتصفلرنده بر طرفنده
واقع منطقه‌سنك عندنده بر نقطهٔ مشترکه‌ده سطح تدویره تماس ایتمشدر یعنی کوکب تمامیله جرم تدویرده واقع اولوب سطحی
سطحنه مماس اولمشدر وحاملك بر جانبنده فلك تدویرك وجه مشروح اوزره حرکت وضعیه‌سی مثلی بر کوکبك دخی بر جانبنده
علی التوالی کندی مرکزی اوزرنده حرکت دوریه‌سی کتاباب ارصاد مشاهده ایدوب لاساکن فی الافلاك دیمشلردر

نوع رابع

کوکب مشتری‌نك سرعت واستقامتی وبطؤ واقامتی ورجوع وحضیض ونقص ... اولان ارتباط واحتراقی بلدره ای عزیز

معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه کوکب مشتری‌یه هم کاه سرعت وکاه استقامت وکاه بطؤ وکاه اقامت
وکاه رجوع وکاه بو احوالی عادت عارض وطاری اولور وبو احوالك بیانی بودرکه بو کوکب تدویری اعلاسنده بولندقده
کندی مرکزی حرکتی فلك تدویرینك مرکزی حرکتنه توالی بروج اوزره موافقت ومرافقت ایلمسیله کوکب سریع الحرکه کورینور
وچون کوکب اسفل تدویره بر مقدار میل ایدر مستقیم الحرکه اولور وکوکب اسفل تدویره نزولی توسط ایلسه بطیء الحرکه
کورینور زیراکه کوکبك کندی مرکزی نزولده اولدیغندن حرکتی کورنمز اولور وکوکب اسفل تدویره قریب اولدقده
کندی مرکزینك خلاف توالی حرکتی تدویری مرکزینك حاملی حرکتیله علی التوالی اولان حرکتنه مساوی اولوب ایکی حرکت بری
برینه مقابل اولوب معارض اولدیغیچون کوکب مقیم کورینور وکوکب اسفل تدویره بولندقده کندی مرکزی حرکتی مرکز تدویرك
حرکتندن زیاده اولوب کوکب راجع کورینور ورجعت کوکب تمام اولوب ایکی حرکت بینه مساوی اولدقده ثانیاً مقیم کورینور وبعد
الاقامه ینه بطیء کورینور زیراکه کوکبك کندی مرکزی صاعد اولمغله حرکتی کورنمز اولوب آنجق مرکز تدویر حرکتی کورینور وبعد
البطوئیه مستقیم وسریع اولور حاصل بو کیم کوکب کندی تدویرنده بر سباق اوزره دورینی اختلافسز تمام ایدر زیراکه حرکات
افلاك ونجوم کندی مرکزی منطقه‌سنه قیاس ایله متشابه ومستقیمدر وکوکبك رجوعندن مقدم اقامتنه مقام اول وتوجهینه مقام
ثانی دیرلر اما مشتری‌نك مدت رجوعی دورت آی واستقامتی سکز آی وطقوز کوندر وبو کوکبك فلك مائلی جنوب وشماله
منطقة البروجدن بر بچق درجه میلی وار ایکن فلك تدویرینك دخی ذروهٔ مرئیسی وحضیض مرئیسی فلك مائلك کاه جانب
جنوبیه وکاه جانب شماله مائل اولوب ایکی بچق درجه افلاك عرضی بولنمغله سیرنده متحیر کبی کورینوب آنکله تسمیه
اولنمشدر وبو کوکب مشتری‌یه آفتاب عالمتابه نسبتله عارض اولان ارتباط واحتراقك بیانی بودرکه بو کوکبك
زحل کبی دائما تدویرینك ذروهٔ وسطیسندن کندی جرمنك مرکزینه کلنجه مرکز آفتابك فلك بروجده اولان موضع وسطیسندن
مرکز تدویرك موضع وسطیسی بعدی کبیدر پس کوکب مشتری تدویرینك ذروهٔ وسطی‌سنده بولندیغی حالده ابدا شمس
ایله مقارن اولور زیراکه مرکز شمس مرکز تدویردن تباعد ایلدکجه تدویرك ذروهٔ وسطی‌سندن مرکز
کوکب دخی بعد شمس مقداری بعید اولور تا شمس مرکز تدویره مقابل اولدقده کوکب دخی حضیض تدویره نزول
ایتمش اولور پس بو کوکبك شمس منیر ایله قران واحتراقی ابدا تدویرینك ذروه‌سنده بولندیغی حالده واقع اولور وشمس ایله
مقابله‌سی تدویرك حضیضنده ایکن حاصل اولور وبو کوکبك ایکی احتراقی بیننده اولان مدت بر سنه اوتوز اوچ کوندر

نوع خامس

کوکب مشتری‌نك اوج وحضیضینی ورأس وذنب عقده‌لرینی وطبیعت واوصافینی ومسافه بعدینی ومقدار جرمینی
بلدرز ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه کوکب مشتری‌نك اوجی ایکی جوزهری نقطه‌لری منتصفندن یعنی
فلك مائلك منطقة البروجدن جانب شماله غایت میلندن لا علی التوالی یکرمی درجه متقدمدر پس اوج مشتری عقدهٔ رأسدن
یتمش درجه متاخردر وزحل ایله مشتری‌دن غیری کوکب متحیره‌نك اوجلری عقدهٔ رأسلرندن طقسان درجه متاخر منتصف
شمالیده واقعدر چونکه اوجات وجوزهرات بالاده بیان اولندیغی اوزره فلك ثوابته مطابق حرکت ایدرلر پس اوج
مشتری‌نك فلك بروجده مکانی تاریخ رومینك غبیر سنه‌سنده برج سنبله‌نك اون طقوز بچق درجه‌سنده متعین
اولمشدر وحضیضی دخی مقابلنده برج حوتك کذلك اون طقوز بچق درجه‌سنه وصول بولمشدر ورأس جوزهری
برج سرطانك طقوز بچق درجه‌سنه کلمشدر وذنب نوبهری برج جدیك کذلك طقوز بچق درجه‌سنده قالمشدر
والآن تاریخ رومی ایکی بیك التمش طقوز سنه‌سنه ایروب تاریخ هجرت هم بیك یوز یتمش ساله یتمشدر پس غبیر تاریخندن
بو تاریخه کلنجیه دك هر یتمش سنه‌یی بر درجه‌یه توزیع ایله اوجات وجوزهراتك هر بری تقریبا سکز درجه مسافه
کیتمشدر وسؤال مذکور اوزره حساب ایتمك هر تاریخده مواضع اوجات وجوزهراتی متعین ایلر واما کوکب مشتری‌نك
طبیعت واوصاف حمیده‌سنده اهل نجوم اتفاق ایدوب دیمشلردرکه مشتری‌نك طبیعتی اعتدال اوزره حار ورطب اولوب
مذکر نهاری اولمغله سعد اکبر نامیله تسمیه اولنمشدر وبو کوکبك اوصافی جمله‌دن دین وعلم وحلم وحیا وسخا وتواضع
وکرم وعقل وعفاف وظرافت وفصاحت بولنمشدر پس بو کوکب رحمه واقع اولان نطفه‌لره حین وقوعده طالع دوشسه
امر حق ایله بولنان طبیعت سلیمه‌سی واوصاف جمیله‌سی آنلره سرایت ایدوب خلق وخوی اولوب طالعلری مشتری حکم اولنور الشعیب

الشعيد بن سعد في بطن امه ضمنمنجه ایکن اول سعادتله دنیایه کلوب هر بری بر کونده سعید مادرزاد بولنور و بو کوکب
حاکم لیلة اثنین و یوم خمیس بولنمشدر و اول شبك بعد الغروب و یوم ورزك بعد الطلوع بر ر زمانی ساعتلری بو کوکبه نسبت قلنمشدر
و اما کوکب مشترینك و فلك ممثلی مسافه بعدلرنده و مقدار ثخن و جرملرنده اصحاب ارصاد و ارباب هندسه و حساب اتفاق ایدوب
دیمشلردرکه سطح محدب فلك ممثل مشترینك مرکز عالمدن مسافه بعدی تقریبا یکرمی ایکی بیك کره بیك و طقوز یوز طقسان
ایکی بیك و در تیوز سکسان بیك فرسخ کل اولنمشدر و سطح مقعر فلك مزبوره مرکز مذکوردن مسافه بعدی تقریبا
اون دورت بیك کره بیك و بیك یوز یتمش بر بیك و طقوز یوز قرق درت فرسخ حساب قلنمشدر و بو فلك ممثل
کلینك ثخنی تقریبا سکز بیك کره بیك و ایکیوز یکرمی بیك و سکیز یوز قرق اوچ فرسخ بولنمشدر و کوکب مشترینك جرمی
تقریبا نصف جرم ارض قدر بولنوب جمله سی براهین ایله اثبات اولنمشدر والله اعلم بما فی ملکه

فصل خامس

هیئت سماء خامسی و کنده حاکم اولان کوکب مریخك اوصافی بش نوع ایله بیان ایدر نوع اول کوکب مریخك فلك ممثلی
ایلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه سبعه سیاره نك سمواتی زمره سنده معدود فلك مریخکه
فلك قمره نسبتله فلك خامسدر و فلك خورشیدك فوقنده بولنوب افلاك علویه نامیله مشهور اولان افلاك ثلثه نك اسفلی و
ارضه اقربی اولوب کوکب مریخ احمر فقط آنده حاکم بولنوب نحس اصغر تسمیه اولنمشدر و اصحاب فن هیئت کوکب مریخ ایچون
دخی اوچ عدد فلك اثبات ایدوب نظامنی ویرمشلردرکه اول فلك اولی مرکزنده و منطقه ده و قطبلرده و حرکتده فلك بروجه
مشابه و مثلدر و فلك ثانیسی خارج المرکز درکه فلك اولك ثخننده متوازی السطحین واقع اولوب مرکز تدویری حامل
و فلك ثالثی فلك تدویردرکه کوکب مریخ انك بر طرفنده مرکوز اولوب تدویر کندی مرکزی اوزرنده حرکت وضعیه ایله حرکت
ایلدکجه مریخی دخی معا دوندیرایلر اما کوکب مریخك فلك ممثلی که فلك کلیدر ایکی سطح متوازی برله محاط بر جرم کریدر
و سطح اعلاسی فوقنده بولنان فلك مشترینك سطح مقعرینه و سطح اسفلی تحتنده اولان فلك خورشیدك سطح محدبینه مماسدر
و بو فلك ممثل کندی فوقنده و تحتنده اولان افلاك سائره متعدده کبی اولا فلك اعظمك حرکت ذاتیه سریعه سنه تابع اولوب
اول حرکتی امری ایله مرکز عالم حولنده شرقدن غربه جبرا ایله حرکت ایدر و ثانیا کندی حرکت ذاتیه سیله مرکز عالم حولنده
فلك ثامنك حرکت بطیئه سی قدر غربدن شرقه آهسته کیدر کانه فلك ثامنك جزئیدر کبی حرکت ایدر پس اوج و حضیض و جوزهر
نقطه لری بو حرکتله هر یتمش سنه ده آنجق بر درجه قدر کندی منطقه سندن قطع البلدر

نوع ثانی

کوکب مریخك فلك خارج المرکزی هیئت و حرکتیله بیلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه بو کوکب
مریخك نظام حالی ایچون فلك ممثلینك ثخنی داخلنده حامل نامیله تعیین اولنان فلك ثانی درکه ارضه شامل و مرکز عالمدن
کندی قطری اجزاسیله اون ایکی درجه مسافه ایله جهت اوجه خارج ایکی سطح متوازی برله محاط بر جرم کریدر و بو کره نك
سطح محدبی فلك اولك سطح محدبیله بر نقطه مشترکه ده تماس ایتمشدرکه اول نقطه یه اوج اطلاق ایدرلر و اول نقطه مرکز
عالمدن قیاس ایدلدکده ابعد نقاطدر اولدیغندن کوکب مریخ حرکت حاملیله اول نقطه یه کلدکده مرکز ارضدن بغایت بعید و عالی اولور
کذلك بو فلك ثانینك سطح مقعری فلك اولك سطح مقعرینه بر نقطه مشترکه ده مماسدرکه اول نقطه یه حضیض دیرلر زیراکه
مرکز عالمه نسبتله اقرب نقاط اولوب کوکب مرقوم بو فلك حاملك حرکتیله اول نقطه یه نزول ایلدکده مرکز ارضه بغایت
متقرب و متسفل اولمش اولور پس وجه مشروح اوزره فلك اولك فلك ثانی افرازی اولنوب صورت مذکوره اوزره اولندقده
فلك اولك بالضروره مختلف الثخن ایکی کره حادث اولورکه بری فلك ثانینك حاوی و بری فلك ثانی برله محوی در و کره حاویه نك
رقیق جانب اوج و غلیظی جانب حضیض اولور و کره محویه رقت و غلظی کره حاویه نك خلافنه کلور و بو ایکی کره نك تمام فلکده
مدخللری تمام اولمغله بریسی متمم حاوی و بریسی متمم محوی دیرلر و هر فلکك بر مخصوص حرکتی متعین اولوب کندویه
مخصوص محور و قطبلر اوزرنده دوران ایدوب دوری تمام ایتمکده امر محقق اولمغله فلك مائل مریخ دخی فلك کلی مشتری
زیرنده کندی فلك ممثلی تحتنده کندی مرکزی حولنده حرکت وضعیه ذاتیه سیله غربدن شرقه حرکت ایدوب کوکب مریخی معا

تحریك ایدر پس کوکب مرقوم استقامتنده بر برجده قرق کون مقداری مکث ایدوب رجوعی حالنده بر برجده یدی آی قدر
مقیم اولوب تقریبا ایکی سنه ده بر دوره سنی تمام ایدر و فلك مرقوم کنك زیرنده بولنان افلاکه نسبتله ارضدن ابعد
و دائره سی اوسع اولدیغیچون حرکت کوکب مریخ تحتنده اولان سیارات سائره حرکاتندن اثقل و ابطأ کورینور

نوع ثالث

کوکب مریخك فلك تدویرینی شکل و حرکتیله بیلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت بو کوکب مریخك دخی تنظیم حولنه
تعیین مقدار مذکور ایله اکتفا ایتمیوب ارضه شامل اولمیان بر کوچك فلك دخی اثبات ایدوب اکا فلك تدویر دیمشلردر
پس فلك تدویر فلك ممثل مریخده ارضه غیر شامل و کندی فلك حاملنه نسبتله بر کوچك فلکدرکه فلك ممثل
شمسدن اعظم و اوسعدر و کوکبك کندوسنی حامل و انکله مرصعدر و خارج المرکز اولان فلك ثانیسنك منطقه سنده
مرکوز و بر حیثیتله مغرقدرکه قطر تدویر سطحین حامله مماسدر و فلك تدویر سطح واحد ایله محاط بر جرم مصمت کریدر
و کندی مکاننده فلك مائلك جرمنده حرکت وضعیه ایله غربدن شرقه علی التوالی دوران ایدوب بر جانبنده مرکوز اولان کوکب
مذکوری معا دوندیرایلر و بو فلك مذکور کندی مرکزی حولنده حرکت غریبه مذکوره ایله کوکب مزبوری بر کون بر کیجه ده
کندی منطقه سنك اوچیوز التمش درجه سندن تقریبا بر درجه قدر مسافه لکوب کیدر یعنی سیر وسط شمس مقداری تحریك
ایدوب سنه ده بر دوره سنی تمام ایدر و بو حرکته حرکت اختلاف کوکب و حرکت خاصه کوکب دیرلر و بو کوکب مریخ سطح
واحد برله محاط بر جرم کری و مصمت و منیردر و کندی فلك تدویری جرمنده بر حیثیتله مغرقدرکه سطح کوکب بو تدویرده
ایکی قطبی منتصفنده منطقه سی عندنده بر طرفنده واقع بر نقطه مشترکه ده سطح تدویره مماسدر یعنی کوکب تمامیله جرم تدویرده
واقع اولوب سطحی سطحنه تماس ایتمشدر و حاملك بر طرفنده فلك تدویرك بیانی اولدیغی کبی بو کوکبك دخی فلك تدویری
جانبنده کندی مرکزی حولنده علی التوالی حرکت وضعیه دوریه سنی اصحاب ارصاد جدیده رای العین مشاهده ایدوب تحقیق ایتمشلردر

نوع رابع

کوکب مریخك سرعت و استقامتنی و بطؤ و اقامتنی و رجوع و حیرتنی و شمس ایله اولان ارتباط و احتراقنی بیلدر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه کوکب مریخه دخی کاه سرعت و کاه استقامت و کاه بطؤ و کاه اقامت
و کاه رجوع و کاه سیرنده حیرت عارض و طاری اولوب و بو احوالك بیانی بودرکه بو کوکب فلك تدویرینك اعلاسنده بولندقده
کندی مرکزی حرکتی فلك تدویرینك مرکزی حرکتنه توالی بروج اوزره موافقت و مرافقت ایتمسیله کوکب سریع الحرکه
کورینور و چون کوکب جانب تدویره بر مقدار میل ایدر اول دم مستقیم الحرکه کورینور و کوکب اسفل تدویره نزولنده
توسط ایلسه بطیء الحرکه کورینور زیراکه کوکبك کندی مرکزی نزولنده اولدیغندن حرکتی کورینمز اولوب بر حرکت
مرکز تدویر کورینور و کوکب اسفل تدویره قریب اولدقده کندی مرکزینك خلاف توالی حرکتی تدویری مرکزینك حاملی حرکتیله
علی التوالی اولان حرکته مساوی کلوب ایکی حرکت بری برینه مقابل و معارض اولمغله کوکب مقیم کورینور و کوکب اسفل تدویره
نزول ایلدکده کندی مرکزی حرکتی مرکز تدویرك حرکتندن زیاده اولوب کوکب راجع کورینور و رجعت کوکب تمام اولوب
ایکی حرکت ینه مساوی اولدقده ثانیا مقیم کورینور و بعد الاقامه ینه بطیء کورینور زیراکه کوکبك کندی مرکزی تدویره
صاعد اولمغله حرکتی کورینمز اولوب آنجق مرکز تدویرك حرکتی کورینور و بعد البطؤ ینه مستقیم و سریع اولور حاصل
بو کیم کوکبك کندی تدویرینده دوری بر قاچ اوزره اختلافی تمام ایدر زیراکه حرکات افلاك و نجوم کندی کرهلری منطقه سنه نسبتله
متشابه و بسیط و مستقیمدر و کوکبك رجعتندن مقدم اقامتنه مقام اول و مؤخرینه مقام ثانی دیرلر و آثار مریخك مدت
رجوعی ایکی آی و اون ایکی کوندر و مدت استقامتی یکرمی اوچ آی و اوچ کوندر و بو کوکبك فلك مائلی منطقة البروجدن جنوبه
و شماله بر ر درجه مائل ایکن فلك تدویرینك دخی ذروه رئیسی و حضیض رئیسی فلك مائلنك کاه جانب جنوبه و کاه
جانب شماله مائل اولوب تقریبا ایکی بچق درجه اختلاف عرضی دخی بولنوب سیرنده متحیر کبی کورینور آنکله تسمیه اولنمشدر
و آفتاب علی المنابه نسبتله بو کوکب مریخه عارض اولان ارتباط و احتراقك بیانی بودرکه بو کوکبك زحل و مشتری کبی ابدا
تدویرینك ذروه وسطی سنك کندی جرمنك مرکز بعدی مرکز آفتاب فلك بروجده اولان موضع وسطیسنك مرکز
تدویرك موضع وسطیسی بعینه کبیدر پس کوکب مریخ آنلر کبی تدویرینك ذروه وسطی سنده بولندیغی حالده ابدا شمس مقارنه

وسطیله مقارن اولور زیراکه مرکز شمس مرکز تدویردن بعید اولدیغنه مرکز کوکب دخی تدویرک ذروه‌سی وسطی ایله
بعد شمس مقداری بعید اولور تا شمس مرکز تدویره مقابل اولنجه‌یه دکین کوکب دخی حضیض تدویره نزول ایده پس
کوکب مریخ آفتاب عالمتاب ایله قران و احتراق ابتدا تدویرینک ذروه‌سنده بولندیغی حالده واقع اولور وشمس ایله مقابله
تدویری حضیضنده اولدیغی حینده حاصل اولور وبو کوکب مریخ شمس ایله حین مقارنه‌ده ارالرنده بولنان مسافه حین
مقابله‌ده بولنان مسافه‌دن ابعد و اکثر مشاهده اولنمشدر زیراکه حین مقارنه‌ده شمس ایله مریخ اراسنده
واقع اولان تدویرینک قطری حین مقابله‌ده واقع اولان قطر مثل شمسدن اعظم و اطول بولنمشدر فسبحان الصانع الحکیم
القادر القیوم الذی جعل تدویر المریخ اعظم من فلک الشمس وجعل الشمس انور و اکبر من جمیع النجوم وبو کوکب
مریخک ایکی احتراقی بیننده بولنان مدت ایکی سنه و فرق طقوز کون حساب اولنمشدر

نوع خامس

کوکب مریخک اوج و حضیضی و رأس و ذنب عقده‌لرینی وطبیعت اوصافنی و مسافه بعدینی و مقدار جرمینی بیلدر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه کوکب مریخک اوج ایکی جوزهری نقطه‌لری منتصفنده یعنی فلک
ممثلنک منطقة البروجدن جانب شمال الصغایت میلنده واقع اولمشدرکه عقده رأسندن صفسان درجه متاخردر چونکه
اوجات و جوزهرات بالاده بیان اولندیغی اوزره فلک بروجک حرکتنه موافق حرکت ایدرلر و اوج مریخک فلک بروجدن
مکانی تاریخ رومینک غیر سنه‌سنده برج اسدک اون برنجی درجه سنده و حضیض مکانی برج دلوک کذلک اون برنجی درجه‌سنده
متعین ایدی و نقطه رأسی مکانی برج ثورک اون برنجی درجه‌سنده و نقطه ذنبی مکانی برج عقربک کذلک اون برنجی درجه‌سنده
متعین ایدی وحالاکه تاریخ رومینک سنه‌سی ایکی بیک التمش طقوزه کیتمشدر و تاریخ هجرینک سالی بیک یوز یتمش بشمشدر
پس اوج و حضیض و رأس و ذنب منوال مذکور اوزره هر یتمش سنه شمسیه‌ده بر در درجه حرکتلریله تقریبا سکز درجه
کیتمشلردر واما کوکب مریخک طبیعت و اوصافنده اهل نجوم اتفاق اوزره دیمشلردرکه مریخک طبیعتی افراط ایله حار
و یابس و منکر و لیلی بولنوب نحس اصغر تسمیه اولنمشدر و بو کوکبک اوصافی نشاط و شجاعت و حدت و تسفاهت
و قوت و خیانت و غضب و وقاحت و عناد و ریاست بولنمشدر پس بو کوکب رحامه واقع اولان اطفالک حین
وقوعده طالعنده و نفسنده بونک بو اوصافی دیمشلر ایسه‌ده آنلرک صدق ایله ساکن اولدیغی تحقیق اولنوب تجربه قلنمشدر وبو کوکب
حاکم لیله سبت و یوم ثلثا بولنمشدر و اول لیله‌نک و بو یومک اولکی ساعتلری بو کوکبه نسبت اولنمشدر واما کوکب مریخک و فلک ممثلنک
مسافه بعدیلرینک و مقدار جرملرینک اصحاب ارصاد و ارباب هندسه وحساب اتفاق ایله دیمشلردرکه فلک ممثل مریخک سطح محدبندن
مرکز عالمه مسافه بعدی تقریبا اون دقوز بیک کره بیک و یدیوز یتمش بر بیک و طقوز یوز فرق دورت فرسخ کیل اولنمشدر
و فلک مزبورک سطح مقعرینک مرکز مذکوردن مسافه بعدی تقریبا ایکی بیک کره بیک و یکری طقوز بیک و ایکی یوز الکی فرسخ
حساب اولنمشدر و بو فلک ممثلک ثخنی تقریبا اون ایکی بیک کره بیک و یدیوز قرق ایکی بیک و یدیوز اوتوز سکز فرسخ بولنمشدر
و بو کوکب مریخک جرمی تقریبا اربع جرم ارض قدر بولنوب براهین ایله اثبات اولنمشدر والله اعلم انتا برزوم بو ایرادمزدن
مرادمز کتاب جهانی شرح و بیان ایله صانع صانعینک دقایق وحقایقیله تفکر و تذکر ایدن اولوا الابصار عیان ایتمکدر
تاکیم شرح مفصل عالمدن ساتن مختصر وجودن بلوب معرفت نفسی تحصیل قیلوب آندن معرفت حقه واصل اولهلر

فصل سادس

هیئت سماء رابعی و آنده سلطان اعظم اولان آفتاب عالمتابک احکام و احوالن دورت نوع ایله عیان و بیان ایدر
نوع اول نیر اعظم اولان حواس مجلسی و فلک ممثلنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه فلک مریخک زیرنده
فلک قمره نسبتله فلک رابع دیرلرکه آنده آنجق بر شمس بولنمغله فلک شمس نامیله مشهور اولمشدر پس بو سلطان محتشم و نیر
اعظم اولان آفتاب عالمتاب جمله کواکبک اشهری و انوری و عند الاکثر اکبری اولوب لیالی و ایام و شهور و اعوام بونک
حرکتیله نظام بولمشدر و نیجه امور عظامه بونک احکامیله وجوده کلمشدر و سبعه سیاره‌نک سلک منظومی خلالنده کویا که
نوردن بر فانوس زیبا لا یمضا بخشش ولمغیچون مقام وسط کندویه آرامگاه اولمشدر و فلکی دخی سیارات

سائره افلاکدن ابسط اولوب ممثل و خارج المرکز نامنده ایکی فلک اثباتیله بالجمله احوالی نظام بولمشدر پس علی
الاطلاق فلک شمسک مرکزی مرکز عالم یعنی فلک اعظم و ارضه شامل ایکی سطح متوازی برله محاط برجرم کریدرکه سطح محدبی
فوقنده اولان فلک مریخک سطح مقعرینه و سطح مقعری تحتنده اولان فلک زهره‌نک سطح محدبینه مماسدر و بو فلک دخی
افلاک علویه‌نک ممثللری کبی مرکزده و منطقه و قطبلرده و حرکتده فلک بروجه متشابه و ممثللری آنکچون ممثل تسمیه
اولنمشدر و بو ممثل شمس کندی فوقنده و تحتنده اولان ممثلات سیاراتک منالی افلاکک اعظمک حرکت ذاتیه سریعه‌سنه
تابع اولوب اول حرکت اولی ایله مجبورا مرکز عالم حولنده شرقدن غربه حرکت ایدر وثانیا کندی حرکت ذاتیه‌سیله
مرکز عالم حولنده فلک بروجک حرکت بطیئه‌سی قدر غربدن شرقه آهسته کیدرکه کانه فلک بروجک
حرکتیله حرکت ایدر پس اوج و حضیض و جوزهر عقده‌لری بو حرکتیله هر یتمش سنه‌ده بر درجه کیدر

نوع ثانی

شمس منیرک فلک خارج المرکزنی هیئت و حرکتیله بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه ارباب
رصد حرکت شمسده کاه بطؤ وکاه سرعت معاینه ایدوب جرم شمسی کاه بیوک وکاه کوچک مشاهده ایتملری مرکز ارضدن
کاه دور وکاه نزدیک اولمق اقتضا ایدر پس بو اختلاف شمس بونی عدا ایتمکله بو عقده مشکلی حل ایچون شمسک فلک
ممثلی تحتنده خارج المرکز بر فلک اثبات ایتمشلردر و بو فلک ثانی اول فلک اولک تحتنده ارضه شامل مرکزی مرکز عالمدن
کندی قطری اجزاسیله ایکی بوچوق درجه بعد ایله جانب وجهنه خارج ایکی سطح متوازی برله محاط بر جرم کریدر و بو کره‌نک
سطح محدبی فلک اولک سطح محدبیله بر نقطه مشترکده مماسدرکه اول نقطه‌یه اوج اطلاق ایدرلر و بو فلککه
مرکز عالمدن ابعد نقاط بودرکه شمس منیر حرکت حاملیله بو نقطه‌یه کلدکده مرکز ارضدن بغایت بعید و علی اولمش
اولور کذلک بو فلک ثانینک سطح مقعری فلک اولک سطح مقعریله بر نقطه مشترکده تماس ایتمشدرکه اول نقطه‌یه حضیض
دیرلر و بو فلککه مرکز عالمه اقرب نقاط بودرکه آفتاب عالمتاب حاملی حرکتیله بو نقطه‌یه مصادف اولدقده مرکز ارضه غایتله
تقرب و تنزل ایتمش اولور پس بو وجهله محرر اوزره فلک ممثلک جرمنده بو فلک خارج المرکز افراز اولنوب بو صورتده افراغ اولندقده
بالضروره ایکی کره قالورکه ایکی سطحی مختلف متوازی اولمیوب بعض جزوی اغلظ و بعضیسی ارق اولور و بو ایکی کره‌نک
بری فلک ثانینی حاوی و بری فلک ثانی برله محوی و کره حاویه‌نک رقیق جانب وجهه و غلیظ جانب حضیضه اولور و کره
محویه‌نک رقیق و غلیظی کره حاویه‌نک خلافنه کلور و ایکیسی فلک ثانی ایله انضمام ایله فلک اول تمام اولوب فلک
فلک واحد حکمنه داخل اولدیغندن برینه متمم حاوی و برینه متمم محوی دیرلر اما شمس منیرک کندیسی آنجق سطح واحدیله
محاط بر جرم کریدرکه مصمت و مضییدر و فلک خارج المرکزینک جرمنده ایکی قطبی منتصفنده مرکوز و بر حیثیتله مغرقدر
کره شمسک قطری خارج المرکز اولان فلک ثانینک ثخننه مساوی اولوب محیط شمس خارج المرکز المحیطک برله
ایکی نقطه مشترکده تماس ایتمشلردر و شمسک فلک ممثلی تحتنده فلک خارج المرکزی کندو به مخصوص بر نقطه مرکز
و قطبلر اوزرینه یعنی فلک بروجک محورینه و قطبلرینه متوازی محور و قطبلرله منطقه سنه مسامت
منطقه اوزرینه حرکت وضعیه ذاتیه‌سیله غربدن شرقه حرکت ایدوب شمس هر برجده تقریبا اوتوز
کون مکث ایدوب اوچیوز التمش بش و ربع کونده بر دوره‌سن تمام ایدر و منطقة البروجک سطحنک جنوب و شماله
هر کز میل ایتمیوب کندی منطقه‌سنده مرکوز اولان کره شمسی دائما منطقة البروجک سطحنده استقامت اوزره بر
قرار تحریک ایدوب سعادتکو تورد و جمیع کرات افلاک و نجوم ساکن اولمیوب جمله‌سی حرکت وضعیه‌دن خالی قالمیوب هر بری کندی
مرکزی حولنده بینقص بر طور ایله دوار اولغله کره شمس دخی کندی مکاننده مرکزی حولنده توالی بروج اوزره دوار اولمشدر

نوع ثالث

شمس منیرک اوج و حضیضی و نقطه اعتدالین اولان جوزهرلرینی و بطؤ و سرعتنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل
هیئت دیمشلردرکه آفتاب تابانک اوجنک فلک بروجده مکانی تاریخ رومینک غیر سنه‌سنده برج جوزانک یکرمی یدنجی
درجه‌سنده متبقی اولمشدی و حضیضنک مکانی برج قوسک کذلک یکرمی یدنجی درجه‌سنده متعین اولمشدی چونکه حالا
تاریخ رومی ایکی بیک التمش طقوزی بولمشدر و تاریخ هجرت بیک یوز یتمش سنه اولمشدر پس بالاده بیان اولنان منوال اوزره

اوج وحضيضدن هر بري تقريبا سكز درجه حركت قلمشدر اوج برج شمس سرطانك دوردنجي درجه سنده وحضيضي برج جديك
كذلك دوردنجي درجه سنده كلمشدر چونكه شمس منيرك خارج المركزي منطقه سي منطقة البروجك سطحنده بولنمشدر انكچون
بونك جوزهر عقده لري انجق منطقة البروج ايله معدل النهارك ايكي تقاطع نقطه سي عد اولنمشدركه بري اول برج حملده
وبري اول برج ميزانده در پس شمس منير ابتداي حمله كلدكده رأس وجوزهريه كلمش اولور وابتداي ميزانه بولندقده
ذنب وجوزهر نقطه سنده اولمش اولور اما سيارات سائره نك جوزهر نقطه لري افلاك حامله لريله منطقة البروجك
تقاطعلرندن حاصل اولان ايكي نقطه متقابله بولنمشدر ومنطقه دن افلاك حوامللرك شماله مائل اولدقلري نقطه عقده
رأس وجنوبه مائل اولدقلري نقطه عقدهٔ ذنب تسميه قلنمشدركه نته كيم بالاده تفصيل اوزره بلنمشدر پس بو علتدن
حركت شمسده ابدا اختلاف عرضي سي بولنميوب سيارات سائره حركاتنده اختلاف عرضيه مشاهده اولنمشدر لكن حركت شمسده
انجق اختلاف طولي سي بولنمشدر يعني بروج شماليه كه حمل وثور وجوزا وسرطان واسد وسنبله دن بو بروج ستهده
حركت شمس بطي كورنمشدر وبروج جنوبيه كه ميزان وعقرب وقوس وجدي ودلو وحوتدر بو بروج ستهده حركت
شمس سريع بولنمشدر پس حركات افلاك بالجمله متشابه ومطرددر لكن شمسك حركتنده اختلاف رؤيتك علتي بودركه اوج
شمس وجه مشروح اوزره حالا فلك بروجك برج سرطانك اواسطنده وحضيضي دخي برج جديك اواسطنده بولنمغله
شمسك بروج جنوبيه يي قطعي مدتندن بروج شماليه يي قطعنده بر هفته قدر زياده عوق اولور وانك بياني بودركه چونكه
مركز شمس ويله بر دائره نك محيطي اوزرنده متحرك ودوار در كه اول دائره نك مركزي مركز عالمك خارجنده در پس بو فلك البروجك
بر نصفنده اولان خارج المركزك نصفندن زياده بولنمشدر وبو اول نصفدركه اوج شمس انده حاصل اولنمشدر وفلك البروجك نصف
آخرنده اولان خارج المركزك نصفندن قوسي قالمشدر وبو اول نصفدركه حضيض شمس اكا كلمشدر چونكه شمس حركتيله فلك البروجك نصفي قطع
ايده مز تا كه كندي دائره سنده اكثر بولنان نصفي قطع ايتمدكجه پس لازم كلديركه فلك البروجك بر نصفي شمس منيرك قطعي زماني
ايكنجي نصفي قطعي زمانه مخالف اوله لاجرم فلك البروجك حضيض اولان نصفندن اوج اولان نصفنده حركت شمس ابطا
كورنيور زيراكه اوج نصفي قطعي زماني حضيض نصفي قطع زمانندن سكز كون اطول بولنيور حال بوكه حركت شمس خارج
المركزي دائره سنده مختلف اوليوب دورده متشابه در ذلك تقدير العزيز العليم فسبحان الصانع الحكيم جل شانه

نوع رابع

شمس منيرك طبيعت وصفاتي ومنافع وتأثيراتي وبعد وعظمتي بياننده در اي عزيز معلوم اولسون كه اهل نجوم ديمشلردركه
نير اعظمك طبيعتي اعتدال اوزره حار ويابس اولوب مذكر ونهاري بولنمشدر وسعد اوسط ناميله تسميه اولنمشدر وبونك
صفاتي قوت وشدت وقهر واستطالت وغضب ورعنت وحسن ودقت وحيا وعفت بولنمشدر وبالاده بيان اولنديغي
اوزره بونك بو صفاتي كندي طالع دوشديكي نطفه لرده عيانا مشاهده قلنمشدر وشمس منير حاكم يوم احد وليله خميس
بولنمشدر واول يومك وبو ليله نك اولكي ساعتلري بوكا نسبت اولنمشدر وتقدير حكيم قديرايله اجرام نيره نك اجسام
سفليه ده انواع تأثيراتي كثير اولوب هر كوكبك بر نجه خاصيتيله تأثير ايتمكله ولصانع اعلم بو نير اعظمه هم كندي قدرتيله
بر نجه خاصيتلر ويرمشدركه شمسك تأثيراتي اجرام علويه ده واجسام سفليه ده كندينك اظهردر وسيارات سائره دن
اكثردر اما علوياتده جميع كواكبي احفادر وقمره نور وفر اعطا ايدر واما سفلياتده دريالره اشراق ايدوب انعكاس شعاعيله
بحاردن بخارلر چقوب طبقات زمهريريه ده سحاب امطار اولور وارضه حيات ويروب نبات وانهار واشجار واثمار
اولور وثلوج وامطاردن عيون وانهار اولور ونبات وحيوانات حيات بخش ايدر رك جبال واوديه دن سول بو سيار اولور
وشمس ايله معادن تكون ايدوب نباتات بتوب حرارتيله منطبخ اولورلر وفواكه كمالاتن بولورلر وطلوع شمس ايله حيوان
وانسان قوت بولوب حرارت وضياسيله منتفع اولورلر وغروب شمس ايله جمله سي مضطر ومتحير اولوب اموات امثالي مكانلرنده
اويور قالورلر وشمس ايله اقليم اولك اهاليسي جمله سياه اولوب شدت حرارتيله نحول ومحاع اولورلر وسمت رأسلرينه
شمس قريب اولديغندن جثه لري خفيف وعقللري ضعيف اولوب خويلري ضيق ومشربلري تيز وحديد اولور وطبيعتلري
سباع امثالي تند وشديد اولور حالا سودان وحبش اهاليسي امثالي عبيد اولور واما اقليم سابع اهاليسنك سمت رأسلرندن
شمس منير بعيد اولوب حرارتي ضعيف وتأثيري قليل اولديغندن جمله سي ابيض يا اصفر اولور وخلق وطبيعتلري هر بري بقره يم كبي

بتر وبلاده وجود

ابتر وبلاد اولور حالا صقالبه وروس امثالي خلق وخلقتده بي رونق وفر اولور وشمس منيرك تأثيرات كثيره سندن بري بودركه
اوج شمس بروج شماليه ده اولديغجه اراضي شماليه معمور اولوب جنوبيه سي بحر ايله مغمور اولور واوج شمس بروج جنوبيه يه
عبور ايلدكده اول اراضي منكشف ومعمور اولوب بو اراضي ماء بحر ايله مستور ومغمور اولور پس بالاده بيان اولنان حركت اوج
ايله يكرمي بش بيك ايكيوز سنه شمسيه ده بر كره بر وبحر تمام تبديل وتحويل اولوب عالم حكيمانه نظام جديد بولور بلكه
تأثير شمس ايله ايام وليال وحرارت وظلال ونور وضيا وصيف وشتا وثلوج وامطار ومعادن واحجار ونبات
واشجار وجوده كلوب امتزاج طبايع واركان وعيش حيوان وانسان وحساب ازمان ودهور وعدد سنين وشهور
ونتيجه بيك نفع ونعيم بتقدير عزيز عليم بالجمله آفاق عالمك حركت وحرارت وضياسنه منوط ومربوط وموقوف
اولمشدر واما شمس منيرك عظمتي مقدارينه وفلك ممثلنك بعدي مسافه سنه ارباب ارصاد واهل حساب وهندسه
اتفاق اوزره ديمشلردركه فلك ممثلك سطح محدبنك خورشيدك مركز عالمدن مسافه بعدي تقريبا ايكي بيك كره بيك ويكرمي
طقوز بيك وايكيوز التمش فرسخ كيل اولنمشدر وفلك مزبورك سطح مقعرينك مركزه مركزوردن مسافه بعدي
تقريبا بيك كره بيك وسكز يوز التمش بيك ويوز التمش دورت فرسخ حساب قلنمشدر وبو فلك ممثلك ثخني تقريبا يوز
يتمش طقوز بيك والتي ايكي فرسخ بولنمشدر وجرم كرهٔ شمس تقريبا يوز التمش التي جرم كرهٔ
ارض مقداري بولنوب جمله سي براهين هندسيه ايله اثبات اولنمشدر والله اعلم اما بزوم
بو مقداري ايراد مزدن مقصود ومرادمز بو نير اعظمك بو عظمتيله كونده بر كره اطراف ارضده دوران
ايدوب رب اشمزه دوندوكده قادر مطلق حضرتلرينك قدرت وعظمتي بيان ايتمكدر تاكيم اولوا الالباب رب الارباب بدايع
وصنايعي تفكر وتذكر آسان اولوب صنعتدن صانعي بولوب جمله دن اكا رجوع ايدوب آنكله قاللر

فصل سابع

فلك سماء ثالثي وانده حكم ايدن كوكب زهره نك احوالي بش نوع ايله بيان ايدر نوع اول زهره زهرانك فلك ممثلي بياننده در
اي عزيز معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه سبعه سياره نك سماوي جمله سنك معدودي فلك زهره دركه فلك
قمر ضمنبا بعد فلك ثالثدر وفلك خورشيدك آلتنده اولوب سفليتي ناميله معروف اولان ايكي فلكك علي سي وفلك شمس فوقنده بولنمشدر
وزهره زهرا فقط آنده حاكم اولوب سعد اصغر اسميله تسميه قلنمشدر واصحاب فن هيئت ثلثهٔ علويه مضبوطه كبي كوكب
زهره ايچون دخي اوج عدد فلك اثبات ايدوب نظام وير مشلردركه فلك اولي مركزده ومنطقه ده وقطبلرده وحركتنده
فلك بروجه مشابه وممثلدر وفلك ثاني سي خارج المركز دركه بونه فلك اولك ثخننده متوازي السطحين واقع اولوب
مركزي تدويرك حامللدر وفلك ثالثي فلك تدويردركه كوكب زهره آنك بر طرفنده مركوز اولوب فلك تدويري كندي مركزي
اوزرنده حركت وضيعه سيله دوران ايلدكجه زهره يي دخي معا نده ويرايدر اما كوكب زهره نك فلك ممثلي كه فلك كليدر
ومركزده ومحورده ومنطقه وقطبلرده وحركتده فلك بروجه موافق وممثلدر سائر كبي مطابقدر وايكي سطح متوازي
برله محاط بر جرم كري الشكلدر وسطح اعلاسي فوقنده اولان فلك خورشيدك سطح مقعرينه وسطح مقعري آلتنده بولنان
فلك عطاردك سطح محدبينه مماسدر وبو فلك ممثل كندي فوقنده وتحتنده اولان افلاك مستعلده كبي اولا فلك اعظمك
حركت ذاتيه يوميه سنه تابع اولوب حركت اولي ايله مركز عالم حولنده شرقدن غربه حركت ايدر وثانيا فلك بروجك
حركت بطيئه سي قدر كندي حركت ذاتيه سيله مركز عالم حولنده غربدن شرقه آهسته كيدركه انكله فلك بروجك
حركتيله حركت ايدر پس اوج وحضيض جوزهر نقطه لري بو حركتيله هر يتمش سنه ده بر درجه قدر قطع ايدر

نوع ثالث

كوكب زهره نك فلك خارج المركزيني هيئت وحركتيله بيلدر اي عزيز معلوم اولسونكه اهل هيئت ديمشلردركه بو ايكنجي
كوكب زهره نك نظام حالي ايچون فلك ممثلك ثخني درونده حامل ناميله تعيين اولنان فلك ثانيدركه ارضه شامل ومركزي
مركز عالمدن كندي قطري جزئي سيله ايكي درجه مسافه ايله جهت اوجنه خارج ايكي سطح متوازي برله محاط بر جرم كريدر
وبو كره نك سطح محدبي فلك اولك سطح محدبيله بر نقطه مشتركده تماس ايتمشدركه اول نقطه اوج اصطلاح ايدرلر واول
نقطه مركز عالمه قياس ايله ابعد نقاط اولديغندن كوكب زهره حاملي حركتيله اول نقطه يه كلدكده مركز ارضدن بغايت بعيد

وعالی اولمش اولور کذلک بو فلک ثانینک سطح مقعری فلک اولک سطح مقعرینه بر نقطهٔ مشترکده مماس در که اول نقطه‌یه حضیض دیرلر زیرا که اول نقطه مرکز عالمه نسبتله اقرب نقاط اولوب کوکب مرفوع فلک خامس حرکتیله اول نقطه‌یه نزول ایتدکده مرکز ارضه بغایت قریب و مستقل اولمش اولور پس وجه مشروح اوزره فلک اولک فلک ثانی افراز اولنوب صورت مذکوره بر افراغ اولندقده فلک اولدن بالضروره مختلف الثخن ایکی کره حادث اولور که بری فلک ثانی‌یی حاوی و بری فلک ثانی بر محوی در و کره حاویه‌نک رقتی جانب اوجه و غلظتی جانب حضیضه اولور و کره محویه‌نک رقت و غلظتی کره حاویه‌نک خلافنجه اولور و بو ایکی کره‌نک تمام فلکه مدخلاری تمام اولدقده برینه متمم حاوی و برینه متمم محوی دیرلر و هر فلکک بر مخصوص حرکتی متعین اولوب کندویه مخصوص محور و قطبلر اوزرنده دوران ایدوب دورینی تمام ایتمک ارحقق اولمغله فلک ممثل زهره دخی فلک کلی شمس اکننده کندی فلکی تخننده کندی مرکزی حولنده حرکت وضعیهٔ ذاتیه‌سیله غربدن شرقه شمس مرندن خارج المرکزی حرکتنه موافق و مطابق حرکت ایدوب کوکب زهره‌یی معا تحریک ایدر پس زهره زهرا هر برجده بر یکرمی دورت کون کیدر و بعضی برجنه تردد ایلسه آنده دورت آی اقامت ایدوب سنه‌ده بر دوره‌سن شمس ایله برابر تمام ایدر و بو کوکبک مرکز تدویری مرکز شمسدن ابدا مفارقت ایلمیوب سمت شمس ایله برابر سیر و حرکت ایلدیکی جهتدن بو کوکبک شمسدن بعدینک اکثر مسافه‌سی تقریبا نصف قطر تدویری قدر در که بعد اوسطنده سدس دور فلکک ثلثانی در یعنی تدویرینک بعدین اوسطینده ایکن شمسدن بعدی قرق درجه در ...

نوع ثالث

کوکب زهره‌نک فلک تدویری شکل و حرکتیله بلدنکه ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت بو کوکب زهره‌نک دخی تنظیم احوالنه ثلثهٔ علویه کبی تعیین مقدار مذکور ایله اکتفا ایتمیوب ارضه غیر شامل بر کوچک فلک دخی اثبات ایدوب اکا فلک تدویر دیمشلردر پس فلک تدویر فلک ممثل زهره‌ده ارضه غیر شامل بر کوچک فلکدر که بر کوکبک کندی سطحی حامل و خارج المرکز اولان فلک مائل ثانینک منطقه‌سنده مرکوزدر و بر حیثیتله مغرقدر که قطر تدویر سطحین حامله مماس و مساوی در و فلک تدویر سطح واحد برله محاط برجرم مصمت کریدر و فلک مائلک جرمنده کندی مرکزی حولنده حرکت وضعیه ایله غربدن شرقه توالی بروج اوزره دوران ایدوب برجانبنده مرکوز اولان کوکب مذکوری معا تدویر ایله آلوب کیدر و بو فلک تدویر کندی مرکزی حولنده حرکت غربیهٔ مذکوره‌سیله کوکب مزبوری بر کون بر کیجه‌ده کندی منطقه‌سنده اوچیوز التمش درجه‌سندن نصف درجه‌دن زیاده مجه تدویر و تحریک ایدر تقریبا اون طقوز بچوق آیده بر دوره‌سنی تمام ایدر و بو حرکته حرکت اختلاف کوکب و حرکت خاصهٔ کوکب دیرلر و کوکب زهره دخی سطح واحد ایله محاط برجرم کری و مصمت و منیردر و فلک تدویری بر حیثیتله مغرقدر که سطح کوکب بو تدویرک ایکی قطبی منتصفنده منطقه‌سی عندنده بر طرفنده واقع بر نقطهٔ مشترکده سطح تدویره مماسدر یعنی کوکب تماسیله جرم تدویرده واقع اولوب سطحی سطحنه تماس ایتمشدر و حاصلی بر طرفنده فلک تدویرده بیان اولنان حرکتی کبی کوکب زهره‌نک دخی تدویری جانبنده و کندی مرکزی حولنده توالی بروج اوزره حرکت وضعیهٔ دوریه‌سی اصحاب ارصاد جدیده رأی العین مشاهده ایتمشلردر

نوع رابع

کوکب زهره‌نک سرعت و استقامتی و بطؤ و اقامتی و رجوع و حیرتی و شمس ایله اولان ارتباط و احتراقاتی بلدنکه ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردر که کوکب زهره‌یه دخی کاه سرعت و کاه استقامت و کاه بطؤ و کاه اقامت و کاه رجوع و کاه سیرنده حیرت عارض و طاری اولور و بو احوالک بیانی بودر که بو کوکب فلک تدویری اعلاسنده بولندقده کندی مرکزی حرکتی فلک تدویرینک مرکزی حرکتنه توالی بروج اوزره موافقت و مرافقت ایتمسیله کوکب سریع الحرکة کورینور و چون کوکب ذروهٔ تدویردن جانبه بر مقدار میل ایدر اورمان مستقیم الحرکة کورینور و کوکب اسفل تدویره نزولده متوسط ایکن بطیء الحرکة کورینور زیرا که کوکبک کندی مرکزی نزولده اولدیغندن حرکتی کورنمز اولوب آنجق حرکت مرکز تدویر کورینور و کوکب اسفل تدویره قریب اولدقده کندی مرکزینک خلاف توالی حرکتی تدویری مرکزینک حامل حرکتیله علی التوالی اولان حرکتنه مساوی اولوب ایکی حرکت بری برینه مقابل و معارض اولمغله کوکب مقیم کورینور و کوکب اسفل تدویره نزول ایلدکده کندی مرکزی حرکتی مرکز تدویرینک حرکتندن زیاده اولوب کوکب راجع کورینور و رجعت کوکب تمام اولوب ایکی حرکت بینه مساوی اولدقده کوکب ثانیا مقیم کورینور و بعد الاقامه ینه بطیء کورینور زیرا که کوکبک

کندی مرکزی اوج تدویره صاعد اولمغله حرکتی کورنمز اولوب آنجق مرکز تدویرک حرکتی کورینور و بعد البطؤ ینه مستقیم و سریع کورینور حاصلی بو کیم کوکب کندی تدویرنده دورینی بر سیاق اوزره اختلافسز تمام ایدر زیرا که حرکات افلاک و نجوم کندی کره‌لری منطقه‌سنده نسبتله متشابه و بسیط و مستقیمدر و کوکبک رجعتی مقدم اقامتنه مقام اول و تأخرینه مقام ثانی دیرلر و اما کوکب زهره‌نک مدت رجوعی بر آی و اون بر کوندر و مدت استقامتی سکز بچوق آیدر و بو کوکبک فلک حاملی منطقة البروجدن جنوب و شماله ربع درجه قدر مائل ایکن تدویرینک دخی ذروه مرئیسی و حضیض مرئیسی فلک مائلدن کاه جنوب و شماله و کاه جانب جنوبه مائل اولوب تقریبا ایکی بچوق درجه اختلاف عرضی دخی بولنمشدر پس بو احوال ایله بو کوکب سیرنده متغیر مثالی کورینوب آنکله تسمیه اولنمشدر و نیر اعظم نسبتله بو کوکب زهره‌یه عارض اولان ارتباط و احتراقی بو وجهله بیان ایتمشلردر که بو کوکبک حرکتی حاملی ابدا حرکت خارج المرکز شمس ایله مساوی اولمغله مرکز تدویری دخی ابدا مرکز شمسه مسامت بولنمشدر پس بو دهره زهرا قرص شمسک حولنده تدویری حرکتیله دوران ایلدکجه نصف قطر تدویری قدر آنک بعدیله آنی طواف ایدوب بعدین اوسطینده کاه کاه مصباح وکاه ستاره مشعله مثالی برق اورب کاه شمس ایله محترق اولوب سیارات سائره کبی قطر شمسدن جدا دوشمیوب هر بر دوره‌سنده ایکی کره شمس ایله مقارن اولور بر کره نصف سرعتده یعنی تدویرینک ذروه مرئیه‌سنده بولندقده بلا قران و احتراقی واقع اولور و بر کره دخی نصف رجوعنده یعنی تدویرینک حضیض مرئیسنده اولدقده ابدا شمس ایله قران و احتراقی بولنور و ایکی احتراقی میاننده اولان مدت طقوز آی و تقریبا یکرمی کوندر والله اعلم بالحقیقة

نوع خامس

کوکب زهره‌نک اوج و حضیضی و رأس و ذنب عقده‌لری و طبیعت و اوصافی و مسافهٔ بعدلری و مقدار جرمی بلدنکه ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردر که کوکب زهره‌نک وجهی ایکی جوزهری نقطه‌لری منتصفنده یعنی فلک مائلک منطقة البروجدن جانب شماله غایت میلنده واقع اولمشدر که عقده راسدن طقسان درجه متأخردر و چونکه اوجات و جوزهرات بالاده بیان اولندیغی اوزره فلک بروجک حرکتنه مطابق اولان حرکات متفاوته ایله حرکت ایدرلر و اوج زهره‌نک فلک بروجده مکانی تاریخ مزبور مبدأ غیر سنه‌سنده اوج خورشید کبی برج جوزانک یکرمی یدنجی درجه‌سنده و حضیضی برج قوسک یکرمی یدنجی درجه‌سنده متعین ایکن و نقطهٔ راسی مکانی برج حوتک یکرمی یدنجی درجه‌سنده و نقطهٔ ذنبی برج سنبله‌نک یکرمی یدنجی درجه‌سنده متعین ایکن و حالا تاریخ مزبوری ایکی بیک آلتمش طقوزه کلوب تاریخ هجریه دخی بیک یوز آلتمش یدی ایکن بو اوج و حضیض و بو رأس و ذنب نقطه‌لری اوجات و جوزهرات مزبوره کبی حرکت ایدوب تقریبا سکز درجه تقدم ایتمشلردر و اما زهره زهرانک طبیعت و اوصافنده اهل نجوم اتفاق ایدوب دیمشلردر که کوکب زهره‌نک طبیعتی معتدل بارد و رطب اولوب مؤنث و لیلی بولنمغله سعد اصغر تسمیه اولنمشدر و بو کوکبه نظر العظم سرور و برسی نجیب قلنمشدر و بو کوکبک اوصافی لین و عجب و دقت و تخنث و فرح و تمنی و لعب و تغنی و جماع و تهنی و حسن خلق بولنمشدر و بو کوکب طالع دوشدیکی ظفره اوصاف مذکوره‌سی عیانا مشاهده اولنمشدر و بو کوکب حاکم لیلهٔ ثلثا و یوم جمعه بولنمشدر پس لیله‌نک و یومک اولکی ساعتلری بو کوکبه نسبت قلنمشدر و اما کوکب زهره‌نک و فلک ممثلک مسافهٔ بعدلرینه و مقدار تخن و جرملرینه اصحاب ارصاد و ارباب هندسه و حساب اتفاق ایله دیمشلردر که فلک ممثل زهره‌نک سطح محدبندن مرکز عالمه مسافهٔ بعدی تقریبا بیک کره بیک و سکز یوز آلتمش بر بیک و یوز آلتمش درت فرسخ کامل اولنمشدر و فلک مزبورک سطح مقعرندن مرکز مذکوره‌دن مسافهٔ بعدی تقریبا ایکیوز یتمش آلتی بیک و آلتی یوز آلتمش ایکی فرسخ حساب قلنمشدر و فلک مرقومک ثخنی تقریبا بیک کره بیک و سکسن یدی بیک و اوچ بیک و بشیوز ایکی فرسخ بولنمشدر و کوکب زهره‌نک جرمی تقریبا جرم ارضک اون آلتی جزؤندن بر جزؤی قدر بولنوب براهین ایله اثبات اولنمشدر والله اعلم بحقیقة الامر والحال فسبحان الصانع الحکیم القادر المتعال جل شانه

فصل ثامن

هیئت سماء ثانیده و آنده حاکم اولان کوکب عطاردک احوالنی بش نوع ایله بیان ایدر نوع اول کوکب عطاردک فلک

مثانی وهیئت وحرکتنی بلدکی ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه تسبع سیارهٔ سمواتدن
معدود فلك عطارددرکه فلك قمرك سنبله فلك ثانیدر و فلك زهره‌نك آلتنده اولوب سفلیین نامیله مشهور
اولان ایکی فلکك ادناسی و فلك قمره اقربی بولنمشدر و کوکب عطارد فقط الله حاکم اولوب ممتزج اسمیله معروف
اولمشدر و فلك مرقومك وضع وهیئتی اجزا جهتیله افلاك سائره یه نوعا مخالف بولنمغله ارباب فن هیئت کوکب
عطارد ایچون ارضه شامل اوج عدد بیوك فلك و ارضه غیر شامل بر کوچك فلك اثبات ایدوب زوتی
حسبیله احوال مختلفه‌سینی بو افلاك اربعه تعیینیله ضبط ایدوب نظامنی ویرمشلردر و اما فلك اولی فلك
کلیدرکه مرکزنده و منطقه‌ده و قطبلرده و حرکتده فلك بروجه موافق و ممثلدر بو فلك ممثلات سائره
کبی ارضه شامل و مرکزی مرکز عالم و ایکی سطح متوازی برله محاط بر جرم کریدرکه سطح اعلاسی فوقنده اولان
فلك زهره‌نك سطح اسفلنه و سطح اسفلی تحتنده اولان فلك قمرك سطح اعلاسنه مماسدر و بو فلك ممثل
کندی فوقنده و تحتنده بولنان افلاك متعدده کبی اولا فلك اعظمك حرکت سریعهٔ یومیه‌سنه تابع اولوب
حرکت اولی ایله مرکز عالم حولنده شرقدن غربه مجبورا حرکت ایدر و ثانیا فلك بروجك حرکت بطیئه‌سی قدر
کندی حرکت ذاتیه‌سیله مرکز عالم حولنده غربدن شرقه آهسته کیدر کانه فلك بروجك تحریکیله حرکت ایدر بس
اوج و حضیض و جوزهر نقطه‌لری بو حرکتله منوال مذکور اوزره هر یتمش سنهٔ شمسیه‌ده بر درجه مسافه قطع ایدر
بو عطاردك بیان اولناجق فلك مدیرنده بولنان اوج ثانی سنك غیریدر و قمرك بیان اولناجق اوجندن
و ممثلندن و جوزهرندن غیریدر زیرا که بو دورك آنلره مخالف بولنوب شرقدن غربه حرکت ایدرلر

نوع ثانی

کوکب عطاردك خارج المرکز اولان فلك مدیرینی و فلك حاملنی هیئت و حرکتلریله بلدکی ای عزیز معلوم
اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه فلك مدیر عطارد فلك ممثلیله محوی بر فلکدرکه خارج المرکز اولان فلکلری
اولیدر و ایکنجی فلکی حاویدر و افلاك اربعهٔ عطارددن ثانیدر و بو فلك مدیر حاوی اولدیغی خارج المرکز ثانینك
مرکزینی شرقدن غربه تحریك ایله ادار ایندیکیچون بوکا مدیر دیرلر و طرز مشروح اوزره خارج المرکز اولان افلاك
سائره ممثلاتی تختلرنده متمکن اولدقلری کبی بو فلك مدیر دخی ممثلك تختنی داخلنده مکان طوتمشدر و مدیرك
سطح محدبی ممثلك سطح محدبنه اوج اول نامیله مشهور اولان نقطهٔ مشترکه‌ده مماسدر و مدیرك سطح مقعری ممثلك
سطح مقعرینه حضیض اول اسمیله معروف اولان نقطهٔ مشترکه‌ده تماس ایتمشدر و فلك مدیرك مرکزی مرکز عالمدن
کندی قطری اجزاسیله آلتی درجه قدر اوج سمتنه خارجدر بس وجه مقرر اوزره فلك ممثلك فلك مدیر افراز
اولندقده ممثلات سائره‌نك متمم اولان ایکیشر کره شکلنده بعینه بو ممثلدن دخی حادث اولمشدر بعد
هذا ایکی خارج المرکزك ثانیسی کوکب عطاردك فلك ثالثیدرکه محوی فلك مدیر و حامل مرکز تدویردر و فلك
مدیرك فلك ممثلك تختنده بولندیغی هیئت مذکوره اوزره بو فلك حامل دخی فلك مدیرك تختنی درونده
تمکن ایتمشدر و حاملك سطح محدبی مدیرك سطح محدبنه اوج ثانی نامیله معروف بر نقطه‌ده یتمشدر و حاملك سطح مقعری
مدیرك سطح مقعرینه حضیض ثانی تعبیر اولنور بر نقطه‌ده مماسدر و مرکز حامل مرکز مدیردن اوج درجه
و مرکز عالمدن طقوز درجه مقداری جانب وجنه خارجدر بس طور معهود اوزره فلك مدیردن فلك حامل
افراغ اولندقده فلك مدیرده شکل مذکور اوزره ایکی کره قالورکه آنی متمم دیرلر فعلی هذا فلك عطارد بو ترتیب
و تجزیه ایله بو شکل و هیئتده افراغ اولندقده فلك عطاردده اوجین و حضیضین بولنورکه بری ممثلك جزوی کبی
اولدقلرندن اوج ممثلی و حضیض ممثلی شان و نامیله شهرت بولمشلردر و بری دخی مدیرك جزوی کبی اولدقلری جهتدن
اوج مدیری و حضیض مدیری اسمیله تسمیه اولنمشلردر و اوج و حضیض ممثلی بر اوج اول و حضیض اول دخی و اوج
و حضیض مدیری بر اوج ثانی و حضیض ثانی دخی دیرلر و هر فلکك بر مخصوص حرکتی متعین اولوب کندویه مخصوص
مرکز و محور و منطقه و قطبلر اوزرنده دوران ایدوب دورینی تمام ایتمسی امر محقق اولدیغیچون فلك مدیر عطاردهم فلك
زهره‌نك کبی ممثلی تختنده و کندی مرکزی حولنده حرکت وضعیهٔ ذاتیه‌سیله شرقدن غربه خلاف توالی اوزره اوج ثانی عطاردی

معادله ایله

معادان ایله وسط شمس مقدار حرکت ایدوب سنهٔ شمسیه‌ده بر دوره‌سنی تمام ایدر و فلك حامل عطارد دخی
فلك مدیرك تختنی داخلنده افلاك حوامل سائره کبی کندی مرکزی حولنده حرکت وضعیهٔ ذاتیه‌سیله غربدن شرقه توالی بروج
اوزره مرکز تدویر عطاردی معادله ایله ضعف وسط شمس قدر حرکت ایدوب حرکتنك نصفی حرکت خلاف توالی مدیره
معارض و مقابل اولدقده نصف باقیسی وسط شمسه برابر اولوب عطارد هر برجده اون ییدی کون مکث ایدوب
بعض برجده تردد ایلسه ایکی آی مقیم اولوب سنه‌ده بر دوره‌سنی شمس ایله معا تمام ایدر بس مرکز تدویر عطارد
مرکز تدویر زهره کبی ابدا مرکز جرم شمسه مطابق اولوب هرگز تخلف ایتمز انچون بو کوکب عطارد هم نصف قطر
تدویرندن لکن قرص شمسدن ایراغه کتمز و نصف قطری بعد اوسطندن یکرمی درجه‌دن زیاده بعده یتمز والله اعلم

نوع ثالث

کوکب عطاردك فلك تدویرینی شکل و حرکتیله بلدکی ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت بو کوکب عطاردك تحت
تنظیم احوالنده متحیره سائره کبی تعیین مقدار مذکور ایله اکتفا ایتمیوب ارضه غیر شامل بر کوچك فلك دخی اثبات
ایدوب آکا فلك تدویر دیمشلردر بس فلك تدویر فلك ممثل عطاردده ارضه غیر شامل بر کوچك فلکدرکه عطاردك
افلاك اربعه‌سندن فلك رابعدر و جرم کوکبی حاملدر و خارج المرکز اولان فلك ثالث حاملك منطقه‌سنده یعنی
ایکی قطبی متناصفنده بر طرز ایله مرکوزدرکه قطر تدویر ثخن حامله مساوی اولوب سطح تدویر سطحین حامله
زیر و بالاده بر نقطه‌ده مماسدر و فلك تدویر سطح واحد برله محاط بر جرم مصمت کریدر و فلك حاملده جرمنده
کندی مرکزی حولنده حرکت وضعیهٔ ذاتیه‌سیله غربدن شرقه توالی بروج اوزره دوران ایدوب برجانبنده مرکوز
اولان کوکب عطاردی معا تدویر ایدر و فلك مذکور کوکب مزبوری بر کون بر کیجه‌ده کندی منطقه‌سنده اوچیوز
آلتمش درجه‌سندن اوج درجه و زیاده‌جه مسافه الوبکیدی تقریبا دورت آیده بر دوره‌سنی تمام ایدر و بو حرکت حرکت
اختلاف کوکب و حرکت خاصه دخی دیرلر و کوکب عطارد دخی سطح واحد برله محاط بر جرم کری و مصمت و منیردر و فلك
تدویری جرمنده بر حیثیتله مرکوزدرکه سطح کوکب تدویرك ایکی قطبی متنصفنده منطقه‌سی عندنده بر طرفنده واقع اولوب
بر نقطهٔ مشترکه‌ده سطح تدویره تماس ایتمشدر یعنی جرم کوکب تمامیله جرم تدویره داخل بولنمشدر و فلك حاملده
برجانبنده تدویرك شرح اولنان دورانی کبی کوکب عطاردك دخی تدویر جانبنده کندی مرکزی حولنده توالی
بروج اوزره علی الدوام حرکت وضعیهٔ دوریه‌سنی معاینه ایله اصحاب ارصاد نصف نهارده بر لنان کسوف و قتنده مشاهده ایتمشلردر

نوع رابع

کوکب عطاردك سرعت و استقامتی و بطؤ و اقامتی و رجوع و حیرتی و شمس ایله اولان ارتباط و احتراقاتنی
بلدکی ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه بو کوکب عطاردهم کاه سریع و کاه استقامت و کاه
بطؤ و کاه اقامت و کاه رجوع و کاه سیرنده حیرت عارض و طاری اولور و بو احوالك بیانی بودرکه بو کوکب تدویری
اعلاسنده بولندقده کندی مرکزی حرکتی فلك تدویرینك مرکزی حرکتی توالی بروج اوزره موافق و مرافقت
ایتمسیله کوکب سریع الحرکه کورینور و چون کوکب جانب تدویره برمقدار میل ایتسه مستقیم الحرکه اولور
و کوکب اسفل تدویره نزولده متوسط ایکن بطیء الحرکه کورینور زیرا که کوکبك کندی مرکزی نزولده او لمغله حرکتی
کورنمز اولوب آنجق حرکت مرکز تدویر کورینور و کوکب اسفل تدویره قریب اولدقده کندی مرکزینك خلاف توالی
حرکتی تدویری مرکزینك حاملی حرکتیله علی التوالی اولان حرکته مساوی اولوب ایکی حرکت بری برینه معارض و مقابل اولمغله
کوکب مقیم کورینور و کوکب اسفل تدویره نزول ایتدکده کندی مرکزی حرکتی مرکز تدویرك حرکتندن زیاده اولوب کوکب
راجع کورینور و رجعت کوکب تمام اولوب ایکی حرکت ینه مساوی اولدقده کوکب ثانیا مقیم کورینور و بعد الاقامه ینه بطیء
کورینور زیرا که کوکبك کندی مرکزی اوج تدویره صاعد اولمغله حرکتی کورنمز اولوب آنجق مرکز تدویرك حرکتی کورینور
و بعد البطؤ ثانیا مستقیم و بعده سریع اولور حال بو که کوکبك کندی تدویرنده دورینی بر سیاق اوزره اختلافسز
تمام ایدر زیرا که حرکات افلاك و ما فیها کندی کره‌لری منطقه‌سنه نسبتله بسیط و متشابه و مستمردر و کوکبك
رجعتنك مقدمه اقامتنه مقام اول و مؤخرینه مقام ثانی دیرلر و اما بو کوکب عطاردك مدت رجوعی یکرمی بر کون

ووقت استقامتی اوج اکی وبش کوندر وبو کوکبک حاملی منطقة البروجدن شمال وجنوبه اوچ درجه مائل ایکن بو
دخی ذروه مرتبه سی وحضیض مرتبه سی فلک مائلنک کاه شماله وکاه جنوبه مائل اولوب تقریبا آلتی درجه اختلاف
عرضی دخی بولنمشدر وبو احوال مذکوره ایله بو کوکب دخی سیرنده متحیّر کبی کورینور آنکچون متحیّر تسمیه
اولنمشدر وشمسه نسبتله بو کوکب عطارده عارض اولان ارتباط واحتراقک بیانی بودرکه بو کوکبک
حرکت حاملی ابدا خارج المرکز شمس ایله مساوی اولدیغندن مرکز تدویری دخی ابدا مرکز شمسه مسامت بولنمشدر
پس بو کوکب عطارد قرص شمسک حولنده تدویری حرکتیله دوران ایلدکجه نصف قطر تدویری مقداری شمسدن
بعد ایلر آنی طواف ایدر بعدین اوسطینه کلدکده کاه صباح وکاه مساده مشعله مثالی برق اورر کاه شمس ایله
محترق اولور زهره زهرا کبی قرص شمسه ملازم اولوب هر بر دوره سنده ایکی کره شمس ایله مقارن اولور برکره
نصف سرعتده یعنی تدویرینک ذروه مرتبه سنده بولندقده ابدا قران واحتراقی اولور وبرکره دخی نصف رجوعنده
یعنی تدویرینک حضیض مرتبه سنده اولدقده ابدا شمس ایله قران واحتراقی بولنور وایکی احتراقی میاننده اولان مدت ایکی

نوع خامس

صحّ

کوکب عطاردک اوجی اوج وحضیضک وجوزهری عقده لرینک فلک البروجده مواضعنی وکندی طبیعت واو
وفلکنک مسافه بعدنی وکندینک مقدار جرمنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه کوکب عطاردک
اوجی ایکی جوزهری نقطه لری منتصفنده یعنی فلک مائلک منطقة البروجدن جانب شماله غایت میلنده واقع اولمغله
عقده راسدن طقسان درجه متأخردر چونکه اوجی وجوزهرات بالاراده بیان اولندیغی اوزره فلک البروجک حرکتی مثلو
اولان حرکات مثلاتیه ایله حرکت ایدرلر واوج اول عطاردک فلک البروجده مکانی تاریخ رومینک غنیم سنه سنده برج میزانک
یکرمی آلتنجی درجه سنده ایدی وحضیضی برج حملک کذلک یکرمی آلتنجی درجه سنده ایدی وبو نقطه راس جوزهری
تاریخ مذکورده برج جدینک یکرمی آلتنجی درجه سنده ایدی ونقطه ذنب وجوزهری برج سرطانک کذلک یکرمی آلتنجی
درجه سنده ایدی پس بو اوج وحضیض وبو راس وذنب دخی بالاراده کرارا بیان اولنان منوال اوزره حالا تقریبا سکز درجه مسافه
حرکت ایتمشلردر زیراکه تاریخ رومی حالا ایکی بیک آلتمش طقوزدر وتاریخ هجرت بیک یوز یتمش یدی یتمشدر واما کوکب
عطاردک طبیعت واوصافنده اهل نجوم اتفاق ایدوب دیمشلردرکه کوکب عطاردک طبیعتی منفرد بولندیغی حالده اعتدال اوزره
بارد ویابس اولوب مذکر ونهاری بولنمشدر وممتزج اولدیغی کوکبک طبیعتیله ممتزج اولدیغندن ممتزج ومنافق
نامیله تسمیه اولنمشدر وبو کوکبک اوصافی ادب وکیاست وفهم وفراست وذهن ودرایت ونطق وبلاغت ونقش
وکتابت وحساب واصابت وذکاء ودقت ورفق ورقت وهنر وصنعت وحیله وخیانت بولنمشدر وبو کوکب
طالع دوستدیکی نقطه لرنده اوصاف مذکوره سی معاینه اولنمشدر وبو کوکب حاکم لیله احد ویوم اربعا بولنمشدر
پس لیله نک وبو یومک اولکی ساعتلری بوکا نسبت قیلنمشدر واما کوکب عطاردک مقدار جرمنده
وفلک ممثلک مسافه بعدنده اصحاب ارصاد وارباب هندسه وحساب اتفاق ایله دیمشلردرکه فلک
ممثل عطاردک سطح محدبنک مرکز عالمدن مسافه بعدی تقریبا ایکیوز یتمش آلتی بیک والتی یوز الی ایکی
فرسخ حساب قیلنمشدر وفلک مزبورک سطح مقعرینک مرکز مذکوردن مسافه بعدی تقریبا سکسان ایکی بیک
وبشیوز یکرمی درت فرسخ کیل اولنمشدر وفلک مرقومک ثخنی تقریبا یوز سکسان طقوز بیک والتی یوز یکرمی
سکز فرسخ بولنمشدر وجرم کره عطارد جرم کره زمینک تقریبا اوتوز ایکی جزؤندن بر جزؤ مقداری بولنوب براهین
ایله حجم اثبات اولنوب ابعاد واجرام فقه یقینا بلنمشدر زهی قاضی حاجات کیم عطاردی کاتب
آسمانی قیلمشدر فسبحان الصانع الحکیم الخالق الباری القدیم جل

فصل تاسع

هیئت سماء دنیانی وآنده حاکم اولان قمر زیبانک احوال واوصافنی واکا متعلق اولان
اشیانی آلتی نوع ایله بیان ایدر نوع اول قمرک فلک جوزهرینی وفلک مائلنی هیئت وحرکتیله بلدرر ای عزیز

بلغ

معلوم اولسونکه

معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه سبعه سیاره نک سماوات جمله سندن محسوب فلک قمردرکه مرکز
عالمه نسبتله افلاک تسعه نک فلک اقربیدر وفلک عطاردک زیرنده تمکن ایدوب کواکب سیاره دن سیری اسرع اولان
قمر خوب منظر فقط آنده حاکم بولنوب نیر اصغر اسمیله نامدار اولمشدر وفلک قمرک فلککلیسی اجزای مختلفه یه مجزی
برکه شکل وهیئتی سیاره سائره افلاکنه نوعا مغایردر پس فلک کلی قمر درت عدد فلکه مشتملدرکه اوچی ارضه شامل
بیوده فلکلردر وبری ارض غیر شامل کوچک فلکدر وافلاک ثلاثه شامله دن ایکی اولکی فلکلرک مرکزلری مرکز عالمدر
واوچنجیسی خارج المرکزدرکه مرکز تدویری حاملدر ودردنجیسی فلک تدویردرکه جرم قمری حاملدر پس اولکره عالم
ایله متحد المرکز اولان ایکی فلکک اولکیسی ایکی سطح متوازی برله محاط وفلک ثانی یی محیط بر جسم کریدر وتحیطنده
جوزهر نامنده نقطه راس وذنب بولنمغله کندیسی جوزهر نامیله شهرتیاب اولمشدر وفلک مرکز ومحور ومنطقه
وقطبلرده وحرکتده فلک البروجه مشابه اولدیغندن ممثل نامی بولمشدر وفلک مرقومک سطح محدبی فوقنده اولان فلک عطاردک
سطح مقعرینه وسطح مقعری کندی التنده اولان فلک ثانینک سطح محدبینه مماس قیلنمشدر وبو فلک جوزهر کندی فوقنده
وجوفنده بولنان افلاک تسعه ده کبی افلاک اعظمک حرکت ذاتیه یومیه سنه تابع اولوب حرکت اولی ایله مرکز عالم حولنده
شرقدن غربه مجبورا حرکت ایدر وثانیا فلک البروجک حرکتنه مغایر ومخالف کندی حرکت ذاتیه سیله مرکز عالم
حولنده خلاف توالی اوزره کندی فلکلریله شرقدن غربه کیدر برکون برکیجه ده اوچ دقیقه دن زیاده حرکت
ایدر وبوکا حرکت راس وذنب دیرلر وکره عالم ایله متحد المرکز اولان ایکی فلکک ایکنجیسی فلک اولک جوفنده
یعنی زیرنده ایکی سطح متوازی برله محاط بر جرم کری الشکلدر اکرچه مرکزی مرکز عالمدر لکن منطقه سی
منطقة البروجه مسامت اولان فلک ممثلک منطقه سندن جانب شمال وجنوبه بش درجه مائل اولدیغندن
فلک مائل نامیله شهرت بولمشدر وبو فلک مائل فلک جوزهرک سطح مقعری زیرنده قرار ایدوب
سطح محدبی انک سطح مقعرینه وسطح مقعری عناصر اربعه نک اعلاسی اولان کره نارک سطح محدبنه مماسدر
وفلک مائل قمرک دخی حرکت اولی وثانیه قسریه سندن غیری کندی حرکت ذاتیه سیله مرکز عالم
حولنده خلاف توالی اوزره شرقدن غربه دوزنده بولنان فلکلریله معدل النهاردن ومنطقة البروجدن وقطبلرندن
مبل مذکوری قدر مائل بنقطه منطقه وقطب اوزرنده برکون برکیجه ده اون بر درجه دن زیاده حرکت ایدر وبوکا
حرکت اوج قمر دیرلر

نوع ثانی

قمرک بیکرده فلک حاملنی هیئت وحرکتیله بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردرکه قمرک فلک
ثالثی فلک حاملدرکه رسم معهود اوزره خارج المرکز اولان افلاک سیاره سائره ممثلات تخلخلنده جایکیر
اولدقلری مثالی بو فلک حامل دخی فلک مائلک ثخنی داخلنده بر طرز ایله متمکندرکه سطح محدب حاملی
سطح محدب مائله اوج اسمیله مسمی اولان بر نقطه مشترکده مماس اولمشدر وسطح مقعر حامل سطح مقعر
مائله حضیض نامیله ملقب اولان بر نقطه مشترکده تماس ایتمشدر وفلک مرقومک مرکزی مرکز عالمدن کندی
قطری اجزاسیله اون درجه وبر ربع جانب اوجنده خارجدر پس منوال مذکور اوزره فلک مائلک فلک
حامل افراز اولندقده مائلک ایکی معهود کره قالورکه متمم فلک مائل درلر وبو فلک حامل حرکات ثلثه
قمریه سندن غیری فلک مائلی ثخنده کندی مرکزی حولنده مائل منطقه سنه مسامت منطقه ده
ومحورینه موازی محور اوزرنده حرکت وضعیه ذاتیه سیله غربدن شرقه توالی بروج اوزره برکون
برکیجه ده یکرمی درت درجه دن زیاده جه مرکز تدویر قمری معا تحریک ایله دوران ایدر چونکه بو فلک
حاملک بو توالی اوزره اولان حرکت غربیه سنک اون بر درجه سنی زیاده جه سنه فلک جوزهرک وفلک
مائلک خلاف توالی اولان حرکت غربیه لری مقابلکلوب معارض اولوب کیرو کتوردر پس حامل قمرک توالی اوزره
تقریبا اون اوچ درجه حرکت یومیه سی قالور وسریع السیر اولان قمرک فلکی اصغر افلاک شامله اولمغله بروج
اثنی عشردن هر برنده تقریبا ایکی کون وثلث کون قدر مکث ایدوب یکرمی سکز کونده فلک بروجی
بر دوره سن تمام ایدر ویکرمی طقوز کونده برکره شمسه ایریشوب آنکله محاق اولور او اجتماع شهور قمریه ده

حرکت

بری یکرمی طقوز وبری اوتوز کون رویت حسابیله حساب اولنور و اعتدالینه قریب اولان غروب ایله اهالی اقالیم شمالیه
قصود ادیم ده اولانغروب ایله اهالی اقالیم جنوبیه یعنی خط استوایه قریب اولانلره هلال آسان کورینور زیرا که مدارات
یومیه بو شمالیه ده مائلدر و اول جنوبیه ده قائمه یه قریبدر پس قمر غروب شمس عقبنجه نزول ایتمیوب افقدن عالی اولور

نوع ثالث

قمرك فلك تدویرینك شکل و حرکتنی بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردر که قمرك فلك رابعی
انك فلك تدویریدر که ارضه غیر شامل بر کوچك فلکدر و قمرك کندوسی حاملدر و فلك خارج المرکز منطقه سنك مرکزی
بر جهتینده مرکز قدر که قطر تدویر سطحین حامله مماس و مساویدر و فلك تدویر سطح واحد برله محاط بر جرم مصمت
کریدر و فلك حامل المجرجیننده کندی مرکزی حولنده خلاف توالی اوزره حرکت وضعیه ایله شرقدن غربه دوران
ایدر بر جانبنده مرکوز اولان قمری معا تدویر ایله الوب کیدر پس تدویر قمر ایله بر خمسه متحیره نك
خلافنه حرکت ایدر و بو فلك تدویر کندی مرکزی حولنده حرکت شرقیه مذکوره سبیله جرم قمری بر کون
بر کیجه ده کندی منطقه سنك اوچیوز التمش درجه سندن اون اوچ درجه قمری تحریك ایدر و یکرمی سکز کونده
حاملی کبی بر دورینی تمام ایدر و بو کا حرکت اختلاف و حرکت خاصه دیرلر و کوکب قمر دخی سطح واحد برله محاط بر جرم
کری الشکلدر و کندوسی مصمت و مظلم و ازرق و مصقلدر و خمسه متحیره کبی رسم سابق اوزره فلك تدویری جرمنده
بو قدر حیثیتله مغرقدر که سطح قمر تدویرینك ایکی قطبی منتصفنده منطقه سی عندنده بر جانبنده واقع بر نقطه مشترکه ده
سطح تدویره مماسدر یعنی جرم قمر تماسیله جرم تدویرده واقع اولوب سطحی سطحنه تماس ایتمشدر و فلك
حاملك بر طرفنده فلك تدویرك بیان اولنان حرکتی کبی کره قمرك دخی تدویری طرفنده کندی مرکزی حولنده
خلاف توالی بروج اوزره حرکت وضعیه سی و دوران شرقیه سی اصحاب رصاد رأس العین مشاهده ایتمشلردر
لا ساکن فی الافلاك ثبوت کمشدر در و بو تدویرك محیطی اوزرنده بو قمرك مرکزی حرکتی حاملك محیطی
اوزرنده تدویرك مرکزی حرکتندن اقل اولدیغندن ابدا کوکب قمر نه راجع بولنور و نه مقیم کورینور آنجق ذروه
مرئیه سنده بطء التسیر مشاهده اولنور و کوکب قمرك فلك حاملی منطقه سی فلك مائلی منطقه سنه مسامت اولوب فلك
تدویرك ذروه سی دخی فلك حاملی منطقه سنه ملازم بولندیغی جهتدن بیانی سبقت ایدن فلك مائلك فلك البروج منطقه سندن
شمالا و جنوبا اولان بش درجه میلندن غیری کوکب قمرك عرضی بولنماز و سیاره سائره کبی اختلاف عرضی اولماز
زیرا که قمرك مائلی و حاملی و تدویری سطح واحده بری برینه مسامت و مطابق بولنوب بری برندن
مرکزی منحرف و مائل اولماز و بو افلاك اربعه مذکوره ایله احوال قمر نظام بولمشدر

نوع رابع

نیر اعظمه نسبتله نیر اصغر اولان قمره عارض اولان احوالی بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل
هیئت دیمشلردر که شمسه نسبتله قمره عارض و طاری اولان احوالك بریسی محاقدر اعنی بزه توجه ایدن
وجهی شمسك اوزرینه واقع اولان نوردن خالی اولمسیدر بو فقط شمس ایله قمرك میاننده ارضك حائل اولمسیله محاق
اولماز زیرا که نیرین آره سنده حیلولت ارض خسوفدر محاق دکلدر و قمرك بر حالی دخی ازدیاددر اعنی قمرك شمسدن
تباعدی سببیله نور منیری وجه مذکورنده زیاده کورنمسیدر و بر حالی دخی تربیع اولدر اعنی قمرك بزه مواجه اولان
وجهنك نصفی قبل الکمال نور شمس ایله منور اولمسیدر و بر حالی دخی کمالدر اعنی نور مذکورك ازدیادی تمام اولمقدر و بر
حالی نقصاندر اعنی قمرك شمسه بعد الکمال تقاربی حسبیله نور مرقومك وجهندن بوردن ناقص اولمسیدر و بر حالی
دخی تربیع ثانیدر اعنی قمرك بزه مواجه اولان وجهنك نصفی بعد الکمال منور قالمسیدر و قمرك بر حالی دخی شمسی
کسوف ایتمسیدر اعنی شمس ایله بزه مواجه اولان وجهی کلیسنی یا بعضیسنی قمرك بزدن ستر ایتمسیدر و قمرك
بر حالی دخی کندی منخسف اولمسیدر اعنی شمس ایله قمرك میاننده ارضك حائل اولمسیله قمرك کلیسی یا بعضیسی کندیده
واقع اولان نور شمسدن خالی قالمسیدر و قمرك بو احوال مذکوره سنك بیانی بودر که چونکه جرم قمر کندی
نفسنده ازرق و لاجوردی کونه سیاهده مائل و آینه پولاد کبی مظلم و کثیف و سطحی منجلی براق و رطوبتلیدر

شمسه دركه

شمسه درکه عین بیلدیکی کدیکی نوری مقابلنه عکس ایتمکه قابلدر پس کره قمر نور و ضیاسن آنجق شمس
منیردن مستفید اولوب آکا مواجه اولان نصفنك اکثری ابدا ضیا بولمشدر و اکر آره لرنده حیلولت ارض
مانع اولمازسه بر حال اولمشدر و کره شمس کره قمردن اعظم اولدیغندن قمرك نصفندن اکثری ضیا ویروب نصفی
افقی مظلم قالمشدر و ظل ارض شکل مخروطا اولوب فلك زهره نك سطح مقعرنده نهایت بولمشدر و ظلك رأس مخروطی
منطقه البروجه مسامت اولمق لازمدر زیرا که مرکز شمس منطقه خارج المرکزنده ابدا سطح منطقه البروجه ملازمدر
پس عند الاجتماع اعنی شمس ایله قمر فلك بروجك بر موضعنده بولنسلر قمر بزوملا شمس آره سنده واقع اولوب
نصف مظلمی بزه مواجه کلور و قمرك نصف منورندن بزه بر نسنه کورنمز اولور پس محاق بودر و چونکه
سیر سریعیله شمسدن اون ایکی درجه قدر کچوب آندن بعید اولور و قمرك نصف منوری بر مقدار بزه میل ایدر
و آنك بزه بر جانبی کورینور پس هلال بودر و بو محاقدن بر کون حکمه اولور زیرا که قمر بر کون بر کیجه ده اون اوچ
درجه قدر ثابت اولدیغی اوزره حرکت ایدر و شمس هر اول مدت ایچنده بر درجه حرکت ایدر پس قمر شمسدن هر کون
اون ایکی درجه قدر تباعد ایدر بعد الهلال قمر شمسدن یوما فیوما اون ایکیشر درجه بعید اولدقجه قمرك شمسه
قریب اولان طرف غربی سندن یکانصف منورینك بزه میلی زیاده اولور پس ازدیاد بودر و بعده قمر شمسدن تباعد ایتدکجه
ضیاسی هر کیجه بزه نسبتله زیاده اولوب ربع دور اولان اوچ برج قدر آندن بعید اولدقده قمرك نصف وجه
منوری کورینور پس تربیع اول بودر بعده شمسدن تباعدله بروج سته قدر قطع ایلدکده قمر شمسه مقابل اولمغله
بزلر ایکیسنك میاننده بولنورز نصف منوری تمامیله بزه توجه ایدر و قمر بدر منیر اولور پس کمال بودر بعده
قمر مقابله دن منحرف اولدقده فلکك نصف آخرنده یوما فیوما شمسه قربیتی حسبیله نصف مظلمی جانب غربیسندن
یکا شیئا فشیئا بزه میل ایدر و مقداری نصف منوری جانب شرقیسندن شمسدن یکا کیدر و بزه نسبتله ظلمتی زائد
و نوری ناقص اولور پس نقصان بودر و بعده قمر شمسه تقرب ایتدکجه ظلمتی هر کیجه زیاده اولوب ایکیسنك
آره سنده ربع دور فلك قالدقده قمرك تکرار بزه نصف وجه منوری کورینور پس تربیع ثانی بودر بعده قمر شمسه
یوما فیوما قریب اولدقجه ظلمتی شیئا فشیئا زیاده اولوب نوری نقصان بولور تا که اجتماع شمس ایله ثانیا محاق اولور
و قمر بو احوالده بو منوال اوزره سیر منازل و قطع بروج ایدر که کاه شمسه مقابل و کاه مقارن اولمسیله تقریبا هر یکرمی طقوز
بچق کونده بر کره نیر اعظمه منحرف و محاذی اولور ذلك تقدیر العزیز العلیم فسبحان الصانع الحکیم والقادر القدیم

نوع خامس

نیر اعظمه نیر اصغرله طاری اولان کسوفی و نیر اصغره حیلولت ارض ایله حاصل اولان خسوفی و قمرك اوج
میاننده توسط شمسی و حرکت اوج و حضیض و جوزهر قمری بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردر
بو کره قمر کندی نفسنده کثیف و مظلم اولدیغندن درکه شمس ایله اجتماعی وقتنده فلك مائلك حاصل اولان رأس و ذنب
عقده لری عندنده منطقه البروجدن طریق شمسه مصادف اولسه جرم قمر بزوملا شمس آره سنده حائل اولوب ضیاسنك
کلیسنی یا بعضیسنی بزدن ستر ایدر پس کسوف شمس بودر و آنك وجهنده ظاهر ایدن سواد جرم قمرك لونی درکه حین
کسوفده سواد شمس مغرب جهتندن بدء ایدر زیرا که حرکت غربیه قمر حرکت غربیه شمسدن وجه مشروح اوزره زیاده
اولدیغندن قمر مغربدن کلوب شمسه ایرشوب حائل اولور بعده آنی کچدکجه نیر مشرقدن شمس منیر بتدریج
جهتندن انجلایه باشلر و بو حالت کسوف حیلولت قمردن حادث اولدیغندن درکه کسوف شمس ابدا قمرك محاقی
حالنه مخصوص اولوب سائر احوالده اصلا بولنمشدر و اما خسوف قمرك بیانی بودر که اکر کره قمر استقبال وقتنده ذکر اولنان
رأس و ذنب عقده لری عندنده منطقه البروجدن ایکی جزء مقابل عرضنده یعنی محاذاتنده شمس ایله مقابل اولسه کره ارض
ایکیسنك میاننده حائل اولوب قمرك شمسه مواجه اولان وجهنده ظل ارض واقع اولور و ضیای شمس قمرك کلیسنه
یا بعضنه واقع اولدیغی مقدارینه واصل اولمیوب ظلمت اصلیه سی اوزره قالور پس خسوف قمر بودر و قمرك انخسافی و انجلاسی
ابدا مشرقی طرفندن ظهور ایدر زیرا که شمسك حرکت شرقیه سیله حرکت ایله ظل مخروط ارضك جانب غربیسندن کره قمر حرکت
غربیه سیله مغرب طرفندن واصل اولوب قمرك اول طرفنه قبیسی ظله داخل اولوب ابتدا اول طرفی منخسف اولور کذلك اولا قمرك

مرکز شرقیسی ظلمته عبور وخروج ایدوب ینه ابتدا اول اطرافی انجلا بولور وبو حالت خسوف حیلولت ارضله
حاصل اولدیغندن کرکمی خسوف قمر ابدا بدر وکمالی حالته مخصوص اولوب سایر احوالنده هرکز آکا خسوف
عارض اولمیه جکدر وینه شمسه قیاس ایله قمره عارض اولان احوالدن بری بودرکه شمس حرکت وسطیه سیله حرکت
ایلدکجه قمرده اوجیله مرکز تدویری میاننده ابدا توسط ایلر زیرا کر قمرک مرکز تدویری کندی اوجنده ایکن مرکزی
شمس ایله فلک بروجک بر نقطه عندنده مقارن اولسه لر بعده اول نقطه دن قمرک فلک جوزهر ایله فلک مائلی خلاف
توالی اوزره حرکتلریله اوج قمر شرقدن غربه ومرکز تدویر اول نقطه دن توالی بروج اوزره غربدن شرقه حرکت ایدیلر وشمس
دخی علی التوالی غربدن شرقه حرکت ایدر تقدیرا اولی برلر اول ایکی حرکت اوج قمرله غربه وحرکت حامل مرکز تدویر قمر ایله شرقه
اولیله بر طرز و طور اوزره حرکت ایدرلر که ابدا شمس منیر ایکیسی میاننده متوسط بولنور وبو توسطک لازمی کلورکه مرکز تدویر
قمر شمس ایله ایکی تربیع اوقاتنده کندی حضیضنده بولنه واستقبال واجتماع اوقاتنده قمر کندی اوجنده بولنه
پس مرکز تدویر قمر هر بر دوری وسطیسنده ایکی دفعه اوجنه صعود ایدوب ایکی کره حضیضنه
نزول ایدر ذلک تقدیر العزیز العلیم دیمی صانع حکیم جل جلاله العظیم وعم نواله الکریم اما قمرک اوج
وحضیضی ومائلیله ورأس وذنب عقده لری ممثلیله متحرک اولدقلری علتلک اوجات وجوزهرات سائره کبی
فلک بروجک مواضعی متعینه دکلدر بلکه حرکت مائل وممثل ایله سیار ودوار در

نوع سادس

اکر اصوزک طبیعت وصفاتن ومقدار جرمن وبعد فلکن بلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل نجوم اتفاق
اوزره دیمشدرکه بو کوکب قمرک طبیعتی اعتدال اوزره بارد ورطب اولوب مؤنث لیلی بولنمشدر وسعد متوسط
نامیله تسمیه اولنمشدر وبو قمرک اوصافی ضعف وعجز وعی وجهل وتهاون وعجله ونمیمه واخبار واقاویل وحرکت
وصوت بولنمشدر وقمر طالع بولندیغی نطفه لرده اوصاف مذکوره سی مشاهده اولنمشدر وقمر حاکم یوم اثنین
ولیله جمعه بولنمشدر پس اول یومک وبو لیله نک اولکی ساعتلری آکا نسبت قلنمشدر واما کوکب قمرک جرمی
مقدارنده وفلکی ومائلک مسافه بعدلرنده اصحاب ارصاد وارباب حساب واهل هندسه اتفاق اوزره دیمشلردرکه
فلک جوزهر قمرک یعنی محدبنک سطح محدبنک مرکز عالمدن مسافه بعدی تقریبا سکسان ایکی بیک وبشیوز یکرمی
دورت فرسخ کیل اولنمشدر وفلک مائل قمرک بوریکی سطح مقعرینک مرکز مذکوردن مسافه بعدی تقریبا سکسان ایکی بیک وبشیوز
قرق آلتی فرسخ حساب اولنمشدر وبو فلک جوزهرک ثخنی تقریبا دورت بیک وطقوز یوز یتمش سکز فرسخ بولنمشدر وفلک
مائل قمرک سطح محدبینک مرکز عالمدن مسافه بعدی تقریبا سکسان ایکی بیک وبشیوز قرق آلتی فرسخ کیل اولنمشدر
وفلک مزبورک سطح مقعرینک مرکز مذکوردن مسافه بعدی تقریبا اوج بیک ویوز طقسان سکز فرسخ حساب
قلنمشدر اکر بو مسافه محسوبه دن نصف قطر ارض طرح اولنسه که اول بیک ایکیوز یتمش ایکی فرسخدر پس دوری منتهی
هر طرفندن فلک قمره وارنجه دکین ما بین الارض والسماء تحقیقا قرق بر بیک وطقوز یوز یکرمی آلتی فرسخ
قالورکه تقریبا اوتوز ایکی نصف ارض مقداری مسافه علیادر وبو مسافه درکه عالم کون وفساد وجهان
حدوث وتغیرات اشیادر ومکان عناصر وموالید ومحل کائنات جو سمادر وعالم صورت وشهادت ومواضع
ضیق وعنا وداد دنیادر وفلک مائل قمرک ثخنی تقریبا اوتوز طقوز بیک واوچیوز قرق سکز فرسخ بولنمشدر
واما جرم کره قمر جرم کره زمینک تقریبا قرق ایکی جزؤندن بر جزؤ مقداری بولنوب بیان اولنان افلاک ونجومک
ابعاد وجرملری ادبعه مناسبه ایله اصحاب ارصاده عیان اولوب نیجه دلائل حسابیه وبراهین هندسیه ومجلات
عقلیه ایله بالجمله اثبات اولنمشدر واهل بلنمشدر پس بالاده بیان اولنان هیئت اسلامده ابعاد واجرام سموات
وارضینی بشر بورلیلق یول ایله تعریفدن مراد تعیین عدد دکلدر که کیل مقادیر اعتبار اولنه بلکه عظمتلرنده
مبالغه دن کنایه در زیرا که قدرت باری بی نهایه در والله اعلم بما فی ملکه

فصل عاشر

بو فصلده

یعنی اصوزک اعنی کوکب قمرک قدرت باریله تأثیراتن وبو نوع اعتبار ایله اختیاراتن وسبعه سیاره نک
تأثیرات ساعاتن وافلاکک اعداد واصوات ونغماتن وحرکات حراکیلر دوائر مرسومه اعتباراتن وتأثیرات مبدأ
تأثیراتن بش نوع ایله بیان وعیان ایدر **نوع اول** کوکب قمرک قدرت باریله تأثیراتن بیلدیرر ای عزیز
معلوم اولسونکه اهل حکمت اتفاق اوزره دیمشلردرکه تقدیر عزیز قدیر ایله اجرام علویه نک علی
مراتبهم اجسام سفلیه ده انواع تأثیراتی اولمغله اغلب تأثیرات شمسک حرارتیله بولندیغی کبی قمرک
دخی اکثر تأثیراتی رطوبتیله بولنمشدر فعلی هذا خلاف عادت بو کوکب قمره کندی قدرتیله نیجه خاصیتلر بخش
ایتمشلکر جمله دن بری چون قمر افق بحردن طلوع ایدر ماء بحر آنکله مد اولوب ساحلدن اقبال ایدر وقمر نصف
نهار بحره کلدکده مد بحر نهایت بولور پس قمر نصف نهاردن منحط اولدقده ماء بحر سواحلندن جزر اولوب چکیلور تا قمر
افق بحره نزول ایدنجه ده دک چون قمر افقدن ایندی جزر ماء نهایت بولور پس بو منوال اوزره جزر ومد اولور وخواص
قمردندرکه قمرک ازدیادی زماننده یعنی آیک نصف اولنده کثرت سخونت ورطوبتله عروق دمله ممتلی اولوب ابدان
حیوان وانسان قوت بولور اما کمالدن قمرک حکمی یعنی آیک نصف ثانیسنده غلبه بروکدن ونسوسیدی اخلاط اربعه عروقده
بولنمغله دم عروقدن آز قالوب نشو ونما اقل اولور وابدان حیوان وانسان ضعیف بولور وخواص قمردندرکه آیک نصف اولنده
مریض اولنلرک ابدانی قوتلی بولنوب اغلبنک مرضی دفع اولور وآیک نصف ثانیسنده مریض اولنلرک ابدانی ضعیف اولوب
امراضی قوت بولور وخواص قمردندرکه نور قمرک ازدیادی ایامنده ذوی الارواحک مغزسرلری زیاده اولوب نقصانی
ایامنده مغز روس دخی نقصان بولور وخواص قمردندرکه ماهتابده انسان قمره قارشو اویوسه باجوف اولور سر بدننه
رخاوت وکسل کلوب صداع وزکام حاصل اولور وخواص قمردندرکه ماهتابده لحوم حیوانات قالسه زمان قلیلده
طعم ورایحه سی متغیر اولور وخواص قمردندرکه نور قمرک زیادی ایامنده بحار وانهارک ایچنده سمک سمین اولوب
وجه مایه صعود ایدر ونقصانی ایامنده سمک ضعیف اولوب قعر مایه کیدر وخواص قمردندرکه آیک نصف اولنده
حشرات ارض آنک یوزینه کلوب کثرت بولور وسباع اکل اجسادده حریص اولور وآیک نصف ثانیسنده حشرات
وسباع اموری بر عکس اولور وخواص قمردندرکه آیک نصف اولنده غرس اولنان اشجار زیاده نشو ونما بولور ونصف
ثانیسنده غرس اولنان ضعیف اولور یاقورر وخواص قمردندرکه آیک نصف اولنده جمیع فواکه ورباحین واعشاب
ونباتات اکثر نشو ونما بولوب الوانی زیاده اولور وخواص قمردندرکه آیک نصف اولنده قاش وکتان وبنات
یابس اوزرینه نور قمر واقع اولسه زیاده چوروب پاره لنور ونصف ثانیسنده قلیل اولور وخواص قمردندرکه
کره مصیقل قمر آینه مثالی کرهٔ ماء وارضه مقابل ومواجه بولندیغی بحر وبر وجزائر وسواحلین وسفن وامواجن
وجبال ووهادن وقری وبلادن جمیع اشکال والوانیله واشخاص واحوالیله بر عکس ایدوب کوستررز واصحاب
رصاد اول آینه ده وجه ارضی تمام سیر ایدرلر لکن اول مرآت صافی بزدن بغایت بعید اولدیغندن اشکال
اشیا تشخیص اولنمیوب آنک وجهی بو عکوس ایله مغبر اولوب مکدر کورینور آکا کلف قمر دیرلر
وسیارهٔ سائره نک صفات مذکوره سنک ساعات مخصوصه سنده اشباح وارواحه تأثیرات خفیه سی بیان
اولنان تأثیرات نیرینه اعنی خواص شمس وقمره قیاس اولنمشدر حاصل بو که عالمک جمیع اجزاسنک مؤثر حقیقی نجوم
خولق تعالی بلنمشدر وبو افلاک ونجوم وبدایع دولاب وآلات خیالات تعالی بولنمشدر پس بو احوالی تفکر وتذکر معرفت مولایه
هادی وباعث اولمق ایچون وحکمتی انسانه بولنمق ایچون افلاک ونجوم احوالی بو معرفتنامه ده بو مقدار بیان ایله
کتابت قلنمشدر **نظم** حمد اول الهه که یکتادر اول دخی دانا وتوانادر اول آکا مخصوص مسلمدر
هم موبه مو جمله امور عالم منصرف اودر اشیایه تمام نه خواص آرده هر کسنه عوام

نوع ثانی

کوکب قمرک بروج اعتباریله اولان خواص واختیاراتن بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل
نجوم قمرک قومک هر بر برج ایله بشقه بر تأثیرینی تجربه ایله کلرن تقویم ایله تحریر ایتمشلردر پس
اول تقویم بوندن اقدم لسان ترکیده نظم ایتمش ایکن اول منظومه مرغوب بو مقامده یازمق مناسب کورلمشدر

نظم بسمك اللهم يا حق الخطير
او رسول وآل وصحبينه مدام
چار عنصر اوزره نه چرخ كران
مركز ارض اولمش اثقالی جذوب
چرخ اعظم كيم محيط جمله‌يه
كوننده بر دور ايتمه‌ده بر شوقدر
هم ايچنده اولان افلاكی بيله
قطب عالم اوزره دورنده اولوب
هب ثوابته اول اولمش محتشم
اولسه يتمش بيك يلده بر درجه
مشتری هم غربدن شرقه كيدر
بر ييل اون برآيده بر دوره كيدر
غربدن شرقه كونش داخی كيدر
غربدن شرقه عطارد هم كيدر
غربدن شرقه دخی آی دور ايدر
صان قاوون اون ايكی ديلم بولنور
چون حمل ثور ايله جوزا در بهار
هم شتا در برج جدی ودلو وحوت
بو بروجه ايتمدين تحويل كون
يای حزيران وتموز وطباخ حار
بل هر آيده فتقی برجه كون كيده
اولمش اياى اوتوز بر كون نهار
اول برج حمل نوروز اولور
اولمش اياى اوتوز كون ای نجيع
ماه مايس آخر فصل بهار
برج جوزاده اوتوز بر كون كيده
اون برنده شمس هم تحويل ايده
اولمش اياى اوتوز بر كون تمام
بل اغستوس آخر صيف اول زمان
سنبله برجن اوتوز بر كون كيجه
اون ايكنجی كون كونش تحويل ايده
اول كيجه يه هم برابردر او كون
اون ايكنجی كون كونش تحويل ايده
اول اوتوز كوندر تمام اول ماهدر
ماه كانون اول فصل شتا
اربعينك اولی اول كون اولور
اوسطی كانون ثانيده فيشلد

ابتدا نا اختيارات القمر
بعده دير حقی باكمال ای بكم
قابله مش يری بر نصيق طبقات
اول وسطده مركز عالم همان
جامد اطلسده ديمه الجمله
هم يكرمی دورت ساعتده مدام
دوندررر كنديله شرقی غرب ايله
چرخ ثامنده اون ايكی برجی يلده
قطب عالمدن جدا قطب اوزره هم
غربدن شرقه زحل داخی كيده
اون ايكی يلده همان بر دور ايده
چرخ ثامن قطبی طوغروسنده تام
يلده بر اون ايكی برجی قطع ايده
جمله نك تحتنده دور قمر
دوره سن يكرمی سكز كونده كيده
هر قسم بر برج آيده اصل اولور
فصل يای سرطان اسد سنبله دار
اون ايكی برج اون ايكی آيده مدام
اون كون اقدم روم آين بالغلطتون
هم خريف ايلول وتشرينين تمام
هر آيك فاچنده كون تحويل ايده
اون برنجی كون كونش تحويل ايده
بس برابر اول شب اول روز اولور
عاشرنده شمس هم تحويل ايده
بل اوتوز بر در اكاايل ونهار
بل حزيران اول صيفای بسر
سرطان برجن اوتوز بر كون كيجر
اون ايكنجی كونی كون تحويل ايده
اولمش اياى اوتوز بر كون همان
ماه ايلول اول فصل خريف
برج ميزان ايچره اوتوز كون كيده
ماه تشرين اول اوسطدر كوره
برج عقربده اوتوز كونده كيجر
اون برنده شمس هم تحويل ايده
هم اوتوز بر كون آنی بيل ای فتا
كون دونر اوزانمه‌يی شبدن اكور
هم اوتوز بر كوندر آنی صاينك

حمد لله چوق صلوة چوق سلام
اهل هيئت قويده بوديد بكم
بس بصل مثلی اولور مجموعی طوب
هر جهتدن اسفل اول نقطه همان
هر جهتدن اولحد فوقيدر
شرقدن غربه ايدر دورين تمام
كيجه كوندز هم طلوع وهم غروب
منطقه ده هر برينی سهم قيل
غربدن شرقه دوندرا هسته جه
اون ايكی برجی اوتوز ييل قطع ايده
غربدن مريخ هم دوران ايدر
شمس هم چرخيله دور ايلر مدام
يلده بر هم چرخ زهره دور ايده
سرعت اوزره كندی چرخيله دونر
چرخ ثامن اون ايكی قسم اولور
كون هر اوچنده ايكی بر فصل اولور
فصل كوز ميزان وعقرب قوس طوت
روم آين اون كون اقدم بيل تمام
بل بهار آذر ونيسان وايار
قيش دو كانون وشباط اولمش تمام
ماه آذر اول فصل بهار
هم حمل برجنده اوتوز كون كيدر
ماه نيسان اوسط فصل ربيع
برج ثور ايچره اوتوز بر كون كيده
اون برنجی كون كونش تحويل ايده
هم اوتوز كون اون اوچنده كون دونر
ماه تموز اوسط صيف ای همام
هم اسد برجن اوتوز بر كون كچر
اون ايكيسنده كونش تحويل ايده
اولمش اياى اوتوز كون ای ظريف
برج ميزان اولينه كلسه كون
ايرمش اياى اوتوز بر كونده وزه
بل كوزك تشرين ثانی آخری
برج قوس ايچنده اوتوز كون كيده
اون برنده برج جديه كون كلور
برج جدك ايچره كون اوتوز كون قالور
عاشرنده برج دلوه كون كيده

هم اوتوز كونده او برجی قطع ايده
سال رابع دورت ربع بر كون اولور
هم اوتوز كونده او برجی سير ايده
ابتدای سال شمسی مارت بل
هر بری بر آيه مخصوص اوكده ظرف
لادر ايلول ود و تشرين باوها
هر آيه هوز ابجد هو ايله عد
بيك بوز آلتمش اكيده تاريخ سال
هم بوترتيب اوزره دائم دور ايده
كيم اوتوز اوچ ييل اوتوز اوچ سالدن اولور
حرفنی جمع ايت بازار حرفيله هين
ايكی هفته ددنم كون غايت بولور
غرة شهر قمر درهم هلال
بارجب شعبان دال ها رمضان
هر بری برسنه حاكم اولان
ابرلنی بيل حاكم سالدن الف
حرفنی حاكمدن جمع ايت غره بولن
ابتدا شمسك مكانك بولمسن
آی كيدر اون اوچ درجه اول زمان
بس شهور دومده بل شمس جای
ماهده نه برجده قاچيك سير كاه
باآيك كيچمش شبك تضعيف قيل
فتقی برج اولمش دخی بل شمس جای
چون حمل برجنده خوش بولنمش آی
قيل تجارت هم بنا خير وصلاح
سرطانده خوشدر ارسال خبر
زرع وتعمير وحجامت بخشيدر
كلسه مه ميزانه قيل بيع وشرا
عزلت وصمت وفراغ اعتكاف
كلسه برج جديه قيل صيد وشكار
وضع بنيا ودخول بلده خوب
بيك يوز آلتمش اكی تاريخده تام
حقده هر حالده توكل قيل همان

بل قبشن صوكی شباطی كوچدر آی
بس شباط ايكرمی طقوزی بولور
چون حمل برجنده كون فيروز اولور
هم شهور رومی استخراج قيل
مارت ها آبريل الف جيم مايس آك
هم دو كانون زا جيم شباط واوغما
كيم بو يكرمی سكز حرفك كيری
مارتده در بازار ابجد لفظنده دال
اولسه آزاده محرم براو ييل
سال محرم له اوتوز دورده بولور
ابتدای هفته در يوم احد
غره سی اول آيك اول كوندن اولور
زا محرم باصفر جيم ها درآى
زا بی شوال هجده القعده الحجة جيم
بيك يوز آلتمش اكيده چونكه سال
دوره دائمدر هيچ اولماز تخلف
غره شهر هلالی هم تمام
تا بروج ماهی آنك بيله سن
ای كوزی هر كون اون ايكی درجه
قاچ كيجه كچمش هلال اول ماهی
آنده ايكی مده ايشده اختيار
بش عدده هم ضم ايده قاچ اولدی بل
شمسدن باشله بش هر برجه وير
هر ايشی بزا ايمكی سن بخشی صاحب
كلسه مه جوزايه قطع ايده نبات
شرب مسهل بخشيدر نقل سفر
سنبله برجنده اولسه كی جديد
ايله صحبت ديكله الحاج دوا
قيل حجامت كلسه برج قوسه آی
حفر آبار وزراعت ايله كار
حوته كلسه ايله دريايه سفر
بو كتابی يوز بيت ايچره تقويم اختتام
عالم اجسامی چون بولدك خيال

اوچ ييل ايكرمی سكز كون ربع صاد
تاسعنده برج حوته كون كيده
ييل تمام اولوب نوروز اولور
لفظ ابجد هوز اولمش هفته عدد
واو حزيران هم زا تموز آب دال
حفظ ايت ابجد ورابد هوز بجد
حرف بازار اولم هر ييلده بری
ايرشنی سال اول بازارها كيدر
سال نداخل ايده برسال طرح قيل
كر ديلرسن شهر رومك غره سين
باشله اول مجموعی بولدك ايله عد
چون محرمك عربده راس سال
دو ربيعه واو الفدر دو جماد
هفت حرف اولدی ابجد دبود همان
حاكم سال اول محرم اولدی دال
بيك اسرسن هلالك كونك اول
ايكی هفته كونلرنده بول مدام
بر درجه كون كيده هر كون همان
چون كيجه‌يه بيله حساب ايت هر كيجه
تاكه معلوم اوله آنك جای ماه
كيم آيك هر برجده بر حكمی وار
اول عدد قاچ كره بش اولديسه صای
ثلثدن آنی صايمه برجی ظاهر اير
كلسه برج ثوره تزويج ونكاح
علم اوقی هم آل عقار وآل دواب
مه اسد ده عرض حاجت بخشيدر
صحبت نسوان مناسب آل عبيد
برج عقربده كر ايله طهر وعفاف
لبس واستحمام وحلقی بخشی صاحب
كلسه برج دلوه مه خوشدر ركوب
عهد وشركتده تجارت معتبر
حقی ايلدك اختياراتی بيان
عالم ارواحه كل خوش بونده قال

نوع ثالث

سبعه سياره نك بری بريه نسبتله تشبيهاتن وكوجاك رصدن آفاق اعتبارله تأثيراتی تسلعاتن بلدكه
ای عزيز معلوم اولسونكه اهل غيرت وخبرت ديمشلردركه بو عالمده كوندن عجيب اختراع وايجاددر وبو افلاك
ترتيب صنعت وحكمتك وبو جهانی تنظيم نه بها ايتمش قدرت وعظمتك فسبحان الصانع الحكيم وبو افلاك

وتجويدي بو هيئت وترتيب اوزره خلق ايلدي باري تعالي نيجه بو زبيدكه حمد وثنالر اولسونكم بزلره لطف وعنايت ايدوب
عالمك سيارهٔ سائره وسطنده وضع ايتمشدركه روي زمينه اعتدال اوزره حيات بخشش ايتمشدر اكر شمس منير بو نائره ايله فلك
قمرده بولنسه ايدي شدت حرارتندن روي زميني محترق اولوردي واكر فلك بروجده اولسه ايدي شدت برودتله طبايع فاسد اولوردي
پس كواكب سبعهٔ سياره ميانندن سلطان جهان وسياره سائره انكا جنود واعوان اولمشدركه قمر وزير وعطارد كاتب وزهره سازنده ومريخ
سرعسكر ومشتري قاضي وزحل خزينه دار امثالكدر واما نجومكه انكا بو برده مصابيح وعربيني وكعبه يولدلر وعرب برج
السماء وام النجوم وعجم كهكشان ديرلر بونك حقيقتي فلك بروجده بيان اولنان قدر سادسك حد اصغرلرندن كواكب ثوابتدركه بري
برينه قريب اولدقلرندن بركبربيني طمس ايدوب سحاب ابيض كبي كورنمشدر لكن جرم مذكورهنك كيجه اولنده برباشي جنوبده وبرباشي
شمالده بولنور نصف ليلده راسي جنوبيسي غربه وشماليسي شرقه وارور آخر ليلده راسي غربيسي شمالي وشرقيسي جنوبي اولور
برنه نسبتله دحوي دوران ايتمسندر حقيقتنده عقول اخول متحير قالمشدر اكرچه بيانده قيل وقال اولمشدر والله اعلم بحقايق ملكوت ملكه واما
كواكب سبعهٔ سياره نلادن قمر منيرده نحسب الاكرة ساعت بساعت نوبتلر اولدقلرين تأثيراتي ساعاتي بونلر نجماي اقدم تعيني في بيان ايلديكن منظومهٔ تركيه بو مقامه نقلا كوريكوب بالخندر

منظومه خدايه شكر كيم خلق ايلدي بو نجم افلاكي	صلات اولا وسعت اولسونكه شاننده دبش اولدي
وبعده حقي دير علم فلك سرين عيان ايندكم	اوتوز بيت ايچره نحس وسعد ساعاتي بيان ايلدم
ايكي عالمده بربلاده موثر ذات مولايي	ولي ربط ايلمش اسبابه ادناني هم اعلايي
اگر بيلمك ديلرسن اولديغن ساعت نه ساعتدر	نه كوكب حكم ايدر اول دم نحوست يا سعادتدر
يدي كيجه ايله كون كون بانوبت طوغديغي انجم	يدي سياره دن بولدقجه حاكم زمان ايچره
كه هر كون هفته دن هر كيجه بر سياره نكدر كيم	اول شب اولدوزك اول ساعتنده هم اودر حاكم
همان حفظ ايت يدي لفظي يدي كون بيل يدي كوكب	ادش بجز جهخ دلو هسي وزد زحل داب
اوائل حرفي ابجد هوز اولمش هفته ايامي	حروف ثانيه شب ثالثه كون حاكمي نامي
شب بازار عطارد ايرنسي شب مشتري طالب	شب سه شنبه يه زهره زحل چهارشنبه غالب
خميس اخشامي شمس وجمعه اخشامنده مه شامي	شب سبت اولدي مريخ اول احرو فتانيه كامل
بازار شمس ايرنسي مه صالي مريخ اربعايه تاير	خميسه مشتري جمعه يه زهره سبته كيوان مير
يدي لفظ ايچره شب هم روز اول آخر ساعتندن آل	بو قاعده يدي سياره يي ترتيب ايله صاي كل
زحلدن مشتري مريخ وشمس وزهره يه خوش ريت	عطاردله قمردن كچ بو ترتيب اوزره هم دورانت
بر ساعت حكومتله اولور سياره لر قائم	كيجه در اون ايكي ساعت كوندز هم اون ايكي قائم
كيجه كوندز يكرمي دورت اولور ساعت كه شايد	دكلدر مستوي بونده مراد آنجق زمانيدر
زماني ساعتك مقداري ارتر اكسيلور بيله	عددلر مختلف اولماز شب وروز طول وقصر ايله
نهارك قوسي ليلك هم اون ايكي يه قسمت قيل	بو ساعاتك بري دائم انكا نصف سدس دريل
شب وروز طول وقصر يله قياس ايت ساعتي بويله	غروب هم طلوعك كيجه سنده بولخوش حساب ايله
كيجه ساعتي بولدقدن يا ربع اوكري يا اصطرلاب	عجمله يا بمه ساعتدن بو ساعاتي زماني ياب
زماني ساعتي بر بر يدي سياره يه وير كل	نه كوكب اولديغك وقته كلورسه حاكم آني بل
زحلده نحس اكبر ساعتي هم آغر اولور مشي	مكاني چرخ سابعده بنا ياپ باشله هيچ ايشي
مباركدر مشتريده سعد اكبر ساعتي خوش بل	نقل بيع وشرا تزويج ايدوب هر شغله اولما مايل
جمادي مريخه محكوم اولديغي ساعت هيچ ايتمه	چون اولدر نحس اصغر پس فان آنده كيمسه ايله كيم
مبارك شمس حكمنده طلب قيل جمله يارانی	مكاني چرخ رابعده زيارت ايله سلطاني
چو زهره سعد اصغردر او ساعت اجتماع ايله	مفرح صحبت ايت خوش سوز كوزل صوت استماع
عطارد ممتزجدر اول زمان يازنسخه هم مكتوب	كتابت وقي اوقوت نقش ايت حساب ايتمك اولور عجب
قمر سعد اولدي بو كوكده او ساعتده سفر خوشك	تجارت شركت وارسال مكتوب وخبر خوشك

[illegible]

يدي سياره احكامي بو ترتيب اوزره قانوندر		كل اي حقي بل اول حقي كه جمله حكم آنكدر
قمو نحسي قمو سعدي قمو شري قمو خيري		هب ايدوب ايلين حقدر براني بل اوبوت غيري
قوي اوج مولودي دوراتي يكبار آبائي نرطافي		قموشي هالك وفاني هو الحي هو الباقي

نوع رابع

افلاكك اعداد واصوات ونغماتي وحركاتلري ومراكزلري دوائر مرسومه اعتبارلرن بلديرر اي عزيز معلوم اولسونكه اهل حكمت واهل
هيئت اتفاق اوزره ديمشلردركه عدد افلاك تحرير اولنديغي اوزره يكرمي دوردركه فلك اعظم وفلك ثوابت وثلثه علويه نك
اوچر فلكلري وشمسك ايكي فلكي وزهره نك اوچ فلكي وعطاردك وقمرك دورتر فلكلري در وبو يكرمي دورت فلك وجه
مشروح اوزره بري بريني محيط وبري برينه مماس بولنوب حركتلري مختلف اولمغله هر بر فلك بشقه بر پرده دن صدا
وبر نوع نغمات جانفزالر ايله تسبيح وتهليل ايدوب علي الدوام كرميت عشق يزدان ايله رقص ودوران ايدرلر وافلاكك
بو حالاتني اصحاب ارصاد آلات ورياضات ايله استماع وتماشا ايدوب نيجه اسرارينه اطلاع ووقوف تحصيل ايتمشلردر
وافلاكك اصوات ونغماتي پرده لرينه ضبط ايدوب اصول وفروع مقامات اعتبار ايله بري برنه حكيمانه فرح ايدوب ارواح ايچون
نيجه بيله كونه معجون ولذتلي شربتلر پيدا ايتمشلردر وهر بر مقام جانفزاني نيجه درده دوا ونيجه مرضه شفا ونيجه طبعه صفا
ونيجه قلبه جلا ونيجه روحه غذا بولمشلردر وبو علم طب روحاني وهندسه روحاني وقوت روحاني وفن موسيقي دخي تسميه قلنمشلردر

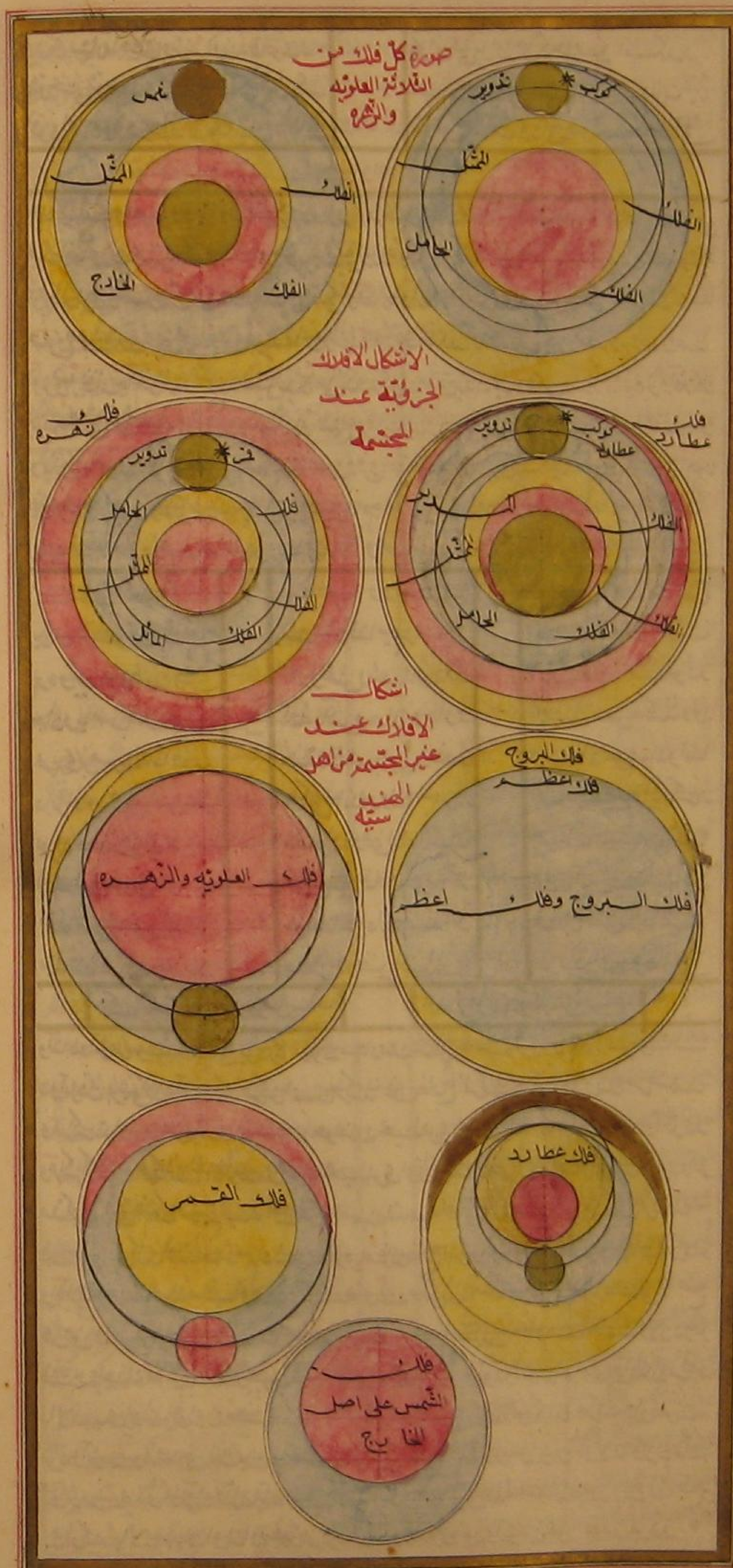
نظم موسيقي حكمه دائر فندر	بلنه بلمينه روشندر	نيجه اسراري وار ادراكه ايله
بركلور سينه لري چاك ايده جك	اعتبارات تقاسيم وفصول	اعتبارات مقامات واصول
پرده وبينزر وصوت وعمل	كار ونقش وشعب وقول وغزل	هر بري حكمتله مملودر
جان رياضن صوار بر صودر	نغمه يابس وحار وبارد	چشمه محض حكمتدن وارد
هر بري بر مرضه نافعدر	ضدلي هر برسي دافعدر	زير وبالاسي هوادر اما
دائر اولور مي هواسن دنيا	حكمتي جانده روان مضمردر	اكله مز لطفني او كيم كردر
بويله جه ذوقين ايدر اهل رشاد	ايلسون ذوقني الله زياد	وير انسانه حيات تازه
نغمه بلبل خوش آوازه	كوش قيل نغمه سني مرغانك	اقتضا ايدر ايسه انسانك
نغمه شوخ خوش آهنك تغير	خواه ناخواه ايدر انسانه اثر	نغمه بر نطق روحانيدر
نغمه نك لذتي وجدانيدر	جانفزادر نفس انساني	دلنوازدر نغم روحاني

كه حقيقتله اولورسن سامع — اولمازا اوقات حياتك ضايع

واما دوائر مرسومه نك بياني بودركه افلاك سياره نك تختلرنده نقطه لر دوريله رسم اولنان
دوائردن بريسي اول دائره دركه مركز شمسك حركتندن فلك خارج المركز او محيطي اوزرنده مرتسمدر
ومراكز تدويرك حركاتندن افلاك حواملك محيطلري اوزرنده رسم اولنان دوائردر
ومراكز كواكبك حركاتندن افلاك تداويرك محيطلري اوزرنده رسم اولنان دوائردر وبو دوائر
مذكوره قنغي فلكده مرتسم ايسه اول فلكك اسميله تسميه اولنمشدر مثلا مركز شمسك حركتندن
فلك خارج المركزي اوزرنده رسم اولنان دائره يه فلك خارج المركز ديرلر وسائرلري بوكا قياس اولنور
وافلاك حامله ناميله ملقب اولان دوائر خمسه وفلك مائل قمرك منطقه سي بو التي دائره عالمي قاطع
فرض اولنسه افلاك ممثله نك وفلك بروجك وفلك اعظمك سطوحنده حادث اولان دوائر
فلك بروجدن مائل اولدقلري چون آنلره افلاك مائله ديرلر وبو دوائر مرتسم اولديغي افلاك مرفوعه
بالاده بيان اولنديغي اوزره قطب عالمك وقطب بروجك غيري اقطاب اوزرنده حركت ايلدكلرندن
بو دوائر مرسومه دخي فلك بروجدن مائلدرلر پس سطوح ممثلات اوزرنده حادث اولان افلاك مائله
دوائر مرتسمه در افلاك ممثله ايله تسميه اولنان دوائرله ايكي نقطه متقابله اوزرنده تقاطع
ايدرلركه بالاده بيان اولنان جوزهرلردر وصور افلاك ودوائر مذكوره بونلردر

فن خامس

كوكب سبعهٔ سیارهنك وكیفیات اربعهنك مبدأ تأثیراتن بلدكدن عزیز معلوم اولسونكه
متكلمون دیمشلردركه اول منجمی واول طبیعیلركه معرفت خالق وباریدن محروم وعاری اولملر در
آنلر جمیع اموری نجوم وطبایعه اسناد ایدوب ضلالتده قالمشلردر بونلرك مثالی اول ایكی قرنجه دركه
بر كاغد اوزرنده یوردكن برنقش ظاهر اولور بس قرنجهنك بری شاد اولوب دیركه حقیقت
الحال مطلع اولدمكه قلمك وجوده كلوردیكمش برقرنجه درجهٔ اخیرهده اولان طبیعی مثالیدركه
جمیع تصرفاتی حرارت نوبر ودته ورطوبته ویبوسته حواله ایتمشلردر وقرنجهنك اوبری
دخی قلمه نظر ایدوب كوردكه حركات قلم كندیسندن دكلدر بلكه ارادت اصابعدن حاصلدر
بس خرم اولوب اوكی قرنجهیه دیركه سن غلط ایتمشسن وحقیقت حالی ادراكدن ایراق كیتمشسن
زیراكه صدور افعال قلمدن دكلدر بلكه جمیع تصرفات اصابعدندر وقلم ایسه بیان
اصابعده مجبور ومسخردر بوقرنجه اول منجم مثالیدركه جمیع تصرفات اموری كواكبه
اسناد ایتمشدر بلمزكه كندی دخی بلمیوب خطایه كیتمشدر زیراكه كواكب ملائكهنك
یدنده مجبور ومضطردر وملائكه حق تعالینك امرینه مطیع ومسخردر وجملهسی آنك ارادت
وقدرتیله ساكن ومتحركدر اما اوبیچاره طبیعی كه تصرفی طبایعه اسناد ایلمشدر اول سوزی
كرچك سویلمشدر زیراكه طبایعك تصرفنده مدخلی واردر اكر مدخلی اولمسه ایدی
علم طب باطل اولوب علاج امراض متروك وعاطل اولوردی حال بوكیم علم ابدان مشروعدر
آنكله مأذونز بس اول طبیعینك خطاسی آنجق بودركه نظر ضعیف ایدوب حرارتك مثالی
اول سنان یاتمشدر آنی بلمشدركه طبایع دخی حق تعالینك ید قدرتندهدر وتصرفاتی
آنك تأثیریله در واما بیچاره منجم دیمشدركه شمس بر كوكبدركه عالمده حرارت آنكلهدر
وضیا آنكله در اكر شمس اولمسه ایدی نبات وحیوان بولنمازدی ولیل ونهار فرقی
اولنمازدی وقمر بر كوكبدركه لذات اثمار آنكله در ونور شب تار آنكله در اكر قمر
اولمسه ایدی ریاحین واثمارده روائح طیبه والوان غریبه ولذات عجیبه بولنمازدی
وهفته وماه وسال فرقی اولنمازدی وشمس كرم وخشكدر وقمر سرد وتردر دیو
كواكب بوكیفیات ایله عالمده متصرفدر ومنجم بو سوزلرنده صادقدر آنجق آنده كاذبدركه
جمیع اموری نجومه اسناد ایتمشدر ونجوم ایسه اذن حق ایله تصرفاته یتمشدر
آنی ادراك ایتمهمشدركه جمیع اشیاده متصرف ومؤثر آنجق حق تعالیدر وبو منجمله
طبیعینك اختلافلری اول ایكی اعمییه بكزركه بری فیلك خرطومن وبری آیاغن طوتمشدر
بری دیركه فیل بر اولوق كبی نسنهدر اوبری دیركه فیل بر دیرك مثالی نسنهدر هر
بری كندی تثبت ایلدیكی عضوك وصفنده صادقدر لكن فیلك بر عضوینه تمام فیل
بوددر دیدكلرنده خطا ایتمشلردر بس نجوم وطبایعك تأثیر وتصرفنده مدخللری
واردر لكن تأثیر وتصرف آنلره منحصر ومخصوص دكلدر بلكه نجوم وطبایع
اول حكیم صانعك آلات امثالی خدامیدر مثلا بر پادشاه بر عظیم سرای بنا ایدوب
آنده كندی ویری ایچون برخاص كوشك مهیا ایلسه واول كوشكك اطرافنده بر
حولی پیدا ایدوب آنده اون ایكی حجره بنا ایلسه وهر حجرهده بر نائب نصب ایلسه
تاكیم وزیر اعظم ایچریدن هرنه بیوررسه آنك امرین طشره یه تبلیغ ایدهلر واول
حجرهلرك ابوابی اوزرنده یدی سوار نقیبلر یعنی بكلر تعیین ایلسه تاكیم خدمتده مقیم
اولهلر وپادشاهدن وزیره وآندن نائبلره وآنلردن نقیبلره واردن اولان اوامر واحكام

دقيقه	ساعت	ايام
١٦	١٠	١
١٣	١٠	٢
١٠	١٠	٣
٧		٤
٤	١٠	٥
١	١٠	٦
٥٨	٩	٧
٥٥	٩	٨
٥٢	٩	٩
٤٩		١٠
٤٦	٩	١١
٤٣		١٢
٤٠	٩	١٣
٣٧		١٤
٣٤	٩	١٥
٣١		١٦
٢٨	٩	١٧
٢٥		١٨
٢٢	٩	١٩
١٩		٢٠
١٦	٩	٢١
١٣		٢٢
١٠	٩	٢٣
٧		٢٤
٤	٩	٢٥
١	٩	٢٦
٥٨	٨	٢٧
٥٥	٨	٢٨
٥٢	٨	٢٩
٤٩	٨	٣٠

جبلوه عيد ساعت دقيقه
١١ ٥

طشره ده اجرا قیلەلر. وطشره ده هم دورت پیاده ضابط وضع ایلسه. تاکیم الکریده
کندلر طوتوب پادشاهك امریله بعض ناسی بند ایدوب درکاهنه کتوره لر
وبعضیسی دخی درکاهدن رد ایدوب سوره لر ایمدی بو مثالده پادشاهدن
مراد رب العالمین حضرتلریدر. وسرای عظیم عرش اعظمدر. ووزیر اعظم عقل اولدر
وکوشك خاص کرسیدرکه. مقام وزیر اعظمدر. وحولی فلك ثامندرکه اون ایکی
برجنده اون ایکی ملك واردر. وسوار نقیبلر سبعهٔ سیاره درکه آنلر لیل ونهار
اول بروجك ابوابن طولاشوب خدمت ایدرلر. وپیاده ضابطلر عناصر اربعه درکه کندی
وطنلرنده حرکت ایتمزلر. وحرارت وبرودت ورطوبت ویبوست. دورت کمند مثالیدر که
آتش وباد وآب وخاکك المرندن پس بر کمسه نك حالی متغیر اولسه. وغم اندوه استیلاسیله
متحیر قالسه. ودنیادن اعراض ایدوب الحکمك زمانی کلسه. آنك حقنده طبیب دیرکه بوکا
سودا مرضی غالب اولمشدر. ومالیخولیا علتی بولنمشدر بوکا شراب افتیمون ایله معالجه لازمدر. ومنجم
دخی دیرکه. بونك مرضی طبیعتنه یبوست غالب اولدیغندندرکه دماغی اوزره مستولی اولمشدر
ویبوست طبعنه سبب هوای بغداددر تا بهار اولوب رطوبت هواسی غالب اولمدقجه بوکا علاج
اولمازدر. ومنجم هم دیرکه. بوکا سودا عارض اولمشدر. وسودا ایسه عطارد له مریخ آره لرنده
مشاکلهٔ مذمومه حصولندن ظهور ایدر. تا عطارد مقارنهٔ سعدین ایله تثلیثه ایرشمدکجه
بونك حالی صلاحه کلمز. حال بوکیم بونلرك جملهسی بو سوزلرنده صادقدر. زیراکه هر برینك
عقلی ایره بیلدیکی قدر سویلمشدر. نیلسونلرکه عقل جزوی اصلنه ایرممشدر. اما حقیقتده آنلرك
اصلی بودرکه فلان کمسه یه سعادت اقبال ایدوب حق تعالی آکا هدایت ایتمك مراد ایلسه
اول کمسه یه ایکی قوتلی نقیب حواله ایدرکه عطارد له مریخدر. آنلر دخی عناصر اولان پیاده ضابطلره
امر ایدرلرکه یبوست کندینی اول کمسه نك بوینینه طاقوب یبوستی باشینه ودماغینه حواله ایدهلر
وآنی دنیا لذتلرندن ابا ایتدیروب حزن وغم تازیانه سیله سوق ایدوب زمام ارادتله
قرب حضرت حقه ییده لر. وبو حقیقتی بو وجهله ادراك نه علم طب ایله ونه حکمت طبیعیه
ونه احکام نجوم ایله حاصل اولور بلکه علم نبوتله ظاهر اولورکه جملهیه محیط اولان پادشاه
بی زوال لایزالی بیلمش اوله. زیراکه حق تعالی کندی محبت ایلدیکی عبادنی کاه محن وبلا ایله
وکاه مرض سودا ایله جناب عزتنه دعوت ایدرکه ای بنم قوللرم سن بلا ومحنت
صاندیغکز اول بنم لطف ومحبتم کندیدرکه عندمده محترم اولان عبادمی آنکله
کندی رضا وجنتمه وحضور عزتمه دعوت وجذب ایدرم. نته کیم خبرده ان البلاء
موکل بالانبیاء ثم الاولیاء ثم الامثل فالامثل وارد اولمشدر. چونکه هیئت حکمادن
افلاك ونجوم احوالنی بو مقدارجه بیان ایله. وسیلهٔ عرفان اولان تفکر وتذکر
بدایع صنایع خلاق جهان آسان اولوب مطلب اعلامز اولان معرفت مولایه حصول
بولمشدر پس بر مقدار دخی عناصر وموالید احوالن بیان ایدوب جهان کون
وفساد اسرارنی هم اعیانی رموز ایله عیان ایتمك مناسب کورلمشدر تاکیم مطالعه
ایدن اولو الالبابه عبرت نما اولوب سرور حضور ایله کوکللری طولوب
وردلسانلری تسبیح مولا اوله. سبحان ذی الملك والملکوت سبحان
ذی العزة والعظمة والهیبة والقدرة والکبریاء والجبروت
سبحان الملك المعبود سبحان الملك الموجود سبحان الملك الحی الذی
لاینام ولایموت سبوح قدوس ربنا ورب الملائکة والروح جل جلاله وعم نواله

جدول معرفت مكان القمر من البروج اثنی عشر

عدد ایام ماه عربی	كانون ثانی	شباط	مارت	نیسان	ایار	حزیران	تموز	اغستوس	ایلول	تشرین اول	تشرین ثانی	كانون اول
ا ل	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	میزان	عقرب	قوس	جدی
[illegible]	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	میزان	عقرب	قوس	جدی	دلو
[illegible]	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	میزان	عقرب	قوس	جدی	دلو	حوت
[illegible]	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	میزان	عقرب	قوس	جدی	دلو	حوت	حمل
[illegible]	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	میزان	عقرب	قوس	جدی	دلو	حوت	حمل	ثور
[illegible]	سرطان	اسد	سنبله	میزان	عقرب	قوس	جدی	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا
[illegible]	اسد	سنبله	میزان	عقرب	قوس	جدی	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان
[illegible]	سنبله	میزان	عقرب	قوس	جدی	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد
[illegible]	میزان	عقرب	قوس	جدی	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله
[illegible]	عقرب	قوس	جدی	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	میزان
[illegible]	قوس	جدی	دلو	حوت	حمل	ثور	جوز	سرطان	اسد	سنبله	میزان	عقرب
[illegible]	جدی	دلو	حوت	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	میزان	عقرب	قوس

باب ثالث

جهان كون وفساد اولان اجسام سفليه نك ماهيت وكيفيتى آنجق اركان اربعه نك اوضاع
واطوارى ومواليد مختلفه نك اوصاف واحوالى وتاثيرات علويات ايله اولان تبدلات اشكالى وسائر تركيبات
احكاميله اولان تغيرات كيفياتى وقبلتى جديده نك بعض مقالاتى فصول عشره ايله حكيمانه تفصيل ايدر **فصل اول**
ماهيت عنصر نارى وتك كيفيت احوال واطوارى دورت نوع ايله بيان ايدر **نوع اول** كره نارك بعض احوالى بلدر
اى عزيز معلوم اولسون كه اهل هيئت ديمشلردر كه اجسام بسيطه كه نار وهوا وما وارضدر بو
دورت نندن مواليد ثلاثه اولان اجسام مركبات متولد ومتركب اولوب بينه بو دورت [illegible] منحل اولمقده بولندر
عناصر بونلردر وبو دورت اجتماعنك وبربرينه انقلاب وامتزاجنك مركباتنه كون وفساد عارض
اولديغيجون بونلره اركان ديرلر بس بو عناصر واركان اربعه فلك قمرك اجوفنده بعض سطح مقعرينه بربرينك بالاده بيانى
اولديغى ترتيب اوزره بربرينك درونده هر برى كنديه حيزنده قرار ايتمشدر وجمله سندن الطف واخف عنصر نارددر كه ايكى سطح
متوازى ايله محاط جسم بسيط وجوهر كريدر وسطح محدبى فلك قمرك سطح مقعرينه وسطح مقعرى كره هوانك سطح محدبينه
مماسدر بس كره نارك حيزى فلك قمرك تحتنده وكره هوانك فوقنده در وكره نار [illegible] ولطيف وشفاف
وسائر عناصر مثللو بى رنك وبى لون وجمله يه غالب عنصردر كه لكن بصر ادراك ايدمز وشعاع شمس
انعكاسى حرارتيله ارض ومادن هر نه قدر دخان خفيفه وابخره غليظه صعود ايدر ايسه [illegible]
باقى نار خالص ايله كره نار [illegible] اولان آتش كبى ملون ومضى اولسه ايدى عالم [illegible]
[illegible] ابصار [illegible] منع ايدر ايدى وبو عنصر طبيعى كى مكاننده سكون وقرار ايكن فلك قمرك حركت يوميه
تبعيله آنى تشييع ايدر مركز عالم حولنده شرقدن غربه كيدر وجميع اجزاسى برابر [illegible]

نوع ثانى

عنصر نارك طبيعى وقابليتى وبعد وحجمى بيان ايدر **اى عزيز** معلوم اولسون كه اهل هيئت ديمشلردر كه عنصر نارك
طبيعى [illegible] حار ويابس اولوب علوى مطلق [illegible]
كون وفساد [illegible]
[illegible]
كره نارك سطح محدبنك وجه ارضدن مسافه سى [illegible]
[illegible]
[illegible] وبرهان ايله بلنمشدر

نوع ثالث

نارك انواعى بيان ايدر **اى عزيز** معلوم اولسون كه اهل حكمت ديمشلردر كه جنس نار [illegible]
[illegible]
سبع سموات ومن الارض [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

حادثات الزمان	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله	ميزان	عقرب	قوس	جدى	دلو	حوت
برف وصاعقه	زيادة آب	تشنكى	فراخى	خبر خير	ظلم	كسب	بسيارى آب	سود	درد زانو	كسب	جنك	وبا
كرفتن آفتاب	بيمارى	مرك بهايم	وبا	بسيارى آب	عز بسيار	كرانى غله	بيمارى	مرك بسيار	عز چهارپا	درد زانو	كسب بسيار	خرمى
كرفتن ماهتاب	قلت بهايم	آشوب	عزل	خوف	فراخى	ارزانى	مرك بزركان	عز بزركان	مرك چهارپا	خبر خير	سود	شادى
تيرك آفتاب	فتنه	ارزانى	سلامتى	دولت	خبر خير	تباهى ميوه	درد ساق	منفعت	دزدى	نعمت	زيادت آب	عمارت
تيرك ماهتاب	خبر خير	سرما	باد	باران	بيمارى	زيادة آب	خبر خير	فساد	ارزانى	حرب	شادى	ايمنى
خربن بستن آفتاب	عز ملح	ارزانى	سلامتى	ارزانى	كرانى	شادى	صلح	سلامتى	شادى	بيمارى	تعصب	خبر خير
خربن بستن ماهتاب	دردى	ايمنى	ارزانى	كرانى	عز زنان	سعادت	جنك	شادى	كرانى	ارزانى	باران	باران
آمدن بادهاى سخت	كرانى	ميوه	آفت	نعمت	ارزانى	جاه عالى	شادى	ارزانى	مرك بهايم	كران	تباهى كشت	ايمنى
قوس قزح	فتنه	سلامتى	مرك	عز كسب	ارزانى	جنك	ارزانى	ارزانى	ارزانى	باران	خرمى	دولت
سرخى در هوا	صلح	باران	ارزانى	ميوه	دولت	خبر خير	خبر خير	فتنه	وبا	فساد	ايمنى	مرك عوام
زلزله زمين	اندكى ميوه	باران	ارزانى	ميوه	ارزانى	جاه	شادى	دولت	ارزانى	نعمت	مرك كوسفند	مرغ بسيار
برخاستن غبار	خرمى	باران	خبر خير	خبر خير	فساد	ايمنى	مرك عام	درد بلا	مرك زنان	فراخى	كرانى	خرمى
افتادن برف وتكرك	درد	ارزانى	مرك	عز كسب	باران	كسب	مرك اسب	دولت	كرانى غله	ظلم	شادى	خرمى
بانك رعد	اندكى ميوه	باران	ارزانى	خبر خير	خبر خير	نيكى كشت	شادى	وبا	خرمى	كرانى	درد	خبر خير
بيدا شدن ذو ذوابه	فتنه	كرانى	ارزانى	اوارك	ايمنى	ارزانى	فتنه	ايمنى	مرك	سلامتى	فتنه	خبر خير

باب ثالث ٤٥

ولدخانك فوق طرفنه دوشوب نهایت بولنجیه دکین مشتعل اولور پس اول شعله اول دخانك طرف آخرینه واردیغی حالده اول سمته ممتد اولوب قیشلك مثالی متحرك کورینور که شهاب دیدکلری بودر و اول دخانده اولان اجزای لطیفه مضمحل اولوب عنصر نار کبی خالص ناری رنك اولدقده کورنمز اولور و اکر طبقه ناره بالغ اولان دخان کثیف وغلیظ ایسه آکا نار واصل اولدقده غلظتی مقداری برمدت قالور ونیجه ایام وشهور منطفی اولیوب ماده دخانك مقتضاسی اولان لون ایله ظاهر اولور یا آوریلی ساج ویا طوب مدحرج ویا کوکب ذوذنب ویا رمح قصیر ویا عمود مخروط اشکالنده ویا حیوان صورتنده کورینور و اکر ماده دخانیه سی کثیر ایسه ابتدا ناره واصل اولدقده آنك اویله عظیم شعله ظهور ایدر که درون هوا وروی زمین ضیا لنور کبی نیارزد بولنمشدر ومشهوردرکه حضرت عیسی علیه السلامدن چوق صکره سماده قطب شمالی سمتنده بر نار مشتعل ومضطرب ظهور ایدوب برسنه تمام قالمشدی و آنك ظلمتی وجه ارضی بر مرتبه احاطه ایتمشدی که نهارده ظهر ساعتندن صکره کمسنه برنسنه کوره مزایمش وچوق سمادن رماد مثالی اجزا نزول ایدوب اونارك تحتنده ناس طوره مز ایمش نعوذ بالله من غضب الله واکر طبقه ناره واصل اولان دخان کثیف وغلیظ اولوب طرف اسفلی ارضه متصل بولندیسه مثلا منطفی اولان شمعه دخانیله فوقنده بولنان شمعه نك شعله سی نزول ایدوب اول شمعه منطفیه شعله ویردیکی کبی عنصر نار دخی اول دخانه مشتعل اولوب آنکله ارضه نازل اولورکه آکا حریق دیرلر چونکه جمیع کائنات جوسما عناصر اربعه دن مرکب حاصل اولور پس آنکچون بو مذکورات اول عناصردن مزاج ایله ترکب ایدن موالید ثلثه کبی بردمانی ثابت اولیوب همان اول آنده فساده وارور هوا اولورلر یا صورتن حفظدن عاجز قالوب صورت اجزایه کیررلر وکیفیت هوایه ایررلر

نوع ثالث

کره هوانك طبقه وسطاسنده حرنی مقدارن واوصاف واطوارن وانده تکون ایدن بعض کائنات جوسمائی بیلدك ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت بیان ایدرلرکه کره هوانك طبقه وسطی طبقه نار نسبتله طبقه ثالثه در واول کندی حیزنده ساکندر وبو طبقه نك ثخن وعمقی تقریبا بش بیك واون فرسخ مسافه در وبو طبقه یه عنصر نارك حرارتی اثری نزول ایتمیوب شمس منیرك وجه ارضدن منعکس اولان شعاعی حرارتنك اثری دخی بوکا صعود ایتمد بو هوا ابخره مائیه ایله ممتزج اولوب آنلردن بغایت کیفیت برودت کسب ایتمشدر آنکچون طبقه زمهریریه نامیله شهرت بولمشدر وبو طبقه منشأ سحاب ومطر وثلج وبرد یعنی طولو ورعد وبرق وصاعقه اولمشدر وبو جمله بونده تکون ایدوب صکره طبقه سفلایه تنزل ایتمشدر وبو مذکوراتك اکثر اسبابی اجزاء صغار مائیه دیرلرکه شعاع شمس عکسی حرارتیله تلطف ایدوب اجزاء هوائیه ایله بری برینه فرق وامتیاز اولنماز خفیفلکله بری برینه مختلط وممتزج اولوب سمایه صعود ایدوب بخار اولان اجزانك تکاثفیدر پس چونکه نیر اعظم بحر وارض ودریه اشراق ایدوب اول شعاعی انعکاسندن حاصل اولان حرارتیله صویك اجزاء لطیفه سن چیقاروب اجزاء هوائیه مزج ایله بخار ایدوب وارضده هم اجزاء لطیفه سن اخراج ایدوب اجزاء هوا ایله دخان ایدرکه حرارت مرقومه سیله بخار مذکوری ودخان مزبوری کره هوانك طبقه علیاسنه جذب ایدرکن اثنای طریقده زمهریریه طبقه سنه رفع ایدر چونکه بخار ودخان اول طبقه یه کیدر پس هوا بوایکیسیله مندفع اولوب جهتلره حرکت ایدر وجهت فوقدن برد زمهریریه وجهت تحتدن ماده بخار ودخان بری برینه متداخل اولوب اول غوغا الرمیاننده واسطه برد ایله تکاثف ایدر اکر برد شدتلی دکل اول بخار مجتمع اولوب آندن سحاب حاصل اولور وسحاب هرنه قدر فوق سمتنه صعود ایدرسه اول قدر اجزاء بخاریه بری برینه منضم اولور واجزاء دخانیه هوایه منقلب اولوب حرکتیله ریح اولور واجزاء بخاریه صویه منقلب اولدقده بری بریله التیام بولوب تکاثفدن حاصل اولان ثقلت ایچون مطر اولوب اسفله تقاطر ایتمکه باشلار واکر بخار مرقومك صعودی کیجه ایله اولوب برودت هوا شدتلی وقوتلو بولوب اجزاء سحابه قبل الاجتماع واصل اولدیسه سحاب ثلج اولوب رفق ایله نزول ایدر واکر برد بغایت شدید اولسه واجزاء سحابی بعد الاجتماع بولسه همان برد اولوب ضرب ایله دوشمکه باشلر واکر بخار صاعدك حرارتی برودت هوایه نسبتله قلیل ولطیف علیاده طبقه زمهریریه بارده یه وصول بولمدیسه اکر کثیر ایسه یا سحاب یا مطر اولور ویا غمام ابیض اولورکه

ولا برق ولا غیم کیجه ایله کوکلر سطوع ایدردی وآنك ضیاسنده بنوطی اوچ کونلك مسافه دن دوه لرن کورردی واکا قریب اولانلری یاقوب کوندزلری دخان کورینوب کیجه لری نار اولوردی پس حضرت اسمعیل علیه السلام اولادندن خالد بن سنان بربیوك عمیق حفره ایدیروب اول ناری آکا القا ایتمشدی وبرزمان خلقی سیر ایدردی بعده اول نار اوبیر ایچنده غایب اولدی وحاصلی نار شهاب قسمندن درکه ناس آنی انقضاض کواکب زعم ایدر حال بوکیم اول ارضدن هوایه چیقوب آکا برودت تاثیر ایتمیوب طبقه ناره بالغ اولان دخانلردر وجاسسا نار حمید

نوع رابع

نارك سراجه اتصالنه روحك بدنه اتصالنك وجه ایله مشابهتن بیلدك ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه روح حیوانینك بدنه بورکه تعلقی واتصالی بعینه نارك فتیله شمعیه اولان تعلق واتصالی کبیدر نته کیم بو تعلقك ابطالی برنفخ ایله آسان اولدیغی کبی کذلك تعلق نفسك ابطالی برطعن ایله آسان اولور وشمعه نك دهنی آنی بولدقده نارك تجدد ومنطفی اولدیغی کبی کذلك بدنك رطوبت غریزیه سی تمامنده نفس آنك تجدد وثبات وعمر بردهکم نار تعفو ایدوب منطفی اولمز آنده انسان دخی تنفس ایدمیوب اولمز ونار منطفی اولامکانده انسان دخی هلاك اولوب تنفس ایدمز پس بو علتدن ارباب معادن وحفار بر مغاره یه داخل اولمق مراد ایلسه ابتدا برا و زون عصانك راسنده بر شمع یاقوب در وغاره ایچنه ایلترلر اکر اول شمعه منطفی اولمدیسه آنلر دخی تقدیم ایدوب ایچری کیدرلر واکر شعله شمعه منطفی اولدیسه همان دونوب فرار ایدرلر ونته کیم شمعه نك دهنی فتیله سنده نهایت بولدقده ایکی اوچ دفعه شعله سی حرکتله ضیا ویروب آندن منطفی اولور کذلك انسانك صوتی عندنده قوتی زیاده اولورکه اول حالته صحت موت دیرلر بعده روحی بدندن مفارقت ایدر

بلغ

فصل ثانی

وطبقه وسطاسی

طبیعت عنصر هوائی وآنك کیفیت احوالنی وطبقه ثلثه سندن طبقه علیاسنی واول ایکی طبقه ده تکون ایدن کائنات جوی درت نوع ایله بیان ایدر نوع اول کره هوانك حیزنی وبعد وحجمنی وحرکتنی بیلدك ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت اتفاق اوزره دیمشلردرکه عناصر اربعه مرقومه نك ایکنجیسی عنصر هوادرکه ایکی سطح متوازی بر له محاط برجوهر بسیط وجسم کریدر وسطح محدبی مستوی اولوب کره نارك سطح مقعرینه تماس ایتمشدر وسطح مقعری زیرنده اولان بحر ایله ارضك سطحنه مماس اولدیغیچون تضاریس امواج وجبال حسبیله سطح هوا دخی مضرس کبیدر کره هوانك حیز طبیعیسی کره نارك تحتنده وکره مانك فوقنده در وکندی حیزنده طبیعتیله ساکندر وحرکاتی تخلخل ایله متحرکدر ساکن اولدقده قسمی هوادر چونکه حرکت ایلر آکا ریح دیرلر وبو عنصر هوا لطیف وشفاف وبی رنکدر وطبیعت نوعیه سی حار ورطب ومن صلوی اولمغله احوالنه مخالفدر وکون وفساد ایله صورتلر بولمغه قابلدر زیراکه هوا اکثر حیزنده ایکن بیله احوالنه نسبتله ایدوب منقلب اولور واصحاب ارصاد وارباب هندسه وحساب اتفاق اوزره دیمشلردرکه مجموع کره هوانك مسافه وثخن وعمقی تقریبا اون بش بیك ویکرمی التی فرسخ بولنوب اوچ طبقه اعتبار اولنمشدر اما طبقه علیاسی مجاور نار اولمغله اول دخی حرکت اولوب آنکله حرکت فلك قمره تبعیت قیلوب شرقدن غربه آنی تشییع ایله دوران ایدر وبو طبقه نك فوق طرفی ناره قریب اولدیغندن شدید الحرارة وسریع الحرکه در وسمت سفلی ناردن بعید اولمغله حرارتی قلیل اولوب کندی طبیعی اولان کیفیتنده قالمشدر وحرکتی دورینی دخی تدریج ایله بطی اولوب طرف اسفلی ساکن اولمشدر وبو طبقه نك ثخن وعمقی اون بیك فرسخ بولنوب طبقه ناره نسبتله طبقه ثانیه عد اولنمشدر واسفلندن مرتفع اولان ادخنه بونده محترق ومنکلا اولدیغیچون بوکا طبقه دخانیه تسمیه ایتمشلردر

نوع اول

کره هوانك طبقه علیاسنده مشاهده اولنان کائنات جوی بیلدك ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت اتفاق اوزره دیمشلردرکه عنصر هوانك طبقه علیاسنده فوق طرفنده کواکب ذوات الاذناب وانواع شهاب تکون ایدر اما اصل شهب اول ماده لطیفه اولان دخانلردرکه انعکاس شعاع شمس ایله ارضدن هوایه چیقوب زمهریر طبقه سندن برودت کسب ایتمدن مقدما عجوب طبقه دخانیه کردن ناره واصل اولور اکر بو دخانك طرف سفلی ارضدن منقطع ایسه رأس فتیله بیم نك لهب شمعیه وصول والتهابی کبی اول دخانك لطیف دخی مشتعل اولوب ناره منقلب اولور وسرعتله محترق اولدیغندن منطفی کبی کورینور چونکه شعله نار ابتدا

بخارلر نامنه بیاض ونارنج قطن مندوف امثالی بری بریسنه اوزرینه طاغلر کبی جمع اولوب آندن صور عجیبه واشکال غریبه صورتی بولوب لطافتندن ادنا حرارتله هوایه منقلب اولور واکر حرارتی قلیل قلیل اولان بخار صاعدک کندیسی دخی قلیل ایسه آنی احوالی کندی محلی اولان طبقهٔ سافله‌یه بیاض اولسه کرکدر واو بیله اولورکه بعض وقتده برد شدیدله هوا منقبض اولوب طبقهٔ زمهریریه‌ده سحاب تکون ایلمکله آندن مطر وثلج وبرد حاصل اولور

نوع رابع

کرهٔ هوانک طبقهٔ وسطاسنده تکون ایدن کائنات جوّی یعنی رعد وبرق وصاعقه‌نک کیفیتنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت اتفاقیله دیمشلردرکه رعد وبرق وصاعقه‌نک اسبابی بودرکه چون حرارت اشراق شمس ایله تلطف ایدن اجزای صغار ارضیه واجزای صغار ناریه بری برینه مخالط ومختلط اولور انکا دخان دیرلر پس بو دخان اولیاین اولان بخار ایله مختلط اولوب بیلجه برابر صعود ایدوب طبقهٔ بارده‌یه بالغ اولدقده اول بخاردن سحاب منعقد اولوب اول دخان اول سحابک درونینده محتبس اولسه پس حرارتی باقی اولان دخان علوه صعودی قصد ایلدکده وحرارتی زائل اولان دخان اسفله نزولی مراد ایلدکده اول دخان صعود ونزولده اول سحابی اوبیله عنف ایله خرق وفرق ایدرلرکه آندن بو ایله صوت هائل صادر اولور پس رعد اودر وچونکه بو جرم حرارت اولان حرکت عنیفه ایله مادهٔ دهنیه‌دن اولان دخان مشتعل اولسه اکر لطیف اولوب سرعتله منطفی اولورسه انکا برق دیرلر ولکن غلیظ اولوب ارضه واصل اولدقجه منطفی اولمازسه انکا صاعقه دیرلر واو بیله اولورکه بو صاعقه تلطف ایدوب اجسام متخلخله‌دن کچوب اجسام مندمجه‌یی حرق ایدر مثلا کیسه ایچنده ذهب وفضه‌یی اریدوب کیسه‌یی یقماز مکرر روئیت ایتمشدرکه اهل حرکتی یقر وبعض کره اولورکه صاعقه بغایت کثیف اولوب هر نه‌یه اصابت ایلسه آنی یقار وجبل عظیمه واقع اولوب انی منک ایلر اما رعد وبرق ایکیسی برابر معا حادث اولور لکن رعد ایشیدلمزدن مقدم برق کورینور زیراکه بو روئیت بصر ایله ظهور ایدر واول سمع اذن ایله حس اولنور وسمع ایسه صوتک صماخه وصولنه موقوفدر ووصولی ایسه تموج وتقوج هوایه مربوطدر پس ذهاب شعاع بصر وصول صوت وخبردن اسرعدر نته کیم قصاره نظر ایدرسک توبی حجره ضرب ایدر بعد زمان صوتی صماخکا ایرر واثنای شتاده بخار دخانی قلیل اولدقدن رعد وبرق وصاعقه نادر اولور آنکچون بلاد بارده سمتنده ثلج نزول ایلدکده اصلا رعد وبرق وصاعقه حادث اولماز زیراکه ثلج نزول ایدن سحاب ایله قطعا بخار دخانی بولنماز وشتاده برد ایله بخار دخان منطفی اولوب اثری دخی قالماز ومطر کثیر اولدقده اجزای غمام کثیف اولدیغیچون رعد وبرق وصاعقه دخی کثرت مکان انف اولمغله مادهٔ مطر آنده محتبس اولمشدر آنکچون آندن مطر شدتله نزول ایدر نته کیم بر موضعده محبوس اولان صو آندن یول بولسه فنی قوتلی آقار فسبحان الصانع الحکیم جل جلاله وعم نواله ولا اله غیره

فصل ثالث

کرهٔ هوانک طبقهٔ سفلاسی وطبیعت واوصافی وحرکات واسماسی وسائر احوالنی سکز نوع ایله بیان ایدر

نوع اول عنصر هوانک طبقهٔ سفلاسنک بعض احوالنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت واهل هیئت اتفاق ایدوب دیمشلردرکه عنصر هوانک طبقهٔ سفلاسی طبقهٔ ناره نسبتله دوردنجی طبقه‌در وبو طبقه‌نک هواسی حرکات مختلفه ایله متحرکدر وبونک ثخن وعمقی تقریبا اون التی فرسخدن زیاده مسافه‌در وبو طبقهٔ سفلی بر هوای کثیفدرکه ارضه ومایه مجاور اولوب آنلره واقع اولان شعاع شمس وکواکبک عکوسی حرارتیله کسب اعتدال ایدوب بوکا الجرم دن عارض اولان برودت ایله قالمشدر وقوس قزح وهاله وطومار وقرا وی وزال وصبح وشفق وشب وروز ورباح جوّاله بالجمله بو طبقه‌ده تکون ایدر اکر بو طبقه حرارت مذکوره ایله معتدل اولمسایدی ارض وماءدن کسب ایتدیکی برودت فوقنده اولان طبقهٔ زمهریریه‌دن زیاده شدید اولوردی نته کیم قطب آکتنده سمت راسدن شمس غیر بعید اولمغله هوا او بیله بر مرتبه‌ده بارد اولورکه دریا منجمد اولوب منجمد خالی فرجه بر قالماز وشدت برد ایله نبات وحیوان هلاک اولوب آنده عمارت ممکن اولماز زیرا کرهٔ هوا اوچ طبقه‌یه منقسم اولوب طبقهٔ علیاسی مجاور نار اولمغله غایت حاردر

وطبقهٔ وسطاسی اسفلدن صعود ایدن بخره ملاقی ایله مجاور اولدیغندن افراط ایله بارددر وطبقهٔ سفلاسی مجاور ارض وماءدر لکن انعکاس اشعه ایله طبیعتی معتدلدر آنکچون بو طبقه‌یه کرهٔ النسیم دیرلر وبخره وادخنه ایله ممتزج اولدیغندن بوکا کرهٔ البخار والدخان دیرلر وبو طبقه‌نک هواسی کثیف اولمغله ضیای شمس انجق بونده ظاهردر وظل ارض انجق بونده سائردر آنکچون بوکا کرهٔ اللیل والنهار دیمشلردر وبو کره‌نک لونی درکه سما ازرق کورنمشدر زیراکه جمهور حکما عندنده بو طبقه‌نک فوقنده نه لیل ونهار اولماز وشمس ونجومک ضیا وانواری ولونی انده کرهٔ قمرده جرم کثیفنک غیری اجرام لطیفه انعکاس ایله ظهور بولماز لکن نهار فلانی بر نور یاکدرکه نشر قدر وتر عزیز لیس هنالک صباح ولا مساء [illegible] اولنان نخی مقدار [illegible]

نوع ثانی

کرهٔ هوانک طبقهٔ سفلاسنده حادث اولان ریاح مختلفه‌یی وجهت هبوبلرینی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه حدوث ریاح مختلفه فقط عنصر هوانک جهاته حرکت وتموجیله اولور نته کیم وجه عنصر ماءده تموجی بر جزوینی بر طرفدن جهته دفعله وجود بولور وعنصر هوا ایله عنصر ماء بحرات ساکنات ایکن حرکات اجزای هوا خفیف اولمغله وحرکات اجزای ماء ثقلت بولمغله اما حدوث ریاحک بر سببی بودرکه شمسدن تأثیرله یا غیریدن حاصل اولان ادخنه یردن صعود ایدوب طبقهٔ بارده‌یه وصول بولدقده اکر انلرده حرارت منکسر اولدیسه قصد نزول ایلمکله تحرک ایدوب آنک حرکتیله هوا دخی تموج ایدوب پس ریح اولور واکر حرارتلری اوزره قالدیلرسه کرهٔ ناره صعود ایدرلر ونار ایسه اول ادخنه‌نک مادهٔ ارضیه‌سنی یاقوب قالان مادهٔ هوائیه‌سی حرکت دوریهٔ مذکوره‌یه سمت اسفله رد ایلر پس اول حرکت نزولیه ایله هوا تموج ایدوب ریح اولور وبر سببی دخی بودرکه طبقهٔ زمهریریه‌ده سحاب ثقیل اولوب جهت فوقدن سمت اسفله مندفع اولدقده حرکت نزولیه‌سیله سخونت بولوب هوایه منقلب اولوب کندی ریح سحابدن اولور واندفاع مذکوره ایله هوا تموج ایدوب ریح اولور وبر سببی دخی بودرکه سحابلرک بری برینه تراکم وتراکمندن هوا ایتمکله مندفع اولوب تموج ایدوب پس ریح هبوب ایلر یاخود سحابلر قوامده اختلال ایدوب کثیفی رقیقی دفع ایدر کذلک سحاب رقیق بر جانبدن سیر ایدوب تموج هوادن ریح ظهور ایدر وبر سببی دخی بودرکه هوا تخلخل ایله بر جهته منبسط اولوب انکا جسم آخر منضم اولمازسه معتادی اوزره زیاد بولمغله مجاوری اولان هوایی دفع ایدر واول مجاور مدفوع کندی مجاورینی دفع ایدر وهلم جرا جمیع هوا تموج ایله کیدر اول مدافعت غایتدا قتییا ضعیف اولوب تا ایلدکجه حرکت هوا قلت بولور تا کم ساکن اولور مثلا بر ماء راکده وسطنه بر حجر القا اولندقده نه شکل تموج ایدر هوای ساکن دخی بعینه اویلجه تموج ایدر وبر سببی دخی بودرکه هوا انکا انفیلم بر جهته جمع اولدقده تموج هوا حاصل اولور زیراکه خلا ممتنع اولدیغندن حجم هوا مجتمع اولوب کوچلدکجه مجاوری آنک جهتنه بالضروره حرکت ایدوب ریح پیدا اولور وبر سببی هم بودرکه یردن صعود ایدن ادخنه‌نک بعضیسی طبقهٔ بارده‌یه بالغ اولمازدن مقدم هوایه متحلل اولوب بر جانبدن بر جانبه حرکتیله ریاح اولور اما ریاح مسمومه محرقه‌نک سببی اول مادهٔ شهبدن بقایاسیله مختلط اولوب کندی لفسنده محترق اولان هوانک حرکتیدر یاخود هوای خالص اراضی حارّه‌یه مرورندن کیفیت سمیه ایله متکیف اولوب ریح سام اولور واما ریح زوابع قاصفه دیدکلری یلدرکه بر بوزین سورکن دوران ایله کندی کندویه صاریلوب عمود کبی کورینوب سمایه مرتفع اولور واول یلیم اقرزد دخی دیرلر پس بونک اکثر اسبابی اولدرکه طبقهٔ زمهریریه‌دن نزول ایدن ریاح سحاب ایله مصادف اولوب سحاب هم ریاح مختلفه ایله دوران ایتمکده ایکن اول ریح نازل دخی دورانه باشلیوب اول هیئتله ارضه نازل اولور پس خار وخاشاکی بلکه غبار وخاکی دوندوروب انلر ایله بر حاکم کورینور وکاه اولورکه جهات مختلفه‌دن حادث اولان ریاح مختلفة الهبوب مجانله بری برینه تصادف ایدوب بری برینی هبوبدن منع ایله اجزای ارضیه مدافع ایدرلر پس اول اجزا اول ریاحلر میاننده صقیلوب بوکیلوب مناره کبی مرتفع اولورکه یاکم اعضا وارکبی کندویه ملتف اولور کورینور وکاه اولورکه دریاده سفینه‌یه تصادف ایدوب دوندورر وکاه اولورکه لوامه دوندره وسطنده بر قطره سحاب واقع اولوب آنی هواده دوران ایتدیرر کن اول تنین عظیم شکلنده کورینور واما اصول

جهات مخصوصه نسبتله آلتی جهتدرکه شخصک فوق وتحت وقدام وخلف ویمین ویساریدر لکن اهل
هیئت جهاتی جهات اربعه سنددرکه شمس طلوع ایلدیکی سمته مشرق وغروب ایلدیکی سمته مغرب تسمیه ایتمشلردر
ومشرقه متوجه اولان شخصک یمینی سمته جنوب ویساری سمتنه فتح شینیله شمال اطلاق ایتمشلردر وبو ذکر اولنان
دورت سمتک آره لرنده دورت سمت دخی وضع وترتیب ایتمشلردرکه شمال ایله مشرق آره سنده مشرق صیفی ومشرق
ایله جنوب آره سنده مشرق شتوی وجنوب ایله مغرب آره سنده مغرب شتوی ومغرب ایله شمال آره سنده مغرب صیفی
تسمیه ایتمشلردر پس جهاتک جهات ثمانیه سنه انتسابی وتعیینی [ریاح ثمانیه] بیدی مشرق ومغرب وجنوب وشمال جهتلرندن
حرکت ایلین ریاح اربعه یی اصول ریاح اعتبار ایتمشلردر وبونلرک ارالرندن هبوب ایدن ریاحه فروع ریاح اعتبار ایلیلر
دریاده سفینه لرله هر سمته گیتمشلردر ومرادلرنه سواحله یتمشلردر پس ایمدی ارسال ریاح اولان قادر قیوم ذلک
قدرت وعظمتی برکره تفکر وتذکر بیوره سن که برّه ارسال ایلدیکی بوریاحک اجرای سفن ثقیله ونشر غیوم کثیره
کبی نیجه فواید عظیمه سی واردرکه بیکده بری آنجق بیلنمشدر زیرا که لولا الریح لنتن کل شیء دیلمشدر چونکه هوانک
حرکاتی جهاتیله بو مقدارجه بیان اولندی پس برمقدار دخی فوائد وخواصک بیان ایدهلم تاکیم هر بر نفسه
ایکی نعمت اولدیغی جمله یه عیان اولوب هرکس کندی وجودنی غریق بحر نعمت بلوب شاکر منعم اوله الحمد لله علی نعمائه

نوع ثالث

بری محیط اولان هوانک ابدان وارواحه اولان تأثیرات ومنافعی بیانندهدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت
دیمشلردرکه تأثیر حق ایله بری محیط اولان هوانک ابدانمزه تأثیری غایتله ظاهردر وبو هوا ابدان وارواحمزه
عنصری اولدیغی بیله بوبر مددرکه ارواحمزه واصل اولوب فاعل معدل کبی موجب صحت وسبب بقامز اولمشدر پس هوادن
ارواحمزه حاصل اولان تعدیل ایکی فعل سببیله‌درکه بری ترویح وبری تنقیه‌در اما ترویح روحک مزاجی حرارتی سببیله اشتداد
اولدیغی اکارئه دن وعروقدن وحه متصل اولان نبض مسامندن استنشاق افاده ایتمکدر زیرا که بری احاطه ایدن هوا مزاج
عزیزمزه روحمزه قیاس ایله بغایت بارددر پس صدمه هوا روحه واصل اولوب قارشدقده سبب حیاتمز اولان
تأثیر نفسک قبولی استعدادندن روحی منع ایدن سوء مزاجه مؤدی اولان آتشه روحک تبدلندن حفظ ایدوب
جوهر رطب بخاریسی محو اولمه دن آنی منع ایدر واما تنقیه بو بدنک خلط فاضلی کبی اولان روحک بخار
وفضلاتندن ... اولان هوایه چقمغه تسلیم ایلدیکیدر پس تعدیل استنشاق نفس عندنده هوانک
روح اوزرینه ورودیله اولور وتنقیه رد نفس عندنده هوانک جانبندن صدوریله اولور زیرا که تعدیل ایچون استنشاق
اولنان هوا ابتدا ورودنده لازم دکلکه بالفعل بارد اوله پس روحده طول مکث ایلمه تسخن ایدوب کیفیت روحه
استحاله ایلسه فائده سی باطل اولوب آنده روح استغنا قیلوب هوای جدیده محتاج اولورکه ریه ده دروندن
داخل اولوب اولکی هوانک قائم مقامی اوله پس بالضروره آنی اخراج ایتمک لازمدر تاکیم عقبنجه کلجک هوا بر مکان
خالی قاله وآول هوای خارج ایله معا فضول جوهر روح آندن مندفع اوله ودخی مادامکه هوا معتدل وصافی اوله
مزاج روحه منافی اولان جوهر غریب کالخلط والمشتبه اول هوانک فعلی بو منوال مذکور اوزره ابدان وارواحه ترویح وتنقیه
ایله صحت وعافیت ویریب حفظ وصیانت ایلمکدر واکر هوا متغیر اولدیسه آنک فعلی ابدان وارواحه
ضرر ویرمکدر حقیقتده ضار ونافع خالق صانع ایکن ابدان وارواحی اسباب هوایه ربط ایتمشدر

نوع رابع

بری محیط اولان هوایه عارض اولان تغیرات طبیعیه بیانندهدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه
بری محیط اولان هوایه تغیر طبیعی وتغیر غیر طبیعی وضد مجرای طبیعی اولان تغیر عارض اولور اما تغیرات طبیعیه
تغیرات فصولیه‌در زیرا که بوهوا فصول سنه دن هر بر فصلده بشقه بر مزاجه متحول اولور اما مزاج ربیع معتدلدر
ومزاج صیف حاردر ومزاج خریف اعتداله قریبدر ومزاج شتا بارددر اگرچه اهل طب عندنده بو فصول اربعه نک ازمنه
ایام ... اقالیم وبلاد حسبیله مختلف اولور لکن اهل نجوم اعتباریله اختلافلری معتبر دکلدر زیرا که
انلرک عندنده فصول اربعه نک اختلاطی حرکت غریبه سیله نقطه اعتدال ربیعدن ابتدا ایدوب فلک بروجک ارباعه

انقلابلری

انقلابلری زمانیدر یعنی شمس برج حمل وثور وجوزاده ایکن فصل ربیعدر وبرج سرطان واسد وسنبله‌ده
ایکن فصل صیفدر وبرج میزان وعقرب وقوسده ایکن فصل خریفدر وبرج جدی ودلو وحوتده ایکن
فصل شتادر اما از جمله فصول اربعه نک بری برینه مخالفتلری نیر اعظمک سمت راسمزه قریب وراسمزدن بعیدلکی
حسبیله‌در پس فصل صیفده حار اولمسی کونشک سمت راسمزه قریب اولوب شعاعی قوتلو اولدیغندندر زیرا که فصل صیفده
شعاعک انعکاسی بحسب البلاد زوایای منفرجه وقائمه اوزره اولیوب یا زوایای حاده اوزره اولور ویاخود بیننا اقرب
اولدیغی خطوط ایچنده ابرلری اوزره رجوع ایدر پس شعاع کثیف اولوب حرارتی ایکی قات اولدیغیچون بری محیط اولان هوایی
بغایت حار ایدر وبونک سبب اصلیسی بودرکه شعاع شمسک مسقطی بعضیسی اسطوانه ومخروطدن بولنان مسقط
سهم منزلنده اولور کویا که شعاع شمس بر مرکزندن چیقوب مقابلنده بولنان نسنه نک درونه نافذ اولور ومسقط
شعاعک بعضیسی بسیط ایله محیط ویاخود قریب محیط صفحاسنده در حال بوکیم شعاعک تأثیری قوتی سهمی عندنده‌در
زیرا که انکا تأثیر هر جهتدن توجه ایدر اما اطرافه قریب اولان مواضعه تأثیری ضعیف اولور چونکه بز عرض شمالی بلادنده
ساکن اولورز پس فصل صیفده مسقط شعاع شمسک یا سهمنده ویا سهمنه قریب موضعده بلنورز وفصل شتاده
یا محیطده ویا محیطه قریب یرده بولنورز انکیچون فصل صیفده قرص شمس اوجنه صعود ایدوب ارضدن بعید
اولدیغیله بلادمزده ضیاسی اقوی وتأثیر حرارتی اکثردر وفصل شتاده جرم شمس حضیضه اینوب ارضه
قریب اولسیله بلادمزده ضیاسی ضعیف اولوب مزاج هوا بارد قالور زیرا که فصل صیفده قرص شمس بزم سمت
راسمزه غالبا قریب اولور وفصل شتاده بغایت بعید اولور واما فصل ربیع وفصل خریفده سهم مزبور ومحیط مرقوم
آره سنده بولنان مسافه نک وسطنده حاصل اولدقلریچون حرارت وبرودتده معتدل بولنمشلردر تاکیم بلاده بیان اولنمشدرکه

نوع خامس

بری محیط اولان هوایه عارض اولان تغیرات غیر طبیعیه سماویه بیانندهدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه
بری احاطه ایدن هوایه عارض اولان تغیرات غیر طبیعیه نک بعضیسی امور سماویه وبعضیسی امور ارضیه حسبیله
عارض اولور اما امور سماویه حسبیله اولان تغیرات هوا تأثیرات کواکبله عارض اولان تغیرات امثالیدر زیرا که
کاهیجه شعاعلی کوکبلر بر حیزده جمع اولوب شمس ایله دخی اجتماع ایدرو وقتی کلدکده سمت راس ویا قریبنده بعید فرقی
بلادک احاطه ایدن هوایی افراط ایله تسخین ایدرلر وکاه سمت راسدن واقع بعید اولوب تسخین هوایی نقصان
ایدرلر وتسخین هواده مسامته نک تأثیری دوام مسامته نک ودوام مقارنه نک تأثیرلری اکثردر واما امور
ارضیه حسبیله اولان تغیرات هوانک بعضیسی عرض بلاد حسبیله وبعضیسی زمین بلادک ارتفاع وانخفاضی سببیله
وبعضیسی جبال سببیله وبعضیسی بحار سببیله وبعضیسی ریاح سببیله وبعضیسی تراب سببیله حاصل اولور
اما عروض بلاد حسبیله اولان تغیر هوا ظاهردر زیرا که هر بلدکه جانب شمالده مدار راس سرطانه وجانب
جنوبده مدار راس جدیه مقارندر اول بلادک صیفی خط استوا سمتنده اولان بلادک صیفندن وجنوب وشماله
مائل اولان بلادک صیفندن بغایت اسخندر پس معدل النهار دائره سی تحتنده بولنان بقعه نک هواسی امزجه
اعتداله اقربدر زیرا که تسخن سماوی آنده بر سببدرکه نیر اعظمک سمت راسه کلمسیدر حال بوکیم بو مسامته
وحدها چوق تأثیر ایتمز بلکه مسامته نک مداومتی چوق تأثیر ایدر وبو علتدن نصف النهار وقتنده اولان شدت
حرارت شمس قبل العصردن زیاده اولور وبونکچوندر که شمس راس سرطاندن میل ایدوب مادونه منصرف اولسه تسخینی
اشد اولور اول میلده متخذ بولنمدیغندنکه هنوز راس سرطانه بالغ اولمشدر مثلا شمس راس جوزاده ایکن
هوایه ایلدیکی تأثیردن راس اسده کلدکده زیاده تأثیر ایدر زیرا که راس اسده ایکن مسامته نک مداومتی بولنور
حال بوکیم خط استوایه مطابق اولان بقعه ده شمس برقاچ ایام مسامت راس اولوب سرعتله تباعد ایدر زیرا که نقطه
اعتدالین قربنده اولان تزاید اجزای میل نقطه انقلابین عندنده بولنان تزاید میلدن چوق بیوکدر بلکه نقطه
انقلابین عندنده اولان تزایدک حرکتی اوچ دورت ایام محسوس اولمازلا جرم شمس آنده بر مدت مقارن
حیزده قالوب تسخین هواده قوت ایلر پس بوندن معلوم اولدیکه اول بلادلرکه عروضی میل کلی یه قریب

وفرینده در؛ اکثرا اسخن بلاد روی زمینده در؛ وآنلردن صکره اسخن بلاد آنلرک قطبلرینه یقین اولان
جانبلرنده در؛ ومعتدلدن یقین اولان جانبلرینده اولان بلاد درجه‌یه دکین عروضی بولنان بلادلردر؛ وبین الانقلابین بولنلر کبیدر

نوع سادس

بری احاطه ایدن هوایه عارض اولان تغیرات غیر طبیعیه‌در؛ اعنی زمینی بلادک ارتفاع وانخفاضی سببیله
وجبال وبحار ورياح وتراب حسبیله هوایه عارض اولان تغیرات ایله بلددر؛ ای عزیز معلوم اوله سن که
اهل حکمت دیمشلردر که امّا بلادلر مرتفع یرده ویا منخفض یرده بولنمق سببیله تغیرات هوا محققدر؛ پس مرتفع مکانده
بولنان بلادک هواسی ابدا بارد اولور؛ ومنخفض یرده وضع اولنان بلادک هواسی ابدا اسخن اولور؛ زیرا که بو شعاع شمس ارضدن
انعکاسی سببیله کسب ایلدیکی حرارتک اشدّ واغلظی ارضه قریب اولان طرفی بولنمغله بری محیط اولان کره نسیمک اسفلی
ارضه مجاور اولان سمتیدر؛ وارضدن بعید اولنجه طبقه بارده‌یه قریب اولوب مجاوره سببیله بارد اولور؛ واکر منخفض مکان
بر وادی عمیق اولورسه شعاع حارّ حبس ایدر؛ هواسی اسخن واکثف اولور؛ وامّا جبال سببیله بولنان تغیرات هم
ظاهردر؛ زیرا که اول جبلکه بلدک مکانی ومستقری بولنمشدر؛ اول بلدک هواسی آفتابی اولنمقده عدل اولنمشدر؛ وآول
جبلکه بلده مجاوری بولنمشدر؛ اول بلدی محیط اولان هواده آنک تأثیری ایکی جهتله تجربه اولنمشدر؛ تأثیرینک بری شعاع
شمسی بلد اوزرینه ردّ وحصر؛ ویا بلدک شعاعدن منع وستر ایتمک جهتندندر؛ وایکنجی تأثیری دخی بلد اوزرینه هبوبدن
منع ومدافعت؛ ویا هبوبنه سوق ومعاونت جهتندندر؛ امّا اولکیسی جبل بلدک شمالی طرفنده اولنمقیدر پس شمس
هر بر کندی مدارنده اول جبل اوزرینه اشراق ایدر؛ شعاعی اول بلده منعکس اولوب هر چند عرض بلد جنوبی اولورسه ده اکی حال
اینه هواسنی تسخین ایدر؛ واکر جبل بلدک مغربی جهتنده بولنوب شرقی منکشف بولنورسه تأثیر شمس آنده تمامیله تسخین
هوادر؛ واکر جبل بلدک شرقی جهتنده بولنوب مغربی کشاده اولورسه نیم تسخین ایدر؛ زیرا که بو جبل اوزرینه شمس بعد الزوال اشراق
ایدنده ساعت بساعت کندیکجه بو جبل شرقی بعید اولوب کیفیت شعاع نقصان بولوب تسخین هوا تمام اولماز؛ لکن جبل
غربینده یا شمس کلدیکجه هر ساعت قریب اولوب هوای بلدک تمامیله تسخین ایدر؛ واکر جبل بلدک جنوبی طرفنده اولورسه هوای
بلدک هیچ تسخین ایدهمز؛ وامّا جهت ثانیه کندی اولان تأثیری بلد اوزرینه ریح بارد شمالی هبوبدن جبلک منع ایتمسیدر ویا باد
حارّ جنوبی هبوبدن بلد اوزرندن دفع ایتمسیله‌در؛ یا خود بلدک ایکی جبل عظیم اوسطنده مرتفع مکانده موضوع اولوب
وجهی بحده منکشف اولمسیله‌در؛ پس آنده ریحک هبوبی صحرایه بولنان بلاد اوزرینه هبوبندن اشدّ واکثر اولور؛
زیرا که ریحک شانندندر که بر ضیق مسلکه منجذب اولسه اول انجذاب آنده مستمر اولوب ماء جاری کبی سکونت بولماز بر
جهت جبالده اعدل بلاد اول بلادک هواسیدر که مشرقی وشمالی سمتی منکشف اولوب مغربی وجنوبی سمتی مستور اوله
وامّا بحار سببیله جوارنده اولان جمله بلادده هوا رطوبتلی اولور؛ پس اکر بحر بلدک جهت شمالی طرفنده اولورسه وجه ما اوزرنده
باد شمالی هبوب ایدر؛ اول بلدک هواسنی زیاده برودت بخشی ایدر؛ زیرا که طبیعت مار ریح شمالی منافی باردر؛ واکر بحر بلدک جنوبی
طرفنده اولورسه اول بلدک هواسنه زیاده غلظت ویرر؛ خصوصا شماللنده جبل قائم اولوب منفذ ریحه مانع اولور؛
آنک هواسی بخارات غلیظ وکثیف اولور؛ واکر بحر بلدک مشرقی ناحیه‌سنده اولورسه آنک هواسنه رطوبت کثیره ویرر؛ زیرا که
بحر اعظم تحلیل متی ایدیلله اول بلدک اوزرینه الحاح ایده‌رک قریب اولور؛ واکر بحر بلدک مغربنده اولورسه آنک هواسنه
رطوبت ویبوستی قلیل اولور؛ زیرا که شمس اول بلده بالحاح آنی تبعید ایدر؛ وبو حالده موافق ریاح شمالیه وبعده شرقیه وبعده
غربیه‌در که مضر اولان ریاح جنوبیه‌در؛ وامّا ریاح سببیله بولنان تغیرات هوا تجربه ایله که ریاح شمالیه بارد ویابسدر؛
امّا برودتی جبال بارده‌دن مرور ایدوب بزه کلدیکندندر؛ وامّا یبوستی شعاع شمس اول جانبده ضعیف اولوب آنده
تحلل بخار بحار قلیل اولدیغندندر؛ وریاح شرقیه حرارت وبرودتده معتدللردر؛ لکن جبال وبراری عبور ایتدیکندن
بر مقدار یابسدر؛ وریاح غربیه دخی معتدلدر لکن دریالردن کیجوب کلدیکندن بر مقدار رطبدر؛ وریاح جنوبیه
بلادک اکثرنده حارّ ورطبدر؛ امّا حرارتی قرب شمس ایله تسخن اولان جهتدن بزلره کلدیکندندر؛ وامّا رطوبتی آنده که
بحار جنوبیه حرارت شمس ایله متعفن اولوب شمس حرارتی قوتیله اول بحاردن بخارلر چیقاردوب اول ریاحه قریشدرر
آنکچون ریاح جنوبیه جسمه رخاوت ویرر؛ وامّا سام یعنی هلاک بالمرة بالاده بیان اولندیغی اوزره یا غایتله

حارّ اولان

حارّ اولان صحرالردن کیجوب کلن ریحلردر؛ یا خود طبقه دخانیه‌ده نار اشتعالی مصیب علامتلر اظهار ایدن
ادخنه‌نک بقیه‌سی تقیللری نزول ایدوب مختلط اولدیغی ریاحدر که هر بر جهتدن حرکت ایلمزلر تصادف ایتدکلری ابدانی
یاقوب سیم سیاه ایدر؛ هلاک ایدرلر؛ پس احکام مذکوره‌یی دخی سام یللری تبدیل وتحویل ایدرلر؛ وجمیع ریاح شدیده‌نک
مبدأ موادی کرچه ریاح ضعیفه کبی اسفلدندر؛ لکن مبدأ حرکاتی هبوب وعصوفی جهت فوقدندر؛ وامّا تراب سببیله
اولان تغیر هوا که آنده احکام بلاد مختلف اولور؛ اول اختلاف علتی بودر که بلادک بعضیسی طینی‌در وبعضیسی حجریدر
وبعضیسی رملیدر؛ وبعضیسی حمائیدر؛ وبعضیسی معدنیدر پس بونلرک حکم سماوی تغییر ایتدکلری کبی هوایی دخی تبدیل وتغییر
ایدرلر؛ وتأثیرجق ایله تصرف ایدرلر؛ زیرا که جمیع ذرات کائنات آنکله وجوده کلوب کیدیلر وهر بری ایدرلر شه آثار؛ وقدیم ایدرلر

نوع سابع

بری احاطه ایدن هوایه عارض اولان ضد مجرای طبیعی بولنان تغیرات ایلدر؛ ای عزیز معلوم اوله سن که اهل حکمت
دیمشلردر که مجرای طبیعیه معتاد اولان تغیرات ردیه هوائیه یا جوهر هواده اولان استحاله‌دندر؛ ویا کیفیات
هواده بولنان استحاله وتبدلدندر؛ امّا هوانک جوهرنده اولان استحاله جوهر هوا رداءته مستحیل اولمقدر؛ اوله
دکلکه هوانک بر کیفیتی مشتد اوله ده یا انتقاص بوله ده افراد ایتمسیله ردی اولمش اوله؛ بلکه هوانک جوهری
بالذات ردی اولسه اول وبادر که هوایه عارض اولان تعفندر؛ وآکا طاعون دخی دیرلر؛ وبو تعفن لون ودرج
وطعمی متغیر اولان صویک تعفنی کبیدر؛ وبزوم بو هوادن مرادمز اول بسیط مجرد اولان هوا دکلدر؛ بلکه بری احاطه
ایدن کره البخار والدخاندر که بسیط مجرد دکلدر؛ زیرا که اجسام بسائط مجرده‌نک هیچ بری تعفن ایتمز آنجق کیفیتنده
یا جوهرنده بسیط آخره مستحیل وتبدیل اولور؛ وبالاده بیان اولنان استحالات عناصر کبی؛ امّا بزوم هوادن مرادمز درونده
هواده متفرق اولوب اجزای هوای حقیقیه واجزای مائیه بخاریه‌در؛ وبخار دخانیه صعود ایلین اجزای ارضیه وناریه‌دن
ممتزج اولمش بر جسم درکه بوکا هوا التسمیه‌در؛ ماء بحره صو تسمیه‌مز کبیدر؛ زیرا که ماء بحر دخی صاف صو دکلدر؛ بلکه ارضدن
ومادن وهوادن ونار دن ممتزج بولنمشدر؛ لکن آنده صو غالب اولدیغندن صو تسمیه اولنمشدر؛ پس بو هوا
ممتزج بعض کره تعفن ایدوب جوهری رداءته مستحیل اولور؛ نته کیم چکلی واسع دره لرده صوینی تعفن ایدوب
جوهری آنکله مستحیل اولوب طائفه کسبلور کنده هوای مذکور تعفن ایدوب وباکسلور وعفونت هوانک
اغلظی وعروض وبانک اکثری اواخر صیف وخریفده اولور؛ وامّا هوانک کیفیتنده بولنان استحاله‌سی حرارتده یا برودتده
تحمل اولنمیان کیفیتده خروج ایدوب زرع ونسلی فساده ویروب هلاک ایتمسیدر؛ پس هوا تغیرات مذکوره‌نک بر سببیله
متغیر اولسه آنده اذن حق ایله ابدانمزده امراض عارض اولور؛ زیرا که هوا متعفن اولدقده تأثیر حق ایله
درون ابدانمزده اولان اخلاط اربعه‌یه دخی تأثیر ایدر؛ وابتدا بورکده اولان خلطه عفونت ایرشدرور

نوع ثامن

بری احاطه ایدن هوانک ابدان وارواحمزه اولان انواع تأثیرات وفوائدی وهبوب ایدن ریاحلدن اصناف
تغیرات ومنافعی بیان ایدر؛ ای عزیز معلوم اوله سن که اهل حکمت دیمشلردر که اکر هوا افراط ایله متسخن اولسه مفاصل ابدانه
رخاوت ویروب رطوبتنی تحلیل وعطشی افراط وقوای اسقاط ایدر؛ والت طبیعت اولان حرارت غریزیه‌یی تحلیل ایدوب
هضمی تبدیل ایدر؛ واخلاط دمویه‌یی تحلیل ومره‌یی سائر اخلاط اوزرینه تغلیب ایلمکله لونی اصفرار ایدر؛ پس بو هوای حار ابدان
صحیحه‌یه موافق دکلدر؛ لکن نازله بارده اصحابنه وبعض مفلوجلره موافق ونافعدر؛ وامّا هوای بارد مفرط
حرارت غریزیه‌یی حصر وموادی سیلاندن منع ایدوب نازله‌لری تحریک ایدر؛ وعصبه ضعف ویروب ریه وقصبه سنه
بعضی عرضه ضرر شدید ایدر؛ واکر برودتی هوا معتدل اولورسه هضمه وجمیع قوای باطنه‌یه وجمیع آثار وآلات شهوته قوت
واستحکام ویروب ابدان صحیحه‌یه موافق کلور ومسامی سدّ ایدوب حشو عطاسنی عصر ایدر؛ وامّا هوای رطب اکثر
امزجه ابدانه موافق کلوب جلدی لین ولونی جمیل وخلقی هیئتی ایدوب مسامی تنقیه ایدر لکن عفونته مهیا ایدر؛ وامّا هوای
یابس بیان اولنان هوای رطبک تأثیراتنده ضد کاملدر؛ پس دوح ریاح ریح شمالیدر که بدنه قوت ویروب خباثات حسنیه وسیلان
ظاهرده منع ومسامی سدّ ایدر؛ وهضمی قوی وبطنی استوار وبولی ادرار ایدر؛ وهوای عزیز متعفن اولسه بو ریح آنی اصلاح ایدر

واكر ريح جنوبی ريح شمالی اوزرينه تقدم ايدرسه عقبنجه ريح شمالی هبوب ايلسه جنوبك اساله و شمالك عصر
دروندن احداث ايدوكی خارجك يكا انفتاحه موذی اولور اول علتك اوحينده بامنك سيلاننی مواد كثيره اولوب علل
صدوريه و منانه و رحم حدوثنی بولوب عسر بول و سعال و اوجاع مفاصل و قشعريره رجلده عارض اولور و اما ريح جنوبی
قوت بدنی رخو ايدوب مسامی فتح ايدر و اخلاطی خارج سمتنه تحريك ايدوب حواسه ثقلت ويروب قروحی افساد ايدر
و امراضی ازدياد ايدوب صداعی تهييج ايدر و نومی جلب ايدوب حمیات ايراث ايدر و اما رياح شرقيه اكر آخر ليل و اول نهارده
هبوب ايلسه شمس ايله معتدل اولان هوای لطيف ايدركه رطوبتی قليل و يبوستی معتدلدر و بو رياحك هبوبی اول وقتده
اكثر اولمغله بو كا ريح صبا و نسيم سحری ديرلر نسيم اولا باد صبا ابدانه صفا و نومه لذت و مريضه شفا بخش ايدر و اكر نهار
آخرنده و ليل اولنده هبوب ايدرسه بونك تأثيری آنك خلافيدر و بكده شرقيدن هواسی بلاد غربيه هواسندن الطف
و صافيدر و اما رياح غربيه اكر آخر نهار و اول ليلده هبوب ايدرسه هوای كثيفدركه بخار بحاردر و اكر وقت سحر
هبوب ايدرسه شمس ايله معتدل اولميان هوادركه اكثف و اغلظدر و بو ريح غربی هر نه وقت هبوب ايدرسه
بونك تأثيری مخالف منافع باد صبادركه بو كا ريح دبور ديرلر و حديث شريفده نصرت بالصبا و اهلكت عاد بالدبور واقع
اولمشدر و بونده بيان منافع هوادن بو مقدار ايله اكتفا اولنديكه زيرا اهل بصيرت بونك عبرت آلمغه سبحان مرسل الرياح و مفرح
الارواح و مفرح الاشباح و مسبب الاسباب و رب الارباب تعالى الله سبحانه و تعالى جل شانه و عم نواله

فصل رابع

كره هوانك طبقهٔ سفلاسنده ظهور ايدن كائنات جويه يعنی قوس قزح و هاله يی و طومان و قراوی و ژاله يی و صبح
و شفق و ظلام و ساعات ليل و نهاری و سنين و شهور و دهوری بقيه ايكی نوع ايله بيان و عيان ايدر نوع اول قوس قزح و هاله و طومان
و قراوی و ژاله يی بيان ايدر ای عزيز معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه ايكی قوشاغی ديدكلری قوس قزح مطرلی يا بخارلی
حادث اولان اجزای مائيهٔ رشيهٔ صغيرهٔ مستديرهٔ صافيهٔ شفافهده شمس صيقلرده ضيا ارتسامندن ظهور ايدر
و بونك بيانی بودركه اجزای مذكوره خلف شمس اولان جهتده اوليه بر وضع اوزره بولنمق لازمدركه اجزای مزبوره ده هر
برنده شعاع بصر شمسه منعكس اوله و بو انعكاس اول زمان اولوركه اول اجزانك ماوراسنده سحاب مظلم كبی كثيف نسنه
بولنوب آينه مثال اوله و شمس دخی افقه قريب اولوب حرارتی قليل اوله و ناظر ظهرينی شمسه ويروب اول اجزايه متوجه
اوله يعنی فرض شمس ايله اول اجزانك آره سنده اوله تاكيم شعاع بصری اول اجزادن شمسه منعكس اوله پس اول ناظره اول اجزانك هر برندن
انجق ضوء شمس كورينور شكلی كورنمز زيرا كه تجربه ايله كه شعاع بصردن منعكس اولان مصيقل نسنه بغايت كوچك اولدقده
بولنان ضيا نسنه نك انجق ضوئی و لونی كوسترر شكلی و هيئتنی كوسترمز پس اول اجزای مائيه نصف دائره دن اقل بر قوس مستوی
شكلنده اولور و بو قوس ارتفاع شمس حسبيله نقصان بولور و انحطاط شمس قدری زياده اولور زيرا كه شمس اول دائره نك
مركزی مكاننده اولمغله افقدن مرتفع اولدقجه مقابلی اولان دائره سندن فوق الافق نصفندن اقل قالور و شمس افقه
نزول ايدوب قريب اولدقجه اول دائرهٔ ناقصه نك قوسی افقه مماس اولان ايكی طرفندن ازدياد بولور كه اول طرفين
اجزاسندن شعاع بصر شمسه منعكس اولمغه باشلر و حضرت شيخ ابن سينا شفاسنده يازمشدركه طوس
ايلنده ماوراء آره سنده بر جبل عالی اوزرينه ايدم و سما منكشف ايدی و صحرا ايله مابينمزده وسط جبلده سحاب
وار ايدی و هوا رطب ايدی و شمس نصف نهارده ايدی بن اول سحابه نظر ايدوب قوس قزح الوانندن بر دائرهٔ تامه
كوردم و بن جبلدن تنزل ايلدكجه اول دائره نصف ايلدی تاكيم بن سحابه واصل اولدقده اول دخی مضمحل
اولدی و بو قوس قزحك اختلاف الوانی ضوء شمس الوان مختلفه عاملر ايله اختلاطندندر زيرا كه
ناحيهٔ علياسی شمسه قريب اولديغندن اشراقی غالب اولوب احمر زعفرانی كورينور و ناحيهٔ
سفلاسی شمسدن بعيد اولديغيچون اشراقی مغلوب اولوب احمر خمری كورينور و ايكی لونك
مابينی ايكيسندن تركب ايدن اخضر جمنی كورينور و اياك واننه قلعه خير الله فصل خريف زماننده قمر
بدر كامل ايكن آنكده افقه متصل بياض اولنان الوانده قوس قزح ظاهر و نمايان اولمقده و صورتی بودر بلغ

واما هاله

الحدقه
خط شعاع
منعكس من سطح المرآة الى الجسم الآخر
دائرة الافق

واما هاله اول دخی اجزای رشيهٔ صغيرهٔ مستديرهٔ شفافده قمرك نوری ارتسامندن حاصل مثالی حادث اولان
دائرهٔ مستديرهٔ بيضادر و بونك بيانی بودركه ناظر ايله نيرك آره سنده اجزای مذكوره اوليه بر وضع اوزره بولنملدركه اكر اول اجزانك هر
برندن شعاع بصر اول نيره منعكس اوله پس ناظر اول اجزايه نظر ايلدكده هر برنده ضوء نيری كورر ليكن اول اجزا بغايت
صغار اولديغيچون نيرك شكل و هيئتنی كورمز و مجموعی دائرهٔ تامه يا ناقصه شكلنده اولوركه هاله اودر و هوانك رطوبتی
حادث اولديغندنكه نزول مطره دلالت ايدر و اكر صفت مزبوره اوزره ايكی سحاب اتفاق ايله برى برينك تحتنده بولنسه اول زمان
ايكی هاله حدوث ايدر و تحتانيه سی نيره اقرب اولديغندن اعظم كورينور و اكر سحاب مذكور ايكيدن زياده اولورسه هاله دخی
اول عدد اولور و نيرك قربيدن هاله كه مشاهده اولنمشدر و اما اظفاره كه ضم ظا ايله هالهٔ شمسدر اول نادر بولنور زيرا كه
شمس افقدن بعيد اولدقده تأثير حرارتی شديد اولديغندن اجزای موصوفه كبی بخار رقيقی حل ايدوب هوايه دوندرر
و حضرت شيخ مرحوم شفای مرقومده يازمشدركه نيراعظمك حولنده قوس قزح الوانده هالهٔ تامه و هالهٔ ناقصه
مشاهده ايتمشمدر و بو مؤلف حقير بو كتابی تحريردن برسنه مقدم ياسين صحراسنده آخر فصل ربيعده وقت زواله
هالهٔ تامهٔ شمسيه ياران صفا ايله تعجب ايدرك مشاهده ايدركن بر وصله معاً يورقرق ايكی باشنده بر پير فانی ذو الحجوب
اولدخی بو هالهٔ استغراب ايدوب بن بو ياشه كلدم جو منجا كورمشدم عمرم بحجده كونش خرمن ايلديكن كورمشدم
دخی سيرايدم ديمشدر و اما طومانك و قراوينك و جيسنك علت مادية سی اول بخار صاعد معهوددركه هم كنديسی قليل و هم حرارتی
ضعيف اولمغله طبقهٔ بارده يه بالغ اولميوب كندی طبقهٔ سفلاكنده قالوب ارضه نزول ايتمكله باشلر اكر اول انناده اكا
اصابت ايتمديسه روس جبالی احاطه ايدوب روی زمينه منتشر اولوب دخان كبی ماوراسنی ستر ايتمكله دومان اولور و حرارتی قليل ايسه هوا
منقلب اولوركيدر و اكر اول بخار ضعيفه اثنای نزولنده برد اصابت ايلديسه پس اول انعقاد ايدرجه اكر اول بخار نازل اوله
برد شديد ايله منجمد اولورسه اوفاق و براق اولوب ذرات اشكالی نزول ايتمكله قراوی ديدكلری اودر و اكر اول
بخار اول برد ايله منجمد اولمازسه صويه منقلبه اولوب نباتات اوراقی اوزرينه نزول ايدوب لؤلؤ اشكالی قطرات اولوركه
ژاله و شبنم و جيسه ديدكلری اودر و حقيقت حال بودر و بيان اولنان كائنات جوك جملهٔ سی اجسام مركبات عدادندن بولنمقدر
ليكن عناصردن مزاجسز تركيب اولنمشدر آنكچون بو بيله سريع الزوال و الانتقال بولنمشدر سبحان الصانع الحكيم

نوع ثانی

صبح و شفق و ظلامك حقيقت احوالن بيان ايدر ای عزيز معلوم اولسونكه اهل حكمت و اهل هيئت اتفاق اوزره ديمشلردركه
صبح و شفقك ظهوری كره هوانك بو طبقهٔ سفلاسنه مخصوصدر و بونك بيانی بودركه جرم شمس طوب زمينده مقدار
مذكور اوزره اعظم اولديغندن ايدر ارض نصفندن اكثرينی اضاءه ايدر و اقل ليل مظلم و ظل مخروط اولوب فلك زهره ده نهايت
بولمشدر و مخروط ظلك سهمی الاده بيان اولنديغی اوزره ابدا منطقة البروجه مسامت اولمشدر و بو ظل مخروط تحت الافق اولديسه مدتجه
نهاردر و فوق الافق بولنمسی زمانلرنده ليلدر پس نير اعظم زيرزمينده ايكن افق شرقيدن يكا قريب اولدقجه قاعدهٔ ظل مخروط فوق
الارض افق غربی سمتنده قريب اولور تاكيم ظل مخروطی محيط اولان شعاعات مشرقيه سمتنده كورينور پس ابتدا اول شعاعات طرف
قريبی كه افق شرقيده اولور تفوق ايدر و سمت ابيض كورنوب آنكله افقك مابينی مظلم قالور زيرا اكر موضع ناظردن و محل بياضدن

ومكان افقده حاصل اولان مثلثك ناظره بياض آره سنده شعاع بصردن اولان ضلعى سطح ظلده • فرض اولنوب
شمس ايله ارضه مماس ايدن خط شعاعى اوزرنده قائم اولديغندن ناظر ايله افق آره سنده بولنان ضلعدن اقصر
واقرب اولوب شعاع شمس آندن مقدمجه كورينور بعده شمس افقه برمقدار قريب اولدقده اول بياض مذكور
منتشر اولمغه باشلر لكن ضياسى قليل اولديغيچون ضعيف كورينور پس عوام ناس اول بياضى افقدن زائل توهم
ايدوب اول ظن ايله اكا صبح كاذب ديرلر حال بوكيم بياض مذكور حقيقتده زائل دكل زائد اولمقده در بعده شمس
افقه زياده جه قريب اولدقده وبياض مذكورك افق مزبور اوزرينه انتشارى عريض اولدقده ضيا قوتنبولديغندن
زائل كورنمز پس اكا صبح صادق ديرلر بعده شمس افقه بغايت قريب اولدقده بياض مذكور اطراف واكنافه
منتشر اولوب مطلع شمس احمر كورينور بعده قرص شمس افقدن طلوع ايدوب ابتداى نهار اولور پس احوال صبح
بودركه حقيقتى اوزره بيان وعيان اولنمشدر اما احوال شفق بيان اولنان احوال صبحك ترتيبنك عكسى اوزره در
زيراكه قرص شمس افقدن غروب ايدنجه آخر نهار اولدقدن صكره مغرب شمس احمر اولور بعده بياض عريض كورينوب
بعده بياض زائل ظن اولنور بعده بياض مرتفع مستطيل اولور وتجربه ايله تحقيق اولنمشدركه افقدن شمسك
اون سكز درجه انحطاطى صبح كاذبك ابتداسى وشفقك انتهاسيدر بو فرق سكز بچوق درجه عرضنده
شمس منير منقلب صيفيده ايكن شفق آخرى صبح كاذبه متصل اولوب وقت عشا قالمز زيراكه شمس منير مزبور
منقلب مذكورده ايكن عرض مزبورده افقدن اون سكز درجه دن زياده منحط اولماز واما ظلال ايكى قسم
تقسيم اولنمشدركه بريسنه ظل اول تسميه ايتمشلردر وظل معكوس وظل منكوس دخى ديرلر واول ظل سطح
افقك سوادانده منصوب اولان مقياسك ظليدر مثلا جداره غرز اولنان وتدك ظلى كبيدر وبرى ظل ثانيدركه
ظل مستوى وظل مبسوط دخى ديرلر واول ظل سطح افق اوزرينه عموداً قائم اولان مقياسك كورينن ظليدر مثلا
ارض مستويه ده غرز اولنان عصانك ظلى كبيدر سبحان فالق الاصباح وخالق ظلال الاشباح جل شانه

نوع ثالث

ليل ونهارك حدى اعتبارنده وساعاتك مقدارنده بيلدركه اى عزيز معلوم اولسون كه اهل هيئت واهل حساب عندنده
بركون كيجه سيله شمس منيرك دائره نصف نهاردن مفارقت ايدوب حركت كل ايله ينه اكا عودت ايلديكى زمانيدر وعند
العامه ليل ونهار غروب شمسدن ينه غروبنه دكيندر اما بركون بركيجه نك ابتداسى شمس منيرك منطقة البروجك هر
بر نقطه سى مفارقتدن فرض ايتمك ممكندر لكن اهل نجوم دائره نصف النهاردن ابتدا ايتمكى اصطلاح ايتمشلردر
زيراكه فلك بروجك بر قوس اولان اختلاف مطالع ومغارب آفاق حسبيله مساكنده چوق واقع اولور اما دائره
نصف النهار حسبيله اختلاف هر قوس فلك بروج هر عرضده مساويدر زيراكه دائره نصف النهار جميع مساكن خط استوا
آفاقنك بربرى اولديغيچون آنك افقى مقامنده قائم اولور وبركون بركيجه نك زمانى حركت كلك بر دوره سى اوزرينه
شمس منيرك اولمقدرده فلك بروجك حركت غربيه سيله سير ايتديكى مطالع مقدارى زائد اولور وليل ونهارك زمانى اهل
حساب عندنده طلوع شمسدن غروبنه وارنجيه دكدر واهل شرع قتنده نهار شرعى طلوع فجر ثانيدن غروب شمسه دكين
بو ايكى زمانى ايكى مذهب نسبتله خفى دكلدر اما اهل حساب كنده كى ليل ونهارك هر برينى ساعات معتدله بر وساعات زمانيه يه
تقسيم ايتمشلردر اما ساعات معتدله نك مقدارلرى ابدا متساويه اولديغندن بونلره ساعات مستويه دخى ديرلر وبو ساعات
معتدله نك هر برى حركت كلك اون بش درجه دور ايتمه سنك مقدارينجه در واما ساعات زمانيه نك مقدارلرى ايام ولياليك
مقدارلرى اختلافيله مختلف اولديغندن بونلره ساعات معوجه دخى ديرلر پس بو ساعات زمانيه نهارك يا ليلك ابدا
اون ايكى جزئندن برجزئيدر زيراكه نهار ليلدن اطول اولورسه ساعات نهار ساعات ليلدن اطول اولور واكر نهار
ليلدن اقصر اولورسه ساعاتى دخى ساعاتندن اقصر اولور پس بوندن معلوم اولديكه طول وقصر نهار ايله اعداد
ساعات معتدله مختلف اولور وازمان واجزاسى مختلف اولماز زيراكه اجزاسى دائما اون بش درجه در وطول وقصرنهار
حسبيله ازمان ساعات زمانيه مختلف اولور واعداد دخى مختلف اولمازكه دائما اون ايكيدر واهل حساب احكام نجومده
ساعات زمانيه اعتبار ايدوب سائر حساب ايچون ساعات معتدله اختيار ايتمشلردر وساعات مستويه ايله ساعات

معوجه نك

معوجه نك اعداد واجزالرى ليل ونهار استيلالرنده منتسق اولور سبحان مقلب الليل والنهار والساعات والازمان

نوع رابع

سنه شمسيه حقيقيه يى وشهور بروجيه نجوميه يى واسماء شهور روميه يى بيلدركه اى عزيز معلوم اولسونكه
اهل هيئت واهل نجوم اتفاق ايله ديمشلردركه سنه شمسيه حقيقيه نك مدتى فلك بروجك بر نقطه مفروضه سندن
قرص شمس كندى حركت خاصه غربيه سيله مفارقت ايدوب تا ينه اول نقطه يه عودت ايدنجيه دك مرور ايلدكى زمانكدر
اما اهل نجوم سنه شمسيه نك ابتداسى آفتاب عالمتابك رأس برج حمله حلولندن بدا ايتمشلردر واون ايكى
برجدن هر برينه حلولنى اول ايكى شهور اعتبار ايدوب هر برجى عبورنى بر شهر عد ايتمشلردر وبو سنه شمسيه نك
عدد ايامى اوچ يوز آلتمش بش يوم وربع يومدر وبو مقدار مده بو مدتدن مراد بركون كيجه سيله در وبو شهور بروجيه نجوميه نك
عدد ايامى حساب ابجد ايله بو بيتده الفاظيله مبيندر بيت لا و لا لب لا و لا لا كش مست • لل كط وكط لل شهور كو نهست • كرچه
سنه شمسيه حقيقيه وشهور بروجيه حسابيه بودر لكن اسكندر بن فيلقوس رومى سنه شمسيه حقيقيه نك
اوايل شهورنى اهل نجومك فرض ايلديكى اوايل بروجدن اوتوز كون اقدم اعتبار ايدوب ابتداى سنه يى آفتابك رأس
حمله حلولندن اون كون مقدم بدا ايتمشدر وهر بر شهرى بر اسم ايله تخصيص ايدوب شهور روميه نام ايله شهرت ويرمشدر وبو سنه يى فصول
اربعه يه تقسيم ايدوب هر بر فصل ايچون اوچ شهر تعيين ايله نظام ويرمشدر اما شهور فصل ربيع آذار ونيسان واياردر وشهور
فصل صيف حزيران وتموز وابدر وشهور فصل خريف ايلول وتشرين اول وتشرين ثانيدر وشهور فصل شتا كانون اول وكانون
ثانى وشباط در وحالا ديارمزده مشهور ودورنامه لرده مسطور بو شهوردركه عدد ايامى بو بيتدن معلومدر • بيت
لا وك لا در بهار وكى ولا لا فصل پائيز كى ولا كيك خريف ولا ولا كح در شتا • سبحان مكون الاكوان ومقلب الدهور
والازمان ومكور السنين والشهور والساعات والاوان ومدور الافلاك والنجوم والاركان جل شانه

نوع خامس

سنه قمريه دوريه يى وشهور هلاليه شرعيه يى واسماء شهور عربيه يى وعدد شهور عربيه ورومية يى بيلدركه اى عزيز معلوم
اولسونكه اهل حكمت واهل حساب اتفاقى اوزره ديمشلردركه سنه قمريه طبيعيه وهر بر شهر قمرى قمرك شمسدن فرض اولنان وضعدن
كندى حركت غربيه سريعه سيله مفارقتدن تا ينه اول وضعه عودت ايدنجيه دك مرور ايلدكى زماندر وقرك شمسدن فرض اولنان اوضاعى
مظهرى هلاللردر واصول شرعيه ده معتبر اولان رؤيت هلاللردر وعند العرب غره شهر هلاللردر لكن رؤيت هلال اختلاف مساكن
ايله مختلف اولديغيچون اهل حساب ابتداى شهر قمرى شمس ايله قمرك اجتماع ومحاقندن اعتبار ايتمشلردر وبو شهرك
زمانى ايكى اجتماع آره سيدر وعدد ايامى يكرمى طقوز بچوق كوندر وبو سنه قمريه نك زمانى اوچيوز اللى دورت يومدر
وخمس يوم وسدس يومدركه سنه شمسيه دن اون كون ويكرمى يوچق ساعت نقصاندر وبو سنه قمريه شرعيه نك ابتداسى
غره شهر محرمدر وبو سنه قمريه عربيه ايله اول سنه شمسيه روميه دن مقدار مذكور نقصان اولمغله بريسله تقريبا اوتوز
كون تقدم ايدر مثلا بر سنه ماه آذرده شهر محرمك ابتداسى يوم واحد اولسه وبو ايكى شهرك برى برينه مطابق كلسه
وتاريخ هجرتك بيك يوز اللى دورت ساليكبى عيد نوروز سلطانيه عيد عاشورا بركونده تطابق ايلسه لاجرم سنه آينده ده
هلال محرم ماه آذردن اون بركون قدر مقدم كورينور پس هر سنه منوال مذكور اوزره تقدم ايتمسيله اوتوز اوچ
سنه ده بر دوره سى تمام اولوب ينه غره محرم ابتداى آذره بولنور لكن بر سنه قمريه اول سنين شمسيه ايچنده تداخل
ايدوب قالور زيراكه اوتوز دورده بتمز دركه اوتوز اوچنجى آذرلرى مطابق كلور چونكه بو شهور قمريه اول فصول اربعه نك
منوال مذكور اوزره دوران ايدوب برفصلده قرار ايتمزلر ايچون بونلره برفصله ملحق اولماز پس هر ايكى شهرى بر زوج اعتبار
برينى يكرمى طقوز كون وبرينى اوتوز كون عد ايدوب ابتداى سنه نى شهر محرمدن بدا ايتمشلردر اما شهور قمريه عربيه نك اسملرى
ابتداى شهر محرم برماه محترمدركه اونجى كونى عيد عاشورادر وآنك رفيقى صفر الخير ايله مسمادر وبعده ربيع
الاول بر شهر معظمدركه اون ايكنجى كيجه سى مولد حبيب كرم صلى الله تعالى عليه وسلمدر وآنك سميسى ربيع الاخر
محترمدر وبعده جمادى الاولى برماه زيبادركه همنامى جمادى الاخردر وبعده رجب الاصم بر شهر مرغوبدركه
اولكى جمعه كيجه سى ليلة الرغائبدر وآنك مقارنى شعبان بر شهر جليلدركه اون بشنجى كيجه سى ليلة البراتدر

ونعمه رمضان شریف برمبارک شهردر که یکرمی یدنجی کیجه سی لیلة قدردر وانک ملازمی
شوال سعید درکه ابتداسی یوم عیددر وبعده شهر ذالقعده درکه آنک رفیقی ذی الحجه در واونجی
کونی حاجیلر بیرامیدر وبو شهرسنه ختام بیدر اشبو شهور عربیه ورومیه نک استخراجلری
ایکیشر بیت ایله ادا ایدن غره نامه نک خاتمه فصل اولمغه مناسب کورلمشدر وبیانی بودر

نظم

حقا حمد وحبیبه سلام ایله
حروف شهر حاکم بیلمک دیلرسک
اونجموعی هر کونده کیم بولورسن
بروج ایامنده اندن نظر قیل
مقدم بیت اون ایکی کلمه درتام
حروف شهر شرعه حاکم سال
اون ایکی کلمه دربیت اون ایکی
مخرجدن شهور شرعی صای کیت
چون یکرمی سکز حرف اولدی هر بیت
شهور شرعه هر بیری حاکم
بو سال ایچون دخی غره بولدک
ایکی حاکم ایکی دال اولور البت
ولیکن حاکم روم احرفی چون
اوتوز اوچ ییلده برسال تدخل

هر آیده روز وشب ساعت بساعت
شهور حاکمی جمع ایتملیسن
او شهرلر غره سن اول کون بیلورسن
بود آنکله رومیدن هم شهور شرعی
حروفیدن شهور شرعه ارقام
اوچنجی بیتی در ترتیب منظوم
اوائل حرفی شهر ارقامیله صای
شهور رومه تابع بیت رابع
شهور رومه حاکمدر بری بیل
چو هجرت سالی بیک یوز التمش دوقوز
ابجد جمیعه رومه حاکم اولدی
بو ترتیب اوزره حاکملر کیدیکیم
بوسال هجر ایله دوراندیکیچون
مطابق کلیسه آزرله محرم

چو دورت بیت ایکی غره مجملیله
ایکی هفته آنکله کتملیسن
قاچنده شهر روما غره دیبل
بروجی اصل بیل هر شهری فرقیله
ایکنجی بیتی سکز کلمه درآک
شهور رومیدر آنکله معلوم
شهور رومه آذر ایله بدایت
او یکشنبه حروف اولدی جامع
ابجد زد بود او سکز حرف اولور کیم
بو شهرک حاکمی واو در رقم شش
چو التمش ایکی اولور سال هجرت
ابجد زد بود اولمش ورق تمام
بوسالک شهری ایرچون تحول
بو هجرت سالنی برطرح ایت اول دم

∴ چو غره نامه لر نظم ایندی حقی ∴ شهور دهر ایله بیل صنع حقی ∴

بیت اول

[illegible]

بیت ثانی

اولور سه ده هم جسمک زبانده | دوکانی بوله کور و بران دوکانده

ایام هفته

سنه ١١٦٦

یکشنبه	دوشنبه	سه شنبه	چهارشنبه	پنجشنبه	جمعه	شنبه
١ / ٦	٢ / ٩	٣ / ١٠	٤ / ١١	٥ / ١٢	٦ / ١٣	٧ / ١٤

بیت ثالث

[illegible]

بیت رابع

بل اجب وز ابد هوز بجد هز | ابج هوز اجد هو حاکم سال

١٢٣٤ ٦٧ ١٢٤٥٦٧ ٢٣ ٤ ٥ ٧ | ١٢٢ ٥٦٧ ١٢٤ ٥٦ ١١٦٥

حرف کبیسه	[illegible]	التاریخ الاول: تاریخ	عدد	حرف	التاریخ الثانی: تاریخ	عدد	حرف	التاریخ الثالث: تاریخ	عدد	حرف	التاریخ الرابع: تاریخ	عدد	حرف
د	ه	١١٦١	١٧		١١٩٠	٧	٩	١٢١٨	١٦		١٢٤٧	٦	ر
∴	و	١١٦٢	١٨	ل	١١٩١	٨		١٢١٩	١٧	ر	١٢٤٨	٧	
∴	ز	١١٦٣	١٩		١١٩٢	٩	ل	١٢٢٠ ١٢٢١	١٨		١٢٤٩	٨	
∴	ا	١١٦٤	١	ر	١١٩٣	١٠		١٢٢٢	١٩		١٢٥٠	٩	ر
ب	ج	١١٦٥	٢		١١٩٤	١١		١٢٢٣	١	٩	١٢٥١	١٠	
∴	د	١١٦٦	٣		١١٩٥	١٢	ل	١٢٢٤	٢		١٢٥١	١١	
∴	ه	١١٦٧	٤	ل	١١٩٦	١٣		١٢٢٥	٣		١٢٥٣	١٢	ر
∴	و	١١٦٨	٥		١١٩٧	١٤		١٢٢٦	٤	ل	١٢٥٤ ١٢٥٥	١٣	
ز	ا	١١٦٩	٦		١١٩٨	١٥	ر	١٢٢٧	٥		١٢٥٦	١٤	٩
∴	ب	١١٧٠	٧	ه	١١٩٩	١٦		١٢٢٨	٦		١٢٥٧	١٥	
∴	ج	١١٧١	٨		١٢٠٠	١٧	ل	١٢٢٩	٧	ل	١٢٥٨	١٦	ل
∴	د	١١٧٢	٩	ل	١٢٠١	١٨		١٢٣٠	٨		١٢٥٩	١٧	
ه	و	١١٧٣	١٠		١٢٠٢	١٩		١٢٣١	٩	ر	١٢٦٠	١٨	
∴	ز	١١٧٤	١١		١٢٠٣	١	ه	١٢٣٢	١٠		١٢٦١	١٩	
∴	ا	١١٧٥	١٢	ل	١٢٠٤	٢		١٢٣٣	١١		١٢٦٢	١	ل
∴	ب	١١٧٦	١٣		١٢٠٥	٣		١٢٣٤	١٢	ل	١٢٦٣	٢	
ج	د	١١٧٧	١٤		١٢٠٦	٤		١٢٣٥	١٣		١٢٦٤	٣	
∴	ه	١١٧٨	١٥	ل	١٢٠٧	٥	ل	١٢٣٦	١٤	ل	١٢٦٥	٤	ر
∴	و	١١٧٩	١٦		١٢٠٨	٦		١٢٣٧	١٥		١٢٦٦	٥	
∴	ز	١١٨٠	١٧		١٢٠٩	٧	ل	١٢٣٨	١٦		١٢٦٧	٦	ل
ا	ب	١١٨١	١٨	ل	١٢١٠	٨		١٢٣٩	١٧	ل	١٢٦٨	٧	
∴	ج	١١٨٢	١٩		١٢١١	٩		١٢٤٠	١٨		١٢٦٩	٨	
∴	د	١١٨٣	١		١٢١٢	١٠	ل	١٢٤١	١٩		١٢٧٠	٩	ه
∴	ه	١١٨٤	٢		١٢١٣	١١		١٢٤٢	١	ل	١٢٧١	١٠	
و	ز	١١٨٥	٣	ر	١٢١٤	١٢		١٢٤٣	٢		١٢٧٢	١١	
∴	ا	١١٨٦	٤		١٢١٥	١٣		١٢٤٤	٣		١٢٧٣	١٢	ل
∴	ب	١١٨٧ ١١٨٨	٥		١٢١٥	١٤	ر	١٢٤٥	٤	ل	١٢٧٤	١٣	
∴	ج	١١٨٩	٦	٩	١٢١٧	١٥	ر	١٢٤٦	٥		١٢٧٥	١٤	ل

[illegible]	مارت	نیسان	مایس	حزیران	تموز	اغستوس	ایلول	تشرین اول	تشرین ثانی	کانون اول	کانون ثانی	شباط
	٣١	٣٠	٣١	٣٠	٣١	٣١	٣٠	٣١	٣٠	٣١	٣١	٢٨ ٢٩
سال ١	١٧	١٥	١٤	١٣	١٢	١١	١٠	٩	٨	٧	٦	٤
سال ٢	٦	٤	٣	٢	١ قمر ٣٠	٣٠	٢٩	٢٨	٢٧	٢٦	٢٥	٢٣
سال ٣	٢٥	٢٤	٢٣	٢١	٢٠	١٩	١٨	١٧	١٦	١٥	١٤	١٢
سال ٤	١٤	١٢	١١	١٠	٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣	١
سال ٥	٣	١ قمر ٣٠	٣٠	٢٩	٢٨	٢٧	٢٦	٢٥	٢٤	٢٣	٢٢	٢٠
سال ٦	٢٢	٢٠	١٩	١٨	١٧	١٦	١٥	١٤	١٣	١٢	١١	٩
سال ٧	١١	٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣	٢	١ قمر ٣١	٣٠	٢٨
سال ٨	٣٠	٢٨	٢٧	٢٦	٢٥	٢٤	٢٣	٢٢	٢١	٢٠	١٩	١٧
سال ٩	١٩	١٧	١٦	١٥	١٤	١٣	١٢	١١	١٠	٩	٨	٦
سال ١٠	٨	٦	٥	٤	٣	٢	١ قمر ٣٠	٣٠	٢٩	٢٨	٢٧	٢٥
سال ١١	٢٧	٢٥	٢٤	٢٣	٢٢	٢١	٢٠	١٩	١٨	١٧	١٦	١٤
سال ١٢	١٦	١٤	١٣	١٢	١١	١٠	٩	٨	٧	٦	٥	٣
سال ١٣	٥	٣	٢	١ قمر ٣٠	٣٠	٢٩	٢٨	٢٧	٢٦	٢٥	٢٤	٢٢
سال ١٤	٢٤	٢٢	٢٠	١٩	١٨	١٧	١٦	١٥	١٤	١٣	١٢	١١
سال ١٥	١٣	١٠	٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣	٢	قمر	خالی
سال ١٦	١ قمر ٣٠	٢٩	٢٨	٢٧	٢٦	٢٥	٢٤	٢٣	٢٢	٢١	٢٠	١٨
سال ١٧	٢٠	١٨	١٧	١٦	١٥	١٤	١٣	١٢	١١	١٠	٩	٧
سال ١٨	٩	٧	٦	٥	٤	٣	٢	١ قمر ٣٠	٣٠	٢٩	٢٨	٢٦
سال ١٩	٢٨	٢٦	٢٥	٢٤	٢٣	٢٢	٢١	٢٠	١٩	١٨	١٧	١٥

[illegible]

ایام	حمل ١ ٣٠ / مارت ١١ ٣١						ثور ١ ٣٠ / نیسان ١٢ ٣٠						جوزا ١ ٣١ / مایس ١١ ٣١						ایام
	طلوع	فجر	ظهر	عصر اول	غروب	امساك	طلوع	فجر	ظهر	عصر اول	غروب	امساك	طلوع	فجر	ظهر	عصر اول	غروب	امساك	
١	٠ ١٢	٠١ ١٣	٠ ٦	٢٥ ٩	٢٢ ١	١٢ ١٠	٢٤ ١٣	٢٦ ١٠	١٨ ٥	٥ ٩	٢٩ ١	٤٣ ٨	٢٤ ١٤	٢٦ ٩	٤٢ ٤	٤٢ ٨	٥٤ ١	١٦ ٧	٣١
٢	٣ ١٢	٥١ ١١	٥٩ ٥	٢٥ ٩	٢٢ ١	١٠ ١٠	٢١ ١٣	٢٢ ١٠	١٧ ٥	٤ ٩	٢٩ ١	٤٠ ٨	٣٩ ١٤	٢٤ ٩	٤٢ ٤	٤٢ ٨	٥٦ ١	١٦ ٧	٣٠
٣	٦ ١٢	٥٤ ١١	٥٧ ٥	٢٦ ٩	٢٢ ١	٧ ١١	٣٠ ١٣	٣٠ ١٠	١٥ ٥	٣ ٩	٤٠ ١	٣٧ ٨	٣٩ ١٤	٢٢ ٩	٤١ ٤	٤٢ ٨	٥٥ ١	١٦ ٧	٢٩
٤	٩ ١٢	٥١ ١١	٥٥ ٥	٢٤ ٩	٣٢ ١	٤ ١١	٣٣ ١٣	٢٧ ١٠	١٤ ٥	٢ ٩	٤٠ ١	٣٤ ٨	٣٩ ١٤	٢١ ٩	٤١ ٤	٤١ ٨	٥٥ ١	١٠ ٧	٢٨
٥	١٢ ١٢	٤١ ١١	٥٣ ٥	٢٣ ٩	٣٢ ١	١ ١١	٣٥ ١٣	٢٥ ١٠	١٣ ٥	١ ٩	٤٠ ١	٣١ ٨	٤٠ ١٤	٢٠ ٩	٤٠ ٤	٤٠ ٨	٥٦ ١	٨ ٧	٢٧
٦	١٥ ١٢	٤٥ ١١	٥٢ ٥	٢٢ ٩	٣٢ ١	٥٨ ٩	٣٧ ١٣	٢٤ ١٠	١٢ ٥	٠ ٩	٤١ ١	٢٨ ٨	٤١ ١٤	١٩ ٩	٤٠ ٤	٤٠ ٨	٥٦ ١	٦ ٧	٢٦
٧	١٨ ١٢	٤٢ ١١	٥١ ٥	٢١ ٩	٢٢ ١	٥٦ ٩	٤٠ ١٣	٢٠ ١٠	١٠ ٥	٥٩ ٨	٤١ ١	٢٥ ٨	٤٢ ١٤	١٨ ٩	٣٩ ٤	٣٩ ٨	٥٧ ١	٤ ٧	٢٥
٨	٢١ ١٢	٣٩ ١١	٤٩ ٥	٢٣ ٩	٣٢ ١	٥٣ ٩	٤٣ ١٣	١٩ ١٠	٩ ٥	٥٨ ٨	٤٢ ١	٢١ ٨	٤٣ ١٤	١٧ ٩	٣٩ ٤	٣٩ ٨	٥٧ ١	٢ ٧	٢٤
٩	٢٤ ١٢	٣٦ ١١	٤٥ ٥	٢١ ٩	٣٢ ١	٥٠ ٩	٤٥ ١٣	١٦ ١٠	٦ ٥	٥٧ ٨	٤٢ ١	١٨ ٨	٤٤ ١٤	١٦ ٩	٣٨ ٤	٣٨ ٨	٥٨ ١	٠ ٧	٢٣
١٠	٢٧ ١٢	٣٢ ١١	٤٥ ٥	٢١ ٩	٣٢ ١	٤٨ ٩	٤٧ ١٣	١٤ ١٠	٧ ٥	٥٦ ٨	٤٢ ١	١٥ ٨	٤٥ ١٤	١٥ ٩	٣٨ ٤	٣٨ ٨	٥٨ ١	٥٩ ٦	٢٢
١١	ايلول	٣٠ ١١	٤٥ ٥	٢٠ ٩	٣٣ ١	٤٥ ٩	آب	١٢ ١٠	٦ ٥	٥٥ ٨	٤٣ ١	١٢ ٨	تموز	١٤ ٩	٣٧ ٤	٣٧ ٨	٥٩ ١	٥٦ ٦	٢١
١٢	٣٣ ١٢	٢٧ ١١	٤٣ ٥	٢٠ ٩	٣٣ ١	٤٣ ٩	٥٠ ١٣	١٠ ١٠	٥ ٥	٥٤ ٨	٤٤ ١	٩ ٨	٥٢ ١٤	١٣ ٩	٣٦ ٤	٣٦ ٨	٥٩ ١	٥٤ ٦	٢٠
١٣	٣٦ ١٢	٢٤ ١١	٤٢ ٥	١٩ ٩	٣٤ ١	٣٩ ٩	٥٢ ١٣	٨ ١٠	٤ ٥	٥٣ ٨	٤٤ ١	٦ ٨	٤٨ ١٤	١٢ ٩	٣٦ ٤	٣٦ ٨	٠ ٢	٥٢ ٦	١٩
١٤	٣٩ ١٢	٢١ ١١	٤١ ٥	١٩ ٩	٣٤ ١	٣٦ ٩	٥٥ ١٣	٥ ١٠	٢ ٥	٥٢ ٨	٤٥ ١	٣ ٨	٤٩ ١٤	١١ ٩	٣٦ ٤	٣٦ ٨	٠ ٢	٥١ ٦	١٨
١٥	٤٢ ١٢	١٨ ١١	٣٩ ٥	١٨ ٩	٣٤ ١	٣٣ ٩	٥٨ ١٣	٣ ١٠	١ ٥	٥١ ٨	٤٥ ١	٠ ٨	٥٠ ١٤	١٠ ٩	٣٥ ٤	٣٥ ٨	١ ٢	٥٠ ٦	١٧
١٦	٤٥ ١٢	١٥ ١١	٣٨ ٥	١٨ ٩	٣٤ ١	٣٠ ٩	٠ ١٤	٠ ١٠	٠ ٥	٥٠ ٨	٤٦ ١	٥٧ ٧	٥١ ١٤	٩ ٩	٣٥ ٤	٣٥ ٨	١ ٢	٤٩ ٦	١٦
١٧	٤٨ ١٢	١٢ ١١	٣٧ ٥	١٧ ٩	٣٥ ١	٢٧ ٩	٢ ١٤	٥٨ ٩	٥٩ ٤	٥٠ ٨	٤٦ ١	٥٤ ٧	٥١ ١٤	٩ ٩	٣٥ ٤	٣٥ ٨	١ ٢	٤٩ ٦	١٥
١٨	٥١ ١٢	٩ ١١	٣٦ ٥	١٧ ٩	٣٥ ١	٢٤ ٩	٥ ١٤	٥٥ ٩	٥٨ ٤	٤٩ ٨	٤٧ ١	٥١ ٧	٥٢ ١٤	٨ ٩	٣٤ ٤	٣٤ ٨	٢ ٢	٤٧ ٦	١٤
١٩	٥٤ ١٢	٦ ١١	٣٥ ٥	١٦ ٩	٣٥ ١	٢١ ٩	٨ ١٤	٥٣ ٩	٥٦ ٤	٤٩ ٨	٤٧ ١	٤٨ ٧	٥٣ ١٤	٨ ٩	٣٤ ٤	٣٤ ٨	٢ ٢	٤٦ ٦	١٣
٢٠	٥٧ ١٢	٤ ١١	٣٣ ٥	١٦ ٩	٣٥ ١	١٧ ٩	١٠ ١٤	٥٠ ٩	٥٥ ٤	٤٨ ٨	٤٨ ١	٤٥ ٧	٥٣ ١٤	٧ ٩	٣٤ ٤	٣٤ ٨	٢ ٢	٤٥ ٦	١٢
٢١	٥٩ ١٢	١ ١١	٣٢ ٥	١٥ ٩	٣٦ ١	١٤ ٩	١٢ ١٤	٤٨ ٩	٥٤ ٤	٤٨ ٨	٤٨ ١	٤٢ ٧	٥٤ ١٤	٧ ٩	٣٣ ٤	٣٣ ٨	٢ ٢	٤٤ ٦	١١
٢٢	نیسان	٥٨ ١٠	٣١ ٥	١٥ ٩	٣٦ ١	١١ ٩	مایس	٤٦ ٩	٥٣ ٤	٤٧ ٨	٤٩ ١	٣٩ ٧	حزیران	٦ ٩	٣٣ ٤	٣٣ ٨	٣ ٢	٤٣ ٦	١٠
٢٣	٣ ١٣	٥٥ ١٠	٣٠ ٥	١٤ ٩	٣٦ ١	٧ ٩	١٦ ١٤	٤٤ ٩	٥٣ ٤	٤٧ ٨	٤٩ ١	٣٧ ٧	٥٤ ١٤	٦ ٩	٣٣ ٤	٣٣ ٨	٣ ٢	٤٣ ٦	٩
٢٤	٥ ١٣	٥٢ ١٠	٢٩ ٥	١٣ ٩	٣٧ ١	٤ ٩	١٨ ١٤	٤٢ ٩	٥١ ٤	٤٦ ٨	٥٠ ١	٣٤ ٧	٥٥ ١٤	٥ ٩	٣٣ ٤	٣٣ ٨	٣ ٢	٤١ ٦	٨
٢٥	٨ ١٣	٥٠ ١٠	٢٦ ٥	١٣ ٩	٣٧ ١	٢ ٩	٢٠ ١٤	٤٠ ٩	٥٠ ٤	٤٦ ٨	٥٠ ١	٣١ ٧	٥٥ ١٤	٥ ٩	٣٢ ٤	٣٢ ٨	٣ ٢	٤٠ ٦	٧
٢٦	١١ ١٣	٤٧ ١٠	٢٥ ٥	١٢ ٩	٣٧ ١	٥٨ ٨	٢٢ ١٤	٣٨ ٩	٤٩ ٤	٤٥ ٨	٥١ ١	٢٩ ٧	٥٦ ١٤	٤ ٩	٣٢ ٤	٣٢ ٨	٤ ٢	٣٩ ٦	٦
٢٧	١٤ ١٣	٤٤ ١٠	٢٣ ٥	١٠ ٩	٣٧ ١	٥٥ ٨	٢٤ ١٤	٣٦ ٩	٤٨ ٤	٤٥ ٨	٥١ ١	٢٧ ٧	٥٦ ١٤	٤ ٩	٣٢ ٤	٣٢ ٨	٤ ٢	٣٨ ٦	٥
٢٨	١٦ ١٣	٤١ ١٠	٢٢ ٥	٩ ٩	٣٨ ١	٥٢ ٨	٢٦ ١٤	٣٤ ٩	٤٧ ٤	٤٤ ٨	٥٢ ١	٢٥ ٧	٥٧ ١٤	٣ ٩	٣٢ ٤	٣٢ ٨	٤ ٢	٣٨ ٦	٤
٢٩	١٨ ١٣	٣٩ ١٠	٢١ ٥	٨ ٩	٣٨ ١	٥٠ ٨	٢٨ ١٤	٣٢ ٩	٤٦ ٤	٤٤ ٨	٥٢ ١	٢٣ ٧	٥٧ ١٤	٣ ٩	٣٢ ٤	٣١ ٨	٤ ٢	٣٧ ٦	٣
٣٠	٢٠ ١٣	٣٦ ١٠	٢٠ ٥	٧ ٩	٣٨ ١	٤٨ ٨	٣٠ ١٤	٣٠ ٩	٤٥ ٤	٤٣ ٨	٥٣ ١	٢١ ٧	٥٨ ١٤	٢ ٩	٣١ ٤	٣١ ٨	٤ ٢	٣٧ ٦	٢
٣١	٢٣ ١٣	٣٣ ١٠	١٩ ٥	٦ ٩	٣٩ ١	٤٥ ٨	٣٢ ١٤	٢٨ ٩	٤٤ ٤	٤٣ ٨	٥٣ ١	١٩ ٧	٥٩ ١٤	٢ ٩	٣١ ٤	٣١ ٨	٤ ٢	٣٦ ٦	١
	طلوع	فجر	ظهر	عصر اول	غروب	امساك	طلوع	فجر	ظهر	عصر اول	غروب	امساك	طلوع	فجر	ظهر	عصر اول	غروب	امساك	
	سنبله / اغستوس ٢١						اسد ٣٠ / تموز ٣١						سرطان ٣١ / حزیران ٣١						

[illegible]

ایام	میزان ١ ٣٠ / ایلول ٢١						عقرب ١ ٣٠ / تشرین اول ١٢ ٣١						قوس ١ ٣٠ / تشرین ثانی ١١ ٣٠						ایام
	طلوع	فجر	ظهر	عصر اول	غروب	امساك	طلوع	فجر	ظهر	عصر اول	غروب	امساك	طلوع	فجر	ظهر	عصر اول	غروب	امساك	
١	٠ ١١	٠٠ ١٣	٠ ٦	٢٦ ٩	٢٢ ١	١٦ ١٠	٣٣ ١٠	٢٧ ١٣	٤٦ ٦	٤٧ ٩	٣١ ١	٣٩ ١١	٣٩ ٩	٣٠ ١٤	١٥ ٧	٤٤ ٩	٣٤ ١	٤٣ ١٢	٣٠
٢	٥٧ ١١	٢ ١٣	٣ ٦	٢٦ ٩	٢١ ١	١٩ ١٠	٣١ ١٠	٢٩ ١٣	٤٥ ٦	٤٧ ٩	٣٠ ١	٤٢ ١١	٣٩ ٩	٣٢ ١٤	١٦ ٧	٤٤ ٩	٣٤ ١	٤٤ ١٢	٢٩
٣	٥٤ ١١	٦ ١٢	٠ ٦	٢٧ ٩	٢١ ١	٢٢ ١٠	٢٩ ١٠	٣١ ١٣	٤٦ ٦	٤٧ ٩	٣٠ ١	٤٥ ١١	٣٦ ٩	٣٤ ١٤	١٧ ٧	٤٤ ٩	٣٤ ١	٤٥ ١٢	٢٨
٤	٥١ ١١	٩ ١٢	٥ ٦	٢٧ ٩	٢١ ١	٢٥ ١٠	٢٧ ١٠	٣٣ ١٣	٤٧ ٦	٤٦ ٩	٣٠ ١	٤٨ ١١	٣٥ ٩	٣٥ ١٤	١٨ ٧	٤٤ ٩	٣٥ ١	٤٦ ١٢	٢٧
٥	٤٨ ١١	١٢ ١٢	٦ ٦	٢٨ ٩	٢١ ١	٢٨ ١٠	٢٥ ١٠	٣٥ ١٣	٤٨ ٦	٤٦ ٩	٣٠ ١	٥١ ١١	٣٣ ٩	٣٧ ١٤	١٩ ٧	٤٤ ٩	٣٥ ١	٤٧ ١٢	٢٦
٦	٤٥ ١١	١٥ ١٢	٨ ٦	٢٨ ٩	٢١ ١	٣١ ١٠	٢٢ ١٠	٣٨ ١٣	٤٩ ٦	٤٦ ٩	٣٠ ١	٥٤ ١١	٣٢ ٩	٣٨ ١٤	١٩ ٧	٤٤ ٩	٣٥ ١	٤٨ ١٢	٢٥
٧	٤٢ ١١	١٨ ١٢	٩ ٦	٢٩ ٩	٢١ ١	٣٤ ١٠	٢٠ ١٠	٤٠ ١٣	٥٠ ٦	٤٦ ٩	٣٠ ١	٥٧ ١١	٣١ ٩	٤٠ ١٤	٢٠ ٧	٤٤ ٩	٣٥ ١	٤٩ ١٢	٢٤
٨	٣٩ ١١	٢١ ١٢	١١ ٦	٢٩ ٩	٢١ ١	٣٦ ١٠	[illegible]	٤١ ١٣	٥١ ٦	٤٩ ٩	٣١ ١	٥٨ ١١	٢٩ ٩	٤٠ ١٤	٢٠ ٧	٤٤ ٩	٣٥ ١	٥٠ ١٢	٢٣
٩	٣٦ ١١	٢٤ ١٢	١٢ ٦	٣٠ ٩	٣١ ١	٣٩ ١٠	١٧ ١٠	٤٣ ١٣	٥٣ ٦	٣٩ ٩	٣١ ١	٠٠ ١٢	[illegible]	٤١ ١٤	٢١ ٧	٤٤ ٩	٣٥ ١	٥١ ١٢	٢٢
١٠	[illegible]	٢٧ ١٢	١٤ ٦	٣٠ ٩	٣١ ١	٤٢ ١٠	١٥ ١٠	٤٥ ١٣	٥٤ ٦	٣٩ ٩	٣١ ١	٣ ١٢	١٨ ٩	٤٢ ١٤	٢١ ٧	٤٤ ٩	٣٥ ١	٥٢ ١٢	٢١
١١	٣٠ ١١	٣٠ ١٢	١٥ ٦	٣١ ٩	٣١ ١	٤٥ ١٠	١٢ ١٠	٤٨ ١٣	٥٤ ٦	٣٩ ٩	٣١ ١	٤ ١٢	١٧ ٩	٤٣ ١٤	٢٢ ٧	٤٤ ٩	٣٥ ١	٥٣ ١٢	٢٠
١٢	٢٧ ١١	٣٣ ١٢	١٦ ٦	٣١ ٩	٣١ ١	٤٨ ١٠	١٠ ١٠	٥٠ ١٣	٥٥ ٦	٤٠ ٩	٣٢ ١	٦ ١٢	١٦ ٩	٤٤ ١٤	٢٢ ٧	٤٤ ٩	٣٦ ١	٥٤ ١٢	١٩
١٣	٢٤ ١١	٣٦ ١٢	١٨ ٦	٣٢ ٩	٣١ ١	٥١ ١٠	٧ ١٠	٥٣ ١٣	٥٦ ٦	٤٠ ٩	٣٢ ١	٨ ١٢	١٥ ٩	٤٥ ١٤	٢٣ ٧	٤٤ ٩	٣٦ ١	٥٥ ١٢	١٨
١٤	٢١ ١١	٣٩ ١٢	٢٠ ٦	٣٢ ٩	٣١ ١	٥٤ ١٠	٥ ١٠	٥٥ ١٣	٥٧ ٦	٤٠ ٩	٣٢ ١	١٠ ١٢	١٤ ٩	٤٦ ١٤	٢٣ ٧	٤٤ ٩	٣٦ ١	٥٦ ١٢	١٧
١٥	١٨ ١١	٤٢ ١٢	٢١ ٦	٣٣ ٩	٣١ ١	٥٧ ١٠	٣ ١٠	٥٨ ١٣	٥٨ ٦	٤٠ ٩	٣٢ ١	١٢ ١٢	١٣ ٩	٤٧ ١٤	٢٤ ٧	٤٥ ٩	٣٦ ١	٥٧ ١٢	١٦
١٦	١٥ ١١	٤٥ ١٢	٢٣ ٦	٣٣ ٩	٣١ ١	٠ ١١	١ ١٠	٠ ١٤	٥٩ ٦	٤١ ٩	٣٢ ١	١٤ ١٢	١٢ ٩	٤٨ ١٤	٢٤ ٧	٤٥ ٩	٣٦ ١	٥٨ ١٢	١٥
١٧	١٢ ١١	٤٨ ١٢	٢٤ ٦	٣٤ ٩	٣١ ١	٣ ١١	٥٩ ٩	٢ ١٤	٠ ٧	٤١ ٩	٣٢ ١	١٦ ١٢	١١ ٩	٤٩ ١٤	٢٥ ٧	٤٥ ٩	٣٦ ١	٥٩ ١٢	١٤
١٨	٩ ١١	٥١ ١٢	٢٦ ٦	٣٤ ٩	٣١ ١	٦ ١١	٥٧ ٩	٥ ١٤	١ ٧	٤١ ٩	٣٢ ١	١٨ ١٢	١٠ ٩	٥٠ ١٤	٢٥ ٧	٤٥ ٩	٣٦ ١	٠ ١٣	١٣
١٩	٧ ١١	٥٤ ١٢	٢٧ ٦	٣٤ ٩	٣١ ١	٩ ١١	٥٥ ٩	٥ ١٤	٢ ٧	٤١ ٩	٣٢ ١	٢٠ ١٢	٩ ٩	٥١ ١٤	٢٦ ٧	٤٥ ٩	٣٦ ١	١ ١٣	١٢
٢٠	[illegible]	٥٦ ١١	٣١ ٦	٣٤ ٩	٣٠ ١	١٢ ١١	٥٣ ٩	٧ ١٤	٣ ٧	٤١ ٩	٣٢ ١	٢٢ ١٢	٨ ٩	٥٢ ١٤	٢٦ ٧	٤٥ ٩	٣٦ ١	١ ١٣	١١
٢١	١ ١١	٥٩ ١٢	٣٠ ٦	٣٤ ٩	٣٠ ١	١٥ ١١	تشرین ثانی	١٠ ١٤	٤ ٧	٤٢ ٩	٣٢ ١	٢٤ ١٢	کانون اول	٥٣ ١٤	٢٧ ٧	٤٥ ٩	٣٧ ١	٢ ١٣	١٠
٢٢	٥٨ ١٠	٢ ١٣	٣١ ٦	٣٥ ٩	٣٠ ١	١٧ ١١	٤١ ٩	١٢ ١٤	٥ ٧	٤٢ ٩	٣٣ ١	٢٦ ١٢	٦ ٩	٥٤ ١٤	٢٧ ٧	٤٥ ٩	٣٧ ١	٢ ١٣	٩
٢٣	٥٥ ١٠	٥ ١٣	٣٢ ٦	٣٥ ٩	٣٠ ١	٢٠ ١١	٤٦ ٩	١٤ ١٤	٦ ٧	٤٢ ٩	٣٣ ١	٢٨ ١٢	٥ ٩	٥٥ ١٤	٢٧ ٧	٤٥ ٩	٣٧ ١	٢ ١٣	٨
٢٤	٥٢ ١٠	٨ ١٣	٣٤ ٦	٣٥ ٩	٣٠ ١	٢٢ ١١	٤٤ ٩	١٦ ١٤	٧ ٧	٤٣ ٩	٣٣ ١	٣٠ ١٢	٥ ٩	٥٥ ١٤	٢٨ ٧	٤٥ ٩	٣٧ ١	٣ ١٣	٧
٢٥	٤٩ ١٠	١١ ١٣	٣٦ ٦	٣٥ ٩	٣٠ ١	٢٥ ١١	٤٢ ٩	١٨ ١٤	٨ ٧	٤٣ ٩	٣٤ ١	٣٢ ١٢	٤ ٩	٥٦ ١٤	٢٨ ٧	٤٥ ٩	٣٧ ١	٤ ١٣	٦
٢٦	٤٦ ١٠	١٤ ١٣	٣٧ ٦	٣٦ ٩	٣٠ ١	٢٧ ١١	٤٠ ٩	٢٠ ١٤	٩ ٧	٤٣ ٩	٣٤ ١	٣٤ ١٢	٤ ٩	٥٦ ١٤	٢٨ ٧	٤٥ ٩	٣٧ ١	٤ ١٣	٥
٢٧	٤٣ ١٠	١٧ ١٣	٣٩ ٦	٣٦ ٩	٣٠ ١	٣٠ ١١	٣٨ ٩	٢٢ ١٤	١٠ ٧	٤٣ ٩	٣٤ ١	٣٦ ١٢	٣ ٩	٥٧ ١٤	٢٩ ٧	٤٥ ٩	٣٧ ١	٥ ١٣	٤
٢٨	٤٠ ١٠	٢٠ ١٣	٤٠ ٦	٣٦ ٩	٣٠ ١	٣٢ ١١	٣٦ ٩	٢٤ ١٤	١١ ٧	٤٣ ٩	٣٤ ١	٣٨ ١٢	٣ ٩	٥٧ ١٤	٢٩ ٧	٤٥ ٩	٣٧ ١	٥ ١٣	٣
٢٩	٣٦ ١٠	٢٢ ١٣	٤١ ٦	٣٦ ٩	٣٠ ١	٣٥ ١١	٣٤ ٩	٢٦ ١٤	١٢ ٧	٤٣ ٩	٣٤ ١	٤٠ ١٢	٢ ٩	٥٨ ١٤	٢٩ ٧	٤٥ ٩	٣٧ ١	٦ ١٣	٢
٣٠	٣٥ ١٠	٢٥ ١٣	٤٣ ٦	٣٧ ٩	٣٠ ١	٣٧ ١١	٣٢ ٩	٢٨ ١٤	١٣ ٧	٤٣ ٩	٣٤ ١	٤٢ ١٢	٢ ٩	٥٨ ١٤	٢٩ ٧	٤٥ ٩	٣٧ ١	٦ ١٣	١
	طلوع	فجر	ظهر	عصر اول	غروب	امساك	طلوع	فجر	ظهر	عصر اول	غروب	امساك	طلوع	فجر	ظهر	عصر اول	غروب	امساك	
	حوت ١ ٣٠ / شباط						دلو ١ ٣٠ / کانون ثانی ١٢ ٣١						جدی ١ ٣٠ / کانون اول ٣١						

فصل خامس

ماهيت عنصر مائى و آنك كيفيت احوالنى و اختلاف اوصاف و اسماسى و بحار ايكن بخار و سحاب و ثلوج و امطار
و عيون و انهار و بنه بحار اولماسى و حركات مختلفه ايله حركت بولماسى و بحر ايله برك بربرينه تبدل و تحول
قيلمسى و برون و درونده بولنان اهل بر و بحر آندن انواع منافع بولماسى و آنده اولان حيواناتك وجوده كلمسى و طبقه
ماينده مخفى اولنان عنى عجائب كل ايله بجسنى و بحار ايله سفينه لر جارى اولماسى و بحار ايله سفينه لر خلقى هر سمته وارديغى هر ماء
الماسى و بحر محيط ايله يكى دنيا بولنوب كره ارض و ماء دور اولنوب مغربدن كيدن سفينه لرك مشرق سمتندن كلمسى بيانى نوع
ايله بيان و عيان ايدر **نوع اول** ماهيت عنصر مائى و آنك طبيعت و اطوارى بياننده **اى عزيز** معلوم اولسونكه اهل حكمت
و اهل هيئت اتفاق ايله ديمشلردركه عناصر اربعه نك ثالثى عنصر مادركه اول بر جوهر بسيط و بى رنك و شفاف
جسم كريدر و طبيعت نوعيه سى رطب و بارددر و هوايه نسبتله كثيف بولنوب ثقيله مضاف اولمغله اخواتنه مخالفدر
و كون و فساد ايله صورتدن بولمغه قابلدر و كندى حيزندن چقدقده اخواتنه استحاله ايله متبدل اولور و حيزنده ايكن
بيله عنصره منقلبدر و كندى طبيعتله حيزنده ساكن ايكن بعض حركات مختلفه قسريه ايله متحركدر و بو كره مانك سطح محدبى تموجيله
مضرس اولوب فوقنده برنك كره هوانك سطح مقعرى متحركه تماس ايتمكدر و سطح مقعرى قعرنده اولان ارضك سطح مضرسنه
تماس اولمقدر اول وهاد و جبالك تضاريسى حسبيله سطح مادخى مضرسدر و بو كره مانك طبيعيسى تحت هوا و فوق
التراب اولوب كره جميع جهتدن ستر ايدردى جوفنده الوب صحيح الاستداره اولمق مقتضاى طبيعى ايكن سمت ايتميوب ارضك
بعض برلرى مكشوف قالديغى حكمتده بعض اهل هيئت عنايت حضرت نسبت ايدوب حيوانات بريه نك خصوصا انسان نوعنك
خلقتده و روى زمينده هوادن تنفس ايله بقاى نسل و تعيشنه ارادت عليه الهيه تعلق ايتمشدركه ظاهرده بر سبب معلوم دكل
ديمشلردر و لكن بودخى تسليم اولنوب ديمشلردركه بو عالم اسبابده هر شيء طريق اسباب ايله وجوده كلمك عادت الهيه در پس بو كشف بحر
كره ارضينى كليتله ستر ايتميديكنك سببى بودركه آفتاب عالمتاب فلك خارج المركزى حسبيله اوج و حضيضى اولمغله حالا حضيضى
بروج جنوبيه دن جدى اوائلنده بولنمغله شمس مذكور كندى سير ايله سنه ده بر كره حضيضنه نزول ايلدكجه مركز ارضه قريب
اولوب حرارتى زياده تأثير ايدر چونكه آفتاب عالمتاب اول بروج جنوبيه ده حضيضنده اولدقجه ارضه قريب اولوب بروج شماليه ده
اوجنده بولندقجه ارضدن بعيد اولمقده در پس حضيضنده اولدقجه حرارتى شدتلى بو عنصر مائى تسخين ايدوب حركته كتوروب ارضك او سمتنى
جذب ايتمشدر زيراكه ماء قليل بر ظرف كبيرده بر كنارنده غايت ايله التهابه اولصوله اوغراتدقده اول محله وارديب سائر اطرافى صودن خالى
قالدرب منكشف اولوركه كذلك ماء بحر جنوب سمتنده شمسك شدت حرارتندن حركت و اضطرابه كلوب ميانجار اقطار سائره دن
اولجانبه منجذب اولوب ارضك شمال سمتندن منكشف برلر قالمشدر ديمشلردر لكن عند التحقيق سبب حرارت و برودت بحر بعد و قرب
شمس دكلدر بلكه مقابله شعاع شمس هم سبب شدت حرارتدر و انحراف شعاعى ضعيف حرارته سببدر نته كيم بالاده بيان اولنمشدر زيراكه
مقابل اولان مراياى محرقه ايله ثابت اولديغى اوزره انعكاس مضاعف بولنمشدر و بو ايله بحر ايكيسى بر كره وارلدقده حكمت مرور دهور
هبوب رياح و جريان سيول اراضى مكشوفه بر تأثير ايدوب وهاد و تلال و جبال حادث اولمشدر و ماء بحر كبى بر لجه مواضع هاويه منصب اولوب خلال تلال
و جبالى حلول ايدوب اراضى مكشوفه ده جابجا دريالر قالمشدر و حضيض حضيضنه كيتمكه ارض سبب طولى اولوب الكريكى نشر اولنمشدر زيراكه بو يكى دنيا دخى نصف مكشوفى حضيض

والله اعلم — **نوع ثانى** — بحقيقة الحال

عنصر مانك اختلاف اوصاف و اسماسى و مياه بحار ايكن بخار و سحاب و ثلوج و امطار و ينابيع و آبار و انهار اولمسى
و آنكله نبات و حيوان و انسان بلكه جميع معادن و اعيان حياتنى بولمسى و بو مياه بحار اولوب اصلنه رجعت قلمسى بياننده **اى عزيز**
معلوم اولسونكه اهل حكمت و اهل هيئت اتفاق ايله ديمشلردركه عنصر خاكى احاطه ايدن عنصر مادركه اول بحر محيطدر و اول بحر واحد ايكن اماكن
مختلفه يه نسبتله بحار مختلفه يه تقسيم اولنمشدر و جهات اربعه يه نسبتله دورت قسم بولنمشدر بحر محيط شرقى و بحر محيط غربى
و بحر محيط جنوبى و بحر محيط شمالى تسميه اولنمشدر و بو بحرلر هر برى كندى سواحلنه متصل اولان ممالك و بلاده اضافت ايله نسبت قلنمشدر
نته كيم بحر محيط جنوبيه بحر محيط چين و بحر محيط هند و بحر محيط عجم و بحر محيط فارس و بحر محيط عمان و بحر محيط
عرب و بحر محيط حبش و بحر محيط سودان ديلمشدر و بو عنصر ما طبقه ناره نسبتله طبقه خامس عد اولنمشدر

و شعاع شمسك حرارتيله ماء بحرك اجزاء لطيفه سى هوايه صعود ايلدكجه اجزاى ناريه و اجزاى هوائيه و اجزاى
ارضيه ايله مختلط اولان اجزاى كثيفه سى قالوب طعمى بويله مر و مالح بولنمشدر و بالاده بيان اولنديغى اوزره بو
مياه بحاردن واسطه شمس ايله درون هواده بخار و سحاب و ثلوج و امطار اولوب ارضه نزول ايلدكده تدريج
ايله ينابيع و انهار اولور و آندن معادن و اشجار و نباتات و اشجار اثمر اولوب جميع حيوان و انسان حيات بولور و جسم
و بردكى صحكم فالان زياده سى انهار عظام اولوب ثانيا بحاره دوكيلور فسبحان من جعل من الماء كل شيء حيا و ماء بحر دخى
مجاور هوا اولدقچه ينه لطافت و حلاوت بولوب ماء عذب و فرات اولور و ماء بحر سؤال مذكور اوزره مثال دولاب
ابدا دوران ايدوب بحاردن كيدن بخاره بدل آنلره انهار كلور آنلردن بخار صاعد ايلدكچه بحاره نقصان كلمز و تحول انهار ايله زايد اولمز
اگرچه ماء بحر مر و كثيف ايكن مجاورت هوا ايله حلاوت و لطافت بولور لكن حرارت شمس ايله محترق اولان اجزاى ارضيه
مقارنتيله الوان و طعوم و كيفيات اكتساب ايدوب شور و حار اولور و آنجا ماء زمزم جميع امراضه دوادر و ماء
عذبك فوائدى چوقدر لكن دفع ظمادن اعظمى يوقدر و عنصر مانك دخى اخواتى كبى لونى اولميوب مختلط اولديغى نسنه
منقلب اولوب آنك طبيعتنى الور مثلا مانك مختلط اولديغى نسنه خل ايسه اولدخى خل اولور و اگر عسل ايسه اولدخى
عسل اولور و ماء مطلق ايكن جميع الوان و طعمى قبول ايدر و جمله ادناس و اوساخى محو ايدوب آق كيدر و حكماى يونانيلر
بحر محيطه اوقيانوس ديرلر و محيط مرقوم بياض بيضه مثالى كندى درونده صفره بيضه كبى مدور اولان عنصر
ارضك اكثرينى لابس و محيط اولمشدر و كره خاكك آنك جابجا ظهور قلمشدر و ظاهر اولان يرلر ربع مسكون و يكى
دنيا و صد هزار جزائر معموره نجه نام و نشان ايله شهرت بولمشدر و بو ربع مسكونده اولان بحار صغار اول بحر
محيطك بقيه لرندن جابجا بر غدير امثالى قالمشدر و اول بحار صغارك اكبرى بحر خزردركه بحر محيطه متصل دكلدر
و بو بحر جنوبدن شماله طولانيدر مدور دكلدر و جهت شماليه سنده بلاد خزر و طوغاى تركستاندر و جهت شرقيه سنده بلاد خوارزم
و طبرستان و جرجاندر و جهت جنوبيه سنده جبال جام و بلاد كيلاندر و جهت مغربيه سنده شروان و طاغستان و آزدرهاندر و بو بحرك
جزائرى چوقدر لكن هيچ برنده عمارت يوقدر زيراكه صعب المسلك و سريع المهلكه در غايت عمقى يوز قولاچ كلمز و جزر و مد
اولماز و بو بحرك دورى تقريبا اوچ بيك ميل مسافه كبى اولنمشدر و طولى تقريبا سكز يوز التمش ميل قياس قلنمشدر
و عرضى بحرك ايله مشرقدن مغربه التى يوز ميل بولنمشدر و آما قلزم بر شهر اسميدركه ساحل بحرده بولنمشدر
و اول بحر اول شهره نسبت قلنمشدر و بحر محيطه متصل اولديغندن جزر و مد و هيجانى بحر محيطه مشابه بلنمشدر و فرعون
عسكريله آنده غرق اولنمشدر و بحر قلزم ايله بلاد يمن ميانده بر جبل طويل حائل بولنمشدر و آنك طول و عرضى بحر
خزر مقدارى قياس اولنمشدر و جزائر كثيره سى معمور و مسكون بولنمشدركه سهل المسلك و نادر المهلكه در بحر
قلنمشدر و طولى جنوبدن شماله و عمقى ايكيوز قولاچدن زياده بولنمشدر و آنكا متصل اولان بحر نجاد بحر محيط
حبشك بركبرى قطب جنوبى كورولوب قطب شمالى كورولمز زيراكه خط استوادن جنوب سمتنده بولنورلر و آما
بحر روم كه آق دكز درلر اول بحر محيط غربيدن چقمشدر و مشرقه طوغرى كلوب ارضه منشق دكلين آقمشدر
و بو بحرك طولى غربدن شرقه تقريبا التى ايلق يولدر و عرضى جنوبدن شماله مطرد دكل بعضى يرلرى طار و بعضى
يرلرى بولدر مغرب سمتنده عرضى تقريبا ايكى يوز ميلدر و اوسطى ايكى بيك ميلدن زياده و مشرق سمتى بيك ميلدن
زياده مسكيلدر و بو بحرك جهت شماليه سنده ممالك اندلس و يونان و فرنك و روم ايلى و آناطولى و جهت مشرقنده
ايالت حلب و شام و اراضى قدس شريفدر و جهت جنوبيه سنده ممالك مصر و برقه و طونس و جزائر و مغربدر و جهت
مغربيه سنده مملكت سبته و بحر محيط غربيدر و بو دريا ده چوق اطه لر واردركه مسكون و معموردر و قرآنده مسطور
اولان مجمع البحرين اعلى بو دريا بولنديغى مفهومدر و بو بحر سفيدكه بيضا الممالك و سهل المسالك و مسكون السواحل
و معمور الجزائر و كثير المنافع بر بحر مفيددركه حجر مقناطيس و شجر مرجان انجق آنده حاصل اولور و بركون بركيجه ده مد و جزرى
دورده و اصلدر و غايت عميق اولان قعرى يوز قولاجدن زياده دكلدر و آما بحر اسود كه قره دكز درلر اول استانبوله وارنجه
بوغاز اسامى بو بوغازه بحر كلوب اول بلده طيبه اوكنده مجمع البحرين دوكيلوب آندن بحر بومه داخل اولور و بحر
ايسه مرقومه سبته بوغازندن محيط غربيه واصل اولور و قره دكز بوغازين بحاشر قرسنده بر جبل عالى اوزرنده اولمر قطويل

بو نوعك نبیننده شهیددر دیو ۰ وبو بحر اسود شرقدن غربه طولانی بیضی شكلنده بحر خزردن اوسع واعمق بر دریادر
تحت شمالنده بارداق كرمان وكفه وآزاق وآباره در ۰ ومشرقنده فاش وكرجستان قلعه‌لری ودیره در ۰ وجنوبنده یالان طربزون
وكرسبی وسینوب وارگلی در ۰ ومغربنده استانبول وقره حرمن وبهنطون در ۰ وبو دریانك وسطنده آطه‌لری یوقدر ۰ وغایت
عمیق ولاكن برلری وچیوز قولایجه چوقدر ۰ وشرقدن غربه كیدن كمیلری سهل المسالكدر ۰ وغربدن شرقه كلن سفینه‌لری كثیر الهلاكه در ۰ وبو بحرك دوری
تقریبا ... بیك میلدر ۰ وطولی تقریبا بیك بشیوز میلدر ۰ وعرضی جنوبدن شماله یعنی سینوبدن كفه‌یه بیك یوز میلدر ۰ وقسطنطنیه‌دن شرقه غربه قرق بش كونلك یولدر
تقریبا

نوع ثالث

بحارك انواع حركاتن بیلدك ای عزیز معلوم اولسونكه اهل حكمت واهل هیئت اتفاق ایله دیمشلردركه عنصر ما اولان بحارك
حركاتن مختلفه‌سی واردر ۰ واما حركت اولی سمت اسفله حركتیدر ۰ وبو عنصر ما ثقیل عنصر خاكه مضاف اولدیغی جهتدن مقتضای طبیعتی
ارض كبی جانب مركزه حركتیدر ۰ وبو حركت اولی حركت سفلیه طبیعیه در ۰ واما حركت ثانیه تحریك ریاح ایله اولان تموج
حركتیدر ۰ واما حركت ثالثه شرقدن غربه حركتیدر ۰ وجمله بحرلرده تجربه وثابتدركه بحر محیطك شرقدن غربه جریانی
واردر ۰ مثلا آق دكز سبته بوغازندن بحر محیط ایله غربه طوغری یكی دنیایه بر بوچق آیده واررلر ۰ ودونشلری ایسه
آنجق شرقه طوغری كلورلر ۰ وپورتقال طائفه‌سی بحر محیط ایله یكی دنیادن كیچوب تحت الارض هندینه كیدوب كلورلر ایكن
بحر محیطك حركت شرقیه‌سن سیر ایتمشلردر ۰ وبو حركت آق دكزده هم تجربه اولنمشدر ۰ وبو حركتك سببی فلك اعظمك
حركت یومیه‌سندن بیلنمشدر ۰ زیرا كه بحر محیطه تحقیقه تاثیر ایدوب فلكلر كبی آنی دخی دونددر بولنمشدر ۰ واما حركت
رابعه شمال جهتندن جنوب سمتنه حركتیدر ۰ بو حركت دخی جریدر تجربه وسیله اثبات اولنمشدر ۰ وبو حركتك سببی شمال سمتنده
خاكك بر مقدار ارتفاعی بیلنمشدر ۰ واول سمتلرده نیجه انهار عظام واردركه آنلر دخی جریاننده بحاره امداد ایدر بولنمشدر
نته كیم نهر تن آزاق بحرینه ونهر طونه وسائر انهار قره دكزه دوكیلوب امداد ایدر ۰ واول طرف كونشدن بعید وبردی
شدید اولدیغندن آنده میاه كثیره تكون ایدوب جنوب جهتنه آقار كیدر ۰ واما حركت خامسه حركت رحویه‌سیدر
بو حركت آق دكزده اولور ۰ وبو حركتك سببی حركت شرقیه‌در كه بورونلره وكورفزلره مصادف اولوب كیری
كلور پس اول سواحلده حركت رحویه وجود بولور ۰ واما حركت سادسه مد وجزر حركتیدر ۰ وبو حركتله میاه بحار تردد اوزره سواحله
كلوب اكثری ساعت قدر مكث ایدوب ینه كیرو كیدر ۰ وبونك علت فاعله‌سنده حكما اختلاف ایتمشلردر ۰ اكثری دیمشلردركه
بو عالم شهادتك كلیتی عناصر اربعه‌دن مركب عقل وروح ایله قائمدر ۰ ونفس واحد ایله متحرك وساكن بر حیواندركه
بر حركتی دخی مد وجزردر ۰ وبعضیلر دیمشلردركه مد وجزر بحر محیطك نیجه‌ده اولان حیواناتك ۰ واطرافنده اولان
ارواحك تنفسندن اولور ۰ وبعضیلر دیمشلردركه مد وجزر حركت شمسدن حاصل ولاكن ریاحك حركتندن وجوده كلور ۰ وبعضیلر
مد وجزری تاثیر قمره اسناد ایتمشلردر ۰ نته كیم بالاده بیانی كچمشدر ۰ والحاصل هر شیده وهر ایشده نیجه حكمتلر وفائده‌لر
اولدیغی بو عنصر مانك حركت مداری دخی نیجه معنی اولیوب ضمننده نیجه فوائد واردر ۰ اولا بحر كیدنه تعفن اولماز زیرا كه
حركتله عفونت كیدر قالماز مثلا بر كمسنه جهت شمسه اعتدال اوزره یوروب كلسه بو امره تجربه ایله تحقیق ایدر شبهه
قالماز زیرا كه مقابل واقف وجالس اولاندن قدر حرارتدن متاثر اولماز ۰ ثانیا مد وجزر ایله ماء بحر تنظیف بولور ۰ زیرا كه ماء
راكد كثیر ملوثات اولور حال بوكه بحر متحركدر ۰ قاذوراتی اكلیموب اطرافه چقوب صویی صافی قالور ۰ ثالثا بو مد وجزر ایله
سفینه‌لره كلی امداد واردر ۰ زیرا كه بعضی اسكله‌لر واردر كه مدسز اكره ... دخول ممكن اولماز ۰ وجزر زماننده سفینه‌لر بسهولتله چقار

عرق اولوب

نوع رابع

قالماز ۰

بحر ایله بر یك بری برینه تحول وتبدل ایتمسنی بیلدك ای عزیز معلوم اولسونكه اهل حكمت واهل هیئت اتفاق ایله دیمشلردركه
بحر ایله بر تبادل ایدرلر زیرا كه مرور زمان ایله صولردن لهاكره نیجه وجهله تغیرات عظیمه حاصل اولور ۰ اولا كاه
بعض بر كرده شوره ویابس یكن بحردن الحا اعتدال كلور ۰ وبالعكس اولور ۰ بو جهتدن خاك حیوان وانسانه مشابه كه كاه
كاه جوان وكاه پیر ناتوان اولور ۰ وثانیا بعض اراضی منكشف ایكن بحر ایله مستور اولور ۰ وكاه دریا آلتنده مستور اولان
یرلر آچلوب معمور اولور ۰ زیرا كه حركت بحر اجرام فلكیه قوتندن صادر اولمغله ۰ وكاه فورتنه وطرفاته تحریك ایدوب انظار كوكب
حركتنجه موافق كلمكله دریا حدندن زیاده طغیان ایدر ۰ وسواحلی كچوب كیدر ۰ وكاه بر اولكه‌یی بصوب اورتر وكیدر دیه

مخصوص ایدر

مخصوص ایدی ۰ وكاه بر غیری كنارندن چكلوب اراضی كشف ایدی ۰ كویا كه بنی آدمه ودوس آطه‌لری كبی اول اراضی بحر ایدی
وقانقا قره‌یه متصل اولان بعض یرلر مرور ایام ایله جزیره اولمشدر ۰ قبرس كبی قره‌دن منقطع قالمشدر ۰ وبالعكس نیجه بحر
جزایر بونه قره‌یه اتصال ایله ایا نلره ملحق اولمشدر ۰ ورابعا كویا كه دریا ویره‌یی تجاوز ایلی یوكلری بعض نهر وجزیره‌لری
الكوب آزاق دكزی اطرافنده اولان بر اراضی نیجه بلا كیاسوب قریه صالمشدر ۰ وبو جهتدن دیرلركه سابقا سبته بوغازندن
بری اولان آق دكز مكانی قرا ایكن الاراضی بو ناس ایكن بعده مرور زمان ایله محیط غربی طغیان ایدوب اول بوغازی آچوب
اول اراضیده كچوب حالا اولدیغی یره كلمشدر ۰ وآنلر دكزی كنارنده اسكلده بر بوده جزیره وار ایكن بر تاریخده بحر
محیط غربی طغیان ایدوب بیچاره باصوب المشدر ۰ آنجق عمق بحاره كشف ایدنلر اول طرفده بحر ایكی ایكن قوللی با خلقی ودوكی
بولمشدر ۰ پس بو دلالت ایدركه اول مكان قره‌دن بحر ایله بصلمشدر ۰ امام فخر رازی رحمة الله علیه دیمشدركه اشبه بودركه
ربع معمور سوالف دهورده ماء بحر ایله مغمور ومستور اولدی ۰ وآنك رأی تحقیقدركه اكثری احجار كسر اولنسه اجزای حیوانات
مائیه ظهور ایدر ۰ زیرا كه تحت ماده بازو والطین تولدجكه تاب آفتاب ایله تحجر ایتمشدر ۰ ومسعودی مروج نام كتابنده یازمشدركه
میاه بحار مرور وادوار ایله متحرك وسیال وسیاردر ۰ لكن وسعت فضاسندن وبطوء حركاتندن انتقالاتی حس اولنمیوب مساكن
قدیمه‌سنده ساكن ظن اولنمشدر ۰ نته كیم حضرت خالد بن ولید رضی الله تعالی عنه صدیق اكبر رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك
خلافتنده حیره فتحنه وارمشدر ۰ ونجفه ایرمشدر ۰ واهل حیره‌دن عبد المسیح نام بر پیر كوروب آندن اخبار عجیبه صورمشدر
واخبار عجیبه‌سندن بری بودركه بن یتشدم كه بحر فارس محل نجفه وارنجه حلول ایدوب امواج یم تحت قدمكده تلاطم
ایدردی ۰ وسفینه‌لر متاع سند وهند ایله بو موضعه كلوب كیدردی ۰ ومسعودی دیمشدركه حالا بحر ایله حیره‌نك
آره‌سی نیجه مرحله‌در ۰ ونجفه وارنلر بو روایتك صدقنی بیلمشدر ۰ وعریش مصر ایله جزیره قبرس آره‌سنده بر یول وار
ایدیكه اهل عریش قره‌دن قبرسه كیدرلردی ۰ وسبته بوغازنده احجار ایله مبنی طولی اون ایكی میل بر مسافه كوپری
وار ایدیكه آندن اهل اندلس جانب غربه ۰ واهل مغرب جانب اندلسه كچر كیدرلردی ۰ وماء بحر روم اول اجبالك
تحتنده آقوب بحر محیطه دوكیلوردی ۰ بعده مرور ایام ایله ماء بحر اول جسری ستر ایدوب اطرافنی بیله
بصمشدر ۰ حالا اول بحرك صفا وسكونی وقتنده جسرك بو ریعان كورینور دیرلر ۰ وبو مذكورات امثالی
صد هزار آثار واردركه میاه بحارك غربدن شرقه حركات وانتقالاتنه دلالت ایدر ۰ ومتكلمین هندك اقدمی
برهمن اعظمدركه اصول حكمتی اول بلوب سویلمشدر ۰ واجرام علویه‌نك اجسام سفلیه‌ده اولان تاثیراتن
بیان ایله مبدأ اولی اثبات ایلمشدر ۰ وهند وسند نام كتابنده علوم حكمتك اصول وفروعن یازوب دیمشدركه
اوج شمس هر برجده ایكی بیك وپوز سنه سیر ایدوب بیكر بش بیك وایكیوز سنه شمسیه‌ده بر دوره‌سن
تمام ایدر ۰ وقتاكه اوج شمس بروج شمالیه‌دن بروج جنوبیه‌یه انتقال ایده عمارت ارض دخی سمت
شمالدن جانب جنوبه تحول ایدر ۰ زیرا كه ارض معمور بحر ایله مغمور اولوب حالا بحر ایله مغمور اولان یرلر
مسكون ومعمور اولور ۰ وزعم ایتمشدركه اوج شمسك هر دورنده بر كره اهل عالم فنایه واروب تجدد
وجوده كلور ۰ ومسعودی دیمشدركه پس حضیض شمسك میاه بحره جذب ایتمسی بو قاعده اوزره مبنیدر چونكه
اوج وحضیض مرقومك انتقال ایتمسی تدریجیدر عمارتك عمار اولمسی وعالم آخرك وجوده كلمسی دخی دفعی
دكل تدریجیدر ۰ پس مادامكه حضیض شمس بروج جنوبیه‌ده در جانب جنوب سمت شمالدن زیاده حار اولوب
اول حرارت بو رطوبتی اول جانبه جذب ایدوب عنصر آب دخی اول سمته كیدر ۰ وآبك عمارت ارض انتقال اوج
شمس ایله فرض اولنوب بروج جنوبیه‌یه حلولنده عمارت دخی اول طرفه تحول ایلیه ۰ وبو امور كیا زعمیدر مزعوم اعتقاد
ایچون دكلدر ۰ بلكه اول صانع حكیمك عجایب صنعتلرن وغرایب حكمتلرن عارف اولان جمله كندی وجودنه بولوب
معرفت نفس نائل اولمغله معرفت حقه واصل اولوب هر مرادی كندی كوكلنده حاصل اولمق ایچوندر

نوع خامس

بحرده اهل بر وبحره اولان منافع وفوائدن ۰ وكندی درونلرنده بولنان حیواناتك بعض اوصافن ۰ وایدن بیان ایدر
ای عزیز معلوم اولسونكه اهل حكمت دیمشلردركه جمله دریالرك صویی آجیدر لكن بحر محیطك سواحل شمالیه‌سنده

وسواحل جنوبیه سنده اولان صولری اچجلمك مرتبه سنده مطالتلیدر و آنك سببی بودركه اول ایکی سمتك جبالندن انهار
عظیمه وسیول كثیره جریان ایدوب اول سواحلی اول ایکی بحرده دوكلور و اول ایکی ناحیه نك سمت راسلرندن شمس منیر
بعید اولدیغندن تأثیری قلیل و حرارتی ضعیف اولمشدر و اول بحرلرك اجزای لطیفهٔ مائیه سی هوایه منجذب اولمیوب صولری
نظافتی اوزره قالمشدر پس بحرلرده یوروین ایله سفینه لر كوتوردیكی حملی آجی دریالرده كوتوردیكی حملك نصفی قدر آنجق
كلور زیراكه ماء مرك جوهری كثیف اولدیغندن تحمیل سفینهٔ ثقیله ایچون قوتی بولور اما ماء عذبك جوهری لطیف
اولدیغیچون سفینهٔ ثقیله یه تحملی اولمیوب غرق اولور و ماء عذب ایچنده سباحت ماء مر ایچنده سباحتدن
آسان كلور زیراكه اجزای كثیفه یی شق اتمكدن اجزای لطیفه یی خرق ایله حركت اسهل و اتمدر انكیچون امواج
بحر شیرین امواج بحار تلخدن اعظمدر كه كاهی قباروب سحابه چیقار و كاهی چكیلوب قعرینه ایرر و میاه
بحارك قرار اولماسنده فوائد چوقدر اظهری بودركه كندی كثافتی بولوب سلامتله سفینه لر سواحله كیدوب
كلورلر و رایحهٔ لطیف اولوب دروندن و برونده بولنان مخلوقات آنك عفونتندن هلاك اولمیوب سلامت
قالورلر زیراكه ماء راكد عذب اولسه طول مكث ایله تعفن ایدوب رایحهٔ مهلك اولور حق تعالی عنایتیله
بحاری دخی انسانه مسخر ایلمشدركه آنك دروننده انواع احجار و لؤلؤ و مرجان و مقناطیس و عنبر و نیچه منافع
و سكری و انواع لحم طری استخراج اولنور و روی زمینده اولان مخلوقاتك انواعندن زیاده هم درون دریاده
مخلوقات بولنور لكن عنصر مادن عنصر هوا لطیف اولدیغندن هوا ایله تدبیر اولنان حیوانات بریه ما ایله تربیه
اولنان حیوانات بحریه دن الطف و اظهردر و احسن و اشرفدر و حیوانات بحریه كثرت انواعیله ایكی قسم اولمشدر
بر قسمنك رئه سی اولماز بالق انواعی كبی استنشاق هوایه احتیاجی قالماز زیراكه طبیعتی صوا اوزرینه خلق اولنمشدر
و بر قسمنك تنفس بولندیغی كبی صوت و صداسی بولنمشدر زیراكه تنفس هوا و صوت و صدا آنی حكرده بولنان
رئه ایله حاصل اولور پس رئه سی اولمیان حیوانك نه تنفسی اولور و نه صوتی كلور و بر قسمنك رئه سی اولمغله هم تنفس
ایلر و هم صوت و صدا ویرور قورباغه كبی سویلر و بالق انواعندن بر نوع بالق اولوركه جثه سی جسم انسانك
نصف مؤخری كبیدر و طبیعی مخلوقات بحریه دن جنك و فنالیدر اكرچه اوج ذراع قدر بلنمشدر لكن حیوانات بحریه
جمله سنه غالب بولنمشدر و تمساح نامیله تسمیه قلنمشدر و حیوانات بحریه اعظم حوتدركه بیوك سفینه دن
اعظم كورنمشدر حق تعالی حكمتیله مخلوقات بحریه نك بركیی بعضیسی اكل و بعضیسی مأكول ایلدیكی مأكول
نسلی كثیر خلق ایتمشدر تاكیم منقرض اولمیوب بقا بولسون و قعر دریاده ساكن صدف نامنده بر حیوان واردركه
وسط بهارده اواسط نیسانده وجه دریایه چیقوب آغزین آچوب مطر نیسانك بشنجی اون قطره آلوب ینه دریایه طالوب اوقطره لر

نوع خامس

بحرده منافع اولان سفینه لرك اطراف و سواحله سیر و سفرلری بلدرلر ای عزیز معلوم اولسونكم اهل حكمت دیمشلردركه
عنایت حق ایله منافع بحریه دنكه دریا یوزنده سفینه لر هر سمتك موافق روزكاریله مراد اولنان جهتلره سرعتله
سیر ایدوب نیچه بیك جمال و بغالك نیچه بیك زحمت و مشقتله نیچه ایام و شهور ایچنده نیچه قرا و بلاده
كوتوردیكی ثقیل قطار احمال ثقیله یی سهولتله تحمل ایدوب زمان قلیل ایچنده نیچه بیك سواحل بعیده یه نقل
ایدوب كوتوررلر آنی اثنای ذكرده و فرهٔ دكرده سفینه لرك سفر ایدن اهل اسلامك رئیس كیجیلر سیر سفینه ایچون
اوتوز ایكی روزكار تعیین و تقسیم ایدوب جمله سنی اون عدد اسم ایله بیان ایتمشلردر ابتدا جهت شماله ییلدز و جنوبه
قبله و مشرقه كون طوغوسی و مغربه باطی و شمال ایله شرق آره سنه پویراز و شرق ایله جنوب آره سنه كشیشلمه
و جنوب ایله غرب آره سنه لودوس و غرب ایله شمال آره سنه قره یل دیمشلردر بعده بونلرك هر ایكیسی آره سنده
اورته و هر بریله اورته آره سنه كرته یعنی ربع اصطلاح ایتمشلردر و كرته لری هر بریسنه اضافتله تعیین ایدوب
مثلا ییلدز ایله پویرازدن یكا كرته سی دیوب اوتوز ایكی روزكاری بلوب جلاس بوصله ایله بولوب اصلنه نسبت ایتمشلردر
و هر روزكار ایله برسمته كتمشلردر و اما بحر محیط جنوبیده سیر سفینه لرله سفر ایدن اهل چین و ماچین و اهل هند
و سند و اهل فارس و عرب ملاحلری مزبور اوتوز ایكی روزكاری تقریب جهتیله اون بش مطلع و ایكی قطب

اون یدی سماك و مطالعك مقابلنی مغیب ایله تسمیه ایتمشلردر و كوا اون یكی اسم ثوابت اون یدی كوكب
اسمیدركه انلری اصطلاح ایدوب اون بشینك مطالع و مغاربنه و قطبین مقابلنه كیتمشلردر و قطب
شماله ابتدا ایدوب جانب شرقیدن نقطهٔ جنوبه دك ترتیب ایله اعتبار ایتمشلردر ابتدا قطبجاه دركم موزه
كاهدر و اول قطب شمالی قربنده بولنان كوكبدركه اهل هیئت آكا اسم تصغیر ایله جدی دیرلر و اول سمته
روزكاری اصل اعتبار اولنمشدر و بعده مطلع فرقدان و مطلع نعش و مطلع ناقه و مطلع عیوق اعظم و مطلع
نسر واقع و مطلع سماك رامح و مطلع ثریا و مطلع نسر طائردر و اول نقطهٔ مشرق جهتنده اولدیغندن آكا مطلع
اصلی دیرلر بعده مطلع جوزا و مطلع تیر یمانی و مطلع اكلیل و مطلع قلب عقرب و مطلع فارسین و مطلع
سهیل و مطلع سلبار و قطب جنوبیدركه آكا قطب سهیل دخی دیرلر و بو سمتك روزكاری دخی اصلیدر و نصف
غربیده ذكر اولنان كواكبك مغیبی ایله تسمیه اولنمشدر پس قطب سهیلدن صكره مغیب سلبار و مغیب سهیل
و مغیب فارسین و مغیب عقرب و مغیب اكلیل و مغیب تیر و مغیب جوزا و مغیب طائركه مغیب اصلیدر
و مغیب ثریا و مغیب سماك و مغیب واقع و مغیب عیوق و مغیب ناقه و مغیب نعش و مغیب فرقداندركه
بونلرده اوتوز ایكی جهتدن هبوب ایدن ریاحی بوصله ده بولوب هر بریله مقابلی سمته سیر و سفر
ایتمشلردر و اما بوصله بر مدور مقوادركه آنده اوتوز ایكی روزكار یازیلوب درون حقه یه وضع
اولنمشدر و اول تقسیماتك برنده نقطهٔ شماله سیاه ایله اشارت قلنمشدر و اول حقه یه بیت ابره
دینلمشدر و رأس ابرهٔ مقناطیس ایله سقی اولنمشدر و مركز حقه ده قائم اولان میلك رأسنه وسط
ابره وضع اولنوب فم حقه شیشه ایله سد اولنمشدر تاكیم درون حقه یه روزكار یول بولمیه
و ابره نك حركت و قرارینه مانع اولمیه پس بو حقهٔ مرقومه نك نقطهٔ شمالی خارجی نك
نقطهٔ شمالنه مطابق وضع اولنسه ابره سی نقطهٔ شمالدن اون بر درجه غربی قرار ایتمكله
حقه ایله خارجی نك نقطهٔ شمالی ابره دن اون بر درجه شرقی اولسه بونكله اهل
سفینه یه جمله جهتلر عیان و هر روزكار بیان اولوب نه طرفدن كلوب نه سمته
كیده جكلری هپ ظاهر و نمایان اولور زیراكه بوصله ابره سی نقطهٔ شمالدن جانب
غربه اون بر درجه منحرف قرار بولور و بحریون اكثر ایام و لیالیده رؤس جبالی بیله مشاهده
ایده مزلر پس آنلره نسبتله شمس و كواكب دریادن طلوع ایدوب ینه دریاده غروب ایلر سبحان من سخر لنا البحار حق شناس

نظم

كشتئ سائره صان ورق سیماب	بادبانی قنادی جوق سحاب
خوف طورسون نه اولذوق و صفا	كاولسن طالروی دریا
انكا ایلیه سین بالینه	بقه سین آینهٔ سیمیه
اوله سن پاره باد ایله وزان	ایله سین خیلی سواحل سیرانی
اولوب آسوده بر دوش هوا	كه سین عالمی لی منت یا

نوع سابع

طبقهٔ مائیه نك نخنی بولنان عمق بحاری و مسافات بحر محیطی و كرهٔ بحر و بری سفینه لر ایله سیر
دوری بلدرلر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل حكمت عمق بحاری و مسافات روی دریایی كرات و مرات ایله
تفتیش و امتحان ایدوب اتفاق اوزره دیمشلردركه طبقهٔ مائیه نك نخنی عدد اولنان عمق بحار كلدر و مراد ایله تفتیش و تجربه
اولنمشدر اما اعماق بحار اربعهٔ مذكوره بالاده بلنمشدر و اما محیط غربینك عمقی خارج سبته و اسبانیا
و آندلس ناحیه لرنده قعر دریایه دورنیوز قولاج اسفانیدیل ایله ایرمشلردر و جرمانیا
و پورتقال ناحیه لرنده بحر محیطك عمقی اكثر یرلرنده آلتمش ذراع آنجق كورمشلردر و غایت
عمیق اولان برلرنی یوز ذراعدن ناقص بولمشلردر لكن شمال ناحیه لرنده بحر محیطك عمقی
دورت یوز قولاج قدر اكلمشلردر و اما بحر محیط جنوبینك عمقی سودان و جبال قمر و حبش و عرب

دائرهٔ جهات ثمانیهٔ ریاح وجهات ثمانیهٔ آفاق جهان

جنوب
مغرب شتوی
مغرب اعتدال
مغرب صیفی
شمال
مشرق اعتدال
شرق
جدی
سرطان
مدار
استوی

تبدل بر وبحره باعث كلی اولان

شمس
فلك شمس
ارض
خارج المركز
در حضیض شمس

قرب وبعد اوج وحضیضی شكلیدر

وعمان سمتلرنده آلتی بیك قولاجه یقین درین بولنمشدر وعجم وهند وچین ناحیه‌لرنده بحر
مرقومك عمقی بش بیك قولاج مقداری بولنمشدر واما بحر محیط شرقینك عمقی چین وتبوكه وخطای
وتاتارستان ناحیه‌لرنده بعضی یرلری بش بیك قولاجدن زیاده وبعضی یرلری آلتی بیك قولاجدن زیاده‌جه
بولنمشدر واما بحر شیرین شمالینك عمقی بعض یرلرنده اوچیوز قولاج وبعض یرلرنده دورتیوز قولاج
امتحان اولنمشدر ویكی دنیا اطرافنده بحر محیطك عمقی تفتیش وتجربه اولندقده شمالی ناحیه‌لری دورتیوز
قولاج قدر بولنمشدر وجنوبی سمتلری آلتی بیك قولاجدن زیاده كیل اولنمشدر واما بحر محیط تحت الارض
اولان اوقیانوسده بغایت عمیق اولان یرلری سكز بیك قولاجدن ناقص كیل اولنوب تیقن ایله بلنمشدر كه
نهایت عمق بحار مقدار ارتفاع اعظم جبال الارض ایكی بچق فرسخ مسافه بولنمشدر نته كیم بحر محیطك جزیره
اولان جبال عالیه‌نك رؤسی كورنمشدر وآنلره جزائر وآطه‌لر دینلمشدر واما بحر محیطك مسافه‌سی
معتدل روزكار ایله شرقدن غربه بر كون بر كیجه‌ده یوز میل قدر مسافه سیر سفینه بولنور كه بوكا
بر مجری دینلور واون كونده بیك میل وبر آیده اوچ بیك میل مقداری مسافه بحر قطع اولنور پس بو منوال
اوزره سكز آیده كرهٔ زمینی تماما دور ایتمك ممكندر بلنور زیرا كه بحر ایله ارض بیضه مثالی كرهٔ واحده حكمنده
فرض اولنوب براهین هندسیه ایله منطقهٔ كرهٔ زمینك یكرمی درت بیك میل مسافه قیاس اولنور كه
سكز بیك فرسخ مسافه بولنور نته كیم تاریخ هجرتك طقوز یوز یكرمی یدی سنه‌سنده موغلیان نامنده بر
قپودان یوز اون كسر آدم ایكی سفینه ایله خارج سبتره كلمشدر وساحل محیط غربیده سویلیا ایتمشدر
جنوب مسقط شمسی كوزدوب بر موافق روزكار ایله اوتوز سكز كون سیر ایدوب تمام درت بیك میل بحر محیطده
ساحلدن بعید اولوب بر جزیره بولمشدر بعده غرب وجنوب آره‌سنه اوتوز اوچ كون كیدوب یكی دنیانك جنوب
قرینده عورت بوری نام جزیره‌ده نیجه كون راحت ایدوب آندن ینه غرب وجنوب طوغری اوتوز كون دخی كیدوب
یكی دنیانك جانب جنوبنه یتشمشدر وبر آی قدر آنده راحت ایتمشدر بعده یكی دنیانك جانب جنوبی تمام اوتوز كون ایچنده
مرور وعبور ایدوب نهایتنده ینه قریه چقوب بحر ایام آنده راحت وحضور ایتمشلر وآندن تمام آلتمش كون غرب وشمال
آره‌سنه كیتمشلر آنده بر جزیره خالیه كوروب اكا چقوب نیجه كون راحت ایتمشلر بعده كالاول مسقط شمسی كوزدوب
طوغری جانب غربه وبر اعتبار ایله جانب شرقه كیتمشلر وبره سنبله تحت الارض مغربی مشرقیه جنوب جزائر هنده یتشمشلر
وتحت الارض اثناء سیرلرنده نیجه‌سی آطه‌لره اوغرایوب هر برنده نیجه الوان اشجار وانواع احجار
وریاحین وبخور قرنفل وزنجبیل ودارچین آلوب جنوب هندنه كلوب هندستان جانبنه كتمشلر وآندن
بحر هند ایله عجم وعرب وحبش ناحیه‌لری جنوبندن ینه بحر محیط ایله مرور ایدوب جبال قمر وسودان
جنوبندن كیدوب شمالا مغرب وبلاد سبته‌نك مغربی سمتندن عبور ایتمشلر وسبته بوغازی مقابلنده كلدیكده
اشبو سفینه‌سی دریایه باتمشدر وكندی سفینه‌سی یتمش كسر ایله سلامت ایتمشلر پس طقوز یوز اوتوز
سنه‌سنده ینه سویلیه قلعه‌سنه سالما وغانما كلوب كندی مكاننده قرار ایتمشلر وجمیع مدت سفری اوچ
سنه‌دن اون درت كون ناقص اولمشدر وبو مدت ایچنده آلتی بیك میل مسافه بحری سیر وسفر قیلمشلردر چونكه
موغلیان قپودانك سفینه‌سی خط مستقیم اوزره سیر ایتمیوب كاه جنوبه وكاه شماله صالمشلر آنكچون اول قپودان
سكز آیلق مسافه بحری اون آلتی بو چوق آیده آنجق سیر ایدوب كرهٔ زمینی دور ایله عالمده كام آلمشدر ومدت مرقومه
ایام باقیسین اثناء سفرده بلاد وجزایرده بیع وشرا ایله كیچوروب قالمشلر چونكه تحت الارض سیر وسفر ایدنلرك
ابتداسی قپودان مرقوم اولمشدر آنكچون یر یوزنده بو نام ایله شهرت بولمشدر وآسپانیا قرالی
آندن حظ ایدوب یاننده اكلشدر واول سفینه‌یه بر عالی ترسانه بنا ایدوب آنی
قرمزی چوقه ایله ستر ایتمشدر وكرهٔ زمینی سیر ایله تماما دور ایدوب دور
آدمدن بر واولمش بر ایش ایتمشدر دیو اول ناحیه‌ده اولانلر اول سفینه‌یی زیارته
كیتمشدر وبیان احوال بحار بو نكته نهایت بولمشدر واحوال مرقومه نیجه بود وانرمی سوده عیان ایتمشلر

فصل سادس

ماهیت عنصر خاکی وآنک فوائد وخواصی وکیفیت احوالی وسکون وقراری وحفظ اجزاسی
ووهاد وجبالی وکرۀ ارضک ایکی طبقه یه انقسامی ویکی دنیانک ظهوریله ارتباسی ونجم عیونی وزلزله زمینی
دوت نوع ایله حکیمانه بیان وعیانیدر نوع اول ماهیت عنصر خاکی وآنک فوائد وخواصی وکیفیت احوالی وهیئت ووهاد
وجبالی وسکون وقراری وجذب اجزاسی بیانیدر ای عزیز معلوم اولسونکم اهل حکمت واهل هیئت اتفاق اوزره دیمشلردر کم
عناصر اربعه نک رابعی ورتبه ثانیی عنصر ترابیدر کم اول بر جوهر بسیط وکثیفدر وطبیعت نوعیه سی بارد ویابس اولمغله
سائر عناصره مخالفدر وثقیل مطلق بولندیغندن حیز طبیعیسی تحت العناصر اولوب کندی اجزاسنی جذب وحفظ
ایله حیزنده سکون وقرار ایتمشدر وبو عنصر خاک سطح واحد برله محاط بر جسم کریدر کم اول کره نک مرکزی مرکز عالم
وزیر پای امدر وسطحی وهاد وجبالله مضرس اولوب فوقنده بولنان کرۀ مائک وهوانک سطح مقعرلرینه تماس ایتمشدر
وافلاک وعناصر کرۀ زمینک اطرافنده متحرک اولوب دوران فلک اول سرعت حرکتیله بو عنصری هر جهتدن وسطه دفع
ایدوب ساکن طوتمشدر نته کیم بر شیشه ایچنده بر حجر وضع اولنوب اول شیشه سرعت وقوتله اداره قلنسه
اول حجر آنک وسطنده حرکت ایتمیوب ساکن اولور کذلک ارض وسط فلکده ساکن اولوب بر قرار اوزره
قرار ایتمشدر اگرچه بعضیلر دیمشلردر کم بو کرۀ ارض شمس حولنده هم حرکت وضعیه ایله وهم حرکت اینیه ایله دائما
متحرک بولنمشدر وافلاک ونجوم ایسه ابدا ساکن وثابت اولوب آنجق دوران ارض ایله متحرک ودائر ظن
اولنمشدر نته کیم راکب سفینه ساکن اولان کسر به ساحل بحر متحرک وسائر گورنمشدر وبونک بر مقدار تفصیلی
فصل تاسعده هیئت جدیده نامیله بیان اولنمشدر حقیقة لکن بو رأی ضعیف جمهوره مخالف بولنمشدر چونکم بو کتابده
احوال عالی بیانندن مرادمز آنجق معرفت صانع جهاندر نفس الامرده اندکلدر پس عالم نه هیئتده اولورسه اولسون
ونه جهتله حرکت قیلرسه قیلسون جمله سی اول بدیع السموات والارض حضرتلرینده کمال قدرت وعظمتنه دالدر
وبزلره لازم اولان آنجق بو نظر عبرتله کسب کمالدر وبو عنصر ارض اخوانی کبی کون وفساد ایله انواع صورته
بولنمغه قابلدر زیراکه کندی حیزنده ایکن بیله سائر عناصره تبدل ایدوب منقلب اولور وبو عنصر ارضک
برودت ویبوستی معا بولنمه لری علت غلظت وتمسک اولمغله ظهوری حیوانات مقر وملجأ وبطنی معادن
ونباتاته مبدأ ومنشا بولنمشدر وکرۀ الشکل اولدیغی نیچه دلائل وبراهین ایله اثبات اولنمشدر وجمیع روی زمینده
ایکی یوجوق فرسخدن زیاده مرتفع جبل اولدیغی یقینا بلنمشدر چونکه ارتفاع اعظم جبالدن قطر ارضه نسبتی سبع عرض
شعیره نک بر ذراعه نسبتی کبیدر پس بو جبال جمیع ارضک کره اولماسنه مانع دکلدر مثلا بر مدور تفاح اوزرنده
حبات اردن غرس اولنسه وانضاف حبات اندن طشره بولنسه اول تفاحک مدورلکنه آنلر ضرر ویرمدیکی کبی
نضاریس جبال دخی ارضک کریتنه ضرر ویرمز لکن کرۀ زمین زیاده عظیم اولدیغندن مسطح گورینور الحکون
علم حکمتدن بی بهره اولانلر عقلی گوزی گوردیکی یردن تجاوز ایتمیوب اولدیغی مکانی گوردکلرنده مجموع ارضی سطح مستوی
ظن ایتمشلردر حال بوکیم واقعه مطابق دکلدر وکرۀ ارضک وسطنده بر نقطۀ موهومه واردر کم مرکز عالم وتحت
حقیقی اودر وجمیع جهتلردن اجسام ثقیله اکا میل ایدوب موانع مرتفع اولدیغده واروب آنی بولورلر وهر
جهتدن ارضک سمایه بعدی مساوی اولدیغی حالده اجرام ثقیله بری برینی تدافع سبیله با مرکزدن جذب
طریقیله بو عنصر ارض وسط عناصرده قرار ایتمشدر پس انسان سطح ارضک هر نه موضعنده قائم
اولورسه آنک رأسی ابدا سمت سمایه طلوب قدمی سمت مرکزه طوغری اولور واکا نصف سما ظاهر گورینور زیراکه
زیراکه آنک افقی دائره سنک مرکزی قدمی تحتنده بولنور وارضک فتقی طرفندن نه مقدار حرکت ایلسه اکا سمانک اول
مقداری اول طرفدن ظاهر اولور وطرف آخرندن اول مقدار ظاهر بدل سمایه خفا گلور پس یگرمی ایکی فرسخ مسافه
تقریبا ارضک بر درجه سیدر هر اول قدر حرکت ایچون سمانک دخی بر درجه سی ظاهر اولوب مقابلنده بر درجه سی
خفا بولور زیراکه بر درجۀ ارض کندی منطقه سنده اوچیوز آلتمش جزئنک بر جزئی اولدیغی کبی سمانک دخی بر درجه سی اولیدر

آق دکزده وقره دکزده اصل اسلامک رئیس کمیجیلرک سیر سفینه الحجون اولنوز ایکی روزکارک بوصله سی شکلدر

نقطۀ مغرب

نقطۀ مشرق

بو صله نک نقطه سی ...

ابدیه مطابق ...

ایچ دکزلرده اصطلاح اولنان اوتوز ایکی روزکارک جهتلریدر که خط استوایه قریب اولان بحر محیط

ملاحلری اصطلاحی بولنان مطلع ومغیب ایله اوتوز ایکی روزکارک بوصله سی شکلی دائرۀ خارجیده

پس ارضک بر درجه سی مقابلی و برابرنده بولنان سمانک بر درجه سی حقائق ومساوی عد اولنمشدر اکرچه دائرهٔ نصف النهارده قوسلر
دائرهٔ سماویه نک توسی طول بولنمشدر لکن بو قیاس ایله حمله دیمکدن ناطق فلاک وارتفاع وانحطاط کواکب بلنمشدر

نوع ثانی

عنصر ترابک ایکی طبقه بولندیغی وتعیین آرای فلاسفه بعض آیات کریمه و بعض احادیث شریفه یه من وجه تطبیق
اولندیغی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسون که اهل حکمت واهل کلام دیمشلردر که بو عنصر ارض بر کره ایکن ایکی طبقه یه
تقسیم اولنمشدر اما اولکی طبقه طینیه دیرلرکه جمیع معدنیات ونباتات وحیوانات وینابیع وزلازل وبخارات
انک ناحیهٔ علیاسنده تکون ایدر وجوده کلمشدر وبو تراب عنصری نک ایکی آنلرله مختلط اولدیغندن
نتیجه الوان مختلفه ایله ملون اولمشدر وبو طبقه نک ثخن وعمقی هندسه حکمانه بیلمک یاقوت انواع فنون
ایله متعدد دیرلرده آبار عمیقه حفر ایتمکله تفتیش وامتحان قلمشدر ونیجه صحرالرده یدی بیک قولاجدن زیاده
ودریا قعرنده اون بش بیک قولاج که تقریبا بش فرسخ مسافه در اول مقدار قعر زمینی حفر ایتدیکده طبقهٔ طینیه
نهایتی بولمشلردر وتراب خالص وبی رنک ویابس عنصره واصل اولمشلردر حالا اول قیولرک دوردی
هندستانک نهایتی اولان ککدی صحراسنده در وبر بشنجیسی شام شریفده عیون التوت سمتنده زیدانی صحراسنده درکه
انکا بئر هاویه دیرلر واوک سمتنده خلقی آنی تماشا ایتمک ایچون کیدرلر وباعلی حرفلردن دوقدر بیوک دمنلر باغلیوب
نار ایله شعله لندوروب اول بئره آتی طرح ایدرلر پس اول مشعله سیر ایدوب کوردلر که درون بئره نزول
ایلدکجه کوچک کورینوب تا یلدز قدر اولور دیرلر وعلم مناظرده ثابتدر که لیل مظلمده برجبله جمل
بیوکلکنده یانان آتش بش فرسخ مسافه دن برکوکب مقداری کورینور پس بو قیاس ایله مسافهٔ طبقهٔ طینیه
بلنور وبو طبقه مختلطه طبقه ناره نسبتله آلتنجی طبقه عد اولنور واما عنصر ترابک طبقه ثانیه سی خالص
ترابدرکه مرکزی محیط اولان عنصر اصلیدر واول تمام بارد ویابسدر وبی رنکدرکه ملون دکلدر زیراکه
عناصر اصلیه نک لونی اولماز نته کیم بو نک لونی اولماز در وبو طبقه خالصه نک عمقی مرکزه وارنجیه دک
بیک ایکیوز آلتمش یدی فرسخ حساب اولنمشدر زیراکه منطقهٔ کرهٔ زمین سکز بیک فرسخ مسافه اولدیغندن
محیطندن مرکزینه وارنجیه دک ارضک بش فرسخ طبقه طینیه نک حصه عمقی افراز اولندقده عمق طبقهٔ خالص
عدد باقی بلنمشدر پس فلک قمرک جوفنده طبقهٔ ناریه وانک داخلنده طبقهٔ دخانیه وانک باطننده طبقهٔ زمهریر
وانک درونده طبقهٔ بخاریه وانک ایچنده طبقهٔ مائیه وانک جوفنده طبقهٔ طینیه وانک باطننده طبقهٔ خالصه
طبقهٔ سابعه در وبو ایکی طبقه بری برینی محیط اولمشدر وبو طبقات سبعه ومن الارض مثلهن کلام قدیمنه
نحو اسنده مطابق کلمشدر اما ابن عباس رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن نقل اولنان قصه ثور وحوت ثبوت
بولدیغی تقدیرده برج ثور وبرج حوت ایله تعبیر اولنوب اکا موافق اولمشدر زیراکه اصحاب کرامک امور
مذکوره دن بو مقوله تعبیراتی غالبا صدر اسلامده امور دینیه هنوز استحکام بولمدن آرای فلاسفه یه
خلق مشغول اولوب دین اسلامه قواعد ضبط وروایتی فالمسونلر دیو امور دینیه دن اولیان سؤالدن
کلموا الناس علی قدر عقولهم مضمونجه حکیمانه جوابلر ویرمشلردر لاجرم انبیای عظام وصحابه کرامک
مصالح خلقه امور دینیه تعلیمی اولوب حقایق اشیایی آنلره وظیفه شانی اولمدیغندن اختلاف تشکلات
قمردن سؤال اولندقلرنده قل هی مواقیت للناس والحج بیورلمشدر تا کیم خلق آنلردن سؤال ایله حکمتی
نه دیلسونلر وامور دینیه دن اولیان احوالی آنلردن سؤال ایتمسونلر نته کیم نخل خرمانی القاح وتأبیر
قصه سنده پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم انتم اعلم بامور دنیاکم بیورمشدر وکرهٔ زمینک قطبینی عرض تسعین درجه
بالاده بیان اولندیغی اوزره التی آی کیجه والتی آی کوندزدر پس ظلمات خضر واسکندر قطب شمالده اولان
التی آی کیجه دن عبارتدر والا دائما محل ظلمات اهل فن قتنده ثابت دکلدر واما سد یاجوج وماجوج اقلیم سابعک
نهری سمتنده تاتارستان قطعه سی شمالنده برمحلده در وبعض کتب قدیمه ده مسافه ارض بشیوز ییللق یول وارض ایله سما
آره سی بشیوز ییللق یولدر یازلدی بو مقوله لر سمواتک بو مفهومانی متضمن حدیث شریف دخی روایت اولنمشدر لکن مراد الحق معنای

کثرتدن تعیین مقدار وعدد دکلدر زیراکه خمسین وسبعین وخمسمائه وسبعمائه والف وخمسین الف ومائة
الف اعدادی بالجمله مقام کثرتده استعمال اولنمشدر نته کیم ان تستغفر لهم سبعین مرة نظم کریمنده تعیین عدد مراد
اولنمیوب کثرتدن کنایه بولنمشدر پس بونلرک تأویلی ایله اکثر آرای حکمای شرعیه توفیق وتطبیق اولنمشدر

نوع ثالث

ربع مسکون مشهوردن غیری بر یکی دنیای معمور بولندیغنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسون که اهل هیئتدن
نصیر طوسی وانک مقلدلری اهل حکمت بالجمله دیمشلردر که دائرهٔ معدل ایله دائرهٔ افق تقاطعندن کرهٔ
ارضده حاصل اولان دورت قسمک ایکی قسم شمالیسنده بری معموردرکه ربع مسکوندر وارباع باقیه نک احوالی
مجهول ومستوردر یا مسکون ومعموردر ویا بحر محیط ایله مغموردر لکن حکمای متأخرین بحر محیطی سیر وسفر
ایله ارباع باقیه نک احوالی کشف واثبات ایتمشلردرکه حکمای قدمانک معلوم اولمیان یرلر بولنوب معموری بر ربع
حصر ایتمکه مجال قالمامشدر زیراکه تاریخ میلادک بیک دورتیوز طقسان ایکی سالنده که تاریخ هجرتک طقوزیوز اوچنجی
سنه سی ایدی اندلسده کیمکه دیکر علم ریاضیده ماهر بر مهندس فورسانکه نامنه قولون دیرلردی اول همتلی کشی بالذات
تفتیش احوال بحر محیط ایچون ایکی دکز دیشی دکز دوکلدیکی سبته بوغازی خارجنده اسپانیا پادشاهندن اوچ سفینه
بوزیکرمی آدم ایله یلکن جنوب جانب غربی طوغری صالمشلر وهمیشه مدار سرطاندن یکرمی درجه شمالده کتمشلر یعنی فرق
اوچ درجه عرضی مدارنده کیدردی زیراکه ایکی جانبنک حرارت وبرودتی آتشه دوشمه دن حذر ایدردی متصل ربع
واصطرلاب ایله مسقط شمسی کورنه دوب بو اسلوب اوزره اوتوز اوچ کون سیر ایتمشلر واول مدتده بحر
محیطک ساحلنده تمام اوچ بیک سکزیوز میل مسافه قطع ایله کتمشلر ونیجه دفعه اتباعی بدامیله رجوعه قصد
ایتمشلر وسفینه لرده بولنان آدملر نیجه کره عتاب ایدوب بزی کرداب بلایه اوغراتدک وجملهمزی بو بحرده بیابانک
ایچنده کم نام ایتدک دیوب قولون حضرتلرینه قتل هجوم ایدلکلرنده آنلره جواب ایتمشدرکه سز بد خلاص اکر آنجق
علم بحری بلور والات فلکیه هم خوشنود آدم ایله اولور اما اکر بنی قتل ایدرسکز جملهکز دریاده قالوب هلاک اولوب
کیدرسز دیو کاه وعد وکاه وعید ایله آنلری تسکین ایدردی نجات بولمقدن نا امید اولوب بو حیرتده قالمشلرکن
ناکاه بر جزیره خالیه کورنمشدرکه انهار جاریه واشجار عالیه وار ایدیکه پس جانلری برمقدار راحت بولوب
قولونه تسلیم اولمشلردی والتی کون دخی مسقط شمسه طوغری کیدوب التی جزیره خالیه دخی بولمشلردی وجملهسندن
بیوک اولان جزیره یه اسپانیول تسمیه قلمشلردی آندن جنوب سکزیوز میل دخی قره یل وزرینه کتمشلردی
پس آنده بر ساحله یتمشلردی ونیجه ایام اول ساحلک طرفنده شمالدن جنوب سمتلرینه سیر ایتمشلردی آنده جزیره
اولدیغی بیلمشلردی وآنده بر قوم کورمشلردی که بونلرک سیرینه کلوب جمع اولوب ساحله یتمشلر وبونلر
ساحله قریب اولدقده آنلرک جملهسی فرار ایتمشلر ابتدا سفینهلری حوت ظن ایدوب تماشایه کلمشلردر بعده بنی آدم اولدقلرینی
بلمشلر خوف ایدوب فاجعله طاغلره قاچمشلر زیراکه آنلر سفینه وصنعت بلمزلرمش پس کونلر سفینهلردن چیقوب آنلره
یتشوب برعورت طوتمشلر اکا چوق هدیهلر ویروب رعایت ایتمشلر لسانلرینی بلمدکلرندن قومنی کتورمسکی اشارتله
تفهیم ایتمشلر پس اول عورت وارنجه قومنی سفینهلره یاننه کتوردی آنلر دخی سیم وزر وفواکه ونان وانواع طیور
واصناف وحیوان ایله کلوب اسکله یاننده ایتمشلر ونیجه ایام وشهور آنده مرادلری اوزره بیع وشرا ایدوب اکا هند
عربی دیوب آنده فرقه آدم قویوب بنه مشرقه طوغری سلامت کلوب کیتمشلر واسپانیا حاکمنه یکی دنیا تحفهلرن
هدایا ایتمشلر بعده ایکنجی واوچنجی سنه لرده واروب کلدکجه یکی دنیا اهالیسنک لسان وعاداتی تمام بلمشلردر وطریقی
بش بیک وایکیوز میل مسافه بحر بولمشلردر لکن بحر محیطک حرکت شرقیه مذکوره سندن التی کونده کیدوب
آنجق بش آیده کلمشلردر بعده دوردنجی سنه ده قولون دوقنوز بولدیغی یکی دنیایه وصول بولدقده آنک قاسق نام
حاکمی قولون حکیمی سفینه دن چیقمغه قویمیوب منع ایلدکده قولونک آکا مقابله ایتمکه قدرتی اولمدیغندن حکیمانه حیله
سمتنه سلوک ایدوب دیمشدرکه سز بنه جفا ایلدکز آنکچون تکری سزه غضب ایتمشدر وعلامتی اوده رکه یارین
ضوء شمسی آی کرکه مکر ایتدی کوکی بره نسبتله تحت الارض کسوف امری مقرر اولوب قولون خبر اکا

ربع ونشو ایله بلمشدی بن بو سوزدن آنلر وهمه د وشوب صاحب مسطور اعلامشلردر بو نك خبر ویردیکی ساعتده کسوف شمس واقع اولمغله بالجمله کلی حرفه ذاهب اولوب قولونم هدیه لرلر کلمشلردر وصلح ایدوب انکا منقاد اولوب هر وجهله اطاعت قلمشلردر وجمله سی عبادت اصنام ایکن اکثری ممالکی اهالیسی دین نوب قرلون کنیشه تبعیت ایدوب ملة نصارادن اولمشلردر وقولون انبا عیله یکی دنیاده قالوب یکرمی سنه ده اکثر ممالکی ضبط ایدوب الکللرو ونصف شمالیسی اهالیسی ابیض واسمر ونصف جنوبی ساکنلری حبش واسود وقامتلری اون دورت قارشدن زیاده عموما اوزون بویلی بولنشلردر ویکی دنیانك بغایت چوق انهار جاریه سی واشجار مثمره سی وجبال عالیه سی ووهاد عمیقه سی واردر وکذلك انواع وحوشی والوان طیوری بحدیکه حسابه اولور وانك قرا وبلادینك نهایاتی وبوادی ووهادینك غایاتی خلق ایدن خلاق بلور واول ممالکك پایان وسعت وفسحتده ربع مسکونه معادل وکثرت عمارتده بکی اقلیمه مماثل بر عالم جدید الوجداندرکه اطوار غریبه سی ولجوال عجیبه سی حضرت خلاقك آثار صنعتی تحقیق وآیات قدرتن تصدیق ایتمشدر وساحه سماحتنك کمال وسعتی افاده ونفیذ اهل عبرتك یقینی زیاده ایتمشدر مع هذا کتب اقدمین ودبر اولینده آنك خبرندن نهی اولوب دورانده بروکورلمش وایشیدلمش دکل ایکن وابتدای عالمدن اول تاریخه کلنجیه دکین کیدلمش دکل ایکن بالتقدیر حجید اولمهد جدید ظاهر وپدید اولوب یکی دنیا نامیله شهرت بولمشدر بحر محیط ارضك اکثری ستر ولحاظ اولمش ایکن ربع مسکون ویکی دنیاده ونیجه بوداده آطه لرده نیجه بیك جبال واشجار واودیه وانهار وفلوات وجزایر وانواع اشجار وبدایع صنایع پروردکار هزاران هزار اوقیده واردرکه تفصیلنی تحقق واجمالی اجبار ومقلب اللیل والنهار ومکون السموات والارض والبحار بلورکه کلاه قدیمنده وما تسقط من ورقة الا یعلمها بیورمشدر

نوع رابع

اسباب تفجر عیون ومادۀ زلزله رفیق حکیمانه بلدیرلر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه تفجر عیونك وزلزلۀ زمینك سببلری بودرکه درونی ارضده تکون ایدن بخار آنده محتبس اولدقده برجهته میل ایدوب آنده تبرید ایله میاهه منقلب ولور اکر قلیل ایسه اجزای بخاریه ایله مختلط اولوب قالورکه قویی صوینی بودر واکر کثیر ایسه درون ارضده صغیر رفق ایله ملایم یرلری شق ایدوب چقارکه عیون منفجره بودر وعیونك تنابعی هر برسببی دخی ثلوج وامطاردن درون جباله ترشحله سیلانیدن صولردر زیراکه ثلوج وامطارك کثرتیله عیون وینابیع ازدیاد بولوب آنلرك قلتیله بونلر دخی ناقص اولمشدر بن بر یورنده جریان ایدوب سائر حیوانات وحیوانات اهالی میاه عذب فراتی ایچون حق تعالی جبال اوضی قرارکن قلمشدر زیرا که میاه ثلوج وامطارکه جبالك جوفنده معارات واحجار ایچنده وزیر زمینده جمع وحفظ ایتمشدر بعده شقوق وشقوقدن شیئا فشیئا اخراج ایدوب آنلك عبادینه کفایت قدر عیون وانهار اقفنشدر نا کیم شتای آتنده ثلوج وامطاری نه قدر جباله انزال وامطار ایدوب میاهندن اول مغارات واحجاره آقوب عیون وانهاره بدل بر دخی ممتلی ایدیجر دکین اول احجار اسافلندن اولان منافذ ضیقه دن تدریج ایله ترشح ایدن میاه عیون وانهار نبات وحیوان وانسانه یتمشدر وزیادۀ سیی اودیه ده سیلان اولوب فریاد ایلیه دریالره کتمشدر پس اول خالق متعالی بریوزنده اولان مخلوق ایچون بو جبالی ثلوج وامطار اکوب عیون وانهار ویرمکده دولاب امثالی ایتمشدر وبود ولابك دورکه دائم ایدرکه الی یوم القیامه قائمدر اما در والارضده بخارك تکون ایدن یا امطاردن مجتمع اولان صولر یرلرینه صغیروب اراضی لینه دن سهل وهین خروج ایلدکده اکر مجاوز احجار ایسه یا اساقل خاك پاك ایسه اول صو بارد وعذب فرات اولور واکر شواف یرلردن کلورسه اول صو ملح اجاج اولور واکر اراضی کبریتیه دن ومعدنیه دن چقارسه اول صو حار اولور زیراکه فصل شتاده برودت هوا غالب اولمغله حرارت شمس باطن ارضه فرار ایدرکه ایکی ضد بر مکانده جمع اولماز آنکچون درون ارض ایام شتاده حار اولوب اراضی کبریتیه ومعادن حاره کثرت وقلتلرینه کوره اول حرارتی جذب ایدوب دائما حفظ ایتمشلردر پس اول علت ندرکه معدنلر جوارنده قاینیان ایلیجه صولرینك طعملری ورایحه لری وحرارتلری وخاصیتلری والوانی بری برینه معایر اولوب مقاربتلری احکامن اخذ ایتمشلردر واکر بو صویه برودتلی هوا اصابت ایدرسه جامد اولوب

جمود اولور یا ازوت ویا نفت ویا شب ویا طوز ویا بوره اولور واصفهان ایله شیراز آره سنده بر صو چیقارکه عجیب صنایع باریدندن صو چوق صوبی نامیله مشهوردر یعنی بر ارض چکرکه مستولی اولوب محصولاتن اکل ایلسه برکسه واریب اول صودن بر قمقمه الکوب ورا سنه التفات ایتمیوب اول قمقمه یی بر یره قویوب اول ارضه کتورسه اول صویه حساب سز طیور زرزور تابع اولوب اول اجراکی قتل ایدنجیه دکین تواتر ایله نقل ایدرلر واما درون ارضده تکون ایدوب محتبس اولان بخار اولیله بر مرتبه غلیظ اولسه که بخاری ارضك نفوذ ایدوب چیقمق ممکن اولمسه یاخود ارض کثیف وصلب اولوب خروج بخاره مانع اولسه وبخار ایسه درون ارضده مجتمع اولوب خروجه طالب وحیز یه راغب اولسه اول بخار حیزینه خروج ایچون ارضی عنف ایله شق وخرق ودفع ایلمکه اول مکان حرکت ایدرکه زلزلۀ زمین اودر ودرون ارضده تکون ایدن ادخنه وریاح احکامی بخارات زمینك بیان اولنان احکامی کبیدر کاه اولورکه مواد مرقومه بغایت قوتلی اولوب ارضی اویله عنف ایله شق ایدرکه آنلك بر عظیم صوت هولناکی پیدا اولور وکاه اولورکه طبیعت دهنی اولدقده ممتزج اولان بخار ودخانك اشتعالی اقتضا ایدوب حرکت شدیده لرله ارضدن آتش ظاهر اولور واکر بر معدنده ظهور ایدرسه آنی تمام احراق ایدنجیه دك ایام شهور وسنین ایله منقطع اولماز دیمشلردر والله اعلم بالصواب فانه مسبب الاسباب

فصل سابع

کرۀ ارض اوزرنده تعیین وفرض اولنان دوائر واقطابی وربع زمینك اقسام خمسه یه انقسامی اقتضا ایدن اسبابی وربع مسکونك اقالیم سبعۀ حقیقیه یه تقسیم اولندیغی واقالیم سبعه نك تحدید ایله هر برنده نیجه ممالك وجبال وانهار عظام ونه شکل ناس وانام بولندیغی واقالیم سبعه نك عجایب احوالنی وغرایب شئونی کشف وامتحان قیلندیغی واقالیم سبعه نك هر برندن کندی اطول نهاری استعلام واطول نهاردن بلادك سمتنی استخراج اولندیغی واقالیم سبعه ده اقرجه بلاد ومساکن مختلف بولندیغی آلتی نوع ایله حکیمانه بیان ایدر

نوع اول

کرۀ ارض اوزرنده تعیین وفرض اولنان دوائر واقطابی بلدیرلر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت امور افلاکی ضبط ایچون کرۀ عالم اوزرنده اثبات ایلدکلری دوائر واقطابك سکز دائره وایکی قطب کرۀ ارض اوزرنده هم تعیین وفرض ایتمشلردر تاکیم آنلرله امور ارض دخی مضبوط اوله اما ایکی قطبك بری قطب شمالیدر وبونلرك مقابلی قطب جنوبیدر واما سکز دائره نك دوردی عظیمه ودوردی صغیره در ودوائر عظامك اوکلکسی دائرۀ خط استوادر وایکنجیسی دائرۀ بروجدر واوچنجیسی دائرۀ افقدر ودوردنجیسی دائرۀ نصف نهاردر نتکیم بالاده بیان اولنمشدر ودوائر صغارك ایکیسی انقلاب مدارلریدر وایکیسی قطب البروج مدارلریدر وبو سکز دائره نك بشی متوازیه درکه هر ایکیسی آره سنده بولنان بعد متساویدر واوچی متحرفدرکه بری برینله تقاطع ایدرلر وبونلرك ایکیسی یعنی دائرۀ افقله دائرۀ نصف نهار کرۀ ارض اوزرنده هم رسم اولنمیوب منفصل ومتحرك وضع اولنمشدر باقیلری کره اوزرنده مرسوم وثابتدر اما دائرۀ استوا کرۀ ارض اوزرنده بر عظیمه درکه منطقۀ فلك اعظم اولان دائرۀ معدل النهار سطحنده واقع اولوب سنه ده ایکی دفعه شمس کندی حرکت خاصیه سیله اوزرینه کلدکده اکثر معموره ده لیل ونهار وحرکت فلك آنده مساوی ومستقیم اولمغله بوکا خط استوا دیرلر اول ایکی وقت شمسك ایکی نقطۀ اعتدال کلدیکی زماندرکه بری ابتدای برج حملده وبری ابتدای برج میزانده در وبو خط استوا کندیسیله متوازی اولان دوائرك عظیمه سیدر وارضده ایکی قطبدن بعدی برابر اولوب کرۀ ارضی جنوبی وشمالی ایکی برابر قسمه تقسیم ایتمشدر ودائرۀ بروج ایله ایکی محلده تقاطع ایتمشدرکه اول تقاطع محلری اعتدال نقطه لری مقاملرندندر واما دائرۀ بروج کرۀ ارض اوزرنده رسم اولنمشدر ومعدل نهار ایله تقاطع ایدوب ایکی انقلاب نقطه لرینده لجیلوب بر جانبه میل ایتمشدر واول میله میل کلی دیرلرکه یکرمی اوچ بوچوق درجه قدر جنوب وشماله کیتمشدر وبو دائره نك قطبلری دخی قطب عالمدن عدد مرقوم قدر بر جانبه دوشمشدر وبو دائره اون ایکی قسمه تقسیم اولنمشدر وهر برینه بالاده بیان اولنان بر اسم ایله برج دینلمشدر والتی برجی دائرۀ استوادن شماله والتیسی جنوبه بولنمشدر وهر برج اوتوز درجه یه وهر درجه التمش دقیقه یه قسمت قلنمشدر پس بو دائره دخی

آنده شو درجه بولنوب احوال کره یه افق آنکله بلنمشدر • واما دائره افق بر عظیمه در که حرکت عالمك کورینور قسمنی
کورنمز قسمندن فصل وتحدید ایدر که زمینك فوقانی وتحتانیسی بونکله بلنمشدر • وبو دائره افق ایکی
قسم بولنمشدر بری افق حقیقیدر که کره یی تنصیف ایدر عظیمه در وبری افق حسیدر که امکنه مختلفه ساکنلری نزدنده
رؤیتی حسبیله مختلف اولور صغیره در • وبری افق مستقیمدر که خط استوایه مخصوص عظیمه در • وآنده
طلوع وغروب استقامات اوزره دولاب آسا بولنمشدر • آنکچون آکا افق مستقیم دینلمشدر • وبری دخی
افق مائلدر که مستقیم وعظیمه وغیریسی بلنمشدر یعنی جمیع آفاق مائله ایکی قطب عالمدن برجانبه مائل
بولنمشدر بونکله ارضك هر جهتنده اولان هر جزونده افق اعتبار اولنمشدر • وطلوع وغروب
اکثرینك اکثرنده استقامت اوزره اولیوب حمائلی بولنمشدر • وعرض تسعین ده که اول محل قطب ارضدر دور افلاك
آنده رحوی بولنمشدر زیراکه دائره افقك ایکی قطبنك بری سمت راس وبری سمت قدم بولنمشدر بس عرض تسعین ده
افق ایله معدل النهار مطابق اولوب اقطابی متحد عد اولنمشدر • وافق حسی قطرینك مسافه سی وجه
ارضده اون ایکی بیك بشیوز خطوه دن زیاده دکلدر دینلمشدر • واما دائره نصف نهار بر عظیمه در که ایکی قطب
عالمدن ومنطقه ... سمت راسدن مرور ایدوب دائره معدل الله ودائره استوا ایله تقاطع قیلمشدر • وافلاکی تنصیف
ایدوب بر نصفی شرقی وبر نصفی غربی واقع اولمشدر • ونصف لیل ونهار بونکله معلوم اولوب تعیین بولمشدر •
ودائره معدل النهار واستوا اجزاسندن هر بر جزو بر نصف نهار اعتبار ممکن اولمشدر • واما دوائر اربعه صغیره که دائره
استوایه متوازیه دیرلر آندن ایکیسی مدار قطب البروجدر • وبری دائره انقلاب صیفیدر که مدار اول سرطاندر •
وبری دائره انقلاب شتویدر که مدار اول جدیدر بونلر بیان بیود وآثار غائبه ایله امور ارضیه جمله سی مضبوط اولمشدر

نوع ثانی

کره زمین دوائر اربعه ایله اقسام خمسه یه منقسم اولدیغی بیلدکده ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت
دیمشلردر که ایکی قطب وایکی انقلاب مدارلری اولان دورت دائره صغیره جمیع کره ارضی بش قسمه ایتمشلردر که هر بر
قسمی ایکی دائره صغیره مابیننده یا بر دائره وسطده واقع اولان مسافه در بس بو اقسام خمسه نك بری ایکی
انقلاب آراسیدر ... اولمغله بوکا منطقه محترقه تسمیه قلنمشدر • شدت حرارتدن قدما قتنده
غیر مسکون ظن اولنمشدر • وبو ایکی انقلاب آراسی قرق یدی درجه مسافه درکه خط استوا بونلرك وسطنده
بولنمشدر • وایکی قسمی منطقه بارده دینلمشدر زیراکه بونلر مسیر شمسدن بعید اولمغله شدت برودتدن
حکمای قدماء عندنده غیر مسکون ظن اولنمشدر • وبو ایکی قسم ایکی قطب بروجك مداری وسطنده بولنان
ایکی مدور مسافه درکه هر برینك عرضی قطب ارضدن وانجق دك یکرمی اوچ بوچوق درجه بولنمشدر • وبو ایکی قسم
دخی کدیکی قطبلری اسمیله تسمیه اولنمشدر • وایکی قسم باقی منطقه معتدله بلنمشدر بونلر حرارت وبرودتده معتدل
اولمغله بونلر مسکون اولوب عمارت قلنمشدر • اما قسم شمالیسی مدار انقلاب سرطان ومدار قطب بروج شمالیه ایله
تحدید اولنمشدر • واما قسم جنوبیسی مدار انقلاب جدی دن مدار قطب بروج جنوبیه وارنجه دك اولان مسافه
بولنمشدر • وهر برینك عرضی مسافه سی قرق اوچ درجه کل اولنمشدر • وبو مناطق خمسه نك ساکنلری ظل وضعی
جهتیله بر قاچ قسم اولنمشدر • اما جهت ظل منطقه بارده ساکنلرینه رحوی تسمیه قلنمشدر زیراکه آنلرك ظللری
آسیا آسا سطحی اقتضاسی سیر ودور ایله بولنمشدر • ومنطقه معتدله اهالیسنه حمائلی دینلمشدر زیراکه بونلرك
ظللری حمائل کبی نصف نهارده برجانبه واقع بولنمشدر • ومنطقه حاره ساکنلرینه ذات الظلین اطلاق اولنمشدر
زیراکه خط استواده بولنانلرك ظللری نصف نهارده کاه جنوبه وکاه شماله دوشر کورنمشدر • وشمس بر سنه ده
ایکی دفعه اعتدالده بولندقده سمت راسلرینه کلوب نصف نهارده ظل منعدم بلنمشدر • آنلرده
شمسك غایت بعدی انقلابینه وارد یغنده ظاهر بولنمشدر • وانقلابین ... بولنانلرك سمت راسلرینه
شمس بر سنه ده برکره کلوب نصف نهارده ظللری منعدم بولنمشدر • وانقلابین اهالیسنك سمت
راسلرینه قریب اولان قطب عالم ابدی الظهور کورنمشدر • ومقابلی اولان قطب عالم ابدی الخفاء اولنمشدر

دیمشلردر

وآنلرده ظللری بر بولنمشدر • واما وضع جهتندن جمله سی اوچ قسمه تقسیم اولنمشدر • برقسمی خط استوا
ساکنلریدر که مغربدن مشرقه ابتدای طولدن انتهاسنه دك بر مدارده وبر عرضده دوزیلوب آنده قالانلردر •
وقسم ثانی خط استوادن ایکی طرفه برابر بعید اولان عرضلرده دوزیلوب نظام بولانلردر • وقسم ثالث
خط استوانك ایکی طرفندن برابر عرضلرده بری سمت راس وبری سمت قدمده ساکن اولانلردر • دائره سی بودر •

نوع ثالث

ربع مسکونك اقالیم سبعه حقیقیه یه تقسیم اولندیغی بیلدکده ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت ربع
مسکونی اختلاف لیل ونهار اعتباریله بر نیجه قسم ایدوب هر برینه بر اقلیم تسمیه ایتمشلردر وکره زمینك نصف
شمالیسنی بیان ایدوب آکا قیاس ایله نصف جنوبیسنه کتمشلردر • وجمیع کره ارضی آنلرده اقلیمه تقسیم ایلمکه یتمشلردر
فنی هذا اقالیم حقیقی تقسیمی کاه اطول ایام ایله • وکاه عدد شهور ایله تعیین ایتمشلردر چونکه خط استوا
آنده ساکن اولانلره نسبت لیل ونهار مداراولوب ایکیشر ساعتدن بعده بر قطب شمالی یا قطب جنوبی سمتنه خط استوادن
بعید اولدیغجه اختلاف لیل ونهار آکا کوره ازدیاد بولور • بس بو دائره استوایه متوازی دوائر عرض اعتبار وفرض ایدوب
هر ایکی دائره مابیننه بر اقلیم اطلاق ایتمشلردر اول شرط ایله که آنده اطول نهار خط استوا سمتنده بولنان متصلندن نصف
ساعت زیاده اوله • وبو تقسیم ایله مواضع وطبایع بلاد واختلاف لیل ونهار اجمالا متعین ومعلوم اولمشدر زیراکه
بر عرضده بولنان بلاد امور مذکوره ده مشترك اولوب مسکون کلمشدر • اما اقلیم اولده اوچ دائره فرض اولنمشدر
بری مبدأ وبری وسط وبری نهایت اقلیمدر • واقالیم باقیه نك هر برنده ایکیشر دائره فرض اولنمشدر که بری
وسط وبری نهایت اقلیمدر زیراکه هر اقلیم سابقك نهایتی دائره سی مسبوقنك ابتداسی تعیین ایتمشدر • وحکمای
قدما اقالیمی یدی اقلیمه حصر ایدوب عرض خمسین دن زیاده اقلیم اعتبار ایتمشلردر لکن متأخرون
اقلیم سابعك ماوراسنده اولان یرلری معمور ومسکون بولوب التمش آلتی بوچوق عرضنه دك یعنی مدار قطب بروجه
وارنجه دك اطول نهاری سنه نصف ساعت ازدیادیله تقسیم ویکرمی درت اقلیم ایدوب آندن اطول نهار بر شهر ازدیادیله
عرض تسعین ناحیه سنه وصول بولنجه دك تقسیم • وبالجمله اوتوز اقلیم اعتبار وتعیین ایتمشلردر • اما خط
استوا ناحیه لرینك اکثری دریا اولمغله جمهور قتنده ابتدای اقلیم اول اون ایکی بوچوق درجه عرضنده فرض
اولنمشدر • واول محلك اطول نهاری بر ربع ساعت زیاده اولدیغی محل بو اقلیمك وسطیدر • واطول نهار اون اوچ ساعت
اولدیغی مکان اقلیم اولك نهایتی • وثانینك ابتداسیدر • بس هر اقلیمده اطول نهار بو منوال اوزره نصف ساعت
تفاوت شرطیله یکرمی دورده یجی اقلیمده اطول نهار یکرمی درت ساعته بالغ اولمشدر که مدار قطب بروج
شمالیدر لکن اقالیم مزبوره بری برندن اصغردر زیراکه اقلیم اولك عرضی وطولی مسافه سندن اقلیم ثانینك عرضی
وطولی مسافه سی انقص واقصر اولوب جمیع اقالیم بو ترتیب اوزره بری برندن اضیق واقل بولنمشدر • اما عرض اقالیم خط استوادن
بدا اولنوب عرض تسعین ده تمام اولمشدر • واما اطول اقالیم بحر محیط غربیده اولان جزائر خالداتدن ابتدا قیلوب محیط شرقیده نهایت بولنمشدر

نوع رابع

اقالیم سبعه مشهوره نك حدودنده بولنان ممالك معموره یی وهر برنده اولان جبال عالیه یی • وانهار عظام جاریه یی
واهالیسی الوانینی بیلدکده ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت دیمشلردر که ربع مسکونی اقالیم سبعه یه تقسیم ایلدکده
حکمای قدما هر اقلیمی نیجه ممالك معموره مشهوره ایله تحدید وتعیین ایتمشلردر • ونیجه براهین ایله تجربه وامتحان
ایدوب تحقیقنه یتمشلردر زیراکه اوتوز وقرق سنه ظرفنده نیجه لر بو ربع مسکونی سیاحتله باشدن باشه کزمشلردر
واما اقلیم اولك مسافه سی محیط غربیدن • ومملکت بربردن • ومملکت نوبه دن • ومملکت حبشدن • ومملکت حضرموتدن • ومملکت
سبادن • وجنوب مملکت یمندن • وجنوب ممالك سند وهند وچیندن کچوب محیط شرقینك بعض جزائرینه وارنجه بولنمشدر
وبو اقلیمده یکرمی جبل عالی • واوتوز نهر عظیم تماشا وسیر اولنمشدر • وبونك اهالی الوانی سیاه بولنمشدر • واما اقلیم
ثانینك مسکونی جمیع بلاد مغرب • وشمال بلاد سودان • وشمال جزیره عرب • وبلاد یمن • ومکه مکرمه • ومدینه
منوره • وطائف • وقطیف • وبحرین • وهرمز • وممالك سند وهند • وماچین • وچین اواسطنده بولنان بلادی

بجوب محیط شرقی جزائرینك اواسطنه واصل بولنمشدر وبو اقلیمده یکرمی بیك جبل عالی ویکرمی بیك
نهر عظیم سیر وتماشا قیلنمشدر واهلی بالجمله سیاه صنائل اسمر مشاهده اولنمشدر واما اقلیم ثالثك
مسافه سی محیط غربیدن کلوب شمال بلاد مغربدن ومملکت مصردن کیجوب قدس شریف ودمشق وکوفه
وبغداد وبصره وشیراز واصفهاندن وجمیع مملکت فارس ومملکت مکران وشمال ممالك سند وهند وماچین وچیندن
عبور ایدوب محیط شرقی جزیره لرینه وصول بولور بلنمشدر وبو اقلیمده اوتوز اوچ جبل عالی تماشا ویکرمی نهر عظیم سیر
اولنمشدر واهلی بغدای بکزلی اسمر بولنمشدر واما اقلیم رابعك مسافه سی مجمع بحر سفید وبحر محیط اولان سبته بوغازی
ومملکت اندلسدن ومملکت اسپانیا وغالیادن ومملکت فرنکستاندن وروم ایلیندن جنوبی جانبلرندن مرور ایدوب
بحر سفیدك واناطولینك نصف جنوبیلرندن عبور ایدوب طرابلوس وانطاکیه واسکندرون وحلب وارزنجان
ودیاربکر وموصلدن وتبریز واردبیل وقزوین وطوس وشمال جبال فارس ومملکت لاهور وکشمیر وخراساندن
وجنوب خطای وختن مملکتلرندن وهند وچین شمالندن کیچوب محیط شرقیده بولنان جزیره لره واصل اولور
بولنمشدر وبو اقلیمده یکرمی بش جبل عالی ویکرمی ایکی نهر عظیم سیر وتماشا قیلنمشدر واهلی جمله بیاض قریب
اسمر مشاهده اولنمشدر واما اقلیم خامسك مسافه سی محیط غربیدن واسپانیا شمالندن وممالك افرنج اواسطندن
وآق دکزك نصف شمالیسندن کیچوب اکثر بلاد اناطولی وسیواز وارضروم وشروان وبحر خزرك نصف جنوبیدن اولان
کیلان وجام امثالی بلادی کیچوب ماوراء نهر جیحونده بولنان مملکت خوارزم ومملکت سمرقند وبخارا ومملکت بدخشان
وجنوب مملکت ترکستان وجنوب مملکت تاتارستان وجنوب دشت کبیر وجنوب مملکت تبت وشمال سد چین
وجنوب مملکت تنکه واواسط ممالك خطای وختندن مرور ایدوب محیط شرقیه اوغرار بلنمشدر وبو اقلیمده اوتوز
جبل عالی واون بش نهر عظیم سیر وعد اولنمشدر واهلی جمله بیاض بولنمشدر واعدل اقالیم اقلیم رابع بلنمشدر بعده
انك ایکی جانبنده مجاور بولنان اقلیم ثالث واقلیم خامس کذلك معتدل اولنمشدر زیرا که بو اقالیم ثلاثه نك آب وهواسی
لطافتندن اکثر اهالیسی قوای ظاهره وباطنه ده وحسن وجمال وهنر وکمالده اعتدال اوزره بولنمشدر واما
اقلیم سادسك مسافه سی محیط غربیدن وممالك فرنك شمالندن وونه دیك مملکتندن وروم ایلی ممالکی شمالندن بولنان بلادندن
واستانبولدن وقره دکزك جنوب وشمالنده اولان بلاد وممالکدن وازاقدن کیچوب ممالك کورجستانه وکنجه
وتفلیس وروانه وکوکچه دریادن شمال شروانه ودربند قلعه سندن ممالك داغستان وازدرهاندن اوزره
بحر خزرك نصف شمالیسندن مرور ایدوب ماورای نهر سیحونده اولان قرم قلپاق واوزبك وجغتای وکاشغر
واولو نغای وتورکستان مملکتلرندن وتاتارستان ودشت کبیرك نصف شمالیلرندن وخطای وختن مملکتلرینك
شمالندن کیچوب محیط شرقیده بولنان جزائره واصل اولور بولنمشدر وبو اقلیمده اون بر جبل عالی وقرق نهر عظیم
عد وتماشا قیلنمشدر وبونك اهلی صاروبه مائل بیاض مشاهده اولنمشدر وبو اقلیمك بردی شدید اکثر
بن اعتدال اوزره بلنمشدر واما اقلیم سابعك مسافه سی ساحل محیط غربیدن مملکت پورتقال ومملکت انکلیزدن
کیچوب مملکت قیچاقدن وبلاد صقالیه دن ومملکت بلغاردن ومملکت روسیه دن وشمال بلاد خزردن مرور ایدوب
شمال مملکت دشت کبیردن وشمال ممالك تاتارستاندن وسد اسکندردن عبور ایدوب محیط شرقیده بولنان جزائره
اوغرار بلنمشدر وبو اقلیمده اون بر جبل عالی وقرق نهر عظیم تماشا وسیر اولنمشدر واهلی قرمزیه مائل بیاض بولنمشدر وبو اقلیم
سابعك نهایتی عرض خمسین تعیین اولنمشدر واطول نهاری تمام اون التی ساعت بولنمشدر وحکمای قدیمه رأیی
اوزره بولنان اقالیم سبعه مشهوره بونلردرکه بیان اولنمشدر واما متأخرینك رأیی اوزره
تقسیم اولنان یکرمی بر اقلیمك حدودینی تعیینی کلجدول حد ولده اولان ارقامه حواله قلنمشدر

نوع خامس

اقالیم سبعه نك ماوراسی معمور بولنمدیغی وعرض تسعینه دکین کنیمده ایله اقالیم اعتبار اولندیغی
واقالیم سبعه نك هر برندن اطول نهاری بلندیکنی واطول نهاردن هر بر اقلیمده مکان بلاد استخراج
اولندیغی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اگرچه متقدمین اهل هیئت اقالیم سبعه نك ماوراسنه

التفات

التفات واعتبار ایتمیوب اقالیم سبعه یه حصر وقصر ایتمشلردر لکن متأخرین اهل هیئت اقالیم سبعه
مذکوره تقسیم اولندیغی منوال اوزره اطول نهاری سنه نصف ساعت زیاد بولندیغجه بر اقلیم اعتبار ایدوب
خط استوادن اطول نهاری یکرمی درت ساعت اولدیغی محله دکین که اول مدار قطب بروجدر یکرمی درت اقلیم اعتبار
ایتمشلر لکن آندن قطب ارضه یعنی قطب عالم آلتنه وارنجه دك قاعده تفاوت نصف ساعت اجراسی ممکن اولمدیغندن
اطول نهار بر برندن زیاد بولندیغجه بر اقلیم اعتبار ایله ایکی قطب آره سنی التی اقلیمه تقسیم ایدوب عرض تسعینه دك
بالجمله اوتوز اقلیمه اعتبار وتعیین ایتمشلردر واقالیم سبعه نك ماوراسی تفتیش وتتبع ایله مدار قطب آلتنه دکین
کتمشلردر واول سمتلری مسکون بولوب سکانی صورتده انسان وسیرتده حیوان امثالی مهمل وناقص و
نادان مشاهده ایتمشلردر ومدار قطب آلتنده بر قوم بتمشلردرکه جمله سی ایت آغزلی وایت خویلی بری برینه ایتلك ایده رك
وایت کبی تعیش ایدوب ایت دیرلکنده اولورلر وشدت شتاده اون آی مدتنده ایت حالی چکوب یرلره
کیررلر آنلرده نه دیانت بلورلر ونه صیانت ونه مذهب آکارلر ونه مشرب ونه صنعت ایدرلر ونه زینت
ونه عبادت بلورلر ونه عادت ونه نظافت بلورلر ونه عفت صورتلری مقتضاسنجه معامله ایدرلر واول
واول محلده بر جبل عظیم بولنمشدرکه ایکی یوز قرق فرسخ ارتفاعی بلنمشدر وانك جوفنده معدن ذهب محترق اولوب ذروه
قله سندن آتش بی دود هوایه صعود ایدر کورنمشدر وجبل مرقومك اطرافندن قرق چوق عیون حاره نبعان
ایدوب انهار عظیمه اولمشدر ومنجمد اولان بحر محیط شمالی یه دوکلوب ماء بحر اول شدید الحرارت بولنان
انهار ایله متحلل اولوب اعتدال بولنمشدر وبحرك اول سواحلی منجمد اولمیوب حیتان بحر اول سمته کلوب طولنمشدر
واول ناحیه نك سکانی اول سمکی صید واکل ایدوب بلاد بعیده اهلنه صاتوب آنکله جلود حیوانات آلوب
لبس ایدرلر واول محلده علی الدوام ثلج نازل اولمغله اون آی مدتنده انهار حاره مذکوره ایله معتدل اولان
کرمابه لرده قالورلر وایکی آی مقداری صیف اولورکه کرمابه لردن طشره یه کلورلر واول ناحیه سکاننه
کره عالمك نصف جنوبیسی تحت الافقده ابدی الخفا قالوب ونصف شمالیسی فوق الافقده ابدی الظهور اولوب حرکت
فلك ونجوم آنده رحوی بولنمغله اول محلك عرض تسعینه وارنجه دکین اطول نهار هفته وماه تفاوتیله آلتی
آیه بالغ اولور زیرا که شمس ولیاندن اولان حرکت عرضیه سیله ابتدای حمله کلدکده عرض تسعین جنوبیده
بر درجه قدر بر یوزندن غروب ایدوب عرض تسعین شمالیده مظلم اولان بر درجه قدر ارضه طلوع ایدوب
آلتی آیده بروج شمالیه یی قطع ایدنجه دك قطب جنوبیده بر کیجه وقطب شمالیده بر کون اولور چونکه شمس ابتدای
میزانه واصل وبروج جنوبیه ده حاصل اولور ارضك قطب شمالیسنده غروب ایدوب ینه جنوبی سمتده
طلوع ایدر وآلتی آیده اول بروجی قطع ایدنجه دك شمال سمتنده ارضك بر درجه سی ینه ظلمت شبده قالوب
اول ناحیه ده بولنان دریا منجمد اولور وجنوب سمتنك دخی احوالی شماله قیاس ایله بلنور پس شمالك
نهاری زمانی جنوبك شب تاریکی وشمالك لیلی زمانی جنوبك نهاریدر سبحان مقلب اللیل والنهار اگر بر اقلیمده
اطول نهار استخراج اولنمق لازم کلورسه اول قاچنجی اقلیم ایسه آنك عددینك نصفنی اون ایکی بوچق ساعت
اوزرینه ضم ایله حاصل اولور مثلا اقلیم خامسده بولنان ارضروم ورفعت لزومده نصف عدد اقلیم
اولان ایکی بوچق عدد اون ایکی بوچق اوزرینه زیاده اولنسه اون بش اولور پس متعین اولورکه اقلیم خامسك
اطول نهاری اون بش ساعت اولور وبو قیاس اوزره اطول نهاردن بلدك قاچنجی اقلیمك نه سمتنده
واقع اولدیغی معلوم اولور مثلا بلده مرقومك اطول نهاری اون بش ساعت واون ایکی دقیقه در پس عدد مرقومدن اون
ایکی بوچغی طرح اولنوب قالان ایکی بوچق ایله اون ایکی دقیقه تضعیف اولنسه حاصل اولان خمسه دن عدد اقلیم
ویکرمی درت دقیقه دن مکان بلد ظاهر اولور یعنی معلوم اولورکه بلد مزبور اقلیم خامسك نصف ثانیسنك اواخری سمتنده
بولنمشدر زیرا که هر بر اقلیمك مسافه عرضی نصف ساعت تفاوتندرکه اوتوز دقیقه در ونصف اقلیم ربع ساعت که
اون بش دقیقه در پس اون دقیقه بولنان بلد وسط اقلیمده واون بشدن نقصان بولنان بلد نصف اولده وبلد
اون بشدن زیاده بولنان بلد نصف ثانیده واقع اولمشدر واگر اون ایکی بوچق طرح اولنوب

قدرن ایکی بوجق تربیع اولنسه دوائر متوازیه‌نک عددی حاصل اولور زیراکه بش اقلیمک اول دائره‌سی اولور وباقیلری
بوکا قیاس ایله بولنور پس خط استوادن عرض تسعین شماله وارنجیه دک اقالیمک احوالی نه اطوار ایله بیلنمیش عند
المتأخرین سمت جنوب احوالی دخی بعینه اومنوال اوزره بلنور یعنی آنده هم اولنور اقلیم تقسیم اولنور زیراکه یکی دنیانک
نصفی خط استوادن جنوب سمتنده واقع اولمشدر مثلا ربع مسکونده خط استوادن جانب جنوبنده اقلیم اول جبال
قمردن مرور ایدر منبع نیل مبارکدن عبور ایدر واقلیم ثانی انقلاب شتوی اکننده کیجوب قورونلش بورننه اوغرار
زیراکه متأخرون اوطرفه اولنور دیجه عرضنده نیجه مملکتلر بولمشلردر واهالیسی جمله عابد اصنام
اولمشلردر پس جمیع اقالیمک اعدادی ودوائر متوازیه‌لری واطوال نهارلری وعرضلری
ومسافه‌لری بو جمله‌نک اعدادی بلنمک مراد اولنورسه جدولنده معلوم اولور

نوع سادس

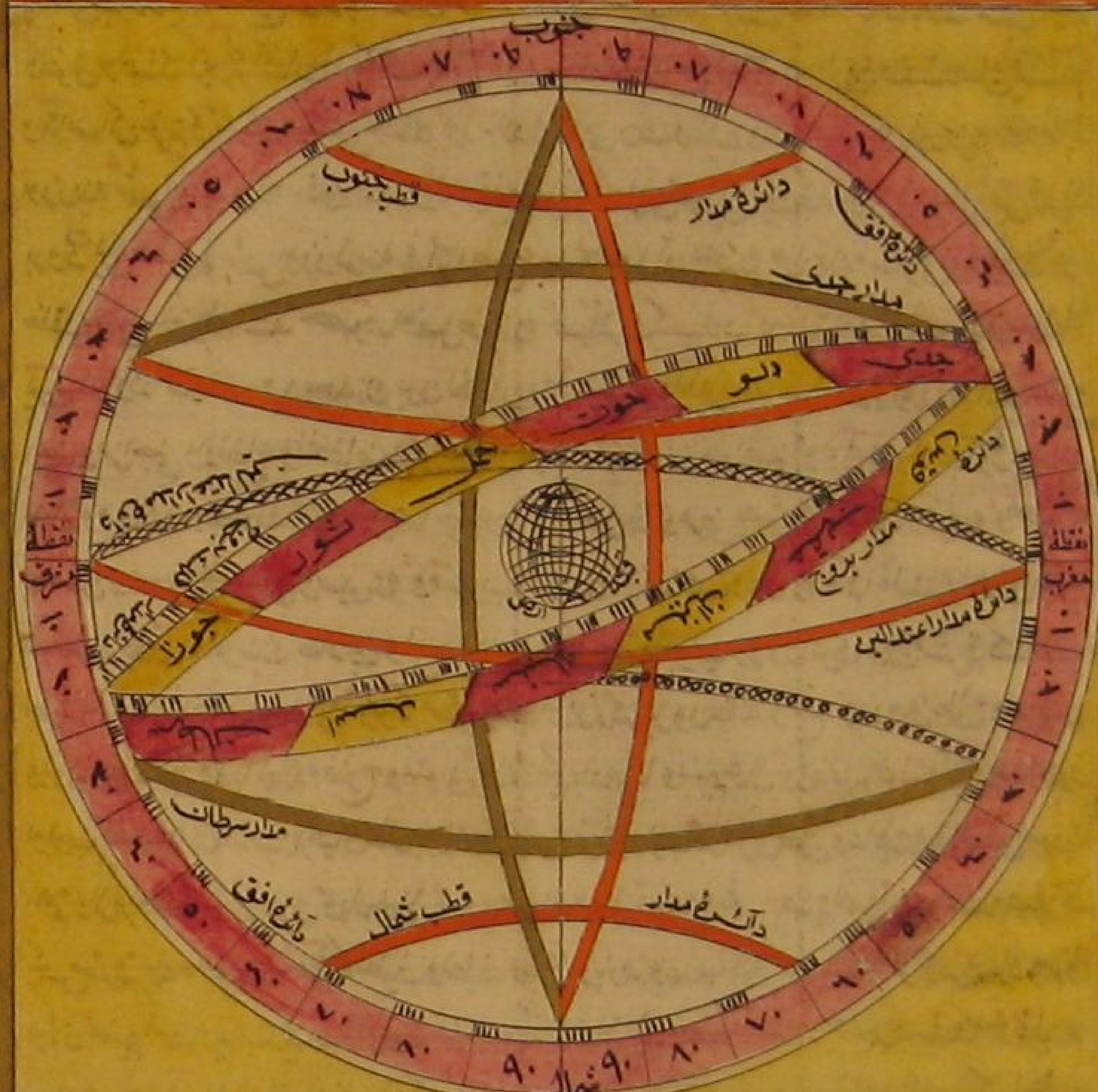
امزجهٔ مساکن وبلادی بلدز ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه آب وهوا وارضی
مختلفه ایله مجاور وممتزج اولدیغندن اختلاف مساکن حسبیله مختلف اولمشدر وقدرت باریله
انواع تأثیراتنده مزاج ارض ایله متحد بولنوب آب وهوا خاکه تبعیت قلمشدر وهر ارضک مزاجی نه قدر
بحرار اولدیغنجه هر بر بلدک اهلی کندی مزاجی مقتضاسنجه تربیت ایلمشدر اما مساکن حارّه‌نک مزاجی
کندی اهلی اسود وشعری قوزجق وهضمی ضعیف وتحلیلی قوی وکثیر ورطوبتی قلیل وقلوبی توجل وبدنکی
تلیین وانحطاط وهرمی تعجیل ایتمشدر بلاد حبش کبی زیراکه آنلرک ساکنلرینک عمری آنجق اوتوز سنه‌یه
کلمشدر یک نادر اولور اولکه یاتمش قرق ییله یتمشدر واما مساکن بارده‌نک مزاجی کندی اهلنه شجاعت
وقوت بخش ایدوب هضمی آسان وراحت قلمشدر پس بومساکن بارده رطب دخی اولدیسه کندی اهلی تحمل وجسیم
وسمین وعریض ایدوب عموما بدنلری طراوت ونزاکت بولوب ابیض وبراق اولمشدر صیفلری معتدل اولوب
شتالری برودتی شدت بولمشدر واما مساکن رطبه‌نک مزاجی کندی اهلی کوزل یوزلی ونرم سوزلی ایدوب
آنلره استرخا ومعتدل صیف وشتا ویروب حما وباسور واسهال وقرحه‌لرین کثیر ایتمشدر واما مساکن
یابسه‌نک مزاجی کندی اهلنک جلود وامزجه ودماغلرین یابس ایدوب صیفلرن حارّ وشتالرن بارد ایلمشدر
واما مساکن عالیه‌نک مزاجی کندی ساکنلرینه صحت وقوت ویروب اکثرن حسن خلق ایله مسرور وعلم و
کمال ایله معمور وحسن وجمال ایله منور وطول بقا ایله معمر ایتمشدر واما مساکن غائره‌نک مزاجی کندی محبوسلرینه
رمد وکدا یجنده مکدراکد غیر بارد ویروب آنلری هواسیله محموم وکثافتیله مغموم وادراکلرن قلیل
ومزاجلرن علیل ایتمشدر واما مساکن حجریهٔ منکشفه‌نک مزاجی کندی مجاورلرینک بدنلرن قوی وشعرلرن
کثیر وقامتلرن قصیر ایدوب اکثرن ذکی ورشید وصیفلرن حارّ شدید ایتمشدر وآنلرده یبوست وسهر
غالب اولمغله حرب وضربه طالب اولمشلردر واما مساکن جبلیهٔ ثلجیه‌نک مزاجی بلاد بارده ساکنلری کبی کندی
اهلنی تربیت ایدوب ثلجی باقی اولدقجه ریاح طیبه سیله آنلری مطیب ایتمشدر واما مساکن بحریه‌نک مزاجی
کندی اهلنده حرّ وبردی معتدل ایدوب رطوبتنی ویبوستنی اوزرینه غالب ایتمشدر واما مساکن شمالیه‌نک
مزاجی بلاد بارده فصول بارده احکامنده اولوب کندی اهلنده امراض عصری کثیر وباطنلرنده اخلاط
اخلاطی قلیل ایتمشدر واول بلادک ساکنلرینک هضمی قوی وعمری طویل اولمشدر زیراکه آنلرک اکثری یوز سیلدن
زیاده عمر وبقا بولمشدر وآنلرده قلت تحلیل وکثرت امتلای عروق اولمغله طمثلری منقطع اولوب رعافی
کثیر اولمشدر وقروحلری قلیل اولوب تیز شفا بولمشدر وبدنلری قوی وقانلری صافی وبورکلری
حرارتلی اولدیغندن اکثری اوصاف سباع ایله طولمشدر واما مساکن جنوبیه‌نک مزاجی بلاد حارّه
وفصول حارّه احکامنده اولوب اکثر سیاهی مرّ وسائح بولنمشدر واهلنک رؤسی مواد رطب ایله
ممتلی وهواسی علیل واعضالری سست واشتهالری قلیل ومعده وشهوتلری ضعیف مشاهده اولنمشدر
وقرحه‌لری عسرتله شفا بولور ووعتلری امراض ایله اجماله‌ی ضایع ایدوب وادرالری قلیل وحیضلری کثیر اولور

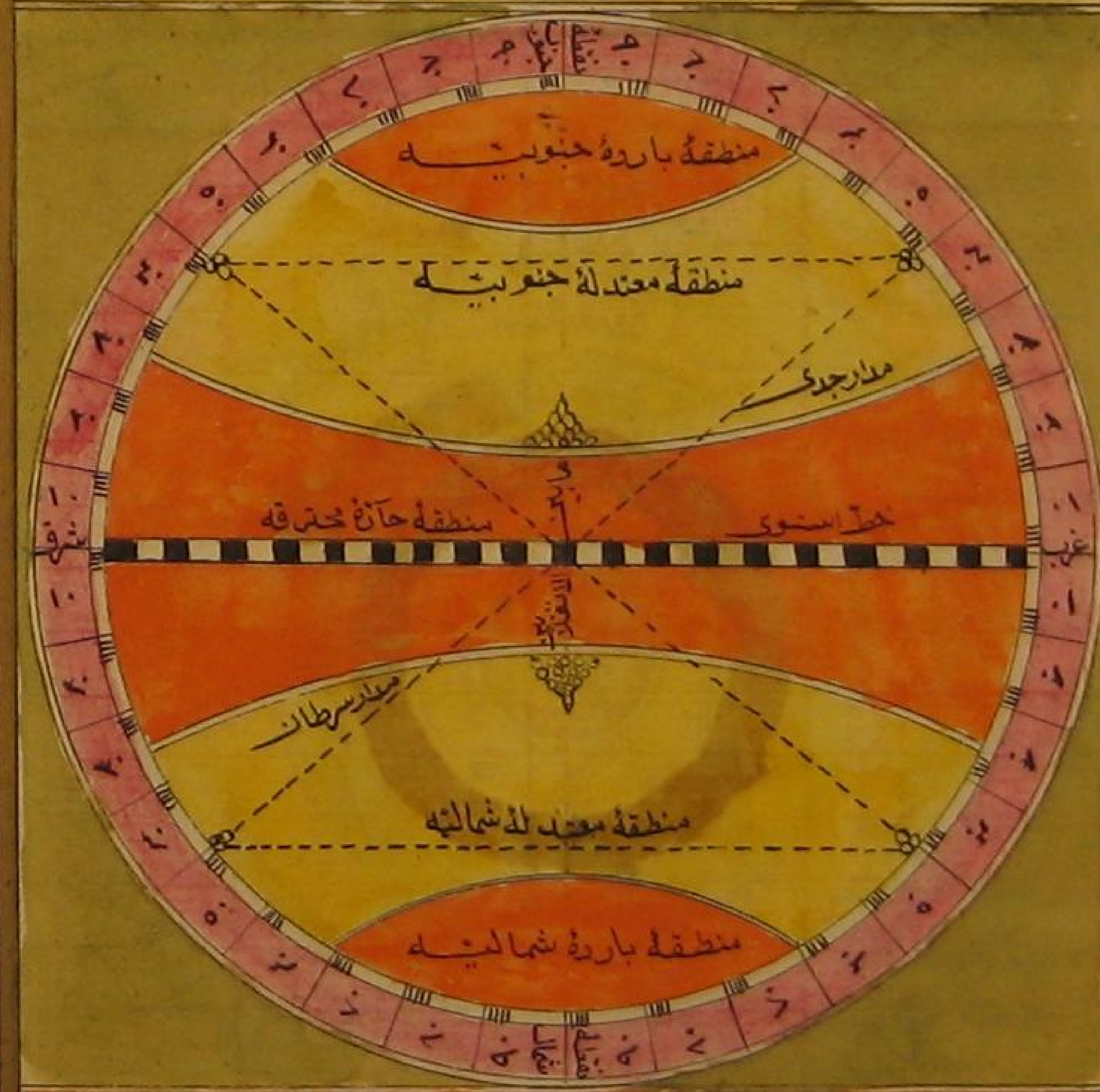
وجمله سنه صرع

وجمله سنه صرع وانواع حمّا اصابت ایدوب رمد رطب ایله دم باسور استیلا ایتمشدر حتی اوتوز
یاشنی تجاوز ایدنی مفلوج اولوب کتمشدر واما مساکن شرقیه‌که مشرقه کشاده اولان بلادک مزاجی صحیح
وخوش بولنمشدر زیراکه آفتاب عالمتاب اول بلادک اهالیسی اوزرینه طلوع ایدوب هوالرین معتدل وصافی قلمشدر
واما مساکن غربیه‌که شرقیه‌نک عکسی اولمشدر اول بلادک مزاجی رطب وغلیظ قالمشدر زیراکه بلاد غربیه اهالیسی
اوزرینه شمس اول نهارده شعله صالمازتا مرتفع اولوب اطرافی تسخین ایتمدکجه اوزرلرینه کلمز پس آنلرک
برودتی بلکه عفونتی شمس اوزرلرینه فجأة طلوع ایدوب اول آن انجمده حرارتیله مستولی اولدیغندن او
خلقک حلقی بلغم طورلمشدر خصوصا فصل خریفده صونکلری کسیلوب بوغنق اولمشدر پس بیان اولنان
پس بیان اولنان مساکن ممدوحه‌نک برن اختیار ایدوب توطن مراد ایلین اهل سیاحته لازمدرکه ابتدا اول
ارضک مزاجنی وارتفاع وانخفاضنی وانکشاف واستتارده اولان خواصنی واول بلدک مجاوری بولنان
جبال ومعادن وبحارک امزجه وجهاتنی بلوب آندن اهل بلدک مرض وصحتنی وضعف وقوتنی وهضم وشهوتنی
وحسن وصورتنی وخلق وسیرتنی ومشرب وعادتنی ومذهب وعقیده حکم اغلبیتله احوالن تجربه
قیلسون بعده بنالرینک خارجی واسع وداخلی عالی ایلیه وابواب ودروزنلری سمت مشرقه کشاده یا
طرف شماله نهاده قیلسون زیراکه مشهور طبنادندرکه برون خانه واسع ودرونی عالی وابواب
ودروزنلری یا مشرقه یا شماله مفتوح ومتوالی اوله تاکیم باد صبا ونسیم شمال اول خانه‌یه طولوب آنکله بیت معمور
اولوب اهل بیت آنکله دم بدم حیات تجان بولوب وکوکللری خوش اولوب بدنلری صحت وعافیتده قاله پس اسور دنیاده
اهمّ والزم اولدرکه نسیم سحری وباد شمالی درون خانه‌یه داخل وشعاع شمس ارضه واصل وهواسنده صلاح
شمس مشرق ایله حاصل اوله حقا که نظیف ولطیف وحارّ وبارد وعذب الماء هبوبیله زاکی ومروریله مجاور
اولان نسیم اسحار ایله ندیم ویار اولوب اشتیاق استنشاقی ایتمک جانه صفا وجسمه شفا وقلبه
جلا در واشکال دوائر بونلر درکه بو فصلک نهایتنده جمع ورسم اولنمق مناسب کورلمشدر

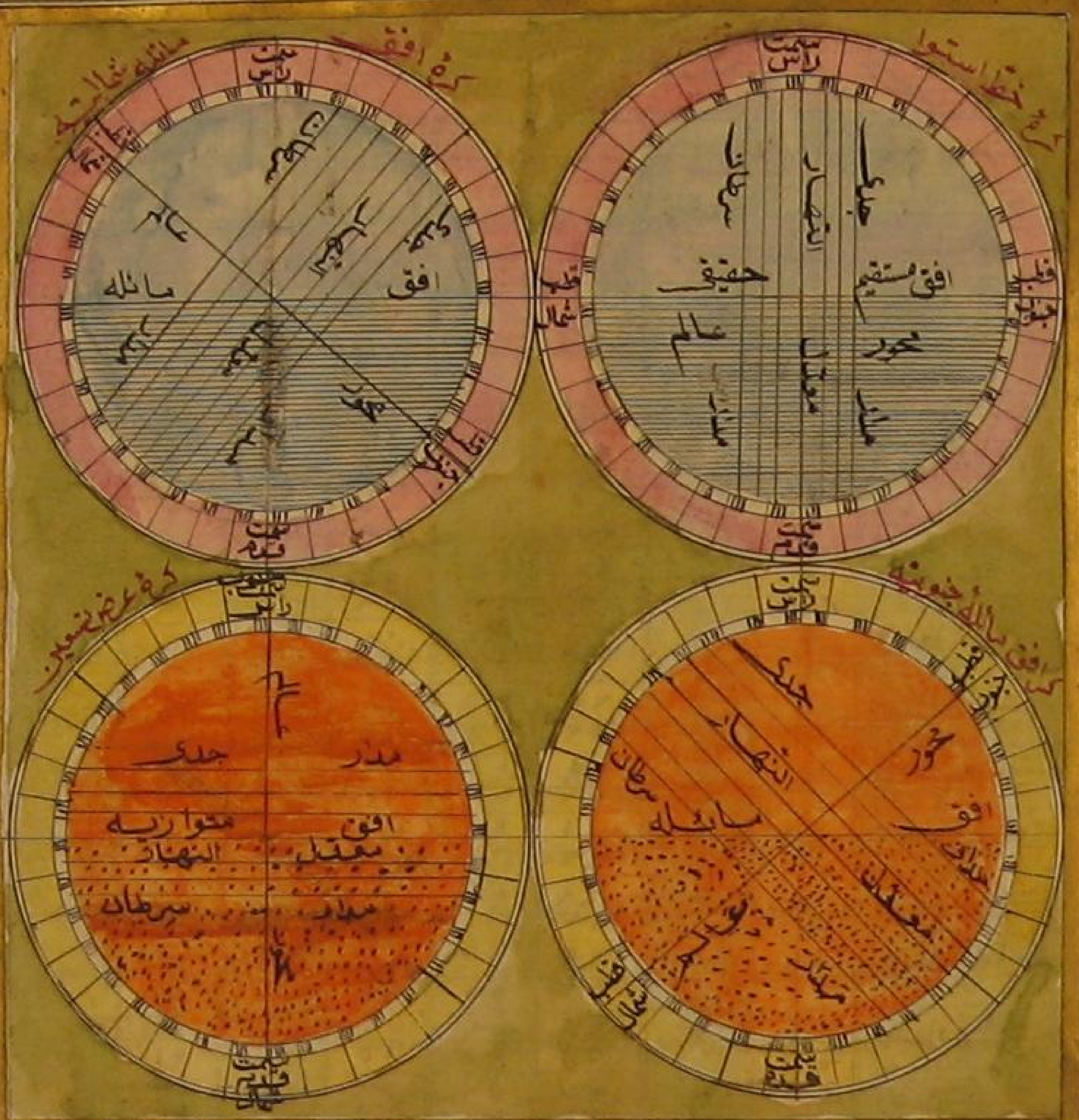
بو دائره هيئت عالمك شكل مسطحيدر كه فلك بروج ومدارات كوسترلك ايچون رسم وتحرير اولنمشدر

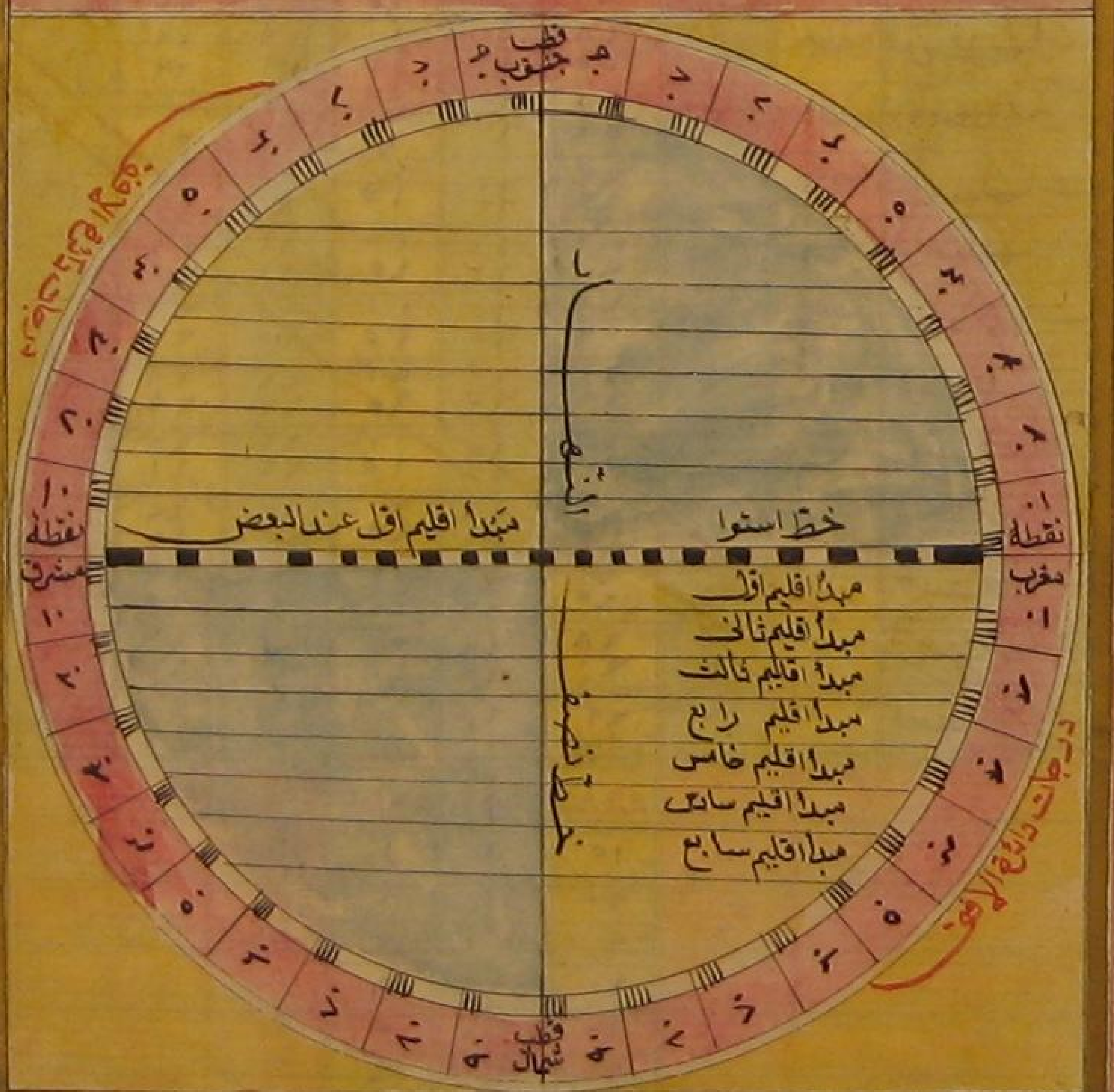

بو دائره كرۀ ارضك دوائر خمسه ايله مناطق خمسه‌يه انقساميدر

حكماى قدمانك ربع معمورى اقاليم سبعه يه تقسيم ايلدكلرى شكلدر متقدمينك زعمنجه كوره ربع معمورك شكليدر

بو دائره هيئت عالمدر

فصل ثامن

دوائر طول وعرض ايله كرهٔ ارضك شطرنج ابياتى امثالى انقسامى وتعيين طول وعرض ايله وجه ارضده
بولنان بلاد ومواضعك اسكنه وجهتلرى وبرى برينه نسبتله بعد وقرب وجهتله نسبتلرى ودائرهٔ هنديه ايله خط زوال
وخط اعتدال وسمت قبله استخراجى وقطب عالمك سمتنده بولنان كوكبك جديك ارتفاع وانحطاطيله درجات ارضك مساقه سى
مقدارى ولكن معرفيله كرهٔ زمينك دائره وقطر وساحه سى استعلامى وبروج كوكب وسير ايله اجزاى مسافات ربع
مسكونك مثلثات بروج ايله سبعهٔ سياره يه منسوب اولان بلاد وجهاتى وزمانك اون ايكى حيوان اوزرينه دورانك
بر بورينه اولان تماثيلاتى الكى نوع ايله حكيمانه بيان وعيان ايدر نوع اول دوائر طول وعرض ايله كرهٔ ارضك شطرنج ابياتى
كبى انقسامى وتعيين طول وعرض ايله وجه ارضده اولان بلاد ومواضعك امكنه وجهتلرى وبرى برلرينه بعد وقرب
وجهتله نسبتلرى بيانندهدر اى عزيز معلوم اولسونكه اهل هيئت واهل هندسه كرهٔ ارض اوزرنده اون سكز دائرهٔ نصف
نهار وخط استوادن شمال وجنوبه سكز دائرهٔ عرض رسم وفرض ايدوب منوال مذكور اوزره هر دائره يى وجهين ده درجه يه
تقسيم ايتمشلردر پس دائرهٔ نصف نهار ايله درجات طول وخط استوايه متوازى اولان دوائر عرض ايله درجات عرض
مبين اولوب هر ايكى دائره ما بينى حيثانى شطرنجى وضرب ايله اون درجه مساوى منقسم اولشدر وابتداى عرض اقليم عرض
بلد خط استوادن ايكى جانبه اختيار واعتبار اولنمشدر برى عرض شمالى وبرى عرض جنوبى بولنمشدر وابتداى طول اقليم
وطول بلد اعتبار اولنان محيط غربيده جزائر خالداتك دائرهٔ نصف نهاريله دائرهٔ معدل النهارده نقطهٔ تقاطعدن بلد مرورنه
دائرهٔ نصف نهاريله دائرهٔ معدل النهارده نقطهٔ تقاطعى ما بيننده معدلده واقع اولان قوس اول بلدك طولى بلنمشدر وعرض
بلد نقطهٔ سمت رأس بلد ايله معدل آره سنده اول بلدك نصف نهارى دائره سنده واقع اولان قوس اطلاق اولنمشدر وبو عرض
بلدكرك جنوب وكرك شمال سمتنده اولان قطب عالمك ارتفاعى وخلاف سمتى قطبنك انحطاطى مساوى بولنمشدر وبو تعيين
طول وعرض ايله وجه ارضده واقع اولان بلاد ومواضعك امكنه وجهتلرى وبرى برلرينه بعد وقرب وجهتله اولان نسبتلرى
تقريبا بلنمشدر اما ايكى بلد برى برينك نه سمتنده بولندقلرى ظاهردر مثلا بلدهٔ طيبه ارضروم ومدهٔ جزائر خالداتدن
طولى يتمش يدى درجه وخط استوادن عرضى تقريبا قرق درجه دردينلوب مصر لطول يتمش اوچ درجه وعرضى
اوتوز درجه دردينلدكده مصر ارضرومدن غرب وجنوب جهتنده وارضروم مصر قاهره دن شرق وشمالى سمتنده
بولنديغى بلنور زيرا كه طول مصر ارضرومدن ناقص اولديغندن غرب وعرضى ناقص اولديغندن جنوبى واقع اولمق لازم
كلور وطول ارضروم آندن زياده بولنديغندن شرقى وعرضى دخى زائد اولديغندن شمالى بولنمق لازم كلور واما ايكى
بلد آره سنده بولنان مسافه نه قدر بعد اولديغى بلنمك مراد اولنسه قاعده سى بو دركه ابتدا نظر اولنور اكر ايكى بلدك عرضى
موافق وطولى مغاير ايسه تفاوت ما بين الطولين بعد ما بين البلدين اولور ارضروم ايله توقات كبى واكر
ايكى بلدك طولى موافق وعرضى مغاير بولنديسه بو صورتده هم تفاوت ما بين العرضين بعد ما بين اولور ارضروم
ايله موصول كبى واكر ايكى بلد هم طولده وهم عرضده مختلف اولديلرسه بو صورتده بعد ما بين برمثلث قائم
الزاويه نك وترى اولوركه اول زاويه نك بر ضلعى بلد مسكونك دائرهٔ نصف نهارنك برقوسيدر وبر ضلعى بلد مطلوبك
دائرهٔ عرضنك برقوسيدر ووترى بولنان ضلع ايكى بلدك سمت رأس نقطه لرندن مرور ايدن دائره دن ايكى
بلد آره سنده واقع اولان قوسيدر چونكه بو اضلاع ثلثه دن ايكى ضلعك مقدارى معلوم ايدكه اول طول وعرض
تفاوتيدر پس بو ايكى ضلع معلوم ايله وتر اولان ضلع مجهولك مقدارينى بلمكه طريقى اهون بودركه ايكى
ضلع معلومك مربعينى جمع ومجموعك جذرينى اخذ ايدهكه ضلع مجهولك مقداريدر وبعد ما بين بلدين
اولور مثلا ارضروم ورفعت لزوم ايله مصر قاهره ده تفاوت ما بين الطولين اون دورت درجه وتفاوت ما بين العرضين
اون درجه بولنمشدر واون دورت ايله اونك مجموعى مربعى ايكيوز طقسان آلتى حاصل اولنمشدر وعدد محسوبك
جذرى تقريبا اون يدى بولنمشدر پس ارضروم ايله مصر ما بينى مسافه سى اون يدى درجه اولديغى محقق بلنمشدر وباقى صورتلر بوكا قياس
بلنور وبونكله سمت قبله دخى بولنور نته كيم اول بو فصلده تفصيل اولنور وجمله سنك دائره لرى فصل آخرنده اولور

جدول اقاليم على رأى المتأخرين

عدد اقاليم	عدد دوائر	اطول نهار اقاليم ساعت	اطول نهار اقاليم دقيقه	عرض اقاليم درجه	عرض اقاليم دقيقه	مسافات اقاليم درجه	مسافات اقاليم دقيقه	
..	..	١٢	٠	٠	٠	٠	٠	خط استوا
..	..	١٢	٠	٠	٠	٠	٠	مبدأ
١	١ ٢ ٣	١٢ ١٢ ١٢	١٥ ٣٠ ٤٥	٤ ٨ ١٢	١٨ ٣٤ ٤٣	٨	٣٤	وسط نهايت
٢	٤ ٥	١٣ ١٣	٠٠ ١٥	١٦ ٢٠	١٠ ٣٦	٧	٥٠	وسط نهايت
٣	٦ ٧	١٤ ١٤	٣٠ ٤٥	٢٣ ٢٧	٤٧ ٤٥	٧	٣	وسط نهايت
٤	٨ ٩	١٤ ١٤	٠٠ ١٥	٣٠ ٣٣	٣٠ ٣	٦	٩	وسط نهايت
٥	١٠ ١١	١٥ ١٥	٣٠ ٤٥	٣٦ ٣٩	٢٢ ٣٢	٥	١٧	وسط نهايت
٦	١٢ ١٣	١٥ ١٥	٠٠ ١٥	٤١ ٤٣	٢٩ ٣٠	٤	٣٠	وسط نهايت
٧	١٤ ١٥	١٦ ١٦	٣٠ ٤٥	٤٥ ٤٧	١ ٣٣	٣	٤٨	وسط نهايت
٨	١٦ ١٧	١٦ ١٦	٠٠ ١٥	٤٩ ٥٠	٤٨ ١٧	٣	١٣	وسط نهايت
٩	١٨ ١٩	١٧ ١٧	٣٠ ٤٥	٥٢ ٥٣	٢٩ ٣٤	٢	٣٤	وسط نهايت
١٠	٢٠ ٢١	١٧ ١٧	٠٠ ١٥	٥٤ ٥٥	٢٩ ٣٤	٢	١٧	وسط نهايت
١١	٢٢ ٢٣	١٨ ١٨	٣٠ ٤٥	٥٦ ٥٧	٣٧ ٣٤	٢	٠	وسط نهايت
١٢	٢٤ ٢٥	١٨ ١٨	٠٠ ١٥	٥٨ ٥٩	٢٩ ١٤	١	٤	وسط نهايت
١٣	٢٦ ٢٧	١٩ ١٩	٣٠ ٤٥	٥٩ ٦٠	٥٩ ٤٠	١	٢٩	وسط نهايت
١٤	٢٨ ٢٩	١٩ ١٩	٠٠ ١٥	٦١ ٦١	١٨ ٥٣	١	١٣	وسط نهايت
١٥	٣٠ ٣١	٢٠ ٢٠	٣٠ ٤٥	٦٢ ٦٢	٢٥ ٥٤	١	١	وسط نهايت
١٦	٣٢ ٣٣	٢٠ ٢٠	٠٠ ١٥	٦٣ ٦٣	٢٢ ٤٦	٠	٥٢	وسط نهايت
١٧	٣٤ ٣٥	٢١ ٢١	٣٠ ٤٥	٦٤ ٦٤	٦ ٣٠	٠	٤٤	وسط نهايت
١٨	٣٦ ٣٧	٢١ ٢١	٠٠ ١٥	٦٥ ٦٥	٤٩ ٦	٠	٣٦	وسط نهايت
١٩	٣٨ ٣٩	٢٢ ٢٢	٣٠ ٤٥	٦٥ ٦٥	٢١ ٣٤	٠	٢٩	وسط نهايت
٢٠	٤٠ ٤١	٢٢ ٢٢	٠٠ ١٥	٦٦ ٦٦	٤٧ ٥٧	٠	٢٢	وسط نهايت
٢١	٤٢ ٤٣	٢٣ ٢٣	٣٠ ٤٥	٦٦ ٦٦	٦ ١٤	٠	١٧	وسط نهايت
٢٢	٤٤ ٤٥	٢٣ ٢٣	٠٠ ١٥	٦٦ ٦٦	٢٠ ٢٥	٠	١١	وسط نهايت
٢٣	٤٦ ٤٧	٢٣ ٢٣	٣٠ ٤٥	٦٦ ٦٦	٢٨ ٣٠	٠	٥	وسط نهايت
٢٤	٤٨ ٤٩	٢٤ ٢٤	٠٠ ٠٠	٦٦ ٦٦	٣١	٠	٠	وسط نهايت

عدد ماه	درجه	دقيقه
١	٦٧	١٥
٢	٢٩	٣٠
٣	٧٣	٢٠
٤	٧٨	٢٠
٥	٨٤	١٠
٦	٩٠	١٠

نوع ثالث

دائرهٔ هندیه ایله خط زوال وخط اعتدال وسمت قبله استخراجی بلدیرزای عزیز معلوم اولسونکم اهل هیئت
واهل هندسه حکمای هند ایجادی بولدقلری دائرهٔ هندیه دن خط زوال اولان خط نصف النهاری وخط اعتدال
اولان خط مشرق وخط مغربی وجهت مکه اولان سمت قبله یی استخراج ایتمشلردر اما خط زوال وخط اعتدالی استخراجی
بو طریق بودرکه ابتدا ارضی اویله مستوی ایدرسنکم وسطنه صو دوکلسه جمیع اطرافنه برابر جریان ایده بعده انده
بعد ایله اولورسه بر دائره رسم ایدوب مرکزنده بر مقیاس قائم نصب ایدرسنکم دائره نک ربع قطری قدر اوله وانک قائم اولدیغی
شاقول میزانیله یا خیط دائره نک اوج موضعنده مابین راس مقیاس برابر اولمغله بولورسن وقبل الزوال منتظر اولوب
اولورسن تاکیم راس ظل مقیاس اول دائره یه دخول عندنده مغرب سمتنده محیطه واصل اولدیغی نقطه یی نشان ایدوب
بعد الزوال انک دائره دن خروجی وقتنده مشرق طرفنده محیطه واصل اولدیغی نقطه یی علامتله بولورسن پس اول ایکی نقطه
مابیننده محیط دائره نک شمالی بولنان قوسی تنصیف ایدوب اول منتصفدن برخط مستقیم اخراج ایدرسن ومرکزه اوغرادوب
محیطه دکین کیدرسنکم خط نصف النهار اودر وظل مقیاس انک زائل اولدقده ابتدای وقت ظهر اولور وبرخط اول دائره یی
ایکی نصف ایلر پس انکرده منتصفدن برخط مستقیم اخراج ایدرسنکم اول خط نصف النهاری مرکز عندنده زوایای قائمه اوزره
قطع ایلر پس خط مشرق ومغرب اودر وبو عمل اطول ایامده اصح اولور زیرا که منتقل ظل ایله تحرجنده اصلا تفاوت
اولماز وطریق آخری بودرکه شمس منیر ایکی نقطهٔ اعتدالدن برنده ایکن بو استخراج مراد اولنورسه هما طلوع شمسده
یا غروبنده ظلی استقامتی اوزره نقطهٔ افق برابرنده چقوب دائرهٔ هندیه نک مرکزندن اوغرایوب محیطنه واصل اولان خط
خط مشرق ومغربدرکه انکله مرکز عندنده زوایای قائمه اوزره تقاطع ایدن خط اول خط نهاردرکه خط زوالدر واما
سمت قبله بلنمک ایچون دائرهٔ هندیهٔ مرسومه نک خطلری اوجیوز التمش قسمه تقسیم ایدرسنکه هر بر ربعی طقسان قسم اولور
وانی افق بلد مسکون فرض ایدوب سمت قبله انک قنغی نقطه سی اولدیغنی بولورسنکه انکا توجه ایله کعبه یه توجه ایتمش اولور
پس اول نقطهٔ مطلوبهٔ مذکوره یی بلمنک طریقی بودرکه ابتدا مکهٔ مکرمه نک طولی جزایر خالداتدن مغربیه دقته معمور وحالا جزایر
ایله معمور اولان جزایر خالداتدن یتمش یدی درجه اولدیغنی بلورسن وعرضی خط استوادن یکرمی ایکی درجه اولدیغنی بولورسن
بعده بلد مسکونک طول وعرضی جزائر مزبوره دن وخط مذکوردن الورسن اگر طول بلد طول مکه ایله مساوی اولوب
عرض بلد عرض مکه دن زیاده اولورسه اول بلدک سمت قبله سی خط نصف نهارک افق محیطنه واصل اولدیغی نقطهٔ جنوبیه کم
انده مصلی نقطهٔ جنوبه توجه ایلسه طوغری قبله یه متوجه اولور بلاد مصر وروم کبی زیرا که بلاد مزبوره مکه مکرمه نک نقطهٔ
شمالنده واقع اولمشدر واگر بلد طول مکه ایله موافق اولوب عرض بلد عرض مکه دن نقصان اولورسه اول بلدک سمت
قبله سی نصف نهارک محیط افقده ملاقی اولدیغی نقطهٔ شمالیه در مکه مکرمه نقطهٔ جنوبنده واقع اولان بلاد یمن کبی
واگر عرض بلد عرض مکه ایله برابر کلوب طول بلد طول مکه دن زیاده اولورسه اول بلدک سمت قبله سی خط مشرق
ومغربک محیط افقه متصل اولدیغی نقطهٔ مغربیه در واگر عرض بلد عرض مکه ایله مساوی اولوب طول بلد طول مکه دن
ناقص کلورسه اول بلدک سمت قبله سی خط مشرق ومغربک محیط افقه ملاقی اولدیغی نقطهٔ مشرقیه در وبو ایکی صورتک
تخمینده معرفت سمت قبله نک بر طریقی دخی بودرکه شمس برج جوزانک سکزنجی درجه سنده یا برج سرطانک یکرمی ایکنجی
درجه سنده بولندیغی کونده طول مکه ایله طول بلد آره سنده اولان تفاوتک هر اون بش درجه مسافه سیچون بر ساعت
وهر بر درجه مسافه سیچون دورت دقیقه اخذ ایدوب مدخر اولورسن اگر طول بلد طول مکه دن زیاده ایسه شمس اول
کونک نصف نهاری ساعات ودقایق مأخوذه مقداری عبور ایلدکده ظل مقیاس اول حینده سمت قبله خطنده واقع اولمش
بلنور وقبله بلد جهت ظلک خلافنه طوغری بولنور بلاد عمان کبی واگر طول بلد طول مکه دن نقصان ایسه
شمسک اول کونده نصف نهاره کلمسنه ساعات ودقایق مأخوذه قدر قالدقده ظل مقیاس اول ساعتده
سمت قبله خطنده واقع اولور وقبله ینه جهت ظلک خلافنده کلور بلاد سودان کبی زیراکه شمس اول درجه
مذکوره ده بولندیغی کون سمت راس اهل مکه یه کلور بولنمشدر واگر طول وعرض بلد طول وعرض مکه دن
زیاده بولنورسه محیط دائرهٔ هندیه نک نقطهٔ جنوبندن بدأ ایدوب ایکی طولک بیننده بولنان فضل قدر نقطه

مغرب سمتنه طوغری عد ایدرسن ونقطهٔ شمالدن هم مغربه ینه اول قدر صایوب ایکی نهایتک مابینی برخط
مستقیم ایله وصل ایدرسن زیراکه مرکز دائره اولان بلد مفروضمزدن مکهٔ مکرمه غربی بولنمشدر ودائره نک نقطهٔ مغربندن
ایکی عرضک بیننده بولنان فضل مقداری نقطهٔ جنوبه طوغری ونقطهٔ مشرقدن کذلک عد ایدوب ایکی نهایت مابینینی
خط مستقیم ایله وصل ایدرسن زیراکه بلد مفروضمزدن مکه مکرمه جنوبی واقع اولمشدر وبو ایکی خط لا محاله بر یرده
برینه تقاطع ایدرلر پس مرکز دائره دن برخط اخراج ایدوب اول نقطهٔ تقاطعه اوغرادوب محیطنه واصل ایدرسنکم
سمت قبله اول خطک محیطه متصل اولدیغی نقطه در وانکله نقطهٔ جنوبک مابیننده محیط افقدن بولنان قوس بلد مفروضه
انحراف قبله سی قوسیدرکه انده مصلی نقطهٔ جنوبدن مغربه اول قوس مقداری منحرف اولمق لازمدر تاکیم قبله یه توجه ایتمش
اوله پس بو صورتده سمت قبله جنوب ومغرب آره سی در بلاد عجم کبی واگر طول وعرض بلد طول وعرض مکه دن
ناقص بولنورسه منوال مذکور اوزره نقطهٔ جنوب وشمالدن مشرق سمتنه فضل طولی کیل ایدوب نقطهٔ
مشرق ومغربدن شمال سمتنه فضل عرضی صایوب خطلرله وصل ایدوب عملی تمام ایلدکده بو صورتده سمت قبله
شمال ومشرق آره سی اولور بلاد حبش کبی واگر طول بلد طول مکه دن ناقص وعرض بلد عرض مکه دن زائد بولنورسه
نقطهٔ جنوب وشمالدن مشرقه فضل طولی ونقطهٔ مشرق ومغربدن جنوبه فضل عرضی عد وخطلرله وصل واتمام
عمل اولنسه بو صورتده سمت قبله جنوب ومشرق آره سی اولور بلاد روم کبی واگر طول بلد طول مکه دن زائد وعرض
بلد عرض مکه دن ناقص بولنورسه نقطهٔ جنوب وشمالدن مغربه فضل طولی ونقطهٔ مشرق ومغربدن شماله فضل
عرضی عد وخطلرله وصل وعمل تکمیل اولنسه بو صورتده سمت قبله شمال ومغرب آره سی اولور اما طول وعرض بعض بلدانک بو فصل آخرنده
عیان اولور

نوع ثالث

نصف علم ترتیبه اولان جدولی تسمیه اولنان ثابته نک ارتفاع وانحطاطیله درجات ارضک مسافه سی بعدیکی مقداری
وانکله کرهٔ زمینک دائره وقطر وسطحنک قیاس بلدرزای عزیز معلوم اولسونکم اهل هیئت واهل هندسه قیاس
اوزره مسافهٔ منطقهٔ کرهٔ زمینکه مجموع بحر وبردر تقریبا یکرمی دورت بیک میل اولدیغی مقرر در پس مسافهٔ قطری
انکا قیاس ایله یدی بیک التی یوز اوتوز التی میل بولنمشدر ونصف قطری اوچ بیک سکز یوز اون سکز میل بولنمشدر
ومسافهٔ مساحهٔ جمیع سطح کرهٔ زمین تقریبا یکرمی بش بیک کره بیک واوجیوز التمش اوچ بیک والتی یوز اوتوز التی فرسخ
حساب اولنمشدر وسطح سماده بو قیاس اوزره ابعاد اجرام علویه دخی تعیین قلنمشدر ونصف قطر ارض مقیاس وذراع اولنوب
اوزره مرکز عالمدن فلک قمرک سطح مقعری بعدی بالاده بیان اولندیغی اوزره تقریبا اوتوز ایکی نصف قطر ارض اولدیغی اربعه
متناسبه قاعده سیله دخی ضبط اولنمشدر چونکه افلاک اوزرنده وارض اوزرنده انبات وفرض اولنان دوائر الجمله اوجیوز التمش
درجه یه وهر درجه التمش دقیقه یه قسمت قلنمشدر پس کرهٔ ارضک بر درجه مسافه سی قاچ میل بر اولور آنی تعیین ایچون ارباب
هندسه بر صحراده قیاس ومساحه ایدوب بر درجه یری التمش التی میل وثلثان میل بولمشلردر وبو قیاسی اول طریق ایله
قلمشلردر که بر صحرای هموارده یا بانک بر یرنده بر علامت نصب ایدوب کیجه لین انده کوکب جدی که انکا نابت ودور قارنده
دیرلر انک ارتفاعن ربع واصطرلاب ایله الشلردر پس اول مکانده ایکی طائفه خط مستقیم اوزره حرکت ایدوب
بر طائفه نقطهٔ جنوبه طوغری کیدوب بری نقطهٔ شماله طوغری کلمشلردر کیجه اولدقده اول ایکی طائفه کوکب مرقومک
ارتفاعن آلوب کوندزا ولدقده استقامتلر اوزره اولمشلردر کوکب نابتک محل علامتده الدقلری ارتفاعندن جنوبده
بر درجه نقصان وشمالیده بر درجه زیاده اولمغله تفاوت ایلدیکی ایکی محلده ساکن اولمشلردر وهر برنده برر
علامت نصب ایدوب ایکی طرفدن اوج علامت مابینی کیل ایدوب ایکی مسافه یی برابر التمش التی میل وثلثان میل بر بولمشلردر
بعده اول ایکی طائفه اول ایکی محلده تفاوتدن ینه شمال وجنوبه استقامت اوزره کیدوب اول علامتلر آره سنده امیال مذکوره سی عدد درجه
مسافه کیل ایدوب نهایتنده قالمشلردر کیجه اولدقده ایکی طائفه بیله کوکب مرقومک ارتفاعن آلمشلردر تماما برر درجه
صعود ونزول ایله تفاوتنی بولمشلردر پس التمش التی وثلثان میلی اوجیوز التمش ضرب ایله تمام دائره یی وانک قطری وانکه نصف
قطرن وانک نسبتیه سطح جمیع مسافه کره یه واقف اولمشلردر وبو قیاسی وجه مشروح اوزره نتیجه معلوم اولدی امتحان ایله بو اصطرلاب بو اشلرده

نوع رابع

بروبحری کیل وسیر ایله اجزای مسافاتی بلدیرای عزیز معلوم اولسونکم اهل هیئت واهل هندسه اتفاق ایله
دیمشلردرکم بو عنصر ارض وما من حیث المجموع کرهٔ واحده یعنی بر مدور طوب شکلنده اولوب انک طولا وعرضا یعنی
کرده غربدن شرقه وکرده جنوبدن شماله وسطنده قوشاق مثالی فرض اولنان دائره اوچیوز التمش برابر درجه‌یه تقسیم
اولنمشدر وارباب هندسه مساحه‌سی اوزره بریوزی دوید ونجبال واودیه‌سن فرضیله ارضک بر درجه‌سی یکرمی ایکی
فرسخدن زیاده‌جه بولنمشدر وهر فرسخ اوچ میل وهر میل اوچ بیک ذراع وهر ذراع اوتوز ایکی اصبع وهر اصبع التی اربه
بطن ظهره ملاصق تقدیر اولنمشدر پس بو تقدیرجه کیل معهود اوزره ارضک بر درجه‌سی التمش التی میل وثلثان میل بولنمشدر
وحتا ذراع ایله بر فرسخ یرطقوز بیک ذراع بولنمشدر وارضک بر درجه‌سی پیاده سیر ایله اوچ مرحله قیلنمشدر وبر مرحله
یدی بوچق فرسخ مسافه تعیین اولنمشدر وبر فرسخ بر مشی اقدام ایله بر ساعتده قطع اولندیغی تجربه قیلنمشدر پس بر کونده
قطع اولنان مسافه یکرمی ایکی بوچق میل بولنمشدر وارضک بر درجه‌سی مسافه‌سی تمام یوز بیک ادم وهر ادم دوردر قدم
وهر قدم اون التی شبر موضحنا اولنمشدر وبحر محیط وکنارلرنده وکورفزلرنده وقره‌ده اولان کوچک دکزلرده بولنان
سفینه‌لرده معتدل سیر ایله بر کونده التمش میلدن زیاده مسافه بحر قطع اولنوب اهل دریا فننده بر مجرای تعبیر ایله بر درجه
ارض فرض وتقدیر اولنمشدر اما حرکت کاربان وسیر عسکر کبی معتدل سیر ایله بر درجه ارض اوچ مرحله‌یه قسمت قیلنمشدر
مثلا ارضروم برکت لزومندن برکونده بردباغ قریه‌سنه حرکت ایتمک کبی اعتبار اولنمشدر واکر سیر وحرکت بوندن سریع اولورسه
الحاصل سیر متوسط دیرلرکه بر درجه ارض آنکله ایکی مرحله بولنمشدر مثلا سوار بحرده‌ک بلا مرفوعات برکونده اشقاله‌یه سیری
کبی قیاس اولنمشدر واکر سیر وحرکت بوندن دخی اسرع اولورسه بر درجه ارض آنکله بر مرحله اولور مثلا بلادن بوردن
برکونده تقریبا قره قولاغنه وارمق کبی تخمین اولنمشدر پس قسم اولده ثلث درجه وقسم ثانیده نصف درجه وقسم ثالثده تمام
بر درجه برکونده قطع اولنور بولنمشدر والحاصل طوب زمینک بر درجه‌سی مسافه‌سی حساب مذکور اوزره یوز بیک ادمک ارتوق کلدی
واکی یوز بیک ذراعدن زیاده‌ده کلدی زیراکه بر ذراع ایکی قدم دیدکلری یاره ادمدر پس قاعده مرقومه‌یه صرف ذهن ایدن ارباب
الباب تراب وماده عبارت اولان طوبک مبنی هموار ایچ جبال وبحار فرض واعتبار ایلم دائره اما دار خط مستقیم اوزره سیر ایدن
دوار اتمام دوران‌ده مقدار زمانه محتاج اولدیغی ظاهر وپدیدار اولشدر مثلا بلده طیبه‌دن ارضروم رفت لزومی بو اراده‌هم
اولنمشدر ذهناً وقدوم ایچون مبدأ معلوم ونشانه مرسوم فرض اولنوب طوبک مبنی طولا سیر ودور ایتمک تنزیم
برکسه بلادن قوم حرکت وغربه عزیمتله توقاته وآناطولیه واستانبوله وروم ایلنه وفرنکستانه مرور ونکی
دیادن عبور ایدوب سیر شمسه تابع اولارق چینه وماچینه واصل اولور فعلی هذا آنده وهند وسند وترکستانه
وسمرقند وبخارایه وتورانه مرور ایله نصف جنوب بحر شروانه عبور ایله ایالت کنجه و روانه پس بلاد ارضرومه
واصل اولور و بو مراد حاصل اولور پس بو کسه بزه نسبت غربه کیدوب شرقدن کلمش اولور کذلک طوبک مبنی
عرضا سیر ودور ایتمک مراد ایدن کسه بلده طیبه ارضرومدن چقوب شماله عزیمتله قره دکزک ساحل شرقیسندن فاش
وبابه وآزاقه ونسقوه دیارنده وکشف جدید اولان نوع زمله برلرندن مرور وشمس منیر بروج شمالیه‌ده ایکن
قطب شمالی کتندن عبور ایله بزه نسبت طبان طبانه وتحت الارض سیر ایدرک شمس منیر بروج جنوبیه‌ده وارد قدم
قطب جنوبیه واصل اولور فعلی هذا آنده بحر محیط عبور وحبشه ممالکنه وینمنه ومکه مکرمه‌دن ومدینه منوره‌دن
وبادیه‌دن مرور ایدوب موصله بنه بلده طیبه ارضرومه واصل اولور بو مراد هم حاصل اولور پس بو کسه شمالدن
کیدوب جنوبدن کلمش اولور بو تقدیرجه طوب زمینی طولا وعرضا بو طرز ایله سیر ودور ایتمک ضابطه مذکوره مقتضاسی
اوزره مشی معتدل ایله اولورسه تماما دوری بیک سکسان قوناق اولور ومشی سوار بحرده‌ک سیری کبی سریع اولورسه
یدی یوز یکرمی قوناق اولور واولاق کبی سریع منزللر ایله سیر اولنورسه اوچیوز التمش کونده تماما طوب زمین
بر مقتضای علم هیئت وفن هندسه خط مستقیم اوزره دائر اما دار سیر ودور اولنمق ممکن دیمشلردر والله اعلم بحقیقة الحال

نوع خامس

ربع مسکونک مثلثات بروج ایله سبعهٔ سیاره‌یه منسوب اولان بلاد وجهاتی واهالیسی اطوار وصفاتی
بلدیرای عزیز معلوم اولسونکم حکمای اسلام بو عالم کون وفساد ایچنده جاری اولان احوال وآثار حقیقتده

تأثیر فاعل مختار الله اولدیغی اثبات ایدوب دیمشلردرکم اجرام اثیریه واوضاع فلکیه عالم عناصرده ارجح ایله
تأثیر ایدر حالا بو کیم مؤثر حقیقی الحق رب الارباب وافلاک ونجوم آلات امثالی اسبابدر وبو عناصر وموالید افلاک
ونجومیله ارتباط وانتسابی واردرکه اقالیم سبعه حقیقه ترتیب مذکور اوزره سبعه سیاره‌یه منسوب اولدیغندن
غیری ممالک وبلدانک هر بریله اون ایکی برج آره‌سنده علاقه وارتباط اثبات اولنمشدر وبو علاقه بلادک مثلثات بروج
نسبتی بولنمشدر ومثلثات بروج بالاده کندی فصلنده تفصیل اولنوب دورت مثلث بولنمشدر اما اولکی مثلث بروج
مذکره وناریه وشمالیدر جهتلردن شماله دبور آره‌سی بونکا نسبت اولنمشدر بو بروج مذکوره بیوت شمس ومشتری
ومریخ اولمغله بو مثلثک مدبری کوندز شمس وکیجه مشتریدر وایکنجی مثلث بروج مؤنثه ترابیه وجنوبیه‌در
وجهتلردن جنوب ایله صبا ما بینی بونکا منسوب بولنمشدر وبونلر بیوت زهره وزحل وعطارد اولمغله بو مثلثک
مدبری کوندز زهره وکیجه عطارددر واوچنجی مثلث بروج مذکره وهوائی وشرقیه‌در شمال ایله صبا ما بینی بونکا نسبت
قیلنمشدر وبونلر بیوت زحل وعطارد اولمغله بو مثلثک مدبری کوندز زحل وکیجه عطارددر ودوردنجی مثلث بروج مؤنثه
ومائی وغربیه‌در جنوب ایله دبور آره‌سی بونکا منسوب اولنمشدر وبونلر بیوت زهره وقمر اولمغله بو مثلثک مدبری
کوندز زهره وکیجه قمردر کذلک ربع مسکون دخی مثلثات بروجه مشاکل دورت قسم اعتبار اولنوب هر بر قسم بر مثلثه
نسبت قیلنمشدر اما اول اوروپا نامیله تسمیه اولنان غرب وشمال آره‌سی اولمغله اولکی مثلثه منسوب بولنمشدر وبونده
ساکن اولان طوائف وامم اولکی مثلثه اولان ریاست سببیله امورلرک اکثرنده جری وسرکش کورنمشدر واغلبی استعمال
سلاح وسمت سیاسته مائل وتعب ومشقته متحمل لطیف ونظیف بولنمشدر چونکه کیجه مشتری ومریخ تدبیرده مشترکدر
ومثلثک اجزای مقدمه‌سی مذکر واجزای متأخره‌سی مؤنثدر بو قوم اکثریا عورتلری امرنده تغافل اوزره اولوب غیور
ونسوانه زیاده مغلمانه رغبت ایدوب کاه بطرلر خصوصا انکلیز وبجه برج حمله وکوکب مریخه مشاکلدر انکچون سکان
وحشی ومتهور اولوب اخلاق سباع اخلاقنه مماثلدر وبلاد روما وبلاد فرانسا واول آلمه‌لر برج اسده وشمسه
نسبت اولنمشدر اول علتدن اکثر خلقی اهل ریاست بولنمشدر وبلاد اسپانیا وبلاد پورتقال قوس ایله مشتری‌یه منسوبدر
انکچون اهالیسی عموما خلوق ونظیف ومحبوبدر وبونلردن صکره وسط مسکونه قریب اولان روم ایلی واستانبول
اطرافی وکرید وقبرس واسیای صغری سواحلی یعنی اناطولی وآق دکز ایله قره دکز ما بینلری ما بینی کرچه مثلث
اولک حدودینه داخلدر لکن ایکنجی مثلثه مشاکلدر پس بونلرک تدبیرنده زهره وعطارد مشترک اولمغله ساکنلری
اکثری اصحاب سیاست وارباب ریاست واهل فهم وفراست وصاحب علم ودراست اولوب بری بری مقرب وصحیح
المزاج ولطیف وصوت وسیرتده معتدل بولنمشدر ومدبری زهره اولمغله موسیقی‌یه رغبت ایله لذت
آلورلر وعاشق مشرب وغریب دوست اولورلر خاصه استانبول برج جدی ایله کوکب زحله مشاکلدر انکچون
کبار ملک وریاسته نائلدرلر واما قسم ثانی آسیا نامیله تسمیه اولنمشدر واول شرق وجنوب آره‌سی اولمغله آنک
ایکنجی مثلثه نسبتی قیلنمشدر چونکه بو مثلثک مدبری کوندز زهره وزحلدر ساکنلری بو کوکبلرک عظیم اعتبارلرینی
بولنمشدر مشاکله کوکب زهره مقتضاسنجه بونلرده سماع ورقص وحرکت وجماع ونسوانه حرص ومحبت غالب
اولوب لباس وبساطلرده نقش وزینته طالب وبدنلری تدبیرنده رفاهیت وشهوته راغب اولمشلردر
وذکوره میل ایتمیوب نسایه مشابهت اوزره اولوب عظیم النفات ورغبت قیلمشلردر ومزاج وطبیعتلرنده غلبه حرارت
بولنمشدر لکن تدبیره زحلک اشتراکی اقتضا ایلدیکم نفسلری مؤثر وقوی وبورکلری شجیع وشدید وهمتلری
عالی اولوب و بو قسمک بو مثلثه مشاکله کلیه‌سی حکمی بودر لکن اجزاسنک دخی علی الانفراد نسبتلری احکامی بو طرز
ایله درکم بلاد عجم برج ثور وکوکب زهره‌یه منسوب اولدیغیچون اکثر خلقی منقش لباس کیوب منقش بیوتلرده
منقش بساطلر بسط ایتمشلردر حتی قیصریلری دخی ساده دکلدر وفرات ایله دجله ما بینی وبغداد اطرافی سنبله
وعطارده منسوب اولمغله خلقنده اصحاب رصد واهل علم چوقدر وهند وسند جدی وزحله مشاکل اولمغله اکثر خلقی
بدکوی وبدروی وبدخوی وچرکن آلود وکنود وعنود اولورلر ووسط مسکون اولان ممالک قدس وشام وحجاز
ویمن وجمیع جزیرة العرب اولکی مثلثه مشاکل قیلنمشدر پس بونلرک مدبری مشتری ومریخ وعطارد بولنمشدر انکچون

اکثر خلقی اصحاب تغلب وارباب تجارت اولمشدر ومکر وحیله وجبن وتکاسل وتهاون آنلرک شانندن کلمشدر
وعربستانک معمور یرلری قوس ایله مشتری یه منسوب اولمغله اول دیارلرک اکثری رخص ورخا اوزره در
واما قسم ثالث سقوتیا تسمیه اولنان شرق وشمال سمتی بولنمشدر وبو قسم اوچنجی مثلثه نسبت قلنمشدر وکرجستان
وداغستان وماوراء نهر اعنی توران وترکستان وممالک ختا وختن وتاتارستان بو قسمده بولنمشدر وبونلرک
مدبرلری زحل ومشتری وعطارد اولمغله اکثر خلقی حلیم وسلیم وپرحکمت وفطنت واهل طهارت وعفت
مشاهده اولنمشدر خاصه بلاد آذربیجان جوزا وعطارده منسوب اولمغله اکثر خلقی حرکت وشرارت وخیانت
اوزره بولنمشدر وماوراء نهر سمتلری دلو وزحله منسوب اولمغله اکثر خلقی وحشی وعنادلی بولنمشدر واما
قسم رابع لیبیه (افریقا) تسمیه اولنان غرب وجنوب آره سیدر وبو قسم دوردنجی مثلثه منسوب اولنمشدر بونک بلادی
اولان اراضی مصر وممالک سودان ومغرب کبی یرلر مثالی بولنمشدر چونکه بو مثلثک تدبیرنده کوندن
مریخ وزهره مشترکدر خلقک ملوکی امورینه عورتلری مداخله دن خالی دکلدر رجال ونسا اکثر امورده
اختلاط اوزره اولوب برعورتی برقاچ کمسه تزوج ایدوب اررلری زنی نساده کوررلر واکثری کاهن و
رمال اولوب آزرلر خاصه سواحل بحر روم سرطان وقمره منسوب اولمغله اکثر خلقی اهل تجارت بولنمشدر
ودیارلری خصب ورخا اوزره اولدیغی بیلنمشدر واقصای مغرب سمتلری عقرب ومریخه منسوب اولمغله خلقنک
خلق واوصافی سباعه مشابه اولوب اکثری خصومت ایدوب بری برینی قتلدن تحاشی ایتمزلر وممالک صعید
وحبش تدبیرنده زحل ومشتری وعطارد مشترک اولمغله اول دیارلرک خلقی عادات مختلفه اوزره اولوب
موتالرینه تعظیم ایدرلر وخارجدن کلن حکامه تابع وتسلیم اولورلر ونسوانه عظیم رغبت ایدوب جماعه غایتده حریص
ومشغول اولورلر وبونلر نفوس ضعیفه اصحابی جنا ودذیل قومیدر وخاصه بلاد مصر واسکندریه جوزا وعطارده منسوب
اولمغله اکثر خلقی فهم وادراک اصحابی اولوب اسرار مکتومه استخراجنه وعلوم غریبه تعلمنه تقیدلری تمام بولنمشدر وممالک حبش اوسط
دلو وزحله منسوب اولمغله خلقی اکل سمکه مائلدر وعیش وعشرتلری بهائم کبیدر سبحان ذی هی مسبب الاسباب جل شانه

نوع سادس

زمانلرک اون ایکی حیوانلرا وصاف اوزرینه دوران ایدوب هر سنه برینه مشاکلتله تبدلاتنک وجه
ارضه اولان تأثیراتن بلدرز ای عزیز معلوم اولسون که حکمای هندستانک زمانک اون ایکی حیوان اوزرینه
دوران ایدوب یلده برینک خلقیله متصف اولوب اهل جهانه بیله ارجوق ایله سریان بولوب تجربه وامتحان ایله
احکام ناظراتن اثبات ایتمشلردر واهالی ترکستان عموما آکا اعتبار ایدوب احکامیله کتمشلردر انکچون احکام زمانه
سال ترکان اسمیله تسمیه ایتمشلردر پس احکام زمانک بیانی ایچون منظومه مزبونده تحریر اولنمق مناسب کورلدی

نظم

تقدمدی خوش نظر اولیه دد
فخر کونین وآینه بد وام
حتی دیر سال تورکی نظم ایندم
حکما مذهبنجه بل آنی
اکثر احواله واقف اولمشلر
اون ایکی جانورله قائمدر
فاره دن پس بقرله قپلانله
مرغ سکله خوک اولدیونک
ماه آذرده اولدی اکمش چار
سال هجرده بر ینی طرح ایت اودم
باقی بو تاریخ هجریده او سال

هر چه ماعدا دین کتی ولیدر
بعده اسم الله وحمد وصلات
نسبتی وحکمی رمزینه بیندم
حکما قولن اعتقاد ایدرم
عقلا تجربه ایله بولمشلر
بیله برجانور خوییله روان
صکره طوشان سمکله یلانکله
بکده یونت کیش تاوق کچی بوبیل
او نور اوج ییلده برتداخل وار
بلمک استرسن اولدیغی سالی
واقع اولان سنین رومیده آک

حمد لله دخی صلات وسلام
سال ترکه اولدی سکسان اوچ ایکی
جمله احکام سال ترکانک
همه کلی بالان دیوب کیدرم
تال ترکانک دوری دکلمده
متصف اوله جمله خلق زمان
آنک آنده عمله میمون سنه
ایکی بیک آلتمش اوچده رومی ییل
اولسه آذرله بر محرم هم
نسبتی قنقی جانور حالی
اول اوج سالی طرح قیل پر نشاط

صکره اون ایکیشر ایدوب اسقاط
قنقی جانوره آخر اولسه همان
دوردای اورتاسی دوردی آخر
بولسه برکمسه طوغدیغی سالی
اوسط سالده چوق یاغمشلق
قیشی هم دراز وهم سرما
زیرک اولور زیاده خوب خصال
آخر سالده طوغسه بدکردار
چوغ اولور هم صداعلی زارکی
قیشی مشدت اولور دخی کوتاه
غیریلر ایشنده اولور مشغول
آخر سالده طوغسه پیوسته
خلقه دوشمن عدو وتیلی غضب
اختلاف ملوک اولور او زمان
کشتی یه آفت ایره دریاده
اول ییلک اولنده طوغان اوشاق
آخرنده جبان وکاهل اولور
صلح ایله طوله هپ زمین وزمان
یازی یارحار فصلی خوب ونکار
اوسطنده طوغان اولور بخشی
اوله حرب ایله فتنه لر بیدار
قیشی غایت دراز اولور دخی سرد
احمق بدکهر اولور بدکار
چون کلور تونجیله سال ییلان
قحط اولوب هر کوکلده غم اولور
اوسطی طوغان اوله بد اطوار
ایلیه جنک وحرب وفتنه ظهور
قیشی نرم ودراز اولور غایت
هم اولور پر بخت وحکمت
چونکه سال غنم کلور غناک
خیر واحسانه سعی ایدن چوغ اولور
اوسطنده طوغانلر آسوده
چوغ اولور یادکیسی هم پرسن
قیشی غایت قصیر وصاووق اولور
بیله خندان وشاد اولور خوش خوی
سال مرغ اولسه خسته لک چوغ اولور
حامله زنده ایرر آفت

اول سال طوغانک حسن وجمال اولور آنک شمسی فقط لطافتلی کوکی

قاچ سنه قالسه فاره دن باشلا
اول ییلک حاکمیدر اول جانور
سال تخمیسله دیر چون نسبت حال
بلنور طبع وخوی واحوالی
آخر سالده فتنه لر اولیا نور
فاره لر غله یی ایده یغما
اول ییلک اوسطنده طوغانلر
اولور اول هم حسود وهم مکار
هندلردن ملوک اولور غمناک
میوه لر هم صاو قلق اولنباه
اوسطنده طوغان اولور پرنور
کوکلی غنی اولور تنی حسنه
ناسه چون نقض عهد اولور تخم
ایصیران جانور چوغ اولور اول آن
قیشی قصه زیاده صاووق اولور
عالی همتلیک بوزی بومنافق
چونکه طوشان ییلی اولور وسعت
خلق صحتله بوله امن وامان
اول سالده طوغسه مالی اولور
آخری مکش اوله هم وحشی
کلیده وحوش چوغ اوله هم ارزان
کیم زبان ایلیه آغنجلرع بردد
اوسطنده طوغان حلیم اولور
هر طعاملک بهاسی اوله کران
اول سال طوغان اولور خاموش
آخری بد شکل اولور بدکار
صیفی خوش زرع وغله چوغ اوله بالک
ایریشه میوه جنسنه آفت بجوی
اوسطی بخشی ایشلیک خوش
کشتیلر بحرده بوله هلاک
قیشی نرم ودراز اولور واقع
آخر اولور بلید وفرسوده
اولسنه خلقه چوق ستملر اولور
عنب آز دیغله بحیل چوغ اوله
اوسطنده طوغان اوله حسود
غله ارزان ومیوه لر چوغ اوله
اوسطی موذی خلق آکا دشمان

برسنه هر بریسی باغشلا
بیلدا اوج فصل واول ویوردای
ابتدای حملده اول سال
چون کلور سال فاره خوشلق اولور
جنک اولوب بچه لرده مرض بولور
طوغسه مولود فی اوائل سال
دیدیلر اول یالانجی خوین بد
چون بقر سالی کلسه بیماری
چارپا نوعنه ایریشه هلاک
اول سالده طوغسه قیز یا اوغول
زیرک وخوبروی هم مسرور
چونکه قپلان ییلی کلور بی تعب
پس دوشن جمله خوف وتشویش
زلزله اوله بعض صحرا ده
کونه لر نهر صوی چوغ اوله
اوسطنده طوغان کامل اولور
چوغ اولور میوه لر هر نعمت
خوش قیشی معتدل بهاری بهار
بدخوی اولور ولی وفالی اولور
چونکه ماهی ییلی کلور بسیار
کیم کنیش اوله برف ایله باران
اول ییلک اولی طوغان ناچار
آخری بدخوی اولور هم بی شرم
قیشی غایتله نرم وقصه اولور
بلکی سوزلری هم ایشلری خوش
چون کلور سال اسب باشر وشور
چارپایه ایریشه رنج وهلاک
اولی سال طوغان جکر زحمت
آخری جملی بدخوی وبدکوی
حرب اولوب سرعت ایله صلح بولور
اول سال طوغان اولور نافع
چونکه میمون ییلی کلور خیر سن
خسته لک اشتر ایله اسبی بولور
اول سال طوغان اولور بدروی
آخرنده طوغان اولور بی سود
قیشی نرم ودراز اولور غایت
آخرنده سخی سور مهمان

صکره اون ایکیشر

چونکه ایت سالی کلسه ظرونان
همه دزد ومحیل وشیطان
اول سالده طوغسه قیزبا اولان
آخرنده قناعت ایده وفا
پادشاهلر آنلرینه خلاف
آفت ایدرطوره هم تجیل
چوق اولور آنده دزد وطراران
اولور اول تیزخوی وخوش پسند
هم اولورسال فاره دور زمان

هم عزیز اوله همه بهاسی کران
قیش خفیف اوله میوه لرهم اوچوق
اوله بدکوی وهم حریص واکول
چونکه کاورسال خوک اولور جسم
واقع اولوب چوق اولاجل ومصائب
خلق یردن بره قونا وکوچه
اوله قیش نرم وهم دراز او زمان
اوسطنده طوغارسه کاذب اولور
خوش بو ترتیب لیله ایکی دوران
ماسوای بوغ اکله بو لحقی

چوق اولور موت وقتل انسان
قیشنده امن وامان اولورشب وروز
اوسطنده طوغان ایکی غوغا
میر واعیان وشهر پیوسته
چوق اولور حنظر وشعیر قلیل
هم رعایا مشوش اوله قالچه
اول سالده طوغسه برفی زنگ
آخرنده حلیم وراغب اولور
خلقی فهم اللکسر ای حقی

ایمدی بو مقامده فن هیئت قدیم بو مقداریله اکتفا قیلنوب طول وعرض بلدان ودوایر بیوسنگه بونده تصویر اولنمشدر

صورة انقسام کره ارض باد وایر طول عرض تشعین درجات

صورة انقسام کرۀ ارض طول وعرض تشعین

جدول اطوال البلدان المشهورة وعروضها مع بيان اقاليمها ای عزیز معلوم اولسون که طول بلد محیط غربیده جزائر خالداتدن وعروض بلد خط استوادن اعتبار اولنمشدر

اقلیم	اسماء البلدان	الطول	العرض
مغرب	سوس اقصی	سه ل	ل مه
	فاس طنجه	ع مه	لب مه
	طرابلس مغرب	مه مه	لب لز
اندلس	قرطبه	لج لو	له مه
	غرناطه دار الملك	نز ل	لز ل
	اشبیلیه	مه م	لز نه
سودان	دار الملك حبش	سه م	ط ل
	دار قله	نح م	ید ل
مصر	اسکندریه	سا ند	لا ج
	مصر قاهره	سح ك	ل ك
	دمیاط	سح ل	لا له
یمن	قلزم	سد مه	لط ل
	صنعاء دار الملك یمن	عر مه	ید ل
	عمان	فد مه	ید ك
حجاز	مکه مکرمه	عز ی	کا م
	مدینه منوره	عد ك	که مه
بحرین	طائف	عز ل	کا ك
	یمامه	فز ل	کب مه
	لحسا	فح ل	کد مه
	قطیف بحرین	عد مه	که مه
شام	قدس شریف	سو له	لا ك
	عسقلان	سو ل	لب ج
	رمله	سو ن	لب ی
	طبریه	سح ه	لب
	صیدا	سح ل	لب م
	طرابلس شام	سط مه	لد مه
	دمشق	ع مه	لج مه
	بعلبك	ع مه	لج مه
	حمص	ع مه	لد مه
	حما	سر ل	له مه

اقلیم	اسماء البلدان	الطول	العرض
ثغور شام	حلب شهبا	عب ی	له ن
	انطاکیه	عا کو	له ل
	طرسوس	سح م	لو ب
روم	ملطیه	عا مه	لح مه
	قسطنطنیه	نط ن	ما مه
	ارزنجان	عو مه	لح مه
	ارزن الروم	عز مه	لط م
	سیواس	عا م	لط مه
	جزیره بن عمر	فح مه	لو م
جزیره	رقه	عح یه	لو مه
	ماردین	عد مه	لز مه
	نصیبین	عد	لز یه
	سنجار	عو مه	لو مه
	موصول	عز مه	لد ل
ارمنیه	آمد دیاربکر	عح م	لح مه
	ملازجرد	عط مه	لح م
	اخلاط	عط ن	لح مه
	ارجیش	ف مه	لط مه
	وان	فح ل	لز مه
آذربیجان	آخی	فه مه	ما مه
	خوی	فه ط	لز مه
	رومیه	فد ك	لز
	مرند	فو مه	لز ل
	نخجوان	فح مه	لح ل
	مراغه	فح مه	لز مه
	تبریز	فح مه	لح مه
	اردبیل	فح ل	لح ل
شروان	تفلیس دار الملك	فح مه	مح مه
	شماخی	فز ل	م ن
	باب الابواب	فط مه	مب مه

اقلیم	اسماء البلدان	الطول	العرض
روس	دار ملك خزر	فه ك	مح مه
	دار ملك روس	فر مه	مح مه
بلغار	سقسین	فو ل	مح مه
	بلغار	ص مه	مط ل
تاتار	ماین روس	صب مه	مه مه
	سر من رای	صا ه	مد مه
عراق عرب	کوفه مولود امام اعظم رحمة الله	عط ل	لا ل
	مداین	فب	لح ك
	بغداد	فح مه	لج مه
	واسط	فا ل	لب ك
	بصره	فد مه	ل مه
	عبادان	فد ل	ل مه
فارس	شابور	فو یه	ل مه
	کازرون	فو مه	لط یه
	فیروزآباد	فز ل	لح ی
	شیراز	فح ل	لط لو
عراق عجم	یزد	فط مه	لب مه
	حلوان	فو یه	لد مه
	سهروند	فح ك	لد مه
	نهاوند	فح یه	لد ك
	همدان	فح ل	لو ج
	کرخ	فد مه	لد مه
	قزوین	فه مه	لز مه
	اصفهان	فو مه	لح ل
	کاشان	فو مه	لد مه
	ری	فو ك	لط ل
طبرستان	جیلان	فه ی	لز مه
	ساریه	فح مه	لد مه
جرجان	استرباد	فط له	لو ن
	جرجان	ص مه	لو ن

اسماء اقالیم ٧٠

٧٠

اقلیم	اسماء البلدان	الطول	العرض
خراسان	بسطام	فط ل	لو ی
	نیشابور	صا ه	لو کا
	طوس	صا ه	لز مه
	روزن	صح ل	له ك
	هرات	صه ك	لد ل
	سرخس	صح مه	لز مه
	فاریاب	ق مه	مد مه
	بلخ	قا مه	لو ل
خوارزم	بدخشان	قد له	لز ی
	دار ملك خوارزم	صد ل	مب ب
	کاث حسام کاهی	صد مه	ما لو
ماوراء النهر	بخارا	صز ل	لط ل
	سمرقند	صط نیم	لط ك
	نسف	صح مه	لط مه
	طراز	صط ن	مد لا
	خجند	قب مه	ما مه
	کاشغر	قو ل	مد مه
ترکستان	ختن	قز ن	مب مه
	خطا	قی مه	سو مه
	خان بالغ	قکط مه	مز مه
کرمان	هرموز	صح ب	له مه
	نرد شیر	صب ل	لط ك
مکران	دار ملك مکران	صو مه	کز ل
سند	منصوره سند	قد مه	له ل
هندستان	سومنات	قو مه	لو مه
	مولتان	قله	لط م
	قندهار	قم	لح
	قنوج	قدن	لو له
	سرندیب	قل مه	ی مه
تبت	تبت	قی مه	م مه
	کشمیر	فح مه	له مه
	لاهور	فح مه	لح مه

اقلیم	اسماء البلدان	الطول	العرض
اناطولی	آق سرای	سح مه	لح مه
	قره حصار	عد مه	لط مه
	قیصریه	عب مه	لط مه
	آق شهر	سط مه	لط مه
	اماسیه	ع مه	م مه
	صامسون	سط مه	مع
	توقات	عا مه	لط مه
	قسطمونی	سه مه	م ع
	سینوب	سط ل	م له
	طرابزون	سو مه	م ل
	بروسه	نط مه	ما مه
	بولی	سح مه	ما مه
	دیوریك	سد مه	لط م
روم ایلی	کلیولی	سر یه	ما مه
	سلانیك	ند ل	م ن
	اوسکوب	ند مه	مب مه
	صوفیه	نه لب	مح ل
	سمندره	نب مه	مح مه
	بلغراد	نح مه	مد مه
اناطولی	ازنیق	سا مه	ما مه
	مغنیسا	سح مه	لح مه
	تیره	سح مه	لز ل
	جزیره مدللی	نه مه	لط مه
	جزیره رودوس	ند ل	لو مه
	جزیره ساقز	نه ل	لح مه
روم ایلی	ادرنه	نز ل	مب مه
	سلوری	نط ل	ما ح
	یانبولی	نح مه	مب مه
	انابولی	س مه	ما مه
	نیش	نو ل	مح ل
	سلستره	س لز	مد مه
	الاجه حصار	مب ع	مح مه

اقلیم	اسماء البلدان	الطول	العرض
قریم	آق کرمان	سو مه	مح مه
	کفه	ع مه	مد مه
	آناف	سه مه	مح مه
فرنکستان	وندیك	لح ل	مه مه
	روم پاپا	له ل	مح
	جنویز	لط مه	مح مه
	بودین	نه ل	مز ك
	اسپیچ	ن مه	مح مه
اناطولی	قبرس	نط ع	له مه
	قونیه	سه مه	لح مه
پورتقال	پورتقال	له مه	لد مه
	مدینه یاجوج	مح له	مح م
ممالك روس	جزیره تولی	ك مه	سح
	ربید	عد ك	نو مه
	کربای دوس	صو مه	مح مه
	قزل الما	صب مه	له مه
ممالك کرمان	سیرجان	صد مه	ل مه
	تیرماشیر	صد مه	لا مه
ترکستان	مرخ	صب مه	لط مه
ممالك لار	کبهع	صح مه	لط مه
اقالیم فارس	بیضا	فح مه	ل مه
	مهرویان	فو مه	ل مه
اورستان	تستر	فر مه	لا مه
	رطب	فد مه	لح مه
	سلطانیه	فو مه	لط مه
	ابهر	فه مه	لز مه
ممالك قهستان	جام	صد مه	لو مه
	طابس	صح مه	لح مه
ممالك شروان	روان	فز مه	لط مه
	باکو	فه مه	ما مه
ممالك ارمنیه	بدلیس	ف مه	لز
	تمت	البلدان	

وبحاردن مشتمل
اولدیغی مسافه وسعتی
دائرهٔ خط استوا
بحر محیط جنوبی
مدار جدی
نصف جنوبیه
شکل وهیئتی وبراری وبحاردن مشتمل اولدیغی
اسنه عربی واوریقا عیان اولنان یکی دنیانک

فصل تاسع

هیئت جدیده‌نك شهرت بولدیغی وقواعدی سهل ومختصر اولدیغی وارضك دورایله حرکت قیلدیغی ومحور ارضك محور عالمه موازی وقطبی قطبنه محاذی اولدیغی واهل هیئت جدیده بونی اثبات قیلدیغی وکواکب سیاره‌نك بو هیئتده نسبتلری اقامت ورجعت واستقامت بولدیغی وبو هیئت جدیده یه اعتراض صادر اولوب جمله‌یه بر سمتدن جواب اولدیغی وطبایع فلکیاتده اهل هیئت اختلاف قیلدیغی طقوز نوع ایله بیان وعیان ایدر **نوع اول** بو هیئت جدیده‌نك مشهور اولوب اعتبار بولدیغی بیلدرای عزیز معلوم اولسونکه علم حکمت اربابی وفن هیئت اصحابی اولان حکمای پیشین وپسین دقت آیین کرات اجرام اثیریه ولجسام عنصریه‌دن مؤلف ومتألف اولان کرهٔ عالمك کنه وماهیتی وشکل وهیئتی وترتیب اوضاع واطواری وکیفیت حرکات وسکناتی وسائر احوالنك کشف وبیان ایلدکلرنده ایکی مذهبه ذاهب اولوب جمهور حکما رأی رزین اصابت قرینلری اوزره برین اختیار ایدوب آنده قرار ایتمدیله هیئت قدیمه نامیله شهرت بولمشدر وبو مذهب مختار اولان هیئت قدیمه درکه معرفت نفس وتفکر صنع باری ایچون بو معرفتنامه‌ده بو آرایه کلنجه‌یه دك تحریر وبیان اولنمشدر اما مذهب ثانی به میل ورغبت ایدن فرقهٔ حکما ایدرلر کوره نادره عبارت اولان آفتاب عالمتابی جملهٔ عناصر ایکلی وجمیع اجرام ولجسامك مرکزی اولمق اوزره تا حاق وسط عالمده محاط وساکن وضع ایدوب طوپ زمینی شمسك حولنده سیاره‌دن بری کبی متحرك ودوار وسمواتی برحال اوزره ساکن وبرقرار فرض واعتبار ایتمشلردر بعده بین الانام بو رأیلرینه نظام وسداد واستحکام ویرملك ایچون سعی واهتمام ایتدکجه ساده دل اولان عوام آنلری طعن وتشنیع طاشلرینه اوردیلردی زیراکه آنلرك عوامك عقل وادراکنه مخالف ورؤیت ابصارینه مغایر اولان حرکت ارضه قائل اولورلردی پس اجناس ناسك انواع بروده وبعض خشونت بولورلردی لکن بو جمله ایله بیله زمان قدیمدن متأخرین ایامنه کلنجه‌یه دکین سالك سنین وازمنه‌ده منسلك اولان قرونك جملهٔ سنه حرکت ارضك قائلی منقطع ومعدوم اولمیوب افلاطون حکیم ترکیبی دخی اواخر عمرنده حرکت ارضه قائل وبو رأیه ذاهب اولمشدر فعلی هذا تطاول ادوار ومرور دهور واعصار ایله امور ارصاد متوالی اولوب احوال فلکیات ضبطنه تقید اولنوب متأخرینك زماننده قوانین وآلات ارصاده تمام اهتمام وتجارب ومشاهدات والتزام ایله ضبط احوال افلاك نظام بولور اولدقجه بو مذهب ثانی بر درجه رواج بولمشدرکه اکثر متأخرینك مقبول ومرغوبی اولوب هیئت جدیده نامیله شایع ومشهور اولمشدر حتی بو رأیه ذاهب اولنلر هیئت عالمه تقلید ایله وسطبوت وصوامعده چراغ ونار ایقاد واشعال ایدرلوئز آنجق غفلت اولنمسونکه احوال مرقومه‌یه اعتماد واعتقاد ایتمك امور دینیه ولوازم یقینیه‌دن دکلدر زیراکه طوب عالم هر نه شکل وهیئتده اولورسه اولسون واجرام ولجسامك ترکیبی هر نه کیفیتده بولنورسه بولنسون وبو جرم فلك هر نه طریق ایله دونرسه دونسون هما عالمك حدوثی انکاره مجال اولمدیغی وبو هیاکل بدیعة الاشکال بر صانع متعال جناب ذو الجلالك صنع بر کمالی بولندیغنده غیری خیال امر محال اولدیغی اعتماد واعتقاد ایتمك لوازم دینیه وامور یقینیه‌دندر وحکمانك بو جهانی وجوه ایله سیرانی صانع جهانك عجایب صنعتندندر وبو عالمده نه ظن ایله نظر اولنسه اولجهتله دورانی خلاف عالمك کمال قدرتندندر

نوع ثانی

هیئت جدیده‌نك قواعدی آسان ومضبوط اولدیغی بیلدرای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت جدیده دیمشلردرکه ابتدا بو شمس منیر بر کوکب ثابت بولنمشدرکه مرکز عالمده وسط اولمق اوزره محاط وساکن وضع اولنمشدر بعده شمسه قریب اولوب جرم شمسی حاوی بولنان دائره عطارددر دائره‌یه که آنده کوکب عطارد شمسك حولنده سیر ودوران ایدوب اوج آیده تمام دائره‌سنی قطع ایدکورمشدر بعده دائرهٔ عطاردی احاطه ایدن دائرهٔ زهره‌نك دائره‌سیدرکه زهره زهره دائرهٔ مرقومه‌سنی سکز آیده تمام قطع ایدی بولنمشدر بعده دائرهٔ

زهره‌یی محیط اولور بر دائرهٔ واسعه اثبات اولنمشدر وکرهٔ ارض عنصریا وهوا ایله محاط اولوب آنلرایله معا کوکب مثالی اول دائرهٔ واسعه‌یی برسنه تمامنده طی ایدی بلنمشدر وینه دائرهٔ عظیمهٔ مرقومه اوزرنده جرم ارضك حولنده دائرهٔ قمر تعیین اولنمشدرکه قمر دخی ارضی کندیسنه مرکز ایدینوب حولنده سیر ودوران ایدوب بر آیده تمام کندی دائره‌سنی قطع ایدی بولنمشدر بعده دائرهٔ مریخ دائرهٔ عظیمهٔ ارضی محیط اولوب کوکب مریخ ایکی سنه‌یه قریب زماننده کندی دائره‌سنده بر دوره‌سنی تمام ایدی بولنمشدر بعده دائرهٔ مریخی احاطه ایدن دائرهٔ مشتریدرکه کوکب مشتری اول دائرهٔ مخصوصه‌سنی اون ایکی سنه‌ده قطع ایدی مشاهده قیلنمشدر بعده دائرهٔ مشتری‌یی محیط اولان دائرهٔ زحلدرکه اول کوکب اول دائره‌سنی اوتوز سنه‌ده قطع ایدی حساب اولنمشدر وکواکب غیری دائرهٔ عظیمهٔ ارضده ذکر اولندیغی وجه اوزره قمر ارضی مرکز ایدینوب حولنده سیر ودوران ایلدیکی مثالی دورت کوکب مشتری‌یی وبش کوکب زحلی مرکز ایدینوب دوردی مشتری اطرافنده وبشی زحل حولنده جولان ودوران ایدکورلمشدر وبو کواکب تسعه متأخرین زماننده رصد اولنمشدر واسماء جدیده ایله بونلره قمر حکمی تسمیه قیلنمشدر وبو جمله‌دن صکره دوائر مرقومه‌نك جمله‌سنی محیط اولان فلك ثوابت سماء ذات البروج بلنمشدر وآنك صحن واسع الفضاسی لایعد ولایحصی کواکب ثوابت ایله مزین بولنمشدر وثوابت مرقومه‌دن هر بری عظیم الجرم بر شمس ماننده اولوب مرکز عالمده موضوع ومحاط آفتاب عالمتاب ایله بیان اولنان طور وطرزی اوزره ثوابتدن هر برینك جرمی حولنده نیجه کواکب سیاره جولان ودوران اوزره اولدقلری رصد ایله بلنمشدر وبو مذهبه کوره هیئت عالمی تخیل ایچون وضع اولنان اشکال دوائر بو فصلك ختامنه تأخیر اولنمشدر

نوع ثالث

آفتابك حولنده ارضك کیفیت جولان ودورانك بیلدرای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت جدیده دیمشلردر اولا کرهٔ ارضی کندی دائرهٔ عظیمه‌سی اوزرنده حرکت ایدرك غربدن شرقه حرکت ایدوب دائرهٔ بروجی هر بروجی ترتیب اوزره قطع ایدرك تدریج ایله کیدوب سنه تمامنده اول دائرهٔ عظیمه‌سنی تماماً بر کره دور ایدی بلنمشدر وثانیاً ارض اول حرکت سنویه‌سندن ماعدا ینه غربدن شرقه کندی محوری اوزرنده حرکت وضعیه ایله دور ایدوب هر یوم بکرمی درت ساعتده بر دوره‌سنی تمام ایدر حساب اولنمشدر ولیل ونهاریمزی راست ارضك بو حرکت یومیه‌سندن بولنمشدر فعلی هذا ارض حرکت یومیه‌سیله غربدن شرقه حرکت ایلدیکجه بزه نسبت شمس وجمله کواکب حرکت یومیه ایله شرقدن غربه حرکت ایدی کورنمشدر وارضك بو ایکی حرکتنك مثالی بودرکه بر کرهٔ مجسمهٔ صحیحة الاستداره بر صحرای مستوی السطحه القا اولنوب مدحرج فرض اولنسه اول کره مدحرجه اول صحرای مستوینك طولاً میدانی تماماً طی ایدنجه‌یه دك کندی محوری اوزره حرکت وضعیه‌سیله دور ایلدکده طولاً میدان خالی اولدیغی کبی کرهٔ ارض دخی کندی دائرهٔ عظیمه‌سنده غربدن شرقه حرکت وسیر ایله فلك بروجك مبدأ بینی تماماً قطع ایدنجه‌یه دك کندی مرکزی حولنده کندی محوری اوزره دونوب مدام طولانز بولنمشدر چونکه ارض شمس ایله فلك بروج آره‌سنده واقع بلنمشدر پس ارض بروجك برینه محاذات ایلسه لاجرم اول وقتده شمس اول برجه مقابلی بولنان برجه کلور کورنمشدر مثلا ارض حمل ایله شمس آره‌سنده بولنوب محاذات حمله ایکن البته شمس آنك مقابلی اولان میزانده بولنمشدر کذلك ارض سرطانده اولدقده یعنی محاذات سرطانه کلدکده البته او لحظه شمس مقابلی سرطان اولان جدی برجنده مشاهده اولنمشدر والحاصل ارض بروج شمالیه‌نك برینه محاذات ایدی اولحظه البته اول انناده شمس دخی بروج شمالیه‌نك مقابلی بولنان بروج جنوبیه‌نك برنده کورنمشدر وعکسی دخی بوکا قیاس ایلنمشدر وشمسك بروج شمالیه‌ده سکز طقوز کون قدر زیاده زمان اکلنمسی ارضك بروج جنوبیه‌ده اول قدر زمان عوق اولنسندن بولنمشدر زیرا اگر ارض بروج جنوبیه محاذاتنده حرکت ایدر ایکن دائرهٔ سنویه‌سی بر مقدار سبع اینکله دائره‌سنك نصف جنوبی سنده زیاده جه مکث ایتمك لازم کلور دیلنمشدر

نوع رابع

کرهٔ ارضك محوری دائرهٔ سنویه‌سنك اوزرنده معدل النهارك محورینه موازی وقطبلری قطبلرینه

محاذی اولدیغی و آنکله ساعات لیل ونهار مختلف اولوب فصول اربعه نك تغییر بولدیغی بلدی ای عزیز
معلوم اولسونکه اهل هیئت جدیده دیمشلردرکه کرهٔ ارضك محوری دائرهٔ سنویه سنك اوزرنده کندی نفسنه
ومعدل النهارك یعنی عالمك محورینه موازی وقطبلری قطبلرینه محاذی وضع اولنمشدر ومنطقهٔ ارض اولان
خط استوا دائرهٔ سنویه سیله معدل النهارك سطحلری جنوب وشماله بولنمشدر لکن اکر محور ارض دائره سی محوری کبی
دائرهٔ بروجك محورینه موازی بولنسه ایدی دائما هر یرده لیل ونهار برابر اولوب اصلا بر وقتده وهیچ برمکانده فصول
اربعه نك تبدل وتعاقبی اولمازدی پس ارضك دائره سنك محوری عالمك محورینه موازی اولمغله دائرهٔ بروجك محوری
کبی یکرمی اوچ بچوق درجه تباعد ایدر بولنمشدر وسطح معدل بر وجهله میل ایدی بلنمشدرکه آنکله التمش التی بوچوق درجه
زاویه سنی احداث ایدر بولنمشدر چونکه ارض محور عالمه فرض اولنان موازاتنی دائما حفظ ایده رك هر آنده فلك بروجده
بر مخصوص ومخصوص اولان طرفه متوجه اولدرق متحول کورنمشدر پس اکثر ارض اول حرکت سنویه سیله اطراف
شمسی دوران ایلدکجه تعاکس فصول ازمنهٔ معینه ده رجعت وعودت ایدیکی تجربه قلنمشدر وبوندن شکل مسطحه ده
تخیل قلنوب اویله فرض اولنمشدرکه فلك ثوابت ب ج د ی دائره اولوب ارضك دائرهٔ سنویه سی
و ك ا ه دائره سی اولوب آنك تا حاقی وسطنده شمس وضع اولنمشدر پس مثلا فصل صیف اولدقده یعنی
ارض جدی برجنه محاذی اولوب شمس آنك مقابلی اولان برج سرطانده کورندکده ارض ك نقطه سنده وضع
اولنوب ارضك محوری اولان س ه خطی محور عالمه موازی قلنمشدر ویکرمی اوچ بوچوق درجه دائرهٔ بروجك محورندن
تباعد ایدوب ارضك دائرهٔ سنویه سنك سطحیله التمش التی بوچوق درجه مقدارنده که و ك ه زاویه سی عندنده میل ایدی
بولنمشدر پس بوصورتده شعاع شمس ارضه عمود اولمق اوزره واصل اولور کورنمشدر لکن مرکز شمسدن
مرکز ارضه خروج ایدن شعاع سطح ارضه دائرهٔ معدل ارضیه وصول بولمیوب بلکه مدار سرطانده یکرمی اوچ
بوچوق درجه دائرهٔ معدل النهاردن قطب شمالی سمتنه طوغری بعید اولمق اوزره واصل اولور بلنمشدر وبو علتدن اقتاب
عالمتاب ارضك نصف شمالیسنی بتمامه تنویر ایدوب بروج شمالیه ده کورینور اولدقجه قطب جنوبی طرفنده بر درجه
قدر ارضی تنویر ایدر بولنمشدر بعده ارض ابتدای فصل خریفده ا نقطه سنه انتقال ایلدکده محور ارض اولان س ه
خطی کندی نفسنه ومحور عالمه موازات اوزره فرض اولنمشدر وبو حینده ارض اول حمل محاذی بولنوب
شمس آنك مقابلی اولان میزانده کورنمکله مرکز شمسدن مرکز ارضه خروج ایدن شعاعکه محور عالمه عمود اولدیغی
بولنمشدر اول سطح ارضه دائرهٔ معدلك ابتدای برج میزان اعتبار اولنان نقطه سنده واصل اولور مشاهده
اولنمشدر وایکی بیکه قطبلر طرفلرنده اولان ارضه مساوات اوزره منبسط اولور بلنمشدر بعده ابتدای فصل
شتا ایرشوب ارض ه نقطه سنه کلدیکی حینده هم س ه محورینك موازاتی کماکان حالی اوزره قالوب شعاع شمس مدار
جدی ارضیده عمودا سطح ارضه واصل اولمغله کرهٔ ارضك نصف جنوبی سنی بتمامه تنویر ایدوب قطب شمالی جانبنده
بر درجه ارضی تنویر ایدیکی مشاهده اولنمشدر بعده ابتدای فصل بهارده ارض حرکت سنویه سیله ق نقطه سنه
وارد قلنه یعنی ابتدای میزانه واصل اولدقده شمس اول وقتده حمله کورنمشدر پس مرکز شمسدن مرکز ارضه خروج ایدن
شعاع سطح ارضه معدل النهارك ابتدای حملده واقع اولان نقطه سنده واصل اولور بولنمشدر وبوصورتده ینه ایکی یر
قطبك طرفلرینه مساوات اوزره نور پاش اولور بلنمشدر لکن بوتقدیرجه ارضك منور سمتی شمسه متوجه بولنقله
برلرده ظاهر اولماز زیراکه برخارج شکل مرسومده بولنمشدر پس هیئت جدیده یه کوره لیل ونهار تعاقب وامتدادی
وفصول اربعه نك تبدل واختلافی وایکی قطب آلتنده عرض تسعینده لیل ونهاری بوطریق ایله بلنمشدر

نوع خامس

هیئت جدیده نك قواعدی رسوخ بولوب معتبر اولدیغی بلدی ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت
جدیده دیمشلردرکه ارضك دائرهٔ سنویه سنه محاذی بولنان فلك ثوابتك مثلا ب ج قطعه سی یاخود د ی
قطعه سی بزه بغایت بعید اولدیغندن برنقطه قدر کورنمشدر پس بوندن البته لازم کلورکه محور ارض کندی
دائرهٔ سنویه سنك هر قنغی نقطه سنده بولنورسه فلك ثوابتك دائما بعینه برنقطه سنه متوجه اولمق کورینه

وارتفاع قطب ارضی دائما بعینه برجانبه وفوق رأسمزده اولا بعینه برکوکبه وبرمقدارده نظر ایله
ظاهر اولمش بولنور کرچه ارض فی الحقیقه فلك بروجده یعنی کندی دائرهٔ سنویه سنده بولنان حرکت سنویه سیله
کاه اول کوکبه وکاه بوکوکبه وکاه جنوبه وکاه شماله زیاده قریب اولور سه ده حال بوکیم بزدن بیك بعید
اولان فلك ثوابته نسبتله ارضك دائرهٔ سنویه سی آنجق برنقطه قدر کلمشدر پس ارضك فلك ثوابتدن بعد
وقربی فرق اولنماز اولمشدر وقوت وقدرت الهیه ده نهایت تعیین ایتمکه جلوت ایدنلرك عندنده امر بویله
زیاده سیله بعید وقریب ایسه ده امعان نظرکه نظر وملاحظه اولنسه فی نفس الامر مستبعد دکلدر وبو هیئت جدیده نك
اقتضاسی اولان حرکت ارضی استبعاد ایدوب قبول ایتمیندره فکر وملاحظه لازمدرکه هیئت قدیمه نك دخی بوندن
زیاده نیجه اموری استبعاد اولنور بولنمشدر جمله دن بری محدد اولان یعنی فلك اعظمك کمال وسعت وعظمتیله
اول عجیب وغریب سرعتیدرکه آنکله هر یوم شرقدن غربه اولان دورینی تکمیل ایدر بلنمشدر وبری دخی فلك اعظمك
یکرمی دورت ساعت مدتنده کندی درونده محاط اولان افلاکك حرکتلری وحرکتلرنده بولنان سرعتلردرکه هر
بری فلك اعظمه مخالف ایده رك کندی طبیعتیله مقتضاسنجه غربدن شرقه حرکت ایدر ایکن ینه فلك اعظمك تعجیلی
ایله هر یوم شرقدن غربه برکره حرکت دورینی تمام ایدرلر دیو بلنمشدر حال بوکیم بر تفنك قورشونی سیرنده بولنان
سرعتدن اول حرکت یومیه ایله محدد اولان منطقه سنده اولان سرعت اوچیوز بیك قات زیاده وشدید اولمق
لازمدرکه تاکیم مدت مزبوره ده بر دوره سن تکمیل ایتمك ممکن اوله پس اول جرمی کبیر اولوب سطح محدبنده شکلی
هنوز معلوم اولمیان فلك اعظمك ودرونده بولنان افلاك اعظاملك کندیلرینه نسبتله برحبه وبرنقطه
قدر اولان ارضك حولنده دوران وطیران ایتملرندن بوشکلی کرمی اولوب حرکته زیاده مستعد اولان جرم صغیر
ارضك شمس عظیم اطرافنی سنه ده برکره دوران ایتمسی فی الحقیقه مرتبه آسان ولایق اولوب حقیقت حاله مطابق ونفس
امره موافق کلوب عقل سلیمه یقین اولمشدر وکرهٔ ارض دائرهٔ سنویه سنده حرکت ایدر اولدقجه محورینك موازات
مذکوره سی حفظ ایدر دینلدیکی اویله دیمك دکلدرکه محور ارض اصلا بر وقتده وهیچ برجهتله وضعنی
تبدیل ایتمیه زیراکه محور ارض بر دخی بغایت بطی اولان حرکتیله برکونه متصف اولورکه یکرمی بش بیك وسکز یوز
اون التی سنه شمسیه ده فلك بروجك حولنده بر دائره رسم ایدر بولنمشدر وارضك بوحرکتندن لازم کلورکه
دائرهٔ منطقهٔ بروج ایله دائرهٔ معدل النهارك محل تقاطعلریکه نقطهٔ مساوات لیل ونهار بولنمشدر اول ایکی
نقطه حالا توالی بروج اوزره یعنی شرقدن غربه انتقال ایدرلر وبو حرکت آنکیچون تقدم مساوات لیل ونهار اطلاق
اولنمشدر پس کواکب ثوابتك توالی بروج اوزره یعنی غربدن شرقه اولان حرکتلرینك ظاهر اولماسی ونقطهٔ مساوات
لیل ونهاردن شرقه طوغری بولنان بعدلرینك ازدیاد بولمسی ارضك بوحرکتندن نشأت ایدر بلنمشدر و
ارضك بوحرکتی نسق واحد اوزره اولمیوب متفاوت بولنمشدر زیراکه ثوابتك توالی اوزره بولنان حرکتلری کاه یوز سنه ده
بر درجه وکاه یتمش سنه ده بر درجه وکاه التمش التی سنه ده بر درجه مقداری معاینه قلنمشدر پس محور ارض شمالدن
جنوبه وجنوبدن شماله یالکز یکرمی دورت دقیقه مقداری حرکت ایدر بولنمشدر اویله که محور ارضك طرفی بو مقوله
بوکلك وصارمشق حرکتلر بربوکلك وصارمشق دائره احداث ایدر تخیل وفرض اولنمشدر والله اعلم بحقیقة الحال

نوع سادس

هیئت جدیده یه نسبتله خمسهٔ متحیرهٔ سیاره نك کیفیت بطوء واقامتی وماهیت رجعت واستقامتی بلدردر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت جدیده دیمشلردرکه کواکب سیاره دن خمسهٔ متحیره ده بولنان
بطوء واقامت ورجوع واستقامت بوهیئت جدیده یه کوره فلك تدویره محتاج اولمیوب سهولتله بلنمشدر زیراکه خمسهٔ
متحیره نك اقامت ورجعت کبی احوال مختلفه سی آنجق بزوم ارض متحرکده بولنوب کواکب مذکوره یه ناظر اولدیغمزدن
آنلر بزه کاه بطوء ایله وکاه اقامتله وکاه رجعتله متصف کورنمشلردر والا فی نفس الامر مرکز عالم اولان شمس اوزرنده
بولنمش اولاید فی ابصارمزه بو مقوله حالات اصلا کورنمز اولوردی زیراکه آنلرك حرکات ودورانی متشابه ویکسان
بولنمشدر نته کیم مقدمجه بیان اولنمشدرکه عطارد ایله زهره شمسك حولنده اولان دائره لرینی ارضك

مقدارم قطع ایدر و ارض دخی حول شمسده بولنان دائرهٔ سنویه سنی کوکب ثلاثه باقیه دن یعنی مریخ
ومشتری وزحلک مقدارم طی ایدر و بو علتدندرکه عطارد ایله زهره کاهیجه شمس ایله ارض آره سنده وارض ایسه شمس ایله
کواکب ثلاثه میاننده واقع اولورلر اما تکلمنی علویه نک بیاننده فرض ایدرزکه شکل مسطحده شمس ا نقطه سنده اولسون و زحل
دائرهٔ سنویه سی ب ه ع ج ت ک دائره سی اولسون مثلا دائرهٔ مریخ دخی ط د ق د ی ب دائره سی اولسون
مریخ بو دائره نک بر قوسنی قطع ایتجیه دک ارض کندی دائره سنده اولان دورینی تمام ایدر بعده فلک ثوابت
م ف لان دائره اولسون پس ایمدی دیرزکه ارض ل نقطه سنده و مریخ ط نقطه سنده بولندقلری وقتده
کوکب مریخ دائرهٔ ثوابتده م نقطه سنده کورینور بعده ارض ل نقطه سندن ب نقطه سنه و کوکب دخی ط نقطه سندن
د نقطه سنه انتقال ایتسونلر اویله که ارض کوکب ایله شمس آره سندن قریب اولمق اوزره انتقال ایده و بو وقتده کوکب
دائرهٔ ثوابتده لا نقطه سنده معاینه اولنور پس بو صورتده بروجک ترتیبنه کوره اولان حرکتنده م نقطه سندن
لا نقطه سنه تعجیل ایتمسی مشاهده اولنوب سرعت واستقامت دینلور بعده چونکه ارض ب نقطه سندن
ه نقطه سنه و کوکب د نقطه سندن ق نقطه سنه وارر بو حینده ینه لا نقطه سنده محسوس
بطؤ و اقامت اولی حاصل اولور بعده ارض ع نقطه سنه و کوکب ز نقطه سنه وارد قلرنده اول وقت کوکب
ق نقطه سنده بولنور پس ترتیب بروجک خلافنه رجعت ایتمش کورینور الحاصل بو صورتده اولان حالنه رجعت
تسمیه اولنور بعده ارض ج نقطه سنه و کوکب ی نقطه سنه واصل اولدقلرنده بو حینده ینه کوکب ق
نقطه سنده مبصر اولوب اقامت ثانیه و بطؤ ثانی حاصل اولور بعده ارض ت نقطه سنه و کوکب دخی ب نقطه سنه
انتقال ایلدکلرنده کوکب ن نقطه سنده کورینور ترتیب بروج اوزره حرکت ایدر بولنور که استقامت و سرعت دینلور
مشتری و زحلک استقامت و اقامت و رجعتلری یعنی اقبال و سکون و ادبارلری بو منوال اوزره بیلنور و اما
سفلینی که عطارد له زهره در بو ایکیسی شمسه ارضدن زیاده قریب و لعله کندی دائره لرینی ارضدن اسرع
قطع ایلدکلرندن ارض ایله شمس آره سنده توسط ایدرلر کاه سرعت و استقامت و کاه بطؤ و اقامت و کاه ده رجعت
رجوع ایله کورینورلر ایمدی فرض ایده رزکه ارض کندی دائره سنده اولان ت ب ج د ی ف قوسنی قطع ایدنجیه دک
مثلا عطارد کندی لا ل ق ن ط دائره سنی تمامیله طی ایده پس دیرزکه ارض ت نقطه سنده و کوکب عطارد
لا نقطه سنده اولنجه البته عطارد دائرهٔ ثوابتده ه نقطه سنده کورینور بعده ارض ب نقطه سنه و کوکب ل
نقطه سنه وارد قده کوکب دائرهٔ ثوابتده ب نقطه سنده نمایان اولور پس بو صورتده توالی بروج اوزره کورینن
حرکت عاجلانه سرعت و استقامت دینلور چونکه ارض ج نقطه سنه و کوکب م نقطه سنه واصل اولدقلرنده
ینه کوکب نقطه سنده کورینور البته بو حالده بطؤ و اقامت اولی حاصل اولور بعده ارض د نقطه سنه و کوکب ن نقطه سنه
وارد قلرنده بو حینده کوکب دائرهٔ ثوابتده ق نقطه سنده مشاهده اولنور البته بو وقتده ترتیب بروجک خلافنجه
ایلو کورینور پس بو صورتده بولنان حالنه رجعت تسمیه اولنور بعده ارض ی نقطه سنه و کوکب ط نقطه سنه واصل اولنجق
کوکب ینه ق نقطه سنده محسوس اولوب اقامت ثانیه بطؤ ایله حاصل اولور بعده ارض ف نقطه سنه و کوکب ینه لا نقطه سنه
ایرشنجه بو حالده کوکبک کندیسی دائرهٔ ثوابتده ع نقطه سنده کورینور چونکه بو اثناده ینه توالی بروج اوزره حرکت ایلدیکی
بولنور پس بو حاله استقامت و سرعت دینلور و بو تفصیل که عطارد حقنده تصویر اولنمشدر زهره حقنده هم بعینه جاری
بلنمشدر انجق فرق بودرکه بو تبدلات آنده بطیئجه بولنمشدر زیرا که زهره عطارددن زیاده زماننده کندی دائره سنی
طی ایلدکی کورنمشدر نته کیم بالاده بیان اولنمشدر و بو فصلده تحریر اولنان تفصیل و تقریر بو هیئت جدیده یه بلکه ینه قدیمه
منسوب اولمغله کفایت ایتمکله ایمدی بو مذهبه توجه ایدن اسئوله و لکوبه تحریرینه مباشرت قلنمشدر

نوع سابع

بو هیئت جدیده اهلنه توجه ایدن اسئوله و اجوبه بیاننده در ای عزیز معلوم اوله سونکه اهل هیئت جدیده بر استناد
اصولدن ورصد وهیئته متعلق اولان قوانین ایله ابتدا بو وجهله اعتراض اولنمشدر که بو رأی جدید تحییر اولنان
تخیلات کتب سماویه ده فی جوف منطوقاتنه مخالفدر و هر شی که حال و شانی بو وجهله اوله اصلا بر وجهله کندیسنه رغبت

والتفات

والتفات اولنمغه حقیق و شایسته دکلدر ایمدی بو رأی جدید اولان تخیلاتنه دخی اصلا بر وجهله رغبت والتفات
اولنمق لایق و سزا دکلدر جوابنی دخی کبراده تردید ایدرک بو یله ویرمشلردرکه نفس الامرده اولمق اوزره رغبت
والتفات اولنمغه حقیق و شایسته دکلدر دینلورسه هر نه قدر که مسلم اولورسه ده قطعا فائده سی یوقدر و فرضی اولدیغی
اعتبار ایله ده اصلا رغبت والتفاته لایق و سزا دکلدر دینلورسه ممنوندر و صغراده هم تکلم ایدرک بو منوال اوزره
جواب ایتمشلردرکه ارض بو هیئت جدیده یه کوره دخی حد ذاتنده حرکت ایله متصف اولمیوب حقیقتده متحرک اولان کندی
یعنی ارضی احاطه ایلین اول مادّهٔ لطیفه دن اولان کره دائیکه زیرا که ارض اول کره دائی اولان مادهٔ لطیفه نک اجزای معینه
میاننده دائما محاط اولوب همان داخل سفینه اولان کسنه نک سفینه ایچنده ساکن اولدیغی کبی ارض دخی ذکر اولنان مادهٔ
اجزای معینه سی ایچنده دائما ساکن اولور و بر دخی بو طرزده جواب ویرلمشدرکه امور دینیه و خلقیه یه متعلق اولمدقلری تقدیرده
تجرد ایتمزه کوره فی جوف احکام کتب سماویه ده ایراد اولنمشدر ازجمله تورات ده قمره بیوک سراج تسمیه اولندیغی وارددر مع هذا
واقعه نظر ایدلدیگی زمانده هر کوکب سیاره دن اصغر اولدیغندن غیری نورینی دخی شمسدن اخذ ایدر بولنمشدر و بر دخی ارضک دائما
ساکن اولدیغی حکمی که مجلدات توراتده تصریح اولنمشدر مقصود اولان معنا ایله حق و کرچکدر زیرا که بو سوزک اول محلده ابتداسی
بو یله درکه نسلک بری کیدر و بری کلور بو یله اولنجه تمام کلام بودرکه ارض دائما ساکندر پس قرینه سباق و سیاق
ایله ارض دائما ساکندر دیمک ارض دائما بعینه باقی قالوب من حیث المجموع تبدل وانقلابدن مبرادر دیمکدر فلکه
بعضا کندی وسنده فی الجمله کون وفساد واقع اولورسه ده دیمکدر و کوکب سائره نک منطوق بو معنایه ارجاع اولنمشدر
زیرا که ارض مجموعی اعتباریله اصلا تغییر و نه برکونه فساد قبول ایدر دیه جواب ایتمشلردر بو مطلبده
رصد وهیئته استناد و تثبت ایله بو مذهب اهلنه اعتراض اولنمشدرکه اگر ارض مرکز عالمدن بعید اولوب کندی
دائرهٔ سنویه سنده حرکت ایدی اولسه ایدی مثلا قطب شمالینک ارتفاعی هر زمان بر اسلوب اوزره قالمازدی و سمت
راسمزده بولنان کواکب دائما ظاهر اولمازدی و هر وقتده فلک ثوابتک بر نصفه معین بزه مقابل کلمزدی و اوج
ایله حضیض دخی بو منوال اوزره تعیین بولمازدی و بونلرک جوابلری دخی بو یله اولمشدرکه ارض منوال محرر اوزره
حرکت ایتدیکی تقدیرده ینه قطب شمالینک ارتفاعی هر زمان بر اسلوب اوزره اولوب و سمت راسمزده
بولنان کواکب دائما ظاهر اولور و کره فلکک بر معین نصفی یعنی بروج سته معینه سی تمامیله هر وقتده بزه مقابل
کلوب منظورمز اولور شو قدر واردر که دائما ارضک بر معین قطعه سنده ثبات و اقامتمز شرط و لازمدر و کوزلر جوکه
مقدما دیدیکمز کبی فلک ثوابت بزدن اول قدر بعیددرکه اکا نسبتله ارضک دائرهٔ عظیمهٔ سنویه سی بر نقطه قدر کورینور
و چونکه محور ارض محور عالم ایله دائما موازی اولور پس احکام ثلثه مذکوره یه دائما ارضک بر معین قطعه سنده
ثبات و اقامتمز اولمز ایچون شرط اولنمشدرکه قطب شمالینک دائما نجم واحد اوزره اولان ارتفاعی بزوم رؤیتمزه کوره بولنمشدر
و ارضک دائما بر معین موضعنده اولدیغمز زمانده بر قرار ده کورنمشدر یعنی شرط مذکور بزوم ایچون بولنان افق معینه
و فوق راسمزده اولان نقطهٔ معینه یی غایت بتدیل ایلمدیکمز وقتده بولنمشدر زیرا که مثلا شمالدن جنوبه طوغری و یا
جنوبدن شماله طوغری کره ارض اوزرنده حرکت ایدوب مکان معینمزی و افق معینمزی و سمت راسمزده بولنان
نقطهٔ معینه یی تبدیل ایلدیکمز زمانده البته بزه فلکک بر باشقه قطعه سی ظاهر اولورکه مقدما بزه اصلا کورنمزدی
و اکا بدل مقدما کورردیکمز قطعه سی بزه بالکلیه مخفی اولور و قطب مذکورک ارتفاعی و سمت راسمزده اولان
کواکب دخی متبدل اولور و اما اوج ایله حضیضک تعیینلری لزومیله اولان معارضه یه بو یله مقابله اولنمشدرکه
وجه مذکور اوزره ارض اول دائرهٔ سنویه سنده بروج جنوبیه محاذاتنده حرکتده ایکن دخی شمسدن بعید
اولمق وضعنی بولمغله اوج حاصل اولور و بروج شمالیه محاذاتنده حرکتده ایکن ینه شمسه قریب اولمق وضعنه
کلدکده حضیض بدیدار اولور و بو هیئتک اوج و حضیضه احکامی بعینه احکام هیئت قدیمه کبیدر انجق فرقی بودرکه
آنده بعد و قرب حرکت شمسدندر و بو رأیه کوره حرکت ارضدن بولنمشدر و آنده تبدل اوج و حضیض حرکت فلک بروجه
و بونده ینه حرکت بطیئه ارضه بلنمشدر و بونلرک صحیح بو اجوبه نک مبنا بولنان مقدمه یه اعتراض اولنمشدرکه فلک ثوابتک
بزدن تا اول مقدار مسافه بعدی که آنکله دائرهٔ عظیمهٔ سنویهٔ ارض بر نقطه قدر کورینه ایسا انلیه حق مرتبه ده مستبعد بولنمشدر

وبو اعتراضه دخی بویله جواب اولنمشدر که چونکه استبعاد مذکور رایله عدم تصدیق بر حکم سنده مستند
دکلدر ومع هذا اصغرای مذکور ایله مقصود اصلیمز بو لنان احوال افلاکك نظامی اثبات اولنمشدر پس
بو مقوله فنونده بونلر کبی استبعاد اولنر چوق امور فنی چوق بولنمشدر آنکچون ضرر ویرز دینلمشدر

نوع ثامن

بو هیئت جدیده اهلنه استناد قواعد طبیعیات ایله اولان معارضات واجوبه لرن بلدك ای عزیز معلوم
اولسون که بو هیئت اهلنه قواعد طبیعیاته دخی استناد ایله بو سیاق اوزره اعتراض اولنمشدر که
اسفل امکنه مرکز عالمدر واسفل امکنه ده ینه اثقل اجسام اولان ارض ساکن اولمق انسب والزمدر وبونلر تحریر
اگر ارض متحرك اولسه ایدی البته حس اولنوردی وابنیه واشجارك دخی باشلری اشاغی کلوب بیقیلورلردی
واجسام ثقیله بو قارودن اسفله عمودا نزول ایدهمز اولورلردی زیرا اگر اشقا مثله واره جق اولدقلری نقطه لر
سطح ارض ایله معا حرکتده اولورلردی وقوشلر هواده اوچادیکن چونکه ارض آنلرك التلرندن آلوب معا
کوتورز پس آنلر لانه لرن بردخی نه وجهله بوله بلورلردی وبونك غیری جانب غربه طوغری آتیلوب
مدحرج اولان طوب تنسه نك حرکتی طرف شرقه طوغری مدحرج اولدیغی زمانده بولنان حرکتندن پك چوق بطی
اولوردی والبته غرب سمتنه آتیلان اوق شرق جانبنه آتیلان اوقدن پك چوق زیاده منزل الوردی زیرا که
اوق غربه کیدر ایکن غربدن شرقه کلن ارضك سطحی آنی استقبال ایتمکله اول اوقك سطح ارضده ایتدیکی مسافه
فی چوق اولورکه آنك شرقه کتمسنده بو سرعت اولمازدی پس بو اعتراضاتك فردا فردا جوابلری بویله ویرلمشدر که
ارض اسفل امکنه میدر دکلمیدر هنوز مثبت ومبین دکلدر اما ادله انباتی مذموم ومردوددر وبونلر اثبات الا
طبیعت ارضه نظر اولندقده سائر کواکبدن اثقل اولمسی دخی هنوز معلوم دکلدر بلکه اسفل واعلا اولمق
بزه قیاس ایله بولنمشدر گرچه احجار عظیمه واجسام ثقیله ارضدن مفارقت ایتدکلری حینده ینه
ارضه عودت ورجوع ایدرلرسه ده لکن کرهٔ ارض همان بر جسم ثقیل کبی کندی محلنده حرکت ایلمز اولمق
لازم کلمز وینه جواب اولنمشدر که بر ارض ایله بیله اول ماده لیئنه مذکور لیحیزه محاط اولوب حو
کورندیسی مثالی ارض ایله معا حرکت ایدر اولدیغمزدن حرکت ارضی حس ایده میوز وابنیه واشجارك
انهدام ومنقطع اولمدقلری دخی بونلرك معلوم اولور بلکه بو دلیلك بونلرك قیام وثباتی لازم کلور وارض
ساکن اولسون یاخود ماده لیئنه ایله متحرك اولسون جسم ثقیلك یوقارودن اشاغی طوغری عمودا نزولنه برمانع یوقدر
چونکه ثقیلك نزول حرکتندن غیری ماده لیئنه مذکوره نك حرکتندن دخی حصه مند اولسی محققدر وبو عینیله
اول طاش کبیدر که سفینه نك سرنی سرندن دیبنه طوغری القا اولنمشدر زیرا اگر بو مقوله طاشك یوقارودن آشاغیه
آتلدیغی حالده سرنك دیبنه دوشمسی تجربه ایله بلنمشدر سفینه ساکن اولسون یا جاری اولسون وبو کاحجر
بعینه سبب طاشك نزولندن غیری سفینه نك حرکتندن دخی حصه دار اولمه سیدر بلکه بو خصوصده طوغرو دیمك
بودر که نه جسم ثقیلك ونه حجرك بورکدن نزولدن دیلن حرکتی قطعا مستقیم دکلدر بلکه بر خط مقوس رسم
ایدرك حاصل اولور گرچه بزوم روئیتمزه کوره که درون سفینه ده بوز عمودا تخییل اولنورسه ده وبو
بعینه بوکا بکزر که برکسه بر سفینه نك کورته سنده سرنی دیبنه بر طاش آتدقده طوغری حرکتله نزولنی
ایتدیکنی معاینه ایدر لکن خارج سفینه دن یعنی کنار دریادن نظر ایدنلره اول طاشده ایکی حرکت محسوس اولور که
بریله عمودا نزول ایدر وبریکر دخی حرکت سفینه یه متابعت ایدر اویله که اول ایکی حرکتدن براکری خط رسم ایلدیکی
مشاهده ایدرلر بوبیله اولنجه مهما تجربه ده حرکت مادن ماهیه حصه مند اولدقلری کبی قوشلر دخی حرکت هوادن
حصه دار اولمالریله آنلرك لانه لرندن مباعدت ومفارقتلری لازم کلمز وشرقه طوغری آتیلان کرهٔ مدحرجه نك حرکتی
اسرع اولمامز وغربه طوغری آتیلان اوقك مسافه منزلی شرقه آتیلاننك زیاده بولنمسن

نوع تاسع

بو هیئت جدیده یه کوره افلاکك طبایع واعدادنی بلدکك ای عزیز معلوم اولسونکه اهل هیئت طبایع

فلکیاتك

فلکیاتك یعنی مادهٔ افلاکده اختلاف ایدوب هیئت قدیمه یه راغب اولنلر بالاده بیان
اولندیغی اوزره ماده اجرام اثیریه اجسام مصمته یعنی حجم وصلابت وصفوت
وشفت اوزره اولوب افلاکده تموّ وتذبل وتکاثف وتخلخل وخرق والتیام اولیوب حرکاتنده
تشدد وتضعف ورجوع وتوقف وحیزلرندن خروج وتخلف ایتمزلر دیمشلردر وبو هیئت جدیده یه
قائل ومائل اولانلر سماواتك مواد نك حجم وصلابتی سلب ایدوب طبایع افلاك مایعه ولینه
وخرق والتیام قبول ایدر اجرامدر دیمشلردر وبو مذهب جدیده کوره عدد سموات اوچه
منحصر بولنمشدر اولکی سما جمیع سیارات وعناصردن عبارت اولان هیئت مذکوره دره
وایکنجی سما بزه ظاهر اولوب مشاهده ایلدیکمز فلك ثوابتدر واوچنجی سما فلك ثوابتك تحتی
مسافه سی هر نه قدر واسع ایسه ماوراسنده فلکمز بوری محیط بر فلك عظیم اثنا فی محل
وبایان اولمسی تحقیق ویقین اولنوب اهل سعادت ایچون آرامگاه تعیین قلنمشدر وبو هیئت جدیده
هیئت قدیمه یه مطابق جمیع قواعد واحکامی استحکام بولوب تشیوزیلدك بوآنك کلجیه دك مقبول متاخرین
بولنمشدر اما بزوم مراد ومقصودمز اولان معرفت صانعه وسیله بولنان علم انسانك آیینه وضع اولنان
عالم کبیدر بو جمله بو جهتدن دخی سیران ایچون بو مقدارجه تحریر وبیان ایله اکتفا قلنوب سعادتنامه
دخی بدایع صنایعی تفکر وتذکره هادی وبادی اولمق ایچون اون الکی رباعی تحریر یله بو
فصل ختم اولنوب اشکال موعوده یه سحر اولنمق مناسب کورلمشدر

رباعیات

خلق ایلدك ای خدا بو عبرتگاهی
الهی ارنا الاشیاء کما هی
چون عالمده در حکیم صنعی شامل
تأثیر ایدر امتزاج ایله بو ارکان
حقی بو جهان کتاب حکمت
فهم ایت کلماتنی که چوق عبرت
طوبی اکا کیم او فهم ایله اشیانی
امواجی قویوب کندی یکچه دریا
بر بحر نه اکسلور نه ارتار اصلا
فالماز ایکی آن بر یرده فصلا
امواج ایله بویله بولدی دریا
بول موت ارادیه حیات جانی
آه صوم ایله باغلسم دهانی هانی
جان بولسم او جانی هانی هانی
جان کورسم او معنی جهانی هانی
احکام مراتبی قویوب دور اولدم
هپ واقعی بر یکجه شادان اولدم
هر مرتبه ده مطیع فرمان اولدم
چون ذوق شهوده ایردم آگاه اولدم
توحید وجود ایله طولو تحقیقم
بن وحدت عالی که عرض حقدر

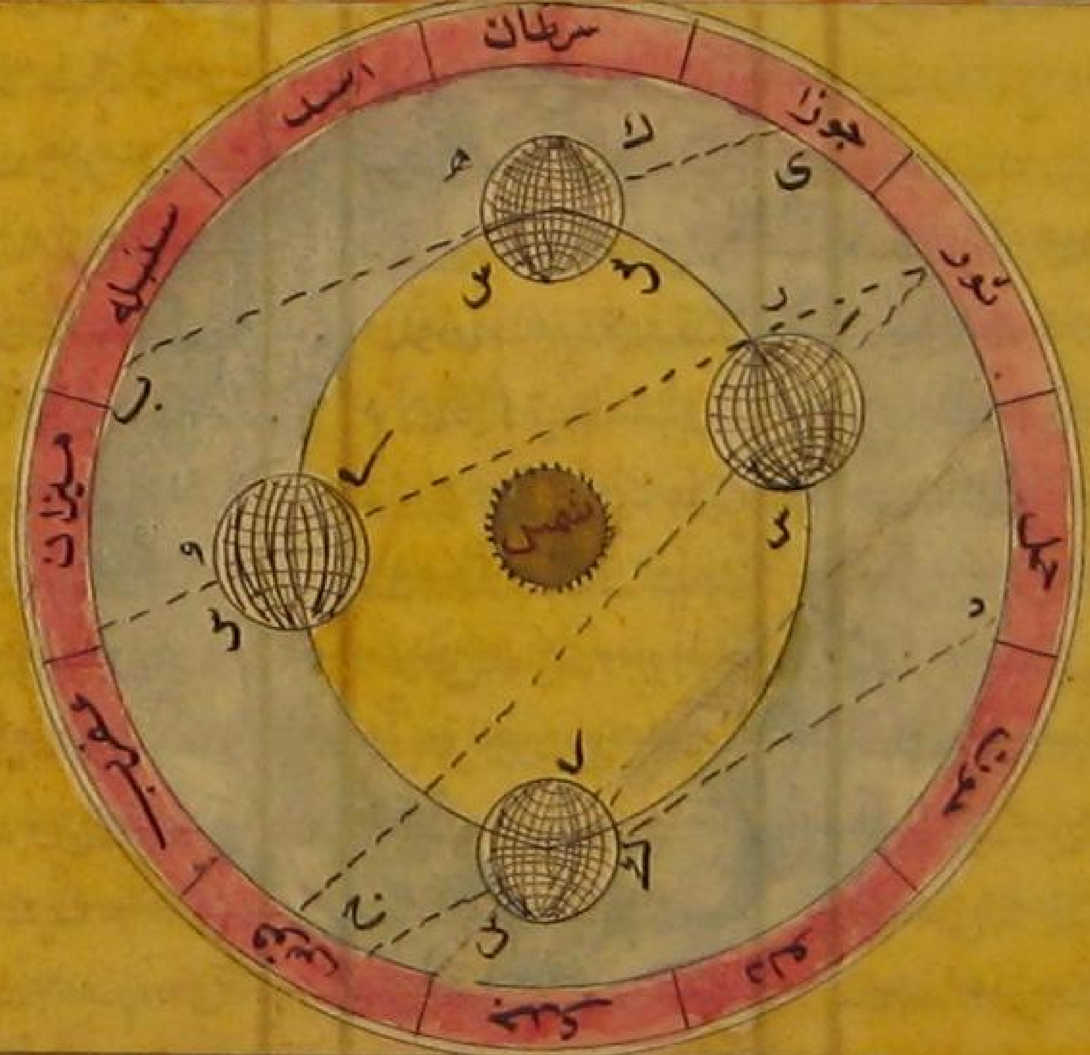
افلاك وعناصر وبو شمس ومهی
افلاك وعناصر وموالید دی
بر هیئت عالمی تفکر خوش قیل
دوران طبع مخالف اولسه نوعی ای
افلاك وعناصری حروف قدرت
بولان کلماتنی دنه معنایی
نه کوردك ایتسه یاد ایله مولای
باقی بو کلمات اولان اشیایه
امواجی کلور کیدر او بحر وصلا
حقی حق ایچون ویرا هلنه دنیا
بوغ اگله بو ماسوای بول مولا
سونوا قبل ان تموتوا آنی طانی
عقل وقته نسخه جهانی هانی
آه صمت ایله باغلسم دهانی هانی
عشق ایله بولایدم آنی هانی هانی
چون حال ایله وحدت وجودی بولدم
احکام مراتبنده نادان اولدم
توحید وجوده چونکه همراه اولدم
هر مرتبه سنده خوش مع الله اولدم
هر رتبه ده چون وجود یکحکم دگر
اول شکر غیور در بو سر معلقدر
حفظ ایله لی حفظ ایت غم مطلقدر

قرآنده دیدك فثم وجه الله
اجسام وطبایع وصور رهبر
افلاك ایله دور ایدر کواکب هر آن
معدنله نبات اولور وحیوان انسان
ترکیب موالدی کلام عزت
هیچ اولماز او حرف کبیر وفور غوغا
حقی دل کل قیلمه هوس دنیایه
خوش بو کلماتی اکله طال معنایه
عالم کرا ومجلد کبیدر مثلا
ادنای اولنوت سورسن اول اعلای
حقی آنی ایسته بل جهانی فانی
دنیاسنی ترك ایتمدن سن ایلر اك
دل بلسم او معنی هانی هانی
دل سویلسه دیکلسم نهانی هانی
بر بلدم ایکی جهانی مغرور اولدم
بس حفظ مراتب ایله مسرور اولدم
چون بلدم یکی کوریجه حیران اولدم
احکام مراتبنده کمراه اولدم
نتیجه یقین وصف ایلم صدیقم
بس حفظ مراتب ایتسم زندیقم
اسرار جهانی سویلیان احمقدر

هذا صورت الهيئة الجديده اشكال الافلاك على رأى المتأخرين

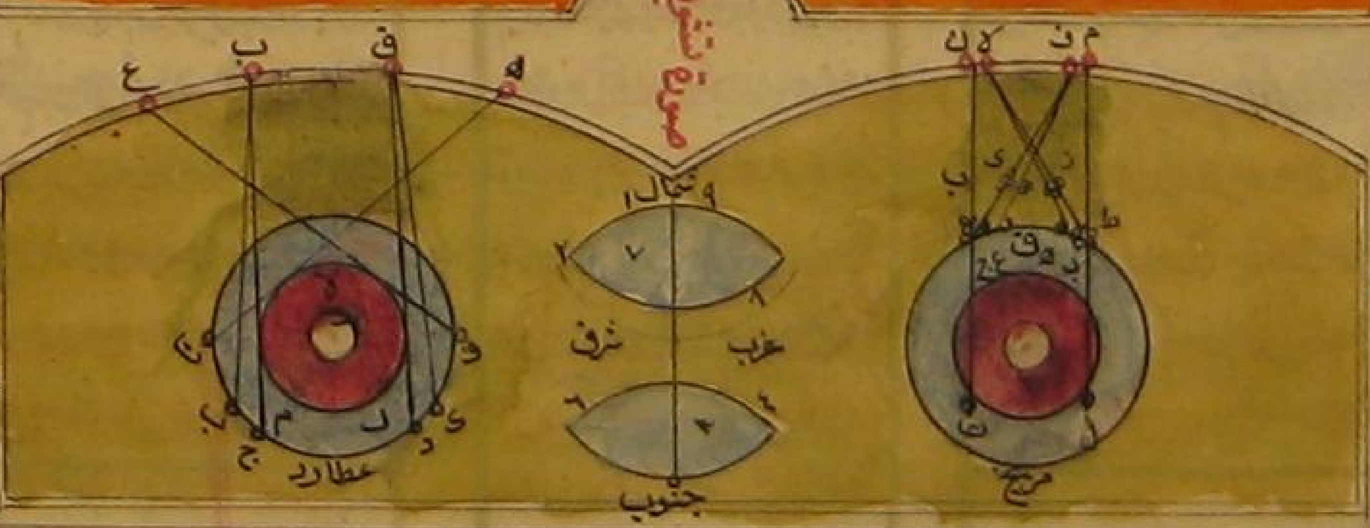

صورت تعاكس الفصول على راى المتأخرين

صورة اقامت واستقامت ورجعت ثلاثة علويه على راى المتأخرين

صورة اقامت واستقامت ورجعت وسفليين على راى المتأخرين

فصل عاشر

كيفيت تكون كائنات مركبانى يعنى اجسام مركبات تامه اولان مواليد ثلاثه يعنى كه معدن ونبات وحيوانك جمله سنى بيدى نوع ايله بيان وعيانده نوع اول طبيعيانك بولنان جميع كائنات مركباتك اصول وموادينى ومركباتا متبدك اجناس وانواعنى اجمالا بلدر اى عزيز معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه عالم كون وفساد ايجنده معادنك اولان كائنات جوسما ومواليد ثلاثه بالجمله آباء علويه نك امهات سفليه ده بولنان تأثيراتى نتيجه لرى يعنى درونك فلك قمرده وجوده كلن اجسام مركباتك تامه سى وغير تامه سى بالجمله كواكب سبعه سياره نك عناصر اربعه ده اولان تأثيراتندن حاصلدر وسبعه سياره ايسه ليل ونهار امر حقه مطيع ومسخردر وجمله انك جود وقوتيله متحرك ومؤثردر نتكيم نظم كريمنده بيورمشدر والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمين بيت جون بيلدى اردن مدام حاملدر چهارزن ❁ طفل مواليدهم طوغه ده دردمبدم ❁ ودخى عناصر اربعه كه نار وباد وآب وخاكدر بو دوردنك برى بريله امتزاج وازدواجندن حاصل اولان اجسام مركبه ناقصه نك يعنى مواليد ثلاثه نك مرفوعاتنده اولكى جنس معدندركه انواع احجار آندندر واكنجيسى نباتدركه انواع اشجار هم آندندر واوچنجيسى جنس حيواندركه بونوع انسان دخى آندندر وعناصر اربعه ابتدا ادخنه وبخارات وعصارات استحاله وتبدل ايدر اما ادخنه لطائف ارضدركه تسخين شمس ايله هوايه صعود ايدوب آنكله مختلط اولور واما بخارات لطائف مياه دن بخار وانهاردركه بونه تسخين شمس ايله هوايه جقوب آنكله ممتزج اولور وبخار ودخاندن مركبات غير تامه تكون ايدركه بالاده بيان اولنان كائنات جوسمادر واما عصارات مياه تلوج وامطاردركه باطن ارضه منجذب اولدقده آنده اجزاى ارضيه ايله مختلط اولمسيله غليظ اولور بعده عمق ارضه سرايت ايدن حرارت شمس اول عصارات غليظه يى مخرا طبخ ايدر ماده معدن ونبات وحيوان ايدركه بو انواع مولود آنجق برى برينه ترتيب عجيب ايله متصل اولوب نظام لطيف ايله صورت بولمشدر تعالى صانعها عما يقول الظالمون پس بو كائناتك ابتداى مراتبى تراب [illegible] نفس طاهره دركه غايت لطيفدر زيرا كه معادنك اولى تراب وماء واخرى نباته متصلدر ونباتك اولى معدنه واخرى حيوانه متصلدر وحيوانك اولى نباته واخرى انسانه متصلدر ونفوس انسانيه نك دخى اولى حيوانه واخرى نفوس ملكيه طاهره يه متصلدر وكمالى آنده حاصلدر

نظم

بو كائنات جهانى هب تبديل ايلر اميد سمادن ارضه دك وذره لردن تا خورشيد ❁ جهان كون وفساد ايجره جمله رغبت ايله ❁ كمالنى طلب ايلر مريد جاويد ❁ كمال خاك ونبات وكمالى حيواندر ❁ كمال حيوان انسانده اولدى اصل نويد ❁ كمال آدم اولور هم وصال عشق جميل ❁ كه اولدر اصل مرادات وغايت هر اميد ❁ جو بحر موج اولور آندن بخار وغيم ومطر ❁ مطر كه سيل اولور اصلنه بولور قريب وبعيد ❁ جو عشق سيرى ايكى انتهايى دورايدر دائم ❁ هر آنده كون وفساد اولدى بنفسه خلق جديد ❁ اوكيم جهانى بو حكمتله سير ايدر حقى ❁ اول اهل دلدر او واسع دل اولدى عرش مجيد ❁

نوع ثانى

مواليد ثلاثه نك اولى اولان معدنياتك احوالنى تفصيلا وانواعنى اجمالا بلدر اى عزيز معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه مواليد ثلاثه نك ابتداسى بولنان معدنياتك جمله سى درون ارضده محتبس اولان ابخره وادخنه دن تولد ايدن اجسامدركه كم وكيفده مختلف بولنان انواع اختلاطات اوزره مختلط اولمشدر اكر تركيبى قوى اولوب چكوج قبول ايدرسه اجسام سبعه مشهوره دركه ذهب وفضه ونحاس ورصاص وحديد وسرب وتوجدر واكر تركيبى قوى اولوب چكوج قبول ايتمزسه انواع احجاردركه الماس ولعل وياقوت وزمرد وزبرجد وشبه وپيروزه كبيدر واكر بخار دخان اوزره غالب اولورسه يشم ومرمر وبلور وزيبق وساير شفاف اولان جواهر تولد ايدر واكر دخان بخار اوزره غالب اولورسه ملح وزاج وكبريت ونشادر وشب كبى احجار تولد ايدر وبعض احجار رطوبتله منحل اولور اجسام ملحيه كبى وبعضيسى نار ايله منحل اولور زجاج وكبريت كبى واكر تركيبى لين ايسه جيوه اولور واصول جميع معادن بر مقدار ارض ايچنده تكون وتمكن ايلدكده آندن فروع ظهور ايله [illegible] دخول ونزول ايدوب كتمكده در نتكيم اصول جميع نباتات واشجار تحت الارض تكون وتمكن ايلدكده آندن فروع واغصانى ظهور زمانيله هوايه صعود ايتمكده در

اما اجسام سبعهٔ مذکوره نك تولدی آنجق جیوه ایله کبریتك کم وکیفده اختلاف واختلاطلرندن حاصل اولور واما
جیوه نك تولدی اول اجزای مائیه دندر کم اجزای لطیفهٔ ارضیه مختلط اولوب حرارت شدیده یه مقارن اولمامشدر
واما کبریت حرارت شدیده یه مصاحب اولان اجزای مائیه وارضیه دن تولد ایتمشدر کم حرارتدن دهن کبی
اولمشدر واما اجسام صلبهٔ شفافه نك تولدی اول زلال صولردندر کم معادنده حجارهٔ صلبه ایچنده نیچه بیل بیل طوروب
مکث ایله صفا بولوب معدنی حرارتندن تحجر ایتمشدر واما اجسام غیر شفافه نك تولدی اول طینلردندر کم صویله ممتزج اولوب
حرارت شمس کمالی نیچه بیك سنه تأثیر ایتمشدر واما رطوبتلر متخلل اولان اجسامك تولدی ارضك اجزای یابسهٔ محترقه
سنك اختلاط شدیدندن حاصل اولور واما اجسام دهنیه نك تولدی باطن ارضده تمکن ایدن رطوبتلردندر کم
حرارت معدنی ایله تلطف وتخلل ایدوب بقعه لر ترابنه مختلط اولدقده حرارت مذکوره انی تحریر طبخ ایتمکله دهن کبی
غلیظ اولمشدر پس آلتون معدنی جبال ایچنده وملایم طاشلی وقوملی یرلرده تولد ایدر وفضه ولخوانی باطن جبالده
وتراب لینده حادث اولور وملح معدنی اراضی سبخه ده وبقاع سالحه ده منعقد اولور وجص معدنی اراضی لینه ده
سبخه ده ظاهر اولور واسفیداج معدنی جص ایله مختلط اولان قوملی یرلرده منعقد اولور وزاجلر وشبلر معدنی قیراج وسرد
یرلرده وجوده کلور وبو قیاس اوزره هر معدنك بر تغییر مخصوص بولنمشدر کم انك تولدی اول بقعه نك خاصیتندن بلنمشدر وجمیع معادنی
کثرت افرادیله بیلراق نوعه منحصر قلنمشدر بر نوعی فلزات وبر نوعی احجار وبر نوعی اجساد دهنیه بولنمشدر

نوع ثالث

معدنیاتدن اجسام فلزاتك تکوناتی وطبایع واوصافی بیلنده ای عزیز معلوم اولسونکم اهل حکمت دیمشلردر که
انواع ثلثهٔ معادنك اولکی نوعی بولنان فلزاتکه اجسام سبعهٔ مشهورهٔ مذکوره در آنلرك جملهسی آنجق کبریت ایله زیبقدن
تکون ایدرلر اکر کبریت وزیبق صافی اولوب بری برینه تماما مختلط اولدیرسه وارض رطوبت مائی جذب ایدوب کبریت
اول زیبقك رطوبتن شرب ایلدیسه واول کبریتده قوت صباغی اولوب زیبق ایله مقدارده مناسبت بولدیسه
ومعدنی حرارتیله نیچه بیك بیل مدتنده تحریر طبخ اولدیسه اول منعقد اولوب ذهب اصفر اولور واکر کبریت
وزیبق صافی اولوب نا تمام اختلاط قلدیسه ومقدارلری مناسب طلوب زمان طویلده تحریر طبخ اولدیسه
وکبریت ابیض اولوب رطوبتی قالدیسه اول منعقد اولوب فضهٔ بیضا اولور واکر منطبخ اولمازدن مقدم آکا
برد اصابت ایدرسه منعقد اولوب نوح اولور واکر زیبق صافی وکبریت ردی اولوب محترق اولدیسه نحاس تولد
ایدر واکر صو ماده سی غالب اولوب حرارت معتدله یه مصادف اولدیسه حدید اولور واکر کبریت ردی محترق اولمادیسه
رصاص متولد اولور واکر کبریت وزیبق ایکیسی دخی ردی اولورسه اسرب حاصل اولور پس فلزات مذکوره یه عارض
اولان اختلاف انواع کبریت ایله زیبقك یا کمیتلرندن ویا کیفیتلرندن حاصل اولدیغی تجربه ایله بلنمشدر اما سایر فلزات بولنان
ذهبك طبیعتی حار ولین ولطیفدر ونار ایله محترق اولماز اجزاء مائیه سی اجزاء ترابیه سنه شدت اختلاطندن تفریقنه
نار بیله قادر اولماز وتراب ایچنده بیل بیل قالسه چوریمز ویا سالانمز ولونی اصفر وبراقدر وطعمی حلو ورایحه سی خوشدر
وجسمی پاکدر وسخی اولماز ووزنی ثقیلدر وکثیر جمالدر وفیدی جلیلدر پس حرارت طبعی وصفرت لونی ناری اولدیغندندر
ولینتی دهنی غالب بولندیغندندر وبراق اولدیغی صویی صافی اولدیغندندر وحلاوت طعمی وطیب رایحه سی کبریتی صافی اولدیغندندر
ولطافت ونظافتی زیبقی صافی وپاك اولدیغندندر وثقلت وزنی خاکی اولدیغندندر وجمال وقدری نفس طبیعی آکا بر تو
صالدیغندندر وبو ذهب اصفر بر نقد رواندر وسرمایهٔ دو جهاندر واعز اثمان اشیادر واشرف نعم خدادر
زیرا کم ذهب اصفر دین ودنیانك قوامیدر وخلق عالمك نظامیدر وهر اقلیمده رواج بولمشدر وهر کس آکا محتاج
اولمشدر ورجال دنیایه قوت وعزتدر ونسای دنیایه زینت ولذتدر نتکم دیمشلردر رباعی ای زر
توبی آنکه جامع اللذاتی محبوب جهانیان بهر اوقاتی بی شبهه خدا نه ولیکن بخدا ستار عیوب وقاضی
حاجاتی واما فضهٔ بیضا اول زر محبوبه اقرب اغلب بولنمشدر کم معدننده ماده سی اولان کبریت
ابیض اولوب اجزاسی اختلاطی نا تمام قلسه اول ذهب اصفر اولوردی پس بو فضه ناردائم ایله محترق اولور
وتراب ایچنده طول زمان ایله چورر وبیاض نسنه یی سیم سیاه ایدر زیرا کم وسخی اولمغارنده کیدر واکا زیبق

مقارن اولدیسه چکوج قبول ایتمیوب متکسر اولور وکبریت اصابت ایلدکده فضهٔ بیضا ایکن سیم سیاه اولور
واما نحاس فضه یه قریبدر همان حمرت لونی وکثرت وسخی ویبس طبیعتی وخبث طعم ورایحه سیدر آنك
حمرت لونی افراط حرارت کبریتیه دندر وکثرت وسخیله یبس طبیعتی غلظت مائیه سنندندر پس آنی تبییض وتلیین
ایتمکه قادر اولان کسه هر حاجتنه ظفر بولمشدر واما حدیدك سوادی افراط حرارتدن بلنمشدر وغلظت
سائره دن زیاده مائی بولنمشدر واما رصاص ابیض فضه جنسندندر لکن بطن مادرده جنین
آفت ایریشوب ضایع اولدیغی کبی بطن ارضده فضه یه اوج آفت ایرشدکده رصاص منقلب اولور واما
ثلاثه ماده متغلبه ورایحه خبیثه ورخاوتدر واما اسرب رصاصك ردی صنفیدر وتولد وفسادی آنك کبیدر
واما نوحك طبیعتی حکمتنده ابرد وایبسدر ورایحه سی دخی اخبثدر پس تفکر صنع باری ایچون بیان احوال فلزاتك بو مقدار

نوع رابع

معدنیاتدن اجسام احجارك تکونی وتلوناتن اجمالا بیلدرمه ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردر کم
جمیع احجار شفافه میاه امطاردن درون ارضده محتبس اولان رطوبتلردن تکون وتولد ایدرلر وکچار
غیر شفافه تأثیر حرارت شمس ایله اولان امتزاج ماء وطین لزجدن تکون ایدرلر اما احجار شفافه نك تکون
وتلوناتی میاه امطار ورطوبات زمین واحجار معادن ومغارات ایچنده محتبس اولوب معادن ایله مختلط اولوب
نیچه بیك بیل آنده قالمغله زیاده صفا وصقالت وغلظت کسب ایدوب آنلردن اول احجار صلبه منعقد اولور کم ماء
ونار ایله متأثر ومتکسر اولمازلر ومعتبر جواهر اولوب یرده قالمازلر واختلاف الوانی انوار سیاره ایله وجود بولمشدر کم
هر کوکب جواهرك نیچه انواعنه دلالت ایدوب شعاعی اول جبال ورزینه صالوب اول معادنه بیله مستولی اولمشدر
زیرا کم سواد زحلك وخضرت مشتریك وحمرت مریخك وصفرت شمسك وزرقت زهره نك وتلون عطاردك وبیاض
قمرك شعاعی تأثیرندن کلمشدر وانواع جواهر خواص نوادر ایله فنی چوق بولنمشدر وجملهنك سلطانی وقیمتده کرانی
جوهر الماسدر کم جمیع معدنیاتك اشد واصلب واقوامعاینه قلنمشدر وجمله جواهردن اعز واعلا واصفا
خلق اولنمشدر وجمله یه غالب ومؤثر ایکن فقط قورشون ایله مغلوب ومؤثر اولمسی غیرت حقله بلنمشدر واکا نقیض
جوهر زمرددر کم آکا نظر ایدنك کوزی نور وکوکلی سرور بولور وشعاعندن ییلان کور اولوب حاملندن دور
اولور وجوهر زمردك منافع وخواصی فنی چوقدر لکن بو محله قصر اولنمشدر واما احجار غیر شفافه نك تولدی
وجه مشروح اوزره مرور زمان ایله حرارت شمسك تأثیرندن ممتزج اولان ماء وطین لزجدندر کم اول طین تحجر
ایدوب قالمشدر نتکیم نارك تأثیرندن سوت برك یوغورد اولمشدر وتکون احجار اختلاف بقاع ایله مختلف اولور
اکر بقاع ترابیه وطین حاره ده بولندیسه حجر مطلق منعقد اولور واکر بقاع سبخه ده اولورسه آندن ملح وبوره
وشب تولد ایلر واکر قیراج یرلرده بولندیسه اول طین لزجدن احمر واصفر واخضر حجرلر تکون ایدر پس هر
موضعك بر بشقه خاصیتی واردر کم آنلری خلق ایدن خلاقه عالم بلور وکاه اولور کم حجر صوده منعقد اولور
وآنك سببی اول صویك یا اول موضعك خاصیتندندر وکاه اولور که هوایه صعود ایدن اجزاء دخانیه ناره
حرارتی اصابت برد ایله منطفی اولوب هواده حجر منعقد اولوب هبوط ایدر کم طاش یاغدی دیرلر وکاه اولور کم
صاعقه ایله حجر یا حدید ویا نحاس واقع اولور ایمدی انواع ثلثهٔ معادنك ثانیسی اولان احجاره
مقدار جه بیان اوزرینه اقتصار اولنمشدر اما نوع ثالثی بولنان اجسام دهنیه بولندیغی قیاس ایله بالکلیه طی
اولنمشدر زیرا کم اصناف معادن اعتدال مزاج عناصردن بعید اولمغله بغایت کثیف بولنمشدر وجنس نبات اعتدال مزاجه
اقرب اولدیغندن انواعی آندن قلیل بولنمشدر وجنس حیوان اعتدال مزاجه نباتاتدن اقرب اولدیغیچون انواعی
آندن اقل اولوب اون سکز بیك نوع بولنوب هر نوعی بر عالم تسمیه قلنمشدر وبر نوعی دخی عالم انسان بلنمشدر وبو نوع
انسان کمال اعتدال مزاج اوزره بولندیغندن افرادی جملهدن اقل اولوب اعز ونادر بولنمشدر پس تفکر صنع خالق ایچون
احوال معادنی بو مقدار بیان ایله اکتفا قلنمشدر زیرا که قدرت باری بلا نهایه بلنمشدر

نوع خامس

مواليد ثلاثه نك ثانيسي اولان نباتات احوالني بيلدك اي عزيز معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه
مواليد ثلاثه نك ايكنجيسي نباتدر وآنك برشعورسز قوتي واردر يعني جنس نباتك بر طبيعتي واردركه آندن
حركات مختلفه والات مختلفه واسطه سيله حركات مختلفه صادر اولور واول قوته نفس نباتيه ديرلركه اول جسم طبيعينك
تحقق تولد وتزايد وتغذي جهتندن كمال اولدر ونفس نباتيه نك قوت غاذيه سي واردركه شخصك بقاسي آنكله حاصلدر
وبو اول قوتدركه صيكي اولان جسم آخري كندي بولندي يعني جسمك مزاج وقوام ولون وجوهري مشاكلنه تبديل ايدوب
حرارت غريزيه ايله جسمندن تحلل ايدن نقصانه بدل كه اول مشاكلي ملاصق ايدر وآنك قوت ناميه سي يعني منميه سي
واردركه شخصك كمالي آنكله حاصلدر وبو اول قوتدركه اولديني جسمي طول وعرض وعمق اقطارنده زياده ايدر تا اول جسم
اقتضاي طبيعتنجه نشو وكمالنه بالغ اولنجيه دك كيدر وآنك قوت مولده سي واردركه بقاي نوعي آنكله حاصلدر
وبو اول قوتدركه كندي جسمندن بر جزو آلوب كندي مثلي وجود بولمق ايچون مبدا وماده ايدر واكا تخم نبات اطلاق اولنور
چونكه قوت غاذيه غذايي جذب ايدر بعده مسك ايدر بعده هضم ايدر بعده فضله سني دفع ايدر پس آنك دورت خادمي
واردركه بري قوت جاذبه وبري قوت ماسكه وبري قوت هاضمه وبري قوت دافعه در اما قوت ناميه نباتك
كمال نشوي بولديغي اول فعلندن توقف ايدر واما قوت غاذيه عاجز اولنجيه دك عملندن باقيدر عاجز اولديغي
نبات موت ايدوب يابس اولور وجميع انواع نباتات ارضك بر مقدار عفونتيله تكون وتمكن ايلدكده تدريج ايله هوايه
صعود ايدر اما جميع انواع واصناف نباتك حد وحسابني انجق آنلرك خالقي بيلور واما اطبايه لازم اولان سبزوات وفوا
جميع اوصافيله السنه ناسده مشهور اولديغي جنس نباتك انواع واصنافك اسما وخواصني تعداد ايلسم تطويل
اولنمغين توحيد خالقنه ومعرفت صانعنه باعث اولمق ايچون كتر وساهلني بو مقدارجه بيان ايله اكتفا قلنمشدر تا كيم
انواع نباتاته عبرتله نظر ايچون ديلمشدر **نظم** هر گياهي كه از زمين رويد وحده لا شريك له كويد
فرد برك درختان سبز در نظر هوشيار هر ورقي دفتريست معرفت كردكار

نوع سادس

مواليد ثلاثه نك ثالثي اولان حيوانات احوالني اجمالا بيلدكدن اي عزيز معلوم اولسونكه اهل حكمت ديمشلردركه
مواليد ثلاثه نك اوچنجيسي جنس حيواندركه اونك مخصوص نفس حيوانيه در واو نفس غيرندن ممتاز اولان جسم طبيعينك
كمال اولدر وحركت ارادية ايله متحرك كدر ونفس حيوانيه ايچون مخصوص اولان اثرلردن همان ايكي قوتي واردركه
بري قوت مدركه وبري قوت محركه در اما قوت مدركه سي يا ظاهرده اولور ويا باطنده اولور اما ظاهرده اولان
بش قوتدركه سمع وبصر وشم وذوق ولمسدر اما سمع بر قوتدركه صماخك سطح مقعرنده مفروش اولان عصبده وضع
اولنمشدر وعصب مذكوره ده طبل كبي هوا محتبس بولنمشدر اكر شدتلي قرعدن ويا قوتلي قلعدن حاصل اولان صوتك كيفيتيله
متكيف اولان هوا تموج ايتمكله قريب اولورسه اول عصبه واصل اولدقده آني قرع ايدركه آنده مودوع اولان قوت سامعه اول
صوتي ادراك ايدر واما بصر بر قوتدركه دماغك مقدمندن بتوب بري برينه تقاربله تلاقي وتقاطع ايدوب آندن تباعد ايله
عينين شحمه لرينه واصل اولان ايكي مجوف عصبك مزبور ملتقاسنده وضع اولنمشدر واكا مجمع النورين دخي
ديرلر واما شم بر قوتدركه مقدم دماغده نابت اولان ممه حلمه لري كبي ايكي زائده ايچره مودوعدر واما ذوق بر
قوتدركه جرم لسان اوزرينه مفروش اولان عصب مجوفده موضوعدر وآنك ادراكي اول رطوبت لعابيه نك توسطيله
اكادي الطعومدن اجزاء لطيفه مختلط اولوب آنك جرم لسانه غرق اولدقده كيفيت ذي الطعمي حس ايدر واما لمس بر قوتدركه
جسم حيوانك اكثرينه مخالط اولان عصبلرده وضع اولنمشدر واما باطن حيوانده اولان قوتلر دخي بشدر كه
حس مشترك وخيال وواهمه وحافظه ومتصرفه در اما حس مشترك بر قوتدركه دماغده اولان
تجاويف ثلاثه نك اولكي تجويفنك مقدمنده مرتبدر وحواس ظاهره مذكوره ده منطبق اولان صورتلرك
جمله سني حس مشترك قبول ايدوب قواي باطنه يه باقيه توزيع ايدر واما خيال بر قوتدركه دماغك اولكي
تجويفنك موخرنده موضوعدر وجميع صور محسوساتي حس مشتركدن آلوب صور مذكوره نك
غيبتندن صكره جمله سني حفظ وتصوير وتمثيل ايدر وبو خيال خزانه حس مشتركدر واما واهمه

بر قوتدر

بر قوتدركه دماغده اولان تجويف اوسطك موخرنده موضوعدر وقوت محسوساتده موجود
اولوب حواس ظاهره ايله ادراك اولنميان معاني جزئيه يي ادراك ايدر نته كيم شاتك قوت
واهمه سي حكم ايدركه ذئب مهروب عنه در وولدي معطوف عليه در واما حافظه بر قوتدركه
دماغك تجويف آخرينك مقدمنده موضوعدر وقوه وهميه نك معاني جزئيه غير محسوسه دن ادراك ايلدكلرين
حفظ ايدر وبو حافظه خزانه واهمه در واما متصرفه بر قوتدركه دماغك تجويف اوسطنك
مقدمنده موضوعدر وبو قوتك شاني خيال وحافظه ده اولان صور ومعانينك
بعضيسن بعضيسنه تركيب ايدوب بعضيسن بعضيسندن فصل ايتمكدر اكر بو قوت
متصرفه يي عقل كندي مدركاتنده استعمال ايدرسه بوكا متفكره ديرلر واكر بوني قوت
واهمه كندي محسوساتنده استعمال ايدرسه بوكا متخيله ديرلر واما نفس حيوانيه نك قوت
محركه سي ايكي قسمدركه بري قوت باعثه وبري قوت فاعله در واما باعثه كه شوقيه دخي
ديرلر اول بر قوتدركه حس خيالده بر صورت مطلوبه يا منفوره مرتسم اولسه قوت فاعله يي تحريكه
اعضايه سوق ايدر اكر باعثه فاعله يي حصول لذات ايچون اولان اشياء متخيله نافعه يي ويا ظنيه يي طلب ايچون
تحريكه سوق ايدرسه اكا قوت شهوانيه ديرلر واكر باعثه فاعله يي طلب غلبه ايچون تخيل اولنان اشياء مضره يي
ويا مفسده يي دفع ايده جك تحريكه سوق ايدرسه اكا قوت غضبيه ديرلر واما فاعله بر قوتدركه اعضاده عصب ورباط
ولحم وعشادن تركيب اولنان عضلاتي قبض وبسط ايله تحريك اعضا ايچون مهيادر فسبحان الصانع الحكيم

نوع سابع

جنس حيوانك اشرف انواعي واحسن اصنافي نوع انسان افرادي اولان انسانك ماهيتني اجمالا بيلدكدن اي عزيز معلوم اولسونكه
اهل حكمت ديمشلردركه جنس حيوانك احسن انواعي بو نوع انساندركه اشرف موجودات ونتيجه كائنات ونفس
ناطقه يه مخصوص ومرآت اولدر اما نفس ناطقه بر جوهردركه كندي حد ذاتنده ماده دن مجرددر لكن افعالنده
ماده يه مقارندر وامور كليه يي وجزئيات مجرده يي ادراك ايدوب افعال فكريه ايلمك جهتندن واسطه
والتي اولان جسم طبيعينك كمال اولدر وبو نفس ناطقه نك بر قوت عاقله سي واردركه آنكله امور تصوريه و
تصديقيه يي ادراك ايدر وبو قوته عقل نظري وقوت نظريه ديرلر ونفس ناطقه نك بر قوت عامله سي
دخي واردركه آنكله بدن انساني افعال جزئيه دن بر كار خصوص اولان رأي واعتقاد اقتضاسي اوزره
تحريك ايدر وبو نفس ناطقه نك قوت عاقله سي اعتباريله دورت مرتبه سي واردر اما اولكي مرتبه سي جميع معقولاتدن
خالي اولوب طفل مستعد كتابت اولديغي كبي معقولاتك جمله سنه مستعد اولماسيدر وبو مرتبه ده اكا عقل هيولاني
ديرلر واما ايكنجي مرتبه سي اكا معقولات بديهيه حاصل اولوب بديهياتدن نظرياته انتقاليدر وبونده
اكا عقل بالملكه ديرلر وبو عقل ايله لطيف اولسه كه اكا جميع نظريات حدس ايله حاصل اولوب فكره
حاجتي قالمسه بوكا قوت قدسيه ديرلر واما اوچنجي مرتبه سي اكا معقولات نظريه مطالعه سز
حاصل اولوب عندنده بر حيثيتله مخزون اولمقدركه مراد ايلدكده كسب جديده احتياجسز جمله سن حاضر ايتمسيدر
وبونده نفسه عقل بالفعل ديرلر واما دوردنجي مرتبه سي معقولات مكتسبه يي مطالعه ايتمسيدر وبو
مرتبه ده نفس ناطقه يه عقل مطلق ديرلر واما حيوانك جميع انواع واجناسن وطبايع واشكالن
واوصاف واحوالن آنجق آنلري خلق ايدن باري تعالي حضرتلري بيلور وبعض كتبده مسطور والسنه ده
مشهور اولان بودركه جنس حيوان اون سكز بيك نوعدركه هر نوعي بر صنف عالمدر پس مجموعي اون سكز
بيك عالمدر بو اون سكز بيك عالمي ايجاد وخلق ايدوب حد وحسابه كلميان اصناف وافرادني ديمه محيي ومربي
ومميت اولان حي وقيومك قدرت وعظمتني تفكر وتذكره هادي وباعث اولمغه احوال عالم كبيري ودرونده بولنان
عالم صغيري بو مقدار بيان ايله اكتفا اولنوب حقايق اسرار نامتناهي كائنات وصنايع بدايع يزداني بولنان عالم جسمانيه
بحر بي پايان حكمت ربانيه بونده زياده توغل اولنميوب مرآت كائنات اولان فن اول بو محلده ختم اولنمشدر زيرا كم فتنه

وظروف آدم بونلر افلاک وعناصر عالمدن کچیلوب طفیل وتوابع وخدام انسان اولان معدن نبات
ونبات وحیوانه کوچیلوب اعیان جهانک لب لبابی وسلطانلرینک درکاه وبابی اولان جسم
وجان انسانک تشریح وتسریحی فننده عزم دخول اولنمشدر چونکه مطلب علی ومقصد اقصی حضور حضرت
مولی بولنمشدر پس خلاف عالمدن غفلت ایدوب احوال عالم ایله مشغول اولمق همان حضورهما بونده بولنان
قول سلطاندن یوز دوندروب نفوس شرسیز ایله قالمق نشانی بلنمشدر نته کیم بو بیتان ایله اکا اشارت اولنمشدر

بیت

خانه‌نک لازم اولان صاحبیدر — بلمیان خانه سنک طالبیدر

فرد

تاکی بو جهان هیئتنه اولمی حیران — افلاک دل وجانده کل ایت عالمی سیران

نظم

نظر ایله بو دور افلاکه — دائره اولدی نقطهٔ خاکه
دائره ایچره عالم امکان — عالم ایچره بهایم وانسان
اولدی انسان ایچنده عرش عظیم — کعبة الله یعنی قلب سلیم
قلب ایچنده تخت سبحان — احسن الخالقین وعالی شان
آنک ایله وجوده کلدی جهان — بحر ایله صانکه موج بی پایان
قطره‌دن آدمی قیلوب پیدا — آنی بحر علوم ایدر تحضا

نظم

قنده در جهل ایله ظلمت نفس شعا نکده‌در — قنده در علم ایله حکمت بل آنی جانکده‌در
ظاهرا احکام افلاکک اکر محکومی سن — باطنا آی کون فلکلر جمله فرمانکده‌در
صورتا بو حرص عالمده سن بردانه‌سن — معنی بو زمانده کیم وار جمله خرمانکده‌در
صیقل اور مرآت قلبه طفره بر بقاغی قو — سن سکا باق جمله عالم خلقی دیوانکده‌در
وجه حقه آینه سن اوزوک بر خوش کوزت — من عرف سرینده کیم معنی سنک کانکده‌در

یابس وحار اولان عنصر نارک حیزی دائره‌سیدر
حار ورطب اولان عنصر هوانک حیزی دائره‌سیدر
رطب وبارد اولان عنصر مانک حیزی دائره‌سیدر
بارد ویابس اولان عنصر خاکک حیزی دائره‌سیدر
اعتدال مزاج عناصردن بعید اولان معادنک دائره‌سیدر
اعتدال مزاج عناصره قریب اولان نباتاتک دائره‌سیدر
اعتدال مزاج عناصره اقرب اولان حیواناتک دائره‌سیدر
اعتدال مزاج عناصرده کاملتر بولنان انواع انسانک دائره‌سیدر
١
٢
٣
٤
٥
٦
٧

فن ثانی

فن ثانی

مرآت ابدان اولان علم تشریح وتسریح جسم وجانی وقوا وحواس نفس نبات وحیوانی وبدنه تعلق
روح انسانی وبعض احوال روح روانی ابواب خمسه ایله حکیمانه بیان وعیان ایدر **باب اول** فوائد علم
تشریح ابدانی ومبدا ومعاد جسم وجانی وطبایع اعضا وتولد اخلاط وترکب جسم انسانی و
اقسام واسما وخواص اعضای هویدا وپنهانی فصول ثلاثه ایله تفصیل ایدر **فصل اول** فواید علم تشریح ابدان
وبدنده بعض تصرفات روح حیوانی ومبدا ومعاد بدن انسانی وکیفیت نزول وعروج جسم وجانی
وتغیرات وبقای روح روانی ومادرکبی اولان تربیهٔ جهانی آلتی نوع ایله بیان ایدر **نوع اول** فواید علم
تشریحی اجمالا بیلدیرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل حکمت علم ترکیب ابدانه علم تشریح وتسریح اطلاق
ایتمشلردر واطوار واسرار ابدان وارواحه بیتمشلردر وامام همام شافعی رحمة الله علیه حضرتلری العلم علمان
علم الابدان ثم علم الادیان بیورمشلردر وعلم ابدانی اهم علوم والزم فنون اولدیغن ظهور مشدر پس تشریح
ابدان بر عزیز ولذیذ علم درکه نتیجهٔ حکمت محققین وسرمایهٔ اطبای مدققین وتنعم نفوس اهل یقین
ووسیلهٔ حصول دنیا ودین ومعرفت مولایه واسطه ومعیندر زیراکه علم تشریحی بلمیان خفیف طب وحکمتدن
ذاهل ومعرفت نفسدن غافل ومعرفت حقه وصلتدن عنیددر حال بوکیم اکثر ناس آنی بلمدیکی عیبن دردر واکر تحصیل
ایدن اولورسه ده طبده ماهر اولمق ایچون متأهل اولورلر والا معرفت الله ایچون آنی تحصیل ایدن متانت بولوب
معرفت نفسه وآندن معرفت حقه نائل اولورلر پس کیم علم تشریحی مطالعه ایدوب عجایب قدرت صانعی آنده مشاهده
ایدرسن سکا ایکی دورلو فائده حاصل اولور اولکی فائده بودرکه بو بیله بر مصنع ترکیبی سیر ایدوب بلورسن که
بونک کبی جمیع اشیانک امثالنی جامع اولان مختصر بنایی وشکل زیبایی اکمل نظام واحسن تقویم وانتظام
اوزره خلق ایدن خارق ذو الجلالک تصور عجز وقصور اولدیغنه الله پس آنک صانع حکیمک کمال قدرتن علم
الیقین بلورسن وایکنجی فائده بودرکه بو تجلیلری مفید ومدرک ومزین ترکیبی ایجاد ایدن بدیع بی مثالک
کمال علم ولطفنه احتمالنده پس آنک خالق وبارینک علیم وحکیم اولدیغن عین الیقین مطالعه ایدرسن واوچنجی
فائده بودرکه حق تعالینک سکا اولان انواع الطاف وعنایتلرین وکمال مرحمت وشفقتلرین ادراک ایدوب آنک ربک سنی
دمبدم تربیه قلدیغن حق الیقین مشاهده ایدرسن زیراکه باری تعالی ترکیب ابدانده حکمتلردن وفائده‌لردن ور بیشلردن
بر قصور وعیوب جمله سن تکمیل ایتمشدر ورب العالمین حضرتلرینک بو الطاف وکرمی ہمان انسانه مخصوص
دکلدر بلکه اون سکز بیک عالمه شاملدر حتی خیول وستور ووحوش وطیور وذباب وزنبور ومار ومور
حیات وبقاسنه ورزق ومعاشنه سبب ومدار اولان احوال واطوارنده هیچ بر قصور وعیوب جمله‌سی
کمال اوزره تصویر وتعدیل ایتمشدر نته کیم امام غزالی علیه رحمة الله تعالی لیس فی الامکان ابدع مما کان
بیوردی بو معانی ظهور مشدر پس علم تشریح ابدان مفتاح معرفت نفس انساندر ومعرفت نفس مفتاح معرفت
بر داندر اما معرفت نفس معرفت حقه نسبتله کنشدن ذره ودریادن قطره در واما بدن بر مرکبدر که
نفس انسانی آکا سوار اولمشدر معرفت الله مقصد اصلیدر پس بر کمسه کندی بدنن ونفسن ادراک ایتمز ایسه
معرفت رب العالمین دعواسن ایلسه اولکمسه اول بر مفلس بکزرکه کندیکی ما کول ومشروبی اولمیوب
فقرا یلدی عموما ضیافته دعوت ایدر وهر کمسه لازمدرکه ابتدا کندی نفسن بیلکله ربیسن بیلکه توجه قیلم

ناکیم محبته نائل ومحبوبه واصل وملاذی حاصل اوله زیراکه معرفت نفس معرفت حقی مقتضی اولدیغی کبی
معرفت حق دخی محبتی مقتضیدر مثلا بر خط ملیحی یا بر شعر فصیحی کوردک قایلنی ایدوب وکاتب وقائلنی بولوب کلامنی قبول الفاظی
دروند لذت آرزو ایدرسن اول دخی سکا دوست اولوب محبت وموافقت ایلر اللهم ارزقنا معرفة انفسنا ومعرفتک ومحبتک بالله

نوع ثانی

بدن انسانده اولان بعض غرایب صنایع یزدانی واوزرینه بعض تصرفات نفس حیوانی وخواص بعض اعضای بدنی
بلدیردی ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردر که انسانک رکن اعظمی قلبی ورکن اصغری قالبیدر که قلبک تسخیرکه
تدکیم بدن انسانی جهاندر کذلک قلب انسان ابدانک بیت الله اولان کوکل بیت رحماندر وعلم جهانک علم ابدانه
اعانه سی اولدیغی کبی علم ابدان دخی علم قلوبه معین ورهنمادر زیراکه خلقت بدنده اولان عجایب صنعتلر وغرایب
حکمتلر والوان زینتلر وانواع خدمتلر واردرکه حد وحصره کلمز بی شماردر وظاهر وباطنده اولان اعضانک
هر برنده نیجه فوائد مقرردر که خلقک اکثری آنلردن بی خبردر مثلا بدن انسانده نیجه یوز عدد عظام ونیجه
یوز عدد اعصاب ونیجه یوز عدد عروق ونیجه یوز عدد حرکات اختیاریه ووضع وترتیب وترکیب وقیمتلری وهر بری بر شکل
هیئتده وبر شقه صفتده وبر شقه خدمتده وبر شقه حرکتده بولنمشدر وهر بری بر مصلحت ایچون خلق
اولنمشدر وقریب مطلع اولورسک جمله سی اجمال اوزره قلمه آلنمشدر اما اکثر ناس بونلردن ذاهل وکیفیتلرندن
غافل بولنمشدر وناس آنجق بونی باور که کوز باقر والطونغ ایچون خلق اولنمشدر لکن کوزک اون طبقه سی
واول طبقه لرینده وفائده لری نه بیلمزلر واکر اول طبقه لرک بریندن خلل کلسه کوز کورمز قالور واول
خللدن کلور ونیچون کوز کورمز اولور بیلمزلر والده قاج عظم وقاج عصب وقاج عرق اولدیغن وهر بری
نه هیئتده نظام بولدیغن ونه طرز ایله حرکت قلدیغن بیلمزلر وزیرون بدنده اولان اعضای روحک اشکال و
وطبایعی نیجه در وهر برینک قوت وخدمتی نه در وقوای نفسک هر برینک صنعت ومنفعتی نه در بیلمزلر مثلا باطنده
یورک ومعده وکبد وطحال ومراره وریه وکلیه کبی اعضا وقوت جاذبه وماسکه وهاضمه ومیزه ودافعه
ومصوره ومنمیه ومولده کبی قوا بونلرک جمله سی بدنده خادم تعیین اولنمشدر وهر بری کندی خدمتنده قائم وهر آن
مداوم بولنمشدر زیراکه منبع حیات اولان یورک دمیله اعضای مذکوره یه انواع حرارت وقوت ویرمکده در بعده
معده ده اولان قوة جاذبه اطعمهٔ مختلفه یی معده یه جذب ایدوب قوت ماسکه حفظ ایدوب قوت هاضمه طبخ ایتمکده در
بعده قوت ممیزه غذای مطبوخک کثیفنی لطیفندن جدا ایدوب قوت دافعه اول کثیفی معده دن معایه دفع ایتمکده در
آنده معده ده قالان لطیفی کبدکه جکردر کندویه جکوب جکرده اولان قوت مصوره آنی قان لونینه صبغ ایتمکده در
وآنک اوزرنده ظاهر اولان سیاه کفکه که سودا دیرلر آنی طحال جکوب کندویه تبدیل ایتمکده در وآنده قالان
کف اصفرکه که صفرا دیرلر آنی مراره که اوددر کندویه جکوب تبدیل ایتمکده در وآنده اولان بلغمی
دخی ریه جذب ایدوب نفسله طریق حلقه دفع ایتمکده در بعده بونلردن خالص اولان دم کبدده قالوب
مایله مختلط قالوب قوام بولمدیغندن آنی اولعابی کلیه که بوکرکدر کندویه جذب وتبدیل ایتمکده در
وکلیه ده قالان کثیفی بول اولوب طریق مثانه یه کیتمکده در بعده اول جکرده قالوب قوامنه کلن دم صافی
طریق عروق ایله جمیع اعضایه وصول بولمقده در وقوت منمیه آنی اعضایه نشو ونما ویروب لحم وشحم وقوت
وقدرت حاصل اولمقده در بعده عروق ایچنده قالان دمی قوت مولده رجالده منی ونساده هم منی وهم لبن
تولید ایدوب منی کلینی وانثیینه طوکلمقده در ولکن عروق تدبیر کلمنده در پس اکر طحال بر علت ایریشوب دم مزبوردن
سودای مذکوری تفریق ودور ایلمسه اول سودا ایله مختلط قالان دم اعضای بدنه متفرق اولوب آنک حما وجذام
وجرب امثالی سوداوی مرضلر حاصل اولور واکر مراره یه بر علت ایریشوب صفرایی قوتی دمدن جدا ایتمسه
اول دمدن استسقا کبی صفراوی مرضلر پیدا اولور وبونک امثالی بدنده اولان اعضا وقوالک هر بری کندی
خدمتنده مقیم اولور واکر بونلرک بری نقصان اولسه یا خدمتنده قالسه امراض مختلفه حصوله کلوب هلاک اولوب نفس انسان
آنده تصرف قالور سبحان الله الصانع الحکیم سبحان الخالق الباری المصور جل جلاله وعم نواله

نوع ثالث

مبدأ ومعاد بدن انسانی بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردر که مبدأ ومعاد ابدان خاکدر که
ارضدر نته کیم حق تعالی کلام قدیمنده منها خلقناکم وفیها نعیدکم ومنها نخرجکم تارة اخری بیوردیغی زیرا که
بالاده بیان اولندیغی اوزره اشعهٔ کواکبک تأثیر ایله عناصر اربعه جمع اولوب امتزاجی بر مقدار اعتدال بولدقده
خاک کندی صورتن ترک ایدوب نبات صورتنه کلور بعده اول نبات یا ثانیا علف حیوان اولور یا نان وحیوان
غذای انسان اولدقده قوای مزبوره منوال مذکور اوزره خدمتلرنده بولنوب جاذبه که اشتهادر غذایی جذب ایلیه
وماسکه حفظ ایدوب هاضمه طبخ ایده ومیزه کثیفی لطیفندن جدا ایدوب دافعه کثیفی طریق معادن اخراج ایدوب
کیدر ولطیف مرتبه ده حرارت غریزیه نک قوت وضعفی حسبیله ایکی ساعتده یا اوچ ویا درت ساعتده معده ده
حاصل اولور که آکا هضم اول دیرلر بعده اول لطیفی کبد کندویه جذب ایدوب قوای مزبوره معده ده اولان افعال
مذکوره سن بر دخی آنده ایشلرلر پس کیف اولان درت قسم اولور که بر قسمی طحاله کیدوب سودا اولور وبر قسمی
مراره یه واروب صفرا اولور وبر قسمی کلیتینه اینوب آنده بول اولوب مثانه یی بولور وبر قسمی ریه سمتنه کلوب
سینه ده بلغم اولور وبو احوال دخی قوت وضعفه کوره ایکی اوچ دورت ساعتده کبدده حاصل اولور که
بوکا هضم ثانی دیرلر پس آنده قالان لطیف دم خالص اولوب عروق رأس واعضایه جریان ایدوب کیدر وقوای
مزبوره افعال مذکوره سن بر دخی عروق ایچنده مذبحر قوتمه تمام ایدرلر که بوکا هضم ثالث دیرلر وبو هضمک
کثیفی منافذدن چقوب وسخ اذن ورمد عین ومخاط انف وشعر واظفار وعرق حمام ووسخ اعضا
اولور واکر بونلردن زیاده اول کثیفلک برنسنه قالورسه نازله واورام وقروح وجروح امثالی امراض
اولور بعده عروق ایچنده قالان دم لطیفک هر جزوی بر عضوه منقسم اولوب قوت مصوره اول
اجزایی بولندیغی اعضا شکله تصویر ایلدیکی حالده اول قوتلر اول ایشلری اول مدتده اول عروق ایچنده
بر دخی ایدرلر که بوکا هضم رابع دیرلر وبو هضمک کثیفی بدندن تحلل برله نقصان اولان اعضایه بدل ما یتحلل
طوله ورب تکمیل ایدر بلکه زیاده لحم وشحم اولوب اوجسمی سمین وجمیل ایدر وقالان زبده لطیفی
قوت مولده صلب رجاله جذب ایدوب آنده منی ایدر وصدر نسایه جذب ایدوب آنده هم منی وهم شیر
لبن ایدر بعده اول خلاصهٔ غذا اولان منی که نطفه در بر وقت معینده واسطهٔ جماع ایله نطفهٔ زنله
جمع اولوب رحمه واقع اولور وآنده قرق کونه دک نطفه صورتن ترک ایدوب علقه صورتنه کلور یعنی
اویوشمش قان اولور وبر قرق کون دخی مرور ایتمکله یعنی سکسان کون عبورنده اول علقه مضغه اولور یعنی مضغ
اولنمش لحم صورتن بولور واوچنجی قرق تمامنده یعنی یوز یکرمی کون ختامنده اول مضغه ایچنده عظام واعصاب
وعروق واعضا ولحم وشحم وشعر وظفر وجوده کلور پس دوردنجی آی تمام اولدقده جمیع اعضای جنین
کمالن بولوب آنده روح حیوانی متصرف اولوب طریق نافدن غداسی قان اولور چونکه نطفه رحمه قرار
بولور اولکی آیده زحلک تربیه سنده اولور وایکنجی آیده مشترینک تربیه سنه کلور واوچنجی آیده مریخک ودوردنجیده شمسک
وبشنجیده زهره نک والتنجیده عطاردک ویدنجی ده قمرک تربیه سی بولور پس اکر یدی آیلق تولد ایدرسه اولد
معمر اولور واکر سکز آیلق تولد ایدرسه بقا بولمز اولور زیراکه سکزنجی آیده تربیه زحله کلور وزحل بارد ویابس
اولمغله طبیعی موت اولور واکر طقوز آیلق متولد اولورسه مشترینک تربیه سنده اولمغله بقا بولور زیراکه مشتری
رطب وحاردر که طبیعی حیات اولور وطریق مبدأ مرقومی حق تعالی بیان ایدوب بیورمشدر که ولقد خلقنا الانسان
من سلالة من طین ثم جعلناه نطفة فی قرار مکین ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة
فخلقنا المضغة عظاما فکسونا العظام لحما ثم انشأناه خلقا آخر فتبارک الله احسن الخالقین پس
بو تفصیلک زبده سی بویله اولمشدر که اصل ماده بدن انسان بر خاکدر که اول خاک ابتدا نبات کلوب یا ثانیا ویا علف حیوان
اولمشدر بعده اول نان وحیوان غذای انسان اولوب آنده رجال ونساده منی صورتن بولمشدر بعده رحم مادرده
نطفه وعلقه ومضغه اولوب عظام واعصاب وعروق ولحم وشحم ایله طولمشدر بعده یا انثی ویا ذکر اولمقده

اولدقده روح بولوب تولد ایدوب ظهوره کلمشدر بعده با معنی اولوب کمالن بولمشدر و یا عقل بالغ
اولیوب طفل ایکن اولمشدر حال بوکیم حرکات افلاک و اشعهٔ کواکب ایله عنصر خلاصه سی بیک جزوندن انجق
بر جزوی نبات اولور و نباتک بیک جزوندن انجق بر جزوی نان حیوان اولور و حیوانک بیکده بری غذای انسان اولور
و غذانک بیک جزوندن بر قطره منی حاصل اولور و بیک قطره منیدن انجق بر قطره سی رحمه واقع اولور و ارحامه دوشن
نطفه لرک بیکده بری متولد اولور و بونجه مولود اولانک بیکده بری متین اولور و بونجه بقا بولانک بیکده بری مقام
عقله بالغ اولور و بونجه بیک عاقلک انجق بری مؤمن اولور و بونجه بیک مؤمنک انجق بری عالم اولور و بونجه بیک
عالمک انجق بری محقق اولور و بونجه بیک محققک انجق بری عارف بالله اولور و بونجه بیک عارفک انجق بری
واصل کامل اولور پس حرکات افلاک و امتزاج عناصردن و ظهور موالیددن و جمیع کائناتک ظهورندن مراد و مقصود انجق
کاملان وجود شریفی بولنمشدر و انسان کاملک ماعداسی بالجمله طفیل و خدام و توابع قلنمشدر نتکیم اکمل بنی آدم
حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتلرینک شاننده لولاک لولاک لما خلقت الافلاک دیلمشدر و بو معنا بو بیت ایله
بلنمشدر **بیت** در هزاران سال به برج دلی رسد، از آسمان عشق بدینسان ستاره، چونکه مراد بدن
انسان نوبیان ایله عیان اولمشدر پس کل شیء یرجع الی اصله حکمنجه معاد بدنی دخی بونده ظاهر و نمایان اولمشدر

نوع رابع

کیفیت نزول و صعود جسم و جانی و منازل بدنی قطع ایله رجوع روح انسانی و تغیرتی و بقای روح
روانی بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردر که اگر بر کسه مراد ایلسه که او کندی معادسنی
تحقیق ایده و منازل معادنی قطع ایدوب اصلنه کیده اول کمان بونی بلسونکه بیر کیمسه مقدم کهل اولمش ایکن و آندن
مقدم جوان اولمش ایکن و جوانلقدن مقدم طفل اولمش ایکن و طفولیتدن مقدم رحم مادرده جنین اولمش ایدی
و آندن مقدم مضغه اولمش ایکن و آندن مقدم علقه اولمشدی و آندن مقدم رحمده نطفه مجتمع اولمش ایدی و آندن
مقدم صلب پدرده و سینهٔ مادرده منی اولمش ایکن و آندن مقدم عروق ایچنده دم اولمش ایدی و آندن مقدم
غذای پدر و مادر اولمش ایکن و آندن مقدم حیوانی اولمش ایدی و آندن مقدم نباتی اولمش ایکن و آندن مقدم
اجزای عناصر ایله ممتزج خاک ایکن و خاکدن مقدم جسم مطلق ایدی و آندن مقدم طبیعت کلیه ایدی
و آندن مقدم جوهر مجرد ایکن پس اول کسه که حالا بو مقامه یتمشدر اول طرق اجسام و ارواحی تماما
قطع ایدوب کتمشدر و حجب ظلمانی و نورانی بالجمله دفع ایتمشدر و کندی نفسن اکلیوب بلمشدر و مولاسن
طانیمش و بولمشدر و مبدا و معادنی بلوب قلبنه کلوب کندیکنه مطلع اولوب عارف و واصل اولمشدر
و بو معراج روحانیله هر مشکل حل اولوب هر مرادی حاصل اولمشدر و بو تعبیرده ظاهر اولان بودرکه اگرچه روح
انسانی افعالیله بدنه مقارندر لکن ذاتیله بدندن منفرد و کامیابدر زیراکه روح بر جوهر مجرددرکه بر حال اوزره باقیدر
و بدن ایسه هر آنده متغیر و فانیدر و روح اول جسمدن غیریدر که اول منازلک جمله سیر و کیل ایلیوب بری
برندن فرق و تمییز ایتمشدر و طریق مبدا و معادی تفکرله طی ایدوب تذکرله نهایتنه کتمشدر و تحقیق و تقریر
ایله کرکی کبی حقیقت احواله یتمشدر پس برکسه که برنسنه یی کمل و تقدیر ایده بلمشدر اول کسه اول نسنه
عینی اولیوب غیری اولمشدر و روح جسمدن غیری اولدیغی کتب حکمتده ادله چوقدر بو مقامده تطویل
حاجت یوقدر لکن بو مقامه مناسب دلیل بودرکه روح انجق اودر که بو بدنی بش یاشنده ایکن اما
بدن اوده کلدر زیراکه بدن بونجه اشکاله کیروب نیجه صفتلر بولمشدر و طول و عرض و عمقده حرکتله کبیر اولمشدر
یا مقدم جوان ایکن متمدد پیر اولمشدر یا سمین ایکن ضعیف اولمشدر و یا لطیف ایکن کثیف اولمشدر پس حقیقتده
پیر اولان بدن جوان اولان بدندن غیریدر و جوان اولان بدن دخی طفل اولان بدندن غیریدر اگرچه بدن بونجه
تبدل و تغیر کلور لکن روح انسان ینه اولکی حالنده قالور و موت طبیعی وقتنده مفارقت ایلدیکی
بدندن که آنی قبرده و محشرده بولور و آنکله یا جهنمده متألم و یا جنتده متنعم اولوب قالور

نوع خامس

کیفیت تغیر ابدانی و بقای روح روانی بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه روح انسان
متغیر اولمیوب بدنی متغیر اولدیغنک علتی بودرکه روح روان عالم علویدن کلمشدر و عالم علویده کون و فساد
اولمدیغندن جزوی بونده روح دخی بر قرار اوزره قالمشدر و بو اجزای بدن بو عالم سفلیدن آلنمشدر حال بوکیم عالم سفلی
کون و فساده محل قلنمشدر چونکه بدن عناصر اربعه دن خلق اولنمشدر پس انسانک بو ترکیبی بو عالم کون
و فسادک بر جزوی بولنمشدر و اجزا ایسه دائما کله راجع اولوب کل دخی جزوینه متکل و فایض بلنمشدر
اما اجزانک کله رجوعنک دلیلی بودرکه انسان پیر اولوب جان عالمنه راجع اولور انا لله و انا الیه راجعون آیهٔ کریمه
حکمی بولور و اما کلک جزوه مقبضنک دلیلی بودرکه دائما فیض فضل الهی واسطهٔ عقل کل ایله عالم ملکه نازل
نتکیم الحمد لله رب العالمین آیهٔ کریمه سی بو کا شاهد عادلدر پس کل جزوه متکل و فایض اولدیغی کبی جزو دخی کله راجع و
مائلدر و جزوک کله رجوعنه بر دلیلی دخی بودرکه انسان جایع و ظمان اولور زیراکه اجزای بدنک کلی طرفنه رجوعی هر آن
اولور پس آندن بدنه ضعف و نقصان کلور و اکل و شربه مباشرتله بدن ایچون بدل ما یتحلل اولور یعنی طرف عناصره
کیدن اجزای بدنک یرینه غذادن بدنه کلوب ینه بدن آندن قوت بولور چونکه غذای بدنک اصلی بولنان عناصردن
حاصل اولان نبات و حیواندر پس حقیقتده ابدانمزدن بش سنه لک اجزاسی بالجمله تحلل ایدوب دمبدم تدریج ایله ابدان کرم
طریقه چقوب کله کتمشدر مثلا التی بش یاشمزده ایکن ابدانمزده اولان اجزا الیلی یاشمزده اولان اجزانک غیریدر
بدل ما یتحلل غذادن کلوب ینه تدریج ایله ابدانمزه اجزا اولوب کله کیدن اجزانک یرینه طولوب اشکالنده
تشکل ایتمشدر لکن بو احواله واقف اولمیانلر بدنی روح روان کبی بر حال اوزره ثابت قالور ظن ایتمشدر
و بونک مثالی بو یله درکه برکسه بر صحراده بر خیمه نصب ایلسه که آنک اوتاد و اطنابی جمله سیاه اولسه و اول هفته ده
بر دفعه وارسه بر وتد سیاهی چقاروب یرینه بر وتد ابیض دقی ایلسه و بر طنب سیاهی آچوب یرینه بر طنب
ابیض شد ایلسه و بو منوال اوزره بر سنه تمامنده دلک اول سیاه اوتاد و اطنابک جملهسن قلع و حل ایدوب یرلرینه
بتقر بیاض اوتاد و اطناب دق و شد ایلسه پس بو تبدیلاته مطلع اولمیانلر اول خیمه ینه سنهٔ ماضیه ده نصب
اولندیغی حال اوزره منصوب و جمیع اجزاسیله ثابت کورنمشدر حال بوکیم آنک جمیع اوتاد و اطنابی تبدیل و تغییر
اولنمشدر زیراکه بو بیاض وتد و اطناب اول سیاه اوتاد و اطنابک غیریسی بولنمشدر فکذلک بدن انسان دخی آنا فآنا
فیها ظاهرا و باطنا تحلل ایدوب بدل ما یتحلل غذادن جمع اولمغله هر بش سنه ده بر کره تماما متبدل اولوب تغیر بولور
بلنمشدر پس جزو دخی کله و کلک جزوه میلی بو ادله ایله اثبات اولنمشدر و الله اعلم بحقیقة الحال

نوع سادس

بو جهان بزی والدهٔ مشفقه کبی تربیه ایلدیکن بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه بو عالم
بزوم شفقتلی والده مزدر نتهکیم والده طفلنی تربیه ایلر و اول غذا لرکیم طفلنه والایه من والده سی آنلری کل
ایدرکه آندن لبن حاصل اولوب طفلنه غذا اولمغه لایق اوله و نیجه طریقلرله طفلنه لاحق اولوب آنکله تربیه
بودر کذلک بو عالم دخی بزوم بر مادر مشفقمزدرکه دوبستان مثابه سنده بولنان نبات و حیوان طریقیله لایق
اولان غذا لری بزه ایصال ایدوب الوان فواکه لذیذه و انواع اطعمهٔ نفیسه ایله بزی تربیت ایلر فاما
بو مادرکه عالم بلنمشدر غیر مادرلرک عکسی بولنمشدر زیراکه جمله والده لر ظاهر لرینه متوجه اولمشدر و عالم ایسه کندی
باطننه توجه قلمشدر تاکیم بزه ناظر اولوب تربیه مزده حاضر اوله پس حقیقتده هنوز حالا بز کندی والده مز بطننده ساکنز
السعید من سعد فی بطن امه و الشقی من شقی فی بطن امه حدیث شریفی بعضیلر بویله تأویل ایتمشلردر و بو معنی بو آیهٔ
کریمه یه موافقدرکه حق تعالی من کان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی و اضل سبیلا بیورمشدر و بو معنایی بر کامل بر بیت ایله
طبوهمشدر **بیت** کیمکه بونده عارف حق اولمدی، تا ابد بیکانه قالدی بولمدی، و بو معنی خوش ظاهردرکه
مادرزاد اولان اعمایه اصلا علاج اولماز پس ایکی جهان سعادتی همان بو حالده تحصیل ایتمک ممکندرکه هنوز
بطن مادرده یز اعمی بو عالمده یز و بونده اعمی اولمق بودرکه انسان کندوزنی بلمیه و کورمیه و کندی حقیقتنی ایرمیه زیراکه کندنی
بلمیان طفل صابلور و مولاسنی دخی بلمش و بولمش اولور پس اول کسه ایکی عالمده اعمی قالور آنکچون انبیا و اولیا کمالاتی

خلقی خالقه دعوت قیلدلر وخلق جهانی نور قرآن وعلم توحید وعرفان وعبادت رحمان ایله نابینالقدن علتندن خلاص بولدیلر ومعرفت نفس واسطه سیله آشنای خدا وخاص الخاص اولدیلر وابد آنکله قالدیلر اللهم یا حی یا قیوم یا بدیع السموات والارض یا مالک الملک یا ذا الجلال والاکرام نسئلک بعزتک ان تحیی قلوبنا وابصارنا بنور معرفتک یا الله

فصل ثالث

کیفیت ترکب ابدانی وماهیت طبایع اعضای بدن وبیانی وحقیقت امزجه اسنان انسانی وتولد اخلاط اربعه ارکانی واخلاطک اسباب واحوال وفوائدی وآنلردن متولد اولانی بش نوع ایله تفصیلا بیان ایدر

نوع اول

کیفیت ترکب ابدانی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه ارکان اربعه کم اجسام بسیطه دربدن انسانی وسائر حیوانک اجزای اولیه سیدر زیراکه اجسام مرکبه نک انواع مختلفه سی امتزاج ارکان ایله حادث اولور وارکان ایسه دورتدرکه ایکیسی خفیف وایکیسی ثقیلدر اما خفیف نار ایله هوادر واما ثقیل آب ایله خاکدر چونکه عنصر نار جوهر هوائیه سنک سرایتیله عناصر سائره ده جریان ایدوب ممتزج اولوب حرارتیله ایکی عنصر ثقیل بارد برودتلرن کسر ایدر آنلر عنصر ثقیلدن نزلید ایدوب مزاجه مرتبه سنه کیدر پس ایکی عنصر ثقیل تکون وسکون اعضایه ماده متین اولور وایکی عنصر خفیف حیات وحرکات اعضایه بادی ومعین اولور اما قوای اولیه ارکان کیفیات اربعه درکه حرارت وبرودت ورطوبت ویبوستدر بو دورت امهات عناصردرکه ارکان مذکوره ده موجوددر وبو کیفیات عنصریه صور طبیعیه اوزرینه زائددر زیراکه آنلر شخص ونوعده کبی کیفیتلرده مستحیل ومتبدللردر حال بوکیم صور طبیعیه هر بری کندی ذاتیله باقیدر اکر کیفیات اربعه نفس صور طبیعیه اولسه ایدی آنلردخی تبدیل اولوب ثابت قالمازدی پس کر اجسام بسیطه اولان ارکان اربعه تصغر ایدوب جمع اولسه لر واجسام مرکبه نک تاثیر اولان موالید ثلاثه ده تماس اولوب کیفیات متضاده لری بری برینه تاثیر قیلسه و اول ... هر بری او کیفیتی سندتی کسر ایلسه اول کیفیات متضاده میاننده هر برینک جمله سنده بر کیفیت متوسطه متشابهه متساوی حاصل اولورکه آکا مزاج دیرلر و موالید ثلاثه یعنی معدن ونبات وحیوان جمله آنکله وجوده کلور لکن اجسام مرکبه غیر تام اولان سحاب وشهاب امثالی کائنات جو مذکوره عناصردن مزاجسز حاصل اولورلر آنکچون سریع الفنا بولورلر

نوع ثانی

ماهیت طبایع اعضای ابدانی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه اول خالق وباری ومصور عنصرلری عالمده هر نسنه یه مناسب وموافق بیلدی یرینه کورنل ومعتدل خلق ایتمشدر وهر حیوانه صالح ولایق بدن وهر عضوینک حالنه موافق اولان مزاجی ویرمشدر وجمیع اجزای عالمده اولان امزجه نک الیق واعدلنی بدن انسانه کرم قیلوب هر بر عضوینه اصلح وانسب اولان مزاجی بخش ایتمشدر وبعض اعضاسنی زیاده حار وبعضیسن زیاده بارد وبعضیسن زیاده رطب وبعضیسن زیاده یابس ایتمشدر اما بدنده غایت حار اولانی اول روحدرکه بخار لطیفدر وبعده یورکدرکه منشأ روحدر بعده دمدرکه یورکده منصلدر بعده کبددرکه اول بو شمس دم کبیدر ودم آنده متولددر بعده خالص اولان لحمدر بعده عضله درکه لحم ایله مختلط اولان عصبدر بعده طحالدرکه آنده دم واردر بعده کلیه درکه دخی قلیلدر بعده عروق متحرکه درکه مجاور روح اولان دملر ظرفیدر بعده عروق ساکنه درکه مطلق دملر ظرفیدر بعده جلد کفدر واما بدنده غایت بارد اولان بلغمدر بعده شعردر بعده عظمدر بعده غضروفدرکه کمرکدر بعده رباطدر بعده وتردر بعده غشادر بعده عصبدر بعده نخاعدر بعده دماغدر بعده شحمدر بعده سمیندر بعده جلددر واما بدنده غایت رطب اولان بلغمدر بعده دمدر بعده سمیندر بعده شحمدر بعده دماغدر بعده نخاعدر بعده لحم ثدی وانثییندر بعده ریه درکه مکان نفسدر بعده کبددر بعده طحالدر بعده کلیتیندر بعده عضلدر بعده جلددر واما بدنده غایت یابس اولان شعردرکه بخار دخانیدندر بعده عظمدرکه اصلب اعضادر بعده غضروفدر بعده رباطدر بعده وتردر بعده غشادر بعده اورده در بعده شرایین در بعده عصب حرکتدر بعده یوردکدر بعده عصب حسدر بعده جلددر

نوع ثالث

نوع ثالث

کیفیت امزجه اسنان انسانی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه امزجه اسنان مختلفه اولمغله انسانک اسنانی فی الجمله دورتدر اولا بری سن نمودرکه سن حداثت هم دیرلر وبونک مدتی انسانک اوتوز یاشنه دکدر بعده سن وقوفدر بوکاسن شباب دخی دیرلر وبونک مدتی انسانک قرق یاشنه دکدر بعده سن انحطاط خفیدرکه سن کهولت هم دیرلر وبونک مدتی انسانک آلتمش یاشنه دکدر بعده سن انحطاط جلیدرکه بوکاسن شیخوخت دخی دیرلر وبونک مدتی آخر عمره وارنجه دکدر لکن سن حداثت هم ایکی قسمدرکه بری سن صباوتدرکه اون بش یاشنه دکدر بعده سن فتوتدرکه سن حداثتک نهایتنه دکدر پس صبیانک مزاجی معتدلدر وفتیانک مزاجی حار ورطبدر وشبانک مزاجی حار وحدتلیکدر وسن وقوفده منتهانک ... حرارت غریزیه غریزیه نک ماده سی اولان رطوبت غریزیه یی بر محیط اولان هوا جذب وتنشف ایتمکله حرارت نقصان بولمغه باشلر زیراکه فصل سابقده بیان اولندیغی اوزره جمیع اجزا وقوای جسمانیه متناهیه در وبدل ما یتحلل ایچون علی الاستواء بر منوال اوزره دائما الایراددر لکن تحلل علی الاستوادن یوما فیوما زیاده اولمغله ایراد مصرفه یعنی رطوبت بدل ما یتحلل برابر کلز پس ایراد ومصرف بیننده نقصان وتراجع اوزره اولدقده رطوبت غریزیه فنا بولوب حرارت مذکوره منطفی اولورکه موت طبیعی بودر پس هر شخصک مزاج اولی حسبنجه حفظ رطوبتی متضمن اولان قوتی نه مقدار ایسه آنک اجل مقدر طبیعیسی اودر اکر خارجدن بر قضایه اوغرامزسه اودرکه اودر زیراکه قدرت باریله اجرام علویه نک اجسام سفلیه ده انواع تاثیراتی دائما متعاقب ومتوالی اولدیغندن جمیع خلقت اشکال واحوالی واخلاق واطواری هنوز ارحام امهاتده ایکن نطفه ایکن مصادف اولان بخت وطالعلری تاثیراتندن ظهور ایتمشدرکه رحم مادرده نطفه واقع اولدیغی ساعتده بدو ماده طالعلری نه ایسه وهر برینک کوکبی نه بیته ناظر ایسه اکر سعد واکر نحس اول نطفه نک ذاتنه تاثیر ایله نقشبند اولورلر مثلا سعادت وشقاوت وفهم وحماقت وبخل وسخاوت وخوف وشجاعت وحب وعداوت وحرص وقناعت وهمت ودنائت وفقر وغنا وراحت وعنا وعز وفنا وجمال وکمال وکلال وملال هر نه وضع اوزره ایسه اول نطفه نک ذاتنه طالع اولورلر زیراکه اول نطفه جسم جنیننک لوح محفوظیدر ولوح محفوظ بو عالمک مظهریدر پس هر کیمکه سعید اولمشدر اول سعادتی بطن مادرده بولمشدر وهر کیمکه شقی اولمشدر اولدخی شقاوتی آناسی بطننده بولمشدر نته کیم حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری السعید من سعد فی بطن امه والشقی من شقی فی بطن امه بیورمشدر وهر کسک طالع مرقومنک تاثیری رمز ایله ظهور بولمشدر چونکه جمله خلقت جمیع اشکال واوصاف وامزجه سی اوضاع فلکیه مقتضاسنجه ارحامده مختلف بولنمشدر پس اجل مسمی لری دخی مزاجلری حسبیله آنده مختلف تقدیر اولنمشدر والحاصل ابدان صبیان وفتیان اعتدال اوزره حار ورطب مشاهده قیلنمشدر وابدان شبان حدتلی حار بولنمشدر وابدان کهول ومشایخ روح بخار ودم حاردن وجه مشروح اوزره بعید العهد اولدقلری ایچون بارد ویابس بولنمشدر واما انانک مزاجی ذکوردن ابرد وارطب اولدیغی تجربه قیلنمشدر سبحان الخالق البارئ المصور المحیی الممیت الحی القیوم جل جلاله وعم نواله ولا اله غیره

نوع رابع

کیفیت تولد اخلاط اربعه ابدانی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه بدنک رطوبات اولاسی اولان اخلاط اربعه اجسام رطبه سیاله درکه غدا ابتدا آکا استحاله ایدوب آنلردن اجزای بدن معتدل اولور اما رطوبات خلطیه محموده دورت جنسدرکه افضلی دم جنسیدر بعده بلغم جنسیدر بعده صفرا جنسیدر بعده سودا جنسیدر وبو اخلاطک هر بری طبیعی وغیر طبیعیدر اما دم طبیعی حار ورطبدر ولونی احمر وطعمی حلودر ومنفعتی لحم وشحم وغذای اعضا اولمقدر وغیر طبیعیسی بارد ولونی مکدر وطعمی مر اولوب نفعی اوطادر واما بلغم طبیعی بارد متوسطدر ولونی بیاض بیضه کبیدر وطعمی حلودر ومنفعتی بالقوه

ویا فانمقام دم اولوب غذای اعضا اولمقدر وغیر طبیعیسی یابس المزاج ومتغیر اللون ومر الطعم در واول
یا مالح ویا حامض اولور واما صفرای طبیعی حار واحمر مائل ولزجدر ومنفعتی دم ایله مختلط ومعین اولوب
اجزای بدنی اولمقدر وغیر طبیعیسی جنکاریدر وجوهری سم محرقدر واما سودای طبیعی دم طبیعینک قوتنه قالان
دردیدر وطعمی حلاوت ومرارت ایله وشکلی طحالدر ومنفعتی تحریک جوع وشهوتدر وغیر طبیعیسی مره سودا دیرلر واما کیفیت
تولد اخلاط اربعه بویله درکه ابتدا غذانک مضغ ایله بیله هضم اولمسی واردرکه سطحی فی سطح معده ایله
متحد ومتصلدر پس آنده هم قوت هاضمه حاصلدر زیرا که مضغ اولنمش نسنه نک اولکی طعم ورایحه سی زائلدر
بعده غذای ممضوغ ومشروب معده یه وارد قده فم معده سد اولنوب آنده تماما هضم اولنور لکن تحریک حرارت
معده ایله دکلدر بلکه جانب یمینده کبد ویسارده طحالدر وآنده اولان شرائین واورده نک وقابل حرارت اولان
ثربک ومعده نک فوقنده وورای حجابده بورکلک بو جمله نک حرارتلریله تمام اولوب ایکی اوچ ساعتده هضم
اول حاصل اولور ومعده ده هریسه صویی کبی جوهر سیال اولور بعده آنک کثیفی معده دن معایه وخروجه یول بولور
ولطیفی معده یه متصل اولان عروق بولنور کبده متصل اولان ایخه قیللر کبی عروق ایله سوزیلوب کبده منجذب
اولور پس کبد کلیتیله او جوهر لطیفن کلیتیله ملاقی اولوب سنکر کبی ممتلی اولور وآنده هم مدت مرقوم
قدر زمانده منطبخ اولوب هضم ثانی حاصل اولور واول منطبخ لون احمر صبغ اولنوب آنک یوزنده قایمق کبی نسنه
ودیبنده دردکبی نسنه حاصل اولور اکر افراط ایله منطبخ اولور سه بر محترق نسنه حادث اولور واکر قلیل منطبخ اولور سه
بطیخ هندی مثالی بر نسنه پیدا اولور اما اول قایمق صفرادر واما اول درد سودادر وبو ایکیسی طبیعیدر واما
محترق لطیفی صفرای ردیه در وکثیفی سودای ردیه در وبو ایکیسی غیر طبیعیدر واما بطیخ هندی بلغم طبیعیدر و
وبو جمله دن مصفی وخالص اولان نسنه دمدر لکن صویی غالبدرکه کبددن منفصل اولمازدن مقدم صویی
کلیه لره نزول ایدن عروق ایله منجذب اولور کلیه لر کندیلره غذا اولجق دسومتنی ودمویتنی آلوب باقیسی
مثانه یه سوزیلوب احلیله یول بولور واما قوام بولمش دم خالص کبد فوقندن طلوع ایدن عرق عظیم منجذب اولوب آندن
متشعب اولان اوردهیه سلوک ایدر بعده جداول اوردهیه بعده سواقی جداوله بعده رواضع سواقیه بعده عروق
لیفیه شعریه یه سلوک ایدوب آنلردن نفذ بر حکیم عزیز ایله اعضایه ترشح ایدوب غذا اولور سبحان الصانع الحکیم جلت عظمته

نوع خامس

اسباب تولد اخلاطی وطبایع وفوائدنی واسباب حرکاتنی وبخاراتنی تولد ایدن روح طبیعی بیلدیرر رای عزیز
معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه دم طبیعینک سبب فاعلیسی حرارت معتدله در وسبب مادیسی اغذیه وانقی
معتدله در وسبب تامی تغذیه بدندر واما صفرای طبیعینک سبب فاعلیسی حرارت معتدله در وسبب مادیسی غذای حار
لطیف حلو دسمدر وسبب صوریسی افراط نضجدر وسبب تامی اخلاط دم وتغذیه بدندر وصفرای محترقه نک سبب فاعلیسی
کبدده حرارت مفرطه سیدر واما سودای طبیعینک سبب فاعلیسی حرارت معتدله در وسبب مادیسی رطوبتی قلیل اولان
غذای حار شدید غلیظدر وسبب صوریسی یا سیلان ویا تحلل ایتمیانی دردیدر وسبب تامی دمی تشدید وتقوی ایدوب
غذای بدن اولمقدر وسودای محترقه نک سبب فاعلیسی اعتدالدن تجاوز حرارتدر واما بلغمک سبب فاعلیسی حرارت
مقصره در وسبب مادیسی غذای غلیظ بارد رطب لزجدر وسبب صوریسی قصور نضجدر وسبب تامی اختلاط دم وتغذیه
بدندر پس اسباب تولد اخلاط حرارت وبرودتدر زیرا که حرارت معتدله دن دم وحرارت مفرطه دن صفرای محترقه وغایت
مفرطه دن سودای محترقه وبرودتدن بلغم تولد ایتمشدر ودم ایله عروقده جاری اولان اخلاطک عروق ایچنده نضج
ایکی اوچ ساعت مدتنده هضم ثالثی واردر واعضایه توزیع اولندقده هر عضوده کندی نصیبنک مدت مرقومه
هم هضم رابعی واردر اما عروق ایچنده اولان هضم ثالثک واعضاده اولان هضم رابعک فضلات کریهه سی فصل سابقده
بیان اولندیغی اوزره وسخ صماخ وماء عین ومخاط انف اولوب شعر وظفر صورتنده تولوب اعضای بدندن
تحلل ایدن عرق واوساخ واورام وقروح منفجره ایله مندفع اولور واخلاط مذکوره نک اسباب تولدی اولدیغی
کبی اسباب حرکتی هم واردر زیرا که حرکت بدنی والتیا حار ودمی وصفرایی تحریک وبعض کره سودایی دخی تحریک ایلر

لکن سکون باعث قوت ویرر وتوهم نفسانی دخی اخلاط اربعه یی تحریک ایدر وتشریح کثافت اخلاط اربعه دن بر
جوهر کثیف تولد ایدرکه عضودر یا عضوک بر جزئیدر کذلک لطافت بخارات اخلاط مذکوره دن بر مزاج حسیله
بر جوهر لطیف تولد ایدرکه روح طبیعیدر وروح حیوانیی قبول استعدادی بولنمش مزاج اوزرینه ابتدا بو روح تولد ایدوب
بعده جمله اعضایه قوای نفسانییی وغیرینی قبول استعدادینی ویرن بودر پس قوای نفسانیه وحیوانیه اعضای بدن
انساننده حاصل اولمازلر الا که بو روح طبیعی واسطه سیله اولور واکر بر عضوده قوای نفسانیه وحیوانیه دن معطل اولوب
روح طبیعیدن معطل اولمسه اول عضو هنوز حیاتده در زیرا که اویوشمش ویا مفلوج اولان عضو حس وحرکت
قوتندن فاقد ایکن ینه حیاتی واجد درکه میت اولسه متعفن وفاسد اولوردی پس عضو مفلوجده آنی حفظ
ایدن بر قوت واردرکه بو روح طبیعیدر سبحان الخالق الباری المصور جل شانه

فصل ثالث

کیفیت وماهیت ومنافع اعضایی واسما وفواسی ومتولدی وخواصنی دورت نوع ایله تفصیلا بیان
وعیان ایدر نوع اول کیفیت وماهیت اعضایی بیلدیرر رای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه ارکان
اربعه نک اولکی مزاجندن تولد ایدن اجسام اخلاطدر اولدیغی کبی اخلاط اربعه نک دخی اولکی مزاجندن تولد ایدن
اجسام اعضای بدن اولمشدر وبعض اعضا مفرد وبعضیسی مرکب صورت بولمشدر واما عضو مفرد اودرکه قنغی
جزء محسوسنی اخذ ایلسک حد واسمده اول جزء کلیسنه مشارک اولور عظم ولحم وعصب کبی بونلره اعضای
متشابهة الاجزاء دیرلر واما عضو مرکب اودرکه قنغی جزؤنی اخذ ایلسک نه حدده ونه اسمده کلیسنه مشارک اولمیه
وجه وید ورجل کبی زیرا که وجهک بر جزئی وجه دکلدر وبونلره اعضای آلیه دیرلر زیرا که اتمام حرکات وافعالده
آلات نفس اولمشلردر اما متشابهة الاجزا اولان اعضانک ابتداسی عظمدرکه بدنک برک خلق اولنمشدر زیرا که عظم
اساس بدن وعماد حرکات اعضا بولنمشدر بعده غضروفدرکه ملاینی منعطف اولور اول عظمدن الین وسائر
اعضادن اصلب قلنمشدر وبونک منفعتی اعضای لینه یه عظمک اتصالی بونکله کوجک اولمقدر تاکیم ملایم ایله یابس
واسطه سی اولوب ضرب وسقوط اوقاتنده برکلده سلایم متاذی اولمیه بعده اعصابدرکه دماغدن یا نخاعدن بیتمش
انعطافده ملایم وانفصالده برک وبیاض اجسامدر وحس وحرکت ایچون اولان اعضا بالجمله اعصاب ایله
تمامدر بعده اوتاردرکه اطراف عضلاتدن بیتمش واعصابه مشابه اجسامدر واعضای متحرکه یه متصل نامی
کاه عضله نک اجتماع ورجعیله اوتار دخی منجذب اولوب اعضای متحرکه یی جذب ایدر وکاه عضله نک انبساطیله
وکندی وضع عودیله اوتار مذکوره رخاوت بولوب اعضایی حالی اوزره منبسط ایدر بعده رباطاتدرکه
عظمدن بیتمش واعصابه مشابه اجسامدر وبونلرده عضله لره ممتد اولانلرینه مطلق رباط دیرلر ومفاصل
عظامی وسائر اعضایی وصل ایدنلره رباط عقب دیرلر وروابط مذکوره نک جمله سنک حتی بوقلقدن تاکیم
کندیلره لازم کلان کثرت حرکت وحک ایله متاذی اولمیالر ومنفعت رباطات اعضایی ربط ایتمکدر بعده شریانلردرکه
یورکدن نشأت ایتمشلردر وممتد ومجوفدرلرکه طوللری اعصابه وجوهرلری روابطه مشابهدر وبونلرده
اوبلم حرکات منبسط ومنقبضلری واردرکه سکونات ایله منفصلدر وبونلر خاطملردر ومنفعتلری بودرکه
بونلر یورکدن بخار دخانیی نفس ایله اخراج ایدر وبر روحی اعضای بدنه توزیع ایچون خلق اولنمشدر بعده اورده درکه
کبددن بیتمشدر وشریانات مشابه اجسامدر وبالجمله ساکنلردر وبونلر قاطعلردر ومنفعتلری بودرکه بونلر
کبددن دمی اعضای بدنه توزیع ایچون خلق اولنمشدر بعده اغشیه درکه مستعرض ورقیق اتخنلردر ومحسوس اولیان
لیف عصبانیدن نسج اولنمش اجسامدر وسائر اجسامک سطوحنی غشی ایدرلر ونتیجه منافعی محتویلرکه
بر بعینی جمیع اعضایی هیئت واشکالی اوزره حفظ ایدرلر وبری کندی لیفنه متصل اولان عصب ورباط واسطه سیله
اعضایی بری برینه تعلیق وربط ایدرلر کلیه لری صلبه ربط ایلدکلری کبی وبر منفعتی دخی دیه وکبد وطحال
وکلیتین امثالی حسی اولمیان اعضانک جواهرینه بو اغشیه کندیلره ملاقی اولوب بالذات حساس اولوب اجسام

ملفوف لرینه ملاقی اولان بالعرض حساس اولدیلر بعده محل ذکر اعضای مذکوره نك بدنده اولان خلل واوضاعی
آنلرینك حشو وسندی ونوتدیلرك واما اعضای الیم جونلری ترکب ایدن اعضا درکه آنلرك الله تعالی بوندن حکمی آندن بیان اولنور

نوع ثانی

اسماء قوای اعضانی بیلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه بدنده اولان اعضادن هر بر عضوك کندی
نفسنده بر قوت غریزیه واردرکه اول عضوك تغذیه سی امری آنجق اول قوتله اولور واول قوت غذایی جذب وامساك
وتشبیه والصاق ایدوب آنك فضله سنی دفع ایتمکدر وجمله اعضادن قوتلی دماغ وکبددر زیراکه بو ایکیسی یورکدن
قوت حیاتی وحرارت غریزیه ویروحی قبول ایدوب دماغ مبدأ جمیع حواس اولوب کبد مبدأ تغذیه جمیع اعضای بدن
اولمشدر یورکدن غیری زیراکه یورك درون سینه ده ثدی شماللک تختنده کبد نوعندن آنك لونندن قلجانی شکلنده بر عضو
شریف ولطیفدرکه آنك جهت اسفلنده سطحی مقعری وسطنده قرة العین مثالی بر نقطه سودا واردرکه الطف
اعضادر واسمی سویدادر ومنبع روح وجمیع قوادر ومحل تعلق روح حیوانی ونفس انسانی ومهبط الهام ربانی
ونظرگاه خدادر وجمیع اعضایه حیات وحرکات وادراکات وغذا ویروب تدبیر ایدن جمله قوا واعضا آنك خدام ورعایاسیدر
اول امیر بدندر پس بعض اعضای بدن رئیسه در وبعضیسی خادمه رئیسه در وبعضیسی نه رئیسه در ونه خادمه
اما اعضای رئیسه اول اعضادرکه بدنده اولان قوای اولینك مبدأ لریدر وبقای شخص یا بقای نوع
آنلره مضطر ومحتاجدر اما بقای شخص حسبیله اولان اعضای رئیسه اوچدر بری یورکدرکه مبدأ قوت حیاتدر
وبری دماغدرکه مبدأ قوت حس وحرکتدر وبری دخی کبددرکه مبدأ قوت تغذیه در واما بقای نوع حسبیله اولان
اعضای رئیسه بنه بو ثلثه مذکوره در وبقای نوعه مخصوص اولان رابع انثیین درکه آنلر نسلی حفظ ایدر منی
تولیدیچون محتاج الیه در وتمام هیئتی وذکوری واناثی اولان مزاجی افاده ایدرلر واما اعضای خادمه رئیسه
بعضیسنه خدمت مهیئه وبعضیسنه خدمت مؤدیه مخصوصدر وخدمت مهیئه فعل رئیسدن مقدم وخدمت
مؤدیه فعل رئیسدن مؤخردر اما یورکك خادم مهیئی ریه کبیدر وخادم مؤدیسی شرایین کبیدر واما دماغك
خادم مهیئی کبد وسائر اعضای روح واعضای غذا کبیدر وخادم مؤدیسی عصبلر کبیدر واما کبدك خادم
مهیئی معده کبیدر وخادم مؤدیسی اورده کبیدر واما انثیینك خادم مهیئی آنلردن مقدم منی یی تولید
ایدن اعضا کبیدر وخادم مؤدیلری رجالده احلیلدر وآنکه انثیین آره سنده اولان عروق قاله در ونساده
محل منی مندفع اولان عروقدر وحالده که منفعتی آنك تمام اولوب جنین تکون ایده جک مکاندر سبحان الخالق

نوع ثالث

کیفیت تکون اعضای جنینی بیلدررای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه اجزاسی متشابه اولان
اعضای بدنك جمله سی ایکی منیدن تکون ایدر لحم وشحمدن غیری زیراکه بو ایکیسی دمدن تکون ایدر بس لحم وشحمدن ماعدا
اعضای متشابهة الاجزا بیاض وبوسقه اولدیغی منی بدردن منعقد اولور واعضای مذکوره جنین
لبدن تکون ایلدیکی کبی منی مادردن تکون ایدر نتکیم قورسغك ولبنك هر بری کندی یردن حاصل اولان
جنبك جمیع جوهرینك بر جزؤدر کذلك ایکی منینك هر بریسی رحمده اولان جنینك جمله جوهرینك بر جزؤدر
بعده حامله نك دم حیضی رحمده تکون ایدن جنینك سره سی یولندن غذاسی اولوب آنکله نشو ونما بولور وحشونده
منعقد اولوب اولکی اعضا آره سنده اولان خالی یرلری طولدورر لحم وشحم اولور وفضله دم وقت نفاسده دلدن
قالوب آندن طبیعت مادر آنی دفع ایدر وبعد التولد والده کبدنده تولید ایلدیکی دم غذا طریقی نافدن آلدیغی دمك
مقامنه کیدر مستغنی ایدر اول دمدن تولد ایدن لحم وشحم بو دمدن تولد ایتمکه باشلر اما لحم دمدن متینیدن
تولد ایدر حرارت وسوسیله منعقد اولور واما شحم دمدن صولی ویاغلیسندن تولد ایدر منعقد اولور
آنکچون حرارتله منحل اولور وایکی منیدن تکون ایدن اعضانك بریسی برندن منفصل اولسه بردخی اول عضو
اتصال حقیقیله منجبر اولماز وبر جزؤی نقصان بولسه آنك عوضی برنسنه بتمز عظم کبی الا کرسن صبا وتلف جیسنده
سنی بتر ودمدن تولد ایدن عضو اتلافنده صکره بنه تمام بتوب مقدارده متصل اولور لحم کبی

نوع رابع

نوع رابع

خواص وفوائد اعضای بدنی بیلدررای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه حساس ومتحرك
اولان جمیع اعضانك مبدأ حس وحرکتی کاه بر عصب اولور وکاه متفرق اولوب هر قوتك مبدئی بر شعبه
عصب اولور ومغشا ملفوف اولان جمله احشانك منبت غشاسی صدر وبطنده ایکی مستبطن بولنان غشالردینك
بریسیدر اما صدر وردی اولان حجاب ورئه واورده وشریانلر کبی اعضانك منبت غشیه لری اضلاعه غشا
مستبطن اولمشدر واما جوفده اولان اعضا وعروقك منبت اغشیه لری عضل بطنده صفاق مستبطنیدر
واما جمیع اعضای لحمیه بالیفده در عضله ده اولان لحم کبی ویاخود لیف اولماز کبد کبی وحرکاتدن ایسه آنجق لیف
ایله اولور کرک ارادیه اولسون وکرک طبیعیه اولسون اما حرکت ارادیه لیف عضل ایله اولور واما حرکت طبیعیه حرکت
رحم وعروق کبی وحرکت ارادیه ایله طبیعیه دن ترکب ایدن حرکت مرکبه بو ایکی حرکت وضع طول وعرض وتوریبدن بر هیئته
مخصوص لیف ایله اولور پس جذب ایچون لیف متطاول وکی دفع ایچون لیف متعارض وامساك ایچون لیف موربه مخصوصدر
واعضادن اورده مثالی بر طبقه لی اولان عضوك اوچ قسم لیفی بری برینه منتسجدر وایکی طبقه لی اولان عضوك
طبقه خارجیه سنده لیف متعارضدر وطبقه داخله سنده لیف موربدر وداخله نك سطح باطننده لیف منطاولدر لکن
بو طرز اوزره خلق اولنمشدرکه لیف جذب ایله لیف دفع معا جمع اولمیوب بلکه لیف جذب ایله لیف امساك
جمع اولسونلر الا که معاده دکل زیراکه امعانك امساکه شدت احتیاجی یوقدر همان جذب ودفعه
محتاجدر واما کبدك جوهرینه غریب اولان لیفی احاطه ایدن اعضای عصبانیه نك بعضیسی بر طبقه لی
وبعضیسی ایکی طبقه لی بولنمشدر وایکی طبقه لی خلق اولنمالرینده بیچه فائده لر واردر اما اولکی فائده درونلرنده
اولان لخاسندن حرکاتی قوتیله منشق اولمه دن تحفظ شرایین کبی واما فائده ثانیه بودرکه درونلرنده بو
لجبا مخزون تحلل وحجت ایکی قات محفوظ اولور شریانده اولان روح ودم کبی واما فائده ثالثه بودرکه
دفع وجذب اول عضو قوتلی حرکته محتاج اولدقده آلت دفع بر طبقه سنده وآلت جذب بر طبقه سنده بشقه
بولنسونلر معده وامعا کبی واما فائده رابعه بودرکه اول عضوك طبقه باطنه عصبیه سی حس ایچون وطبقه خارجه
لحمیه سی هضم ایچون مخصوص اولسون زیراکه هاضم منهضم ملاقاتنه قوتیله واصل اولمق ممکندر واما بعض
اعضانك مزاجی دم قریب اولوب دمه آکا غذا اولمق ایچون استحاله کثیره ده متصرف اولمغه محتاج اولماز لحم کبی آنکچون
لحمه واصل اولان غذا برمدت قالوب صکره غذای لحم اولمق ایچون آنده تجاویف وبطون یوقدر همان غذا لحمه
ملاقی اولدیغی ساعتده آکا مستحیل اولور واما بعض اعضا مزاجی بعید المزاج اولوب دمه آکا مستحیل اولمغه استحاله
کثیره یه محتاج اولور عظم کبی آنکچون غذاسی آنده برمدت قالمق یا بر تجویف واردر عظم ساق وساعد کبی ویا تجاویف
متفرقه واردر عظم فك اسفل کبی وبویله اولان اعضا وقتده غذادن فوق الحاجه اخذ وجذب ایدر تاکیم تدریج ایله
کندی جنسنه تبدیل ایده واما قوتلی اعضا کندی فضولنی ضعیف اولان اعضایه دفع ایدر یورك ابطینه ودماغ سلطف
اذنینه وکبد اربیتینه دفع ایتدیکی کبی سبحان الخالق الباری المصور وسبحان الصانع الحکیم عزشأنه ودام سلطانه

کیفیت ترکیب عظام بدن انسانی واسما وخواصنی فصول ثلثه ایله تفصیل ایدر **فصل اول** کیفیت ترکیب عظام
راسی واسما وخواصنی التی نوع ایله بیان ایدر **نوع اول** اجمال فوائد عظام اعضای بدنی بیلدررای عزیز معلوم اولسونکه
اهل تشریح دیمشلردرکه بعض عظامك بدنه قیاسی اساس ونهایت بنایه قیاسیدر فقار صلب کبی زیراکه عظم فقار اساس
بدندرکه جمله اعضا آنك اوزرینه بنا اولنوب اعتماد ایدرلر نتکیم جمیع اجزای سفینه ابتدا نصب اولنان خشب اوزرینه

بنا قیلنوب کندی اعضای بدنک جملەسی عظم صلب اوزرنده نظام بولنوب تکمیل اولنور و بعض عظاملر بدنه
قیاسی وقایه وجن مثالی بولنور عظم یافوخ کبی و بعض عظاملر بدنه قیاسی صائل دافع سلاح قیاسی
بلنور فقار صلب اوزرنده شوک امثالی اولان عظام کبی و بعضیسی مفاصل بیننده حشو بولنور سلامیات آره‌سنده
بولنان عظام سمسمانیه کبی و بعضیسی علاقه محتاج اولان اجسامه متعلق عضل حنجره ولسانک وغیرینک
لامه مشابه اولان عظمی کبی و عظاملر جملەسی جمیع بدنک دعایم و قوایم و وقایه وحمایه سیدر و اجزای صلب
ولجوف اولانک وسطنده تجویفی قیلنمشدر و حشونده مجتمع اولان مخ آنک غداسی بولنمشدر و تجویفک وسعتی فائده‌سی
اخفا اولمقدر و تجویفک و حکمت فائده‌سی صلابت جرمی حلی اوزره قللقدر و صلابتک فائده‌سی حرکات عنیفه
عندنده منکسر اولمقدر و دورنده مخک فائده‌سی وجه مشروح اوزره غداسی اولوب دائما عظمه رطوبت
ویرمکدر تا کیم تخفیف حرکتله رخاوت بولوب منفتت اولمایه و عظمک وثاقته احتیاجی کثیر اولدقده آنک تجویفی
قلیل بولنمشدر تا کیم عظام ساقین اوبله خلق اولنمشدر و اعضای بکا آنلرله تحمیل اولنمشدر و عظمک خفته کثیر
اولدقده تجویفی کثیر بولنمشدر تا کیم عظام مشاش اوبله قیلنمشدر هم امر غدای مذکور ایچون وهم هوا ایله مستغنی
اولان دلیجه کبی اشیا اول عظامه نافذ اولمق ایچون وهم فضول دماغ آنلردن مندفع اولمق ایچون بویله خلق
اولنمشدر و عظام بدنک جملەسی متجاوره و متلاقیه وضع اولنمشدر و آره‌لرنده اولان مسافه یسیره منافع غضاریف
ایچون خلق اولنان لواحق غضروفیه ایله مملو قیلنمشدر و منافع مذکوره اقتضا اتمیان محللرده ایکی عظم آره‌سنده لاحق
مفصل خلق اولنمشدر فلاسفی کبی بعضیسی مفصل سلس که ایکی عظمدن
بری تحرک ایتمزسه عظم آخر حرکت ایدر مشاهده قیلنمشدر ساعد ایله مفصل رسغ مثالی بولنمشدر و بعضیسی تجاور مفصل
عسردر که ایکی عظمک بریله تحرکی عظم آخره عسیر و قلیل المقدار معاینه اولنمشدر مفاصل مشط امثالی بولنمشدر
و بعضیسی تجاور مفصل موثقدر که ایکی عظمدن بریسنده حرکتی عظم آخره حرکت موقوفدر مفاصل عظام فقرات کبی معروفدر و بعضیسی
تجاور مفصل مرکوزدرکه ایکی عظمدن بریسنک زیاده‌سی اولوب عظم آخرک نقره‌سنه دخول قیلوب مغرز اولمش متبعلردنده
اولان اسنان کبی وضعی تغیر بولماز و بعضیسی تجاور مفصل مدرزدرکه عظمینک ایکیسنده بیلم منشار کبی تضاریس و اسنان
اولوب بری برینه صفایح نحاس کبی تداخل ایدر عظم قحف کبی سبحان الخالق الباری للصور وسبحان الصانع الحکیم

نوع ثانی

کیفیت ترکیب عظام قحف راس انسانی بلکه ای عزیز معلوم اولسون که اهل تشریح دیمشلردرکه جمله عظم قحفک منفعتی
دماغی آفتلردن حفظ ایچون جنه ساتره اولمقدر و عظام قحف متعدد اولمسنده نیجه منافع واردر اولکی منفعتی بودرکه
قحفک بر جزوینه کسر و عفونت مثالی آفات ایرشدکده آنک کلیسنه عموما اوزره عارض اولمایه زیرا اگر بر عظم اولسه ایکی
جمله‌سنه آفت کلمک لازم کلوردی و ایکنجی منفعتی بودرکه ذکر اولنمجق مقتضای حکمتجه صلات اولمسیدر و تخلخل و تکاثف
و رقت و غلظتده عظم واحد اختلافی اجزاسی بولنمایه و اوچنجی منفعتی بودرکه دماغ ابخره غلیظه‌دن تنقیه ایلمکدر
زیرا که اگر بر عظم غلیظ اولسه ایدی آنلر ابخره نفوذ ایده میوب دماغ تعفن ایله فساده ویرردی و دوردنجی منفعتی بودرکه
درون راسه دخول ایدن عروق و شرائینه طریق و منفذ اولمه و بو عظم قحفک شکل طبیعیسی ایکی منفعت ایچون مدور
اولمقدر اما اولکی منفعتی بودرکه شکل مستدیر ساحه‌سی غیری احاطه‌ده مساوی اولان اشکال مستقیمة الخطوطدن
اعظم بولنمشدر و ایکنجی منفعتی بودرکه شکل مستدیر زاویه‌لی اشکال قدر طوقنمجق نسنه‌لردن منفعل اولیوب
سلامت قالور بلنمشدر و بو عظم قحف استداره سیله طولانی قیلنمشدر زیرا که منابت اعضای دماغیه طولا
وضع اولنمشدر و بو عظم قدام و خلف سمتلرندن چقان معوج طرفلری ایکی جانبک نزول ایدن عصبلری حفظ
ایچوندر و بو شکلک اوچ حقیقی درزی یعنی ایولری واردر و ایکی کاذب درزی واردر اما درز ثلثه حقیقیه‌دن
بری قوسیدر که جبهه ایله مشترکدر بو شکلده ⌒ بوکا اکلیلی دخی دیرلر و بری درز سهمیدر که مستقیم اولوب
طول راسی منصف بولنمشدر بو شکلده ⊓ و بو درز اکلیلی بر متصل اولدیغندن بوکا سفودی دخی دیرلر و درز
ثالث خلف راس ایله قاعده‌لرنده مشترکدر و اول بر زاویه قائمه شکلنده‌در که زاویه‌سی نقطه‌سنه

طرفندن

طرف درز سهمی متصلدر بو شکلده ⋀ و بو لام یونانیه مشابه اولدیغندن بوکا درز لامی دیرلر و اما ایکی
درز کاذب درز سهمینک موازاتیله ایکی طرفندن طول راس ایله نزول ایدوب عظم راسه تمامیله داخل اولمقلریندن
بونلره قشریین دخی دیرلر و بونلر ثلثه حقیقیه ایله متصل اولدقلرنده بو شکلده اولور ⋀

نوع ثالث

راس انسانک قاعده و حیطانی مثابه‌سنده اولان عظام خمسه بیاننده‌در ای عزیز معلوم اولسون که اهل تشریح
دیمشلردرکه راس انسانده عظام مذکوره‌دن غیری بش عظمی دخی واردرکه دورت دیوار امثالی و بری قاعده
مثلی بولنمشدر و بو چار دیوار قبه یافوخدن یعنی عظم ناصیه‌دن اصلب خلق اولنمشدر زیرا که صدمات و سقطات آنلره
زیاده تصادف ایدر بلنمشدر و بخار متخلل دماغ ثقلت و بر میوب عظمده نفوذ ایلمک ایچون قحف و یافوخ
اویله تخلخل قیلنمشدر اما جدار مقدم عظم جبهه‌درکه طرف اعلاده حدی اول درز اکلیلیدر و طرف اسفلی طرف
اکلیلیدن ممتد اولوب حاجبلر عندنده عینین فوقنده مرور ایدوب آخری اکلیلینک طرف ثانیسنه متصل اولان درزدر
و اما یمین و یسارده اولان ایکی جدار اول ایکی عظملردرکه اذنین آنلرده‌در و حاشیه‌سی حفظ ایچون صلب اولدیلر آنلره حجرین
دیرلر و اول حجرینی ثقبلرینک اوزرنده صدف شکلنده ایکی مضلع و مدور غضروف خلق اولنمشدر تا کیم آنلرده مجاور اصوات
اولان هوا جمع اولوب ثقبلردن سامعه‌یه وصول بولسون و بونلره قولاق دیرلر و اول حجرینی دخی هر برینک فوق طرفنده
حدی درز قشریدر و طرف اسفلندن حدی بر درزدرکه درز لامینک طرفندن کلوب مرور ایدوب اکلیلیه نهایت بولمشدر و قدام سمتنک
حدلری اکلیلینک بر جزویدر و خلف سمتنده لامینک بر جزویدر و اما جدار مؤخر حدودی فوقندن درز لامیدر و اسفلندن راس ایله
و تدی بیننده مشترک اولان درزدرکه درز لامینک ایکی طرفی بیننی وصل ایدر و اما دماغک قاعده‌سی اول عظمدرکه
عظام مذکوره‌یی حامللردر و آکا وتدی دیرلر و صلب خلق اولنمسنده ایکی منفعت واردر بری صلابت حمله معین اولمق
و بری صلب اولمغله عفونت فضولی قبول ایتمکدر زیرا که بو عظم فضول نختنده موضوع اولوب دائما آکا منصب اولمشدر
پس بر اولمق لازم کلمشدر و ایکی صدغ یعنی شقاقلر ایکی یانده ایکی بر اوج عظم واردرکه صدغ مرور ایدن اعصابی
ستر ایتمشلردر و ایکی عظم مذکورک ایکی صدغ طولنده و ضعدری موتدیر یعنی قیقاجیدر و آنلره زوج دیرلر

نوع رابع

فک اعلانک کیفیت ترکیب عظامی بیاننده‌در ای عزیز معلوم اولسون که اهل تشریح دیمشلردرکه عظم فک اعلانک حدی
فوق طرفندن کذلک جبهه میاننده مشترک درزدرکه تحت حاجبدن مرور ایدوب اصداغه وصول بولمشدر و تحت سمتنک
حدی منابت اسنان اولمشدر و ایکی جانبک حدلری ورای اضراسده اولان عظم وتدیله کندی بیننده مشترک بر درزدرکه
اذن سمتنه کلمشدر و طرف آخری اولان منتهاسی حدی بر درزدرکه بر نکاه حنکی یعنی چکه‌لری طولا قطع ایدن درزلردر فک اعلانک
فرق ایتمشدر پس عظم فک اعلی بو حدودده بیتمشدر اما فک اعلانک داخل حدودنده اولان درزلرندن بریسی حنکی طولا
قطع ایتمشدر و بری حاجبین آره‌سنده شفتین آره‌سی برابرینه نزول ایدوب کتمشدر و بری بو درزک مبدأندن کلوب یمینه
میل ایدرک اسنان ابتدا ایله رباعیه مابینی برابرینه بیتمشدر و بری دخی بونک کبی یساره میل ایدوب کتمشدر پس
اوسط و طرفین اولان درز ثلثه بیننده و منابت مذکوره برابری بیننده ایکی عظم مثلث محدود اولمشدر لکن
بو مثلثلرک قاعده‌لری منبت اسنان اولوب بلکه آنلرک مقدمجه منخرینک قاعده‌سی قریبنده ایکی مثلثی بر درز قطع ایتمشدر
زیرا که درز ثلثه بو درز قاطع نجا وز ایدوب مواضع مذکوره‌یه وصول بولمشدر و بو ایکی مثلثدن غیری ایکی عظم تحتانی
حاصل اولمشدر که آنلری قاعده مثلثین مذکورین ایله منابت اسنان و درزین طرفینک ایکی قسم احاطه قیلمشدر و درز اوسط نزول
ایدن قسم بو ایکی عظمی بری برندن فصل ایدوب درز فاصل عندنده هر بر عظمک ایکیشر زاویه قائمه‌لری اولمشدر و نابین عندنده
بور زاویه حاده‌لری و منخرین عندنده بر زاویه منفرجه‌لری صورت بولمشدر و شو فک اعلانک درونده بریسی درز
مشترکدن اعلادن نزول ایدوب عینین سمتنه کلوب نقره‌یه بالغ اولدقده اوچ شعبه‌یه منقسم اولدرزدرکه بر شعبه‌سی جبهه‌ده الیه
مشترک اولان درز تحتنده و نقره عندنده فوقنده مرور ایدوب حاجبه متصل اولمشدر و بر شعبه‌سی نقره‌یه دخول ایتمیوب کذلک متصل
اولوب شعبه ثالثه‌سی نقره‌یه داخل اولدقده کذلک اتصال قیلمشدر و شعبه اولانک افراز ایلدیکی عظم اول عظم ثانیه

اعظم وعظم ثانی عظم ثالثدن اعظم صورتده بولنشدر سبحان المصور جل جلاله وعم نواله

نوع خامس

منافع انفی و ترکیب عظامنی و فك اسفلنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که
انفك نیجه منافع ظاهره سی واردر بری بودر که شامل اولدیغی تجویف ایله استنشاقه معین اولور و بری بودر که انفك
هوای کثیری حصر اولوب دماغه نفوذ ایتمدن مقدم معتدل اولور زیرا که هوای مستنشقك برمقدارنك دماغه نفوذ
ایدوب اکثری درون ریئه یه ممتلی اولور و بری بودر که آنك شمدن مامنده برموضع هنتیمه صالح اولان هوایی جمع ایده تاکیم
ادراکی اوفق و اکثر اوله و بری بودر که تقطیع حروف و تسهیل اخراجنه معین اولور تاکیم برمقدار ایله تقطیع حروف
محاول اولان موضعده هوانك جمله سی مزدحم اولمیه و بری بودر که باشدن مندفع اولان فضولی حفظ ایدوب ابصاردن
ستر ایده و بری بودر که فضولك بعض مخاطك نفضنه نفخ ایله اعانت ایده اما عظام انفك ترکیبی ایکی مثلث کبی
ایکی عظمدندر که بر زاویه سی هر طرفده ملتقی اولور و ایکی قاعده بر زاویه عندنده تماس ایدوب ایکی زاویه ایله مفارقت
ایدرلر و بو ایکی عظملر هربری عظام وجهده شرحنه ذکر اولنان درزین طرفیندن برینه ذکوب ایتمشدر و ایکی سنك طرف
سافلرنده ایکی ملایم غضروف بیتمشدر و ما بینلرنده درز وسطانیده طولی اوزرنده بر غضروف واردر که جزء عالیسی
جزو سافلندن اصلب اولوب کندی بالجمله طرفین غضروف و فکندن اصلب بیتمشدر و بو وسطانی غضروف فك منفعتی
بودر که فضلات راسی ایچون سبیلین بیننده منابر سنده اولان انفی منخرین ایتمشدر تاکیم دماغدن فضلات نازله
انفده نزول ایتدکده اکثر حالده ایکی منخره بیرینه میل ایدوب دماغدن بولنان روحه راحت ویره و هوای استنشاق
طریقین بالکلیه سد ایتمیه و ایکی طرفده اولان غضروف و فکك منافعی اوجدر بری اطراف عظامده واقع اولان
غضاریف ایله مشترکدر منفعت مذکوره در و بری زیاده استنشاقه یا نفخه محتاج اولدقده منفرج و متوسع اولمقدر
و بری دخی نفخ عندنده اهتزاز و ارتعاد ایله نفض مخاطه معین اولمقدر و انفك ایکی عظمی خفیف و دقیق خلق
اولنمشدر زیرا که بونده وثاقتدن ایسه خفته احتیاج اکثر بولنمشدر و اما فك اسفلك صورت عظامی ظاهر
زیرا که فك اسفل ایکی عظمدن مرکبدر که آنلرك بیننی ذقن آلتنده بر مفصل موثوق جمع ایتمشدر و ایکی طرفی
ایکی مرتفع و معوج عظمدر عندنده مرتفع اولوب زوایایه ترکب ایدوب رباطات ایله بری برینك اوزرینه واقع اولمشدر
و اما فك اسفلك انفتاح فم و مضغ لقمه کبی منافع کثیره سی عیان اولمغله مستغنی عن البیان بولنمشدر

نوع سادس

کیفیت ترکیب اسنان انسانی و اسما و اشکال و نظامنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که اسنان
انسان اثنی و ثلثون اولمشدر و بعض انسانك اطراف اسناننده نواجذ اربعه منعدم اولوب ثمانیه و عشرون
اولمشدر اما اوسط اسناندن ایکی ثنایا و ایکی رباعیه فوقانیه و امثالی تحتانیه قطع ایچون نظام بولمشدر
و ایکی ناب اعلادن و مقابلری ایکی ناب اسفلدن کسر ایچون استحکام بولمشدر و بونلرك و راسنده ایکی جانبدن فوقانی
و تحتانی ایکیشر رحی طحن ایچون خلق اولنمشدر و آنلرك و راسنده هر یاندن ایکیشر اضراس مضغ ایچون خلق اولنمشدر
و نواجذ اربعه اتمام ایچون بولنمشدر پس ثنایا اربعه و رباعیات اربعه و انیاب اربعه و ارحاء ثمانیه و اضراس ثمانیه
و نواجذ اربعه بو جمله سی اوتوز ایکی دیش اولمشدر و اکثرنده نواجذ اربعه بعد البلوغ و قبل الوقوف ظهور ایتمشدر
آنك ایچون بونلرك اسمی اسنان حلم اولمشدر و اما اسنانك اصول و رؤس محلدلری واردر که فکین ده اولان عظام حاملك
نقبلرنده مرکوزدر و هر بری نك حاقه سی اوزرنده بر لحم مستدیر بیتمشدر که آنك اوزرنده بر کیجه عظم [illegible] سنی حافظ
ایدوب رابط قوی ایله شد ایتمشدر و ماسوای اضراس اولان اسنانك هر برینك بر اصلی واردر اما فك اسفلده اولان اضراس
مذکوره دن هر برینك یا ایکی و یا اوچ راسی معاین قلنمشدر و نواجذینك رؤسی اوچر بولنمشدر و اما فك
اعلاده مرکوز اولان اضراس ایچون یا اوچر و یا دوردر رؤس خلق اولنمشدر خصوصا نواجذینك رؤسی دوردر
بولنمشدر اما سبب کثرت رؤس اضراس عظمت اجرام و کثرت اعمالدر و اما حکمت ازدیاد رؤس علیا اول اضراس نك
معلق اولوب ثقلرینله رؤسنك خلاف جهتلرینه میللریدر و اسنان سفلیه ثقلی کرینه متضاد و مخالف دکلدر

وبرنده اولان عظامك هیچ برینك حسی اولمازلکن عظام اسنان قوت دماغ ایله بی حس قالماز زیرا که
عظام اسنان حار و بارد و حلو و حامض و سائر اضدادك کیفیتی فرق ایدوب سائر عظام بولماز سبحان الخالق البارئ

فصل ثانی

کیفیت ترکیب عظام صلبی و عظام عنقی و فقار صدری و عظام اضلاعی و عظام ترقوه یی بش نوع ایله بیان ایدر
نوع اول کیفیت ترکیب عظام صلب انسانی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که عظام صلب
نیجه منافع ایچون خلق اولنمشدر بر منفعتی بودر که بقاء حیوانده محتاج الیه اولان نخاعه مسلك بولنمشدر زیرا که
اکر جمیع اعصابك منابتی دماغ اولسه ایدی راس انسانك بو هیئتدن زیاده اعظم اولمق اقتضا ایدر دی و بدنه بر حمل ثقیل
اولوردی و اعصاب اقصای اعضایه وصول بولنجه مسافات بعیده یه محتاج اولوب آفات و انقطاعه متعرض اولمغله ماعدا
اعضانك تقبلکه مبادیلرینه جذب ایتمه ده قوتلری قلیل اولوردی پس خالق باری مصور عز شانه حضرتلری حکمت و عنایتلریله
دماغدن بر جزؤ اولان نخاعی اسفل بدنه عیش سادن کاریز مثالی اجرا ایدوب صلبنی آکا مسلك محفوظ ایلمشدر تاکیم صدر اعضای
قسمت اعصابی توزیع اولنمق انسب اولوب تحسین بولنه و صلبك بر منفعتی بودر که قدامنده موضوع اولان اعضای شریفه نك
جمله حافظه سی بولنمشدر آنك ایچون عقده لری و شوکلری واردر که آنلر سناسن اسمیله تسمیه قلنمشدر و بر منفعتی دخی
بودر که عظام بدنك خلقتی اساس و تمن بولنمشدر نته کیم خشبه وسطانی سفینه کبی اولدیغی بالاده بلنمشدر آنك ایچون عظام صلب
ثابت متین و محکم خلق اولنمشدر و بر منفعتی هم بودر که قیام انسان ایچون و حرکت امکانی ایچون مستقل قوام بولنمشدر
آنك ایچون عظام صلبك نظامی فقره لر ایله نظم اولنمشدر جمله سی عظم واحد یا عظام عظیمه اولیوب حسن انتظامی
تقویم اوزره قلنمشدر و فقرات آره سنده بولنان مفاصل نرم و رخو دکلدر که قوای ضعیف اوله و تر شدیده دکلدر که مانع انعطاف
اوله بلکه بو یله بین بین خلق اولنمشدر و صلبك فقره سی بر عظمدرکه وسطنده نخاع نفوذ ایده جك ثقبه سی واردر
و بعض فقره نك یمین و یسارنده ثقبه لردن ایکی جانبنده دورت زوایا بلنمشدر که بعضیسنه شاخصة الی فوق
شاخصة الی اسفل دینلمشدر و بعض فقره نك آلتی زوایا اولوب دوردی برجانبنده و ایکیسی برجانبنده بولنمشدر
و بعض فقره نك سکز زوایا منا هم قلنمشدر و زوائد مذکوره نك منافعلری بری بودر که بونلرله مفاصل منسوب اتصال بلور
ما بینی منتظم اولوب برینك زوائد رؤسی برینك نقره لرینه متداخل اولوب متانت بولمشدر و بو فقرات صلبك زوائد
مذکوره سنك غیری جناح زوائدی واردر که آنلرك منافعی مصادمه دن وقایه و حفظ ایدوب مقاومتلریله جنه اولمقدر و بونلر
خلفده اولان موضع عنه شوك و سناسن دینلمشدر و یمین و یسارده موضوع اولانلرینه اجنحه دیرلر و بونلر طول بدنده
اولان عصب و عروق و عضله لری حفظ ایدرلر و اضلاعه مجاور اولان اجنحه نك بر منفعتی دخی بودر که اضلاعك رؤس
حدبه سی بونلرده مرکوز اولوب نقره لریله مرتبط اولورلر زیرا که هر جناحك ایکی نقره سی و هر محدبك نقره سی واردر
و بو فقره لرده ثقب متوسطلرندن ماعدا نیجه ثقبلری واردر که آنلردن عصبلر خروج ایدوب طرفلرده دخول ایده و بو ثقبلر
آنك ایچون فقره لرك ایکی جانبنده خلق اولنوب خلفده بولنمشدر زیرا که آنده خارج و داخل اولان عروقی مصادمه دن
وقایه اقتضا ایتمز و اما عروق و اعصاب مذکوره اکر صلبك قدامنده خلق اولنسه ایدی بدنك ثقل طبیعیسیله و حرکت
ارادیه سیله میلی اولان مواضعده واقع اولمغله ضعیف اولوب ربط ایله مزاد دی و بو وقایه ایچون اولان زوائدك
اوزرینه عصب و رطوبات جاری اولوب سکس و امکس ایتمشدر که مماس اولدیغی لحم متاذی اولمسون و زوائد صلبك
دخی غایت بودر و آنلر بری برینی نقبلریله محکم طوتوب جمیع جهتلردن ربط ایلرلر لکن قدامنده اولان نقبه غایت
محکمدر و خلفده اولان سلسدر زیرا که طرف قدامه انخطاط و خلفه انعطافدن زیاده اقتضا ایدر پس فقرات صلب
نقبه و ارتباطلریله بو یله محکم اولدقلرندن عظم واحد کبی ثبات و سکون ایچون خلق اولنمشدر و انحنا
و انعطافی قبول ایتملریله بو یله سلس و رخو اولدقلرندن عظام کثیره کبی حرکت و انحنا ایچون وضع اولنمشدر

نوع ثانی

عظام عنقی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که عظام عنق همان قصبه ریه ایچون و قصبه

رئه بنجه منافع ایچون خلق اولنمشدر بیانی اولنسه کرکدر. اما فقرات عنقیه نك و فقرات صلبیه نك عالیه سی تحتنده
اولان فقره اوزرینه محمول اولمغله هر بر فقره کندی حاملندن اصغر و اخف خلق اولنمشدر تا که حرکات اعضا
نظام حکمت اوزره بولنمشدر و فقره عجز که فقار صلبك اسفل و نهایتیدر اول جمله سندن اعظم و اصلب خلق اولنمشدر و جمع
مادروه عظامدن نظامنه مقدم بولنمشدر و قبر ایچنده جمله سنك سونکره چوریوب تراب اولور دیلنمشدر و نخاع
اعلاسی اعلاری کاریز کبی اکثر و اغلظ اولدیغیچون فقار عنقك ثقبه لری اوسع قلنمشدر زیراکه مقاسم عصبك
اعلایه مخصوص اولان اسفله مخصوص اولاندن اکثردر بین عنقك فقره لری صغیر و ثقبه لری واسع اولمسی دفع حرج
اقتضا ایتمکله جمله دن اصلب و اوثق و سناسنلری صغار و جنحه لری کبار و ایکیشر باشلی خلق اولنمشدر و بو فقره لرك
حرکته احتیاجلری زیاده اولمغله مفاصل خرزاتی ماتحتی مفاصلنه قیاس ایله سلس و رخو قلنمشدر
و بو مفاصلك شدت و نتافتنه احتیاج قلیل اولدیغیچون ماتحت العنق کبی سمت فوق و اسفله شاخص اولان زوائد
مفصلیه کبیر و عریض اولمیوب کوچك بولنمشدر و خرز عنقك عددی یدی اولمه سی طولی معتدل اولمق ایچوندر
و بو خرزاتك و تکیشنك ماعدا هر بریك منوال مذکور اوزره اون بر زوایه واردرکه بر سنسنه و ایکیشر شعبه
ایکیشر جناح و سمت فوقه شاخص اولان دورد زواید مفصلیه و اسفله شاخص دورد زواید مفصلیه در
و مخرج عصبك دائره ثقبه سی هر ایکی فقره بیننده نصفیت اوزره تقسیم اولنمشدر اما خرزه اولی ایله خرزه
ثانیه نك بنجه خواصی واردرکه خرزات سائره ده بولنماز زیراکه راسك یمین و یساره اولان حرکتی کندیله
فقره اولی بیننده بولنان مفصل ایله متفق و متمم بولنمشدر و راسك قدام و خلفه اولان حرکتی کندی و سیله فقره
ثانیه بیننده بولنان مفصل ایله وجود بولمشدر اما مفصل اول فقره اولی نك شاخصی اوزرنده ثابت اولمشدر و بو فقره نك
جانب فوقنده ایکی نقره سی واردرکه انلره عظم راسك ایکی زائده سی طرفلری دخول قلنمشدر و فقا که بو ایکی زائده نك
برسی نقره سندن مرتفع اولوب او بری نقره سنه تمامیله غرق اولسه راس انلری تکامیل ایدوب اول سمته اکیلور
و اما مفصل ثانی فقره ثانیه ده بولنمشدر و بو فقره نك جانب متقدمنده بر زائده طویله خلق اولنمشدر که
فقره اولی نك قدام نخاعنده اولان ثقبه سندن نفوذ ایدوب عظم راسده بولنان نقره سنه وصول بولور و فقا که
زائده مذکوره فقره مزبوره نك ثقبه سندن چیقوب نقره مرقومه یه دخول ایتسه راس قدام سمتنه میل ایدوب منحنی
اولور و اگر زائده معهوده نقره سندن خروج ایده سه راس مستوی طوردر و اگر زائده ثقبه سندن دخی چقارسه راس خلف
سمتنه منعطف اولور و فقره ثانیه نك خلفنده دخی بر زائده قصیره واردرکه انجق فقره اولی ده اولان نقره سی
درونده حرکت ایدوب آنی تجاوز ایتمز و اما خرزه اولی نك خاصه سیدرکه سنسنه اولماز اولمدیغنك منفعتی
بودرکه ثقیل اولمیوب حولنده وضع اولنان اعصاب و عضلات کثیره یه زحمت ویرمز و فقره مرقومه عظم راسه
مدفون کبی اولدیغیچون اجنحه دن دخی عاریدر زیراکه سنده اعصابه قریب اولوب یرلری ضیق اولدیغندن اجنحه
بولنمدیغی حکمت باریدر و بو فقره نك خواصندندرکه اعصاب اندن طلوع ایدیلر سائر فقره لر کبی ایکی جانبندن و ثقبه
مشترکه دن طلوع ایتمزلر انجق جانب خلفنك فوق طرفنده ایکی ثقبه دن جمله سی لیف کبی انجه اولدقلری حالده خارج
اولورلر و متنا اولدیغجه تدریج ایله تثخین و محللرینه کوره غلیظ اولوب متانت بولورلر و اما فقره ثانیه نك زائده
قصیره سی اعلا خلفنده بولنوب انده مخرج عصب ثقبه لری ممکن اولمدیغندن بونك ثقبه لری سنسنه سنك ایکی جانبندن قلنمشدر
و بو ثانیه نك زائده لری رباطات قویه ایله فقره اولی یه ربط اولنمشدر و مفصل راس فقره اولی ایله سلیس بولنمشدر
و فقره ثانیه ایله سائر فقره لر مفاصلندن اسلس قلنمشدر زیراکه بو ایکی مفصل ایله اولان حرکات راسه
محتاج اشد و اکثر بولنمشدر و بالجمله صنعت باری بلنمشدر سبحان الخالق البارئ المصور

نوع ثالث

فقار صدری بلمدزای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه فقار صدر اول عظامدرکه عظام
اضلاعه متصل اولوب اعضای نفسی جامع و محافظدر و بونلر اون ایکی فقره درکه اون بربنك سناسن و جنحه سی
وار و بربنك جناحی یوقدر و سنسنه لری متساوی دکلدر زیراکه بونلردن بورلده مثالی اشرف اعضایه قریب اولوب متصل اولان

اعظم و اقوادر و اجنحه فقار صدره غیرینك اصلب اولوب اضلاع انلره وصول بولماز و صلبك یکی فوقدا
فقره لرینك سناسنلری کبیر و اجنحه لری غلیظ اولوب متانت بولمشدر تا که امیر اعضا اولان یورکی کمال تعظیم ایله
حفظ و حراست ایده لر چونکه بو فقرات اجسام سناسن و اجنحه سنه ذاهب اولمشدر بس بونلرده زواید مفصلیه لری
قصیر و عریض صورتده بولنمشدر و فقره عاشره نك مافوقنده بولنان فقره لرده سمت فوقه شاخص اولان زوایدك مفصلیه لرنك
التقام نقره لری واردر و سمت اسفله شاخص اولان زوایدك حدبه لری اول نقره لره دخول ایدوب سناسنلری
اسفله منحدب اولمشدر و اما عاشره نك سنسنه سی قبه کبی منتصبدر و زوایده مفصلیه سنك ایکی جانبنده اولان نقره لری
لقمه سز بولنمشدر زیراکه فوق و تحتنده معا لقمه لنمشدر و عاشره نك ماتحتنده لقمه لری فوق سمتنده و
نقره لری اسفل سمتنده مائل اولوب سناسنلری فوق سمتنده منحدب بولنمشدر و اون ایکنجی فقره نك
اجنحه سی اولماز زیراکه انده اضلاع وار ایکن انلره حاجت قالماز و اما جناح معده نك طرفی بو اون ایکنجی فقره یه متصلدر
و اما بو خرزه نك مافوقی صغار الجرم اولمغله استحکام ایچون زوایده مفصلیه کثرتندن مستغنی بولنمشدر و خرز
صدر خرز عنقدن اعظم اولدیغیچون ثقبه مشترکه لری ایکی خرزه بیننده برابر منقسم اولمیوب تدریج ایله عالیه ده
زیاده و سافله ده ناقص اولوب ثقبه عصب تمامیله خرزه عاشره ده بولنمشدر و اما صلب باقی خرزه لری
و ایکی اویلق آره سی اولان قطنك جمله خرزه لری بو ثقبه مذکوره لی تمامیله متضمن اولدیغیچون انلرك اولمدیله
خروج اعصاب ایچون بو خرزه لرده یمین و یسارنده بر ثقبه خلق اولنمشدر و قطن فقره لرینك اوزرنده سناسن
و اجنحه عریضه لری واردر و زواید مفصلیه سافله لری اجنحه حافظه یه مشابه عریضه لردر و عظام فقرات
قطن بش عظم اولمشدر و قطن عجز ایله معا صلبك کلیسنه قاعده کبی اولوب اول دعامه و حامل عظم عانه و منبت
اعصاب رجلین اولمشدر و عظام عجز اوچدرکه اندن جمله فقره لردن اصلب و مفاصلی اوثق و اجنحه سی اعرض بولنمشدر
و اعصاب ایچون قدام و خلف سمتلرنده مخصوص ثقبه لر واردرکه مقعد و ورکنه انلره مانع و مزاحم اولماسه و بو عظام
عجزیه نك اولنان عظام قطنه مشابهدر و اما عظام عصعص اوچ فقره غضروفیه دن مؤلفدرکه زوایدی یوقدر و کجلد
اولدقلرندن فقرات رق کبی اعصابه مشترك ثقبه لری یوقدر اما فقره ثالثه نك طرفندن بر عصب خروج
ایتمشدر بو بیاندن عیان اولمشدرکه صلبك جمله سی بر نسنه کبیدر و افضل اشکال ایسه شکل مستدیردر زیراکه آفات
مصادمه قبول ایتمدن ابعد اشکال شکل مستدیردر انکچون فقار صلبك عالیه سی سنسنك روسی اسفله و سافله سنك
روسی اعلایه منعطف اولوب فقره متوسطه اولان عاشره سی عندنده بالجمله جمع اولمشدر و بو فقره عاشره طول
صلب حسبیله متوسطه سناسن اولوب ایکی جهتك برینه منعطف اولمشدر تا که ایکی طرفك هر برنده بولنان فقار
تسعه بو عاشره نك اوزرینه جمع اولوب نظام بوله لر بس فقار عنق ایله فقار صلبك مجموعی یکرمی التی خرزه بولنمشدر

نوع رابع

عظام اضلاعی بلمدزای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه عظام اضلاع محیط اولدقلری آلات
نفسی و آلات غذانك عالیلرنی حفظ ایتمك ایچون خلق اولنمشدر بس بونلر ثقیل اولمق ایچون و حرز و یرنابرنافت
کلیسنه ابرمك ایچون و غذا و نفخدن احشا ممتلی اولوب مکان اوسعه محتاج اولدقده آچلمق آسان اولمق ایچون
و افعال تنفسه تعیین اولنان عضلاتك صدره تخلل ایتمك ایچون منعقد اضلاع اولوب جمله سی عظم واحد اولمشلردر
و بو عظام صدر رئیس اعضا اولان یورك و آنك معینیده بولنان اعضای عالیه یی احاطه ایتمشلردر زیراکه اول اعضایی
غیر بقریه آفات عارضه نك تأثیری اعظم اولدیغندن انلری اشبو احتیاط ایله حفظ ایتمك لازمدر بس انکچون
اضلاع سبعه فوقانیه کمکی درولدرنده اولان اعضای نفسانیه اوزرنده قفس عندنده ملتقی اولوب عضو رئیسی هم
جمعاتی وقایه ایله جمیع جوانبنی احاطه ایتمشلردر و اما اعضای غذایه مجاور اولان اضلاع تحتانیه خلف سمتندن
جنك خرزه کبی کبد و طحال و سائر اعضاسنی حفظ ایچوندرکه بری برینه متصل اولمیلر تدریج ایله منقطع اولمشدر بس
اعلاسنك اطراف بارزه سی مابینی اقرب و اسفلنك ابعد بولنمشدر تا که مکان معده واسع اولوب اغذیه و نفخدن
ممتلی اولدقده منعصر و متأذی اولمسونلر اما سبعه فوقانیه اضلاع صدره اسمیله تسمیه اولنمشدر و بونلر هر جانبده یدیشر

ضلعدرکه ایکی وسطلری اکبر واطول واطرافی اقصر قلنمشدر زیرا اکر بو شکل هر جهتده اعضای نفسی اشتمال ایلمشدر
وبو اضلاعک انحدابلری اوزره ابتدا اسفله میل ایدوب آندن فوقه رجوع ایدرلر عظام قصه متصل اولمشلردرکه
مشتمل اولدقلری مکان اوسع بولنسون وترکیم اضلاع مزبوره‌نک هر برنده ایکی زائده فقرات صلبیه هر برینک جنبنده
اولان ایکی نقره عمیقه‌یه دخول ایدوب مفصل مضاعف حاصل اولمشدر کذلک بو اضلاع سبعه‌نک عظام قص ایله بولنان ترکیبلری
بعینه فقرات صلبیه ایله اولان ترکیبلری کبی صورت بولمشدر واما اضلاع خمسه متقاصره باقی عظام خلف واضلاع
زوردر ورؤسی غضاریف ایله محفوظ ومصادمه‌دن دوردر وانکساردن امین ولین وصلابتلری بیننده متوسط جسم
غضروفی ایله اعضای لینه‌یه ملاقی ومغمور در واما قص عظام سبعه‌دن مؤلف بولنمشدر وآنده عظم واحد اولمدیغی بونده
خفت ایچون بولنمشدر وکذلک غضاریف لینه ایله موصول ومفاصلی محکم خلق اولنمشدر تاکیم اعضای نفسانیه ظلله
ملاعبتله ساعدلری بولنسون وبو عظامک عددی کندیلره ملتصق اولان اضلاعنک عددنجه یدی
بولنمشدر واسفل قصنده بر عظم عریض غضروفی متصل اولمشدرکه آنک طرفی اسفلی مدور وکبی اولوب خنجره
مشابه اولمغله عظم خنجری نامیله شهرت بولمشدر وآنک منافعی فم معده‌یی حفظ ایدوب قص ایله اعضا
لینه بیننده توسط ایدوب برکی ایله ملایم بینی اتصال ایتمده مناسبت ویرمکدر سبحان الخالق الباری المصور

نوع خامس

عظام ترقوه‌نی بیانده‌در ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه عظم ترقوه قص اعلاسنده ایکی جانبنده
هر برینک اوزرنده موضوع بر عظمدرکه آنک تقعیرنده حلقوم عندنده بر فرجه خالیه قالمشدر تاکیم آندن دماغه صعود
ایدن عروق ونزول ایدن اعصاب نافذ اولوب یول بولسونلر وبو عظم جانب وحشی‌یه میل ایدوب کتف طرفنه متصل
اولمشدر وکتف بو عظم ایله مرتبط اولوب ایکیسی معا عظم عضد ایله ارتباط بولمشدر اما عظم کتفک نجه منفعتی
وجوده کلمشدر وبر منفعتی بودرکه عضد ایله آندن معلق اولوب صدره ملتصق اولمسونکه وایکی یدک بری برینه
حرکتی آسان اولوب سلاستله قالسون وبر منفعتی بودرکه کتف اضلاعدن بعید اولوب ساعدینک جمیع حرکاتی
واسع قالدیب مانع اولمسون وبر منفعتی بودرکه صدرده محصور اولان اعضای شریفه‌یه بر جنه حریزه اولوب فقرات
صلبک شناسن واجنحه‌سی مقامنده طوروب صدره آفات ایرمسون وبو عظم کتف جانب وحشیسی یکا دقیق
وجانب انسیسی یکا غلیظ اولمشدر وطرف وحشیسی اوزرنده بو نقره غیر غائره واردرکه عضدک طرف مدوری
آکا دخول قلمشدر وبونک ایکی زائده‌سی واردرکه فوق وخلف سمتنه منعطف اولمشدر واول منقار الغراب نامیله
بولنمشدر وآنکله کتف ترقوه‌یه مرتبط اولمشدر واول زائده درکه رأس عضدی فوق سمتنه منخلع اولمدن منع
قلنمشدر وایکنجی زائده‌سی اسفل وقدام سمتنه کلمشدرکه بنه رأس عضدی انخلاعدن مانع اولمشدر کیس جهت انسیه‌دن
یکا تباعد ایلدکجه عریض اولوب اشتمال واقیسی کثرت بولمشدر وبو زائده‌نک ظهری اوزرنده شکل مثلث
مثلث بر زائده واردرکه آنک قاعده‌سی جانب وحشیه یکا وزاویه حاده‌سی انسیه یکا کلمشدر تاکیم ظهرک
مسطح اولسنه خلل کلمک ایچون فقار صلبک شناسی منزله‌سنده وقایه اولمشدر وبو زائده‌یه متصل اولان
غضروف مستدیر لطرف عرض کتف نهایت بولمشدر وبو غضروفک علتی اتصالی غضاریف سائره کبی معلوم اولمشدر

فصل ثالث

کیفیت ترکب عظام یدینی وعظام رجلینی واسامی وخواصنی بیان ایدر نوع ایله بیان ایدر **نوع اول** عظام عضدی
بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه عظم عضد مستدیر الشکل اوزره صورت بولمشدر
تاکیم آفات قبولندن ابعد اولمشدر وطرف اعلاسی محدب اولوب نقره کتفه مفصل رخو ایله دخول قلمشدر
وبو مفصل رخاوتدن تخلع کثیر عارض اولمشدر وبو رخاوتدن منفعت ایکی امردرکه بری حاجتده وبری امان
وسلامتده اما حاجت جمیع جهتلرده سلاستله حرکت کیدر واما امان ثابت زیرا اکر عضد هر جهتده یکا حرکات
متمکن اولمغه محتاجدر لکن اول حرکات آنده کثیر ودائم دکلدر تاکیم رباطلرینک افتادن تخلعندن خوف اولنه

بلکه عضد اکثر

بلکه عضد اکثر احوالده ساکندر وبدنک سائر مفاصلی تحرزی بولنمشدر آنکچون اول مفاصل عضددن زیاده محکم
خلق اولنمشدر وبو مفصل عضدک دورت رابطه ضم ایتمشدر بری مستعرض غشائیدرکه اول مفصل سائر مفاصل کبی
محیط اولمشدر وایکنجیسی آغرندن نزول ایتمشدر برینک طرفی عریض اولوب طرف عضده شامل اولمشدر وبری اعظم
واصلب اولوب رابطه رابعه ایله زائده منقاریه‌دن نازل اولمشدر وشکللری عریض اولوب عضدک تماسی قیلمشلردر
وعظم عضد انسیه یکا مقعر اولوب وحشیسی یکا محدب قلنمشدر تاکیم اوزرنده مجموع مرتب اولان عضلات واعصاب وعروق
مستور اولوب در آغوش ایلدکی شیئک کوچک واسانی در آغوش اولسون وایکی ید بری برینک اوزرینه راحت وصول
بولسون واما عضدک طرف اسفلنک اوزرنده ایکی متلاصق زائده ترکیب ایتمشدرکه باطن سمتنده اولان اطول وادق بولنمشدر
برنسنه ایله مفصله امیلیوب آنجق عصب وعروقی حفظ ایچون خلق اولنمشدر وظاهر سمتنده اولان زائده ایله وزند اعلا
اولان نقره ایله ونقره‌ده اولان لقمه ایله مفصل مرفق تمام اولمشدر وایکیسی بیننده بر حز واردرکه آنک ایکی طرفنده
ایکی نقره واردر ونقره فوقانی قدام ونقره تحتانی خلف سمتنده واقع اولمشدر اما نقره انسیه فوقانیه‌نک مانعی
یوقدر مستویدر واما نقره وحشیه تاثیر کثیر وانسیه‌نک نقره‌سنه قریب اولان موضع مستوی املیدر نقره‌سی
مدور بولنمیوب هم جدار کبی مستقیم خلق اولنمشدر تاکیم آنده زائده ساعد جانب وحشیسی یکا حرکت ایدوب آکا واصل اولدقده
واقف اولسون وبو ایکی نقره عتبیه‌نی طلاق ایتمشلردر وبو مفاصل بو هیئت اوزره نظام طوتمشلردر

نوع ثانی

نظام ساعدینی بیانده‌در ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه ساعد طولا ایکی عظمدن مؤلفدرکه آنلره
زندین دیرلر وبونلردن اعلاسنه زند اعلا اولان فوقانیسی ادق اولوب آکا زند اعلی دینلمشدر وخنصره
قریب اولان تحتانیسی حامل اولدیغندن اغلظ قلنمشدر وآکا زند اسفل تسمیه اولنمشدر اما زند اعلانک منفعتی آنکله
حرکت ساعد معوج ومورب اولمقدر واما زند اسفلک منفعتی آنکله ساعد انقباض وانبساط یکا حرکت قیلمقدر
بو ایکی زندک هر برنک وسطی دقیق ولطیف خلق اولنمشدر تاکیم عضلاتک غلیظ آنلری استغنا ایله ثقلت ویرن غلظلری
مستغنی اوله‌لر اما اطرافی لحم وعضلاتدن عاری وروابط ایله متواری اولدقلری ایچون ومفاصل حرکتیله مصادمه‌یه
بر اولدقلری ایچون غلیظ ومتین قلنمشدر وزند اعلی معوج اولوب اعوجاجی انسیه سمتندن باشلیوب الیوا برله وحشی
سمتنه منحرف بولنمشدر وبونک منفعتی زند اعلی حرکت معوجه‌یه مستعد اولمق بولنمشدر وزند اسفل انبساط وانقباض
ایچون استقامت انسب اولمغله مستقیم خلق اولنمشدر واما مفصل مرفق عضد ایله زند اعلی وزند اسفلک مفاصلندن
مؤلفدر وزند اعلانک طرفنده بر نقره صغیره واردرکه عضدک وحشی طرفنده اولان لقمه آنده مرتبط درکه اول نقره
بولقمه‌نک دورانیله حرکت معوجه حاصل اولمشدر واما زند اسفلک ایکی زائده‌سی واردرکه بینلرنده شکل سینه مشابه
بر حزی بولنمشدر وآنک تقعیرنده اولان سطحی محدب قلنمشدر تاکیم عضدک مقعر طرفنده اولان حزه داخل
اولوب مفصل مرفق آنده منترکب اولمشدر وقاکم حز داخل مقعر اوزرنده خلف وتحت جهتلرینه حرکت ایلسه‌یدی منبسط
اولور وقتی لقمه‌یی حبس ایدن نقره‌دن حز جدارلری اعراض ایتسه‌یدی زیاده انبساطدن حبس ومنع ایدردی
عضد ایله ساعد استقامته قریب واقف اولورلر وفقط ایکی حز مذکور بری برینک اوزرنده قدام وفوق
سمتلرینه تحرک ایلسه‌یدی منقبض اولوب ساعد عضده جانب قدامدن واسیده مماس اولورلر وایکی زائده‌نک اسفل
طرفلری شیء واحد کبی مجتمع اولوب آنلردن بر نقره واسعه مشترکه حادث اولورکه اکثری زائده سفلیه‌ده بولنمشدر
وبو نقره‌دن فضله قالان آفتلردن بعید اولمق ایچون محدب واملس خلق اولنمشدر وزند اسفلک
نقره‌سی خلفنده طولا بر زائده واردرکه منفعتی وقایه وحفظ ایتمکدر سبحان الصانع الحکیم جل شانه

نوع ثالث

عظام رسغ یدینی بیانده‌در ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه رسغ ید عظام کثیره‌دن
مؤلف بولنمشدر تاکیم جزونه ایریشن آفت کلیسنه ایرشمسون وکف یدی قبض ایتدکده اول عظام ایله
مدور ومجوف اوزرنده کف چقور اولسیله سلاح ضبطی ممکن اولسون وبو عظامک مفاصلی بری برینه ربط اولنمشدر

تاکیم طاغلسون وکفدن اخذ ایلدیکی نسنه لرده ضبطی ضعیف اولسون حتی جلد کف سلخ اولنسه عظام مذکوره
جمله سی متصل واحد کورینور و اتصاللری بونیله بیله بو عظاملری بری برینه روابط کثیره محکم شد و ربط ایدوب بر
مقدار مطاوعت ویرمشدر تاکیم تقعیر باطن کفه مؤدی اولان انقباض موجود اولسون وعظام رسغ سبعه و عظم زاید
والحق خلق اولنمشدر اما سبعه اصلیه ایکی صف قلنمشدر بر صفی ساعددن یکادر که اجزام عظامی دقیق وعددی اوچ
بولنمشدر وصف ثانینک عظامی مشط اصابعه یکا بولندیغیچون عریض اولوب اعدادی دورت بلنمشدر بس اولکی
عظام ثلثه درج اولنوب ساعده قریب اولان اطرافی دقیق وغایتله متصل بولنمشدر وصف آخر قریب ولا اطرافی
عریض و اتصاللاری قلیل قلنمشدر واما عظم ثامن رسغدن ایکی صفی تقویم ایچون دکل بلکه کفه قریب ولان بر عصبی
حفظ ایچون بلنمشدر وصف اولینک عظاملرینک رؤسی اجتماعندن آنده رأس واحدی حاصل اولوب ایکی زند اوجلرینک
حاصل اولان نقره واسعه مذکوره یه داخل اولوب آندن مفصل انقباض وانبساط اولمشدر و زند اسفلده
بیان اولنان زائده عظام رسغه مقارن اولان عظامک نقره سنه داخل اولوب آنکله مفصل انبطاح والتواء صورت
صورت بولمشدر اما عظام مشط کف دورت اولوب دورت اصبعه مقابل کلمشدر وبو عظام مشط رسغه مقارن
اولان طرفنده بری برینه متقارب اولمشدر تاکیم ملتصق کبی اولان عظام مذکوره رسغه اتصالاتی کوچک اولسون
واصابع جهتنده یکا بر مقدار منفرج اولمشدر تاکیم عظام منفرجه متغایره کوزل متصل اولسون وباطن طرفندن
مقعر اولمشدر تاکیم وسعت وانقلابه اعانت قیلسون ومفصل رسغ ایله مشط کف عظام رسغ اطرافنده اولان
نقره لرده غضاریفی لابس اولان عظام مشطک نقره لر بحولیله مؤلف خلق اولنمشدر سبحان الصانع الحکیم

نوع رابع

عظام اصابع بدینی بلدرز ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه اصابع یا اشیای قبض ایتمکه
آلات اعانتدر واصابعده لحمی عظاملری خالی خلق اولنمدی اکرچه حرکات مختلفلری سلوت و سمین حرکاتی کبی ممکن
ایدی لکن افعال اصابع مرتعش یدکبی ضعیف اولیدی متین وقوی اولمق ایچون عظام ایله مملو خلق اولنمشدر و بو اصابع
بر عظمدن خلق اولنمیوب متعدد عظام ایله بولنمشدر تاکیم افعالی متعسر اولسون و عظام ثلثه دن خلق اولنمشدر
زیراکه اوجدن زیاده اولسه اشیاء ثقیله یی ضبط ایتمکدن عاجز قالوردی واوجدن ناقص اولسه حرکات اصابع ناقص
اولوردی وعظام اصابعک رؤسی دقیق وقاعده لری عریض و عظام تحتانیه فوقانیه دن تدریج اوزره اعظم
خلق اولنمشدر تاکیم حامل ومحمول آره سنده مناسبت کوکجک اولسون وبو عظام مدور قلنمشدر تاکیم آفاتدن
محفوظ قالسون وبی تجویف وبی مخ صلابت اوزره خلق اولنمشدر تاکیم حرکات وجرو قبض ایتمده ثبات ومتانتده
محکم وقوتلی اولسون وظاهرلری محدب وباطنلری مقعر بولنمشدر تاکیم قبض ودلک آسان اولسون واطراف خارجه
یعنی ابهام وخنصر کبی اصبع اولنان جانبلری محدب قلنمشدر تاکیم عند الانضمام آفاتدن محفوظ اولان شکل مستدیره
مشابه اولسون وباطنلرنده لحم قلیل اولمشدر تاکیم آنلری حفظ ستر ایدوب قبض ایله مماس اولنان نسنه لرک تحتنده
مائل اولسون وطرف خارجلری بی لحم قالمشدر تاکیم ثقیل اولیوب خفت بولسون و اطراف اصابع اظفار اولمشدر
تاکیم رؤسی اسلحه مؤثره مکانن طوتسون ولحوم انامل کثرت بولمشدر تاکیم بری برینه منضم اولدقده مثلا صو
ملی بولنسون ووسطانک مفاصلی اطول اولوب آنک بنصرک آنک سبابه نک آنک خنصرک مفاصلی اقصر اولمشدر
تاکیم قبض عندنده اطراف اصابع برابر اولوب درون کفده مکشوف بر قلیلیوب منتظم اولسون ومقبوض مسدود
اوزرنده راحت کف واصابع مقعر اولوب هر جهتدن اکا مماس قیلسون اما ابهام اصابع اربعه دن اقصر واغلظ خلق
اولنمشدر تاکیم جمله سنه مقاومتده معادل کلسون اکر ابهام کندی موضعی غیریسنده وضع اولنسه ایدی منافعی
قالمیوب موانعی پیدا اولوردی زیرا اکر ابهام باطن راحنده اولسه ایدی درون راحتده اولان افعالی اکثرینی منع
اولوردی واکر خنصر جانبنده وضع اولنسه ایدی ایکی ید معا قبض ایلدیکی نسنه ده بری برینه مقابل وموافق کلمزدی
وبری برینه معاونت ایده بیلمزدی واکر ظهر ید اوزرنده اولسه ایدی زیاده بعید اولوب منفعتی قالمازدی وابهام
مشطه ربط اولنمدی تاکیم کندیله اصابع اربعه بیننده مسافه ضیق اولمیه بس وفنا کر اصابع اربعه بر جهتده برنشه

شامل اولوب ابهام بهم آنکرده مقاومت ایلسه یدک بر عظیم نسنه یی اخذ وقبض ایتمسی ممکن اولور وبروجهله ابهام
کفک قبض ایلدیکی نسنه نک غطاسی مثابه سی که آنی ستر ایدر وجمیع سلامیات اصابع مفرطب ولزج قیلوب بری
برینه تداخل ایدن ممترطب ولزج اولان حروف ونقره لره متصل خلق اولنمشدر تاکیم آنکله رطوبتلری دائم اولوب
حرکاتنده یبوست کلمسون ومفاصلی روابط قویه شامل اولوب اغشیه عضروفیه ایله مثلا خلق اولنمشدر
تاکیم محکم اولسونلر وزیاده استحکام ایچون مفاصلنده بولنان فرجه لری عظام صغار ایله مملو قیلوب متانت
ویرلمشدر وبونلره سمسمانیه دیرلر واما اظفاریده دورت منفعت ایچون خلق اولنمشدر اولکی منفعتی بر نسنه
شد وربط ایلدکده اصابعه سند اولمقدر وایکنجیسی آنلرله اوفاق نسنه التقاط ایتمکه قدرت بولمقدر واوچنجیسی
آنلرله حک وتنظیف آسان اولمقدر ودوردنجیسی بعض اوقاتده اقتضا ایلدکده اسلحه امثالی آنلرله اعدادن انتقام
المقدر واطراف اظفار مستدیر قلنمشدر تاکیم آفات مصادمه دن محفوظ اولسونلر وعظام لیّنه دن خلق اولنمشدر
تاکیم بر نسنه لره ملاقات عندنده ملایمتله میل ایدوب سلامتله منعطف اولسونلر وفنا ومثله منشق ومنکسر
اولمیوب صحیح قالسونلر وتحلل حک ومحو اولان اطرافده بولنمشلردر آنکیچون دائما نشو ونما بولوب طویل
اولور بلنمشلردر تاکیم مصادمه او لدقده بنه تمام اولسونلر وطویل اولدقده قلم ایتمکله قرار بولسونلر

نوع خامس

عظام عانه وفخذ بینی بلدرز ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه بدننه اولان عظاملرک بری عجز
عظم عانه در واول عجز عندنده صاغلی صوللی ایکی عظمدرکه وسط عانه ده مفصل متین ایله بری برینه متصل اولمشدر
وبونلر جمله عظام لیّنه مذکوره نک اساسی مثالی قلنمشدر وجمله عظام تحتانیه نک حاملی وناقلی بولنمشدر
وبو ایکی عظمک هر بری دورت جزؤه تقسیم اولنمشدر اما جانب وحشیده یکا اولان جزؤلری عظم خاصره و
حرقفه تسمیه اولنمشدر واما قدامده یکا اولان جزؤلرینه عظیم عانه اطلاق اولنمشدر واما خلفده یکا اولان
جزؤلرینه عظم ورک دینلمشدر واما اسفل انسیده یکا اولان جزؤلرینه حق الفخذ دینلمشدر زیراکه بونلرده فخذ
عظملرینک رأسی محدبلری دخول ایده جک تقعیرلر بولنمشدر وبو عظمین اوزرنده آلات منی وحم ومقعد ومثانه
کبی اعضای لطیفه وضع اولنمشدر واما رجلینک منفعتی ایکی نسنه در بری نظام اوزره قیامدرکه قدمین ایله ثابت
وقائمدر وبری صعود ونزول واستوا حالاتنده انتقالاتدرکه فخذین وساقین ایله حادث وحاصلدر زیراکه اکر قدم
بر آفت ایرسه نظام قیام عسیر اولوب انتقال آسان وبسیر اولور واکر عضل فخذ وساقه بر آفت ایرشسه اول وقتده
نظام قیام آسان اولوب انتقال عسیر اولور اما عظام رجلک اولکیسی عظم فخذیندرکه بدنده اولان عظاملرک اعظمیدر
زیراکه بو عظمین مافوقنده اولان حامل وماتحتنده اولان ناقلدر وبو ایکی عظمک فوق طرفلری قبه کبی محدب اولوب حق
الورکده اولان تقعیره داخل بولنمشدر وبو عظمین جانب قدام ووحشیده یکا محدب وجانب خلف وانسیده یکا مقعر
ومقطع قلنمشدر تاکیم عضلات عظیمه یی واعصاب وعروق کثیره یی کوکجک حفظ ایدوب جمله سندن بر مستقیم نسنه
حاصل اولوب آنکله هیئت جلوس احسن اولسون واکر حق الورک برابرنده استقامت اوزره وضع اولنسه ایدی ایکی
اویلق مابینی بی مناسب واسع اولوب مابعد اولوردی وبو ایکی عظمک طرف اسفلنده مفصل رکبتین ایچون
هر برینک ایکی زائده سی واردر ومفصل رکبه دن مقدم عظام ساقی بیان ایدرز تاکیم اندن مفصل رکبه عیان اوله

نوع سادس

عظام ساقینی ومفصل رکبتینی بلدرز ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه ساعد کبی ساق
دخی ایکی عظمدن مؤلف خلق اولنمشدر بری اکبر واطول وانسیده در که اکا قصبه کبری دینلمشدر وبری اصغر
واقصر ووحشیده در که طرف عالیسی عظم فخذه ملاقی اولمیوب اکا قصبه صغری تسمیه قلنمشدر وفخذ کبی عظم ساق
جهت وحشیده یکا محدب بولنمشدر وقصبه صغری طرف اسفل عندنده جهت انسیده یکا محدب خلق اولنمشدر تاکیم
آنلره ساقک عضلات واعصابی منتظم اولسون وحقیقتده ساق اول قصبه کبرادرکه عظم فخذدن اصغر بولنمشدر تاکیم حرکت
ایچون خفیف اولسون وبو ساق بر مقدار وسطه مثلدرکه ما فوقنی تحملدن عاجز اولور ونه حرکتدن عسیر

بولور و بونلر ایله قصبهٔ صغری ایله دخی اکا قوت و استحکام ویرلمشدر و قصبهٔ صغرانک بو استحکامندن غیری قصبهٔ کبری ایله مابینلرنده اولان اعصاب و عروق و سائره حافظ بولنمشدر و مفصل قدمده قصبهٔ کبریله مشارکتله انقباض و انبساطنه قوت ویرمک ایچون خلق اولنمشدر اما مفصل رکبه عظم فخذک طرف اسفلنده اولان ایکی زائده نک عظم ساقک طرف اعلاسنده بولنان ایکی نقره یه دخولیله حاصل اولمشدر و بونلر بر رباط ملفوف ایله مربوط اولوب ایکی جانبنده ایکی رباط متین ایله محکم شد اولنمشدر و آنک کیسنک مقدمنده عظم رضفه ده متمکن بولنمشدر و رضفه کسر ایله بر مدور عظمدر که اکا عین الرکبه دینلمشدر و بونک منفعتی دیز اوزره جلوس عندنده مفصل رکبه انخلاعندن بو عظم ایله تحفظ ایدوب امنیت بولمقدر و تقل بدنی متحمل اولان مفصله حرکتیله قوت ویروب اکا عماد اولمقدر و بو عظمک مکانی بو مفصلک قدامنده بولنمشدر زیراکه بو مفصله عنف ایله انحنا و انجذاب اکثرا و قالده قدام سمتندن بکا لاحق اولور ایدی اما جانب خلفندن بکا عنف ایله انجذابی اولیوب جانب یمین و یساره انحناسی قلیل بولنمشدر پس شخص انکله قیام و قعود او قائمده مفصل رکبه یه قدام سمتندن زور و زحمت کلمکله احتیاط قیلنمشدر سبحان الخالق الباری المصور

نوع سابع

عظام قدمبی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه قدم قیامده ثبات ایچون آلت خلق اولنمشدر و شکلی قدام سمتنه طویل بولنمشدر تاکیم اوزرینه اعتماد انتصاب قیامده معین اولسون و جانب انسیده بکا بر انجه قیلنمشدر تاکیم قیام حالنده طرف قدام نظیره قدم اولوب مشی حالنده رفع ایدهجک قدمک نظیره سی اوزرینه اعتماد ایتمکله نظام رفتار اعتدال بولسون و شول اولان موضعه قدم بصدیغی ثانی اوزره اولوب شوله اکا شتلم بالمقسوده و قدمه کیمهد وردسنه لن کف قدم آساس و محکم شامل اولوب بر سمت فابلوب کیمشدر و قدمک عظام کثیره دن مؤلف بولندیغی ایچون فوایدی بری بودرکه قدم بصدیغی نسنه یی عند الاقتضا محکم قبض ایدوب ثابت اولمغه قادر بولنمشدر زیراکه قدم بصدیغی نسنه یی کف یدک مقبوضنی آخذ اولدیغی کبی آخذ و قابض بلنمشدر و فوائد سائره سی کثرة العظام اولان اعضانک فوائد مذکوره سیله مشترک بولنمشدر و بر قدمک عظامی یکرمی آلتی عدد اولنمشدر بری عظم کعبدر که آنکله مفصل ساق تمام قیلنمشدر و بری عظم عقبدر که عمده ثبات قیام آنکله بولنمشدر و بری عظم زورقیدر که وسط قدم آنکله یردن مرتفع اولوب نظیره سی دخی آنکله یرن کلور و رسغ قدمده دورت عظمی وارد رکه آنلر ایله قدم مشط متصل اولور و بری عظم نردیدر که شکل مسدس قیلنمشدر و اول قدمک وحشی جانبنده بکا وضع اولنمشدر تاکیم ارض اوزرنده اول جانبک ثباتی کوجک بولنسون و بو عظم یدی شیء ایچون خلق اولنمشدر اما کعب قدم انسان سائر حیواناتک کعوبندن زیاده مکعب قیلنمشدر و حرکت قدمده نافع اولان عظامک انفعی کعب بولنمشدر نته کیم ثبات قدمده نافع اولان عظامک الزمی عقب بلنمشدر و اولیان اولنان ایکی قصبه نک مدور طرفلری مابیننده وضع اولنمشدر که آنی جانب فوقندن و قفاسندن و وحشی سندن و انسی سندن احاطه و استیعاب ایتمشدر و آنک ایکی طرفی عظم عقبده ایکی نقره یه کیرمشدر و بو کعب ساق ایله عقب آره سنده بر واسطه درکه آنکله بری برینه کوچک انصال بولمشدر و اول ایکیسی بیننده مفصل متین اولمشدر اما کعب اوزرنده ده بولنوب قدامنده عظم زورقی ارتباط مفصلیله ایله اکا مربوط اولمشدر و اما وزنی خلف سمتنده عظم عقبه و قدام طرفنده عظام رسغک اوجنه و جانب وحشیسنده عظم ساقه اتصال بولنمشدر و اما عقب کعبک تحتنده وضع اولنوب کندیسی صلب و طرف خلفی مدور خلق اولنمشدر تاکیم آفاته مقاومت ایدوب عنف ایله اصابت ایدن نسنه لری بر سمته آتسون و طرف تحتی مستوی قیلنمشدر تاکیم مستوی بصمه ده آسان اولوب بصدیغی نسنه اوزرنده راحتله قرار ایتسون و مقداری کبیر اولمشدر تاکیم جمیع بدنک ثقلی تحمل ایتمکه قدرتی بولسون و شکلی مثلثک طولانی اولوب تدریج ایله دقیق بولوب وسط قدمده وحشی سمتنه واصل اولدقده نهایت بولمشدر تاکیم تقعیر قدم خلفندن وسطه طوغری تدریج ایله کتسون و اما رسغ قدم رسغ کفه مخالف بولنمشدر زیراکه رسغ قدمده عظام بر صف و کفده ایکی صف بلنمشدر و بو رسغک عدد عظامی آندن اقل قیلنمشدر

[illegible]

زیراکه قبض و حرکت احتیاج کفده اکثر بولنمشدر و قدمده مقصود اولان ثبات و استحکام بلنمشدر و کثرت عظام و مفاصل مضر ثبات و استحکام اولدیغی کبی عدملری دخی مضر ثبات و استحکام اولدیغندن قدم شانی بو هیئتده خلق اولنمشدر و اما مشط قدم عظام خمسه دن ترکیب اولنمشدر تاکیم هر برینه اصابع خمسه دن بری متصل اولوب بر صفده منظوم اولسونلر و اصابع قدم اصابع کفدن اقصر قیلنمشدر زیراکه قدمده مطلوب اولان متانت و کفده قبض ایلمه بولنمشدر اما ابهام ایکی بوغم سلامیدر و آنک ماعداسی اصابعک جمله سی اوچر سلامیدن خلق اولنمشدر تاکیم حرکاتی سهل و نظام اولوب انسان رفتارنده حرکاتی اولسون پس دعائم بنا بدن انسانی اولان عظام مذکوره سمسانیلر جمعا یکوبی تمام اوچیوز عدد عظمه نهایت بولمشدر و ترتیب مذکور اوزره بولنان ترکیب عجیبی اولو الالباب عبرت نما اولمشدر و آنکله غریب عجیبی صانع خالقی تفکر و تذکرلری عقول فحول حیرت کلمشدر و اهل خبرت بو صنع بنادن حق عبرت آلوب بحر عزت و لذت بولمشدر سبحان الخالق الباری المصور دیوب تمجید قلمشدر سبحان الصانع الحکیم جلت عظمته

باب ثالث

کیفیت حرکات اعضانی و ماهیت عضلات و اجزانی و متانت و خواصنی فصول ثلثه ایله تفصیل ایدر فصل اول تألف عضلاتی و آنلر راس و رقبه ده بولنان حرکاتی بیلدرر نوع ایلرینی و غیانی ایدر نوع اول تألف عضلاتی و آنلرله حاصل اولان حرکاتی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه بدن انسانده موجود اولان دورتیوز یکرمی علاوه حرکات ارادیه و اختیاریه نک تمام و کمالی واسطه اعصابیله بولنمشدر که دماغدن و اندن اعضایه واصل اولان قوتلر حاصل اولوب اعضای متحرکه نک اصولی بولنان عظام صلبه ایله اعصاب لطیفه نک اتصالی مناسب اولمدیغندن باری تعالی عنایتیله تلطف ایدوب عظام اعضادن اعصابه مشابه رباطات انبات و اعصاب ایله شیء واحد کبی جمع و تشبیک ایتمشدر و رباطات ایله اعصابدن ترکیب ایدن اجزاء راس و دماغ و نخاعک جمله تحللنجه نشأت ایلدیکی محلده دقیق بولنوب خصوصا اعضایه منقسم و منشعب اولدقده هر بر عظمک حصه سی بغایت دقیق و ضعیف اولوب منبت اصلندن تباعد ایلدیکجه فساده ظاهر اولدیغندن باری تعالی حکمتیله تدبیر ایدوب عصب و رباطدن ترکیب ایدن اجزاء مذکوره یی تفتیش ایدوب غلیظ ایلدی و خلاء لحم ایله طولدروب غشا ایله برده چکوب عصب جوهرندن اولان عمودی وسطنده حفظ ایلمشدر پس بونک جمله سی عصبدن و عقبدن و لیفدن و لحم حشودن و برده غشادن مؤلف بر عضو اولمشدر که اکا عضله دیرلر و بو عضله مجتمع اولمغله قصیر اولدقده آنده جانب عضوه عبور ایدن و تری جذب ایدر اول حالده اول عضو لوربشوب منجذب اولور و بنه بو عضله کندی انبساطیله طویل اولدقده اول وتر دخی اولور اول وقتده اول عضو آچلوب تباعد ایلر و جمله حرکات ارادیه بو کیفیتله حاصل اولوب انواع مختلفه ایله مختلف کوره صورت بولور سبحان خالق العضلات و باری الحرکات جل جلاله و عم نواله

نوع ثانی

بعض عضلات وجهی و آنلرله حاصل اولان حرکاتی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه عضلات وجه آنده اولان اعضای متحرکه نک حرکاتی عددنجه بولنمشدر و وجهک اعضای متحرکه سی جبهه و مقلتاندر و جفنان عالیاندر و خدان و ارنبتاندر و فک اسفل و شفتاندر اما حرکت جبهه بر رقیق و عریض و محجوب عضله ایله حصول بولمشدر و بو عضله جبهه نک جلدی تحتنده منبسط اولوب اکابرمر تبه مختلط اولمشدر که قوام جلد جبهه دن جزو اولوب آندن تجردی ممتنع بولنمشدر و جلد جبهه عضله دن منحرک اولان عضوی بی و ترمدر فی اولمشدر و بو عضله نک مجتمع اولمسیله حاجبین مرتفع اولوب ارتخاسیله تنزل ایدوب و اغماض عین دخی قیلنمشدر و اما مقله که درون دیده در آنی تحریک ایدن آلتی عضله در دوردی عینک جوانب اربعه سنده در که

هر بر مقلتی کندی جهتنه تحریك ایتمشدر و ایکیسی عینك وراسنده یعنی قیقاجنده وضع اولنمشدر و
آنلرك مقلهء نك استداره اوزره اولان حرکتی بولنمشدر و ورای مقله ده بر عضله واردر که بیان اولنه جق عصبه
مجوف بر عماد اولوب انکا کندی اغشیه لریله متانت ویرمشدر و آنی تحدیب عینه دن ارتخادن منع ایله ضبط ایتمشدر
و اما عینك فقط جفن فوقانیسی حرکتیله غرض تمام اولوب تغمیض تحدیقی کمالن بولدیغندن جفن تحتانیسی حرکتنه
حاجت قالمشدر و عنایت حق ایسه ممکن اولدیغجه تقلیل آلاته صرف اولنمشدر زیراکه تکثیر آلاتك آفات
کثیره بولنمشدر و جفن فوقانی ساکن اولوب تحتانی متحرك اولمق ممکن ایکن لکن عنایت حکیم افعال باده سنی
تقریبه مصروفدر و جفن فوقانی منبت اعصابه اقرب اولمغله عصب کا وصول بولدقده انعطاف و انقلابه
محتاج اولمدیغی معروفدر و جفن فوقانی ایچون انفتاح عین عندنده حرکت ارتفاع و انغماض ایچونده
فتنه حرکت انحدار اقتضا ایدوب انغماض ایسه جانب اسفله جاذب اولان عضلانه محتاج اولمغله عینك ایکی
جانبنده ایکی عضله خلق اولنمشدر که جفن هر قوتی سمت اسفله جذب ایله بولنمشدر و انفتاح جفن ایچون وسط
بر عضله اینوب و تریسنك طرفی جفنك طرفنه منبسط اولمشدر که و ال منقبض و مجتمع اولدقده انفتاح عین
حاصل اولور انکچون بر عضله خلق اولنوب طویری نزول ایدوب جفنك ایکی پرده سی آره سنده غضروف منالی
بر جرم عریض اولوب منبت اهداب آنکده منبسط اولمشدر و جفن حفظ مقلہ ایچون و اهداب آنی غبار دخانیات ایچون
خلق اولنمشدر بس جمیع اجزای بدنك نیجه حکمتلر و فائده لر ایچون خلق اولنمشدر سبحان الخالق الباری المصور

نوع ثالث

حرکات خدین و شفتین و آرنبینه وسیله اولان عضلاتی بیلدرد ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه
خدك ایکی حرکتی واردر بری حرکت فك اسفله تابعدر و بری حرکت شفه ایله عضو آخر حرکتنه تابع اولان کندی حرکتیدر
انکچون خد ایله او عضو مشترك بر عضله کا واردر که او عضله هر بر وجه ده عریض اولنوب بو اسم ایله بیلنمشدر
و بو ایکی حرکتك ایکی عضله سنك هر بری دورت جزؤدن مرکب بولنمشدر زیراکه هر بر بینك دورت موضعدن لیف کلمشدر بر جزؤی
ترقوه دن نشئات ایدوب نهایتلری طرفی شفتینه سمت اسفلده متصل اولوب فمی ورابی اسفله جذب ایتمشدر و جزؤ
ثانی ایکی جانبنده قص و ترقوه دن نشئات ایدوب لیفلری وراینه کلمشدر یمیندن نشئات ایدن شمالدن نشئات ایدن ایله
تقاطع ایدوب عبور ایتمشدر بس یمیندن کلن لیف شفه نك طرف شمالی اسفلنه و شمالدن کلن لیف آنك طرف یمینی
اعلاسنه یتمشدر و بو ایکی لیفك اجتماع و انضمامیله فم ضیق اولوب شفتین قدام سمتنه کلور کیسه نك جغطی
کندی فمی جمع ایلدیکی هیئتده اولور و جزء ثالث کتفده اولان اخرم عندنده نشئات ایدوب اول عضله نك
متصل اولدیغی موضعك فوقنده متصل اولمشدر و شفه یی ایکی جانبه مساوی و امالهء ایله مائل قیلمشدر
و جزء رابع سناسن رقبه دن کلوب اذنین برابرنده کچوب اجزای خده وصول بولمشدر و خد آنکله اولیله
ظاهر حرکته کلمشدر اول حرکته شفه دخی تابع اولمشدر اما شفه نك عضلاتنك بری خد ایله مشترك اولان
عضله در که بیان اولنمشدر و شفه یه مخصوص عضلات دورت بولنمشدر ایکیسی وجنتین فوقندن کلوب شفه نك
ایکی طرفنه متصل اولمشدر و ایکی عضله دخی اسفلدن کلوب شفه یه وصول بولمشدر و تحریك شفه ده فقط
بو دورتی کفایت قیلمشدر زیراکه بو عضلاتك هر بری منفرد حرکت ایلدکده شفه یی کندی سمتنه تحریك ایدر و ایکیسی
ایکی طرفدن معا حرکت ایلسه شفه ایکی جانبه منبسط اولوب کیدر و دورتی معا حرکته کلسه حرکات شفه جهات اربعه
تمام اولوب قصوری قالماز و بونلردن غیری آنك حرکتی اولماز و مشترك اولان عضلاتك اطرافی جرم شفه یه بر مرتبه
ممتزجدر که آنك جوهری اولان لحمدن فرق اولنماز و اما اطراف ارنبه کر بورن قنادیدر ایکیسنه ایکی کوچك محکم
عضله نك اتصالی عادیدر و کوچك اولدقلرینه کثیر الحرکات اولان خد و شفه نك عضلاتی امکاننده لزوم و سعتی یادیدر
و محکم اولدقلری آنلرده عظم اولمدیغندن تدارك قیلنمشدر و بو ایکی عضلاتك منشؤلری وجنتین سمتنده بولنمشدر زیراکه
وجنتین لیفنه مختلط اولوب ارنبه یی اول سمته تحریك بیلنمشدر و جمله سی حکمت باری ایله وضع اولنمشدر

نوع رابع

فك اسفل حرکتنی و فوائدنی و عضلاتنی بیلدرد ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه فك
اعلی حرکت ایلمیوب فك اسفل حرکته مخصوص اولنمغله نیجه منافع واردر بری بودرکه اخفی تحریك انسب و اهوندر
و بری بودرکه حرکتله زحمت چکن اعضای شریفه یی مشتمل اولیانی تحریك اسلم و احسندر و بری بودرکه فك اعلی
ساکن اولدیغندن مفصلیله مفصل رأس متین و محکمدر اما حرکاته مخصوص اولان فك اسفلك اوچ حرکتی واردرکه بری فتح
فم حرکتیدر و بری اطباق حرکتیدر و بری مضغ و سحق حرکتیدر اما حرکت فاتحه فکی اسفله ایندیرر و اما حرکت
مطبقه فکی فوق سمتنه رفع ایدر و اما حرکت ساحقه فکی ایکی جانبه میل ایله تدویر ایدر پس اطباق ایچون ایکی
عضله خلق اولنمشدرکه فوقی سمتندن نزول ایدوب فکی فوقه جذب ایدرلر و فك انسانك خفیف اولوب حیوانك قطع
و قلع عنیفه محتاج اولمدیغندن بو ایکی عضله نك مقدارنی اصغر خلق اولنمشدر و نغالین اولان حیوان دماغکر بیدا
قیلنمشدر انکا قریب اولدقلری ایچون بونلر دخی لیفی بولنمشدر زیراکه بو عضله لرلر دماغ آره سنده آنجق بر عظم خلق اولنمشدر
و دماغك منشألری عندنده ایکی عظم زوج ایچنده اولخالق باری بونلری دفن ایلدی پرده دن کچورمشدر تاکیم بو عظم
مقدار مبدألرینك تباعدی جوهرلرینی پرده قیلادخلات بولسون و بو ایکی عضله لرك هر برینك بر وتر عظیمی واردرکه فکی
فك اسفلك کنارینی مستمسکدر و مجتمع اولدقجه اول فکی رفع ایدوب فکی اعلایه ضم ایدرلر و بو ایکی عضله دخی معبر
اولمشدرکه آنکه داخل فمدن کلوب فك اسفلده غاره نزول قیلمشدر و داخل فمدن کلن عضله لردن نابت اولان و تارلری
متانتلری ایچون وسطلرندن نشئات ایتمشدر و اما فتح فم و انزال فك عضله لرینك لیفلری خلف اذندن اولان ابرتیزا
لرندن اینوب جمع اولوب عضله واحده اولمشدر آنکده زیاده و تناقی ایچون بر قصیر خالص وتر اولوب فك ذقننه منعطف
اولجق موضعه ملاقی اولوب انضمام قیلدقده حنکی خلف سمتنه نازل اولمشدر چونکه بو فکك ثقل طبیعیسی
نزولنه اعانت قیلمشدر بس آنکا ایکی عضله کفایت ایدوب معین آخره احتیاجی قالمشدر و اما مضغ و سحق
ایچون ایکی عضله خلق اولنمشدر که هر جانبنده بر مثلث عضله بولنمشدر فکین زاویه لرینك حاده اولان
طرفی وجنه یه دخول ایلسه ایکی ساقی ممتد اولوب بری فك اسفله نزول و بری ناحیهء زوجه صعود
ایدوب قاعده سی ما بینلرنده استقامت اوزره اتصال بولوب هر بر زاویه کندی موضعنه کیدر تاکیم عضله مثلثه
مذکوره نك اجتماعندن جهات مختلفه سی حادث اولوب مضغ و سحق آنکله حاصل اولسون سبحان الله العظیم

نوع خامس

رأس و رقبه نك حرکات و عضلاتنی بیلدرد ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه رأس ایچون حرکات
مخصوصه واردر و عنقك خرزات خمسه سیله دخی مشترك حرکاتی واردرکه میل رأسه میل رقبه منضم اولور
و بو ایکی نوع حرکتکه مخصوص و مشترکدر و هر بری یا قدام سمتنه منتکس و یا خلف طرفنه منعطف و یا جانب
یمینه منحنی و یا جهت یساره مائلدر و کاه بو ایکی نوع حرکت بیننده حرکت التفات متولد اولورکه استداره هیئتنی بولور
اما رأسده منتکس و مخصوص اولان حرکتك ایکی عضله سی واردرکه رأسك ایکی ناحیه سندن کلمشدر زیراکه لیفلری فوقدن
خلف اذنیندن و اسفلدن عظام قصدن نشئات ایدوب متصل و احدکی اولوب رأسه صعود ایتمشدر بس اکر بری فقط حرکت
ایلسه رأسی او شقه مائل منتکس ایدر و اکر برابر حرکت ایلسه رأس اعتدال اوزره قدام سمتنه منتکس اولور و اما
رأس ایله رقبه یی معا قدام سمتنه منتکس ایدن عضله لر بر زوجدرکه مری تحتنده موضع اولنمشدر و فقره اولی یه و ثانیه
واصل اولوب آنلرله ملتحم بولنمشدر بس کرچه بری به قریب اولان جزؤلری مجتمع اولدیسه فقط رأس منتکس اولور
و اکر فقره لره ملتحم اولان جزؤلری دخی مجتمع اولدیسه رقبه هم قدام سمتنه مائل اولور و اما فقط رأسی خلف
طرفنه منعطف ایدن عضلات دورت زوجدرکه بیان اولنان بر زوج عضله نك تحتنده ستر اولنمشدر و بو زوجلرك
مبتدی مفصلدن فوقنده بولنمشدر بر زوجی فقره اولانك ایکی جناحنه کلمشدر و بر زوجی فقره ثانیه نك
سنسنه سنه متصل اولمشدر و بونك خاصیتی میل رأسی انعطاف عندنده مستقیم ایدوب حالت طبیعیه سنه
کتورمکدر و مبدأ زوج رابع آنلرده فوقی اولوب زوج ثالث تحتنده و رابع جانب و حشیدن بکا ایچون
اولکی فقره نك جناحنه ملاقیت قیلمشدر و ایکی اولکی زوج رأسی ایکی جانبه میلسز خلف طرفه دوندررلر و زوج ثالث

رأسی منقامت اوزره طوتار. و زوج رابع رأسی ورا اوزره خلف طرفنه چکر دوندرر. و اما رأسی عنق ایله معا
خلف سمتنه عطف ایدن عضلات درت زوجدر که اوچ زوجی بوردنجینک تحتنده مستور اولوب اول آنلری احاطه
قیلمشدر. و بو زوج رابعک هر فردی بر مثلثدر که قاعده‌سی دماغک عظم موخری اولمشدر. آنده اولان رقبه نزول
قیلمشدر. و بونک تحتنده منبسط اولان اوچ زوجک برنسی فقرات عنقک ایکی جانبیله اسفله نزول ایتمشدر. و بر زوجی فقرات اجنحه‌سی
ایله کتمشدر. و بر زوجی دخی فقراتک ایکی جانبیله اطراف جناحلری مابینینی توسط ایتمشدر. و اما رأسی ایکی جانبه میل ایتدیرن
عضلات ایکی زوجدر که مفصل رأسه ملاصقت ایتمشدر. و بر زوجک موضعی قدامدر که آنک بر فردی رأس ایله فقره ثانیه
مابینینی جانب یمیندن و بر فردی جانب یساردن وصل ایتمشدر. و زوج ثانینک موضعی خلفدر که آنک بر فردی رأس ایله فقره اولینک
مابینینی جانب یمیندن و بر فردی جانب یساردن جمع ایتمشدر. پس بو دورت فردک قفیلسی مجتمع اولوب قصیر اولورسه رأس آنلرک جهتنه
ورا اوزره میل ایدر. و بونلرک شقی ایکیسی بر طرفده معا مجتمع اولوب قصیر اولورسه رأس آنلرک جهتنه استقامت اوزره میل
ایدر. و اگر بونلرک دوردی برابر حرکت ایدرسه رأس منتصب اولوب استقامت اوزره ساکن اولور. و بو عضلات اربعه سائر عضلاتدن اصغردر
لکن موضعلری قریب و نظاملری سائر عضلاتدن اتم و منتظم اولدیغندن صنع عظیمنک تدارکن کورمشلردر سبحان الخالق البارئ

نوع سادس

حنجره صوتک آلتی اولان حنجره‌نک غضاریفی و عضلات و حرکاتنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که
حنجره بر عضو غضروفیدر که صوت ایچون آلت خلق اولنمشدر. و بو حنجره اوچ غضروفدن مؤلفدر. بری اول غضروفدر که قدام
حلقده و تحت ذقنده محسوس و ملموسدر. آنک باطنی مقعر و ظاهری محدب اولدیغندن آکا درقی و ترسی دیرلر. و غضروف
ثانی آنک وراسنده قریب عنقده وضع اولنوب عنقه ربط اولنمشدر. و غضروف ثالث اول ثانی اوزرنده طاس کبی مکبوب
اولوب ثانی ایله اتصال ایدوب درقی ایله اتصالسز ملاقی اولمشدر. و غضروف مکبوب ایله متصل اولدیغی ثانی بیننده ایکی نقره
بر مفصل واردر که غضروف ثانینک ایکی زائده‌سی اول ایکی نقره‌یه داخل اولوب حنجره‌نک توسیع و تضییقنده بری برندن
تباعد و بری برینه تقارب ایدرلر. و غضروف ثانینک غضروف درقی اوزرینه انکباب و ملازمتیله و آندن تباعدیله
حنجره‌نک انغلاق و انفتاحی بولنور. و قدام حنجره‌ده بر مثلث عظم واردر که لام یونان شکلنده اولدیغیچون آکا
عظم لامی دیلمشدر. نته کیم عظام ایله بیان اولنمشدر. و بو عظمک منفعتی بودر که حنجره‌یه سند اولوب آنک
لیف عضلاتی بوندن نشأت ایتمشدر. پس غضروف درقی غضروف ثانیه ضم ایچون و غضروف ثانی ایکیسنه
تطبیق ایچون و ثالثی ایکیسندن تبعید ایله حنجره‌یی فتح ایچون نیجه عضلات اقتضا ایتمشدر. اما حنجره‌یی
فتح ایدن عضله‌لر بر زوجدر که عظم لامیدن نشأت ایدوب غضروف درقینک مقدمنه کلوب اوزرینه منبسط
و ملتصق اولمشدر. و قتاکه تشنج ایله مجتمع اولوب غضروف مکبوب قدام و فوق سمتنه ابراز ایلسه حنجره
انفتاح ایله متسع اولور. و بر زوج عضله حلقی اسفله جذب ایدن عضله‌لرله مشترکدر. و بونلرک منشألری درقینک
اولان باطن عظم قصدندر. و ایکی زوج عضله دخی واردر که بر زوجی ایکی عضله‌دن. و آنلر غضروف مکبوبه کلوب خلفندن آکا
اولمشدر. و قتاکه تشنج ایله مجتمع اوله غضروف مکبوبی رفع ایدوب سمت خلف جانبنه انضمام درقیدن تبعید اولور
حنجره واسع اولور. و زوج ثانینک ایکی عضله‌سی غضروف مکبوبک ایکی طرفنه کلوب منبسط اولمشدر. و قتاکه تشنج ایلسه‌لر
مکبوبی درقینک عرضنه مد ایدوب انبساط حنجره‌یه معین اولور. و اما حنجره‌یی تضییق ایدن عضلاتدن بر زوجی عظم لامیدن
کلوب غضروف درقیه متصل اولور بعده عریض اولوب غضروف ثانیه صاریلوب آنک وراسنده ایکی فردینک ایکی طرفی
متحد اولمشدر. پس قتاکه تشنج ایلسه‌لر حنجره ضیق اولور. و درت عضله دخی غضروف درقیله غضروف ثانینک
ایکی طرفی مابینینی وصل ایتمشدر. پس بونلر تشنج ایلدکجه حنجره‌نک سمت اسفلی ضیق اولور. و اما حنجره‌یی منطبق ایدن
بر زوج عضله‌در که غضروف درقینک اصلندن نشأت ایدوب داخلنه کیدوب غضروف ثانینک اصلنه مکبوبه اولوب تا آنک
اطرافی یمین و یسارینه متصل اولمشدر. و قتاکه مرتفع اولسه‌لر مفصلی ربط ایدوب حنجره‌یی اوبله اطباق ایدرلر که حبس
نفس اثناسنده عضلات صدر و حجاب مقاومت ایدلر. و بو ایکی عضله اصغر و محکم خلق اولنمشدر تا کیم درون حنجره‌ده
ازدحام نفس قوتله آنی منطبق ایدوب نفسی حصر ایلیه‌بیلسونلر. و بو ایکی عضله‌نک انحرافی قلیل اولوب استقامت

اوزره صعود ایتمشدر

اوزره صعود ایتمشدر. و غضروف درقیله غضروف ثانینک مابینلرن جمع ایتمشدر. و ایکی عضله هم
غضروف مکبوبک تحتنده مذکور کوچک عضله‌لره اعانت ایچون وضع اولنمشدر. و بونلره نیجه صنعت بولنمشدر سبحان الله

نوع سابع

حلقومک و عظم لامینک و رقبه‌نک عضلات و حرکاتنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که
حلقوم بر جمله‌دندر. و آنک ایکی زوج عضله‌سی واردر که آنی اسفله جذب ایدر. بر زوجی حنجره‌ده مذکور اولنان
و زوج آخری عظم قصدن نشأت ایدوب فوق سمتنده حلقوم عظم لامیه و آندن حلقومه متصل اولوب آنی اسفله جذب
ایدرلر. و اما حلقک عضله‌لری دورت حلقده موضوع ایکی لحم نغنغ‌در که آنلر ایکی عضله‌نک آنلر بولنمشدر. و آنلر ابتلاعه معین
اولمق ایچون حلق اولنمشدر. و اما عظم لامینک هم مخصوص و هم عضو آخرله مشترک عضلاتی واردر. اما مخصوص اولان عضلاتی اوچ
زوجدر که بر زوجی ذقنک ایکی جانبندن کلوب بو عظم اوزرنده اولان خط مستقیمه متصل اولوب عظمی جانب فوقه جذب
ایتمشدر. بر زوجی دخی ذقندن نشأت ایدوب لسانک آلتندن کچوب بو عظمک طرف اعلاسنه بتمشدر. بو دخی بو عظمی ذقن سمتنه جذب ایتمشدر
و بر زوجی اذنین عندنده اولان سهم زائده‌لردن نشأت ایدوب بو عظمک اوزرنده بولنان خط مستقیمک طرف اسفلنه متصل
اولوب آنی اسفله جذب ایتمشدر. و اما عظم لامینک مشترک اولان عضلاتی قریب بیان اولنور. و اما لسانی تحریک ایدن طقوز عضله
ایکیسی زائده‌لردن نشأت ایدوب عریض اولوب لسانک ایکی جانبنه اتصال قیلمشلردر. و ایکیسی عظم لامینک اعلاسندن
نشأت ایدوب مطوّل اولوب وسط لسانه متصل اولمشلردر. و ایکیسی عظم لامینک ضلع منخفضندن نشأت ایدوب
عریض و طویل عضلات آرهسندن لسانه کچوب آنی ورا اوزره تحریک ایدر. و ایکیسی دخی لسانی منبسط ایدوب بولنمشدر
و آنلرک موضعلری مذکورلرک تحتنده اولوب لیفلری لسانک آلتنده عرضنه بسط اولنمشدر. پس بو ایکی عضله عظم
فکک اسفلک جمله‌سنه متصل قیلنمشدر. و بری لسان ایله عظم لامی بینینی وصل و بری برینه جذب ایله بلنمشدر. اما
فقط رقبه‌یی تحریک ایدن ایکی زوج عضله‌در که بر زوجی یمینده و بر زوجی یسارده‌در. بونلرک قفیسی منفرد
تشنج ایدوب مجتمع اولورسه رقبه آنک جهتنه ورا اوزره منجذب اولور. و قتی ایکیسی بیله بر جهتدن تشنج ایلسه رقبه
اول جهته استقامت اوزره مائل اولور. و اگر دوردی معا برابر تشنج ایلسه‌لر رقبه میلسز انتصاب اوزره قصیر اولور. و اگر
دوردی بیله حالی اوزره قالورسه رقبه دخی حالی اوزره منتصب اولور. پس بر کره تفکر اولنسونکه انسانک فقط
رأس و رقبه‌سنده خالق باریک نیجه بدایع صنایع بولنمشدر. فتبارک الله احسن الخالقین

فصل ثانی

کیفیت عضلات صدری و کتفین و یدین و اصابعی و حرکاتنی آلتی نوع ایله بیان ایدر. نوع اول صدری قبض
و بسط ایدن عضلاتی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که صدری تحریک ایدن عضلاتک بعضیسی
آنی آنجق بسط ایدر قبض ایتمز. و صدرک بو عضلاتندندر اعضای غذائیه حائل اولان حجاب بیان اولنه‌جق عضلاتی
و بر زوج عضله دخی عظم ترقوت آلتنده وضع اولنمشدر که منشألری کتف رأسنه ممتد اولان ذکر اولنه‌جق جزؤدن بولنمشدر
و صدرک اولکی ضلعنه یمین و یساردن متصل اولوب اول ضلعی جذب ایچون قیلنمشدر. و بر زوج عضله سنک
ایکی قات فردنک ایکی جزؤنک اعلالری رقبه‌یه متصل اولوب آنی تحریک ایتمشدر. و اسفللری صدری تحریکه بتمشدر
و صدرک بشنجی و آلتنجی ضلعنه متصل اولان وصف اولنه‌جق بر عضله‌یه مختلط اولوب کتمشدر. و بر زوج عضله‌سی
دخی کتفک بر مقعر موضعندن بتمشدر که فقره اولیدن کتفه نزول ایدن بر زوج عضله‌یه بتمشدر. و ایکیسی بر عضله کبی
اولوب اضلاع خلفه کتمشدر. و دوردنجی زوج عضله‌سی رقبه‌نک یدنجی فقره‌سندن و صدرک اولکی و ایکنجی
فقره‌سندن نشأت ایلیوب اضلاع ستّه‌یه متصل اولمشدر که صدری بسط ایدن عضلات بونلردر. و اما
صدری قبض ایدن عضلاتک بری بالعرض حجاب قابضه‌در. و بالذات قبض ایدن عضله‌لردن بر زوج عضله‌در که اضلاع
فوقانیه‌نک اصولی تحتنده ممتد اولوب صدری شد و جمع ایتمشدر. و بر زوج دخی بو اضلاعک اطرافی عندنده
ترقوت ایله حنجره بیننده قسمنه ملاصق اولوب عضلات مستقیمه بطنه مختلط اولمشدر. و ایکی زوج عضله دخی بو زوج مذکورک

اعانت قيلمشدر ۰ واما صدری هم قبض وهم بسط ايدن عضلات اكثردركه اضلاع آره لرن جمع ايتمشلردر پس هر ضلع
آره سنده دورت عضله واردركه ايكيسنك بعضيسی اضلاعك ظاهرينه ۰ وبعضيسی باطننه وطب اوزره اكثرها
ايتمشلردر ۰ وايكی عضله لر فوقندن طرف كتفه كلوب اوليكی ضلعه يمين ويساردن متصل اولمشدر ۰ وآنی فوق سمته رفع
ايدرلر ابنساط صدره اعانت قيلمشدر پس عضلات صدرك جمله سی طقسانه بالغ اولمشدر ۰ واما كتفی تحريك ايدن يدی زوج
عضله دركه ايكی زوجی موخر رأسدن كلوب بر زوجی اعلای كتفده ترقوه يه وارجيدن ايتمشدر ۰ وناحيه رأسه ميليله
كتفی رفع ايتمشدر ۰ وزوج آخری دخی اصل كتفه متصل اولوب آنی حذاء رأسه رفع ايتمشدر ۰ وبر زوج عضله دخی فقره اولدن
كلوب كتفك اعلاسنه متصل اولوب آنی رقبه يه قريبا ايتمك ايچون ايتمشدر ۰ وزوج رابع عظم لاميدن نشأت ايدوب بر اعلای كتفه كيدوب آنی
رفع ايتمشدر ۰ وايكی زوج عضله فقرات صدر وعنقده اولان سنسنه لردن نشأت ايدوب كتفی خلف واسفله تحريك ايدوب
كتمشدر ۰ وزوج سابع قطندن نشأت ايدوب مجرد كتفی اسفل وقدامه جذب ايدرلر ۰ وكتفی عضلا معا فوق سمته
رفع ايدرلر ۰ وانبساط صدره دخی اعانت ايدرلر لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظيم

نوع ثانی

مفصل كتفی عضدی تحريك ايدن عضلاتی بيلدكده ای عزيز معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه مفصل كتفی
تحريك ايدن عضدك عضله لری ايكيدركه آنلرك اوچی صدردن كلوب عضدی اسفله جذب ايدرلر ۰ وبو اوچ عضله نك بری ثندی
آلتنده نشأت ايدوب عضده قريب اولان نقره نك مقدمنه عضدك مقدمنه متصل اولوب كتفی اسفل كتورمكله عضدی
صدره قريب ايدر ۰ وعضلات ثلاثه مذكوره نك بری دخی اعلای قصدن نشأت ايدوب رأس عضدك جانب انسيسنه منطبق اولور
عضدی رفع ايتميله صدره قريب ايدر ۰ وعضله عظيمه ثالثه جميع قصدن نشأت ايدوب عضدك مقدمنك اسفلنه متصل اولمشدر
اكر جزؤ فوقانيسی انقباضله عمل ايدرسه عضدی رفع ايدوب صدره كتورر ۰ واكر جزؤ تحتانيسی انقباضله عمل ايدرسه عضدی
منخفض ايدوب صدره كتورر ۰ واكر ايكی جزؤ بله برابر عمل ايدرسه عضدی استقامت اوزره صدره كتورر ۰ وعضدك ايكی
عضله سی خاصره دن نشأت ايدوب عضله عظيمه مذكوره نك اتصالندن زياده متصل اولوب بر بيوكی عظم خاصره دن
واضلاع خلفدن كلوب عضدی اضلاع مذكوره سمتنه استقامت اوزره جذب ايدر ۰ وايكنجی دقيقی جلد خاصره دن
وسلسله مائل كلوب ثدی سمتنه جهت فوقه صعود ايدن عضله نك وترينه متصل اولوب خلف سمتنه ميل قيلوب عرض
اولمشدر ۰ واوليكی عضله لر اعانت قيلمشدر ۰ وبو عضدك بش عضله سی دخی واردركه جمله سی عظم كتفدن نشأت ايتمشدر ۰ وبونلرك
بر كتفك ضلع فوقانيسيله حيابی طولدرور ۰ رأس عضدك جانب وحشيسنك جزؤ فوقانيسنه عبور ايدوب كتمشدر
وبونلردن ايكيسنك منشألری ضلع كتفك اعلاسی اولمشدر ۰ وبری بيوكدركه ليفی اجزاء تحتانی حاجبه كوندروب حاجب ايله
ضلع اسفلك ما بيننی طولدرمشدر ۰ ورأس عضده جانب وحشيسی نهايتنده متصل اولوب عضدی وحشيه يكا
ميل ايله بعيد قيلمشدر ۰ وثانيسی بو اوليكی يه متصل اولوب بونك كبی فعلی ايده كلمشدر ۰ لكن ايكنجی عضله اعلادی
كتفه تعلق ايدوب ظاهر عضده وراب اوزره متصل اولوب آنی وحشيه يكا مائل قيلمشدر ۰ ودوردنجی عضله عظم كتفدن
موضع مقعرينی طولدروب ووتری رأس عضدك جانب انسيسنك دخول ايدن عضله نك اجزاسنه متصل اولوب عضدی خلفه
يكا منعطف ايتمشدر ۰ وبشنجی عضله نك منشأی كتفك ضلع اسفلنك طرف اسفلدندر ۰ ووتری خاصره نك اعلاسنه صعود
ايدن بيوك عضله نك اتصالی فوقنده عضده متصل اولمشدر ۰ وبو عضله نك فعلی رأس عضدك اعلاسنی فوق سمتنه
جذب ايتمكدر ۰ وعضدك ايكی باشلی بر عضله سی دخی واردركه آنك فعلی بر قوت اسفلنی وعنقك كلوب عضدی
احاطه ايتمكدر ۰ وبونك بر باشی عضده داخلدر ۰ وداخله وراب اوزره مائلدر ۰ ورأس آخری ظاهرندن اسفل كتفده
حاصلدر ۰ وبر مقدار وراب اوزره خارجه مائلدر ۰ پس اكر ايكی جزؤ بله عمل ايدرسه عضدی استقامت اوزره
رفع ايدر ۰ وعضدك ايكی كوچك عضله سی دخی واردركه بری ثندی فوقندن كلور وبری مفصل كتفدن معدوددر سبحان الله

نوع ثالث

عضلات ساعدی وحركاتنی بيلدكده ای عزيز معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه ساعدی تحريك ايدن
عضلاتك بعضيسی بسط ۰ وبعضيسی قبض ايدر ۰ وبونلر عضد اوزرنده وضع اولنمشدر ۰ وبونلرك بعضيسی عضدك وجهی اوزره

مكتوب ايدر

مكتوب ايدر ۰ وبعضيسی كسر وبسط ايدر ۰ وبو عضله لر عضد اوزرنده دكلدرلر لكن بسط ايدنلر بر زوج عضله دركه
ايكی فردنك بری داخله ميل ايله ساعدی بسط ايدر ۰ زيراكه فرد مذكور عضدك مقدمی تحتندن ۰ وكتفك ضلع اسفلندن نشأت ايدوب
مرفقه اجزاء دلحميه سی عندنده متصل اولمشدر ۰ وفرد ثانی خارجه ميل ايله ساعدی بسط ايدر ۰ زيراكه بو فرد عضدك قفاسندن
كلوب مرفقك خارج اولان اجزايه متصل اولور ۰ وبو ايكی فرد بو ايكی فعلده جمع اولدقده ساعدی استقامت اوزره
بسط ايدرلر ۰ واما قبض ايدنلر بر زوج عضله دركه ايكی فردنك كبيری ساعدی داخله ميل ايله قبض ايدر ۰ زيراكه
بو فرد كتفك زند اسفلنده ۰ ورأس منقار مذكوردن نشأت ايليوب باطن عضده ميل ايدوب ۰ ووتری مقدم زند
اعلايه متصل اولمشدر ۰ وايكنجی فردی ساعدی خارجه ميل ايله قبض ايدر ۰ زيراكه بو فردك منشأی ظاهر عضدك
خلفندندر ۰ وبو بر عضله دركه ايكی لحمی رأسی واردر بری خلف عضددن ۰ وبری قدامندن مرور ايدوب خارجه
ميل ايله قبض ايدن زند اسفلك مقدمی اسفلنه ۰ وداخله ميل ايله قبض ايدنك اعلاسنه متصل اولمشدر تا كيم محكم جذب ايدرلر
وبو ايكی عضله بو ايكی فعلنده جمع اولدقده ساعدی استقامت اوزره جمع ايدرلر ۰ وبو ايكی عضله باسطه نك باطننده
بر عضله واردركه عظم عضدك احاطه ايدوب قبض ايدر ۰ واما ساعدك وجهی اوزره مكبوب ايدن عضله لر بر زوجدركه خارجده
وضع اولنمشدر ۰ وايكی فردنك بريسی رأس عضدك انسی طرفنك اعلاسندن نشأت ايدوب زند اعلايه مفصل رسغ اولمشدر
وفرد ثانی آنك اقصر وليفی اعرض وطرف عصبانی اولوب ذات زند اسفلدن نشأت ايدوب مفصل رسغ عندنده
رأس زند اعلايه متصل اولمشدر ۰ واما ساعدی ظهر اوزره بسط ايدن عضله لر بر زوجدركه ايكی فردنك بری
ايكی زندك خارجنده وضع اولنوب زند اعلايه ووترينك اتصالی قيلمشدر ۰ وفرد ثانينك منشأی رأس عضدك ظاهرندن
يكا جزؤ فوقانيسندن ايتمشدر ۰ واولان عظم رقيقدن اولوب ساعددن مرور ايله نفوذ ايتمشدر تا مفصل رسغه قريب اولنجه يه دكين
كتمشدر ۰ پس طرف زند اعلادن جزؤ باطنده كلوب بر غشانی وترله بو فرده اتصال ايتمشدر تعالی الله

نوع رابع

عضلات رسغی وحركاتنی بيلدكده ای عزيز معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه مفصل رسغی تحريك ايدن
عضله لرك بعضيسی باسط ۰ وبعضيسی قابض ۰ وبعضيسی ظهری اوزره باسط ۰ وبعضيسی وجهی اوزره مكب ايدر ۰ اما
رسغی بسط ايدن عضلاتك بعضيسی بری برينه متصل اولوب بری زند اسفلك وسطندن نشأت ايليوب ۰ ووتری ابهام متصل
اولوب آنكله سبابه دن بعيد اولور ۰ وبری دخی زند اعلادن نشأت ايليوب ۰ ووتری عظام رسغدن ابهامك حذاسنه وضع اولنان
اوليكی عضله يه متصل اولمشدر ۰ وبو ايكيسی بيله حركت ايلدكده رسغی كف ايله بسط ايدرلر ۰ واكر فقط عضله ثانيه حركت ايلرسه رسغی
ظهری اوزرينه بطح ايدر ۰ واكر فقط عضله حركت ايلرسه هم رسغی منبطح ايدر ۰ وهم ابهامی سبابه دن بعيد ايدر ۰ وبر عضله رأس
عضدك اسافلندن نشأت ايدوب زند اعلانك جانب وحشيسندن يكا القا اولنوب ايكی باشلی بر وتری كوندروب بر باشی
سبابه ايله وسطی قدامنده وضع اولنان مشطك وسطنه متصل اولوب وبر باشی رسغ عندنده زند اعلی
اوزرينه التجا ايدوب رسغی كف ايله بسط ايتمشدر ۰ واما رسغی قبض ايدن عضله لرك بر زوجی ساعدك جانب وحشيسی
اوزرنده دركه آنك فردی اسفل عضدك رأسی داخلندن نشأت ايليوب قدام خنصرده اولان مشطه متصل اولمشدر ۰ وفرد
اعلاسی آنك فوقنده نشأت ايدوب بنصر مشطی مرقومه اتصال قيلمشدر ۰ وآنكله بر عضله سی اجزاء سفليه عضددن نشأت ايدوب
بيان اولنان ايكی عضله نك موضعلرندن توسط قيلمشدر ۰ وبونك ايكی رأسی واردركه بری برينه صليب كبی منعطف اولوب
سبابه ايله وسطی بيننده اولان موضعه متصل اولمشدر ۰ بو ايكيسی معا حركت ايلدكده رسغی قبض ايدرلر پس بيان اولنان
عضلات باسطه وقابضه بالتمام رسغی بطح وكب دخی ايدرلر ۰ واكر قدام خنصرده بولنان مشطه متصل اولان
عضله منفرد حركت ايدرسه كفی بر مقدار ظهری اوزره دونده رر ۰ واكر ابهامه بيان اولنه جق عضله سی بو عضله يه
اعانت ايدرسه كفی تمام دونده رر ۰ واكر قدام ابهامده رسغه متصل اولان عضله منفرد متحرك اولسه كفی بر
مقدار وجهی اوزره منطبق ايدر ۰ واكر خنصره بيان اولنه جق عضله سی بوكا معين اولورسه كفی تماميله منطبق ايدر

نوع خامس

عضلات اصابعی وحركاتنی بيلدكده ای عزيز معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه اصابع يدی تحريك ايدن

عضلاتك بعضیسی عظام کفده حاصلدر • وبعضیسی ساعده متصلدر • اگر بالجمله کفده اولسلردی کثرت لحم ایله کف
کبیر اولوب خفیف اولمازدی • وآنده بولنان قالمازدی چونکه عضلات رسغ اصابعدن بعید اولمشدر • پس آنكچون اوتاری
مدور ومتین وطویل اولوب هر طرفدن کلی اغشیه ایله استحکام بولمشدر • واعضای متحرکه‌یه اتصاللری ایچون لیفلری
عریض ومحیط قیلنمشدر • واصابعی فتح ایدوب اسفله تحریك ایدن عضلاتك جمله‌سی عظم ساعد اوزرنده وضع اولنمشدر •
پس اصابعی اسفله تحریك ایله فتح ایدن عضلاتك بری ظاهر ساعدك وسطنده وضع اولنمشدر که عضدك رأس سفلاسنك
جزو ظاهرندن نشأت ایلیوب اوتارك اصابع اربعه‌یه کوندروب آنلری اسفله تحریك ایله فتح وبسط ایتمشدر • وبو
عضلات فاتحه‌نك اوچنجی‌دخی بر جانبده بری برینه متصل اولوب بری عضدك رأس وحشیسنك ایکی زائده‌سی مابیننده
جزو متوسطدن نشأت ایدوب خنصر ایله بنصره ایکی وتر کوندرمشدر • وبو مضاعف اولان عضله‌لرك ایکنجیسی
عظم عضدك ایکی زائده‌سی اسفلندن وزند اسفلك طرفندن نشأت ایدوب وسطی ایله سبابه‌یه ایکی وتر کوندرمشدر •
واوچنجیسی زند اعلانك مندن نشأت ایدوب ابهامه بر وتر کوندرمشدر • وبو عضله‌لردن بر عضله دخی واردر که عضلات
رسغده بیان اولنمشدر • وآنك منشأی وسط زند اسفلدر که آنك وتری سبابه‌دن ابهامی تبعید ایتمشدر • واما اصابعی
ضم وقبض ایدن عضلاتك بعضیسی عظم ساعد اوزرنده • وبعضیسی کف ایچنده وضع اولنمشدر • اما ساعد اوزرنده
اولانلر اوچ عضله‌در که ساعدك وسطنده بری برینك فوقنده ترتیب اوزره وضع اولنمشدر • واشرفلری اسفلده
مدفون اولوب زند اسفلك عظمنه متصل اولان عضله بولنمشدر • وبونك فعلی اشرف اولدیغندن موضعی دخی محفوظ
اولنمشدر • وبو عضله ثانیه عضدك رأس وحشیسی وسطندن نشأت ایدوب آنك وتری عریض اولوب اوتار
خمسه‌یه منقسم اولدقده هر بری بر اصبعه داخل اولوب اصابع اربعه‌نك اولکی وایکنجی واوچنجی مفاصلنی قبض
ایتمشدر • والحاصل وتری ایکنجی واوچنجی مفصلنی قبض ایتمشدر • وعضله ثانیه بونك فوقنده بولنان اصغر اولوب
عظم عضدك رأسی داخلندن نشأت ایدوب زند اسفله اتصال قلیل بولمشدر • وزند اعلانك فوقانی سطحی که جانب
وحشی ایله جانب انسینك حد مشترکیدر آنك اوزرندن کچوب ابهام سمتنه وصول بولدقده داخله میل ایدوب
اوتاری اصابع اربعه‌نك مفاصلنه کوندرمشدر تاکیم آنلری قبض ایتسونلر • واما اوچنجی عضله قبض ایچون دکلدر
لکن وتریله درون کفه دخول ایدوب راحته عریض ومنبسط اولمشدر تاکیم راحت کفده حس لمس بخش ایدوب
نبت شعردن مانع اولوب اخذ وبطشده قوت ومتانت ویره • لاحول ولا قوة الا بالله •

نوع سادس

عضلات کفی وفوائدینی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که عضلات ساعددن ابهامی قبض ایچون
بر عضله‌یه اقتصار ایدوب اصابع اربعه ایکیشر عضله ایله منقبض اولمالرنده حکمت بودر که دوردینك اشرف افعالی
قبضدر • وابهامك ایسه الزم اعمالی انفتاح وسبابه‌دن تباعددر • واما کفده کندنده اولان عضلات اون سکز
بولنمشدر که بری برینك اوزرنده ایکی صف قیلنوب ترتیب ایله نظم اولنمشدر • واول صف اسفل داخل کفده وبر
صف اعلی ظاهر کفده قیلنمشدر • اما صف اسفلده منتظم اولان یدی عضله‌در که التیسی اصابعی فوق سمتنه جذب
ایله مائل ایدنلردر • والهامك عضله‌سی عظام رسغ اولندن ناشیدر • وایکنجی عضله‌سی قصیر وعریض اولوب لیفی
مورب قیلنمشدر که رأسی وسطی حذاسنده مشط کفده وصل اولنمشدر • ووتری ابهامه متصل اولوب آنی اسفله
کوندرمشدر • ویدنجی عضله‌سی خنصر عندنده اولان مشطك عظمندن نشأت ایدوب خنصری اسفله ایندرمشدر • وبو
عضلات سبعه مذکوره‌دن هیچ بری قبض اصابع ایچون دکلدر بلکه التیسی رفع وایکیسی خفض ایچوندر • واما
صف اعلاده منتظم اولان اون بر عضله‌در که سکزندن هر ایکیسی اصابع اربعه مفاصلنك اولکی مفصللرینه بری
برینك فوقنده متصلدر تاکیم اولکی مفاصلی محکم قبض ایده‌لر • واما اوچی ابهامه مخصوصدر که بری اولکی مفصلی
وایکیسی ایله ایکنجی مفصلنی قبض ایده‌لر • پس ابهام ایله خنصره اوچر عضله خافض تعیین اولنوب ثلاثه باقیه‌دن هر
برینه ایکیشر عضله خافض بولنمشدر • وهر اصبعك قابضی دردر ورافعی بر عضله خلق اولنمشدر • سبحان من هو الخلاق

فصل ثالث

کیفیت عضلات صلب وبطنی • وعضلات انثیین ورجلین • واصابعی • وحرکات ومنافعنی یدی نوع ایله
بیان ایدر • **نوع اول** عضلات صلبی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که صلبی تحریك ایدن عضلاتك
بعضیسی آنی قدام سمتنه • وبعضیسی خلف سمتنه منحنی ومنعطف ایدر • وصلبك غیری حرکاتی دخی بو ایکی
حرکتدن حاصل اولور • اما صلبی قدام سمتنه منحنی ایدن عضلات ایکی زوجدر • بر زوجی مری فوقنده وضع اولنمشدر
واول رأس ورقبه‌یی تحریك ایدن عضله‌لردن بیلنمشدر • وبو زوج مرینك ایکی جانبندن مرور ایدوب طرف اسفلی صدرك
فوقانی فقره‌لرندن بش فقره‌یه متصل اولوب طرف اعلاسی رقبه ورأسه کلمشدر • وبونك تحتنده بر زوج عضله
وضع اولنمشدر که آنلره متنین دینلمشدر • وبونك ایکیسی دخی صدرك اونیجی واون برنجی فقره‌لرندن نشأت ایدوب
اسفله نازل اولوب صلبی قدام سمتنه زیاده منحنی ایدر • واما صلبی خلف سمتنه مائل ومنعطف ایدن ایکی عضله‌در که
آنلره عضلتین صلب اطلاق ایدرلر • وهر بری یکرمی اوچ عضله‌دن مؤلفدر • زیراکه بو ایکی عضله‌نك هر برینه هر فقره
اولی‌دن غیری هر بر فقره‌دن بر عضله کلمشدر که لیفی موربدر • پس بو عضله‌لر بالجمله اعتدال اوزره ممتد اولسه‌لر
صلبی استقامت اوزره نصب ایدرلر • واکر افراط ایله ممتد اولسه‌لر صلبی خلف سمتنه مائل ومنعطف ایدرلر • واکر فقط
بر جانبده اولان عضله‌لر حرکت ایدوب ممتد اولسه صلب اول زمانده جانب آخره میل وانحنا
ایدر • وبو عضلات مذکوره صلبك حرکات متوسطه سائره‌سنه کفایت ایتمشلردر
زیراکه صلبك هر سمته میل وانحناسنده قدام وخلف حرکتلرینه تبعیتی بولنمشدر •

نوع ثانی

عضلات بطنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که عضلات بطن سکز عضله‌در که
نیچه منافعده مشترکدر • بر منفعتی احشاده بولنان فضله وبولی ورحمده اولان جنینی عصر وحفظ ایتمکدر
وبر منفعتی حجابه عماد اولوب قوت ویروب ریح قبض ایله ممتلی اولدقده معین اولمقدر • وبر منفعتی دخی معده‌یی
وامعایی حرارتلریله تسخین ایتمکدر • پس اول عضلات ثمانیه‌دن بر زوج عضله مستقیمه غضروف خنجری عندندن
استقامت اوزره نزول ایدوب لیفی عانه‌یه وارنجه‌دك طولا ممتد اولوب اطراف عانه اوزرینه بسط ایتمشدر
وبو زوج مرقومك جوهری ابتداسندن انتهاسنه دك لحمیدر • وایکی عضله دخی بطن اوزرنده ممدود اولان غشا
فوقندن نشأت ایدوب اول عضلتین ممدودتین ایله عرض زوایای قائمه اوزره تقاطع ایدوب اسفله کتمشدر •
وایکی زوج عضله دخی بو عضلات مذکوره‌نك ورایی اوزره قائم اولوب هر بری بر طرفده یمین ویسارده بولنمشدر
وهر زوجی ایکی عضله‌در که شرسوفدن عانه‌یه دك وخاصره‌دن غضروف خنجری‌یه دك صلیب آسا تقاطع ایدوب
ایکی فردی ایکی طرفی یمین وشمالدن عانه عندنده ملاقی اولوب ایکی فرد آخری ایکی طرفی دخی خنجره عندنده ملاقی اولمشلردر
وبو ایکیسی هر جانبده ایکی عضله عریضه‌نك اجزای لحمیه‌لری اوزرینه وضع اولنمشدر • وبو ایکی زوج عضله‌نك
جوهرلری تا عضله مستقیمه‌یه اغشیه کبی اوتار عریضه ایله تماس ایلینجه‌یه‌دك لحمیدرلر • وبو ایکی زوج عضله
ایکی عضله عریضه اوزرینه وضع اولنان ایکی عضله طولیه اوزرینه وضع اولنمشدر • بودخی صنع باری بیلنمشدر •

نوع ثالث

عضلات انثیینی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردر که رجال ایچون عضلات خصیتین اربعه
بولنمشدر • وآنلری حفظ ورفع ایتمك ایچون خلق اولنمشدر • تاکیم مسترخی ومندلی اولمیوب ارتخا ایله اسفله نزول قیلوب
مصادمدن بیضه‌لر محفوظ اولسون • پس آنك هر بر فردی ایچون بر زوج عضله تعیین اولنمشدر • واول بیضه‌لر صلب
طبیعتلری حار بولندیغیچون دخانندن وجه رجال لحیه بتمشدر • زیراکه بیضه‌سی اولمیانلرك ویا حار اولمیانلرك لحیه‌سی هم اولماز
وبیضه‌لر قطع اولنسه لحیه‌سی وارایسه دوکیلور قالماز • اما نسوان ایچون آنلره بر زوج عضله کفایت ایدر • زیراکه آنلرك
خصیتینی رجال کبی خارجده معلق دکل داخلده ملتصقدر • پس هر بر خصیه ایچون بر فرد عضله تعیین اولنمشدر
وکذلك فم رحم اوزرنده بر عضله واردر که آنك لیفی بغایت عریض اولوب رحمی وشی جمله احاطه ایتمشدر • وبو عضله‌نك
بر منفعتی وقت حیضه دك فم رحمی محکم قبض ایدوب دم رحمی آنده حبس ایتمکدر • وزمان حیض اولدقده رخاوت بولمقدر

تاکیم دم مجتمعا رحم خالی وطاهر اولسون ∙ وبر منفعتی دخی حین جماعده مرتخی اولمقدر تاکیم فم رحم آچلوب
نطفه‌یی جذب ایده ودرونه اکسون ∙ بعده فم رحمی ینه محکم باغلیوب جنینی حفظ ایتمکدر ∙ تاکیم ولادت زمانی کلسون
بعده بغایت مرتخی ومنتشر اولمقدر تاکیم ولادت ممکن اولسون ∙ واما مثانه‌نک اوزرنده برعضله واردرکه آنک دخی لیفی عرض
اولوب مثانه‌یی وفی احاطه قیلمشدر ∙ وبو عضله‌نک منفعتی بول وقتنه دک بولی حبس ایتمکدر قچن بولی دوکمک مراد
اولنسه ∙ بو عضله قبضدن رخاوته کیدر ∙ وعضلات بطن دخی مثانه‌یی عصر ایدر ∙ قوت دافعه‌نک اعانتیله
بول آندن چقار ∙ واما ذکری تحریک ایدن عضلات ایکی زوجدرکه برزوجی عظم عانه‌دن نابت اولوب ذکرک ایکی
یاننه مرور ایتمشدر ∙ وقتاکه بونلر مرتخی اولورلر مجرای بول آچلوب وسعت بولور پس آندن بول ومنی سهولتله جاری
اولور ∙ وبرزوجی دخی ینه عظم عانه‌دن نشأت ایدوب اصل ذکره ورابیله متصل اولمشدر پس بونک ایکی فردی برابر
ممتد اولدیسه ذکرک استقامتنده منتشر اولور ∙ واکر یالکز برنج شهوت کلوب ذکرده اولان عروقه طولدیسه ذکر
قوامه کلور ∙ واکر شهوتله ممتلی اولدیسه ذکر کبیر وصلب اولوب عانه طرفنه مائل اولور ∙ واکر امتداد مذکور زوج
زبونک بر فردینه عارض اولدیسه ذکر جهت حرکته میلیله انتشار بولور ∙ واما عضلات مقعد درتدرکه بری آنک منفذی اطرافنی
ملازمدر وتحمیه بغایت اختلاط لازمدر ∙ وبو عضله عروقه کبی مثالی اطراف مقعدی جمع وضم ایله سد وشد ایتمشدر ∙ ونفوذنده
فضلات بقیه‌سی فضله‌یی عصر ونفض ایله کسن وطرد ایتمشدر ∙ والآخر برعضله دخی وضع اولنمشدرکه عضلات مذکوره‌نک فوقنده
یعنی درون مقعدده اولوب طرفی جلده اصل ذکره اتصال قیلوب شانه اطراف بضعی محیط اولمشدر ∙ وبو ایکی
عضله‌نک فوقنده برزوج سوزوب عضله واردرکه تحم مقعدی رفع ایدوب داخله جذب ایچون قلنمشدر ∙ وبونلر
ارتخاسیله مقعد خارجه چقار بونلر ∙ وبو مذکورلر حکمت آلهیه‌سی وصوص حکمتک ایجابی بلنمشدر ∙ سبحان الصانع الحکیم

نوع رابع

عضلات فخذ بنی وحرکاتنی بیلدرر ∙ ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه فخذی تحریک ایدن عضلات اعظم
آنک فی تفصیلی بسط وفتح ایدن عضله‌لردر ∙ بعده ای ضم وقبض ایدن عضله‌لردر ∙ زیراکه اشرف افعال فخذ انبساط
وانقباضدر ∙ وبسط ایله قیام حاصل اولور ∙ وبسط وقبض افضلدر ∙ بعده عضلات فخود عظیمه ∙ بعده فخذی بری یمینه
مقارن ایدن عضله‌لر عظیمه ∙ بعده فخذی خلف سمتنه مائل ایدن عضله‌لر عظیمه ∙ اما مفصل فخذی بسط ایدن عضلات
اعظمی بدنده اولان عضلاتک جمله‌سندن اعظمدر ∙ وبو برعضله درکه عظم ورکدن وعانه‌یی احاطه ایدوب فخذک خلف
وداخل سمتلرینه ملتف اولوب رکبه‌یه دک وصول بولمشدر ∙ وبونک لیفلرینک مبدألری مختلف ولهذا انواع
افعالی دخی مختلف اولمشدر ∙ زیراکه بعض لیفلرینک مبدأی اسفل عظم عانه‌دن اولوب فخذی جانب انسی‌یه مائل ایدرک
بسط ایتمشدر ∙ وبعض لیفلرینک منشأی بونک برمقدار فوقنده اولوب فخذی آنجق فوق سمتنه رفع ایتمشدر ∙ وبعض لیفلرینک
منشأی بونک چوق فوقنده اولوب فخذی جانب انسی‌یه اماله ایله رفع ایتمشدر ∙ وبعض لیفلرینک منشأی عظم ورکدن اولوب
فخذی استقامتله بسط ایتمشدر ∙ وبرعضله‌سی مفصل ورکی قدامندن یکا مشتمل اولوب فخذی استقامت اوزره بسط ایتمشدر
وبرعضله‌سی مفصل ورکی خلفندن یکا مشتمل اولمشدرکه اوچ عریض وتری وایکی طرفی واردر ∙ اما بو اوتار ثلاثه‌نک منشألری
خاصره‌دن وورکدن وعصعصدندرکه اول مقعده عزیز اولان عظملردر ∙ واما اوتار ثلاثه‌دن ایکیسی تحمیلدر ∙ وبریسی غشائیدر
واما ایکی طرفی رأس فخذک جزؤ موخرینه متصلدر ∙ پس بو عضله اکر بر طرفیله جذب ایدرسه فخذک کندوی میل ایله بسط
ایدر ∙ واکر ایکی طرفیله جذب ایدرسه فخذی استقامت اوزره بسط ایدر ∙ وبو عضله‌نک منشأی عظم خاصره‌نک جمیع ظاهری
اولوب زائده کبرینک سمت اعلاسنه متصل اولوب برمقدار سمت قدامه ممتد اولدقده فخذی جانب انسی‌یه اماله ایله بسط
ایدر ∙ وبونک امثالی عضلات ابتدا زائده صغرانک اسفلنه متصل اولوب آندن نزول ایدوب اولکی عضله‌نک فعلنی ایدرلر
وبو عضله‌نک فرقی بودرکه بونک بسطی قلیل واماله‌سی کثیر ∙ ومنشأی عظم خاصره‌نک اسفلی ظاهرندندر ∙ وبرعضله‌سی
دخی اسفل عظم ورکدن سمت خلفه مائل نشأت ایدوب فخذی اول سمته میل قلیل ایله وجانب انسی‌یه میل کثیر ایله بسط ایدر
واما مفصل فخذی قبض ایدن عضلاتک بری فخذی انسی جانبنه میل قلیل ایله قبض ایدر ∙ وبو برعضله مستقیمدرکه
عظم خاصره‌دن نشأت ایدوب آندن اینوب ایکی وترینک بوی عظم متنک آخرینه ∙ وبری زائده صغرایه متصل اولمشدر

وبرعضله‌سی عظم عانه‌دن نشأت ایدوب زائده صغرانک اسفلنه اتصال قیلمشدر ∙ وبرعضله دخی بوعضله‌نک تأثیرینه
جانبنه وراب اوزره ممتد اولوب زائده کبرادن بوجرو کبی اولمشدر ∙ وعضله رابعه‌سی عظم خاصره‌دن منشعب
اولان قائم نسنه‌دن نشأت ایدوب فخذی قبض ایله ساقی دخی جذب ایتمشدر ∙ واما فخذی داخل سمتنه مائل ایدن
عضلاتک بعضیسی بسط وقبض بحثنده بیان اولنمشدر ∙ وبونوع تحریکک برمخصوص عضله‌سی واردرکه عظم عانه‌دن
نشأت ایدوب غایتله مستطیل اولوب تا رکبه‌یه بالغ اولمشدر ∙ واما فخذی خارج سمتنه اماله ایدن ایکی عضله مخصوصه‌در
منشألری عظم عریضدندر ∙ واما فخذی خلف سمتنه اماله ایدنلر ینه ایکی عضله‌درکه بری عظم عانه‌نک جانب وحشی‌سندن
وبری جانب انسی‌سندن نشأت ایدوب بری برینه التقا ایله مورب اولوب زائده کبرانک موخر فرجه‌سنده اولان موضع مقعره ملتحم اولمشلردر
قنغیسی منفرد جذب ایدرسه فخذ بسط قلیل ایله آنک جانبنده ملتوی اولوب میل ایدر ∙ واکر ایکیسی معاً جذب ایدرلرسه فخذ
استقامتله خلف سمتنه مائل اولور ∙ وبو مذکور اعضا تامله تفکر ایدن باری تعالینک عجایب صنعنی بولور ∙ سبحان الله

نوع خامس

عضلات مفصل رکبه‌یی وحرکاتنی بیلدرر ∙ ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه مفصل رکبه‌یی تحریک ایدن
عضلاتک اوچی قدام فخذده وضع اولنمشدر ∙ وبونلر فخذده بولنان عضلاتک اکبری وانفسی بولنمشدر ∙ وافعالی بسط
ایمک بلنمشدر ∙ وبو عضلات ثلاثه‌نک بری ایکی قات کبی کورنمشدر ∙ وبونک ایکی طرفی واردرکه بری زائده کبرادن وبری مقدم
فخذدن نشأت قیلمشدر ∙ وبو ایکی طرفدن بری لحمی اولوب وتری اوله‌دن مقدم عظم عین رکبه‌یه متصل اولمشدر ∙ وطرف
آخری غشائی اولوب فخذک انسی طرفنده نهایت بولمشدر ∙ واما ایکی عضله باقیه‌نک بریسی فخذی قبض ایدن عضلات ایله
بیان اولنمشدرکه عظم خاصره‌دن اولان حاجزدن نشأت ایلدیکی بلنمشدر ∙ وایکنجیسی زائده وحشی‌دن نشأت ایدوب
عظم عین رکبه‌یی احاطه ایله تحته اولان اجزایله متانت ویرمک ایچون نکمشدر ∙ وآندن عظم ساقه ینوب رکبه‌یی
بسط ایله ساقی ممتد ایتمشدر ∙ وبرعضله‌سی باسطه‌نک ملتقای عظم عانه‌دن نشأت ایدوب فخذک انسی جانبندن وراب
اوزره نزول ایدوب کیتمشدر تا عظم ساقک اعلاسنده اولان جزو معرقه‌یه یتمشدر ∙ وساقی انسی جانبنه اماله ایله بسط
ایتمشدر ∙ وبرعضله‌سی آخری عظم ورکدن بیتمشدر ∙ وجانب وحشی‌دن وراب اوزره نزول ایدوب عضله مذکوره‌نک
مقابلنه بتمشدر ∙ وآندن عبور ایدوب موضع معرقه کتمشدر ∙ وساقی وحشی جانبنه اماله ایله بسط ایتمشدر ∙ واکر بو
ایکیسی بله برابر بسط ایتسه‌لر انبساط ساق استقامت اوزره اولور ∙ واما ساقی منقبض ایدن عضلاتک بری دقیق وطویل
عضله‌درکه عظم خاصره‌دن وعظم عانه‌دن بیتمشدر ∙ وعضله باسطه داخله‌نک منشأی خاصره وسطنده بولنان
حاجزه یقین کتمشدر ∙ وآندن رکبه‌نک ایکی طرفنه وراب اوزره دخول ایدوب آندن ینه ظهوره کلمشدر ∙ وموضع معرقدکی ره
نهایت بولوب آکا ملتصق اولمشدر ∙ وبونکله ساق فوق سمتنه منجذب اولوب قدمی ارنبه سمتنه اماله قیلمشدر ∙ واوچ
عضله‌سی دخی واردرکه بری انسی وبری وحشی وبری وسطی بولنمشدر ∙ ووحشی ایله وسطی ساقی وحشی سمتنه اماله ایله
قابض قیلنمشدر ∙ واما انسی ساقی انسی جانبنه اماله ایله قبض ایده بلنمشدر ∙ اما انسی‌نک منشأی قاعده عظم ورکدن اولوب
تورب ایله وراء فخذده مرور ایدوب تا جانب انسیده ساقده اولان موضع معرقه واروب آکا متصل اولمشدر ∙ وآندن لونی
اخضره مائل کلمشدر ∙ واما وحشی ایله وسطینک منشألری ینه قاعده عظم ورکدن اولوب آندن بیتمشدر ∙ لکن بونک
ایکیسی جزو معرقه اتصالده جانب وحشی‌دن یکا میل ایتمشدر ∙ ومفصل رکبه‌ده عضله مدفونه واردرکه وسطینک تمام
سنه بیتمشدر ∙ پس بو صانع بصیر ایله خبیرک کمتدر ∙ وکندویه کلوب عجایب حکمت سیر ایتمشدر ∙ ومعرفت بدنله معرفت نفس ایتمشدر

نوع سادس

مفصل قدمی تحریک ایدن عضلاتی بیلدرر ∙ ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه مفصل قدمی تحریک ایدن عضلاتک
بعضیسی قدمی فوق سمتنه رفع ایدر ∙ وبعضیسی اسفله دفع ایدر ∙ اما قدمی رفع ایدنلرده برعضله عظیمه واردرکه قصبه
انسیه قدامنده وضع اولنوب رأس قصبه‌نک جزو وحشی‌سندن نشأت ایدوب جهت ابهامه مرور ایله ساق اوزره مائل کتمشدر
وابهامک اصلنه قریب موضعه متصل اولوب قدمی رفع ایتمشدر ∙ وبرعضله ینه رأس وحشی‌دن نشأت ایدوب آندن بونلر
بتمشدرکه اصل خنصره قریب موضعه متصل اولوب قدمی رفع ایتمشدر ∙ خصوصاً عضله اولی بوکا مطابق اولدقده ایکیسی

معا قدمی استقامتله رفع ایتمشدر • واما قدمی اسفله خافض اولان عضلاتک بری وجی رأس فخذدن نشأت ایدوب
بعده متحد اولوب باطن مؤخر ساقده میل قیلوب لحمی اولمشدر • واکثردن بری وتر عظیم نشأت ایدوب عظم عقبه اتصال
قیلمشدر که وتر العقب نامیله شهرت بولمشدر • پس وتر مزبور عقب مذکوری وحشی جانبنه سوق جانب اولمشدر
تاکیم قدم ارض اوزرنده ثابت اولسون • وبوکا بر عضله اعانت قیلمشدر که لونی بادنجانی اولمشدر • ورأس وحشیدن
نشأت ایلیوب بی ارسال وترلحمی اولدیغی حالده کندی نزول ایدوب خلف عقب عضلهٔ اولینک اتصالی فوقنده
ملتصق اولمشدر • واکر بو ایکی عضله یه وبا وترلرینه بر عاقت عارض اولسه • قدم کوتروم اولور • وبر عضله دخی
رأس قصبهٔ انسیه دن نشأت ایدوب اسفله کیدوب ایکی وتره منشعب اولمشدر که بری قدام ابهامدن اسفله
اتصال قیلمشدر • پس بو وتر ایله قدم منخفض ومنقبض اولمشدر • ووتر ثانی وتر اولی تجاوز ایدوب ابهامک اوکی منصلنه
کیدوب آنی جانب انسی یه مؤرب بسط ایتمشدر • وفخذک وحشی رأسندن بر عضله نشأت ایدوب بو ایکی عضله نک
برینه بیتمشدر • بعده باطن ساقی تجاوز ایتدکده بینه آنی اخذ ایتمشدر • ووتری اسفل قدمه عبور ایدوب قدمک لحمی باطنی
منبسط اولان عضله مثالی بو دخی قدمک تحتنده تمامیله منبسط اولوب احاطه ایتمشدر • تاکیم راحت کفده بولنان
منافع راحت قدمده هم بولنسون • وبو صنعتلرده نیجه حکمتلر بولنسون • وقدرت باریدن نیجه عبرتلر آکلنسون
سبحان الصانع الحکیم دینلسون • وهر عیب ونقصاندن تقدیس وتنزیه اولنسون • وعظمت شاننه خشوع ایله خضوع قیلنسون

نوع سابع

عضلات اصابع قدمی بیلدرر • ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه اصابع قدمی تحریک ایدن عضلاتک
اکثری عضلات قابضه‌در • وآنلردن بری قصب وحشی رأسندن نشأت ایدوب آنک اوزرنده امتداد ونزول ایلیکمشدر
وبر وتر ارسال ایتمشدرکه ایکی وتره منقسم اولوب وسطی ایله بنصری قبض ایتمشدر • وبر عضله دخی بونک اصغر اولوب
خلف ساقدن کلوب ظهر قدمه بر وتر ارسال ایتمشدرکه بو دخی ایکی وتره منقسم اولوب سبابه ایله خنصری قبض کتمشدر
بعده بو ایکی قسمک هر برندن بر وتر منشعب اولوب اوبر منشعب اولان وتره اتصال قیلوب ایکیسی بر وتر اولوب
ابهامه کلوب آنی قبض ایتمشدر • واوچنجی عضله که ذکری سبقت ایتمشدر اول قصبهٔ انسیه نک طرف وحشیسندن
بیتمشدر • وایکی قصبه نک آره سندن اسفله نزول ایتمشدر • وبر جزوی قدمی قبض ایچون کوندرمشدر • واوبر جزوی
ابهامی قبض ایچون وتحریک ایچون آنک اوکی کعبنه ایندرمشدر • وبونلر عظم ساق اوزرنده وضع اولنوب اصابعی
قبض وتحریک ایچون قیلنمشدر • اما کف قدمده وضع اولنان عضله‌لردن اون عضله اصابع خمسه یه کلوب هر
برینه یمین ویساردن متصل بولنمشدر • پس اکر ایکیسی بیله برابر حرکت ایدرلرسه • اصبعی استقامتله قبض ایدرلر
واکر بری منفرد حرکت ایدرسه کندی جانبنه اماله ایله قبض ایدر • ودورت عضله رسغ اوزرینه وضع اولنوب
هر بری بر اصبعه متصل اولوب آنی قبض ایتمشلر • وایکی عضله دخی ابهام ایله خنصره مخصوص اولوب آنلری
قبض ایتمکه بیتمشدر • وقدمی قبض ایدن عضلاتک کثرتنده حکمت بودرکه اصابعه بالجمله استحکام وقوت
ویرمشدر • تاکیم حالت نهوض وقیامده ثقل بدنه متانتلریله مقاومت ایدهلر • وحالت مشیده حوش رفتار
ایله نظام اوزره کیدهلر • واصابع قدمک عضلاتندن بش عضله قدمک فوقنده وضع اولنمشدر • تاکیم
اصابعی جانب وحشی یه اماله ایدهلر • وبش عضله دخی تحت قدمده وضع اولنوب هر بری شق
انسیدن کندویه قریب اولان اصبعه کیدوب آنی جانب انسی یه اماله ایتمشدر • پس بدن انسانده
بولنان وتیوز یکرمی عدد حرکات ارادیه واختیاریه نک تمام وکمالنه واسطه اولان عضلاتک
جمله سی بیان اولندیغی اوزره تمام بشیوز عدد عضله یه بالغ اولمشدر • سبحان الخالق الباری
المصور • بونه صنعتدرکه بو ترتیب عجیب اوزره بویله نظام بولمشدر • حقا که بونی تفکر ایدن
عاقل قتی چوق عبرت آلمشدر • وبو صنعتک صانعنی بلمشدر • اللهم اجعلنا ممن یتفکر فی افعالک ویری
اجزاء وجوده من الآئک • فیشکرک علی نعمائک • ویذکرک باسمائک • ویعرفک بصفاتک
ویرضی بقضائک • ویطلب رضائک فی جمیع احواله • سبحان الله وبحمده سبحان الله العظیم

باب رابع

کیفیت اعصاب وشرایین جانی • وعروق • وقوای بدنی • وقیافه‌ده معرفت اخلاق واطوار جانی واختلاف اشکال
اعضا حسبیله اولان اوصاف نسلی • واختلاج اعضایه متعلق اولان فصول خمسه‌یله حکیمانه تفصیل ایدر •
فصل اول منافع ومنافع اعصابی نچه نوع ایلدیکنی وعیانا ایدر • نوع اول حکمت اوضاع واشکال اعصابی بیلدرر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه بدنده اولان عصبلرک بعضیسینک منفعتی بالذات وبعضیسینک
بالعرضدر • اما منفعت ذاتیسی بودرکه • واسطهٔ اعصاب ایله دماغ اعضای سائره یه حس وحرکت بخش ایتمشدر
واما منفعت عرضیسی بودرکه لحمی تشدید وبدنی تقوی ایتمشدر • واعصابک مبدأ اصولی دماغ ومنتهای فروعی
جلد بشره‌در • ودماغ ایکی جهتله مبدأ اعصاب اولمشدر • زیراکه دماغ اعصابک بعضیسنه بالذات مبدأ بولنمشدر
وبعضیسنه کندوسندن قفاره جریان ایدن نخاع مذکورک واسطه‌سیله مبدأ بولنمشدر • اما نفس دماغدن
نشأت ایدن عصبلردن اکثری اعضای رأس ووجه واحشای باطنه حس وحرکت بولمشلردر • واما اعضای سائره
اعصاب نخاعدن حس وحرکتی آلمشلردر • حقا که اول جلیل الشان وعمیم الاحسان اولان حنان ومنان حضرتلری لطف
وعنایت ایدوب • دماغدن احشایه نزول ایدن اعصاب مکانی حفظ وحمایتنده احتیاط بلیغ ایتمشدر • زیراکه
مبدأ لرندن بعید اولدقلری ایچون زیاده متانت اقتضا ایلکله • اوچ موضعده عظروف ایله عصب میاننده متوسط قوامی
اولان اجرام ایله تغشیه ایتمشدرکه • موضع اول حنجره • وموضع ثانی اصول اضلاع • وموضع ثالث اسفل صدردر • واما
دماغدن اعصاب سائره‌دن اول عصب که آنلرک منفعتی اعضایه حس ویرمکدر • مبدأدن تأثیر فایض قوتلی اولمق ایچون
اول عصب عضو مقصوده اقرب طرقدن نافذ ومتصل قیلنمشدر • وبو اعصاب حسنه زیاده ملایم اولدیغنه قوت حسی
زیاده ایدر اولوب • محتاج متانت اولمدقلری ایچون • بونلر اعصاب حرکتی کبی صلب ومتین اولمیوب لطیف ولین
بولنمشدر • ومقدم دماغ مؤخرندن الین وزیاده حساس اولدیغندن اعصاب حسیه مقدمندن • واعصاب حرکت
مؤخرندن خلق اولنمشدر • وخالق باری مصور حضرتلرینک بو افعالندن چوق عبرت آلنمشدر •

نوع ثانی

دماغدن نشأت ایدن اعصاب مقلتینی بیلدرر • ای عزیز معلوم اولسونکه • اهل تشریح دیمشلردرکه نفس دماغدن
نشأت ایدن اعصابک جمله‌سی یدی زوج عصب بولنمشدر • اما اولکی زوجک مبدأ آلتیسی اولان حملهٔ ثدیه مشابه ایکی زائده
قربنده دماغک بطن مقدمی عوریندندرکه اول برکوچک عجوفدر • وبو زوجک یسارندن نشأت ایدن فردی یمیننه
ویمیننده نشأت ایدن فردی یسارینه کلوب بری برینه ملاقی اولوب صلیب آسا تقاطع ایتمشدر • بعده منعطف
اولوب یمیندن نشأت ایدن عین یمنیه • وشمالدن کلن عین یساره کتمشدر • ورجاجیه تسمیه اولنان رطوبتی
احاطه ایتمک ایچون تفری وسعتلی بیتمشدر • وبو تقاطعک منافعی اوچدر • بری بودرکه ایکی عینک برینه جاری اولان
روح اوبرینه دخی جریان ایتسون • وبرینه آفت ایردکده اوبری آنک یرینی طوتسون • آنکچون عین واحد منغمض
اولدقده عین مفتوحک رؤیتی قوت بولور • زیراکه عین منغمضک نوری آکا جاری اولور • وایکنجی منفعتی بودرکه
ایکی عینک موذکسی برابر اولوب • ایکیسنک رؤیتی درون تقاطعده رؤیت واحده اولسون • تاکیم کورینن
برنسنه حد مشترکده برتمثل قیلسون • آنکچون احول کسنه برنسنه‌یی ایکی کورر • زیراکه آنک برکوزی فوق سمتنه • وبرکوزی
اسفل سمتنه زائل اولوب • عین ایله مجرانک تقاطعه طوغری نفوذی باطل اولمشدر • وقدام حد مشترکده انکسار
عصبدن برحد آخر وجود بولمغله • واوچنجی منفعتی بودرکه • ایکی عصب مقوم بری برینه عماد اولوب بری برینه
استناد ایله قوت بولسون • وبو تقریب ایله منشألری عینه قریب اولسون • واما اعصاب دماغک زوج ثانیسی

بیان اولنان زوج اوکلد منشاٴی ظفراتك جانب وحشیلرنده نبات ایدوب عینی محیط اولان نقره نك ثقبه‌سندن چقوب
عضلات مقله یه منقسم اولمشدر وبو زوج عصب غایتله غلظت بولمشدر تاکیم آنك غلظتی سبیله قریبند لازم کلن
لینته مقاومت قیلسون وآنکله قوت بولوب مقله‌نك تحریکنه قادر اولسون واما مقله‌نك طبقات عشره‌سی تفصیل طویل اولوب
براجمال مذکوره‌نی کمال قدرت مولایه دلیل اولمغله بیانی اعاده تطویله حاجت قالمشدر سبحان من هو الخالق البارئ
المصور القدیر لیس کمثله شیء وهو السمیع البصیر نعم المولی ونعم النصیر غفرانك ربنا والیك المصیر

نوع ثالث

دماغدن نبات ایدن اعصابك ازواج خمسه باقیه‌سن بیلمکده ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه
اعصاب دماغدن زوج ثالث حد مشترکده دماغك مقدمی ومؤخری وقاعده‌سی مابیننده نبات ایدوب ابتدا
زوج رابعه برمقدار اختلاط ایدوب آندن آیریلوب دورت شعبه‌یه منقسم قیلمشدر اولکی شعبه‌سی بیانی اولنجق عرق
سباتی مخلطك چقوب رقبه‌دن نزول ایدوب حجاب معده‌یی کچوب آنك تحتنده بولنان احشایه توزیع اولنمشدر وشعبه
ثانیه ثقب عظم وجنه‌دن چقوب جلد ولدقه بیانی اولنجق زوج خامسك منفصل اولان عصبه اتصال بولمشدر وشعبه
ثالثه‌نك مفصلك قدام وجهده وضع اولنان اعصابی اولوب زوج ثانی چقدیغی ثقبه‌دن چقوب اشرف اعضا اولان زوج
اولك منفذ مجوفی کچوب از محاملرك آنك تجویفی منطق ایتمشدر بس بو شعبه اول ثقبه‌دن منفصل اولدقده اوچ قسم
منقسم اولمشدر اولکی قسمی ماق عینه میل ایدوب وجنتین وماقین وجفنین وحاجبین وجبهه عضله‌لرینه اتصال بولمشدر
وایکنجی قسمی ذنب عین عندنده اولان ثقبه‌لردن درون انفه کچوب انفك طبقه باطنه‌سنده مستغرق اولمشدر واوچنجی
قسمی کبیر اولوب عظم وجنه‌ده مهیا اولان تجویفه نزول ایدوب ایکی فرع اولمشدر برفرعی تجویف باطن فمه
دخول ایدوب اسنان فوقانیه‌یه وآنلرك اصولنده اولان لثه‌یه انقسام ایله وصول بولمشدر وفرع آخری
آنده اولان وجنه‌نك واربه‌نك وشفه‌نك جلدلری کبی ظاهر اعضایه متفرق اولمشدر وبونلر زوج ثالثك
اوچنجی شعبه‌سنك اوچ قسمیدر اما آنك دوردنجی شعبه‌سی فك اعلی ثقبه‌سندن لسانه کچوب طبقه ظاهره‌سنده متفرق
اولوب لسان آنك حاسه ذوقی بولمشدر وآنك زیاده‌سی اسنان تحتانیه میاننده واصولنده بولنان لحوم وشفه
تحتانیه‌نك درونده متفرق اولمشدر ولسانه کلن شعبه عصب مقدار دن دقیق اولدیغی بوآنك اصلب اولمسیدر
وبونك صلابتی آنك غلظتنه برابر اولوب معادل کلمشدر واما زوج رابعك منشاٴی زوج ثالثك خلفنده قاعده
دماغه مائل اولمشدر وزوج ثالث ایله برمقدار اختلاط ایدوب بعده آنك مفارقتله حنکه عبور ایلدکده بونلردن
حنك حس بولمشدر وبو زوج رابع اول زوج ثالثدن اصغر واصلب اولمشدر واما زوج خامسك هر برفردی بر
زوج اولوب دماغك ایکی جانبندن نبات ایله وجود بولمشدر وبونك هر بر زوجنك قسم اولی غشاء مستبطن
صماخه اعتماد ایدوب آنك درونده جمله‌سی متفرق اولمشدر وصماخه حس سمع آنك کلمشدر واما قسم ثانی
اولکیدن اصغر اولوب عظم حجریده اعمی تسمیه اولنان ثقبه‌دن نفوذ قیلمشدر وظاهر اولدقده عصب
زوج ثالثه مختلط اولمشدر وایکیسندن اکثر عضله وجنه سمتنه کلمشدر وباقیلری عضلات صدغ
واریه متفرق اولمشدر واما زوج سادس مؤخر دماغدن زوج خامسه متصل نبات ایدوب منتهای
درز لامیده اولان ثقبه‌دن چقوب اوچ قسمه منقسم اولمشدر برقسمی زوج سابعك تحریکنه اعانت ایچون
عضلات حلقه واصل لسانه کلمشدر وقسم ثانی عضلات کتفه متفرق اولمشدر وقسم ثالث ایکیسندن اعظم بولنوب
عرق سباتی صعودینه جلد موضعده انکا ارتباط قیلمشدر وآنك احشایه نزول ایدرکن حنجره برابرینه کلدکده آندن
شعبه‌لر متفرق اولمشدر وحنجره‌یی عضاریفیله رفع ایدن اطرافی فوقنده اولان عضلاته اتصال قیلمشدر وحنجره‌دن
عبور ایلدکده آندن اینه شعبه‌لر چقوب حنجره‌نك غضروف ثالثنی اطباق وفتح ایدن اطرافی اسفله منکوس اولان
عضلاته کلمشدر آنکیچون اهل طب عندنده بونك اسمی عصب راجع اولمشدر وبو عصب تخلخلدن چقوب دماغدن اینوب
کلمشدر تاکیم مستقیم اولوب جنبنده استحکام بولسون وبو عصب فرع خامسدر وزوج سابعدن اولیوب زوج
سادسدن اولمشدر زیراکم بونك ماقبلنی وسابعك معوج اولمغله بونك کبی صلابت واستقامتله نزول ایتمزلرکم متانت بولوب

صعود وجوهر

صعود وجوهر قابل اولاز وبو شعبه راجعه‌یی مبدأ لرندن تبعید حکمتی کسب صلابت وقوتدر واعصاب راجعه‌نك اقواسی
حنجره‌یی اطباق ایدن عضلاته متفرق اولان عصبدر بعده بو عصبك زیاده‌سی آندن نزول ایدوب شعبه‌لری حجاب
وصدرك اغشیه وعضلاتنه کیدوب آندن یورك ورئه واورده وشرایینه متفرق اولمشدر وباقیسی حجابه
کچوب بیان اولنان زوج ثالثدن نزول ایدن شعبه‌یه مشارکتله احشا عشالرینه متفرق اولوب عظم عریضه
نهایت بولمشدر واما زوج سابعك منشاٴی دماغ ایله نخاعك حد مشترکلرندن اولوب اکثری لسانی تحریك ایدن
عضلاته کلمشدر وآنك متشعب اولوب عظم درقیله عظم لامینك مشترك اولان عضلاته وارد متفرق اولمشدر واقلی بونده مجاور
اولان اعصابه متفرق اولمشدر وبو ترتیب غریب وترکیب عجیب اول خالق باریك قدرت وحکمتیله نظام بولمشدر

نوع رابع

فقرات رقبه نخاعندن نبات ایدن اعصابی بیلمکده ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه نخاع رقبه‌دن نبات
ایدوب فقره‌لرندن سلوك ایدن اعصابك جمله‌سی سکز زوج عصب بولمشدر اما اولکی زوج فقره اولی ایکی ثقبه‌سندن چقوب
نخرز عضلات رأس ایله متفرق اولمشدر وبو زوج دقیق وصغیر قیلمشدر تاکیم مخرجی ضیق اولسون وعظم فقره ثانیه اورزه
قالسون واما زوج ثانینك مخرجی فقره اولی ایله ثانیه‌نك میاننده بیانی اولنان مشترك بولنان ثقبه‌لردن اولمشدر وبو زوجك
اکثری اعضاء رأسك حسلری بولمشدرکم فقرانك فوقنده مؤرب صعود ایدوب قدام رأسه منعطف اولمشدر واذنلرك
طرف طبقه‌لرینه تمکن ایدوب بیانی اولنان زوج صغیر تقصیرنی تدارك قیلمشدر وبونك باقیسی خلف عنقده اولان عضله‌لره
وعضله عریضه‌یه کلمشدر وآنلر آنکله حرکت بولمشدر واما زوج ثالثك مخرجی فقره ثانیه ایله ثالثه بیننده مشترك اولان
ثقبه‌لردندرکم هر بر فردی ایکی فرعه منقسم اولوب بر فرعی آنده بولنان عضلاته متفرق اولمشدر خصوصا آنکله
رقبه ایله تقلیب ایدن عضله‌لره برفرعی شعبه‌لری کلمشدر وآنده اولان فقره‌لرك شوکلرینه صعود ایدوب آنلرك
اصولنه ملتصق اولمشدر آندن آنلرك رؤسنه چقوب اوراسنه‌لردن نبات ایدن رباطات غشائله مختلط اولمشدر
وآندن کچوب اذنین اطرافنه منعطف اولمشدر وآندن بعضی تحریك اذنین ایچون ایکی قولاغه منتهی اولمشدر وایکنجی
فرعی قدام سمتنه منعطف اولوب عضله عریضه کلمشدر وصعودنه باشلرقده انکا عروق وعضله‌لر ملتف اولمشدر
وآنلرله متانت واستحکام بولمشدر وبو فرع ثانی بعضا عضلات صدغین واذنینه اختلاط قیلمشدر واما زوج
رابعك مخرجی فقره ثالثه ایله رابعه میاننده مشترك اولان ثقبه‌لردن اولمشدر وذکر اولنان فوقنده بولنان ثالث کبی بر
جزؤی مقدم وبر جزؤی مؤخره منقسم اولوب جزؤ مقدمی اصغر اولمغله زوج خامس مختلط اولمشدر وجزؤ مؤخری سمت خلفه
رجوع ایدوب اول عضلاته کیدوب سنسنه‌لره وصول بولمشدر ورأس ایله رقبه میاننده مشترك اولان عضلاته
شعبه‌لر کوندروب آنك صلبه اینوب نهایت بولمشدر واما زوج خامسك مخرجی فقره رابعه ایله خامسه بیننده مشترك
اولان ثقبه‌لردن اولمشدر بونه ماهو فی کبی ایکی فرع اولوب فرع مقدمی اصغر اولمغله عضلات خدینه کلمشدر ورأسی قدام سمتنه
سحق ایدن عضلاته ورأس ورقبه ایله مشترك اولان عضلاته متفرق اولمشدر وفرع مؤخری ایکی شعبه اولوب بر
شعبه‌سی فرع مقدم ایله شعبه ثانیه میاننده توسط قیلمشدر وکتفك مواضع فوقانیه‌سنه کلوب آلتنجی ویدنجی
زوجك برمقداریله مختلط اولمشدر وایکنجی شعبه آلتنجی ویدنجی زوجك شعبه‌لرینه مختلط اولوب وسط حجابه
عبور قیلمشدر واما زوج سادس وسابعك مخرجلری بیانی اولنان ثقبه‌لرك ترتیبی اوزره تحتنده بولنان ثقبه‌لردن اولمشدر
واما زوج ثامنك مخرجی فقرات رقبه‌نك آخراسیله فقرات صلبك اولاسی بیننده مختلط اولمشدر وآلتنجی زوجك اکثری سطح
کتفه کلمشدر واقلی دوردنجی وبشنجی زوجك قلیلریله حجابه نزول قیلمشدر ویدنجی زوجك اکثری کلوب اقلی آلتنجی
زوجك قلیلیله رأس وعنق وصلبك عضله‌لرینه وآنك حجابه وصول بولمشدر وسکزنجی زوجك اقلی کتفه کلوب
اکثری عضد وساعده متفرق اولمشدر واما حجاب اعصاب مذکوره‌دن بهرمند اولدیغنده حکمت بودرکم حجابه
وارد اولان فوقندن نزول ایتمکله انقسامی آسان اولمشدر وحجابك فعلی کریم اولمغله اعصابی متعدد دماغدن کلمشدر
تاکیم برمبدأینه اصابت ایدن آفتله فعلی باطل اولمسون سبحان من هو الخالق الباری المصور جل شأنه

نوع خامس

صدر وصلبك فقرات نخاعندن نشأت ایدن اعصابی بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه
فقار صدرك نخاعندن نشأت ایدن اعصابك جمله‌سی اون ایکی زوج عصب خلق اولنمشدر اما زوج اولك مخرجی فقار صدرك
فقرهٔ اولی ایله ثانیه میاننده مشترك اولان ثقبلردن بولنمشدر وایکی جزؤه قسمت قیلنمشدر وجزؤ اعظمی عضلات
صلب واضلاعه تفریق اولنمشدر وجزؤ اصغری ایکی اوکی ضلعه ممتد اولوب اعصاب عنقك زوج ثامنی رفاقیله
معابدین سمتلرینه کلوب ساعدین وکفینه وصول بولمشدر واما زوج ثانینك مخرجی بیان اولنان مشترك ثقبلر
اولوب ایکی جزؤه منقسم اولمشدر برجزؤی ظاهر عضده توجه ایدوب اکا حس لمسی بخش ایتمشدر وبرجزؤی دخی ازواج باقیه
ایله جمع اولوب مفصل کتفی وصلبی تحریك ایدن عضلاته کتمشدر اما فقار صلبدن نشأت ایدن اعصابك کیفیت کلیاتنه کلنجه
عضلات صلبه وعضلات اضلاعه کلمشدر واما فقار اضلاعدن نشأت ایدن اعصاب لنجق اضلاع آرهسنده بولنان عضلاته
وعضلات بطنه وصول بولمشدر وبو عصبلرك شعبه‌لریله معا عروق ضاربه وساکنه جاری اولوب بیان اولنان مخارج عصبات
باجمله داخل اولمشدر واما اعصاب قطن اعصاب بطن وصلب ایله مشترك بولنمشدر زیراکه اعصاب قطن ایکی جزؤه
تقسیم اولنمشدر ولکن برجزؤی اوچ زوج قیلنمشدرکه عضلات صلب آنلر بلنمشدر وجزؤ آخری ایکی زوج بولنمشدر
عضلات بطن آنلر قیلنمشدر اما اوکی جزؤینه دماغدن نزول ایدن عصب مختلط اولمشدر وایکنجی جزؤیکه بطندن کلن ایکی
زوج عضله اولمشدر آنلر ساقین سمتنه عظیم شعبه‌لر کوندروب اوکی جزؤك ایکنجی زوجندن آنلره شعبه‌لر کلمشدر
وبرشعبه دخی اعصاب عجزدن اولکیسندن کلوب جمله‌سی بری برینه مختلط اولمشدر وبعضیلری دیدکه قالوب بعضیلری
ساقین اسافلنه تنزل قیلمشدر اما خلف بدنده وفخذین ایچنده عروق وعضلات کثیره اولمغله طرف عظم عانه‌دن نشأت
ایدن عضلاتك خلف بدندن ودرون فخذیندن رجلین سمتنه طریقی اولمدیغندن عضلات رجلین ایچون مخصوص عصبلر
برجزؤ درون خصیتینه نزول ایدن مجرایه واروب ادخال اولنمشدر تاکیم عضلات عانه‌یه توجه ایدوب آندن عضلات رکبتینه
اینوب کتسون واما عجز که دیبدر آندن عضلاتنه التی زوج اولدیغی عجیبدر وآندن برزوجی قطنیه عضله‌سنه
مختلط اولمشدر وباقیسی بش زوج عصب وعجز عندنده نشأت ایدن برفرد عصب بونلرك جمله‌سی مقعد
وذکر ومثانه ورحم عضلاتنه وغشاء بطنه وعظم عانه‌نك اجزاء اسفلیه داخله‌سنه وعظم عجزدن کلن عضلات
بوجمله‌یه متفرق اولمشدر وبوفصلده بیان اولنان اعصابك عددی مقدمه تفصیل اولنان عضلاتك عددی مقداری
تماماً بیور اولوب عصبه نهایت بولمشدر چونکه بیان اولنان دقایق صنعت ابدان اول صانع حکیمك کمال
قدرتنه دلالت ایدوب نوع انسانه اولان نوال ونعمتنه اجزای اعضای بدن دخی بشهادت
قیلمشدر پس بوصورتده جمع اولان صنعتلری سیر ایدن آکاه صانعی بلمشدر وکندو وجودینك
عجایبات بولمشدر ومولاسنه جان ودلدن محبت قیلمشدر وهرحالده اکا متوجه اولمشدر

فصل ثانی

منابت عروق ضاربه‌یی وفوائدینی تفصیلاتیله نوع ایله بیان ایدر نوع اول یورکدن نشأت ایدن شریان
وریدیك بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه بدنده اولان عروق ضوارب که آنلره شریان
دیرلر حرکت ایدن جان طمرلریدر وبونلرك برینك ماعدا جمله‌سینه مخرجی بولنمشدر ومستنبط اولان تنفس ایچون جمله‌سی
اصل خلق اولنمشدر زیراکه بونلر جوهر روحك حرکت مقصوده قوتیله ضربده ملاکی بولنمشدر اما منبت شرایین یورکك
ایکی تجویفندن تجویف یساردن قیلنمشدر زیراکه تجویف یمینی کبده قریب اولدیغندن غذای جذب وهضم ایله مشتغل
بلنمشدر واما شرایین وریدیکه شرایینك جمله‌سندن اقدم واصغر اولمشدر ویورکك تجویف یسارندن
نشأت ایدوب آقجکرده محل ومقسم تنفس اولان ریه درونه کلمشدر وبوشریان غلظتده اولان دخی یورکدن
اکا ایصال قیلنمشدر زیراکه ریه غذاسی یورکدن آلنمشدر وبوشریانك منبتی یورکك اجزاء رقیقه‌سندن
وعروق وریدیه نفوذ ایده‌جك موضعدن اولمشدر وبوشریان شرایین سایره‌نك خلافنجه برطبقه‌دن وجوده
کلمشدر تاکیم انبساط وانقباض ایچون الین واسلس اولسون وریه جوهرینك ملایم بخاره منسوب اولان ده لطیف

یورکدن درون ریه‌یه ترشح ایلدکده سهولت بولسون وبیان اولنه‌جق وریدا جوفك درونده دم جاریسنك
زیاده طبخنه محتاج اولدیغی کبی بوننده احتیاج اولمیه خصوصا بونك مکانی یورکه قریب اولمشدر وبوکا محرم طبخ ایدن
قوت حارّه سهولتله وصول بولمشدر وبوشریان وریدینك ایکی غشاسی واردرکه خارج مداخلدن داخلنه نفوذ
قیلمشدر وبونك مثانته احتیاج اولمدیغندن ایکی غشا ایله اکتفا قیلنمشدر تاکیم بخار دخانینك ومحرم طبخ اولنمشو
قاننك ریه سمتنه اندفاعی آسان اولسون واما بیان اولنه‌جق وریدا جوف کرچه ریه‌نك مجاوریدر لکن صلب قربنده
ریه موخری سمتندن کلمشدر ومقدمنده منشعب اولدقده اجزا وشعبلری درون ریه‌یه نفوذ بولمشدر وبونلر
دخی باری تعالی حضرتلرینك قدرتنه دلالت ایدوب کمال عنایتنه شهادت قیلمشدر سبحان الله العظیم

نوع ثانی

یورکدن نشأت ایدن شریان کبیرك وجودنی وشعبلریله کتف ویدینه صعودنی بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه
اهل تشریح دیمشلردرکه شریان کبیر یورکك تجویف یسارندن نشأت ایدوب ایکی شعبه اولمشدر اما شعبهٔ کبیره‌سی
یورکك اطرافنی طواف ودور ایدوب افقی یورك اجزاسیله اختلاط قیلمشدر واما شعبهٔ صغیره‌سی دخی یورکك خلفندن
عبور ایدوب افقی تجویف ایمنده متفرق اولمشدر وبو ایکی شعبه‌نك اکثرلری ینه ایکی قسم اولمشدرکه قسم اصغری
اعلایه صعود وقسم اعظمی اسفله نزول قیلمشدر ونزول ایدن قسمك مقداری صعود ایدن قسمدن اعظم اولدیغنده
حکمت بو اولمشدرکه نزول ایدن قسم یورکدن اسفلده وضع اولنان اعضای کبیره وکثیره‌یی تربیه ایدوب نشو
ونما ویرر اولمشدر ویورکك فوقنده بولنان اعضای شریفه صغیرة المقدار وقلیلة العدد اولدیغندن آنلری
تربیه ایدن قسم صاعد اصغر قیلنمشدر وبوشریان کبیرك مخرجی اوزرنده اغشیهٔ ثلثهٔ صلبه واردرکه یورکك
داخلندن آنکله برابر خارجه چقوب اکا استحکام ویره کلمشدر وبو ایکی قسمدن بوراده قسم صاعدی یورکك فوقنده
ینه ایکی قسم اولمشدر وبونك قسم اکبری موضع قلاده‌یه چقوب آندن جانب یمینه مورب دونوب آنده اولان
لحم رخوه ایرشدکده بودخی اوچ قسم اولمشدر وبونك ایکی قسمی سباتین اولوب بیان اولنه‌جقدر معادنیدن
یمین ویساردن رأسه چقوب انقسامده آنلره مرافقت قیلمشدر واوچنجی قسمی قسیه‌یه وایکی اوکی ضلعلره وفقرات رقبه
سته فوقانیه‌سنه ونرقوته متفرق اولوب فوق کتف بالغ وآندن اعضا یدینه نزول ایدوب آنلرده متفرق اولوب نهایت بولمشدر
وقسم صاعدك قسم اصغری ابط یساره سمتنه چقوب همان قسم اکبرك قسم ثالثی کبی متفرق اولمشدر پس واسطهٔ شرایین ایله اعضا
بدن حیات جان بولمشدر زهی خالق باریکه ترکیب بدنك ترتیب ونظامنی انواع اعضا ایله
قیلمشدر وهرعضوه جان طمرلرندن حیات وقان طمرلرندن غدا بخش ایتمشدر

نوع ثالث

اعضاء رأسه صعود ایدن شرایینی بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه شریان کبیرك
قسم صاعدیدن سباتین تسمیه اولنان ایکی شریان رقبه‌یه منتهی اولدقده هربری ایکی قسم اولمشدرکه بری مقدم وبری موخر
نامن الکمشدر اما قسم مقدم دخی ایکی قسم اولمشدرکه بری مستبطن اولوب لسانه کلمشدر وباقیسی فك اسفلك عضلاتی
باطنه‌سنه متفرق اولمشدر وبرقسمی مستظهر اولوب عضلات اذنین وعذارینه کلمشدر وشعب کثیره‌سیله قلهٔ رأسه چقوب
یمینك کلی شعبلری اطرافی یساردن کلن شعبلری اطرافیله وفق رأس اوسطنده باجمله متلاقی اولمشدر واما قسم موخرك دخی
ایکی قسم اولمشدرکه بری اکبر وبری اصغر اسمی بولمشدر اما قسم اصغرك اکثری سمت خلفه ارتقا ایدوب مفصل رأسی احاطه ایدن
عضلاته متفرق اولمشدر وباقیسی قاعدهٔ موخر دماغه متوجه اولوب درز لامی عندنده اولان ثقب کبیره‌دن دخول قیلمشدر
واما قسم اکبر استقامت اوزره چقوب قدام ثقب کبیره‌ده اولان ثقبهٔ حجریه‌دن شبکه‌یه داخل اولمشدر وآنده طبقات اوزره
طبقات اولان عروق ملتصقه‌یه شبکه مثالی منتسج اولدقده قدام وخلف ویمین ویساره متفرق اولوب شبکه‌دن منتشر
اولمشدر وشبکهٔ مذکوره‌دن بر زوج شریان اوکی مثالی مجتمع اولوب غشائی دماغیه‌دن نفوذ ایدوب اول غشاء
رقیق ایچنده اجزاء دماغه متفرق اولمشدر بعده بطون جرم دماغه وارنجه‌یه‌دك بونك صعود ایدن شعبه‌لرینك
ضیق ومجتمع اولان قطری شرق رأسدن نزول ایدن عروق وریدیه شعبه‌لرینك واسع ومنعطف اولان قطریله

داخل ومنطبق اولمشلردر زیراکه عروق وریدیه عروق ضاربه یه ساقی کلمشلردر ومنصب اولان دمك ظروفك احسن
اوضاعی مکبوب الاطراف اولمشدر واما عروق روح انجق روحی افاده قلمشلردر حالبوکیم روح لطیف متحرکدر وجمیع
اولدیغندن ظرفی مکبوب الطرف اولمغه محتاج دکلدر بلکه روحك ظرفی مکبوب الطرف اولسه آنك مقارن اولدیغی
دمك افراط استفراغنه وآندن روحك عسر حرکتنه مؤدی اولوردی زیراکه حرکت روح سمت هوقه اسهل کلمشدر ودماغه
لازم اولان تنخین کبی هوا ایله روحك دماغه صعود ایدوب آنده متفرق اولمه لری ایچون روحده بولنان حرکت ولطافت
کفایت قلمشدر ایچون شبکهٔ مرقومه دماغ آلتنده بسط اولنوب ابتدا دم شریانی آنده تردد ایدوب روح ایله
ممتزج اولوب مزاج دماغی یه مشتبه قلمشدر بعده عظم ایله غشاء صلب آره سندن تدریج ایله کلمشدر ودماغه دخول
ایدوب آنده بولنان اعضا وحواسه متفرق اولمشدر وبو ترتیب وترکیبی تفکر وتذکر ایدن اهل خبرت بونلردن نیجه عبرت
المشلردر وبو صنعك صانعی هر نسنه یه قادر بولمشلردر وبو صورتك مصورك کندویه اولان عنایت
وصیانتن بلمشلردر ومولاسنه کمال محبتیله توجه قلوب انسی حضورنده آنکله قالمشلردر ..

نوع رابع

یورکدن اسفله نزول ایدن قسم اعظم شریانی بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه یورکدن
اعضاء بدنه توزیع اولنان شریانك بیانی اولندی قسم اعظمی ابتدا یورکدن استقامت اوزره نازل اولوب فقرهٔ خامسه
تکیه قلمشدر زیراکه آنك موضعی یورکك باشی مقابلنده اولمشدر وفقرهٔ مذکوره دن اسفله منحرف اولوب فقار
صلب اوزرنده نزول ایدوب عظم عجزه وصول بولمشدر وبو قسم اعظم نزول ایدرکن یورکك تجویف ایمننده متفرق اولان
شریان صدره برابرینه کلدکده برکوچك شعبه کوندرمشدرکه رئه نك صدردن اولان طرفنه متفرق اولوب قصبهٔ رئه نك
اطرافنه دخی وصول بولمشدر بعده بو قسم نازل صدرلر برابرنده اولان فقره لره کلدکجه هر برینه برر شعبه ارسال قلمشدرکه
نخاع واضلاع آره لرینه متفرق اولمشدر بعد حجابك تجاوز ایلدکده آندن ایکی شریان تفرع ایدوب یمین ویساردن حجابه کیدوب
آنك اجزاسنه منقسم اولمشدر بعده بو قسم نازلدن برشریان ممتد اولمشدرکه آندن اوچ شعبه تفرع قلمشدر برشعبه
کبده وبری طحاله وبری دخی معده وصول بولمشدر وشعبهٔ کبد آندن کچوب مثانه یه دخی کلمشدر بعده بو قسم
نازلدن برشریان ممتد اولمشدرکه حول اسعاده اولان جداول دقیقه یی بولمشدر بعده بو قسم نازلدن اوچ
شریان منفصل اولمشدرکه اصغری مخصوص کلیهٔ یسرایه کلمشدر واول بوندن حیات بولمشدر واول کلیه نك
لیفلرینه ولکن محیط اولانلره متفرق اولمشدر واول ایکی اکبری کلیتین درونه دخول قلمشدرکه آنلردن
کلیتین ماء دمك کبدی وجه مشروح اوزره جاذب اولمشلردر زیراکه درون کبدده هضم ثانیدن قوامه کلمیوب دملر
ماء لطیفی کلیتینه طولوب آندن غلیظ الدقیق آنلرده قلان ماء کثیف مثانه یه کلمشدر وکلیتینك دخی
ایکی شریان منفصل اولوب رجال ونساده درون انثیینه ایمشدر وکلیهٔ یمنادن منفصل اولان بیضهٔ
یمنایی بولمشدر وکلیهٔ یسرادن نزول ایدن بیضهٔ یسرایه کلمشدر بعده بو قسم نازلدن شریانین متعدده
متفرع اولوب معاء مستقیمك حوالنده بولنان جداول عروقده منقسم اولمشدر وشعبه لری فقره لر ثقبه لرندن
نخاعه دخول ایدوب آنده جمله سی متفرق اولمشدر بعده بو قسم نازلدن اوچ شریان ممتد اولوب ایکیسی خاصره یه
وبرسی انثیین جلدینه واروب آنده متفرق اولمشدر بعده اصل نازلدن برکوچك زوج شریان تفرع قلوب رجال
ونساده قبله کلمشدر وآنده اولان عروقده مختلط اولمشدر بعده اصل نازلکه قسم اعظمدر اول فقرات صلبك
آخرینه منتهی اولدقده بیان اولنه جق عروق ایله بیله ایکی قسم اولمشدر برقسمی یمینه وبرقسمی یساره کیدوب هر
بری برعظم عجزی احاطه ایدوب آندن ایکی فخذه تنزل قلمشدر وهر برندن عجز تحتنده برر شعبه منفصل اولوب بری
مثانه یه وبری سرته یه وصول بولمشدر وسره عندنده بری برینه ملاقی اولوب ایکیسندن فروع کثیره منشعب
قلمشدر بعضیسی عظم عانه اوزرنده وضع اولنان عضلاته متفرق اولمشدر وبعضیسنك اطرافی طریق مثانه دن رجاله
استقامت اوزره آلته کلمشدر ونساده اطرافی قبله کلوب داخلنه منعطف اولوب بینه آنده ملتصق اولمشدر وآندن برکوچك
زوج اولمشدرکه رحمه کلوب داخل اولمشدر سبحان من تحیّر فی بدایع صنایعه عقول الفحول سبحان من صوّر الانسان

فی احسن صورة بلا قصور فمنهم اناث ومنهم ذکور وسبحان من جل لله عن العجز والنسیان والفتور جل شأنه

نوع خامس

فخذین وساقین وقدمین سمتلرینه نزول ایدن شریانی بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه
رجلین سمتنه تنزل ایدن قسمین مرقومیندن هر بری ایکیشر شعبهٔ عظیمه اولمشلردر برشعبه سی وحشیه وبرشعبه سی انسیه
نامیله شهرت بولمشدر وفخذده وضع اولنان عضلاته شعبه لر کوندرمشلردر بعده ساقینه نزول ایدرکن آنده
اولان عضلاته دخی شعبه لر ایندرمشلردر بعده قدمه نزول ایدوب قدام سمتنده ابهام ایله سبابه مابیننه
شعبهٔ عظیمه سیله میل قلمشدر وقالان شعبه لری اجزاء قدمك اکثرنده مستبطن اولمشدر وبیان اولنه جق
شعب وریدیه نك تحتنده مرور ایدوب سائر اصابعه کلمشدر اما بیان اولنان شرایینك جان طمرلریدر بونلرك بعضیسی
ضارب وریدینك شعبه لری کبی وفقرهٔ خامسه یه نفوذ ایدن ضاربك شعبه لری کبی وقلاده موضعنه صعود ایدن
شریانك شعبه لری کبی وابطه میل ایدن شریانك شعبه لری کبی وشبکه ده متفرق اولان سبابتین ومشیمه کبی وحجاب
کلی شریانك شعبه لری کبی وبرشعبه ایله کتفه نفوذ ایدن شریان کبی ومعده یه وکبده وطحاله وامعایه نزول ایدن
شریانلر کبی اعضاء باطنه ده اولان شرایین عروقه مرافقت ایتمیوب منفرد قالمشلردر واما قالان اعضاء ظاهره ده
اولان شرایین بالجمله مصادمه دن محفوظ اولمق ایچون عروق آلتنده مستور قالوب عروق وریدیه اول شرایینه جنه کبی حافظ
اولمشدر واما اورده تسمیه اولنان عروقکه قان طمرلریدر وبو شرایین اولان جان طمرلری بونلرك بری برلرینه ایکی منفعت ایچون
مقارن اولمشدر برنجیسی بودرکه اورده اغشیهٔ بجملته ایله مربوط اولوب آنلره مماس اولان اعضا ایکیسندن قان وجان
استفاده ایدرلر وایکنجی منفعت بودرکه شرایین ایله اورده بری برلرندن قان وجان کسب ایدرلر پس بدن انسانده وضع
وترتیب اولنان جان طمرلری بونلردرکه بیانی قلمشلردر وجمله سی تمام ایکیوز عدد شریانه بالغ اولمشدر سبحان من خلق الانسان
فی احسن تقویم لا حول ولا قوة ولا قدرة الا بالله العلی العظیم یا رب العالمین نجعلنا من العالمین .. یا الله

فصل ثالث

منابت عروق ساکنه یی ومنافعنی آلتی نوع ایله تفصیلا بیان ایدر نوع اول کبددن نشأت ایدن عروق بلدر
فروع ومنافعی بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه عروق ساکنه بالجمله کبددن نشأت قلمشلردر
وکبددن ابتدا ایکی عرق وجوده کلمشدرکه بری کبدك جانب مقعرندن وجود بولمشدر وآنك اکثر منافعی غذایی معده دن
کبده جذب ایتمك اولمشدر وبو عرق اطبا بیننده باب اسمیله شهرت بولمشدر وعرق ثانی کبدك جانب محدبندن ظهوره
کلمشدر وآنك اکثر منافعی بودرکه غذایی کبددن اعضایه ایصال وقسمت قلمشدر وبو عرق اجوف نامی آلمشدر
اما باب اولان عرقك تجویف کبده معرق اولان طرفی ابتدا بش قسمه منقسم اولمشدر واطرافی محدب کبده یتدکده تشعب
ایتمشدر وبرشعبه سی مراره یه کتمشدر وبوننك شعبه لری شجرك تحت الارضده اولان اصولی امثالی درون کبدده متفرق
یتمشدر واما بابك تقعیر کبده متصل اولان طرفی آندن منفصل اولدقده سکز قسم اولمشدرکه ایکی قسمی کوچك ولکن قسمی
بیوك صورت بولمشدر اما ایکی کوچك قسمك بری اثنی عشر تسمیه اولنان معانك کندوسنه اتصال قلمشدر وآندن غذا
جذب ایده کلمشدر وبوننك دخی شعبه لر منقسم اولوب قره اوش تسمیه اولنان جرمه متفرق اولمشدر وقسم ثانی اسافل
معده یه نزول ایدوب معده نك تجاویفنه اولان بواب عندنده متفرق اولمشدرکه آندن جذب غذا قلمشدر واما
اقسام ستهٔ باقیه نك بری جانب مسطح معده یه کلمشدرکه ظاهر معده غذاسن آندن المشدر زیراکه باطن معده ملاقی
غذایه متغذی اولمشدر واما اقسام سته نك ایکنجیسی طحاله وصول بولمشدرکه طحال آندن تغذی قلمشدر
وطحاله وصولندن مقدم آندن شعبه لر منفصل اولوب قره اوش جرمنه کلمشدرکه آنی غذا ویرمشدر وطحالك
اتصالیله بیله آندن برشعبه رجوع ایدوب معده نك جانب شمالنده منقسم اولمشدرکه اول جانب آندن غذاسن
بولمشدر وطحاله نفوذ ایدن شعبه طحالك توسط ایلدکده ایکی جزؤه منقسم اولمشدرکه برجزؤی صعود وبری
نزول قلمشدر وصعود ایدن جزؤی ایکی جزؤه منقسم اولوب برجزؤ طحالك جزؤ فوقانی سنده یعنی نصفنده

شعبه لره متفرق اولمشدرکه اول نصفه آنلردن غدا کلمشدر وجزؤ ثانیسی ظاهر کلوب معده نك محدب
نهایتنه ایروب آنده ایکی جزؤ اولوب بری معده نك جانب یساری ظاهرینه متفرق اولمشدرکه اول جانب غداسن
آندن المشدر وبر جزؤی فم معده یه متفرق اولمشدرکه فضل حامض سودانك اکا دفع قلمشدر وفضولدن چقوب
فم معده یی تردید وتحریکه یتمشدر وشهوت واشتهایی ایقاظ وتهییج ایتمشدر واما طحالی متوسط اولان
شعبه دن نزول ایدن جزؤ دخی ایکی جزؤ اولمشدر برینك شعبه لری طحالك نصف اسفلنه متفرق اولمشدرکه
اول نصف آندن تغذی قلمشدر وجزؤ ثانیسی ثربك ظهور ایدوب آنده متفرق اولمشدرکه آندن ثربك غدا کلمشدر
واما اقسام سته نك اوچنجیسی جانب شماله واروب معا مستقیمك حولنده اولان عروقك حبال دقیقه سنه
متفرق اولمشدرکه غداسنك اسفلده اولان حاصلنك غداسن المشدر واما اقسام سته نك دوردنجیسی
شعر امثالی اینجه شعبه لره منقسم اولوب بعضیسی محدب معده نك جانب یمینی ظاهرینه طحال جهتندن
شمال معده یه کلن جزؤه مقابل اولدیغی حالده متفرق اولمشدر وبعضیسی یمین ثربه توجه ایدوب عرق طحالك
شعبه لرندن ویسار معده دن یمینه کلن جزؤه مقابل اولدیغی حالده متفرق اولمشدر واما اقسام سته نك بشنجی
امعا قولون حولنده اولان جداول دقیقه یه متفرق اولمشدرکه غدالی آندن اخذ ایده کلمشدر واما آلتنجی
قسمی اکثری صایم حولنده وبعضیسی اعوره متصل اولان اینجه لیفلر حولنده متفرق اولمشدرکه غدالی آندن
المشدر سبحان الله وسبحان من هو الخالق الرزاق جلت عظمته وکملت قدرته

نوع ثانی

کبددن نشئت ایدن عرق اجوفك بعض فروع ومنافعی بیانندهدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلر
درکه عرق اجوفك اصلی ابتدا کبد ایچنده شعر امثالی متفرق اولمشدرکه بونه شعر امثالی منشعب اولان عرق بابك شعبه لرندن
غدایی جذب ایده کلمشدر اما عرق اجوفك شعبه لری کبدك ظهر محدبندن جوفنه وارد اولمشدر واما عرق بابك
شعبه لری تقعیر کبددن جوفنه ورود قلمشدر پس بو اجوفك ساقی ظهر محدب کبدك عندنده طلوع ایدوب ایکی قسم
اولمشدرکه بری اعظم وبری اصغر وجود بولمشدر وقسم اصغری صعود وقسم اعظمی هبوط قلمشدر اما قسم
اصغر صاعد درون حجابه کیچوب اکا ایکی عرق اعطا ایدوب آنده متفرق اولمشدرکه اکا غدالی کرم قلمشدر
بعده قسم صاعد یورکك غلافنه برابر کلوب اکا شعب کثیره ارسال قلمشدر وآنده شعر امثالی متفرق اولمشدر
وغلافه غدا آندن کلمشدر بعده قسم صاعد ایکی قسم اولمشدرکه بری اعظم وبری اصغر صورت بولمشدر اما
قسم اعظم یورکه کلوب آنك اذن یمناسی عندنده داخلنه دخول قلمشدر وبو عرق یورکك عروقك اعظمی اولدیغنده حکمت بو اولمشدرکه
سائر عروق استنشاق نسیمی تتمیم ایدوب بو عرق اعظم غدا ایچون قلمشدر وغدا ایسه نسیمدن اغلظ اولدیغندن منفذی
اوسع وظرفی اکبر اولمغه محتاج اولمشدر وبو عرق اعظم یورکه داخل اولدقده اکا اغشیه ثلاثه اعطا قلمشدرکه منفعلری
خارجدن درونه کلمشدر وبو اغشیه ثلاثه اغشیه سائره دن اصلب اولمشدر تاکیم یورك تمددی عندنده
آنلردن غدایی جذب ایدوب منبسط اولدقده عودت ایلمسون واما قسم اصغر یورکه برابر چقدقده اکا اوچ قسم عرق
ارسال ایتمشدرکه بری یورکك رئه سمتنه کیتمشدر ومنبت شرایین عندنده یورکك یسارینه قریب موضعه یتمشدر
وتجویف ایمنه رئه سمتنه منعطف اولوب اکا یتمشدر وبو عرق مرقوم شراین امثالی ایکی غشالی یتمشدر آنکیچون
اطبا بوکا ورید شریانی تسمیه ایتمشدر وبونك منفعتی بو اولمشدرکه بونك ترشح ایلدیکی دم بغایت رقت بولمشدر
ورئه جوهرینه مشاکل کلمشدر زیراکه بو دم رقیق یورکدن قریب العهد اولدیغندن بونده طبخ اولمیوب شریان
وریدیه منصب اولدقده آنده تمام طبخ اولمشدر اما اقسام ثلثه نك ایکنجیسی یورکك حولنده ملتف اولوب
درونده متفرق اولمشدرکه یورکه غدا آندن کلمشدر واما اوچنجی قسمی بخصوص انسانك جانب یسارینه میل ایدوب
فقرات صدردن فقره خامسه یه کیدوب اکا اتکا ایدوب اضلاع ثمانیه تحتانیه یه وآنلره قریب اولان اضلاعه
منقسم اولمشدر واما قسم صاعد یورکك ناحیه سنی کچدکده آندن صکره تضیف ایدن اغشیه نك وغلافلك
اعالیلرینه وتوته تسمیه اولنان لحم رخوه شعر امثالی شعبه لرله متفرق اولمشدر بعده قسم صاعد ترقوت

برابرینه کلدکده آندن

برابرینه کلدکده آندن ایکی شعبه منقسم اولمشدر وبری برندن تباعد ایده رك ناحیه ترقوته کلمشدر وهر بر شعبه
ایکی شعبه اولمشدر وهر جانبدن بری طرف فوقانی اوزرنده یمین ویساردن نزول قلمشدر تاکیم حنجره یه منتهی
اولمشدر بعده قسم صاعد اوچ شعبه یه منقسم اولمشدر وایکی شعبه سی اضلاع آره سنده بولنان عضلاته متفرق اولوب
فقری آنده متفرق اولان شرایینك فقرینه ملاقات ایله مطابق کلمشدر وبو ایکی شعبه دن عروق کثیره صدردن
خارج اولان عضلاته بروز قلمشدر وحنجره یی تکمیل ایلدکده بربلودن عروق دخی کتفی تعمیر ایدوب آنده متراکم
اولان عضلاته متفرق اولمشدر وبو ایکی شعبه دن بربلودن عروق دخی عضلات مستقیمه نك تحتنه نزول قلمشدر
وشعبه لری آنده متفرق اولمشدر ونهایتلری بیانی اولنه جق وریدین حجزیدن صعود ایدن عضلات وشرایینه اتصال
بولمشدر وقسم صاعدك اوچنجی شعبه سی موضع کتفینه غدا ویرمکلکدر سبحان الخالق الباری المصور بونه
خلقتدر ونه صنعتدر ونه صورتدر ونه حکمتدرکه دقایق حقایقنده عقول فحول تحیر قلمشدر سبحانه وتعالی

نوع ثالث

کبددن نشئت ایدن عرق اجوفك صدر وکتفین وفکینه وعنق ورأس وصدغینه صعود ایدن فروعی بیانندهدر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه صدر وکتفین عضلاتنه متفرق اولان ایکی شعبه نك باقیسی
بر زوج شعبه درکه هر بر فردی بشر شعبه اولمشدر اما هر فردك بر شعبه سی صدریه متفرق اولمشدرکه اضلاع
اربعه فوقانیه سنه آنلردن غدا کلمشدر وایکنجی شعبه لری موضع کتفینه متفرق اولمشدرکه اول ایکی موضعده اولان
عضلات آنلردن غدا المشدر واوچنجی شعبه لری ایکی طرفدن عنقده معرق اولان عضلاته متفرق اولمشدرکه
اول عضلات آنلردن غدا بولمشدر ودوردنجی شعبه لری عنقك فقرات سته فوقانیه سی ثقبلرینه منقسم اولمشدر
وایکی طرفدن آنلره دخول ایدوب رأسه عبور قلمشدر وآنده اولان عضلاته بونلردن غدا کلمشدر وبشنجی شعبه لری
جلددن اعظم اولوب ایکی جانبدن ابطینه کلوب هر بری دورت فرع اولمشدر واما هر شعبه نك بر فرعی فوق
اوزرنده مفصل کتفی تحریك ایدن عضلاته متفرق اولمشدر وایکنجی فرعی لحم رخوه وعروق ضوارب ابطینه متفرق
اولمشدر واوچنجی فرعی صدر اوزرنده مرور ایدوب طرف مراقه هبوط قلمشدر ودوردنجی فرعی عظیمدرکه
هر بری اوچ جزؤه منقسم اولوب ایکیشر جزؤلری تقعیر کتفینه کلمشدر وآنده اولان عضلات کبیره وصغیره یه وابطینه
اولان عضلات کبیره یه متفرق اولمشدر وجزؤ ثالثلری عظیم اولوب هر بری ایکیشر شعبه اولمشدر وصدر اوزرنده
مرور ایدوب ناحیه یدینه کیدوب آنلرده اولان عضلاته متفرق اولمشدر واهل طب آنلره ابطی تسمیه قلمشدر واما
قسم صاعدك اوچنجی شعبه سی عنقه صعود ایدرکن ایکی قسم اولمشدرکه بری وداج ظاهر وبری وداج باطن
صورتن بولمشدر اما وداج ظاهر ترقوه دن صعود ایلدکده ایکی قسم اولمشدر بری آندن منفصل اولدقده قدام سمتنه صعود ایله
کلمشدر وایکنجی قسمی ابتدا قدام سمتنه نزول ایله کلوب آندن صعود ایدوب ظاهر ترقوته وصول بولمشدر آندن صعود ایله
ظاهر عنقه کیدوب اولکی قسمه واصل ومختلط اولمشدر پس ایکی قسمدن وداج معروف حصول کلمشدرکه شاه
طمر نامن المشدر وبو قسم ثانی قسم اوله مختلط اولمه دن مقدم بونك ایکی جزؤی منفصل اولمشدرکه بر جزؤی عرضا
کیدوب موضع غائرده ن ایکی ترقوتك ملتقاسی عندنده ایکیسی بینه متحد اولمشدر وجزؤ ثانی ظاهر عنقده
مورب اولوب بعده ایکی فردك منفرد قالمشدر وبو ایکی زوج عروقك شعب عنکبوتی متفرع اولوب کتف
اوزرنده ممتد اولدقلرندن هر بری عرق کتفی نامیله شهرت بولمشدرکه قیفال دخی بونك اولمشدر وبو عرق کتفی نك
ایکی جانبندن ایکی عرق فوق کتفدن بوکا ملازم قلمشدر لکن بری آنده حبس اولوب متفرق اولمشدر وبری خوف کتفی تجاوز
ایدوب نهایت یدینه کیتمشدر اما وداج ظاهرك ایکی فردی اختلاطندن صکره ایکی قسم اولمشدر بری مستبطن اولوب شعب صغیره یه تفریق قلمشدر
وفك اعلاده متفرق اولمشدر وآنلردن شعب کبیره متفرع اولمشدر وفك اسفلده متفرق اولمشدر وبر ایکی صنف شعبلردن
اینجه اجزاء عروق اطراف لسانه کلمشدر وقسم ثانی ظاهر اذنین
ورأسه قریب اولان مواضعه متفرق اولمشدر واما وداج باطن مری یه ملازمت ایدوب آنکله طوغری شوف سمتنه کیدوب
شعبه لر کوندرمشدرکه وداج ظاهردن کلن شعبه لرله مختلط اولمشدر وحجاب مری یه وعضلات معرفیه یه منقسم اولوب

آخری نهایت درز لامیه کلمشدر. بعده آندن نیجه شعبه‌لر تفرع قیلمشدرکه فرع اولی و ثانیدن خروج ایدوب اعصابه
متفرق اولمشدر. و آندن برشعبه کبی عرق رأس و رقبه مفصلنه کلمشدر. و آندن فروع حاصل اولوب قحفک غشنار
مجلنه واصل اولمشدر. و قحفک ایکی حجمنک ملتقاسنه چقوب آنده قحفک درونته معرق اولمشدر. و فروع
مذکوره‌نک ارسال ایتدکلری قالان عروق منتهای درز لامیه‌ده جوف قحفه دخول ایتمشدر. و آندن غشاء دماغ شعبه‌لر
متفرق اولمشدر. و اول غشالر غشاسی بوشعبه‌لردن لکمشدر. و اغشیهٔ صلبه‌نک جولرنده بولنان اجزا ایله بوشعبه‌لر
ربط ایدوب آندن برون قیلمشدر. و بونلردن قحفک حجاب مجلنه عد لکمشلر. بعده غشاء رقیقدن دماغه نزول ایدوب عرق
ضواربدن تفرقی کبی متفرق اولمشدر. و جمله ضوارب محکم ربط ایدوب واسع موضعده استقبال قیلمشدرکه قلبدن دم منصب اولوب
آنلرده مجتمع و منطبخ اولسون. بعده ایکی طاق آراسنه متفرق اولمشدرکه اول معصره نامی ایکنشدر. و آنده متشعب اولوب اجزا
دن جذب ایدوب آندن بطن اوسطدن ایکی مقدم کم بطنه ممتد اولوب اول موضعده صعود ایدن عروق ضوارب ملاقی اولمشدر. و غشاء
معروف شبکهٔ مشیمیه نسج بولمشدر. و بونلرک حکمت باری تعالینک کمال قدرتنه دلالت قیلمشدر. سبحان من هو الخالق الباری المصور جل شانه

نوع رابع

کبددن نشأت ایدن عرق اجوفک ساعد و یدینه کلن فروعنی و منافعنی بلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه
قیفال اسمی عرق کلمشدر. و آندن متفرع اولان شعبه‌لردن ابتداسی قیفالدرکه اول عضده محاذی اولدقده آندن عضدک اجزاء
ظاهرسنه و جلدینه متفرق اولان شعبه‌لردر. بعده مرفقه مفصلنه قریب اولمسیله اوچ قسم اولمشدرکه بری حبل الذراع
و بو قسم زند اعلانک ظاهری اوزرنده ممتد اولمشدر. و آندن جانب وحشی‌یه و زند اسفلک ظاهری محاذیسنه میل ایدوب جانب
وحشی رسغک اسفل اجزاسنه متفرق اولمشدر. و ایکنجی قسمی ساعدک ظاهرینه معطف مرفقه توجه ایدوب ابطیدن برشعبه‌یه
اتصاله کیدوب ایکیسندن عرق اکحل وجود بولمشدر. و اوچنجی قسمی تعمق ایدوب ینه ابطیدن برشعبه‌یه اتصال قیلمشدر.
و اما ابطی‌نک اوکی شعبه‌لری درون عضده تعمق ایدوب آنده اولان عضله‌لره متفرق اولوب فنا بولمشدر. الا که برشعبه‌سی
عظم ساعده بالغ اولمشدر. و بو ابطی مفصل مرفقه یقین کلدکده ایکی قسم اولمشدر. برقسمی تعمق ایدوب قیفالدن تعمق ایدن شعبه‌یه
برمقدار اتصال قیلوب بعده منفصل اولمشدر. پس بو منفصلک بری جانب انسی‌یه نزول ایدوب خنصر و بنصرک
کلیسنه و نصف وسطایه بالغ اولمشدر. و منفصل ثانی صعود ایدوب یدک عظامنه مماس ایدن اجزاء خارجیسنه
منقسم اولمشدر. و ابطی‌نک ایکنجی قسمی ساعد ایچنده دورت فرع اولمشدرکه برفرعی ساعدک اسافلنده رسغه وارنجیه دک
متفرق اولمشدر. و فرع ثانیسی فرع اولک فوقنده آنک کبی متفرق اولمشدر. و فرع ثالثی ساعدک وسطنده کیدرک رسغدن
تنقب ایلمشدر. و فرع رابعی جمیعندن اعظم کلوب اعلی و اظهر اولوب آندن برفرعی قیفالک برشعبه‌سنه اتصال قیلوب ایکیسندن
اکحل حاصل اولمشدر. و باقیسی عرق باسلیق درکه بردخی متفرق و متعمق اولمشدر. و اکحل جانب انسیدن نشأت ایدوب زند
اعلایه چقوب آندن جانب وحشی‌یه کیدوب لام یونانی شکلنده ایکی فرع اولمشدر. فرع اعلاسی زند اعلانک طرفنه
اینوب رسغه توجه قیلمشدر. و ابهامک خلفنده و آنکله سبابه میاننده و سبابه‌نک کندنده متفرق اولمشدر. و فرع
اسفلی زند اسفلک طرفنه اینوب اوچ فرع اولمشدرکه برفرعی سبابه ایله وسطانک میاننه کلوب فرع اعلانک سبابه‌یه
کلن عرقندن برشعبه‌سنه اتصال قیلوب آنکله عرق واحد اولمشدر. و ایکنجی فرعی کاسلمدر اول وسطا ایله بنصر میاننده متفرق
اولمشدر. و اوچنجی فرعی بنصر ایله خنصره توجه قیلمشدر. و بونلرک جمله‌سی مفاصل اصابعه منقسم اولمشدر. و بونلرک اصابع
آنامله قدرت باری ایله نشو و نما بولمشدر. سبحان الصانع الحکیم الذی خلق الانسان فی احسن تقویم

نوع خامس

عرق اجوفک کبددن اسفل بدنه هابط اولان قسم اعظمنک فروعنی و منافعنی بلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل
تشریح دیمشلردرکه اجوفدن نزول ایدن جزؤکه قسم اعظمیدر اول کبددن طلوع ایلدکده صلبه اتکا ایتمزدن مقدم آندن
برعرق عظیم منفصل اولوب شعب شعریه‌یه تفرع قیلمشدر. و کلیهٔ یمنانک لیفلرینه وصول بولوب آنده و اکا قریب اولان
اجزاده متفرق اولمشدر. و جمله‌یه غذالکه قیلمشدر. بعده بوقسم نازلدن برعرق عظیم انفصال قیلوب ینه شعریه‌لی
عروقه متفرع اولمشدر. و کلیهٔ یسرایه کلوب آنک لیفلرین بولوب آنلره و جوارنده اولان اجسامده متفرق

اولمشدر. و جمله‌سنه بوفروع ایله غذا کلمشدر. بعده بوقسم نازلدن ایکی عرق عظیم متفرع اولمشدرکه آنلره طالعین اسمی
مناسب کلمشدر. و بونلره تغذیه ایچون درون کلیتینه دخول قیلمشدر. زیراکه بیان اولنان شریانلر مثالی بوطالعین دخی
دخی کلیتین غذالری جاذب اولمشدرکه مائیهٔ دم کبدا آنلره غذا کلمشدر. و بو طالعینک یسارندن برعرق انفصال
بولوب رجال و نساده بیضهٔ یسرایه تنزل قیلمشدر. و بوعرق دخی یمیننده تشعب قیلوب بیضهٔ یمنایه بالغ اولمشدر.
و کلیتیندن درون انثیینه یمنادن یمنایه و یسرادن یسرایه کلن عرقین صلب جهتنه منعطف و شکللری مستدیر
اولدیغندن کلیتیندن آنلرده بیضه‌لره جریان ایدن دم خالص تحرا منطبخ اولوب دم احمر ایکن منی ابیض اولمشدر.
و ایکی عرق دخی صلبدن ایکی بیضه‌یه وصول بولمشدر. و بوعروق مذکوره بالجمله ذکرده و قبلده و عنق رحمده
غایب اولمشدر. بعده بوقسم نازل صلبه اعتماد ایدوب نزول ایدرکن هر برفقره عندنده آندن نیجه شعبه‌لر منفصل
اولمشدرکه بعضیلری اول فقره‌لره دخول ایدوب نخاعه منتهی اولمشدر. و بعضیلری عندنده وضع اولنان عضله‌لره
متفرق اولمشدر. و بعضیلری ایکی خاصره‌یه کلوب عضلات بطنک نهایت بولمشدر. پس بوقسم نازل احوال مذکوره‌سیله
آخر فقرات صلبه واصل اولدقده آنده ایکی قسمه منقسم اولمشدرکه برقسمی فخذ یمینه و بری فخذ یساره یول بولمشدر.
و بو قسمین فخذینه نزول ایتمزدن مقدم هربرندن اون طبقه عروق انفصال قیلمشدر. اولکی طبقه‌لری ایکی متنی‌یه کلمشدر.
و ایکنجی طبقه‌لری شعر امثالی تشعب ایدوب صفاقک اجزاسی اسافلنه متفرق اولمشدر. و اوچنجی طبقه‌لری عظام عجز اوزرنده اولان
عضله‌لرنه متفرق اولمشدر. و دوردنجی طبقه‌لری عضلات مقعده و ظاهر عجزه منقسم اولمشدر. و بشنجی طبقه‌لری نساده
عنق رحمه توجه ایدوب بعضیسی آنده و اکا متصل اولان اجزاده متفرق اولمشدر. و باقیسی مثانه سمتنه کلوب ایکی
قسم اولمشدر. بری مثانه‌ده متفرق اولوب بری عنق مثانه‌یه کلمشدر. و بو طبقهٔ خامسه رجالده کثرت بولمشدرکه
هم مثانه‌یی احاطه قیلوب هم ذکر اولمشدر. و آلتنجی طبقه‌لری عظم عانه اوزرنده وضع اولنان عضله‌لره توجه قیلوب
آنده متفرق اولمشدر. و یدنجی طبقه‌لری بطن اوزرنده استقامت بدنه ذاهب اولان عضلاته صعود قیلمشدر. و بو
عروق اول عروقک اطرافنه اتصال بولمشدرکه صدردن آنلر مراق بطنه نازل اولمشدر. و بو عروقک اصلندن
نساده دورت عرق نشأت قیلوب جوانب اربعه‌دن رحمه کلمشدر. و آنلردن سکز عرق ثدیین سمتنه صعود قیلمشدرکه
بو عرق ایله رحم ثدیه شریک اولمشدر. و سکزنجی طبقه‌لری رجالده ذکره و نساده بضعه کلوب آنلرده متفرق اولمشدر.
و طقوزنجی طبقه‌لری باطن فخذک عضلاتنه اینوب آنلرده متفرق اولمشدر. و اوننجی طبقه‌لری سمت جانبیندن
ایکی خاصره‌یه چقوب یدین طرفندن نزول ایدن عروقک اطرافنه وصول بولمشدر. و جمله‌سندن برجزء عظیم
حاصل اولوب عضلات الیتینه نزول ایدوب آنده منقسم اولمشدرکه بکر طبقه نهایت بولمشدر. و بوعروقک بو
توزیع و تفریقاتنی اهل تجربه نیجه عبرت اکلمشدر. سبحان الله الواحد القهار الذی اجری الدم فی العروق کالانهار

نوع سادس

عرق اجوفک قسم نازلندن فخذین اسافلنه کیدن فروعنی و منافعنی بلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل تشریح
دیمشلردرکه قسمین مرقومیندن طبقات مذکوره‌نک باقیسی درون فخذینه نزول ایدوب هر برقسم برفخذ ایچنده اون بر
شعبه اولمشدرکه بری مقدم فخذ اوزرنده وضع اولنان عضلاته انقسامده کلمشدر. و بری موخر فخذده اولان عضلاته
متفرق اولمشدر. و بری جانب انسی عضلاتنه تشعب قیلمشدر. و بری جانب وحشی عضلاتنه بولمشدر. و دوردنجی عمق فخذه متفرق
اولمشدر. و ایکیسی عضلات اسافل فخذده نزول قیلمشدر. و ایکیسی عضلات مفصل رکبه‌یه بالغ اولمشدر. و شعب ثلاثه‌نک
باقیسی‌نک وحشیسی قصبهٔ صغرانک اوزرنده مفصل کعبه دک ممتد اولمشدر. و شعبهٔ وسطاسی منتهای رکبه‌دن باطن
ساقده عضلاتنده شعبه‌لر ترک ایدرک نزول قیلمشدر. آندن ایکی شعبه قالدقده بری اجزاء ساقک داخلنه غایب
اولمشدر. و بری ایکی قصبه میاننده ممتد اولوب مقدم قدمه نزولنده وحشیهٔ مرقومه‌نک برشعبه‌سنه مختلط
اولمشدر. و شعبهٔ ثالثهٔ انسیه‌سی معرق ساقه میل ایدوب قصبهٔ کبرانک مختبط طرفندن کعبک صوکنه کیدوب
قدمک انسی جانبنه کلمشدر. و بیان اولنان شعب ثلثه آنده دورت شعبه‌یه منقسم اولمشدر. و ایکیسی وحشیه‌درکه
قصبهٔ صغرانک سمتندن قدمه دخول قیلمشدر. و ایکیسی انسیه‌درکه ایکی وحشیه‌نک برینه انسینک انسیسی وصل

بولنمشدر وقدمك فوقي جنوب اعاليسنده متفرق اولمشدر وثانيسنه قسم انسينك شعبه وحشيه سى اتصال
قلوب اجزاى سفليه‌سى قدمده متفرق اولوب نهايت بولمشدر پس جميع بدن انسانده بولنان عروق قدم بونلردركه بيان كلندى
وجمله‌سى تمام اوچيوز عرق ويديه بالغ اولمشدر وحضرت مصور حكيمك احسن تقويم اوزره خلق ايلديكى بدن انسانده اولان
بدايع صنايعين تفكر وتذكره هاكه وبادى اولمق ايچون آنده بولنان اعضاء متشابهة الاجزايى بو مقدار رجه تشريح وتصريح
ايله اكتفا اولنمشدر وبونك صكره بعض امور حواس وقوايى وحكمت اختلاف اشكال اعضايى دخى ايكى فصل ايله تصريح
وتوضيح ايتمكه مباشرت قيلنمشدر وبدنده اولان دقايق صنايع بلا نهايه‌دن بيان اعضاء متشابهة الاجزايه
اقتصار اولنمشدر زيراكه بدنده خلق اولنان جميع اعضاء مختلفة الاجزانك تفصيل احوالنى اهل حكمت علم
ابدانده بنجاه يوز كتب مدونه ايله آنجق بيان وعيان ايتمشلردر فتبارك الله احسن الخالقين

فصل رابع

بدن انسانده بولنان اجناس وانواع قوايى ومبادى افعال اعضايى ونفوس اربعه اجمالى وحواس وقواكى
خادمه‌سى اولان اشيانى ايكى نوع ايله حكيمانه بيان وعيان ايدر نوع اول بدن انسانده اولان اجناس وانواع قوايى ومبادى
افعال اعضانى اجمالا بيلدر اى عزيز معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه قوا ايله افعال برى برندن مفهوم اولمشدر زيراكه
هر بر قوتدن مبدأ بر فعل اولوب هر بر فعل دخى بر قوتدن صادر اولمشدر پس افعال امثالى قوا دخى ايكى جنس اولمشدركه
برى قواى طبيعيه وبرى قواى نفسانيه بولنمشدر وبو قوادن هر بريسيچون بر عضو رئيسى واردركه اول عضو
اول قوتك معدنى اولوب افعالى اول عضودن وجوده كلمشدر اما جنس طبيعى كه نفس نباتى اولمشدر اول ايكى نوعه
شمول قيلمشدر بر نوعنك غايتى اول بدنى تدبير ايله حفظ ايتمكدر وبو نوع امر غذاده منحصر قدركه بدنك بقاسى
نهايتنده دك اكا غدا ويرمشدر ونشو ونما نهايتنه دك اكا نما ويرمشدر وبو نوعك مسكنى وفعلنك مصدرى كبد بولنمشدر
وايكنجى نوعنك غايتى بدنك اول نوعنى حفظ ايتمك ايچون بلنمشدر وبو نوع امر تناسله منحصر قدركه امشاج
بدندن منى جوهرينى فصل ايدر آندن امر حق ايله منى تصوير اولنمشدر وبو نوعك مسكنى وفعلنك مصدرى انثيين
بولنمشدر واما جنس نفسانى كه اكا نفس حيوانيه ديمشلردر اول ايكى نوعه مشتمل بلنمشدر وآنك بر نوعى مدركه دركه
وبر نوعى محركه بولنمشدر اما قوت مدركه ايكى قسمدركه برينه ظاهر وبرينه باطن اسملردر اما ظاهر بدنده
مدرك اولان بش قوتدركه قوت سمع وقوت بصر وقوت شم وقوت ذوق وقوت لمسدر واما باطن
بدنده ادراك ايدن دخى بش قوتدركه قوت حس مشترك وقوت خيال وقوت فكر وقوت وهم وقوت حفظدر
وبو نوع مدركه‌نك مسكنى وفعلنك مصدرى دماغ بولنمشدر واما قوت محركه بر نوع دركه مبادى حركات
حسبنجه اقسامه تقسيم اولنمشدر زيراكه هر بر عضوه بر نسقه طبيعتده خلق اولنمشدر وبو نوع محركه عروق واوتار
بدنى تشنيج ايله قبض وارخا ايله بسط ايدن قوادركه بونلرله مفاصل منبسط اولوب اعضا حركت قيلمشدر وبو
قوانك مواضع ومنافذى عضلاتنه متصل اولان اعصاب اولمشدر وبو قوت محركه‌نك بر قسمى قوت غضب وبر قسمى قوت
شهوت قيلنمشدر اما غضب نفس حيوانيه‌يه عارض اولان انقباض بلنمشدر واما شهوت اكا عارض اولان انبساط
بولنمشدر وغضبله شهوتك مسكنلرى ومصدر حركتلرى يورك قيلنمشدر وحقيقتده جميع قوانك مبادى‌سنده مبدأ
يورك بولنمشدر لكن مبادى مذكوره قواى موصوفه‌نك ظاهر افعالى بولنديغندن هر برى مبدأ تسميه اولنمشدر نتركيم
مبدأ حواس دماغ ايكن ينه هر برحاسه ايچون بر عضو عزيز تعيين اولنمشدر زيراكه اول حاسه‌نك فعلى مخصوص اول عضودن
ظهوره كلمشدر اما بعض افاعيل عزيزه هضم غذا كبى قوت واحده ايله تمام اولمشدر وتحضيصى تشنه آء طعام كبى ايكى قوتله كمال
بولمشدر زيراكه اشتها بر قوت جاذبه ايله برده فم معده‌ده وضع اولنان قوت حساسه ايله تمام اولمشدر اما قوت جاذبه
يمك متناول رطوبتيله تحريك ايدر واما قوت حساسه بو انفعال الله اشتهايى منبه اولان سوداى لدغ ايدر
زيراكه حساسه‌يه بر آفت عارض اولسه جوع واشتها باطل اولوب كيدر سبحان مسبب الاسباب وتعالى رب الارباب

نوع ثانى

بدن انسانده اولان نفس

بدن انسانده اولان نفس طبيعيه ونفس نباتيه‌يى وآنلرك خادملرى بولنان قوايى تفصيلا بيلدررى اى عزيز معلوم اولسونكه
اهل تشريح ديمشلردركه بطن مادردن عالم شهادته كلن طفل دورت جان ايله زنده اولديغى حالده فنوده اولمشدر واول
ارواح اربعه‌نك بريسى نفس طبيعيه وبرى نفس نباتيه وبرى نفس حيوانيه وبرى نفس انسانيه بلنمشدر اما نفس
طبيعيه بر قوتدن عبارتدركه اجزاء جسمى حفظ ايدوب برى برندن متفرق ومتلاشى اولمه‌دن مانع بولنمشدر وجميع بدن
بو نفسك موضعى قيلنمشدر وبونك ايكى خادمى واردركه برينه خفت وبرينه ثقل اطلاق اولنمشدر اما خفت
اول قوتدركه سمت محيطه مائل بولنمشدر واما ثقل آنك عكسيدركه سمت مركزه مائل بلنمشدر واما نفس
نباتيه بر قوتدن عبارتدركه جسمى طول وعرض وعمقده ممتد ايدوب مقدارينى كبير قيلمشدر وبو نفسك موضعى
كبد اولمشدر ونفس طبيعيه مرقومه ايكى خادميله بيله بو نفس نباتيه‌نك خدمتنى قيلمشدر وبو نفس نباتيه
بونلردن غيرى مخصوص كندى ايچون طقوز خادم دخى قبول ايلمشدركه برى قوت جاذبه وبرى قوت ماسكه وبرى
قوت هاضمه وبرى قوت مميزه وبرى قوت دافعه وبرى قوت مولده وبرى قوت مصوره وبرى قوت غاذيه
وبرى قوت ناميه اولمشدر اما جاذبه بر قوتدركه غذاى نافعى طرف ظاهردن باطن جسمه جذب ايلديكى ايشلر
وبو قوت بو فعلى كندى موضعى اولان فم فوقانى معده‌نك ليف مستطيلى ايله ايشلر واما ماسكه بر قوتدركه غذايى
باطنده حفظ ايدر وبو قوت بو فعلى كندى موضعى بولنان فم تحتانى معده‌نك ليف مستعرض موربله ايدر واما هاضمه
بر قوتدركه جاذبه‌نك جذب وماسكه‌نك حفظ ايلديكى غذاى نافعى حالنه ايدر وبر قوامه كتوردركه مولده‌نك
بيان اولنجق فعليچون مهيا ايدر وباقيسى اخلاط اولوب غذاى اعضا اولور كيدر وبو هيئته هضم اطلاق ايتمشلر
وبو قوت بو طبخ ونضجى كندى مواضعى اولان معده وكبد وعروق ايچنده آنلرك حرارتيله ايشلر واما مميزه بر قوتدركه
غذا طبخ اولندقده كثيفنى لطيفندن جدا ايدر وبو قوت بو فعلى كندى موضعى اولان سطح باطن معده ايله ايدر واما
دافعه بر قوتدركه غذادن اغتذايه لايق اولميان فضله‌يى ويا مقدار كفايه‌دن زياده قالان فضله‌يى سبيللردن
يا اكا معد اولان منافذدن اخراج ايدر نته‌كيم شحم دن ضمنى اخراج ايدر ويا اول زياده اولان فضله‌يى اعضاى
شريفه‌دن اعضاى خسيسه‌يه وصلبه‌دن رخوه‌يه دفع ايدر وبو قوت بو افعالى معده اكثنده موضعى اولان
ليف عريض عاصرله بر ورودتك اجتماعيله ايدر واما مولده بر قوتدركه الطف غذايى جمع ايدر تاكيم آندن اول جسمك
مثلى حاصل اوله نتركيم اول مجموعه نباتلرده تخم وحيوانلرده نطفه ديمشلردر وبو قوت ايكى نوعدركه بر نوعى
ذكور واناثده منى‌يى توليد ايدر وبر نوعى درون رحمه كلن نطفه‌ده اولان قوايى برى برندن فصل ايدوب هر عضوه
مخصوص بر مزاج حاصل اولنجيه دك مزج ايدر وبو قوت بو افعالى كندى مواضعى اولان عرق بدنده ايشلر
واما مصوره بر قوتدركه قدرت حق ايله جميع اعضانك تشكلات واخلاط ومقادير واوضاع وتجاويف
وتقعيرلرى وتضاريسنه متعلق اولان جميع امورى كوررك حفظ نوع ايچون غذاده متصرف اولوب آنى جسمه همرنك ايدر
وبو قوت بو افعالى كندى مواضعى اولان شرايين ايچنده ايدر واما غاذيه بر قوتدركه غذايى مغتذيه مشابهه
احاله ايدوب بدندن بدل ما يتحللى اعطا ايدر وبو قوت بو افعالى كندى مواضعى اولان جميع اعضاده ايدر
واما ناميه بر قوتدركه اقطار جسمى تناسب طبيعيسى اوزره زياده ايدر وكبير اولمسنه امداد ايدركه جسمه
دخول ايدن غذا ايله نشو ونما اسن بولور وبو قوت بو افعالى كندى مواضعى اولان جميع بدنده ايشلر پس
بو ايكى نفس مذكوره خادملر زبور كميله بيان اولنجق نفس حيوانيه‌نك خادمى اولمشدر وتسخير حكيم قدير ايله
جمله‌سى اول نفسه انقياد ايله اطاعت قيلمشدر ونفس حيوانيه دخى نفس ناطقه‌نك مركوب ومطيعى
اولمشدر سبحان من سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين وانا الى ربنا لمنقلبون جل شانه

نوع ثالث

بدن انسانده اولان نفس حيوانيه‌يى وآنك بدنده اولان خدامندن حواس خمسه ظاهره‌يى تفصيلا
بيلدررى اى عزيز معلوم اولسونكه اهل تشريح ديمشلردركه نفس حيوانيه بر قوتدن عبارتدركه اول جميع بدنده سريان
قيلمشدر وبدنك آنك اختياريله تحركى اولوب حسيله اشيايى بلمشدر وبو نفس حيوانيه‌نك با لاراده بيانى اولنان خدامندن

ماعدا اون ایکی خادمی دخی واردرکه اونی حواس عشره در وبری غضب وبری شهوتدر وحواس عشره دن بشی ظاهر
بدنده درکه مواضعی اذن وعین وانف وفم وجمیع بشره در وبشی باطنه درکه آنلرک مواضعی تجاویف دماغده در وآنلر
حس مشترک وخیال ووهم وفکر وحفظدر بو جمله حواس عشره دن هر برینک بر مخصوص شغلی واردرکه آنک
کاری اولحضرتدر اما حواس خمسهٔ ظاهره نک بری قوت سامعه وبری قوت باصره وبری قوت شامه وبری قوت
ذائقه وبری قوت لامسه در اما قوت سامعه نک شغلی بودرکه اصوات وحروفی استماع ایدوب بری برندن
فرق وتمییز ایده ولکن بونک واسطه سیله کلام ایشیدیلوب فهم وانتقال اولنور وبو ادراک ایسه بو قوته
مخصوصدرکه قوای سائره بو کاردن عاجز قالمشدر وبو سامعه نک موضعی اذن ایچنده صماخ اولمشدرکه
اول بر خود قابی قدر ظرف ایچنده بخار لطیف طولمشدر واما قوت باصره نک شغلی بودرکه اشکال والوانی کوروب
ادراک ایده کابیض واسود وطویل وقصیر وکبیر وصغیر وقریب وبعید وملیح وقبیح ونور وظلمتی بری برندن
فرق وتمییز ایتمکدر وبو ادراک ایسه بو قوتک مخصوص شاننه کلمشدرکه قوای سائره بو کاردن عاجز قالمشدر
وبو قوتک موضعی قرة العین اولمشدر واما قوت شامه نک شغلی بو اولمشدرکه روائح طیبه وقبیحه ادراک ایدوب
بری برندن فرق وتمییز قیلمشدر وبو ادراکی مخصوص بو قوته کلمشدرکه قوای سائره بو کاردن عاجز اولمشدر وبو قوتک
موضعی دماغک مقدمنده حلمه ثدی مثلی ایکی پاره لحم کلمشدر واما قوت ذائقه نک شغلی طعم اشیایی ذوق ایتمکله
اولمشدر وترشی وحلودن وحامض ومالحدن فرق وتمییز ایتمک وانواع اطعمه وفواکهک طعم ولذتلری ادراک ایتمکله
بو قوته مخصوص اولمشدر وبو ادراک آنجق بو قوتک شاننه کلمشدرکه قوای سائره بو ذوق ولذتدن عاجز وقاصر
قالمشدر وبو قوتک موضعی درون حلقیله فوق لسانده مبسوط اولان اعصاب اولمشدر واما قوت لامسه نک شغلی بودرکه
لینی خشیندن وحاری باردن ورطبی یابسدن وخفیفی ثقیلدن تخصیص وتمییز قیلمشدر وبو ادراک ایسه آنجق بو قوته
وجوده کلمشدرکه قوای سائره بو کارده بی بهره قالمشدر وبو قوتک موضعی جمیع ظاهر بدن اولمشدر لکن راحت
کف واصابعده زیاده ظهور ایدر رأس وسطاده کمال بولمشدر وبو وضع وترتیب او خالق باریک کمال قدرتنی
ونوال ونعمتنی بیان وعیان قیلمشدر واهل خبرت بو صنعتدن نیجه عبرت المشلردر سبحان الصانع الحکیم الذی خلق الانسان فی
احسن تقویم وجعل لنا السمع والابصار والافئدة لنتشکر ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم

نوع رابع

نفس حیوانیه نک بدن انسانده اولان خدام مرقومه سندن حواس خمسهٔ باطنه یی تفصیلا بیان ایدر معلوم
اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه تجاویف ثلاثهٔ دماغده اولان حواس خمسهٔ باطنه نک بری قوت حس مشترکدر
وبری قوت خیال وبری قوت متفکره وبری قوت واهمه وبری قوت حافظه در اما قوت حس مشترک اولکی
خادمدر وبوکا ایکی معنی ایچون حس مشترک دیمشلردر اما اولکی معنی بودرکه ایکی دیده نک ادراک ایتدیکی بر
نسنه نک صورتی حس مشترکده بر نسنه مشاهده قیلنور زیرا که بر کسنه نک دیده سیله حس مشترکی میاننده
بر خلل واقع اولسه اول کمسه احول اولوب بر نسنه یی ایکی کورمشدر واما ایکنجی معناسی بودرکه حس مشترک
حواس ظاهره نک آخرینه وحواس باطنه نک اولنه متوسط اولدیغندن حواس ظاهره ایله ادراک اولنان اشیا مقدم بو
حس مشترکه طوپلانور بودر زیاده مجتمع اولدقده آندن حواس باطنه یه وصول بولمشدر وقلیل خطور ایدن
افکار ابتدا دماغه چقوب آنده اولان حواسی کیچوب بو حس مشترکه کلوب اول عیون ینابیع آنکا طولدقده
آندن حواس ظاهره یه واصل اولمشدر پس آنکچون بو قوته حس مشترک دیمشلردر وبونک شغلی تحریک اولنان ترجمانلق بولنمشدر
وبو قوتک شغلی بر ترجمانلق بولنمشدرکه قوای سائره بو کاردن عاجز قالمشدر وبو قوتک موضعی ومبدأ فعلی بطن اولدن دماغ
اوزره تجاویف ثلثه دن تجویف اولک جزو مقدمی اولمشدر واما ایکنجیسی قوت خیالدر وبونک کاری وصنعتی بودرکه
حواس ظاهره دن بر نسنه ادراک اولنسه مثلا بر کسنه بر کسنه یی کورمش بولنسه اول کسنه حاضر اولمسه بو قوت خیال
آنی غایب ایکن مشاهده ایده بلور یاخود بر کسنه بر شهری سیر ایدوب آندن بر غیری یره کتمش اولسه اول شهری
مراد ایتدیکجه غایبا ایکن مشاهده ایده بلور چونکه خیال تخییل بیله ادراک معانیدر پس حقیقتده خیال کاتب معانیدر

معانی صورتی

معانی بی صورتی بعید ایتمک آنک حالیدر یعنی مادامکه بر کلام تلفظ اولنمیه بو کلمه نک معناسی حاصل اولماز وبر کسنه
وصول بولماز لکن کاتب بی صورت صوت ولفظ اولان معانی غیری یه ایصال ایده بلور کذلک خیال صورتی
حاضر اولمیان اشیایی غیری حواسه کوستره بلور وبو ادراک معانی بو قوته مخصوص اولمشدرکه قوای
سائره بو کاردن عاجز قالمشدر وبو قوت خیالک موضعی ومبدأ فعلی حس مشترکک خلفنده کامتصل اولان
تجویف اولک جزو موخری اولمشدر واما اوچنجیسی قوت متفکره در اکر بوکا قوت ناطقهٔ انسانیه اقبال ایدوب
کندی منفعتنده استعمال ایدرسه اول حینده بو قوته متفکره ومفکره ومتصرفه وذاکره دیرلر واکر قوت واهمه
حیوانیه بونی استعمال ایدوب آنک فعلی ایچون بو خصوص ایدرسه اول حالده بو قوته متخیله دیرلر وبو قوت متفکره نک
کاری بودرکه حواس ظاهره وباطنه دن قوت حافظه ده خزینه تحریر اولنمش ایسه بو اول اشکالی کوروب قرائت ایدوب
وبو قوتله اولکی وایکنجی قوتلرده فرقی بودرکه صور محسوسه دن آنلره کلنلری آنجق بری قبول وجمع ایدوب
بری اول مجموعی حفظ ایدر لکن بو قوت ثالثه اول قوت ثانیه ده اولان صورتلره متصرف اولدقدن ماعدا
اول صورتلره موافق ومخالف اولان خیالاتی دخی حاضر ایده بلور آنکچون بو قوت متفکره قوت واهمه یه آلت کبی
کلمشدر وبو ادراک آنجق بوکا مخصوص اولمشدرکه قوای سائره بو صنعتدن عاجز قالمشدر وبو متفکره نک
موضعی ومبدأ فعلی دماغک تجویف اوسطنک جزو مقدمی اولمشدر واما دردنجیسی قوت واهمه در وبونک شغلی
وصنعتی اودرکه کوردیکی وکورمدیکی نسنه لری وصدق وکذبی نفسه کوسترر وعالم شهادتده صورتی اولمیان
معنالری ادراک ایدر بولنمشدر وبو قوت واهمه مثلا عالمده یوز بیک کونش توهم ایده بلور حال بوکیم عالمده نیر
فردینه منحصر اولان شمس بردن زیاده دکلدر ویاخود زیبقدن بیک دریا توهم ایدر حال بوکیم بری دخی بولنماز ویاخود
ذهب وفضه دن وانواع جواهردن هزاران هزار تلال وجبال توهم ایده بلور حال بوکیم عالمده بری دخی اولمامشدر
وحیوان غیر ناطقک عقلی آنجق بو قوت واهمه درکه بونکله ولد غنم بر سوری بیک مادری امثالی غنم ایچنده کندی
مادرینی بلور وبولور وصداقت راعیله عداوت ذئبی بو قوتله حس ایدوب بلور پس بو قوت واهمه حیوانات
سائره ده انسانده مخصوص اولان قوت عقل مقامنده اولور زیرا که حمل محسوس اولمیوب معقول اولان صداقت
وعداوت واهمه نک حکمیله بلور وانسان دخی بو قوتک بعض احکامنه تابع اولوب حیوانلق ایدر زیرا که قوت
واهمه قوت متخیله یی استعمال ایدوب واقع حاله مغایر وحقیقت امره مخالف نیجه مذاهبه کیدر ونیجه اکاذیب
خیال ایجاد ایدرکه حکم عقلده محال وعاطلدر وحکم نقلده ضلال وباطلدر آنکچون قوت واهمه یه شیطان
بدن تسمیه ایتمشلردر زیرا که جمیع قوای بدن عقل انسانک تحت حکمنده امریله کیتمشلردر الا که واهمه انسانه
مطیع ومسخر دکلدر نیجه کیم جمیع ملائکه رحمان حضرت آدمه سجود ایتمشلردر الا که ابلیس آکا سجود ایتمکلدر
وحبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری حدیث شریفنده هر مولودکم رحم مادردن دنیایه کلور آنکله شیطانی برابر
متولد اولور بیوردیغی قوت واهمه دن حکایه دردیمشلر زیرا که قوت واهمه یالان سویلکدن واشیایی خلاف کوسترمکدن
مکر ایتمکدن هرکز خالی اولماز وآنک تسلطی اولدقده عقلک حکمی قالماز نعوذ بالله من غلبة الوهم علی الفهم وبو قوتک
موضعی جمیع دماغدر لکن مبدأ فعلی تجویف اوسطک آخری اولمشدر واما بشنجیسی قوت حافظه در وبو قوت
لوحه مشابه بولنمشدر ولوح محفوظ عالم انسان بلنمشدر زیرا که حواس ظاهره وباطنه دن بوکا هر نه شکل صورت
کلورسه آنک نقشنی بعینه اولدیغی کبی بو لوح اوزرنده ثابت اولوب کورنمشدر مثلا ایکی کسه بری برینی برکره کورمش
اولسه بعده بر دخی کورشسه لر البته بری برینی طانیوب بلورلر زیرا که مقدما کورشدکده ایکیسنکده صورتی
قوت حافظه لرنده رسم ونقش اولمشدر پس اول اولکی نقش که حافظه لرده یازلمشدی بو ایکنجی کره ده یازیلان نقش
تطبیق اولندقده ایکی نقش مطابق کلوب برابر اولورلر آنده بلورلرکه بونلر مقدما بر دخی کورشمشلردر وبو قوت
حافظه صور محسوسه دن وغیر محسوسه دن قوت واهمه یه کلن معنالرک خزانه سی بولنمشدر نتکیم صور
محسوسه دن حس مشترکه کلن معنالرک خزانه سی خیال بلنمشدر وبو حفظ آنجق بو قوته مخصوصدرکه قوای سائره بو
بو کاردن ناپیدر وبو حافظه نک موضعی ومبدأ فعلی بطون ثلثهٔ دماغک بطن موخرنده جزو مقدمیدر پس حقیقتده

بو قوت حافظه بر لوح مکتوب مثالیدر ● و قوت متفکره آنی قرائت ایدن عالم کبیدر ● و قوت خیال کاتب مثالیدر
و قوت واهمه سبط کبیدر ● و حس مشترك بر دریا مثالیدرکه انهار ظاهره و ینابیع باطنه‌نك هم مجمعی و هم
مقسمی بولنمشدر ● نته‌کیم انقابی اولنمشدر ● و شهر بدنك سلطانی روح انسانی و نفوس و قوالری انك اعوانی
بلنمشدر ● نظم ● تن شهر اولدی جانك پادشاهی ● کوکل عرش و دماغك تختگاهی ● خیالك کاتب و حفظك جو دفتر
علوم فکر او دفترده مصور ● عسس عقل و بهیمی نفس بیداد ● جو شیطان واهمه عشق اولدی جلاد

نوع خامس

نفس حیوانیه‌نك بدن انسانده بولنان خدام مزبوره‌سندن ● منشأ اخلاق اولان قوت غضبیه‌یی و قوت شهویه‌یی
تفصیلا بیلورسن ای عزیز ● معلوم اولسونکه اهل تشریح دیمشلردرکه ● هر حرکت که اول دفع مضرت ایچوندر و با غلبه
غلبه ایچون نفس حیوانیه‌دن یوردکه حصول بولمشدر ● اول حرکتك اسمی قوت غضبیه اولمشدر ● و بو غضب اول دفع
و غلبه‌یی کندویه شغل و پیشه قیلمشدر ● و بونك موضعی و مبدأ فعلی یورك اولمشدر ● و غضبك اعتدالی شجاعتدرکیم
آنکله اقدام اولنه‌جق اموره اقدام اولنمشدر ● و اول خلق ممدوح اولوب شرع و مروته مقبول بولنمشدر ● و غضبك افراط
تهوردرکه آنکله اقدام اولنمیه‌جق اموره اقدام اولنمشدر ● و اول خلق مذموم بلنمشدر ● و غضبك تفریطی جبندرکه آنکله مباشرت
اولنه‌جق اموردن امتناع اولنمشدر ● و بو بد خلق آنك کبی مذموم بولنمشدر ● و هر بر حرکت که اول جلب منفعت ایچون و یا طلب
لذت ایچون نفس حیوانیه‌دن یورکدن بولنمشدر ● اول حرکته قوت شهوانیه تسمیه قیلنمشدر ● و بو شهوتك شغل و صنعتی اول
جذب و طلب بلنمشدر ● و بونك دخی موضعی و مصدر فعلی یورك بولنمشدر ● و بو شهوتك اعتدالی عفتدرکه آنکله شرع و مروته موافق
اولان مشتهیاته مباشرت قیلنمشدر ● و بو خوش خلق حسن بلنمشدر ● و شهوتك افراطی شره‌درکه آنکله شرع و مروته مطابق
کلیوب مشتهیاته مباشرت اولنمشدر ● و اول خلق مذموم بولنمشدر ● و شهوتك تفریطی خموددرکه آنکله استیفای لازم اولان مشتهیات
ادادن تقصیر اولنمشدر ● و بو بد خلق آنك کبی مذموم بلنمشدر ● پس کرك قوت غضبیه و قوت شهوانیه‌یی اولنجق نفس
انسانیه‌نك تحت حکمنده کلوب عبد مملوك اسا هر حالده هر بر بینه مطیع و منقاد اولیلرسه ایکیسی دخی اعتدال بولوب
ایکی خلق حسن حاصل اولورکه بری شجاعت و بری عفتدر ● و غضب و شهوته غالب و مالك اولان نفس انسانیه حر و کاملدر
و اکر امر بر عکس اولوب غضب و شهوت نفس انسانیه‌نك اوزرینه غالب اولوب انی حکملری تحتنه الوب عبد مملوك کبی استخدام قیلدیلرسه
اول زمان غضب و شهوت اعتدالدن قالوب ایکیسندن اخلاق اربعه مذمومه وجوده کلورکه آنلر تهور و جبن و شره و خمود
اولور ● و نتیجه اخلاق ذمیمه بو اخلاق اربعه‌دن متولد اولوب کثرت بولور ● و غضب و شهوته مغلوب اولان نفس انسانیه اسیر
و ناقصدرکه کندونی بلمز جاهلدر ● و مولاسندن دخی غافلدر ● اللهم لا تکلنا الی انفسنا طرفة عین ولا اقل من ذلك وکن لنا ولا تکن
علینا وارزقنا حضورك قبل الممات ● بیت ● جو نفس بهیمی قوللوق قیل بزی آزاد ● قول ایله سکا قیل غضب و شهوته مالك

نوع سادس

بدن انسانده متصرف بولنان نفوس اربعه‌نك خاتمه‌سی اولان نفس انسانیه‌یی خلاصه حکیمانه بیلورسن ای عزیز معلوم اولسونکیم
اهل حکمت دیمشلردرکه ● نفس انسانیه ناطقه که روح انسانی و امر ربانیدر ● اول بر جوهردرکه کندی ذاتنده هر
ماده‌دن مجرد ایکن تعشق ایله تعلق ایلدیکی بدنك امورنی تدبیر ایچون نفس حیوانیه‌نك موضعی اولان یورکك
وسطنده بولنان نقطه سودا سویداده نفس حیوانیه ایله مقارن و معانق اولمشدر ● و آنك واسطه‌سیله جمیع اجزاء
بدنده متصرف اولمغه ممکن بولمشدر ● زیرا که جسمی خاك غایت کثیف ● و روح پاك غایت لطیف ● و نفس حیوانیه بین الخسیس
والشریف اولدیغندن ایکیسنك آره‌سنده متوسط اولمشدر ● و بونکله بدن کثیفه مایل اولان روح لطیف کسب مناسبت قیلمشدر
و نفس حیوانیه ایله تعانقندن بو روح علوینك اسمی کوکل اولمشدر ● و بو روح شریف بر بیمثل ● کثافت نفس حیوانیه مظلم
قیلمشدر ● آنکیچون مرآت جمال و نظرگاه ذو الجلال اولمشدر ● و بو مرتبه اعتبار و عزت و شرف بولمشدر ● لکن بو مرآت اوصاف
بهیمیه ایله مغبر اولمشدر ● و غلاف انانیتده محجوب قالمشدر ● آنکیچون بو روح کندونی بلمز و مولاسنی بولماز اولمشدر
و کندی عالمندن اعراض قیلمشدر ● و نفس حیوانیه‌نك تحت حکمنه کلمشدر ● و آنی فرق اولماز اولمشدرکه کندیسی خادمنك
خدمتنده اسیر اولوب قالمشدر ● حال بوکیم نفوس ثلثه مذکوره جمیع خادملریله بو نفس انسانیه سلطانی ایچون مملکت

خداور رعایا کلمشدر ● و بو سلطانك بو جهته خدامندن ماعدا اوچ مخصوص خدامی دخی واردرکه بری نطق و بری عقل
نظری ● و بری عقل عملیدر ● اما نطق بر قوت ادراکیه‌درکیم آنکله دقایق معانی بری برندن فرق و تمییز قیلنمشدر ● و بو نطقك
اعتدالی حکمتدرکه آنکله صواب خطادن فرق و درك اولنمشدر ● و نطقك افراطی جربزه‌درکه آنکله اطلاعی
ممکن اولمیان معانینك ادراکی آرزو قیلنمشدر ● و نطقك تفریطی بلادتدرکه آنکله خیر شردن فرق اولنماز ایکیسی مساوی
بلنمشدر ● پس نطقك حال و شانی ادراك معانیدر ● و اما عقل نظرینك کاری و صنعتی نظام اموری تصور ایتمکدر
مثلا بنا اولنه‌جق عماراتی ابتدا بو عقل نظری تصور ایدرکه قاچ بیت و قاچ روزنه‌سی اولمق لازمدر جمله‌سنی مناسبیله
تصور ایدرکه بونك کاری بودر ● و اما عقل عملینك شغلی و پیشه‌سی بودرکه ● نطقك ادراکنی و عقل نظرینك تصورنی
قوتدن فعله کتورمکدر ● عمل ایتمشدر ● پس بو بر یوزنده اولان جمیع بلاد و قراده بولنان بنالر و عمالر و صنعتلر
و زینتلر و لسانلر و اغذلر و مأکولات ● و ملبوسات و کتب و علوم ● و نقوش و رسوم ● و بساتین و کروم و
عادات خصوص و عموم که عالمده واردر جمله‌سی قوت نطقك ● و عقل نظرینك بالقوه وجود بولمشدر ● و عقل
عملینك آنلری اطاعتی بالفعل وجوده کلمشدر ● نته‌کیم بو عالم خلق و عالم امردن ظهور بولمشدر ● کذلك اشیای مرقوم
عقل نظرینك و قوت نطقك عقل عملی واسطه‌سیله وجوده کلوب بو نظامی بولمشدر ● زیرا که عقل عملی ایسه عقل
نظری ایله نطقك خادمی اولمشدر ● و بو اوچی دخی نفس انسانیه‌نك خدامی بلنمشدر ● و جمله‌سی آکا مطیع و منقاد بولنمشدر
بو مخدوم مکرم اولان نفس انسانیه‌نك بدنده بولنان خدامی تماما یکرمی سکز قوتدرکه بیان اولنمشدر ● و بو نفس انسانیه
ظل عقل اولدرکه اول عقل حضرت واجب الوجودك نورندن وجود بولمشدر ● و دخی بو عقل کل روح اضافی و عشق
الهی نامن الشدر ● پس موت ارادیله بو نفسنی فنا بولان اول روح ایله زنده اولمشدر ● و هر کیم عالمده واردر
کندی وجودنده بولمشدر ● و کوکل یورنده حجاب انانیت قالقوب نفسنی و ربنی بلمشدر ● و روحی بدنده کامل کبی
شمس بی زواله مقابل کلمشدر ● و کوکلی نور و حضور و سرور ایله طولمشدر ● بو رسوم جهانك و بو جسم و جانك
محجوب عالم قلبه کوچوب ● وطن اصلیسنه رجوع قیلمشدر ● و فنادن کلوب کندیکن بیلوب مرادینی آلوب اولمزدن
اول اولوب حیات ابدی بولوب ● دشمندن خلاص اولوب ● دوستیله قالمشدرکه قالمشدر ● مثلا بدن انسان بر جدار مثالیدر
آنك بر سمتی عالم غیب مجرداته و سمت آخری عالم شهادته ● و اول جدارك تجدید و عمارتی اکل و شرب و نوم ایله
یوما فیوما عادتدر ● و آنك تختی درونده بیك قدر شقوق و خانه ● و زوایای فارغه‌سی واردرکه تجاویف عظام و عروقه
اشارتدر ● و اول دیوارك غیب سمتنده بر آینه وضع اولنمشدرکه اول کوکلدن عبارتدر ● و آنك بالکوده وجهی غیب سمتنه متوجهدر
اول حال روح انسانیدر ● و بالکوده ظهری دیوار تحتده ظلمانیدرکه آکا غضب و شهوت مثال سلیمانیدر ● و ظهر مرآت
اول سراج وهاجه مکاندرکه مثال روح حیوانیدر ● و آنك بقاسی فتیله و دهنی التقاسنه مایلدرکه آنلر حرارت و
رطوبت غریزیتدر جاتدر ● و اول سراجك نوری حواس و قوادرکه ● شقوق و زوایای دیوارده آنکله بر ضیادر ● و اول
جانك جمیع اعضادر ● و اول جدارك شهادت سمتنده بش روزنه‌سی مفتوحدرکه آنلر حواس خمسه ظاهره روحیه
و اول مرآتك وجهنه غبار طولمشدرکه اخلاق ذمیمه‌دن آکا کدورت کلمشدر ● و کندی غلافنده مستور اولمشدرکه انانیتدن
محجوب و منحجر قالمشدر ● پس آنکیچون غضب و شهوته مغلوب ● و انانیتنده محجوب اولان کوکل کندی نفسنی جاهلدر ● و مولاسندن
غافلدر ● و کندونی جدار و سراج آکا یعنی خیال باطلدر ● و اول آنجق بش روزنه‌دن ظاهر دیواره مائلدر ● و احوال ظاهره
ایسه نوم نائم و ظل زائلدر ● چونکه اول مرآتك غلافی کدورت وسیله عالم غیب آکه‌ده حائلدر ● پس اول عالمدن بالکلیه اعراض ایله
ذاهلدر ● و خلفی سمتنه منقلب ● و حواس خمسه روزنه‌لرندن عالم شهادته کمال التفات ایله متوجه و مائلدر ● زیرا که اول
کوکل بو فرقتی اصل ● و بو فرقتی وصل ● و بو مکدری صافی ● و بو غداری وافی ● و بو غربتی وطن ● و بو مزبلی مسکن
و بو ادباری اقبال ● و بو نقصانی کمال ● و بو نقمتی نعمت ● و بو سجنی جنت ظن ایدوب بو دار غرور ایله مغرور اولمشدر
و نفس حیوانیه‌نك اسیری اولوب اخلاق ذمیمه‌سیله طولمشدر ● و انسان صورتنده حیوان اولوب ایکی عالمدن محروم
قالمشدر ● و حجاب انانیتیله ظلمت جهالتده سرکردان اولمشدر ● و ذکر حقدن اعراض ایدوب وساوس نفسانیه ایله
بلا حس بولمشدر ● و نعمت جمعیتدن محروم اولوب عذاب تفرقه دوشوب قالمشدر ● پس حضور حقدن دور اولوب افکار ماسوا ایله

طالملردر ٭ وتضييع اوقات عمر ايدوب كندوبي اعلادن ادنايه صالمشلردر ٭ زيراكه حضور مولادن ميان اعدايه كتمشلر
والذ اشيايي ويرو نعمت دنيايه آلمشلردر ٭ همان ايتمز هدايت حقه قالمشلردر ٭ نظم آخري درهمكه همدر آخري دينارنار
آخري دونكه لذلر آخري تيمارمار ٭ ذوق روحانيدن اولكيم ميل وحجم ايلر ٭ سلطنتدن اولمشلردر نكابت ذوله
عز وجاه فاني يلبل ذل عقل وجاه جان ٭ اي عزيزم جاه وذلتدن حذر قيل زينهار ٭ اما غضب وشهوت نفس
غالب ونعيم جهاندن كندي عالمنده هارب ٭ ومعرفت ومحبت مولايي طالب اولان كوكل اناينت حجابن خارق ٭ وكاشف
ونفسني ورتبيسني مشاهد ٭ وعارف وجميع احواله مطلع و واقف اولمشلردركه ٭ نور بدر سماء غيب اول مرآتنه
واصلدر ٭ وكندوسي عين قربلمشدركه ٭ شمس واجب الوجوده مقابلدر ٭ وضياء عقل كلي كندنده بولمشدركه عالم
شاملدر ٭ وعقل كل ايسه ٭ وطن ارواح واصل اشباحدركه ٭ آني بولان عارف واصلدر ٭ وهر مرادي آنكله حاصلدر
بيل اول كوكل كيم كندي عالمنده بودولته نائلدر ٭ اولجبار وسراج وآينه دن كمشدر كاملدر ٭ نظم كوكل خلاصه عالمدر
افسر افلاك ٭ ولي نه فائده كيم كندن ايتمدي ادراك ٭ چون آفتاب عيانسن زمين تننده نهان ٭ مثال كوهر
كانسن مفارق كل وخاك ٭ جمال عشق الهي ايچون برآينه سن ٭ ولي نه حاصل اول آينه دنكه اوليه پاك ٭ وجود
جمله جهاندن غرض وجودكدر ٭ فما الكون في الكون كائن لولاك ٭ جهان سنكله اولور شادخرم وخندان ٭ نيچون بيانوب
اولورسن هميشه سن غمناك ٭ اور وحي نور بسيط آنكله موج بحر محيط ٭ بو جسمي قوي كم بوده ظلمت وخس وخاشاك
جان بولدي اول كيم بكي نفس اي حقي ٭ كيم اولديغي بلمز اصلا نه غم كوررنه هلاك ١٠

فصل خامس

حكمت اشكال اعضاي ابداني ولاختلاف اوقاف اعضا حسبيله مختلف اولان اوصاف جاني والاحكام اختلاج
اعضاي انساني سكز نوع ايله حكيمانه بيان وعيان ايدر ٭ نوع اول حكمت اشكال اعضاي رأسي بيلمدر اي عزيز ٭ معلوم اولسونكه
اهل حكمت ديمشلردركه ٭ خلاق جهان بدن انساني كمال وجمال اوزره الطف اجسام ٭ واحسن اشكال قيلمشدر ٭ وآنك تناسب
اعضاسي بر مرتبه لطافت ونزاكت وملاحت اولمشدركه ٭ آنك اوصافنده نطق وبيان عاجز قالمشدر ٭ وآنك روح پاكي
فهم وفراستله ٭ وعلم وحكمتله اويله طولمشدركه ٭ بحر بي پايان اولمشدر ٭ وجمال صورت وكمال سيرتله ٭ وبهجه مليحه و
لهجه فصيحه ايله جهانده بي مثل كلمشدر ٭ وخوش رفتار وشيرين كفتار ايله ٭ وحسن ادا ولطف صدا ايله عالمك
عقلن المشدر ٭ وجاذبه آنك ٭ وطاني جان ايله محبوب جهان ٭ ومرغوب اهل عرفان اولمشدر ٭ وآنك عشاق بيچاره حالت كلمشدر ٭ بيت
سرو قدلرده اولان شيوه رفتارندر ٭ غنچه خدرده اولان لذت كفتارندر ٭ بس امدي حضرت مصور منان
بدن انسانده اولان اخلاط اربعه دخانندن رأس شريفه شعر لطيف احسان ايدوب ٭ بيضتين دخانندن سينه ورويه مرداننده
سوي اظهار ايتمشدر ٭ تاكيم شعر ايله نسوان مزين ٭ ولحيه ايله رجال معين ٭ وحاجبين ايله جمله سي معنون اولسون
وشعرن سياه اولماسي غلبه دخاندندر ٭ وصاري اولماسي غلبه بلغمدندر ٭ وبياض اولماسي حرارت غريزه نك ضعفندندر
وضعف حرارت غلبه نازله دندر ٭ وكثرت جماع وشدت غمدندر ٭ واما جبهه نك نوري كوكلر سرورينه ٭ واما
حاجبين سايبان عينين ٭ وبربرندن اوزرنده هلالي اولمشدر ٭ ومكان عينين ميان انف وحاجبين اولديغي مصادمدن
محفوظ ولغه زين اولمشدر ٭ واما عينين قدام سمتنده خلق اولنديغي جسمك اقبله ايدجك امورنده اكاديده بان اولمق
ايچوندر ٭ وتملجفناني مكارهدن نظردن مانع اولوب نوم حالنده غطاي مقلتين اولمشدر ٭ واما مژكان ابرو كبي چشمي
تزيين ايدوب جمع اولدقده مقلتيني غبار وخاكدن تخصين ايتمشدر ٭ وآنلرندن نظر ايدن يولنه طوغري كتمشدر
واما قرنه عين اسود ٭ ومقلتين ابيض اولديغي زين اولمق ايچوندر ٭ واما نور باصره نقطه سودادده بولنديغي
الطف اعضا اولديغندندر ٭ واما وسط مقله ده اولديغي طبقات مذكوره سي اقتضاسندندر ٭ واما مقله نك
سطحي محدب اولديغي نور بصرك اطرافه نظري آسان اولمق ايچوندر ٭ واما رأس انسان مدور اولديغي مصادمدن امن وامان
بولمق ايچوندر ٭ ودماغ اعضاسنه واسع مكان اولمق ايچوندر ٭ وجرمي بو مقدار اولديغي مطبوع ومناسب اولمق
ايچوندر ٭ واما وجه انسان مدور اولديغي حسن ايله شمس وقمره مشابهت ايچوندر ٭ واما شفتين احمر واسنان لؤلؤتر

اولديغي زينت

اولديغي زينت ولطافت ايچوندر ٭ واما انف ايكي منخر اولديغي بري تنفس وبري مخاط ايچوندر ٭ واما منخرين
اولديغي خفت ومصادمدن احتياط ايچوندر ٭ واطراف ارنبتين اوسع اولديغي كثرت استشمام ايچوندر ٭ واما
بو هيئتده بولنديغي نزول اخضلاف ونظام ايچوندر ٭ واما اسنان حاده اولانلري كسر وقطع ايچوندر ٭ وعريضلري
طحن ومضغ ايچوندر ٭ ومنظوم اولدقلري حين تكلمده اجزاء صدا ايچوندر ٭ واما لسانك عظم اولديغي لقمه يي
تحريك وحروفي ادا ايچوندر ٭ واما صوت كلامي اعلا ايچوندر ٭ واما لسانك خفه واسنان ايله حبس اولديغي قلت
كلام ايچوندر ٭ واما لسانك بر وعيناني وادنان ايكي اولديغي كثرت نظر وسماع ايچوندر ٭ واما اذنان ايكي جانبده
اولدقلري هر طرفدن كلن اصواتي استماع ايچوندر ٭ واما اطراف تقعرسي بو هيئتده اولديغي جلب اصوات ايله
تيقظ ايچوندر ٭ واما غضروف اولديغي خفت ولطافت ومصادمدن تحفظ ايچوندر ٭ واما عنقك طول وعرضي
بو مقدار اولديغي رأس ايله مناسبت وآني تحمل متانت ايچوندر ٭ واما عظم واحد اولميوب فقرات سبعه اولديغي التفات ايله نزاكت
ايچوندر ٭ واما رأس انسان جميع اعضاسندن اعلا اولديغي علو شان ايله مهابت ايچوندر ٭ وجوهر عقلي باشده
اولديغي آكا تعظيم ايچوندر ٭ وجمله حواس عشره سي رأس شريفنده اولديغي آني تشريف وتكريم ايچوندر
وبعضه اعضا وقوانك بريره جمع اولديغي اظهار قدرت كريم ٭ وابراز صنعت حكيم ايچوندر ٭٭

نوع ثاني

حكمت اشكال اعضاي سائره جسم انساني بيلمدر اي عزيز معلوم اولسونكه ٭ اهل حكمت ديمشلردركه ٭ بو نوع انسانك اعتدال
اوزره قائم قيلنديغي ورجلين ايله خرامان بولنديغي آني تعديل وتفضيل ايچوندر ٭ واما كتفين وساعدين
بو شكل وهيئتده قيلنديغي احبابي سينه يه درآغوش ايدوب تقبيل ايچوندر ٭ واما يدين واصابع واظفار بويله مصنوع اولدقلري
صدهزار منفعت وصنعت ايچوندر ٭ واما ابهامك غليظ وقصير اولديغي اصابع اربعه يه مقابل كلكه مقاومت ايچوندر
واظفار عظم لين اولدقلري حك جلد اعضا ٭ وفك وحل اشيا ايچوندر ٭ ومصادمدن الغطا فانيه مدار ايچوندر
واما لوح سينه سيمين اوزرنده ورد ورمان امثالي دو بستان نمردانه حسن وجمال ٭ وزنانده زينت ولبن
اطفال ايچوندر ٭ واما ثدي كبي سينه ده بولنديغي قعود حالنده ارضاع طفل آسان اولمق ايچوندر ٭ واما جلد بشرة
لطيف ودقيق اولديغي آندن وسخ وعرق سهولتله ترشح ايدوب جسم رجال راحت بولمق ايچوندر ٭ وجلده لحوك
اعضاء باطنه يي ستر واعضاء ظاهره يي تزيين ايچوندر ٭ واما لحم سمين باطن بدني تحصين وظاهرني تحسين
ايچوندر ٭ واما ثدي وسره منافذندن هواي محبطك درون بدنه وصولي روحه فرح ابرمك ايچوندر ٭ واما ابطين
وعانه كبي جلد جاشعر اولديغي منافذندن عفونت اخلاط طرح ايدوب ويرمك ايچوندر ٭ واما عطاس عفونات صاعده نك
دماغه نفوذدن منع ايچوندر ٭ واما سعال برودت بلغمي يوركدن دفع ايچوندر ٭ واما ضحك درون دلده بولنان فرح
وتعجبي اظهار ايچوندر ٭ واما بكاء كوكلده بولنان دردو والمي اشعار ايچوندر ٭ واما ارتعاد اعضا استرخاسندن كه
طلب انتظام واستحكام ايچوندر ٭ واما تثاوب جلب طعام ومنام ايچوندر ٭ واما منام استرخاء عروق دماغدنكه
صعود بخار طعام ايچوندر ٭ ونوم ايسه راحت قوا وهضم غذا وتكميل اعضا ايچوندر ٭ واما صلب عظم واحد اولميوب فقرات
مذكوره ايله نظام بولديغي هر سمته انعطاف وانحنا ايچوندر ٭ واما بعالده آلت عمود مستدير شكلنده بولنديغي شي
وقعود حالنده بين الفخذين بولندقده تخول وانقلابي اسهل اولمق ايچوندر ٭ وجوهري عظم اولميوب اعصاب
وعروق اولديغي يوركدن شراييني ايله كلن ريح شهوتله جرمي كبير اولوب طوللق ايچوندر ٭ تاكيم فرجه وصول بولوب
نطفه يي آكا ويروب فارغ اولدقده ينه اوكي هيئتنه كلوب غلافنه چكلوب بي غلبه راحت بولمق ايچوندر ٭ ورأس
بر غوغاسي لحم طري بولنديغي لحم بضع داخله مناسب كلوب دخول وتماشي تماسا حسن ايدوب كمال وصلت حاصل
اولمق ايچوندر ٭ وبالاي باثني كرتدن اولديغي كندوسنده وبضع ايچنده بولنان جان طملرك حك ايتمسيله انزال
مني لذيذ اولمق ايچوندر ٭ واما شهوت اكل شهوت انزال ايچوندر ٭ وشهوت انزال حصول اطفال ايچوندر ٭ اكرخلاق
ذو الجلال حصول اطفالي بو لذات ايله مقيد ومربوط قيلمسه ايدي ٭ وبو لذاتك نتيجه لري اولاد اولمسه ايدي بركمسه
بختيار واراديله بو فتنه وبلالره قاكل وماكل اولمازدي ٭ پس نسل آدم منقطع اولوب يريوزنده كمسه قالمازدي

واما ناده بطبع ایکی فخذ آره سنده بولندیغی جماع جیرین امینت کلوب نسب ثابت اولمق ایچوندر واما طوبت بضع
امنده جولانی آن آسان اولمق ایچوندر واما حرارت بضع آنده مجامعته قابلیق ایچوندر واما تعاقب اخراج وابلاج کرات
وجراتیله وصلت واتحاد بولمق ایچوندر واما بضعك طولانی اولدیغی تدفق منی رجالی سهولتله اولمق ایچوندر ولنسا
بضعك عروق واعصاب معقد برابرینه کلوب آندن رجوع قیلوب هر بری کندو به اتصالیله ینه داخل بضعه منعطف اولوب
محل انعطافی خورما شکلنده قالوب ذکر مقلوب اولدیغی کبی رجل کبی فرجه یقین کلوب طبیعت نطفه زن بردایله فاسد
اولمازدن نطفه رجل کبی سلامتله رحمه دخول قیلمق ایچوندر واما فم رحم بین السبیلین بولندیغی آندن تولد ایدن منوع
اولمق ایچوندر واما رجالده بیضتین خارجده بولندیغی کبیر وصلب اولمق ایچوندر واما کبیر اولدقلری صاحبی جری
اولوب جسارت بولمق ایچوندر واما صلب اولدقلری جوهر نطفه یه صلابت ویروب احمرایکن ابیض قیلمق ایچوندر نتکیم
لحم ثدی اکا کلدکده احمرکلینی ابیض ایتمك ایچون خلق اولنمشدر وبیضتین زنان اصغر والین اولدیغی کندیکر جبان
اولوب نطفه کری اصغر وضایع بولنمشدر واما ایکی بولندقلری مهم اولان تناسل امرینه اهتمام اولنمق ایچوندر
اکر برینه آفت اصابت ایدرسه بری سلامت قالوب نسلی باقی بولنمق ایچوندر واما ظرف بیضتین واسع بولندیغی
فخذین آره سنده منعصر اولدقده ظرفنده روندك وسعته ایروب سلامت بولمق ایچوندر واما نساده انثیین داخل
بضعده بولندیغی بی غلم وصلت تاآنله تمکن بولمق ایچوندر واما بیضتین آنلرده اصغر والین اولدیغی روی وسینه لری
بی موی و لطیف و تازه وطری ورقایق وبوس وکناره لایق اولمق ایچوندر وبغرلری نرم ونازك اولدیغی رجال اللرنه
یل ومحبت قیلمق ایچوندر واما اویلقلر ملحم اولدیغی قعود حالنده فرش لین اولوب حلقه مقعدی حفظ ایتمك ایچوندر
واما ضراط یعنی قوراه کلدیکی معده ده غذادن حاصل اولوب قلم وبطن ثقلت ویرن ریح خبیث جفول کتمك ایچوندر
واما غلظت فخذین عضلات رجلینه متانت ویروب تدریج ایله دقت بولوب اعضای فوقانیه وتحتانیه یی مناسب
قیلمق ایچوندر واما کعبتین وکعبین بو شکل ووزره بولندقلری انواع مشی وقعود ممکن اولمق ایچوندر واما قدمین
قدام سمته طویل اولوب اصابع قدم بو هیئتده خلق اولندیغی جاریا کبی قیامده طورمق ممکن اولوب مشی
ورفتار برقرار ووزره اعتدال بولمق ایچوندر واما بیان اولنان حکمت اعضا وجود انسانده موجود اولان فواید
ومنافعك قلیلیدر وجمیع اجسامك اقوام واتم واهم واسلی واحصن واحسن واکمل واجلی انسانك بدنی مصنوع
مدل مشکل اولدیغی الانسان بنیان الرب ملعون من هدمه حدیث شریفی برهان ودلیلیدر نتکیم حق تعالی کلام
قدیمنده ولقد کرمنا بنی آدم وحملناهم فی البر والبحر ورزقناهم من الطیبات وفضلناهم علی کثیر ممن خلقنا تفضیلا
بیورمشلردر بنی نوع بنی آدم جمله عالمده مخدوم ومکرمی واکثر مخلوقاتك افضل ومحترمی اولدیغی جمله یه طیورمشدر
سبحان من خلق الانسان فی احسن تقویم فتبارك الله احسن الخالقین **نظم** معین ایتدی بو معنایی حجت و برهان
که زبدهٔ دو جهاندر بو حضرت انسان ٭ هزار کره سکا بو سوزی دیدم تحقیق ٭ که کندی قدریکی بیل
ای خلاصهٔ دوران ٭ بلنسه شرب عرفانی حیات جان بولور ٭ که عین آب حیات اولدی مشرب عرفان

نوع ثالث

قیافت اشکال اعضای انسانه فهم وفراستله نظرك دل وجانه اولان امن وسلامتی ولطف وکرامتی بیلدیرر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه عالمی بو هیئتده خلق وتقدیر ایدن حکیم قدیر آنك نظیری
اولان عالم انسانی احسن تقویم اوزره اولدیغی صورتنده تصویر ایدوب نفخ روح ایله تزیین وتنویر ایتمشدر
وجنس حیواندن بو نوع انسانی حسن وآن ایله اجمل واعدل قیلوب نطق وبیان ایله افضل واکمل قیلمشدر کرچه بنی
آدمك جمله سی طینت وخلقتده متحد ومتحد یار ایتمشدر لکن افرادی صورت وسیرتده بری برینه مخالف
ومغایر ایتمشدر بعده لطف وعنایتیله حقایق حکمتی ودقایق صنعتی بو علم انسانده بیان وعیان ایدوب صورتی
سیرته واعضایی اخلاقه علامت ونشان ایتمشدر تاکیم ابتدا انلر کندی قیافتلرین کندی اوصافنی تمامیله بلوب
اهتمامیله تهذیب اخلاق ایلسونلر بعده اقران ویاراننی قیافتلرینی فهم وفراستله نظر ایدوب هر برینك ذاتنده مضمر اولان احوال
واخلاقه واقف ومطلع اولدقده آنلره یا خالقجه رغبت ومحبتله معامله ایلسونلر ویا عاقلجه حسن مدارات ایله

بجنوب کتسون

بجنوب کتسون ویا جمله سندن عزلت ایدوب امن وسلامتله وعز وراحته یتسون وننه کسه دن بجنوب
نه کسه یی بخنسون کوکل خوش تعیله تنها اوتور روب یا تسون **نظم** جهان باغنده ای عاقل بودر مقبول اسن چن
نه کسه سندن بجنسون نه سن بر کسه دن انجن وحدیث شریفده اطلبوا الخیر عند حسان الوجوه بیورمشلردر
یعنی کوکجك آدملرکوچ لیور وخیری بن سوز کور یلوب اشید لدیکن وکوزل خوبلر ویخشی ایشلر وجوده کلدیکن
جمله یه طیورمشلردر **بیت** کیمکه حکمتله ناسه قیلدی نظر هر ایشی مقتضای ذات سیزدر وحق تعالی کلام مجیده
قل کل یعمل علی شاکلته وعبد شارتی اشارت بیورمشلردر بن جمله یه غفور وحلیم وجواد وکریم ورؤف رحیم
اولدیغی لطفیله طیورمشلردر زیراکه هر کس کندی لایقنی ایشلدیکن هر کس کورمشلردر اللهم افعل بنا فی الدین
والدنیا ما انت له اهل ولا تفعل بنا یا مولانا ما نحن له اهل انك غفور حلیم جواد کریم رؤف رحیم

نوع رابع

قیافت اعضای رأس وعنقی بیلدیرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه

نظم
کیمکه بوینیدر طویل
حیله سی واردر کثیر
کیمکه صاحبی سرت اولور
ابله و بی شرم اولور
کیمکه صاحبیدر قرع
صاحبیدر بی بدل
صاحبی چوق اولسه زنك
اولسه آکا دیمه راز
بضی ایسه فرق سر
خیر ایدر ایتمز زیان
جبهه سی ضیق اولانك
صاحبی زشت وغبین
معتدل اولسه جبین
کاهل اولور بی کمان
قاش آره سی چین اولان
جاهل وکاهل اولان
اینجه اولان قاش اوجی
سکنز اولور غضه لی
اینجه قاش اولور جمیل
دلبر اولور هر زمان
جنسی سیاهدر مطبع
لیدی آلاکوزلی ادیب
دیدوسی یوموری حسود
باقیشی سست اولدی زین
اعور اولنه یقین
کیم سکا اکری باقر
وجهی بو کدر علیل

ساده دل اولور جمیل
کیمکه وسط بوینیدر
عقلله جرأت بولور
کیمکه صاحبی صاریدر
صبری واردر آنی آرع
صاحبی آز اولان لطیف
فهمی آز اولور آنك
باشی بیوك اولانك
صاحبی حکمت که
اقرعه اولمه یقین
ضیق اوله خلقی آنك
جبهه سی اولان عریض
صاحبی بل امین
جبینی اوزوندر فصیح
غم یوکیدر اول همان
اذنی کوچك اوغریدر
فتنه در ایشی کوچی
قاشی آچق طوغریدر
کبره طویلی دلیل
کوز چقور اولسه قلیل
جشمی قزلدر شجیع
جشمی کوچکدر خفیف
اوسط اولانلر ودود
نقطه لی کوز اوق اولور
صیق باقن اولماز امین
جشمی کوچکدر کوزل
کبره کوچکلر دلیل

کیمکه بوینیدر قصیر
عاقل وخوش خوییدر
کیمکه صاحبی نرم اولور
کبر وغضب کاریدر
قومرل ایسه صاچ کوزل
اولدی عریف وظریف
باشی کوچك عقلی آز
عقلی چوق اولور آنك
جلدی سری برك اولان
بدخوی اولور بیل صقین
یوموری اولورسه جبین
بدخوی اولور چون مریض
جبهه سی بی چین اولان
آزایسه اولمش کریم
اذنی کبیر اولسه بول
اوسط اولان طوغریدر
قاشی چوغ اولان فیلی
جانمه ایسه اوغریدر
قاشی مقوس اولان
اولمش اوکبره دلیل
کوزلری کوکدر لبیب
جشمی بیوکدر ظریف
جشمی فیق اولدی شین
دکیه سی بلك چوق اولور
شاشی یه ایتمه نظر
کبریکی صیق بی بدل
یوموری اولانلر بخیل

بلغ

بیتی اولانلر جمیل
وجهی بك اوزون اولان
تلخ اولور اکثر سوزی
جون متبشر اولور
اسمر اولانلر لبیب
کونلری کوك استغراق
هم آغ اولور هم قیزل
انفی کر اولسه قصیر
صاحبی اولور طروب
ثقبهٔ انف اولسه بول
جمع اوله قهر و عناد
انفی اوکیم اکریدر
لیکن اولور بی وجل
آغزی کیجیدر زنك
کبردن اولدر خبر
ارکشی سسلی زنان
فهمیدر آنك رفیع
سس جتال اولسه اوجان
اوقه سس آندن حیا
یوفقه واحمر دوداق
صاحبی مغضب ثقیل
معتدل اولان دیشی
خلقیدر خوشدر آنك
کرد فن اینلی اولور
عاقل اولور هم حسن
لحیه سی صیقدر ثقیل
اوکدر ذکایه دلیل
اولسه دکرمی صقال
حمق ایله در اول مریض
انجه که کرداد اولور
روز شب اولور اکول
بوینی اولان معتدل
دلبر اولور بی کمال
یا بر صنم لطیف رعنا بول

وجهی آزقدر نحیل
لاف ایله سویلر یالان
وجه مدور کرك
آنی کورن کام آلور
بکزی صاریدر علیل
اولسه اول آندن ایراق
انفی کر اولسه دراز
خوف اولور آنده کثیر
انف اوجی آغزه یقین
کبر و حسد طولمش اول
انف کیم اولسه عریض
همتی آنك فکریدر
آغزی بیوکدر شجیع
هیئت بضعی آنك
صوتی دقیق ارکشی
اکثری سویلر یالان
کیمکه سسیدر قبا
خلقه ایدر بد کمان
یوز کوج و سوز لذیذ
صاحبی الحان سبق
دیشلری اکری اولان
صدق وصفادر ایشی
انجه ذقنلی حریف
صاحبی غلظت بولور
لحیه طویل اولسه کر
صحبتی ایلر طویل
کوسه که هیچ ریشی یوق
صاحبیدر بی کمال
بوینی اولان چوق دراز
صاحبی نادان اولور
بوینی اولورسه قصیر
خیر ایله در مشتغل

رباعی

بو ایکیسندن بری نصیب اولماز

آلتی اولانلر ثقیل
کیمکه تر شدر یوزی
بدردن انور کرك
بکزی قیزیلدر ادیب
اسوده مائل نحیل
لونی اولان معتدل
صاحبیدر فهمی آز
انف اوجی کر اولسه طوب
اولان آدمدن صقین
اولسه قولاقلی قناد
شهوت ایله در مریض
آغزی کوجك کوزل
اکری اولانلر شنیع
عنقه لی سوزا اولسه کر
شهوت زنلر ایشی
سوزده کیم اولسه سریع
همتی وار مرحبا
خنده سی چوق اولسه ها
اولسه اوجاندر عزیز
شفه غلیظ اولسه بل
ایشلی او اکثر یمان
نکهتی خوش اولانك
عقلیدر آنك خفیف
معتدل اولسه ذقن
صاحبیدر بی هنر
ریش سیاه و قلیل
آنك اولور مکری چوق
اولسه قفاسی عریض
ریشندی آنك اولور آز
بوینی غلیظ اولسه اول
حیله سی اولور کثیر
هر بری اوسط اولان
جهد ایله و بر عارف دانایی بول
او قانکی ضایع ایتمه تنهایی بول

نوع خامس

قیافت اعضای باقیه بدنی بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیشلردرکه

نظم
وصونی سیوی اولان
دزد اولور ایشلری یمان
اکری اموزلی کشی

اکری بك اولور ایشی
معتدل اولان اموز
اولسه اولور اول شریر
کر کوجك اولدیسه ال
اهل هنردر و فنون
ظفری عریض اولماسه
اولسه او بلمز یانیق
صدری چقق اولانك
غم یر او لیل و نهار
صدر و اموزده که قیل
شهوتی اولور کثیر
ثدی زن اولسه صغیر
زوجنه در [illegible] ودود
لحمی ملایم اولان
اولدی عریف وظریف
آرقه سی بیضی کشی
زشت اولور اخلاقی هم
کربی انجه اولور
شهوته اولمش دلیل
بطنی بیوك هم قصیر
وحشی اولور طبعی بل
آلتی اولان صغیر
حمقنه اولمش دلیل
اولسه کوجك انثیان
حاملیدر پهلوان
اولسه ملخم کبیر
شهوتی اولور قلیل
رکبه سی اولان بیوك
اولیه لطفی آنك
اوکجه سی یوفقه اولان
اولدی شجاعتده فرد
کر اوزون اولورسه پا
فهم ایله دربی فنون
چونکه خرامان اولور
آدمی اولدر ردّ او رفتاری

فقشه اموز ابلهك
صاحبی آکلر رموز
صغی اولورسه دراز
بی بد اولدر کوزل
اصبعی یومشق اولان
سوآنی صحیح و مسا
طرنغی بیضی و دوز
خلقیدر بد درآنك
سینه عریض اولسه اول
جرأته اولمش دلیل
ثدی کر اولسه طویل
شیر اولور آنده کثیر
معتدل اولسه ممه
تندن اولور لطف جان
لحمی اولان بك قتی
اولدی سفاهت ایشی
ظهری عریض اولانك
شکلی ایرنجه اولور
بطنی بیوکدر غنی
بدخوی اولور بك عسیر
اوبلغی اینلی اولان
اولدی رشید و خبیر
کر ذکر اولسه عظیم
صاحبی اولمش جبان
بضع اکر اولسه صغیر
شهوت زنده کثیر
اعوج اولان بر قیجی
یوکلنور اول خیلی یوك
کعبی سلحم زنی
دلبر اولور بی کمان
ایاغی اینلی کشی
صاحبیدر بی حیا
خطوه سی طار اولانك
عقل انکا حیران اولور

دمشکون اموز اسفهك
ساعدلی اکری قصیر
بخشش ایلدر بی نیاز
اصبعی اولان اوزون
زیرك اولور بی کمان
طرنغی یومری و جزیق
اولسه اولور دستی اوز
صدری اکر اولسه طار
کوکلی هیچ اولماز ملول
ثدی زن اولسه کبیر
آنده لبندر قلیل
سوتلی ممه لی ولود
زوجی هم آنی امه
لحمی اولان خوش لطیف
اولدی قوی غلظتی
آرقه سی کوروك آدم
قوتی چوقدر آنك
ارقه ده بتدیسه قیل
بطنی کوجك جلبی
عانه ده بتمزسه قیل
تنبل اولور بی کمان
آلتی اولان طویل
مالکیدر بك لئیم
اولسه بیوك خصیتان
صاحبه سیدر خطیب
فخذی اولان بك طویل
کبر و حسد در ایچی
ساقی غلیظ اولانك
شیوهٔ عذابت آنی
اوکجه سی قالین اومرد
جور و جفا در ایشی
اصبعی اولان اوزون
جنبشی خوشدر آنك

بیت

مرده لحیل ایله او کفتاری

نوع سادس

علامت جمال نسوانی و دلائل سومحسن ولتی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت قیافت اعضای نسوانه دیشلردر

نظم
حسن زنانه دلیل
اولنور اکی رسمی بیل
دورت بری لازم سیاه

صاچ قاشی و کیربک کوزکه
دورت یری لازم قره
قاش کوز و سینه کوبک
دوردی کبیر اوله نسین
انف آغز آیاغ الی
لحمی سمین وطری
اولسه کوزلدر اونی

دورت یری آق اوله زین
خد ولب ودیده دل
دورت یری ضیق اوله درج
ثدی وسرین بضع ودبر
صوت وبلی اینجه هم
اوله لی قیلدن بری
بویله کر زنان خوب اوله

لون ودش وظفر وعین
دورت یری واسع کرک
انف وصماخ ابط وفرج
دوردی کوچک اولمالی
شکلده یبرنجه هم
بویله قیافتلی تن
خلقی ده خوب اولور

نثر کیم حمدی شرین بیان رسوم جمال زنانی حضرت زلیخانك شاننده عیان ایتمشدر **نظم**

کرچه حسنی بیانه صغمز ایدی
دیرین ذره آفتابندن
آب لطفیله بولکه چونکه نما
فرقی اولمازدی مشکدن بوینی
ایکی دیجور تار زلفینی
سبق حسن اوکوردی آنده ماه
نونی آنده عینی صاد مثال
آی یوزینده کوش زو المیسی ده
الف انف و صفر نقطه خال
طاری آنده کونه کونه ایدی
نه دینلسون لبی بلادندن
لبلری قوت جان تبسمده
کلسه لطفایله لعل خندانی
کورینور نور حق کبی جانده
سکری سیبکی زنخدانی
دوش ایکی اوچاه آسیبه
غبغبی کیم معلق آب ایدی
بوینی کافور برکی کافور
برکمش لوح ایکی او سینه همان
برکول اوستنده ایکی غنچه کبی
حسنی اعجازینه آنك برهان
بارمغی در کلید نه مفتاح
لیکن آنك یارلسه بر بارمق
اوکندیوانه رفع ونکی قلم
اویله خوب ایکی بیلی کیم آنی
بولکوبر صانوردی ساقندن
بوینی ایکی زیب وزیوره محتاج

نثر کیم عشقی جانه صغمز ایدی
قامتی سرو باغ همت ایدی
خلعت اولمش ایکی لطافت آکا
انجه قیل یار سنی ایله جست
قیل انجه نهار ماه بینی
قاشی اول صفحهٔ سرور اوزره
ایکیسندن کورندی نقش جمال
لاله خندنده خال عنبر وش
جمع اولوب بر ایکن اون ولکی
دهنی صغمزدی آنك سخنه
صولانرکن دهن خیالندن
کلسه نور آقیدر ثریادن
عقدهٔ دل آچردی دندانی
زنخی قیلدی حق شکردن سیب
چاه آسیب اولوردی زندانی
زنخی سیبنك حلاوتی جان
صانکه ترشیشه ده کلاب ایکی
کون کبی طوغمغه جون وسیمین بر
اولمش لوحه نقشبند جهان
ایکی ساعد ایکی سبیکهٔ سیم
ید بیضاسی کافی ایدی همان
حسنك اول دلبر کیم ایده عیان
قلمه شوقدر کلن انجق
قولری کهر قوجردی همان
قلجه قالوردی کوره نلر جانی
عالم حسن انکا مسخر ایدی
ایکی میل زیور وزینت

لیك برحرف ایشیت کتابندن
برلك وبارئ صفا ولذت ایدی
دام عقل ایکی فرقنك موبی
فرقی نازك قودی میانه درست
آلنی لوح نور ایدوب الله
نون درصاد یازلدی نور اوزره
کوزلری اهل مکرك الکیسیه
کوربیا کلستانده طفل حبشه
عارضی جنتا نمونه ایدی
بر سخن صغمز ایکن اوله دهنه
دهنی درفشان تکلمده
سوزی لذتلی قند وحلوادن
در دندانی لعل خنداندن
حسنی عرضینه ویردی زینت وزیب
نیجه دلجانی ویرردی اول سیبه
غبغبی سیمنك زکاتی جهان
بوینی اولسنده زلف اید مستور
تکدی نقصانی قول ولکی قمر
ایکی نقش ایلمش ترنجه کبی
اومار آنك زکاتی دریتیم
کبی عشاقه راحة الارواح
که بنانده عاجز ایدی بیان
کیم آنك بارمغن کورن آدم
انجه بیلی کرقوجردی همان
سیر ایدی اول همای طاقدندن
مهر ایدمه کیمی چاکر ایدی
امارمانه زنانی ختانه وجوده

مثانه ولدقلری چون کمال جمال مالك اولانك بیله زلال وصالندن ایسه خیال جمالی بیله قابل التذاذ اولادر
بیت خیل ایلسه آنی کوکل حضوری بولور تذکرنده وصالی قدر تلذذ اولور

کبد در

بیت بکا بیکانه در دلبر خیالی جانه محرمدر انیسم مونسم یارم اولدر کیم دله همدمدر
نظم کرچه دلبر رخوش آیین درزنان ناقصات العقل والدین در اینان
زینهار ای مرد عاقل زینهار کامل ایسك ناقص ایله اولمه یار
هیچ اولوری لایق اهل کمال سخرهٔ هر ناقص اولمق ماه وسال
نفس الینه ویرمه بو جان یاقه سن شهوت اودیله نیجون جان یاقه سن
نطفه تنده مایهٔ جان بخشیدر شهسوار روحه چابك رخشیدر
ایتمه آنی راه حقده لنك ولوك ایده مرسن چونکه بی مرکب سلوك
چون خیال دلبره جان میل ایدر اول بریله سمت اعلایه کیدر
پر وبال جان اولور حب خیال نطفه دن پیدا اولور اول پر وبال
پر وبال روحی کسر ایلر جماع خلق ایسه ظن ایلر آنی انتفاع
آرزوی مرد ونندر اتحاد عاشقه زنلك تخیلدر مراد
قبلهٔ صورت پرست اولدیسه زن قبلهٔ اصحاب دلدر ذو المنن
نقش صورتدن یو یوب آیینهٔ کی ایله مرآت معانی سینه کی
تا درونك نور حقدن اوله پر درج روحك معرفتدن طوله در

نوع سابع

ای عزیز قیافات اعضانك تقدیرده لاکن اضدادی * واختلاف نفوس ایله مختلف اولان احکامی بیلدرر * معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه قیافات اعضاده ذکر اولنان دلائل اضداد شخص واحدده جمع اولسه جملهسی اعتدال معتبر * وآبادایلر مثلا کوسهنك بویی طویل اولسه * اول کوسه دردیوا کا طعن اولنماز زیرا کم اعتدال بولنمشدر آنی کیم طکلر * واکر یوزینده نورانی اولدیسه * آنی اهل دیده نور اکلر بس هر کسده قنقی جانبك دلائلی اکثر بولندیسه * اول کسه اول جانبه بلنمشدر * واکر بر کسه یه نور حق بصر اولسه آنك فراستی دلائل مذکورهدن مستغنی بولنمشدر * زیرا کم خبرده حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله نقل اولنمشدر * چونکه علامات مذکورهنك جملهسی نفس حیوانیهنك اخلاق واوصافی دلائلیدر * اکر نفس انسانیه اماره ایسه * اول نفس حیوانیه اسیری اولدیغندن آنك حکمنك داخلیدرکه * ظلم وظلمتدن * وجهل وکدورتدن اوصافی صافی دکلدر * وکاه شیطان صفتلی * وکاه سباع صفتلی * وکاه بهایم صفتلی بولنمشدر * حال بوکیم صورتا انسان کورنمشدر * واکر نفس انسانیه لوامه ایسه * کاه مغلوب نفس حیوانیه اولوب * کاه اکا غالب اولدیغندن بو نفس کاهی حیوان صفتلی * وکاه انسان صفتلی بلنمشدر * واکر نفس انسانیه ملهمه ایسه * دائما نفس حیوانیهنك اوزرینه غالب اولوب * مطمئنه اولدیسه * جنکی صلحه * ونزاعی رضایه منقلب اولور * شرلری اکا خیر محض اولور * وبو خیروشر آنك قیدی اولیوب * نفسی روح مطلق اولور * وجمله واردنی ترك ایلدیکندن اغیارك اکا یار اولور * وکندنده نشان وعلامتی قالماز * وآنك وصفی بیانه کلمز کل ای حقی ولو خلقی بوبلکدن محجوب کندیکی خاك ایله * ونظرکاه خدا اولان قلبکی ماسوادن پاك ایله آندن آنك انیس القلوب اولدیغن ادراك ایله * ومحبتیله عادانی حرف ایدوب جالك ایله **بیت** کیمکه استرسه آنی نسوه لمارند * ویرمسون ماسوایه دل داردن
قطعه زمانه خلقنی فهم ایله اولمه سن مغرور * کوکلده دوستی بولوب هر نظردن اول مستور * نه لطفی وار بلای قلبی خسته کرك بحر کدر نوعی اهل غفلت وجهلیس ایله دلدر محضور * چونا سهیه ناسك آفت بوناسی اولناسی * کم رب ناس ایله بولنسون دل انس ولیوب سرور

نوع سادس

بدن انسانده عروقلرنده جریان ایدن دمك جریانی حیثیتدن ظاهر بشرهده کورینن اختلاج اعضانك احکامیله بلدردر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه **نظم**
اختلاج فرق سر جاه دن ویرر خبر اختلاج پیش سر اولدیغی دولته اثر

اختلاج جنب سر	صاغ وصول خیر ایدر	اختلاج جبهه نر	صاغ عیش وصول خبر
اختلاج حاجب اول	دوسلی اولکی صاغ وصول	اوسطی ایدر سر کر	صاغ ذوق وصول کسله
اختلاج ایشه ذنب	صاغی حزن وصول طرب	اختلاج ظهر عین	صاغنده لوم وصولده زین
اختلاج بیت نور	صاغ رنج وصول سرور	اختلاج دنبال	صاغنده مهر وصولده ملال
اختلاج زیر چشم	صاغنده مهر وصولده خشم	اختلاج رخنده آل	صاغنده خیر وصولده مال
اختلاج انفه راه	صاغنده قهر وصولده جاه	اختلاج فوق لب	صاغنده رن وصول طرب
اختلاج کنج لب	صاغنده ضر وصول طرب	اختلاج زیر لب	صاغنده وصولده بختی هب
اختلاج ایدر ذقن	صاغنده عیش وصول حسن	اختلاج کوش ایله	صاغنده وصولده خوش خبر
اختلاج حلق هم	صاغنده مال وصولده غم	اختلاج دوش ایله	صاغنده حزن وصول کدر
اختلاج بازو آک	صاغنده رزق وصولده مال	اختلاج زند ایله	صاغنده وصولده خوش خبر
اختلاج ساعدین	صاغنده لغو وصولده شاین	اختلاج رسغ ید	صاغنده مال وصولده کد
اختلاج ظهر کف	صاغنده حزن وصولده شرف	اختلاج کفده آل	صاغ وصولده رزق ومال
اختلاج ابهام	صاغنده حمل وصولده کام	دترر اییسه سبابه	صاغنده وصولده اسبابه
اختلاج وسطی هب	صاغنده حزن وصول طرب	اختلاج بنصر هم	صاغنده جاه وصولده غم
اختلاج خنصر آک	صولده خیر وصاغنده مال	اختلاج صدد اولور	صاغی حزن وصول سرور
اختلاج ثدی هب	صاغنده جاه وصول طرب	اختلاج بطنه نام	صاغنده وصل وصولده کام
اختلاج ناف اولور	صاغنده حزن وصول سرور	اختلاج بهلو آل	صاغی رنج وصولی مال
اختلاج نهی کاه	صولی رزق وصاغی جاه	اختلاج اویلغ اول	صاغ ومهر وصول اوغول
اختلاج عابه بر	صاغ جاغ وصول سفر	اختلاج خصیه هم	صاغنده طفل وصولده غم
اختلاج مقعد آک	صولده راه وصاغنده مال	اختلاج فخذ ایده	صاغ عیش وصول سفر
اختلاج رکبه اولور	صاغنده حزن وصول سرور	تحت رکبه قیده کر	صاغنده راه وصول کدر
اختلاج ساقه راه	صاغنده مال وصولده جاه	اختلاج وجه ساق	صاغنده راه وصول ارزاق
اختلاج بطن ساق	صاغنده مال وصول فراق	اختلاج کعب ایدر	صاغنده وصل وصول سفر
اختلاج پشت پا	صاغنده حزن وصول صفا	اختلاج کعب اد	صاغنده مشی وصولده مال
اختلاج ایدر سر کف	صاغنده مشی وصول شرف	اختلاج ابهام	صاغنده مال وصولده کام
اصبع ثانی ایدر	صاغنده وصولده خوش خبر	اصبع وسطادن آک	صاغنده وصولده جدال
اصبع بنصر بولور	صاغنده جدل صول سرور	اصبع خنصرده قال	صاغ وصولی رزق ومال
مختلج اولسه اکر	بر بریك ایله نظر	بونده قیل احکامی یاد	شبهه سز ایت اعتماد
کیم طمار اوبنارندن	حقده آکی دیره دن	اکلده اشارتی	بکله بشارتی

بیت هر نه جانکم طویارا شارتدن ❊ خرم اولسون دلی بشارتدن ❊ اما تشریح وتشریح بدن دجانك وفواید ومنافع قوا واعضانك تفصیل وتذییلی کثیر وطویل اولمغین ❊ مطلوب مجربلرا ولان معرفت خدای جلیل دیو بخجه تمثیل وتسهیله براجمال جمیل دخی صعبین ودیل اولمغله بیان احوال عالم بدن انسانده طویل تقلیل کلام ایله تحصیل مرام ❊ وتعدیل النظام وتکمیل مقام اولنمشدر ❊ زیرا که احسن تقویم اوزره خلق اولنان ❊ وایکی جهانی جامع بولنان حضرت انسانك بدن شریفنك هر بر عضو لطیفنده اولان دقایق صنایع خالق باری تعالی نظر خبرت وعبرتله سیر وتماشا قیلنوب تفکر وتذکرله تأمل وتخیل اولندقده ❊ فهم وادراکده عقول فحول عاجز وقاصر اولوب وصف وبیاننده مبهوت ومتحیر بولنمشدر ❊ سبحان من هو الخالق الباری المصور البدیع الحکیم الذی خلق الانسان فی احسن تقویم ❊ نعم المولی ونعم المعین ❊ فتبارك الله احسن الخالقین ❊ جل جلاله وعم نواله

باب خامس

آدمی عالمه تطبیق ❊ وانفسی آفاقه توفیق ایدر ❊ امثال اجزا ومعانی ذوجهانی بر وجود انسانده بولوب بدنده اولان اعضا وقوانك جمیع اشیایه انفراد اوزره وجود ایله مشابهتی ❊ وصحت بدنك حفظ وحراسی مواظبتی وقوت طبیعیه وروحك بدندن مفارقتی ❊ فصول اربعه ایله تفصیل ایدر ❊ **فصل اول** بدن انسانك ارضه وامکنه مشابهت ومماثلتی سکز نوع ایله بیان وعیان ایدر ❊ **نوع اول** عالم آدم ایچون خلق اولندیغن بیلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل عرفان دیمشلردرکه ❊ حق تعالی ایکی جهانی وآنلرده اولانی بالجمله انسان ایچون ایجاد و موجود ایلمشدر ❊ تاکیم عالمده اولان صنعتلره نظر قیلوب اشیاده بولنان حکمتلری بلسون ❊ وجمله نك معناسنی کندی وجودنده بولدقده ❊ معرفت نفسه ایروب آندن معرفة الله میسر اولسون ❊ زیرا که حق تعالی نظم کریمنده وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون بیورمشدر ❊ وحدیث قدسیده اعرف نفسك یا انسان تعرفنی امر شریفیله معرفت نفس وسیله معرفت رب ولدیغن طیورمشدر ❊ چونکه حق تعالی انسانی کندی معرفتیچون خلق ایدوب کندی معرفتی موقوف معرفت نفس انسان ایتمشدر ❊ پس البته انسانه کندی نفسن بیلمك استعدادنی ویرمشدر ❊ تاکیم نفسی معرفتله خالقی معرفتنه وصول بولسون ❊ نته کیم خبرده من عرف نفسه فقد عرف ربه وارد اولمشدر ❊ اکرچه مفتاح معرفة الله معرفت نفس بلنمشدر ❊ ومفتاح معرفت نفس معرفت عالم قیلنمشدر ❊ لکن حق تعالی نك آفاق عالمده اولان بدایع صنعتی آثارنی بالجمله کوروب ❊ اسرارینه ایرمك ❊ وانفس آدمده بولنان کمال قدرتی اطوارنی بالکلیه بلوب انوارنی کورمك ❊ وآندن مطلب اعلی اولان معرفت حضرت مولایه ایرمك شغل کثیر وامر عسیر ودست مغلوق بولنمشدر ❊ زیرا که انسانه ممکن ومیسر دکلدرکه روحیله صعود ❊ وقعر بحاره نزول ودرون ارضه دخول ایلیوب عالم سفلینك هر برین کوروب بله ❊ وجمیع احوال واسرارینه مطلع اوله ❊ وفوق سمایه عروج ایده ❊ وکر افلاك ونجومك حقایق ودقایقنه تماما ایروب ❊ عالم علوینك احوال واسرارینه کرکی کبی واقف اوله ❊ وعالم ملکوت سماواته دخول ایده مرکه ❊ عالم ارواحك احوال واسرارینی کماهی عارف اولوب ❊ عقول ونفوس افلاکی مشاهده قیله ❊ وآندن خلا عالمك بو نجه کائناتی ابتداع واختراعنده ❊ واجزای عالمی ذره بذره ❊ آنا فانا تقلیب وتربیه سنده افعالنی سیر وتماشا ایله ❊ اسما وصفاتنه مطلع اولوب ❊ آندن معرفت ذاته نزیل بوله ❊ پس رؤف رحیم اولان رب العالمین حضرتلری کمال رأفتنده ❊ وغایت عنایتندن ❊ باطن وظاهر عالمده ❊ علویات وسفلیات اشیاده هر نه کیم خلق ایتمشدر ❊ بو وجود انسانده دخی ظاهر وباطنن همان اول طور وطرز ایله ❊ احسن تقویم اوزره نمونه عالم خلق وتصویر ایتمشدر ❊ وهر نه اوصاف ایله کیم ذات پاکی متصف اولمشدر ❊ بو روح انسانی دخی اول اوصاف ایله موصوف قیلمشدر ❊ ونته کیم عالمی جمیع اجزاسیله کندویه مطیع ومسخر ایلمشدر ❊ کذلك جسم انسانی جمیع اعضاسیله روح پاکه مطیع و منقاد ایلمشدر ❊ تاکیم بعده انسان کندی وجودینه نظر قیلوب ❊ ترکیب اعضاسنده ❊ وترتیب قواسنده ❊ عالم سفلیده وعالم علویده سهولت اوزره امثال وعلاماتن بولوب کندوجی نمونه عالم بلسون ❊ وکندی روحنك جسمنده اولان انواع تصرف وتدبیراتندن حق تعالی نك عالمده اولان انواع تصرف وتأثیراتن بولسون ❊ وآندن افعال وصفاتنه واقف اولوب ❊ ذات پاکنه محبت وعبادت قیلسون ❊ ومعرفتی سعادتنه ایروب ❊ اهل عرفان اولسون ❊ **نظم**

اعلم ایها الانسان	انك مجموع الاکوان	ان الحاوی للموجود	ماتری عندك موجود
والغایب عنك مشهود	بالبصیرة والعرفان	تعرفه حاضر فی الآن	جسمك ظلمانی سفلی
روحك نورانی علوی	سرك ربانی مقوی	خازن خاین الافنان	مغنی مطرح للحرمان
افرح وآنس بذاتك	وافرح وافهم صفاتك	هنا تجمع اشتاتك	قلبك بیت للرحمان

عالى واسع بالبنيان تلبس تاجا فى الاكوان منك نشرق بصاير	اعرف قدرك يا عارف تذكر حينا فى الازمان منها نعلم يا انسان	تجنى تذق لطايف اثبت واسكن يا حاير انك حضرت الاحسان	ينبع منك المعارف انت قطب الدواير تمت

نوع ثانى

عالم انسانى عالم كبيره تطبيق وبعض اعضاسن ارضه توفيق ايتمه نك طريقن بيلدرر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل عرفان ديمشلردركه بدن انسان عالم اصغر ودروحى عالم اكبردر زيراكه هر نه كيم عالمده خلق اولنمشدر جمله‌سنك مثالى وجود انسانده بولنمشدر پس جسم وجان آدم نسخهٔ جملهٔ عالمدركه ايكى عالم تماميله برآدمده موجود ومعين بولنمشدر مثلا جميع جمادات محسوسه‌يه مثال اعضاى انساندر وجمله حيوانانده مثال اخلاق انساندر وفصول اربعه‌يه مثال اسنان انساندر وعادات وصنايعه مثال حواس وقواى انسانده وعالم برزخه مثال افكار وخواطر انساندر وعالم ملكوته مثال دل وجان انساندر وبو تمثيلات وتشبيهاتك تفصيلى بى‌پايانه بو كتابه دكلدر كيم بوربويله كتابه صغمز آنجق عارفك قلبنه صغار بز بو مقامده هماكوشاى ذكر و دريادن قطره بيان ايده‌رز تاكيم بو انسان عالم اكبر اولديغى عيان اولوب معرفت نفس برهان اوله وآنكله معرفت يزدان اهلنه آسان اوله اما نسخهٔ عالم اولان انسانك بدنى شريفى زمين وآسمانه مشابه‌سنده دركه بو جهاندر وماه وسال مشابه‌سنده دركه زماندر وبدن مشابه‌سنده دركه مكاندر اما بدن انسانك ارضه برمشابهتى بودركه ارضده جبال اولديغى كبى بدنده هم عظام اولور وارضده اشجار ونبات اولديغى كبى بدنده هم شعر راس وسائر اعضا اولور وبر مشابهتى بودركه ارضده اقاليم وارايسه بدنده اعضا واردر وارضده زلزله وارايسه بدنده ارتعاد وعطسه واردر وارضده اوديه‌سنده انهار جاريه وارايسه عروق بدننده دماء جاريه واردر وارضده ينابيع مياه مختلف الطعم ومياه عذب وارايسه بدنده هم ينبوع اذن مر وينبوع ديده شور وينبوع انف ناخوش وينبوع فم حلودركه بويله ينابيع واردر اما وسخ اذن مر اولديغنده حكمت بودركه انسان اويقوده ايكن اذن حشرات ارض دخول مراد ايلدكده مرارهٔ اذنه آلت حسنه واصل اولوب رجوع ايلسون اول ناممكن اذننه دخول الله آن هلاك ايتمسون واما آب ديده اولجهتدن شوردركه مقلهٔ سى شحم ايدر وشحم ايسه بى‌نمك فساده كيدنك پس آب چشمده ديده شور ولمشدر تاكيم مقلهٔ چشم تازه قالوب هميشه روشن اولسون واما مخاط انف آنكچون ناخوش دركه آنده اولان مشام روايح طيبه‌دن معطر اولوب لذت آلسون زيراكه اشيا اضداديله متنور بولنمشدر واما ريق فم آنكچون خوشدركه لسانده اولان قوهٔ ذائقه داخيا لذتيم بولنسون وبدن انسانده بو نك حكمت الهيه بلانهايه بولنمشدر وبو مقامده آنجق ايكى عالمى برى برينه تطبيق وتوفيقه اهتمام اولنمشدر تاكيم عالم خارجده بولنان اشيا عالم انسانده بولنان اشيايه نمونه بولنمشدر رباعى اى نسخهٔ نامهٔ الهى كه توئى وى آينهٔ جمال شاهى كه توئى بيرون زتو نيست هرچه در عالم هست از خود بطلب هر آنچه خواهى كه توئى

نوع ثالث

عالم انسانك عالم افلاكه مشابهتن بلدرر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل عرفان ديمشلردركه بدن انسانك سمواته بر مشابهتى بودركه سماء ذات البروجدن اولان ايكى برجى اولديغى كبى بدننك هم ظاهردن باطنه اولان ايكى طريقى واردركه اذنين وعينين ومنخرين وفم وثديين وسره وسبيلين در وبر مشابهتى دخى بودركه افلاكده سبعهٔ سياره اولدغى كبى درون بدنده هم يدى اعضاء نفس واردركه ريه قمره وقلعه عطارده وبوكرك زهره‌يه وبورك شمسه و مراره مريخه وكبد مشترى‌يه وطحال زحله مشابه بولنمشدر وسماده ثوابت كثيره اولديغى كبى بدنده هم اعضا كثيره واردر وفلكده يكرمى سكز منازل مشهوره اولديغى كبى بدنده هم يكرمى سكز حواس وقواى مذكوره واردر وفلكده اوچيوز آلتمش درجات اولديغى كبى بدنده هم بيان اولنان اوچيوز آلتمش فان طمرلرى واردر وافلاك كليه وجزئيه‌نك وكوكب ثوابت وسياره‌نك منوال مذكور اوزره انواع حركات طبيعيه وقسريه‌سى اولديغى كبى بدنده هم طور مزبور اوزره اصناف حركات اختياريه واضطراريه‌سى واردر وفلك عناصر اربعه‌يى محيط اولديغى كبى بدن دخى اخلاط اربعه‌يى محيط اولمشدر كيم صفرا نار كبى يابس وحاردر ودم هوا كبى حار ورطبدر وبلغم آب كبى رطب وباردر وسودا تراب كبى بارد ويابسدر وبو عناصردن

مواليد ثلثه متولد اولديغى كبى بدنده هم اخلاط اربعه‌دن اعضا تولد ايتمشدر اما اهالى مثال انسانك سرور ويله ويله مثال آنك حزنيدر وصحوه مثال انبساطيدر وغيمه مثال انقباضيدر ورعده مثال آنك صوتيدر وبرقه مثال آنك ضحكيدر ومطره مثال آنك بكاسيدر ورياحه مثال آنك انفاسيدر وكون وفساده مثال الفاظ كلاميدر وقوس قزحه مثال ابرو وكمانيدر وهلاله مثال قولاغيدر وبدره مثال وجه مدوريدر وظلمهٔ ليله مثال آنك شعر راسيدر وبوى صبح صادقه مثال آنك جبهه سيدر وعالم ظاهره بو علم انسانك بو بيان اولنان مشابهتلرنك غيرى مشابهتى چوقدر لكن عارفه انسانك كفايت ايتمكله تطويله حاجت يوقدر نظم آسمانها است در ولايت جان كارفرماى آسمان جهان در ره روح پست وبالاها است كوهها بلند درياها است

نوع رابع

بدن انسانك زمان ومكانه اعنى ماه وسال وشهرستانه وآنده روحك سلطانه تشبيه وتمثيلاتن بلدرر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل عرفان ديمشلردركه بدن انسانك ماه وساله برمشابهتى بودركه برسنده فصول اربعه اولديغى كبى بدنده هم اخلاط اربعه واردركه بلغم فصل ربيع كبى رطب وباردر وصفرا فصل صيف كبى حار ويابسدر ودم فصل خريف كبى حار ورطبدر وسودا فصل شتا كبى يابس وباردر وبر مشابهتى دخى بودركه فصل ربيعه موافق سن صباوتدر وفصل صيفه مماثل سن شبابدر وفصل خريفه مطابق سن كهولتدر وفصل شتايه مشابه سن شيخوختدر وبر مشابهتى دخى بودركه برسنه‌ده اون ايكى شهر اولديغى كبى بدنده هم اون ايكى منافذ مرقومه واردر وبر هفته‌ده يدى كون اولديغى كبى بدنده هم يدى عضو رئيس واردر وبر سنه‌ده اوچيوز آلتمش آلتى كون اولديغى كبى بدنده هم اول عدد عروق دم واردر واما بدنك شهرستانه مشابهتى بودركه برشهرده برپادشاه اولور بعده وزيرى بعده شحنه‌سى وبعده خزينه‌دارى اولور وپادشاهك بارگاهى وتمكينى واسبى ورعاياسى وخزينه‌داركى وپاسبانلكى وايلچيلكى وشاطرلرى وجاسوسى وحكيمى اولور وشهرده چنده اهل صنايع اولور مثلا معمار وبنا ونجار وطحان وخباز وطبيب وقصاب ووزكر وكناس اولديغى كبى بدن انسانده هم بو جمله‌نك امثالى واردركه روح انسانى پادشاه عالمدر وعقل نظرى وزير اعظمدر وقوهٔ غضبيه شحنهٔ شهر باردر وقوهٔ شهوانيه انكا خزينه‌داردر وبو پادشاهك تختگاهى يوركه سويداءدر وتمكينى بو جسم هويدادر واسبى نفس حيوانيه‌در ورعاياسى اعضاى بدنيه‌در وخزينه‌داركى قوهٔ ماسكه‌در وپاسبانلكى دو ديده‌در وايلچيلكى اذنين‌در وشاطرلرى يدين‌در وجاسوسى قوت شامه‌در وحكيمى قوت ذائقه‌در وبدنده هم اهل صنايع واردركه معمار عقل عمليدر وبنا طبيعتدر ونجار قوت جاذبه‌در وطحان اسنانكدر وخباز قوهٔ هاضمه‌در وطبيب قوت مميزه‌در وقصاب قوت مصوره‌در ووزكر قوهٔ منميه‌دركه بدن شهرينه نشو ونما ويرر عنى ايدر وكناس قوت دافعه‌دركه بدن شهرينك قاذورات وفضلاتنى دفع واخراج ايدر وشهرستانك سائر اهل صنايعى امثالى بدنك قواى سائره‌سيدر پس بو بيان اولنان عيان اولان بودركه روح انسانى سلطان شهرستان وجود واعضاى بدن انسانى خليفهٔ حضرت حى ودود اولمشدر نظم نيد عالمده آدم غيرى سودايى كس زاهدن وهمى ايراقدر كرم سوقايلرنفس دلده دلدار متفا مجمل بحره باردر بو وجهدن خيل ولاف قفا ايلر

نوع خامس

انسانك قلبنده بولنان اخلاق ذميمه‌نك صورت حيوانانده مشابهتن ووافعات وروياده لرنده بيانن عرض ايدوب بجها ايله بلدرر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل عرفان ديمشلردركه عالمده خلق اولنان انواع حيوانانك اشكال وصورى كبى اشباه وامثالى نفس انسانده هم واردركه اخلاق ذميمهٔ بهيمه‌سيدر مثلا صورت كبر فيل ايله مشابهدر وصورت تسلط اسد مانندكه وصورت حسد ذيبه مشابهدر نته كيم حضرت يعقوب عليه السلام كيدى اولادنك حضرت يوسف عليه السلامه اولان حسدلرندن افتراق وقعه‌سنده مقدمجه واقعه‌سنده بيكده ذيب صورتنده يوسف عليه السلامك اوزرينه حمله ايله هجوم ايلدكدن آنكچون اولادى انكا ارسالده معنا ديدكده آنلره اخاف ان ياكله الذئب ديمسيله نقل اولنمشدر پس كوكله صورت غضب كلبدر وصورت حيله ثعلبدر وصورت غفلت ارنبدر وصورت شهوت فرجيه خردر ودبريه خوكدر وصورت شهوت بطنيه غنمدر وصورت شهوت كثرت اكل اقبردر وصورت طمع نمله‌در وصورت بخل فاره‌در وصورت كين جمل ابجددر وصورت وجد جمل احمردر وصورت عداوت حيه‌در وصورت ايذا عقربدر وصورت وسوسه زنبور اصفردر وصورت اخلاق سائره اشكال حيوانات سائره‌يه مشابهدر حتى اخلاق ذميمه‌دن بريسى غالب ولان كوكل

واقعه ده كندوبی اول صورتده اولان حیوانله دخی غالب كورر مثلا غالب شهوت فرجیه اولان كسه واقعه سنده
بیله راكب حمار اولور واكر مغلوب ایسه كندوبی زیر خرده بولور واخلاق سائره دخی بوكا قیاس ایله معلوم اولور چونكه انسان
برزخ جامع ومظهر كاملدر پس جمیع صور حیوانات واشكال كائنات آنك ظاهر وباطننده صورت بولوب تشكل ایلمشدر
واقتضا نسخه ظهوره كلمشدر وتهذیب اخلاق ایدنلرك آیینه مثالی صافی اولوب جمله كندنده بولمشدر صافی اولیانلرك كل
حالت نومده رؤیا ایله امور ماضیه واكثرده خبر ویرمشلر یا ماشاءالله ویا تعبیر ایدبلمشلر وغامض اولانلری بو منظوم ایله واضح اولمشدر

نظم چون بخار غذا دماغه كلور	اول حواس برونه حائل اولور	روح حیوانی اول زمان نه ایدر
ظاهر جسمی فوردرونه كیدر	پس حواس برون معطل اولور	حالت نومی جسم آنكله بولور
چون دماغك حواسی قلبه ایلر	قلب او دم آندرون روحه دونر	قلبه الهام اولور اشارتلر
اصلادیلا قلب اكور بشارتلر	بی وسائط بلورسه نافعدر	عینی واقع اولور كه واقعه در
قلب اكر واسطه ایله اولسه خبیر	كوردیكی دوشلر اولنور تعبیر	پس كلور قلبه كوردیكی رؤیا
یا اشارت ویا بشارت ٦ كا	عربی اسمی اولی اكثر اولور	نه ایسه اول حروف ایله بلنور
الف اولورسه اشارت اولور	رفعت قدرینه بشارت اولور	با ایسه جسم وجانه راحتدر
تا ایسه اول حصول حاجتدر	ثا ایسه دشمن اوزره نصرتدر	جیم ایسه فرصت وغنیمتدر
حا ایسه عزت وسعادتدر	خا ایسه هر مراده وصلتدر	دال ایسه رحمت وشفقتدر
ذال ایسه مال وملك ودولتدر	را دخی دولته دلالت ایدر	زا متین اعتقاده قلبی یتر
سین امین اولمغه علامتدر	شین ایسه محنته ندامتدر	صاد كام آلمغه بشارتدر
ضاد مال بولمغه اشارتدر	طا ایسه دوشمنی هلاك اولهجق	ظا ایسه قلبی حزن ایله طولهجق
عین ایسه دله بولور تشویشی	غین ایسه ظلم نفس اولور ایشی	فا ایسه رتبه‌سی اولور عالی
قاف ایسه بوله دولت ومالی	كاف ایسه غالب اولور خصمه	لام ایسه اول امین اولور خوشه
میم اولورسه مرادنی آلهجق	نون ایسه خاطری ملول اولهجق	واو ایسه ایشلر اولور آسان
ها ایسه حزن ایله اولور كریان	یا ایسه طاعته موفق اولور	حب بو تعبیرلر محقق اولور

نوع سادس

آفاق وانفس بری برینه تطبیق اولندیغی وتشكل عالم انسان هیئت عالم كبیرك عكسی قلندیغی ودو عالم دل آدمده
تماما بولندیغی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل عرفان دیمشلردر كه هر جهتدن آفاقه هر وجهله انفس موافق
ومطابق بولنمشدر زیراكه جمله عالمك بعضی اجزاسی ظاهر وبعضیسی باطن قیلنمشدر اما ظاهری افلاك تسعه وعناصر
اربعه ومولید ثلثه در واما باطنی عقول عشره ونفوس تسعه مرقومه در وانسانك دخی ظاهری وباطنی وار در كه
ظاهری جمیع اعضای بدنی وباطنی حواس عشره مزبوره در كه جمیع اشیانی ادراك ایدندر پس وجود انسانی كتاب جهاندن بر مجموعه
قیلنمشدر كه جمله عالمده هر نه بولنمش ایسه بر آدمده هم بولنمشدر وبو صورت انسان بر كوچك عالمدر كه بیوك عالمده
بولنان افلاك وعناصرك امثالی آنده هم بولنمشدر نته كیم مرات ایله بیان اولنمشدر لكن بو كوچك عالم بیوك عالمك
صورتی عكسنجه بلنمشدر زیراكه عالم كبیرك قشر ظاهری محیط محدد بولنان فلك اطلسدر كه لسان اهل شرع ایله
عرش اعظمدر وآنك باطننده فلك بروجدر كه اول كرسیدن عبارتدر وآنك درونندن فلك زحلدر وآنك داخلنده فلك
مشتریدر وآنك ایچنده فلك مریخدر وآنك تحتنده فلك شمسدر وآنك زیرنده فلك زهره در وآنك آلتنده فلك عطارددر
وآنك ایچری فلك قمردر وآنك باطننده كره ناردر وآنك داخلنده كره هوادر وآنك دروننده كره مادر وآنك ایچنده
عالمك باطنی اولان كره خاكدر كه عالم كبیرك هیئت وشكلی بویله در اما عالم انسانك هیئت وشكلی آنك عكسیدر
زیراكه بونك قشر محیطی خاكدر كه بو جلد بدندر وآنك باطننده آب دركه دمدر وآنك داخلنده هوادر كه بخار جانیدر
وآنك دروننده ناردر كه بو ركده روح حیوانیدر وآنك ایچنده سموات سبعه دركه قلبك اطوار سبعه سیدر ودروننده
روح انسانیدر كه آنك ظاهری كرسی وباطنی عرش رحماندر زیراكه قلب اهل عرفان بیت حضرت یزداندر نته كیم

حق تعالی ما وسعنی ارضی ولا سمائی ووسعنی قلب عبد المؤمن التقی النقی الورع بیورمشدر بو روح انسان عالم
اكبر اولدیغی بیورمشدر پس بو حضرت انسان معناده عالم اكبردر اگرچه صورتده عالم اصغردر وروح ایله
بابای عالمدر اگرچه بدنله مولود آدمدر وحضور ایله جمله‌دن مقدمدر اگرچه ظهور ایله جمله‌دن مؤخردر مثلا
عالم كبیر اجزاسیله بر شجردر كه عالم انسان آنك وجوده كلمش ثمره‌در پس عالمك علت غائیه‌سی بو نوع بشردر نته كیم اصل
شجره نوات ثمره‌در كذلك اصل جهان بو روح انساندر ونته كیم نتیجه شجره ظاهر ثمره‌در كذلك نتیجه عالم بدن
آدمدر ونته كیم هر ثمره‌نك نواتنده كندی شجره‌سی اجمالا موجوددر كذلك بو روح انسانده جمیع كائنات اجمالا
اوزره موجود ومشهوددر ونته كیم وجود ثمره نهایت كمال اغصانده در كذلك وجود انسان نهایت امتزاج
اركانده در ونته كیم اجزای ثمره جمیع اجزای شجره‌دن عبور ایدوب رأسنده ظهور ایتمشدر كذلك اجزای وجود
انسان جمیع اجزای جهانك اعالیسندن مرور واسافلندن عبور ایدوب هر جزؤندن بر منفعت وبر مضرت وبر
خاصیت آلوب جمله‌نی جامع مظهر ایتمشدر وفیض الهی قبولنه مستعد اولوب بو مرتبه ایله مخلوقات سائره بیننده
تفرد قیلوب بو نیجه تكریم وتفضیل واحسن تقویم ایله بو رفعته یتمشدر بیت چار عنصردن مركب نفس ولحمدر
جهان نسن كرك آدم خیال ایله كر ای عالم خیال بیت ایكی كورمك شاشیلقدر غیری بیلمك عین جهل عالمی هم آدمی
بر كورر نفسین بیلن اهل شهود چونكه اصل ومبدأ جهان بو روح انسان بولنمشدر پس معاد ومرجع جهان اینه بو روحدن
قیلنمشدر زیراكه بو روح انسان فیض عشق الهی بلنمشدر حال بوكیم عشق الهی عقل كل وروح اضافیله وعقل
كل ایسه جمله اجزای جهانی محیط وواقفدر وهم آنده جمیع اموری مدبر ومكافیدر ایكی نفسی بویله مشاهده
ایدن عارف مولاسنی بیلمشدر وجهانك جانی اولوب حیات ابدی بولمشدر وعالم كبیری كوكلنده كوروب عالم اكبر اولمشدر نته كیم بر عارف
بالله بو معنایی ادا قیلمشدر نظم دواؤك فیك وما تشعر وداؤك منك وما تبصر وتزعم انك جرم صغیر وفیك انطوی العالم الاكبر

نوع سابع

انسانك باطن وظاهری جهانك باطن وظاهرینه مطابق اولدیغی حكمانه بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل
حكمت دیمشلردر كه انسانه ابتدا كندی نفسنی بیلمك لازمدر كه باطن وظاهری نه حقیقت وخلقتده نه خاصیتلی
ملا دردر تا كیم بو صنعتك صانعی بلوب آنك اسما وافعالی تجلی ونشئه‌لرن باطن وظاهر عالمده بوله ونفسندن
ربسنه كوكل بولندن رجوع ایله رواك اوله ولكاحقا بو اشیا ودقایق معنا عیان اوله وحضور انس ایله ابدا قاله
زیراكه انسان صورتده بر كوچك عالمدر كه آندن خارج بولنان بیوك عالمدر چونكه بیوك عالمده هر نه وار ایسه آنك
مثالی بو كوچك عالمده هم بولنمشدر پس نته كیم عالم كبیرك بحار اربعه‌سی بلنمشدر كذلك عالم انسانك دخی بحار اربعه‌سی
بولنوب آكا تطبیق اولنمشدر اما عالم كبیرك بحار اربعه‌سی كنج پنهان وجوهر اول وعالم ملكوت وعالم ملكدر واما
عالم انسانك بحار اربعه‌سی صلب پدرده منی ورحم مادرده نطفه وروح باطن وبدن ظاهردر چونكه حق تعالی حدیث
اولیه‌سیله كنت كنزا مخفیا فاحببت ان اعرف بیورمشدر اعنی كندی كنج نهانی یا خلقت عالم اولدیغی ظهور مشیت
بیل ولحب الهیه عالم كبیرك اولكی بحری اولمشدر واول دریا حركت قیلمشدر آنك فیضندن جوهر اول وجوده كلمشدر
واول عالم كبیرك ایكنجی بحری اولمشدر واول جوهرك باطنی وظاهری وار در كه باطننی افلاك وعناصرك حسی حاصل
اولمشدر واول عالم ملكوتدر كه عالم كبیرك اوچنجی بحری اولمشدر واول جوهرك ظاهرندن افلاك وعناصر اولان اجسام
بسیطه وجوده كلمشدر واول عالم ملكدر كه عالم كبیرك دردنجی بحری اولمشدر وآنك بحار اربعه‌سی بونكله نهایت بولمشدر
اما افلاك سبعه سیاره آبای علویه وعناصر وطبایع اربعه یه امهات سفلیه دیلمشدر وبو آبا وامهات ابدا حركت قیلمه ده در
وبونلردن موالید ثلثه وجوده كلمده در نته كیم حق تعالی ن والقلم وما یسطرون بیورمشدر اعنی نون حضرت
كنز مخفی وقلم جوهر اول وما یسطرون مفردات عالم ملك ومجردات عالم ملكوت اولدیغی بیورمشدر ومفردات
ایله مجردات آنا فانا كتابنده در واول كتابت بو اجسام مركبه وجوده كلمه ده در كه بونلر كلمات كتاب امثالی حكمتله نظام بولمشدر
وبو كلمات الهیه بی نهایه اولدیغی حق تعالی بر لطیفله بیورمشدر نته كیم قرآنده ما نفدت كلمات ربی بیورمشدر نظم
آیا نیجه بره ورایه بو چار عناصر كیم اكه نه اول اوله معلوم ونه آخر كاه ایلیه لر عالم تقرید ده سیران

بلغ

کاهی اوله لر عالم ترکیبه سائر • تفرید ده چار اوله و ناچار اوله دوری • ترکیبه کلنجه سه موالید اوله ظاهر •
بو جمله مظاهرده اوله معتبر انسان • انسانک اولجمله طفیلیسی مظاهر • اما عالم انسانک مایهٔ خلقتی صلب
پدرده اولان منی درکه • اول آنک اولکی مجری بولنمشدر • و آنک جوهر اولی رحم مادرده بولنان نطفه درکه • اول آنک
ایکنجی مجری بولنمشدر • و نطفه نک باطن و ظاهری واردرکه • عالم ملکوت و ملکه تطبیق اولنمشدر • اما باطن نطفه دن
جنینک حواس و قواسی حاصل اولمشدرکه • آنک اوچنجی مجری قلنمشدر • و اما ظاهرندن مولودک اجزا و اعضاسی وجوده
کلمشدرکه • آنک دوردنجی مجری اعتبار اولنمشدر • و عالم انسانک بو چهار ربعه سی بونکله نهایت بولمشدر • زیرا که منی صلب
پدرده پنهان ایکن • محض مخفی ایدی • آندن بو حرکتله ظهوره کلوب • رحم مادرده جوهر اول اولمشدرکه ظاهری و باطنی
جسم و جان مولود اولوب • عالم انسانی وجوده کلمشدر • و عالم کبیر بو عالم انسانه خادم و طفیل اولمشدر نظم

نه در حکایت لیلی که طولدی عرصهٔ خاک — نه ایدی حالت مجنون مست دامن چاک
شراب عشق ایدی نوش ایدن حسن لیلیدن — زهی شراب مصفا زهی پیاله پاک
جمال و عشقی خدادن بولور بو موجودات — الهی انت الهی و لا اله سواک
جهان مظاهر صنع صفات مولادر — بو سیره وقف ایدر جان عارف چالاک
ولیک مظهر انسان که خاص مظهر او در — قیاس اولنماز آکا غیر مظهرات حاشاک
فلک ملکده بو نوع انسان مثلی بر جوهر — هزار بار آره دم آنی بولمدم در تاک
کمال علت غائیه نوع انساندر — دلیلی حقی ایدرسن طلب و فی لولاک

نوع ثامن

عالم انسانک عالم آخرته وجود ایله مشابهت و مشاکلتی بیلدیرر • ای عزیز • معلوم اولسونکه اهل عرفان دیمشلردرکه رموز انبیانک بر مناسبتی یعنی عالم انسانک عالم بقایه بر مشابهتی بودرکه مبدأ دخول عالم بقا اولان موته مثال علم انسانده هضم اولی غذادر • و فنای بدن مثال هضم ثانیدر • و ایکنجی نشوءیه مثال هضم ثالثدرکه دم خالص وجود بولور • و حشر اجساده مثال هضم رابعدرکه منی حاصل اولور • و محشره مثال صلب پدردرکه منی آنده جمع اولور • و حساب و کتاب و میزانه مثال جوهر نطفه ده حاصل اولان تأثیرات اوضاع فلکیدر • و صراطه مثال طریق مثانهٔ پدردر • و جحیمه مثال درون بطندر • و کوثره مثال نطفهٔ مادردر • و جنته مثال رحمدرکه آنده انواع نعمت اولان حواس قوای جنین بولور • و لقای مولایه مثال آنده متولد اولمقدرکه حسن و جمال انسانی کوروب دیدار یاره حیران اولور • و بر نشأهٔ دخی هم بودرکه موته مثال نومدر • و سکراته مثال واهمه در • و برزخه مثال رؤیادر • و ملکوته مثال واقعه در • و لحده مثال درون سینه در • و منکر نکیره مثال تدبیر و اختیاردر • و ظلمت قبره مثال حقدن غفلتدر • و عذاب قبره مثال نفسی جهالتدر • و نور قبره مثال حضور دلدر • و نعمت قبره مثال معرفت نفسدر • و اسرافیله مثال عشق الهیدر • و صوره مثال خلق انساندر • و محشره مثال حس مشترکدر • و دفتر اعماله مثال قوت حافظه در • و میزانه مثال عقل نظریدر • و صراطه مثال قوت متفکره در • و جهنمه مثال سجین طبیعتدر • و زبانیه مثال اخلاق ذمیمه در • و عقارب الیمه مثال ترک و هوادر • و شغل ماسوادر • و اعتراض و شکوادر • زیرا که هر بیری بر الیم بر مولادر • و حوض کوثره مثال شراب محبتدر • و جنت اعلایه مثال قلب عارفدر • و حور و غلمانه مثال اخلاق حمیده در • و انهار اربعه یه مثال آب علم و شیر حلم و عسل رضا و خمر عشقدر • و نعیم خلده مثال کثرتده وحدت بولمقدرکه خلوت در انجمندر بیت نعیم خلد الست برکسی صایب • که دست ولب به نعیم جهان نیالاید • و لقای مولایه مثال فقر حقیقی یه بولوب فانی اولمقدر • و سدرة المنتهی یه مثال رأس و وجه انساندر • و شجرهٔ طوبایه مثال شعر رأس نسواندر • و طوبای زیبایه بر مثال ایکنجی اعضاء بدن موزوندر زیرا که یدین و رجلین و اصابعی اغصان طوبا کبی بر کونلدر • و لوح محفوظه مثال قوت حافظه در • و قلم اعلایه مثال قوت خیالدر • و کرسی وسیعه مثال جمیع دماغدر • و آنده اولان ویره و کوکده بولنان ملائکه یه مثال حواس و قوای بدندر • و عرش عظیمه مثال سر انسان کاملدر • و اول حضر و اصلدر بیت تخت دل معمور شد پاک از هوا • بر وی الرحمن علی العرش استوی • و حق تعالینک مثالی اولمازکه روح انسان مثالی اولمیه نتکیم قرآنده لیس کمثله شی بیورمشدر • ولله المثل الاعلی بیورمشدر •

بلغ

نظم
ای کوکل سنده در اولخانه قناعت سنده — سنده در عقل و ادب نطق بلاغت سنده
سنده در بخت علا نجم سعادت سنده — سنده در علم لدنی و مر بشارت سنده
سنده در کنج نهانی عین کرامت سنده — سنده در کان کهر ذات هدایت سنده
وار ایکن طالع اوزره بو نجه فراست سنده — سنده در نور خدا لطف و عنایت سنده
سنده در دولت و نعمتده و کر تجارت سنده — سنده در ضبط ایله ربط امر اطاعت سنده
سنده در کبر ایله بر جمله ولایت سنده — بو جهانی وار ایکن خوش بولکه نهایت سنده
سنده در دوزخ سوزان دخی جنت سنده — سنده در ایکی جهانی ملکی تمامت سنده
سدره و لوح و قلم عرش معلی سنسن

سنده در عشق ایله جان حسن و ملاحت سنده
سنده در سر بعد بار امانت سنده
سنده در خمر السکر و فراغت سنده
حاصلی سنده در اول غایت غایت سنده
سنده در خلق جهان جمله عمارت سنده
وار ایکن عشق ده دکل ایلم فراغت سنده
غافل اولمه کوز آچ عالم کبری سنسن

فصل ثانی

انسان کندی وجودندن خالقنک وجودینی • و کندی صفاتندن صانعنک صفاتنی • و کندی بدنی عالمنده بولنان تصرفلرندن رب العالمین حضرتلرینک بو عالمده اولان تصرفاتنی • و کندی نفسی تنزهندن حق تعالینک تنزیه ذاتنی فهم و ادراکده تمثیل و تشبیهاتنی • و انسان کاملک علامتنی التی نوع ایله بیان و عیان ایدر نوع اول انسان کندی وجودندن خالقنک وجودنی ادراکه طریقی بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل عرفان دیمشلردرکه انسان کندی وجودینه دقت نظر ایله خالقنک وجودینی بلوب عارف بالله اولور • زیرا که بر کسنه تفکر قیلسه که بو وجودندن خبر و اثر یوغ ایکن حالا کندی وجودینی کوروب بلسه • و کندی خلقتنه دقتله ناظر اولسه • اول تیقن ایدرکه بوندن مقدم ایکی قطره ماء منی ایکن نه لحمی وار ایدی • و نه شحمی نه عظمی وار ایدی • و نه عروقی نه مفاصلی وار ایدی • و نه جانی • نه عقلی وار ایدی • و نه ادراکی • تعجب صنع الهی بر لحظه ده نه عجایب ظاهر و غرایب باطن وجوده کلوب نیجه اعضا هنرمند و اخلاق دلپسند ایله مزین و بهرهمند اولمشدر • چونکه انسان بو مذکوراتی ادراک ایدر • محقق بلورکه بر خالقی واردرکه جمله ذرات جهانه متصرف • و جمله دن مؤثر و فاعلدر • و جمیع اشیانک ظاهر و باطننی بلمکده محیط و شاملدر • و هر جسمنک هر عضونده • و هر جزونده • و هر دمنده قدرتی • و حکمتی آثاری ساری و جاری و کاملدر • و انسان هر نه قدر کندی بدنی خلقتنک تکمیلنه • و اعضاسی منافعنک تفصیلنه دقتله نظر ایدرسه خالقنک معرفتی و صانعنه محبتی اول قدر زیاده بولور • و بلورکه وجود انسانده موجود و معهود و معدود اولان اعضا و حواس و قوتلر و علوم و فنون و صنعتلر بالجمله حضرت صانع حکیمک • و رؤف رحیمک بو نوع انسانه محض لطفندن و عنایتندن • و عموم رأفتندن • و کمال مرحمتندندر • نتکیم کلام قدیمنده ان الله بالناس لرؤف رحیم بیورمشدر • و حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم ان الله ارأف بعبده و اشفق علیه من الوالدة البرة بولدها الرضیع بیورروب حق تعالینک رب العالمین و ارحم الراحمین اولدیغن ظهور ایتدی • پس وجه معهود اوزره معرفت وجود معرفت وجود حق ودود حضرتلرینه مفتاح و مرآت اولمغله بالبداهه اللهم ارزقنا معرفة وجودنا من عین وجودک بشهود قربک یا ودود نظم

وجود جود الهی حیات بخش کریم — نفس عطیهٔ رحمت کلام فضل قدیم
بدن بنای خدا روح نفخهٔ تکریم — قوا ودیعهٔ قدرت حواس صنع حکیم
بو کارخانه ده بلسم نیم بنم نم وار

بو کارخانه ده بر بشقه کار و بارم یوق — نه وار سه جمله آنککدر بوراده وارم یوق
جهانه کلمکه کلمکده اختیارم یوق — بنم بنم دیه جک الده بر مدارم یوق
بو کارخانه ده بلسم نیم بنم نم وار

عدمدن ایتدی بنی قدرتی بر آورده — غدامی ایلدی آماده رحم مادرده
نوال ظاهر و باطنله ایتدی پرورده — بنمله چکدی ظهور جهانه پرده
بو کارخانه ده بلسم نیم بنم نم وار

نوع ثانی

صفات روح انسانك صفات حضرت رحمانه من وجه مشابهتنی و وحدت ذات پاکنی ادراکك طریقن بلدرر ای عزیز
معلوم اولسونکه اهل عرفان دیمشلردرکه اعضاء بدن انسان بجزای عالم اجسامه من وجه مشابه اولدیغی کبی صفات روح
انسان دخی صفات ثبوتیهٔ رحمانه و اسماء حسناسنه جزوی مشابه بولنمشدر نته کیم حضرت رب العالمین حی و علیم و سمیع و بصیر
و کلام و قدرت و ارادت و تصرف صفاتیله متصفدر لکن روح انسان صفاتنده محتاج آلات اعضادر و صفات
مولاسیه آلات اشیایه محتاج اولمقدن مبرادر و نته کیم حق تعالی رحمان و رحیمدرکه اسماء حسناسیله متصف
رشید و صبوردر کذلك روح انسان اسماء حسنا ایله متصف اوله بلور لکن آلات اعضایه محتاج اولور و نته کیم
مراد الله اولمدقجه فلکلر حرکت قیلماز و کواکب تأثیر ایدوب عناصر ممتزج اولماز و موالیده ترکیبه وجود بولماز و
بو نجه حکمتلر ظهوره کلمز کذلك روح انسانك مرادی اولمدقجه انسان سویلمز و قولاق دیکلمز و کوز نظر ایتمز و ال
طوتمز و ایاق کتمز و اعضا کمالنه یتمز پس روح انسانك بدننده متصرف اولمسی حق تعالینك عالمده متصرف اولمسی
مثالیدر و نته کیم بقای عالم حق تعالی ایله قائمدر کذلك بدن آدم روح ایله قائمدر و نته کیم اجزاء عالم نظر ایله
افلاك و عناصر و موالیدك اشکال و احوال و افعالنه کثرتی نهایه کورینور حال بوکیم وحدانیت ذات پاکی اعتبار
ایله بر حکیمك تحت قدرت و حکم تصرفنده مظاهر افعال و صفات و اسمادر کذلك اجزاء جسم نظر اولنسه عظام
و اعصاب و عروق و آنلرك اشکال و احوال و افعالنده وافر کثرت کورینور حال بوکیم جملهسی بر روح پاکك تحت حکمنده
اعضا و حواس و قوادر پس بو صورتده معنی هویدادر اکر هدایت حق ایرشوب بو معنایه واقف اولورسن
کثرت صفات ایچنده وحدت ذاتی بولورسن و حضرت ابراهیم علیه السلام کبی ملکوت سموات و ارضی دل دیدهٔ بصیرتله
کورورسن زیراکه معرفت نفس و معرفت رب انجق عالم دلده حاصلدر و معرفت نفس ایرلك معرفت حقه واصلدر نته کیم
من عرف نفسه فقد عرف ربه رمزی بو معنایه شاملدر زیراکه روح انسان بر مرآت جلادرکه آنکله کوکل محل تجلادر اکرسن کدورت
بدندن کچوب صفای قلبی بولورسن نور عشق ایله طولوب عالم وحدته کلورسن و آشنای حق اولوب آنکله قالورسن

نظم
وحدت عشق طلب قیل ما و منیت فراد
بحر عشق ایچره قوارو لجه یکرنك لیك
ظرف ناخوشدن اولور تلخ آب شیرین رواد
قنده دنور دائما آنکورو نار دکثرتی
اولمق استرسن کوکلده سرور و کونده نور
آشنای عشق اولورسن دونسه هر سندن
عشق ایله فانی اولورسن عارف آکاه سن
یار غارنه سنده درهر نه دیلرسن سنسن اول
سن سکا کل سن سنی بل کیمسن ای حق سن

بر عدد رکیم مراتبدن اولورده صد هزار
بولدی بو تلذذ ظرو فندن بو کثرت اعتبار
کر خوش اولمقلق مراد اول آشنای جویبار
عصر اولنسه جمله بر در شیره انکور ناد
جسم خاکی قوی همان قیل عشق پاکی اختیار
نقد آلورسن هر مرادن سنده قالماز انتظار
فارغ و آزاد اولورسن قالماز اصلا اعتذار
آج الك طوت دامنك قیل کندیکی بوس کنار
صاقمه جسمك کیم کوکلده غار یار و یار غار

نوع ثالث

انسان کندی بدنی مملکتنده بولنان تصرفاتندن حق تعالینك ملك عالمده اولان تصرفاتنی ادراك ایتمك طریقن بلدرر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل عرفان دیمشلردرکه حق تعالینك ملك عالمده اولان سلطنت و حکومتنی و جمیع اشیایه
بولنان تأثیراتنی و ذرات عالمی تربیه ایله تصرفاتنی انسان کندی بدننده اولان سلطنت و حکم و تصرف و حرکات و افعالی
قیاسیله بلمك ممکندر کم حق تعالینك امرینه ذرات جهانك جملهسی امتثال ایدرلر زیراکه روحك بدنده نه کیفیتله متصرف
اولدیغن بلمیجکه کندنه در خدای عالمك جمیع جهانده نه کیفیتله متصرف اولدیغن ادراك ایتمك نیجه ممکن اولور
اعرف نفسك یا انسان تعرفنی بیوردیغی بو مضمون ایچوندر مثلا سن بر کاغد اوزرینه بسم الله یازمق مراد ایلدیککه ابتدا
روحك قلبکه آنی یازمغه میل و ارادتی حاصل اولور بعده روح حیوانی واسطه سیله اول میل و ارادت دماغه واصل اولوب
آنده بولنان قوت حافظهده صورت بسمله ظاهر اولور بعده بر عصب ابیض ایله اول صورت حافظهدن رؤس اصابعه
نازل اولور بعده اصابع ارادت قلب ایله و اعانت حواس ایله و واسطهٔ قلم و حبر ایله کاغد اوزرنده بسمله یازارکذلك

حق تعالینك ارادة

حق تعالینك ارادهٔ علیهسی بر نسنهنك ظهورینه تعلق ایلسه ابتدا اول ارادتك اثری عرشده حاصل اولور بعده عقل اول
واسطهسیله اول ارادت کرسیه واصل اولوب آنده اولان لوح محفوظده ظاهر اولور بعده عقل عاشر اولان روح القدس
آنی افلاکدن عناصره انزال ایلر بعده حرکت افلاك و شعاع کواکب واسطهسیله امهات طبایع اولان حرارت و رطوبت و برودت
و یبوستدن اول مراد اولنان نسنه وجوده کلورکه موالید ثلاثهدندر یا کائنات جودندندر و یا آنلره طاری اولان اشکال
و افعال و احوال متوالیهدندر و نته کیم کاغد محل کتابت اولوب اشکال حروفی حفظ ایتمشیدی کذلك امهات طبایع فاعلهنك اشکال غیبیهٔ الهیه
ظهورینك اشکالی حفظ ایدر اولمشدر و حق تعالی ابداع عرشه منسوب اولان معانیی طریق مذکور ایله عالم سفلیه انزال
ایدوب انواع ترکیب ایله اجسام ایلدیککه کائنات جو ایله موالید ثلاثه بو نیجه اشکالله صورت پذیر اولمشدر پس مثلا مرتبهده
روح انسانك مرادی دلیجه سنك کوکلده حصولی حق تعالینك ارادهٔ علیهسی اثرینك عرشده ظهوری مقامندهدر و بدن انسانده
روح حیوانی جهانده عقل اول مثابهسندهدر و قوت حافظه لوح محفوظك برینهدر و عصب ابیض عقل عاشر حکمندهدر
و اصابع ید عناصر سفلیهد شکلندهدر و حواس و قوا افلاك و نجوم امثالیدر و آلات کتابت امهات طبایع اشباهیدر
و خطوط مکتوبه کائنات جو و موالید ثلاثه نظائریدرکه بو مثالده بسم الله درج اولنمشدر چونکه انسانك قلبی جمیع بدننده
متصرف اولوب اعضاسی بالجمله قلبنه مغلوب و مطیع اولمشدر انکچون عوام انسانی کندی قلبنده ساکن بلمشدر
کذلك عرش عظیم ارادت ملك قدیم ایله جمله عالمده متصرف اولوب جمیع اجزاء عالم عرش اعظمه مغلوب و مطیع
اولدیغندن نیجه لر مالك الملکی حاشا عرشده ساکن اولمق زعمنه ذاهب اولمشلردر پس ان الله خلق آدم علی صورته لیعرفه
رمزی بوندن مفهوم اولور زیراکه سلطانینه سلطان بلور و قدر سلطانی غیر سلطانه بلور اکر حق تعالی سنی بو بدن
مملکتنده پادشاه ایتمسه ایدی و امور سلطنتی سکا تفویض ایتمسه ایدی و سکا نمونهٔ عالم اولمق ایچون بو نسخهیی
بخش ایتمسه ایدی سن اول سلطان جهانی نیجه عارف اوله بلوردك پس اول خیر لایزاله یوز بیك حمد و ثنا اولسون
و اول کریم بی زواله یوز بیك شکر و سپاس اولسونکه بو بدنی مملکتی سکا مسخر ایدوب سنی کندی عالمکده سلطان
ایتمشدر و قلبکی عرش و دماغکی کرسی و خزانهٔ حافظهکی لوح محفوظ ایلمشدر و جمیع اعصاب و عروق و معدن حواسی
و قوا بولنان دماغکی افلاك و نجوم ایلمشدر و اعضا و جوارحکی عناصر و کیفیات ایدوب جملهسنی سکا مطیع و منقاد ایلمشدر
و جمیع مخلوقاتدن سنی احسن و اکمل و اکرم و افضل ایدوب جمله کائنات اوزرینه غالب و عالی ایلمشدر و مسجود ملائکه
و مخدوم فلك ایدوب انجق کندویه ساجد و عابد ایلمشدر و سکا بو تقریب ایله کندی معرفتنی آسان ایدوب انس محبتی
انعام و احسان ایلمشدر پس همان سن کندی قلبکده و مملکتکده غفلت ایتمیهسن تا کیم کندی خالقکدن و صانعکدن و
ربکدن غافل اولوب ایراقده قالمیهسن اکر بو شهوده واصل اولورسن جمیع اشیایی کوچك و فائق کوروب جمله امورکی
بری برینه مناسب و موافق و لایق بولورسن و آنلره معارضهدن بعید اولوب نعیم تسلیم و رضاده مقیم و سعید
اولورسن زیراکه جمیع موجودات اول صانع حکیمك ایجاد و صنعیدر و نقش بدیع قدرتیدر پس بو نقوش جهاندن بد
سویلیوب تعییب ایدنکسه نقاشنی بکنمیوب غیبتنی ایتمش اولور و آنك عقل قاصری هر نسنهده بر نفع ظاهری
و هر شرده بر خیر حاضری و هر ابتلاده نیجه حکمت قادری ادراك ایتمدیکی ایچون و جرأت ایدوب نیجه ایجوب کندو دیدکی
اعتراض آتشنه آتمش اولور بو قضیه هر نسنهنك مناسب برینده وضع اولنوب هر ایشی موافق و صاحبنه لایق بولنمشدر
زیراکه هر ظلمده بر عدل و هر شرده بر خیر بلنمشدر نته کیم الخیر فیما وقع و لیس فی الامکان ابدع مما کان دیلمشدر
و خیرده ما من شر جزوی الا و یتضمن خیراً کلیاً کلمشدر و قرآنده ان الله بالناس لرؤف رحیم بیورمشدر بیت
هر چه هست آنچنان می باید آن چیزکه آن چنان نمی باید نیست بیت هر آنشی حقدن بلور خلقی اونوتمش حق شناس
اولکوره کیم خیره شر و عدله ظلم اولمش لباس نظم حقی حقدن غافل اوله حاضر اول هر ایشنده حکمتنه ناظر
اول جزوی شر ضمننده خیر کلی بول پس قضاسینه رضاده ماهر اول

نوع رابع

انسان کندی نفسنی تنزیهندن حق تعالی تنزیهنك ادراکی طریقن بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل
عرفان دیمشلردرکه انسان کندی نفسنك تنزیهی مثالیله حق تعالینك تنزیهن ادراك ایتمك ممکندر نته کیم روح انسان

کوکلری یورکر و یورکلری جمیع اعضایه متصرفدر حال بوکیم اوبر امر ربانیدرکم آنک حقیقتی خیال و وهمه کلمکدن منزهدر
و مقدارکندن مقدسدر و قبول قسمتدن مبرادر و اشکال و الواندن معرادر حق تعالی هم خاطره کلمکدن و اوهامدن منزهدر
و خیاله اولان اشکالدن مقدسدر و زماندن و مکاندن مبرادر لکن تصرفاتی زماندن عاری و تجلیاتی مکاندن خالی دکلدر
و نته کیم وجود انسانده بولنان وداد و محبت و راحت و محنت و طعم و لذت و غم و سرور و ذوق و حضور و صفا و کدر
و سمع و بصر و شم و صدا و سائر حواس و قوالری صفات روحدر وجودی مفرزدر لکن حقیقت و کیفیتلری مشهود دکل حق
تعالینک دخی جمیع صفات و اسما و افعالی عالمده ظهور ایدوب جمیع اشیا مظاهر افعال و صفات و اسما اولمشدر لکن کیفیت
افعال و ماهیت صفات و حقیقت اسمای خدا متصور و مفهوم بشر دکلدر و نته کیم ادراک بصر سماع صدادن حظ بولماز و
ادراک شم و ذوق اطعمه دن لذت آلماز کذلک حواس ظاهره نک مدرکات عقلیه دن نصیبلری اولماز و عقل دخی کوکل احوالنی
بلمز زیرا کم امر الهی اولان روح انسانک تنزلی کوکلده در کم آنک حقیقتی بلنمکدن بریدر و وصف کلمز پس نته کیم روح انسانی
جمله بدنده متصرفدر و کیفیتی مفهوم بشر دکلدر حضرت رب العالمین دخی جمله عالمده جمیع اشیایه متصرفدر و جهات
و ماهیتی متصور دکلدر و نته کیم روحک توجه و تعلقی جمیع اعضایه ساریدر و حکمی جمله بدنده جاریدر و بدن کلیتیله آنک
حکم ناکاریدر لکن بدن قابل قسمتدر و روح ایسه قسمتدن بری و عاریدر و حق تعالینک نوری دخی جمیع اشیایه
ملازمدر و جمله ذرات جهان آنک قدرتیله قایمدر و هر نسنه آنک ذکر و تسبیحیله قائمدر و هر مخلوقاتی الکا غا
و حاضردر و بالجمله هر آنده آنکا یکسان متماثل و عارفدر و آنک لطف و کرمی جمله یره دائمدر لکن یینه بر مکانه مضاف اولور
نسنه یه قیاس و بر جهته نسبت اولنماز تنزیهی لازمدر و باب تنزیه موطی فتح اولنماز تا سر نفس انسانیت کشف اولمدقچه
حال بوکیم اول سرک کشفنه اذن شرعی یوقدر آنکچون روح انسانک بدندن تجرید و تنزیه ایدندن درون بدنده بدندن
عدایی جیرقدر لکن حکمای موحدین ادله عقلیه ایله روح انسانی غیری بدن بولوب تنزیهنه ذاهب اولمشلردر

یا من نصب رایات آیات قدرته علی کواهل هیاکل الممکنات و اودع اسرار آثار حکمته فی قوابل شواکل الکائنات
یا نور النور و یا خفیا من فرط الظهور دات نور کل شیء و بدا ظهور کل فیء افض علینا انوار معرفتک و خلصنا عن ظلمات
الهوی بشروق سناء محبتک و نجنا عن الانهماک فی مهاوی عالم الزور و ارفعنا بحبل شعاع القدس الی معارج النور

نظم

حق دیدی نور سموات و زمین	ذاتنی وصف ایلدی رب العالمین	اهل حق جاننده بولمشدر عیان
نور حقی عالمه بیچون قرین	حقنی بسمع و بی بصر دیدک	بولدی نیچون نوری بوماء و طین
اهل حال ایتمز ایدی وجدندن سماع	اولمسه راز معیت مستبین	نور پاکی بولمسیدک آب و خاک
اولماز ایدی صورت و معنی مبین	نور لا شرقی و لا غربی بولدک	اهل دل مشکات نور اولمش یقین
وارلغک محو ایلیوب بولسک فنا	ظاهر اولور سر خیر الوارثین	وحدتی کثرتده بولمش اهل حق
آمنین و سالمین و غانمین	حقه توفیق ایله حقی سن سن	فاعل مختاری بول نعم المعین

نوع خامس

تنزیه روح انسانی و فنای جسم و بقای جانی و آکا متعلق اولان حکمتی بلدررر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت
دیمشلردرکه نفس انسانیه بدندن مجرددر زیرا کم سن کندی ذاتکدن ابدا غافل اولمزسن نوم و اغما حالاتنده بیله
ذهول ایتمزسن و اجزای بدنکدن بر جزؤ یوقدر الاکم انی سن بعض وقتده اونودورسن حال بوکیم کل ادراک اولنماز الا جمیع
اجزاسیله ادراک اولنور پس اکر سن بو بدن و یا اجزاسندن بر جزؤ اولسه ایدک کندی ذاتکی نسیان ایله شعورک مستمر اولماز
پس معلوم اولدیکه سن بو بدن و اجزاسندن مجرد سین حال بوکیم حرارت غریزیه نک رطوبت بدنیه ده تصرفی سببیله بدنک ابدا تحلل
و سیلانی ایتمکده در و وقتاکم قوت غاذیه غذای مستحیلی اعضایه کتورر اکر غذادن حاصل اولان اجزاء جدیده اولمسه بدنک
اجزاء عتیقه تحلل ایتمش اولسه ایدی بدنک بونک چوق عظیم اولوردی چونکه اجزاء غذا بدل ما یتحلل اولمشدر آنکچون بدن
حدندن زیاده عظیم اولیوب بو شکل و وزنده قالمشدر و اکر سن بو بدن و یا اجزاسندن بر جزؤ اولسه ایدک هر حینده انانیتک متبدل
اولوب سنده مدرک اولان جوهر بویلده کم قالمازدی پس سن بدن سن و اجزاسن سن سن و سن نیچه عین بدن و عدا اولورسن
آنک تحللندن خبردار اولماز حال بوکیم سن کندی ذاتکدن هر کز غافل دکلسن پس سن بو اشیانک ماوراسن نته کیم حضرت

واجب الوجود ابدا

واجب الوجود ابدا ممکناتک جمله سندن مجرد و منزهدر کذلک عقول عشره و نفوس تسعه فلکیه نه جسمدر و نه جسمانیدر
و آنلر بو عالمه نه داخلدر و نه خارجدر و نه متصلدر و نه منفصلدر زیرا کم دخول و خروج و اتصال و انفصال عوارض
اجسامدندر که جسم اولمیان آنلردن مجرددر پس نفس ناطقه بر جوهردرکم اکا اشارت حسیه واقع اولمق متصور دکلدر
زیرا کم بو نفس ناطقه اول نفس کلدندرکم عقل کلدن ظاهر اولندن حاصلدر و آنک تکثری نوریدر کم نفس کل مثال فرع و ظلدر و
فیض واجب الوجود آنلرک بوکا واصلدر و بونک شانندندر کم کندی ذاتنی ادراک و اشیای کلی و تقدیر ایدر و جسمی حفظ ایدوب
امورینی تدبیر ایدر پس بو ماهیت قدسیه نک جسم اولمسی نیچه توهم اولنور کم وارداتی اسناسنده طرباتی قریب اولور کم جسمی
ترک ایدوب کندی عالمنه توجه ایده حتی دیمشلردرکه النفس الناطقة قائمة لا تدرین هی نور من انوار الله من اهل شرفها و لکن
الله مغنیها و مع هذا ما دام که نفس انسانی بو جسده مستور و مؤلفدر اول بو شرع شریف ایله مأمور و مکلفدر و احکام جسمانیه یه
مجبور و ملحقدر پس آلات بدنیه دن طاهر و انانیه دنیه دن طاهر اولان نفوس زکیه اسرار الهیه اولدیغندن آکاه اولوب
عارف بالله اولور و معتقد صدقی بولوب واصل درکاه اولور اما بو صورت نوعیه مزی تربیه ایدوب انوار حسن و آن ایله جمیل ایدن
و نفوسمزی ابدانمزه افاضه ایدوب کمالات علمیه و عملیه ایله تکمیل ایدن عقل کلدرکم مبدأ و معادمز و واجب الوجوده واسطه مزدر
اودر و لسان شرع ایله آنک اسمی روح محمدیدر و اول بابای عالمک بزی تربیه و تکمیلی واسطه عقل فعالدرکم اوعقل
عاشردر و اهل شرع آکا روح القدس ایله نام و نشان ظاهر در و بدنک بطلانیله نفس انسانی باطل اولماز زیرا کم اول ذات
محل دکلدرکم آنده ضدی یا مزاحمی اوله و مبدأ اولی عقل کل اولدیغندن اول دخی دائمدرکم هر کز فنا بولماز حتی وجدانی
اولانکه بو بنی کندینه ادراک ایدرکه اعضای بدنی بر بر بوره نجه اولورق جمیع اجزاسی منعدم اولسه کندی نفسی قطعا
اولماز و قوای بدنیه سی منحط و منتهی اولدیغندن نفس ناطقه نک قوت نظریه سی اشراقی کماله ایروب زوال بولماز زیرا کم نور
مجرددر حقیقتنه عدم کلمز پس نفس انسانی اصلا عدمی قبول ایتمز انجق نقصان اوزره بولنان مراتب مختلفه سی ابداننه عدم کلوب
بر حالده قالماز و وقتاکم بر بدن خاص حادث اولوب مزاج خاصیله نفس کلک مراتب تنزلاتندن بر مرتبه سیله منور اولمغه
مستعد و لایق اولور اول دمده نفس کلک اول مراتبندن بر مرتبه سی طریق استقلال ایله اول بدنه تعلق ایدر و بو نفس کل اولاله
نوره بو مراتب تنزلاتی بولنان خصوصیاتی کندو یه نسبتله جسم بسیط عارض اولان اشکال مختلفه نک واسطه سیله اول جسم بسیط
فرض اولنان حصه لر منزله سنده در پس اول بدن مخصوص فاسد اولدقده نفس کلک اول خصوصیتی نقصانیتی سی منعدم اولماز و اکر
اول هیئتلر باقی اولمسه ایدی نفس کلک بو انانیتلری کولککه ضیاء شمس مثلی صرف اصلیه سنه عودت ایدوب انفس اولمازدی چونکه
نفس ایله بدن بیننده بدنی علاقه انجق علاقه عرضیه شوقیه در پس اول علاقه نک بطلانیله بو جوهر مجردک بطلانی لازم کلمز
و اما حواس و قوالک هر برینک لذتی انجق کندی کمالی حسبیله و اول کمالی ادراکی قدر اولور و هر برینک المی دخی اول کمالک انتفاسی
حسبیله و اول انتفانک ادراکی قدر بولوب متألم اولور چونکه هر قوتک کمالی کندیسنه لایق بولمقدر و نقصانی لایقنی بولمایوب محروم اولمقدر
پس نفس ناطقه نک کمالی قوای بدنیه دن تبری ایتمکدر و مبدا و معادکه معرفته منتقش اولمقدر و کنه حقیقتنی بلوب حق تعالییه
بولمقدر و نقصانی بو معارفدن خالی قالمقدر و ذوق و لذتی نور معرفته طولمقدر و حزن و المی ظلمت جهل و غفلته طالمقدر لکن مادامکه
نفس انسانیه بو امور جسمانیه ایله مشتغلدر اول بو رذائل نفسانیه ایله متألم اولیوب فضائل روحانیه ایله متلذذ دکلدر زیرا کم
اول طبیعت بدنیه سکران و کندو کندندن ذاهلدر پس وقتاکم نفس ناطقه بدندن مفارقت ایله سکر بدندن افاقت بولور اکر نفوس زکیه دن ایسه
کمال علمیه و جمال خلقیه سی حسبنجه انوار واجب الوجودی مشاهده ایدوب کوزلر کورمدیکی و قولاق ایشتمدیکی و قلبه خطور ایتمدیکی
نعمتلری و لذتلری بولور و انوار مجرده ایله الفت قلوب مبدأیه واصل اولوب هر بری حاصل اولور و اول دولت ابدیه ایله بهجت
حشر اولوب اول سعادت سرمدیه ده قالور و هم ایله قابلیت اخیار ناسه نوعا تعلق ایدوب آنلره خیر و سداد اوزرینه معاونت
ایدرسه برزدن بدن اولان جن زمره سندن اولور و اکر نفوس خبیثه دن ایسه بدندن حین مفارقتده ظلمت جهلیه سی و خلق بهیمیه
حسبنجه هیئت ردیئه ایله عذاب الیمی بولور بو عالم حسدن منقطع اولدقده عالم قدسه واصل اولمیوب ظلمت برزخده قالوب
و آنده خوف و ندم و یأس و غم الی یوم القیمه متألم اولور و اشرار ناسه نوعا تعلق ایدوب آنلره شر و فساد اوزرینه معاونت
ایدرسه جمله دن شرلی اولان شیاطین زمره سندن اولور و جمله نفوس ناطقه جواهر ملکوتیه ایکن بو قوای بدنیه و مشاغل دنیه
آنلری کندی عالملرندن الکندی و بو عالم سفلیه جذب ایدوب بو ظلمتلرده صالمشدر اکر نفس ناطقه اخلاق فاضله روحانیه ایله

متصف اولوب معارف مختصه حقانيه ايله قوت بولورسه و تدريج ايله تقليل طعام و تقليل منام ايدوب تسلط
قواى بدنيه‌دن خلاص بولوب غضب و شهوته غالب اولورسه اول زمانده كه عالم آرزو قيود مبدأ و معاده مقابل اولور و نوم
و غفله حالنده آكا متوجه اولوب آنده معارف و خفيه الوب امور ماضيه و آتيه اولان معنيا كوينه بى بيلور زيرا كه بو
نفس اول عقلك آيينه‌سى اولوب نقوش معارفى الوب اهل كشف اولور و اويله اولور كه نفس ناطقه مبدأ ايله برابر اولوب قوت
متخيله آنى كندويه مناسب صورتده مشاهد قيلوب اول صورت بعينه آنده حس مشتركه كلوب آنده معانى متخيله صور مختلف كى
اولور بس نفس ناطقه انده حس و لطف و عظمده صور عجيبه و اشكال غريبه مشاهده ايدوب انلرله تكلم ايدر يا خود كسرتى
كورميوب آنجق كلمات منظومه و اصوات حسنه ايله نغمات موزونه استماع ايدر اكر امور مذكوره نوم اثناسنده ظهور ايدرسه
رؤياى صادقه در واكر بين النوم واليقظه واقع اولورسه واقعه در واكر نفس اثناى يومده مبدأينه مقابل اولميوب بو حالاتى
و سايطله كورورسه اضغاث و احلامدر كه تخيلات اوهامدر و اشتباه انوار ملكوت اعانه ما لهو فيه ايجون ما انفسن
نار الله و شعاع عقدن نفس مستعده و متجرده اوزرينه منبسط و واصلدر و فتح باب الله اسميله قرع باب ايدنلره حاصلدر
بس بو لذت روحانيه‌يى انكار ايدوب خيالات فاسده ظن ايدن بصيرتى لذت جماعى انكار ايدن عنينه مشابه اولمش اولور
ملائكه اوزرينه ترجيح ايدوب ايلرى بولمش اولور ربنا اشتابك و بصفات كمالك على ما يليق بعظمة ذاتك و اقربنا
برسالاتك و علمنا ان ملكوتك مراتب متفاوتة فى شهود انوارك لمعاد النفوس بعد تجردها عن الابدان وان للنفوس
عبادا منا يحيون يمسكون بالكمالات العلمية والخلقية الى مشاهدات الانوار مع انهم فيهجرون النور ظلمات البدنية واللذات الطبيعية
المعدلة الشرعية ليسلوا سبل الظلمات الى النور فيحصلون بحركات الجانبين قرة اعين العقلاء الكاملين يا قوى ابد بانا بالنور ونتثبتنا على النور واحشرنا الى النور

رباعى آنهاكه بر آسمان صحبت ماهند
كراه خلايقده وجود براهند
سرچشمه وجود اولدقلرى بيلن
انسان حقيقى آكا ايدر خونلر نتاب
بو جسم و جان عقل و دل و حس فتور ديد
بو قصه مثال ديويا قادحسى هر شهاب

بو نخته سطرنج ملامت شاهند — وانا اكر نفس اين سخن آكا هند
نظم قلبكده نفس ناطقه يى بيلن لباب — ويرانه ايجره كنج مثال ايتمش احتجاب
زيرا بو بنالك آنده اولور لمعه سرابى — بحر حيات جمله در اول نفس ناطقه
فعلى كمال حكمت و قولى صواب صرف — حتى و فاو دائم و حسنى حيات ناب
سن بم و اد ميانده قصور اولمسون حجاب — معراج وصل ناطقه يى ده قيل طلب
اى حقى حقى بيلدى او كيم بيلدى نفسنى — فالمان اوجان رحمت تقليد شيخ و شاب

نوع سادس

عالمك لب لبابى انسان كامل اولديغى و كمال عبوديتله متصف اولوب مقام رضايى بولديغى و فخر ادا اولمغله
مراد اولديغى بيلدر اى عزيز معلوم اولسون كه اهل عرفان ديمشلردر كه كرات افلاك تسعه و عناصر ثلثه طبقات
قشور و ظروف امثالى بو نقطه خاكى نوات ثمره كبى هر جهتدن محيط و مشتمل و بو اون ايكى ذاتك عالم اولانى تراب اون
ايكى فلك باسيدر و تراب ايسه قدر و قيمتده آنلرك اعلاسى و اولاسيدر و تراب معدنك و نباتاتك باسيدر و نبات حيوانك
لباسيدر و حيوان بدن انسانك لباسيدر و بدن انسان قلبنك لباسيدر و قلب انسان معرفت مولانك محلى و محبتنك لباسيدر
بس لب لباب جهان عارف بالله اولان انسان كاملدر و بو كاملك عظمت شانى بر كرتده تفكر ايله كه اون بش قات خلعت كيوب
تخت معرفت و لواء شريعت و تاج محبتله سلطان اعظم اولمشدر زيرا كه جميع كائنات كندويه خدم و حشم بولمشدر و كندوسنده
شريعت و طريقت و حقيقت كمال بولمشدر يعنى آنك اقوالى كوزل و افعالى كوزل و اخلاقى كوزل اولمشدر زيرا كه اول كامل
الشريعة اقوالى والطريقة افعالى والحقيقة احوالى حديث شريفنه تبعيت قلمشدر بس هر كيمده كه بو اوج علامت حاصلدر
اول مؤمن و عارف و كاملدر و اكر ايكيسى بولنورسه اول مؤمن و عارفدر و اكر برى بولنورسه مؤمن و غافلدر و اكر جميع
برى بولنمازسه جاهل و كافردر و جمله عالم شخص واحد فرض اولنمشدر و بو انسان كامل آنك قلب منورى بولنمشدر
بيت نه فكر است ميتسر نه ملك را حاصل آنچه در سر سويداى بنى آدم هست و بو انسان كامل بو علو قدر و عظمت شان ايله
و بونجه حسن اخلاق و علم و عرفان ايله تحصيل مرام ايتمكه قادر اولمامز و كندى مرادى اوزره بر كار ايتمكه قادر دكلدر آنجق كندى
مرادن بالجمله ترك ايتمشدر و عالمده نامراد اولوب مراد حق ايله كيتمشدر اكرچه بو كامل خلق و عرفان جهتدن كامل و ماهردر
لكن تحصيل مرامده عاجز و قاصردر زيرا كه انبيا و اوليا و ملوك و اغنيا نيجه بيك اشيا مراد ايتمشلردر وجوده كلممشلردر

ونيجه بيله امورى

ونيجه بيله امورى كه مراد ايتممشلر ايكن وجود بولوب امورلرى حاصل اولمشدر بس بو بيانده عيان اولدى بو دكه جميع انسان
اكر دانا و اكر نادان و اكر رعيت و اكر سلطان اولسون جمله‌سى تحصيل مرادنده عاجز و تدبير امورنده حيراندر و كم مرادى اوزره
راحت و شادان و مرادينه سركردان اولمشدر چونكه بو كامل بو سره واقف و بو حقيقتى عارفدر كه هيچ بر كيمسه كندى مرادنى تحصيله
قادر اولمامز و سعى و مشقتله اولمز قدر اكبر بس ترك مراد و تدبير ايدوب راه توكل و تفويضه كيتمشدر و تسليم و رضا ايله معتاد
اولوب هر خوف و حزندن فارغ و آزاد اولوب سعادت دارينه ايرشمشدر زيرا كه حق تعالى و عسى ان تكرهوا شيئا وهو خير لكم وعسى
ان تحبوا شيئا وهو شر لكم والله يعلم وانتم لا تعلمون بيورمشدر بو عواقب امورده خير يا شر اولديغى معلوم بشر اولديغن
طويمشدر چونكه بو كامل بو سرى صحيح بلمشدر و جميع امورنى مراد مولايه موافق و حكم حكمتنه مطابق بولمشدر بس تقدير عزيز
حكيم ايله دلشاد اولوب احكامنه تسليم و راضى و افعالنه مطيع و منقاد اولمشدر و جمعيت خاطر بولوب حاضر حق اولوب حضوره
كلمشدر و اصلا بر تدبير و ترجيح و اراده و اختيارى قالميوب بالجمله كيتمشدر و جميع طلب و رجا و دعا و استدعا ميانندن رفع ايتمشدر و ترك
مرادات ايله هر مراده ايرشمشدر و نفسندن ميت اولوب حيات عشق بولوب قبل ان تموتوا سرينه كيتمشدر زيرا كه موتوا قبل ان تموتوا امرنجه اول حيات ايله طوتمشدر

بيت كاملى رنده صاحب نامه اولمشدر
حقيقت سرنى بير مغانده كاشف و دانا
سوزى رمز و اشاراتدر رضا بورسن استشارتده
حديثى محض حكمتدر خوى ايثار و شفقتدر
او كيم عشق اهلى اولمشدر كوكلده دوستى بولمشدر
چو بولمش وجد و خوش حالى او نوتمش قيل و بو قالى
ايرشمش جذب ربانى قلوب معراج روحانى
طرقسدا ولمش اى حقى همان كنديكده بول عشقى

نظم روحنده جسمى مرقد اولمشدر
له فضل على اهل النها علما و عرفانا
كه اكر سن بشارتدر كه كل تدريس مولانا
ايشيتچون خلعه خدمتدر فصار الكل اخوانا
دم عشق ايله طولمشدر مسيح زنده احيانا
مقدم بحث اوردناى لقد كان الذى كانا
بس آكاه عين عشق آكى براه الناس انسانا
فكنا منه اعيانا وفينا صار اكوانا

فصل ثالث

لازم المحافظه بولنان اعضاى مركبه جانك ماهيات و مواضع و منافعى و صحت بدن انسانك حفظ و حراسته ايكاندر
و بعض ادويه و اغذيه مفرده نك طبايع و احكامى و بعض اطعمه و فواكهك فوائد و فضائلى و وجود انسانك تحصين و تحريز
ايدن بعض البسه نك اشكال و الوانى اون بر نوع ايله بيان و عيان ايدر نوع اول محافظه سى لازم اولان اعضاى مركبه روحك
ماهيات و مواضع و منافعى بيلدر اى عزيز معلوم اولسونكه اهل طب ديمشلردر كه بدن انسانده بولنان اعضاى مركبه
جانى بو ذكر اولنانلردركه دماغ و عينان و اذنان و لساندر و ريه و قلب و حجاب صدر و معده و امعاى نهانده و كبد و مراره و طحال
و كليتاندر و مثانه و انثيان و قضيب و مثانه رحم و ثدياندر و بونلرك جمله‌سى واجب المحافظه اولانلردر اما دماغ بر جوهر
رخو متخلخلدركه لونى ابيض بولنمشدر و اوائل شريانات و اوردهدن و اواخر الدماغ اولان غشادن و درون تحفه ملاقى
بولنان غشادن تركيب اولنمشدر و دماغك هيئتى بر مثلثه مشابهدر كه انك قاعده سى مقدم رأس جانبنده و ساقين محاذى
اولان زاويه سى موخر رأس ناحيه سنه قيلنمشدر و حس و حركت بدن دماغ ايله تكميل اولنمشدر كه حواس بدن اعصابيله و حركات اعضا
اعصاب صلبيه واسطه سيله بولنمشدر و حكمتلرى بالاده بيلنمشدر و اما عينان ايكيسندن هر برى يدى طبقه دن و اوچ رطوبتدن
تركيب اولنمشدر و مجموع طبقات عشره ديكله بيلنمشدر اما طبقه اولى ملتحمه دركه هوايه ملاقى اولان طبقه در و طبقه ثانيه
قرنيه دركه ملتحمه دن صكره در و اولكى جلودن خلق اولنمشدر كه تحتنده اولان طبقه نك لونيله ملون بولنمشدر و طبقه ثالثه
عنبيه دركه يا سود او يا اشهل در و يا اصفر و يا ازرقدر و ملتحمه نك تحتنده لونيله شبيه زهرادر و طبقه عنبيه دن
صكره رطوبت بيضيه دركه بياض بيضه كبى صافيدر و طبقه رابعه عنكبوتيه دركه بيت عنكبوته مشابهدر و طبقه عنكبوتيه دن
صكره رطوبت جليديه دركه جمد كبى شفاف و صافيدر و بوندن صكره رطوبت زجاجيه دركه زجاج ذائبه مشابهدر و طبقه خامسه
شبكيه دركه رطوبت زجاجيه دن صكره در و طبقه سادسه مشيميه دركه آكا مشابهدر و طبقه سابعه صلبيه دركه جمله سندن
اصلب و غلظ مكلا بولنمشدر و بو طبقاتك منافعى طويل الذيل اولديغندن طى اولنمشدر و اما اذنان ايكيسندن هر برى

لحم محض وغضروفدن وعصب حساسدن تركیب اولنمشدر ومنفعتلری صوتی قبول ایتمك بلنمشدر واما اللسان لحم وعروق و
شریانات ایله عصب حساسدن وغشاء مری‌یه متصل اولان غشادن تركیب اولنمشدر ومنفعتی ذوق طعم طعام وتقلیب
لقمه وادای کلام وابتلاعی اتمام بولنمشدر واما ریه ورد احمر لوننده اولان لحمدن وكذلك قصبه غضاریفندن ویورکدن نشئت
ایدن شرایندن تركیب اولنمشدر وریه که آق جکر دیرلر کندی ذاتنده حسی یوقدر لکن غشاسنك حسی قلیلی واردر وبوننك منفعتی
یورکه نسیم ایله حرارت غریزیه‌دن ترویج بدن بلنمشدر واما یورك صنوبر شکلنده بر جسم مخروطدر که قاعده‌سی وسط
صدرده وراسی جانب یسارده وضع اولنمشدر ولونی احمر رمانی بولنمشدر واول لحم لیف ایله غشاء صلبدن تركیب اولنمشدر واول
منبع حرارت غریزیه بلنمشدر وآنك ایکی بطنی واردر که بطن ایمنی روح قلیل ودم کثیر ایله مملو بولنمشدر وآنك مجرالری واردر که آنلردن
یورکدن ریه‌یه دم غذا ایچون وریه‌دن یورکه هوای فرح کلمکده‌در وآنك بطن ایسری دم قلیل وروح کثیر ایله طولمشدر واول منبت قوای
اولمشدر واما حجاب صدر لحم ملتحم کلیدن وعصب حساس ومتحرکدن تركیب اولنمشدر وبوننك منفعتی صدرك انبساط وانقباضی بولنمشدر
واما معده بر جسم مستدیر اولمشدر که لحم وعصب وعروق وشریاناتدن تركیب اولنمشدر واول اجزا آنك ایله قسمت قلنمشدر برجزؤینه مری
وبرینه فم معده وبرینه قعر معده دینلمشدر انما مری غایت قوتلی کلوب عظام قص مقطعنده نهایت بولمشدر واما فم معده مقطع قصدن
عنده‌ده که لحمی اقبلنمشدر واما قعر معده ملحم خلق اولنمشدر وموضعی فوق السره بولنمشدر ومعده‌نك منفعتی هضم غذا
بلنمشدر واما امعا اجسام عصبانیه مضاعف حساس بولنمشدر که عصب وشحم وعروق وشریاناتدن تركیب اولنمشدر وبونلر عددده یدیدر
بویله بواب وبرینه اثنی عشری وبرینه صائم وبرینه دقاق وبرینه اعور وبرینه قولون وبرینه مستقیم دینلمشدر وبو مستقیم
حلقه مقعده متصل بولنمشدر وبونلرك منفعتلری دفع ثقل غذا بلنمشدر واما کبد لحم وعروق وشرایین ایله کندوسنی ایکی غشا
تركیب اولنمشدر وبوننك کندی ذاتنده حسی ویلیوب غشاسنك حسی کثیر بولنمشدر وبوننك کودم جامده تشبیه اولنمشدر وکبدك قدمی
جکردر اول منبت دم بلنمشدر وبوننك موضعی جانب ایمنده موافق وظهری اضلاع خلفه ملاصق وبطنی معده‌یه مطابق و
اعلاسی حجاب صدره لاحق واسفلی خاصره‌یه منتهی بولنمشدر وبوننك منفعتی اعضایه تغذیه ایچون تولید دم بلنمشدر واما مراره کبده ملصق
خلق اولنمشدر که اول ظرف مرهٔ صفرا قیلنمشدر وبوننك منفعتی مرهٔ مذکوره‌نی کبددن جذب ایتمك بلنمشدر واما طحال بر جسم متخلخل
لحم وشریاناتدن تركیب اولنمشدر ولونی کبده متشابه بولنمشدر وكذلك ذاتنده حسی ویلیوب غشاسنده حسی قلنمشدر وبوننك موضعی جانب یسارده
اضلاع خلف ایله معده‌نك مابیننده تعیین اولنمشدر ومرهٔ سوداویه وعاء بولنمشدر وبوننك منفعتی اول مرهٔ‌یی کبددن کندویه جذب بلنمشدر
واما کلیتان ایکیسندن هر برسی قلیل الحمرة اولان لحم شدید ایله شحم کثیردن وشریاناتدن تركیب اولنمشدر وکلیه‌ده یورکدن آنلر کندی
نفسنده حسی ویلیوب غشاسنك حسی چوق بولنمشدر وبوننك موضعی اسفل ظهرده قلنمشدر ومنفعتی جذبه کبددن بولی جذب ایدوب
مثانه‌یه اجرا ایتمك بلنمشدر واما مثانه عروق ایله مضعف بر جسم عصبانیدن وشریاناتدن تركیب اولنمشدر وبوننك موضعی مقعد ایله
عانه مابیننده بولنمشدر ومنفعتی جمع واخراج بول بلنمشدر واما انثیان ایکیسندن هر برسی لحم ابیض سمیندن وعروق وشریانات کثیره‌دن
تركیب اولنمشدر ومنفعتلری طبخ وانضاج منی بولنمشدر واما قضیب لحم قلیلدن وعصب وعروق وشرایین کثیره‌دن تركیب اولنمشدر
ومنفعتی بالاده مکث انعاضده بلنمشدر واما رحم بر جسم عصبانیدر که اناثده خلق اولنمشدر وموضعی معاء مستقیم وسره و
مثانه مابیننده قلنمشدر وآنك عنقی طویل اولوب فرجه وصول بولوب اصلنده انثیان وضع اولنمشدر ومنفعتی جذب نطفه وحفظ
جنین بولنمشدر واما ثدیان ایکیسندن هر برسی لحم رخو ابیض سمیندن وعروق وشریانات کثیره‌دن تركیب اولنمشدر وموضعی طاهر
سینه‌ده مشاهده قلنمشدر ومنفعتی طبخ دم وانضاج لبن بلنمشدر پس بویله بر مصنع بنا اصناف عمارت ایله تعمیر وتحصین
ایدرك وبرون انواع کمالات ایله تزیین وتحسین ایتمك جملدن اهم والزم بولنمشدر وبو صنعتكر خنبرنك نیجه یوز عبرت آلنمشدر

سبحان من هو الخالق الباری المصور الحکیم الذی خلق الانسان فی احسن تقویم فتبارك الله احسن الخالقین

نوع ثانی

صحت بدن انسانك حفظ وحراستی ارکانندن اولان اسرجه‌یی بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل طب بیلشلردر که
علم طب علمیدر که آنك نظریسی وعملیسی جلد ذاتنده ایکی فندر فن اولی حفظ صحتدر وفن ثانیسی تدبیر علتدر حال بوکه
صحت بدن بر بیوك نعمتدر واهل دین ودنیایه سرمایه دولتدر وصحت وجودی حفظ وحراست قلمق سعادتدر وقدر
وقیمتن بلیوب قواعد ارکانیله عامل اولمق خوش غنیمتدر چونکه صحت وجودی حفظ ایدن عاقل عاقبت بولور وجسمنه

علت عارضه

علت عارضه اولمیوب سلامت قالور وتدبیر وعلاجه احتیاجی قالمیوب راحت بولور وفراغ بالله معرفت مولایه نائل اولور
بو مرتبه‌ده آنجق حفظ صحتك قواعد وارکانی تحریر وبیان ایتمك لازم کلور تاکیم اول دولت وسعادتك قدر وقیمتن
بلوب فرصت الده ایکن آنی حفظ وحراست قیله سن وعمرك اولدقجه صحت وعافیتده قاله سن وخلوص بالله معرفت ومحبت مولایه
[illegible] اگرچه قواعد حفظ صحتی عارف اولوب عمل ایدنکسه عون حق ایله صحت وجوده مالك اوله بلور لکن طبیب
حاذق [illegible] ایله شباب وقوتی ابقا ایده مز وهر شخص اجل طولی اولا بیور نکیرمی سنه باشنه کیده مز خصوصا امراض و
موت طبیعینك وقتی کلدکده آنی بر کسه تأخیر ایده مز زیرا که تکون وبقای بدن اول رطوبتله ممکندر که آنی غذا ایدوب فضلا
دفع ایدن حرارته مقارندر پس بو حرارت غریزیه اول مادده‌سی اولان رطوبت غریزیه‌یی تحلیل ایدرك اول رطوبت آز قالدقده بو
حرارت دخی ضعیف بولوب هضم غذا هم ضعیف اولور وبدنك اول ایردیکی نقصانه بولورکه اکر اول ابدا اولمسیکی بو بدن مدت
نکونده [illegible] بولماز ذکی پس بدنه دخی یوماً فیوماً ضعف ونقصان کلور تا رطوبت غریزیه فنا بولدقده حرارت غریزیه
دخی منطفی اولور وهر شخص کندویه مخصوص اولان مزاج وقوتی حسبیله مدت عمری واجل مقدری بولنان موت طبیعیسی
[illegible] وبشر اولان حفظ صحتك غایتی بودرکه ابتدا امزجه‌یی بلوب آنك اسباب ضروریه‌سنی تعدیل ایله بدنده
بولنان رطوبت غریزیه‌یی عفونتدن حمایت وزیاده تحللدن صیانت ایدوب اجلی منتهاسنه بالغ اولنجیه‌ده خارجدن بر مرض بضاعت
[illegible] اسنانك ابعدن هر سنی کندی مقتضاسنجه حفظ وحراست ایدرك صحت وعافیتده صفای خاطر ایله عمری تمام ایدلك
[illegible] علامات عشره ایله بلنمشدر واسباب ضروریه‌سی آلتی عدد بولنمشدر اما امزجه بدنك علامات عشره‌سندن اولکیسی لمسیدر
مزاجی معتدل اولانك لمسی حرارت وبرودتده معتدل بولنمشدر ومزاجی منحرف اولانك لمسی دخی مزاجنك انحرافی جهتنده حس اولنمشدر
واما ایکنجیسی لحم وسمین وشحمدرکه بونلرك کثرتی بدنك رطوبتنه وقلتی یبوستنه علامتدر وفقط لحمك کثرتی بدنك
رطوبت وحرارتنه ولحم قلتیله سمین وشحمك کثرتی بدنك رطوبت وبرودتنه علامتدر واما اوچنجیسی شعردرکه آنك کثرت
وجعودتی وغلظتی وسوادی بدنك حرارت ویبسی علامتدر وقلت واسترسال ودقت وبیاضی بدنك برودت ورطوبتی علامتیدر
واما دردنجیسی لوندرکه آنك بیاضی برودتنه وغلبهٔ بلغمه علامتدر وحمرتی حرارتنه وغلبهٔ دمه علامتدر وایکیسنك
ترکیبی اعتدالی علامتدر وسمرتی بدنك حرارتنه علامتدر وصفرتی حرارتنه وغلبهٔ صفرایه علامتدر وسوادی افراط
برودتنه وغلبهٔ سوداویه علامتدر واما بشنجیسی هیئت اعضادرکه صدرك وسعتی ونبضك عظمتی حرکتی وقلتی
ظهور وغلظتی وریدلر ورجالك وعظاملك عظمی بدنك حرارتنه علامتدر واعضاء مذکوره‌نك اضدادی بدنك برودتنه
علامتدر واما آلتنجیسی کیفیت انفعالدرکه سرعت انفعال فتنی کیفیتدن اولورسه بدن دخی اول کیفیتده اولدیغنه دلالت ایدر
مثلا کیفیت برودته سرعتله متأثر اولمق اول بدنك برودتنه دلالت ایدر واما یدنجیسی افعال طبیعیه‌درکه افعالنده کامل
اولان طبیعت کیدی اعتداله وناقص یا باطل اولانلر برودته ومشوش بولنان حرارته علامتدر وسرعت طبیعت حرارتنه وبطوئی
برودتنه علامتدر واما سکزنجیسی نوم ویقظه‌درکه نومك کثرتی بدنك برودت ورطوبتنه ویقظتك کثرتی آنك حرارت
ویبوستنه علامتدر وایکیسنك اعتدالی بدنك اعتدالنه علامتدر واما طقوزنجیسی فضلات منفعه‌درکه آنك کسکن
رایحه‌لیسی [illegible] وصبغیلیسی بدنك حرارتنه [illegible] بدنك برودتنه علامتدر واما اونجیسی انفعالات نفسانیه‌درکه
آنلرك قوت وسرعت وکثرتی بدنك حرارتنه [illegible] بدنك برودتنه علامتدر [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

واما علامات غلبهٔ سودا یبوست بدن وکمودت بشره وسواد لون دم وازدیاد افکار ولدغ معده وشهوت کاذبه وکثرت
بول وغلظت بول ودم ومنامده رؤیت ادخنه ومخاوف وحتی استیقاظده خوف وامر طبائع تجربه ایله بلکه بیوردر والله اعلم

نوع ثالث

صحت بدن انسانی حفظ وحراستی قواعد وارکانندن اولان اسباب ستهٔ ضروریهٔ بیان ایلر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل
طب دیمشلردرکه بقای تکون بدنک اسباب ضروریه سی التیدر اما اولکی سبب بزی محیط اولان هوادرکه انی استنشاق ایدرز
درون ریه ده روحک بخار دخانیه سی اولان فضلاتی تنفسله اخراج ایدرز روحه تعدیل وبرمک ایچون مضطر اولمشز
وبو هوا مادامکه حالی اوزره صافی ومعتدل قالوب روایح خبیثه وادخنهٔ ردیه ایله مختلط اولمیه بقای تکون بدنی موجد
وحافظ صحت وجوده موت وحادث بولنمزلر اکر هوا روایح وادخنهٔ ردیه ایله متغیر اولدیسه حکمی دخی متبدل اولمشدر پس
فصول اربعه نک هر بری کندویه مناسب اولان امراضی ایراث ایدوب اضدادینی ازاله ایدر تحقیقا فصل صیف تکثیر صفرا ایله
امراضی ایراث ایدوب تحلیل رطوبات وتسخین قلب ایله عطش وکربی احداث ایدر وفصل خریف لیل ونهاری تغییر برد وحر ایله
تکثیر امراض ایدوب توفیر فرکه ایله تقلیل دم وتکثیر سودا ایدر وفصل شتا تکثیر بلغم ایله امراضی ایراث ایدوب عصر مواد
راسله زکام ونزله وسعالی احداث ایدر وفصل ربیع تحریک اخلاط ایله اوراه حلقی ایراث ایدوب تکثیر دم ایله ماده لی
امراضی احداث ایدر وبو فصل اصح فصولدر وحیات وصحت ایچون انسب والطف اولدر واما سبب ثانی حرکت وسکون
جسمانیدر وحرکت بدنک ضعف وقوتنده وقلت وکثرتنده وبطو وسرعتنده مختلف اولدیغندن حرکت قویه سریعه قلیله
بدنی تجفیف ایدر وتسخینی اکثر بولنمزدر وحرکت ضعیفهٔ بطیئهٔ کثیره نک تاثیری آنک عکسی بولنمشدر وافراط حرکت وسکون
مبرد بدندر واعتدال حرکت انحدار طعامه واعتدال سکون هضمه اعانت ایدندر واما سبب ثالث حرکت وسکون
نفسانیدر وبو حرکت نفس حرکت روح ایله حرکت دخی لازم کلور پس روح یا خارج بدنه دفعة حرکت ایدر شدت غضب حالنده
اولدیغی کبی ویا تدریج ایله حرکت ایدر فرح ولذت عندنده بولندیغی کبی ویا روح داخل بدنه دفعة حرکت ایدر خوف
وحذر حالنده اولدیغی کبی ویا تدریج ایله حرکت ایدر حزن وکدر وقتنده بولندیغی کبی ویاخود خارج وداخله متعاقبا
حرکت ایدر خجالت زماننده بولندیغی کبی وروحده بو حرکات مذکوره سندن بدنده متحرک الیه اولان طرفده سخونت وحرارت
عنده بولنان جهتده برودت لازم کلور زیراکه سخونت بدن حرارت دمدندر وبرودتی قلتندندر بو حرکت مذکوره نک افراطی
مهلکدر وبو سکونک افراطی مبرد ومبلددر واما سبب رابع نوم ویقظه درکه نوم سکونه مشابه ویقظه حرکته
اشبهدر زیراکه نوم حالنده روح کندی حرارتیله هضم طعام ایچون داخل بدنه متوجه اولوب ظاهر بدن برودتی اوزره قالیر
آنکچون بدن نائم ایکی یقظه حالنده زیاده غطا ودثاره محتاج اولور ونومک افراطی بدنی زیاده سیله ترطیب وتبرید
ایدر واکر نوم ادخال روح ایله داخل بدنده هضمی قابل اولان غذا بولدیسه آنی هضم ایدوب بدنی تسخین ایدر واکر هضم
قابل اولمیان غلیظ ویا خلطی بولدیسه تحریک حرارتیله آنی نشر ایدوب بدنی تبرید ایدر وسهر مفرط دماغی ضعیف و
هضمی فاسد وماده یی تحلیل ایدوب رطوبت غریزیه ایله جوعی ایراث ایدر ونوم نهار دخی ردی ومنهیدر زیراکه
اول مفسد لون ومضر طحال ومورث غمدر ومرخی جمیع قوای نفسانیه ومنتج همدر اکر نوم نهار اعتیاد اولنوب
طبیعت ثانیه بولندیسه ترکی جائز اولماز الا که تدریج ایله ترکی اولنمدر ونوم جشعم بیننده تردد وتملل دخی درکی
ومورث حیرت ویلدر واما سبب خامس ماکولات ومشروباتدر واول بدنه یا فقط کیفیتیله تاثیر ایدرکه اول محض دوادر
ویا فقط ماده سیله تاثیر ایدرکه اول خالص غذادر ویا فقط صورتیله تاثیر ایدرکه اکر آنک خاصیتی بدنک مزاج و
جانه موافق ایسه تریاقه شاملدر واکر مخالف ایسه مثلا سم قاتلدر ویا هم ماده سیله وهم کیفیتیله تاثیر ایدرکه اول
غذای دوائیدر ویا هم کیفیتیله وهم صورتیله تاثیر ایدرکه اول خاصیتلی دوادر سقمونیا کبی ویا هم ماده سیله وهم
صورتیله تاثیر ایدرکه اول خاصیتلی غذادر تفاح کبی وغذا ایسه کاه لطیف وکاه غلیظ وکاه متوسط اولور وبونلر
هر برینک بدنه غذاسی یا کثیر اولور ویا قلیل اولور وماء مطلق بسیط اولدیغندن بدنه غذا اولماز آنجق اول غذایی
ترقیق وطبخ ایچون والتی مجاری ضیقه یه تنفیذ ایچون استعمال اولنور واما سبب سادس استفراغ واحتباسدر
وبونلرک معتدلی جسمه نافع وصحتی حافظدر وافراط استفراغ بدنی مبرد ومجففدر مکر کی اول مستفرغ دم وصفرا به

غالب اولان بلغم وسودا کبی بارد ویابس اوله پس اول صورتده افراط استفراغ بدنی مرطب اولور وافراط احتباس
امتلای مجاری دم وعفونت ورطوبت هم وسقوط اشتها وثقل بدنی لازم کلور وماء بارد ایله ما، ورد وجهره ثر
اولنسه هر حرارتی دفع ایدنی حرارت غریزیه یه تقویت ویردکی اغمایه نافع اولور آنجق عارف وآگاه اولنجمله الله دن بیلور

نوع رابع

اسباب ستهٔ ضروریهٔ مذکوره دن اوج سببک تعدیلاتن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل طب دیمشلردرکه
حفظ صحت وجودی تعهد والزام ایدنه اصلاح لازمدرکه اسباب ستهٔ ضروریهٔ معهوده نی تدبیر ایله تعدیل ایده اما تعدیل
هوای محیط ابتدا کرکدرکه فصل ربیعی فصد ایله استقبال ایدوب فی ایله استفراغ ایده وحصرم کبی مصفیاتی استعمال ایلیه
حتی دقان کبی مسکنات موادی تناول ایلیه وحرکات قویه وحلاوات وقلیه وحمامات محمیه کبی مسخناتدن اجتناب ایدوب تقلیل
غذا وتخفیف ثیاب ایده وفصل صیفده سکونه مداومت وظله ملازمت وصفرایی محو ایلیان اغذیهٔ باردهٔ لطیفه یه
مواظبت ایدوب هر تسخین وتجفیف ایدن غذادن احتراز ایده وخیار وبطیخ امثالی فواکه رطبه یی اختیار ایدوب لبس
لباس ابیضی وکتان ابره ری اختیار ایده وفصل خریفده کثرت جماعدن وماء بارد ایله اغتسالدن وجمیع مجففاتدن اجتناب
ایدوب اشربهٔ بارده دن واکثار فواکه رطبه دن وقی ایتمدن وباش آچمه دن وبرد سحر وحر ظهردن احتراز ایده
وفصل شتا کوردکده ولحاف ایله استقلال ایدوب لحوم وهریسه کبی اغذیهٔ قویهٔ حاره یی اختیار ایده وبو فصلده حرکات
قویهٔ عنیفه نافع بدندر وبونده قی ایتمک قوای ضعیف ایدندر واما تعدیل حرکت وسکون جسمانی چونکه بدنک داخل
وخارجنده بولنان اسباب ایله دائما آنک تحلیل اجزایه بدل غذایه محتاج اولمغله بدنک غداسز بقا بولماز وهیچ بر غذا
کلیسیله بر عضو جزء اولماز بلکه هضوم اربعه دن هر برنده غذادن بر فضله وبر لطیفه قالورکه آنده
بر فائده قالماز واول فضله نک دفعنه طبیعت حریص بولدیغندن اکثر انفکاک قیلماز پس اکر اول فضله لر ترک اولنوب مدة
مدیده ایله کثرت بولورسه اول قدر ماده جمع اولورکه بدنه کیفیتیله ضرر ویرر یعنی بدنی تسخین یا تبخیر ویا تبریدیله
یاخود حرارتینی اطفا ایدر ویا کمیتیله ضرر ویرر یعنی مجاری دمی سد ایدوب بدنه ثقلت ویرر امراض احتباسی ایراث ایدر
واکر اول ماده مجتمع استفراغ اولنسه البته بدن اول دوادن متاذی اولور زیراکه ادویهٔ مستفرغه نک اکثری سمیه درکه
بدنه صالح ونافع اولان خلطی اخراجدن خالی دکلدر پس فضلات مجتمعه ترک اولنسه ده استفراغ اولنسه ده مضر بدندر
حال بوکیم ریاضت اصطلاح اولنان حرکت بدنی اول فضلاتک تولدینه مانع ایدندر زیراکه حرکت بدنی جمیع اعضایی
تسخین ایدوب فضلاتی اویله بر مرتبه اساله وازاله ایدرکه هیچ بر هضم عندنده بر فضله قالماز واکر حرکت معتدله
بیان اولنجق اوفانده استعمال اولنورسه اول بر ریاضتدرکه جسمه نشاط وخفت ویروب آنی قابل غذا ایده
ومفاصله صلابت ویروب تحلیل رطوبات ایله اعضایی واوتاره متانت اعطا ایدر وجمیع امراض مادیه دن امین ایدوب
اکثر امراض مزاجیه دن جدا ایدر وبو ریاضتک وقتی غذانک انحداری وهضمی تمام اولندقدن صکره در یعنی طعام امسی
معده وکبد وعروقدن بجنده هضم اولنوب طعام آخره وقتی کلدیکی زمانده در اما ریاضت معتدله اودرکه آنکله لون
وجه احمر اولوب بشره ده عرق ظهور ایدر واما اول ریاضتکه آنده سیلان عرق کثرت بولور اول مفرطدرکه آنکله
بدنده حرارت کلوب جفاف بولوب رطوبتی کیدر وفتیکی عضوک ریاضت معتدله سی اکثر اولورسه اول عضو اقوی
اولور خصوصا اول ریاضتک نوعنده زیاده قوت بولور مثلا ایکی ریاضی حمل اشیاده کثیر اولسه آنک قوتی فی
اشیاده حامل اولاندن زیاده اولور بلکه هر قوتک شانی حرکت اعضا کبیدر نته کیم حفظ مداومت ایدنلک قوت
حافظه سی قوت بولور چونکه هر عضوک بر مخصوص ریاضتی اولور پس دماغک ریاضتی عطاس اولورکه اول حرکتله
طبیعت آنده بولنان اذایی واکاطریق خیشومدن متصل اولان روایح خبیثه یی دفع ایدر وریه نک ریاضتی سعالدرکه
اول حرکتله طبیعت اولان بلغم غلیظی یا صدره اصابت ایدن برودت شدیدکی آنکله دفع ایدر واما علت اختلاج اعضا
بودر غلیظدرکه آنکله عضلات وآنلره ملتصق اولان جلد بشره متحرک اولور ناکیم اول ریح آنلردن تحلل وحلول
واختلاجه قوت متحرکه نک تحریک عضلات تجربی عندنده حاصل اولور نته کیم اول خوف وغضب وتشویش
وغم وغیریدن حادث اولور وریاضت صدره قراءتدر وآنده اخفا ایله بدأ ایدوب تدریج ایله جهر ایتمک راحتدر

١١٧

وریاضت سمع اصوات حسنه ایله نغمات لذیذه‌یی استماع ایتمکدر. وریاضت بصر اشیاء جمیله‌یه نظر ایتمکدر. وریاضت
ید بطش ایتمک وریاضت قدم کتمکدر. واما معتدل اولان رکوب خیل ریاضت جمیع بدندر. وبدنی تسخینی زیاده تحلیل
ایدندر. وحبل منصوب ایله ترجح ایتمک رکوب خیل ایله معتدل کتمک کبیدر. ولعب طوب وچوکان ریاضت نفوس وابداندر
زیرا که غالب اولان خرم وشادانددر ومغلوب اولان مغموم وغضباندر. ومسابقه دخی ریاضت نفوس وابداندر.
ورکوب سفینه اخلاطی تحریک ومعده‌یه نافعدر. واستسقا وجذام امثالی امراض مزمنه‌یه دافعدر. زیرا که نفس آنکله فرح
وفرحی غایتله جامعدر. واکر آنده قی اقتضا ایدرسه دفع ایتمسون که بدنه غایت نافعدر. وذلک اعضا دخی بورباضت
عداولنور. واکر دلک ایتمک خرقه خشنه ایله اولورسه دمی ظاهر بشره‌یه جذب ایدوب لونی احمر کوستورر
واعتدال دلک اعضایه قوت ویرر. وافراطی صحت ویرر. واما تعدیل حرکت وسکون نفسانی تحقیقا منشا حرکات روح
اولان کندیسنده اولان غضب وشهوتدر. اما غضبک افراطی تهور وتفریطی جبن واعتدالی شجاعتدر. وبو حرکت معتدله
بدنه صحت ونفسه عزت ودنیا ودینی صیانتدر. واما شهوتک افراطی شره وتفریطی خمود واعتدالی عفتدر.
وبو حرکت معتدله بدنه صحت ونفسه لذت وایکی جهانده راحت وسلامتدر. واما شرح مذکور استلزی نفس ایله
عقله غالب اولدیسه اکا عشق مجازی دیرلر که مالخولیانک بر نوعیدر. واول بر مرضدرکه غالبا شبانه وعزابه
عارض اولوب هوای معشوقدن ماعدا اسنادن آنکدی اعراض ایدردر. وبو عشقک سروسبی شکل وشمائل محبوبی افراط
استحسان ایله تفکر وتذکره ملازمت ومداومتدر. واکثر اول فکر ایله شهوت جماع دخی بولنور. وبونک علامتی
صفرت لون وضعف بدن وسمن جفندر. وغور عینین بلنور. وبو عاشقک حرکت عینی ضاحک وشاطردر کانه بر
لذیذ نسنه‌یه ناظردر. ودرکاه آه ایله صوتی حزین کلور. وآنک اطوار واحوالی نظامسز اولور. وقلت نوم دخی
سهرلرده سهر ایله قالور. اکر بر طبیب آنک نبضنه الد صوب بغته افران ویاراك اسما واوصافی ذکر ایلسه تنغی
اسم ایله نبضی مختلف اولوب لون وجهی متغیر اولورسه اول مسمی آنک معشوقی اولدیغی بلور. واکا وصلت
کبی علاج اولماز. واکر اکا وصلت معشوق وجه مشروع اوزره ممکن دکلسه اکا معشوقی ذم وتبغیض ایله معالجه
اولنور. اکر اول عقلادن ایسه نصیحت قبول ایدوب اول سودادن وازکلور. والا آنی استهانه واستهزا ایدوب
عشقله جنون وسودا دیمکله فارغ اولوب صحت بولور. واکثر ترک سماع وکثرت جماع ایله عاجلا علاج اولنمشدر
عشق آنک طبیعتی کاسیلا ایدوب هلاک اولور. بیت العشق مرض وراء الحب لیس له دواء ولو کان المسیح طبیبا

نوع خامس

اسباب ستهٔ مذکوره‌دن ثلاثه باقیه‌نک تعدیلاتی بلدردای عزیز معلوم اولسونکه اهل طب دیمشلردرکه
حفظ صحت بدنی تعهد والتزام ایدنکسه‌یه لازمدرکه اسباب ستهٔ مشهوره‌نک ثلاثه باقیسنی دخی تدبیر ایله
تعدیل ایدوب آخر عمرینه دک صحت وعافیتله کیده. اما تعدیل نوم ویقظه نومک افضلی اودرکه مقدار زمانی معتدل
اوله یعنی دورت ساعت مقداری عرفی متصل اوله وهضم اولدقدنصکره شروع اولنه یعنی بعد الاکل والشرب ایکی
اوچ ساعت مرور ایدنجه نومه طالب اولوب هضم ثانیده بولنه. واکر ضعیف المعده بولنانکسه هضم طعامه نوم ایله استعانه
ایدرسه ابتدا نصف ساعت قدر یمینی اوزرینه یاتمق لازمدر تاکه غذا جانب یمینه مائل اولان قعر معده‌یه جذب کبد ایله
انسان منحدر اولوب حرارت کبد آنی تسخین ایده بعده ایکی ساعت قدر یساری اوزرینه یاتوب اویومق لازمدر تاکه
کبد معده اوزرینه لحاف کبی شامل اولوب آنی تسخین ایدوب هضم اوله معده‌یه معین اوله بعده ینه ایکی ساعت قدر
جانب یمینی اوزرینه یاتوب اویومق کرکدر تاکه هضم ثانی ایچون جهت کبده غذانک انحدارینه اعانت ایده. ونومله
تعریبی یقظه‌دن اکثر در طبیعت ماده‌یه استیلا جهتندندر زیرا که نوم حالنده حرارت باطنده زیاده اولدیغندن ماده
زیاده غالب اولور. ویقظه‌نک تعریبی نومدن اکثر در طبیعت ماده‌یی اساله جهتندندر زیرا که یقظه‌ده حرارت ظاهره
توجه ایدوب ماده‌یی تحلیل واساله ایدر. وکیمک که نومنده عرقی سبب کثرت بولور اول غذا ایله یا خلط ایله
ممتلی اولور. وکیمک که نومی ثقیل وطویل اولور یعنی سکر ساعتدن زیاده اویورقالور آنک دماغنده رطوبت غالب
اولور. اول اغذیه مجففات ایله خفیف اتمق لازم اولوب اعتدال بولور. وکیمک طول سهر ایله مبتلا اولور یعنی بکریمی دورت

ساعتدن زیاده

ساعتدن زیاده اویقوسز قالور. اول حمام ایله راحت بولور. ولبن وماء شعیر امثالی رطوبات ایله نومی کلور.
اما کابوس خانق که نائم اثنای نومنده تخیل ایدرکه اوزرینه بر ثقیل نسنه دوشوب آنی صفوب حرکتدن منع ایدوب
نفسنی تضییق ایدر. وبو کابوس خانق بخارک تخیل ایدن یقظه وحرکتدن عدمی عندنده دمک یا بلغمک ویا سوداک
بخاری دماغه صعودندن ظهور ایدر. پس بونک علاجی استفراغ ایله تنقیه دماغدر. واما تعدیل ماکولات هر صحته که
آنک حالی اوزره قالسی مراد اولنور اول بدنک کیفیتنده شبیهی اکا ایراد اولنمق کرکدر. واکر بر صحت مخرفه کنده وسنک افضل
صحته نقل ایتمک مراد اولنسه اکا ضدی ایراد اولنمق لازمدر. پس صحت وجودی خالی اوزره حفظ ملازم اولان کسنه‌یه
لازمدرکه اغذیه‌دن حبات سودا امثالی شوایب ردیه‌دن تنقیه اولنمش بغدای اتمکیله ملایم حلوالر ولحوم غنم وعجول
وجدی ودجاج طیور اوزرینه اقتصار ایده. ولحمی کوچک اکوب مضغی اکمال ایده. وفواکهدن انجق تین وعنب
وزبیب رطب اختیار ایلیه. واما اغذیه وفواکه ردیه‌یه التفات ایتمیه. مکرکه تعدیل مزاج ایچون تناول اولنه یا آخودما
حاضر آنلر بولنه. نهار اشتهاسز طعام اکل ایتمیه. واشتهای هایجی دفع وتأخیر ایتمیه. وصیف ایامنده اغذیه بارده و
شتاده اغذیه حاره تناول ایده. وهضم اولنمش طعام اوزرینه طعام آخر ادخال ایتمیه. وزمان اکلی اوداتمیه تاکیم
غذانک اقلیله تحری هضمده مختلف اولمیه. واکثار انواع اطعمه قلیله تاکیم هضمده طبیعت تحیرت کلیه. وغدای الذیذ
انقعدر اکثار اولنمسه. وشهوت طعام اسرعدن تجاوز ملازمت بولنمسه. وغدای حار مضر بدندر. ومسرع هرم
ومجفف اعضادر. ومحلل اعضا غذای حلوی مرخی معده ومحمی بدن ومحرک صفرادر. وغدای مالح مجفف بدن ومولد صفرا
ومهزل اعضا وفوادر. ومضرت حلوی حامض دفع ایدر. ومضرت حامض حلو ایله کیدر. وتغدی ایتمک مالحی ومالح تغدی
معتدل ایدر. ونفسنده اشتهای غذا قللیش ایکن آنک کف ایدیلماز. ومراعات عادت اوقات اغذیه و وجبات البته واجبدر
لکن اغذیه ردیه ایله معتاد اولانلر مداومت ایتمیوب تدریج ایله ترک ایتسونلر. ووجبات متعدده‌سی تنزیل ایده‌رک اکلی
وحده ایلد اکتفا ایتسونلر. زیرا که بیاض نهارده بر کره تغذی وبر دخی لیلده تغذی وجوده صحت ووحده خفتدر
چونکه اغلب امراض مختلفه کثرت غذادن حاصل اولور. پس شبعدن تحفظ ایدن کسنه عمری اولدقجه عافیت بولور. اما حاد
المزاج اولان کسنه‌نک غذاسی سماقیه کبی مبرد وقابض معدر. وبلغمی المزاج اولانلرک غذاسی مسخن وملطفدر. وصفرا
المزاجلرک غذاسی رمانیه کبی مبرد ومرطبدر. وسوداوی المزاجلرک غذاسی مرطب کرکدر. واکل سمک ایله لبنی جمع ایتملدن
مضربدندر. وجذام وفالج کبی امراض مزمنه‌یی تولید ایدندر. ولبن ایله حامضی جمع ایتمک دخی بویله‌در. وسوتلی
اوزرینه سویق ویاچه اوزرینه عنب وهریسه اوزرینه رمان اکل ایتمک وارز ایله خلی جمع ایتمک بدنه ضرردر
زیاندر. من اقتصر علی اکل الخبز والزبیب لم یحتج فی عمره الی الطبیب اهل طب آره سنده ورد لساندر. واما ضعیف
الجسم اولانکسه تسمین بدن ایچون غذا اجمعه ومعاده حبس ایدوب عروقه تنفیذ ایلیه اجزاسنی تناول قیلسون مثلا
لوز وفستق وبندق وحمص وحنطه وارز مطبوخ وبزر بطیخ وبزر خشخاش امثالی اجزای لبن بقر ایله مخلوط طبخ ایدوب
فرق صباح علی الریق ایکیشر مبلغ تناول ایدوب ملحم اولسون. واکر فصل ربیعده لبن بقری مشروب ملح ایله چورورمنی
آنک مانندسندن فرق اتی صباح قبل الغدا علی الریق ایکی اوچ فلجانک قدر ایچوب بر ساعت مقداری آرقا اوزرینه یاتور
اعتدال اوزره سمین اولور. واما افراط ایله سمین الجسم اولانکسه تضعیف بدن ایچون تقلیل طعام وتکثیر حمام
وجوع اوزرینه حرکت ایدوب ارض صلب اوزرینده یاتسون واغذیه‌دن عدس وشعیر وجبن عتیق اوزرینه اقتصار
ایتسون تاکیم لحم وشحمی ارپوب کتسون. وبدنی معتدل اولوب روحی راحته یتسون. واما تعدیل مشروبات ماء نهر ایله
ماء بئری قبل الهضم جمع ایتمک طبیعته مشکلدر. زیرا که بو ایکی صوبری برینه لطافت وغلظتده موافق دکلدر. ومیاهک
افضلی ماء نهردر خصوصا پاکیزه یرده جریان ایدوب جمیع شوائبدن صافی کله. ویا جاری اوزرنده جریان ایدوب قبول
عفونتدن ابعد اوله. وخصوصا شماله یا شرقه طوغری جریان ایده. وخصوصا بر عالی موضعدن اسفل منحدر اولوب
کیده. وخصوصا منبعی بعید اولوب کثرت جریان ایله تلطف قیله. وخصوصا لطافتندن خفیف الوزن اوله. وخصوصا
کثیر اولوب شتلی آقه کله. وبو اوصاف ایله متصف اولان بو صودرکه فضیلتده نهایت بولمشدر. وماء نیل مبارک بو محاسنک
اکثرینی جامع اولمشدر. وماء عین قلت حرکتندن غلیظ قالمشدر. وتحت الارضدن اولانلر کاریزلر ایچنده جریان ایدن صولر

بولنه‌ن ومیاه مغارات وآبار آنکلردن اغلظ اولمشلر امّا شرب مانک غذانک هضم ثانی‌یه شروعنده حکمی اعنی زمان
تغذیه‌نک ایکی اوچ ساعت مروردن صکره اولی واهنا بالمنفعتدر وامّا خلال الغذا شرب ما منفخ و دادر وعقیبنده مفسد
وارددر لکن معده‌سی حارّ اولان کسنه تغذیه خلالنده وعقیبنده شرب ما ایله مستفید اولور وامّا اشتهاسی ضعیف اولان
قوتی بولور زیرا که اول ضعف غلبهٔ حرارتدن کلور بو شرب ما ایله حرارتی معتدل اولور وامّا علی الریق اعنی خلو
معده حالنده وحرکت مفرطه عقیبنده خصوصا جماع وحمام وشرب مسهل عقیبلرنده وفاکهه اوزرینه خصوصا
بطیخ اوزرینه شرب ما واشربهٔ بارده بغایت ردیئه‌در لکن اوقات مذکوره‌ده عطش تحمل اولنمز ایسه ولا بدّ تندیب
مص ایده کبی شفه ایله کنار کاسه‌ آره سنک امتصاص ایله ایچوب اوچ نفسده ایچمسی وهر نفسده اوچ یودمدن
زیاده ایچمسی زیرا که چوق اولورکه عطش بلغم لزجدن یا بلغم مالحدن حادث اولور حال بوکیم شرب ما ایله التفات
اولنیجه عطش زیاده بولور اکر اول عطشده صبر اولنسه طبیعت او مادّهٔ معطشه‌یی نضج واذابت ایدوب عطش
دخی کندی زائل کیدر وچوق اولورکه بونک کبی عطش ماذی عسل کبی اشیاء حارّه تسکین ایلر وهر زمان قیام حالنده
شرب ما خطر وخطادر الا کم ماء زمزم عین شفادر نظم توقّ شرب الماء فی خمس مواضع فامّا حالة الاستحمام
عقیب حمام والباءة والنوم والاعیاء واکل الطعام وامّا تعدیل استفراغ واحتباس صحت وجودک محافظ ایدی
ولابدّ کرکدر دائما کندی طبیعتنه مقیّد ومراقب اوله اکر طبیعتی قبض اولورسه انجیر وسنامکی امثالی شربه ایله تلیین ایتسون
خصوصا طبیعت مشایخه لینت راحت وسلامتدر واکر طبیعتنده افراط لینت بولورسه آبی سماق وحصرم ومیتر کبی
اشیا ایله قبض ایتسون واکر امتلا اولورسه کثرت غذادن معده‌یه حاصل اولوب لکن مکله جفان دخان ایله یا جوارش
حلوا ایله ویا مجرد نقل ایله غذاسنی فاسد بولورسه همان اول ساعت مبادرت قی ایتمکجان آتسون واکر قیء اکا مستعسر
ایسه ویا وقتنده کل ایسه مصطکی برله قینامش ماء حارّ ایچوب صاغ یانی اوزرینه یاتسون یاخود بر برموق باکه ایچن
طور قالسون وبنر ایله معده‌ ننده نصف ساعت قدر حمله تحمّل ایتسون تا کیم لینت بولوب راحت اوله وغذای فاسد
کشف بعده تفاح مثلی معده‌یه قوت ویرن اشیا تناول ایدوب خامه یاتسون واکر اسهال اولورسه ورق ورد
وعفص مسحوق وصمغ محمّص وطین ارمنی وتخم ریحان وطباشیر وکمون امثالی اجزاء حابسه‌دن اکل ایتسون
ویا تفاح وسفرجل ورمان حامض کبی فواکهدن تناول ایتسون تا کیم طبیعتی بنر اعتداله کتسون وامّا حبس بول
وغائط بغایت مضرّتدر ودفعهٔ ابرازی وهر بیع تعجیل ایلیه ومعتاد اولنان مستفرغاتک اسهلی جماع وحمامدر

نظم

مایهٔ عیش آدمی شکمست
تا بتدریج میرود چه غمست
کر ببندد چنانکه نکشاید
کر دل از عمر برکند شاید
ور کشاید چنانکه نتوان بست
کو بشوی از حیات دنیا دست
چار طبع مخالف سرکش
چند روزی شدند با هم خوش
کر یکی زین چهار شد غالب
جان شیرین برآید از قالب
لاجرم مرد عارف کامل
ننهد بر حیات دنیا دل

نوع سادس

حالت صحتده معتاد اولنان مستفرغاتک اسهل انواعی بولنان جماع وحمامک تعدیلاتن بیلمک لازمدر اعلم
اولسونکه اهل طب دیمشلردرکه صحت حالنده عادت اولنان استفراغاتک اسهل وانفعی جماع وحمامدر امّا جماعک
انفعی بعد الهضم الاول واقع اولاندر وبدنک حرارت وبرودت ورطوبت ویبوستنده وخلا وامتلاسنده
اعتدالی عندنده بولناندر بس اکر اولخطا ایدوب اعتدالک خارجنده بولنورسه بدنک حرارت ورطوبت وامتلاسنده
بولنان جماعک ضرری اندک برودت ویبوست وخلاسنده بولنانک اقل واسانندر وشهوت جماع قوت بولدیغنه و
انک فکر ونظر سن منتشر اولدیغنه اکا اقدام ایله مباشرت صحت وجوده منافی بر لعب بر دنیادر وامّا علامت
جماع نافع اودرکه آنک عقیبنده وجود خفت ونشاط تام واشتهای طعام ومنام کله تا کیم استفراغ مادّه
فضلیه حاصل اولمش اوله زیرا که جماع معتدل حرارت غریزیه‌یی دفع ایله مفرّح بدندر وغضبی وتوابعی اولان بدلخ
مهیا ایدندر وغضبی ضعیف ایدوب وساوس ردیه‌یی وافکار سوداویه‌یی ازاله ایلر وامراض بلغمیه‌نک اکثرینی
آنکله کیدر وچوق اولورکه جماعی ترک ایدنلرک منیسنک ابخرهٔ ردیه‌سی دماغنه صعود ایدوب دوار وظلمت بصر کبی

بولدیغنه نظر

بلا لمرباشنه کلور وبخار منی دروک بدنده منتشر اولوب اوغیرسه طولدیغنک ورم خصیه والم عانه وثقل
بالخاص اولور وبینه عورت اولندقده سهوله خفت وشفا بولور وکثرت جماع اندامی ارخا وقوتی اسقاط وبصری
ضعیف ایدر ومبتلاسنی رعشه وفالجه ایقاع ایدوب اعصابی تجفیف ایله وعجوزه وقبیحه ومریضه وباکره و
صغیره‌نک ومدت سنین ایله مجامعه اولنمامش ثیبه‌نک جماعندن اجتناب الزمدر زیرا که بو مذکورات البته جاذب قوه
ومرخی آلت ومجفف رطوبت ومورث غدد وموجب ندم وموجد هم وغمدر ولواطه منفر طبع ومضر بدندر زیرا که
اهانت واذیتی جمع ودفق انزالی منع ایدندر وامّا جماع شابهٔ جمیله وجوده صحت وحواسه قوت ویرر وطبعی
مسرور وقلبی پر حضور ایدر زیرا که طبیعت اکا مائل اولدیغندن استفراغ منی کثرت بولوب اول مادّهٔ فضلیه بدندن کیدر
وامّا افضل اشکال جماع اودرکه زن ظهری اوزرینه القا ایدوب فخذین مکشوفینی مابینلرینه کله ابتداء ملاعبه
ومکالمه وملاطفه ایله سینه ولب ورخسارینی بوس وکنار ایدوب بلکه ثدی وعانه‌سین دلک ودغدغه قیله بعده
آلتیله بضعی مس وحک ایدوب آنک چشمنه ناظر اوله تا کیم ایکیسی بیله شدت شهوته توقف بوله وقتا که هیئت عین زن متغیر
اولوب صدرینه منی‌سی انفصال بولدقده اسرکه رجلی صدرینه الزمن اوله حالده اوزرینه دوشوب ایلاج ولغزیج ایله
انزالی وقتنده حاضر اوله وبعد الانزال آنک بطنی اوزرینه برلحظه قاله تا کیم ایکی منی ممتزج اولوب رحمه دخول
بوله واولاد از زاید بو آداب اوزره حرکت قیله تا کیم انزالی آسان اولوب زن دخی آنک لذتن آلا ووجود ولد کامل
اولوب جمله‌سی عافیت بولوب استفراغ تمام اوله وزنیها رکندی بالوب زنک اوزرینه الکسون تا کیم بقیهٔ منی طریق
مثانه‌ده قالمسون وندره نقض ایدوب مرض اولمسون ورطوبت بضع اکا نقطر ایدوب آنده قروح مثانه تولد قیلمسون
وجماعی تحریک ایدن اشیادن بری مجامعه ناسه اطلاعدر وبری نغمات اصوات نسوانی استماعدر وبری دخی رؤیت مجامعت
مجامعهٔ حیواناتدر وبری هم جماعه متعلق اولان حکایاتدر وحلق عانه مهیج شهوت ومعظم ذکردر واطالهٔ عهد جماع
ایله نفس آنی اونوتمق امر مقرردر زیرا که نفس اول فضله‌نی دفعدن اعراض ایدر بس قوت مولده اولکره‌ده منی تولدن
اونودر کیدر نته کیم مولوده‌دن فاطمه‌ده لبن تولیدینی فراموش ایدر کذلک آنده منی تولیدینی ترک ایدر بیت نظم
شهوت ایچون روی زنان آغ اولسون زنخا ولمازسه کشینک صول الحصاع اولسنی دیوب بدیله استمنا ایتمک
سوق غم وموجب حسرتدر واستفراغ جماعی ترک ایدنلرک دروک جلدنده اولان حرارتله رطوبتی قمل تکون ایدوب حرکتی
تولید ایدر کلور زیرا که واهب حیات اولان حیات قلبیه ایچون صالح اولماتی آنک تحرید والتمیق اکا هم حیات ویرر وکاه اولور
قلبدن ندهده دفعهٔ حادث اولور وبرم بر کثرت بولورکه لونی اصفر ایدوب مانع نوم وقاطع شهوت اولور آنک ایچون
ارکلر زیاده بتلی اولور وآنک علاجی بدنی وثیابی تنقیه‌ده اهتمامدر آنک آب شور ایله استحمامدر بعده ماء عذب ایله
اغتسال وقمیص حریر ایله تمهیددر وامّا حمامک افضلی بناسی قدیم وفناسی عظیم وماسی عذب وحرارتی معتدل
اولاندر وآنک بیت اولی مبرّد ومرطّب وثانیسی مسخّن ومرطّب وثالثی مسخّن ومجفف بولناندر بس وجود صحتنی
محافظه ایدنلر استفراغ عرق ایچون حمامه کیردکده آنک حارّ اولان بیت ثالثنه تدریج ایله داخل اولسون وآندن
خروج ایلدکده ینه تدریج ایله خارجه کلسون وحمامک داخلنده طول مکث موجب غشی وکرب واضطراب وجفاف
وخفقاندر ومزاجی یابس اولان ماسی هوادن اکثر استعمال ایتملیدر بس ترطیبه شدت احتیاجندن ارضی بتبلیل
رتو ما ایدوب یا تملیدر وبخار رطبی اکثار ایچون ارض حمامه صو صب وحبس ایتملیدر ومزاجی رطب اولان هوایی صارن
اکثر استعمال ایتملیدر بس تجفیف وتحلیله شدت احتیاجندن استعمال ماده مقدار افراط عرقده وتحلیله وتحیه
محافظت حمامده مادامکه جلدی رطب وحمره‌در اول تحلیل عرقده افراط ایتمدیکی مفرّحدر وقتا که بدنی ضمور وکرب
ترایده باشلیه اول وقت سرعتله طشره‌یه کلملیدر وبعد الحمام لحاف ودثاری هر فصلده زیاده قیلملیدر
زیرا که بدن حمامک هواسندن ابرد اولان هوایه منتقل اولورکیدر وبکن حمامک صوینی تشرّب وجذب ایلمیکسون
آنک حرارت عرضیه‌سی آندن سرعتله زائل اولوب بالطبع بارد اولان صو برودتن بولدقده بدنی دخی تبرید ایلر واکر
استحمام عقیب غذاده واقع اولورسه تسمین بدنه معین اولور لکن سکنجبین ایچسنسه مرضندن امین اولور
واکر حمامک عقیبنده تغذی ایدرسه تسمینه‌دن ابعد اولوب اعتدال اوزره سمین اولور واکر هضم اولنمسکزین حمام

کذلک سمین وامین اولور وخلو معده حالنده استحمام تخفیف بدن ایدر زیرا که حرارت اصلیه ایله حرارت عرضیه
جمع ایدر ورياضتی قلیل اولان کسنه حمام وعرقی کثیر استعمال ایتسون تا کیم حرکات ریاضیه تحلیل اولنان فضلات
مجتمعه حرارت حمام ایله عرق ووسخ اولوب کتسون وبو کسنه لر ایله وجودی اعتدال مزاجه یتیشه واما ماء بارد ایله
اغتسال ابدانک شبابنه تقویت ویرر وصیف ایامنده نصف نهار اواننده حار المزاج ومعتدل اللحم اولان کسنه لره صحت
ویرر اما شیوخ وصبیانک واسهال ونزله اولانک وهضمی نقصان بولنانک ابداننه ضرر ونیاز ایدر واما حمامات
کبریتیه نک استعمالی یعنی معادن کبریتیه دن نبع وغلیان ایدن میاه حاره ایله اغتسال محلل فضول خارج وعلاج رعشه وفالج
ومرض وجربدر واوجاع ودرد ایچون نفعی مجربدر ومیاه معدنیاتک جمله سی بدنده اولان ریاح دوا وقروح وجروح مزمنه وبو الحجر
منافعی — نوع سابع — الله تعالی اعلم

کثیر الاستعمال اولان ادویه واغذیه مفرده نک طبایع ومنافعی وخواص واحکامی تحقیق اوزره حکمی حروف نک
ترتیبی اوزره بیان اولنور ای عزیز معلوم اولسون که اهل طب دیمشلردر که هر کس کند وجودنک حکیمی اولملیدر واستعمال ایلدیکی
ادویه واغذیه نک طبایع ومنافعی بلمه لیدر وهر برینی حکیمانه استعمال قیلملیدر تا کیم وجودی صحتده اوزره قالملیدر
انما ادویه مفرده دن هر بر دوا که بدن انسانه کیفیتیله تأثیر ایدر تحقیق اولدر وابدان انسانه وارد اولوب انکله بدن
کیفیت حرارت عزیزیه سندن منفعل اولورسه اکر بدنه کیفیت ثانیه دن زیاده تأثیر ایتمزسه اولدوا معتدلدر واکر بدنه
کیفیتدن زیاده تأثیر ایدرسه اولدوا اعتدالدن اول کیفیتده یکا خارجدر پس اکر اول تأثیر قلیل اولوب محسوس اولمازسه
اول دوا درجه اولیده در واکر تأثیری حس اولنورسه لکن بدنه ضرر ویرمزسه اولدوا درجه ثانیه ده در واکر بدنه ضرر
ویرورسه لکن ضرری مهلک دکلسه اولدوا درجه ثالثه ده در واکر ضرری حد بالغ اولورسه اولدوا درجه رابعه ده در
وکاه اولور که سمی تسمیه قیلنمشلردر واغذیه مفرده نک احکامی بو ادویه مفرده نک احکامی درجاتنده بولنمشدر وجمله سنک اسما
واحکامی ترتیب حروف ابجد ایله بیان اولنمشدر الف ابریشم حار ومفرحدر خصوصا خامی نافعدر ولکن بسی بتولد
قلبی نافعدر اجاص درجه ثانیه ده بارد ورطبدر وآنک حلوسی معده یه مرخی ومسهلدر ومزی التهاب قلبی تسکین ایدر
صفرایی قلع ایدر وحلوسنک بومرتبه اسهالی وقابضی اسفاناخ درجه اولیده بارد ورطبدر وغذاسی جیددر وحار ویابسه
اولانلره وصدره نافعدر وبطنی ملیندر واوجاع دموی تظاهری دافعدر افیمون بر حشیشدر که درجه اولیده یابس
ودرجه ثالثه ده حاردر نفخی مسکن وکهول ومشایخه موافق ونافعدر وامراض سودا وبلغمی مزیل ومسهل وصرع
وماء لخولیایه دافعدر وثنانه ومحرور اولنره معطشدر انیسون بر معروف تخمدر که درجه ثالثه ده یابس وحاردر کلیه و
مثانه ورحم وکبد وطحال سده لرین فتح وریاحی تحلیل ایتمده تأثیری تامی واردر وصداع دموی وصفراوی مدرواری
تسکین ایچون تبخیر واستنشاق نافعدر ومسحوقی دهن ورد ایله اذنه تقطیر اولنسه باطن اذنده ضربان وصدمه وسقطه
عارض اولان اوجاعی دافعدر وبول وحیض ورطوبات مدردر وعطش بلغمی یه نافعدر ولبن ومنی یی مکثر وضرر سمومی
دافعدر مدحل اصفهان درکه اسرب میتتن جوهریدر واول درجه اولیده بارد وثانیه ده یابسدر وادغس مجفف وقا
ومجی مقوی ورعاف انف ونزفی قاطعدر ارز غذاسی معروفدر که درجه اولیده حار وثانیه ده یابسدر وصویله اغتسالی
پاک ایدر ولکن معده یی دباغت ایدر لبن ایله مطبوخی بطنی عقل ایتمیوب منی یی زیاده ایدر ب بصل درجه ثانیه ده
یابس وثالثه ده حاردر اول محلل ومقطع وملطف وجالیدر وافواه عروقی فتح ایتمده حالیدر ولحم واشتکی وجهی احمر ایدر
وبرنی جفته طلا اولنسه کیدر وملح ایله ثالیلی قلع ایدر واعتدال اوزره اکلی معده واشتهایه قوتدر واکثاری راس
صداع وعقله خفتدر وبصل مطبوخ کثیر الغذادر لکن معطشدر وبرقانه نافع وافواه بواسیری فاتحدر وباه یی
مقوی وبولی مدردر وطبیعتی ملیندر وریح سمومه نافعدر وطلا بصل مشوی منضج قروح واوجاعنی دافعدر بطیخ
اصفر درجه اولیده حاردر وسرعتله صفراییه استحاله ایلر وآنی سکنجبین اصلاح ایدر بطیخ اخضر که قاربوزدر
درجه ثانیه ده رطب وبارددر وبدن وسخنی جالیدر وبولی مدردر وکلیه ومثانه ده تکون ایدن حصاتی دافعدر وطعامدن
اول اکلی بیض افضلی نیمبرشتدر یعنی سمن الجفیدن نیم بختی اولا بیض دجاجه نک مخیدر وانفعی تازه ودیدیها ولانی
وبیضک مشوی صلبی دخانیته بر مستحیل اولوب اعتدالدن یقین کلمز لکن مخی حرارت وبیاضی برودت

زیاده مائل اولمشدر وانکیسی دخی رطب ونافعدر وبیاضی وجهه اوزرنده اولسه تأثیر شمس وحرارت ناری مانعدر
ومخی عسل ایله مشوی اولوب کلف ایچون وجهه طلا قیلنسه آنی دافعدر وبیاضی اوجاع عینه وخشونت حلقه وانقطاع
صوته وسعاله وضیق نفسه ونفث دمه نافعدر وبیض دجاجه سریع النفوذ وجید الکیموس وکثیر الغذا ومولد منیدر
وبیض مشوینک مخی قابضدر وعفص مسحوقی ایله اسهالی دافعدر وقیر ایله مخلوطی قروحی مفتح ومادہ سن جاذبدر وبیض لحم
قوتیمهدر زیرا که اول حیوانک جزؤیدر بلکه بالقوة حیواندر وبیضک افضلی مخیدر بادنجان درجه ثانیه ده حار ویابسدر
سودا اوزار وسدد وجرب وبواسیر وجذامی تولید ایدر ولونی فاسد وتصفیر وتسوید ایدر بندق حرارت ویبوسته
مائلدر بطی الهضمدر وباهی زیاده ایدر وصداع وقیء تهییج وریاح ونفخی تولید ایدر ودماغه نفع ایدر وسعالی
دفع ایدر ج جوز کندم درجه اولیده یابس وثانیه ده حاردر آنک تصدیعی واردر هضمی عسیر وحرارتی کثیردر وخاصه
فی بتیزیر وعسل ایله معده بارده یه نفعی جیددر جوز بوا درجه ثانیه ده حار ویابسدر بصری مقوی وسبل نافعدر
ونکهتی مطیب وطعامی هاضمدر وکبد وطحال ومعده یی مقوی وبولی مدردر وطبیعتی قابضدر جلنار آنک رطبی بارد و
رطبدر وعتیقی حار ویابسدر ومتوسطی عادیدر ومسمندر وتملی عتیق اولورسه مهزلدر وحصات مثانه یی مولددر
جز اصلی درجه ثانیه ده حار واولیده رطبدر معده یه نفع وباهی تهییج ایدر وآنک مخی بول وطمثی ادرار ایدر د دارچینی
درجه ثالثه ده حار ویابسدر بغایت لطیف وجاذبدر وسددی مفتحدر وهر عفونتی مصلحدر وآنک دهنی جالی
ومحلل وملیندر ونفعی کلف ورعشه یه عجیبدر ورأس وصدر اوجاعنه نافعدر ونزلات بارده یی وسعال رطبی دافعدر
ومعده یی مقوی وقلبی مفرحدر وسدد کبدی مفتحدر واوجاع کلیه ورحمه نافعدر وظلمت وغشاوة بصری اکلا
واکتحالا دافعدر دیک ودجاج دیکک افضلی صباحه بالغ اولمیانیدر ودجاجک انفعی بیضه وقتی کلمیانیدر ومرقه سی
وجع مفاصله ورعشه یه ومعده یه وریحه وقولنجه موافق کلنیدر ولحم دجاج عقلی قوی وطبعی کشاده ومنی یی زیاده
وصوتی صافی ایدرلر وآنک دماغیله نزف رعافی قطع ایدرلر ه هریسه بر معروف غذادر که ماء لحم ایله طبخ ونضج اولنور
حنطه دن حاصلدر واول رطوبت ویبوسته حاره معتدلدر و ورد احمر درجه اولیده بارد وثانیه ده یابسدر
وبری ورقلری زیاده قابضدر وآنک یابسی دخی زیاده قابضدر واول سدده مفتح وسودایی مسکن واعضاء باطنه یی
مقویدر وماء ورد غشیه نافع وصداع حاری دافعدر ومطیب رایحه بدندر ومرباسی حاردر که معده وکبده قوت ویرر
هضمه اعانت ایدرلر ومطبوخی اون درهم استعمال ایدن اسهال اولوب اول مجلس مستراح کیدرلر ز زعفران درجه
اولیده یابس وثانیه ده حاردر محسن لون ومدر بول ومسقط شهوت ومحلل سدد ومفتح عروق قدر لکن قبضی
واردر زنجبیل درجه ثانیه ده یابس وثالثه ده حاردر وآنکه بر رطوبت فضلیه واردر که باهی تهییج ایدر خاصه سیله کبد
ومعده نک بردینه موافق کلور وآنکله رطوبت معده زائل اولور وطبیعت دخی لینت بولور وآنک استعمالی نصف درهمدن ایکی
درهمه دک مفید اولور زیت خام زیتونک زیتی درجه اولیده بارد ویابسدر ومدرکلردن اتخاذ اولنان زیت اعتدال
اوزره حاردر ورطوبتی ماتلدر وعتیقنده حرارت زیاده حاصلدر وزیت ایله هرکون ادهان شعری مقوی وشیبی
مبطیدر ح حنا درجه ثانیه ده بارد ویابسدر ومحلل ومفتح ومجفف وقابضدر واورام حاره وبلغمیه ایچون
طبیخی نافعدر ودهنی عصبی ملین وتعبی محلل ودافعدر حمص درجه اولیده حار ویابسدر واسودی احمر وابیضدن
والجودی کبریدر که وجع ظهره نافعدر ولثه وعذار اورامنی دافعدر وصوتی صافی ایدر حبوب سائره دن زیاده
ریه اعلدر نفعی مجرب وشایعدر وطبیخی استسقایه نافعدر وحصات کلیه ومثانه یی مفتت ودافعدر وحمصک
تأثیری منی یی تکثیر وباهی یی زیاده تکدر وادرار بول وتسهیل ولادتدر حنطه حرارت ورطوبتده معتدلدر و انسانه
حرارت ورطوبتنه معادلدر وآنک مقلیسنک هضمی بطوء ایله قابلدر واول مولد دود ونفخه شاملدر وحنطه کبیره
حمی افضل واقوی والذ واغذادر حمام لکن بوا هضمی وراخذ اخف واغذادر وفرلخی احمر وارطب واشهادر ط
طین ارمنی درجه ثانیه ده بارد ویابسدر طبیعتی ودمی بغایت حابسدر وشور وطواعینه شربا وطلاء نافعدر
وعفونت اعضایی ونزلات حاره یی مانعدر طباشیر درجه ثانیه ده بارد وثالثه ده یابسدر قلبی مقوی وخفقان
حاری دافعدر وانصباب صفرادن اولان غثیان وغشیه نافعدر وعطش والتهاب معده یی وحرارت کبدی مسکن وحمای حاده

بلغ

ما نعدر یقطین کر قرعدر درجۀ ثانیه ده بارد ورطبدر و انحداری سریع و خلطی صالح و غذاسی لطیفدر و حرم
و یاسمن و یاسفرجل و یاخود دقائق حامض ایله قرعدن مطبوخ صغرایه نافعدر لکن قولنجه ضرری و منضا عقیدر و عسل ایله مطبوخی نافعدر

نوع ثامن

کثیر الاستعمال اولان ادویه و اغذیۀ مفرده نک اسما و احکامی کلمن سقعفص حروفنک ترتیبنجه بیلدن لکه ذکرین معلوم اولنوغ
اهل طب دیمشلردر ک کافور درجۀ ثالثه ده بارد و یابسدر رعافی و اورام حارهیی و صداع حاری مانعدر
و محرورک حواسنی مقوی و نومی مسهلدر و استنشامی بیله مؤثر و باهی قاطعدر کهربار درجۀ اولیده حار و ثانیه ده
یابسدر نفث دمی و نزفی حابسدر و خفقانه و زحیره نافع و اسهالی قاطعدر کمون درجۀ ثانیه ده حار
و ثالثه ده یابسدر ریاحی محلل و طارددر و مجفف و قابض و قاطعدر و عسر بولی دخی نافعدر و جراحات لاصق و جمامی
مفتت و دافعدر کمأت حکمی غلیظ و غذاسی ثقیلدر انجق آنک صوبی زین دکه مجلی عیندر کرفس که معدنوس
انواعندندر درجۀ اولیده حار و ثانیه ده یابسدر نفخی محلل و بکی معرق و افواه عروقی فاتحدر و وجعی مسکن
و نکهتی مطیب و باهی مهیجدر و صرعی مولد و حبلایه مضردر و کبد و سعاله و کلیه و طحاله و استسقایه
و ثانیه نافعدر کلیه حرارت و برودتده معتدلدر و برمقدار یابسدر و هضمی عسیر و خلطی بسیر و مهملدر
و اکثری کلیۀ جدی و حملدر کبدحار ده کلیه دن احسندر و آنک اجودی کبد بط و دجاج مسمنهدر و کلب کلب کبدی
معضوضنه صحت بدندر کزبره که کشنشدر درجۀ اولیده یابس و ثانیه ده قابضدر و وجعی مسکن و اورام
حاره یی دافعدر و معدۀ حاره یی مقوی و خفقان حاره و حموضت طعامی دافعدر و صرع و دوار و سدر یابسی
مانعدر لکن منی یی مجفف و شهوت باهی یی قاطعدر و کثرت اکلی ظلمت بصره باعثدر کراث که پراصه در اول طبیعتی
ملیندر و خلط لزج نافعی مولددر و هضمی آسان و فضولی قلیل ایدن سعاله نافعدر ل لوبیا یابسدر لکن آنده
بر رطوبت فضلیه وارد که خلطی رطب بلغمیدر و کندی نفاخدر که احلام ردیه نک کاینیدر و صدره تلیین و طمثی
ادرار آنک شانیدر و دیگه ایچون دخی کوزلدر و آنک اصلاحی فلفل و ملح و خردل لوزکم بادامدر حلوی رطوبتده یکا
معتدلدر و مری درجۀ ثانیه ده حاردر و شرب و احتلامنده طمثی ادرار واردر و لوزمرک غذاسی قلیل و تنقیح
و جلا و تنقیه سی کثیردر و لوز حلوک تأثیرات مذکوره سی ضعیف و یسیردر لکن بدنی مسمن و سعالی دافعدر
و سدد کبد و طحالی فاتحدر لبن نسوانک لبن حیواناته ابانندن افضلدر بردکه زیراکه مزاج انسانه جملهدن
معتدلدر و لبن نسوانک افضلی تدییندن شرب اولنان لبندر و هر لبن که چوقدن حلب اولنمش آنک افضلی بعید العهد
اولدیغندن ردی بولنمشدر و هر حیوانک که مدت حملی انسانک مدت حملندن اطولدر آنک لبنی اردا و اغلظدر و مدت حمل
انسانه مناسب اولانک لبنی لبن بقرکبی افضلدر و لبنک مائیتی سی حار و ملطف و غسالدر و آنده هیچ لدغ اولماز سفوف
شالدر و آنک خاصه سی صفرای محرقی اسهالدر و افتیمون ایله سودای محرقه یی دخی مسهلدر و لبن حامض بارد و
یابسدر و قریب العهد اولان لبن رطب و حاردر و جمیع انواع لبن مقوی بدندر زیراکه جملهسی بالقوه دمدر و عسل ایله
فروج با طنکی تنقیه ایدر و دماغه قوت و محبه کثرت ویرر و لبنک جملهسی باهی یی تهییج ایدر و امزجۀ حاره
یابسه قبیل الصفرایه نافعدر و سعالی دافعدر لکن بلغمیه مضر و منافیدر زیراکه آنلرک حرارتی هضم ایدیه مزودن
احاله ایدر و مشایخه رطوبت ویرد یکیچون نافع و مناسبدر بر آنلره هضمنه عسل ایله استعانت واجبدر
و چوق اولورکه لبن ابدا بطنی اطلاق ایدر امعاده اولان فضلاتی اخراج ایدر بعده بدنده متفرق اولوب طبعی قبض
ایدر اعتدال اوزره کیله و جبن لبن نفاخ و سوداء ایدنلردر مکرکه مطبوخ اوله رسه هضمی آساندر و امااکا اغوزدر
آنک هضمی بطی و خلطی ردیدر و عسل مصلحیدر و هر لبن اعضاء کبدی سد ایدر الکم لبن ناقه سد ایتمز و اکثار لبن علاج
وسواس و نسیاندر اکی مضرتلره و اسنانه درد و صداع و دوار اصحابنه زیانلردر و مولد قمل و موثر ظلمت بصردر
و آنک اصلاحی شکردر و لبن شکر المختص لبندر و سمن ببدندر و ترکیب جنس لبن مائیه و جبنیه و سمنیه دندر اما لبن بقرک
اکثری سمنیه در و لبن ناقه و معز رقیق اولمغله اکثری مائیه در لحم الفعی لحم ضاندن فتیلدر و لحم عجل و جدیک فضولی قلیلدر
و هر حیوانک مذکر و سمین و اسودی الذ و اخف و اجوددر و لحم بهیمه لحم معزدن زیاده یابسدر و لحم معز لحم ضاندن یابس

وهضمی عسیر

وهضمی عسیر و حابسدر و لحم جرورک غذاسی غلیظ و هضمی عسیردر و لحم ارنب حار و یابس اولدیغندن سوداسی
کثیردر و آلیه حار و رطب و یسیردر و جنس لحم غذای مقوی بدندر و سرعتله دمه استحاله ایلیه لحم مشوینک
غذاسی یبوستله و مسلوقک رطوبته کیدر و شحمک غذاسی بدی و سمینک اردادر زیراکه بوندن ملینی بطن و قلیل
الغذادر و فصل ربیع و صیفده و آنلری محرور ایچون اکل لحم بر خطا و خطردر زیراکه اول مولد جرب و جزام و طحال اولغه
مقرردر کذلک ربیع جمیعنده و صیفک نصفنده جمیع لحوم غلیظه نک وجوده ضرری واردر لکن لحم ابل غلیظ ثقیل بیله
سریع الانحداردر و لحم بط غلیظ و کثیر الغذادر و لحم دجاج ارذل اخف و الطف و اشهادر لادن درجۀ اولیده یابس
و ثانیه ده حاردر لطیفدر که تحلیل و نضجی واردر و علل رحمه نافعدر و تساقط شعری مانعدر و عسیر الاندمال اولان
قرحه یی مدملدر م مصطکی درجۀ ثانیه ده حار و یابسدر و غایتده لطیف و محلل و قابضدر و بلغم رقیقی
مذیب و دافعدر و مضغی منقی رأس و بلغمی جاذبدر و سعاله نافع و نفث دمی قاطعدر و معدۀ یی مطیب و مقوی
و نافعدر ملح درجۀ اولیده یابس و ثالثه ده حاردر و زیاده تحلیل و تجفیف و جلاسی واردر و ریاح مختلفه یی کسر
و ازاله ایدر اخلاط جامده یی تسخین و اذابت ایدر و نصف درهم قدر شربی کفایت ایدر و ملح محرقی ایله و سخ اسنانی
کیدر و ملحی اعتدال اوزره استعمال تحسین لوندر و مسهل انحدار غذا و اخراج فضول و معین ادویۀ اسهالدر و ملح ابیض
شفاف بلکوری بلغم خامی و ملح اسود بلغمله سودایی قوتله قالع و مسهلدر ملوخیا درجۀ اولیده بارد و ثانیه ده
رطبدر و سدد کبدی مفتحدر مشمش درجۀ ثانیه ده رطب و بارددر و دهن نواتی درجۀ ثانیه ده حار و یابسدر و بواسیره
نافعدر و مشمشک خلطی سریع العفونتدر و یابسنک نقیعی مسکن عطشدر و اول معدۀ یی خوخک یعنی شفتالونک خوشنک
و حماسه علیه مولد اولمشدر ن نیل درجۀ اولیده حار و ثانیه ده یابسدر و ثالثه ده قابضدر نزف قاطع و کلفی دافع
و تازه جراحاته نافعدر و ورقی خضابه صالحدر نعناع یابس و حاردر و آنده رطوبت فضلیه واردر و آنک جوهری
الطف بعولدر و معدۀ یی سرعتله مسخن و مقوی اولدر و فواقی دافع و هضمه نافعدر و بلغمی و دموی اولانی ترک دافعدر و نایی
مهیج و منی یی مولد و جماعدر و بثوراته و دیلنه وضع اولنسه لکی تجنب ایتمانعدر نخاله دقیق درجه اولیده حار
و یابسدر و جلا و تلیین و تنقیه جامعدر و لوز و شکرله شربی حلق و سعاله نافعدر و شرابیله عجن و ضماد اورامی
دافعدر نشا درجۀ اولیده بارد و یابسدر و مسکن و مقوی خالصدر و زعفران ایله عجن و طلاسی مذهب کلفدر
و حشوی مانع نوازل و ملین صدر و عسل ایله اشربدر س سماق درجۀ ثانیه ده بارد و ثالثه ده یابسدر و قابض
و مقوی و سدد و حابسدر و بطنی معقل و نزفی مانعدر و صفرای حتنایه جالبدر و ترابیا اورادافعدر و وجع
نار و عطشی مسکن و معدۀ یی دابغدر و اشتهایی مهیج و طمثی قابضدر و شعری مسوددر و غثیانی مسکن و مانعدر
سکر درجۀ اولیده رطب و حاردر و عتیقنده یبوست واردر و قصبنک عتیقی کندی طبعنده ساکن و لبنی زیاده حار
و صدر و حلقی ملین و خشونتی مزیل و سکی فاتحدر و صغراوی اولنلار معدۀ یه آنک تعطیشی موافقدر و بطنی ملین و بلغمی
دافعدر و آنک احمری لینته زیاده نافعدر سمن درجۀ اولیده رطب و حاردر و سموم مشروبه یه تریاقجه نفعی واردر
و حلق و صدره تلیین و تحلیل ایدر و فضلاتی دخی نضج و تقلیل ایدر خصوصا لوز و عسل ایله زیاده تأثیری سفرجل
درجۀ ثانیه ده بارد و یابسدر و کندوی و زهره سی قابضدر و حامضی حلوندن زیاده قابضدر و هر نوعی مسکن عطشدر
و مدر بول و مقوی شهوتدر خصوصا عسل ایله معمولی دخی قوتلیدر و آنک لعابی یعنی بوانلک آبی طبیعتی ملیندر عقیبجه
قبضی مانعدر و قصبۀ ریه یی ملین و سعاله نافعدر و اکثار سفرجل قولنجی مورث و جالبدر سمک رطب و بارددر اجودی
صغاریدر که مخلخل و طعمی لذیذ اولوب سرعتله فاسد اولمیه و شدید الجریان اولان ماء عذبده متولد ایدوب فلجیعی
کثرت بولیه یاخود بحار مالحه دن انهار حلوه نک جریانه مقابل حرکت ایدنلر آنده قالیه و تملیحنک افضلی اودرکه جدید
عتیق اولیه و اکثار اکلی قوتی غالب اولوب حار و یابس اولمیه و سمک طری مولد بلغم مائیدر و سریع الفساد اولدیغندن
حار اولان معده ده تغیر کیمی منافیدر و لحم سمک فساده ویرن مرطبات ولیندر و آنک حلویات اصلاح ایدر ع عنبر درجۀ
ثانیه ده حار و اولیده یابسدر مقوی معده و کبد و قلب و حواس و فواددر و عنبر مسکندر
زیاده معتدلدر و علل دماغه دوا در عود درجۀ ثانیه ده یابس و حاردر و قوت معده و کبد و قلب

ثانیه ده حار و اولده یابسدر مقوی معده و کبد و قلب و حواس و فؤاددر و عنبر مسکدن زیاده معتدل و عقل
دماغه دوادر عود درجۂ ثانیه ده یابس و حاردر و قوت معده و کبد و قلب و حواس ایچون نفعی واردر و سکته
فالجه و دماغ بخاراتنه نافعدر و مضغی نکهتی مطیب و ریاحی دافعدر عسل درجۂ ثانیه ده حار و یابسدر و جلا و مفتح
و جاذبدر و عفونت و قیئی مانعدر و تناولی خلط تخیلده قیلی فالجه و قروح وسخه یی منقی و ظلمت بصری مجلی و معده یی مقوی
و عدته مشهی و بطنی مسهلدر و شمعی دخی حاردر ضمادیله جروح و قروحی ناضج و مواتنی جاذبدر خصوصا قیرلیلم
زیاده مؤثر و جالبدر عنب قشری بارد و یابسدر و حشوی رطب و حاردر و بزرلرنده هم برودت و یبوست واردر
جید الغذادرکه معده و باهه یه مقویدر و نضیجی اجود و معلقی احمد و ذبیبی اسودی افضلدر و عنب نفاخ
معده یی و ضرر مثانه دروانک مصلحی رمان حلودر ف فضه بارد و یابسدر خفقانی مانعدر و سنگی معده و قلبه
نافعدر و جرب و حکه یی دافعدر فستق درجۂ ثانیه ده یابس و حاردر و آنده بر رطوبت فضلیه واردر و مفتح
قلب و مفتح سدد کبد و نافع دوادر فجل غذاسی قلیل و بلغمی کثیردر و مفتح سدد کبد و مولد قمل و محلل ریح بلغمیدر
و هضم طعامه اعانتی کثیردر لکن کندی هضمی عسیردر فلفل درجۂ رابعه ده یابس و حاردر و اسودنک زیاده
ابیضنک حرارتی واردر و دار فلفلک یبوستی ایکیسندن آزدر و اوجعنی معده و امعاده اولان ریاح غلیظه یی تحلیل ایدر
و اخلاط لزجه یی تقطیع ایدر عصب و عضلی تسخین ایدر ص صندل درجۂ ثانیه ده بارد و یابسدر و طلا و شربی
اورام حاره یه و صداع حاره و خفقان حاره نافعدر و حرارت و حمیه دن حاصل اولان ضعف معده یه موافقدر صعتر
درجۂ ثانیه ده حار و یابسدر و ملطف و محلل و نافخدر و شرب و ضمادی نفخ و ریاحی دافعدر و معده یی مجفف و بول
و طمثی مدردر و حدت بصری مکثر و اوجاعی ورکی قاطعدر صمغ تغریه و تجفیفی قویدر و الطفی صمغ عربیدرکه اول خشونت
صدری تلیین و بطنی تعقیل ایدر و امعایه قوت ویرر و الوان حبر ایله خطوط کتبه زینت ویرر . . . . .

نوع تاسع

کثیر الاستعمال اولان ادویه و اغذیۂ مفرده نک اسما و احکامی قریب مخرج حروفک ترتیبنجه بیان ایدر ای عزیز
معلوم اولسونکه اهل طب دیمشلردرکه ق قثاکه بطیخک بر نوعیدر خیار کبی طویل اولور اول درجۂ ثانیه ده رطب
و بارددر و آنک نضیجی حرارت و صفرایی تسکین ایدر لکن خلطی مستعد عفونت و مولد خماددر و نضیجنک
فسادی آسیدر و اردر و استعمالی عطشه نافعدر و عطشی قاطعدر و مثانه یه موافقدر و قثاده ادرار بول و تلیین
طبیعت واردر خیار که حاردر آنک قثانک زیاده برودتی و لطفی واردر و حمیات محرقه یی دافعدر و ادرار بول ایچون بغایت
نافعدر و آنک کوکی وجع معده و خاصره یی محللدر و آنک ملح و یا زیت و یا عسل مصلحیدر قرنفل درجۂ ثانیه ده حار و یابس
و کبد و معده و دماغه نافعدر ر ریحان درجۂ اولیده حار و یابسدر و قلبی مقوی و یا سوکی دافعدر و استشمامی نوم
جاذبدر راوند ریقی اوزرینه ایکی درهم قدر اون صباح شربی قروح و فسوخ و سقطه و ضربه و کبد و معده و فوق
و عانه و کلیه و مثانه ایچون بغایت نافعدر رازیانه آنک بر لیسنک حرارتی و یبسی درجۂ ثالثه ده و بستانی سنک
درجۂ ثانیه ده اولور بصری محددر و سدد کبدی مفتح و بول و طمثی مدردر و نافعدر و ماء بارد ایله غشیانی و التهابی
معده یی دافعدر ریباس درجۂ ثانیه ده بارد و یابسدر و دمی مطفی و صفرایی قامعدر و حرارتی مسکن و قاطعدر و عصاره سی
اکحال حدت بصره نافعدر و طواعین و اسهال صفراوییه دافعدر رمان آنک حلوی درجۂ اولیده بارد و رطبدر و حامضی ثانیه ده
بارد و یابسدر و ایکیسی صفرایی قامع و احشایه سیلان فضولی مانعدر و حامضنک حباتنی عسل ایله ضمادی وجع اذنی
نافعدر و ادرار حیض اکثردر و قشاتک فرزجه سی انهاتک معده یه نفعیدر و حامضی حلق و صدری محششدر و حلوی آنک مقوی
و ملیندر و سعال حاری مانعدر و هر نوعی خفقانی دافعدر و اقضی جناتی اولانیدر ش شعیر درجۂ اولیده بارد و یابس
و غذاسی حنطه دن آزدر و ماء شعیر سویقندن اغذادر و سویقی نفعی صوینک اکثر و معده یه ادراددر و ماء شعیرک
رقیقی ضمادی صدر و سعال و جرب و کلفه موافق دوادر شونیزکه حبة السوداءدر آخر درجۂ ثانیه ده حار و یابس
و اولحاذ و جلادر و ریاحی محلل و ثآلیل و بهق و برصی قاطعدر و دیدان بطنی قاتلدر و کیسۂ کتان ایله زدفایجه ایکی
درهم نخص و مصر وکی و ناصیه اوزرینه موضوعی زکام و نازله یی دافعدر شلجم رطب و حار و ملیندر و خلطی غلیظ

ومدا و من اکلی محللدر و بزری جلا و طبیخی مقوییدر ت تمر هندی درجۂ ثانیه ده بارد و یابسدر معده یی
مقوی و صفرایی مسهل و قیئی مسکن و عطشی دافعدر تفاح آنک حلوی اعتداله قریب حرارته مائلدر و آنده بر نوع
فضلیه بارده واردرکه آنکله نفخ ایدر و آنک حامضی ابرد و رطوبتی اقلدر و خلطی مستعد عفونت و خماددر
تین آنک رطبی آز رطب و حاردر و چوق ماء و غذاسی واردر و معده دن سریع الانحداردر و یابسی لطیف
و حاردر و جمیع فواکهدن اغذادر و نضیجی اعتداله قریبدر و فجی جروح و قروحی انضاج ایدر و تلیین و تعریقی بلغمی
و حرارتی مسکن و مغزیدر و آنک لبنی البان و دماء ابله یی مجمد و جامدینی مذیبدر و امراض ایله فاسد اولان الوان
مصلحدر و ضمادی دمامیلی منضجدر و محرورلری معطشدر و طوزلی بلغمی اولان عطشی مسکندر و سعال مزمنی دافع
و ریه و صدره نافعدر و سدد کبد و طحال و کلیه و مثانه یی فاتحدر و ریقی اوزرینه تیننک فتح مجاری غذاده
تأثیرات عجیبه سی مقرردر خصوصا لوز ایله یا جوز ایله تغذیه سی اکثردر لکن اغذیۂ غلیظه ایله اکلی خطرلیدر
و تیننک مخل انجیده منقوعندن اوقیه صباح علی الریق اوج تین اکل ایلنمکوره خماددن خلاص بولور و صفرادن آزاد
اولور توت اما ابیضی تبن یقینیدر لکن آنک اقل غذادر و معده یه ارطدر و اما احمری رطب و بارددر و آنده قبض
واردرکه اعضایه سیلان موادی مانعدر و اورام حلقی دافعدر و بونک اکل و شربنده قوت اشتهاء غذا واردر و بو
توت معده دن انحدارده غلیانی سریع و امعاده مبطی و بولی مدردر ث ثوم اصلی درجۂ ثالثه ده حار و یابسدر
تغییر میاه ایچون و وجع اسنان و سعال مزمن و اوجاع صدر ایچون بغایت نافعدر و علق و دود بطنی مخرج و بولی
و طمثی مدردر و قمل و بیضنی قاتل و مکسردر لکن کثرتی بخارندن راسی مصدع و بصره مضردر ثلج آنک محتبس اولان
حرارت دخانیه یی سندیر عطشی دیوب و معده و عصبه مضردر و اسنانک وجع حاری مسکندر خ خشخاش درجۂ
ثانیه ده بارد و یابسدر و اسودی شربا و ضمادا درجۂ ثالثه ده مبرد و مخدردر و منومدر و اکلی نزله یی مانعدر خطمی که
خیره چیچکیدر اعتدال اوزره حاردر آنده انضاج و تلیین و تحلیل و ارخا واردر و وجع مفاصلی دافع و اورام
مانعدر و آنک بزری سعال حاری قاطع و ورقی اورام ثدیی نافعدر و طبیخ اصلی حرقت امعایی و حرقت بولی و اورام مقعدی
و اسهال دمویی دافعدر خوخ درجۂ اولیده رطب و آخر ثانیه ده بارددر و سریع العفونة و ملین طبیعتدر و ماء قضبانی
و اوراقی تقطیر ایله دیدان نفی و سنوییه ضماد و شربی دیدان بطنی قاتلدر و کثیر الغذادر لکن غذاسی جیددر
و اکل طعام اوزرینه تقدیم اولادرکه حرارت و برودتدن مرکبدر و برودتی اغلبدر و طبخ ایله برودتی نقصان بولور
مجربدر و بوطوبدی ملطف و صفرایی قامعدر و عادت اولمق اورامی مانعدر و سودا و بلغم مضرت و بلغمی مضاد
و هضم معین و جربی قالعدر و قرص نمله و حرق و جمره یی دافعدر و دهن ورد ایله صداع نافعدر و تمضمضی وجع اسنان
و دموینی قاطعدر خبز افضلی خبز حنطۂ نقیه درکه دقیقی نقی و منخول اولوب عجینی ملح و خمیری اعتدال بولور
قرص رقیق نضیج تنوری اولور و اکا قریب اول صومونه که فرونی اولور و بونلرک ماعداسی فضیلتده برمرتبه اولور
خبز ... و بارکی نافعدر و سمیدکه فطیردر غذاسی کثیردر لکن خشونتندن بطی النفوذ و انحداری عسیردر
و خبز دقیق غیر منخول طبیعتی ملیندر و انحدار و نفوذی سریع و هیندر لکن قلیل التغذیه در و خبز قطایف لذیذ
لکن مولد خلط غلیظدر و لبن ایله تخمیر اولنان خبز کثیر الغذا و بطی الانحداردر و سد مجاریه دخلی واردر و جبن
حنظل مقلی ایله اکلی سرعتله سمین ایدر و بحث و جوکی حفظ ایدر ... درجۂ ثالثه ده حار و یابس
و بلغمی قاطعدر و دهنی دهن خللدن اسخندر و هوام آنک دخانندن فرار ایدر و دافع اوجاع مفاصل ایدر و جرب
ازاله و اورامی تحلیل و رطوبات راسی تنقیه ایدر و تقطیر ماء و دهنی وجع اذنی دافعدر و عسل ایله ریقی اوزرینه اکلی
قصبۂ ریه ده اولان خشونتی رافعدر خیار شنبر حرارت و برودتده معتدلدر و طبعیدرکه احشاده اولان اورام
حاره یی مانعدر و طبعی ملین و محرق اولان صفرا و بلغمی سهولتله مسهل و دافعدر آنکچون حامله آنکله اسهال اولنورکه اول
حملنه ضرر دکل نافعدر ذ ذهب لطیف و معتدلدر و سحاقه ادویۂ سودایه داخلدر و قلبی مقوی و خفقانه نافعدر
و قدح اسنانی بخرنی فرنیل و دافعدر و آلتون میل ایله اکحال عینی مجلی و بصری مقوی و غباری رافعدر ض ضیمران
ریاحین انواعندن بر نوعیدرکه فلکی دیرلر اول درجۂ اولیده رطب و حاردر و استشمامی دماغه نفعی واردر

ظرور درجهٔ ثانیه ده حار ویابسدر ومواد فروحجاذبه در وآنك اجودی احمرنار بخیلدر غالیه بعطر
کرانبهادن اورکم صلابتی ملیّن وجوف دریه دوادن ولسعتمای صرعته دافعدر وصداع باردی دافعدر وقلب تحملی
اوجاع رحمی مانعدر وجمیع ادویه ولغیه تاثیرجویله مؤثر اولدیغی محقق واقعدر وبومذکورات اسباب مظنوندندر
اولدیغی علت طبیب جلیل قاطعدر پس جمیع اسباب واشیادن مؤثر اولانی انجق مسبب الاسباب بلنکرجمله یه اول اضار و
نافعدر وبومقامده العلم علمان علم الطب للابدان وعلم الفقه للادیان کلامندن بومقدار
تحریر وبیان خلاصهٔ علم طبی جامعدر وماعداسی اطبا بیننده شایعدر

نوع عاشر

صحت وجوده عوایدا ولان اکل وشربك آداب وقواعدنی وبعض اطعمه وفواکهك فضائل وفوائدنی بیلدیرر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حدیث دیمشلردرکه انبیا علیهم السلامك عادتلری مدام اکل خبز شعیر ایمامیدی
وحبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك اکثر تناول اولنان ایکی وبادنیق حنطه ایله مختلط اولان ایدی وخبز
شعیر ایله اوچ کیجه علی التوالی شعبان اولمیوب اکثر اوقاتی جایع وظمآن ایدی پس تنبیه وبیان بودرکم بیاض نان
وظمأ لیل بیخیده ایکیسی کرم اکل وشرب اسراف وعلتدر واکل لحم وشرب مرقه یه مواظبت موجب قسوت قلب وقرف
کولسغر لحم ودسم ترکی مداومت مسببی خلوق ومغیر طبیعتدر وجوع اکل اکثر وعطش شرب ماصحت وجوده خلاف
ترکم دیمکی صحت انسانه مخلدر وکثرت سهر لیل نوم نهار کاعار وکسالدر ومحافظه صحت اولان مدار وشبع اولمیوب
جوع قدر لذت لکی بولسون ووقتیه قدر وبس بجون قدرت قدر بحوع قیلسون تاکیم عقلی صاف وصدری منشرح وقلبی
مستنیر اولسون وتمکن اولدیجه غدایی تباد قیلسون تاکیم بدنی صحت وطبعی قوت بولسون وعشای ترك ایتمسونکه
اعضاسی هرمدن امین اولسون وانواع نعمتلرك الوان شربتلری جمع ایتمیوب برطعام اوزرینه اقتصار ایتسون تاکیم
جسمی صحت وسروره وقلبی حیات وحضوره یتیشه زیراکه هر مرضك اصلی شبع وهردوانك اصلی جوع اولدیغی تجربه
قیلنمشدر وادبله فقط خبز اکل ایدنه نك بدنی عمری اولدیجه صحت وعافیتده بولنمشدر وادب ایسه بعدالجوع اکل
وقبل الشبع ترکه اعتبار اولنمشدر بس قلت اکل وشربك درجهٔ دنیاسی ثلث بطنی طعام وثلثی شراب وثلثی نفس ایچون
اولمقدر ودرجهٔ وسطاسی اکل وشربیله انجق نصف بطنی طولمقدر ودرجهٔ علیاسی اکلی اکل مریض ونومی نوم غریق
اولوب لذت حضوری بولمقدر وشبع اوزرینه اکلدن اجتناب اهم والزمدر زیراکه اول اسراف حرامدر واولدیغندن علل
موت برص وموجد مرض وموجب هرمدر وخصوصه کلی طعام وشرابی تعیب ایلمسون اکرا شتهاسی وارایسه تناول
بیورسون والا ترك ایدیب سویلمسون وطعام واحد اثنینه کافیدر نته کیم طعام اثنین اربعه یه وطعام اربعه
سکز آدمه واجددر امّا بعض اطعمه وفواکهك فضائل وفوائدنده نچه حدیث شریف وارد اولمشدر نته کیم جبریل
امین علیه السلام حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه هریسه اکلنی اشارت قیلمشدر پس اکی اولتناول
بیوریدی بطش وجماع وقیام لیل ایچون اوتوز قرق آدم قدر قوت بولمشدر وآنك عندنده جمیع اطعمه نك خبز شعیر
ومرقه عدس وصوفانی لحب واطیب اولمشدر زیراکه ذکر الله ایلدکده آنك قلبی رقت بولمشدر ولحمی دماغ وقمع
وبصر واعضا واجزای دیکر قوت ویرمشدر ولحم اطیبی لحم کتف وظهر درکه فؤاد مریضی اصلاح وقلب حزینی لحز
قیلمشدر وانفع ادامی لحم اولمشدر وتمر وعنب فواکهك اولوب ادام رتبه سن دخی بولمشدر وعنبی خبز ایله اکل
وحلو وطبی ویرنده ردّ ایتمیوب ذوق وشم ایتمك خبرده کلمشدر ومبارك عسلی صباح ایله ریق اوزرینه اکل
وشرب ایدنه هرمرضدن شفا بولمشدر واوحضرته جمله فواکهدن بطیخ ورطب اطیب اولوب جمیع اشربه دن حلو بارد
لذیذ کلمشدر واکل ارز عندنده اوحضرته صلوة وسلام ایتمك لازم اولمشدر زیراکه ارز آنك نوری جوهرندن وجود
بولمشدر وحدیث شریف وارد اولمشدرکه هرکیمکه بقلهٔ فرفرینه ایله اکل ایلیه آنك اول قدر مرضی جقارکیمك وشونیزك
حبهٔ سوداده اول موتدن غیری هرمرضدن شفادر وجبن وجوزی فرادا اکل ایتمك داءدر لکن ایکیسنی جمع
ایدنه دوادر واکل زبیب نکهتی تطییب ولونی صاف وبلغمی قطع ایدوب عصبه قوت ویرندر آنی اکل لونانی طرح
ایتسونکه اول مضرت بیندر وعنبی دانه دانه اکل اهنا واحسندر وسفرجل فؤاده جلا وقلبه ذکا وجبانه

شجاعت بخشی

شجاعت بخشی ایتمه بی بیلدیرر وآنی آرزو ایلیه اکل ایدن حامله نك ولدی اغلب کوزل اولور ورمانی شحمیله تناول
معده یی دباغت ایدر ووجع ایتمن قولنجدن امان ویکبر وقند وبارد بطیخ ماء جنتی وهرطعامدن اولا انی جامعدر وآنك
لحم وشحم وبزر وقشری جمیع اعضا وفوایده نافعدر واول طعام وطعام وشراب وریحاندر وبطنی مثانه یی
غسل ایدر اشتادر وماظهر برکت وشهوت حرکت ویرندر ونکهتی تطییب وصداعی تسکین وبشرهٔ یی تنقیه وتزیین
ایلیندر وبصره حدت وطعامه اشتها ولذت ویروب عطشی دفع ودیدان بطنی قتل ایدوب یتمشی علت اخراج ایله
نافع بیدندر امّا خیار ملح ایله وجوزی حلوا ایله یمك سنتدر وفواکهی اقبالنده تکثیر وادبارنده تقلیل ابدانه صحتدر
وبادنجانی تلیین وتزیین ایدوب دوا نیتیله یمك مزیل علتدر وموروث حکمتدر ومرطب دماغ ومقوی جماع ومحرك
شهوتدر والطف بقول بار یوزوکره وزوکر باسدر وبونلر طعام خضر والیاسدر وموت حفظ ودافع جنون
وجذامدر ونافع دماغ وفاتح مسامدر وامّا کمأة کم آق سنترددر اول بر نوع من منزلدر ومآسی شفا عین واسودی
افضلدر وبرارضه داخل اولان آنك بصلندن تناول قیلسون تاکیم اول ارضك وباسندن امین اولسون ومطبوخ اولان
بصل وثومی اکل ایدن لذت وقوت بولور ومطبوخ اولیانی اکل ایتمسونکه رایحه سندن ملائکه متأذی اولور وامّا طین اکل
ایدنکه کندی نفسی قتل ایدنده زیراکه اول سنکرّ بطن ومصفر لوندر ومهلك بدندر وحدیث شریف وارد اولمشدرکه
اوچ نسنه موجب سرور سینه وموجب صحت بدندر بری استشمام طیب وبری شرب عسل وبری لبس ثوب حسندر
واول حضرت صادقدرکه حق سویلیندر زیراکه الناس باللباس کلامی بومعنایه تصریح ایلیندر پس ناس لباس ایله عزیز ولباس تقوی حکم ایله
احسندر وجسم وجانی احصندر

نوع حادی عشر

آداب دین مبین وسنت رسول امین اوزره ثیابی تحسین ولبسنی تعیین وبدنی تحصین وتزیین ایتمکی رسم
آیینن بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حدیث اتفاق ایله دیمشلردرکه حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك ثیابندن احبی قمیص اولمشدر وکم قمیصی اطراف اصابعه وصول بولمشدر وذیلی طولی فوق الکعبین انجق
کلمشدر وتقصیر ثیاب ایله امتثال وصیت قیلمشدر فعلی هذا تقصیر ثیاب سنت وتطویلی بدعت وکبره علامت
اولمشدر وخلیل الله علیه سلام الله رجال ونسوان ایچون سراویلی استر لباس بولمشدر زیراکه سراویل عورت یرلرین ازید
آرتسنده بیله حائل اولمشدر امّا لبس عمامه حلم ووقار وجاهدر وتحت عربدرکه اول حضرتك مبارك عامه سی ثوب
سیاهدر ورأس عمامه بین الکتفین مقدار شبر بن صمیق سنتدر وتحت الذقن ادارهسی بدعتدر وسنن اسلامدندر
برسی لبس لباس خشن ومرقعدر وثیاب خشن عرقی انشف وقلبی اخشعدر ولبس شعر وصوف سنت انبیاء عظامدر وقول
عبا حضرت سلیمان علیه السلامدر وتواضعله مساکینه تشبه ایچون لبس عبا عادت اولیاء کرامدر وامّا حبیب اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك قمیص وازار وسراویلی قطندن ثوب ابیض وقبا وعبا ومنطقه سی صوفدن شال
اخضردر واخضره نظر سرور قلب وقوت بصردر پس لبس اخضر آنك امّته سنتدر ورجالنه صرف اصفر واحمر
مکروه وبدعتدر وحریر خالص آنلره حرامدر وحلالیت مختلط مباح وزینتدر وتطهیر ثیاب تحدیث نعمتدر وزینتدر
ولطافت ونظافتدر ورفع ثقلت ودفع غم وقساوتدر وغنای طبع ایله لبس ثوب عتیق آدمك تواضعنه علامتدر و
جمله دن مقدم قمیصی کیوب بعده قعودی حالنده سراویلی کیمك سنتدر ومبغوض ناس اولمیه وقلبه غم کلمدن امین اولمق
وبرثوبی ترقیع ایتمدکجه نزع ایتمامك تقلب احلدر وثوب منزوعی برخرقیه ویرمك آفتلردن سلامتدر واوچ قات
لباسی جمع اولدقده برقاتنی فقرایه بخش ایتمك سخاوتدر وثیابی هر نزع ایلدکجه طی ایتمك آنی غیظ ابلیسدن حفظ وحراستدر
وکوبلك نعال الله بنی کیجه تزیین ایده نی کوندز تزیین ایده رمدیمیز واحضرتدن روایتدر وبساط سولی اولا ارض
اورونده احیانا حافی یورومك کبر نفسدن بلاندر ومسك وعنبر وعود وکافور امثالی طیب وعطور وبخور ایله
تطیب وتعطر وتبخیر سنتدر ولذتدر والمندیله هرکوزینه اوچ کره اکتحال سنتدر وزینتدر وانها بی نبت و
وبصره قوتدر وبوم عاشوراکتحال عینی رمددن صیانتدر وامّا تطهیر وتزیین وادهان وتسریح شعر ولحیه
دخی سنتدر ونعمتدر وادهان حاجب بابایتمك صداعی دافع بلنمشدر وقص شارب ونتف ابط وحلق
عانه سنن راتبه دن بولنمشدر وشعر عانهیی شعیره دن زیاده ترك ایتمك نهی اولنمشدر وهر یوم خمیس یا خود

بو جمعه بعد العصر شعری اولمیان کسه رأسی حلق ایتمك ولحیه سنك طول وعرضندن بر قبضه دن زیاده یی قصر
ایتمك واظفارن مقراض الله قلم ایدوب شعر ایله دفن ایتمك صحت جسم وراحت جان ایچون سنت وعادت قیلنمشدر نته کیم قلموا
اظفاركم بالسنة والادب یمینها خوابص ویسارها اوخسب دینلمشدر ونظام هیئت ایچون آیینه یه باقمق صوابدر
با ثوب الهم كما احسنت خلقی فحسن خلقی دیمك حدیث شریفدن اكمشدر وبو مقامده صحت وجودك حفظ وحراستنی
بو مقدار بیان ایله اكتفا قیلنوب موتك بیانه شروع اولنمشدر زیرا که لذاالموت یخوا سنجه هر طوغان اولمکله هر کمال
بر زوالی اولوب دنیایه کلن کیدر بولنمشدر وبو عالم کون وفساد اولان عالم صورت بزوم ایچون کروانسرای
قیلنمشدر نته کیم کل نفس ذائقة الموت ثم الینا ترجعون آیت کریمه سیله بو معنا تأیید اولنمشدر پس بو دار فانی
اولان دار بقایه اولمزدن مقدم متوجه اولمق وبو غربتدن اول وطن ایچون کسب کماله تدارك قیلمق اعنی نظر کامل
اولان قلبنی ماسوادن پاك ایدوب امراض اخلاقدن بیمار دن صحت بولمق وانوار الطافه تابان ایله طولمق وایکی عالمده برمولا ایله اولوب قالمق جمله ذی الحجالك اهم واقدمی بیلنمشدر

نظم جهانده وار ایکن قوتت مسافر اولنه مقیم	کم خانه یه بر کدر اولمق طرفی دخی بر بیم	چو نعمتی نقم وعز ونازی ذل اولمق
سکانه فائدہ جسم اولمه غرق ناز ونعیم	فراغ ایچنده اولور عاقبت سرای پامال	نه ذوق اولور سه کلاهك نمدپاخود زر هیم
طریق حقه کیدرسن نته ضعیف اولسون	که قطع بادیه مشکلدر اولسه مرد جسیم	خوشیله خسته نه ظن ایلر اولسه طبیب صحیح
مرض شناس دکل بندن آدی حکیم	جهان جسم کوکل خوش اغیلد نعمت اولور	نه ذوق اولور کاقلرتن صحیح وروح سقیم
نه غم که فقر ومرض موت ایرده حقی		اولورسه جان وکوکل خوش خوبیله صاغ وسلیم

فصل رابع

موتك فضیلت وحقیقتنی وکنه وماهیتنی ومدح وکیفیتنی ورد وحلد بدندن مفارقتنی ونزع حالتنی وتشکلات
ثانیه ده صورتنی وتخلقی حسبنجه سعید ونجیه حالتنی بکی نوع ایله حکیمانه بیان وعیان ایدر **نوع اول** موتك فضائل
وفوائدنی آیات واحادیث ایله بیلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکم حق تعالی کلام قدیمنده بیورمشلر که ولئن متم او قتلتم
لالی الله تحشرون فتمنوا الموت ان کنتم صادقین انا لله وانا الیه راجعون الله یتوفی الانفس حین موتها والتی لم تمت فی
منامها فیمسك التی قضی علیها الموت ویرسل الاخری الی اجل مسمی ان فی ذلك لایات لقوم یتفکرون هو یحیی ویمیت
والیه ترجعون قل ان الموت الذی تفرون منه فانه ملاقیکم ثم تردون الی عالم الغیب والشهادة فینبئکم بما کنتم
تعملون انا نحن نحیی ونمیت والینا المصیر ان المتقین فی جنات ونهر فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر یا ایتها النفس
المطمئنة ارجعی الی ربك راضیة مرضیة فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی وحق تعالی حدیث قدسیده بیورمشلر که
لو علم المؤمن ما له عند الله بعد الموت لما تمنی الحیاة فی الدنیا بل قال کل لحظة ربی امتنی امتنی وحبیب کریم صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرتلری بیورمشلر که مؤمنك قلبنه نور ایمان نازل اولدقده قلبی واسع ومنشرح اولور سئوال اولنمشلر که آنك
بر علامتی وارمیدر جواب ایتمشلر که بلی دار غروردن اجتناب ودار خلوده رجوع ایتمکدر وموت اکا کلمزدن مقدم آنك
تدارکی طریقنه کیتمکدر وبیورمشلر که موتی عبرت ایله درك ایدن دنیالی خبر تیله ترك ایدر وبیورمشلر که موتی ذکر
ایدنك نفسی پاك وقلبی آگاه اولور ودنیادن اکراه ایله ولی الله اولور وبیورمشلر که حق تعالی کیمه که کیم هدایت
ایتمشدر اکا واعظ اولمغه موت کفایت ایتمشدر وبیورمشلر که خلقك زیاده عاقلی موتی زیاده فکر ایدنلری و
تدارکیله شروع داریجی اکوب کیدنلردر وبیورمشلر که ای امتم املکزی قصیر وفکر موتی کثیر ایدکز وبیورمشلر که
عند الموت انسانك جمیع سمعی راسنه راجع اولور زیرا که آنك بصری جاننه تابع اولور وبیورمشلر که صالحلرك مؤمن موت ایله
منفعل اولور لکن برخانه دن برخانه یه نقل اولور وبیورمشلر که مؤمنك حسن موتی بعضولیك اولکنك جیبیله حضوریله
وبیورمشلر که جمیع ناس نوم غفلتده کرهلر وجمله سی موت ایله آگاه اولورلر وبیورمشلر که اموتکزی خیر ایله ذکر ایدکز
وسب ایتمیوب رحمتله انکوز وبیورمشلر که ادم اوغلی موتدن قرار وفریاد ایدر حالبوکیم موت آنی فتنه لردن آزاد ایدر وبیور
مشلر که موت مؤمنك تحفه جانیدر وآنك نعیم وروح ریحانیدر وبیورمشلر که موت مؤمنك راحتیدر وآنك سرور رو
غنیمتیدر وبیورمشلر که موت مؤمنك عید مسعودیدر ولقاء موعودیدر وبیورمشلر که دنیا مؤمنك زندانیدر

وموت آنك اطلاق وسیر ایدر وبیورمشلر که هر نه کیم مؤمنك بکا نجات مطلوبیدر آنك موتی جمله دن خیرلی
محبوبیدر وبیورمشلر که بر مؤمن بو قولی الا که موت اکا خیر اولدیغی محققدر زیرا که وما عند الله خیر للابرار
کلام حقدر وبیورمشلر که مؤمن قسمی اکر بر واکر فاجر در موت اکا خیر اولدیغی ظاهردر وبیورمشلر که خلقك عندنده
غنا وصحت وحیات احب اشیادر وبنم عندمده فقر ومرض وموت اعز والذ واعلادر وبیورمشلر که کندی موتم
ایچون ایو مرم ودوستمك موتنی هم سورم وبیورمشلر که غائب اولان صدیقمك هر خبر کم بکا کلوب یتشدی جمله
بکا خوش کلن آنك موتی خبریدر که دنیادن کیتمشدر کندی جانم ایچون آرزو ایلدیکم تحفه موتی هر دوستم هم
صانمشم زیرا که وطنمزده سرور ایکن بو دار غرورده اقامتمك اوصانمشم وبیورمشلر که موتی کندی نفسمه
وصدیقمه آرزو قیلمشم زیرا که لقاء الله موت ایله حاصل اولدیغی بلمشم وبیورمشلر که لقاء الله آرزوسی اولان مؤمن
موتنه محبت ایدر زیرا که اول طریق موت ایله عالم لقایه کیدر وبیورمشلر که واسطه موت ایله حبیب حبیبنی بولور وموت ایله
همومه دنیادن آزاد اولور وبیورمشلر که مؤمنك موتی خلقدن عزلتدر وابدا حق ایله خلوتدر وبیورمشلر که صانمك کیم
موت عدم وفنادر لکن بدندن تجرد وبقادر وبیورمشلر که موت مفارقت بدن وتبدل حالدر وبر داردن بر داره
انتقالدر وبیورمشلر که النفس ابد ایچون مخلوقدر ونفس مؤمن عند الله مرزوقدر وبیورمشلر که سزلر فساد
وفنا ایچون دکلسز ابدی خلود وبقا ایچون براودن براوه منتقلسز وبیورمشلر که نفس ایچون دورت دار واردر اولکی
دار جمله طاردر که رحم مادردر ایکنجی دار عالم شهادتدر واوچنجی دار عالم برزخدر دوردنجی دار عالم ارواحدر
وهر بر داره نسبت بر حکمی وبر شانی واردر وبیورمشلر که دنیاده موتك مثالی رحمك جنینه احوالیدر نته کیم جنین
وقت ولادتنده رحمدن دنیایه کلمك استمز کندن مؤمن موتدن جزع وفزع ایدوب اولمك استمز ونته کیم مولود رضاع
مادردن لذت وتسلیت بولدقده برنجی مکانه کیتمك استمز کذلك مؤمن مولاسنه ملاقی اولدقده برنجی دنیایه
رجوع ایتمك استمز ونته کیم ولادتله مولوده اول ضیق ومظلم مکاندن بو واسع وروشن جهانه خروجنك حکمه اول
اولمکان منعقبی فراموش ایدر کذلك مؤمن موت ایله بو دار دنیادن اول دار علیایه عروجنك حکمه بو دار عنایی
اونودور کیدر وبیورمشلر که مؤمنك روحی جسمندن راحت عروج ایدر کانه بر فیل خیبر یخیندن خروج ایدر
وبیورمشلر که هر مؤمنك روحنی رفق ولطف ایله قبض ایدن عزرائیلدر واول ملك الموت امین وشفیق وجمیلدر
کم مؤمن ایچون عند الموت انواع کراماتك بر رسمی مهیا اولمسه رؤیت جمال عزرائیل اکا الطف جبرائیلدر وبیورمشلر که
عند الموت نفس مؤمن حسن ملك الموت ایله مشغولدر وحالت نزع المدن ذهول ایله معذولدر نته کیم زنان مصر اول
جمال یوسف ایله مشغول اولوب قطع ید المدن ذهول ایتدکلری نص ایله منقولدر وبیورمشلر که عند الموت مؤمنه
رتبه سی معین اولور وحزن دنیادن وخوف آخرتدن امین اولور وبیورمشلر که حق تعالی نفس مؤمنی قبض ایلدکده روحی
انکله مطمئن اولور ونقلت بدندن راحت وسلامت بولور وبیورمشلر که بدنکز قفس مرغ روحدر پس بدن اکا محبوس وقفس
وموت اکا فتح وفتوحدر وبیورمشلر که ارواح اموات اشجار برزخده امثال طیوردر وبری بریله متعارف ومسرور
وبیورمشلر که قلبی مظلم اولان اشرار کل موتدن خوفی حالی مظلمه بولنمطیلر که فقسی بنا ایلدی وقلبی منور اولان مؤمنات
آرزوی موت ایله انفقاك ایمشی اشجار عالیه یه تحنیده قفسده قالمغی اولدیغی آنك اوچون اشجار اوزرنده تو نمو ایدن
همجنسی زمره سنه کتمشیدر وبیورمشلر که عند الموت عرق جبین یا تدمع عینین ویا توسع منخرین علامات سعادتدر
اما تنفس اختناق یا سواد شفه ویا ترقد لون علامات شقاوتدر وبیورمشلر که میت بلورکم بدننی کیمدر غسل وتکفین
ایدر وکیمدر کیم قیلور جنازه سیله کیدر وکیمدر کیم اندر لحد اکا تلقین ایدر وبیورمشلر که امواتی خیر ایله یاد
ایله کورمك احوال ارواحه کشف ایله ایرمکدر وبو کشف آنجق تبشیر ویا تنبیه ایچون اولور وبو کشفی مؤمنلر رؤیا ده
ومقربین یقظه حالنده بولور وبیورمشلر که مؤمنك جسمی قبری منضم اولور کانه والده مشفقه ولد غائبنی بولور
وقبرینه جنتدن بر روزنه آچلور وروحنه باران رحمت صاچلور وبیورمشلر که ارواح مؤمنین امثال طیور
خضر اولوب عالم برزخده بلوط بلوط طیران ایدلر وهفته ده بر کره عالم شهادته کلوب کیدلر وبیورمشلر که
نشأت اخراده ارواح اغلب اخلاق صورتنده حشر اولور یعنی قنغی حیوانك خلقی روحه غالب ایسه روح اول صورتنده بولنور صدق رسول الله

نظم جان تنکنای تنده ایدی حبس چون هما
دل عالمنده یوقدی کوزل عشقدن نوا
عارفکه ایتدی کلشن جان وسعتی روان
سنی قفسده قالمان او مرغ بلند جا
سیر ایلسك کوکلره هما جلوه کاهنی

کسر ایتدی لطف ایله قفس تنکنا فضا
غافل قفسده اوزکه مکانی بلمز ایدی کیم
تندن خلاص شکر ایدی اول موت مرحبا
قوشی بسته بن دکلم نجون تیمار اول جفا

صدق وصفا حاصل اتجب ایر جکسوی بلم
تندن فراق ماتم ایلر دیر یحسرتا
نوشیله وجان باقی وقفسی بو جسم خاك
صد پاره ایلر قفسی طوتمز اول هوا
حق سنکستی قفس آسان اولور سکا

نوع ثانی

موتك حقیقتنی بلدرك ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه انسانك موتنك مقدم اولان احوالی دنیادرکه سریع النفاددر وبعد الموت اولان احوال آخرتدرکه قدیم البقادر ودنیایه کلمه دن مقصود انسانه دولت ابدیه وسعادت سرمدیه در وبو دولت وسعادت که تحصیل کمال وشهود جمالدر انسانه میسر اولماز الا که عین بصیرتی کشاده اولمغله اولور وچشم بصیرتی فتح اولماز الا که عالمه عبرتله بقوب صنعت وحکمت خالقی هر نسنه ده تفکر وتذکر ایدوب بولمغله اولور ونظر عبرت وسیر صنعت وفهم حکمت اولماز الا که حواس ظاهره وباطنه ایله اولور پس حواس عشره ابواب معرفت خلاق عالمدر ومکان حواس عشره بدن آدمدر وحق تعالی بدن آدمی انکچون دار طبع مخالفدن خلق ایتمشدر تا که اهل ادراك اولانلر بدنك فناسن بلمکه بو دار فنادن فرار ایدوب دار قرارده قرار ایتمك تدارکنده اوله ولیکن بدنك باقی اولوب حضور ایتمسی بوله زیرا که بدن انسانك هر حالده شانی وحواس وقوای روح حیوانیدن مجملا زائل وفانیدر اما انسانك حقیقتی اولان روح انسانیدرکه انکا کوکل دیرلر اول امر ربانی محل عرفان یزدانیدر اول روح باقیدرکه انکا هرکز فنا کلمز ابدی بقا بولمشدر واول روح باقی بو جسم فانیدن مفارقت ایدرکه اول مفارقت حالنه موت اطلاق اولنمشدر پس مادامکه انسانك روح حیوانیسی قلبنه حاکم وغالبدر اول کمسه نفسانیدرکه موته مخالف وهاربدر زیرا که روح حیوانی عالم ملکدندرکه اول اصلنه محب وطالبدر پس نفسانی اولان کمسه حیات دنیایه مائل وراغبدر ومال ومنالی جامع وجالبدر چونکه عون ربانی ایله روح انسانی قوت بولوب روح حیوانی اوزرینه حاکم وغالب اولور اول کامل روحانیدرکه موتی آرزو وحیاتی ایله محب وطالب اولور زیرا که روح انسانی عالم ملکوتدندرکه اول وطن اصلیسنه مائل وراغب اولور پس اول کامل حیات ابدیه محب وطالب اولور وجمال جلال دولت ابدیه وسعادت سرمدیه سالك ومالك اولور وبو جهان بعد وفراق مرض وهاربلور وطریق موت ایله اول جهان قربت ووصلت متقارب اولور وسیله قرب اولان موتی محتلم(?) اقرب اقارب اولور نته کیم بر کامل دیمشدر رباعی

تحصیل کمال نفس شد پیشه من • جز باده عشق نیست در شیشه من
بر من چو بقای نفس روشن شده است • هرکز نبود ز مرك اندیشه من

وحضرت علی رضی الله عنه بیورمشلردرکه طول حیات عذابدر واحدر وموت ایسه راحت وانشراحدر وبر کمسه بر عارف وکامله دیمشدرکه بن رؤیاده کوردم که سنك عمرکدن آنجق بر سنه قالمشدر واول کامل بو سوزدن آغلامش مغموم اولمشدر پس اول کمسه سؤال ایتمشدرکه ای شیخ حیات دنیایه چندان اعتبار یوغ ایکن بو آغلمق ندندر اول کامل جواب ایتمشدرکه ای اوغل بن هر کیجه آرزوی موت ایلر واول نیت ایلر اویوردم ایمدی خوفم بودرکم بو دور پاصافی اولوب بن بو کلخنی بر سن دخی بکلرم که آنی آغلرم زیرا که جهان جان کلشنی والدیکر جهان بدن کلخنی حکمنی بیمشدر

(ایکی سنه)

نظم
ای بلبل جان قالمه • حبس قفس تنده
قالمق اولمالی الله • باقی آره سن سنده
ای بلبل الحانی • قوییلی او کلستانی
قالدك اولوب آکی • آواره بو کلخنده
اول کلشنی اونوتدك • کلخنده مکان طوندك
چوق یوزدن بوزون بولاطی • جیقدی فوایت او کلشنده
بو تن قفس کرایت • بو مزبله دن اوج کیت
اول کلشن عشقه بیت • هست اول تنه تن تنده
مرغان همه آوازك • چون اکله دیلر رازك
چمنشلر اولور مسنلر • کلشن لشیمنده
ای طائر افلاکی • ترك ایله تن خاکی
بو دانه تن تا کی • دوق ایله او حرمنده
بو جنك جهانیده • هر خوف مکانیده
وار اول وطن صلحه • راحت بول او مأمنده
چون جسمك ای بطلق • حکمکده دکل جیقمق
دل بجره سن آج باق • سیر ایله او روزنده
حقی قو بو اشباحی • بول عالم ارواحی
نوش ایله سن اول لحی • باقی اول او مسکنده

نوع ثالث

موت انسانك كنه

١٢٥

موت انسانك كنه وماهیتنی بلدرك ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه موتدن اول کمسه خوف وحذر ایلرکه یا ماهیت موتی بلمز ویا مبدأ وسعادت نفس ناطقه دن خبری اولماز ویا ظن ایدرکه اجزای بدنك انحلالندن کندی ذاتنه عدم طاری اولور ویا کمان ایدرکه موتدن صکره بو جهاندن بی خبر قالور ویا قیاس ایدرکه موت امراضدن بر عظیم المدر ویا بعد الموت احوالدن نیجه اولاجغن بلمیوب متحیر قالاندر ویا متروکاتی بولنان اموال واولاده متأسف اولاندر پس بو علل سبعه ایچون موتدن خوف وحذر ایله اجتناب وفرار ایتمك کلال وملالتدر زیرا که علل سبعه مذکوره فقط ظنون فاسده درکه منشأ آری جهل وجهالتدر وبو خوف وحذر بر ایچی مرضدرکه آنك علاجی علل فاسده مذکوره سی ازاله ایتمکدر وعلل ازاله سی حقیقت موتی بلوب کنه وماهیتنی بیلمکدر اما علل سبعه دن علت اولینك ازاله سی علاجی اوله بلمکدرکه موتك حقیقتی نفس ناطقه آلات بدنیه سنی استعمال ایتمکدر نته کیم بر صنعت صاحبی کندی آلاتی بر یینی استعمال ایتمیوب ترك ایدر کذلك نفس ناطقه کندی جسمنی استعمال ایتمیوب فراغت ایدر پس نفس ناطقه اولان حقیقت انسانیه نك ایکی حالی واردرکه بر حالنده بدنه متصرف اولور وبر حالنده متصرف اولماز وبو نفسك بدننه تصرفی کاتبك قلمده تصرفی کبیدر اکر کتابت مراد ایدرسه قلمی تحریك ایله کتابت ایدر واکر مراد ایتدرمز قلمی ساکن ایدوب قلمدانده وضع ایله فراغت ایدر کذلك اکر نفس ناطقه مراد ایدرسه بدنی تحریك ایله حست وجالالك(?) ایدر واکر مراد ایدرسه بدنی ساکن ایدوب مزارستانده وضع ایله خاکه ایدر پس بو حالده نفسك بدننده متصرف اولمسنه حیات اطلاق ایدرلر وبو تصرفك بدندن انقطاعنه موت تسمیه ایدرلر قطعه

روح زیبا چونکه وارست از جسد • از قضای حق جنین جسمش رسد
آن توئی کر زینت داری بدن • پس چرا زنده ز جانی بیرون شدن

واما علت ثانیه نك ازاله سی علاجی بو ایله بلمکدرکه نفس ناطقه اولان روح انسانی عقل کلدن صادر اولوب ملکوت سموات اولان عالم ارواحه تنزل قیلوب آندن ملکوت ارض اولان عالم برزخه داخل اولوب آندن جهان کون وفساد اولان عالم طبیعته کلوب بدن انسانه تعلقله بو بدنه متصرف اولمشدر تا کیم بو عالمده تحصیل کمال ایدوب دولت معرفت مولایه نائل اولوب اولکی مقامنه علایم واصل اوله وحضور انس ایله هر مراده حاصل اوله پس اکر روح بدننده متصرف اولدیغی حالده اقوالده وافعالده واخلاقده اولوب تحصیل کمال ایده مز ایسه بدندن قطع تعلق ایلدکده عالم برزخده کندی اعمال واخلاقیله الی یوم النشور محبوس ومقید قالور کانه موحش رؤیالرله معذب اولور واکر روح انسانی بدننده متصرف ایکن اقوالی کوزل وافعالی کوزل واخلاقی کوزل اولوب تحصیل کمال ایده بلورسه بدندن مفارقتی عندنده اول عالم برزخده محبوس اولمیوب هیچ بر بندیله مقید قالمیوب کاهی عالم ملکوتنه بحری صحول(?) ایدوب کاهی عالم شهادتده برون ایدر وسرور وحضور ایله کلوب کیدر کاهی مفرح واقم(?) ذوق وصفالر ایدر عاقبت متعد صدقه کیدر وآنده نیجه عقل کل اولان عشقه عودت ایدر پس روح انسانینك مبدأ اولکی بحر عشق ربانی اولدیغی کبی معاد ومرجعی دخی اول دریادر قطعه

بحر نفس که عشق ده اولمش بوزی جهان • امواجیك حوادث عالم علی الدوام
چون مبدأ ومعاد من اول عشق ایمش همان • بز آنده ایدك کلدك موهوم السلام

واما علت ثالثه نك ازاله سی علاجی شو ایله بلمکدرکه بو روح انسانی بر جوهر باقیدرکه انحلال اجزای بدن ایله فانی ومنعدم اولماز نار کبی صیقلسه شیره سی باقیدر وبلج وبرکه اریوب محو اولسه صویی باقیدر وبو زیت خانه یقلسه وشمعدان منطفی اولسه نور قمر باقیدر کذلك اجزای بدن متفرق اولسه وروح حیوانی فنا بولسه بو روح انسانی ینه حالی اوزره باقیدر اما نفسی عارف اولمیان کمسه کندی خصوصیت بالطبع ایدوب معنی جاندن اولدیغن بلمز وتکرار ولدار کمان ایدوب شیرخ شیرین اولدیغن فهم قیلمز وبلج وبرکه صانوب آب حیات اولدیغن اکلمز وبیت وشمعه قیاس ایدوب ماهتاب اولدیغن ادراك ایلمز پس بوندن خوف وحذری کندی جهلندندر واکر موتدن دکلدر نته کیم بر عارف دیمشدر نظم

مرد نو کشاد کر بو نقش تن نشست • چون انار وسیب داشکستن است
آب جان از بن اندر مرجان • تا شوی دریای بجد وکران

واما علت رابعه نك ازاله سی علاجی ایله بلمکدرکه بو روح انسانی بدندن قطع تعلق ایتدکده ایکی علتك احوالی دخی زیاده مطلع اولور نته کیم شمشیر نیامدن عریان اولدقده زیاده بران اولور وآیینه غلافندن طشره کلدکده روی زیبا آنکده نمایان اولور وطیر هما قفسدن خلاص بولدقده پر و بال آچوب بالاده پران اولور کذلك روح پاك جسم خاکدن مجرد وعریان اولدقده سیر سریع وتماشای اوج اعلایه پران اولوب اسرار نهانی هر دو جهانك آکا هر آن ظاهر وعیان اولور نظم دلا تردایت بوزندانی

بوبحث خانه درفانی بول اولکلرو ابلهی کم فرشی آسمان اولمش معاذالله که انسانك تنی بندن ایلدآنك تعالی
الله که عنقانك یوی تنك کشیانه اولمش واما علت خامسه نك ازاله سی علاجی بویله بیلکدرکه مرکب روح انسانی بولنان
روح حیوانی بدنك ظاهر وباطننه تماميله توجه واشراق ایلدکده حیات بکمال الحس وحرکتیله حاصل اولور اکر ظاهر
بدنه توجه واشراقنی جزوی قطع ایلدیسه بدنه اول حالده نوم حاصل اولور واکر جمیع بدنه توجه واشراقنی کلی قطع ایلدیسه
بدنه اول حالده موت حاصل اولور وتصرف روح انسانی دخی اول بدندن زائل اولور وتعلقی دخی منقطع اولوب راحت
بولور چونکه روح حیوانی بدنه توجهنی جزوی قطع ایلدکده بدن نائم اولور وتوجهنی کلی قطع ایلدکده بدن میت اولور
پس نوم ایله موت اول وجه قطع توجهده مشترك اولمغله موت الاقران نوم اولغاه اولمیوب نوم ایله همجنس اولمشدر
نته کیم خبرده النوم اخ الموت اشارتیله بشارت کلمشدر ومؤمن راحت وسلامت اولان نومی نعمت وکرامت اولان موته
مشاکل ومماثل ومعادل بلمشدر واهل بصیرت اولان نوم ایله موتی بری بریله برابر مثال وبرادر بولمشدر نته کیم نوم حالنده
روح اول عالم برزخه رؤیا ایله مطلع اولمشدر کذلك موت حالنده روح اول عالمه واروب سیر وتماشا قیلمشدر
زیرا که نائمك حالی اول فرس مثالیدرکه بارکراننك وسرج ویالاننك عریان اولوب اولسرج ویالاننه مستند وداوراولان
اورون پایبند ایله باغ وبستان امثالی مرغزارده برزمان یا امن وامان سنبل وریحان اشباهی سبزه ولاله زار ایچنده وهر
طرفده آب روان کنارنده چرنده وشادان ایکن اول سرج ویالانك سبیله ینه بارکران آتنه کیرور نیجه بلا ایله
آفات وخیزاننده روان ودوان اولور واما میتك حالی اول فرس مثالیدرکه بالابدنك عریان اولدقده پایبند تعلقی
منقطع اولوب نیجه بارکران جسمانی ونفسانیدن آزاد اولور وریاض جهان جاننده هر زمان امن وامان ایله دلشاد اولور
زیرا که اولکسه که عبد غضب وشهوتدر واسیر نفس وطبیعتدر آنك موتی کندویه عتق ورحتدر پس موت انسان کامل
عزتی ونعمت لذتی ایکن آنی مرض شدید والم عظیم ظن ایتمك غایت غفلت ونهایت جهالتدر واما سکرات موت لجسم
اعتباریله روایتدر نته کیم ولاتلقوا بایدیکم الی التهلکه فی شی نفی حلاوة مونه دلالتدر زیرا که موت مؤمن دنیا
وما فیهادن الذ واحلا ایکن جسمنه هلاك وفنا اولدیغندن اول لحی آنك برزمان بدنده مکثنه اشارتدر ونهی اسیه
شیرین نسنه دن عادتدر وکجی نسنه دن خلاف حکمتدر نظم چونکه زندانمز بو جسم اولمش موتمز بدر بجا نمر حقا
دوبرادر بلنکر نوم ایله موت پس اولدن صقنمه سن اصلا حقی سن موتی بل حضور وسرود ایتمه ماتم بو بالم دیم بلا
واما علت سادسه نك ازاله سی علاجی اویله بلمکدرکه موت ابدان حیات جاندر وصورتده بوممات حقیقتده عین حیاتدر
زیرا که محب محبوبنی موت ایله بولور وهر مرادی موت ایله حاصل اولور ووطن اصلیسنه موت ایله واصل اولور
بیت کهنه جانی قیل نثار وتازه جان بول دکار ان فی موتی حیاتی ان فی عیشی مماتی نظم مردن تن زنده کی جان بود
رفتن جان جانب جانان بود مرك بود درفتن جان سوی جان بلکه بتحقیق حیات آن بود واما علت سابعه نك ازاله
علاجی بویله بلمکدرکه بو جهان بر شجردرکه انسان آنك ثمره سیدر نته کیم ثمره خام وبدطعم ایکن شجره یه محکم تشبث ایدر
بعده یتشوب کمالنی بولوب لذیذ اولدقده شجره دن مستغنی اولور کیدر کذلك انسان مادامکه ناقص وخامدر آنك بو جهانه تعلقی
تمامدر واهتمامی حیات مستعار ایله بدننه ارمکدر وجمیع حطام ایله نظام وانتظامدر وقتاکه تحصیل کمال ایلدی وقلبندن ایچره
کیدر پس لذت موتی الوب بو حیات مستعاری کیدر زیرا که انسان کامل بو عالم کون وفسادی برجیفه یه المکار و
اموال واولاد دهمی پس ومحبت قیماز وعزت ولذتلرله مغرور اولماز ونعمت موتی آرزو ایله قراری قالماز نظم

بو مرغ جان نیجه او جمانه جون او جنانه	جهان لطف وودادی بیلوب دیر که تعال	نیجون صوبه قوریدن آب اماز اولساهی
کم کلدی کوش هوش خوش بانك موج بحر زلال	نیجون شکاردن جمار شهبنا اول شاهین	که ایچی خبردن وبرد ایر طبو لود وال
عجب جهاد وقتی واردر بعشق جان بخشدر	اولکیم قرار ایدی آشیانه کوروب شقاوضلال	تبرنوح ابر ثنهمان ای مرغ جان اوصاجکان
خلاص بول بو قفسدن تجلسون اولدر بو بال	بوخاکدان شوره دن ایدرسن ایچی حیات	کوکل مصحك صفا بولمیه بو وصف تعال
جهان اهلی وبر حقی عالم دله کل	نوع رابع	که اولا جهانه فراق اولکه بو جهانه وصال

پس دنیانك رذالتنی وموتك کرامتنی وروحك سلامتنی بلدکدن ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه موت
ایکی نوعدرکه بری موت ارادی وبری موت طبیعیدر اما موت ارادی اماته غضب وشهوتدر واما موت طبیعی روح

حیوانینك بدندن مفارقتیدر پس حیات دخی ایکی نوعدرکه بری حیات ارادیه وبری حیات طبیعیه در اما حیات ارادیه که
حیات فانیه در اولکل وشربه موقوفدر واما حیات طبیعیه که حیات ابدیه در اول انواع لذات ایله موصوفدر نته کیم افلاطون
حکیم دیمشدرکه مت بالارادة تحیی بالطبیعة وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم موتوا قبل ان تموتوا بیورمشدر
وموت ارادی حیات طبیعیه یه باقیه اولدیغی ظهورمشدر پس عاقل اولان نقصاندن مستوحش اولوب کمالله مستأنس اولور
واویله برنسنه دخی طلب ایدرکه اول کندوی نفسانیت قیدندن آزاد ایدر واکا بقا ویرور ابدالآباد آنی عزیز ودلشاد ایدر
زیرا که عاقل بلمشدرکه اموال واولاد اکا فتنه وعدودر وتجربه قیلمشدرکه جمله سی اسباب مشقت وملالدر پس اول لذات نفسانیه
اعراض ایدوب آلات جسمانیه دن مستغنی اولمشدر وعزیز کونکلنی بونلره دخی فکرلردن فارغ وآزاد ایدوب جملهدن راحت
وسلامت بولمشدر وعالم کون وفساد ایچنده هیچ برکسه ایچون بقا ممکن اولمدیغن بلمشدر زیرا که اکر دنیاده بقا ممکن اولسه
ایدی دنیایه مقدم کلنلره ممکن اولوردی واکر بو دار فنایه هرکلن آدم بونده قالسه ایدی وجه ارضه صیغمیوب ناس بری
برینی باشنی وزرنده طورمق لازم کلوردی خصوصا موتك قدری وقیمتی بلمیوب عمر طویل آرزو ایدنکسه بیر اکر عمرت بولسه
ایتمش اولور حالی نته کیم پیرلك بر مرض شدید وحبس مدیددر وعذاب الیم وبلای عظیم واسفل سافلین وارذل اقلیندر
زیرا که پیرلکده نقصان حرارت وبطلان رطوبت عارض اولوب سقوط اضراس وضعف حواس طاری اولور وهجوم امراض
وفوات اغراض رسوخ بولوب اعضا حرکتدن وقوا عملدن عاجز قالمق لازم کلور وموتك اول خاصیتی واردرکه روحی
زحمت مکاندن وجور زماندن خلاص ایدوب دار قرارده منزل ابرار واصل ایدر واکا کمالی قدر لذت ویروب حضوری
قدر مرتبه یه نائل ایدر نته کیم حضرت علی رضی الله تعالی عنه بیورمشدر نظم جزی الله عنا الموت خیرا فانه ابر بنا
من والدینا وارأف یعجل تخلیص النفوس من الاذی ویدنی من الدار التی هو اشرف پس بو بیانك عیانی اولا بودرکه
موتك معناسی عدم وفنا دکلدر بلکه جوهر لطیف جوهر کثیفدن جدا اولمقدن عبارتدر وبو جوهر لطیفدن مراد
روح حیوانیدرکه بالاراده بیانی اولندیغی اوزره آنك منبعی نقطه سودا سویداءدر وبو روح بر بخار لطیفدرکه هوا کبی
جسم صافیدر وباطن حیوانك اخلاط اربعه سی امتزاجندن ناشیدر وبو کا بو مزاج معتدل حاصلدرکه آنك اثری
بورکدن واسطه سی عروق ایله دماغه وجمیع اعضایه واصلدر وحواس وقوا بو روحك اثریدر اعضای بدنده جاری
وهر جزوینه ساریدر وبو روحك استعدادی روح انسانینك آثارینی قبولیله موصوفدر وروح حیوانینك بو
قبول آثاری کندی مزاجی اعتدالنه موقوفدر زیرا که اکر بو روحك اعتدال مزاجی باطل اولوب حواس وقواسی حرکتدن
عاطل اولسه آنا روح انسانی دخی اعضادن زائل اولوب اول بدنه موت طبیعی حاصل اولور واما روح انسانی اول جوهر
مجرددرکه جسم کبی قابل قسمت دکلدر زیرا که محل معرفة الله بو روحدرکه بر نوع عقل کلدر وجمیع انبیا واولیا وعلما
واکثر حکما اتفاق ایتمشلردرکه روح انسانی فنا بدندن صکره باقیدرکه اول موت طبیعیله منعدم اولماز وابدا فنا بولماز

نظم بلدکسه کندنك ای جان چون شکر اولکی اولمل	جان عشقه اولسه حیران چون کهر اولکی اولمل
اولمل کبی بو یاندك طوعوغ کبی اویاندن	آب حیاته ایچ آندن کیم کوثر اولکی اولمل
کچ بو جهانده ای جان وار او جهانده رقصان	خوف ایتمه کرچه بر آن شور وشر اولکی اولمل
شاندر که حسن وآن جاندرکه طائی جاننده	کاندن کیزلی کاندر کان ندا اولکی اولمل
حق دعوت ایتسه جانی قبض ایلر اولدم آنی	جان ذوق ایده نهانی چون دلبر اولدی اولمل
خوش خوبلی اولسه بردم موتی خوش اولور بل	بد خوبلی اولسه مشکل هم آزر اولکی اولمل
آیینه در دمانك بول آنده هب صفانك	حقی بل آنی ذاتك خوش منظر اولدی اولمل

نوع خامس

موتك کیفیتنی وروحك بدندن مفارقتنی ونزع حالتنی وعالم برزخده عزامت وکرامتنی بلدکدن ای عزیز
معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلردرکه بر شخصك قیامه قوتی قالمسه اولکسه یه ضعیف دیرلر واکر جلوسه
طاقتی قالمسه اکا مریض دیرلر واکر نطقه مجالی قالمدیسه اکا محتضر وعلتنه مرض موت دیرلر واکر نفس الکه
قدرتی قالمدیسه اکا میت دیرلر پس اول شخص بو عالمده میت اولوب عالم برزخده متولد اولمشدر نته کیم عالم برزخده

مبتلا اولدقده بو عالمده تولد ایتمش اولور اما حقیقت موت انسانی آنک بدننه تعلق ایدن خیال مجردی قطع تعلقندن
عبارتدر وخیال مجرد ایسه روح انسانینک کالبدیدر امّا اول خیال زیبای دلارا که روح مؤمنده در موت ایله مؤمن
اول خیال اولوب آنک ایچری کیدر وامّا اول خیال موحوش مستکره که روح غیر مؤمنده در موت ایله غیر مؤمن اول
خیال اولوب آنک دروننه کیدر پس اول جوهر مجرد بو جسم مرکبدن مطلق وکندی لشکرینه ملحق اولدیغی موت انسانی
اطلاق اولنمشدر وبو روحک بو قطع تعلقی روح حیوانیدن بدن انسانیدن مفارقتی عندنده بولنمشدر بیت ای برادر
تو همان اندیشه ما بقی تو استخوان وریشه وامّا کیفیت موت انسانی بویله درکه شخص مریض وجودنده بر سبب ایله
بر علت حاصل اولوب آنک نفس طبیعیه سی بدننی تدریج ایله تحلیل واخراج ایدوب نفس حیوانیه سی ضعیف وذلیل ایلدکده
اول علت آنکله قرار ایدر پس اول شخص مریض اولدقلرنده صحت بولور کبی حرکت کلوب دیده سن آچوب بینایه برخوشجه
نظر ایدر تا بر مرتبه که کندوسی واکثر عامه آنی صحت بولمش ظن ایدر حال بو که اول علت آنک طبیعتی بکا اننده تمکن ایدوب
روح حیوانی سنده غالب اولوب ایشنی تمام ایتمشدر وبو حالت رمق آخر صایلورکه روحی منطفی اولمق ایچون شعله ور
اولور ومن بعد اول مریض بو صحت مقابلنده اولدقجه کندوسندن برخیال پیدا ایدر بو چکدیکی بحرانات وشدائدی
خاطرینه کتورر وبو تخیل حالنده هر نه قدرکه کندوده میزان قوتنه حکم اولنمق بولامزکه طبیعتی اقبالنه ومزاجی اعتدالنه
واصل اوله چونکه بو خیالنده کندوده قوتی بعید اولمش بولور پس عبرت ایدوب بر دخی حرکت کلور وبو حرکتنده ممکندر
طعام آرزو اولور وبر دخی برغیری خیاله توغل ایدر وهر قوتی زیاده خیالاته کیدر وبو خیالاته حکم ایدوب انجق کندوده
جسمنده قوت اصلیه سی بولمق ایچوندر حال بو که آنی بولمق انکا محالدر زیرا که اول حالده کندوده بدنی تمیز مجموعه
خیالدر پس بو اول محتضر بو کثرت خیالات ایچنده بر حرکت دخی ایدر واویله اولورکه بو حرکتدن قالقوب کیدر واکر قیام
قادر اولمدیسه ایکی یاننده قوبوب یوزینی سورر صدرینی کتورر او بوا یشلرینی بغایت غیرت وجسرتله
ایدر لکن فائده ویرمزکیدر وبر دخی برغیری خیاله ایچره کیدر کندوده تکرار میزان قوتنه سنجیده ایدر لکن کندوده
بر خیال مجموعه سی بولور تکرار ایدر بر حرکته کلور اکر قادر اولمدیسه اول حالده ساقی بساقنه ملتف اولور وبکا حیاتندن
ناامید اولور پس بو خیالات متموجه متضاده منزله سکرات موت اطلاق اولنور چونکه خیال کثرت بولوب
قوتنی تجاوز ایدر پس اول محتضر جامه وحافظه نسنه التقاطنه باشلر ویا نفسسنی کیروبه آچوب دیشلر
اظهار ایدر ویا صیحه ایله آغلر ویا کوزلرینی تغمیض ایله باغلر ویا وجهنی دیوار سمتنه دوندروب بویله ایشلر
ایشلر ویاخود کوزلرینی مبالغه ایله آچوب هر طرفه دوندروب حضورینده بولنان احباب واولاد وعیاله
صیق صیق مبالغه باشلر لکن بو حالنده لشکر خیال مجرد اولمشدرکه خیمه سنی صحراده منصوب بولمشدر
وبدننده بقیه روح حیوانیدن انجق بر رمق سر قالمشدر چونکه روح حیوانی خیال مجرد ایله بدندن طشره چکلمشدر
رمق سر دخی کندویه جذب ایتمک قیدنده اولمشدر پس بو حالنده بدن مرکب ایله بخار مجرد آره سنده بر نزاع حاصل
اولورکه آکا حالت نزع دینمشدر ونسان اهل شرع ایله بو خیالات کثیره یه ملائکه رحمت وملائکه عذاب وارواح
مجرده تسمیه اولنمشدر ونزاع مرقوم اولدقجه بولنورکه هر اولاجق اولمش اوله وجمیع حواس وقوا انتظامدن قالمش اوله
وبدنن حیات وماهیتی بالجمله خیالات مجرده اولوب خارجه کلمش اوله وبدننده انجق بر رمق سر دخی قالمش اوله کانه
بدن مرکب دیرکه بو رمق بروده ده بکا مشابهدر وبخار مجرد دیرکه اصل رمق بدننک خارجیدر اولدخی اصلنه کلملی در
پس بو ایکی شخص مرکب ومجرد بو نزاع ایله اولقدر زحمت چکرلرکه عاقبت بدننه قالان نفس سرد اصلنه متصل
اولوب بدن مرکب ابدان منفوخ کبی یرینده قالور واول لشکر خیال عبارات ترابیه وبخارات مائیه واجزاء هوائیه وشرارات
ناریه کبی باعیش ما تشتهی الانفس وتلذ الاعین ایله بی قید وبند وکدورت طیران وجولان وعشرت ایدوب اول ابدان
مرکبدن چقدقری حال اوزره آنک اطرافنده جولان ایدرلر وبدن دخی کندی تجردی کارنده کلنیله یا اول تدارکده
اولورکه خالدین فیها ابدا حد تجرده مقید قالمیوب نشأت ثانیه ایچون بتا شکلنده نشو ونما بولوب هر بر اول مفرح
الاشکال اولان لشکر خیاله وصالی میسر اولوب اکثری کبی تجرد اوله ویاخود بدن اول توقفده اولورکه اول خیالات
موحوش الاعضا ومستکره اللقا هرکه آکا ترددایتمیرلر تا که اجزاء بدنی آنلرله عقوبات ایله آزاد اولمه حال بو که

اول خیالات اول قبایحه

اول خیالات اول قبایحه ایله قطع وغلیظ اشکال وصورتلرده انکا ترددایدوب آنک برکت منعقد اولمازلر اول بدن غیر
مؤمندرکه الی یوم القیمة عذاب قبر ایله متألمدر وامّا نشأت ثانیه تدارکنده اولان بدن مجرد اول بدن مؤمندرکه الی یوم النشور
انواع لذات ایله متنعمدر وذات خالق ایله مستأنس اولمشدر قطعه بو عالمیکیم کوکل قیدن چکرسین چونکه غلیظدر فناسز عالمی
سیر ایلیم برخوشجه عالمدر کوریجک تنها اینی قبر انجره نفرت قیلما اولمکدن طریق آسیطونکم هر آوج طوبراقی بر آدمکی
وترکیب جسدی مفرد اولان روحک احوالی بعینه نائم اولان کبیدر ترکیبی نائم اولان کسنه یقظه حالنده بلاد وصحرا وادی
وجبال ودریالرده عیش وعشرت ایله وسرور وصحبت ایله تفرج ونظر قیلدیغی یرلری وایلدیکی صفالری رؤیاسنده
ذوق ایله سیر ایدر یاخود خوف وعسرت ایله وکدر ومحنت ایله سیر وسفر ایلدیکی یرلری وچکدیکی جفالری دوشنده
زحمتله کورر کذلک شخص مفرد عالم برزخده اولان مکانی کندینک ترکیبی حالنده بولنان اقوال واعمال واخلاقنه زیرا که
انسان کندی سعیله مالک اولدیغی کمالی بولور پس اکر ترکیبی حالنده اولان احوالی جمله خیر واحسان اولمش ایسه آنک تفریدنده مکانی
دخی اول کوزل اقوالی وکوزل اعمالی وکوزل اخلاقی قدرکم اول دائم وباقی ما تشتهی الانفس وتلذ الاعین ایله مجللاتدن
وملذذ اولوب بی خوف وحجیم مقام نعیمده مقیم اولور واکر ترکیبی حالنده اولان احوالی خیر وشردن مؤلف اولمش
ایسه آنک تفریدی مکانی دخی مختلط اولورکه نه حضور ایله قناعتی اولور ونه فراق الیم قرار بولور همیشه عذاب الیم ایچنده
متردد قالور واکر ترکیبی حالنده جمله احوالی شر وعصیان اولمش ایسه آنک تفریدیکی مکانی دخی اول قول وفعل وخلقیکم عذاب
عظیم ایچنده مقیم اولور چونکه میتک برزخده اولان لذتلری وزحمتلری زنده نک رؤیاده اولان لذتلری وزحمتلری
کبیدر پس احوال میت الی یوم البعث واحوال حی الی وقت الاستیقاظ ایکیسی بر درلو زیرا که احوال میت واحوال نائم عالم
برزخده حاصلدرکه بو برزخ بریدر پس کما تعیشون تموتون وتحشرون کما تموتون مضمونی بو معنایه مشعردر والحمد لله
الذی احیانا بعد ما اماتنا ورد الینا ارواحنا والیه البعث والنشور حدیث شریفی مفهوم منجه نوم ایله
موت بر در پس کجه کندنده روح اولدیغی بلن موتی نعمت بولوب خوفی قالماز قطعه

سوی مرکست خلق را آهنگ
مردیکرنک را ز مرک چه باک
جانیست بعاریت بمن داد خدا
روزی که رخش به بینم

دم زدن کام وصال ومه فریب
رباعی آن مردنیم کز عدمم بیم آید
تسلیم کنم چو وقت تسلیم آید

جز دوری تو نیست درد هلاک
آن نیم مرا خوشتر از آن نیم آید
بیت این جان عاریت که بحافظ سپرد دوست
وتسلیم وی کنم

نوع سادس

مبدأ ومعاد روح انسانی نه حکیمانه بیلدیکیدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل حکمت دیمشلرکه روح انسانی بدندن
قطع تعلق ایلدکده آنک مرجع ومعادی اول مقامدرکه آندن نزول ایدوب جسمنه تعلق ایتمشدر وهر روحک بر مقام معلومی
واردرکه آنک هم مبدأ وهم معادی اول مقامدر وارواحک هیچ بری کندی مقامنی تجاوز ایده مز وکسب کمال ایتمک ایچون کندی
مقامندن اعلایه کیده مز بلکه واحد بر طائفه سنک مقام معلومی عقول عشره دن عقل ثانیدرکه عقل فلک اعظمی
وبر دیگرینک مقامی عقل فلک بروجدر وبر جماعتک مقامی عقل فلک زحلدر وطقوزنجی فرقه نک مقامی عقل فلک قمردر
ومقامات ارواح بو مراتب تسعه ده دکه تحصیل کمال ایتمیان روح اول عقل فلک اعظمه یکبوب کیده مز وعقل اوله رجوع
ایده مز پس معاد ارواح انسانیه افلاک تسعه نک عقولیدرکه عالم جسمانیده علم وطهارتی اوزره قالان روح پاکدن
کندی اصلنه عروج ورجوع ایدر یعنی عقول تسعه دن هر عقل کندویه مناسبتی اولان روحی کندویه جذب ایدر چونکه
عقول عالم علوی بالجمله علم وطهارتله موصوفدر وفوقی عقل که اعلا وعقل کله اقرب بولنمشدر اول عقل مادوننده
اعلم واطهر بولنمشدر پس هر روح که کندی مقامندن تنزل ایدوب جسمنه تعلق ایتمشدر اکر اول روح بو تعلق وتصرف
حالنده زیاده علم وطهارت کسب ایلدیسه آنک مرتبه معادی مقام معلومندن اعلایه یتمشدر واکر بو تعلق حالنده کسب
کمال ایده میوب کندی علم وطهارتی اوزره قالدیسه آنک معادی ینه کندی مقام معلومیدرکه مبدأینه کیتمشدر وبو ایکی زمره
علم وطهارتلری مناسبتیله مرکبات سفلیه دن خلاص بولوب کیدرلر ومجردات علویه یه باقی ایله نشأت اخراییه دک
ذوق وحضور ایدرلر بیت حجاب چهره جان میشود غبار تنم خوش آن دمی که ازین چهره پرده برفکنم ولکن روح
انسانی بو عالم جسمانیده کندی بدننه تعلق وتصرف حالنده روح حیوانیه مغلوب وکندی علم وطهارتندن مسلوب

اولدیسه روح حیوانی اکا حائل ومناسب عقول علویه آنک ذاتی اولور وقدر وفلک قمر اولان عالم سفلیه قائم
ونتایج ثانیه زماننده دخی عذاب الیم انجمنده روح حیوانیله محجوب اولور وجمیع ارواح علویه وسفلیه قیامت کبراده
نفخهٔ ثالثه ایله هر روح کندی جسدینی بولوب انکله حشر اولوب هر کس ایشلدیکنی بولور وبو حقیقت حالی حکمای
محققین تحقیق اوزره بلورلر اکرچه مذهب تناسخه ذاهب اولان حکما کندی عقللرنجه دیمشلردرکه تحصیل کمال اولماز
الا که تهذیب اخلاق ایله اولور وتهذیب اخلاقی اولماز الا که تبدیل ابدان ایله اولور وتبدیل ابدان اولماز الا که تناسخ
اولور تاکیم کمال علم وطهارت بولور وکمال علم وطهارت بولان آنی بلورکه بولندیغی بدندن مقدم نشأت مختلفه ده
نه شکل مظاهرده ظهور ایتمشدر وهر برنده نه قدر زمان مکث ایلدی آندن قانده کتمشدر جمله سی تذکر ایدر فکر ایله
کلور وتفصیل اوزره ادراک ایدوب بلور دیو کتب حکمتده یازمشلردر لکن اهل تناسخ اصول دین مبینه مخالفدر دیو
آزمشلردر اما بعض فروعه مخالفیتجه حقایق اشیا سیر مسئلهلردرکه اول حکما کندی مخایلین انواع تاویلات ایله بالاده
بیان اولندیغی کبی شرع شریفه توفیق وتطبیق ایدوب نظامیله دوزمشلردر ودنیا ایله آخرت آره سنده اولان
طریقک مسافه‌سی موت انسانی بولنمشدر نته کیم من مات فقد قامت قیامته دینلمشدر آنکچون موته قیامت صغری
اطلاقی اولنمشدر **نظم** راه بینا زین جهان تا آن جهان * نیست یک دم نیست جان اندر میان * زین جهان تا آن جهان بسیار نیست
جز دمی اندر میان دیوار نیست * چون بر آید آن دمت از جان پاک * جسم خاکی دا شود جان زین خلاک * موت تبر خلو عزم
جان تست * جمله دا درخاک حقیقت لازمست * پس آمدی عارف نفس اولوب کندوکی بیل وتحقیق ویقین قیل که سن جسم
خاک دکلسن روح پاکسن ونتیجهٔ دور افلاکسن وخلاصهٔ کیفیات ارکانسن وزبدهٔ کائنات جهانسن زیرا که
سن بر ثمرهٔ شجرهٔ جهانسن که اطوار عبور وظهور کوردک وبر کتب لباب عالمسن که افلاک وعناصر وبدن بالجمله ظروف وقشور
وبر بوات زیباسن که اعضای کائنات فروعکدر وبر نقطهٔ کبراسن که اعیان موجودات حروفکدر اکر سن کندکی بوله
بولورسن ربکی بولوب انکله مطمئن اولورسن وموتدن اصلا خوف وحزنک قالمیوب موتی نعمت عظمی بلورسن زیرا که جسم خاکی چراغدر روح با انوار عقل

نظم ای طبع جلی اسیدن عالم جاندن	وی رحلت ایدن خوش وطینه بو جهاندن
سن قنده سن ای کوزلری نرکس یوزی لاله	قبر کده بتر نرکس ولاله عوض آندن
بو جمله دراسان اکر اولسه غم ضمیرک	دائمی قویوب اوجدیسه کوکه راه نهانده
جان بولسه سلامت بولنور صورت دیکر	بای اولسه روان موزنه بولور غیره مکاندن
بت شکر ایدر اول جانکه بدندن اولور آزاد	ای بی خبر اولذت تجرید روانندن
قوی لذت آب وکل ایچ آب حیاتی	کیج نه فلکی اصل کل دور زماندن
ای حقی نه سحر ایتدی بره دوزخ اشباح	کیم ناره یانوب کیجمش انوار جناندن

نوع سابع

بعد الموت ارواحک اخلاقی اقتضاسنجه اولان حشر وجحیم ونعیمن بلدردی ای عزیز معلوم اولسون که اهل
حکمت وعرفان دیمشلردر که رب العالمین حضرتلرینک اسماء حسناسنده بر اسمی جلیل وبر اسمی جمیلدر ومظهر
جلالی جهنم ومظاهر جمالی جنتدر چونکه حق تعالی وعلم آدم الاسماء کلها بیورمشدر بو انسان مظهر جمیع اسماء اولمش
بولنمشدر یعنی جلال وجمال دخی انسانده در هر کیمده نفسی غالب ایسه عاقبت آنک سرانجامی آنده در اکر انسانده
صفت جلال غالب اولوب آندن نشأت اولی اوصاف ذمیمه حیوانات ایله متصف اولورسه فی صفت حکمتده ایکن موت ایله
بدندن خلاص بولورسه نشأت ثانیه ده اول صفت صورتنده حشر اولوب مکانی جهنم اولور مثلا حسد حکمنده
اولان ذئب وغضب حکمنده اولان کلب صورتنده بولور اولئک کالانعام بل هم اضل زمره سنده اولوب عذاب الیم
ایچنده قالور واکر انسانده صفت جمال غالب اولوب آندن نشأت اولی اوصاف حمیدهٔ ملائکه ایله متصف اولورسه اول
نشأت ثانیه ده صورت انسانیه ده حشر اولوب مکانی جنت اولور ولقاء الله دولتنی بولور پس روح انسان
صفت جلالله متصف اولدیغی حالده آنک آدی نفس وحیواندر وکندی شقی ولئیم ونادانددر وبو روح اول صفت
جماله متصف اولدیغی حالده آنک اسمی عقل وجاندر وکندی سعید وکریم وانساندر چونکه انسان مظهر کلدر پس

قلبی انواع خاطرلردن

قلبی انواع خاطرلردن بر لحظه خالی دکلدر وخواطر ایسه یا خیر محض ویا شر محضدر اما خاطر شر صفت
جلالدن تطور که اول شیطانیدر وکا تابع اولان نفسانیدر واما خاطر خیر صفت جمالدن کلورکه اول رحمانیدر
وکا تابع اولان روحانیدر پس عالم انسانده جهنم نفس حیوانیدر وجنت آنک دل وجانیدرکه مقام نفسده قالان
عذاب الیمده در ومقام قلبه صعود ایدن نعیمه مقیمدر نته کیم دینلمشدر **بیت** بهشت ودوزخت همراه باتست
فرا عرش وشیب چاه با تست * اکر انسان اوصاف نفس حیوانیه سیله توقف ایدرسه اصناف عذاب الیم ایله متألم اولور کیم
آنک کندی خوینده جهنم در واکر انسان قلبی اوصاف بهیمیه دن تخلیه ایدوب اخلاق الهیه ایله تحلیه ایدرسه انواع لذائذ نعیم ایله متنعم اولور

نظم سیرتی کان بر وجودت غالبست	هم بر آن تصویر حشرت واجبست	جمله اخلاق واوصاف ای پسر
هر زمان کردد ممثل در صور	کاه نارت می‌نماید کاه نور	کاه دوزخ کاه جنتست وحور
مالک دوزخ قوای نفسی است	مانع لذات روح قدسی است	هفت دوزخ هست اخلاق بدت
هشت جنت حسن اخلاق خودست	حور وغلمان جملکی اوصاف تست	مهر ومه روحست وقلب صاف تست
خلق نیکو شد بهشت وحور عین	خلق بد دان دوزخ سوزان ببین	خلقهای حق همه خلق نکوست
خلق نیکت را جزا دیدار اوست	هر که دارد در جهان خلق نکو	مخزن اسرار حق شد جان او
نیست انسان هر که خلق بد است	در حقیقت چون سباعست ودداست	مایهٔ دوزخ چه باشد خلق بد
خلق بد آمد بره دوست سد	چون شوی پاک از همه اخلاق بد	اسم الشیطان ترا باشد سند
مهر ورفق وصف انسانی بود	خشم وشهوت وصف حیوانی بود	خلق نیکو خاصهٔ انسان بود
آدمی با خلق بد حیوان شود	خلق نیک آمد صراط مستقیم	شد مثال خلق بد نار جحیم
خلق نیکو شد بمعنی راه راست	آنکه دارد خلق بد دور از خداست	چون شود اخلاق واوصافت نکو
هشت جنت خود توی ای نیکخو	کر بخلق بد کرفتار آمدی	هم تو دوزخ هم عذاب سرمدی
هر که دارد در جهان خلق نکو	مخزن اسرار حق شد جان او	آنچه کفتم هست از عین الیقین
	نی ز استدلال وتقلیدست این	

چونکه بو معرفتنامه نک فنون ثلاثه سندن فن اولنده امور اجسام واشباح اولان بعض احوال عالم وفن
ثانی سنده امور ابدان وارواح اولان بعض احوال آدم بو آیه کلنجیه دک اصول دین مبینه مطابق اولان
انواع حکمت حکمای اسلام ایله بو مقدارجه تحریر وبیان اولنوب خذ ما صفا ودع ما کدر دینلمشدر زیرا که
فروع شریعت غرایه جزوی مخالف بولنان بعض حکمت حکما جزئیات امثالی اولان حقایق اشیا مقبول علما اولدیغی
بالاده بلنمشدر پس کیکی بو مقامده تیمن وتبرک ایچون حکیم سنائی رحمة الله علیه حضرتلرینک حدیقه شریفه
سندن مدح وترغیب موتی متضمن اولوب تورث بیتلر ایله بو فن ثانی ختم اولنمشدر وفن ثالثده امور دین مبین اولان بعض
احوال قلب انسانی وجمیع شروط وارکان اهل عرفا ظاهر شرع شریفه مطابق اولان اولیاء کرام ایله بو عبد تحریر وبیان ایتمکه امنیت قلنمشدر

نظم دل ازین عمر مختصر بر کیر	کر چنین عمر کس نکردد سیر	عمر تن مرد را اسیر کند
مرد را عشق عمر پیر کند	عمرها جمله مستعار بود	عقل را زین حیات عار بود
مرد عاقل نه هو بر هیزد	زین چنین عمر عقل بکریزد	مرد پیر از بقای جانان شد
با چنین عمر پیر نتوان شد	هر که او رنگ وبوی را است اسیر	زن وکودک بود نه مرد ونه پیر
این جهان را فنا نشست کردکر	کرد از اشید خود بر آورد دم	زین حیات ز خود ملال آمد
زندکانی مرا وبال آمد	در جهانی که عقل وایمانست	مردن جسم زادن جانست
تن فدا کن در جهان سخن	جان شود زنده چون بمیرد تن	دشمن حق تنست خاکش دار
قبلهٔ حق دلست پاکش دار	رهبر این راه را چو مرک نیست	بی نوایی بکن چو برکت نیست
مرک هدیه است نزد داننده	هدیه دان میهمان ناخوانده	مرک کا یبرت سبب مهمان
پیش هدیه خدای کن دل وجان	مرک چون رخ نمود هیچ منال	بدل وجان همی کن استقبال

جانه ات کم بخت از خرد ست	زآتش وآب وخاك وباد بدست	خرقه کن دلق چارپارهٔ خویش
رقص کن بر نهاد چارهٔ خویش	همچو ایمان ورای هوش وسروش	جامهای برهنکی در پوش
چند باشد به بند نان با تو	دو جوامرد عقل وجان با تو	چار طبعست در سرای رحیل
اکت چار میخ عزرائیل	مرد کش رندنکی زار کانست	نه بصحرای عالم جانست
چار مرغند چار طبع بدن	همچو حق جمله را بزن کردن	پس بایمان وعشق عقل جمیل
زنده کن هر چهار را چو خلیل	جان نبردی بسوی معدن خویش	تا نکردی پیاده از تن خویش
تا نیاید زجان برون حیوان	ره نیابد بر رتبهٔ انسان	پس چو انسان زنفس ناطقه رست
روح قدسی بجای او بنشست	ای شده شاه بر همه حیوان	تا کی اندوه جامه وغم نان
پسر خواجه همه حیوان	زینت باشد غلاه جام ونان	ای زشهوت بعار آلوده
زیر دست عیال وزن بوده	کر ترا برك راه مرك بود	بر دلت قلب مرك برك بود
مات اینجاست همچو چشم ای دوست	زان اجل دشمنی ودنیا دوست	مرك را جوی کاندرین منزل
ره حقست وزنکی باطل	باطلی را رها کن ای بی حق	تا بدانی وبینی آن مطلق
پنج حس پنج روزه دام تواند	عقل وجان تا ابد غلام تواند	چون ازین دامکاه اهرامن

جان ببر زین خاکدان برسر تن • ایمدی زیارت مزارستان • ومرثیهٔ کذشتکان تتمهٔ موت
انسان عد اولنمدیغندن • بو ایکی بیت دخی بونده یانلوق مناسب کورلمشدر • **نظم**

امر علی بالیات الخیام	وابکی علیها بکاء الغمام	حیف فالممشی دور کردون ایله
کیجون سلك جمعیت ایچره نظام	نه ظاهره راولخیملرده نشان	نه باقیدر اصحابندن غیر نام
ستون خیم جمله تحت التراب	دو کلمش هم اولمش رمیم عظام	فنی روح محبوب عینی کمال
فنی حور مقصور صاحب خیام	عجب قنده وارمش او شیرین روان	او جان جهان قنده طوتمش مقام

ایده حق جانندن اوکیجنلره | هزاران تحیه هزاران سلام

رآن القلوب اولوب • تصحیح اعتقاد وایمان • وصلوة ایچون وضع اولنان آداب وارکان • وترك حب لذات جسمان • وتوجه بدرون جنان • ومعرفت حقیقت دل وجان • شروط راه یزدان اولدیغی • وتقلیل طعام وتقلیل منام • وتقلیل کلام • وعزلت انام • وذکر مدام • وفکر تمام ارکان طریق عرفان اولدیغی • وتوکل علی الله • وتفویض الی الله • وصبر فی البلاء • ورضاء بالقضاء • اصول مقامات روح انسان اولدیغی • ومعرفة الله مطلب اعلی • ومحبة الله مقصد اقصی • وحکمت اولیا معنی • واولیای کرام عوام ناسدن ولی اولدیغی • وطالب انس وحضور مقامات سبعهٔ نفسی نیجه عبور ایدوب • قرب حضرت قدسه نه تقریب ایله وصول بولدیغی • وکندی قابل عرفان اولان احباسنی نه طریق ایله تربیه قیلدیغی ابواب خمسه ایله کتاب وسنته مطابق واجماع امته موافق بیان وعیان ایدر • **باب اول** کتاب وسنته اقتدا واذعانی • وشروط وارکان صلوة رحمانی • وترك حب لذات جسمانی • وتوجه بدرون جنانی • وحقیقت دل وجانی • فصول اربعه ایله تفصیل ایدر
فصل اول کتاب وسنته اقتدایی • وتصحیح اعتقاد خلایی • وصلوة خمسه نك ادابی بش نوع ایله بیان ایدر
نوع اول انسان جهل وغفلت ایله حیوانه شامل • وعلم ومعرفت ایله انسان کامل اولدیغن بلدرر • **ای عزیز** معلوم

اولسونکه اهل الله

اولسونکه • اهل الله دیمشلردرکه • اول دمکه دبیر حکمت کلك بدایع نکار مشیتیله • ارقام خطوط موجوداتی صحیفهٔ ابداعه کتب وتحریر ایدوب • نقاش قدرت خامهٔ جواهر نثار ارادتیله • رسوم وصور مصنوعاتی لوح جریدهٔ اختراعه رسم وتصویر ایتمشدر • اول آدم موجب مضمون عبرت مشحون ن والقلم وما یسطرون عقل اول وقلم اعلی علت غائیهٔ ابداع مبدعات • وسبب وواسطهٔ ظهور سطور عالیات وسافلات اولوب • فاید فواید اعیان وذوات • وسائق رواحل حقایق ممکنات اولمشدر • چونکه بو درهٔ بیضا بر مقتضای فحوی • وعلم آدم الاسماء کلها • افق حقیقت آدمیدن طالع وهویدا اولوب • بو جوهر فرد یکتا بر مسند عالی • واشرقت الارض بنور ربها • ماهیت انسانیدن لامع وپیدا اولمشدر • لاجرم بو نسخهٔ کبری مجموعهٔ لطایف صنایع الهی وبو جریدهٔ عظمی فهرست بدایع حکم نامتناهی اولمغله حامل بار امانت • وکافل مهمات خلافت قلنمشدر **نظم**
برسماوات وارض وما فی البین • وعرضنا الامانة فابین • نیست فی الکون کائنا من کان • کافلا حملها سوی الانسان • اکرچه بو فرقهٔ علیه نك منشور آمال خجسته مآلی انی جاعل فی الارض خلیفة عنوانیله معنون وبو زمرهٔ سنیه نك مدعای احوال بدایع منالی وسخر لکم ما فی السموات وما فی الارض برهانیله مبرهن اولدیغندن • قدر بلند قدر کزینلری سموات سبعه دن بالا وبرتر • وزیر نکین سعادت رهینلرنده کافهٔ عوالم جسمانی وروحانی مطیع وفرمان بر اولوب • مسجود عامهٔ ملائکه • ومسند نشین سبع ارائك اولمشلردر لکن مظاهر اسما متقابله • ومجالی صفات متخالفه بولندقلرندن کاه • وفضلناهم علی کثیر ممن خلقنا خطابیله مشرف وممنون • وکاه من یفسد فیها ویسفك الدماء جوابیله معاتب ومطعون اولوب • بر نوعی خلقت الخلق لاجلك مسندنه سبحهٔ محبوب درکاه احدیت اولدیغی اجلدن • اجنحهٔ جذبات الهیه ایله اوج درجات اعلی علیین جمع الجمع صاعد وواصل اولوب • بر فوجی اولئك کالانعام بل هم اضل مقتضاسنجه مغضوب درکاه صمدیت اولدیغی جهتدن • اهویهٔ شهوات ردیه ایله • حضیض درکات اسفل السافلین تفرقیه وارد ونازل اولورلر • وفرق اولی ان الابرار لفی نعیم ایله موعود ومبشر • وزمرهٔ اخری وان الفجار لفی جحیم ایله مقهور ومدمر قلنمشلردر **قطعه**
آدمی زاده طرفه معجونست • کز فرشته سرشته وزحیوان • کربدین میل میکند کم ازین • ور بدان میل میکند به ازان • پس هر عاقله امر اکرم وحکم ارشد دکر • بر موجب وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون عبادت حضرت خالق العباد • ومعرفت اسرار مبدا ومعاد ایله امین حمل امانت • وحقیق مسند خلافت اولمغه بذل همت وصرف طاقت قیلوب • حصول حیات ابدیه ایله سعادته واصل اوله • وسعادت سرمدیه ایله دولت ابدیه حاصل قیله • وارباب فطنت وزکایه بودخی ظاهر وهویدادرکم • شرفات بلند ایوان عز عرفانه صعود ووصول ودرجات رفیع البنیان قصر ذوق ووجدانه ولوج ودخول • من تمسك بالکتاب والسنة فقد استمسك بالعروة الوثقی لا انفصام لها مفهومنجه حبل المتین شریعت شریف غرایه تمسکه بذل مقدور • وسررشتهٔ ارادت ومحبت اولیایه تشبثده سعی مشکور ایتمکه موقوفدر **قطعه** بندهٔ یك مرد روشن دل شوی • به که بر فرق سر جاهل شوی • کر تو سنك وصخرهٔ مرمر شوی • کر بصاحب دل رسی کوهر شوی • اکرچه الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی فحواسنجه مجرد کتاب وسنت ایله عمل موجب فوز وفلاح • وباعث نجات ونجاح اولمغله وسیلهٔ کافیه وواسطهٔ وافیه در • وعازم شارع شریعت عاقبت سر منزل جنانه واصل وملازم شاهراه کتاب وسنت بالاخره دار الامان روضهٔ رضوانه داخل اولور • ومع هذا علم وراثت کم کنجور کنجینهٔ نبوت • وتحفهٔ دفینهٔ خاتمیتدر • **بیت** بین المحبین سر لیس یفشیه • قول ولا قلم للخلق یحکیه • بو مقصودك میدان ظهورده جلوه کر اولمسی ارباب قلوبك ارادت صادقه • ومحبت لایقه لریله • نظر کیمیا اثرلرینه مظهر اولمغه منوط ومربوط کالشمس فی وسط النهار روشن وآشکاردر • اولئك الذین هدی الله فبهدیهم اقتده مضمونجه خرمن هدایتلرندن بهرمند اولوب • المرء مع من احب مسندنه سبحه • عداد لجنادن عد اولنمق ایچون دائما مهدی مجتلبی حرز جان واخلاص وارادتلرینی نثار کنج سلطانی درون دل وجاننده نهان ایتمك کرکدر **نظم** الف
بینی وبین الحب معرفة • لا تنقضی ابدا او ینقضی الابد • لا اخرجن من الدنیا وحبکم • بین الجوارح لم یشعر به احد

بيت درکام دلم چاشنی شهد محبت • با شیر فرو رفته و باجان بدر آید • و بو دخی محققدر کم اصحاب وجد و
حالك دررحالات کران بهالری • وعزتکمالات بی مثل وهمتالری قعر بحر ذوق و وجدانه مرتبی ومهیا و کان جود و ایقانده
ظاهر وپیدا اولمغله غواص عقل وحواس کا دست رسه قادر اولمق امر نادر • وجوهری خرد خرده شناس آنی فیمتلرینی
تمکلکده عاجز وقاصردر • پس بودر شاهوار صدف سینهٔ احرارده دلکبی حرز جان • وکوهر عالی مقدار صدف
صدیکارده جان کبی مخفی و نهان اولدیغی کون کبی پیدا و عیاندر • و هر بی سرمایهٔ معرفت بودرّ یکتا یه خریدار
وهر بی بضاعهٔ محبت بو یاقوت بی بهایه سزاوار اولمدیغی مستغنی عن البیاندر • بیت علم التصوف علم لیس یعرفه
الا اخو فطنةٍ بالحق معروف • وحالات وکمالات اولیای کرام ووصولك حصولی تصحیح اعتقادات واداء صلوات وترك
شهوات • ومعرفت صفات • ومحبت ذات مولا ایله بولنمغله • بو قدر کتاب و سنته اقتدا و اذعان • ورسم وراه اهل تجرید
وعرفان نیجه بو اب وفصوله تفصیل وبیان اولنمق مناسب کورلمشدر • تا که نفحات نسیم مطالعه سندن غنچهٔ کلستان
کبی دل طالب عرفان شکفته وخندان اوله • ورشحات زلال ملاحظه سندن مثال ازهار بهارستان روح روان انسان
سرمست وریان اوله • ووجد حالات ایله درجات کمالاته نائل • ومقام محبته واصل ومحفل انس وحضوره داخل
اولوب دولت ابدیه ایله سعادت سرمدیه بوله • وقلبی ماسوادن پاك وخالی قالوب مهبط الهامات عرفان اوله • اللهم
یا رافع الاستار ارفع بلطفك عن بصائرنا حجب الاغیار • الهی خلصنا عن الاشتغال بالملاهی وارنا حقایق
الاشیاء کما هی • رباعی یارب بو کوکل کوزینی بینا ایلم • مرآت دلی پاك ومجلا ایلم • ذکر طاسندن شکر اولدر دلسان جانبلبلی حمد کلیا ایلم

نوع ثالث

کتاب کریم ایله اهتدالی • وقرآن عظیم اقتدالی • آیات بینات • واحادیث شریفه ایله بلدر • ای عزیز معلوم اولسونکه حق
تعالی کندی کتاب مبیننه تشبث • وحبل متیننه تمسك ایتمكی ترغیب ومخالف کمنه دن ترهیب ایدوب کلام قدیمنده
بیورمشدرکه • الم ذلك الکتاب لا ریب فیه هدی للمتقین • واعتصموا بحبل الله جمیعا ولا تفرقوا • قد جاءکم من الله
نور وکتاب مبین یهدی به الله من اتبع رضوانه سبل السلام • ویخرجهم من الظلمات الی النور • ویهدیهم الی صراط
مستقیم • وهذا کتاب انزلناه مبارك فاتبعوه واتقوا لعلکم ترحمون • یا ایها الناس قد جاءتکم موعظة من ربکم
وشفاء لما فی الصدور • وهدی ورحمة للمؤمنین • ونزلنا علیك الکتاب تبیانا لکل شیء وهدی ورحمة وبشری
للمسلمین • ان هذا القرآن یهدی للتی هی اقوم • وننزل من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنین • ولا یزید الظالمین
الا خسارا • اولم یکفهم انا انزلنا علیك الکتاب یتلی علیهم ان فی ذلك لرحمة وذکری لقوم یؤمنون • کتاب انزلناه
الیك مبارك لیدبروا آیاته ولیتذکر اولوا الالباب • الله نزل احسن الحدیث کتابا متشابها مثانی تقشعر
منه جلود الذین یخشون ربهم ثم تلین جلودهم وقلوبهم الی ذکر الله ذلك هدی الله یهدی به من یشاء ومن یضلل الله
فما له من هاد • وانه لکتاب عزیز لا یأتیه الباطل من بین یدیه ولا من خلفه تنزیل من حکیم حمید • صدق الله العظیم
وحبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدرکه ای امت واصحابم سیز شهادت ایتمز میسزکه عبادته
لایق کمسه یوقدر الا که الله تعالی واحددر • وبن آنك سیزه حق رسولیم • دیمشلردرکه بلی یا رسول الله شهادت ایدرز
بن خطاب ایتمشدرکه تحقیقا بو قرآنك بر وجهی الله تعالی نك یدنده در • وبر طرفی سزلرك الکزده در انکا محکم تشبث
ایله کزکه • تحقیقا سز قرآن ایله عامل اولدقدن صکره هرکز ازوب ضلالته دوشمزسز • وابدا هلاك اولمازسز
وبیورمشدرکه بو قرآن یوم القیمه بر شفیعدرکه شفاعتی مقبولدر • وبر مشتکیدرکه شکواسی نافذ ومرغوبدر
کیمکه انکا تشبث اقتدا ایدر • اول کسه نی جنته دك ایلتور کیدر • وکیمکه آنکله عملدن اعراض ایدر • اول کسه نی نار جهنمه
سوق ایدر • وبیورمشدرکه کیمکه قرآنی اوقویوب مقتضاسنجه عامل بولنور آنك والدینی یوم قیامتده بر دنتاج
البانور ولنورکه ضیاسی دنیا بیوتنده بولنان ضوء شمسدن احسن کورنور • بس بو قرآن ایله عمل ایدن کمسه نك کندی
حقنده کمانکز نیجه در • وبیورمشدرکه تحقیقا بو قرآن ضیافة الله در • پس طاقتکز قدر ضیافة اللهی قبول ایدکز
وتحقیقا بو قرآن حق تعالی نك حبل متینی ونور مبینی در • وشفاء نافعدرکه انکا تشبث ایدنه حافظدر • وانکا تابع اولان
کمسه نی منجیدر • وقرآن طریق مستقیمدن مائل اولمازکه تقویم اولنه • وقرآنك عجایبی دوکنمز • وکثرت تکرار ایله

اسکیمز • قرآنی اوقویکزکه • الله تعالی آنك هر بر حرفیچون سیزه اون ثواب احسان ایدر • آکاه اولکز بن دیمکم
الم حرف واحددر • لکن الف بر حرف • ولام بر حرف • ومیم بر حرفدر • تحقیقا قیامتده بر قمته ظهوره کلور و اول
فئه دن تخریج کتاب الله اولورکه • آنکله عمل ایدن خلاص بولور • زیرا که سیزدن مقدم اولانك آثار وسیزدن موخر
اولانك اخبار وما بینکزده بولنان احکام آنده واردر • وقرآن حق ایله باطلی فارق وفاصلدر • او هزل کلام دکلدر
آنی ترك ایدن جباری الله تعالی هلاك ایدر • وآنك غیرنده هدایت طلب ایدنی ضلالته کمتشدر • زیرا که الله تعالی قرآنی
حبل متین وذکر حکیم وطریق مستقیم ایتمشدر • وقرآندرکه هوا وهوسلر حقدن باطله میل قیلماز • والسنه ایله
ملتبس اولماز • وآندن علما طویماز • وچوق تکرار ایله اسکیمز • وعجایبی دوکنمز • وقراندرکه آنی جن استدکده حکمندن
اعراض ایتمزلر حتی دیمشلردرکه • انا سمعنا قرآنا عجبا یهدی الی الرشد فآمنا به • پس هر کیمکه قرآن ایله سویلر
اول تصدیق اولنور • وکیمکه آنکله عمل ایدرسه اول اجر جزیل ایله ماجور بولنور • وکیمکه آنکله حکم ایدرسه اول
عادل بولنور • وکیمکه آنده نکا دعوت ایدرسه طریق مستقیمه کورسترمش اولور • وبیورمشدرکه تحقیقا شیطان سزك
بو دیارکزده کندویه عبادت اولنمقدن مأیوس اولمشدر • لکن کناهکزدن ماعدا حقیر عد اولنان اعمالکز ایله راضی
اولمشدر • پس آنکله راضی اولدیغی ایشلردن حذر اوزره اولکز • زیرا که تحقیقا بن سیزلره عندکزده اویله نسنه ترك
ایتمشمدرکه • اکر سز آنکله اعتصام ایدرسز ابدا ضلالته دوشمیوب صراط مستقیمه کیدرسز • واول
نسنه کتاب الله در ورسولی سنتیدر • وبیورمشدرکه کیمکه قرآن عظیمی اوقویوب ازبر ایدرسه • وحلالنی
حلال وحرامنی حرام بیلوب مقتضاسنجه کیدرسه حق تعالی قرآن ایله جنته ادخال • وکندی اهل بیتندن ناره
مستحق اولان اون کمسه یه شفیع ارسال ایدر • صدق رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم • والآن بو اثناده دعای
ختم قرآن یازلمق مناسب کورلیوب تمامیله تحریر اولنمشدر • بسم الله الرحمن الرحیم
صدق الله العظیم • وبلغ رسوله النبی الکریم • ونحن علی ما قال ربنا وخالقنا ورازقنا ومولانا من الشاهدین
بالتصدیق والاقرار والیقین • اللهم ربنا تقبل منا ختم القرآن • وتجاوز عنا ما کان فی تلاوته من خطاء او
نسیان • او تحریف کلمة عن موضعها • او تغییر حرف • او تقدیم او تأخیر • او زیادة او نقصان • او تأویل علی غیر ما انزلته
او ریب او شك • او تعجیل عند تلاوته • او کسل او سرعة • او زیغ اللسان • او وقوف بغیر وقف • او ادغام بغیر مدغم
او اظهار بغیر بیان • او مد او تشدید • او همزة او جزم او اعراب بغیر مکان • فاکتبه منا علی التمام والکمال والبیان
من کل الحان • فاغفر لنا یا ربنا • ویا سیدنا • ولا تؤاخذنا یا مولانا • وارزقنا من قرائه مؤدیا حقه مع الاعضاء
والقلب واللسان • وهب لنا به الخیر والسعادة والبشارة والامان • ولا تختم لنا بالشر والشقاوة والضلالة والطغیان
ونبهنا قبل المنایا عن نومة الغفلة والکسلان • آمنا من عذاب القبر ومن سؤال المنکر والنکیر ومن اکل الدیدان
وبیض وجوهنا یوم البعث • واعتق رقابنا من النیران • ویمن کتابنا ویسر حسابنا • وثقل میزاننا بالحسنات
وثبت اقدامنا علی الصراط • واسکنا فی وسط الجنان • وارزقنا جوار محمد علیه الصلاة والسلام • واکرمنا بلقائك
یا دیان • استجب دعاءنا بحق التوریة والانجیل والزبور والفرقان • واعطنا جمیع ما سألناك به فی السر
والاعلان • وزدنا من فضلك الواسع بجودك وکرمك یا رحیم یا رحمن • اللهم صل علی محمد صاحب الشریعة
والبرهان • برحمتك یا ارحم الراحمین • اللهم زیننا بزینة القرآن • والبسنا بخلعة القرآن • واهدنا بهدایة
القرآن • واختم لنا بتلاوة القرآن • ونور قبورنا بنور القرآن • واحشرنا مع اهل القرآن • ونجنا من النیران بشفاعة
القرآن • وادخلنا الجنة بکرامة القرآن • وارفع درجاتنا بفضیلة القرآن • وعافنا من کل بلاء الدنیا وعذاب الآخرة
بحرمة القرآن • یا ذا الفضل والاحسان • اللهم اجعل القرآن لنا فی الدنیا قرینا وفی القبر مونسا وفی القیمة شفیعا
وعلی الصراط نورا • والی الجنة رفیقا وبیننا وبین النار سترا وحجابا • والی الخیرات کلها دلیلا واماما بفضلك
وجودك وکرمك یا اکرم الاکرمین • اللهم ارزقنا بکل حرف من القرآن حلاوة • وبکل کلمة کرامة • وبکل آیة امانة
وبکل سورة سعادة • وبکل جزء جزاء • اللهم ارزقنا بالالف الفة • وبالباء برکة • وبالتاء توبة • وبالثاء
ثوابا • وبالجیم جمالا • وبالحاء حکمة • وبالخاء خلة • وبالدال دنوا • وبالذال ذکاء • وبالراء راحة • وبالزاء

زيادة وبالسين سلامة وبالشين شفاء وبالصاد صدقا وبالضاد ضياء وبالطاء طراوة وبالظاء ظفرا
وبالعين علما وبالغين غناء وبالفاء فلاحا وبالقاف قربة وبالكاف كفاية وباللام لطفا وبالميم موعظة
وبالنون نورا وبالواو ولاية وبالهاء هداية وبلام الف لقاء وبالياء يسرا وصلى اللهم على النبي محمد وآله
وصحبه اجمعين اللهم بلغ واوصل ثواب ما قرأناه ونور ما تلوناه من القرآن المبين الى روح وضريح
حضرت سيد المرسلين والى ارواح آله واولاده واصحابه والتابعين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين والى
ارواح آبائنا وامهاتنا واخواننا واخواتنا وعماتنا اعمامنا واخوالنا وخالاتنا والى ارواح من تعلمنا
واحسن الينا خاصة والى ارواح جميع المؤمنين والمؤمنات عامة اجمعين برحمة الفاتحة

نوع ثالث

حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه اقتدا لي وسنت سنيه سبيله اهتدا لي وصدد اولحكمه
دين مبين امورينه حادث اولان بدعتلردن اجتناب وابلغ آيات كريمه واحاديث شريفه ايله بلله اي عزيز معلوم اولسونكه
حق تعالى كندي رسولنه اقتدا ايتمه مزي وانك شريعتي جاده سي سبيله انرينه كيتمه مزي ترغيب وسنت حبيبنه مخالف
بدعتلره تجمله ترهيب ايدي كلام قديمنده بيورمشلركه قل ان كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم الله ويغفر لكم
ذنوبكم والله غفور رحيم قل اطيعوا الله والرسول فان تولوا فان الله لا يحب الكافرين واطيعوا الله والرسول
لعلكم ترحمون لقد من الله على المؤمنين اذ بعث فيهم رسولا من انفسهم يتلوا عليهم آياته ويزكيهم ويعلمهم
الكتاب والحكمة وان كانوا من قبل لفي ضلال مبين يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولي
الامر منكم فان تنازعتم في شيء فردوه الى الله والرسول ان كنتم تؤمنون بالله واليوم الاخر ذلك خير واحسن
تاويلا فلا وربك لا يؤمنون حتى يحكموك فيما شجر بينهم ثم لا يجدوا في انفسهم حرجا مما قضيت ويسلموا تسليما
ومن يطع الله والرسول فاولئك مع الذين انعم الله عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين
وحسن اولئك رفيقا من يطع الرسول فقد اطاع الله ورحمتي وسعت كل شيء فساكتبها للذين يتقون ويؤتون
الزكوة والذين هم بآياتنا يؤمنون الذين يتبعون الرسول النبي الامي الذي يجدونه مكتوبا عندهم في
التورية والانجيل يامرهم بالمعروف وينهيهم عن المنكر ويحل لهم الطيبات ويحرم عليهم الخبائث ويضع
عنهم اصرهم والاغلال التي كانت عليهم فالذين آمنوا به وعزروه ونصروه واتبعوا النور الذي انزل معه اولئك
هم المفلحون قل يا ايها الناس اني رسول الله اليكم جميعا الذي له ملك السموات والارض لا اله الا هو يحيي
ويميت فآمنوا بالله ورسوله النبي الامي الذي يؤمن بالله وكلماته واتبعوه لعلكم تهتدون وما ارسلناك
الا رحمة للعالمين فليحذر الذين يخالفون عن امره ان تصيبهم فتنة او يصيبهم عذاب اليم لقد كان لكم في رسول الله اسوة
حسنة لمن كان يرجوا الله واليوم الاخر وذكر الله كثيرا يا ايها النبي انا ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذيرا وداعيا
الى الله باذنه وسراجا منيرا ومن يطع الله ورسوله فقد فاز فوزا عظيما وما آتاكم الرسول فخذوه وما نهيكم عنه
فانتهوا واتقوا الله ان الله شديد العقاب صدق الله العظيم وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورمشلركه
اي امتم واصحابم سيزه وصيتم بودركه حق تعالى دن خوف ايده سز واولو الامريكز بر عبد حبشي اولورسه ده اكا اطاعت
كيده سز زيراكه كيمكه جوق معمر اولور تحقيق اولكمسه كلجكده اختلاف كثيره كورور پس اول وقتده سيزه لازم
اولان بنم سنتمله عمل ايتمكدر واصحابم اولان خلفاء راشدين ومهديين ايزلرينه كيتمكدر وسنتمه تشبثله برنسنه
آزي ديشلرله عض ايتمكدر بنم سنتمه تمسك ايدكز وبندن صكره حادث اولان امور دينيه دن بغايت احتراز ايدكز زيراكه
هر حادث اولان بدعتدر وهر بدعت ضلالتدر يعني ضلالت اولان بدعت اصحاب كرامدن صكره آنلردن اذنسز دينده
ايجاد ولحادث اولنان زياده ونقصان ايشلرينه اشارتدر زيراكه اذن شارع علم دين امورينده احداث اولنان بنا ومناره
ومدارس وتصنيف كتب كبي اشيا بدعت حسنه اولديغي بيشارتدر وبيورمشلركه اي امتم اكاه اولكزكه بكا بو كتاب
ويريلوب بونكله برمثلي دخي ويرلمشدر پس اكاه اولكزكه قريب اولوركه بر صاحب جوق كشي كندي تختي اوزرنده
اوتوروب خلقه ديدكم بو قرآن ايله عمل قيلكز آنده نه يي حلال بولورسه كز آني حلال بيلكز ونه يي حرام بولورسه كز

آني حرام بيلكز حال بوكيم تحقيقا الله تعالى نك رسولي حرام ايلديكي اشيا دخي آنك كندي حرام ايلديكي اشيا كبيدر
اكاه اولكزكه سيزه بنجون حمار اهلي حلال اولماز ويرتجيلردن هر آزي ديشليسي دخي حلال اولماز وذميلرك
ايتمش مالي الكز حلال دكل وبالذات مكر كه صاحبي آندن مستغني اولورسه حلالدر وبر كمسه بر قومه مسافر
اولسه آنلرك اوزرينه واجب اولان آكا اطعامدر واول مسافره لايق اولان آنلرك اطعامي قدر آنلره اكرامدر وبيو
رمشلركه زنهار بن سيزدن بريكزي اويله بولمايم كه تختنده تكيه ايدوب بنم امر ايلديكم يا نهي ايلديكم امورده
بري آكا كلدكده اولدر كه بن بوني بلمم انجق هر نه كيم كتاب الله ده بولورز آكا تابع اولورز وبيورمشلركه سيزك
بريكز تختنده تكيه ايدوب اويله مي ظن ايدركه الله تعالى بو قرآنده كريم ايلديكي اشيادن غيري برنسنه حرام ايلمشدر
اكاه اولكزكه بن دخي نيجه اشيا ايله وعظ وامر ايلمشم ونيجه اشيادن نهي ايله سويلمشم كه آنلر قرآن
قدر دريا دخي اكثردر وتحقيق الله تعالى سزلره جائز حلال ايتمشدركه اهل كتابك ولان اهل ذمتك اذنسز
اولرينه كيره سز ونه ده نسالرينه ضرب ونه ده ميوه لريني اكل ايده سز مادامكه جزيه لرين سيزه ادا ايدرلر
آنلر سيزدن امين اولوركيدرلر وبيورمشلركه هر حديثك خيرليسي بو كتاب الله در وهر هدايتك خيرليسي هدايت
محمددر وامورك شرليسي صكره دن حادث اولانلردركه بدعتدر وهر حادث اولان بدعتدر وهر بدعت
ضلالتدر وبيورمشلركه جميع امتم جنته داخل اولور الا كم ابا ايدن داخل اولماز پس ابا ايدن كيمدر ديديلركه جواب
ايتمشدركه كيمكه بكا مطيع اولور او دخي جنتي بولور وكيمكه بكا عاصي اولور تحقيق اولكمسه ابا ايتمش اولور و
بيورمشلردركه كيمكه حلال اكل ايدوب سنتمله عمل قيلور وآنك شرندن ناس امين اولورسه اولكمسه دخول جنتي بولور
ديديلركه سنك امتكده بويله كمسه تحقيقا بو زمانده جوق مشاهده اولنور جواب ايتمشدركه بندن صكره
برقومده دخي انجق بولنور وبيورمشلركه كيمكه امتم فسادي وقتنده بنم سنتمله متمسك وعامل اولكمسه يوز
شهيد اجرينه نائلدر وبيورمشلركه تحقيق اسلام ديني دنيايه غريب كلمشدر غريب كيده جكدر طوبي اول غربايه كيم
بندن صكره خلقك افساد ايلديكي سنتمي اصلاح ايدرلر وبيورمشلركه سيز كندي دنياكزك امورني اعلم سز بن
سؤال ايتمكز وفقا كربن سيزه دينكز امورلرندن برنسنه نهي امر ايدرسه آني اخذ وقبول ايديكز وبيورمشلركه
سيزك بريكز نه هواسي بنم كتوردكم احكام شريعته تابع اولمدقجه اولكمسه مؤمن عد اولنماز وبيورمشلردركه
بني اسرائيله كلن فتنه لر البته بنم امتمه دخي كلسه كركدر حتى آنلرده انا سيله آشكاره زنا ايدن اولمش ايسه ده بنم
امتمده هم آني ايشليان اولسه كركدر وبني اسرائيل تحقيقا ايتمش ايكي ملته متفرق اولمشدر وتحقيقا بنم امتم يتمش اوچ
اوزره متفرق اولسه كركدر وجمله سي نار جهنمده اولسه كركدر الا برملت واحده سلامتده قالسه كركدر اول ملت واحده كيمدر ديو
سؤال اولنمشدر جواب ايتمشدركه اول ملتدركه بن واصحابم كنديلركين يولده بولنمشدر وانس رضي الله تعالى عنه حضرتلرندن
اول حضرت بيورمشلردركه اي بنم اوغلجغم اكر قادر اولورسه كه قلبكده هيچ بر كمسه يه غل وغش ولم دخي حالده صباح
واخشاملايه سن ويبعه ايشله كيم اي بنم اوغلجغم وابنم سنتمدندر حال بوكيم بنم سنتمه محبت ايدن تحقيقا بكا محبت ايتمش
اولور وبكا محبت ايدن ايسه بنمله جنتده قالور وحبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه عمر بن الخطاب رضي الله
تعالى عنه حضرتلري كلوب تحقيقا بز طايفة يهودك بعضي سوزلرين ايشيدوب بكمشيزدر آنلرك بعضيلريني يازمغه
دستور وارميدر ديدكده آكا بيورمشلركه يهود ونصارى متحير ومتهور اولدقلري كبي سزده مي متحير اولورسز
تحقيقا بن سيزه برشريعت مطهره يي بويله كمال اوزره كتورمشيمدركه اكر موسى عليه السلام حياتده اولسه ايدي بكا
اتباعدن غيري وسع وطاقتي قالمزدي وابن عمر رضي الله تعالى عنهما مكه ايله مدينه ده سنده برشجره يه كلدكده آندن تحته
برمقدارجه قيلوله كيدردي وديرلرديكه اول حضرت بويله ايدرلرديكه وبيورمشلردركه كيمكه بنم سنتمدن اعراض ايدرسه اول
بندن دكلدر وبيورمشلركه هر عملك برحرص وآرزوسي واردر وهر حرصك بر فترتله اوصامغسي واردر پس اولكمسه كه
اوصامغسي بنم سنتمده ايكا كلمشدر تحقيق اولكمسه هدايت بولمشدر وكيمكه اوصامغسي غيري نسنه ده قالمشدر تحقيق اولكمسه
هلاك اولمشدر وبيورمشلركه سيزك بريكز قتنده والدين وولدي وناسك جملسندن بن زياده مرغوب ومحبوب اولمدقجه اول
وبيورمشلركه كيمكه بزم بو شريعتمزده بوندن اولميان فعلي احداث ايدرسه اول فعل مردوددر صدق رسول الله عليه الصلوة والسلام

نعت هر ایشده ذکر ایدردی اسم رحمان اولکرم کانی
ثنا وحمده پیغمبر ایدیکان اولکرم کانی
اولایدی مظهر الطاف وعلم وحلمه هم منبع
که حسن خلق ایله طولمشکاولجان اولکرم کانی
حقک مخلوقنه رفق وتواضع ایلیوب هم ده
ایدکی جمله خلقه لطف واحسان اولکرم کانی
همان الله ایچون خلقی سوردی بغض ایدردی هم
نه دوست اولمشدی نفسیچون نه دشمان اولکرم کانی
نه کولکدی قهقهیله اولنه سوکدی نسنه یه هرکز
کوزل سوزلی کوکلی یوزلیدی پرآن اولکرم کانی
حیا وحلم ایله موصوف ایدی هم لطف وکرم ملته
کلوب یکوانی قویمازدی کریان اولکرم کانی
قبول ایدرکی عذری صوچلیلردن عفو ولطفیله
عظیم الخلق ایدی شفقتلی حنان اولکرم کانی
غنایی سومیوب فقری سوردی فخر ایدردی هم
قلوب مسکنلری کندویه اخوان اولکرم کانی
یم القدر دیکوب اسبابنه نعلین کیوب داخی
واریب هر خسته یه ایدرکی درمان اولکرم کانی
هم اهل بیتنه خدمتلرن کندی کوروردی خوش
قوم مشکللری ایدردی آسان اولکرم کانی
اکر خبز شعیر ومر یمک چورباسی اکلیچون
اولنسه دعوت اولوردکی ومهمان اولکرم کانی
بنردی کاه دوه کاه آت وکاه قاطر کهی مرکب
یالین آیاق یوروردی کاه اوسلطان اولکرم کانی
برنج اونوردی یادیز اوزره یادیکردی دیز
طولی آدابیکی پید اوپنهان اولکرم کانی
بیوب اوچ برمغیله هم یالاردی آنی لذتله
ایچردی اوچ نفسده آب ریان اولکرم کانی
سوردی بال وحلوا هم قیق سیرکه ترید اما
طونیجه یمشدی اربه دن نان اولکرم کانی
مبارک بطنی بطاش ایغلر ایدی کاهی آجلقدن
قولاده اولمشدی دیر ایدیکلرزان اولکرم کانی
سعادتخانه سنده ینچه آیلرنا نمز ایدی اود
قناعتله بر ایکی تمر ورتان اولکرم کانی
کوزل ایشلرده صاغ یانن سورکی ایلیوب تقدیم
وضوییه اولسه یا البسه شتابان اولکرم کانی
یاتوردی صاغ یانی اوزره یوزی مستقبل القبله
ایدکی هر نفسده غیبی سیران اولکرم کانی
اویوردکی کوزکی ایچ اویومازدی کوکلی دوستیله
ازلدن حسننه اولمشدی حیران اولکرم کانی
هوادن سویلمزدی نطق پاکی جمله وحی ایدی
درحکمتله ایدی بحر عمان اولکرم کانی
نه خلق ایچره ایدی کوکلی دوستیله تن وتنها
بولوردی وحدتی کثرتده هر آن اولکرم کانی
صلوة چوق سلام اولسون اکاهم آل وصحبنه
کرقیلمش آنلری کندویه یاران اولکرم کانی
کل ای حقی اونوت خلقی حبیب حقدن آل خلقی
که حقدن حسن خلق اکسدکی نجان اولکرم کانی

زمانده نقصان ایلدی احکامده برنده یانلده آن اودر بوردی دقیقتان اولکرم کانی

نوع رابع

اعتقاد قلبی تصحیحی واهل سنت وجماعت مذهبنه تطبیق ایلمکدر ای عزیز معلوم اولسونکه صحابهٔ کرامین وآنلرک تابعین و ائمهٔ دین مبین وسلف صالحین رضی الله تعالی عنهم اجمعین جمله سنک اعتقادی بو منظومدن مضامیننده نظام بولمشدر

منظومه خدا ربم نبیم آنجق محمددر رسول الله
هم اسلامدر دینیم دینم کتابم هم کلام الله
عقایدا ایچره اهل سنت اولدکی مذهبم جمعا
عمله بوحنیفه مذهبیدر مذهبم للّه
دخی ذرّیتی یم حضرت آدم نبی نک هم
خلیلک ملتی یم داخی قبلم کعبه بیت الله
بو نمازلر بکنک ضد ونه ندی مثلی عالمده
وصورتلردن منزهدر مقدسدر تعالی الله
شریکی یوق بر ایدر طوغمدن طوغرمدن آنجق
احددر کفوی یوق اخلاص ایچنده ذکر ایدر الله
نه جسم ونه عرضدر نه متحیز نه جوهردر
یمز ایچمز زمان کیچمز بر یکیجملهدن الله
تبدلدن تغیردن دخی الوان واشکالدن
محقق اول مبرادر بودر سلبی صفات الله
نه کوکلرده نه یرلرده نه صاغ وصولده اولر آرتیق
جهتلردن منزهدر کم هیچ اولماز مکان الله
خدا واردر ولی وارلغنه یوغ اول وآخر
بنه اول وارلغی درکندیک غیری دکل والله
بو عالم یوغیکن اول وار ایدی فرد وتک وتنها
بو کلادر کسه یه محتاج وهب محتاج غیر الله

اکا حادث حلول ایتمز وبر شی واجب اولمازکم
هر ایشده حکمتی واردر عبث فعل ایتمز الله
حلول ایتمز او ذاته هیچ بر فرده ظلم ایتمز
عبادک اصلحی لازم دکل کیم خلق ایده الله
اکا بر کمسه جبر ایله بر ایش ایتلرده من اصلا
نه کیم کندی مراد ایلر وجوده اولکلور بالله
آنک هر بر کمالی بی تغیر حاصل اولمشدر
که بوقدر منتظر اولنه جق هیچ بر کمال الله
صفات باکمالیله او دائم متصفدر کیم
قمو نقصان صفتلردن بریدر ذوالجلال الله
سکزدر چون صفات ذاتی علم ایله ارادتک
حیات وقدرت وخلق وبصر سمع وکلام الله
علیم اولدر که علمینه ایرشمز کسنک عقلی
احاطه ایلمشدر جمله بو اشیایی علم الله
مرید اولدر دیلیجیدر وهر شی اوزره قادردر
نه کیم دیلر اولور بیله علی وفق مراد الله
جمیع خیر وشری اولدر تقدیر خلق ایلر
ولی خیری سور آنجق کم سومز شرلری الله
بصیر اولدر حقیقتده کم هپ اشیایه ناظردر
ولی کوزدن منزهدر بصردر بن صفات الله
سمیع اولدر اشیدر هر آوازی سن ایله جهری
منزهدر قولاقدن او صفتدر آنده سمع الله
متکلمدر انا اول بریدر ردلدن آغزدن
حروف ولفظ وصوتیله دکل وصف کلام الله
ثبوتیه صفاتی کیم نه عینیدر نه غیریدر
قدیم ودائم وذاتیله قائمدر صفات الله
حقک مکرم عبادیدر ملکلر یرده کوکلرده
عوامندن عوام ناسی افضل ایلمش الله
یمز ایچمز هم ایرککلک دیشیلک یوقدر آنلرده
حقه هیچ عاصی اولمازلر مطیعدرلر امر الله
وجبرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل
مقربدر پیغمبردر بودردی هپ امین الله
حقک یوز دورت کتابی کیم نبیلر اوزره ایتمشدر
کتبدر آنلرک دوردی صحف یوزی کلام الله
زبوری ویردی داوده دخی توراتی موسی یه
وهم انجیلی عیسی یه کتوردی جبرائیل بالله
حبیب الله قرآنی کتوردی حاجت اولدقجه
یکرمی اوچ ییل ایمام ایلیوب قطع اولدی وحی الله
دخی بن انبیا حقنده بلدم عصمت وفطنت
نظافت هم امانت صدق ایله تبلیغ حکم الله
قذرله ذنب وحمق وکذب وکتمان وخیانتدن
منزهدر مبرادر جمیع انبیاء الله
نبیلر اسمی بلدکدیدیلر بعضیدر واجب
یکرمی سکزدر بلدردی قرآنده بزه الله
بری آدم بری ادریس ونوح وهود ایله صالح
هم ابراهیم واسحق ایله اسمعیل ذبیح الله
دخی یعقوب ایله یوسف شعیب ولوط ایله یحیی
ذکریا ایله هارون اخ موسی کلیم الله
وداود وسلیمان ودخی الیاس وایوبدر
بری یسع الیسع در دخی عیسیدر روح الله
بریناک اسمی ذوالکفل وبری یونس نبیدر هم
ختامی اول حبیب حق محمددر رسول الله
عزیر لقمان وذوالقرنین اوچنده اختلاف اولدی
کم بعضی انبیادردر وبعضی دیر ولی الله
جمیع انبیانک اولیدر حضرت آدم
قمودن افضل وآخر محمددر حبیب الله
ایکیسی نک آراسنده قتی چوق انبیا کلمشدر
حسابن کسه بلمز بلور آنی همان الله
رسالات رسل موتیله باطل اولماز اول قطعا
وافضلدر ملکلر جمله سندن انبیاء الله
بزوه پیغمبرک احکام شرعی اویله باقیدر
که اهل محشری بو شرع ایله فصل ایده جک الله
ومعراجی نبی حقدر اکا تخصیله مخصصدر
چقوب فوق العلایه حقی کوردی حبیب الله
جهاد جمله جهاتیله ولجز ووصفا نیله
هم افعال عبادک خیر وشری جمله خلق الله
آنک علم ومراد وخلق وتقدیریله حادثدر
کم بوقدر خالق باری ایکی عالمده غیر الله
عبادک اختیاری واردر افعالنده جزئیجه
اول افعال اوزره بولسهلر ثوابی هم عقاب الله
اول افعال جمیله حقک حب ورضاسیله
قبیحه بولنماز نه محبت نه رضاء الله
ثواب افضالیدر حقک وعدلیدر عقاب آنک
وجوب لیجابسز حقه یا استحقاق عبد الله

مقارندر بوفعله استطاعت كيم اوقدرتدر   بولنسه استطاعت اولنور تكليف شرع الله
كه عبدك كندی وسعنده نه كيم اولمازایسه اصلا   اكا دين ايچره تكليف ايتمشدر اول رحيم الله
حرام ارزاقدر هر كس بر ايچر كندی رزقن هپ   وكسه كسه نك رزقن الوب اكل ايدر مرزوق الله
اجل وقتنده ميتدر اومقتول واجل بردر   وحال يأسده ايمانی دكل مقبول عند الله
هيولی يوقدر انسان ايچره بر جزء اولديغی حققله   كه اول وصف تجزيدن منزهدر دير اهل الله
قبرده ميته منكر نكير دوب سنی سؤال ايلر   كه ربك كيم نبيك كيمدر نهدر دينك وقبلهگاه
جوابن ويره نك جانيله جسمی ذوق ايدر آنده   شاشوب كفار وعاصيلر چكرلر آنده عذاب الله
بودنيايه كلن كيدر كه قالماز جانلی هيچ كسه   دخی يوم قيامتده ايدر امواتی بعث الله
ويرلر دفتر اعمالنی هر آدمك آنده   كيمينك صاغ الينه كيمينه صولدن معاذ الله
كه ايله حسابی وار خدانك روز محشرده   صورلر هركسك افعال واقوالن بامر الله
كبايرده صغاير اهلنه اول كون شفاعتلر   ايدرلر انبيا واهل علم واولياء الله
عملر وزن اولنور صراطی كچه رز حقدر   وكوثر له سكن جنت ويرر مؤمنلره الله
كه جنتده مؤمنلر آنده چوق بولوب نعمت   كوررلر شبهه سز آنده نته لكسز جمال الله
وجنتله جهنم شمدی وار اهليله باقيدر   جهنم ايچره بيد اهلی بقار دائم اونار الله
قضا ايله كلور هر خير وشر تكری جنابندن   بولور خير اهلنی دائم اولور شر اهلنه همراه
ويغمبر نه كيم اشراط ساعتدن خبر ويرمش   اينانرز جمله سن اظهار ايدر وقتنده هم الله
چقار يرجنبه سی دجال ويأجوجيله مأجوجی   طوغار كون مغربدن چون ينر كوكدن او روح الله
كبيره مؤمنی ايماندن اخراج ايلمز داخی   نه كفره داخل ونه طاعتن حبط ايدر عند الله
اوصياندن ايلمز آنی مخلد هم جهنمده   مكر كيم اعتقاد ايلر حلال آنی معاذ الله
خدا عفو ايلمز شركی والا آندن ادنانی   ديله ديكی قولندن هر كناهی عفو ايدر الله
كبايردن قاچن جائز عقاب اولنوب صغايرله   ونی توبه كيدر جائز كبايردن كچر الله
قبول ايلر دعايی حق تعالی كندی فضليله   وحاجات عبادی هم قضا ايلر رؤوف الله
دخی ايمان ايله اسلام ايكيسی شیء واحددر   جناب حقدن او هر نه كتوردیسه رسول الله
قموسن دل ايله اقرار وتصديق ايلدم بالقلب   برابر يوقدر انكارم ايناندم شبهه سز والله
چوبن اعمالی ايماندن محقق شقه خارجدر   بس ايمان ازدياد ونا قص اولماز حفظ ايده الله
ديمم كيم ان شاء الله مؤمنم بل مؤمنم حقا   بو معنا ايله ايمان كسبی ومخلوقدر لله
وانما تكوين كندی قولنز معرفت كنجن   هدايت قيلدنبی معنا ايله وهبيدر اول بالله
وايمان مقلد هم صحيح اولمشدر اما كيم   اولا استدلالی عقلی ترك ايله آثم اولور بالله
كرامات ولی حقدر نبيسی معجزاتيدر   كسن آز مدت ايچره چوق مسافه اولياء الله
بولورلر وقت حاجتده طعام هم لباس آتلس   بهائم هم جمادات ايله سويلرلر باذن الله
كهی صو اوزره مشی ايدرلر وجد وحالتله   هواده كاه اوچارلر خرق ايدر عادتنی الله
ايرشمز برولی هيچ بر نبينك رتبه سينه هم   اكا ايرمز كم آندن ساقط اوله امر ونهی الله
وافضل اوليا صديق اكبر بعده فاروق   وذی النورين دن صكره علی در اول ولی الله
بودورده هم خلافتده بوترتيب اوزره قائمدر   بو چار ياردن صكره هم افضل اولياء الله
فالان اصحابدر كيم جمله سنك ذكری خير اولمق   جميع آل واصحاب كرامی سومشم في الله
عشره مبشره وفاطمه حسن حسين   بو امتدن بولاره جنت ايله شهد بالله
وغيری كمسنه يه عينيله جنتلك ديلمز كيم   اوغيبه حكم اولور عينی نه بلسون كمسنه غير الله

واصحاب كرامك

واصحاب كرامك جمله سندن صكره امتدن   جميع تابعين اولمشدر افضل اولياء الله
امام المسلمين سلطان مسلمان حر مكلف هم   قريشی ظاهر اولمالی ايدوب تنفيذ حكم الله
ولی هاشمی معصوم افضل اولمق شرط دكلدر كيم   اوفسق وجور ايچون هيچ منعزل اولماز بشرع الله
وبر فاجره اويوب نماز قيلدم بيله   هم آنلرك جنازه سی نمازن قيلرم كله
وخف اوزره خضرده هم سفرده مسح جائزدر   ومسكر اولميان تمر وعنب صوبی مباح الله
تصدقله دعالردن بولورلر امواتمز نعمت   وفضل امكنه واشخاص وازمان حقلكی والله
بلنمز مشركين اطفالی جنتده می نارده می   وكفاره كراما كاتبين ويرمش كريم الله
نه كيم معدومدر اول شی مرئی عدا اولماز كيم   مكون كائناته بكزمز شيئه تعالی الله
اصابت عين جائزدر وسحر انسانه واقعدر   بشر عقلندن افضلدر علوم انبياء الله
ديله مجتهد اول باقويب ايلر اصابت حق   وصكره حكمه باقدقده خطاسن عفو ايدر الله
كه حق بردر معيندر وقرآن وحديث آنجق   نه مقدار اولسه ممكن ظاهريله حمل اولنور هر كاه
بوظاهردن اول اهل باطنك دعواسی معنايه   عدول وهم نصوصی رد واستخفاف شرع الله
هم استحلال ذنب ورحمت حقدن يأس هم ده   عذابندن امين اولمق بوجمله كفردر بالله
والفاظ كفر طوعيله وكاهن سوزلرن تصديق   كفردر ليكن انكاری يكيلن توبه در لله
خدا اوتوز ايكی فرضی عبادينه بيورمشلر   قموسن فرض بلدم بويمنه آلدم بطوع الله
شروطی بشدر اسلامك كه توحيد وصلوة وصوم   زكوة وحج غنيلر حقنده فرض ايلمش الله
نمازك شرطی خارجده اولانلر آلتی فرض اولمش   واركانی ايچنده اولديلر هم آلتی فرض الله
طشنده كه طهارت ستر عورت وقتی بلمك   وابدست آلمق ونيت هم استقبال بيت الله
نماز ايچنده تكبير وقياميله قرائتدر   ركوع وقعده اخری ايكيشر سجده در لله
وضونك فرضی درت يومق يدينی مرفقيله هم   باشه مسح ايليوب آياقلری غسل ايت ديدی الله
وغسلك فرضی اوچدر كيم تمضمض هم استنشاق   اوچنجی جمله اعضاسن يومقدر توبة لله
تيمم ايلك واجبدر آبدست ايله غسل ايچون   صو بولنمزسه يا قدرت يوغيسه دير بوشرع الله
آنك ركنی ايكی اورمق شروطی بش بری نيت   صعيد وطاهر ومسح وبری عجز عباد الله
وصومك فرضی اوچ بنيتله اكل وينكی ترك ايتمك   فجر طوغدقده كون باتنجه امساك اولدی امر الله
دخی حجك فروضی اوچ بری احرامدر مكلف   بری وقفه جبل اوزره زيارت اولدی بيت الله
حرامی اعتقاد ايتمك حرام آندن صقنمقدر   حلالی هم حلال ايتمك بودر جمله فرض لله
هب اصحاب كزين وتابعين ومجتهدينك   نه كيم وار اهل سنت والجماعت جمله اهل الله
قمونك اعتقادن بويوز اون بيت ايچره بل حق   بودر حق مذهب آنجق بونك ثابت ايلسون الله
اگر بندن كهر عمد وخطا صادر اولديسه   بن اول كفرلر جميعندن بری اولدم لوجه الله
دخی شرعه مخالفسه اگر اقوال وافعالم   بن آنلردن رجوع ايتدم وتوبت قيلدم لله
نه كيم قيلمش حبيب الله برم تبليغ احكامی   قبول ايتدم آنی آمنت بالله وحكم الله
دلم اقرارنی قلبمله تصديق ايلدم جاندن   سنك حفظكده ايمانم امانت اولسون ای الله

نوع خامس

آداب وفرايض طهاراتی وكيفيت اداء صلواتی وصلوة ايچون اولان شروط واركان وواجباتی وسنن ومكروهات ومفسداتی سراج الامة وتاج الائمه سر مذهبمز نعمان بن ثابت الكوفی امامنز امام اعظم ابو حنيفه رحمة الله تعالی عليه حضرتلرينك اجتهاد ومذهبی اوزره اجمالا بيلدرلدی ای عزيز معلوم اولسونكم اعاظم علماء مجتهدين واشرف فقهاء حنفيين اتفاق اوزره ديمشلردركه آياق بولنمق

اوتوردقدن صكره مقعدن طاش ايله وياكسك ايله سلمك سنتدر وسلمكلكي طاش تك اولمق مستحبدر
وصو ايله يومق وبر طرفي ايله تخفيف ايتمك وطوتمق صوسيمك والني بر حايطه دلك ايتمك حجر ادبدر واكر اطراف
مقعده نجاست چوق دكلسه طاش ايله سلمك بتمز صو ايله دخي يومق لازمدر وصاغ ال ايله سلمك ويا يومق
مكروهدر صول ايله كركدر وعظم وروث ايله وماكولات انسان وحيوان ايله سلمك مكروهدر وقبله يه قرشي اوتورمق
ويا اردن ويرمك وياكونشه ويا آيه قرشي اوتورمق مكروهدر اما ابدستك فرضي دردر كم بركره يوزين
يومقدر وبركره ايكي قوللرين مرفقلريله يومقدر وبركره باشنك ربعني مسح ايتمكدر وبركره اياقلرين طوبقلريله يومقدر
واما ابدستك سنتي وادابي يكرميدركم امور وضوءيه كنديسي مباشرت ايدوب غيريه ايتدرممكدر وابدست اولمزدن
اوچ كره اللرين بلكلريله يومقدر واول حالده بسم الله العظيم والحمد لله على دين الاسلام ديمكدر ومسواك استعمال
ايتمكدر واغزين اوچ كره صو ويرمكدر وبورننه اوچ كره صو ويرمكدر وبونلري صاغ ال ايله ايتمكدر وابدستي
الوركن برمرتفع يرده قبله يه قرشي اوتورمقدر واره سن كسميوب غسل ومسحي بري برينه اولشدرمقدر
ودنيا كلامن سويلميوب هر عضوك غسلي عندنده دعاسن اخفا ايله اوقومقدر وابدستي نظم كريمده ترتيب ايله
المقدر واصابع ولحيه نك خلال ايتمكدر وهر بونلري بري دلك ايله اوچر كره يومقدر وباشك قبلي مسح ايتمكدر وقولاقلرين
باشندن آرتان صو ايله مسح ايتمكدر وبوينك ايكي جانبندن اوچر برمق ظهريله مسح ايتمكدر وابدستي نيت ايله باشلمقدر ويومغه
صاغندن باشلمقدر ومسحه آلندن باشلمقدر والكرده واياقلرده يومغه برمقلرندن باشلمقدر واما ابدستك
مكروهلري دورتدركم صاغ ال ايله سومكرمكدر واوچدن زياده يومقدر وكونشده ايصنمش صو ايله ابدست المقدر
وصوي يوزينه برندن اورمقدر واما ابدستي بوزان اشيا طقوزدركه ايكي يولدن چقان نجاست ويلدر وبدندن
غسلده يومسي لازم اولان يره قان واريرين وصاري صو چقوب اقمقدر واغز طولوسي قوصمقدر اكر بلغم دكل ايسه
وياتوب ياخود طيانوب اويومقدر اكر طيانه الينسه دوشجك ايسه اولورسه وديلو اولمقدر واوغنمقدر وسرخوش اولمقدر
ونمازده جهر صوت ايله كولمكدر وعريان حالنده اهليله قوجشمقدر واما غسلك فرضي اوچدركم بركره اغزينه
صو ويرمكدر وبركره بورننه صو ويرمكدر وبركره جمله بدنن يومقدر واما غسلك سنتلري اكيدركم ابتدا
بدننده نجاست وار ايسه آني يومقدر وغسله نيت ايتمكدر وغسلدن اولنده ابدست المقدر ومضمضه واستنشاقده
مبالغه ايتمكدر وبدننى اوچ كره يومقدر وصوني ابتدا صاغ اوموزينه وصكره صولنه دخي صكره باشنه وسائر اعضاسنه
دوكمكدر واما غسلك موجبلري اكيدركم شهوتله مني چقمقدر ويانوم ايكن اولسون اويوركن اولسون وذكرلك
سنتنا ويانيكي بري فرج عورته دخول ايتمكدر انزال اولماسه ده ايكيسنه دخي غسل لازم اولور واويقودن قالقدقده
دوشكنده ياطوننده مني يامذي بولمقدر وذكري اوجنده صو بولمقدر اكر ياتديغي وقتده ذكري حركت اوزره دكلسه
وعورت حيضدن پاك اولمقدر ونفاسي كسلمكدر واما نمازك خارجنده اولان فرضلري كم آلتيدر شروط
صلوة ديرلر اكيدركم نماز قيلركن عورت يرين ستر ايتمكدر اركشينك عورت يري نافي آلتندن ركبه سي تحتنه وارنجه دكدر
وجاريه نك دخي عورت يري بويله در آنك ازديادي ظهري وبطني دخي عورتدر وحره نك هر يري عورتدر الا
يوزي واللريدر واياقلري دكلدر وصاچي دخي عورتدركم اورتمك كركدر حتي قريب چقده اولورسه وتنها
يرده وقرانلقده قيلورسه ده ونيت ايتمكدركه نمازه شروع اولنجه فرض ايسه نيت ايدم شو وقتك فرضنه ديكده
وسنت ايسه شو وقتك سنتنه ديسون ونافله ده نيت ايدم نمازه ديمك يتر واما امامه اقتدا ايدرسه بوندن غيري اويدم
شو امامه لفظي زياده ايدر ونيت ايسه قلبيله قصد ايتمكدر لسان ايله ديمك لازم دكلدر ديرسه دخي مانع دكلدر
ونيتله افتتاح تكبيرينك آره سي كسيلميه وقلبيله بيلمكدر ونمازك وقتني بلوب وقتنده قيلمقدر وبدنين ولباسين
واياقلري طورديغي واللري والني دكديكي مكاني نجاستدن پاك ايتمكدر وابدست المقدر اكر صو بولنمسه ويا خسته
اولسه ابدسته قادر اولمسه ويا صويي دكدرمكدن ازدياد مرض خوفي اولسه اول زمان ابدسته بدل تيمم ايلسون يعني رفع حدث
نيتيله پاك وقورو طپراغه وياغبارلي پاك اشيايه ايكي الني آيرسن ايكي دفعه ضرب ايدوب بريله يوزني وبريله قوللريني
ديرسكلريله مسح واستيعاب ايلسون واما نمازك داخلنده اولان فرايضكم آلتيدر اركان صلوة ديرلر

آلتدر دخي اكيدركم نمازك اولنده الله اكبر ديمكدر وقادر ايسه اياق اوزره طورمقدر وايكي ركعتده بر ر آيت
قرآن اوقومقدر وهر ركعتده بر ر ركوع ايتمكدر وهر ركعتده ايكيشر سجود ايتمكدر ونمازك آخرنده تحيات
اوقويه جق مقداري اوتورمقدر واما نمازك واجبلري اون بردركم ايكي ركعتده فاتحه اوقومقدر وبر سوره
ويا اوچ آيت ويا بر اوزون آيت فاتحه يه ضم ايتمكدر وقرائت ايچون ايكي اولكي ركعتلري تعيين ايتمكدر
وايكي سجده يي بري برينك عقبنجه كتمكدر وتعديل اركان ايتمكدر يعني ركوعده وسجودده وركوعدن
قالقوب طوغرلدقده وايكي سجده دن قالقوب اوتوردقده بركره سبحان الله ديه جك قدر اكلنمكدر
وايكي يا اوچ ركعت اولان نمازلرده ايكي ركعتي قيلدقدن صكره بر تحيات اوقويه جق مقداري اوتورمقدر
ونماز ايچنده وآخرنده اوتوردقده تحيات اوقومقدر ونمازك آخرنده بركره سلام ويرمكدر وبيرام
تكبيرلريدر وظهر وعصرك فرضلرنده قرآني اخفا ايله اوقومقدر ومغرب وعشا وصباح وجمعه
فرايضنده امام اولورسه قرآني جهر ايله اوقومقدر ومنفرد قيلورسه جهر واخفا ايتمكده مخيردر وكيجه
قيلنان نوافل جمله سنده مخيردر واما نمازك سنتلري يكرميدركم افتتاح تكبيرنده اللرين قالدرمقدر
اركشي قولاقلري يومشغنه دك وعورت چكنلرينه دك قالدرمقدر وسبحانك اوقومقدر واعوذ اوقومقدر
وبسمله اوقومقدر وبو اوچني هر نمازده اخفا ايله اوقومقدر وبسمله يي هر فاتحه اولنده اوقوب سوره اولنده
اوقوميه وسبحانك ايله اعوذي انجق اولكي ركعتده افتتاح تكبيرينك اردنجه اوقويه وقيامده صاغ الني صول
الي اوزرينه منفرج الاصابع وضع ايدوب اركشي ايسه سره سي تحتنه قومقدر وعورت ايسه صدري اوزرينه قومقدر
وفاتحه يي اوقودقدن صكره يا امامدن استماع ايلدكدن صكره اخفا ايله آمين ديمكدر وركوعه ايندكده وسجده يه
ايندكده وسجده دن قالقدقده الله اكبر ديمكدر وركوعده اوچ كره سبحان ربي العظيم ديمكدر وركوعده اللرين
ديزلري اوزرينه قويوب برمقلرين آچوب باشني واردسني مساوي ايلمكدر وركوعدن باشني قالدردقده
سمع الله لمن حمده ديمكدر امام ايسه ربنا لك الحمد ديمكدر امامه اويديسه وايكيسين جمع ايتمكدر منفرد
قيلديسه وسجده ده اوچ كره سبحان ربي الاعلى ديمكدر وسجده ده اللريني وبورنيني ايكيسين بيله يره دكدرمكدر
وسجده ده ايكي الي برمقلرين بري برينه دكدرمكدر وبطنين فخذندن چكوب قوللرين يردن قالدرمقدر اركشي
ايسه واكر عورت ايسه بطنين فخذينه يا پشدروب قوللرين يره دكدرمكدر وتحيات اوقوركن اللرين فخذي اوزرينه
برمقلري كندي حالنده قومقدر وتحيات اوقومغه اوتوردقده صول اياغني اوزرينه اوتوروب صاغ اياغني
ديكمكدر اركشي ايسه واكر عورت ايسه ايكي اياغني صاغ جانبندن چقاروب صول اويلغي اوزرينه اوتورمقدر
ونمازك آخرنده تحياتدن صكره صلوات دعاسن اوقومقدر وابتدا صاغنه صكره صولنه سلام ويرمكدر
واما نمازك مكروهلري آلتمشدركم نماز ايچنده بوينن اكوب بقمقدر ويا بدننه يا بدننده بر نسنه ايله اوينامقدر
وسجده يرندن ضرورتسز طاش كيدرمكدر وبرمغن چتلتمقدر واللرين بوكرينه قومقدر وعذرسز بغداش
قورمقدر وبركره يا ايكي كره بريرين قاشيمقدر وخالته قولتغنده كيوب آتكلرين آكا برو وارمديغي ثياب ايله قيلمقدر
وآدمك يوزينه قرشو قيلمقدر وآتشه قرشو قيلمقدر اما موم وقنديله قرشو قيلمق مكروه دكلدر واو كنديا اوستنده
ويا لباسنده حيوان صورتي اولمقدر وكرنمكدر واسنمكدر وقفتانك اكنن اكوب قوللرين قولتغندن چقارمقدر و
ايكي اوكجه سي اوزرينه اوتورمقدر وكوزلرين يومقدر وتذلل ايچون اولمازسه باشي آچيق قيلمقدر وسجده ده وقعده ده
الي واياغي برمقلرين قبله دن الكمكدر وصفده آچيق يري وار ايكن صف آردنده يالكز طورمقدر امامه اويمقدر وبرده
قرشو قرشو نماز قيلمقدر ونجاسته قرشي قيلمقدر وبر عورتله برابر طوروب نشقه نشقه نماز قيلمقدر واياق يولي
تقاضاسي وار ايكن قيلمقدر وسجده دن قالقدقده ديزلرين اللرندن اول قالدرمقدر وسجده ده بر اياغن قالدرمقدر
واقورمكدر وامامدن اول ركوع ايتمكدر وركوعدن باشني امامدن اول رفع ايتمكدر وآندن اول سجده يه كتمكدر وآندن
اول سجده دن باشن قالدرمقدر وسجده يه اينركن عذرسز اللرين يره ديزلرندن اول قومقدر وديواره عذرسز
طيانوب قالقمقدر ونماز ايچنده آلتندن طپراق سلمكدر وايكنجي ركعتده برسوره اوقومقدر وايكنجي ركعتده اولكي

رکعتده اوقودیغنک اوستی یا تنها اوقومقدر وبر رکعتده بر سوره یی تکرار اوقومقدر وفرضده
وایکنجی رکعتده اوقودیغنی اولکنده اوقودیغندن اوچ آیت زیاده اولمقدر واما آرده نده قرآن اوقومقدر
ودولنبدی باشنه عذرسز سجده ایتمکدر وقیامده ایکن عذرسز عصایه ویا دیواره طیانمقدر ورکوعده
ایندکده ویا قالقدقده الترینی یوقاری قالدرمقدر وجکنی وقوللرینی لجق ایکن قیلمقدر عذرسز واوکندن
آدم کیجمک احتمالی اولان یرده سترهسز قیلمقدر وآیتلری وتسبیحلری برمعنیله صایمقدر واما محرابده یالکز طورمقدر
اما آیاقلری سجده ده وسجده سی محرابده اولسه مکروه دکلدر واما عذرسز محرابک غیرسنده قیلمقدر واما
یالکز الجقده طوروب جمله جماعت یوکسکده اولمقدر ویا امام یوکسکده اولوب جمله جماعت الجقده قالمقدر
اما بعضیسی امام ایله بولنسه مکروه اولماز وبسمله یی وآمینی جهر ایله دیمکدر وقرآنی رکوعده ایدرکن تمام
ایتمکدر وانتقالاتده مشروع اولان اذکاری انتقال تمام اولدقدن صکره دیمکدر ورکوعک وسجودک تسبیحلرینی
باشنی قالدردقدن صکره دیمکدر وعذرسز ایکی الن یره قویوب دوت النی اولوب قیام ایتمکدر وقیامده ایکی
آیاغن بر سیوم مقدارندن زیاده بربرندن ایراق باصمقدر وقیامده بر آیاغی اوزرینه عذرسز میلیله اتکا ایتمکدر
ورکوعده ایکی آیاغن بربرینه ابرمقدر ونمازده اول سجده یرندن ایراغه یتمقدر وقیامده کاه صاغنه وکاه
صولنه الکمکدر وبر نسنه یی قوقلمقدر واما نمازک مفسدلری یکرمی اوچدر که قیلرکن سوز سویلمکدر وکندی
اشیدجک قدر کولمکدر وکندی اشیده جک کولسه آبدستی ایله بوزیلور وآه ایتمکدر وصوت ایله آغلمقدر
اکر مصیبتدن یا آغریدن ایسه اما جنت یا جهنم اکه دن ایسه ضرر ویرمز وبو عارض ایتلمقدر ضرورتسز وصف
چکمکدر وباشنی یا صقالی طرمقدر واوچ کره قیلنی قوپارمقدر وکهله قیرمقدر واوچ کره بر یرین قاشمقدر
هر برنده الن قالدرمغله بر رکعتده وایکی آیاغیله طواردیمکدر وایکی صف آراسی قدر یوریمکدر وسجده ده ایکی
آیاغنه قالدرمقدر وامامه اویدقده بر عورتله برابر طورمقدر ویا آرده نده طورمقدر اکر امام عورتلره امامته نیت
ایلمش ایسه والا اول عورتک نمازی جائز اولماز فیوذنه وکوکسون عذرسز قبلهدن دوندرمکدر واماممک
غیرسینی حصر اولسه الکا فتح ایتمکدر ومصحفدن اوقومقدر وبک یمکدر وصو ایچمکدر ومعنی بوزیلجق یلکن قرآنی
یکلش اوقومقدر وسلام اللقدر وقصد ایله سلام ویرمکدر اما آخر تحیاتن صانوب سهو ایله سلام
ویرسه نمازی فاسد اولماز آنجق سجده سهو لازم اولور واما طهارت وصلاتک ادعیه ماسوره سی
بونلردر که ابدستخانه یه دخولدن مقدم اللهم انی اعوذ بک من الرجس والنجس ومن الشیطان الرجیم دیمکدر
وعند الخروج الحمد لله الذی اذهب عنی ما یوذینی وابقی علی ما ینفعنی دیمکدر وآبدستک رکن ابتداسنده تسمیه عقبنجه
الحمد لله الذی جعل الماء طهورا دیمکدر وعند المضمضه اللهم اعنی علی ذکرک وشکرک وتلاوة کتابک دیمکدر وعند
واستنشاق عندنده اللهم ارحنی من رایحة الجنة وارزقنی من نعیمها ولا ترحنی برایحة النار دیمکدر وغسل
وجه عندنده اللهم بیض وجهی بنورک یوم تبیض وجوه اولیائک ولا تسود وجهی بذنوبی یوم تسود وجوه
اعدائک دیمکدر وغسل یدیمنی عندنده اللهم اعطنی کتابی بیمینی وحاسبنی حسابا یسیرا دیمکدر وغسل ید
یسری عندنده اللهم لا تعطنی کتابی بشمالی ولا من وراء ظهری دیمکدر ومسح رأس عندنده اللهم غشنی
برحمتک وانزل علی من برکاتک دیمکدر ومسح اذنین عندنده اللهم اجعلنی من الذین یستمعون القول
فیتبعون احسنه دیمکدر ومسح رقبه عندنده اللهم اعتق رقبتی من النار ومن السلاسل والاغلال دیمکدر
وغسل رجل یمنی عندنده اللهم ثبت قدمی علی الصراط یوم تزل فیه الاقدام دیمکدر وغسل رجل یسری عندنده
اللهم اجعل لی سعیا مشکورا وذنبا مغفورا وعملا مقبولا وتجارة لن تبور دیمکدر وفضل وضونک شرحی
عقبنده اللهم اشفنی بشفائک وداونی بدوائک واعصمنی من الوهل والامراض والاوجاع دیمکدر وتمام
وضودن صکره اللهم اجعلنی من التوابین واجعلنی من المتطهرین واجعلنی من عبادک الصالحین واجعلنی
من الذین لا خوف علیهم ولا هم یحزنون دیوب انا انزلنا سوره سن اوقومقدر ونماز قیلرکن ابتدا افتتاح
تکبیری عقبنجه سبحانک اللهم وبحمدک وتبارک اسمک وتعالی جدک ولا اله غیرک اوقومقدر وفرضلک

ایچ یادورت رکعتلی اولانده قعده اولی سنده التحیات لله والصلوات والطیبات السلام علیک ایها
النبی ورحمة الله وبرکاته السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا
عبده ورسوله اوقومقدر ونوافلک قعده اولی واخیره سنده وهر فرضک قعده اخیره سنده اللهم صل علی
محمد وعلی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حمید مجید اللهم بارک علی محمد وعلی آل محمد کما بارکت
علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حمید مجید وصلاة وترده اوچنجی رکعتده قبل الرکوع اوقنان قنوت دعالری
بونلردر اللهم انا نستعینک ونستغفرک ونستهدیک ونؤمن بک ونتوب الیک ونتوکل علیک ونثنی علیک الخیر
کله نشکرک ولا نکفرک ونخلع ونترک من یفجرک اللهم ایاک نعبد ولک نصلی ونسجد والیک نسعی ونحفد نرجوا
رحمتک ونخشی عذابک ان عذابک بالکفار ملحق اللهم اهدنی فیمن هدیت وعافنی فیمن عافیت وتولنی
فیمن تولیت وبارک لی فیما اعطیت وقنی شر ما قضیت فانک تقضی ولا یقضی علیک انه لا یذل من والیت
ولا یعز من عادیت تبارکت ربنا وتعالیت وصل اللهم علی النبی محمد وآله وصحبه وسلم وهر صلوة آخرنده
صاغنه وصولنه باشن دوندردیکی حالده السلام علیکم ورحمة الله دیوب عقبنجه اوقوصونکه
اللهم انت السلام ومنک السلام تبارکت یا ذا الجلال والاکرام والحمد لله رب العالمین

بلغ

فصل ثانی

کنه وماهیت دنیایی وآنک اعراض وابایی وحینادن مذموم اولان اشیایی وآنده مطلوب اولنان
معنایی سکز نوع ایله بیان وعیان ایدر نوع اول دنیانک فانی ومرغوب آدانی وسکدرظمانی وغدار
وشیطانی ومکعبه حیوانیه وخیالات آنیه اولدیغن آیات قرآنیه واحادیث قدسیه ایله بیلدیر ای عزیز
معلوم اولسونکه حق تعالی عبادینه عنایتیله کندی جناب قربنه دعوتله هدایت ایدوب لذات حیات دنیانه متاع
اولدیغن ظهور مثل تنه کیم کلام قدیمده بیورمشدرکم زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین والقناطیر
المقنطرة من الذهب والفضة والخیل المسومة والانعام والحرث ذلک متاع الحیوة الدنیا والله عنده حسن المآب
یبشرهم ربهم برحمة منه ورضوان وجنات لهم فیها نعیم مقیم خالدین فیها ابدا ان الله عنده اجر عظیم اجر عظیم
وما الحیوة الدنیا الا متاع الغرور لا یغرنک تقلب الذین کفروا فی البلاد وما عند الله خیر للابرار وما الحیوة
الدنیا الا لعب ولهو وللدار الآخرة خیر للذین یتقون افلا تعقلون واعلموا انما اموالکم واولادکم فتنة وان الله
عنده اجر عظیم قل ان کان آباؤکم وابناؤکم واخوانکم وازواجکم وعشیرتکم واموال اقترفتموها وتجارة تخشون
کسادها ومساکن ترضونها احب الیکم من الله ورسوله وجهاد فی سبیله فتربصوا حتی یأتی الله بامره والله لا یهدی القوم
الفاسقین ارضیتم بالحیوة الدنیا من الآخرة فما متاع الحیوة الدنیا فی الآخرة الا قلیل قل بفضل الله وبرحمته فبذلک
فلیفرحوا هو خیر مما یجمعون وفرحوا بالحیوة الدنیا وما الحیوة الدنیا فی الآخرة الا متاع ما عندکم ینفد وما عند
الله باق المال والبنون زینة الحیوة الدنیا والباقیات الصالحات خیر عند ربک ثوابا وخیر املا وتوبوا
الی الله جمیعا ایها المؤمنون لعلکم تفلحون وما اوتیتم من شیء فمتاع الحیوة الدنیا وزینتها وما عند الله خیر
وابقی افلا تعقلون فلا تغرنکم الحیوة الدنیا ولا یغرنکم بالله الغرور یعلمون ظاهرا من الحیوة الدنیا وهم عن الآخرة هم
غافلون وانیبوا الی ربکم واسلموا له وهو الذی یقبل التوبة عن عباده ویعفوا عن السیئات ویعلم ما تفعلون اعلموا
انما الحیوة الدنیا لعب ولهو وزینة وتفاخر بینکم وتکاثر فی الاموال والاولاد کمثل غیث اعجب الکفار نباته
ثم یهیج فتریه مصفرا ثم یکون حطاما وفی الآخرة عذاب شدید قل ما عند الله خیر من اللهو ومن
التجارة والله خیر الرازقین یا ایها الذین آمنوا توبوا الی الله توبة نصوحا کلا بل تحبون العاجلة وتذرون
الآخرة وجوه یومئذ ناضرة الی ربها ناظرة فاما من طغی وآثر الحیوة الدنیا فان الجحیم هی المأوی واما من خاف
مقام ربه ونهی النفس عن الهوی فان الجنة هی المأوی بل تؤثرون الحیوة الدنیا والآخرة خیر وابقی
وللآخرة خیر لک من الاولی ولسوف یعطیک ربک فترضی الهیکم التکاثر حتی زرتم المقابر کلا سوف تعلمون

نتركما سوف تعلمون وحق تعالى احاديث قدسيه سنده بيوردمشدركه يا ابن آدم افنيت عمرك في طلب الدنيا
فمتى تطلب الجنة من اصبح حزينا على الدنيا فكانما اصبح ساخطا علي يا ابن آدم عجبت لمن ايقن بزوال الدنيا كيف
يطمئن بها وعجبت لمن ايقن بالآخرة وبقائها ونعيمها كيف يصبر عنها يا ابن آدم عبدتم الدنيا ونسيتم لقائي
انما مثلكم كالقبور المجصصة ظاهرها مليح وباطنها قبيح يا ابن آدم انما الدنيا دار من لا دار له ومال من
لا مال له ولها يجمع من لا عقل له وبها يفرح من لا يقين له وعليها يحرص من لا توكل له وفي شهواتها يرغب من لا
معرفة له فمن اخذ نعمة زائلة وحياة منقطعة وشهوة فانية فقد ظلم نفسه ونسي ربه وغرته الحيوة الدنيا
يا ابن آدم لا تميتوا قلوبكم بحب الدنيا فان زوالها قريب فكل شيء هالك الا وجهي لو رغبتم في كما ترغبون
في الدنيا لاسعدتكم في الدارين يا ابن آدم ان اردت حبي اخرج حب الدنيا من قلبك فاني لم اجمع حبي وحب الدنيا في قلب
واحد ابدا لان الضدان لا يجتمعان كما لا يجتمع الماء والنار في اناء واحد ابدا يا ابن آدم كيف تطمع في حبي مع حب الدنيا
فاطلب حبي ورضائي في ترك الدنيا وتفرغ لعبادتي املأ قلبك غنا وبدنك رزقا وجسمك راحة يا ابن آدم من
عرف الدنيا فرفضها خلص ومن عرف الآخرة وسعى لها وصل يا ابن آدم كيف رغبتم من الدنيا وهي فانية ونعيمها
زائلة وحياتها منقطعة فان عندي للمطيعين جنان ابوابها ثمانية فمن طلب رضائي ودار كرامتي فليترك الدنيا
وليقنع بالقليل يا ابن آدم تفرغ من الدنيا املأ قلبك بمحبتي يا ابن آدم الحلال يأتيك قطرة قطرة والحرام يأتيك
كالسيل فان تركت السيل واستقبلت القطرة صفى وقتك وقلبك معي يا ابن آدم لا تحزن على ما فاتك من الدنيا ولا تفرح
بما اوتيت منها فانها اليوم لك وغدا لغيرك فدع الدنيا واطلب الآخرة فاني اعددت لعبادي الصالحين ما لا عين رأت ولا اذن سمعت

ولا خطر على قلب بشر **نظم**	يا راقد الليل مسرورا باوله	ان الحوادث قد يطرقن اسحارا
افنى القرون التي كانت منعمة	كر الجديدين اقبالا وادبارا	**نظم** تجرد من الدنيا فانك انما
خرجت الى الدنيا وانت مجرد	تفرد من الدنيا فانك انما	ستخرج من الدنيا وانت مفرد
نظم الفقر جوهر وسوى الفقر عرض	الفقر شفاء وسوى الفقر مرض	العالم كله خداع وغرور
والفقر من العالم سر وغرض	**نظم** انما الدنيا كظل زائل	او كضيف بات ليلا فارتحل
او كنوم قد رآه نائم	فاذا ما ذهب النوم بطل	**نظم** الا انما الدنيا شراب مكدر
وكل حريص في هواها معذب	اذا لم يكن لي في الحيوة عذوبة	فان رحيق الموت احلى واعذب
نظم النفس تبكي على الدنيا وقد علمت	ان السلامة منها ترك ما فيها	لا دار للمرء بعد الموت يسكنها
الا التي كان قبل الموت بانيها	**بيت** ومن ترك الدنيا واصبح زاهدا	فما للاذى يوما اليه سبيل
بيت لاهل الزهد في الدارين عز	وامن بل سرور في حضور	**نظم** رضينا قسمة الجبار فينا
لنا علم وللاعداء مال	فان المال يفنى عن قريب	وعلم الله يبقى لا يزال
نظم ملوك الارض اصحاب الرعايا	عبدنا نحن خلاق البرايا	اذا افتخروا بديباج وقز
فخرنا بالمرقع والعبايا	وان ركبوا خيولا سابقات	مشينا في الفلوات حفايا
وان نزلوا قصورا عاليات	نزلنا في المساجد والزوايا	رضينا القوت من خبز الشعير
اذا اكلوا الحلاوة والقلايا	**نظم** هي الدنيا اقل من القليل	وعاشقها اذل من الذليل
تصم بسحرها قوما وتعمى	**فرع ثاني**	فهم متحيرون بلا دليل

دنيا دار بلا وجفا وساحره وغدار وبى وفا ومبغوض ومنفور عرش وسما وآخرت عالم ذوق وصفا
اولديغى احاديث حضرت محمد المصطفى عليه الصلوة والسلام الاوفى ايله بلدر اى عزيزم معلوم اولسونكه حضرت
حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم امتنه زياده شفقت ايدوب آخرتك بر قرار ودنيانك محل وعدا اولدغى
طيورمشلر نته كيم احاديث شريفه سنده تنبيه بيورمشلر اى بنم امتم واصحابم عيش طيبه اولكسه نيتمشلركه
دنيا آخرتك تركه اينمزدن معلق اول دنيانى ترك ايتمكدر وبيورمشلركه دنيايه اويله اولاسن كه كندويى بر غريب
يا بر مسافر ايله سن وقبر اهلندن عد ايده سن تا كيم تداركى كيده سن وبيورمشلركه دنيانك حب وطلبى

هركاه وخطانك سرو سببيدر وبيورمشلركه بر مؤمن دنيادن زياده نسنه اصابت قيلماز الا كم آلندن درجات
عند الله نقصان بولور اويله قلماز وبيورمشلركه كيمك كم قصد وآرزوسى آخرت اولوب طريقى كيدى حق تعالى انك غناسنى
قلبده قيلوب امورن جمع وتسهيله معين اولوب دنيايى كه اخذ منكرا ايدر وكيمك كم قصد وآرزوسى دنيا اولوب
آنكله قالور حق تعالى آنك فقرنى كوزى اوكنده حاضر ايدوب امورنى متفرق ومتشتت قيلوب اول تحير قالور و
دنيادن انجق الا كم مقدر اولان الور وبيورمشلركه هركون بر منادى اوج كره ندا ايدركه دنيايى اهليچون ترك ايدر
وسز آخرت يوده كيدر يكن وبيورمشلركه كيمكه دنيادن كفايتندن زياده اخذ ايلسه اول كمسه كندى هلاكنى اخذ ايلش
حال بوكيم بلمزكه بيلمز وبيورمشلركه دنيايى ترك ايتمك قلب وجسدلره راحت ايتمكدر وبيورمشلركه ازهد الناس اول درد
زينت دنيايى ترك ايدوب عالم بقايى درك ايده وبهاريكى كوركى عمرندن عد ايتميوب كنديى موتادن صايوب تدارك
كره وبيورمشلركه دنيا مؤمنك زندانيدر وكافرك جنتى وسلطنتى وبيورمشلركه دنيا بر ساعتدر آنى طاعتله
كچيرملو كوكدر وبيورمشلركه دنيا مؤمن ايچون صافى اولماز وآنده راحت بولماز نيجه صافى اولسونكه آنك
زندانيدر وبلا جانيدر وبيورمشلركه اعجب عجايبلكه دار خلود وحضورى تصديق ايدن مؤمن بو دار فنا وغروره
نيجه ميل ورغبت ايدر وبيورمشلركه تحقيقا دنيا بر ايتكى سبوه وبحالكه حق تعالى آنى سيزه ويردى كيسزى تجربه
وامتحاندر زيرا كه بنى اسرائيله دنيا بسط اولندوقده آنلر البسه فاخره يه مايل واطعمه نفيسه يه طالب اولوب اشربه
لذيذه يه راغب اولمشلردر وانواع فسق وفساده ساعى وذاهب اولمشلردر وبيورمشلركه مؤمن كندى نفسندن نفسى ايچون
ودنيا سندن آخرت ايچون وشبابندن هرم ايچون وحياتندن موت ايچون توشه ايتلنكه زيرا كه دنيا سيزلر
خلق اولنمشدر وسيز آخرت ايچون خلق اولنمشسز وبعد الموت بر دار يوقدر الا كه يا جنتدر ويا ناردر وابوبكر
صديق رضي الله تعالى عنه حضرتلرى بر شربت عسل استيوب سهرندن بكا شديد ايلمشلر بعد السكون اكا
ديمشلردركه نيچون اغلدى الحجاب ايتمشلركه بر كون اول حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينى كوردمكه
كندى اوزرندن بر نسنه يى دفع ايدردى وآنكله بيله كسنه يى كوردمدم وقت آخرده ديدمكه يا رسول الله سز كندندن
دفع ايلديكن نه ايدكه بن كمسنه يى كورمدم جواب ايلديلركه اول بو دنيا ايدكه تمثل ايدوب بكا كلدكده آنى دفع ايتدم
ديدمكه بندن بعيد اول پس اول رجوع ايدوب بكا ديديكه سن بندن خلاص بولدك لكن سندن صكره كلنجك كيمسه
بندن خلاص بولمز امدى بن آنكچون اغلرم ديمشلردر وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بعض اصحابيله
بر اولمش اوغلاق لاشه سى يانندن كچركن اصحابنه ديمشلركه قنغكز بو اوغلاقى بر درهمه آلور سز ديمشلردركه
مجانا دخى آلمز ايز پس اول حضرت ديمشلركه والله بو دنيا عند الله سزلرك عندكزده بو جيفه دن اذل واحقردر
وبيورمشلركه عبد دينار وعبد درهم وعبد خميصه تعس اولسون يعنى عمل آخرتى قويوب جمع ماله مشغول وملازم اولوب
حسنه ايله ملتذ ومكبول اولان غافل هلاك اولسون ديو دعا ايتمشلردر وبيورمشلركه نار جحيم شهوات ايله محفوف
وجنت نعيم مكاره ايله مستوردر يعنى شهوات دنيايه تابع اولان ناره واقع اولور حال بوكيم نارى كورمز مشتهاسنى
كورور ومكارهء دينه اولان رحمتلره تحمل ايدن كسنه جنته داخل اولور حال بوكيم جنته نظر ايتمز انجق جملرى كورور وبيورمشلركه
والله بن سزلرك ايچون فقردن خوف ايتمم لكن خوفم بودركه دنيا سزدن مقدم كلنلره بسط اولندوغى كبى سيزه دخى بسط
اولنوب آنلرى هلاك ايلديكى كبى سيزى دخى هلاك ايلر يعنى غفلتله دنيايه رغبت ايدرسز وآنلرك حطامنه شغلكز مرغوب
تمام اولوب حق تعالى يه توجه وطاعتكز نقصان بولور ودنيانك سببيله مابينكزده عداوت حاصل اولور ودعا سنده بيورمشلركه
اللهم اجعل رزق آل محمد قوتا كفافا وبيورمشلركه اول مؤمن فلاح بولمشدركه رزق كفاف ايله قناعت قيلمشدر و
بيورمشلركه آدم اوغلى مالم مالم دير اول مغرور اعتبار ايدرآنك مالندن يدوب يا كيوب افنا ايلديكندن غيرى يا تصدق
ايدوب ابقا ايلديكندن غيرى نسنى واردر وبيورمشلركه غنى اولدكلدركه متاع دنياسى چوغ اولور بلكه غنى اولدركه
عطاء حقه قناعت ايده بلور وبيورمشلركه مزارع وبساتين اتخاذ ايتمزكه دنيايه رغبت ايدرسز وبيورمشلركه
بر سورى قيون ايچنه دوش ايكى آج قورد اول قيونه اولقدر زيان ايتمزكه كسينك دينينه مال وشرف حرصنك زيانى زياده
چوقدر اما شرفدن مراد شرف جاه وعزت ومناصب ودنياسنك وبيورمشلركه دنيايى ترك ايدم كه حق تعالى سكا محبت

ایلسون وخلقدن یدنده اولان سالندن قطع طمع ایله که خلق سکا محبت ایلسون وبیورمشلرکه زهد ایکی
عرض ایلشدر که بیجا مکه یی آلتون ایله طولدورم وبن دیمشمدر که لا لابلکه استمم که دنیاده نعمتم قلیلم بلکه برکون
جایع وبرکون شبعان اولیم تاکیم جایع اولدقده تضرع ایله سنی ذکر وفکر ایدیم وشبعان اولدقده سرور ایله سکا
حمد وشکر ایدیم وبیورمشلرکه حق تعالی دنیایی اوچ جزو ایلدی برجزونی مؤمنه وبرجزونی منافقه وبرجزونی
کافره ویرمشدر پس مؤمن دنیاسندن زوّاده ایدوب طریق آخرته کیدر ومنافق تزیّن وکافر تمتع ایدر وبیورمشلرکه بو دنیا
محمد وآلنه لایق دکلدر وبیورمشلرکه ناس یا جمله خواب غفلتده اویورلر وقتاکه میّت اولورلر اول وقت اویانورلر وحضرت
حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم برکون برحصیر اوزرنده یاتوب آنلر قالقدقده آنلرک جسد شریفلرنده انر حصیر آشکار
اولدیغندن اصحاب کرام آنلردن استیذان ایتمشلر که سنکیچون برفراش مهیا ایدهلم اول حضرت بیورمشلرکه بنم بو دنیا ایله
ایشم نه در بن بو دنیا ایله دکلم الا که برراکب مثالی یم که طریق اوزرنده برشجر تحتنده مستظل اولوب برمقدار
مکث ایدر بعده اول شجری ترک ایدوب طریقنه کیدر وبیورمشلرکه بو دنیا برکوپریدر همان بوندن عبور ایده سز
بونی عمارت ایتمیک کیچوب یولکزه کیده سز وبیورمشلرکه دنیاده مکثکز قدر تدارککزی ایده سز وآخرتده
اقامتکز قدر آکا سعی ایده سز یعنی آنک تعمیری طریقنه کیده سز وحضرت عیسی علیه السلام حواریون دیمشلر که
یا روح الله بزه بریر کوستر که سنکیچون برعمارت بنا ایدهلم اول حالده بر دریا کنارنده ایمش آنلره جواب ایتمش که من ذا الذی یبنی علی
موج البحر دارا اویلکم الدنیا لا تتخذ وها قرارا ای حواریون دنیایی رب اتخاذ ایتمکزکه اول سیزی عبد اتخاذ ایتمسون نظم

سرجمله خطاها حب دنیاست	ندارد دوست او را هرکه داناست	نشاید دوستی را این عدو هیچ
چو دل بستن نمی شاید بدو هیچ	سراسر این جهان درد ست واندوه	که هر دردی بود مقدار صد کوه
کسی کو دوستدار جاودانیست	سزاوار عذاب این جهانیست	محمد که نکین انبیا بود
عمارت هم نکرد وهم نفرمود	سراسر این جهان بر روی آبست	اگر بر روی آبست این حبابست
نمی شاید عمارت کرد بر آب	وگر کردی شود البته غرقاب	اگر تو مردی وصاحب عبارت
مکن زنهار دنیا را عمارت	نشان ابلهی نیست حاصل	بود این ده بسیار ما کل
بکلی دل برآز دنیا برادر	چو آخر میشود ویران وابتر	ازین دنیا بغیر از محنت وغم
نصیبی نیست بر فرزند آدم	مکن زنهار میل از دل بدنیا	گذشتن زود بهتر از فنا بجا
بره آخرت دنیا بود پل	بگویم این سخن از جزو واز کل	مجاز آن جز وی است وعین دنیا
حقیقت آن کلست ومحض عقباست	کمال دانش اینست ای برادر	ازین پل تیز وتند وزود بگذر

نوع ثالث

دنیانک کیفیتی وکنه وماهیتی ومحنت ومشقتی ولکامیل ایدنک شقاوتی وآنی ترک ایدنک سعادتی بیلدر
ای عزیز معلوم اولسون که اهل تحقیق دیمشلر که احوال دنیا مثال منامات وظلالدر ودنیا دار فنا وعنا وزوالدر
ودنیا دار محنت ومشقت وبلادر ودنیا دار کلال وملال وانتقالدر دنیا مطلقا اکیاسک ومغترّ ومصرّ عوام
ناسکدر ترک دنیا دولت وسعادت عظمادر ورغبت دنیا موجب مقت خدادر دنیا جیفه ایدوکنی کیسر ایلی ومحبت
ایلدیکنه قهر ایلدی دنیا ظل غمامدر وحلم منام واضغاث واحلامدر وبو واقعه یی واقع ظن ایلن عوام ناس نیامدر
دنیا ظل زائل ونوم نائمدر وآکا مائل اولان غافل البته نادمدر دنیا منتقلدر که آنی برحال اوزره بولمازسن و
اوسکلدر فالسه ده سن آنکله قالمازسن دنیا مؤمنک زنداندر وموت امن وامانیدر وجنت آنده مکانیدر
کیمکه دنیایی ترک ایلیه آنک عیوبنی درک ایله دنیادن جسمک چقمازدن مقدم قلبکدن دنیایی چقار زیرا الزهد عند الله
فی الدنیا یدیه وکان محبت ایلمدک معیندر لذات دنیایی ترک ایدن نعیم خلده بولور واکی عالمده عزیز ومحترم
اولور دنیا برمنقش حیه در که مسی لین وسمی قاتلدر پس غافل اولانلر زینتنه مائلدر وآنلر اعراض ایدن عاقللردر دنیا
خرابه ومشرایه بصرایدر ونعمتی نقمتدر وصفاسی کدردر دنیا افنای ابدان وتجدید امال ایدر کیمکه محبتدن اعراض و
ترکنه اقبال ایدر دنیا برطبق بالدر میانه میل ایدن مکس مثالدر دنیا مثال شبکه طیوردر آکا مائل اولان عاقل کل

طوردر دنیا برحلوای مسمومدر حلاوتیله مغروراره حالی معلومدر دنیا مثال حباحبنه وافیلد وبشارتنه صادقدر
دنیانک نعمتی منتقلدر واحوالی متبدلدر اکر اول سنک اعراض ایتمزدن مقدم سن آنی اعراض ایده سن دوت ایرشکده
سلامت چقارکیده سن دنیایه واهلنه اعتبار واعتماد اولنماز زیراکه دنیاده مواهلنده وفا وصفا بولنماز طالب لقا
دار بقادر کیچر وراغب بقاء عالم فانی فجاردر فانی اولانی ویرکه باقی قالانی آلاسن حب دنیا رأس فتن واصل محندر
وترک دنیا سر نجاح وسبب فلاحدر فانی ترک ایله باقی یی ارزان ایتمک قدر واردر صحبت دنیا سفیل واذ تدری المدنی نظم
چیست سن آنکه در حمام هرکو با نهاد برد ل غمکین اوبکشاید از شادی دری آن بود سن کز اسباب بتی نیمت
هیچ غیر طاس وفوطه آن هم از آن دیکری عجبا که نفسنی اوکیم عارف اولور بو دار فنا ایله نیچه انسیت ایده بلور
دنیانک غایتی فنادر ودینک غایتی رضادر رغبت اشقیا دنیایه در ورغبت سعدا عقبایه در دنیانک جمیع احوالی
زائلدر وملکی سلب وانتقالدر دنیانک کثرتی قلتدر وعزتی ذلتدر جاهلکه دنیایی قبول واختیار ایتمشدر عاقل
آنی قبول ایتمدن عار ایتمشدر بیت اکر جهانکوکلدن جدا ایده سن سن حضور وذوق ایله نکرجدا ایده سن سن دنیا
امرنده جاهل ودین امرنده عاقل اول بدنکله دنیاده اول وقلبکله آخرتده اول یقینی صحیح اولان باقی یی فانی یه
الکلار وباقی یی بولان فانی یه قللار نظم کیم بن وغم عالم ندیجه قالدی چو دیدیم غم باران وناودان قالدی دیارو
یارم وارم نیچون بوم بلدن مناسبتم وطن قندم خاکدن قالدی سنهوتدری ترک ایدن بالا اولور وآکدردن سلامت
بولور دنیا ایله مصارعه ایدنی اول آکوز وآنی اعراض ایدنه اول کلور دنیایی کلیا ترک ایدن وناسی فهم ایلی تفرد ایدن
قبله حاجات حضرت حق خلقدن استین حرمانه مستحقدر دنیایی ترک ایدن مختلک آسا کلور ودنیادن اعراض ایدن انس
وحضور بولور دنیایه رغبت ایدن راحت بولماز وآنی ترک ایدن اول فوت اولماز موتی چوق ذکر ایدن دنیایه الکلماز وکمال
ایله راضی اولوب نا حرص ایله باغلانماز ورغبت دنیایه رغبتی قلماز دنیایی ترک ایلن نفسنی آزاد ایلی وبرنی رضا سیله کیدر
کیمکه الله ایچون برنسنه یی ترک ایدی حق تعالی آنک خیرلی عوض احسان ایدر دنیایی فهم ایدن مصیبتدن ملول اولماز وراحت
وسلامت استین دنیا ایله مشغول اولماز بیت چیست دنیا خاکدانی کهنه ویرانه غصه زاری محنت آبادکه ملامت
خانه کیمکه نفسنی تسخیر اولور دنیا آنک عندنده حقیر اولور کیمکه همتی دنیانه منصرف اولور اول نفسنی بلوب بر بسنی
بولور مولاسنه خدمت ایدنه دنیا خدمت ایلر ودنیایه خدمت ایدنی اول استخدام ایلر کیمکه دنیانک برلذتی آلور اول
آکا البته برغصه اولور هر بر ولادت اولدور ایدر سز تراب ایچوندر وهر بنا عمارت ایده سز خراب ایچوندر بیت بو دنیا برکهن
کرواندر سرایدر که بونده نیچه مهمان قوندی کوچیکه دنیا آسننده ظلکدر رهنما رای باز فوارس فجاد طوردر سن طوردر
فجارسن قرار دنیادن کهاکا ایله قناعت دوکمز دفینه در وطوفان جهانده مثال سفینه در بیت ای قناعت توانکرم
کردان کر ورای تو هیچ نعمت نیست بو دنیایه رغبت واعتبار ایدن ایچون دار محنتدر وآنی ترک ایدن ایچون دار
نعمتدر وعبادت ایدن ایچون دار غنیمتدر وعبرتله نظر ایدن ایچون دار حکمتدر ومعناسنی فهم ایدن ایچون دار
سلامتدر ورحم مادرده نسبتله مثال جنتدر وعالم بقایه نسبتله چاه ظلمتدر زیراکه دنیا محل
ضیق وحرج ومشقتدر وعالم بقا محل وسعت وسرور وسعادتدر ومجلس انس وحضور حضرتدر نظم

کر جنین را کس بکفتی در رحم	هست بیرون عالمی بس منتظم	یک زمینی خرمی با عرض وطول
اندرو صد نعمت وچندین اکول	کوهها وبحرها ودشتها	بوستانها باغها وکشتها
آسمانی بس بلند وپر ضیا	آفتاب وماه وانجم با سها	از جنوب واز شمال واز دبور
باغها دارد عروسیها وسور	در صفت ناید عجایبهای آن	تو درین ظلمت چه ای در امتحان
خون خوری در چار میخ تنکنا	در میان حبس وانجاس وعنا	او بحکم حال خود منکر بدی
زین رسالت معرض وکافر شدی	همچنان کین خلق عام اندر جهان	زان جهان ابدال میکویند شان
کین جهان چاهیست بس تاریک وتنگ	هست بیرون عالمی بی بو ورنگ	هیچ در کوش کسی زیشان نرفت
کین طمع آمد حجاب ژرف وزفت	همچنانکه آن جنین را طمع خون	شد حجابش زین جهان در جای دون
بر تو هم طمع خوشی نی این جهان	شد حجاب آن خوشی جاودان	از طمع بیزار شو چون راستان

بلغ

تا نهی با اندرون آستان ٭ چشم جانت روشن ز حق بین شود ٭ بی ظلام سترلر نوردین شود

نوع رابع

دنیانک حد و حقیقتی و اوچ قسم قسمتی و تعیین قسم آخرتی و آنکله قناعتک کیفیتی و قناعتک راحت و سلامتی
بلدرکه ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشلردرکه هر نسنه کیم انسان ایچون قبل الموت خیر اولسون شر اولسون
دنیا آنک جمله‌سندن عبارتدر پس آنیچون حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم دنیایی ذم ایلدکده آنک خیر اولان اشیاسندن
ایدیچ بیورمشلرکه دنیا و ما فیها ملعونة الا ذکر الله و تلاوت قرآن و رضاء الله ایچون بولنان اقوال و اعمال
و احوال و اعیان جمله‌سی ملعوندر دیمکدر حال بوکیم بو استثنا اولنان اشیانک جمله‌سی دنیادندرکه بو عالمده بولنمشلردر
و اشیاء مذکوره‌یی دنیای ملعونه‌دن اخراج ایتمشلردر زیراکه عبد ایله بعد الموت اشیاء مزبوره مقارندر و باقی
و سودمنددرکه سیرلرله دنیا کردن بکا مجتلی اولان اشیا اوچ نسنه‌دندرکه بری نساءدن و بری خوش قوقولی نسنه‌لردر
و کوزمک نوری نمازده‌دردر و غازی دنیادن ولذتندن عداید و آکا انتساب قیلمشلردر زیراکه آنک قرآت و حرکات
حواس و مشاهد ظاهره‌یه داخل اولمشدر پس بو بیانده عیان اولان بودرکه هر لذتکم بعد الموت آنک ثمره‌سی حاصل
اولان ملعون اولان دنیادن دکلدر کرچه اول لذت بو عالمده بولنمشدر لیکن اول محض آخرت عد اولنمشدر زیراکه
دنیا آخرت ایچون مزرعه قیلنمشدر آخرت ایچون اولان اشیا آخرتدن بلنمشدر و دنیادن بو قسم اولدرکه ممدوح و
مقبول اولوب عین آخرت عد اولنمشدر اما اول اشیا کیم لذت عاجله‌ده چوقدر لکن بعد الموت آنلرک قطعا بر
ثمره‌سی یوقدر معاصی و منکرات امثالی و حاجتندن زیاده اولان مباحات اشیاسی اشیادر و بو قسم ثانیدرکه
ملعون و مذموم اولان محض دنیادر و بر قسم ثالث قالمشدرکه اول ایکی قسمک بیننده متوسط اولمشدر و بو قسم
باقی مأکل و مشرب و ملبس و منکح و مسکن و مکسب و مزرع و مقدار حاجت اولان حظ عاجلدرکه اعمال آخرته
معین و مساعددر و بو قسم اولکی قسمه واصل و آخرت حکمنه داخلدر زیراکه آخرت عملی بو وسیله‌لرله حاصلدر پس بر
کسه اطعمه‌دن هر نیکی حلال حاضر بولسه آنک بر نوعندن نصف بطنیله اکل و شربه اقتصار قیله و ملابسدن هر نیکی
حلال حاضر بولسه دفع حر و برد ایده‌جک قدر ثیاب و سطر اکتفا قیلسه و مناکحدن کلینی کوزل همان بر عاقله عورتکه
و آنکله قناعت ایدوب قالسه و مساکندن عرض و مالی ضیافت مقداری بر کچی منزلده ساکن اولسه و مکاسبدن تعیش
قدر حیله سز صنعت یا انصاف ایله تجارت قیلسه و مزارعدن کفایت مقداری زراعتله قناعت قیلسه و مباحاتدن مالا یعنی
سوزلری ترک ایدوب خیر ایله ناطق اولسه و علوم نافعه‌دن کندی عملحالنی بلسه تحقیقا اول کسه لذت دنیایی
و رضای مولایی بولور هم حظ دنیایه و هم حظ آخرته نائل اولمش اولور نته کیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
بیورمشلرکه انصاف بطون ایله اکل و شرب ایدکزکه اول نبوتدن بر جزؤدر چونکه بو بویله بلدک پس تیقن قیلدک که تحقیقا
مذموم اولان دنیا اول اشیادرکه سنی آخرت اعمالندن معزول ایدوب حضور حقدن مشغول ایلیه اما اهل اولنسه‌کم
حق تعالی‌یه توجه و طاعته سکا معین اوله عین آخرتدر اولدیغی اهلی عندنده تحقیق و یقیندر کرچه صورتا بو عالمده
بولندیغیچون دنیادن عد اولنمشدر لکن حقیقتده دین امورندن بولنمشدر نته کیم برکامل دیمشلردرکه کل ما الهاك عن
مولاك فهو دنیاك نظم چیست دنیا از خدا غافل شدن ٭ نی قماش و نقره و فرزند و زن ٭ کوزه سربسته اندر
آب زفت ٭ از دل پر باد فوق آب رفت ٭ باد درویشی چو در باطن بود ٭ بر سر آب جهان ساکن بود ٭ و حق تعالی عباد
هدایتیله حقیقت دنیا نه نسنه اولدیغن طیورمشدر نته کیم کلام شریفنده اعلموا انما الحیوة الدنیا لعب و لهو
و زینة و تفاخر بینکم و تکاثر فی الاموال والاولاد بیورمشدر و حق تعالی بو جمله یه عنایتیله بو خباثت خمسه‌دن
منبع نه نسنه اولدیغن طیورمشدر نته کیم فرقان مبیننده زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین و
القناطیر المقنطرة من الذهب والفضة والخیل المسومة والانعام والحرث ذلك متاع الحیوة الدنیا بیورمشدر
پس بو اشیاء سبعهٔ مذکوره درکه جمیع خباثت و قبایح انلرچون بونلرله حاصل اولور حال بوکیم بو اشیاء سبعه کندی
ذاتنده امور مذمومه دکلدر بلکه محللرنده صرف اولنسه جمله‌سی معین آخرتدر نته کیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی
علیه وسلم مال صالح ایله بیورمشدرکه غبطه اولنماز الا ایکی رجله اولنور بری اولکسه‌درکه حق تعالی آکا مال

ایتمشدر و اول دخی اول مالدن لیل و نهار انفاق ایدر و بری اول کسه درکه حق تعالی آکا قرآن ویرمشدر و اول
لیل و نهار آنکله عمل ایدر و بیورمشدرکه نه کوزلدر کیم صالح کسه‌نک حلال مالی اوله پس بو حدیث شریف دخی دلالت ایدرکم
مال کندی ذاتنده نه خیردر و نه شردر بلکه خیر و شر آنیچون نفس یصلندندرکه اکر آنی خیره صرف ایدرسه خیر اولور
و اکر شره صرف ایدرسه شر اولور پس بالاده تحریر اولنان آیات و احادیث ایله مذموم اولان اول ملعون دنیادرکه
اعتبار خدادن جدادر زیراکه لعب و لهو و زینت و تفاخر و تکاثر قلبی حضور حقدن مهجور ایدن اشیادر آنیچون حضرت
حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم لا تتخذوا الضیعة فترغبوا فی الدنیا بیورمشدر بساتین و مزارع اتخاذ ایتمکدن
نهی ایتمشدر زیراکه جمیع ناس عبادت ایچون خلق اولنمشدر حال بوکیم سر عبادت ماسوادن فارغ اولان قلب سلیم ایله
جلال و جمال معبودی ذکر و فکر ایتمکدر و ضیعه صاحبی ایسه کیجه و کوندز ساعت بساعت باغبانلرندن
و بوستانجیلرندن و ارغادلرندن و ورابلرندن و خدمتکارلرندن و اعوانلرندن مکر و خصومتلریله و
آنلرک کدوریه اولان خیانتلریله و مالنی سرقتلریله و بونک کبی انواع افکار و هموم ایله مشحون و اصناف
کدورات و غموم ایله محزون بولنمشدر و سائر امورده اضافه‌دن هر نسنه کیم قلبی توجه و عبادتدن مشغول و
حضور عزتدن معزول ایدر اول نسنه صنعت یا تجارت اولسون ضیعه حکمنده‌در و آنک ذکر اولنمسی اغلب
اولدیغندندر زیراکه هر مدار معاشه ضیعه دینلمشدر و حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدرکیم
اغبط اولیائم عندی مؤمن خفیف الحاذ ذو حظ من الصلاة و صیام اوله و سر و علانیتده
ربنه کوزجک عبادت قیله و ناس ایچنده مشار بالبنان اولمیوب غامض اوله و رزقی کفاف اولوب آنکله صابر اوله بو
حدیث بعده آنک حسن حالندن و قلت مبالاتندن و کثرت طربندن و عدم خوف و حزنندن تعجب ایلدیکندن
مبارک الهامنی وسطاسنه ضرب ایله سسلنوب دیمشلردرکه هر آرزوسی مهیا و هر صفاسی مهنادر نظم

بو وجود ملکی الدن چقمدن	دور ایام اول احصاری یقمدن	صورت و معنی ایکیسی یار ایکن
ایکی عالمده الکده وار ایکن	حب دنیایی ضمیرندن کیدر	تا اکه سن عالم جانک خسی
نور و ظلمتدن بو غرور مشترسی	جانکی نور آنکله ظلمت بوتنی	تن مرادی اکل و شرب و غفلت
جان تمناسی جمال ذو الجلال	لا جرم ایدی یری ادنی سور	یعنی تن دنیا و جان مولا سور
عاریت کوملکدر اول کوکلدن ...	بسلیه جان عاریت نکرر سنک	عالمک سن جانی هم سلطانیسن
حیف درکیم اوله سن مغلوب تن	یجمع الجرص سنسن آچ کوزک	جام جمسن هیچه صانمه کندک ...

نوع خامس

مذموم اولان دنیا غدار و ساحر اولدیغن و مکر و حیله سیله ناسی الده مقتدر و ماهر اولدیغن و اهل سعادت کفافی
قناعتله آنک مکرندن امین اولوب راحت و سلامت بولدیغن بیلدردر ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشلردر
دنیا بر ساحره‌درکه کندوسن دائما سنکله ساکن اولور کوسترر سن اول ایله ظن ایدرسنکه اول سنکله ابدا قرار اوزره‌در
حال بوکیم تعاقب لیل و نهار ایله اول سندن فرار اوزره‌در لکن ساعت بساعت تدریج ایله مرورنک عبوری ظهور ایتمز
آنی صانورسنکه اول سنکله ساکندر پس عمر دنیا امثال ظل جدار ساکن و پایدار کورینور حال بوکیم مدام حرکت اوزره
یورر و عمر ایسه ماء جاری کبی مقیم ظن اولنور لکن بصیرتله باقلسه مبدأ آقوب کیدک بولنور پس دنیاده نیجه اقامت
قلنور نظم ای دل ترا کم گفت بدینی قرار گیر ٭ وین جان نازنین خود اندر حصار گیر ٭ جای مقام نیست جهان دل
بدو مده ٭ خود را مسافری کن و این رهگذار گیر ٭ بو دنیا بر غداره درکه سکا صداقت عرض ایدوب محبتلر
کوستررنا کیم سنی کندویه مائل و عاشق ایده چونکه سن آکا میل و محبت ایده سن پس اول دم اول غدار سندن
اعراض ایدوب قتلکا قصد ایده همان دنیا اول عجوزه مثالیدرکه جلوه‌لر اظهار ایدوب خلقی حسننه حیران و محتار
ایدرکه آنک خانه‌سنه مهمان اولنلرک مهمانه امان و زمان ویرمیوب همان قصد جان ایدر بیت اذا امتحن
الدنیا لبیب تکشفت ٭ له عن عدو فی ثیاب صدیق ٭ بو دنیا بر مکاره درکه کندی ظاهرن حطامیله تزیین ایدوب
آفات و محنتلرن ستر و تخصین ایدر تا کیم اهل جهل آنک ظاهریله مغرور و مفتون اولرلر و حقیقتنه ایردکده

ندامتله مغبون ومحزون اولملی اولا عجوزه کبی کیم کحا ودیبا کیوب زر وزیوره غرق اولور ونقاب لطیف ایله
یوزنی ستر ایدر نزاکتله صالنور تاکیم آنک لباس وتجملنه ایراقدن باقنلر اکا مائل اولرلر پس اکر بر طالب اکا
غفلتله راغب اولورسه واکا مقارنت قصدن قیلورسه لباسندن عریان ایلدکده عیوبی ظهوره کلور واول طالب ندامتده متردد
قالور **نظم** یا خاطب الدنیا الی نفسها تنح عن خطبتها تسلیم ان التی تخطب غدارة قریبة العرس من المأتم
نته کیم منبع فیض لایزالی امام محمد غزالی علیه رحمة المتعالی دیمشدرکه نفسنی ورتبسنی اولنودر اطعمه نفیسه ولطیفه
میل ایدر آندر کبی لذت دنیا ایله مغرور اولان عبدک مثالی اول حاجینک مثالیدرکه طریق کعبه نک بعض منازلنده
اکلنوب کاهی ناقه سنه علف ویرور کاهی نیجه خدمتلر آنی تنظیف ایدر الوان زین وپالان ایله تزیین ایدر
وکاهی انواع حشیش ایله تربیه ایدر صوین تبرید ویا تسخین ایدر تاکیم قافله حجاج آنی آنده قویوب کیدر شکال
بوکیم اول حاجی کعبه دن ومرور قافله دن غافلدر واول بادیه ده تک وتنها قالدیغندن ونا فرسیله صید سباع اولدیغندن
زاهدلر دخی کذلک سالک طریق آخرت اکر تطییب مأکل ومشرب ایله مکبول اولوب تزیین ملبس ومسکنیله مشغول اولورسه
آنده ایچون خلق اولندیغی اولودوب عبادت ومعرفتدن معزول اولورسه اول کعبه حضوردن دور وبوده
وحشتده مهجور اولوب طبیعت ظلمتنده معزور ونفس وشیطان النده مغلوب ومقهور اولور قالور **نظم** در
زمین مردمان خانه مکن کار خود کن کار بیکانه مکن کیست بیکانه تن خاکی تو کز برای اوست غمناکی تو
نا توان را چرب وشیرین میدهی جوهری خود را نبینی فرهی تحقیقا عاقل واکاه اولکسه درکه کندی نفسنی
امورنده ودنیاسی خصوصنده اصلا بر غم چکمز واملن قصیر ایدر صباحه صاحب چقمز وعبادتده فوت ایتمز
اوراده عرفانه سالک اولهجق مقداردن زیاده معیشت فکرین ایتمز پس بو مضمونک مفهومی بودرکه سعید اودرکه
نه ایچون خلق اولندیغن بلوب اکا مستعد ومهیا اولوب آنک ماسواسندن اعراض واباایدر ودنیا امورینه
ضرورتی وقتنده ایچون حاجتی قدر کیدر ونیقی اودرکه شهوت وغفلت اکا غالب اولوب نفس ودنیا امورینه
راغب اولور بر اکل وشرب ایله تلذذ وتنعم ایچون ولکس ولبس ایله تعزز وتعظم ایچون عبادتی قویوب تجارته کیدر وسعی واهتمام ایلر
لاحول ولا قوة الا بالله العلی العظیم اللهم نجنی واخوانی مما یقطعنا عن جنابک واجعلنا هادین مهتدین غیر ضالین ولا مضلین وصل اللهم علی النبی

نظم ای کوکل غفلتدن آکاه اول احذر قیل زنهار	مکر ایدر بیدار خصم اولمش سکا بو روزکار
قسمت میراث خورد ر ملک ومال اللّه صاندیغک	حب ملک وجمیع مالی قوی هیچ ایتمه اعتبار
کیمکه وار لقدن فقط بو عالمی بلمش همان	عشق تجریدن اکا آنجق کورنمش بر کنار
طمطراقنه فلک شهر عظیم عشق ایله	خیمه صحرادر اول بو پای تخت شهریار
نه فلک جو قدر یوقدر چار عنصر حرمتی	چار عنصر ایچره بو خاکدن نه لطف وقدری وار
بویله ادنی خاکدن دستکده موجود اولنه	نافذ اولماز حکمک اول تبدیل اولوری اختیار
که زبون نسما نس تا که طالع شمس اوله	که رهین غیم اولورسن تا کیم اولسن قطره بار
بو جهان دار البلادر اول جهان دار السرور	بو جهانک بئس القرین واول جهانک نعم القرار
ولجنت دنیا قدر در نعمی عقبی سکا	غربتک جوری قدر لذت ویره دار ودیار

نوع سادس

محبت دنیا مانع حضور مولی اولدیغی وآندن انواع زهد ایله کوکل خلاص بولدیغی بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه
اهل الله دیمشلردرکه محبت دنیا عبدی مولاسندن قطع ایدر عبادت وحضورندن عوق ومنع ایدر پس
دنیای کوکلدن دفع ومیانه دن رفع ایتمک ایچون آنی تجرید وزهد ایتمک لازم اولور وبو تجرید وزهد آنکچون سکا لازمدرکه
دنیایه میل ومحبت سنی مشغول ایدر اما ظاهرینی طلب وسعی ایله مکبول وباطننی ارادت وآرزو ایله مشغول
ایدر حال بوکیم ایکیسی دخی حضور وعبادتدن قاطع ومانعدر زیراکه نفس وقلب ایکیسی بردر وبرینی ایله
مشغول اولدقده ضدندن معزول اولور حال بوکیم دنیا ایله آخرتک مثالی ایکی ضره مثالیدرکه برینی ارضا
ایلسه اوبرینی غضبه ایدر تحقیقا دنیا ایله آخرت مغرب ایله مشرق کبیدرکه برینه میل ایلدکک قدر اوبرینه

اعراض ایدرسن اما ظاهرده طلب وسعی ایله اولان شغل دنیا واقعدر زیراکه حضرت ابو الدرداء رضی الله
تعالی عنه دیمشدرکه عبادتله تجارتک بینینی جمع ایچون معالجه قیلدم جمع اولمدیلر پس تجارتدن اعراض ایدوب عبادته اقبال
ایتدم وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه بیورمشدرکه اکر عبادتله تجارت بنم غیریم ایچون جمع اولمق ممکن اولسه ایدی
بنم ایچون مجتمع اولوردی زیراکه حق تعالی بکا هم لین وهم قوت ویرمشدر واما کوکلده ارادت وآرزو ایله اولان
اولان شغل دنیا محققدر زیراکه حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدرکه دنیاسنه محبت ایدن آخرتنه
ضرر ایدر وآخرتنه محبت ایدن دنیاسنه ضرر ایدر پس باقی اولانی فانی اوزرینه ترجیح ایدکز **نظم** کسی چون بقای
ابد حل نجات چو او دار والی رسد غم نبود چو بر دل دنیا فی نهادم تمام ازان خاطرم خوب وخرم بود پس ایدی سن
محقق بلدک که ظاهرک طلب دنیا ایله وباطنک ارادتیله مشغول ایکن سنکچون نه عبادت میسر اولور ونه حضور
واکر دنیایی ترک ایدرسک ظاهر وباطنک آندن فارغ اولدقسه سنکچون هم عبادت میسردر وهم حضور اما زهدک
حد وحقیقتی دنیادن اعراضدر که آنک ضدی رغبتدر وزهد ایکیدرکه بری عبدک مقدوریدر وبری غیر مقدوریدر
اما زهد مقدور اوچ نسنه درکه بری ترک طلب مفقود دنیادر وبری تفریق متاع مجموع دنیادر وبری ترک ارادت
واختیار دنیادر واما زهد غیر مقدور زاهدک قلبنده برودت دنیادر وزهد مقدور وسیله مقدمات زهد
غیر مقدوردر زیراکه عبد اول زهد مقدور ایله عامل اولوب یدنده بولنمیان دنیانک طلبنی ایتمزسه ویدنده اولان
دنیانک تفریقنی ایلسه وآفات دنیایی بلوب آنی قلبیله مراد واختیار ایتمسه بو اشیا آنک قلبنده الله ایچون برودت
دنیایی حاصل ایدر اول زهد غیر مقدوره مالک اولور که زهد حقیقی بو معنادن واصعب امور ثلثه مزبوره قلبیله
اولان نفرت وبرودت دنیادر وآندن اعراض واکراه وابادر زیراکم نیجه زاهد وارد رکه ظاهر بیله دنیادن زاهددر ولکن
وباطنیله اکا محب ومرید وراغبدر پس اول زاهد مشقت شدیده ایچنده نفسیله محاربده اما اول نسنه که برودت
دنیایه باعثدر ذکر آفات مهلکات دنیادرکه عیوبنی باحثدر نته کیم بر عارف دیمشدرکه دنیایی آنکچون ترک
ایلدمکه عناسی چوق وغناسی قلیل وفناسی سریع وشرکاسی خسیسدر وبر کامل بونی اشیدوب دیمشدرکه
بو کلامدن رایحه رغبت فایحه در زیراکم بر کسنه نک فراقندن شکوا ایدن وصالنی طالبدر وبر نسنه یی مکاره سیچون ترکنی
تزیین ایدن منفعتی بولسه اکا مائل وراغبدر بلکه قول شامل بو کلامدرکه دنیا عدوی مولادر اکر قلبده آنک محبتی ملا
محبت ایسه حبیبک عدوسنه عداوت ایتملو لازمدر **نظم** ترک این شرب از بکوئی یکدو دور در کی اندر شراب
خلد پور ییک درونی چه کم دنیا ساعتیست هر که ترکش کرد اندر راحتیست بر سکان بکذار این مردار را
خرد بشکن شیشه پندار را وبر کامل دیمشدرکه دنیا اصلنده بر جیفه خبیثدر قیچه مثالدر کورنمیس کیم
آخری قذر وفساد واضمحلالدر لکن ظاهر جیفه دنیا انواع طیب وزیورلر وسیم وزر وجوهرلر ایله مزین اولدیغندن
ظاهر بینلر غافللر مغرور وکاملر آندن زهد ایله دور اولمشدر حال بوکیم دنیانک حرامندن زهد ایتمک فرض عین وندر
حلالندن زهد ایتمک نفل وفضیلتدر زیراکه دنیانک حرامی نار وحلالی میته مثالدر آنجق ضرورت عندنده حاجت مقداری
تناول حلالدر مثلا بر کسنه شکر وطیب بر حلوا طبخ ایلسه بعده آنک ایچنه بر مقدار سم قاتل طرح ایلسه وآنک بو طرحنی
بر رجل کورسه وآخر رجل کورمسه بعده اول کسنه اول شکرلی حلوایی بر منقش طبق ایله اول ایکی رجله اکل ایچون تقدیم
آنده اول سمی کورن رجل اول حلوادن زاهد اولور وآنی اکل ایتمک خاطرینه کلمز بلکه اول حلوایی آتش مثله ملوث
بس آنک ظاهر وزینتنه نظرله مغرور اولماز زیراکم آنک آفتنی بلور واما اول حلواده اول سمی کورمیان رجل آنک منقش
ظرفیله ولذت وحلاوتیله مغرور اولوب عرصیله مسرور اولور وزاهد اولان رفیقنه دخل وتعجب ایدر
اوحلوادن اخذ وتناول ایدر وهلاک اولوب کیدر پس بو حلوا اهل آخرتک دنیانک حرام دنیا ایله اولان احوالنه
مثالدر واما حلال دنیا اکرچه سم قاتلدن بعید اولمشدر لکن اول بر حلوادرکه براق وتخاط امثالی اکراه اولنجق
نسنه لرله طولمشدر وظاهری طیب وحلاوتله زینت بولمشدر پس اول رجل که آنده اوقاذورانی مشاهده اولور
اول آنی اکراه ایدوب زاهد اولور واول حلوادن تناول ایدن مرتکب کیستک حاجت عندنده غلبت مضطر قالور
اول زمان بالضرورة آنک حاجت مقدارینی آلور وکول رجل که اوحلواده اولان مکارهدن غافلدر آنک ظاهریله مغرور

ولكا مائل در • وآنك زاهد اولان رجله تعرض وتعيب ايدوب • اوحلواي حرص ايله آكلدى • وبو مثال اهل بصيرت واهل
غفلتك حلال دنيا ايله احوالنه شاملدر • وبو ايكى رجل طبع وخلقتده برابر ايكن • آنجق احوال مختلفدر كه بركلم
وبصيرتله منكشفدر • وبرى جهل وعمى ايله متصفدر • پس اكر اول راغب اولمزاهد بلديكى بلسه • اول دخى آنك كبى زاهد
اولوردى • واكر اول زاهد اول راغب كبى جاهل اولسه • اول دخى آنك كبى راغب اولوردى • پس بونلرك ظاهر اولان
بودركه • فرق وتميز انجق بصائرده در طبايعده دكلدر • وبو اصل مفيد وكلام سديددر • نظم

يورك طوت بودر آيينه سنك سيرقيل آنك … كه بو صورت كرسن طوترسك نه معنادر اندلاكا
جو سنسن احسن تقويم حروف ابجد آدم … سنكله اولدى مستخرج حساب چرخ دورانى
كو كلك استعدادى حسن تنك كنج كه هيچ بر … كه اولسه شمس جان تابان اولور آفاق مستانى
اكر جنت ديرسن نفسك كنج كو كلكا كل كبى … جهنم نفسك بد خويدر ايله نار سوزانى
نيچون عارف كوكلك طشره چقسون سيرده كيم دايم … اچلمش غنچه دلدن آنك يوز بيك كلستانى
او معنى كلشنندن كيم دو توب بو صورت باقسه … اولور آب روان زنجير وصحن باغ زندانى
جهاندن عزيلر سيم وزر ديك سنك استنجا … آكا دست طمع اورمازا وكيم پاك اولدى دامانى
طمع چون آتش كلخن ديرزبل زر وسيمى … آنى جمع ايليان اهل طمع خور اولدى كلخانى
بو كلخندن كچن اهل قناعت واردى حمامه … تجرد ايليوب عزتله پاك اولدى تن وجانى
رجال هرزه اديارينى اهل دولت اقبالى … حقيقت فقر دردولتله اقبال اولدنادانى
مسبب آنى سنك سبب فوت اولسه غم چكمه … كم دريادن بتر ريحان نه بلسون فخط بارانى
نيچه دوستى بولور اول خود پرست نفس پرور كيم … بوكون فرزند وزن استر يارين هم حور وولدانى
حظوظ نفسى تزايدت وير حقوق الحق پرست اول كيم … دو عالمده صرام اول جانه كيم اولمش او حقانى
محب اهل بدوست كلش كچن الحشده … بولان آنى ايكى عالمده اولمش مس وحيرانى
شيوع كل سر جاوز الاثنين ظاهردر … ايكى لبدن لطان طوت الامان سرد لدجانى
پشيمان اولمش رازدرونى كيم ايدن هر كز … ولى افشاى رازلدن جوع اولور حقى پشيمانى

نوع سابع

دنيا واهل دنيا • ونفس وهوا مؤمنه اعدا • ومانع طاعت وحضوردر • اوليعنى بلدرى اى عزيز • معلوم
اولسونكه • اهل ظهد بيننده دركه • عبد مؤمنى عبادت وحضور مولادن مهجور ايلين موانعدن حذر ايدوب دور
اولمق اهم اموردن • حال بوكيم طاعت وحضور حقدن منقطع اولانلر يا دنيا ايله • ويا خلق ايله • ويا نفس ايله
قوربولدر قلرى مجرب ومشهوردر • امّا دنيا سكا لازمدر • كه آنك زهدايدوب حذر او ورع اولسن • زيراكه امراوچلى
خالى دكلدر • ياسن بصيرت وفطنت اهلندنسن • پس بو سكا كفايت ايدر كه • تحقيقا دنياسنك صديق وحبيبك اولان
ربك عدوى ومبغوضيدر • وسنك قدروقيمتك اولان عقلك خلافى ونقيضيدر • يا خود سن عبادته همت اهلندنسن
پس بو سكا كفايت ايدر كه • تحقيقا دنيانك شومى اولديغندندر كه آنى تفكر وارادتسى خضوع وعبادتك منع
ايدر • وآز قياس ايله كه • وجود نفسده دنيا نيجه نيجه منع وقطع ايله سكا ايلر • ويا سن جهل وغفلت اهلندنسن
نه بصيرتك واركه حق ايله اولاسن • ونه همتك واركه آكا عبادت قيله سن • تاكيم حضور وانسى بوله سن • پس سكا
كفايت ايدر كه • تحقيقا دنيا باقى قالماز • ياسن آندن مفارقت ايده سن • ويا اول سندن مفارقت ايدر • اكر سن
آنكله قالسك اول سنكله قالماز • ودنيا بويله ايكن آنى طلب ايتمكده • وعمر عزيزى آنكله تلف ايتمكده نه فايده وار در
نظم ذر الدنيا تساق اليك سوقا • اليس مصيرها الى الزوال • وما دنياك الا مثل ظل • اظلك ثم آذن بارتحال
واما خلق سكا لازمدر كه • آنلردن عزلت ايده سن • زيرا كه اكر سن خلق ايله اختلاط ايدرسك • عادتا وهوا ايله آنلره موافقت
ايدرسن • فلبذ حالى افساد • ولكرنيله امورك برباد ايدرلر • واكر آنلره مخالفت ايدرسن • وهوالرين ترك ايدرسك • حتى سويلرسن
جفالرايله متاذى اولورسن • وامورد نياكى مكدر بولورسن • بعده شرلرندن امين اولمايوب عداوتلرى فكرينه

قالورسن

قالورسن • واكر سنى مدح وتعظيم ايتسلر • سنكچون عجب وفتنه دن خوف اولنور • واكر سنى ذم وتحقير ايتسلر سنده
اولدمرد يا حزن • ويا غضب بولنور • پس مدح ونه آفات مهلكه دندكه حذر قلنور • بعده قبره وارديغنك آچ
كون صكره خلق ايله اولان احوالكى بر كره فكر ايلكه سنكله نه مرتبه اعراض ايدلر • وسنى نيجه نسيا منسيا ترك ايدلر
كيدلر • وسنى بر خير ايله ياد • وروحكى شاد وخرم قيلمزلر • كويا كه بر كون سنى كورمشلر بلمزلر • پس آنلر سنكله
بركمسه قالماز • كقوله حق تعالى قالوركم • وهو معكم اينما كنتم • بيورمشدر • هيچ ايرلماز • چونكه خلق ايله حالك بودر • پس
غبن فاحش دكلميدركه • بويله قليل البقا وعديم الوفا اولان خلق ايله تضييع اوقات عمر ايدسن • واول مولايه
توجه وعبادت ايلمزسنكه • عاقبت آكا رجوع ايدوب كيده سن • زيرا كه اول بر صانعدركه • جمله سنى معطى ومانعدر وحكم
آنكدر بكار جمله • نظم درين نشيمن هرجان مكن بكس پيوند • كه هر كسى كه بهى دل بر آشنايى او • اكر مخالف طبع
توباشد وضاعش • عذاب روح بود صحبت ديداى او • وكر موافق طبع تو باشد اخلاقش • مذاق مرك دهد
شربت جدايى او • واما نفسك اعراض ايدوب • حذر او ورع اولمق ايچون سكا بو كفايت ايدر كه آنك دنائت همتى
ورذالت حالتنى • وردائت آرادتنى • وسوء نيتنى مشاهده ايده سن كه • شهوت حالنده مجنونه هايمه دى • وغضب حالنده
سباع بهايمدر • ومصيبت حالنده طفل دعوندر • ونعمت حالنده مثل وعوندر • واكر جايع قالسه جزع ايلر • واكر شبعان
اولسه لغو سويلر • والحاصل اكر عقلله ناظر اولورسن • يقين اوزره بلورسن كه • دنيا بر الچق نسنه دركه آنك
اهلى آنى حسته جمع • وحسته حفظ ايدكن • بر حسرتله قويوب كيدر • چون تحقيق ايله سنكه دنيانك هر كز بقاسى
يوقدر • وآنك نفعندن • شغل قلب وزحمت بدنكبى ضررى چوقدر • فضول دنيادن زاهد اولورسن • وآنك آنجق
عبادته قوت بولنجق مقدارى آلورسن • وكدورت ايله مختلط اولان نعمتلرين ولذتلرندن اعراض وابا ايدرسن
وكاميل وديعتك فارغ اولوب قلب سليم ايله حضور حقده كيدرسن • وجون بلورسن كه تحقيقا خلقك اصلا
وفاسى يوقدر • ومؤنتلرى سكا معونتلرندن چوقدر • پس آنلردن عزلت ايدوب خيرلريله انتفاع وشرلرندن
اجتناب ايلرسن • وناس ايله معامله نار ايدوب • توجه وطاعتله حضور حقى بولورسن كه • خالقى دخى بيلرسن همیشه
آنك عبادتيله متنعم وكتابيله مستانس ودركاهنه ملازم اولورسن • پس من كان لله كان الله له • فحواسنجه اول
دخى سنك معينك اولديغنى بلورسن • وخلقدن ايراغ اولديغك قدر حقه يقين اولورسن • وسعادت دارين ايله
فرح بولورسن • وچون بلورسن كه • تحقيقا نفس اماره بر مكاره پر شردر • واول عقل كله عاصى واهل آخرته
عدوى اكبردر • پس تقليل طعام • وتقليل منام • وتقليل كلام • وعزلت انام ايله آنى مطيع ورام ايلرسن • وآنك
عداوت وشرندن خلاص بولوب • كمال عبوديتله متصف اولوب • حضور مولايه كيدرسن تاكيم ابو طالب مكى رحمة الله
تعالى عليه ديشدركه • ابدال اولانلر ابدال اولديلر الا كه جوع وسهر وصمت وعزلتيله اولديلر • وبركات ديمشدركه
سرمايه سعادت جوعدر كه جوعدن • يعنى بر زوه ايچون حاصل اولان توكل وراحت • وتفويض وفراغت وصبر
وسلامت • ورضا وحلاوت • وذوق ومعرفت • وشوق ومحبت • وعلم وحكمت • وحلم وولايت • وحضور وقربت • و
انس وكرامت • ووجد وحالت • وجذب وعنايت • وكمال وسعادت • والهام وهدايت • وتوحيد ووصلت جملهسى
جوع ايله بولنور • وبو مجملات انشاء الله تعالى فصول آتيه ده تفصيل اولنور • وبو ابيات ايله احوال دنيا بلنور • نظم

كون وفساد عالمنك شايد دفا … بوشش جهنده غيره تعلق ندر عنا
بيچاره دراود لكه ايده چرخه آنكا … سر كشته دراو كيم اوله باليتى آسيا
يوقدر وفا بوناسده هيچ ايتمه اعتماد … جان وكوكلك ايله همان حقه آنكا
آلداتمه بو رسوم وبو عاداته زن كبى … كه مرد عشق ايسك بنى آزاده لك سكا
قيلمه مقيد ايلمه صيد مكسله كيم … عنقا هم آشيانه در اعلا شكار آكا
فرخنده مرغدر دل وعرفان غداسيدر … جهل استخوانى ويرمه كر اكل ايتمز اول هما
نورخدا اولور چو غدا روحه دمبدم … بونان وابى ويرمكله اولماز آكا غدا
دل ويرمه بو حياته صقين قيله اعتبار … كيم سنده عار بيده آنى هم الور خدا

ویرحقه بو امانتی سن زنده اول ابد — آب بقا ایله طولیدر کاسهٔ فنا
موت ارادیده چو سکا آب زندگی — مُت قبل ان تموتوا بیورمش او رهنما
مُت بالاراده قوی امل وآرزولری — کی نخی بالطبیعه فلاطون ایدر ادا
دلدکامی اوزره موت اولور آسان مثال نوم — تاریخ مولدکدر او معناده مرحبا
کر بولباس عاریه‌دن عاری اولسه جان — خلقی مناسبنجه بولور حله و قبا
یاندکسه بو جحیم طبیعتده شده کیم — قلبک جنت نقلی اولوب جان بولور نوا
بردر ایکی جهان و برآینه در همان — ظهری بو عالم اولدی یوزی عالم لقا
بو سمتی فرقت اولمش و سمتی جهان وصل — بو سمتی ظلمت اولمش او وجهی فتوح ضیا
بو یوزده محنت والم اول یوزده ذوق جان — بو یوز قمو کدورت واول یوز قمو صفا
آیینه‌جی مکدر ایله بر یوزن آنک — کیم اول کدر در آیینه‌ده مایهٔ جلا
دارینی حق برآنده ایچون ویرمز آدمه — کر وهم اولنسه بخل آکا اول فکردر خطا
لیل ونهار جمع اولامز بر زمانده کیم — جمع ظلام و نور دکل ممکن و روا
حقی جهان فانیه دل ویرمه فانی اول — تا عالم بقاده بوله جان و دل بقا

نوع ثامن

دنیادن واهلندن اعراض وابا ایتمه‌کی • ونفسی قویوب کوکلک ایچری مولایه رجوع ایدوب کیتمه‌یی بلدرر
ای عزیز معلوم اولسونکه • اهل الله دیمشلردر کیمکه دنیادن زهد واعراض ایدوب • مولاسنه توجه و رغبت ایده حق تعالی آکا عنایت ایدوب • معرفت ومحبتنی اعطا واحسان ایلر • وحضور وانسیله آنی خرم وشاد ایله • وآندن راضی اولوب مکانی روضهٔ رضوان ایلر • وکیمکه مولاسنی اونودوب ذکر وفکرندن اعراض ایدوب دنیایه واهل دنیایه تمامًا میل ومحبت ایله • ونفسنه تابع اولوب هواسنجه کیده حق تعالی آندن اعراض ایدوب عنایتنی سلب ایده • ونفسنه اسیر ایدوب آکا قهر وغضب ایله • ودنیاده نصیبی آنجق تعب ایده • وعقباده آنی جهنم نارینه حطب ایده نته کیم تواریخ وتفاسیر ایله حکایت اولنمشدرکه • حضرت موسی علیه السلامک زماننده بلاد فراعنه و رفعنا له ومن جانب جنوبنده • تبوک ایلی شیغوه نامیله مشهور عالم اولان جبل اعظمک ذروهٔ اعلاسنده ایزو اقبال آکا بر اولیادن بلعم بن باعورا اسمیله شهرت بولان • مقام اولیاده اویله بر مرتبه‌یه نائل اولمشدیکه کیم • نظر ایلدکده رؤیت عرشه قدرت بولمشیدی • وآنک ذله‌سی آنجق بو اولمشدیکه دنیایه واهل دنیایه میل ایدوب حضرت موسی علیه السلامه عصیان ایله مخالفت ایتمشدی • پس حق تعالی آکا قهر ایدوب • معرفتنی آندن سلب ایتمشدی • وحضورندن طرد ایدوب • مثال الکلب ایتمشدر • نته کیم حق تعالی فرقان مبیننده آکا فمثله کمثل الکلب دیوب ابدالآباد آنی مخذول ایتمشدر او بله‌ده وشویله‌دیمشلردرکه • ابتدای امرنده مجلس وعظنده اون ایکی بیک دوات وقلم ایله متعلملر آنک الهامات ربانیه‌سیله علوم لدنیه‌سندن استماع ایلدکلرینی یازارلر ایکن آخر امرنده غرق بحر هلاک اولوب • عالمک صانعی یوقدر دیو کتب تصنیف ایدنلرک ابتداسی اولمشدر • نعوذ بالله من غضب الله • پس ایمدی بو دنیانک نه مرتبه خبیث وشوم • اولدیغن وار قیاس ایله کم • آکا میل ورغبت ایدن علما وصلحانی نه بلالره دوشورر • وشونکله اولکه امر خطیر وعمل پر ریا وتقصیردر • ونافعاتیسه خبیر وبصیردر • وآنجق ربکا عبادت قیل کم • اول سکا هادی ونصیردر • ودنیا واهلنی ترک ایله کم • آفاتی کثیردر • اکر خلق احوالکه واقف اولسه‌لرکه • سن آنلر ایچون عاملسن • ورضالرینه مایلسن • وخالقکدن غافلسن • تحقیقا آنلر سکا بغض وعداوت وطعن واهانت ایدرلر • آنلردن نیه نایلسن • پس اویله بر کریم الله ایچون خلوص ایله عامل ورضاسنه مائل اولکه • عملک مقبول وسعیک مشکور اوله • وسندن راضی اولوب سکا محبت قیله • وسنی جمله‌دن مستغنی ایدوب • سکا عون وعنایتیله کفایت ایده • وسنی هر حالده حفظیله صیانت ایده • اگر ارادت وسعیکی رب العباد ایچون مجرد ایتمیوب • عملکده رضای عبادی مراد ایدرسن • اول مقلب القلوب قلوبلرینی سندن اعراض وعبادی تنفیر ایتدیرر • پس بو وجهله سکا سخط الله • وسخط ناس حاصل اولور • وقلبک

حرمان وحسرتله

لح

حرمان وحسرتله قالورسن • کل بو وفاسز ناسی اونودوب اولدکه عبادت قیل کم • سنی یوغ ایکن وار ایتمشدر • بعده حسن تربیه‌لریله جمله‌دن ترجیح واختیار ایتمشدر • بعده حسابسز نعم ظاهره‌سیله والطاف باطنه‌سیله سنی برخوردار ایتمشدر • نیرکم دنیانی وخلقی ترک ایدوب • هوای نفسندن کچن • قلبک ایچری مولاسنه کیتمشدر • واخلاص ایله اوقاتنی حظوظ ایله حضور حقده کیتمشدر • وماسوا قیدندن آزاد اولوب هر شیئی آکا ایتمشدر • مصرع الله بس کل باقی هوس

بیت
لکل شیء اذا فارقته عوض — ولیس لله ان فارقته من عوض

نظم
سکا ای دل فلکلر گرچه ظاهر سایبان اولمش — ولی سن سنده سیر ایتکه مقامک عرش جان اولمش
او قافک قربنی قویدک بو قفسده حبس اولوب قالدک — روا میدر که عنقانک یری بو خاکدان اولمش
بر آچ شوقیله پرواز ایله جان افلاکی اوجنده — چو عنقاسن سنکچون اوج افلاک آشیان اولمش
هما دکدر ایکی قوت وادراکی وتحریکی — بری اعضاده قدرتدر بری علم جنان اولمش
جناح آچ بو ایکی قوتله پرواز ایله سن سنده — قدیمی آشیانک سیر ایدرسن خوش جهان اولمش
قفسده کرچه خسته بسته پر در غم جانک آنده — خلاص اولدقده سیر ایتکم همای پرفشان اولمش
نه قاصر عقلدر اولکم صانور عالم بودر آنجق — فلکلر بو فلکلردر جهان بو مکان اولمش
او وادیلر نه کیم عشق اهلی راه عشق کیتمشدر — او وادیده بو فلکلر چون غبار کاروان اولمش
جهان عشقده داخل اولسک آنده بو ایکی عالم — کورینور صانکه بر صحراده بر سنک نشان اولمش
خطوط شش جهت آنده کورینور نقطهٔ موهوم — کرات نه فلک مرکز کبی انده میان اولمش
او عالمده بو سنک وخاکی لعل وزر بولورسن هم — او عالمده قمو خاری کورورسن گلستان اولمش
نه وادیده خرامان اولسک آنده شاد و خرم سن — نه برده قالسک آنده دل کورورسن کامران اولمش
یوغ آنده درد و غم خوف وخطر موت ومرض اصلا — دمادم هر دل وجان اول جهانده شادمان اولمش
کهی قیل وسپاس ایلر سکا کوکلکجه عزتلر — بولورسن کاه سکا ارواح انبیا مهمان اولمش
ایدرسن میزبانلق عشرت ارواح عشاقه — هم ارواح مجرد روحکا خوش میزبان اولمش
بر دیارده بو مهمان اوخشمقدر فکرم کلکجه — تجلیلر جکرسن کیم قصورک بی‌حوقیان اولمش
او مهمانخانهٔ خاص الهیدن شرف بولسک — کورورسن غیرتک آنی قودن پاسبان اولمش
سنی سن آنده بولمازسن اولورسن عشق ایله محرم — او کیم فانیدر اولدر وسیله با جاودان اولمش
کوکلک اول جهانده یول دکل دور ودراز انشا — آنی اول بولدیکیم عالمده هر سوری زبان اولمش
ایکی عالم یولی بر خطوه در عشق اهلنه آنجق — وجودندن کچن اول عالمه بر آن روان اولمش
بر آیاق جسمده بص اول بر قدمده جانه ظهور ایله — آنکله دلده ساکن اولکه جسم اهلی روان اولمش
کر اولسه عشق روحانیدر لذات جسمانی — که عاشق وجد وحال استر تنی بار کران اولمش
عجب ولندر اولکیم راحتی بی رنج و زحمتده — عجب نعمتدر اولکیم ذوقی بی کام ودهان اولمش
وجود استخوان آنجق یوغ و مغز ایچوندر اول — فتی بی مغزدر کیم آرزوسی استخوان اولمش
اولور بله کیم عبادتدن مرادی حور وغلمانک — او نور شمسدن محجوب ومستغرق نان اولمش
اگرچه بستهٔ کون ومکاندر بو تن خاکی — ولیکن روح پاک اصلی دیارکیم لامکان اولمش
همای جان که پرواز هوای لازمان استر — ولی نتسون جناحی بستهٔ دام زمان اولمش
طلسم صورتک کیری دکل ممکن بو فوتلر — آنی فتح ایلر اولکیم عشق بولمش قهرمان اولمش
صدای طبل فتح قلعهٔ دل عشق نامیدر — او در سلطان هر لشکر که چون شیر ژیان اولمش
جلای زنک دلده هر کدورتدن صفا کسب ایت — که خاکسترله هر آیینه صافی بی طومان اولمش
زر ناقص عیار که بونده زنکی کیدر ابلر — سرای سکهٔ سلطان اولان زر امتحان اولمش
اگر یوغ اولسه وارلق غل وغشی نقد قلبکدن — کورورسن سکهٔ عرفان ایله روحک روان اولمش

چنان شهر بدنده شهریار شهوت و خشمی / که سلطان جهان آنلرله عبد ناتوان اولمش
پس آندن نخوت و کبری کوکلک ملکندن اخراج ایت / که مسجود ملک جسمکده نخوتدن یبان اولمش
تواضع ایله محکوم خدایی سنده اعلی بل / که ذل و افتقار اوج علایه نردبان اولمش
نماز اولمش انکچون مؤمنک معراجی هر ساعت / که راسی ارضه وضع ایتمک عروج آسمان اولمش
نماز و روزه عارفکه حفظ حقده اولصانمه / صلاتی حرز جان اولمش صیامی حفظ نان اولمش
رضای حق ایچوندر دائما افعال و اقوالی / عباد الله اکا محبوبی امتنان اولمش
کتاب و سنتی حفظ ایت عمل تخمین زراعت قیل / که محصول جهان انجانه مزرع بو جهان اولمش
چو بولدک نور قرآنی نه حاجت علم یونانی / که اول عشقی عیان ایتمش بو اشیا بیان اولمش
اولمش عشق ایله یکدل زنده اولمقدر بو عقل ایله / که عشقک شانی عرفاندر بو عقل آندن رمان اولمش
اگر عرفان و برهاندن دیلرسن فرقنی آندن بل / که عارف دوستنی بولمش و عاقل نامرخان اولمش
کوزک بند ایله تا هر قیل دیبندن بر کوز آچلسون / لسانک باغله باقکیم هر سر مو بر لسان اولمش
بهشتک وار ایکن دوزخده سن کریان و بریان سن / که قعر خانهٔ جسمکده مدفون زرکان اولمش
بهشت عدن ایکن بدقیلدک آنی دوزخ سوزندن / مراد و آرزولردن ایفنی آه و فغان اولمش
تعلق کسکه خواهشدن آزاد اول جهنمدن / کوزک یوم کندیکا باقکیم جنانک جون جنان اولمش
کوزه تا کی بو خارستان صورتدن کل اسکرسن / کوکل ار کلشن معنی که اول بر کلرخان اولمش
امید ذوق ایله تلخ ایتمه کامک قوی بولدن / کوکل بزمنده ذوق ایتکیم صفاسی رایکان اولمش
بکچن و حقتی جهاندن بولور جمعیت خاطر / کورور کیم عشق و جاهم بربرینه مهربان اولمش
بو خود بینلک جهانی قوی کوکلدن بیخود اول ذوق ایت / که بیخودلق صفاسی آرزوی انس و جان اولمش
سنی اکدا ایمسن الوان صورت قلبکا باقکیم / بو ظلمت زنکی جان آیینه سنده مستهان اولمش
قورت زینتی قلبک کوزک خوبلرله تزیین ایت / که صورت زینتی معناده مار جانستان اولمش
کوزک صورتلر اشکالینه کیم سن بویله حیرانسن / عجب نیدرسن اولدم کیم کوررسن جان عیان اولمش
نه حسن و لطفی وار بو آب و کل جسمک بو عالمده / که شوقدن بو نفسک هر نفس آتش فشان اولمش
جمال عشقه کل حلده دیده سیله آنی سیر ایتکم / جمال عشقک جان و کوکل پر حسن و آن اولمش
ار حسن معنویدن پرتو الکمکه بو صورتلر / او پرتو زینتیدر آب روی و نام و شان اولمش
قو خوف و کدورت شرک و غفلتدن ایله نفسانیت / اویان بول وحدتی کثرتده خوش امن و امان اولمش
بصیرت دیده سن آچ عالمک معناسنی سیر ایت / که اول کل وصفی هر خارک دلنده داستان اولمش
هم اشیا پرتو انوار حسن لایزالیدر / اگر خار و کل اولمشدر اگر زشت و حسان اولمش
صفای گوهر و لعل و کل و مل رنکنی سیر ایت / که آب دست استاد طبیعت خوش روان اولمش
رخ نفس نباتی سیر ایت ازهار و فواکهدن / جمال نفس حیوانیله هر حیوان جهان اولمش
جمال نفس نطقی جلوه سن سیر ایله انساندن / که ناز و شیوه و غنج و دلال هر جوان اولمش
تماشای جمال نفس کلی قیل فلکلردن / که تدویر ایلر افلاکی و نور اختران اولمش
جمال عقل کلی کوکدی جانکدن تماشا قیل / که اول تشویر و شوق و وجد و حال عاشقان اولمش
جمال لایزال جانان کوزینه ده سیر ایلسه کیم / که عقل کل اکا حیران او نور مستعان اولمش
چو ابراهیم سن دوش نار عشقه نور محض اولکیم / کورورسن هر سر مویک جو شاخ ارغوان اولمش
طوغارسن مادر ایامدن وحدت ظهور ایلس / انلردهم ابد بر شی دو طفل توأمان اولمش
بو الفاظ آتش معنی ده خاییدر درونمده / که پیر عشقدن کلام بیانم نکته دان اولمش
فهیم زنده دلدر باعث انشاد اشعارم / سوزم یوق صده دل ابله نطق آنکله نهان اولمش

فقیر الله کم اسمعیل تلوی غوث علویدر / اوروح پاککم ابراهیم حقی ترجمانی اولمش

فصل ثالث

محل فیوض عرفان درون دل و جان انسان اولدیغی و ما سوای او بودوب حظوظ نفسی قویان حضور و انسی قلبنده بولدیغی و قلب انسانک تعریفی و ماهیتی و احوال و خاصیتی و عقلک حد و حقیقتی و قلبه نسبتی بیدی نوع ایله بیان و عیان ایدر نوع اول موضع فیوض عرفان درون قلب انسان اولدیغی آیات قرآنیه ایله بیاندر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه حق تعالی کندی مرحمتیله عبادی کندیلرینه ایراغه ایتمسندن و کمالدر افتیله دولت معرفت و محبتنی و سعادت حضور و قربتنی آنلردن دریغ ایتمسنلر انکچون محل عرفانی درون دل و جان انسان قلدیغی و کندی ذات پاکیله قلوبه قریب و رقیب اولدیغی و ارواح آنی هدایتیله نته اکسر بولدیغی جمله یه بشارتیله طیور مشکدر نته کیم کتاب کریمنده لطف و عنایتیله بیورمشدر و اذ قال ربک للملائکة انی جاعل فی الارض خلیفة هو الذی جعلکم خلائف فی الارض و اذا سألک عبادی عنی فانی قریب اجیب دعوة الداع اذا دعان فلیستجیبوا لی ولیؤمنوا بی لعلهم یرشدون و اعلموا ان الله یحول بین المرء و قلبه و انه الیه تحشرون انه علیم بذات الصدور ان ربی قریب مجیب و اذ قال ربک للملائکة انی خالق بشرا من صلصال من حمأ مسنون فاذا سویته و نفخت فیه من روحی فقعوا له ساجدین و لقد کرمنا بنی آدم و حملناهم فی البر و البحر و رزقناهم من الطیبات و فضلناهم علی کثیر ممن خلقنا تفضیلا و یسئلونک عن الروح قل الروح من امر ربی و ما اوتیتم من العلم الا قلیلا والله خلقکم من تراب ثم من نطفة ثم جعلکم ازواجا و ما تحمل من انثی و لا تضع الا بعلمه والله اخرجکم من بطون امهاتکم لا تعلمون شیئا و جعل لکم السمع و الابصار و الافئدة لعلکم تشکرون الم تروا ان الله سخر لکم ما فی السموات و ما فی الارض و اسبغ علیکم نعمه ظاهرة و باطنة فانهم عدو لی الا رب العالمین الذی خلقنی فهو یهدین والذی هو یطعمنی و یسقین و اذا مرضت فهو یشفین والذی یمیتنی ثم یحیین الذی احسن کل شیء خلقه و بدأ خلق الانسان من طین ثم جعل نسله من سلالة من ماء مهین ثم سویه و نفخ فیه من روحه و جعل لکم السمع و الابصار و الافئدة قلیلا ما تشکرون والله خلقکم و ما تعملون و ما رمیت اذ رمیت و لکن الله رمی و لقد خلقنا الانسان و نعلم ما توسوس به نفسه و نحن اقرب الیه من حبل الورید افرأیتم ما تمنون ءانتم تخلقونه ام نحن الخالقون ما کذب الفؤاد ما رأی و هو معکم اینما کنتم والله بما تعملون بصیر قل هو الذی انشأکم و جعل لکم السمع و الابصار و الافئدة قلیلا ما تشکرون

نظم

استه سنده او دوستکی سن جان
ایلمش جمله عالمی رعنا
استه سنده آنی که چرخ فلک
آندن اکلمش هزار عشوه و نما

ما سوایی قوی آنی بول تنها
استه سنده آنی که رتبکدر
آندن اولمش بو رقص ایله شیدا
استه سنده آنی که جسم و یرد

استه سنده آنی که اول معنی
هم اودر نور جمله ارض و سما
استه سنده آنی که جمله نبات
روح ادراک و حس اولوردنا

استه حقی آنی که باقیدر / هالک و فانیدر قمو اشیا

نوع ثانی

محل عرفان قلب انسان اولدیغی و قلبندن ایچری توجه ایدن حضور و انسی بولدیغی احادیث قدسیه ایله بیلدیکی مشلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه حق تعالی عبادینه عنایتلریسیله احادیث قدسیه سنده بیورمشدر لا یسعنی ارضی و لا سمائی و وسعنی قلب عبدی المؤمن الهین اللین الورع یا ابن آدم سافر فی نفسک تجدنی فی اول قدم یا ابن آدم من خرج عن سفر الباطن ابتلی بالسفر الظاهری و لا یزداد منی الا بعدا یا ابن آدم ان فی جسدک مضغة و فی المضغة قلبا و فی القلب روحا و فی الروح سرا و فی السر نورا و فی النور انا یا ابن آدم انا مکون الاکوان و لیس لی مکان سوی سر الانسان یا ابن آدم من اعرض عن الدنیا فقد اقبل علی الاخرة و من اعرض عن الاخرة فقد اقبل علی و من اقبل علی فقد دخل من الجسم الی الروح و من الروح الی السر فوصل الی یا ابن آدم من اراد ان یدخل حضور حضرتی فلا یلتفت بالملک و الملکوت و الجبروت فمن رضی بواحد منها فهو من المطرودین عن

حضور حضرتی لان المعراج هو العروج عما سوائی والانس بلقائی فان لی عبادا لم اخلقهم للجنة ولا للنار
ولا للثواب ولا للعقاب بل خلقتهم لمحبتی وهم اهل البقاء المحترقون بنور اللقاء عبدی انا لک فانت لمن وانا
معک فانت مع من عبدی ان اتیتنی بنفسک فلک رضائی وان اتیتنی بقلبک فلک جمالی ولقائی یا داود انا بدک
اللازم فالزم بدک اللازم یا ابن آدم انا لا انظر الی صورکم ومحاسنکم بل انظر الی قلوبکم ونیاتکم لولا حب الدنیا
یحوم علی قلب ابن آدم لنظر الی ملکوت السماء ولولا الاسباب لحجب قلب ابن آدم لوجدنی قریبا منه ابدا یا ابن آدم
من تقرب منی شبرا تقربت منه ذراعا ومن تقرب منی ذراعا تقربت منه باعا ومن اتانی یمشی اتیته هرولة
لا یزال عبدی یتقرب الی بالنوافل حتی احببته فکنت سمعه الذی یسمع به وبصره الذی یبصر به ولسانه الذی
ینطق به ویده التی یبطش بها ورجله التی یمشی بها فبی یسمع وبی یبصر وبی ینطق وبی یبطش وبی یمشی
ولئن سألنی لاعطیته ما تقرب الی عبدی بمثل اداء ما افترضت علیه یا ابن آدم انا اتقرب الیک بستر
عیوبک وانت تتقرب منی بالغفلة عنی یا ابن آدم لو ان اخوانک وجدوا رائحة ذنوبک لما جالسوک
وانا الستار الحلیم یا ابن آدم اذا اصبحت اصبحت بین نعمتین عظیمتین لا تدری ایتهما اعظم عندی ذنوبک المستورة
عن الناس ام الثناء الحسن علیک منهم ولو علموا ما اعلم منک لما کلمک احد من خلقی وانا العفور الرحیم یا ابن
آدم ما تکلمت کلمة ولا نظرت نظرة ولا سمعت صوتا ولا شممت رائحة ولا مشیت خطوة ولا تفکرت خطرة
ولا تألمت بحزن ولا تلذذت بسرور الا وانا معک وحاضر عندک ومطلع علیک وناظر الی قلبک وقریب
منک ورقیب علی کل ذرة من ظاهرک وباطنک ومحیط بک وحفیظ علیک ومتصرف لجمیع امورک فاشکر لی واعبدنی وهلم الی وتوکل
علی وفوض الی وارض عنی عنک واحبک واکفیک فتجدنی معک اینما کنت ان کنت لی کنت لک تفقد ما تکون لی اکون لک زبور

انا المطلوب فاطلبنی تجدنی	وان تطلب سوائی لم تجدنی	انا المقصود لا تقصد سوائی	کثیر الخلق فاطلبنی تجدنی
انا الرب الذی یخشی عذابی	جمیع الخلق فاطلبنی تجدنی	انا المعبود لا تعبد سوائی	انا الجبار فاطلبنی تجدنی
انا الله الذی لا شیء مثلی	انا الذی فاطلبنی تجدنی	انا الملک المهیمن جل قدری	عظیم الملک فاطلبنی تجدنی
انا مالک الملوک وکل مالک	لی المیراث فاطلبنی تجدنی	انا قبل الدهور وقبل قبل	وبعد البعد فاطلبنی تجدنی
انا العبد ارحم من اخیه	ومن ابویه فاطلبنی تجدنی	تجدنی فی سواد اللیل عبدی	قریبا منک فاطلبنی تجدنی
تجدنی فی سجود حین تدعو	وحین تقوم فاطلبنی تجدنی	تجدنی لحما برا رؤفا	بکل الخلق فاطلبنی تجدنی
تجدنی واحدا صمدا عظیما	کثیر البر فاطلبنی تجدنی	تجدنی مستغاثا لی مغیثا	انا القهار فاطلبنی تجدنی
تجدنی واسعا بالخلق عبدی	انا الموفور فاطلبنی تجدنی	اذا اللهفان نادانی کظیما	اقول لبیک فاطلبنی تجدنی
اذا المضطر قال الا ترانی	نظرت الیه فاطلبنی تجدنی	اذا عبدی عصانی لم یجدنی	سریع الاخذ فاطلبنی تجدنی
وان هو تاب لی تبت علیه	انا التواب فاطلبنی تجدنی	اتعرف ساتر العیب غیری	انا الستار فاطلبنی تجدنی
اتعرف غافر الذنب غیری	انا الغفار فاطلبنی تجدنی	اتعرف من یغیث الخلق غیری	من النیران فاطلبنی تجدنی
اتعرف منقذا غیری سریعا	من الهلکات فاطلبنی تجدنی	اتعرف من یقل للشیء غیری	یکن فیکون فاطلبنی تجدنی
اتعرف من له اسم کاسمی	انا الرحمن فاطلبنی تجدنی	امر فی الخلق من یعطی جزیلا	سوائی ایس فاطلبنی تجدنی
اتذکر لیلة نادیت سرا	الم اسمعک فاطلبنی تجدنی	فلا یعجبک یا عبدی سوائی	من التیران فاطلبنی تجدنی
ولم یجلک بالفرد وبعد غیری	انا الرزاق فاطلبنی تجدنی	وارحم من عبادی من عصانی	بجهل منه فاطلبنی تجدنی
واکرم من یتوب الی تخوفا	لی الاکرام فاطلبنی تجدنی	لی الالاء والنعما وعبدی	لی الخیرات فاطلبنی تجدنی
لی الدنیا وما فیها جمیعا	لی الملکوت فاطلبنی تجدنی	ومن مثلی واین یکون مثلی	فاین یکون فاطلبنی تجدنی
تعرضنی فلم ترفظ مثلی	ولست تراه فاطلبنی تجدنی	هلم الی لا تقصد سوائی	انا المنان فاطلبنی تجدنی
سأغفر للعباد ولا ابالی	غداة الحشر فاطلبنی تجدنی	واکرم من ترید بلا حساب	انا الوهاب فاطلبنی تجدنی

انا الفرد الذی فوق عرشی ... بلا کیف فاطلبنی تجدنی

نوع ثالث

محل معرفت بزهان ندروک دل وانسان اولدیغن احادیث شریفه ایله بلدر ایکی بین معلوم اولسونکم حضرت حبیب

اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امتنه شفقت ورحمتیله حق تعالی نک عبادی قلوبنه قریب ورقیب اولدیغن بشارت ایله
طیورمشدر نته کیم احادیث شریفه سیله اشارت بیورمشدرکه ربنی نور مطلق نولشم وتحقیقا ابن آدم حسنا هم قیلمشم
وبیورمشدرکه کوزلرم نائم اولور وقلبم هیچ اویومازرب الانام ایله حضور دائم بولور وبیورمشدرکه حق تعالی ایله بنم اویله
بر وقتم اولورکه آنده نه بر ملک مقرب اعتبار ایدم بلورم ونه بر نبی مرسل التفات ایدم بلورم آنجق آنکله مشغول اولورم
وبیورمشدرکه ربمن عندنده بیتوته ایدرم یعنی کیجه آنک حضورنده آنکله انسیت ایدرم وکندوسی بکا یدروب
ایچورر وبیورمشدرکه کیمکه بنی کوردیسه تحقیقا اول کمسه حقی کورمشدر وکیمکه بنمله مصافحه ایتمشدر
تحقیقا اول کمسه حق ایله مصافحه ایتمشدر وبو یدالله درکه آنلرک المری فوقنده در وبیورمشدرکه حق لسان
عمر ایله نطق ایدر وبیورمشدرکه قلب مؤمن بیت الله در وبیورمشدرکه قلب مؤمن عرش الله در وبیورمشدرکه مؤمنک
قلبی ارض وسمادن اوسعدر وبیورمشدرکه مؤمن مرآت مؤمن مهیمندر وبیورمشدرکه تحقیق الله تعالی مؤمنک
قولی قلبنده وعظ ونصیحت ایدر وبیورمشدرکه تحقیق الله تعالی مؤمنلر قلوبنه خیری الهام ایدر وبیورمشدرکه
ای بنم امتم سزدن بر بکن بوقدر الا کر ربنی آنکله ترجمان اسز تکلم ایده نته کیم حق تعالی فالهمها فجورها وتقویها
کلامیله بونکلدن خبر ویرمشدر وبیورمشدرکه برامری اشلمک مراد ایلدیکده قلبکدن استفتا قیل اکر قلبک سکا
فتوی ویردیسه یعنی اول امره خواهش واقبال اولدیسه اول امری ایشله زیرا کر خیر اولدرکه قلب آنکله مطمئن اولور
وشر اولدرکه قلب آنکله متردد اولور اکرچه سکا ناس آنکله فتوی ویرمشلر ایسه ده آنی ایشله وبیورمشدرکه
حق تعالی هر برده رفیق وملایمی سور وحزین ورحیم اولان قلبه محبتیله نظر ایدر وبیورمشدرکه قلوب عباد ارض
اوزرنده حق تعالی ایچون اوانیدر واکا عندنده آنلرک احبی ارق واشفق ولاینیدر وبیورمشدرکه تحقیق الله
تعالی سیزلرک صورتکزه ومحاسنکزه نظر ایتمز لکن قلوبکزه ونیتلریکزه نظر ایدر وبیورمشدرکه والله شفقته والدهم
لرحیم سنده هر نیجه ایسه تحقیقا رب العالمین عبادینه آندن ارحمدر وبیورمشدرکه بر مؤمن یوقدرکه آنک قلبنده کنز
عیب اولمایه حق تعالی بر عبدینه خیر مراد ایلدکده آنکیچون قلبنک بر قاپو آچوب عجائب الاه وغرایب کبریاسنی
آکا کوسترر وبیورمشدرکه بر مؤمن یوقدر الا کر آنک ایکی کوزی واردر ایکی کوزی باشنده درکه آنلرایله امور
ظاهره یی کورر وایکی کوزی قلبنده درکه آنلرایله امور غیبیه یی مشاهده ایدر پس حق تعالی بر عبدینه خیر مراد ایلسه
آنک قلبنده اولان بصیرت کوزینی فتح ایدر وبیورمشدرکه قلوب عباد اصابع رحمانک ایکی اصبع بیننده درکه آنلری
هر نیجه مراد ایدرسه اویله دوندررر وبیورمشدرکه تحقیقا بنی آدمک قلوبنک جمله سی اصابع رحماندن
ایکی اصبع آره سنده قلب واحد کبیدرکه هر نه سمته مراد ایدرسه تقلیب ایدر وبیورمشدرکه قلب سلیم آنی تقلیب
ایدیکورر ودعا ایتمشدرکه اللهم یا مقلب القلوب ثبت قلوبنا علی دینک وطاعتک یا ارحم الراحمین نظم

چو قلب نازل اولور بر توجه حبیب	کورینر جان کوزینه بدر باکمال حبیب	نه انتقالی قالور کائنات لذتنده
آنک که جانه اولور ذات وصل حبیب	نه اعتبار ایدر انکا المجول خیالی نه غم	همیشه دلنه بولوردی وقت وحال حبیب
نه اقتضا ایدر آب حیات اوعاشقم کیم	مدام قلبنه طولش می زلال حبیب	بو دام ودانه یه میل ایتمدی او بلبل جان
که اولدی دانه کرفتار زلف وخال حبیب	ایکی جهانی کنور نز خیالنه اصلا	اوشکر آنده اولور دم بدم خیال حبیب
ایکی جهانده بولنمز حبیبه مثل وبدل	اکرچه هرده وجهانده بر ظلال حبیب	نوال صورتی نیلر اوست روحانی
که اولدی جانی تجلیله پر نوال حبیب	طلوع ایدیجه کوکل مشرقنده ای حقی	نجوم محو ایدر اول شمس بی زوال حبیب

نوع رابع

محل معرفت الله اولان قلب انسانک کنه وماهیتن بلدر ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشدرکه چونکم
قلوب عباد نظرکاه مولادر بس قلبی ماسوادن پاک ایتمک هر طاعتدن اولادر قلبکدن استفتا ایتمک نه مثلن حبلدر
وفتوی واقبالی کیده نک ایشی خطادر قلب انسان باب رحماندر که قول مولاسی حضورنده طورحقی مکاندر کوکل امیر بدندر
واسیر دولتدر در کوکل لوح قدر ندر ونقوش عقل ومعرفتدر کوکل صورتک نقطه سویدادر ومعناده منبع روح
ونظرکاه خدادر کوکل بر لطیفه ربانیه در ومعنی بونقطه جسمانیه در کوکل ظاهرمعادیدر وروح انسان آنک برآدیدر

کوکل برشی یجیبدر وادراکنده بو عقل غریبدر قلب اصلاح اولسه جسد اصلاح اولور زیرا که امیر اصلاح ایله
رعیت فلاح بولور کوکل اصل خلقتده وآنك شانی محبتدر چونکه معامله قلبه منتقل اولور بس اعضا وجوارح
راحت بولور صانعنه که تفوق ایدر اقوال واعماله الله در بلکه نفوذ قلری قلوب واحوال الله در وبر کامل دیمشدر که
ایکی سنه قلبمی حفظ ایله اولدم بعده محفوظ اولوب راحت بولدم قلب معدن ایماندر وفؤاد منبع توحید وعرفاندر
قلب مقام حضوردر وفؤاد مدینهٔ نوردر نظم مهرك فروغی سینه ده کالنور فی البصر عشقك هواسی روحده کالروح
فی الجسد اولمش نفوذ نور حضورنده اهل جهل حقاکه شمسدن فاجر اولصاحب رمد بك بر دریدر که محتاج دباغتدر
ونفس بر دابه در که محتاج ریاضتدر وکوکل بر جامعدر که محتاج مرامتدر کوکل سرمایه قبولدر لکن ظنون ایله مشغول
کیمکه خطرات قلبنه مراقب قیومدر او احرکان جوارحنده معصومدر قلوب اهل وحدت اوعیهٔ معرفت ومحبتدر رؤیت
ابصار کوز ومشاهدهٔ قلوبك ومکاشفهٔ اسرار کدر بیت خراب غفلت با عمش خلقك بصیرت چشمی یوقسه
اول خورشید دائم داده طوغمش بی سحابدر کوکل حاضر حضور اولسه حواس معمور ومسرور اولور قطع مفاوز دنیا
رکوب ایله در وقطع مفاوز معنی قلوب ایله در قلب سلیمك قبله سی خدادر وعادتی قضایه رضادر قلوب
اوچدر که بری قلب منتظر عطادر وبری قلب منتظر رضادر وبر قلب منتظر لقادر کلستان دلده کل وریحان عرفان
استشمام ایدن کاسات وحدتی نوش ونغمات عشقی کوش ایتمك جمیع اشیادن الذ واشهادر نظم نظرکاه
خدادر دل ای سن بنلکدن سیل چون اول صاف قلبك بل کرك مستانه لك ایتمك دل اولسه عشق ایله روشن
اولور معشوقه خوش مسکن جمالیله اولور کلشن بلور بیمانه لك ایتمك خایبدر او کوکل که دنیا ایله در وذاکر
او کوکل که عقبا ایله وطیب در او کوکل که مولا ایله در قلب غافل دنیایه متعلقدر وقلب زاهد عقبایه متعلقدر وقلب عارف
مولایه متعلقدر کوکل بر دریای شفیق خطیردر انده خوف وخطر اوعسیردر زیرا که اثر فکیل آنك قعرنده کثیردر قلبك حقیله
اولسی وقالبك خلق ایله قالسی کیمسه که قلبنه حق استیلا ایدر جمیع خلق آنك نظرنده دوشر کیدر حیات قلب انسان
صفات حضرت رحمانك مثلا حسن وعدل واحسانك تجلیاتدر قلب ادراك حواسدن مبرادر ونغمات روح افزای
حیات اشیادن ولذتمات خوش نواسی صدای ملاهیدن احلا واعلادر فخور محبتی هر نغمتدن الذ واهنادر ولذت
جمعیتی هر ذوق وصفادن اعز واولیدر زیرا که اول مجمع هر معنی وجامع اسما ونظرکاه مولادر نظم

کوکل بو نغمه بستکله در بلد وجود	یا نفخ صور اولمش سن یا فیاض حجود	اشمشم که نیچه خلقك آندی جان تربی
او ذوقدن آوان نغمهٔ داود	سنك دمك اثری عکسیدر نفخی	آنکله میت اولور حی دمکله هر تو
ایر بجهانه دم ادم دمکله بوی حیات	بودم عطر جهانس عبیرس بلبو	دکل بو الذی ایله لا بو طلق و برنندی
نوازکاه دو نرمهر وماه چرخ کبود	ترنمکله آنکچون جهان اولور بر ذوق	که نفخ ایلدی نفخان خلای حی ودود
جهان طوتدی جو انفاس طیبك ای دل	نوع خامس	بو بحر ذوقده طالوب حقی واکه خوش نا بود

هر کاه عرفان اولان قلب انساننك احوال وخاصیتنی بیلدیکه ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که کوکل بر
قبه به مثالدر اکا کلوب کیدن خواطر واحوالدر کوکل مثال هدف منصوبدر هر جهتدن اکا کلن سهام ایله مثقوبدر
کوکل بر مرآت منصوبه به مشابهدر واشکال وصور اکا متوجهدر کوکل بر لجنه طبیعه طاهره در ومجمع انهار حواس
باطنه وظاهره در کوکل ینبوع هر حکمتدر واستاد هر صنعتدر انتباه قلب اصل انتباهدر وانتباه عین آنسن
تنبهدر کوکل بدنکی ملول اولوب یوریلور آنجق طرایف حکمتلر نشاط وقوت بولوب آچلور قلبك نشاط و
ملالی اولور وادبار واقبالی اولور پس نشاط واقبال ایله مباشرت امیر خوشدر وملال وادبار ایله بولنان
ایشلر منفعت ولذتدن بوشدر ضمائر قلوب اسرار غیوبه اطلاع ایتمك قربتدر صیام بطن شراب وطعامدندر
وصیام لسان لا یعنی کلامدندر وصیام قلب افکار واوهامدندر وصوم قلب ایسه عادات کرامدندر اول
کوکلکه ماسوادن خالیدر ذوق حضور مولی آنك حالیدر فقدان بصر فقدان بصیرتدن اسهلدر زیرا که بصر
رؤیت فرعه وبصیرت شهود اصله محلدر اول کوکلکه حقی بولور خلقك جمله سندن اول مستغنی اولور نته کیم
جسمك حواس ظاهره سی واردر که آنلر ایله عالم شهادتی ادراك ایدر کذلك قلبك دخی حواس باطنه سی واردر که

آنلر ایله عالم

آنلر ایله عالم غیبی ادراك ایدر زیرا که قلبك کوزی واردر که آنکله امور غیبیه یی مشاهده ایلر وسمعی
واردر که آنکله کلمات اهل غیبی استماع ایدر وقوت شامه سی واردر که آنکله روایح غیبیه یی استشمام ایلر
وقوت ذائقه سی واردر که آنکله حلاوت ایمانی وطعم عرفانی ولذت محبت حقانی یی ذوق ایلر ونته کیم حس لمس بدنك
جمیع اعضاسنده در کذلك جوهر عقل مرتبهٔ قلبك لمسی منزله سنده در که قلب آنك واسطه سیله معقولاتی تجسیم ایلدکده
مستفید اولور وبو حواس باطنه قلبیه نك عالم ارواحه فتح اولماسی حواس ظاهرهٔ بدنیه نك عالم اجسامدن سد
اولماسنه موقوفدر وقتاکه حواس ظاهرهٔ بدنیه نوم ایله یا عزلت کبی مدرکاتندن مسدود اولوب معطل قالور
اول حالده حواس باطنهٔ قلبیه نك یوللری آچلور پس بو تقدیرجه تبدیل معنوی حصولنه طلوب اولکسه نك قلبنك ینابیع
حکمت لسانه اوزره جاری اولور اکرچه کوکل سر چشمهٔ عالم ملکوت اولمشدر لکن طریق ینبوع آنك دردوننده مسدود
اولدیغندن انظار حواس ظاهره انواع کدورات وافراح ایله طشره دن طلوب اکا طولمشدر وآنده مجتمع ومتعفن
اولوب قالمشدر پس اکر خلوتله طرق انظار ظاهره سد قلنوب نفی خواطر ایله دلك اولماسه مجتمع لخراج اولنسه
من اخلص لله اربعین صباحا انفجرت ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه فحواسنجه طریق ینبوع آنك آچلوب بحر
احدیتدن قلبه ینابیع حکمت طولوب اول کوکل منبع انوار ومخزن اسرار اولور واول کوکل صاحبی لسان حال ایله بو
بیتی اوقور بیت آنکه اندر جهان نمی کنجد درد لم آنك من وطن دارد چونکه کوکل بیت خدادر کوکل کمینی
خدادن جدا دیمه بیت برود رخود ببین دیدار دلدار که جانست جا رحق دل دار دلدار چونکه کوکل درکاه مولادر
اکا توجه الزم واولادر نظم سرای لی مع الله کوکلدر تجلی خانه والله کوکلدر نه استرسن بوری وار آنده استه
خدانك اولو درکاهی کوکلدر بیت کعبهٔ مردان نه از آب وکلست طالب دل شو که بیت الله دلست بیت ای کوکل
هر کوکلی هرزه دیدرسن سنسن اول سن سکا کل سنده استه سنده بول بیت هر چه بخواهی وخواه در تو
هر نه دیلرسن واراسته سنده بیت خضروش آب حیاتی ظلمت تنده آرا وارسنی واریلیغك مولایی سنده
آرا قلب غافل سجن مظلمدر اوحش واضیقدر وقلب عارف عرش وکرسیدن اوسع واولدیغی محققدر زیرا که عرش وکرسی
وما فیهما عالم جسمانیدر وقلب سلیم ایسه روح انسانیدر که اول امر ربانیدر پس دل وجان محل عرفان و
عرش رحماندر وقلبی ما سوادن پاك ایدن عارف وکامل انساندر وسلطان جهاندر نظم

جنت اعلادن اعلادر حرم ایوان دل	آنده الطف تجلی ایلر اول سلطان دل	کندی نورندن منور در جهت باد جان
حسن وجمالك مرتبه نگارستان دل	چونکه دل تختنده سلطان حقیقت حکم ایدر	جمله جانلر حب وطاعتله طویار فیان دل
جسمك بر پرده در نقش جان درکاهی	جان نده بر پرده دار در که جانان دل	افلی بل آکری بر ظاهری بل باطنی
آنده اکلرسن نه دریا یدی عالم کان دل	دلده عشق ایلر جو هر دم بشقه رنکه ظهور	لاجرم هر دم بشقه رنکه اولور الوان دل
جمله عالم محیط دلده بر موج روان	موج ایلیجك اول عرفان بحری بی پایان دل	جون بساط دائم بسط اولمش سماط عشق مولا
اهل دل علامهٔ اولمش مبدم مهمان دل	ولد ایکی عالمده حقی بوبلیم بر عالی مقام	قیلر جانی اول لیلهٔ حسن وجه احسان دل
	نوع سادس	

جوهر قلب انسانی اولان عقل معادك حد وحقیقتنی بیلدر ای عزیز معلوم اولسونکه حضرت حبیب اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشلردر که حق تعالی عبادینی تزیین ایلدیکی زینتلرك احسنی عقلدر وداود علیه السلام
بیورمشدر که عقل اودر که انسانه هر نسنه یی نشان ایتدیریر معرفت حقه نائل ایلر وهو اودر که انسانه
کندی نفسنی اونوتدیریر فائده سنی نائل ایلر واهل الله دیمشلردر که حد عقل فانیلری انفصالدر وباقی یه اتصالدر
حد عقل قضایه رضادر وهم معرفت نفس ایله معرفت خدادر عقل زینتدر ونفس شیندر عقل شفادر وهوا شقادر
عقل بر صید قصادقدر وهر زینتی عقلدن اکور فائقدر عقلك شانی تسلیم واطاعتدر عاقل اولان اهل سعادتدر کیمکه
عقلی کامل اولور آنك کلامی نقصان بولور عاقل اودر که جاهلك مرغوبنه تنزل ایتمز وشریعته مخالف وعادته
مغایر کیمز حق تعالی بر عبدینه محبت ایلسه اکا قلب سلیم وخلق کریم وعقل فهیم احسان ایلر عقلك غایتی جهلی اعتراف
عاقلك لسانی قلبنه مضافدر نتیجه ذلیل عقلی جلیل ایلر ونتیجه قبیحی خلقی جمیل ایلر عقلك نصفی تغافلدر ونصفی تحمل

نجا اهل کبی عقل اولماز ونعاقل کبی حلم اولماز نه ادب عقلی بوقده وبی خرده دینی بوقده عقل قابل خطاب بیوردیلر
وسرمایهٔ دولت دوجهانک عقل بر نوردر فطنیدرکه اقتباس انوار حکمتله ضیاسی مزید اولور عقل اودرکه نفسی شهوتدن
قطع وقلبی بعد فی نسنه لردن نزع ایدوب خلقه نظردن منع ایدوب جمله یی حضور دائمده جمع ایده عقل اودرکه عواقب
اموری کما لایق تدبیر وفکر ایدوب آنی فرادن ایده عقل بر نوردرکه امورک قبحن کلیسنه شامل در وادراک محسوسات
ومعقولات انکله حاصلدر عقل روح انسانیده ومرکب روح حیوانیدرکه نفس شهوانیده در اول بکبدر ابدان انسانیده در
عقول وقلوب ملکوتیه وسماویه دن ونفوس وابدان ملکیه وارضیه دن بیس آنلر نورانیه وعلویه در وبونلر
ظلمانیه وسفلیه در عقل اطراف اکوانی جولان ایلر دائردر لکن حضور مکوننده عاجز ومتحیردر عقل عیب حضرت
خلاقدر وسینه حسن اخلاقده عقلک نام ونشانی بغایت چوقدر انلکی نامی بودرکه دنیا ایله بر شغلی یوقدر
عقلک ظاهری صمت لسانده وباطنی کتمان رازنهانده عقل اودرکه اشیایی حق ایله بولور وهر شیده
حقه راجع اولور عقل بر النندرکه معرفت عبودیت ایچون دلده حاصلدر صانمه کیم معرفت ربوبیت ایچون
قبه واصلدر عقل برو زیر ناصحدر وهوا بر وکیل فاضحدر عقل بودرکه بر نور وبصارتدر وانکا مخالفت
جسارت وحقارتدر کیمکه ضمنن مائلدر وصف ایله قائلدر وحق ایله عاملدر وخیری خلقه واصلدر اولکمسه
عاقلدرکه عاقلدر عاقل اودرکه حقی ماسوادن ترجیح واختیار ایده وهوای نفسی قویوب حضورانه کیده
عاقل صدیق خدادر صدیقلق مخالفت جدادر علامت عقل حسن اخلاقده وتوحید حضرت خلاقده عقل
دلیلدر ومحبت رب الاربابه عقل معادن شانی وداد وریشادر ولطف وداد وسدادر هنرکیم
موجود عالم نیک وبدر باجمله خوشه چین حزمن خردر چونکه عقل بارکاه ازلده کلمشدر امور علم وعمل
آنکله نظام بولمشدر کیجمش وکلجک امور واحوالی عقلدر کوستریر آئینه مثالی حق بولنده دلیل بسدر هر مکانده
خلیل عقل بسدر مشرق شمس عقل نور ازلدر ومغربی هم حق عزوجلدر عقل برقدرتلی پادشاهدر زیراکه عالمده
ظل لله در عقل چون سایهٔ نور خدادر سایه صاحبندن قنده جدادر آنجق اول صاحبنه تابعدر لخیار
جزولیسی مانعدر عقل باطن روح انسانیده واول بر جوهر لطیف ربانیده عقل کوکلده بر نور بارقدر وآنده حق
ایله باطلی فارقدر عقل حس وقیاسدن اعلادر زیراکه اوسر مکتوم مولادر عقل وزیر بردانادر ومدبر امور
دوجهاندر عاقلک بر غمی اولماز زیراکه تضاده بر حضور بولماز عقل نهان عالمده رحمت حقدر عقل برون آدمده حجب
حقدر عقلدر عالم اولانجمله اسمائی عقلدر عارف اولان رسمائی عقلک کندی بی شهریدر عقلدر خیر وشری فرق ایدن
عقل سلطان وغیری بر حشمدر زیراکه عقل جملهدن اعلادر عقل حیات قلب انساندر غیب باینده ترجماندر نفس ناطقه
ایله بو عقل شریف بدر ومادر جهان لطیفدر کیمکه بو ایکی جفت شریفدن نك وطاق اولور اول بو ایکی اصلدن عاصی وعاق
اولور نته کیم آفتاب آبی خاکدن بالایه جاذبدر کذلك عقل انسانی اناینتدن مولایه جاذبدر هو الکفر وعقل
دینه هوا اعمی وعقل عاقبت بیندر عقلک پدرو لساننی کوکلدر مراد وآرزوسر مایهٔ ابلهدر طبایع اربعه مرید
وعقل پیردر وحواس عشره سپاه وعقل امیردر بونلردن آنکا مخالفت ایدن خور وحقیردر وقتاکه بنی جواب ایلم راحت
ایده عقل بیدار اول زمان کندی عالمنده سیاحت ایده عقل بردیدهٔ دوربیندر وآنک نوری اصول دیندر کیمکه
غضب وشهوتله مغلوب ومقهوردر آنک عقلی مثال چشم بی نوردر عقل عزیز دوجهاندر واول اهل بر احسان
کیمدرکه وجهی جمیل وعقلی قلیلدر آنک جمعی سوء خلقنه دلیلدر اول کوزلکه بی عقل وآیین در آنک رویی کدوی رنگیندر
عقلسز کوزلک کوکلی برکینه در اول کانه سیردن لوزینه در عقل اولیله صورتلره باقمز عقل کندی صاحبن
آتشلره یاقمز بس عقله بو صورت قالبدن سرای قلبه دخول ایدن جهانی فاینده کیجوب جمع جهانی بولور وکوکلده عقل
سیران ایدن حسن خیرات اولور ودولت معرفته ایروب باده محبتی کورب مست مدام اولور وحضور باریده مراد الور نظم

عقل کیم کاری خلقه حیله سیدر
دیمه عقل استراق ابلیسدر
جمله بو فطنت وزکا وحیل

صانعه عقل اول کوکل عقیدسیدر
ذهن قلاب وکاهن وساحر
هب عطای عطارد اولدی زحل

عقل کیم بر نفاق وتلبیسدر
رأی دزد ومشعبد وشاعر
عقل دین اختیار ایلدی بیس

اسالغه اولدی

اسالغه اولدی جمله یه میر
عقل اشعاردنده عار ایلر
عقل برکسه یه ستم قلمز
عقل دین ومعاده میل ایلر

عقل هیچ مال وجاهه میل ایتمز
کذب وضعفدن اولور ایلر
خلق بددن چو عقل عار ایدر
بو امور معاشی اولایلر
حق عرفانده همه مرقددر

عیب وعارده طریقیم کتمز
کیمسه یی عقل مدح وذم قیلمز
فعل بد ایس آنک نکار ایدر
عقل بر خواجه محققدر

نوع سابع

منشأ عقل انسان ومبدأ روح روان اولدی عقل کمال عظمت شانندر وآنکا فانی جمله بر اولان لطف واحسان
وحق تعالینک آنکا اولان محبت واکرامی وآنک اجزای عالمه اولان فیوضات مدامی بیلدیک ای عزیز معلوم
اولسونکم حضرت حبیب کرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوررمشلرکه حق تعالی جمله عالمدن مقدم ابتدا عقلی خلق
ایلدکده آنکا جلوس ایله امر ایتمشلر عقل همانده جالس اولمشدر بعده آنکا قیام ایله فرمان ایتمشلر عقل فی الحال قیام
ایتمشدر بعده آنکا اقبالدن اشارت ایتمشلر عقل اولدمده اقبال ایتمشدر بعده آنکا ادبار ایله تکلیف ایتمشلر
عقل اول آنده ادبار ایتمشدر بعده آنکا تکلم ایله اشارت ایتمشلر عقل اول ساعتده تکلم ایتمشدر بعده آنکا
استماع ایله امر ایتمشلر عقل اطاعتله استماع ایتمشدر بعده آنکا نظر ایله فرمان ایتمشلر عقل آنکا نظر ایتمشدر
بعده آنکا ادراک ایله اشارت ایتمشلر عقل اولدمده سرعتله جمله یی ادراک ایتمشدر بعده آنکا انصراف ایله امر
ایتمشلر عقل اول ساعتده منصرف اولمشدر بعده حق تعالی عقله خطاب ایتمشلرکه عزت وجلالم وعظمتم وکبریا و
سلطنتم ومخلوقاتمه اولان قدرتم حقیچون بکا سندن مکرم ومحبوب ومحترم برکسه خلق ایتمشم وهرکز
خلق ایتمم آنجق سنکله معروف اولورم وسنکله معبود اولورم وسنکله عبادتی تزیین ایدرم وسنکله آنلره
تحسین ایدرم وسنکله دوستلرمی احیا ایدرم وسنکله منع واعطا ایدرم وسنکله محبت وعنایت
ایدرم وسنکله ترتیب وهدایت ایدرم وسنکله خطاب وعتاب ایدرم وسنکچون عالمی خلق ایدرم بیوردقلرندن
بری بو عقل کل جمله دن اقدم وافضلدر وحق تعالی قتنده احب واقربدر وسنک جمیع جهانده ومبدأ روح انسانیده
وحیات قلب اهل عرفانده وآنکله انسان قابل معرفت یزداندر وآنکچون کائنات جهان خادم انساندر ونوع انسان آنکله
مشرف اولان اهل عرفانک طفیلیدر ولدنی بو معنایه برهاندر نته کیم خطاب لولاک لولاک لما خلقت الافلاک اوروح
تعظیم شاننده در زیراکه بو عقل کل که روح اضافیدر ونور محمدیدر وعشق الهیدر اکر اول جهت افلاک وبخوم و
عناصر وطبایع ونبات وحیوان باطن انساندن ظاهر وعیاندر وقلبنده عارف ومعروف جهان اولمسی ممکن ولسان
اولسه یدی بو افلاک وعناصر وکائناتک برنیسی وجوده کلمزدی بس علت غائیهٔ دوجهان ونتیجهٔ زمین وآسمان و
وخلاصهٔ دور زمان ومجموعهٔ جمیع اکوان بو حضرت انساندرکه روح اضافیله قلبی زنده اولدقده ولی رحمانیدر
وجان جهاندر زیراکه بو روح اضافی بر جوهر اعظمدرکه محیط اجزای عالمدر وبونک انوار باطنه سی حیات
عقول ونفوس اهل جهاندر واطوار ظاهره سی نظام اجسام اعیاندر وبو عقل کلدرکه مدبر امور انفس وآفاق
ومقسم جمیع امطار وارزاق بانفس بر حکیم خلاق آنجق بودر وجمیع اجزای عالم اکر فلک واکر ملک بو
اعظمک آلات واعضا انسانی اخذ امیکی حال بوکیم قلبی صافی اولان انسانک باطننده بو روح اضافی ظاهر اولوب
لن جام تجلیله مست هائم وحی دائم وطیب وطاهر ایکی چونکه بو عقل اقدم اولان روح اعظمدر اجزای عالمک
وبنی آدمک هر بری کندی استعدادی قدرنجه مند اولمشدر بس روح حیوانی سنات ونبات اولان انسان بو روح
ربانیله حی باقی اولمق استعدادن بولمشدر وآنکله ابدا قالمشدر وجمیع اشیانک ماهی کورمک حقیقت احواله
ایروب مبدأ ومعادن بلمشدر ودائم وجودی تکمیل ایدوب انسان کامل اولمشدر زیراکه روح انسانی ابتدا بو روح
تنزل ایدوب مراتب وجوده کلمشدرکه افلاک وعناصردن نزول وموالید ثلثه دن عروج ایله صورت انسانه کلوب
بنه بو روحی کندی قلبنده بولوب تکرار آنکا واصل اولمشدر نته کیم حق تعالی کلام قدیمنده مثل نوره بیوردوب
روح اضافیک کنایه قلمشدر واهل تفسیرک تعبیرلریله انسانک وجودنده اولان روح طبیعی مشکاة وروح

نباتی فتیله یه ٭ وروح حیوانی روغنه ٭ وروح انسانی زجاجه یه ٭ وروح اضافی مصباحه مثال اولمشدر پس
تعدیل طعام ٭ وتقلیل منام ٭ وتطییب کلام ٭ وذکر مدام ایله مکان فانوسی خالی ومرتفع ٭ ودهن وفتیلسی
قرار ٭ ومعتدل وشیشه قندیلی صافی ومنصقل بولنانکو کلده اول مصباح ملکوتی ملتهب ومشتعل اولوب
نوریله کوکل طولوب کندو یی بلوب ٭ مولاسنی بولمشدر ٭ وبو روح اعظم بر یوح انوردر که بر حال اوزره
دکلدر ٭ وجمیع اشیا انکله قائمدر ٭ اکرچه انده هزاران هزار انسان کلوب جمله سی عارف وکامل اولوب روح اعظم
زنده اولمق استعدادنی بولسه ٭ بو روح اعظم انلرک جمله سنه حیات جان احسان ایدر ٭ واکر هزاران هزار
انسان کامل جهاندن کتسه ٭ بو روح اضافی کندی حالی اوزره باقیدر که ٭ انکا ذره قدر ازدیاد ونقصان کلمز
مثلا بو زمینده خانه بنا ایدلسه کونشک پنجره لردن ضیاء شمس اوخانه لرک پنجره لری مقداری
جمله سنی روشن ایدر ٭ وشمس اول خانه لردن ذره ازدیاد بولمز ٭ واکر یوز بیک خانه ویران اولسه انلردن
شمسه ذره قدر نقصان کلمز کذلک شمس باطن که دمبدم فیاض هر دو جهاندر ٭ ومظهر نور جمال حضرت یزداندر
آنک نور وضیاسی همیشه تابانکه زوالی ونقصانی یوقدر ٭ وبو شمس نورک ضیاسی مظاهری افلاک ونجوم وطبایع
وارکاندر که ٭ نتیجه لری موالید واحوال جهاندر ٭ وبو روح ایله زنده اولان انسان کامل المؤمنون لا یموتون زمره سنه
داخلدر ٭ زیرا که حیات ابدیه سعادتنه نائلدر ٭ واهل بقا مرتبه سنه واصلدر ٭ **بیت** حقی اهل بقانک یاد ایله ٭ خاطرک
یادی ایله شاد ایله ٭ پس جمله عقول ونفوس وطبایع جهان ٭ وآبا وامهات وموالید واعیان ٭ وجمیع صور ومعانی
وبیان ٭ وهر کثیف پیدا ولطیف پنهان ٭ بلکه جمیع اسما واجناس وانواع واشخاص والوان واشکال واقوال وافعال
واحوال لوجه ٭ واطوار وانوار واسرار دو جهان ٭ وازل وابد وادهار واکوان هپ روح اضافیله بولنمشدر ٭ وانکچون بنی
خلق اولنمشدر ٭ وهر کمال ومعرفت ٭ وجمال محبت انک استفاضه سیله اولنمشدر ٭ زیرا که اول عباد ایچون وسیله مولی وتربیه وتکمیل ایچون خلیفه

نظم

ای عشق پاک بجملم سن اولدک ابتدا
سن ابدسن اوکدی سکا کل شیء فدا
سن عقل کل واصل جهانی ایکن ای پدر
اذ قد بدا جمالک فی کل ما بدا
صلحکله نور عالم وجنککله نار سن
خم کده اهل ذوقه نهان دمبدم عنا

علم سنکله بولدی وجود ایم خدا
سندن کلور جهانه فیوضات حق مدام
کیدر لغبا سن شاهی حقی کسوت کدا
سنسن جهانده جلوه ایدن جمله ذره ده
لطفک بهشت وقهرک ایکی دوزخ
حق ره خدایه هدی عشق پاکک

حتی ازلسن اولدی سنکچون فلاک ملاذ
انجق سکا عقول ونفوس ایلر اقتدا
جان جهانسن آن ایلسن جمله دن عبادت
سندن کلور قلوبه بنا کوشه صفا
ذوقکله طولسه جان وکوکل آب بوتک
کل عشقه والسلام علی تابع الهدی

فصل رابع

معرفت حقیقت دل وجان ٭ شرط راه یزدان اولدیغی ٭ وقلب انسانک مرتبه فضل وکمال بولدیغی ٭ وقلب اطوار سبعه یه
منقسم اولدیغی ٭ وکوکل عارف اولدقده تصرفده همت ٭ وقدرت بولدیغی ٭ وکامل اولدقده مراد وهمتدن خالی ٭ وتصرفات
وقدرتدن عاری قالدیغی ٭ وتسلیم ورضا ایله طولوب جمله دن فارغ اولدیغی ٭ وکوکل الهام ولوم وصوت ایله کندی
عالمنده علم الکوب بهره مند اولدیغی ٭ وکوکل کندی عالمک نسیان وتذکر قلدیغی ٭ وکوکل کندی عالمنه یا اضطرار وار اولدیغی
وکوکل معرفت ومحبت مولا ایله عزت ولذت بولدیغی ٭ وکوکل کندی عالمنه توجهی جمله دن اهم والزم اولدیغی ٭ وروح انسانک
نیجه منازل سیر وسفر قیلدیغی ٭ وروح انسان بو جهانده نیجه نقصان وکمال بولدیغی ٭ وبر شکل مراتبه تنزل وترقی قیلدیغی
اون دورت نوع ایله بیان وعیان ایدر ٭ **نوع اول** قلب انسانک هر آنده بر شانی ایله انواع انقلابی ٭ مقلب القلوبک تصرفاتی
اولدیغی آیات کریمه ٭ واحادیث شریفه ایله بلدیره ٭ **اعزیز** معلوم اولسونکه ٭ حق تعالی لطفیله عبادینک کوکللری احوالنی
طور طور ایتدیکنی هدایتیله کلام قدیمنده بیور مشدر ٭ ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنک رحمة انک
انت الوهاب ٭ وما جعله الله الا بشری لکم ولتطمئن به قلوبکم ٭ ولیبتلی الله ما فی صدورکم ولیمحص ما فی قلوبکم والله
علیم بذات الصدور ٭ ونقلب افئدتهم وابصارهم ٭ فمن یرد الله ان یهدیه یشرح صدره للاسلام ٭ ومن یرد
ان یضله یجعل صدره ضیقا حرجا ٭ ویشف صدور قوم مؤمنین ٭ ویذهب غیظ قلوبهم ٭ ولیربط علی قلوبکم ٭ ولیس

علیکم جناح فیما اخطأتم به ولکن ما تعمدت قلوبکم ٭ ثم قست قلوبکم من بعد ذلک فهی کالحجارة او اشد قسوة ٭
قل أرأیتم ان اخذ الله سمعکم وابصارکم وختم علی قلوبکم من اله غیر الله یأتیکم به ٭ ولکن قست قلوبهم ٭ وارتابت
قلوبهم فهم فی ریبهم یترددون ٭ وقالوا قلوبنا غلف ٭ ختم الله علی قلوبهم وعلی سمعهم ٭ فی قلوبهم مرض فزادهم
الله مرضا ٭ وجعلنا قلوبهم قاسیة ٭ ونطبع علی قلوبهم فهم لا یسمعون ٭ وطبع علی قلوبهم فهم لا یفقهون ٭ وجعلنا
علی قلوبهم اکنة ان یفقهوه ٭ واما الذین فی قلوبهم مرض فزادتهم رجسا الی رجسهم ٭ اولئک الذین لم یرد الله ان یطهر
قلوبهم لهم فی الدنیا خزی ولهم فی الآخرة عذاب عظیم ٭ ثم انصرفوا صرف الله قلوبهم بانهم قوم لا یفقهون ٭ اولئک
الذین طبع الله علی قلوبهم وسمعهم وابصارهم واولئک هم الغافلون ٭ افلم یسیروا فی الارض فتکون لهم قلوب یعقلون
بها او آذان یسمعون بها فانها لا تعمی الابصار ولکن تعمی القلوب التی فی الصدور ٭ افی قلوبهم مرض ام ارتابوا ٭ اولیس
الله باعلم بما فی صدور العالمین ٭ افلا یتدبرون القرآن ام علی قلوب اقفالها ٭ کذلک یطبع الله علی کل قلب متکبر
جبار ٭ فاتاهم الله من حیث لم یحتسبوا وقذف فی قلوبهم الرعب ٭ فلما زاغوا ازاغ الله قلوبهم ٭ کلا بل ران علی
قلوبهم ما کانوا یکسبون ٭ کلا انهم عن ربهم یومئذ لمحجوبون ٭ الذین آمنوا وتطمئن قلوبهم بذکر الله الا بذکر الله
تطمئن القلوب ٭ وربطنا علی قلوبهم اذ قاموا فقالوا ربنا رب السموات والارض ٭ قال رب اشرح لی صدری ویسر لی
امری ٭ وبشر المخبتین الذین اذا ذکر الله وجلت قلوبهم ٭ ثم تلین جلودهم وقلوبهم الی ذکر الله ٭ اولئک الذین هداهم الله
واولئک هم اولوا الالباب ٭ ان فی ذلک لذکری لاولی الالباب ٭ هو الذی انزل السکینة فی قلوب المؤمنین لیزدادوا ایمانا
مع ایمانهم ٭ لقد رضی الله عن المؤمنین اذ یبایعونک تحت الشجرة فعلم ما فی قلوبهم فانزل السکینة علیهم واثابهم فتحا
قریبا ٭ والف بین قلوبهم ٭ الم یأن للذین آمنوا ان تخشع قلوبهم لذکر الله ٭ وما نزل من الحق ٭ ان فی ذلک لذکری لمن کان
له قلب او القی السمع وهو شهید ٭ وجعلنا فی قلوب الذین اتبعوه رأفة ورحمة ٭ اولئک کتب فی قلوبهم الایمان وایدهم
بروح منه ٭ ومن یؤمن بالله یهد قلبه ٭ ونفس وما سویها فالهمها فجورها وتقویها ٭ قد افلح من زکیها ٭ وقد خاب
من دسیها ٭ الم نشرح لک صدرک ٭ وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که ٭ تحقیقا بدن انسانک
بر پاره لحم واردر که ٭ چون اول اصلاح اولسه جمیع بدن اصلاح اولور ٭ وچون اول فاسد اولسه جمیع بدن فاسد اولور
آگاه اولک که ٭ اول قلبدر انسانده ٭ پس قلبک اصلاحی جمله دن اهم والزمدر ٭ زیرا که کوکل بر نافذ الحکم سلطاندر که جمیع اعضا
بدن انک خدام ورعایاسیدر ٭ وقلبک اصلاحی اودر که آنی اوصاف ذمیمه دن تخلیه ٭ واوصاف حمیده ایله تحلیه ایده سن یعنی اول حضرتک
اقوال وافعال واخلاقنه تبعیتله اینجه کیده سن ٭ زیرا که اول حضرت مکارم اخلاقی تکمیل ایچون بعث اولنمشدر
بیورمشدر ٭ وانسان اخلاق حمیده سیله ایکی جهان سعادتنه نائل اولدیغن طبور مشدر ٭ **نظم**

کوکل دیر ایدی بیچون بی قرار ومضطربم
کیمی بیدندم آیا کر بویله سنجه ذیم
کهی چو خانهٔ اصنام وکاهی بیت حرام
سجود ایدی کاه طوعیم دیر کم معتکفم
حق
اومهره سایره همسایه دوستهای

نه بوزدن اسم اولور قلب ونه جسم قلیم
کهی مثال جبالم کهی چو دریا یم
کهی تمام ولورم رنده کاهی محتسبم
ضیای مهرک آکا انسانی هر نجه در

چکن عنا نمی هر سمته دمبدم کیمدر
کهی چو جنت وکاهی چو نار ملتهبم
چونکه ایردی حقه کوکل صفتلر بوتلر
کوکل دیر آنجلین بنده حقه منتسبم
بو کیم آنی کورن مهر وار الفلم محتجبم

نوع ثانی

قلب انسانک حقیقت معناسن ٭ وسر استواسن بلدیره ٭ **ای عزیز** معلوم اولسونکه ٭ اهل الله دیمشلردر که طالب
عرفان ایچون حقیقت قلب انسانی ٭ وتعلق روح روانی کیفیتیله بلمک کرکدر ٭ اما قلبک مقامی ومرکزی بو یوردکدر
بالا ده بیان اولندیغی اوزره ٭ یورکک وسطنده بر نقطهٔ سودا واردر که ٭ اول محل سویدادر ٭ وبو نقطهٔ سودا مطلع
شمس باطندر که ٭ اول روح جهاندر ٭ وعرش عالم انسانده که ٭ اسمی جاندر ٭ ومرآت نقطهٔ کبرادر که ٭ مبدأ روح انساندر
وبو نقطهٔ سودایه تعلق ایدن جان نفس ناطقه در که ٭ اقلیم بدنده سلطاندر ٭ وخلیفهٔ عقل کلدر که ٭ اول نقطهٔ کبرادر
وبو نقطهٔ سودانک عظمت شانی صورت ظاهره سنده دکلدر ٭ انجق سر استواسنده حاصلدر ٭ وبو سر
نهاندر ٭ وبو نقطهٔ سودانک مقاصد وارمشدر ٭ وکوزلر کوردیکن کورمشدر ٭ ومجلس
اولکسر ایرمشدر که ٭ بشریتدن محجوب ٭ ملایکه مقاصد ... ٭ اجسام واشکال والوان
حضور روحانی بولنمشدر زیرا که نقطهٔ سودانک سر استواسی بر فرد ومجرد نقطه در که

سادەدر ● ونقطهٔ مجردە اول عشق اول ● وروح اکمل اولان نقطهٔ کبرانک مقابلنده مرآت کامل ومظهر تامیدر
وبو عقل معاد اول نقطهٔ کبرانک آثاریدرکه ● بعض قلوبه کلمشدر ● نتەکیم حدیث شریفده العقل نور فی القلب
وارد اولمشدر ● یعنی ضیاء شمس باطن مؤمنلرک قلوبنه طولمشدر ● نتەکیم نقطهٔ کبرای جهان علی الدوام هرآن
حروفه رنجان ومولیدلر اظهارندن خالی قالماز ● کذلک نقطهٔ حقیقت انسانیه متصل لیل ونهار اظهار حروف
خواطردن برلحظه منقطع اولماز ● زیرا که روح حیوانی خوابه وارد اولدقده حواس بدنی معطل قالدقده رؤیا کورر
اونقطه درکه ● نوم بیلمز ● ومعطل قالماز ● وکوندز افکار ایله افعال ایجادندن فارغ اولماز ● پس حقیقت انسانیه
اول سر سویدادرکه ● همیشه موجد اندیشه ورؤیادر ● ولب لباب حواس وقوادر ● وبوحروف واصوات
ایله ظهور ایدن کلمات اول نقطه‌نک حروفی اولان خواطرک قشور وظروفیدر ● واول نقطه مغز نغز معنادر ● وبو
سویدایه تعلق ایدن برنقطهٔ فرد اصفادرکه ● اول آینه قرص شمس معنادر ● وآنک ضیاء معنویسی عقل معاددر
یورکدن دماغه انعکاس ایله بر توصل ایتمشدر ● نتەکیم خورشید جهانتاب فلکده ایکن آنک شعاعی ارضه کلوب آندن
هوایه منعکس اولوب جهانی روشن قیلوب ● اشیایه حیات وقوت ویرمشدر ● کذلک شمس باطن سماء عمادن حقیقت
انسانیه‌ده تابان ایکن آنک ضیاسی نقطهٔ سویدایه طولوب ● آندن دماغه منعکس اولوب حواس وقوای بدن انسانی
منور قیلوب ● اعضایه حیات وقوت ویرمشدر ● وهر بری کندی کارینه مشغول اولوب لسان سویلیوب ● قولاق
دیکلیوب کوز کورمشدر ● وجمله‌یه اول نور معنوینک اشراق وتأثیری ایرمشدرکه ● بدنک هر صنعنده بر
بشقه فعلده وبشقه اسم ایله کندی مصلحتن کورمشدر ● بیت کل کوکل شمسن کوزت بوکوکده کی مهتابی قوی
در دریای قدمسن بوکیچن سیلابی قوی ● والحاصل محل سویدا یورکده برنقطهٔ سویدادرکه ● اول حامل حقیقت
جامعهٔ انسانیه‌درکه ● انک بونقطه برکلمه‌درکه ● معناسی نقطهٔ حقیقت جامعه‌در ● وحقیقت جامعه ایسه برمجملدرکه
تفصیلی جمیع کائنات علویه وسفلیه‌در ● نتەکیم هر میوه‌نک نواتنده کندی شجره‌سی علی وجه الاجمال موجود اولمشدر
کذلک بوحقیقت جامعه‌ده جمیع کائنات اجمال اوزره وجود بولمشدر ● چونکه نسخهٔ نامهٔ الهی کوکلدر ● وحامل اسرار [illegible]
کوکلدر ● پس هرکیمکه کندی کوکلنه دخول قیلمشدر ● اول آب وکل زحمتندن قورتلمشدر ● وجان ودل صحبتن بولمشدر ● وجانب حقه
نفسن منجذب اولمشدر ● ومحفل انس وحضوره کلمشدر ● وهر مراد ومقصودینی المشدر ● وسعادت سرمدیه بولمشدر ● بو
مقامده قلبه نقطه وخواطره حروف اطلاق اولنمغی بوکوردیکن حروف ونقطه کبی دکلدر ● زیرا که بوصورتدر ● واول معنادر
وبونک شانی فنادر ● وآنک شانی بقادر ● وبو قابل قسمت وتجزیه‌در ● واول تجزیه‌دن بریدر ● نظم

دلده بولان انوار جلالی وجمالی	حقدن دله هر آنده نظر در متوالی	دلدر چو نظرگاه رفیع شه خاص
ناظردر او سلطانه بو در منظر عالی	اولدن بو نظرکاه دلدار اوزکه	کیم نقش جهاندن اولور آینه خالی
دل عالمنک شمسی کل شرق فضای	یوقدر او جهان ایچره بوایام ولیالی	دل ملکنی فتح ایلیه عقل موسوسی
اول ملکه بو عشق قلدی جهان حاکم ووالی	عالم که خط یار ایله در نسخهٔ حکمت	بونسخه‌یی دل صاحبیه قاری وتالی
ای حق جهان خلقی نه بلسون دل جانی	نوع ثالث	کیم عالم دلدر بو جهاندن متعالی

قلب انسانک عظمت ووسعتی ● ومقلب قریه‌سی نسبتن بلدیرر ● ای عزیز ● معلوم اولسونکه اهل الله بیغیلدرکه
یورکده اولان نقطهٔ سودانک سر استواسی حقیقت انسانیه‌درکه ● آنک روح دوانی سیدر ● نتەکیم حق تعالی
کلام قدیمنده کندی حبیبنه قل الروح من امر ربی بیورمشدر ● بوروح انسانی برامر ربانی اولدیغن طیورمشدر ●
وامر ایسه برحی مدرکدرکه ● غیره حیات وادراک اعطا ایدیجی بولنمشدر ● وبوامرلرک مقام ومرکزی اول نقطهٔ
سودادرکه ● ایکی یوزلی برآینه کبی مدور ومجلادر ● اعنی عالم غیبه وعالم شهادته متوجه خلق اولنمشدر ● پس که
بوآینه مصیقل اولسه ● انوار غیب آنده ظاهر اولور ● واسرار معانی آنده صورت بولور ● اگرچه هر برانسانک درونده
بوآینه منصوردر ● لکن جهل وغفلت زنکیله ● وغضب شهوت جنکیله ● وحب دنیا زنکیله اول آینه مکدردر
وآنک صیقل وجلاسی ● وصفا وانجلاسی ● علم حقیقتله ● واتباع شریعتله ● ونظر عبرتله ● وحلم وعفتله ● وزهد
وطاعتله ● وذکر وفکرتله اولدیغی انجاسی مقرردر ● پس بومدور آینه درکه ● مرآت وجود ● وقابل فیض معبوددر ●

امر معهود در

امر معهود اودر ● وصاحب امر ایسه امر ایله بیلیرکه ● بومعیت امره محض عنایتیدر ● وماتشاؤن الا ان یشاء الله
کلام شریفی بوعنایتدن حکایتدر ● وهو معکم اینما کنتم هدایتی بومعیتدن عبارتدر ● بومعیت کیفیتی برسر مکتومدرکه اول آنجق
اهل الله قتنده معلومدر ● واهل الله اول کاملدرکه ● نفسی تواضعله خاکدر ● وقلبی ماسوادن بالکلیه بیت الله اولوب ونحن اقرب
الیه من حبل الورید اشارتی بونیتدن آگاه اولمشدر ● لا یسعنی ارضی ولا سمائی ● ووسعنی قلب عبدی حکمنجه کوکل اول مرتبه وسعت
بولمشدرکه ● عالم کبیر آنک درونده بوخانده بر دانه خشخاش اولدیغی کبی اولمشدر ● نتەکیم حدیث شریفده قلب المؤمن
اوسع من الارض والسماء والعرش والکرسی کلمشدر ● وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم قلب المؤمن بیت الله
بیورمشدر ● وکوکل بیت خدا اولدیغن امته طیورمشدر ● چونکه قلب عبد مؤمن بیت حضرت مولا اولمشدر ● پس اول خانه‌ده کیم
غیر اولمیوب ● صاحبخانه تنها قالمشدر ● شبهه یوقدرکه ● آنده قائل وسامع وناظر وحاضر آنجق صاحب
البیت اولمشدر ● زیرا که اذا احببت عبدی کنت له سمعا وبصرا ولسانا ویدا ومؤیدا دیدیکی بو معنایه اشارتدر
ومن کان لله کان الله له آیتی بودولته سعادت بشارتدر ● واول کوکل کندی صاحبنک قهر ولطف اصبعینی
بینده اولدیغن کوروب ● مرادی اوزره دوندردکی سرینه ایروب ● هر آنده برشان ایله آنی عارف اولمشدر ● الرحمن علی العرش
استوی وصفنی بشریتی محو اولوب ● اوصاف سلامکله ایله طولمشدر ● وبوحضور ایله حیات ابدیه بولمشدر ● بیت

بیت تخت دل معمور شد باك انهوی	بری الرحمن علی العرش استوی
نظم دلده درد دلدار دائم صاحبنه بردم دورا کور	گرچه دل غفلتله آنده مهجور اولور
خواب غفلتدن اویانسه دل بولور دلدارینی	جان اولور حاضر حضور ایلر کوکل مسرور اولور
جنت ارباب دل جانان جمالن سیر ایله	حور وغلمان اولمان اول جنتده نور نور اولور
استه سن دیدار دلداری نظر قیل کوکلکا	حضرت موسی کبی جان عاشق ودل طور اولور
سن کتاب الله سن ای جان سنده درجمله علوم	هر نه وار ایکی جهانده سنده هم مسطور اولور
ناصر منصور ایدی دیردی انا الحق المبین	سویلیان ناصر در آنک ترجمان منصور اولور
عارف اولدیکیم کورر نفسن بلور حقی همان	اولکه نفسن بیلدی بونده هم آنده کور اولور

نوع رابع

قلب انسانک فضل وکمالنی ● وشرف حالنی بلدیرر ● ای عزیز ● معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه هر فیض که
عالم لاهوتدنکه ● وجود اقدسدر ● تنزل ایده ● عالم جبروته که ● وجود مقدسدر ● وآندن دخی تنزل ایده عالم ملکوته
که عالم ارواحدر ● وآندن هم تنزل ایده ● عالم ناسوته که ● عالم اجسامدر ● وبوکا عالم ملک ● وعالم ظاهر ● وعالم شهادت
وعالم دنیا ● وعالم کون وفساد ● وعالم صورت هم دیرلر ● وبوندن دخی تنزل ایده ● عالم باطن انسانه که ● استعداد اصلیدر
[illegible] بوندن ربانی مربوبه کلنجک بولدی پس
السعید سعید فی بطن امه بومعنای مجملک تفصیلیدر ● وبطریق [illegible] نزوله که ● ربانی مربوبه کلمجک بولدی
فیض رب العالمین ● قبض بولدی هر بر وصف ایله تنزل ایدوب ● مربوبه کلدیسه ینه اول یولدن اول حال اوزره ینه رب
العالمینه رجوع ایدوب جذبهٔ عنایت حق ایله مقامه عروج ایدکه ● الطرق الی الله بعدد انفاس الخلایق بوردر چونکه
قلب انسان سودای ماسوادن طاهر اولور آنده عجایب ملکوت ظاهر اولورکه ● وصفنده عقل بشر عاجز وقاصر اولور
اگرچه قلبک محلی بولحم صنوبریدر ● لکن کندی محل ومکاندن ● وعیوب ونقصاندن بریدر ● اگرچه قلبک لباسی ناسوتیدر
لکن کندیسی لاهوتیدر ● چونکه قلبک حیاتی روح اضافیدر ● پس بوجواب شافی معروف قلبک ایچون کافیدر ● نتەکیم حق تعالی
حدیث قدسیده ● قلب انسانک فضیلت وشانن عبادینه طیوروب بیورمشدرکه لی جنة اعظم من العرش واوسع
من الکرسی واطیب من الملکوت ● ارضها الایمان ● وسماؤها المعرفة ● وشمسها الشوق ● وقمرها
المحبة ● ونجومها الخواطر ● وسحابها العقل ● ومطرها الرحمة ● وانهارها الخدمة ● واشجارها الطاعة ● واثمارها
الاخلاق الحسنة ● وقصورها الهمة ● ولها اربعة ارکان التوکل والتفویض والصبر والرضاء ● ولها اربعة ابواب
العلم والحلم والذکر والانس الا وهی القلب من عبد عارف کامل ● پس اعظم اکوان قلب اهل عرفاندرکه ● فیاض فیض
یزداندر ● وبرزخ جامع هر دو جهاندر ● وگلستان عالم جاندر ● ومرآت جمال جانانندر ● وخزانهٔ علم وعرفاندر ● ودل [illegible]

لطف واحساننده وبیت حضرت رحماننده ایمدی فضل وکمال قلب انسانی بیلوب عارف نفس اولوب معرفة الله استعدادی
بولمق ایچون بو مقدار ایله اکتفا قیلنمشدر زیرا که بحر محیط جهانک بر داغ صغمدیغی عیاننده واحوال قلب انسانک تحریر وتقریر
ایله بیانی اولنمدیغی عیاننده وفقا که مداومت ذکر الله ایله کوکل مرآتی مصیقل وصافی اولور اول شمس باطنک عکسی
کندنده بولور پس اول آیینه کندو سنده بر وارلق کورور آنکله تفاخر ایتمکه نتیجه عارفه نقصان ایتمشدر وانسان کامل آنک
عکسی اولدیغن بیلوب اصلا نه ایتمشدر لکن اختیار ایله اظهاری ممنوع اولدیغندن اول سر پنهان مکتوم قالمشدر
آنی بیلن دیمز ودیان بیلمز محروم اولمشدر پس ایمدی سن آشنای رموز اهل عرفان اولوب فهم ایله کنکم علی مکانه وسیر ایمان وسعی
رحمانی وجذبه رحمانی وخشش روح واتصال اشباح وقلب انسانی وجانانی وفقر وفنا ولقا وبقا ایکی جهانده انسانک بر نشانه

نظم
عالم دلده حقدن جنت وباغ واردر — جان عشاقک وکلشنده طورایغی واردر — اهل دل دلده بولور اول کل وکلزاری مدام
مست اولور خوش فرح قلب اولکه دماغ واردر — وار ایکن دلده بو دولت فلکه یوق منت — عارفک طشره ده یوق تسلی فراغی واردر
قلب ایله غیلر آنی بحر جهان دوراید — بشقه سیاحت اول بشقه آیاغی واردر — عشق وجانجه قلب بحر جوی مادام عروس
بونسر وصلت اوده قنده طواغی واردر — خانه دل اجواولور خلوت اودم وصلتک — بو بلیم جانک کم غم عشق ایله داغی واردر
طشره ده خون وجا ایلمه حقی زیرا — شاه عشقک حرمده دل ایله اوتاغی واردر

نوع خامس

قلب انسانک اطوار سبعه سی احوالن بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه قلب انسان ونفس ناطقه
وروح انسانی وحقیقت انسانیه ولطیفه ربانیه وعقل معاد جمله سی بر جاندرکه روح روان در وبو اسما ایله مسمی اولمشدر
انسانک اول عقل کل اولان روح اضافیدر اول زمان حیات جاودانی بولورکه حیوان وملک مرتبه لرن قطع ایدوب انسان کامل مرتبه سنه
واصل اولور نته کیم حضرت عیسی علیه السلام بیوردیکه برکمسه ایکی کره طوغمدقجه ملکوت سموات وزمره ملائکه یه
داخل اولماز پس بر ولادت بودرکه رحم مادردن جهانه کلوب اول ضیق وظلمتدن خلاص بولوب قالب صورتده بالغ اولوب
عالم صورتده بر شخص معین وحواس وقوا ایله مزین ومباین اولمشسن وایکنجی ولادت اودرکه صفات ذمیمه حیوانیه
وکدورات ظلمت نفسانیه دن چیقوب نظافت بولوب ملک خصلت اولاسن تا کیم کوکل عالمنه کلوب زمره ملائکه دن اولوب
مجلس انسه یول بوله سن وکوکل عالم معناده اهل دل اولوب اطوار قلبی کوره سن واطوار سبعه دلده کلیم الله کبی مناجات
ایده سن وقلب بحر طورنده بر بشقه طوره کیره سن اما اولکی طورنده که قلبدر عاقل اولوب حقی باطلدن فرق وتمییز قیلوب
مؤمن اولاسن واما ایکنجی طورنده که صدر القلبدر متفکر اولوب انشراح صدر بوله سن واما اوچنجی طورنده که حبة القلبدر
عشق ونشاطی اونودوب واردات غیبیه ایله طاتلو اولوب اول هوا ایله منزل آله سن واما دردنجی طورنده که مهجة القلبدر
الهام جمالی رحمانی والهام جلالی نفسانی بولوب فراستله فرق بیله سن واما بشنجی طورنده که شغاف در سبحانی
حقایقه الوب حب دنیادن بالکلیه کچوب وارکله سن واما آلتنجی طورنده که فؤاد در واردات رحمانیه حاصل
اولوب الهامات نفسانیه دن خلاص بولوب مظهر جمال اولاسن واما یدنجی طورنده که سویدا در تحصیل صفا ایدوب
صدیق اولاسن وقلبک مرآت جمال ونظرکاه ذو الجلال بوله سن ونور وحضور وسرور دایم طوله سن وزمان ومکاندن
خروج ایده سن ومقامات اولیا سمای عالیه عروج ایده سن وملائکه مقربین ایله انبیا ایله مقعد صدقه کیده سن وابد الآباد ذوق وحضور دیده سن

نظم
کوکل بزم ایله وداع جهان کون وفساد — سمای روحه سفر قیل سفر مبارک باد — سفر مبارک اولور عشق ایله سن استقبال
اوشبو ملکده ملاحظ قیلسم حسن رشاد — رشاد اودرکه اولیور مرتفع موانع وصل — وصال اودرکه اولور متحد مرید ومراد
بو باقی عشقی نطاق قیل جهان فاینده — بو آرزو ایله ویچادی مرجم باد آباد — عیانه نفس نفیسی هوسلده ویرمه
محبت ایلیه تا کیم سکا ... واد — اکر حقایق اشیایی کاشف اولدکسه — قودک زمین حقیقتده جوق متین بنیاد
عیانه کتاب بغداد درونک ای حقی — زهی صحایف تاباک زهی بیاض سواد

نوع سادس

قلب انسانک تا کیم عرفان اولدقده تصرفات ایله همت وقدرت بولدیغن وتسلیم ورضا ایله طولوب جمله دن آزاد
اولدیغن بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه قلب انسانده قدرت ملائکه جنسندن بر قدرت
واردرکه حیوانات سائره ده اول قدرت یوقدر نته کیم عالم اجسامده اذن حق ایله ملکلر مسخر ایدرکه مراد الله اولدقده
ملائکه کرام ارسال ریاح وانزال مطر واخراج حبوب وانبات نبات وشجر واحکام ... اصلاح جنین وترتیب

اشکال وصور ایدرلر

اشکال وصور ایدرلر کذلک قلب انسان ملائکه جوهرندن اولمغله عالم اجسامده مراد حقه مطابق
نیجه اموری انواع تصرفاته قادردر اما قلبک عالم خاصنده اعنی کندی جسمی اعضاسنده انواع تصرفاتی
قتی ظاهردر مثلا تعیین کتابتده اصابع بیقلبک مرادی تعلقیله حرکته کلور وکوکل اوقاتنده فم ایچنده لسان التقاع
ارادت قلب ایله بر رطوبت حاصل اولوب غدایه مختلط اولورکه آنکله مضغ وبلع وهضم آسان اولور وقصد جماع
اقتضاسندن عروق ایچنده ریح شهوت پیدا اولوب آلت جماعه کلوب آنی حرکته کتورر تا کیم جماع اشنی بولور
وهر کوکل کندی جسمی تصرفاتنده ماهردر وجمیع اعضا قلبه مطیع ومسخر اولدیغی ظاهردر اما اول کوکل که سجن طبیعتدن
خلاص بولوب شبکه عادتدن فارغ وآزاد اولمشدر واوصاف خبائثدن بالمره خالی وپاک اولوب اخلاق طیبه ملائکه
ایله طولمشدر اول ملک مثلی جسم آخرده هم تصرفه قادر اولمشدر مثلا اکر اول کوکل صاحبی شیر وپلنکه همت
نظر ایلسه هر بری هره مثال ضعیف ومنقاد اولور واکر مریضه همتله نظر ایلسه آنک مرضی صحته منقلب اولور واکر صحیحه
خشم ایله نظر ایلسه اول دخی سقیم اولور وبو تأثیراتک صحتی نیجه برهانلر وتجربه لر ایله ثبوت بولمشدر لکن بعض نفوس خبیثه
اوصاف سباع ایله متصف ایکن امور غریبه یه مخصوص اولوب قلبی قوت بولدیغندن آنلر دخی اجسام سائره ده تصرفات
مذکوره امثالی ظهورات عجیبه ظهوره کلور نته کیم سحر ده اولان مضرت وعین ده بولنان اصابت وکوز تگردن اولان
حالت وعاشقلرده اولان محبت وعاکرده اولان مهابت جمله بو قبیلدندرکه کوکل تصرفاتندن اولور مثلا اکر بر شخص
خبیث النفس بر کسنه یه ضرر مراد ایدوب اول نیتله همت اوقورسه قدرت قلبیه اول کسنه یه آغرلق ویروب اول ثقلتدن اکا
یا فتور رنجیده ویا انقطاع محبت ویا انقباض وکسل ویا انفعال ووجل ویا جنون ومرض ویا صرع وموت
عارض اولور واکر بو شخص حسود بر کوزل کسنه یه یا بر کوکجک نسنه یه نظر ایتدکده آنک زوالن مراد ایلسه اول حسودک
قلبی قوتی اکا تأثیر ایدوب یا فاسد اولور ویا هلاک بولور وقلبک سائره تأثیراتی بو قیاسه کلور ومحلنده مراد حقه
مطابق اولور پس هر کیمک که جسم آخرده تأثیری ظهور ایتمشدر اکر اول کسنه ملک خویلی اولوب خلقی حقه دعوت ایله
مأمور ایسه اکا نبی دیرلر واکر خلقی خالقه تفویض ایدوب حق ایله مشغول ومستور ایسه اکا ولی دیرلر واکر
حیوان خویلی اولوب ضلالته مغرور ایسه اکا ساحر یا حسود دیرلر وبونلرک فهم اولنان بودرکه معجزه وکرامات
وسحر واصابت وجذب ومهابت جمله سی تأثیر حق ایله قلبک تصرفاتیدر وقلبک تصرفاتی اوچ نوع اوزره در
اولکی نوعی رؤیادرکه جمیع ناسه کشف اولور اما رؤیاده کشف اولان اسرار انبیا واولیایه حالت یقظه ده هم
کشف اولور وایکنجی نوعی علمدرکه عموم خلقه تعلیم وتعلم ایله حاصل اولور اما انبیا واولیا وانلرک حظوظ فانیدن نجی
الهام ایله بولورلر نته کیم نیجه علوم وصنعتلری استاد وتعلمسز اختراع وایجاد ایله بولورلر وبوکا علم
لدنی والهام ربانی دیرلر واوچنجی نوعی قلبک تأثیریدرکه کندی بدننده تصرفاتیدر بو دخی عموم اوزره در اما
انبیا واولیا واقویا غیری بدنلرده هم متصرف اولورلر لکن عبودیتله کماله ایرنلر ودنیاده تحقیقه وارنلر
جمیع اموری ابدع وانسب کورنلر وکوکل عالمنه ایچری کیرنلر وحضور مولاده آداب ایله طورنلر مقام توکل وتسلیم
ورضی اولورلر ودعا وهمته بر بر بولیوب تدبیر وتصرفدن فراغت بولورلر زیرا که جمیع اموری مراد حقه مطابق بولورلر
پس اول کاملر که بو اوچ خاصه اعنی یقظه حالنده رؤیا وعلم لدنی واجسام سائره ده تصرفی بولمشدر اول
خواص اولیادن عد اولنمشدر واول تصرفات آنک دکلدرکه منصب حقیقینی بلنمشدر وآنک خبری آنک
واسطه سیله صدور قیلمشدر زیرا که انسان کامل تدبیرده عزیمت ونیتدن وکبر وانانیتدن وحول وقوتدن وتصرف و
قدرتدن ومراد وهمتدن وطبع وعادتدن بلکه ماسوادن فارغ وآزاد وحقه مطیع ومنقاد ورضا وتسلیم معتاد حضوریده نظم
شاد وخرم بولنمشدر تا کیم انسان کاملک احوالی بالاده بیان اولنمشدر بلکه بو جهانک بلکه بیت شریف رحمان قلب اهل عرفان بلنمشدر

وصف لسان سنکله در وصف ایدهمم کوکل سنی — نطق بیان سنکله در وصف ایدهمم کوکل سنی
هر هنرک کمالی سن هر کونک جمالی سن — حسن ایله آن سنکله در وصف ایدهمم کوکل سنی
شوق وطلب کنده در ذوق طرب کم سنده در — عشق ایله جان سنکله در وصف ایدهمم کوکل سنی
فکرک اولورسه بر خدا قالمیه سنده ماسوا — امن وامان سنکله در وصف ایدهمم کوکل سنی

اولسه کبر ایله ریا ∗ سنسن او بیت کبریا ∗ کنج نهان سنکله در ∗ وصف ایده مم کوکل سنی
اولسه غلافندن جدا ∗ آیینه سن جهان نما ∗ عین عیان سنکله در ∗ وصف ایده مم کوکل سنی
بلمدی کیمسه جوهرک ∗ عالمه طولدی کوزلرک ∗ ذوق جنان سنکله در ∗ وصف ایده مم کوکل سنی
اصل جهانسن ای کوکل ∗ وصل مکانسن ای کوکل ∗ کون مکان سنکله در ∗ وصف ایده مم کوکل سنی
حکمکا حقی بنده در ∗ جان سنکله زنده در ∗ جمله جهان سنکله در ∗ وصف ایده مم کوکل سنی

نوع سابع

قلب انسانک کندی عالمندن خواب و موت ایله ∗ و تصفیه قلب و الهام ایله بهره مند اولدیغن بلدرر ∗ ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشلردرکم کوکلک عالم برزخه روزنلر فتح اولندیغنه ایکی دلیل روشن واردرکه بری واقعه منام ∗ و بری خاطر الهامدر ∗ اما واقعه منام ∗ وقتاکم انسان خوابه کیدر کوکل پنجره لری آچلوب عالم ملکوت ایچنده لوح محفوظدن کلجک زمانده کندویه واقع اولمجق احوالی ادراک ایدر ∗ یا روشن سیر ایدرکم همان بعینه واقع اولور ∗ و یا مثال الله کوررکه آنجق تعبیر ایله بلنور ∗ پس اکر حواسک پنجره لری نوم ایله مسدود اولسه ∗ و یا کوکل مرآتی کدورات اوصاف ذمیمه دن صافی اولوب جلا بولسه لوح محفوظه مقابل کلوب آنده مسطور اولان صور معنویه و امور غیبیه مرآت قلبه منعکس اولوب نیجه اشکال عجیبه ∗ و احوال غریبه یی سیر ایدر ∗ کندو سنده بولور ∗ و اکر انسان اویقوده کلوب کوکل محسوسات ایله مشغول اولوب کندی عالمنه توجه ایده بلمسه ∗ و یا کدورات اوصاف حیوانیه دن صافی اولمسه کوکل کندی عالمندن محجوب اولوب بر نسنه سیر ایده من اولور ∗ کرچه حالت نومده حواس ظاهره بتون معطل قالور ∗ لکن قوت خیال اول حالده معطل اولمیوب کوکل آیینه سنده منعکس اولان صورتلری محافظ اولور ∗ و اول صورتلری خیال الله ضبط اولنمدیغندن صراحتله عیان اولمیوب آنجق خیالات رؤیا کوریلور ∗ اما حالت موتده حواس بتون بالکلیه منقطع اولدیغندن حجاب جسم آره دن مرتفع اولوب کوکل عالم ملکوتی برق لمعانی کبی سیر ایده بلور ∗ و اسرار غیبیه کرکی کبی مطلع اولور ∗ و اما دلیل ثانی اولان خاطر الهام بودرکه هیچ بر کیمسه بیلمزکه آنک خواطر قلبیه سی و تصرفات فکریه سی اولمایه یعنی هر کس کوردیکی اشیانک نسنه لری طریق الهام ایله ادراک ایده بلور لکن کوکل عالم ملکوتدن ایکن آنده اعراض ایدیکی بو عالم شهادتده حواس ظاهره بدن روزنلرندن محسوسات ایله مشغول اولدیغندن با خود اوصاف حیوانیه ایله کدورت بولدیغندن کندی عالمندن محجوب ∗ و سیر وطندن ممنوع اولمشدر ∗ آنجق خواطر الهام کا قلدی کوکلی کوره میوب حیرتده قالمشدر ∗ آنجق یا اولنان نوزنلر ده فهم ایلم ادراک ایده بلمشدر

نظم

عارفک آیینۀ قلبی مصفا کور بنور ∗ وجه دلداری اول آیینه ده بیدا کوریتور ∗ کندویی کورسه اول آیینه ده کثرت بولنور کورنور
آنی سیر ایلسه اول آیینه اصفا کوربنور ∗ ظاهر آیینه ده مخفیجه نکاه ایلیه اکا ∗ جان ویرر ذوق ایله چون اول رخ زیبا کورینور
عشق سوداسی دوشر دل قفسی بکلمجیه ∗ کیم تماشاکه دلبر یوسفه کورینه ∗ اسمی جان پروردر شوق ایله انکرایله
دل دو جانده عیان نور اسما کورینور ∗ نظر همت عشاقه کوزلری دو جهانک ∗ حسن معشوق ایله حیرتده او شیدا کورینور
طولسه دل اسرار ذات حقی عشق ایلمه ∗ آنده حسن رخ ساقی نه هویدا کورینور

نوع ثامن

قلب انسانک کندی عالمی نسیان و تذکر قیلدیغن بلدرر ∗ ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشلردرکم قلب انسان اولان روحی عالم ارواحده ایکن کندی خالقن و صانعن بلا حجاب کورمش و بلمشدی ∗ و نه خدمت ایچون خلق اولندیغن فهم قلمشدی ∗ و قالوا بلی مجلسنده الست بربکم باده سیله مست اولمشدی ∗ و آنده جمله نک مشاهده سی شبهه سن عین الیقین مرتبه سن بولمشدی ∗ و جمیع ذریۀ آدم آنده انبیا ایله برابر مراد آلمشدی بعده کوکل اول عالم وصلتدن نو داد فرقته ∗ و اول مجلس محبتدن بومنزل محنته ∗ و اول روحانیتدن بو جسمانیته نزول ایتمکله سرای بدن ده حواس دخول ایدوب بلای قبیله مقید اولمشدر ∗ بعده شهوات جسمانیه اکا غالب اولوب اوصاف بهیمیه ایله طولمشدر ∗ پس قلب انسان لباس غفلتله مستور اولدیغندن اول مجلس انسی فراموش ایدوب بو فانی منزلی باقی صانوب بو دار البوار کجای قرار ایچون اختیار ایتمشدر ∗ مکرکم اول کسانکه آنلره عنایت ازلی و هدایت لم یزلی معین اولوب بصیرتلرندن غفلت حجابن آتمشلر پس کیمسه آنلر بو عالم اجسامه کلوب تعلق ایتمشلر ایسه ده بعضیلرینه عالم ارواح اصلا مستور اولمشدر ∗ و بعضیلرینه مستور اولمش ایسه ده ادنی

نوجمله بنه کشف

نو جمله بنه کشف اولوب حجاب غفلتده قالمشلر ∗ و کیمکه بو کشفی بولمشدر اکر اول کمسه اصلاح خلق ایچون بر طریق مخصوص قیلمشدر اول پیغمبردر طریقی شریعتدر ∗ و خارق عاداتی معجزه اولمشدر ∗ و اکر اهل کشف اولوب دعوت خلق ایله مأمور اولمیوب غیر بندن شریعتیله عمل قیلدی ایسه اول کمسه ولیدر ∗ و آندن صادر اولان خارق عادت کرامت اولمشدر اکرچه کشف مذکور انبیایه مخصوص اولمیوب نوع انسان فطرت اصلیه سنده بو کشف ایله متصف اولمشدر لکن بو کثافت اجسام ایله محجوب اولدیغندن بو کشفدن حقیقتی و ایکی جهان سعادتی اولان معرفة الله ∗ تقلیل طعام ∗ و تقلیل منام ∗ و تقلیل کلام ∗ و عزلت انام ∗ و ذکر مدام ∗ و توجه تام ایله حصول بولمشدر ∗ زیراکه بو ارکان سته ایله بین الافراط و التفریط عمل ایدوب شریعت محمدیه جاده سنده کیدن ∗ و دنیایی او نودوب کوکلنده انجری مولایی توهم ایدن بو کشفی بولوب هر بلادن آزاد اولوب هر مراده ایرمشدر

نظم

بو کوکل بنده ایکن ارض و سمایه دوشدم ∗ بلمدم کندیمی اوهام سوایه دوشدم ∗ خیلی اطراف سکردوب آره دم دلداری
عین وصلنده ایکن غیرک بلایه دوشدم ∗ هر چه دوست اولدی بکا هم ره تردد ولی ∗ آدکیم غفلت قفسیله جدایه دوشدم
بند ایدنکم کوکل بسته و جاخسته یکی ∗ ابن بنی عشقم و بر ذوب بحر صفایه دوشدم ∗ نفسی دشمن بلوب اکمهی صدیقم بولدم
فکر نفسی او نودوب ذکر خدایه دوشدم ∗ تا کر دل خلوت اولوب بدوست قالدم ایلرتنها ∗ هب دعاکتدی همان مدح و ثنایه دوشدم
اصل هر نغمه چو حقدن نفس رحمندر ∗ حقی بو نغمه دن اول ذوق نوایه دوشدم

نوع تاسع

قلب انسانک کندی عالمنه ریاضتله روان اولدیغن ∗ و عقل کلدن استفاده قیلدیغن ∗ و علم حکمتله طولدیغن بلدررر ∗ ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشلردرکم اکر طالب معرفة الله اولان کمسه برخالی مکانده نیجه ایام اولوب حواس خمسۀ ظاهره سن معطل قیلوب دل و جانیله اسم جلاله اخفا ایله مداوم اولورسه ∗ و نفسی حقوقن و بروب حظوظندن منع ایله مجاهده ایده بلورسه ∗ و قلبنی اخلاق ذمیمه دن تخلیه ∗ و اخلاق حمیده ایله تحلیه ایدوب اقوال و افعال و اخلاق ایله حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه و سلمک ایزنجه یرلنده کیده بلورسه ∗ و بر کون بر کیجه ده بر یوز درهم طعام ایله و دورت ساعت منام ایله قناعت ایدوب بو ریاضتی تمام ایده بلورسه آنک قلبی عالم ملکوته ایدر بر مرتبه مناسبت کسب ایدکه عالم جسمانیدن بی خبر اولور کیدر ∗ و ملکوت سماواتی سیران ایدر ∗ و دولت معرفته یتشر بیت حکمت دنیا و ما فیها بلن عارف دکل ∗ عارف اولدر بلیه دنیا و ما فیها ندر ∗ پس عالم ملکوته کشف اولوب غیر بیلیر حالت نومده رؤیا ایله کوردیکی اشکال و احوال عجایبی اول عارف حالت یقظه ده مشاهده ایدر ∗ بعده ملائکه کرام ∗ و ارواح انبیا و اولیاء عظام اکا ظاهر اولوب آنلردن بلکه روح محمدیدن استفاده ایدر ∗ و اویله عظیم اشیا سیر ایدرکه وصف ایله بیان اولنماز ∗ و کورمدکجه حقیقتلری بلنمز نته کیم حق تعالی کلام قدیمنده وکذلك نري ابراهيم ملكوت السموات والارض وليكون من الموقنين بیوردیغی ∗ و حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم کشفت لی الارض فرأيت مشارقها ومغاربها مشاهده سن طیوردیغی کشف مرقومدن عبارتدر ∗ و حق تعالی قرآن مبیننده واذكر اسم ربك وتبتل اليه تبتيلا رب المشرق والمغرب لا اله الا هو فاتخذه وكيلا واصبر على ما يقولون واهجرهم هجرا جميلا بیوردیغی ریاضت مذکوره یه اشارتدر تاکیم ذکر و فکر ایله مشغول اولوب مقام توکلی بولوب خلقدن عزلت قیلوب نفع و ضررلرندن فارغ و آزاد اولهلر ∗ و قلبک کدورات اعدادن صافی ∗ و شهوات دنیادن پاک ∗ و اشتغال حواسدن خالی اولوب مشاهده جلال و جمالی بولسون نیرکه قلب انسان اول حوض کبیدرکه اکا خارجدن بش نهر جریان قیلمشدر ∗ و اول انهار خمسه کا صافی و کاه متکدر آقدیغیچون اول حوض قعرنده طین کثیر اجتماع ایتمکله متعفن اولوب قالمشدر ∗ تاکیم حوض مرقومک قعرنده مجتمع اولان طین متعفنی چیقاروب آنی تنظیف ایتمک مراد ایدن کمسه یه لازمدرکه اولا اول انهار جاریه نک یوللرین سد ایدوب طشره دن بر آقچه اول طینی تحریک ایده تاکیم اول حوض قعرندن ینابیع صافیه تفجر و جریان ایدوب اول ماء متکدر آنی اخراج ایله ∗ و اول حوض طاهر و ماء طیب اوله ∗ کذلک حواس خمسۀ ظاهره دن دم بدم کلوب قلبه متلی و مستولی اولان نقوش و فنون و اصناف افکار و ظنون کوناکوندر کیمی صالح و کیمی فاسد ∗ و کیمی مفسد اولدیغیچون دون دلده اوصاف ذمیمه جمع اولوب تمکن ایدوب قالمشدر پس تصفیه قلب و تزکیه نفس مراد ایدن کمسه یه لازمدرکه ابتدا حواس خمسۀ یوللرین سد ایلیه تاکیم مسموعات و مبصرات و مشمومات و مذوقات و ملموساتدن بر نسنه قلبه دخول ایتمیه بعده نفی خواطر ایله اسم جلالی دل و جانیله مداومت ایلیه تاکیم کوکلده بحر احدیتدن ینابیع حکمت تفجر ایدوب هر خیالدن و هر خلقدن و ملکدن ∗ و هر خلقدن کا سکیدن ∗ و هر ظنی نه فلکی آندن اخراج ایده ∗ و اول کوکل ماسوادن طاهر و علم لدنیدن مملو اوله

رباعی علمی که حقیقت درسینه بود	درسینه بود هرآنچه درسی نبود	صدخانه پر از کتاب سودی نکند
کرسینه کتاب ترسی نبود نظم	هرآت قلبه جو سفر درونه جلا	کرسینه کعبه در سفرله کره غنا
تن خدایه دلده سفر یدر جهاد نفس	قطع طریق کعبهٔ جان طی ماسوا	عارف که دلده سیر و سفر ایلر اول مدام
مرآت قلبیدر آکا جام جهان نما	قلبکده قیل سیاحت اهل سعادت اول	اهل سفر در اهل سفر قیل سن انزوا
درمانک ایسته سن ای درد مند عشق	دلده ایراغ کیمه که داده سکا شفا	ربک دیلرسن ایسته درونکده بولی قریب
دلخانه‌ده خدادر آنی سیما نه سن جدا	چون پیر عشق امتثال سنی ارشاد ایله مدام	حقی کوکلده بول آنی سن غفلت ایتمه ها

نوع عاشر

قلب انسان معرفت یزدان ایله عزت ولذت جان بولدیغی ومحبت حضرت رحمان ایله سعید هر دو جهان اولدیغی بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه قلب انسانک عزت ولذتی معرفة الله‌دردر ودولت وسعادتی محبة الله‌دردر زیرا که هر بشنک ذوق وسروری ولذت وحضوری طبیعی مقتضاسی اوزره اولماسیدر وکندی جنسنه وصول بولمسیدر نته کیم لذت سمع اصوات حسنه ایله نغمات والحان طیبه استماعنده‌در ولذت بصر کوزل صورتلر ولطیف نسنه‌لر تماشاسنده‌در ولذت دماغ انواع روایح طیبه استشمامیله معطر اولماسنده‌در ولذت ذوق شهوت اکل وشرب وجماع ومنامنده‌در ولذت غضب شتم وضرب ایله عدودن انتقام المقده‌در کذلک لذت عقل ادراک حقایق اشیا ودقایق معناده‌در وکوکلک خوش مشاهدهٔ جمال وجلال مولا ایچون اولدیغندن آنک لذتی اول اشیا اولان لذاذه‌دن بش کره کوکلک آنک لذت وسعادتی انجق معرفة الله ومحبة الله ده‌در اما اول کوکل که آنده سودای معرفة الله وآرزوی محبة الله اولمیه انجق طالب محسوسات وراغب شهوات اولور اول کوکل شول مریضه بکزر که اشتهای غذای نافع اولمیوب تحقیق تراب مثالی غذا اولمیان نسنه‌لر اکلنه مائل اولور بر اول مریض اکر علاجینه مداومت ایدوب اشتهای غذای نافعی کسب ایتمدیسه اول امزاج فاسد ایله قالوب تناول مضرات ایدوب یوماً فیوماً مرضی طبعنه غالب اولور وموت ایله جسمی فنا بولوب دنیا سعادتی الندن کیدر کذلک اکر قلبی مریض اولان کمسه علم ربانی برله وذکر فکر الله ایله قلبنه معالجه ایدوب آنده سودای معرفة الله وآرزوی محبة الله حصولنه سرعت ایله کسب ایتمدیسه اول افکار فاسده ایله قالوب مشغل دنیا ورغبت ماسوا ایله آناً فاناً امراض واوصاف ذمیمه قلبه غالب اولوب معاذ الله غفلتله کوکل هلاک اولوب سعادت ابدیه الندن کیدر زیرا که امواج بحر امثالی اولان محسوسات فانیه ایله وجوده کلن لذات فانیه بالجمله موت طبیعی برله منقطع وزائل اولور لکن اکر عزت معرفة الله ولذت محبة الله که فکره متعلقدر اول باقی قالور وفنا که موانع حواس ظاهره موت ایله بر نفع اولور قلبک نور وضیاسی غالب اولوب شهود جمال آرزوسی ازدیاد بولور نظم

کوکل کیمک می ومیخانه سن صورر سن سن	کیمک دو دیدهٔ مستانه سن صورر سن سن
نه خانه‌لر که یاقمش بو عشق عالمسوز	کیمک بو آتش ایله خانه سن صورر سن سن
هزار قیصر وخاقان وخسرو اولدی روان	کیمک رباط ایله افسانه سن صورر سن سن
هزار کان ایله دریا سنک فقیرک ایکن	کیمک جواهر ودردانه سن صورر سن سن
جهان مثال فنردر که شمعی سن ای جان	کیمک بو شمع ایله پروانه سن صورر سن سن
بو جمله عالمه جان سن قمویه جانانسن	کیمک بو حسن ایله جانانه سن صورر سن سن
بو هیکل قصر جانک جو سقف عرش مجید	کیمک بو قصر ایله کاشانه سن صورر سن سن
سکا جو حال اوله سبحانی اعظم شانی	کیمک بو حالده آیا نه سن صورر سن سن
سنک که جرعهٔ جامک ذکردر ای حقی	کیمک بو جام ایله پیمانه سن صورر سن سن

نوع حادی عشر

قلب انسانک کندی عالمنه توجهنی جمله‌دن اهم واولی اولدیغنی بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه حق تعالی نوع انسانه عالم ارواحده جمال با کمالیله تجلی ایدوب کندی ذات وصفاتی آنلره استعدادلری حسبنجه بلدرمشیدی ولهذا ارواح آنک جامی محبتندن وباده وصلتندن نیجه مدت مست ومدهوش اولمشلر ایدی

ومقام

ومقام شوق بحرهٔ دائم ذوق ایلر قالمشلر ایدی صکره حکمت ربانیه اقتضاسیله ارواح مجرده اول عالم علویدن بو عالم سفلی یه دوشوب اول جمال وصلتدن بو مکان فرقته کلوب مجرد ایکن بو قیود نفسانیه ایله مقید اولوب تعلقات جسمانیه اشتغالیله طولوب وطن اصلیلرندن بعید وغریب اولدقلرندن اول مجلس الفتی واول ذوق وصلتی فراموش ایتمشلردر واول عالمدن ممنوع اولدقلری ایچون بعض انسانلر حضرت یزداندن مستور اولوب اول وصلت اولیه ومحبت ازلیه بالکلیه زائل اولمشدر بر قطره حسن وجمال وبر لطف وکمال سیر ایلیه آنک روحی بلا اختیار اکا مائل اولور لکن اول قدیم اولان آشنالقدن محجوب وآرزوی شهوات ایله مغلوب اولدیغندن اولمیلی مختی بولدیغی دنیاده ظن ایدوب اکا اقتضای نفس ایله ناظر اولور بلز ولکن بیلمسونکه خاطرینه کلمز اما بعض انسانک روحی بدنه تعلق ایتدکده هدایت حق اکا رهنما اولمغله ینه کندی عالمندن محجوب اولمیوب اول مجلس انسی فراموش ایتمیوب ارواح ایله اولان تحولی خاطرنده قالمشدر ودنیاده هم تجلی صفات آنده مستور اولمیوب شوق مشاهدهٔ جمال اول کوکلده یوماً فیوماً ازدیاد بولمشدر وزلال وصالک تشنه‌سی اولمشدر پس اکر هدایت حق سکا دخی رهنما ایسه اول مجلس انسی فراموش ایتمیوب آرزو ایدیسن ویو روح نفیسی علایق دنیادن وعوایق ماسوادن خلاص ایدوب کوکلک اکا کیدیسن تا کیم اول کمال ووداد ایله اصلنی بوله اعنی کوکل کندی عالمنده فناسن بقایه وجفاسن صفایه وشبهه‌سن عرفانه ودرد بعسن جماله ونهایتسز دولته نائل اوله واکر انسانک کوکل عالمنه توجهیله اصلنه رجوعی آرزو ایتمیوب هما عالم بدنده غفلتیله مشاغل محسوساته وهوای نفسیله شهواته مائل اولدیسه دنیاده آنک عاجز وناقص وفقیر وضعیف وذلیل وحقیر بر مخلوق دخی اولمان زیرا که بو عالمده اول آنده کاه اسیر درد وغم وکاه مبتلای مرض والم وکاه علیل جوع وشبع وکاه ذلیل شهوت وطمع اولوب بر کون راحت قالماز ولکا بر ذوق وصفا باشدن میسر اولماز واکر بر لذتی آرزو ایلیه الکتور دیسه نیجه مدت آنک محنتلرندن خلاص بولماز مثلا لذت اکل آرزوسنده اولان کمسه ابتدا اول ماکولک کسب تحصیلنده تدبیر وحرکت قیلوب اصلاح وطبخنده تعب ومشقت بولور وتناول ایلدکده هضمنده اکا ثقلت وفضلاتنک زحمت کلور بعده آنک تولد ایدن امراض ایله محنتده قالور وبو مجلدن دنیانک هر بر لذتنک مقدم ومؤخر نیجه غرامت ونیجه ندامت حاصل اولور پس اکر انسانک اول جوهر نفیسی بو لذات خسیسه ایله مبتلا قیلمیه وبر مراد الکی ایچون بو یرده رذائل نامراد اولمدیسه همان هر راحی ترک ایدوب کندوی دنیاده عصا ور ایدیسه وکوکلک ایچری کندی وطن اصلیسنه توجه قیلدیسه واخلاق ذمیمه‌دن طهارت وصحت بولوب سجن طبیعتدن چقوب آزاد اولدیسه البته اول کمسه کوکل اقلیمنده تخت روح اوزره جلوس ایدوب کندی عالمنده سلطان اولور وماسوایی اونودوب غرق بحر شهود اولوب مولاسن بولور اللهم لا تجعل الدنیا اکبر همنا پس ایمدی ای نیهار سن سنک ایراغ اولمایه‌سن وعالم صورتده بیهوده یورلیه‌سن وعالم بدنده دخی محجوب عالم قلبک اولیه‌سن وحظوظ نفسی فدا ایدوب حقوقی ویروب کوکلک ساکن اوله‌سن وماسوایی اونودوب حقه توجه قیله‌سن تا کیم سن کندی بیوت آبی کوکلک بوله‌سن

نظم کیمکه جاننک ایراغ اولدی ایشی آه اولمش	سینه‌سی عارف اولان عارف بالله اولمش
سفر فرقه‌ده دوشمش سفر ظاهر ایدن	سفر باطن ایدن واصل درکاه اولمش
کندی عقلله ایدراردن اولمش دل دور	صاف اولان عشق ایله اول هر ایلرچون ماه اولمش
دل ودلبر سن ایراغ اوله همان سن سنده	اولمسون کمسه نه شغلک کوکل شاد اولمش
قلبکا ایله نظر کندیکی طاقی کیمسن	کندی وجدله کورن اهل دل آگاه اولمش
نقد ایکن عشق ایله جان دلده او دیدار الان	انتظار اوده بنی یاغش اوکر کراه اولمش
حیرت عشق ایله کندن بلن اهل ذوق	الندی جانی مناجات سحرگاه اولمش
کر سلیمان ایسک انجمله اکر مور اولسه	که فنودنده دن اول شمسه نهان راه اولمش
چکری کشمکش رد وقبول خلقی	حقی کویم قبلهٔ جانی همان الله اولمش

نوع ثانی عشر

روح انسانک نیجه عالملردن سیر وسفر قیلدیغنی وبدن عالمنه کلوب بونده کمال ومعرفت بولدیغنی بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه روح انسانی بو عالم اجسامه کلمزدن مقدم عالم ارواحده ایدی

وعلم ارواحه کلمه دن مقدم عالم عماده ایدی وعالم عما ایسه عالم معانیدر کتابیدر که حق تعالی نك علم ازلیسنده اولان
صورتلرندن عبارتدر زیراکه حق تعالی نك علمنده موجود اولان جمیع اشیانك صورتلری واردر که نوع ابروم تعقل وتصوّر دن
کبیدر اکرچه علم احدیدر انتك غیری دکلدر لکن نقوش علمیه اعتباریله کاه عالم عما وعالم معانی دینلمشدر وعالم عمانك اصلی
عالم لاهوتدر که اهل الله اصطلاحنده وجود اقدسدن عبارتدر ومرتبهٔ احدیته اشارتدر پس عالم عماده صفات الله
ایله روح انسانی بینده مناسبت اولدیغی عظیم عزت ورفعت ودولت وسعادتدر وتذکر ایله عارف بیوك نعمت
وهدایت وعنایتدر وکندی حالی اولان کاملین بی نهایه ذوق وصفا ولذت کلور وبو روح انسانی اول عالم معانیدن عالم
ملکوته کلمشدر که عالم ارواحدر وکاه عالم غیب دخی دیرلر وآنده اهل ملائکه کروبیون وعقول ونفوس وارواحدر
وآندن عالم ملکه کلمشدر که عالم شهادتدر وبوکا عالم افلاك وانجم وعالم عناصر وموالیدهم دیرلر وعالم ملکوت ایله
عالم ملکك آره سنده ایکی عالم دخی واردر که بری عالم مثالدر وبری عالم خیال مقیددر اما عالم مثال خیال مطلقدر که
کاه عالم برزخ دخی دیرلر وبو بر عالمدر که اهل کشف جمله ارواحی آنده کوررلر ونخی واقعه ورؤیای صالحه که
عینی واقع وظاهر اولور جمله سن بو عالم مثالده کوررلر واما عالم خیال مقیددر که انسانك قوّت متخیله سنه
دیرلر بو بر عالمدر که بونك اصلی عالم مثالدر واما عالم ملك اول ایکی قسمدر اما اولکی قسمی عالم ملکوته متعلقدر که
اول عرش وکرسی وسموات سبعه در واکا عالم علوی دیرلر واما ایکنجی قسمی عالم ملکه متعلقدر که اول عناصر
اربعه در وآنلردن تولد ایدن کائنات جوّیه وموالید ثلاثه در وبوکا عالم سفلی وعالم کون وفساد هم
دیرلر پس ارواح انسانیه بالجمله علویه ونورانیه اولوب آشنای حضرت یزدان ایکن ومقامات معلومه سی
علی مراتبهم عرش وکرسی وهفت آسمان ایکن اول عالم علویدن بو عالم سفلی یه تنزل ایتمشلردر تاکیم تحصیل کمال ایدوب
مقامات اصلیه لرینه رجوع ایده لر یاخود کندی مقاملرندن اعلی مقامه کیده لر اما کسب کمال انلره حاصل
اولدیغندن حق تعالی عنایت ایدوب عالم علویدن اولان ارواحه عالم سفلیدن اولان ابدانی احسان ایدوب
وجود انسانی روح وجسم ایله مرتب وایکی عالمك مرکبی احسن واکمل قیلمشدر تاکیم ارواح علویه بو عالم سفلیده
ابدان اشترلرینه سوار اولوب کسب کمال الله قطع مراتب ایده لر ومقامات اصلیه لرینه عروج ایله اعلایه کیده لر چونکه
مبدأ ارواح اول عالم علویدر پس بو عالم سفلیده کسب کمال ایدنلر یعنی انبیا اولنلر کیدنلر معادلرینه عالم علویده
وکسب کمال ایتمیوب هوای سفله مائل اولانلر یعنی تخلقوا باخلاق الله امرینه امتثال الله تهذیب اخلاق ایتمیوب
اوصاف حیوانات ایله ناقص قالانلر ونفسنی تربیه وتزکیه دن وقلبنی تخلیه وتحلیه دن عاجز اولانلر عالم علوی یه عروج
ایده مزلر ومقامات معلومه لرینه رجوع ایدوب کیده مزلر معادلری انلرك بو عالم سفلیده قالورلر وحیوانات امثالی خاسر وخاسر
اولورلر والحاصل اصل کوکل در یکی انکا داخل اولان اصلنه واصلدر وماسوادن پاکدر اولان کوکل صاحبی انسان کاملدر نظم

تجرید وتجرده رهٔ کاشانهٔ دلده	هر خانه کم ویرانه در اولخانه دلده	جان سمعی اچیپ دیکل سماعی کم جنبش
آفاقه طولی نغمهٔ مستانهٔ دلده	مجنون نده ایچن لیلی بونده مجنون	افلاکی وجد ینه بیانهٔ دلده
اول شعله کم پروانه یکجا ذرات	دوّر ایلر او شوقیله کم پروانهٔ دلده	هر جان جهانی ایچرم باده ویرد عشق
اولخمر ایله عالم طولی میخانهٔ دلده	اصرده جهان دلده اودر رونق اشیا	معمورهٔ عالم هم ویرانهٔ دلده
ادعجی کوکل صاحبیدر مجروح دلده	نوع ثالث عشر	محروم لقادر او کم بیکانهٔ دلده

روح انسانك عالم ابداندن نیجه نقصانلری بولدیغی ونه ایله کسب کمال قیلدیغی بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل
الله دیمشلردر که چونکه جمیع ارواح اول عالم علویدن بو عالم سفلی یه کلوب ابدان انسانی بولمشلردر پس نوع انسانك
جمله سی اوچ صنف اولمشدر اما اولکی صنفی بو عالمه نه ایچون کلدیکن ومطلوبی اولان کسب کمال اولدیغن اصلا بیلمیوب اصنام
ثلاثه عوامله مبتلا اولمشدر یعنی اکل ونوم وجماعی کندویه ایش پیشه ایتمشدر پس بو صنف اول عالم علویده اولان مقامات اصلیه سنه عروج
ورجوع ایده مزلر که مغبوندر مغبوندرلر زیراکه اوصاف ملائکه قوتدن صفات بهایمه متحول اولمشدر واما نوع انسانك ایکنجی
صنفی بو عالم سفلی یه تنزلدن مقصود نه ایدوکنی کسب کمال اولدیغن بیلمشدر لکن اصنام اربعهٔ خواصه مائل اولمشدر یعنی
حب نفس وحب ولد وحب مال وحب جاه ایله مشغول اولمشدر وبو صنف اول مقامات اصلیه سنه رجوع ایلر لکن بونلر مغبوندر

واصناف اربعهٔ مذکوره ایله

واصناف اربعهٔ مذکوره ایله مغبوندر زیراکه تکمیل نفس ایله مقامندن اعلی مقامه واصل دکلدر وبو عالم تنزلدن
مقصود اولان ترقی حاصل دکلدر واما نوع انسانك اوچنجی صنفی بو عالم سفلی یه تحصیل کمال ایچون کلدیکن بیلمشدر و
رفیق هدایت اولدیغندن کندولری مسافر بولمشدر واصنام سبعهٔ مذکوره یی کسر ایتمکله کسب کمال قیلمشدر وبو صنف
اول مقامات اصلیه سندن اعلی مقامات واصلدر زیراکه بو عالمده تکمیل نفس ایدن انسان کاملدر وحق تعالی عنایتیله اصنام
ثلاثهٔ مذکوره یی طیور مثلدر نته کیم کلام قدیمده فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخیرات باذن الله بیورمشدر
چونکه وجود ملائکه لطیف ونورانیدر کیمی عقول کروبی وکیمی نفوس روحانیدر ومقاملری عالم علوی آسمانیدر پس آنلرك
بر عالمی واردر که زیاده دکلدر اما ارواح بهایم بالجمله ظلمانیدر ومقاملری عالم سفلی ارکانیدر وآنلر عالم علویدن
بی بهره در پس آنلرك دخی بر عالمی واردر که ایکی دکلدر واما نوع انسانك ایکی عالمی واردر بری بدن وروح حیوانی اعتباریله
عالم ملکك سفلیسی وبری عقل وروح انسانی اعتباریله عالم ملکوتك اعلاسیدر زیراکه حق تعالی ملائکه یی محض عقلدن
خلق ایتمشدر وبهایمی صرف شهوتدن خلق ایتمشدر وانسانی عقلله شهوتدن خلق ایتمشدر پس اکر عقلی شهوتنه غالب
اولوب اصنام سبعه یی قیرریسه عابد صمد اولان انسان ملائکه دن اکرم وافضلدر زیراکه ملائکه کرامك هر برینك مقامی
معلومدر که ابد آنده قالورلر وانسان ایسه تکمیل نفس ایله مقام معلومندن اعلادن ترقی ایده بیلور واکر انسانك شهوتی
عقلنه غالب کلوب عابد اصنام سبعه اولورسه اول جهتده ناسی وآنك قلبی قاسی اولور اکرچه اول صورتده آدمدر
لکن سیرتده بهایمدن کمدر زیراکه خدمت بهایم طاعته بدلدر وحقده غفلت ایدنلر آنلردن اضلدر اللهم لا تجعلنا من الغافلین
کمال روح انسانی اودر که لذات فانیه یی ترك ایله اصنام سبعه یی کسر ایدوب لذات حضوری درك ایله ماسوادن محجوب
کوکلده عاکف اوله تاکیم مبدأ ومعادی بیلوب اسراره واقف اوله ونفسنی وربنی حالی عارف اوله وروح اضافی قیلمه ایله
زنده قاله وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشلر که یا علی کندیکی فهم ایلیه سن تاکیم عمرکی ضایع ایتمیه سن وقلبك کندیکی

نظم درون جانده نهجی جای جانان	مدام اولسن کوکل ماوای جانان	کوکل مرآت صاف اولسه ایچنده
کورینور خوش رخ زیبای جانان	سویدای دل نکاه ایچنده	دمادم جوش ایدر سودای جانان
تموّج غای عالمده چو قلبك	اولور خالی طولو غوغای جانان	سفینه مثلی قلب انقلابی
ویرر اولجنبش دریای جانان	هم کبری او قمو ادنان ادنی	کم اولدر قرب او ادنای جانان
برحقی روحی پرشون ایدر اول	نوع رابع عشر	لب شکرین شکرخای جانان

روح انسانك تنزلاتی احوالنی وترقیات وکمالاتن بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که
روح انسانی اولان اسفل سافلین بدنه تنزل ایلدی اعلای علیین عمادن بو اسفل سافلین بدنه تنزل ایلدی اول نورانیت بو ظلمته واول لطافت
بو کثافته واول استعداد بو نسیانه واول محبت بو عصیانه تبدیل اولوب مجاور اسن رحمان ایکن مقارن نفس وشیطان
وهمجنس حیوان اولمشدر بعد الحشر قرین حیوان وملاهی قرینه وروح انسانی وعشق الهی قرینه پس انسان ابتدا مرتبهٔ بهایمده
بعده مرتبهٔ سباعده بعده مرتبهٔ شیاطین دن بعده مرتبهٔ ملائکه دن بعده مرتبهٔ نفسانیتدن کیچمه لکه مرتبهٔ انسانه
وصول بولمز وکندیدن فانی اولمدقجه روح اضافیله باقی اولمز وتهذیب اخلاق ایتمیانجه حیوان مرتبه سنده قالوب انسان
مرتبه سنده کامل اولمز ومعارف باالله اولوب مراد آلمز زیراکه انسانده اوچ روح واردر که سائر حیوانات ایله مشترکدر
بریسی روح طبیعیدر که آنك موضعی جمیع بدندر وایکنجیسی روح نباتیدر که آنك موضعی جکردر واوچنجیسی روح
حیوانیدر که آنك موضعی یورکدر وغضب وشهوت وایکیسندن تولد ایدن اخلاق بدجمله سی اوصاف روح حیوانیدر وانسانده
دوردنجی روحی نفس ناطقه در که انسانه مخصوصدر وآنك موضع تعلقی انجق یورکده اولان نقطهٔ سویداده بولنان روح
حیوانیدر وانکله تعلق بونك شانیدر اکر اودروح حیوانی بو روح انسانی اوزرینه غالب کلوب غضب وشهوتنه
بونی اسیر ایدریسه اول کسه حیوان بلمشدر زیراکه حکم غالبك بولنمشدر ومادام که روح انسانی مغلوب روح حیوانیدر
اول کسه نك قلبی میت ونفسی حی اولدیغندن اول نفسانیدر واکر عون حق ایله بو روح انسانی اول روح حیوانی اوزرینه
غالب اولوب غضب وشهوتنه مالك اولدیسه کندی حیاتن بولدیغندن واول کسه نك نفسی میت وقلبی حی اولدیغندن اول روحانیدر
بلکه مکان وزماندن مجرد انسان کاملدر وکندی مقامندن اعلادن واصلدر وبو کیمیای سعادتله اسعد دنکوره بر سایه یا بر آیه

ویا بر کونده ویا بر ساعتده نائل اوله وحق تعالی کلام قدیمنده ونفخت فیه من روحی بیوروب کندی ذاتنه اضافت
ایلدیکی روح اضافیه واصل وهر مرادی حاصل اوله وروح اضافینک نیجه اسماسی واردر که عقل کل وعقل اول وجوهر
اول وقلم اعلی ولوح اعظم وعرش اعظم وکلمهٔ اتم وملک مقرب وروح اکمل وروح افضل وروح لایفنی
وروح عارف وروح ناطق وروح قدس وروح محمدی ونور محمدی وآدم معنی وشمس باطن وشمس حقیقت و
نقطهٔ وحدت ونقطهٔ کل ونقطهٔ کبری وسر اعظم ولطیفهٔ ربانیه وامر ربانی وجوهر ربانی وحقیقت ربانیه
وعشق الهی ومبدأ اول ومنشأ ارواح وسلطان حقیقت وسر الهیدر اشبو مراتب مذکوره‌دن هنکی مرتبه‌ده بولندیغکی
بلمک مراد ایلدکسه همان کندی احوالکه نظر ایلیه سن اکر یوب ایچوب اویورسن وشهوت آرزوسن کورورسن وغیری
نسنه آرزوسندن خبرک اولورسه ظاهر بودر که بهایم مرتبه‌سنده سن واکر یوب ایچوب اویورسن وشهوت آرزوسن
کورورسن وبونلردن ماعدا غضب ایدوب خصومت ونزاع وجنک وجدال وشتم ایله عداوت وعنف وقهر وضرب و
هجوم ایله خلقه ایذا وانتقام آلورسن بلورسن که سباع مرتبه‌سنده سن واکر یوب ایچوب اویورسن وشهوت
آرزوسن کورورسن وبونلر ایله یالان سویلیوب خلقه مکر وحیله وکذب وخدعه ایله آنلری غش ایلیوب
دوزنلر ایله کدوب رندلق ایدوب نفاق ایله یوردرسن شبهه سز بلورسن که شیطان مرتبه‌سنده سن
واکر یوب ایچوب اویورسن وشهوتدن فارغ واکر آرزوسندن آزاد اولورسن وکیمسه‌یه قطعا بخیل ایلمزسن
وکیمسه‌یه حیله ومکر ایله هرکز یالان سویلمزسن وجمیع خلقه رفق ومدارا ایله معامله ایلرسن وجمله ناسه خیرخواه
دوشه خدمتلرن کوروب دعا وثنا ایله علام سویلرسن حقا که ملائکه کرام مرتبه‌سنده سن واکر اعتدال اوزره
یوب ایچوب اویورسن وغضب وشهوته مالک اولورسن ومعرفت ومحبة الله بولنجه کوکلک سالک اولورسن وکندک صفات
فانی وهالک اولورسن کندیکی باقی اوزره بلورسن که هم عارف وهم معروفسن وتخلق باخلاق الله ایله موصوفسن و
خزینهٔ علم لدنسن وحقیقتدن آکاهسن وانسان مرتبه‌سنده انسان کاملسن ومقام اعلایه واصلسن ومجلس
انس وحضوره داخلسن وهر مراده نائلسن وجمیع امورکده حالت وسطا ایله عاملسن واهدنا حقه مائلسن نظم

ای روح پاک جسم ایله دنیاده خوشمی سن
صفرا وخون وبلغم وسوداده خوشمی سن
اول کلشنی قویوب نیجه دوشدک بو کلخنه
قبلکله یا او مجلس معاده خوشمی سن
اولمش سنکله مست محبت هزار دل
سن سنده حسن عشقی تماشاده خوشمی سن

وی نور محض دیدهٔ بیناده خوشمی سن
کی بو یولده کلسه مکانک کوکل بند
کلخنجیلر حسی بیداده خوشمی سن
مشغول رسم وعادت اولوب غم چکرمیسن
عاقللر کله رفع ومواساده خوشمی سن
حق صورتی سنکله ای نفس ناطقه

ای مرغ عرش نیجه طوتلدک بر دامده سن
جولایه بویورکده سن بو سویله خوشمی سن
اول برزه انسانی او وطنی براقمی سن
یا هم حضور حضرت مولاده خوشمی سن
عالم سنکله درنیجه عالمده سن عجب
دل مجلسنده عشق ایله تنهاده خوشمی سن

باب ثانی

ارکان طریق عرفان اولان تقلیل طعام وتقلیل منام وتقلیل کلام وعزلت انام وذکر مدام وفکر تمامی فصول
شتی ایله تفصیل ایدر **فصل اول** ارکان سته‌دن راه عرفانک اولکی رکنی اولان تقلیل طعامک فوائد وخواصنی شکر نوع ایله
بیان ایدر **نوع اول** فضائل جوعی بر آیت کریم ونیجه احادیث شریفه ایله کلدر ای عزیز معلوم اولسونکه حق تعالی عبادینه
غذا یکله تقلیل اکلی تعلیم ایدوب کلام قدیمنده بیورسنکه کلوا واشربوا ولا تسرفوا انه لا یحب المسرفین وحدیث قدسیده
بیورمشدرکه یا ابن آدم انی جعلت العزة فی الطاعة والناس یطلبونها فی ابواب السلاطین فکیف یجدونها وجعلت العلم
فی الجوع والناس یطلبونه فی کثرة الاکل فکیف یجدونه وجعلت جلاء القلوب فی السهر والناس یطلبونه فی کثرة النوم
فکیف یجدونه یا ابن آدم کیف تطمع فی العلم والحلم مع الشبع وکیف تطمع فی جلاء القلب مع کثرة النوم وکیف تطمع

فی الحکمة مع کثرة الکلام

فی الحکمة مع کثرة الکلام وکیف تطمع فی الانس بی مع الاستیناس بالناس وکیف تطمع فی حبی مع حب الدنیا فاطلب العلم
والعمل فی الجوع وجلاء القلب فی السهر والحکمة فی الصمت وانسی ولقائی فی العزلة وحبی ورضائی فی ترک الدنیا
یا ابن آدم الصوم لی وانا اجزی به ان للصائم فرحتین اذا افطر فرح واذا لقینی فرح وحضرت حبیب اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم امتنه شفقتلرندن آداب اکلی تعلیم وآفات شبعی تفهیم ایدوب فوائد جوعی طبورمشلر نتکیم احادیث شریفه‌سنده
بیورمشلر آدم اوغلی بطنندن شرلی بر قاب طولدرمشدر اکا اوچ بش لقمه جوع کفایت ایدر که صلبنه قوت وقوام
اوله لیس هر کیمکه شهوت کلیله مبتلا اولوب بطننی طولدرمق استرسه باری ثلثی طعامله وثلثی شرابله اولسون
تاکیم ثلثی تنفسیچون قالسون وبیورمشلر که شبعان ایکن اکل طعام هم مرضدر وهم حرام وبیورمشلر که کثرت
اکل شومدر ونوام واکول مذمومدر وبیورمشلر که شره ایله اکل ایدنلرک قلبی قاسیدر وحکمتدن محرومدر وحقه
ناسیدر وبیورمشلر که حق تعالی بر قولنه محبت ایلسه آنی اوجوز طعام اولان یرده جایع ایدر وبیورمشلر که حق تعالینک
مخلوقندن اولیاسی اهل جوع وعطشدر آنلری انجق شیفتدر ویری آتشدر کیمکه آنلره خور باقوب انجق طوتارسه
یا بر فعلله انجدر یا بر سوز آنارسه اول غریبدر وانتقام آنی نجوم اسقا ایدر رسوای عام وعیشنی حرام
ایدر وبیورمشلر که کیمک که بطنی جایعدر وقلبی قانعدر وحقی ذاکردر آنک مفتریندر ولدیعی ظاهردر وبیورمشلرکه
تحقیقا شیطان ابن آدمک عروقنده جریان دم کبی جاری ایدر پس آنک یوللرین جوع ایله وعطش ایله تضییق ایتمک مقربین کاریدر
وبیورمشلرکه جوعی طواکر عند الله افضلکزدر وتحقیق ابغضکز هر نوام واکولدر که تنبلکزدر وبیورمشلرکه
هر کیمکه بطنی جایع اولور آنک قلبنده نور معرفت لامع اولور وبیورمشلرکه اهل جوع اهل حکمتدر وبدنلری ملائکه
صحتدر وبیورمشلرکه حق تعالی مخلوقک اقربی خلقی احسن اولاندر وبطنی اجوع واعطش وقلبی احزن اولاندر وبیورمشلرکه
حق تعالی مخلوقاتی شبعان ایدر واولیاسی جایع وعطشان ایدر وبیورمشلرکه نفسکزی جایع ایلکز تاکیم قلبکز نور عرفان ایله طا
اوله وقلبکز تابع حکمت اولوب واهل ارض وسما سزکله فرح بوله وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه کونده بر کره طعام ایلکر اون ایکی لقمه ایله اکتفا ایدردی

نظم

حبیب الله مبارک بطننه طاش باغلدی یعنی — طعام استرسه بطنک ویرمه کا طاش ویرمه سن نانی
شکم پرورکه بر خاکه ایلمش دیوار اعضا سن — او قالمش خانهٔ مظلمه کورمز شمس تابانی
شکایت ایلیه اوچ کوندن آجلقدن دکل عارف — او نادان کار وکسب اینسون که بو فلک حقه تکلافی
دیمش آجلقده وار ضعف اول کسلدر مانع طاعت — دیرر آجلقده در انس حق اول قوت روحانی
طعام حقده آجلوق آنی مخصوص خواص ایتمش — بولور جوع اهلی وجد وحال وذوق وفتح تحقانی
بولان آجلقده بولمشدر قناعت دولت فقری — طوبان آجلقده طویمشدر رموز سر سبحانی
کوران آجلقده کورمشدر اکر عشق اکر روحی — الان آجلقده آلمشدر کنون نفس انسانی
ایرن آجلقده ایرمشدر حضور حضرت تحفه — بلن آجلقده بلمشدر علوم بحر عرفانی
قمو آجلقده دردر دولت سعادت عزت ولذت — اولور جوع اهلی روحانی دخی سیماسی نورانی
شبعده قبض قسوتدر کلن هم شهوت ونخوت — بولور جوع اهلی علم وحلم اولور اخلاقی ربانی
ضعیف ایت نفسی تاکیم قوت قدسی بوله روحک — حیات جانک آجلقدر هم ممات نفس شهوانی
کل ای حقی بو اکل ونومی قوی فقر وفنا استه — که ویران اولسه تن کوشکی بولورسن کنج پنهانی

نوع ثانی

آفات شبعی وکرامات جوعی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه هر کیمکه نعمت بطن الاکل مطعم
ومشربه بلور آنک علمی قلیل وعذابی کثیردر بطنت فطنتی کاسد ایدر وتخمه حکمتی فاسد ایدر شبع منع مدادر وجوع انفع
دوادر ادمان شبع مورث امتلا وجوع وتقلیل طعام تقلیل اسقامدر کثرت طعام موجب اسقامدر ومفسد احلامدر
ادمان شبع مهیج عللدر وحکمت خللدر کثرت اکل قلبه قسوت وجسده علت ویرر حق تعالی بر قولنه غنا واکرام ایلسه آنک بطننی
طعامدن وفرجنی حرامدن یاد ایدر حق تعالی کیمه که اکرام ایده آکا قلت طعام وقلت منام وقلت کلامی الهام ایدر کیمکه جایع
اولمیه اول صفای فکری بولماز کثرت اکل انسانه ضرردر وکثرت نوم آکا کدردر نه کیمک که طعامی قلیل اولور آنک

الا ای قلیل وصحتی طویل اولور صحتله بخم جمع اولماز وجوع ایله سقم جمع اولماز کیمکه نفسنده آرزوی انواع
طعامی غرس ایده اوله اصناف اسقامی جلب ایله صحتی بر عکس ایله جوع طعام انبیادر ومقام اولیادر جوع
بحر دریز فطنتدر وسحاب مطر حکمتدر جوع تزویج ارواحدر وتشریح اشباحدر جوع دوای داء فضولدر وجلای
فضولدر وجلاء صداء عقولدر جوع غذای اشتهای روحدر ودوای قلب مجروحدر ثمره شجره صحتدر ودریت
صفت عفتدر جوع حطیئه اصولدر ومطیئه وصولدر جوع نفی دادر وقوت دوادر جوع هدیه اولیادر
وتعذیب اعدادر جوع تصفیه روحدر ومطالعه فتوحدر جوع قهر جنود شرهدر ونصرت قودر وکله دزدر جوع
هوای نفسه نمان ویرر وفؤاده صفا وحیا ویرر وعلم دقیق ایراث ایدر اکا اثبات ویرر جوع راغبین فترندر
وجوع زاهدین حکمتدر وجوع عارفین صفوتدر وجوع محبین قربتدر وجوع واصلین طهارتدر جوع نفوسه
نفسه مذلت ویرر وقلوبه رقت ویرر وعلم سماوی اطلاعنه دقت ویرر عارفک نور حکمتی لهجوعن نجم ایام
اطفا ایدر واول برنسنه نناول ایلدکه بش اون لقمه ایله اکتفا ایدر وسوسه بند شیطاندر انک مزرعی بطن شبعاندر
کیمکه انکچون برکون جایع اولور انک قلبنده حکمتدن برچشمه باب اچلور جوع موث علم وفطنتدر وشبع موجب
جهل وظلمتدر اطیب اطعمه جوعدر واهل نفس تندن جز وعدر جوع ضیافت حضرت مولادر وشبع فقدان عقل وذکادر
کیمکه بخرجه نفس جوع ایله ذبح ایده اولنور معرفتله حیات قلبی برج ایدر نیته یکه دهانی صبر ایله جهانی اولقمه که
لذتندن بولدک ذوقی کاشکی بولسه آنی دوشمن حلقی کیمکه شبعان اولنجیه دک اکلدر اول اکلنده حیوانه مشاکلدر
جوع بر یورنده طعام برذاندر وابدان اولیا انکله شبعاندر وبطن ایسه عدوی انساندر عارفک اکلی فاقه دندر ونومی
غلبه دندر علم وحکمت جوعده اولور وجهل ومعصیت شبعدن کلور جوعده ولذت طرب ملوکدن زنجیر وعدل زیرکه جوع بدنخواصه مخصوص اولدیغی اکا خفی دکلدر

نظم
کلدی رمضان آیی ای یار فخیم سیما اول صایم وآز اول ای تا قلبک اوله بینا
خالی اول وحالی اول نای اولاب نای بولد نی مثلی دمنک طول نوش ایت شکر وحلوا
بونهر شکمک کل نوح اولمیه هر بیل تا عین حیات دل تن ارضن ایده احیا
صوم ایله تن وجانی پاک ایله بمه نانی طول سوز نی رعدانی تامست اوله هواجزا
بود مدی کوش ایله نی حد بوی نوش ایله سیلر کبی جوش ایله تا قلبک اوله دریا
جوع اولدی طعام الله قوت دل هر آکه ویرجی اوقولنم شه کیم عشق ایله در شیدا
حق دون وکون دائم اول قائم وهم صائم طول عشق ایله اول هایم قوی صوری بول معنا

نوع ثالث

رذائل شبعی وفضائل جوعی بلدکدن ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه اوج خصلت قلبی
قسوتدکه کثرت طعام وکثرت منام وکثرت کلامدر بطون شبعان اولنجه ارواح ابدان اولور وبطن جایع اولسه
بدن روحه راجع اولور صحت بدن قلت طعامدهدر وصحت روح قلت منامدهدر کیمکه شبعان اولورسه آنک
بو عقل کیدرکه بردخی رجوع ایتمز جوع اسم اعظمدر ومفتاح کرمدر قلت طعام موجب قلت منامدر وقلت منام موجب
قلت کلامدر شبع داعیه شقاوتدر وسقم داعیه الملدر شبع اصل جمیع دادر وجوع اصل جمله دوادر نیران وساوس واوهام
بلکه جمیع نیران انفس انام جوع ایله منطفی اولور نفسی جایع اولانلره وساوسی زائل اولور نتهکیم مجنون جایع اولدقده جوع
قالبی عاقل اولور جوع مزرع عبرتدر وینبوع حکمتدر وروح فطنتدر ومفتاح محبتدر ومصباح معرفتدر ومنهاج
حقیقتدر نفس بر مریض حریص جزوعدر وانک شفای عاجلی جوعدر شبع ایله کوکلدن حکمت زائل اولور وجوع ایله آنده هر علم حاصل
جوع صفای اصفیادر ورشاد اتقیادر نظم آجقمق کیم وجودکده صفادر شعار اولیا واصفیادر تقاضای
طعام اولماز ولیکن ولیک قوتی چون ذکر خدادر وجوع منبع اخلاق حمیدهدر وشبع منبت اوصاف ذمیمهدر بطن
شبعان اولدقده اعضا جایع اولور وبطن جایع اولسه اعضا شبعان اولور جوع نفسه رنداندر وقلبه کلستاندر
شبعده واقع اولان وساوس ثابت ونابت اولور وجوعده واقع اولان وساوس عاطل وباطل اولور کیمکه انک بطنی
جایع اولور انک قلبی ایکی عالمدن محجوب مولایه راجع اولور جوع قلبی بر حکم ایلر وشبع اصم وابکم ایلر جوع ابدانده خفت

وعقدر وکوزنده عبرت وکوکلنده حکمتدر وجلاء قلب ایکی خصلتده مقرردرکه بری جوع وبری سهردر نانک
غذای ابدانه وجوع ایسه غذای دلدر وجاندر برشیخک بر مریدی برکون آج قالوب شیخنه الجوع دیدکده شیخ الله
دیمشدر بر ولد مرید اول اسم ندا ومت قلوب ایکنجی کونده لا بد من القوت دیدکده شیخ لکا لا بد من الله دیمشدر
بعده اوچنجی کونده اول ذاکر صابر شیخنه ما القوت دیدکده شیخی ذکر الحی الذی لا یموت بیورمشلر بس دردنجی کون
تمامنده اول ذاکر صائم برجلیله حق ایله افطار ایدوب برخوردار قوت جان اولمشدر ودولت معرفتی دایکان بولمشدر
ولجزائه وجودی شراب عشق ایله طولوب بجذوب الهی اولمشدر نظم

چون عشق مردم خوردر بس ذکرت ای یار که اوله لقمه شیرین عشق شیرینکار
سن ابجی لقمه کبی بویله هضم اولمازایکن اوشاه عشقده نه لایقسن ایده نوش کوار
ریاضت ایله ضعیف اوله تنکدر اودهن لذیذ لقمه اولوب قوی سنی یبوت بکبار
مثال دوزخ اومعده بر اولدی هر کس مکر قلنه بصه بر دم سکا شه جبار
خدادر ایلیان لجاجی جنتمی شبعان بورغ اویاده نه بنلک نه حرص هر مردار
نه حرص علم وهنر وار نه رنک وبو حتی نه صلح وجنک اولور آنلرده عشق اولور هر بار

نوع رابع

تقلیل طعامک کیفیت ومقدارن وفوائد واسرارن بلدکدن ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه
تقلیل طعامدن مراد نفس شهوانیه حیوانیه یی ضعیف ایدوب اول مغلوب عقل ومکسور شهوت اولمقدر ومقصود بورکه
تبییض قلبی وصادمیمدن تصفیه قلیقدر زیرکه جوع انسانده بورکلی مجمعی اریدوب دمنی قلیل ایلدکده بیاض ورقیق اولور
وکوکل کدورت نفس حیوانیهدن پاک وصافی اولوب جلا بولور وصفا سیله انوار اذکار وواردات قبولنه مستعد اولور
بعده اول آینه دن اول انوار ارض نفسه منعکس اولوب رتبی نور یله اشراق بولدقده ظلمت نفس مضمحل اولوب صدف شهوت
ظلمتی دخی لؤلؤ محبتدن منشق اولور زیرکه شهوت مطیه محبتدرکه انسانک محبت مطلوبیدر وآنکله انسان ملائکه
محبوبدر وجمله دن مرغوبدر انا سلوک طریق عرفانده مبتدیلر ایچون طعامدن اسنانک نافع اولدرکه افراط ایله تفریطدن
محفوظ اولوب اکل متوسط اولا واکل متوسط برکون برکیجه ده المشی درهمدن یوز درهمه وارنجیه دکدر تناولدر و
مشروب دخی اول یوز درهمه داخلدر وبو تقلیل اکل تزکیه نفس وتصفیه قلب وتجلیه روح ایچوندر اسلامده نتهکیم حضرت
عیسی علیه السلام بیورمشدرکه بطنکزی جایع ایلکز اولدکیم قلبکزله ربکزی کوره سز وحدیث شریفده بطن انسانک
شرلی وضرلی برقاب طولمشدر مضمونی کلمشدر زیرکه بدنه غذادن امداد اولور حال بوکیم اسم غذا ایچون جکرده
وضع وبنان قوای طبیعیه جنود شیطاندر پس حزب شیطان اولان قوای مذکوره غذادن حظ وافر آلدقده دواعی نفس اکله
قوت بولور وظلمت نفس طبیعت یورکه مستولی اولور ورطوبت غذادن عروق دماغه رخاوت کلور پس آنلر کلال حواس
وغلبه نوم وکدورت خاطر حاصل اولور واکر غذا قلیل اولورسه دواعی نفس وقوای طبیعت ظلماتیله ضعف وقلت بولوب
کوکل صافی اولور پس قلب صفاده روح مجلا اولان عقل معالی صدرکا ابتلاده تصرفدن منع ایده پس انلر حکم آنده روحک اولوب
انسانک دخی مرتبه سی بولور وبونک سری بودرکه انسانک امر تغذیه سی مرتبه نباتیه سیله وامر شهوانی مرتبه حیوانیه
وعلم وعرفانی مرتبه انسانیه سیله در پس مجردلر زیاده بدن ایچون غذا امر اقبال ایدوب آنلرله مشغول اولان کسنه لک اوزرینه
غالب اولان مرتبه نباتیه در وقضای وطر ایچون شهوتلره اقبال ایدوب لذات فانیه ایله مشغول اولان کسنه لک اوزرینه
غالب اولان مرتبه حیوانیه در وبو ایکی مرتبه یی حق تعالی الطفیله عباد ینه طیوردمشدر نتهکیم کندی کلامنده اولئک کالانعام
بل هم اضل اولئک هم الخاسرون بیورمشدر پس عاقل اودرکه بو ایکی مرتبه دینه یی ناقصه فالیوب تصفیه قلب وتجلیه
روح ایله فتوحه توجه ایدوب انسان کامل اولوب مبدأ ومعادینه کیده اعنی برنسنه یمز الا کرسند رمق واداء صلات
قادر اوله جق مقداری برقلح کفم تناول ایده ونفسی شری کبی خمیر ایده یا قطیر شعیر ایله قناعت قلوب حظ نفس وشغل قلب
اولان اطعمه نفیسه یی تحصیل وآرزودن فارغ اولوب انسان مرتبه سنه وصل ومجلس انسه داخل وهر مرادی حاصل اولور زیرکه
نبات وحیوان مرتبه لرندن انسان مرتبه سنه وصول بولمقده تقلیل طعام اصل مقدم ورکن اعظم وشرط الزم اولمشدر

مرتبه سن بولمش ونفس وطبیعتدن آزاد اولمش کاملك جوعی ضرر ویرمز صبر ایدرلر بلکه آنك جوعی طوبلی حضور حزنلردر **نظم**

هر لحظه اول وحی علا ارواحه ایلر خوش ندا • دریا اولمز خاکی ایچمز جا بالاول کل ایت عزم سما
هرجانکه اول انبل اولور چون درد خم قرین بولور • اعلای خم خوش کلور کر بولسه کدر ندن صفا
اولمازسه تن خاکدن صافی اولور بو آب جان • اسرار اولور قلبه عیان بولور نفوذ دردك دوا
جانك چو شعله در نهان نور ندن اکثر در دخان • دود ایچره نور اولمز نهان دلخانه سی بولمز ضیا
آز اولسه کر بو دود نان قلبك بولور نوری عیان • روشن اولور خوشلی کمال هم بو سرا هم اول سرا
سیر ایت مکدر اولسه ما نه صو کورینور نه سما • پنهان اولور شمس ضحی غیم و طومان اولسه هوا
باد شمالی چون اسر صافی اولور قالمز کدر • بو صیقل ایچون هر سحر خوش خوش اسر باد صبا
عشقك دمی هم بر نفس بو قلبه صیقل اور سر بس • بل عشق وجانده همنفس نفس لهیبیدر فنا
ای جان بیر جبن جهان سیر ایت که کیدر لامکان • حقی بنده بو خاکدان فرعی براق کل اصلکا

نوع خامس

ملامات شبع وکرامات جوعی بلدیرر **ای عزیز** معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که منشأ جمیع امراض قلبنسانکم آنکله دل دوزخ اولمشدر وآندن جمله اخلاق ذمیمه حصوله بولشدر والله ایچون آدم جنتدن طشره کلمشدر اول شهوت اکل ناندر که سرای جهانی جانه زندان ایتمشدر وعقل دانایی اسیر نفس نادان ایتمشدر اندن جوعی بولاشبعدن متول اولور زیرا که بورکه اکول ولاسما کول اولور غافل اولان شهوت اکلی ترك ایدوب نفسنی اسکن وتراب قبر ایچون بدنن بسلر کرچه نفس شهوتنه عقله طغیان وحقه عصیان ایدر لکن شمشیر جوع آنی مطیع فرمان ایدر جوع انسانك جسم وجاننه نافع وتنعم ایسه مضر ایدر وآندن کیمکه عمرن ویرر طعام وشراب آلور اول عین حیاتی قیوب خیال وسراب کور نان اکل ایدن کندی حیاتنی اکلر وحیاتن اکل ایدنلره حمات حاصلدر عبد بطن اولان کمسه ده غفل اولور ونه هوش ونه چشم اولور ونه کوش تن پرور اولان عبد فرج اولور ودغر حیوان کبی شهواته ضجع اولور جوع ایله نفس بهیمی ضعیف اولسه اول کوکلده روح قدسی قوت بولور ونفس شهوانیه حکمتدن آزاد وعلم وحکمته راد وحفظ ونسیانه معتاد اولور اکر بو دهان بند اولسه دهان جان آچلور وآنکله قوت جانیلوب شراب عشق ایچلور وخلعت عرفان بوینه بیچلور بس اول نان نور ایله بونان تنوردن کچلور واول شراب طهور ایله بو جیفه دنیادن قاچلور واول خلعت معرفتله عالم وحدته کوچلور وجناح عشق ایله زمره اولیایه قاریشلوب ارواح انبیا ایله اوچلور ویبر اولان جان جاودان اولوب رخ زردی ورد احمر کبی آچلور وامطار انوار واسرار ابر دکار لیل ونهاردن اول قلبه صاچلور واکر بو دهان آچلسه دهان جان بند اولور وبدن مرتبسنده کوکل دردمند اولور زیرا که جسم خاکك غداسی ... اکچه قند اولور وروح اسیر هوا وکوکل زندان بلا ودماغ افکار واوهام ناپسند اولور وجمیع اقوالی ... وافعالی واحوالی پرحیله ووفد اولور ونفس بهیمی تنعمله زنده وروح قدسی آندن خسته ومستمند اولور زیرا که هر لقمه لذیذه اول جان عزیزه بر زنجیر پابند اولور پس هر کیمکه خردمند اولور اول نانجوین ایله خرسند اولور وتقلیل اکل ایدوب انسی یکجنده اولور بو تکلمه نفسنی ضعیف اولوب روح آندن خلاص بولور جسم وجانی حلاوت محبته طولوب لذیذ و ارجمند اولور **نظم**

عجب حلاوت پنهان ویر دخولوکم
نه ناله ایلر او همل خشبه زیروبم
شکم تهی اولوب دردایله ایکله نای شاد
شکم پر اولسه بد اخلاق ایله طولی آدم
اوبصحتی بولور علم وحوق حکمت

مثال چنك اولور آدم تهی شکم وترکم
دماغ ومعده لر اولور وجانی بیار ستم
شکم تهی اولوب اشعار سویله مثل قلم جنان
اورونی طوتار سن اولور دل مثال بلیغ

پر اولسه کر شکم چلك اوساز اولور مهمل
بو سینه سوزش ایله نالدن ایلیهر دم
مثال دوزخ اولور معده خلق ندن نارکی
خصال خوب ایله کوکلك طولر جوحد جهنم
بو جسم اوروح جسم اولکه جانك دیکلم

نوع سادس

آفات شبع ومنافع جوعی وفواید صوفی بلدیرر **ای عزیز** معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که طعامی اول مقدار اکل ایلیه که اول سنی حامل اوله اول قدر یمه که سن آنی حمال اولسن طعامی اویله اکل ایله که سن آنی یمش اولسن ویلمییه که اول سنی یمش اوله اکر سن آنی اکل ایدرسن جمله نور جان اولور واکر اول سنی اکل ایدرسه باجمله دخان اولور

رباعی درروننه جواز طبع دمی پاك شوی • اندل پی پاکان تو بر افلاك شوی • از سوزش روزه نورکردی چون شمعه • ورظلمت لقمه لقمه خاك شوی • بر طالب عرفان برکامله نیاز ایتمشدر که طریق معرفت یزدانی بکا بیان ایله اول کامل اول سالکه اکول اولدیغن بلوب جواب ویرمشکه وار ابتدا اکلی تقلیل ایله بعده کل بزه معرفت سورنی سویلیه رکوع وسجده صیامده وکیجه لرده قیامده بر عابد هر کون صائم اولوب هر کیجه بر بطمان طعام ایله افطار ایدر ایدی صباحه دك نماز قیلدیغن برکوکل صاحبی مرشد کامل ایشیدوب دیمشدر که اکر نیم نان یسوب اویوسه افضل ایدی **قطعه** اندرون ازطعام خالی دار تادرو نور معرفت بینی • تهی از حکمتی بعلت آن که پری از طعام تا بینی اکلی کثیر اولان صحتی قلیل وموونتی ثقیل اولور کیمکه همتی بطن وفرجیدر آنك قدر وقیمتی آندن در که خرجیدر کیمکه همتی ادخال ایدیکیدر آنك قیمتی اخراج ایتدیکیدر کثرت اکل اسراف وقلت عفافدر جوع انسانك جمله خصالك ارفعیدر وجسم وجاننك انفعیدر راحت بدن قلت طعامده در وراحت جان قلت منامده در وراحت عقل قلت کلامده در و راحت قلب قلت اهتمامده در ابدال ابدال ولدیلر الا که جوع وسهر وصمت واعتزال او لدیلر **بیت** جوع وسهر وصمت وعزلت ذکر وفکر باد وام • تا تمام اولدی جهانك ایکی نیما تمام • وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم جوعدن منکب و ملتوی اولوردی وابو هریره رضی الله تعالی عنه آجلقدن مجنون کبی مصروع اولوردی وپیرم حضرت عون علوی فقیر الله شیخ اسمعیل بکوی رحمة الله تعالی علیه بو حقیر اوغلم تربیه ایچون خطاب ایتمشدر که ملا ابراهیم انا اکل فی الیوم واللیلة مرة واحدة لقیمات مما حضر واکل کل اسبوع رغیفی خبز مع ای طعام کان وماء اللحم غیر مانع الریاضة واصل هذا لخبز عن حلال واشرب کل ستة ایام مرة ماء بکاسة مقدار فنجانین فقط وانام بعد العشاء الی الانتباه ثم اقوم الی الصباح واصوم یوم الاثنین والخمیس

نظم
بند ایله پیك نانده طولسون کهر روزه
قلبه نظر جان بلیر ویرسون نظر روزه
روزه نه ضرر ایلر بیلدی در کهرلم
هم مست مدام ایدر جانی اثر روزه
حقی کیجه اول قائم هم کوندزی اول صائم

کتسون اوکه جاندن کلسن هنر روزه
قوی نفسی بو تدبیری هر حیله وتزویری
بر تیغ سفر ایلر سودای سر روزه
تن ظرف محبتدر دلکلشن وحدتدر

بو عالی برجتین دلدر ره علیتین
مکسور اوله هر تیری اولسه سپر روزه
روزه تنی رام ایلر اخلاق تمام ایلر
جان بحاله وصلتده فتح اولسه در روزه
تا قلبه طوله دائم شهد شکر روزه

نوع سابع

کثرت اکلك آفات عشره سن وقلت اکلك کرامات عشره سن وتقلیل اکلك اسباب میسره سن بلدیرر **ای عزیز** معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که طالب عرفان اولوب نبات وحیوان مرتبه لرندن انسان مرتبه سنه یتمك وتزکیه نفس وتصفیه قلب وتجلیه روح ایتمك مراد ایدن کمسه یه لازمدر که ابتدا بطنی حرامدن حفظ واصلاح ایده بعده تقلیل اکله وفضول حلالدن بیله اجتناب ایده آندن معرفت ومحبت بوله طوغری کیده زیرا که بطن انسانك حفظ واصلاحی جمیع اعضاسندن اشق واعسردر وشغل ومؤنتی جمله دن اعم واکثردر وجسم وجانه ضرری وانری جمله دن اعظم واکبردر واول بر منبع ومعدندر که عفت وتخوت وضعف وقوت اعضایه آندن ندر وآفات کثرت اکل حد دن افزوندر لکن آفات مهلکه عدد اوندر اما اولکی آفت بودر که تحقیقا کثرت اکل قلبك قساوتنه سبب اولور وقلبك قاسی اولمسی ونورینك زوال بولمسی واردر نته کیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که لا تمیتوا قلوبکم بکثرة الطعام والشراب فان القلب یموت کالزرع اذا کثر علیه الماء زیرا که بدن انسانده بورك آتشنه معده غلیانی قدره کبیدر که بخاری اکا ارتفاع اولور پس بخار معده کثرتندن بورکه سواد وتغیر وتکدر کلور واما ایکنجی آفت بودر که تحقیقا کثرت اکل اعضانك فتنه وهیجانی وفضول وفسادی انبعاثی واردر زیرا که انسانك بطنی شبعان اولسه عینی مالایعنی یه نظر ایتمکه واذنی آنی استماع ایتمکه استر ولسانی مالایعنی سویلمکه ویکی آنی طوتمغه وآیاغی اکا کیتمکه استر وفرجی شهوت قضا ایتمکه استر واکر بطن انسان جایع اولسه آنك اعضاسی جمله ساکن اولوب بر نسنه یه طمع ایتمز ومالایعنی اولان فضول ومحرمانه کیتمز زیرا که بطن بر عضودر که اکر اول جایع اولسه اعضای بدن شبعان اولور واکر اول شبعان اولسه اعضا جایع اولور والحاصل انسانك افعال واقوالی طعام وشرابی حسبنجه در اکر اکل حرام ایله طعام داخل اولورسه آندن حرام افعال واقوال صادر اولور واکر فضول حلال داخل اولورسه مالایعنی اولان افعال واقوال خارج اولور کانه طعام وشراب افعال واقوالك تخمیدر که بو نلر آندن وجوده کلور واما اوچنجی آفت بودر که تحقیقا کثرت اکل قلت فهم وعلم واردر زیرا که

فان البطنة تذهب الفطنة دیمشدر واکر دنیا واخرت حاجتلریدن برحاجت مراد ایلرسن تا انی قضا ایتمدکجه بر
سنه تناول ایتمیه سن زیراکه بخار غدا حجاب فهم اولورکادر والقاء ورد نجی آفت بودرکه تحقیقا کثرت اکل قلت عبادته وارث
زیراکه انسانک اکلی کثیر اولدقجه بدنی ثقیل اولوب نوم غلبه ایدر وحواس وقواسنه فترت کلوب توجه وطاعته آوارهلق
تملی لاشئ کبی باقی اولور تقویه کیی حالده بوکیم عبادت برصنعتدر که اتک دکانی خلوتک والاتی مجاعتدر واما بشنجی
آفت بودرکه تحقیقا کثرت اکل فقد حلاوت عبادت واردر نته کیم حضرت صدیق اکبر رضی الله تعالی عنه دیمشدر که اسلامه
مشرف اولدیغم وقتدن بو آنه دکین هرکز سیر اولمشدکلم تاکیم رنگ عبادتی لذتندن محروم اولمایم واول زماندن بو زمانه دکین
صو قانمش دکلم تاکیم ربمک لقاسی شیاقندن فترت بولمایم وبر کامل محقق دیمشدرکه طاعتک لذتی وحلاوتی جائز اول
زماندن بولورکه جوع وظمادن بطنم ظهریمه ملتصق اولور بیت کر تو این انبان زنان خالی کنی پر ز کوهرهای
اجلالی کنی واما التنجی آفت بودرکه تحقیقا کثرت اکل حرامه دوشمک خطری واردر زیراکه حلال سکا کلمزالا کم از
از کلور وحرام ایسه هر جهتدن چوق کلور نته کیم حدیث شریفده ان الحلال یاتیك قطرة قطرة وان الحرام یاتیك كالسیل
جرافا جرافا واقع اولمشدر واما یدنجی آفت بودرکه تحقیقا کثرت اکلده اولا ماکولی تحصیل ایدوب حکمنه للغله ثانیا انی
اصلاح ومهیا قیلمغله ثالثا انی اکل وهاضم اولمغله رابعا اندن خلاص وفارغ بولمغله خامسا بدننه تولد ایلدیکی امراض
وعللدن سلامت قیلمغله شغل قلب ومشقت بدن واردر نته کیم حدیث شریفده هر دردک اصلی تخمه وبهرد واننه اصلی
جوع اولدیغی وارد اولمشدر وبونلردن تشقه ناسک طمعله طلب دنیا واشتغال اکل ایله تضییع اوقات واردر واما سکزنجی
آفت بودرکه تحقیقا کثرت اکلده شدت سکرات موت واردر نته کیم حدیث شریفده ان شدة سکرات الموت علی قدر
لذات الدنیا ومن لذاتها الاکل والشرب فمن اکثر من هذه فقد اکثر من ذلك وارد اولمشدر واما طقوزنجی آفت
بودرکه تحقیقا کثرت اکلده نقصان آخرت واردر نته کیم حق تعالی اذهبتم طیباتکم فی حیوتکم الدنیا بیورمشدر حلاوت
دنیا مرارت عقبی اولدیغن طیورمشدر زیراکه دنیادن لذت آلدیغک قدر آخرت لذتی سنکچون نقصان بولور وکثرت
اکل ایسه لذات دنیادن عد اولنور وحضرت عمر خالد بن ولید رضی الله تعالی عنهما دعوت ایدیکی انکچون برطعام نفیس
مهیا ایدرکه امیر المؤمنین تکلف ایتمشدرکه چونکه بو طعام نفیس بزوم ایچونک پس خبز شعیر ایله شبعان اولمیوب آخرته
کیدن فقرا ایچون نه واردر حضرت خالد رضی الله تعالی عنه انکا جواب ایتمشدرکه یا امیر المؤمنین انلر ایچون جنت واردر
حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بیورمشدرکه انلر جنتله فوز بولمشلردر ودنیادن بو طعام بزوم حظمز اولدیغندن انلریزدن
تباعد ایدوب فوز عظیمه نائل اولمشلردر بیت نعیم خلد حلالست برکسی که آنب کمدست ولب نعیم جهانیا لاید واما اوننجی
آفت بودرکه تحقیقا کثرت اکلده عار وملامت واردرکه طلب شهوت واخذ فضول ترك ادبدر زیراکه دنیانک حلالی حساب
وحرامی عذابدر ولکن سن وزینتی تبابدر وآفات عشره بودرکه نهایت بولمشدر واهل هدایت ایچون بریدخی کفایت
قیلمشدر پس طالب عرفانه کثرت اکل ومداومت شبعدن اجتناب ایدوب آفات مذکوره دن آزاد اولور وتقلیل اکلی اعتیاد
ایدنکر اما تیلنی لشاد اولور زیراکه قلت اکلده صحت بدن ونشاط قوا وقوت حفظ وصفای خاطر وانجلای قلب ورقت
روان وسرعت ذکا وخفت مؤنت وامکان قناعت وتذکر جوع یوم قیامت وتیسر توجه وحصول حضور ومداومت
عبادت وحفظ وضوء وتمکن ایثار فضل طعام وتطییب قلوب فقرا وایتام وبونک امثالی نیجه کرامتلر واردر واما تقلیل
اکلی تحصیلده نیجه طریق واردر بر طریقی بودرکه کثرت اکلک آفات مذکوره سن تأمل قیله سن وبر طریقی بودرکه قلت اکلک کرامات
ومنافعی تذکر ایلکاما اکل اولمه سن وطریق آخری بودرکه مهیا بولنان اطعمه نک انفسن تقدیم ایده سن وطریق اهونی
بودرکه بر نوع باعثی طعام اوزره اقتصار ایده سن وطریق اسهلی بودرکه برکون بر کیجه ده برکره تناول ایده سن
وطریق اعز جبودرکه اکول وجیعان ایله تناول ایتمیوب تنهایه کیده سن وطریق اقربی بودرکه وزن
ایله بیوب کوننده بر درهم نقصان ایده سن تاکیم الی درهم قاله رباعیات

نفسم سنی چوق یمکله ایلر بر غم جسمم هم اولور خفیف وجانم پردم ترغیب ایده افراطیله ایچکلر	اغرلشوب اولور اصم وابکم نفسم سنی الله مقدم فرصت بکلر دوشمنی سنی دوستلق الی قورا کلر	ازیوب آنی ایچیم اوله کوکلم خرم چون سفره بولور اودم چکوب امکلر هر لقمه کسن شرم ایدرسن آکی

غفلتله طولوب کوکل اولور

غفلتله طولوب کوکل اولور ظلمانی هر لقمه که لذتیله بولدم ذوقی	جوانه ویر اول لذت آب ونانی اول لقمه یی کسکده بولسم دشمن خلقی جان لذتن الکوکلدن استه حقی	حق آنی یاد ایدوب یی قوت جانی حیوانه ویر اول نباتی سن ای حقی

نوع ثامن

جوعک اقسامن وحال ومقامن بیلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه جوع سهری متضمنه
نته کیم عزلت صمتی متضمندر وجوع ایسه ایکی قسمدر بری جوع اختیاریدرکه اول جوع سالکلردر وبری جوع اضطراریدر که
اول جوع محققلردر زیراکه محقق تجویع نفس ایلمز لکن بعض کره تقلیل اکل ایدر اکر تقلیل اکل ایدر ایسه اکه مقام انسی ایسه و
اکر مقام هیبتده ایسه اکلی زیاده کثیر اولور پس محققلر ایچون کثرت اکل دلیل اولمشدرکه مشهودلرندن عظمت
حایل کوکللرینه انوار حقیقتک سطواتی صحت بولمشدر وآنلر ایچون قلت اکل دلالت قیلمشدرکه آنلرده مشهودلرندن
مؤانست حایل محادثه وجود وصحت بولمشدر وسالکلر ایچون کثرت اکل دلیل اولمشدرکه آنلر حق تعالی دن بعید وبابندن
مطرود اولوب آنلره نفس شهوانیه بهیمیه تسلطیله استیلا وصلت بولمشدر وآنلر ایچون قلت اکل دلیل اولمشدرکه
آنلرک کوکللرینه نفحات جود الهی طولوب آنلری بدنلری تدبیرندن مشغول قیلمشدر وافراط اولمیان جوع ایسه
هر حال وهر جهتله سبب وداعیدرکه سالکلر احواله واصل ومحققلر اسرارینه نائل اولورلر لکن جوع افراط اولدقده
اولهوای نفسه باعث وذهاب عقله مؤدی وفساد مزاجه باعث اولور پس مبتدی اولان سالکه سبیل اولمادکه بیله
احوال ایچون تجویع نفسده افراط ایده لکن انکا متعین اولان بودرکه استدامت صیام ایله تقلیل طعام ایده ولیل
ونهارما بیننده اکله واحده یه ملازمت ایده وبر هفته ده ایکی کره ادام اکل ایده واداملرده اعنی طعاملک یاغلیلرنی
تناول ایده اکر منفعی ولو معروف ومحبت بولمق دیلرسه بو یله جرا ایده نته کیم ورب مخمصة شر من التخم دیلمشدر
وجوعک حالی ومقامی واردر اما جوعک مبتدیلره اولان حالی خشوع وخضوع وسکنت وذل وافتقار در وسکون
جوارح وعدم خواطر ردیه ردر واما محققلرده اولان جوعک حالی رقت وصفادر ومؤانسه وذهاب ما سوادر و
عزت الهیه وسلطنت ربانیه ایله اوصاف بشریتدن تنزهدر واما جوعک مقامی مقام صمدانیتدر واول بر مقام عالیدرکه
انک احوال عجیبه سی واسرار غریبه سی واردر بی مضاهمت ومقاربت عزت اولان جوعک فوائدی بودر عامه نک جوعی دکل زیراکه عامه نک جوعنده
صحت صلاح فراغ وتنعیم بدندن غیری بر فائده یوقدر وجوع انسانک بر خاصه سی هم بودرکه موجب معرفت شیطاندر رباعیات

آجلقدر طوق ایلر اول قوا اعضایی آجلقده بولور بوجانی ودل مولایی آجلوقده تمام خفت وعفت بدن آجلقده یوع اول زیان که طوقلقده عیان حق یمک آزنی آزادی آز سویلمه کیم ایکی جهان سعادتیدر بو بله عشق آجه یورکده چون دکهای غیرت اما او کوکل اهلنده رخوش سیرت حقا که طعام انبیادر آجلق هر درده دوا وخوش نوادر آجلق هم فطنت رای ذکیا جوع اولمش نوام واکول اولور علیل ونادم حق حق ایچون اشاره ولش اول قائم	آجلقده بونفس برلواید دنیایی تانك بوش اولان کمسنه بر حکمته هر درده شفادر اول تنه صحتده آجلقده اولان زیانه بسکه بر نان جان صاغلغی م لخوشلغی بول سکنده اولیم بنده ایله دهانبو جهانی سیر ایت دریالر ایچوب صفای جانی سیر ایت آجلقده کوکل صفا بولور لذت جان هم حال ومقام اولیادر آجلق حقا که صفای اصفیا جوع اولمش بل ذروه جای ارتقا جوع اولمش شب قائم وکوندزی دخی اول صائم اولمزدن اولوب آنا اول غنلرها نم نفس اولسه کوکل بولور حیات دائم	هم آجلق اچار رموز هر معنایی کوکلی کوزی اویانق ایشی عبرتله حقی آنی ایله بطنه حلقی میزانله طوقلقده مرضده کرلی چوق درمان هر نه دیلرسن کوکلده بولد وفا ایله قوی خوابی کوکلده هر نهانی سیر ایت نفس اهلنه کرچه آجلق اولمش زندان پس جوعک اهل حقه حقدن احسان هم صفوت قلب اصفیادر آجلق تقوی ورشاد اتقیا جوع اولمش چوق اویوموق اولکه علم وفطنه هادم تا منبع علم وفضل اوله سن دائم اولدقجه بو نفس حق کوکلده نائم

فصل ثانی

ارکان ستّه‌دن اصرفانك ایکنجی رکنی اولان تقلیل منامك فوائد ومنافعی اول نوع ایله بیان وعیان ایدر **نوع اول** تقلیل منامه
آیات قرآنیه واحادیث قدسیه ایله بلدر **ای عزیز** معلوم اولسونکه حق تعالی عنایتیله عباد غفلتدن حضورینه دعوت
ایدوب فضائل احیاء لیلی جملهٔ یه طیورمشدر نته‌کیم کلام قدیمنده بیورمشدر الصابرین والصادقین والمنفقین والقانتین والمستغفرین
بالاسحار والذین یبیتون لربهم سجدا وقیاما یا ایها المزمل قم اللیل الا قلیلا نصفه او انقص منه قلیلا او زد علیه
ورتل القرآن ترتیلا ان ربك یعلم انك تقوم ادنی من ثلثی اللیل ونصفه وثلثه ومن اللیل فاسجد له وسبحه لیلا طویلا
ومن اللیل فتهجد به نافلة لك عسی ان یبعثك ربك مقاما محمودا ونته‌کیم زبورنده بیورمشدر تجنّبنی فی سواد اللیل عبدی
قربا منك فاطلبنی تجدنی وحدیث قدسیده بیورمشدر یا ابن آدم کیف تطمع فی انجلاء القلب مع کثرة النوم فاخرجنا الی
القبر واطلب نور قلبك فی قلة النوم وسهر اللیل کذب من ادعی محبتی واذا جنه اللیل نام عنی وبر کامل دیمشدرکه

بیت عجبا للمحب کیف ینام	کل نوم علی المحب حرام **نظم**	اویومه سن برکیجه ای مه لقا
ناسکا یوز کوسترمکه کیج بقا	دل کونشندن کیجه چون کرم اوله	بو ایکی چشمك کیجه اول تونیا
برکیجه صبر ایله یره قویمه باشی	صبح سعادت قونه تا باشکا	کوزلندن اولور کسب وکیجه عشق یار
عاشق ایدر هر کیجه ذکر خدا	خلق واروب اویقویه دوغری کوردی	بولمش اویانق کرم کبریا
حق دیکه داوده بنم عاشقم	کیجه اویومازنکا ایدر ثنا	عاشق اولور طالب خلوت که تا
کوسترمدم اکا دلندن رضا	خواب کران تشنه‌یه ممکن دکل	اویوسه دوشنده کورر اوّل عنی ما
هیچ ایرر هر کیجه حقدن خطاب		فائق ونوجه بکا قیل بولدهدا

نوع ثانی

فضائل قیام لیلی احادیث شریفه ایله بلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
امتنه شفقتله قیام لیلی ترغیب ایدوب هر کیجه کلن ندای خدایی طیورمشدر نته‌کیم احادیث شریفه متشابهه سنده بیورمشدر
هر کیجه نك نصف اخیری قالدقده حق تعالی سماء دنیایه نزول ایدوب دیرکه من یدعونی فاستجیب له ومن یسئلنی فاعطیه
ومن یستغفرنی فاغفر له وبیورمشدر که هر کیجه نك اولکی ثلثی کیجه‌یی کچدکده حق تعالی سماء دنیایه نازل اولوب تا فجر
مضی اولنجیه دك دیرکه انا الملك انا الملك من ذا الذی یدعونی فاستجیب له ومن ذا الذی یسئلنی فاعطیه ومن ذا الذی
یستغفرنی فاغفر له وبیورمشدر که نصف لیل کچدکده حق تعالی سماء دنیایه نزول قیلوب تا صبح منفجر اولنجیه دك دیرکه
هل من سائل یعطی هل من داع یستجاب له هل من مستغفر یغفر له وبیورمشدر که کیجه‌نك ثلث اخیرنده حق تعالی سماء دنیایه
نزول ایدوب دیرکه من یدعونی فاستجیب له او یسئلنی فاعطیه من یقرض غیر عدیم ولا ظلوم **بیت** ندا ایدر کیجه اروحه
دین اونور النور بکا توجه ایت جان بولور کوکلك حضور وبیورمشدر که عینای تنام وقلبی لا ینام عن رب الانام
بیت صباغ یاکی اوزره یانوردی قلبم استقبال ایدوب هر نفسده آچلوردی کا بیك غیبی قپو وبیورمشدر که صباح
آچلدیغی وقت اویومق رزقی مانع اولور وتعذری جامعده وحبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك موذنی بلال حبشی
رضی الله تعالی عنه حضرتلری هر کیجه وقت سحرده حسن صوت ایله بو ایکی بیتی اوقوردی **شعر**

تیقظوا تیقظوا یا نیام	قد هزم الفجر جنود الظلام	یا نائما عن نومك فانتبه
لیلك قد اسرع فی الانصرام	یا من قد استغرق فی نومه	انت تنام وربك لا ینام
ربك یدعوك الی بابه	فاسئل العفو بغیر انتقام	صل علی سیدنا المصطفی
احمدنا الهادی علیه السلام	**نظم** جمال عشق ایله شور اکلر بعد نصف اللیل	زمان حضور اکلر بعد نصف اللیل
چو ماهتاب یر شراب عشق ظهور	پیاله‌سن بیچور اکلر بعد نصف اللیل	شراب عشق ایچر قلبی صاف اولا کیجه‌لر
اویانکوکلده سرور اکلر بعد نصف اللیل	شراب وحدتی سیر ایله ماهتاب ایسر شب	ظلام ایسه دخی نور اکلر بعد نصف اللیل
براق اهل دل اولمغه چو دوشنه ماه	عروج ده حضور اکلر بعد نصف اللیل	بو خاك پاکه زمین بر شراب وهله ده
لذت شراب ظهور اکلر بعد نصف اللیل	اویومه شب نظر ایله جهانه ای حقی	جمال عشقی ظهور اکلر بعد نصف اللیل

نوع ثالث

تقلیل منامی وکیجه قیامی ونوم کرانی وغفلت عوامی بلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل الله دیشلردرکه

تقلیل منام توجه مولاده اهتمامدر زیرا که نوم عوام غفلت والتغافلدر وغفلت ایسه دائما ظلمتدر وطالب عرفان
ایچون کیجه اویومق حرامدر زیرا که آنلر طولی قیوم لا ینامدر **شعر** دع النوم ان النوم للفضل هادم ولا ترض من دنیاك بالاکل
والنوم فکن ساهرا باللیل واطلب معالیا اذا کنت ترجو ان تحل علی القوم انما نوم عارف مشاهده ومراقبه‌در وارواح
ایله معارفه وملاطفه‌در وانبیا ایله معانقه ومواصله‌در سهر عاشقلرك نعمتیدر ونوم الملك استراحتدر سهر ایکی
حیاتك بریدر جوع وسهر ایکی کوکل دریدر سهر عیون نفع عبادتدر وانتباه سحر علامت سعادتدر ذکر الله ایله سهر لیل
عبادت ابراردر وعادت احراردر ذکر الله ایله سهر عیون صنعت مشتاقدر ودولت عشاقدر ذکر الله ایله سهر لیل
شعار اولیا وکار اصفیادر ذکر الله ایله سهر عیون نزهت اولیا وسعادت سعدادر ذکر الله ایله سهر لیل غنیمت
رجال وفرصت ابدالدر ذکر الله ایله سهر عیون ربیع خواص وروضهٔ مقربیندر ذکر الله سهر لیل تحفهٔ عارفین ودفینهٔ کاملیندر **نظم**

چون کلور شب وقت خلوتکاه اولور	قبلهٔ عشاق وجه ماه اولور	خوابی قوی مهتاب ایکن ای مه پرست
ماه تمام اکا همراه اولور	اویقو مجرنده قو خلق اولسه لا	اویقوسزلر وقتی الا الله اولور
عاشق ایدر از زوشب خلوتی	کیم اکا شب وصلت ناکاه اولور	دانهٔ جان جسم ایله چون کاه در
جسم اویورسه دانه‌سی بی کاه اولور	قو کلرك شب قیل وقالی عرفی اولور	وقت الهامات شاهنشاه اولور
شب لرزول ایلر چو سلطان تختنه		جمله سوز حقی اودم کوتاه اولور

نوع رابع

موجب تقلیل منام اولان قیام لیلك فوائد وفضائلنی بلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل الله دیشلردرکه
سرمایهٔ سعادتمز کیجه‌لردر وناسك عزلتمز ودوست ایله خلوتمز کیجه‌لردر کیجه عاشقلرك درتندا شبیدر
کیجه عارفلرك سرداشیدر کیجه عاشقلرك دردی آرتر کیجه عارفلرك باشی دارتر کیجه روز فیروز کاملدر وسماء
قلبنه شمسی نازلدر هر کیجه اول کونش طلوع ایدر لکن خلقی بحر نوم الوركیدر هر سحرده هر برادعا صالدر اول وقت
اعمی کبی اویومق مسنکلدر سحر وقتی مبارك ساعتدر واول ساعتده بیدار اولان اهل سعادتدر سحر وقتی عاشقلر خواب نعمتی بلور
وعارفلر کوکلی ابراغمزلر سحر وقتنده ابواب رحمت کشاده اولور واول زمان بیدار اولانلر ذوق وصفای خاطر بولور **نظم**

اهل عشقك دیده‌سی بیدار اولور وقت سحر		جان اهل دل طولی اسرار اولور وقت سحر
شهر دلی کثرت ناجنس تنها در کیجه		بر نجان بی زحمت اغیار اولور وقت سحر
رفع ایدر دلدار روجهندن نقابن وقت صبح		آنی سیر ایلر اوکیم هشیار اولور وقت سحر
مرده دل خواب ایچره غافل دولت بیدار دن		عارف آکاه دولت یار اولور وقت سحر
پر تو خورشید وجه دلبره مشتاق اولان		اهل حالك کوکلی پر انوار اولور وقت سحر
حق ندا ایلر که هل من سائل هر نیم شب		کیم نه استرسه او برخوردار اولور وقت سحر
باب احسان خدا فتح اولنمغ استرسن سکا		دل قپوسن بکلك خوش کار اولور وقت سحر
اولکه اکل وشرب اولور شغلی کیجه کوندز همان		اویقی لازمك اکا بیمار اولور وقت سحر
حقی بیدار اول سحر وقتنده تنبل اولمه کیم		اویومق انسانه عیب وعار اولور وقت سحر

نوع خامس

تقلیل منام خصلت کرام اولدیغن بلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه افضل اولیاء الله صدیق اکبر رضی الله تعالی
عنه حضرتلری هر کیجه بعد صلوة العشا بر ایکی ساعت قدر اهل بیتیله صحبت ایدردی بعده اهل واولادی یاندقده کندی
قالقوب تجدید وضوء ایدرکی وایکی رکعت نافله قیلوب سجاده اوزرنده جالس اولوب خشوع وخضوع ایله مراقبه‌یه کیدردی
تا صباحه بر ساعت مقدار کی قالدقده مبارك باشن قالدروب برکره آه ایدردی وآهنك آوه ایله فم شریفندن بر نور ظاهر اولوردی که
انك شعاعندن بیت شریفی ضیا بولوب دیوار طیننده اولان صمان آشکاره ونمایان اولوردی آندن قالقوب اون رکعت تهجد
اوچ رکعت وتر نمازی قیلوب اهل واولادین ایقاظ ایدردی بعد صباح اولدقده سنت صبحی قیلوب آندن جامع شریفه
کیدردی برکیسه بر جاریه المش وانکله بعد العشا انها قالمش واکا جامه خوابی دوشه کیم نائم اولیم دیدکده اول جاریه دیمشکه
ای مولی سکا چونکه بر مولی وار در بیمه جاریه سلطان اتمشدرکه بر مولی واحد حقدر که بیم ایچون بر مولی آغاسی دیمشلکه ...

اول مولی ناکم اولومی آغاسی جواب ایتمشدر که بنم مولام بر حی قیومدر که ابدا ناکم اولماز پس اول جاریه آغاسنه عتاب ایله دیمشدر که یا سن هیچ حیا ایتمز میسن که هرکز ناکم اولمیان مولی حضورنده یاتوب اویورسن پس بو نکته آنک قلبنه تأثیر ایدوب قیام لیلی کندویه عادت ایتمشدر واول کیجه‌لری اولدقجه فراش ولحافه کیرمیوب تقلیل منام ایله اولیا مرتبه‌سنه یتمشدر زیراکه اولیا یولنده کیدنلر اوچ خصلتله کیتمشدر اولار بونلردر الاکل فاقه عندنده اکل قلیل ایلر تا نیاز اویوز الا کم غلبه عندنده نوم خفیف ایلر تا نفاق کم ایتمز الا کم ضرورت عندنده مختصر سویلر کیمدکه نومی کثیردر آنک حیاتی قلیل وامری عسیردر

نظم

ای دیده نه دن اویقی کل اویان کیجه‌لرده — کوکبلرک ایت سیرینی سیران کیجه‌لرده
باق هیئت عالمده بو حکمتلری سیر ایت — بولصانعی اول کلحیران کیجه‌لرده
چون کوندز اولورسن نیجه اغیار ایله غافل — فوز غفلتی دلداردن اوتان کیجه‌لرده
غفلتله اویومق نه روا عبد حقیره — شفقتلر ندا ایلیه رحمان کیجه‌لرده
جمله کیجه‌یی اویومه قیومی سورسن — تا حی اوله سن حی ایله ای جان کیجه‌لرده
عاشقلر اویومان کیجه سن هم اویوما کیم — کوکلک کوزینه کورینه جانان کیجه‌لرده
در بیت خدا در آنی پاک ایله سوادن — قصرینه نزول ایلیر او سلطان کیجه‌لرده
آرتی آز اویی حیرته وار فانی اول آندن — بولجان بقا اول کا مهمان کیجه‌لرده
الله ایچون اول خلقه مفارق کیجه کوندز — ای حقی نهان عشقی او دیر بیان کیجه‌لرده

نوع سادس

نوم مذموم وکثرتی شوم اولدیغن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که نوم غفلت مذمومدر وکثرتی کسل وشومدر زیراکه نوم عوام تعطیل اعضای بدندر وتضییع اوقات عمر ایدندر نتکیم حق تعالی کلام قدیمنده وهو الذی یتوفیکم باللیل بیورمشدر بو نوم اخ الموت اولدیغن بره طیورمشدر حقلرنده غایب ولا اهل حسرتدر واهل حسرته نوم هم بر مصیبتدر وعارفانه حاضر حضرتدر واهل حضوره نوم توجه ولذتدر اول نوم که حضوردن غفلتدر اول موجب طرد وبعد وندامتدر وسوء خسران وجهالت وملامتدر وعلم وحکمتدن محروم اولمغه علامتدر زیراکه عارفک لذتی حضور عزتدر وحیاتی محبتدر وعلامت محبت مولی اوچ خصلتدر که سهر لیال وحمد مقال وثناء ذو الجلالدر پس نوم لیال اعراض ووبالدر اگر نوم بر الهی نعمت اولسه ایدی البته جنتده هم نوم اولوردی حال بوکه جنتده یوقدر پس نوم غلبه ایتمدکجه آکا التفات واعتبار اولنماز زیراکه آنکله تحصیل کمال قیلنمز نظم

عزیز باشکی چون کیجه یار ایچون اویومه — اوعمرده لیلی فلککی شکار ایچون اویومه
چون اویوده نیجه بیک کیجه نفس حظی ایچون — بو ایکی شب نه اولور یار غار ایچون اویومه
لطیف یارکه هرکز اویوماز آنک ایله — حضور ایدوب کیجه‌لر اول نگار ایچون اویومه
حلال اولوری آغز اویی حسته صاحبنه — ترنم ایله بو قلب فکار ایچون اویومه
خدا دیمشکه بنم عاشقم کیجه اویوماز — حیا ایدرسن اگر شب او عار ایچون اویومه
اشتمدکی که شب کام الور قمو عشاق — بو عشق پادشه کامکار ایچون اویومه
هر اوکره دیدیم حقی حقه کل کیجه‌لر — یوغ اولدیغنک بیله‌سن تا او وار ایچون اویومه

نوع سابع

تقلیل منام جلاء قلوب انام وکحل بصیرت کرام اولدیغن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که مجاهده سز مشاهده اولماز زیراکه مجاهده قیلمیان مشاهده بولماز وکوکلی کوزی آچلماز اما مجاهده ایلک ایچون مشاهده حاضر اولور استرسه مراد ایلسون استرسه ایتمسون مشاهده‌یی بولور پس مشاهده حاصل اولنجیه دک مجاهده لازمدر ومجاهده‌دن مراد ایکی جوع ایله سهره ملازمتدر زیراکه مجاهده ایلک طالب عرفانه تقلیل طعام ایله تقلیل منام ایله‌دکه آنک بدننده اجزاء عناصردن حاصل اولان اخلاط اربعه اریمیه آز قالور وذکر الله ایله اجزاء بدنی لطافت بولدقده کوکلی حجب عناصردن مبرا اولیا سر بیننده معز اولور ونومی حالنده عالم برزخه وارروب راحت بولدیغی کبی یقظه حالنده هم بر زجر وهم ملکوته

مطلع اولوب

مطلع اولوب هم راحت وهم سعادت بولور پس اعتدال اعنام راحت بدن اولدیغی کبی راحت جان دخی اولورنته کیم حق تعالی فرایدر وجعلنا نومکم سباتا بیورمشدر نوم انسان اعتدال اوزره بولنسه راحت بدن وروح اولدیغن طیورمشدر اما طالب عرفان ابتدای حالنده خواب وراحتی قویوب ظلمت شبده عین حیات جانی مشاهده ایله کورمشدر نظم

صلح وصلاح اولدی بو غوغای شب
عاشقه روز اولدی همتای شب
چوق دل پر نور نیجه جا پاک
داد مده دل لذت حلوای شب
باعثدی شب دستی جوهر کارده

اولدی چو صحرا بزه دریای شب
اسمز اویقوی فجار خواب بدن
اولدی قمو بنده مولای شب
کوندز اولور کرچه بو سودای کان

شاهد غیبک تتقی کیجه در
ایلسه بو دیده تماشای شب
دیک سیه کون شب ظلمتی
بشقه صفا در دله سودای شب
حقی ابد صبحه دل احیای شب

نوع ثامن

نوم انسانک اسرار وفوائدن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که روح انسانی عالم علویدن بو عالم سفلیه غریب کلمشدر ونفس حیوانیه‌نک امورینک تدبیر ایله مشغول اولمشدر وآنک منفعتی جلب ومضرتی دفع ایچون آکا تعلق وبدنه توجه قیلمشدر واول جهتیله بو جهان ضیق وحجره محبوس قلنمشدر پس بو جسم نوم حاصل اولدقده اول روح علوی کندی عالمنه کیدوب ایکی درلو فائده بولمشدر اولکی فائده بودر که بو عالم استفاده اولان زحمتلرینی تمامیله راحت بولوب تدبیر امور بدندن فارغ وآزاد اولمشدر واول عالم لقاده ملاقات ارواح ایله ذوق وحضور ایدوب مبدأ ومعادی صحبتنه کیدوب وطننده امین ومسرور اولمشدر وایکنجی فائده بودر که روح علوی کندی وطننه واردقده عقل اولدی بعض اسراره مطلع اولدقده عالم برزخده محسوس اولدیسه آنک واسطه‌سیله نیجه معانی تحصیل قیلمشدر که عالم شهادتده اولان امثالیله وضوح بولمشدر وسر تعبیر واقعه بودر که تنبیه امور ماضیه وتبشیر احوال آتیه رؤیای صادقه ایله معلوم اولمشدر واکر روح نائم برزخدن کچوب عقل کله مقابل کلدیسه اول جهه واسطه مشاهده ایدوب الهامات آلمشدر ونومی یوخی کبی یقظه اولوب مراقبه ایله تجربه نفسه پیدا اولمشدر پس بنی انسان بر تخته بنده مثالیدر که نوم حالنده روح روانک آنی آزاد ایدوب غیری منزله کوتوردلر تا کیم بو جهانک غیری بر منزل وبو عالمک ایچری بر بشقه عالم اولدیغن کوروب یقین ایلیه کیم آنده کلمشدر وبعد الموت اول عالمه کیده جکدر پس آنک بو عالم اسفل سافلین ایچنده اول وطن اعلایه محبت قیله وآکا عروج واصلنه رجوع ایچون متوجه ومترقب اوله ومجاهده ایله کسب مشاهده ایدوب معرفت الله حاصل بوله تا کیم محبة الله دولتنه نائل اوله ونومی حالنده بیلکه موتی وقتنده بیله عالم برزخده فالیوب ملکوته ایچری کیدوب کله بیله وسعادت انس وحضور کا مینشر اوله نباتی سرکشته دلا بدوست ازجان راهیست ای کم سفیده آشکار پنهان راهیست کر شش جهت بسته شود باک مدار کز قعر نهاد سوی جانان راهیست برکامل زمانه کوزتندن مدد اولدقده ای یاران اذنکزله برساعت قدر وحدت واراعه دیرلمش ویاتوبه قرص باشنه چکوب یوموش زیراکه بصیرت کوزی کشاده اولانلرک حسی هجوع ایدوب روحی کندی عالمنه رجوع ایدوب حضور حضرتده خلوت وخضوع ایدوب ومبدأ ومعادی اولان عقل کله کیدر

نظم

بو کثیف ایچره چون او روح لطیف
غیب صحرالرنده قیلدی شکار
بلی جانان یورنه جان کورنک
بنده تختنده کوردی سلطانی

قیلدی بر لحظه خوش ایچره خواب خفیف
دیده سن بو مددی بو جهاندن اوجال
آچه دن بو میان جهان کورنک
وصفه اولماز جماله کوردی

بادپای خیالنه اولدی سوار
آچدی حسن نقابنی جانان
بنده جاننده بولدی جانانی
کیجه چشم خیالله کوردی

قلب عارفده ظاهر اولدی او نور — قیلدی آنک صورتیله ظهور

نظم

دون کیجه تا روزانیس جان خیال یار ایدی — کوزلرم کرچه اویوردی عقل ودل هشیار ایدی
لذت کفتار جانانی جانده قالمشدر هنوز — الله الله اول نه شیرین لبلر کفتار ایدی
وه که کتدی خاطرمدن نزدیک دوشنده بکا — کیجه کارم تا سحر اول سوزلری تکرار ایدی
روز چشمیده شب ظلمده اول رخسار سن — ای خوش اول شبلر که چشم دلده اول رخسار ایدی
نوم اهل دل حضور حضرت دلدار اولور — چونکه هردم آرزوسی دلده اول دیدار ایدی
عارفک چشمی اویور قلبی اویوماز عشقیله — کیجه زلف عشقیله کاه حالده یار غار ایدی

خواب خوش اولسون حلال اول عزیزیمه دوشنده کوررر ٭ آنی کیم حقی ایچون برزمان بیدار ایدی

نوع تاسع

حقیقت منام نه اولدیغی ونفوس عوام برزخده قالدیغی وارواح خواص ملکوته یول بولدیغی بیانلده در ای عزیز معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که حقیقت منام اودر که رطوبتلی غذا یوله حملرلرینه رخاوت ویروب آنلک بخاری تنجیه یوریدیله دماغه آره سنده حائل اولدقده کوکل دماغ ایچنده تعقل وتصرفدن معزول اولور وحواس واعضای بدن دخی حس وحرکتدن قالور وعروق کبد ایله جمیع بدن مغتذی اولوب نشو ونما بولور ونوم انجق بدنک بولندیغی عبارتدر که هرکسه عارض اولور ورطوبت غذا موجب نوم اولدیغندندر که کثرت شرب ایله نوم ثقیل حاصل اولور وبلغمیله غفلت ونسیان ازدیاد بولور پس اکر نائمک قلبی نفسیله مقید ایسه کندی کمالی کسبینه توجهدن معطل اولور وعالم برزخده محبس اولوب خیالات رؤیا واضغاث واحلام ایله قالور واکر نائمک کوکلی روح مجرد ایسه برزخدن کچوب عالمنده ایچری کیدوب حضور ایدوب اصلا نائم اولماز ونوم بدن بویله قلبی هرکز معطل قلماز وبو توجه وترقیدن برنفس خالی قالماز پس نوم نفسانی تعطیل وغفلتدر ونوم روحانی حضور حضرتدر نوم جاهل مرت حاضردر ونوم عارف کنناه خاطردر نوم عوام ادبار وغرامدر ونوم خواص نتیجه تامدر نوم ناقص تضییع اوقاتدر ونوم کامل لب طاعاتدر برکامل اهل دل برتکیه ده اون کون مسافر قالوب هرکون اون آدمک طعامن یبوب طول لیل اویویوب طول نهار سویلر ایمش پس مریدلر آنک بووضعیت اکلندن وثقلت نومندن وکثرت کلامندن نفرت ایدوب تکیه شیخنه شکوا ایلدکده اول شیخ اول مسافره دیمشدر که ارکان طریق اولیاء کرام تقلیل طعام وتقلیل منام وتقلیل کلام ایکن سن مثل عوام کثرت طعام وکثرت منام وکثرت کلام ایله مبتلا اولوب قالمشسن وبوتکیه اهلنه کلوب بارکران اولمشسن پس اول کامل مسافر بوسوزلره واقف تعجب ایدوب اول شیخک جوابن ویروب دیمشدر که اکر بزدن تشکی ایلین مریدلر اهل عرفان اولسهلردی بدن شکی بزدن تشکر ایله لردی زیرا که بز طعام اکل ایتمیوب نور اکل ایدرز ونائم اولمایوب حضوره کیدرز وما لایعنی سویلمیوب حکمت سویلرز پس اول شیخ انصاف وقصورینه اعتراف ایدوب اول کاملی اول تکیه ده مقیم ایدوب کندی آکا مرید وندیم اولمشدر وآنک اشارتیله نیجه ایام جوع وسهر وصمت مداوم قلمشدر تاکیم اول دخی اول نور وحضور وحکمتی بولمشدر اما بوکماله واصل اولیان عاشق کثرت اکل ونوم ایله خائب وخاسر قالمشدر

نظم

نیم شب عشق ایلدی دلدن بکا وافرجه ناز	چوق عتاب ایدی دیدی عاشق سن ایله خوابی آز
برسنکله کیجه لر تا صبحه دک سوز سویلرز	سن آیاغک ایلمشسن جام خواب ایچره دراز
کوندزک غفلتده سن بزدن دخی شب خوابده	یانه وقف ایلرسن ای عاشق بزمطالی نیاز
سن بزی اویلده فراموش ایلدک کویا که سن	بردخی راجع دکلسن اصلا کل ایتمه ناز
نیم شب قالق آغله دردمله توجه قیل بکا	تا سنی جذب ایلیم کوتاه اولا راه دراز
نوم غفلتده اخ الموت اولمه حی اول عشق ایله	دیکله هرشب سوزلرم معلومک اولسون جمله راز
حاضر اول هردم دمکده برحیات تازه بول	کیجه حقی خوابی آز ایت خوابی آز

نوع عاشر

سهرک اقسامن وحال ومقامن بیلدیررز ای عزیز معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که سهر نتیجه جوعدر زیرا که معده ده غذا اولمسه اویقو کلمز وسهر دخی ایکی قسمدر بری سهر عیندر وبری سهر قلبدر اما سهر قلب طلب مشاهدات ایچون غفلت اویقولرندن انتباهدر واما سهر عین طلب مشاهده ایچون کوکلده اولان همتک بقا رغبتنه اوتوفیق اهلیدر زیرا که عین نائم اولدقده غالبا قلبک عملی باطل اولور واکر عین نائم اولدقده کوکل اویومیوب عملی حالی اوزره قالدیسه اول مشاهده سهر مقدمه نتیجه سیدر که حاصل اولور پس بو سهرک فائده سی عمل قلبک استمرار وبقاسیدر وعند الله اولان منازل علیه مخزونیه ارتقاسیدر اما سهر مبتدیلرده اولان حالی تغییر اوقاتدر ومحققلرده اولان حالی ازدیاد تخلق ربانیدر که اولمخ عنایاتدر ومبتدیلرکی بیلمزلر که نه لازمدر واما سهرک مقامی مقام قیومیتدر زیرا که حضرت الهیه ده براسم قالمدر الا که انسان کامل آنی حاملدر وسهر ایله برزخ

دخی بودر که مسورت معروف نقلدر برسلطانک بربنده سی بن سکا عاشقم دیو اظهار ایلدکده اوسلطان رحیم اوعبده برتنها حجره ده مقیم ایدوب سن بونده بکا منتظر اول که بوکیجه نصف لیل اولدقده بن بوحجره یه کلورم وجمله ناسدن مخفی سکا مهمان اولورم دیو وعد کریم ایتمشدر وآنک اوزرینه حجره قپوسن باغلیوب کیتمشدر ونصف لیل اولدقده صادق الوعد اولان سلطان فتح باب ایدوب عبدی حجره سنده کیدوب وعده سنه وفا ایتمشدر لکن اول عبد نادانی یاتمش اویومش بولدیغیچون آنک دیلنی قطع ایدوب جبینه جوز ومویز قویوب کیتمشدر یعنی ملعبه صبیان آکا لایق کوروب کلدیکنی اشعار ایتمشدر وصباح اولدقده اول مسکین اویانوب دیلنی مقطوع وجبینی مملو بولوب سلطانک کلدیکن بیلوب منامندن پشیمان اولمشدر وعمری اولدقجه هرکیجه مهمان عزیزینه خواب راحتی فدا قلمشدر تاکیم انس وحضور ایله بهره مند اولمشدر

نظم

صفین ای یار مهمان اداراویومه	کلور دلبرینه دلدار اویومه	هو خواب غفلتی شب قلب بیرات
نیجه ظاهر اولور اسرار اویومه	دیلرسن حق قبوملک رضاسیو اویومه	کیجه یاتمه اولنور زنهار اویومه
جوشب قالقوب بولدی عشاق	کوزت سن سنک بولیدار اویومه	ایدوب تضییع اوقات اویوسه خلق
سن اینمه ضایع اول بیدار اویومه	غم عشق ایلسه شب قلبی مکسور	کلور تخته اوله اخیار اویومه

غم عشق اولسه مهمان قویمه تنها ٭ آکا ویر حقی هرنه وار اویومه

فصل ثالث

ارکان سته دن رابع عرفانک اوچنجی رکنی اولان تقلیل کلامک فوائد ومنافعن التی نوع ایله بیان وعیان ایلر

نوع اول تقلیل کلامی آیات قرآنیه واحادیث شریفه ایله بیلدیررز ای عزیز معلوم اولسونکه حق تعالی عبادینه عنایت ایدوب تقلیل کلام عادات کرام ونظام امور انام ومفتاح باب سلام وموجب حضور مدام اولدیغن جمله یه بیلدیرد نته کیم کندی حبیبنه خطاب ایله کلام قدیمنده بیورمشدر وقل لعبادی یقولوا التی هی احسن وعباد الرحمن الذین یمشون علی الارض هونا واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما والذین لا یشهدون الزور واذا مروا باللغو مروا کراما واذا سمعوا اللغو اعرضوا عنه وقالوا لنا اعمالنا ولکم اعمالکم سلام علیکم لا نبتغی الجاهلین یا ایها الذین امنوا لا یسخر قوم من قوم عسی ان یکونوا خیرا منهم ولا نساء من نساء عسی ان یکن خیرا منهن ولا تلمزوا انفسکم ولا تنابزوا بالالقاب بئس الاسم الفسوق بعد الایمان ومن لم یتب فاولئک هم الظالمون ولا تزکوا انفسکم هو اعلم بمن اتقی یا ایها الذین امنوا اجتنبوا کثیرا من الظن ان بعض الظن اثم ولا تجسسوا ولا یغتب بعضکم بعضا ایحب احدکم ان یأکل لحم اخیه میتا فکرهتموه واتقوا الله ان الله تواب رحیم ما یلفظ من قول الا لدیه رقیب عتید فاما الیتیم فلا تقهر واما السائل فلا تنهر واما بنعمة ربک فحدث وحدیث قدسیده بیورمشدر که یا ابن آدم اذا وجدت قساوة فی قلبک وسقما فی بدنک وحرمانا فی رزقک فاعلم انک تکلمت فیما لا یعنیک یا ابن آدم کیف تطمع فی الحکمة مع کثرة الکلام فاطلب الحکمة فی صمت القلب واللسان یا ابن آدم لا تغتبن احدا ابدا فان من ترک الغیبة طهرت سریرته وظهرت حجته وعلی قدره یا ابن آدم لا یستقیم لک دینک حتی یستقیم لسانک ولا یستقیم لسانک حتی یستقیم قلبک ولا یستقیم قلبک حتی تستحیی منی وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امتنی شفقتیله صیانت ایدوب تقلیل کلام موجب اجتناب آثام وسورت نیل مرام ومنتج موت انام وحفظ اسرار کرام اولدیغن بیورمشدر نته کیم نیجه احادیث شریفه سنده بیورمشدر سلامة الانسان فی حفظ اللسان دیمشدر وبیورمشدر که سویلرسن خیر سویله والا سکوت ایله وبیورمشدر که جرم لسان اعضادن اصغردر وجرمی جمله دن اکبردر وعمل وزللی اکثردر وبیورمشدر که کیمکه صامت اولور هربلادن نجات بولور وبیورمشدر که کیمکه کاذب اولور اول خاسر وخائب اولور وبیورمشدر که کذب لسانک آفاتی ایماندر وکذبک اشدی بهتاندر وبیورمشدر که رؤیاده زیاده سویلمک خدایه افترا ایلمکدر وبیورمشدر که غیبت اخبث کلامدر واسلامده اولوزنادن اشد حرامدر ومؤمن مغتابه نصرت ایدن منصور مدامدر وبیورمشدر که مؤمن طعان ولعان وبی حیا اولماز وناسی تعییب ایدن اول عیوبه مبتلا اولمدقجه اولمز وبیورمشدر که قرآنی لحون عرب ایله قرائت ایلکز ولحون اهل فسق وفراغت ایلکز وبیورمشدر که کلام طیبه

صدقه در وتبسم دخی حسنه در وبیورمشلر کم اطعام طعام وگیجه قیام وطیب کلام موجب رضای
رب الانامدر وبیورمشلر کم صفای قلب ایکی خصلتده تمامدر بری اعطای فضول مال وبری امساک فضول
کلامدر وبیورمشلر کم کثرت ضحک انسانک قلبن میت ایلر وکثرت مزاح وجهک کشی ناره کیدر وبیورمشلر کم
فاسق مدح اولندقده رب غضب ایدر وبو عرش مهتز اولور وبیورمشلر کم وقتا که مؤمنی بولیجه سنی مدح
ایدرسن تحقیق انی کسکین استوره ایله ذبح ایدرسن وبیورمشلر کم کشی لسانن حفظ ایتمدکجه حقیقت ایمانه
ایرلمز وحضرت حقیچون زندانده حبس اولنمغه لسانندن احوج بر نسنه یوقدر وبیورمشلر کم صمت لسانه
برحکمتدر که انی اشلیانلر آزدر وبیورمشلر کم ذکر اللهدن غیری کلامی کثیر ایتمه که قلبک قاسی اولور
حال بوکیم قلب قاسی حق تعالیدن بعید وعمی اولور وبیورمشلر کم طوبی اول کیمسه که لسانن مالک اولمشدر وکندی بیتنده صوب
ناسدن عزلت قلمشدر وبیورمشلر کم قضاء حوایجه کتمانله اعانت کرکدر زیرا که هر نعمت صاحبی محسود اولور صیانت کرکدر
وبیورمشلر کم بز جماعت انبیا امر اولنمشزدر کم ناسه عقللری مقداری تکلم ایده لم وبیورمشلر کم سن بر قومه عقللری ایرمدکجه
سوزی سویلمزسن الا که اول سوز انلرک بعضنه فتنه اولور بیل وبیلمز ایلمزسن وبیورمشلر کم فتنه نائم بولنمشدر آنی ایقاظ
ایدن طرد اولنمشدر وبیورمشلر که افشاء سر حرامدر وافشا ایدن ملامتدر وبیورمشلر کم بر کسه بر کسه یه تنهاده بر سوز سویلسه
اول سوز انده امانتدر آنی کسه یه دیمسونکم اول خیانتدر وبیورمشلر کم صدور احرار قبور اسراردر وصدیق
اکبر رضی الله تعالی عنه حضرتلری فم شریفلرینه حجر حفظ ایدرلردی بیهوده سوزدن تحفظ ایدرلردی وضرورت
عندنده طاشی چقاروب آندن تلفظ ایدرلردی وبو لساندر که بنی بلالره وقبیح اولان جفالره صالمشدر
دیو جوابی متیقظ ایدرلردی وحضرت علی رضی الله تعالی عنه بیورمشلر کم اگر ابو القاسم حضرتلرینک فم شریفلرندن
اشتدیکم اسراری بن سزه سویلسم سز بنم باشمی چقوب دیرسز کم تحقیقا علی کذابدر کم بونی کیم اشتمشدر
نته کیم حق تعالی کلام قدیمنده بل کذبوا بما لم یحیطوا بعلمه بیورمشدر وکشی بلمدیکی نسنه ده تعمدیمی اولدیغی
جمله بطور منکردر وبو معناده براج بینی زین العابدین بن حسین بن علی رضی الله تعالی عنهم اجمعین بیورمشلردر

شعر یا رب جوهر علم لو ابوح به
حتی یروا قبح ما یأتونه حسنا
لقیل لی انت ممن یعبد الوثنا
انی لاکتم من علمی جواهره
ولاستحل رجال مسلمون دمی
کیلا یری الحق ذو جهل فیفتتنا

نوع ثانی

تقلیل کلام موجب اجتناب آثام ومورث عز واحترام اولدیغن بلدیر ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله
دیمشلردر کم بر زمان سکوت زمانیدر وملازمت بیوت زمانیدر انسان ایکی اصغریله مرهون اولانلردر آنلک بری
یورکدر وبری لساندر گرچه کلام انسانه کرامتدر لکن صمت لسان هر بلادن سلامتدر لسان میزان انساندر
وبرادرسلاندر که اطلاقی زیاندر صمت کسوت وقاردر وکفاف مؤنت اعتذاردر مادامکه سویلمزسن کلامی
کندی حکمنده بولورسن وقتا که سویلرسن کلامک حکمنه داخل اولورسن قلیل الکلام اولان امین الملام اولور
کیمکه صمتی طویلدر آنک قدری جلیلدر کیمکه هر زمان ستار عیوب اولور اول مستور عیوب ومحبوب القلوب
اولور کیمکه مغتاب ونمام اولور اول مبغوض جمیع انام اولور کثرت کلام ننگ وعاردر وصمت لسان عز ووقاردر
صمت لسان امن وامانتدر وصمت قلب موجب عرفاندر لسانک خطری چوقدر زیرا که اول خطا ایتمز اوقدر دینر طاش کبیدر
ولسان چقمقدر وسوز آتشدر که چوق سویلیان احمقدر وآتشدن یانمیه دکانی ویا باروت خانه در دنبیر
بنم وبار وده چقمق چقادیوانه در اوچ نسنه که مجلس جمیع آفاتدر بری هزل وبری مزاح وبری ترهاتدر
مغتاب ونمامک عذابی شدید اولور واول ناسدن ورب ناسدن بعید اولور کثرت کلام احبابه خلالدر ومورث
زلل وملالدر فضول کلام اظهار عیوبدر وتحریک عداوت قلوبدر کیمکه آچی سوز سویلیر آنی احبابی نفرت ایلر
غیبت یاران رذالتدر وهر یوزدن مجادلتدر اعقل ناس مجادله سیزدر کتمن وعقوبت ابلهده صمتی تجاوز ایلمن
فضر سؤالده قیمت توالدن زیاده در ونفع کلمه طیبه متکلمه عایددر اگر کلامده بلاغت وار ایسه عدم تکلمده
سلامت واردر مزاح آفت مهابتدر ومنت آفت سخاوتدر نطق ایدرسن طوغری سویله ووعد ایدرسن وفا ایله

لین کلام واهتمام سلام

لین کلام واهتمام سلام سنت کرامدر لین کلام وبذل سلام مورث حب انامدر اعتیاد حسن کلام موجب نیل
مرامدر استقامت لسان سلامت انساندر کثرت کلام ملل سمعدر وکثرت ابرام موجب منعدر کثرت صمت موجب وقاردر
وکثرت ضحک خفت وعاردر کثرت مزاح نهمتی جلبدر وکثرت ضحک تمیت قلبدر کثرت هزل جهل نشانه سیدر
وکثرت الفاظ نقصان معانیدر صمت زینت عاقلدر وستر جاهلدر کوزل سوزلی اول وکوچ یوزلی اول
هرکسن بلا سویلمه وکندیکی رذیل ایتمه لسانی لذیذ اولانک کلامی عزیز اولور ضحکی چوغ اولانک هیبتی قلیل اولور
ومزاحی چوغ اولانک عقلی علیل اولور کیمکه سوزی ملایمدر آنک محبتی لازمدر ضحکی چوغ اولانک قلبی میت اولور وکذبی
چوغ اولانک صدقی کاذب بولنور مقالی صادق اولانک جمالی زائل اولور وکلامی قلیل اولانک آثامی قلت بولور غیبت ایدن
مشتوم اولور ونمام ولائم مذموم اولور کیمکه مالایعنیله مشغول اولور اول مایعنیسندن معزول اولور هزلی کثیر اولانک
قدری حقیر اولور طلوقدن شکوی ایدن حقدن ایتمش اولور شکر اولاز وخفیات عیوبی صوران سوء ظن قلوبی بولمز
نفسنی مدح ایدن ذبح ایتمش اولور ونفسنی ذم ایدن سلامت بولور صمت ایدن سلامت بولان سویلیوب نقشم اولان
کبیدر صدق اقوال ورفق افعال وحسن احوال علامات اقبالدر کشی لسانیله انساندر حال بوکیم لسانک دیمی تر
دیر جوابلی سوزی سویلیان پشیماندر لازمدر که عاقل جاهله حسن معامله برله رفق ومدارا ایلیه وطبیب مریضه ایلدیکی معامله کبی
عقلنجه ملایم سویلیه قیل وقالی ترک ایدن کوکل خوشنودلقدر ایدن صمت زینت ووقاردر وکذب شین وعاردر صمتک منافع
بی نهایه در واقل منفعتی سلامت سرمایه در هلاک جان رأس لسانده در سرنی کیمسه صاقلکه سر امانت اولماز سرنی
امانت ویرن سلامت بولماز سرنی صاقلرسن سن سلامت اولور سرنی اظهار ایتسک ندامت اولور دوستکه هیچ بر نسنه دریغ ایتمه لکن هر سرنی سویلمه

نظم ایچه رازی که زار اولمیه سن
سرنی اظهار ایدن سلامت اوله
نیجه سر وار که کر زبانه کله
مرغ وحشی قفسده بخشیده
حق اولان خلق آشکار اولماز
نیجه ورد ده یار اولمیه سن
فکرنی ذکر ایدن فکار اولدی
نیجه جانلر روان دهانه کله
راه دولتده کیمکه کنجه ایره
صقله سرنی که سن سلامت اوله
آشکاره اولان شکار اولدی
دل قفسنده مرغ وحشیدر
صقلمزسه هزار رنجه ایره
صید ایدرلر دیرایکی شکار اولماز

نوع ثالث

حفظ لساندر حفظ اعضا وحفظ اوقات وحفظ اعمال وحفظ احوال وحفظ حیات وسلامت آفات وستر اسراردر
اولدیغن بلدیر ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشلردر کم صمت افضل علومدر وحکمت حتی قیومدر لسان نطق ایلمسه کوکل
صمت ایلر ولسان صمت ایلسه کوکل حکمت سویلر کلام فضه اولسه صمت آلتون اولور نیجه ناطق نادم اولور وهر صامت سالم اولور
صمت لسان الفاظی ترک ایتمکدر وصمت قلب اعتراض واعراضی ترک ایتمکدر صمت قلب مورث حیرتدر وحیرت موجب وارداتدر وکشف
نعمتدر عارف صمت ایلسه مالک اولور وعاشق صمت ایلسه هالک اولور صمت افضل خصال مؤمندر واکثر عافیتی متضمندر وبلا نطق
ایچنده متیقندر صمت ایله کوکل کوزی کشاده اولور وعقل ازدیاد وراحت بولور همان البته لسانکی ضبط وربط ایله که آنک عصیان
وطغیانی سایر اعضادن اشد واعظمدر هما البته لسانکی قید وبند ایله که آنک فساد وعدوانی جمیع اعضادن اضر واعمدر پس
حفظ لسان جمله دن اهم واقدمدر زیرا که حفظ لسانده حفظ اعضا واردر نته کیم خبرده کلمشدر که آدم اوغلی صباح داخل اولدقده
جمیع اعضا لسانه الله ایچون مستقیم اوله دیرلر زیرا که سن مستقیم اولورسن بزدخی مستقیم اولورز واگر سن متعوج اولورسن
بزدخی اعوجاج بولورز دیرلر پس نطق لسانک اعضای انسانه توفیق وخذلان ایله تأثیر بلیغ ظاهر وعیاندر نته کیم بلاده
ذکر اولنان حدیث قدسی دخی بو معنایه دلیل وبرهاندر که ای آدم اوغلی اگر یورکده بر کاک وبدنکده بر ضعیفلک ورزقکده
بر نقصان بولدکسه تیقن ایله که مالایعنی کلام سویلمشسن اول کلامک تأثیری بو بلالره دوشمشسن وحفظ لسانده
حفظ اوقات واردر زیرا که انسانک اکثر تکلمی لغو نانلرکم جمله سی تضییع اوقاتدر شعر اذا همت بالخوض فی الباطل
فاجعل مکانه ذکرا وتسبیحا واغتنام السکوت افضل نطق والنکت فی الکلام بلیغا وفصیحا وحفظ لسانده حفظ
اعمال دخی واردر زیرا که چوق سویلیان غافل البته غیبت ایدر پس آنک اعمال حسناتی اعداسنه کیدر نته کیم بر عارفه دیدیلر که
اگر غیبت ایتسم کندی والده مه غیبت ایدردم تا کیم حسناتم آکا کیده ایدی وحفظ لسانده حفظ احوال دخی واردر زیرا که
لسان مفتاح خزائن عرفاندر پس کثرت کلام ایله کوکل جواهر حکمتندن خالی قالور ونا اهلی عرفانده ضایع اولور وحفظ لسان

آفات دنیادن دخی سلامت واردر نته کیم دینلمشدر که اول کلامی لسانک کتوره که اول موجب کسر اسنانک زیرا که
بسط لسان فسادیشانده ولسانی کنجده ارسلانه وصمت آنک امن وامانیدر وحفظ لساندن آفات آخرتدن دخی سلامت
واردر نته کیم حدیث شریفده وارد اولمشدر که ناسی یوزی اوزنده ناره القا ایتمز الا که حصاید السنه لری ایله پس حفظ لسان
سلامت هر دو جهانده وسرمایه اهل عرفانده وحصن متین دل وجاندر نته کیم حضرت داود علیه السلامک حضورینه
لقمان حکیم طالب کورمشدر که آنک یدنده آهن بولاد ملایم بال مومی اولوب آنک حلقات صغار متداخله ایله بر صنعت عجیبه
یاپمشدر ولقمان آنک بو فعلدن تعجب ایدوب اول حلقات منسوجه نه ایچون اولدیغن صورمق مراد ایلدی که لقمانک قلبنده
اولان حکمتی آنی سؤال ایتمکدن منع ایتمشدی پس وقتا که اول خلیفة الله او نسجه سن تمام ایدوب آنی کیوب لقمانه خطاب ایتمشدر کیم
بو زره انسان ایچون حین محاربه ده بر متین قلعه در ولقمان حکیم آکا دیمشدر که بنم بو صمتم نه درسن که سؤال ایتمدم
پس حضرت داود علیه السلام بویورمشدر که صمت بر حکمتدر که فاعلی آزدر ودل وجان ایچون حین محاوره ده بر حصن حصین متین
صمت اهلی سلیم وبی باکدر وزلت لسان اسنده هلاکدر اکر کتم ایدرسن سرک سرورکدر واکر افشا ایدرسن ضرر وشرور کی سرک اسیرکدر
وسن امیرسن اکر افشا ایلدکسه سن آنک اسیری سن سوز وار خلق ایچنده سوز وار خلق ایچنده هر مقامک بر مقالی وهر امرک بر مالی واردر

رباعی اسرار جهان چنانکه در دفتر ماست
کفتن نتوان هر آنچه در خاطر ماست
کوش ایلی خیر ودلجو بر مخبر در
سوز وارکه او خلق ایچنده اولمش پنهان
حال اهلی اولدی دل اتیمه قیل وقالی
ذوق ایلر او دلکه بو کلی وجد حالی
بش وقتی حضور قلب ایله قیل ایجان

خواندن نتوان که آن وبال سر ماست
رباعی مادامکه کوکلده در بو سوزلر سر در
یعنی که اشتمک ایکیک سوز بر در
پنهان سوزی دله صقلر هیچ ایتمه عیان
قال اهلی شراب عشقدن در خالی
سفره اوزرنده بطنک ایتمه شبعان

چون نیست درین مردم نادان اهلی
هر فکرینی ذکر ایتمه دلی مکن در
سوز وارکه او خلق ایچره اولمش دستان
تا قالمیه سن ندامت ایچره نالان
حلوا دیمه ایله حلاوت اولمز حلقه
حفظ ایله لسانی چون کوردک یاران
بولمه یولکا باقوب بوش ایتمه سیران

نوع رابع

تقلیل مقال مورث عز واقبال ومنتج نیل کمال وموجب حفظ احوال اولدیغن بیلورسن ای عزیز معلوم اولسون که امراء الله
دیمشلردر که لسانکی دهنک کبی مخزون ایله تا کیم نکته ایله قلبک مخزون اولمسون لسانکی محبوس لب ودندان ایله تا کیم سنی
مقید بند وزندان ایتمسون اکر کلامی قلیل وصمتی طویل ایدرسن الته ستر وسلامت بوله کیدرسن کشی کندی لسانی آلتنده
کیزلنمشدر هر نه کیم لسانه کلور اول سوز زیانه کلور انسان بلاسی لسانندن اولور بیت بالجمله ای حق دهانک مخازنی
اول اهل صدق کیم زبانکدر زبانک خصم جانک شبهه سن نیجه لغو صاحبنه نقصانده ونیجه لسان صاحبینی شماتت
مجلس اماننده ونقل مجلس خیانتده صلاح انسان حبس لسانده وبذل احسانده الا فکر ایله بعده سویله لسان عاقل
قلبنده اولور وقلب احمق فمنده اولور حق سویله غنیمت بولورسن وباطلدن سکوت ایله امین اولورسن هر انسان لسانیله مؤاخذه
اولنور وکتم اسرار ایله هر مراده ایرور نته کیم بر کیجه حالده نیجه بر بلبل بر کلشنده بر شاهین شاهه فریاد ایله سؤال
ایتمشدر که سن وبن قوشلق نوعنده ایکن سنک یرک ید سلطان بنم یرم خار کلستان اولمشدر سن کوزلکلک یورلدک
وبو کوکدن اکل ایدرسن وهر طیری صید ایدوب مرادی آلورسن وسلطان عندنده قدر وقیمت بولورسن وسلطانلیق
اولورسن وبن هر کیجه فریاد وآه ایله تا سحرکاه کشاد غنچه کل ایله کلامم بن اویوسم کیجه اول آچلمز اویانورم که کل آچلمش
بن آنک آچلدیغن کوره مم بر کره مرادمه ایره مم بی مراد اولوب خار زار ایچنده زار زار آغلرم فائده بولمدوب بورکم
طاغلرم پس شاهین آنک جوابن شاهانه ویرمشدر که بن بیک مراد آلورم وبر بینی سویلمم سن ایسه بر مراد آلمزدن بیک
سویلرسن آنک ایچون بی مراد قالوب آه ایدرسن بیت سکوت ایله حقی که صمت ایچره وار نیجه بیک لسان ونیجه
بیک بیان خیر کلام لفظی قصیر ومفهومی کثیر اولاندر نیجه سکوت ابلغ کلامدر نیجه کلام امثال سهامدر
نیجه انسانک هلاکی لسانیدر نیجه نعمتی سلب ایدن کلامیدر زلت لسان زلت قدمدن عظیمدر وجرح لسان جرح سناندن
الیمدر اول صمت که سکا سلامت ووقار ویرر اول سوزدن خیرلیدر که ندامت وعار ویرر حفظ لسان رأس ایماندر
کلام ایله انوار ذکر الله کوکلدن زائل اولور پس کثرت کلام ایله کوکل مظلم قالور طوبی اکا کیم لسانی ساکت وقلبی ذاکردر
طوبی اکا کیم لسانه مالک وهر حالده شاکردر عارف که اهل حال اولور آنک لسانی لال اولور بیت حقی بحق ایتمه

اوزات باکلری

اوزات باکلری حیثیه واردر کیم یوع آنده انجاحت لسانی حفظ ایلی نفسنه اکرام ایدر سرنی کتم ایلی روحنه
احترام ایدر صدر عارف صندوق سردر صمت جاهل کندویه ستردر دلنه مالک اولیانک ایشی ندمدر وآیکی لساندن
بری دخی قلمدر لسانی حفظ ایدن امین اولور وحکمله نطق ایدن عزت بولور ناسه بلدکلرین سویله بلمدکلرین سویلمه
آنلری کندیکا واهل عرفانه بارکران ایلمه بکی ولسانکله ناسه مقارب اول وتن وجانکله آنلردن مباین اول بیت
ضیای شمسی خفافیش نیلر ای حقی بو سر وحکمتی کز ندن ایتمه هیچ افشا بلمم دیمک نصف علمدر عیوب اورتمک تمام حلمدر
لا ادری قطعی ترک ایتمک جنک وجدال سمتنه کتمکدر عاقل اولان هر بلدیکن خلقه ناقل اولماز تکذیب اولنجق
کلامی خلقه سویلمه وهم بلدیکن حکمتی اظهار ایلمه بیت کوکل صقین سکر ازمه دهان رنجوره کوکنز حالنی بیهوده
سویلمه کوره عورت وعبدینه کشف راز ایدن آنلره عبد اولوب نیاز ایدر ضرنی خلقه افشا ایدن نفسنی عذابه القا ایدر
فقرنی خلقه اظهار ایدن قدرینی اعتبار ایدر ما که سخی اول اصرت ایلمه سرکله بخیل اول صقین سویلمه مالده بخیل
اولان ذلیل اولور سرنده بخیل اولان جلیل اولور کندی سرنی حفظ ایتمیان احمقدر اول سنک سرکی صقلمیه حقی محققدر
بر سرکی کشف ایدن بر دخی سویلمه کندونی بلمزلر ایچنده کندیکی ذلیل ایلمه بیت همان سرک صقلو اولسون سن سلامت
که قلب صاف بر سر اولاندر واقف اسرار اولیانه هتک استار ایلمه هر کسدن هر سؤاله جواب سویلمه صقین کسریه
سوء خطاب ایتمیه سن تا کیم هر کسدن بد جواب ایشتمیه سن صقین جاهله عقلی یتمدیکی حکمتی سویلمه کیم سنی تکذیب ایتمسون زیرا کیم
حکمتک سنک اوزرنده حقی واردر وحقی بودر که آنی نااهلدن حفظ ایده سن تا کیم ضایع اولماسون بیت کرچه دار
ایسک اسراردن حقی صقله سری دیمه هر بی خبره طوی ایتمه نته کیم خبرده کلمشدر که انجوی افواه کلابه آتمیه سن
وجواهری اعناق خنازیره آصمیه سن زیرا که حکمت انجو وجواهردن کوچکدر وآنی انکار ایدن کلب وخنزیردن الچقدر
سرکی صدریکده صقلیاندن امین اولماز وکذاب اولان هر کز خیر کورمز انسان بر نسنه یی کتم ایتمز الا که صفحه
وجهنده کورینور وفلتات لساننده بلنور اکر نطق فضه اولورسه صمت التون اولور نظم

عشقدن احوالیدی اسرار دیمز اصلا
بو نیجه اغیاره او کفتار دیمز اصلا
حسن کل وصفنی صد بار هزاره سویلر
نیجه بیک دائم اظهار دیمز اصلا
نقطه عشقی بو اشیاده کورور خوش همدم
بن نیجه وبر دکی جوع اغیار دیمز اصلا

کنج پنهان کبی ای یار دیمز اصلا
سخن عشقی که حکمتدر امانت هب
استر مرجون کلی هر خار دیمز اصلا
نقطه حرف وکلام ولدکنا اوکدر جهاد
او فور اوله محرم اسرار دیمز اصلا
نقطه علی کنی اکلدی چون ابلهدر

عاشق اول یار ایله اغیاردن اولمز خالی
جان عاشقده نلر وار دیمز اصلا
نیچون اول شعله خوالده مادم ایلر
اویله بر نقطه بسیار دیمز اصلا
قطره واحده تکرار ایله دریا اولمش
حقی اول یاردن اغیار دیمز اصلا

نوع خامس

صمت لسان حفظ احوال دل وجان اولدیغن وطالب عرفان ترک جهان قیلدیغن وما سوادن کچمکله مقبول درکاه اولوب
مراد الدیغن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که عارفک درونده اسرار غیبیه منکشف اولوب جواهر
معنی ظهوره کلورسه زینهار اول سرلری کیمسنه یه سویلمسون واول ابکار معانی نامحرم اولان اغیاره ارائت ایلمسون وحکمت اوکیانی
نااهل اولان اعدایه اعطا قیلمسون تا کیم یار غاری اولان حکمته ظلم ایتمش اولمسون وآنی اهلندن منع وستر ایتمسون تا کیم اهل حکمته ظلم
ایتمش اولوب وبال ایتمسون مثلا بر سلطان اندرون آغالرندن بر قولنه کندی کنیزکلرندن بر دختر زیبا اعطا ایدوب نیجه ایرکم
صقین عوام ناس آنی کورمسون وسنک اولدیغن بلمسون وآنی کندی بیلنکده حفظ وحمایت ایله ولیل ونهار آنکله طاتلی صحبت
ایله پس بو بیله نیم فایقلک حکمک اول عبد عاشقم سن اولا ایقین که اول الذ اشیا اولان محرم رعنایی قولنک طوطوب خلوتده
اکراه ایله بازاره کوتوره وبوزن آچوب یوزن نامحرم ایچنده عرض وحرمتن ایتوره وکندیله مستور اولان کمالاتن آنلره قولاق
یتوره واکر اول عبد غدار اول محرم اسراری بویله بلایه کرفتار ایدرسه اول دلبر زیبا آنک ابا ایدوب بر دخی یتشمکلن واکاهوکن
التفات ورغبت قیلمز واهل سوقک هیچ بری بو هم بیل واعتبار ایدوب محرم اولماز بلکه حضرت سلطان کهدوب صحبتلری سنکور
ایده پس اول سلطان عادل اول عبد دونی باب همایوننده بیرون ایدوب اول دختر نیکنده آنی مصون ایلیه کذلک حق تعالی
خواص قوللرینه تخصیص ایلدیکی حکمت نعمتنی عوام قوللرینه حرام قیلمشدر زیرا کیم آنلرده اول حکمت دولتنه لیاقت اولدیغن بلمشدر

بس حكمت دفينه سن بو الحكيم اينك قدر وقيمتك بلوب آني كوكلرده حفظ وحمايت قيلوب جانك عزيز ومحترم طوتني
كركدر بيت بامدعي مكوييد اسرار عشق ومستي تا بي خبر بميرد دردرد خود پرستي وعوام ناس ايله خواص اوله رتبه
اضداد ومباين بولنمشلكه عوامك مغايرتك حاصل اولان خصومتك خواص مؤمنين احتياط وحذر اوزره اولمغه امر اولنمشلر
نته كيم حق تعالى كلام قديمنده يا ايها الذين امنوا ان من ازواجكم واولادكم عدوا لكم فاحذروهم بيورمشلر وعوامك خواص
اولان عداوت ومعارضه سن طوتمشلر بس بر حكيم الهي كم حكمت خواصي بر كلمه ايله يا بر حرف ايله عوامدن اول شخصه ويرسه كم اول
مال واملاكين واهل واولادين وجسم وجانين ونام وشانين بالكليه كچميوب بريله قالمشدر اول عارف حكمتي مخالف
كتمش ولكن قدرنه سعي ايتمش اولمشدر زيراكه حكمت خواص لكجوب علم دينك وعقل عوام ايسه قدر دنيادر وندر بس قدر دنيا
ايله قالمش عوام ان معنى اولان حكمتك لجت ايدن معبون ومفتوندر زيراكه دنيا مخالف دينك واهلي اهلنه عدو مبيندر
نته كيم حضرت ابو هريره رضي الله تعالى عنه ديمشلركه حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن ايكي علم اخذ ايلمشم كه
برينى خلقه اظهار ايدوب سويلمشم اما برينى اظهار ايدرسم بنك بو بلعوم كسلور انكچون حضرت جنيد بغدادي عليه الرحمه
الهادي بر مريدينه عتاب ايله خطاب ايتمشلركه بز بو علم توحيدك سرادقينه بنهان ايتمش ايكن سن كلوب عوام ناس مجلسنده
عيان ايلدك خلق ايچنده اولان كلامي خلق ايچنده سويلدك ونا محرم اولانه في ايقاض ايلدك وبر حكيم الهي كو كل احوالنده مكتوم ايلم
ستور اولندقده يازمشلركه نسائي بلسم كيملكه اكا كورمجواب ويره ايدم ومقام اهل ارشاده وصيت خواص درركه
اكر عوامدن بري تواضع تام ايله سيزه كلورسه اولا انصاف ايدوب جميع امورنده امركزه مطيع اولورسه بعده كندولري
بحكم ونزاع ايچون حكمكزه تسليم وسليم بولورسه بعده تخليص نفس ايچون كلمه توحيدي سيزدن تلقين الورسه بعده هر برسي
ولايسه جمله سن سيزه ايثار ونثار ايدرسه بعده اولاد وعيالندن ونام وشاني خيالندن سيزكيچون تبري ايلدكده خدمتكزه
كيدرسه والحاصل بركسه بني عرفان ايچون جمله تابعي ترك ايلدوب سيزه عبد مملوك اولدقدن صكره انك جميع امورنده بر قصور ايتميوب
جملكسوردن جدا ايده سز كانوا ناكالهم ديوب بر شخصكن بر ذره كيده سيز والا ظالم حكمت وخائن امانت ومطرود حضرت
اولوركه محب دنيا ومنكر اوليا وجاسوس نجيا اولان منافقلره حكمت خواص سرارندن بر كلمه يا بر حرف سويلر وانلره قوت
واستطاعت وامداد ويروب محفوظ ايلر زيراكه حكمت اوليا علم لدنيدركه اظهاري ممنوعدر واسرار خواصي
عوامه افشا غير مشروعدر واظهار ايلدكلري سوزي غير مسموعدر نظم

الا اي جان پرسوداكه عشق اولمش سكا مأوي — خطاب مستطابن بل حذر قيل ايتمه هيچ افشا
اكر بر جوهر الدكسه محيط عشقدن زنهار — آني جان ايچره حفظ ايت سويله بركسه بر عطا
سوزك سنك شرح اولسون بولنسه عاقل آگاه — حديث عشق صرمد سوز بولورس مست بي پروا
اوكيم حر سند وساكندر بو جسم تنك مظلمدن — اودل ملكنده سير ايلسون كردلده كلشن زيبا
بو تندن آدم وحوي بغايت روشن اولمشدر — ولي معناده عقل ونفس كلدر آدم وحوا
اوكيم نفسيله قالمشدر نا اهلدر طوتلمشدر — اول اهل رسم وعادتدر اكا سوز قالمش اصلا
حديث عشق امانتدر آني افشا خيانتدر — نه بلسون عاقل خودبين كلام عاشق مولا
كوكلدن حكمتي نا اهله اظهار ايليان ظالم — قالور محروم اوحكمتدن دلي مظلم اولور اعما
رموز عشقي تصريح ايليان مفتوندر اي حقي — ديمشلر خوش كلام العاشقين بطوى ولا يروى

نوع سادس

صمتك اقسامي وحال ومقامي نه اولديغن واهل عرفان احوال قلبي رموز ايله اشارت قيلديغن بلدره اي عزيز
معلوم اولسونكم اهل الله ديمشلردركه صمت لسان نتيجه سهردر زيراكه سهران اولان كسه ده آرزوي كلام
اولديغن امر مقرردر وصمت ايسه ايكي قسمدر بري صمت لساندر وبري صمت قلبدر اما صمت لسان ناسوايي ماسوا ايله
سويلمكدن بالكليه سكوت ايلمكدر اما صمت قلب كوكلدن نفي خواطر اكوان ايلمكدر بس اول كسنه نك كه لساني صامت ايدوب قلبي
صامت اولماز انك ذنوبي آز اولوب كندي راحت بولور وكيمكه هم لساني وهم قلبي معا صامت اولور انك سري پاك اولوب مولاسنه
بولور وكيمكه قلبي صامت اولوب لساني سويلر اولكسه لسان حكمتله نطق ايلر وكيمكه نه لساني ساكت ونه قلبي صامت اولور

اولكسه شيطانك مملكتي وانك مسخره سي اولوب قالور بس صمت لسان منازل ارباب سلوكدندركه انلر ابراردر وصمت قلب
صفات اهل شهوددندركه انلر مقربيندر اما صمت لساني بر مرتبه ده اولان حالي اكثرلري سلامتدر ومقربلرده اولان حالي خطا ايشكدر
بس وانكه احوال لجميع نزديك صمتي التزام ايكي انك كسايد برحد بني قالماز الاكثر ربشيله اولور زيراكه انسانك قلبنده صمت اكا محالدر
وقتاكه اول ما سوا ايله حديثندن مولا ايله حديثه انتقال ايليه اول انجق مقرب ونطقده مؤيد اولور ونطق ايلدكده صواب ايلمه
ناطقدر زيراكه اول حقدن نطق ايدر صادقدر بس نطق باصواب نتيجه صمت خدادر وما سوا ايله كلام ايسه هر حالده
خطادر وما سواي سويلمك هر وجهله هوادر واما صمتك مقامي وحيد انواعيله مقاميدر وصمتك بر خاصيتي بودركه
مورث معرفة الله در اما اهل عرفان احوال قلوبي غيرت وحميتلرندن كندي آره لرنده اشارتله سويلشوب كتابلرنده بيله
رموز ايله يازمشلردر تا كيم بيكانه بولنان اهل نفس انلرده عقل قاصرلريله سوء ظن ايله ديمسونلركه آزمشلردر بيت
سخن شناس نه دلبرا خطا اينجاست چو بشنوي سخن اهل دل مكو كه خطاست زيراكه اهل عرفانك كتبي اهل بدعتي
ونا اهلي بينمده وشوب كندي نفسني بيلميان اهل جهل اول عبارات ايله ادعاي عرفان ايده جكلرن سيز مشلردر بس طريق
معرفت مندرس اوليوب واضح اولسون وكندولردن صكره طالب عرفاني اولانلري ارشاد ايچون جهانده نائب قالسون قصديله
اول بابده نيجه كتاب تأليف ايدوب اصطلاحاتن لؤلؤلر كبي دور نثر ايتمشلردر تا كيم دردر غر ريزني اول آشنالر بهرمند اولسونلركه
صحراي جهانده قالميوب درياي دل وجانه طالوب اوزمشلردر زيراكه هر علمك اصطلاحاتي اهلندن سماع ونقلسز بلنمز اكر
طالب عرفان اولانلر بو علم قلوب اصطلاحاتي اهل دلدن نقلسز مطالعه سنك ذوق ايله تمام سر مشلردر كانه كنديلري وضع
ايدوب يازمشلردر بيت مرشد كامل ولنجه نا ياب سكا رشيد بخشور شيمدي كتاب واما كوكل احوالني رمز واشارتله نطق
وكتابت ايلمين اهل عرفانك نيجه كلمات عوام ناس اكلميوب انلري كفر وزندقه بر حملله مجتبلرندن محروم اولوب كتابلرين ال
اوزمشلردر حالبوكيم انلر نور ايماني بولوب حق ايله باطلي فرق وتميز قيلوب نفسلرين ومولالرين بلوب عشق شراين
طلوب كرميتيله قريمشلردر واهل جهل ايسه اهل عرفاني كاهي رد وانكار وهما هيچه قبول ايده كلمشلردر وبو انكار وتحقيقه
نيجه اسرار وحكمت واردركه اهل دل آنلري بلمشلردر بس عارف لايق دكلدركه اسرار محبتي اهل جهله اظهار ايده مكر اول محبتكم
كندي ذراعي قصد ايلدكده آنك ذراعندن قان روان اولمشدر حالبوكيم اوامر محبتده كندي علوم وعرفاني واحوال دل
وجاني كوكلي بولندن جذب وذوق ايله حصول بولمشدر زيراكه علم حال دركه تذكرله قلوبه طولمشدر وعلوم
عقليه ايسه تعلم وتفكر ايله حاصل اولمشدر وحفظ اسراري شيخ عطار رحمة الله عليه تشكر رباعي برله تنبيه قيلمشدر رباعيات

اي دل چو شراب معرفت كردي نوش
درياكردي بنشيني خاموش
اي بس سخني اكر سر كردي كوي
چون ديده درآيد همه عالم در جوش
دل در پي راز عشق پويان ميدار
چون پيدا شد زخويش پنهان ميدار
با خلق خدا رفق ومدارا ميكن
صابر ميشو كه عمر تو بسيار نيست
از خلق جهان تا بابد روي بپوش
در مانم اين حديث بنشين وخموش

لب بر هم نه سن الهي مفروش
چون لوح دل از دو كون بستردم من
آمدم بكلوم وشر وبر دم من
چون مي نتوان كرد با انكشت نهان
جان ميكن وراز عشق در جان ميدار
تا بر جاي بجاي مي باش وخموش
نظاره كر خداي مي باش وخموش
كر همدم ماني وترا ياري نيست
بي زحمت لب شراب تحقيق بنوش
آن به كه نفس زكار عالم نزني

در هر سخني چو چشمه كوه مجوش
دو كون بزير پاي بسپردم من
چون بر فكند از همه چيزي سر نو
انكشت بر لب باز همي دار وخموش
سري كه سرت درس آن باخته
سر مي نه وخاك پاي مي باش وخموش
هر چند ترا محرم اسراري نيست
دم در كش وبا هيچ كس تكاري نيست
تا چند زني اي دل بر خاسم بجوش
ور دست زمانه دست بر هم نزني

هم غصه روزكار وهم قصه خويش — مردانه فرو ميخوري ودم نزني

فصل رابع

اركان سعة راه عرفانك دوردنجي ركني اولان عزلتك نامتك فوائد ومنافعن اول نوع ايله بيان وعيان ايلر نوع اول
عزلتك ناسي آيات قرآنيه واحاديث قدسيه ايله بلدره اي عزيز معلوم اولسونكم حق تعالى عبادينه عنايت ايدوب

عزلت انام موجب حضور مدام اولدیغن طیبورمشلر نتکیم کلام قدیمنده بیورمشدر یا ایها الذین امنوا علیکم
انفسکم لا یضرکم من ضل اذا اهتدیتم فاعرض عنهم وتوکل علی الله قل الله ثم ذرهم فی خوضهم یلعبون ولا ترکنوا
الی الذین ظلموا فتمسکم النار وما لکم من دون الله من اولیاء ثم لا تنصرون واذ اعتزلتموهم وما یعبدون الا الله
فاووا الی الکهف ینشر لکم ربکم من رحمته ویهیئ لکم من امرکم مرفقا واصبر نفسک مع الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی
یریدون وجهه ولا تعد عیناک عنهم ترید زینة الحیوة الدنیا ولا تطع من اغفلنا قلبه عن ذکرنا واتبع هویه وکان امره
فرطا فمن کان یرجوا لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا ولا یشرک بعبادة ربه احدا واعتزلکم وما تدعون من دون الله وادعو
ربی عسی الا اکون بدعاء ربی شقیا وجعلنا بعضکم لبعض فتنة اتصبرون وکان ربک بصیرا ام تحسب ان اکثرهم
یسمعون او یعقلون ان هم الا کالانعام بل هم اضل سبیلا فانهم عدو لی الا رب العالمین فاعرض عن من تولی عن ذکرنا
ولم یرد الا الحیوة الدنیا وان الی ربک المنتهی یا ایها الذین آمنوا ان من ازواجکم واولادکم عدوا لکم فاحذروهم قل
انما ادعوا ربی ولا اشرک به احدا واذکر اسم ربک وتبتل الیه تبتیلا رب المشرق والمغرب لا اله الا هو فاتخذه
وکیلا واصبر علی ما یقولون واهجرهم هجرا جمیلا وحدیث قدسیده بیورمشلر که یا ابن آدم عجبت لمن ایقن انه
یدخل القبر وحده کیف یستأنس بالناس یا ابن آدم لا تکن کالمصباح یحرق نفسه لیضیء للناس یا ابن آدم کیف تطمع
فی الانس بی مع الاستیناس بالناس فاطلب لقائی فی العزلة یا ابن آدم لو ان لخوانک وجدوا ریح ذنوبک لما جالسوک
وانا الستار الحلیم یا ابن آدم لو علم الناس ما اعلم من ذنوبک لما کلمک احد من خلقی وانا الغفور الرحیم شعر

راحتی یا اخوتی فی خلوتی — وبلائی کلها فی عشرتی — کلما صاحبت قوما مرة
اظهروا عیبی وابدوا زلتی — لم اجد منهم خلیلا صادقا — یحفظ الود ویرعی حرمتی
ما انقطاعی عنهم استحقارهم — بل رأیت عزتی فی عزلتی

نوع ثانی

عزلت انام موجب عز واحترام اولدیغن احادیث شریفه ایله بلدردی ای عزیز معلوم اولسونکم حضرت حبیبکم
صلی الله تعالی علیه وسلم امتنه شفقت ایدوب اول ناس آنجق ناس اولدیغن طیبورمشلر نتکیم حدیث شریفده بیورمشلر
ناس آنی دکلدر الا کم ناسدر وبیورمشلر که مؤمنک خیرلیسی مالی غنمدرکم آنکله جبال اعالیسنده واودیه حوالیسنده
بولنوب دینیله فتنلردن امین اولور وبیورمشدرکه ملوک ایله جالس اولان فتنه یه واقع اولور وبیورمشلر که
مادامکه علما ملوک ایله اختلاط ایتمیوب دنیایه کیرمشلردر انلر عباد اوزرینه امنای رسل ولشلردر وقتاکه
ملوک ایله اختلاط ایدرلر پس انلردن ابراغ اولکزکه تحقیق انلر رسل خاینلری اولورکیکلر وبیورمشلرکه کیمکم ظالم
ظلمنه اعانت ایله بر سوز سویلیه حق تعالی اول ظالمی آکا مسلط ایلر وبیورمشلر که نیجه حکم حاکملر کلسه کرکدر کیمکم
انلرک قپوسنه کیدوب وکذبلرن تصدیق ایده وظلملرینه معین اولور اول کسنه بنم دکلدر وبیورمشلر که کوشه وحدته عزلت
قیلوب سوا جلیس ایله مقارن اولمقدن سالم والیقدر وبیورمشلر که محب ریاست افلاح اولماز وطالب حکومت راحت بولماز
وبیورمشلر که جاهلر کندی نفسنه عدودر ایلیجی غیریسی نیجه صدیق اولاجقدر وبیورمشلر که عقللی دشمن احمق دوستدن یکدر وبیورمشلر
ذرع انسان جان شیطاندر وجانبلر نیچون بلا اجابة وصحبه موحشة خلق اولمش یادندن وبیورمشلر که طائفه تا معلومات جاهل ونحاف عاقل درلرنشدر

نظم

اوسمین ساعد شاهدن اوچلی طوغمیچ آنی — کرعقلک نیجه سین آخر بو کرمکر بدر دستانی
اوسیب غبغب سیر ایلیه اواه ایتمدکیم دلده — دوکلمش قطره قطره قان بولورسن نار بستانی
کوکلدن استه جانی حسن تنک کیچ کرفانیدر — کر اولسه شمس جان تابان اولور آفاقی مستانی
وجود آیینه سنده عکس جاندکیم ظهور ایتمش — آنک عکس جمالیدر کوزلر حسنی هم آنی
فقیر الله حقیقی عیان سیران ایدن عارف — عیان اهلیدر اول بلر بیان عقل وبرهانی

نوع ثالث

عزلت انام سبب قربت رب الانام وموجب حضور تام اولدیغن بلدردی ای عزیز معلوم
اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه خلقدن بعید اولان حق یقین اولور ناسدن مستوحش اولان رب سلیم مستانس
اولور ملکوته اطلاع ناسدن انقطاعدندر عزلت ناس افضل شیمدر اکیاسه ناس تضرعه خیرلی آکردن یاسدن راحت تزهددر

وسلامت تفرقه ده در ثمره عزلت انس بالله در وخلقدن مستوحش اولان انیس درکاهدر دنیایی بلن تزهد ایدر و
ناسی فهم ایدن تفرق ایدر کیمکه ناسدن بعید اولور اول حضور ایله سعید اولور ناسدن منقطع اولیان رب ناسه واصل
اولماز طوبی اکا کیم ناسدن معتزلدر وقلبله مشتغلدر اختلاط ناس آفتدر وکثرت معارف محنتدر احمقدن بعید
اولکه مداراتی کلال وملالتدر وموافقتی ضلالتدر ومخالفتی رذالتدر مودت احمقدن حذر ایلیم که انک خیر کلمز
سکا فائده ایدن صانورایکن ضرر ایدر بلمزسن ضدیله مألوف اولان عیبی مکشوف وقلبی ملهوفدر صحبت جاهل عذاب
الیمدر ومدارات احمق بلای عظیمدر عقلسزه مصاحب وقرین اولمه وکذاب وخاینه امین اولمه صحبت ایلمه الا که عاقل
متقی وعالم زکی ایله صحبت ایلیم تعصبت خالقدن مخلوقه اطاعت ایلمک اولماز وکثرت خلوت نسوان ایله کوکلده موددت
قالماز عورت بیلاندر وآنک لذتی لدیذیاندر اکرچه عورت فهمی شرلیدر اکا احتیاج انک شرلیدر عورت مکردر
ملازمندر بر آندن حذر ایتمک لازمدر نامحرم عورته نظردن غض بصر ایله قلبنده حلاوت ایمانی بولور نظم

اکر وصل دلداری استرسن ای دل — همان غیری ترک ایله اول عشقده کامل — سکا عشقک شهبر عرشه پرواز
آنی اینجه شهوتله الوده کل — سنک ذروه اوج عزت یرککدر — نیچون ایلر دلک مرکز خاکی منزل
بو آمیزش جسم وآیین شدن — سن اولمش سن اول وحدت بویله غافل — کمالات وهمی وحالات حسنی
اووصلندن اولمش سکا جمله حاکل — آچارسن تماشای رخسار خوبه — نظرکیم بودر مهر وماهه مشاکل
او بر بوسه کیم طوتی خط وخوندل — آنی جانمی صانککرکه وبر لرک اکا دل — فنی نخنه رجست وجونده عیشدن
کم شکر دهاندر او شیرین شمائل — آنی بلمدکی کم ناکه کورورسن — او لطف آیریلوب فالمش اول لاشم عاقل
او عذار صورتنی اعراض ایدرسن — اولور اول مرادک ینه سنده حاصل — بولورسن دروندکده سن عشقی دائم
که اولمش جانی فوحسنه شامل — بلورسن کم مرآت عشق اولمش آدم — کورنلر جمالیله طورمش مقابل
هر آیینه دن لطف وفهرن کوررسن — طانورسن جهانده اوده ره شاه عادل — هما حکم وحکملرن سیر ایدرسن
هم انلن اولورسن فو لطف نائل — حقیقتده حکمتده اشعار حقی — فیا نعم قول ویا بئس قائل

نوع رابع

عزلت انام نعمت کرام ولذت مدام وحضور تام اولدیغن بلدردی ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشلردرکه
عزلت عبادتدر وعزت وسلامتدر خلقدن بعید آفتدر بقیه راحتدر خلق ایله جلیس اولیان حق ایله انیس اولور اخوان دنیا
مثالنا ردر قلیلی نافع وکثیری ضاردر صحبت نادان عذاب جاندر صدیق احمق نیان وسرکردان ناس ایله استیناس
علامت افلاسدر اختلاط ناس محرکدر وسواسدر ناس ایله اختلاط ایلیان جد لو ایله مفتوندر وعزلت ایلیان شرلرندن
مصوندر ناسی فهم ایدن انلره اعتماد ایلیمز وهر بلدن کین هر کسه سویلیمز خلقه عرض احتیاج ایدن محروم ومردود
وحقدن مستغنی اولانک رزقی جزیلدر وقدری جلیلدر ناسدن مستغنی اولان حق ایله غنی اولور ناسدن مبرا
اولان انس مولایی بولور ابنای دنیایه تذلل ایدن لباس تقوادن معرا قالور خلقدن وکندودن حیا ایدن حقدن
حیا ایتمش اولور اهل دنیا ایله کوریشمه هیچ ایشلرینه قارشمه صدیقک عدوسن کتمه واکا رغبتله صدیقک اینجتمه ابوب
ملوکه کتمه کیدرسن انلره مداهنه ایتمه ناسه نادکبی قرین اول نجوق ایراغ وندده چوق یقین اول سوسی تسوه
صورمه صورمیه لی کندی فقد حی بلن خلق آره سنده دوشمن انس حقی بولان ناس ایله ایلشمز اهل دل السنه
واجساد ایله خلقه مقارندر وقلوب واخلاق ایله جمله دن بعید ومباینلردر ابراهیم بن ادهم حضرتلرینه دیمشلرکه
نیچون ناس ایله انسیت ایتمزسن جواب ایتمشلرکه کندملرن بوکلرک کبرلرندن وکوچکلرن جمعلرندن وافرانک حسدلرندن
فرار ایدنلر بر فارغ البال اولوب تصدیعلرنک خلاص بولشم محبل اولان انسا صورتنده شیطاندر وسقا ایشی شیعه
جوالده وصحبت احادث یعنی الفت غلمان فتنه وخذلاندر مناکحی کثیر اولانک فضایحی کثیر اولوب متخیل قالیر نظم

هر لذت وهر بوسه یه اورمه طوداغک تا — دلدار لبندن اولسن مست وشکر خا
اغیار لبی رایحه سی قالمیه سنده — عشق ایجره مجرد قاله سن یکدل ویکتا
اول نور قدیم اولیایی بلکه حدثدر — چوق بله دن کیم ایده سن نوری تماشا

اولکیم حدث اولمز نه بلور لذت پاکی ‏ ‏ پاك اولسه حدثدن اولور پاك تعالی
چون ثمت فرعوندن الیقه دی موسی ‏ ‏ دریای کرم ویردی اکا بر ید بیضا
بند ایله بوچشمی که بودر احول مغرور ‏ ‏ بو معنی بی بوش ایت بول اولانی مهیا
ای دل قنی اوجانکه اوله همتی عالی ‏ ‏ دریالری نوش ایلیوب اول قانمیه اصلا
اسوابجی قویوب عزلیم عشق اول مطلق ‏ ‏ اول بحر صفا ایچره اوله قلبی مصفا
پاك اولسه حدثدن دلا بر رحق قدیمه ‏ ‏ حمرازلی نوش ایله اقداح اولور اسقیا

نوع خامس

عزلت انام موجب طاعت رب الانام ومورث حضور تام ومنتج صدق واخلاص وسبب نیل مرادات خواص اولدیغی بلادر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه طالب معرفت مولایه لازمدرکه ابنای دنیادن عزلت قیلسون تاکیم آنلرحالنه مانع اولمیوب یوما فیوما ترقی بولسون وآنلر عمر شریفن بذل ایتمسون وآنلردن برنسنه طمعیله قبولرینه کتمسون وآنلرله تضییع اوقات عمر ایتمسون وآنلره تملق ومداهنه ومجادله ایله سویلمسون واعمال واحوالنی آنلره برنسنه ارادت ایتمسون تاکیم نظر خلقه التفاتیله نظر حقدن ساقط اولمسون ومعرفت ومحبتدن محروم قالمسون زیراکه هرکه جمیع ذرات وجودینه رقیب وجل وعلا ویردیکی کندویه قریب اولان مولاسنك نظرین ملاحظه ایتمیوب بعید اولان عبیدك نظرلرن ملاحظه ایتدی ونشان جهل وغفلتدر وشان اهل خسراندر پس عند الله اولکسه برمرتبه یه نائل اولمزکه عند الناس اعتبار ومنزلت استرتاکیم دیمشلردرکه رضای خلق ایله مسرور اولان رضای حقدن دور ومهجوردر زیراکه خلقك مدح وذمی بریلدرکه هرقنده جنوب هوایه قارشوب زائل اولور پس مدح وذم ناسه التفات ایدنکسه آنلرك اعتقاد وانکارینه اعتبار واعتماد ایدوب حق تعالیدن غفلت واعراض ایتمش اولور دجهل وغفلت ظلمتنده متحیر قالور بیت برعاجز خلقدن اعراض ایدوب اولدوستی بولنتها سکا سندن یقین اول واحد قهار یتیمزمی اما خلقك عوام واکابرن اغنام وابا عرامثالی عاجز وقاصر بلوب خلاف جهانه صادقانه متوجه اولان طالب عرفانك لباس خمول ایچره مستور الحال اولور نیر برفضیلت لظهار ایدکه ناس اکا اعتبار ایدهلر ونیر برفضیحت ایشلرکه اکا طعن وانکار ایدهلر وناس ایله تضییع اوقات ایلمیوب عزلت اختیار ایدوب وبرتنها مکانده ذکر وفکر ایدوب تحقق جمع وجماعت کبیدوب تاعارف بالله اولنجه دك بویله ایدر بیت جهانك آخور واصحاب نفسك جودوب کیم ایتسه استری تیمار اشنی فنا دوتمش بعده اول طالب معرفت نائل مرام اولدقده آنك عزلتی وخلوتی وکثرت وعزلتی وقلت جلمی برابر اولور زیراکه عزلت عارف نفسنك قلبه هجرت ایتمکیدر وقلبنك روحه ایچره کیتمکیدر وروحنك سرینه وسرینك مولاسنه یتمکیدر پس نفس انسانی منزل اسلامدر وقلبی محل ایمانك ورودحی مکان عرفاندر وسری موضع توحید یزدانیدر بیت موحدجونکه یکتادر رقتده خلق موتادر اوبولمشدر قیوسی بوتنگرکوکلی مولاینه نتکیم دیمشلردرکه عزلت حقیقتده صفات بشریتدن مفارقتدر بلکه بشریتدن کیجوب اهل اولمقدر وصحبت ناس اکا مانع دکلدر زیراکه اول کائن وبائندر یعنی ظاهر یله مع الناس کائندر وباطنیله ماسوادن بائندر پس نائل اولکیدکه کلی البسه کیوب آنلرله بیله کلکی اطعمی ییوب عقللرینه قدر بحر سویلیوب سائر عاداترینه موافق کیدرکن آنلره موافق ایدرلکن باطن وسریله جملهدن منزه اولوب انجق مولاسی رضاسنه موافقت ایلر

نظم
ایمر بلانك قرار کوردیم سن اژدها ‏ ‏ ایلر برکیمه قرار جانکا صبر ایلهها ‏ ‏ بو بحرکه قیلدی نظر طوافی دوی زمینی کرنف
خلق جهانك طوبی لاق هیج بولنور بی وفا ‏ ‏ قلبی مظلیل ویرمه سوایه سبیل ‏ ‏ غافل ایدی قال وقیل حاضر اول ایله صفا
خلق ایله قالدی کری مرده بی صاندلر ‏ ‏ زنده دن اولدر برحی ده اونی تانق جیا ‏ ‏ بلغلسه کرخلق صحبتی کبیك هرطرف
جملهسی اولمش هدف ناظر تیر قضا ‏ ‏ نفسنی بیلمش خبیر بولمش اودوستی نصیر ‏ ‏ خلق جهانه فقیر وبرسوب الایله خدا
برجه مواجد کل شیء امواجدر ‏ ‏ هب اکا محتاجدر حقی سن اول آشنا

نوع سادس

عزلت انام عادت کرام وموجب حضور تام ومورث نیل مرام اولدیغی بلادر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه اخوان زمانه قصور آرالر هذلره حسد ایدوب عیبلری صورارلر نتهکیم شیخ سعدی رحمة الله علیه دیمشدر

حق تعالی عبادنك عیوبنی کوروب ستر ایلر وهمسایه ویاران کورمش ایکن سویلر بیت نعوذ بالله اکر خلق غیب دان بودی کسی بحال خود ازدست کس نیاسودی وابراهیم ادهم رحمة الله علیه دیمشدرکه جبل لبنانده زمره رجال الله ایله مصاحب اولدم وآنلرك جملهسی وصیتی بکا بوایدیکه قچن ابنای دنیایه رجوع ایدهیدرسن آنلره دورت حکمتله وعظ ونصیحت ایلکه کیمکه اکلی اکثار ایله اول عبادتك لذتن بولماز وکیمکه نومی اکثار ایله اول عمرنك برکتن بولماز وکیمکه کلامی اکثار ایله آنك قلبی میت اولوب حیاتن بولماز وکیمکه خلقك رضاسن طلب ایده اول رضای مولایی بولماز برکامله سئوال ایتمشلردرکه نیچون بوملله جلوس واختلاط ایلمزسن وذوق والفتله سوز سویلمزسن جواب ایتمشکه سزدن بکا عیش ولذت یوقدر وبندن دخی سزلره ذوق وصفا اولماز بن سزکله نیجه الفت ایدهبلورم که سزدیرسزکه انواع طعام ایله بطنکی طیوردك دیرمکه بر بوغدی لقمه تکحق نیتن اولنلقمه ننالولایوب وسز دیرسزکه نوم لیل صحتی بدنکدر بن دیرمکه نوم تضییع اوقات ایدندر وسز دیرسزکه سویله بن دیرمکه سکوت ایله وسز دیرسزکه طلب ایله بن دیرمکه ترك ایله وسن دیرسزکه بل بن دیرمکه اوونت پس سیز زوالکی سیزك اولسون وبنم حالم بنم اولسون زیراکه مرادم سیزدن تخلیط وبنك توحید اولمشدر پس مخالطه موجب خسران الفت قیلمشدر همان بکا مانع اولماکز تاکیم آنکله برساعت حضور ایدهیم وخشوع وخضوع ایله خدمتنه کیدهیم زیراکه مولایه اختیار ایله عبادت ایلمیان آنك عبادتنه اضطرار ایله عبد مملوك اولور نتهکیم دیمشلردرکه خالقه طوعا خدمت ایتمیان حق تعالی کرها خلقه خدمتکار ایلر نیزرحمه کچوردنطره ده دن پس قیودن طشره یه چقان نجات وفتنه یه کیرن وصحبت ناس ایله نیجه رذالته دوشمش نتهکیم نانعزین وآیینه انسانه برکیجه مفارقت اولمغله تبدیل ورذیل اولور واهل قرآن رجل نسوانه برلحظه تقرب قیلمغله ملوث وجنب اولوب اکا غسل لازم کلور حجاج ابسه برحیامرتفع وانکی ادب یری مجمع اولملقله وجوهر جسم انسانی ضایع قیلمقدر ومایلمحتبی کوکالدن تصویرن الفتله وجناح مرغ جانی قیروب بولمقله جماع برنوع جنونك کم اکا ملمدر هرمیلدر وآنك آفاقت بندن حلالندت ولداولورکه قالسه فتنه وعمدر وکیمسی همرحزن والمدر وعرامی سواد وجه ادمدر وخسران هردو عالمدر

نظم
شفقت ایت شهوتی قوی آتی سکا خوی ایتمه ‏ ‏ عاشق پاك اول وهرماده عزیبوی ایتمه
اول وآخرده اول عشق الدر لاغیر ‏ ‏ بی وفالر کبی سن کندیکا جوق سئوی ایتمه
جسمی قوی مثل نخترهرخس وخاره کیمه ‏ ‏ قلبه کل ترك بهار وچمن وجوی ایتمه
پاك یابقه یورنیکی ایمه طعن مرآت ‏ ‏ نقدیکی کیجکیمن ایدوب عیب ترازو ایتمه
حق ایچون سویله سوزك یوقسه هماخاموش اول ‏ ‏ دلك دلداری بول اطرافتك وبوی ایتمه
عاریتدر بوکور نکره ده اولان حسن وجمال ‏ ‏ کوزکولرنا منی غفلتله قمی روی ایتمه
قامت عشقه سزادرکه سماع ایلیه سن ‏ ‏ عشقدن غیری یه سن رقص وهیاهوی ایتمه
عاشق عشق اولوب دلبرلره دل ویرمه صقین ‏ ‏ بی وفالرله کوکلده غمی صد توی ایتمه
کرخبردار ایسك اسرار لدن حقی ‏ ‏ صقله سرزی دیمه هرپخبره طوی ایتمه

نوع سابع

عزلت انام موجب ذکر وفکر تمام ومعین توجه تام ومورث انس وحضور مرام اولدیغی بلادر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه طالب عرفانه لازمدرکه ناسدن عزلت ایلیه امر ایچون لازمدر اما امر اول بودرکه ناسی اول طالب معرفت مولایی ذکر وفکردن مشغول ایدوب توجهدن مانع اولورلر نتهکیم برعارف نقل ایتمشدرکه برمیدانده برجماعت کوردم اوقات آتارلرایدی وبرکیسی آنلردن ایراق اوتورمشدی پس مراد ایلدمکه آنکله سویلیم دیدیکه سنك کلامکدن بکا ذکرالله اولی واشهادر دیدمکه سن بونده یوینلم تنها قلمشسن دیدیکه ربم بنمله بیله در صورمکه بو جماعتدن قنغیسی ایلرو سبقت ایتمشدر جواب ایدیکه اولکیمسه که حق تعالی مغفرت ایلیه بعده کیمسه که خلقی ترك ایدوب حق ایله حضوره یتمشدر بویله دیوب بنی قویوب کیتمشدر پس بو نقدیرجه ناس اهل ذکر وفکرك طالب معرفتی مشغول ایدلر بلکه شر وهلاکه الوب کیدرلر بیت قاچ هجوم دیو مردم دن مکانك خلوت ایت کیم انیس اهل خلوتدرهمان پروردکار وحضرت حبیب کریم صلی الله تعالی علیه وسلم عزلت زمانی واهل ورایاتی وصف ایدوب اول زمانده ناسدن تفرقه ایله مرور فرمان ایتمشدر

حال بو کیم اول طبیب ارحم بزوم نفسمزه بزدن انصح ومصالحمزی بزدن اعلم ایدی ایمدی چونکه آنک وصف ایلدیکی
عزلت زمانی کلمشدر پس آنک امرینه امتثالا نصیحتنی قبول ایتمک بزه لازم اولمشدر اما وصف وبیان مذکورک خبر
مشهورده مکمل اولدیغی حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که وقتا که خلقی کوره‌سن که عهدلرندن غدر ایدوب
امانتلرنده خیانت وبری برینه عداوت ایدرلر تحقیق اول زمان فتنه زمانیدر اصحاب کرام آنکا دیمشلردر که اول زمانده بولنان
مؤمن نه ایشلسون اول حکیم الهی بیورمشدر که اول زمانده اولان اهل ایمان اموری ناسه قاریشمیوب لسانن حفظ ایله سویلیوب
وخانه‌سنه ملازمت ایلسون ومعروفی اخذ ایدوب منکری ترک ایلسون آنجق کندی اموری ایچون خانه‌سنک طشره‌سنه کیتسون
بعد سلف صالحین اهل زماندن اجتنابدن تحذیر ایدوب هر بری کندی اولاد واتباعنه تفرد وعزلتله امر ووصیت قلمشدر
وکتبلرینده بوقدر که اکر بزدن زیاده خبرت وبصیرت بولمشدر وزمانکیسه آنلردن صکره خیر ده کل شیء بلکه اضر وامر
اولمشدر وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه بیورمشدر که عزلتده سوء قریندن راحت اولمق واردر پس ممکن اولدقجه معرفت
ناسی تقلیل ایتمک کرکدر زیرا که ناسدن خلاص بولمق مشکلدر وبر کامل دیمشدر که بو زمان حفظ لسان واخفاء مکان
زمانیدر وآسده‌دن فرار ایدر کبی ناسدن فرار ایله ولزوم بیوت ورضاء مایفوت زمانیدر وبر کامل دیمشدر که
خدای متعال حقیچون بو زمانده ناسدن عزلت حلالدر وآندن ایکی یوز ییل صکره بر کامل آنی اشیدوب دیمشدر که
چونکه عزلت اول زمانده حلال اولمشدر پس بو زمانده وجوبه نه سن بولمشدر واما امر ثانی بودر که ناس طالب
عرفانک صالح حضورکنی فاسد ایدرلر زیرا که ناس ایله اختلاط ایدن طالب عرفانه بلکه صاحب عرفانه خلقلر طرفندن
ریا وتزیین داعیه‌لری عارض اولوب حضور قلبی زائل اولور نته کیم رؤیت ناس بساط ریادر دیمشدر وبر عارف
قپوسنه کیدن دیمشدر که زیارت ولقا ایله بزه اکرام ایله پس اول عارف اول قپویه کلنده ایچرودن جواب ایتمشدر که زیارت
ولقادن انفع اولان غایبانه دعا ایله سزه اکرام ایدرز زیرا که زیارت ولقادن تزیین وریا حاصل اولور وغایبانه
دعا ایسه خلوص ولهذا اجابت بولور ولکن سلف صالح تزیین وریادن خوفدن زیارت وملاقاتی قویوب ناسدن عزلت مسلکن بولمشلردر
وقوت لایموت ایله قناعت قیلمشلردر وجمعیت خاطر لذتیله طولمشلردر وحضور انس ایله خواص عباد اولمشلردر وحق ایله ابدالله فالکلر

نظم

فقر شهرین بیل فنا اول بار سلطان اولمه هیچ — فقر ایمش جمعیت خاطر پریشان اولمه هیچ
خلقی صید ایتمک ایچوندر بو کوچک طورطانی سوز — چونکه صیاد اولمدک گویا وخندان اولمه هیچ
ترک ذوق ولذت جسمانی آساندر ولی — مرد ایسک لذات نفسانیده جویان اولمه هیچ
خرقه وسجاده وعمامه وتسبیح قوی — مسخرهٔ اوهام وتسویلات شیطان اولمه هیچ
حفظ ظاهر موجب اهمال باطندر همان — حفظ احسن خلق ایدوب جسمی نکهبان اولمه هیچ
عزت ورغبت اولسه چوغ اولور حاسد سکا — مثل یوسف مبتلای مکر اخوان اولمه هیچ
کر سعادتمند ایسه‌ک تنها کل خلقی اونوت — حقی انسی حقی بول استرسن پشیمان اولمه هیچ

نوع ثامن

عزلت ناس ایدن عارفلر ایکی صنف اولدیغن بیاندر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که ناسدن تفرد
وعزلت حکمنده اهل عرفان ایکی صنف اولمشدر اما اولکی صنفدن اول عارفلردر که نشر علم وبیان حکمیله خلقک انکا احتیاج
اولماز اول عارفلر حالی الروح واعلادر زیرا که ناسدن عزلت انکا اسلم واولادر وذکر وفکر اطیب واحلادر ولکن مولا الله
اشیادر پس اول عارف کندی بیتی قعرینه ملازم اولور نه کسی آنی بولور ونه ده اول کسیی بولور آنجق جماعت وجمعه‌یه ومجلس علمه
حاضر اولور **قطعه** آنانکه بکنج عافیت بنشستند دندان سک ودهان مردم بستند کاغذ بدریدند وقلم بشکستند
ودست وزبان حرفکیران رستند واما ایکنجی صنفدن اول عارفلردر که علمده قدوه بولنوب دین امورنده خلقک انکا محتاج
ومآلدر پس اول عارفه تفرد ترجیح وعزلت عاقبتی ممکن ومیسر دکلدر ناس ایچنده نصب نفس ایدوب نشر علم دینه ملازم
اولور لکن صحبت ناس ایچون انکا ایکی امر شدید لازم اولور اما ایکی امرک بری صبر طویل وعلم عظیم وخلق حسن بولمقدر
واما امر ثانی تحصیلی ناسک اختلاطی حالنده قلبیله آنلردن منفرد اولمقدر پس که آنکله تکلم ایدرلرسه عقللری قدر
سویلر واکر زیارته کیدرلرسه هرکسه مرتبه‌سی مقداری بحر اکرام ایلر واکر انکا اطاله لسان ایدرلرسه سکوت ایله معامله قیلوب

محزون اولور واکر آنلردن اعراض ایدرلرسه آنلره موافقت ایلر واکر تبسم ولعوه میل ایدرلرسه
آنلره مخالفت ایلر واکر قبول ایدرلرسه نصح وترغیبلرنده ملایمت ایلر واکر قبول ایتمزلرسه اول وقت آنلردن
مفارقت ایلر بعده ممکن اولدیغی قدر زیارت وعیادت ودعوت واجابت امثالی حقوق وعادتلرینه رعایت ایلر
وآنلرک مظاهر یله تحمل ایدوب اذیتلرینه تحمل ایلر وآنلردن احتیاجینی کتم واخفا ایدوب تنهاسنده علاج
ومدارا ایلر وآنلرک حضرتلرینی اجرتسنی ادا ایدوب دوشن حاجتلرن منتسر قضا ایلر وهر خصوصده جمله‌یه
رفق ولطف ایله مسامحه ایدوب خلق ایله خالق ایچون حسن معامله ایلر اما عمر وناس اولیا عارف عزلتنه
اسباب اموردنده‌در اما امر اول وظائف عباداتی لیل ونهار ساعاتنه توزیع ایدوب جمیع اوقاتنی عبادتده مستغرق
ایتمکدر زیرا که عبادتله اشتغال آنلردن راحت وسلامتدر وعزت ولذت المغه ودولت ومعرفت بولمغه علامتدر
وناس ایله استیناسی فلاح وملامتدر نته کیم حضرت موسی علیه السلام لذت کلام خدا ایله مألوف اولوب طور سینادن
رجوع ایلدکده ناسدن بغایت نفرت ایدوب مستوحش اولورکه خنی کلام ناسی اشتمامک ایچون اصبعین قولاغنه وضع ایدی
آنلردن ایراغ کیدوب تنها قالوردی زیرا که اول وقت آنلرک کلماتی وحشت ونفرتده اصوات حمیره مشابه بولوردی
واما امر ثانی ناسدن قطع طمع ایدوب آنلرک جمله‌سندن بالکلیه مأیوس اولمقدر پس جمیع ناس اول عارفک نظرنده حجر
وشجر مثالی اولوب بلکه لاشیء کبی فنا بولور زیرا که لایضر ولاینفع اولانک وجود وعدمی برابر اولور **بیت** حتی جمیع خلقدن
مستغنی کم بالله بن خالق عالم وار ایکن خلق زمانی نیلرم واما ثالث ناسی تخیل وتبصره ایدوب اخلاق واطوارلرندن
تفکر وتذکر قیلمقدر پس عارف مجرد بو امور ثلاثه‌یه ملازمتله صحبت ناسی قویوب درکاه خدا اولان قلبنکلور ولکن
حضوری بولوب سرورکی دائم اولور حقدن انکه عنایت وتوفیق نه کوزل صاحبدر ونه کوزل رفیقدر زیرا که ناسدن بعید
اولانه حضور بونعمتدر قدر حقه یقین اولور تحقیق **قطعه** اتخذ الله صاحبا ودع الناس جانبا قلب الناس کیف شئت
تجدهم عقاربا حق تعالی کندی حضورینه دعوت ایلدیکی عبدینه ایذاء ناسی اجرا ایلر تا کیم اول خلقه سائل اولسون
وهر نسنه‌دن نفور ایدوب ماسوی الله فالسون وقلبنک خطره برکسره اعتبار واعتماد قیلمسون **قطعه** حق تعالی
آنی که ایده کزین دوستلو مجلسنده صدرنشین نیلیدی انکا بابلر سبب غیری میل ایتمک اولماز لعابی غیره میل
ایتسه کوشمال ایلر فهم ایت بر دم جو سالکلر پس ایذا آدمی آنکا دولت وغنیمت وطریقدر زیرا که او آکلر ناسک اعراض
ورتبه‌نام اقبال سبب **قطعه** در حقیقت هر عدو داروی تست کیمیای نافع ودلجوی تست که از واننده کریزی
درخلا استعانت جویی از لطف خدا در حقیقت دوستان دشمنند که زحضرت دور ومشغولت کنند حق
تعالی انک اصفیاسنده عادتی اولیاسنه بدا تیلرنده خلقی مسلط ایلمکدر زیرا که کلام اعدا سوط خدادر که غیره
میل ایدن کوکلری آنکله اورور ماسوادن دوندروب کندی حضورینه کوندرور **نظم**

خلقدن تاکی اسیر غم بیهوده اولام — ای دل اسیلت عشق ایله که آسوده اولام
دمبدم موج اورر اول بحر غمم قلبمده — حیفدر لوث حدثلرله بن آلوده اولام
وار لغم عشق ایله اکسلسه چو خورشید تمام — ناقص اولدقجه ینه عشق ایله افزوده اولام
عشق ناریله یانوب کلی کل اولدم تاکیم — ظلمتم محو اولوب اول نور ایله اندوده اولام
زنده دلدر او که بی خواب وخور اولدی شب وروز — سعیم اولدرکه دم عشق ایله اول صوده اولام
مقتضای عشق اولدی چو سکر وحیرت — استر اوی که بن وسن دیمیوب بیهوده اولام
اکه مم فقر وفنا ایچه سن ای حقی — تا که مرکوزه غم بوده ونابوده اولام

نوع تاسع

عزلتک اقسام وحالاتی بیاندر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که عزلت ناس موجب صحت اسلامدر
زیرا که ناسدن عزلت ایدنلر صحبت ایله جلبکشی بولامزلر تنها قالورلر پس اول آنی صحت جسمانه موفق اولور وعزلت ایکی
قسمدر بری عزلت مریدین وبری عزلت محققیندر اما عزلت مریدین اغیار خلطه‌دن اجسام ایله مفارقت قیلمقدر واما عزلت محققین
اکوان الصفاتدن قلوب ایله مبرا اولمقدر پس قلوب محققین معرفت مولادن غیری برنسنه‌یه محل دکلدر اما عزلت ایدن

بنتری اوچدر بری خلقك شر وفتنه سندن نجات بولمق نیتیله عزلتدر وبری کندونك شرو ثقلندن خلقی صیانت
قلمق نیتیله عزلتدر وبو نیت زیاده معتبر ومختاردر زیرا که آنده خلقه سوء ظن وبونده نفسنه بدکمان وارد
حال بوکیم نفسه بدکمان اتمك لایقدر که اول عادت ابراردر اما اوچنجی نیت جانب ملأ اعلادن صحبت مولایی نفسه
ترجیح وایثاردر پس اهل عزلتك اعلاسی نفسندن عزلت ایدندر وصحبت مولایی ماسوایه ترجیح ایدوب حضورینه کیدندر
کیمکه عزلتی الفت اوزرینه ایثار ایدوب نفسندن قلبنه اجری کلور تحقیق اولکسه مولاسنی ماسوا اوزرینه ایثار ایتمش
اولور پس اولکسه حق تعالینك اعطا ایلدیکی مواهب واسراری آنجق کندی بالور اگرچه عزلت ناس ایله صمت لسانه ملزوم
لازمدر لکن صمت قلب اکا غیر لازمدر زیرا که منفرد اولان کسه کندی نفسنده ماسوا ایله سویلشور بولنمسون انکچون صمتده کاستر
استقلالا اوزره بر رکن قلنمشدر وکیمکه عزلتته ملازمت قلوب ناس ونفسندن تنها قالور اولکسه وحدانیت الهیه سرینه واقف
اولور ولهذا عزلتك اعلاسی خلوتدر ونتیجه خلوت معارف واسرار لدنیه در وعزلتك برخاصه سی دخی بودرکه مونس معروفی
دینادر پس انسانك غذای جسمانیدن اعراض ایدوب ناسی ویورکن اول سهران اولسه وذکر الله ایله کندوسنه صمت ایدوب
ناس ونفسندن عزلت قیلسه وبو خصال اربعه آنده جمع اولسه آنك بشریتی ملکیته تبدل قلوب عبودیتی سیادته وغیبتی شهادته
وباطنی ظاهره وعقلی حسه تبدیل اولور وکندی زمره ابدالکه دخول ایدوب مقامات مقربینی بولور ودولت معرفت نائل وسعادت نجومه واصل اولور

رباعیت انسیت ناس ایلن کوکلی ناسی	صحبتلری غفلتیله اولدی قاسی	افلاس علامتی بل استناسی
قوی ناسی خوش ایله یاد ربك ناسی	حق ایله حضور ایلن کوکل کلشنکی	غفلتده قالان کوکل ذکرك کلخنیدر
چون غفلتده کوکلی صالان دشمنکی	بس دشمن ودوو دوستم بکا روشنکی	حقی آنی فکر قیلکم الفت اولدی
ناسی قوکا بر باقکه صحبت اولدی	انی آراوی آنی ایچکم نعمت اولدی	فقر ایلم فنایی بو اکم دولت اولدی
حقی آنی یاد قیل که لذت اولدی	بلکدن ایراغ او تورکم عزلت اولدی	میل ایتمه قارشمه خلقه حرمت اولدی
تنهاده کتاب باقکه صحبت اولدی	حقی بو جهانی خلقه ویر عزت قیل	مستغنی اولوب بو ناسدن عزلت قیل
یاران ایله کتنده خوش صحبت قیل	حکمتلی کوکلدن دمبدم الفت قیل	حقی سکا دوست اولدی اولورم نه غمی
صونکی سی ایچن ایله بو اوزمان	بای کرچه اوقی ایکی در آغوش همان	کندیلی ایراغه آتان اوقی او کمان
حقی سکا دوست دائم اول مولادن	هم آنه دن هم آنه دن سکا اولدی	مجنونده اودلکه قبلرسی لیلادن
مولایه توجه ایتسه دل اعلادن	حقی دو جهاندن جانه رحمان بسدر	قوی ناسی همان وفکر قرآن بسدر
تنهاده کتب سکا یاران بسدر	نوع عاشر	اولمان سکا کتب کوکلی جانان بسدر

نهایت عزلت اولان خلوته دخولك شروط وارکان واصولنی ونتایج خلوت اولان واردات واسرار ووصولك
کیفیت کشف وحصولنی بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکم سلوك راه عرفان ایدن حضرت یزدانه
حضورینه کیدن اهل یقینك ناس ونفسندن عزلت کزینی وبربیت ضیق مظلمده خلوت نشین اولور وناسدن ظاهر وباطنیله
بعید اولدیغی قدر مولاسنه یقین اولور ودخول خلوتك شروط وارکان واصولی وواردات واسرار ووصولی واردرکم خلوت
نشین ایچون آنلر مرشد ومعین ومونس وقرین اولور اما شروط خلوت علی شروط اربعه بوردلردرکم بیان اولنور تصحیح
عقاید ایماندر وتعلم طهارت وصلوة ذی شاندر وترك لذات جهاندر وتوجه بدرون جاندر ومعرفت حقیقت دل
دل وجاندر پس بو شروط اربعه بولنمدقجه دخول خلوت خطر جاندر واما ارکان خلوت علی ارکان راه عرفانکم
تقلیل طعام وتقلیل منام وتقلیل کلام وعزلت انام وذکر مدام وفکر تمامدر پس بو ارکان سته بولنمدقجه دخول
خلوت مثال جنس زندانیدر واما اصول خلوت علی اصول مقامات روح انسانیکم بیان اولنور تحصیل توکل وتفویض
وصبر ورضا تامدر پس بو اصول اربعه کوکلده حصول بولمدقجه دخول خلوت مهلکه وضلالتدر زیرا که محکوم سلطان
وهمده اولان طالب عرفان ایچون بی مرشد کامل دخول خلوت غفلت زیاندر ومهالك بی امانتدر اما کیمده کیم شروط وارکان
واصول مذکوره تمامیله بولنور اول اهل یقین هر خوف وخطردن امین اولمش بولنور وبحمد الله وتلقین خلوت نشین
اولسه الهله وتعالی دینلور واول خلوتده واردات احوال ومقامات وکشف اسرار وکرامات ایله اکرام اولنور پس اول اهل
خلوت جمله مرادنی مراد ایلدکده اکا لازمدرکه ابتدا ناس ایله کندی بیننده بیتنی بابنی غلق ایدوب عزلت قیلسون تاکیم خا
رجدن

خبری اولمسون بعده اهل بیتیله کندی بیننده خلوتی بابنی غلق ایدوب تنها قالسون تاکیم یانینه برکسه
کلمسون وقبله یه متوجه ومتربع اوتوروب کلمه توحیدی یا اسم جلالی اخفا ایله شب وروز مشغول اولسون
همان قضای حاجت وجمعه وجماعت ایچون طشره یه کلسون والا خلوتنه ملازم اولسون وطوارق خیالات فاسده دن
تحفظ قیلسون تاکیم ظاهر وباطنی برنسنه آنی ذکر وفکردن مانع وقاطع اولمسون وغداسنی احتیاط اوزره
اولسون همان غیر حیوان اولان غدای دسمدن نصف معده سی قدر تناول قیلسون تاکیم مفرط اولان جوعدن
وشبعدن بعید اولسون ومزاجی اعتدالنه ملازمت قیلسون تاکیم بیوسته مزاج اوزره خیالاته مؤدی اولمسون
اما قلبینه کلن واردات ایله مزاجی منحرف اولورسه اول انحرافی غنیمت بلسون تاکیم واردات ملکیه دن الجزء منه اولسون
پس واردات روحانیه نورانیه ملکیه ایله واردات روحانیه ناریه شیطانیه نك فرقنی وارد لك انقضاسی عندنده
کندی نفسنده بولندیغی بر دولدتله یا الم وحیرتله بلسون زیرا که قلبه ورود ایدن وارد ملکی اولدیغی تحقیق آنك
عقیبنده بدن برد ولذت بولوب درد وحیرت بولمز وصورت متغیر اولمز وکوکلده علم حکمت قالور ماسوا
قالمز اما وارد شیطانی اولدیغی تحقیق آنك عقیبنده اعضای بدنده تشویش والم وکرب وحیرت بولور وکوکلده
تخلیط وفساد وفکرت قالور پس آندن تحفظ قیلوب ذکر وفکر ایله مشغول اولسون تاکیم قلبی آندن فارغ بولوب
راحت قالسون واول وارده معارض ایتمیوب تسلیم اولسون اما اول مرد خلوت خلوتنه دخولی عندنده ایکی امری
عقیده قیلسون امابر عقیده سی بو اولسونکم تحقیق الله تعالینك شریکی وشبیهی اولمز تاکیم کندینی کلامنده لیس
کمثله شی بیورمشدر صورتدن منزه اولدیغی ظهور ممکندر پس اکا خلوتنده هر نه صورت کورینوب انا الله دیرسه اکا
سبحان الله انت بالله دیوب کوردیکی صورتی حفظ ایتسون وآندن اعراض ایدوب ذکر وفکرینه کتسون واما
ایکنجی عقیده سی بو اولسونکم خلوتنده حقدن آنجق حقی طلب ایدوب ماسوایه مائل اولمسون اگر جمیع کائنات اکا
بخشش اولنورسه ادبله قبول ایدوب هیچ بریله قالمسون وحضرت مکونه متوجه اولوب ذکر وفکرینه آنی ایلسون
زیرا که حق تعالی آنی امتحان ایدوب عجایب ملکوتیه ایله مبتلی ایدر اگر انلردن برنسنه ایله قالورسه اول نسنه آندن فوت
اولور کیدر واگر مطلوبی تحصیل ایدرسه آندن برنسنه فوت اولمیوب هر مراده ایرر اما ابتدا آندن غایب اولان
عالم حسی اکا کشف ایلدکی مبتلی ایدر پس حیطه وطبعی اکا خلقك بیوتنده اولان افعالنی حجاب ومانع اولمز واکا
واجب اولورکه بر کسه حقنه سوزی برکسه یه سویلمسون فلا معاتب وفلا تشاهد وفلا زاید دیوب نفسانیت
ایتمسون وستار اسمیله تخلق ایلسون واول شخص اکا کلوب آندن پند ونصیحت استرسه اولوقت اول فعلنی کندویه نهان
نصح ایله سویلسون وطاقتی اولدقجه بو کشف حسیدن اعراض ایدوب ذکر وفکرینه مداومت ایلسون بعده کشف خیالی
کیدرکم انکچون معانی عقلیه صور حسیه ده نزول ایدر پس اکا دخی توقف ایتمیوب ذکر وفکرینه کوچسون اگر اکا مشروب
اعطا اولنورسه انلردن صوتی ایچسون کذلك عسل وارایه ایچسون والا شرب خمردن قاچسون مکر صاف ومطلق
ممزوج ایسه آنی دخی ایچسون وذکر وفکر ایله مشغول اولوب اول کشف خیالیدن قاچسون تاکیم مذکور اکا عالم تجردی
آچسون وآنك حضور انسنه کوچسون پس وقتا که مذکور آنی ذکردن افنا ایدر اول مشاهده دربانه در وبو ایکیسنك
فرقی بودرکم مشاهده نك شاهدی محلنده قالور پس عقیبنده ذوق ولذت واقع اولور ونوم ایسه صاحبنك برنسنه قومیوب
بالکلیه آلور پس عقیبنده تیقظ وندم واستغفار واقع اولور بعده حق تعالی آنی ابتلا ایچون مراتب ملکیی اکا عرض ایدر
اگر ترتیب اوزره ایدرسه اکا ابتدا اسرار احجار معدنیه یی کشف ایدر پس اول زمان هر حجرك منافع ومضارینه بولنان خاصیتی
بلور اگر اول کشفه تعشق ایدوب آنکله توقف ایدرسه مطرود حضرت اولوب اول ایچی آندن کیدوب خایب وخاسر قالور
واگر اول کشفدن اعراض ایدوب ذکر وفکرینه مشغول اولورسه حق تعالی اسرار نباتاتی اکا کشف ایلر پس هر عشب کندی خاصیتنی
اکا سویلر اما کشف معدنی عندنده آنك غداسی حرارت ورطوبتی غالب اولان اشیا اکرکدر واما کشف نباتی عندنده حرارت
ورطوبتی معتدل اولان اشیا اکرکدر پس وقتا که بو کشفه ایله توقف ایلمز حق تعالی اکا اسرار حیواناتی کشف ایلر وهر حیوان اکا
سلام ویروب کندی مضار ومنافعنی سویلر وهر عالم کندو تسبیح وتحمیدنی انواع اذکار ایله اکا بیان ایلر واگر آنکله فلکده
اکا احیا حیات سببیه نك سریانی عالمنی کشف ایدر واگر آنکله توقف قیلمدیسه اکا الواح لوحیه کشف اولنوب مخاوفله

نجاوفله خطاب اولنور وانكچون بر دولاب نصب اولنوركه آنده صور استحالات اكا كورينور پس كثيف نيجه لطيف
اولديغنی ولطيف اولان نيجه كثاف بولديغنی بلور واكر آنكله قالديسه اكا بر نور منبسط بالشر كشف اولوركه آندن
تستر ايدر لكن مادامكه ذكر حقده مشتغلدر اكا هيچ برنسنه مانع دكلدر واكر آنكله قالديسه اكا نور طوالعدن تركيب
كلی نك صورتی كشف اولور پس حضرت الهيه يه آداب دخول ووقوف وخرجی وجوه مختلفه سيله بيلور و
مشاهده دائمه وكيفيت تلقی الهيه واستمدادده جميع طرق اكا معلوم اولور وآنكله قالديسه اكا مراتب علومدن تفهيم
وافكار سيمه كشف اولور پس انفهامطاری اولان مغلطه لر اطوارنی وعلم ايله وهمك فرقنی بلور وعالم ارواح ايله اجسام
آره سنده اولان تكوينات تك تولدی نشانی واول نورك سبب وشاننی وسر الهی نك عالم عنايت سريانی اكا عيان
واكر اول كشف ايله قالديسه اكا عالم تصوير وتحسين وتزيين كشف اولور ومعقولات صورت حسيه دن نه صورت
اوزره اولديغنی بلور ونفوس نباتيه نك حسن شكل ونظافت ولين ودهنك موصوفلرينه اولان سريانی اكا ظاهر
اولور وبو حضرت دندركه خطبا وشعرا بر وزن وقافيه امدادی كلور واكر آنكله قالديسه اكا مقام قطبيه كشف اولور
پس بونك مقدم هرنه مشاهده ايلديسه اول عالم يسار ايدكه موضعی بوردكدر واكا بو عالم كشف اولدقده
ترتيب موجوداتی وجمله بر سريان وجودی ونيجه اسرار كائناتی بلور وحفظنه قوت بولور واهلنه رموز
ايله تبليغنه قادر اولور واكر آنكله قالديسه اكا عالم غضب وحميت كشف اولور پس عالمده ظاهر اولان غضب
وحميتك وخلاف وعداوتك منشألرين واختلاف اشكال وصورلرك مبدألرين بلور واكر آنكله قالديسه اكا عالم
غيرت واظهار حق ومذاهب مستقيم وشرايع منزله كشف اولور وهر كشف اولان مقام اكا توقير وتعظيم ايله
استقبال ايدر واكر آنكله قالديسه اكا عالم حيرت كشف اولور پس آنده عجز وقصورين بلور وبو عالم عليوندر واكر
آنكله قالديسه اكا مراتب ودرجات جنان كشف اولور وبری برينه تداخلن وانواع نعمتلری تفاصيلن بلور واول طريق
ضيق اوزرنده ساكن اولور وآنده مراتب ودركات جهنمی وبری برينه تداخلن وعذابی تفاصيلن كورور واكر اول كشفله
قالديسه اكا ارواح مستهلكه منكشف اولور پس آنلری مشهدلرنده سكران ومتحير بولور وسلطان وجد آنلره غالب
اولمش اولور وآنلرك حالی آنی دعوته قيلمش اولور واكر اول دعوته اجابت قيلمديسه اكا بر نور كشف اولوركه آنده كندی
غيری كيمسه كورمز اولور پس آنده لذت روحانيه دن آنی بر وجد عظيم وهيمان شديد آلوركه آنك مقامی آنی بلمزدی
پس اول دم آنك نظرنده هرنه كوررسه كوكجك كورينور وكندی اول نور ايچنده سراج كبی متماثل بولنور واكر آنكله قالديسه
اكا بنی آدم شكلنده صورتلر كشف اولور وبو نورلر برده لر آصلوب چكلور وآنلرده بشفق تسبيحلری وار دركه اشتدكده
بلور وكندی صورتن آنلر آره سنده كورور وآنكله مقامی وبولنديغی وقتنی وكندی حالنی بلور واكر آنكله
قالديسه اكا اسرار رحمانيه كشف اولور پس آنده هر نسنه نك صورتن كورور وجمله كشف اولان اشيانك حقی آنده بولور
وتعيين وبر علم قالماز الا كه آنده عيان اولور واول زمانده كندی حقيقتی ورتبه سی ونهايتن بلور ورتبه سی فوقنی اسم
اولديغن ومعرفت وولايتنده نه مرتبه بولديغن طانور واكر آنكله قالديسه اكا هر نسنه نك استاذ ومعلمی كشف
اولور پس آنی آنلردن كورور وتلقين آلور واكر آنكله قالديسه اكا محرك افعاله ايله متجلی اولور اكر آنكله مستلی اولديسه
اكا حق تعالی اسما وصفاتيله تجلی ايدر پس اول اسماء انواری سطوتندن اول عارف محو وفانی اولوب كندی وسندن كيكی ومتصفا
خلعتلرله بقايه ايرر كندن ايزی اوزره يند عالم حواس مقيدلرينه سن كلور ياخود اول عروج ايلدكی عالم لاهوتده قالور ديو
معرج روحانی داخل خلوتله حاصل اولور واول تجليات عروجك منتهی حضوره وغفلت حسبيله قصير وطويل اولور ونتايج
نتايج حضور حقی بولور واكر اول خلوت بتين رب العالمين حضرتلرينه صدق ويقين ايله توجه تام قلديسه
اول اسرار واحوالك بر بيسی اكا كشف اولبوب اول فتنه وبلالره بولنده قالمز جمله سن طی ايدوب حق تعالی دن عون وعنايتله
وجذبات مختلفه وامن وسرعتله تجليات افعال واسما وصفات مرتبه سنه كيكك پس مراد ومخدوم اولان حضور وانسه
ايرر بولور ومريد وسالك اولان كشف وكرامات ايله عوق اولور وغافل ومطرود اولان استيناس ناس ايله قالور **نظم**

حق وار اولندر بونلر وسن بو هوكی
باغلسن اكر خدايه دل مخدوم سن

امو آيده علاقه ايلسك مذموم سن
حقی حق وخلق آره سنه داخلسن

حاجت ديلرسك كسم دن تجرد سن
خور اولنك آكر خلايقه ما آلسن

مفلس سن كر بوناسدن سن آتلسن
دردیله قالور عاشق بیرحم ودرد
خلقك نسی وار كه بيلمز سن ای دل
كل حقه كه خلقی سن بيله سن ای دل
سن هر كسه رفق ورغبت ايت فقر ايله
هر ظلم وشر ايشده عدل وخيری فهم
رفق ايله قويه اول حليم وستار
هر درد وسنه بو سوز وصبتمده هر بار

ويردكسه اوريت ناسه دل ناتلسن
وهو معكم اينما كنتم حق
كندكی عاجزی بيلدكسن ای دل
مخلوق خدايه شفقت ايت رحمت بول
كا هر مدكسه عزت ايت عزت بول
نيچون ديوب اعتراض اودينايه
بل قصدك خلق چوق آچله نهار
حقی نجه بيك صفا كه ايلدك دوشك

معشوقه مكانی اولام هم دم وصل
كنديله بولان آنی اولور محرم وصل
هر نجه ايرينه كيكك سن ای دل
ابلهده حلم وحرمت ايت راحت بول
وير خالقه خلقی سن آزادن كيت
تسليم ايله سير قيل دشنده خوش بيت
مخلوقی بوع اكمله خالقی بول ای يار
هر نه كورك ديوب اشندك دوشك

اطرافی كز ويب جفايه كندك دوشدك
بو كيم اولوروب نوايه بيلدك دوشدك

فصل خامس

اركان ستة دن رابع فاتك بشنجی ركنی اولان ذكر مدامك فضائل وفوائدك وخواص ومنافعن ظهور نوع ايله بيان
وعيان ايدر **نوع اول** ذكر مدامی آيات قرآنيه واحاديث قدسيه ايله بلدر **ای عزيز** معلوم اولسونكه حق تعالی
عبادينه عنايت ايدر ذكر مدام سبب نيل الهادر وموجب حضور تام اولديغن طبور مشك تشركيم كلام قديمنده
بيورمشدر فاذكرونی اذكركم واشكروا لی ولا تكفرون الذين يذكرون الله قياما وقعودا وعلى جنوبهم فاذكروا الله
قياما وقعودا وعلى جنوبكم واذكروا الله كثيرا لعلكم تفلحون واذكر ربك كثيرا وسبح بالعشی والابكار واذكر ربك
فی نفسك تضرعا وخيفة ودون الجهر من القول بالغدو والاصال ولا تكن من الغافلين واذكر ربك اذا نسيت
وقل عسى ان يهدين ربی لاقرب من هذا رشدا رجال لا تلهيهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله الذين آمنوا وتطمئن قلوبهم
بذكر الله الا بذكر الله تطمئن القلوب ومن اعرض عن ذكری فان له معيشة ضنكا ونحشره يوم القيمة اعمى واقم الصلوة
ان الصلوة تنهى عن الفحشاء والمنكر ولذكر الله اكبر والذاكرين الله كثيرا والذاكرات اعد الله لهم مغفرة واجرا عظيما يا ايها
الذين آمنوا اذكروا الله ذكرا كثيرا وسبحوه بكرة واصيلا شهد الله انه لا اله الا هو فاعلم انه لا اله الا الله واستغفر
لذنبك ومن يعش عن ذكر الرحمن نقيض له شيطانا فهو له قرين ولا تكونوا كالذين نسوا الله فانساهم انفسهم اولئك هم
الفاسقون يا ايها الذين آمنوا لا تلهكم اموالكم ولا اولادكم عن ذكر الله ومن يفعل ذلك فاولئك هم الخاسرون ومن يعرض
عن ذكر ربه يسلكه عذابا صعدا فسبح باسم ربك العظيم واذكر اسم ربك بكرة واصيلا واذكر اسم ربك وتبتل اليه
تبتيلا قد افلح من تزكى وذكر اسم ربه فصلى واحاديث قدسيه سنده بيورمشلكر يا ابن آدم تفرغ لذكری اذكرك فی
الملاء الاعلى يا ابن آدم انا عند ظن عبدی بی وانا معه اذا ذكرنی فان ذكرنی فی نفسه ذكرته فی نفسی وان ذكرنی فی ملاء
ذكرته فی ملاء خير منه يا ابن آدم انما ذكرنی من نسی غيری اذكرنی بنسيان غيری اذكرك بكشف حجبك عنی اذكرنی
باللسان اذكرك بالرضاء اذكرنی بالقلب اذكرك بالصفاء اذكرنی تذللا اذكرك تفضلا اذكرنی فی النعمة اذكرك
اذكرك فی الشدة اذكرنی بالمجاهدة اذكرك بالمشاهدة اذكرنی بالعبودية اذكرك بالربوبية اذكرنی بالفناء اذكرك
بالبقاء يا ابن آدم تنسانی وتذكر غيری وانت محفوف بخيری لسانك يذكرنی وفی قلبك غيری لو عرفتنی لما ذكرت
غيری يا ابن آدم اذا ذكرتنی شكرتنی واذا نسيتنی كفرتنی يا ابن آدم بذكری فتنعم وبی فافرح يا ابن آدم انما اتخذ
خاصتی من لا يفتر عن ذكری يا ابن آدم اذا كان الغالب على عبدی ذكری عشقنی وعشقته يا ابن آدم من اشغله ذكری
عن مسئلتی اعطيته افضل ما اعطی السائلين وقال النبی صلی الله تعالی عليه وسلم قال الله تعالی لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی
امن من عذابی يا ابن آدم من طلبنی وجدنی ومن وجدنی خدمنی ومن خدمنی ذكرنی ومن ذكرنی ذكرته وكنت له حبيبا **شعر**

لا يترك الذكر الا من يشاهده
ولا ازال مع الانفاس اذكره

وليس يشهده من ليس يذكره
شعر نسيت اليوم من عشقی صلاتی

فلا ازال مع الاحوال اشهده
فلا ادری غداتی من عشائی

هذكرك سيدی اكلی وشربی
ووجهك ان رأيت شفاء دائی

نوع ثالث

ذکر مداوم سبب انس رب الانام اولدیغی احادیث شریفه ایله بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امتنه شفقت ایدوب ذکر حضرت مولا اعز والا نه اشیا اولدیغی ظهور ایتمشدر نیجه احادیث شریفه سنده بیورمشدر برجماعت بر مجلسده حق تعالی یی ذکر ایتمزلر الا که آنلری ملکلر طواف ایدرلر رحمت شامل اولور و کوکلکرینه آرام و سکینت نازل اولور و آنلری حق تعالی کندی عندنده اولان ارواح و ملائکه بیننده ذکر ایدر و بیورمشدرکه ذکر الله ایله تلاوت قرآنه مداومت قیل که تحقیقا الکی سکا روی زمینده نور مبین در و فوق سماده ذکر جمیلدر و بیورمشدرکه کیمکه ذکر الله محبتی بولسه حق تعالی انکا محبت ایتمشدر و بیورمشدرکه مولانک عبدینه تصدقی اکا ذکر الهامیدر و بیورمشدرکه کیمکه لا اله الا الله دیرسه قلبندن حجاب رفع اولور و بیورمشدرکه هر نسنه نک بر مصقله سی واردر اما کوکل مصقله سی ذکر الله در و بیورمشدرکه حق تعالی ولذکر الله اکبر دیدیکی اوله ذکر ایدرکه فاذکرونی اذکرکم قولیله آنی سیزه وعده ایتمشدر زیرا کیم سیز آنی ذکر ایتمکزدن آنک سیزی ذکر ایتمسی اکبر و اجلدر و اتم و اکملدر و بیورمشدرکه تحقیقا شیطان انسنی آدم اوغلنک یورکنه واضعدر اکر حق تعالی یی ذکر ایدرسه کیرو یه هارب و راجعدر و اکر اونودرسه یورکنی التقام ایلر ماضغدر و بیورمشدرکه سیزه بر یکن اولدقدر چوق ذکر الله ایلسونکم ناس انکا مجنون سویلیه لر و بیورمشدرکه ذکر الهی افضل بر صدقه اولماز و بیورمشدرکه انفاق ذهب و فضه دن و ضرب اعناق اعدادن و جمیع اعمال صالحه دن سیزه انفع اولان و درجاتکزی ارفع قیلان ذکر الله در و بیورمشدرکه ربنی ذکر ایدنله ایتمیانک مثالی حی ایله میت کبیدر و بیورمشدرکه بر بو عمل صالح ایشلمزکه ذکر الله دن اکا زیاده منجات ویره اوله و بیورمشدرکه اکر بر کیمسه ذیلنده دراهم طولدروب فقرایه تقسیم ایلسه و بر آخرکه ذکر الله ایله مشغول اولسه عند الله اول منصب قدر بو ذکر افضلدر و بیورمشدرکه اکر ریاض جنته مصادف اولدیکز آنلردن تنعم ایلکز و اول روضه لر ذکر الله مجلسلریدر و بیورمشدرکه بر قوم بر مجلسده اوتوروب ذکر الله ایتمیوب آندن متفرق اولسه لر کویاکه آنلر بر جیفه حمردن متفرق اولورلر و اول مجلس ایچون آنلر یوم قیامتده متحسر قالورلر و بیورمشدرکه اهل حضرت جنتک الاکم اول ساعته متحسر اولورلرکه آنده ذکر الله ایتمیوب اول ساعت بوش کچمشدر و بیورمشدرکه کیمکه صلوة صبحی جماعتله ادا ایدوب طلوع شمسه دک ذکر الله ایله مشغول اولوب ایکی رکعت نماز قیلورسه آنکچون بر حج و بر عمره اجری تام ایله حاصلدر و بیورمشدرکه صلوة فجری ادادنصکره طلوع شمسه دکین ذکر الله ایله مشغول اولدیغم دنیا و ما فیهادن زیاده بکا محبوبدر و صلوة عصردن صکره غروب شمسه دکین ذکر الله ایله مشغول اولدیغم دنیا و ما فیهادن بکا محبوبدر و بیورمشدر حق تعالی حضرت یحیی علیه الصلاة والسلام ایله بنی اسرائیله امر ایلدیکی کلمات خمسه نک بری ذکر الله در و بیورمشدرکه ذکر مولانک مثالی اول رجل کبیدرکه آنک قتلنی قصد ایدن عدو آنک ایزینجه سکردوب ایرشیجک ساعتده همان بر متین قلعه یه داخل اولور و اول عدودن سالم بولوب امین اولور کذلک عبد مؤمن کندی نفسنی شیطاندن محروز و محفوظ ایده من الا که ذکر الله ایله ایده بلور صدق رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یعنی کلمه طیبه لا اله الا الله حصن مولادر کیم آنی جان و کوکلدن تکرار ایدوب اخفا ایله تکرار ایدن غفلت ماسوادن آزاد اولوب مجلس انسی بولور

نظم

اکر جهانی کوکلک حبذا ایدرسن سن | حضور ذوق ایله ذکر خدا ایدرسن سن | بو خارجون و جرابدن کذار ایدرسن اکر
وصال کلشنی ایچره صفا ایدرسن سن | ظهوره ایلسه اکر دلده عشق دردو غم | جمیع درده دمنک دوا ایدرسن سن
صفا بولورسن اکر نور عشق باقیدن | درون سینه کی باغ بقا ایدرسن سن | درون بحر معانی ده جوهر ابلسک
جهانده قیمتکا خوش بها ایدرسن سن | ریاحت آب حیاتی صفاسی بولسک | کوکل کدورتنی هپ جلا ایدرسن سن

منازل هوسی اولدیسه قطع اکر حقی | مقامکی حرم کبریا ایدرسن سن

نوع ثالث

ذکر مداومک فضائل و فوائدینی بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشلردرکه ذکر الله همیشه راحت ارواح و موجب انس بزم الله و مورث وصال حق و جاذب ذکر الله در اشتغال بالله و اشد افواله و قرع باب ذو الجلال الله ذکر الله صقالت قلوب و علامت ایمانه و فتح عبادت و مفتاح باب عرفانه افضل ذکر الله اخفا و حضور ایله و حضور قدر ایله تکرار کلمه لا اله الا الله در ذکر الله نور قلوب و حضور ارواح ذکر الله لذت اشباح و قوت ارواح ذکر الله جلاء بصائر و نور سرائر در ذکر الله مونس جان و مورث عرفان عادت عارف ذکر مولا و نسیان ماسوادر ذکر الله جلاء صدور و نور عقول

ذکر الله حیات قلوب

ذکر الله حیات قلوب و لقای محبوبدر ذکر الله رسم لسان و فکر دل کلادر بلکه اولا منکور دن و ثانیا ذاکردن حاصلدر ذکر الله ایله اشتغال اهل صلاح بالدر ذکر الله ایله سهر لیال افضل اعمال و احسن احوالدر اکر کورورسنکه حق تعالی سنی ذکر و فکر ایله مشغول و مونس ایتمشدر بشارت که اوسکا محبت ایتمشدر ذکر الله کوکلک سروردر و غم و غصه سی انس و حضوردر دوام ذکر الله منور دل و جاندر و فکر اطمینانه ذکر الله انیسی و نعم الجلیسدر ذکر الله عطر اشباح و قوت ارواحدر ذکر الله مبین بصائر و مونس ضمائردر ذکر الله ایله کوکل هر حدثندن طاهر اولوب وجه قلبیم انکا ظاهر اولور دوام ذکر الله ایله قلبی معمور اولانک افعال و اخلاقی جمیل و روحی مسرور اولور ذکر الله قلبه نور و غنا ایتدی و روحه رشد و هدایت ایتدی ذکر الله هر درده دوادر و ذکر ماسوی بلا و دادر کیمکه حقی ذکر ایدر حق هم آنی ذکر ایدر ذکر الله نور بصیرتدر و روحه غنیمتدر ذکر الله ایله اشتغال طیبت حالدر کیمکه حقی ناسی اولور آنک قلبی قاسی اولور کیمکه حقی چوق ذکر ایدر آنک قلبندن ماسوی محو اولور کیدر ذکری دائم اولانک قلبی نائم اولماز ذکر الله اولانک فکری الله اولوب جانی آکاه اولور مداومت ذکر الله شیمت اهل الله در و قوت جان انکا هدر حقی اونودوب لاهی اولمه و ذکر ایدرسن ساهی اولمه قلبک لسانکا موافق و شامل اولسون تاکیم ذکر الله سنده کامل اولسون حقیقت ذکر مولی بنسیان النفس و ماسوادر ذکر الله سرمایه معرفت و مخزن و کیمیای دولت و سعادتدر دوام ذکر الله ایله محبت الله غالب اولور و کوکل ماسوایی قویوب آنی طالب اولور ذکر الله هر کسه هر حالده لازمدر و اهل الله انکا ملازمدر عارفه عقوبت بولیسی ذکر حقدن منقطع اولمسیدر ذکر الله ایله قول ماسوی درکه هر نسنه مشغول اولمه ذکر الله لسان ایله یا قلب ایله یا روح ایله حاصل اولور ذکر الله لسان قلبه وآندن روحه واصل اولدقده اول کسه خواص اولیادن اولوب جمیع اعضا سبیله ذکر دائم قیلوب انس مذکوره بولوب اخص خواص اولور ذکر الله لساندن قلبه منتقل اولدقده اعضای بدن متنبه اولوب راحت بولور ذکر الله غنیمت اولیادر لا اله الا الله توحید مولادر افضل ذکر الله اخفا و حضور ایله تکرار کلمه لا اله الا الله در نتکیم حدیث شریفده افضل الذکر لا اله الا الله کلمسنک اکا مداومت ایدن حصن مولایه داخل اولمشدر ودو عالمده خوف و خطردن نجات بولمشدر زیرا کیم حدیث قدسیده لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی وارد اولمشدر نیجه کیمسه لا اله الا الله قائلندن نخص ایلدیسه تحقیق اول کیمسه لذت ابد و نعیم سرمد تحصیل ایتمشدر و حکم بو مبین فحواسی تخصیص ایدن نخلف ایلدیسه اول شقاوت ابدیه و عذاب سرمد ایله جزا بولمشدر اللهم ادخلنا فی حصنک المتین

نظم

حذرم ذکر حمد و ثنا ایلمسکا | لا یفک ایلسک ایرسن کندیکا سکا | توحید ایدیم سنی دیر بیکن لا ایجوب ذهن
برلکه ایلکده و جهانی اول اژدها | چون نور اوکده مسند کلادن انکا | ستر ایتدی وجه عالمی حجاب نقاب لا
سن واجب الوجود ایله خواه و کده مکان | اولمهرسن که ذره لرک بو ماسوی | حذرم تن بن کیمم که سکا طاعتم ولی
سن سن هیشه معتمد و منکا بکا | بسلکده قومیم خواب و خیالدن خلاق | تا هیچ سنک اولیه دل نفس جلا

فتح ایت جهانه عشقم بو دلبنی یا بنی | **نوع رابع** | جذب ایله حقی بند کی قیل عزم آشنا

ذکر مداومک خواص و تاثیراتنی بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشلردرکه چونکم ذاکر دون الجهر اولان انفاس خفیه ایله و توجهات قلبیه ایله لا اله الا الله کلمسنه یاخود الله الله الله دیمسنه مداومت ایلیه اول ذاکر لسان ایله ذکر قلبی جمع ایتمش اولور و خواص و تاثیراتنی بیان بولور زیرا که ذکر لسان محرقدر و ذکر قلبی منورقدر پس بو ذکری جامع اولان برصافی ناری وارد رکه ذاکرک فضای صدرنده هیچ بر نسنه برلشدیرمز الا که یقلار نا ولا غیر دیر کلا لا اله الا الله کلمه سنک معناسی مثلا بر خانه یه آتش دوشسه اکر آنده حطب وار ایسه آنی یقوب نار ایلر و اکر آنده ظلمت وار ایسه آنی محو ایدوب نور ایلر و اکر آنده نور اولدیسه نور علی نور اولور کذلک دل خانه سنده نار ذکر الله ماسوا بولدیسه آنی یقوب نار ایلر و اکر ظلمت جهل بولدیسه آنی نور معرفت ایلر و اکر نور بولدیسه اونور او نار ایله ضیا اولیقدر اول نور ذکر و ذاکر و مذکور اولور پس ذکر الله حقده و صفی هم حقدرکه حظوظی افنا و حقوقی ابقا ایدر زیرا که ذکر الله ایله حقوق نفس آنده سنک صلابتی متصور دکلدر اما حظوظ نفس اجزای زائده وجودیه درکه اسراف باطله زیرا که لقمات حرامدن حاصلدر پس نار ذکر الله اول اجزایی ایروب فانیه و بیردر و سلطان ذکر حق کلوب وجود ذاکردن هر باطل زاهق اولور چونکه ذاکر منوال مذکور اوزره ملازمت ذکر الله ایله ابتدا اول آنک لسانندن قلبنه واقع اولوب آنی آکاه ایدر و آنک بصیرت کوزینی آچیلوب ذکر الله ایله انسیت بولور و خلوتنک خارجه چیقمق استمز مکر بر حاجت ایچون چقار سر بینه ین طور ولیل و نهار

آنده ملازم ذکر الله اولور پس چون ذکر الله آری آوازی برده سنده صدالر جراد امثالی اولور ذاکرده اوزرینه ورلی
هجوم ایدر وحطبی نار احراق ایدکبی آنلری احاطه ایدر یقمغه باشلر واویله اولورکه اول ذاکر کیجه خلوتدن
چقوب بوردکن یمین ویسارنده بر عظیم نور کوررکه اول نور ذکر الله اولدیغن بلور واول نور آنک درونندن
بر سلطان اولورکه آنکله قلبنده بر نسنه قالماز وچوق کره اولورکه بو واردات اول ذاکره بر مرتبه ده هجوم ایدرکه
جمادات آنک نسبتنده غایب اولوب کورمز الا که زجاجات ایچنده زجاجات امثالی کورر وصفای وجود اول اثناده بولور
پس وجود آنک شهودنده شیشه کبی اولدقده آنک وراسنده شمس روح اویله کورینورکه صانورکه درون
ارض وافق سماده بر نار مشتعلدر پس قلب ذاکر نیران ذکر مکان اولدقده نیران عشق ومحبت دخی شرر امثالی آکا
نازل اولوب آنلر اول قلبده یانارکه وجودی مضمحل اولور پس اول حینده آنک قلبنه نور حق متجلی اولوب
اول نور ایله جمیع انوار مذکوره فنا بولوب قلب ذاکر مذکور ایله متسلی اولور شعر بدا لک سر طال عنه
اکتتامه ولاح صباح انت کنت ظلامه فانت حجاب القلب فی سر غیبه ولولاک لم یطبع علیک ختامه
چونکه وجود انسان قلب ایله مقلب آره سنده حجاب اولمشدر پس وجود ارکان وانانیت کدورتندن صافی
اولدقده کوکل دوستنی بولور وانس وحضوری نور علی نور اولور وانوار مذکوره جنبات حقدن آکا کلور
واکر ذاکره ابتدا امرده جذبه ایرشمدیسه آنک سیری اولا کندی وجودینک عناصر اربعه سی اوزرینه
واقع اولوب آندن روحنک افلاک سبعه سی اوزرینده کلوب آنک انوار جذباتی آکا نازل وظاهر اولور پس بو ذاکر
عنصر ترابیه سی اوزرینه عبور ایلدکده کندویی اولا آبار امثالی مواضع مظلمه ضیقه دن خروج ایدر کورر وچاه
امثالی اماکن عالیه مرتفعه دن صعود ایدر بولور بعده بو عنصر ذکر الله ایله صافی اولدقجه بلاد حسنه وقلاع
مرتفعه کبی مساکن صافی کورر وعنصر آبیسی اوزرینه مرور ایلدکده کندوینی ابتدا اویله میاه متکدره ده
کوررکه خوفندن اول صولرده اوزمکه قادر اولماز بعده بو عنصر ذکر الله ایله صفا بولدقجه انهار جاریه و
بحار صافیه کورر طرفة العین ایچنده اوزمکله جمله سندن کچکده وعنصر هواییسی اوزرینه عبور ایلدکده کندینی ابتدا
فضای واسعده کورر بعده بو عنصر دخی ذکر الله ایله صافی اولدقجه اجوالک الوانیله ملون هوالرده طیران ایدکی مثالندن اولور
وعنصر ناریسی اوزرینه مرور ایلدکده کندوینی ابتدا نیران مظلمه متکدره ده مشاهده ایدر بعده بو عنصر هم ذکر الله ایله
صفا بولدقجه کندوینی صافی نار ایچنده کورر تا کیم ذات عظیم بولور آندن سموات امثالی درجات اطوارنی مرور وعبور ایلدکده
لطائف سبعه انسانیه نک الوان انوارنک محجوب نور محیطه واصل اولور اما بعض اولیای کرام انوار مذکوره یی مرتب
ایتمشلردر وهر نورک لونی لطائف سبعه دن بر لطیفه نک سری بیلمشلردر اما لطیفه نفسیه نک نوری لونی مکدر
دخانی ولطیفه قلبیه نک نوری لونی ازرق صافی ولطیفه روحیه نک نوری لونی احمر عقیقی ولطیفه سریه نک نوری لونی
اصفر فاقع ولطیفه سر سرک نوری لونی ابیض صافی ولطیفه خفیه نک نوری لونی سود براق ولطیفه اخفانک نوری
لونی اخضر صافی مشاهده ایدرلر جمله سی فوق راسنده بو خیالر در پس اول ذاکر بو انوار اطواردن بر بر کچدکده الوان
واشکال وجهتلردن منزه اولان نور قدیم الهیه نک محجوبی اولور واول نور احاطه کرجمیع انوار آنک تحتنده مستغرق اولور اول نور
محمدیدر که آنی نور محیط الهی ظن ایلمک خطا ایدر زیرا که آنی مشاهده ایدن ذاکرده هنوز ادراک وشعور اولور وقتاکه ادراک وشعوری
فانی اولوب وجودی یوق اولور پس اول وقت آکا تجلیات ذات احسان اولنور وفنا فی الله اولدرکه شهود ووجود آنک کیدکی
معرفت ساقط اولنور شهد الله انه لا اله الا هو نظم کریمی آنده بلنور واما اکثر اولیای عظام انوار مذکوره نک ترتیب
والوانن واطوار مزبوره نک تشخص بحولن هرکز بیان ایتمیوب بلکه آنلری خاطرلرندن اخراج ایلدلر وتنبیه ایتمشلردر زیرا که
اول انوار واطوار ایله اشتغال واوقاتنده ظهورینه انتظار وبرک برندن تمییز وانتقال ذاکری سرتی مشاهده جمال وکمال
صانع متعال حضرتلرندن مشغول ایدر واویله اولورکه انوار مزبوره نک اکثری طی اولنور قابل جذبه اولان ذاکر مافوقنده بو
انوار ایله مکاشف اولور وچوق کره اولورکه ارباب یقین منین انوار مزبوره یی اصلا کورمیوب آنجق نور محیط
مذکور آنلره متجلی اولور نه بر مکشوف ایله عوف اولورلر ونه بر مشهود ایله فا اولورلر آنجق آنک تسلی بولورلر نظم

اکر کوکلک هیچ ایتمه فکر این وآن
اولسه ذکر ایله حق اولورسن جاودان
ماسوایی چون فراموش ایلدن

ذاکرلکدن

ذکر اولدقده کی نطق لسان | خوش بولنماز دلده ذوق ذکر حق | سینه بنلک اولسه باسود وزیان
فارغ اولسه کندی کندینی کوکل | شاهد مذکوری بولدکبی کمان | دلده قالمازذکر اسما وصفات
ذات مذکور اولسه جانکده عیان | قلب مستولی اولنجه ذکر ذات | خاطره کلمز دل وجان وروان
والله مدهوش ایده جانی مدام | اول جمال لایزالی بی نشان | نه دیرسن حق ویرر آنی ولی
سن سنی هم استرسن اول زمان | حق حقدن استه بویله دولتی | اینمه فکر جاه ومال وخانمان

نوع خامس

ذکر مداومتندن نتائج واستغراقات وحالات وکراماتی بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه ذاکر ذکرده حیث
نفسی آنی شهوات خسیسه یه جذب ایلمکدن عوق ایتمسه وذکر الله ایله مشغول اولوب دورن شب خلوتلرده طشره چقمسه نتیجه ایام ایچنده
آنک قلبنده انوار حق لمعان ایدر ابتدا برق خاطف کبی لامع اولوب سرعتکله کیدر بعده عودت ایدر برمقدار قالور بعده ثابت اولور
کوکل آنک لذت بولور بعده ناطق اولوب روح آنده حکمت اکور وماسوایی اونودوب آنده مستغرق اولور پس دوام ذکر حق تعالی سالکنک
ذکر روح نتیجه حاصل اولورکه آنلره استغراقات ثلاثه دیرلر اما استغراق اول وجودک ذکر اننده استغراقیدر وبو استغراق
اول زمانده حاصل اولورکه نار ذکر الله ایله اجزای خبیثه محترق اولوب اجزای طیبه لطیفه قالور پس اول حینده آنک اجزای وجودندن
هر بر جزونک طبل وطور ناصدالری کبی صدای اذکار اشیدر چونکه اذکار ایله اجزا استقامت بولور صدالی اجزا آری آوازی مثالی
ملایم اولور وبو استقامتک مقدمی نار ذکر الله آنک راسنده واقع اولدقده طبل وطور ناصدالری آنکچون کلورکه سلطان ذکر الله
اول مضموم دبدبه سیله کلور وآن کره اولورکه دبدبه مذکوره بر ذاکر خلوتنشین تحمل ایده میوب یا مجنون ویا میت اولور لکن
عقلی وهمتی غالب اولان ذاکره اصلا ضرر ایتمیوب بلکه آکا ذوق سماعی ویرر واول استنی صدالرک سری بودرکه ذکر الله اعضا
ضدی بولنمشدر پس وقتاکه بر موضعه کلور آنده ضدلری تقیله مشغول اولور نتکیم ما ایله نار اجتماعندن صدالری اشیدیلور کذلک
نار ذکر الله اوله ذکرده وجودی محو ونفیده اصلاح صدالری کلور بعده نار ذکر الله آنک ساکن اعضاسنه واقع اولدقده آکا کندی وجودی
اجزاسندن ذکر من صداسی وامواج بحرده ساحلنده تلاطمی صداسی ومیاه انهارک بحار عظامه ایلم انصبابی صداسی ورباح عاصفه
اوراق اشجاره هبوبی صداسی ونار عظیمک ریح شدید ایله اشتعالی صداسی ورعد شدیدک صاعقه سی صداسی وبونلرک امثالی اصوات
عظیم کلوب هر بری نتیجه سی بیلمک ذوق وصفا بولور وبو اصواتک سری بودرکه وجود انسان ارض وسماده وما بینهماده اولان
جواهر کثیفه ولطیفه دن ترکیب اولنمشدر واصوات مذکوره جواهر مزبوره نک اذکار وتسبیحاتی بولنمشدر پس هر کیمکه اول اذکاری کندی
وجودنده بولور تحقیق اولکسه حق تعالی هر لسان ایله ذکر ایتمش اولور واما استغراق ثانی بودرکه آنده حکم ذکرک فوق راسنده بر
دائره مثل بر فواره فتح اولوب آندن آنک اوزرینه ظلمانی برکه اول وجود ظلمتیدر بعده نار ایرکه اول ذکر الله نوریدر بعده خضرت نزول
ایدرکه اول دل وجانه حضرتیدر بعده آکا واردات تستیر وانوار قدسیه کلورکه آنلر حق تعالینک فضل ورحمتیدر پس اول ذاکر اول حینده
وجودی من الفرق الی القدم امور واماکن ایله ورغبت وایمان ایله ویقین ومعرفت ایله وذکر یزدان ایله ما لا مال اولور ودل وجانی ذوق
وسرور ایله وشوق وحبور ایله وانس وحضور ایله طولوب کمال دهشتله ما آنک جمال ذو الجلال اولور واستغراق ثالث بودرکه ذکر الله
دخی قلبنده مستوفی اولور قالور پس اول حینده قلبنده اویله حس ایدرکه کوکل کانه بر بئر عمیق اولور وذکر الله آکا طولوکبی واقع اولور
صوچکر بولور واول حالده اعضاسنده طیرانده ارتعاشی طاری اولور وآنلرک حرکاتی جمیعی غیر معهوده وجوده کلور وترلر ذکر الله ایله ایچ
صدرنده قلبی طب ذکر الله ایله رحم مادرده ولد کبی حرکت ایلر کانه قلب ذاکر ابن مریمدر وذکر الله آنکچون لبن کبیدر آنکله قوت بولوب
کبیر اولدقده مذکوره اشتیاق ونعیاجندن صیحات بلا اختیار ترایدر آکا غلر بیت دلم درد میکند حکیم نفسم سرد میکند حکیم
وذکر قلبی آری آوازی کبی سسی کلورنه تخلی ونداوی اولور واکثر ذاکرین ذکر قلبی صداسنی چون فیل اشیدر وذکر الله قلبه انتقالی
علامتی بودرکه ذاکر کندی درونده نوردن بر ینبوع مشاهده ایدرکه اول سریع النبعاندر پس آنکله قلبی مطمئن اولوب آنی تونس اتخاذ
ایدر واما استغراق ثالث اولدرکه بونک حکمی ذکر الله کوکلدن سره واقع اولوب ذکرک ذاکری مذکورده غایب اولمسیدر پس اول
زمانده آنک ذکر ایتمسی آنجق هیمانی واستغراقی وبو استغراقک علامتلرندنکه ذاکر ذکر الله دن فارغ اولسه ذکر الله آنی ترک ایتمیوب
آنک درونده طیران ایدرکه آنی غفلتدن ایقاظ ایدوب حضوره کتورر وبونک بر علامتی هم بودرکه ذکر الله آنک راس اعضاسنی
اویله محکم باغلرکه کانه سلاسل وقیود ایله مشدود اولمشدر وبر علامتی هم بودرکه نیران ذکر الله آنک خاطر وانوارینی ذاهب

الدار بلکه اول ذاکر ابدا کندی حولنده نیرانی صافی بولوب فوقنده انوار صاعده و نازله کورد فاذکرونی نوفیقنه ذکرم
دولتنه نائل اولور اما صاعده انوار قلبیه در و نازله انوار عرشیه در و اما ابتدا فتح بصیرت بصیرتی اولور بعده وجهنده
صدرینک بعده جمیع بدننک فتح اولور بیت ره ازتوکه تادوست نیست نولی دررله توخالشاک خویشی نیت نولی نظم

سنکله اولدی قم آذ ایچرو پر صفا اولورم
بنمله برکدر وخوف پرآذا اولورم
سنکله قبضهٔ خلقم بنمله مردودم
بنمله ظاهر وباطنده بی نوا اولورم
خدا ندرکه بو افلاکه همو جامعم
غلاف جسمه کیرنجه لابس بدا اولورم

بنمله جون اولورم ذوقدن جدا اولورم
سنکله جنت اولوردل بنمله دوزخکه
سنکله حرم اولوردل سکا فدا اولورم
او کسکیم لحد سینه سی کلستانکه
کیجنجه یخ وشتی واصل خدا اولورم
کهی مجرد اولوب دوجهانی سیر ایدرم

سنکله برطرب وشوق وذوق وخوش خلقم
سنکله جمله دوایم بنمله دا اولورم
سنکله عزت وسعادت میسر اولدی بکا
دیمزکم قبرده موران ابن عذا اولورم
کهیجه آینهٔ روشنم تحفظ ایچون
بوخاک وآبی قیوب حقه بر هوا اولورم

نوع سادس

ذکر مدامک مراتب ثلاثه سن بلدکدن ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه ذکر حروف ذکر لسانیدر و ابتدا اولان
حضوردرکه ذکر مدامک مرتبهٔ اولیسیدر بعده کوکل لسانه موافقت ایدر ذکر الله آنک قلبنه کیدر ذکر قلبی اولور و اول ذکر حضوردرکه
ذکر مدامک مرتبهٔ ثانیه سیدر بعده اول حضورک مذکورده غالب اولوب ذکر سری اولور و اول ذاکر غیبتدرکه ذکر مدامک مرتبهٔ ثالثه سیدر
اکر اول ذاکر بو غیبتدن حضوره کلوب ذکر الله ایلدیکن حس ایلدیسه اول بر درجه تنزل ایتمش اولور و اکر حضور مذکورده غافل اولوب
ذکر مولایی نطقله لسانه قیصار ایلدیسه اول ایکی درجه تنزل ایتمش اولور و ذکر الله ایله غفلتده اولورسه ده ترکنه یول بولنماز زیرا که
ذکر الله ایچون بر سلطنت وارد رکه انکار اولنماز لکن مادامکه ذکرک وجودی باقی و معموردر اول سلطنتک محتجب و مهجوردر
وقتاکه ذاکر نوم ایله یا غیبتله و یا ضعف بدنیله کندی وجودنک عاری اولور اول حینده سلطان ذکر الله آنک قلبنه مستولی اولور
و اول بر عظیم نوردرکه ذاکر اوزرینه فوقندن یا قدامندن و یا وراسندن واقع اولمقده اول آنک منقبض و متزلزل اولوب بر خیا
صیحه ایله لا اله الا الله یا خود الله یا هو دهو دیوب بر قوت عظیم و بر شدت شدید بولورکه آنک سجده یره دوشوب
مبهوت اولور و یا اجزای وجودی متشتت اولوب قالور و بر قاچ ساعت حکمی بتر کندوبه کلور و بو حالت اکا
ذکر الله ایله مواظبتی قدر حاصل اولور و ذکر الله لسانک مدد و متد قلبه انتقال ایدر و آنک مواظبتله سره واصل اولور و ذکر
مذکورک ماسواسندن غایب اولور و ما ذلک علی الله بعزیز الآیة بر طالب عرفان اولان ذاکر بر زمان مدد و مقال اولقده ذکر الله ایله که
ذکر لسانی ذکر قلبی اولوب ذکر قلبی دخی ذکر سری اولور و ذکر سری ذکر انسی اولوب ذکر انسی دخی ذکر قدسیده ثابت بولور و ره
راه عرفان اولان ذکر الله ایله مشغول اولوب دوام اوزره مواظبت قیلمق ذاکرک روحانیتی قوت بولوب نفسانیتی حکمنده
طشره یه کلور پس روح انسانی روح حیوانی اوزرینه غالب اولوب معرفت مولایه طالب اولور اکر ذاکر لیل و نهار اوقاتنی ذکر الله
ایله احیا ایدیسه طریق حقی بر خاطف کبی سرعتله طی ایدر کبکی و الا ذکر الله ده اهمال ایدیسه انک نفسانیتی بشریتنده
تغییر و عوق ایدر روح کونلک طریقی آنجق او توز ییلده کیدر چونکه اول ذاکر منوال مذکور اوزره ذکر مولایه مداوم اولور البته
آنک اعضا و مفاصلنده بر نوع وجع پیدا اولور و اول وجع بر مقدار حرقتله بورکنده هم حادث اولور و کندی بولورکه
بو اوجاع و حرقتده بر مرتبه ذوق و صفا بولور اللهم لا تخرجنا من هذا الوجع الحمید و وفقنا ان نشکر لعیله یا عزیز
و بو اوجاعک سری بودرکه ایام غفلتده اعضا و قلبنده متمکن اولان لذات و حظوظی تأثیر ذکر الله آنلردن قلع و نفی ایلکله قلب ذکر
حقه بدایت نفوذی بودر پس اول ذکر مدامک اثری کوکلدن روحه وصول بولوب روح ذاکر اولور و خلافتله تخت دلده جلوس
ایلکله حواس باطنه و ظاهره بر حکمله قاهر و ساهر اولور و نفس نه هوائیه تغلبله مالک اولدیغی حکومتدن معزول اولوب روح
بکا محکوم و شاطر اولور بعده اول ذکر مدامک اثری روحدن سره واصل اولوب اول ذاکر عارف و کامل اولور و نکر مدامک
خواصندندرکه آنک اثری کوکلدن جمیع اعضایه کلوب جوارحده تصرف قیلور جمع اجزای بدنی عروق و صورت کبی تحریک اولنور
پس اول ذاکره بو حالتده خطر عظیم اولورکه نفسی غرور ایله ذکر الله وردندن ترجیح ایله تقلیل ایدر و قهقری ایزی او زره کیروی کیده
زیرا که آنک دوزخی قلبی ترویح ایله مفتوح اولدیغی کبی ترویح ایله مسدود اولمرق بالکلیه مظلم قالور پس حق تعالی نک و من اعرض
عن ذکری فان له معیشة ضنکا و نحشره یوم القیامة اعمی بیوردیغی قهر تحتنه داخل اولورزیرا که برقول مولا سنی بر طریق ایلکده

بعده آنک اعراض ایدوب

بعده آنک اعراض ایدوب رجوع ایتسه اول مولاکه آنی فهر ایدر اشد بلا ایله کرفتار ایلدیکی امر مقرردر و آنک بو اعراضی ذکر
ذکر مولایه شروعندن مقدم اولان امتناعندن قبح و اکبردر و اولیاء الله عندنده اول مرض بر تیز حکمنده در پس اول ذاکره واجبدرکه تو جه عظیمی ن
نصب عین ایدوب جمیع اوقاتنی ذکر الله ایله قالبیوب غفلت قیلمیه و بلمیدرکه انفاسنده بر نفسی ذکر حقدن خالی قالمیه حال بویکه افضل اعمال و اشرف احوال و اکمل اصفا
و اسعد اوقات او در که ذاکر کندوکی ذکر حقده تسلیم ایده تاکه ذکر الله ده فانی اولوب شهود انجمه و کندی نفسندن کیده و ذکر الله ذاتهم غائب اولنجیم فانی اولنجه ذکر مدام

نظم

الله الله اسمی ذکر ایله جانده هر زمان
بونسه دل سلطان عشقی رهزن دین ندن نه غم
عشقی سویله عشق استه عشقی اوقی عشقی بیل
تاکه عشق اولسون وجودنده سنده بلدکده قالسون
بر قبادر قامت انسانه بو شریع شریف
ایکیسی بر جنسدن بل شیء واحد در ولی
عقل برهانی کبی کر حس عشق اولسه عیان
جون نظردن طی اولور طومار اوهام وخیال
خارزار کثرت ایچره ورد وحدت سیر ایدن

تا سمیع عشقی نور دندن طوله لیل و نهار
رهبر دوندن غیدر بوغ آنکچون انتظار
عشق کوش اول عشق پوش اول عشق نوش اول عشق
چونکه بلدک قالماز اولدک عین عشق و شهریار
عشق اکا اطلس بطانه عقل اکا نقش و نکار
عشقده بحر محیط و عقلده موج و بخار
پردهٔ وهم و خیالاتی ایدر نار و مار
باد اولور مرآت عالم جمله قالماز بر غبار
عارفک چشمنده حقی عالم اولمش لاله زار

نوع سابع

ذکر لسانک نهایتی غلامانک بلدکدن ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه ذکر مدامک مفتاح عجایب عالم
ملکوت و قرب حضرت لاهوتدر و ذکر مدام آنجق لسان و قلب ایله اولان دکلدر بلکه دائما ذاکر کندی قلبنه ملازم
اولمق لازمدر تاکیم قلبی جنونمبل وعدوتلا و ماضی و مستقبلی تذکردن و تدبیر امورینی تفکردن محفوظ و خالی و ساده
و صافی اوله و همیشه حق تعالی یی مراقب ایدوب آنکله حاضر اولوب ذکر و فکر بیلمه طوله و ذاکر نفی خواطر ایدوب صیقل ذکر الله ایله
قلبنه جلا ویرملیدر حتی تصفیه قلبه تعرضدن مقدم علم اعتقاد و علم صلوة اوزرینه اقتضا ایدر و سائر معقولات و محسوسات
ایله مشغول و مکبول اولمیوب نفی خواطر ایله حضور و مراقبه ایرملیدر زیرا که بر کسه علوم اولین و آخرینی تحصیل ایتمش
اولسه آنک خاتمهٔ عمرنده بر علم آکا نفع ایتمیوب لوح مدرکه سندن جمله محو اولسه کرکدر و اکر بر کسه ملک حضوره مالک
اولوب دائرهٔ وحدته قدم بصمش اولدیسه اول حضور وحدتدکه حالت نزعنده آنکله قالوب دستکیر اولسه کرکدر
پس ملازمت و قوف قلبی اولمق هر زمانده لازمدر زیرا که حضور انسی بولمق هر عارفه لازمدر رباعی ای خواجه بکوی
اهل دل منزل کن در پهلوی چپ خویش دلی حاصل کن خواهی که به بینی رخ معشوق ازل آیینهٔ تو دلست
رود ردل کن و ذکر مدام ایله ذاکر بر مقام بالغ اولورکه قلبنه علوم لدنیه منکشف اولوب آنلره نشئت قلوب
متلذذ اولور اکر جذبهٔ حق ایرشمدیسه اول علوم ایله قالور لکن حق تعالی ذاکر صادقی هدایت ایدوب آنی اول علومدن
کیرو چکلنه جذب ایدر پس اول ذاکر بو دولت عظما ایله امواج بحر علم حق اولان علوم لدنیه ایله اشتغالدن نجات
ایده و حاده تجلیدن منحرف اولمیه طریق حضوره کیده و ذکر مدام ایله ذاکر اویله بر مقامه ایرشورکه اکا دیلدیکی
ذکر ایچره تاکیم مذکورک سینه ذکر ایلدیکن کوره سن زیرا که سن ذاکر بکلسن ابدا مذکورسن لکن وجودک
حجابندن مذکور اولدیغی بلمزدک وقتاکه ذاکر ذکر مدام ایله ذکر الله ده مستغرق اولوب وجودندن غایب اولور اول زمانده ذکر
لسانی ترک ایدوب قلبیله حضور دائم ایچره مستغرق اولور پس اول ذاکرک قلبی ذکر لسانی ایله مشوش اولمغله اول ذکر لسانی
بر مرتبه ممتنع اولورکه نتیجه شهور و سنین آنک لسانندن ذکر الله کلمز الا که صلوات ایچنده کلور و ذاکرک بو مقامه
وصولنک علامتی بودرکه ذکر الله آنک سرینه واصل اولمه و آنک سرینه ذکر الله اول زمانده واصل اولورکه اول ذکر ایتمکدن
ساکت اولمقده ذکر الله آنک لسانندن ابرهٔ اوجه کبی عرشه اولنه یا او جهنی جمله لسانی اولوب آنک نور فایض ایله ذکر الله ایکی بولنه
وقتاکه ذاکره وقتی صافی اولور اول قلبنده بر نیّت همت بولورکه آنکله غیبدن اخذ ایده بلور و کندی حواسندن هر غایب اولنجه
اویله شندنکی اصوات شیئکم آنک صماخ پرده سی خرق اولمغه قریب اولور پس اختیارسز صیحه ایله سجده یره دوشوب آنک لطف
حق تعالی بر شوب طاقتی قلدقجه بر ایلکم آنک جسمی تحمل ایدوب متن اولیم پس کنت سمعه الذی یسمع به اشارتیله و دخی الله ولی الذین امنوا

بعده آنک اعراض ایدوب

يخرجهم من الظلمات الى النور بشارتيله هنالك الولاية لله الحق آيتى آندن عبارتدر ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء
والله ذو الفضل العظيم وبو اثر تحقق وتجربه بكه اقرب طرق معرفة الله مداومت اشتغال ذكر الله در زيرا اسم مسمانك سيليدر
بيلدر دركه آندن مفارقت ايتمز بس ذكرى سايرلرلاقت اسم اول غيره مشغول اولوركه قلبنده حجب رفع اولوب شهودى بلور وقلبى مزمن
مذكور ايله ذكرلساينده مستغنى اولور زيرا كه عبد اول حضرته مولايى ذكر ايتمك مناسب دكلدر وانكچون تكرار اسم آداب حضوره
منافيدر نته كيم بركسه سلطانك حضورينه داخل اولوب مقام حذمتده آكا مقابل طورسه اول زمان اسم سلطانى على التوالى تكرار
ايتمك آكا اقتضا ايتمز زيرا كه آنى مجنون عد ايدرلر حضورها يوندن اخراج ايدرلر كذلك خفى دكلدركه ذكر الله دليلدر بس مدلولى
بولان كمسه دليله احتياجى قالماز قطعه ذكر در مجلس مشاهده نيست ذكر جز دررد مجاهده نيست فاختفا چون كويد كو توكر خفى

نظم نه دولتدر كه دلدار من اولدك	انيس ومونس ويار من اولدك	دل بردرد منك درمانى سن سن
شفاى جان بيمار من اولدك	سرورمدن صفتم بوجهانده	دمادم چونكه غمخوار من اولدك
بكا خصم اولسه عالم خلق غم يوق	نه قورقم چون نكهدار من اولدك	صفالر كه جفالر بولسه جانم
رفيق جمله اطوار من اولدك	سكا دل وير مشم اى جان عالم	ازلدن چونكه دلدار من اولدك
كوزلرم وصفن ايتسم دلده سنسن	مرادم جمله مختار من اولدك	ديلم اسم شريفك يا ايمن سم
دلده جمله كفتار من اولدك	سكا تعظيم ايدر دلكر بهحقى	ديرا نكارم بوغ اقرار من اولدك

نوع ثامن

ذكر مداومت آداب اشتغالنى وتأثيرات واحوالنى بلدر اى عزيز معلوم اولسون كم اهل الله ديمشلر دركه ذاكر ذكر الله
ايلكدن اول حالده بيچه آداب ايله متأدب اولمليدر اولا فارغ وقلبنى جميع شواغلدن فارغ وخالى قيلمليدر ثانيا توبه ايچون غسل
ايدوب يا بدست المليدر ثالثا ايكى ركعت سباع وضوء ادن قيلمليدر رابعا خوش قوقيلى بر يرده وتنها مكانده بولمليدر خامسا
اول مكاننده مظلم كوشه سنده اعتكاف احرامنه آمتوب بر سجاده قدر يركسوده حصير وكليم اوزرنده بر سجاده صالمليدر سادسا
اول سجاده مبسوطه اوزرنده قبله به متوجه تربع ايدوب التربن فخذلرى اوزرينه قويوب اخفا ايله ذكر الله ايتمليدر
سابعا تغميض عين ايله حواس باطنه فتحنه كيتمليدر ثامنا اقبال شيخى حفظ ايدوب طلب همت ايچون آكا مختلط روحانيت
بتمليدر تاسعا كيجه قائم وكوندز صائم اولمليدر عاشرا اقل اطراجوع وشبع حذر اوزره اولوب لحم حيوانى اولمياندن
باغلى طعامى حذر وسط اوزره تناول قيلمليدر والحاصل حظوظ نفسى وراحت جسمى بالجمله ترك ايتمليدر وكيجه كوندز
بالميوب كمتر ايله خواب كتمليدر تاكيم بدنده بولنان اجزاء عناصرندن محو اولوب اول پرده لردن كوكل خلاص بولوب عالم
ملكوته بصيرتيله نظر قيلوب حضورانى تحليد وذكر الله دن ساكت ولدقده حضور قلب ايله صامت اولمليدر وكوكلدن واردات
ذكر الله ايچون مترقب اولوب نوخبدلر ساعت فرقالمليدر تاكيم اوتوز بيلكى رياضتله بولنمياني خلف بر ولتى بر لحظه ده بولمليدر وذكر الله
عقبنجه صو ايچمكدن حذر قلمليدر زيرا كه ذكر الله منتج تهيج وحرقتدر وموجب شوق وذوق وحالتدر وذكر ايتمكدن مراد ومقصود
اولان بونلر كبى احوالدر حال بوكيم ذكر الله عقبنجه صو ايچمك انوار مذكورنى اطفا ايدر كلال وملال دخى وجود نعاس اعضا
وموجب امراض واستسقا وسعالدر وذكر اوله خلوتده هر كاه تحريك رأس ايله ملازم ذكر الله اولمليدر وكلمه طيبه لا اله الا الله
يا خود الله اسم شريفنه مواظبت قيلمليدر وبو اسم اعظم اسم ذات ومستجمع جميع صفاتدر بيلمليدر وبو كلمه ايله بو اسم تحقيقلرندن قلبده زيادى
تأثير ولذت بولمدينلر آكا مشغول اولمليدر اكرچه طرق معرفت موجودلر لكن ذكر الله اصح واوضح فرقدر ولا اله الا الله كلمه سندن
لا حرفينى مد ايدوب آنده دن همزه يى تحقيق ايلمليدر تاكيم لا ايله ديموب اول كلمه طيبه حطورنى سويلمليدر بو لا اله ديدكده ماسوى
نفى ايدوب الا الله ديدكده قدم حقى اثبات ايتمليدر بو كلمه يى دخى جهر اولان قوت نفسيه وحضور قلب ايله روز وشب تكرار ايدوب
هر كون معناسنه يتمليدر مادام كه ذاكرلرده بشريتى غالب وشهوات راغب وانانيتنده ملازمتدر اول كسانلر لا اله الا الله
ديدكجه قلبلرده لا معبود الا الله ديو علاوه ايدرلر وقتاكه بشريتى ضعيف اولوب شوق وذوقى زياده بولور اول زمان كسانلر
لا اله الا الله ديدكجه قلبده لا مطلوب الا الله ديو بلورچونكه افكار وخواطر نفى اولوب وحدت وجود آنك باطننده ظهور ايده
كلور اول وقت كسانلر لا اله الا الله ديدكجه قلبلرده لا موجود الا الله ديمسى جائز اولور بس بو ذكر لا اله ايله ماسوانى نفى
ايتدكجه تأثير الا الله قلبنده تمكن بولور و آنك اعضاسنه سرايت ايلدكجه نسنا قدم اجزاى وجودى حركته كلور وقلبنده

فتح باب اولوب

فتح باب اولوب بيچه حالات ايله مقامات عاليه بولور وتجليات مذكوره ايله ذكردن غايب اولور واول غيبت
مشاهده يا نومه صايلور ومشاهده ايله نوم منك فرقى بالاده ارشاداتيله طويلور والحاصل ماسوادن پاك اولان
دلده معرفت الله تعالى اتمامانى قويلور نته كيم ديمشلر كه كيمكه خواب غفلتدن اويانور اول عارف و آكا صايلور وبو ذكر دوندن همت
اولميوب كشف وكراماتيله قالميوب كرامت حيض رجال اولديغنى بيلمليدر وذكر الله دن ماعدا قرائت اوراد وادعيه ايله مشغول
اولميوب نحو ولغت وسنن قيلمليدر واول قدر ذكر الله ايتمليدر كه صورت لفظ آنك لساننده ساقط اولوب لرزه قلبه آنك روحه
آندن سريه كتمليدر تاكيم آنك قلبى ماسوادن ساده وروحى آزاده وسرى عشق اولوب مذكوره يتمليدر نته كيم جنيد بغدادى
عليه رحمة الهادى حضرت سرى حذمتنه علماء دن اول انكى كسر سترشاد ايچون كلدكده آنلره كلمه توحيدى تلقين ايدوب هر برينه
على حده خلوت نشين ايتمشدر اوه منوال اوزره بر هفته مرور ايتدكده آنلره ديمشكه قلبكزده نه بولورسز آنلر جواب ايتمشلر دركه
آنجق محبت دنيايى بولورز بس تنبيه ايتمشدى كه محبت دنيايى وما فيهايى قلبكزدن نفى والقا ايدوب عزت واذلاله نسيا
منسيا ترك ايده سز بعده بر هفته مرور ايتدكده آنلره ديمشكه قلبكزده نه كلمسندر آنلر جواب ايتمشلر دركه آنجق محبت آخرت كلدى
بس آنلره تنبيه ايتمشدى كه آنى دخى ترك ايده سز بعده بر هفته مرور ايتدكده آنلره ديمشكه قلبكزده نه طولمشدر آنلر خبر
وير مشلر دركه آنجق محبت نهايت طولمشدر بس آنلره تنبيه ايتمشكه واردكرى دخى ترك ايده سز بعده بر هفته مرور ايتدكده
آنلره ديمشكه قلبكزده نه الكشدر آنلر خبر وير مشلر دركه آنجق محبة الله الكشدر بس آنلره اسم جلالى تلقين ايدوب
اون كون قدر تعيين ايتمشدى چونكه عدد ايام اربعين اولمشدر حضرت جنيد آنلره كلمشدر وديمشكه قلبكزده نه
قالمشدر آنلرده جمله سى ديمشلر كه قلبمزدن ماسوى محو اولمشدر آنجق الله عظيم الشان قالمشدر بس جنيد آنلره دعا ايدوب
ديمشكه آكا ملازمت ايدركز چونكه مراد آكديكز فتح ديرسز كيدركز وفلاح بولديكز تابع اولانى بو حضوره ايلتديكز
يعنى طبعى سليم اولوب سينه تسليم ولاذرى بر ايله ارشاد ايديكز بيت هست تاج عارفان اندر جهان از جار ترك ترك دنيا
ترك عقبى ترك هستى ترك ترك بس بو مقامه واصل اولان ذاكرلره خلوت معنويه ده انسى بالله اولور نه خلوتده اولور
نه خلق ايله اولور صورتى خلق ايله كثرتده اولور ومعناسى حق ايله وحدتده اولور خلق ايله صحبتدن غافل قالماز وحق
ايله خلقدن محجوب اولماز آنك عندنده وحدت وكثرت وخلوت وصحبت مساوى اولور زيرا كه آنك هر حالنده انسى
بالله اولور بيت كفرتى وصدتده بولنق وحدت كفرتده هم بر عملدر اوكه جمع علم عرفانندرد چونكه بو ذاكرك
قلبى كلمه طيبه توحيدى ملازمتنده وضع اولنان انوار وحدانيتله منور اولور ال الله اول انوار اقطار قلبنك صفحاتنى
كائنات اوزرينه منعكس اولور بس اول ذاكر اولوركه وجود موجودات هر حقيقى دكل اعتباريدر وجمله كائنات ظلماتنى
آنك شهودنده محو اولوب انوار مكون قالور وجميع احوالده مخصوصا مظاهر افعالده غيريدن فارغ البال اولور
سرى وحدانيت فعالله دوام اشتغال بولور وهر عطا ومنع وضر ونفعى آندن بلور وجميع ايذا وايلامى واهدا
وانعامى وافعال انامى وساير احوال ونظامى حقدن كوروب خلق ايله بر معامله كمز قالماز مخصور حق ايله سرور ردكم
بولوب هركز متألم اولماز شعر رأيت خيال الظل اكبر عبرة لمن هو فى علم الحقيقة راقى شخوص واشباح تمر
وتنقضى فكل فان والمحرك باقى وذكر مدام ايسه منتج فكر تمامدر كم اول خاتمه اركاننده نظم

كرم ايلرسن كه قالمسون افكار	حق ذكر ايت كه دل طوله انوار	كيمكه مست ايتمز انى ذكر الله
عشقى منكر دراكيسه ده اقرار	قيل آنى بر بهانه ايله برون	نادرون اوله منبع اسرار
در كنار ايله اورته ذكرندن	سن سكا خوش صاريل هماى يار	الصلح الحرص وشهوتى خوشكل
اولدى مقبول وخرج چون كل وخار	صورتا شهوت ايسه محنادده	مثل نار خليلدر كلزار
ذكر حقدن كلوردله حالت	نوع تاسع	حقى ذكر ايله حقى ليل ونهار

كلمه توحيدك فضائل وكمالاتنى وخواص وتأثيراتنى بلدرر اى عزيز معلوم اولسون كم اهل الله ديمشلردركه
كلمه طيبه لا اله الا الله حصن كبر واعلادر وعلم توحيد مولادر كيمكه اول حصن حصينه كيرد تحقيق اولكسه نعيم سرمد
وسعادت ابدى تحصيل ايدر وكيمكه آكله تحصنده تخلف ايدر تحقيق اولكسه عذاب مؤبد وشقاوت سرمدى كسب ايلمشدر
مادامكه بو كلمه طيبه قلبنده آنك سنه حصن اولمشدر و آنك روحى بودائره يه كيرمكه كلمشدر وسلطنتيله هواى نفسى اول

نظر برکزیم دخولندن مانع اولمشدر تحقیقا سن اول حصنک خارجنده سن که روحک انکا دخول قیلمشدر وتجرید تفریدی
برهاننه حاصل اولمشدر پس تفکر ایله که بو کلمهٔ طیبه‌دن سنک نصیبک نه قیلمشدر اکر نصیبک آنک دوجی معناسی بولمشدر
تحقیق ایکی جهانده سعادتنی سنک بلمشدر وسنی زمرهٔ اهل فضل بحرم اولیاده قرین ورسم اولنمشدر واکر نصیبک آنک تجریدی
لقلقهٔ لسان بولمشدر اول منافقلر حظی قیلمشدر زیرا که ذکر حصن منع ایتمز نته کیم کلک سیف قطع ایتمز زیرا که بو کلمهٔ طیبه
معناسیله روح ایله جسد منزله‌سنده‌در ومعناسز لفظی جانسز جسد مثابه‌سنده‌در نته کیم جانسز جسدک برفائده
کلمز کذلک بو کلمه معناسز حصن اولماز پس اول کسه لرکه عالم فضلدن اولمشلردر آنلر بو کلمه‌یی صوت و معناسیله
اکشدیلر وصورتیله ظاهرلرن ومعناسیله باطنلرن تزیین وتخمیر قیلمشلردر و آنکله ایکی عالم سعادتنی بولمشلردر مادامکه
لا اله الا الله دیرسن حالک بو که اهل و اولادیله سکون ایدرسن مال و مسکنه رکون ایدرسن لذت جسمانی ایله قائل اولدیغک
محققدر زیرا که لسان حالک مقالکی انطقدر اکر لا اله الا الله دیدیکک معناسنی قلبکده بر تخم بسی وار ایسه نیچون فلان
آنکا و فلانه التجا و فلاندن رجا و فلاندن خوف ایدرسن مادامکه لا اله الا الله دیرسن وماسوا ایله انسیت ایدرسن
ندرسن انکسن ونه اول سنکدر زیرا که من کان لله کان الله له دیمشدر وکانوا لنا خاشعین کنا لهم حافظین بیلمشدر
وقتاکه لا اله الا الله دیرسن اکر آنک مسکنی سنک مجرد لسانک اولورسه قلبکده آنک ثمره‌سی اولماز ایسه خوف اولور که
منافقلر زمره‌سنده بولنورسن واکر آنک مسکنی ریاده قلب ایسه حقا که سن مؤمن سن و اکر آنک مسکنی سنک روح ایسه
تحقیقا سن عاشق صادقسن واکر آنک مسکنی سنک سرک ایسه شبهه سز عارف مکاشفسن لا اله الا الله کلمه‌سنده
حرف لا بر مکنسه درکه آنکله وجوه اسراردن غبار اغیار ازاله قیلنور نته کیم عرش تجلی الا الله و ذات پاکه نظرکاه اولدقده
اکاه اولورسن ایدن محبته لایق وسزا اولورسن و شراب عشقیله مست اولورسن ابدا حضورده‌سن فالله نته کیم حق تعالی یاد ایدر
طاهر بیتی اسکنه بیورمشدر شرط عرفان تصفیهٔ قلب اولدیغی بیورمشدر پس مادامکه ماسوا ایله نظرک مغبردر
لا اله نفینه محتاج و مضطرسن وقتاکه شهود حضا کل شی غایب اولورسن اول زمانده لا اله نفیندن راحت
بولورسن و الا الله اثباتنه واصل اولورسن و تکرار اسم ذات ذوق و لذت الورسن انکا الله بس باقی هوس اولدیغی
بولورسن اکر سلطان لا اله الا الله انانیتک مدینه‌سنه تسلط قیلدیسه آنک دیارکدن آثار سنده انانیتدن بر داد
اولماز والله اغیاردن بر دیار اقامت قیلماز و آنکله سنک دخی صبر و قرارک قالماز ان الملوک اذا دخلوا قریة
افسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلة وکذلک یفعلون آیت کریمه‌سی فحواسنجه عزیز کبرله ذلیل وعزیز کفرله قلیل
اولور وعزیز بشریتک محو اولور عزیز وجودک فانی اولور پس هر وصف مذموم برخلق محموده متبدل اولور هر
سلطانک حکمی نهایت بولور لکن سلطان لا اله الا الله اول واحد درکه آنک حکمی اولین و آخرینده جمله‌سنه شامل اولدی
و آنک ازلی ابدی لا ابد آباد ثابت و نافذ قالور کیمسی طوعا و شوقا و کیمی کرها و قهرا آنکا محکوم اولور زیرا که
حق تعالی خلقی طبیعت ظلمتنده عدلیله خلق ایدوب آندن کندی نورندن فضلیله رش ایتمشدر و اول نوردن بهره‌مند
اولان سعادت دارین و قربت عین بیتمشدر و بهره اولمیان اول زمان اولمش کتمشدر پس هر کیم که اول نوردن اضائت
قیلمشدر اول کسه عالم فضلدن اولمشدر و اول نور اضائت ایتمیان کسه عالم عدلده قالمشدر و نور من کورا ویلدکلری که
صور و اشباحه شامل اولور بلکه اول هدایتک عبارتدرکه قلوب و ارواحه نازل اولور اکر فلک تفریدده شمس توحید
ارض قلبکا اشراق ایدیسه رسوم نفس آنکله مضمحل اولوب ظلمات بشریت آچلور واشرقت الارض بنور ربها ضیاسیله
صفوف خلایق لوای لا اله الا الله التنده جمع اولدیغی بیلنور کلمهٔ طیبه لا اله الا الله بر شجرهٔ مبارکه درکه آنک
نتیجه‌سی معرفت و وحدانیتدر و ثمره‌سی افراد فردانیتدر جمیع کائناتک وجودندن مقصود تحقق بو دولتدر
نته کیم حق تعالی بیورمشدر که عبدی خلقتک من اجل التوحید وخلقت الاشیاء کلها من اجلک السماء تظلک والارض تقلک
والانوار العلویة تشرق علیک والموجودات السفلیة تخدمک وهی محل تصرفک فالکل من اجلک وانت من اجلی ولکنک
اشتغلت بها عنی وکل نعمة شغلتک عنی فهی نقمة وکل عطیة الهتک عنی فهی بلیة اما سالک طریق عرفانک منازل
اوچدر بری عالم فنادر و بری عالم جذبه‌در و بری عالم قبضه‌در مادامکه عالم فناده سن لا اله الا الله کلمه‌سنده مدت
ایدرسن و عالم جذبه‌ده اولدیغکده الله الله الله الله دیرسن و هرزمان تحقیق ایله قطع ایدرسن وقتاکه عالم قبضه‌ده

کلورسن هو هو هو

کلورسن هو هو هو دیمکله مشغول اولورسن آنکچون مکاشف قلوب لا اله الا الله دیر و مکاشف ارواح الله
دیر و مکاشف ارواح الله دیر و مکاشف اسرار هو دیر زیرا که لا اله الا الله قوت قلوبدر والله قوت ارواحدر وهو
قوت اسراردر بلکه لا اله الا الله مقناطیس قلوبدر والله مقناطیس ارواحدر وهو مقناطیس اسراردر اما
قلب و روح و سر برحقه ایچنده صدف ایچنده انجو مثالنده‌در یا بر بیت ایچنده قفس ایچنده طیر منزله‌سنده‌در
پس حقه و بیت قلبدر و صدف و قفس روحدر و لؤلؤ و طیر سر مثالدر نته کیم بیته داخل اولمیجه قفسه واصل اولمز
و قفسه واصل اولمیجه طیره نائل اولمزسن کذلک قلبه داخل اولمیان روحه واصل اولمز و روحه واصل اولمیان
سره نائل اولمز وقتاکه عالم قلوبه داخل اولورسن تحقیق عالم ارواحه واصل اولورسن و آندن عالم اسراره نائل
اولورسن پس قلبک قپوسن لا اله الا الله مفتاحیله فتح ایدوب روحک قپوسن لفظهٔ الله مفتاحیله فتح ایدرسن و سر
طیرینی هو قوتیله تربیه ایدرسن زیرا که هو دیمک اول طیره دانه سپمکدر اما قلبی بیته و روحی قفسه و سری طیره تشبیهی
مجازی عبارتدر و تحقیق عالم قلوبدن عبور ایتمیجه عالم ارواحه دخول اولنمدیغی و عالم ارواحی کچمیجه عالم
اسراره وصول بولنمدیغنه اشارتدر ولا حقیقت امر آنک عکسیدر زیرا که عالم قلوبدن عالم ارواح اکبردر و عالم
ارواحدن عالم اسرار اوسعدر پس بونلر مثال حقیقیسی اوچ دائره درکه بری برینی احاطه قیلمشدر اما دائرهٔ کبری
عالم اسرار و دائرهٔ وسطی عالم ارواح و دائرهٔ صغری عالم قلوب بلنمشدر و عالم قلوب عالم ارواحدن انکچون اصغر
عد اولنمشدر زیرا که عالم قلب ارواح و اسرار عالملرندن شهادت عالمنه اقرب بولنمشدر و عالم شهادت ایسه عالم
اشباح و صوردرکه ضیق و خطر و حزن و کدر و خوف و حذر عالمی قیلنمشدر و عالم ارواح و اسرار ایسه فسحت
و راحت و سرور و کرامت و امن و سلامت عالملریدر آیا بو سماده برکوکب بولمشمیسن و بو دریاده بر قطره کشمیسن
یاخود نفس مستولیه ایله و بشریت غالبه ایله و طبیعت ظاهره ایله قات قات ظلمات ایچنده قالمشمیسن پس عالم نفسدن
عالم قلبه ظلمت وجودکدن نور شهوده خروج و عروجه همت ایدرسن نته کیم کوزلر کورمدیکن کوردی قولاقلر ایشتمدیکن
ایشیدرسن زیرا که عالم نفس و عالم بشریت و عالم طبیعت بو اوچی عالم عدلک درکات و مهالککیدر و عالم قلب و عالم روح
و عالم سر بو اوچی عالم فضلک درجات و معارجیدر اما عالم نفس اهل غفلت درکه‌سیدر و عالم بشریت فاسقلر درکه‌سیدر
و عالم طبیعت منافقلر درکه‌سیدر اول اسفل سافلین‌در و عالم قلب عابدلر معراجیدر و عالم روح عاشقلر معراجیدر
و عالم سر عارفلر معراجیدر وقتاکه ذکر مدام ایله طبیعتدن و بشریتدن و نفسک درکاتندن درجات قلبه ترقی ایدرسن اول
زمان تصرف حقه تسلیم اولور کاه کیدرسن و اول مقلب القلوب آنا فانا قلبکی کاه خوفدن رجایه و کاه طربدن حزنه و کاه
بسطدن قبضه و کاه بقادن فنایه و کاه صحودن سکره و کاه محودن محقه نقل ایدر که احوال مذکوره‌نی عکسنه
تحویل ایدیکن مشاهده ایدرسن و کاه جذبة من جذبات الحق توازی عمل الثقلین اقتضاسنجه سنی سنکدن
جذب ایدوب الور و قلبک آنکله مطمئن و ساکن اولور پس کلمهٔ لا اله الا الله درکه بدایت و نهایت اودر و کلمهٔ طیبه و قول صواب
اودر و حصن حصین و دعوت رب العالمین اودر اللهم ادخلنا فی حصنک الحصین آمین یا ارحم الراحمین

نظم

نه حدی وار بو خاکک نتیجه توحید خدا سویلر — نه ممکندرکه شمسی ذره مدح ایلر ثنا سویلر
نیه بکزدر بزوم اول ذات پاکی وصفه کویا — دوشوب دریایه بر مور اولحدیث آشنا سویلر
حبیبی چونکه لا احصی ثنا دیر پس دخی کیمدر — که اول وصف جمالی باکمال کبریا سویلر
نیچه مست می توحید اولور اول دون همت کیم — خدا رزقن ویرر خلقنه خداوند عطا سویلر
هویت بلمز اول صوفی که مغلوب هوا اولمش — صدای انکر الاصوات آکش ولوبیا سویلر
حقیقت مشرک اولدر کیم حقیقتدن دم اورمشکن — واروب سلطانه عرض حاجت ایلر التجا سویلر
کل ای حقی کوکل قرآنه ویر آندن خبر سویله — که قرآن و خبردن نطق ایلیجون اولیا سویلر

فصل سادس

ارکان سته راه عرفانک التنجی رکنی اولان فکر تمامک کنه و ماهیتن و خواص و فوایدی کیفیتن بیلدیرر

بیان وعیان ایدر. **نوع اول** فکر وفراست ایله قلبی حفظ وحراست ایتمکی بیلدیرر. ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله
دیمشلردرکه تفکر وتذکر بدایع صنایع ذو الجلال موجب معرفت حضرت صانع متعالدر. نته کیم حق تعالی قرآنده بیورمشدرکه
ویتفکرون فی خلق السموات والارض ان فی ذلک لآیات لقوم یتفکرون. وتلک الامثال نضربها للناس لعلهم یتفکرون.
وحضرت حبیب کریم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشلردرکه برساعت تفکر ایتمک بریل عبادت ایتمکدن خیرلیدر. وبیورمشدرکه
کیمدیکه قلبنده متفکر الله طولسه آنک معینی هر حالده الله اولمشدر. وبیورمشدرکه حق تعالینک مخلوقاتنی تفکر ایدیکز
آنجق ذات پاکنی تفکر ایتمیکزکه آنک قدرینه قادر اولمزسز. وبیورمشدرکه مؤمنک فراستندن حذر ایدیکزکه تحقیق
اول نور حق ایله نظر ایدر. واهل الله دیمشلردرکه طوبی اولکیمه ذکری فکر وفکری ذکر اوله حالیدر وقلبی ماسوادن ساده وخالیدر
فکر ساعت قلیله مثل طاعت طویله در. تفکر کبی عبادت یوقدر. تفکرده حلاوت چوقدر. **بیت** فی الفکر عندی کالوصال
حلاوة * التذ ذوقا بالمعانی واشتفی. ذات حقی تفکر ایدن زندیق اولور وقدرت وحکمتی تفکر ایدن صدیق اولور
مؤمنک ظنی بالی فراستدر وفالدر. تفکر کوکلک برسراجیدرکه خیر وشرنی ایتمده عقل آکا محتاجدر. تفکر کوکلک اوزنی
معرفتی احضار وارادتیدر. وقلبی بحر غفلته غرق اولمقدن حفظ وحراستیدر. تفکر موارید فوائدی حال ایچون تصفیه بالدر
ومبدأ مراقبه ذو الجلالدر. تفکر حدیقه اشجار حقایقدر ومشرق انوار دقایقدر. تفکر مرآت حقایق اشیادر
ومیزان دقایق معادر. تفکر منبع ینابیع حکمتدر ومولد جواهر معرفتدر. تفکر شبکه طایر حکمتدر وملکوت نظر برزخدر
تفکر روح واردات وخواطردر ومقدمه بشارات نوادردر. تفکر معرفت مقصوده یی طلبدر وآیات والاء مولا
ایله طربدر. تفکر کوکلی احضار غیبی روح ایله ابصاردر. تفکرده هیجان اصوات احزان ایله در نتیجه تفکر آیات معرفة
الله در ونتیجه تفکر صفات محبة الله در. تفکر حرکت ارواح علامت سعادتدر ومعصیتله حرکت اجسام علامت شقاوتدر
تفکر دفع اکدار وسلامتدر وتحریکله تحصیل ملامتدر. اشرف مجالس تفکر ایله جلوسدر وتجرع محبتله شرب کؤسدر
بیت اراک بفکری فی فؤادی ممثلا * کانک تلقی نصب بکل مکان. اما فراست مکاشفه یقیندر وفراست صاحبی اسرار
بیندر. فراست برخاطردرکه قلبه هجوم ایدر وضدی نفی ایله محکوم ایدر. فراست دلده بر نوردر ساطعدرکه حقایق
اشیایه لامعدر. دوام فراقه قلبی حفظ وحراستدر وتفکر منبع معرفت ومحبتدر ومولد فهم وفراستدر. **نظم**

ملتقی اولکه دم عشقدن اثر بولمسن	اومبتلا ایه درونکده برخبر بولمسن	طلوع صبح سعادت دیلرسن ای بی‌خبر
سپهر دلده اومهر عیان سحر بولمسن	ایرلغم کیتم سکا کلکه سنده درهر شی	دراق اولکه درونکده سن نظر بولمزسن
سپهر زیر قدم ایله تا جهانی کوره سن	بو خانه سقفنی کیچ تاکه بر مقر بولمزسن	بلند همت ولی دلسن ویلپروز
که بیضه فلکی سنده زیر پر بولمسن	خیال غول فوقی اولدبر هوا عشق ایله خوش	بو خالده کی فوکیم دلده چوق بنر بولمز
شراب عشقی ایچوب عشقنی ایده صفا	بو عقل قاصر ایله تا نکی کدر بولمسن	چوع اولسه شوق لده قلبده ذوق وصل اولمز
مردکی تشم ایسه لذت ولقدی بولمزسن	سن اهل غفلته سر عشق حقی دیمه	که عشق سوزلرنی دلده چوق شکر بولمز

نوع ثانی

قلبه کلن خواطرک منشأ واساسنی وخیر وشرلرینک علامات وموازیننی بیلدیرر. ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله
دیمشلردرکه انسانک قلبنده خطور ایدن خواطر برالای آثار معنویه دردرکه آنلری حق تعالی عبدک قلبنده ایجاد واحداث ایدر
واول آثاره آنی افعال وترکه ارسال ایدر. وجمیع خواطر حق تعالینک خلقیله نازل اولور کلور. واول یا ملک یا واسطه سز اولور ویا
یا شیطان ویا طبیعت واسطه سیله کلور. اما اکر خاطر حضرت مقلب القلوبدن قلبه واسطه سز کلورسه آکا فقط خاطر دیرلر وبونک
علامتی بودرکه محکم ومصمم اولوب احوال باطنه‌ده بولنور. وبو خاطر اجتهاد وطاعت عقبنجه کلورسه اکرام ایچوندرکه اول
خیر اولور وبوکا توفیق وهدایت ولطف وعنایت دیرلر. نته کیم حق تعالی کلام قدیمنده بیورمشدرکه والذین جاهدوا فینا
لنهدینهم سبلنا والذین اهتدوا زادهم هدی. واکر ذنب ومعصیت عقبنده کلورسه اهانت ایچوندرکه اول شر اولور
وبوکا خذلان واضلال وعقوبت دیرلر. واما اکر خاطر قلبه اول ملک واسطه سیله کلورسه که آدم اوغلنه موکل قلنمشدر
وقلبنک اذن یمناسی اوزرنده جالس بولنمشدر آکا ملهم ودعوتنه الهام دیرلر وبو الهام اولماز الا که خیر اولور وبونک علامتی
بودرکه مترقی اولوب اعمال ظاهره‌ده کلوب اغلب بلا اسبق طاعت ومعصیتدن بولنور واما اکر خاطر قلبه اول شیطان

واسطه سیله کلورسه

واسطه سیله کلورسه که آدم اوغلنه مسلط اولوب قلبنک صول قولاغنه اوتورمشدر آکا وسواس خناس ودعوتنه
وسوسه دیرلر وبونک علامتی بودرکه مضطرب ومتردد اولوب غالبا بلا اسبق ذنب اولور وذکر الله ایله ضعف
وقلت بولور وبو وسوسه اکثر شر اولور وآنکده خیر مفضول اولورکه فاضلدن منع ایدر ویا ذنب عظیمه حکم کوکل
وبو خیر مفضولک علامتی بودرکه قلبده خشیتله اولمیوب نشاط ایله اولور وتأنی ایله اولمیوب عجله ایله اولور وبصیرتله
اولمیوب عمی عاقبتله اولور. واما اکر خاطر قلبه اول طبیعت واسطه سیله کلورسه که نفس هواسنه مائلدر آکا نفس ودعوتنه
هوا دیرلر وهوا اولماز الا که شر اولور وبونک علامتی بودرکه محکم ومصمم اولوب ذکر الله ایله ضعف وقلت بولماز
وبرحال اوزره ثابت اولور زائل اولماز. وحق تعالیدن واسطه سز وواسطه ایله قلبه کلن خاطر خیرک وخاطر شرک
علاماتی معرفتیچون موازین اربعه وضع اولنمشدر. اما میزان اول بودرکه قلبه کلن خاطری شرع شریفه عرض
ایدرسن اکر اول خاطر شریعت جنسنه موافق کلورسه خیردر واکر مخالف اولورسه شردر. واما میزان ثانی
بودرکه قلبه کلن خاطری بر عالم عامله یا بر مرشد کامله عرض ایدرسن اکر آنلر خیردر دیرسه خیردر واکر شردر
دیرسه شردر. واما میزان ثالث بودرکه قلبه کلن خاطری صالحین اعمالنه عرض ایدرسن اکر انلرک اشمکره اقتدای
صالحین ولادیسه خیردر واکر اقتدای طالحین ولادیسه شردر. واما میزان رابع بودرکه قلبه کلن خاطری نفس وهواسنه
عرض ایدرسن اکر نفس آنی بی‌نوب خشیت حق تفرقت طبع ایله تنفر ایدرسه اول خیردر. واکر نفس آکا میل رجا حق میل
طبع ایله مائل اولورسه شردرکه شردر زیرا که نفس بمکاره کندی طبعیله خالی قالدقده سوء ایله اماره در. اللهم لا تکلنا
الی انفسنا طرفة عین ولا اقل من ذلک. اما نار اسم جلال الله نفسی یاقدی ولهذا ذاکرلرک قلبی صافی اولوب جمیع وساوس
ووساوسدن فارغ وآزاد اولور وشراب معرفت ومحبتله طولوب حضور انسی بولور زیرا که اسم الله برناردرکه تکرار
ایدنلرک قلبنده وساوس وافکار قوماز. نقلدر الله اسم ذاتدرکه جامع جمیع صفاتدر. الله اسم اعظمدرکه ماسوا الله حالی
اولان آنکله محترق اولور. عارفلرک بسم الله الله دن کینه کیبی بوبرکلمه درکه همیشه آنکله ایکی بوبر کلمه درکه سمیء باطل ایکی بو
آنک اسمیله بودار شقاده یا نه مرتبه بولور دار لقاده. بو آنک اسمیله بو دار محنتده یانجه اولور اودار محبتده. بو آنک
اسمیله قوده قالاندره یا نه شکل اولور مجلس انسه کلنلره. بو آنک اسمیله ندا ایدنه یانه حالت اولور حضور عزتده
کیدنه. وآکا مناجات ایدنه. الله هر غالبه غالبدر. الله مبدع غرایبدر. الله تعالینک سلطانی بدیعدر. الله تعالینک برهانی صنیعدر. الله
عبدینه مطلع وقریبدر. الله آنک فؤاد وقلبنه رقیبدر. الله قاهر وجباردر. الله عالم ستر وعلانیه دیدر. الله تعالینی محبت ایدنلرک ماسواسی اونوتدر الله
یولنه کیدن آنی تیز بولور الله تعالی وصل اولان آنی محبت ایدنه قالورکیمکه حق مشتاقی اولور آنک انسنی بولور کیمکه ماسوا نار اولور آنک وقتی الله ایله صافی اولور

نظم اول که مطلوب دل وجانده قریب دلده اول	لیکن آنده بی خبردر دل عجب غافلدر اول
منزل جانانی دل خارجده ایلرکن طلب	جان ایچنده بولدی آنی کیم آکا مسکندر اول
جان تنده میل وتعلقله تنزل ایلمش	روح انسان امر حقدندر صافی نمه آب وکلدر اول
کرچه هر دلدن اوکنج ذاته واربر کیزلی یول	لیک بو بنالک طلسم اولمش آکا مشکلدر اول
غرق دریای وجود اولسه دل ایلر سیر بحر	سیر امواج ایلر اول کیم ساکن ساحلدر اول
غیری یم ظن ایدی کنکنجون هوا ایلدی موج	هر هوادن کیچسه عین بحر دکاملدر اول
عالی یوغ اکله کیم شمس وجودک ظلیدر	ظلک اعراض ایلیا شمسی بولور فاضلدر اول
لوح دلدن محو قیل جمله نقوش غیری کیم	حقدن اوزکه هر نه بلسک حقده کل باطلدر اول
حق حقدن غیری برشی قالمسون قلبکده چون	ماسوادن قطع اولوردل وستنه واصلدر اول

نوع ثالث

اصل اصول اولان قلب انسانک اهم والزم بولنان حفظ وحراستنی اصول خمسه ایله بیلدیرر. ای عزیز معلوم اولسونکه
اهل الله دیمشلردرکه قلبی حفظ ایتمکده حسن نظر وبذل مجهود واهتمام تام ملازم اولمق زیاده لازمدر زیراکه
جمیع اعضادن قلبک خطری اکبر واثری اکثردر واسری ادق واصلاحی اشقدر. وحفظنده اصول خمسه معتبردر وتحقیق
اما اصل اول حق تعالینک قلبه اطلاعیدر. نته کیم کندی کلام قدیمنده یعلم ما فی قلوبکم انه علیم بذات الصدور بیورمشدرکه

قلب علیم وخبیرده اطلاعی قولنی خواطر شروره میل ایتمدن تحذیر اولدیغی ظهور ایتمشدر زیرا که علام غیوب ایله معامله
اد خطیردر بس قلب اجنبی کرکدر که مقلبی سمیع وبصیردر واما اصل ثانی بودر که قلب الله تعالینک نظرگاهیدر نته کیم حدیث
شریفده ان الله لا ینظر الی صورکم واعمالکم وانما ینظر الی قلوبکم ونیاتکم وارد اولمشدر چونکه قلب انجق موضع نظر
رب العزه در بس اول کسه نک امری عجیبدر که نظرگاه خلق اولان وجهنی اهتمام ایله اقذار وادناسدن غسل وتنظیف
ممکن اولان اشیا ایله تزیین وتطییب ایدر تا که خلق آنده بر عیبلی نسنه کورمسون دیو مخلوق عاجز ایچون سعی واهتمام
بومرتبه ده قلدیغی حالده نظرگاه خالق وباری اولان قلبنی تخلیه وتحلیه ده اعنی اوصاف ذمیمه دن تطهیرده واخلاق ملکیه
ایله تزیینده اهتمام ایتمز تا که اول علام غیوب آنده آفات عیوب کورمسون بلکه قلبنی اویله اکدار وفضایح له واقذار
وقبایح له اهمال ایدر که اکر خلق اول فضایح وقبایحک برینه مطلع اولسه لر اول کسه دن اعراض وابا ایدوب بعید وبری
اولورلر دی بس اهم امور دین قلبی تطهیر وتزیین در واما اصل ثالث بودر که قلب پادشاه مطاع ورئیس متبوع اولوب
وجمیع اعضا آکا مطیع وتابعدر بس ملک مستقیم اولدقده رعیت استقامت بولور ومتبوع اصلاح اولدقده توابع صلاح
اولور نته کیم حدیث شریفده الا وان فی الجسد مضغة اذا صلحت صلح الجسد کله واذا فسدت فسد الجسد کله
الا وهی القلب کلمسی وارددر چونکه جمله بدنک صلاحی قلبک صلاحنه ملازمدر بس حفظ قلبه صرف همت لازمدر واما
اصل رابع بودر که کوکل انسانک هر جوهر نفیسندن وهر معنی شریفک خزینه سی اولوب جواهر انسانیتک ابتداسی عقل وهدایه
ولعلاسی معرفت خدادر که سعادت دارین وقرة عین اودر بعده استعداد کسب کمال معادیدر بعده نیت صالحه سی
وحسن اعتقادیدر بعده انواع علوم واصناف حکمتلریدر بعده لطیف خویلری وشریف خصلتلریدر بس بویله بر خزینه
جواهر وارد ومنبع خواطر وافکار اولان بیت شریفی اوصاف ذمیمه اولان ادناسدن وآفات جهل ووسواسدن حفظ
وصیانت ایتمک وسراق واغیارلدن وجمیع اکداردن حرز وحراست ایتمک جمله دن اهم والزمدر تا که انواع کرامات ایله مکرم
اوله وبجمیع آفات وکدورتلردن سلامت بوله واول جواهر عزیزه یه دزد لاحق اولمیه ودست سراق آنلره ظفر بولمیه
ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم واما اصل خامس بودر که قلبک بش حالی وارددر که اول احوال اعضای سائره ده
یوقدر اما قلبک اولکی حالی بودر که آکا عدو وقاصد مقبل وملازمدر زیرا که وسواس خناس قلبده وزنده جاثم وقائمدر
چونکه قلب منزل وسوسه والهامدر بس بو ایکی دعوت کش مکشدن آنک تعب ومشقتی تمامدر واما قلبک ایکنجی حالی
بودر که آنک شغلی جملدن اکثردر زیرا که عقل ایله هوانک بری بریله جنگ وجدالنه محلدر چونکه قلب بو ایکی پادشاهک
مقاتله سنده وایکی عسکرک محاربه سنده موضع ومکاندر بس بویله بر معرکه عظیمه دن غفلت زیاده نقصاندر وبویله بر
قلعه یی هوا کبی عدودن حفظ وحراست موجب امن وامانیدر ومورث معرفت یزدانیدر واما قلبک اوچنجی حالی بودر که
آنک عوارضی بی حد وبی حسابدر زیرا که قلبه خواطر هر طرفدن سهام امثالی واقع بلکه مطر کبی لاینقطع کیجه
کوندز نازلدر وقلبک خواطردن حفظ وفراغی ممکن دکل مشکلدر زیرا که قلب بر جفن آره سنده اولان مقلم منزلنده
دکلدر که تغمیض ایله راحت بوله واسنانلر ایله شفتین الجنده اولان کبی دکلدر که سکوت ایله سلامت بوله بلکه قلب انسان
سهام خواطر ایچون نصب اولنمش بر نشانه در که هیچ بر زمان بر حاله اول اوقلردن خالی قالماز بس قلبک خواطردن
حفظی بر امر عسیردر آسان اولماز واما قلبک دردنجی حالی بودر که آنک علاجی امر عسیردر زیرا که اول نظردن
غایب اولدیغندن آکا براق لاحق اولدیغنی بلنمز بس دقت نظر ایله کثرت ریاضت قلنمدقجه محافظه قلب اولنمز واما
قلبک بشنجی حالی بودر که قلب انقلابه قریب اولدیغندن آکا عروض آفات اسرعدر زیرا که قلب انقلابده غلیان قدره
انقلابندن اسرعدر واکر کوکلک ذلته صادر اولدیسه آنک وقوعی جملدن اصعبدر وادناسی وقوعی فسوقدر وما سوا
میل ومحبتدر ونهایتی کفر وضلالتدر وانکار رب العزتدر نته کیم حق تعالی قرآنده بیورمشدر که ونقلب افئدتهم وابصارهم
کما لم یؤمنوا به اول مرة ونذرهم فی طغیانهم یعمهون آنکچون خواص عباد کوکللری خصوصنده اهتمام ایلدیلر وسعی ایدوب ذکر
وفکر حق ایله معتاد ایتدیلر وغنا حق ایله هدایت بولدیلر وما سوادن فارغ وآزاد اولوب ابدا حضور باریده قالدیلر

نظم
طفره یه میل ایتمه ای دل سنده استر دلبری — اجری کل سنده بول اول یار غار رهبری
دوست آرادسن دوستا ودر کیم سندن ایرلماز مدام — برلک ویار جسمی قوی جان دلبرلک بی بری

جانده بول جانانی طولسون دل کوزل افکار ایله — ایکی عالمدن بری اول اول سن سندن بری
حسن فانی الکمدی عشق فانی فانیه — بو ایکی نفری کیچ آندن ایچ او باقی کوثری
سن که ای دلدار واسعسن اوده اولدم مدام — آرم هم بر جسم وجانی وخانمانی سر سری
نقشن برده دلبر جاندر جهان دلبر دری — برده یی رفع ایله سیر ایت حسن روی دلبری
خامش اول حقی کوکل احوالن اظهار ایلمه — سری افشا ایتمه ستر ایت سن سلامت بو سری

نوع رابع

حفظ بدندن حفظ قلب اهم والزم اولدیغی بلدر ای عزیز معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که دنیاده
انسانک ایکی نسنه یه محتاجلکی آندن بری بدننک هلاکندن حفظ ایدوب سلامته ایرمکدر وبری قلبنی هلاکدن
حفظ ایدوب غذاسنی ویرمکدر چونکه هر نسنه نک مقتضای طبعی نه ایسه آنک محبوب ومطلوبی وغذا وشفاسی آکا
بولنمقدر وآنک مرض وهلاکی مقتضای طبعندن مهجور وجدا قالمقدر بس غذای قلب انسان معرفت ومحبت مولایه
واصل اولمقدر زیرا که قلبک مقتضاسی مقلبنی بلوب بولمقدر وآکا جاندن میل ومحبت قلمقدر قطعه یا انیس القلوب
فی الخلوات بک مأوی الوحوش فی الفلوات خمر شفق جهانی مست ایتمش نشوة العشق اطیب النشوات وهلاکی
قلب آندن غافل وماسوایه مائل اولمقدر وهوای نفسه اویوب دریای اندیشه دنیا یه طالمقدر قطعه اندیشه
ایتمه دلده قومه فکری ای خبیر زیرا بر هنردر کوکل اندیشه زمهریر فکردن بودر که کورمیه سن هیچ الله غم
حالا که فکر دریاسی سرچشمه سی زحیر اندیشه لردن ایچری کل وجد وحالی بول عشقک شرابن ایچ که خصوص
ایده سن کثیر حاصل بو که ذکر وفکر حق ایله کوکلک جهل وغفلت محو اولوب ماسوادن زائل اولور بس کوکل جمیع
امراض وهلاکدن شفا بولوب قورتلور ومراقبه ایله حضور انسه نائل اولوب معرفة الله ومحبة الله ایله حیات
ابدیه بولور اما بدن قلبک ظرفی وقالبی اولدیغندن آنی دخی حفظ ایتمک لازمدر لکن بدن رعایتنده دقت واهتمام
اقتضا ایتمز که اصل ومحدوده کوکلدر وبدن فرع وخادمدر واهل دل رعایت قلبه ملازمدر زیرا که اول بیت شریفک
عمارتی لازمدر قطعه خانه قلبه عمارت قیل که ویران خوش دکل ماسوا خاشاکی طولسه قصر سلطان خوش دکل دردد
عشقی دلده حفظ ایت ویرمه راه اغیاره کیم کنج ویران ایچره غیر کنج پنهان خوش دکل هیچ اشتباه اولماز که
برور اولان اهل نفس البته عمرنی ضایع ایتمشدر وعمار برور اولان اهل دل تحقیقا کعبه قلبه طوغری کتمشدر نته کیم
حاجی شترینی ترکیب قیلمدیکجه کعبه نک قبله ترکی بدن اولمشدر ونته کیم حاجی یه لازمدر که شترینک علفله صوینی
وتیمار ایله راحت سورمکله رعایت ایده تا که اول شتر اوزرنده ذوق وحضور ایله یول آلوب منزلنه آلوب کیده
کذلک طالب عرفانه لازمدر که بدننک اکل وشرب ونوم حقوقنی ویرمکله وحالاه وسطاده نظافت وراحته ایرمکله
رعایت ایده تا که صحت وجودیله قلبی ذوق وحضور ایله منزل مقصوده کیده ونته کیم اول حاجی لیل ونهار آنجق
شترینک خدمتنه مشغول اولورسه اول کعبه یه واصل ومرادینه حاصل اولماز بلکه خایب وخاسر اولور وابدا حسرت
وندامته قالور کذلک اول طالب عرفان ایام عمرینی بدنک حفظنده ونفسی رعایتنده صرف ایدرسه وطعام وشراب ومنام
ولباس ونکاح ومسکنده نفسی حقوقندن زیاده حظوظی طرفنه کیدرسه اول طالب عرفان معرفت منزلنه کیدهمز
وباده حسرتده پشیمان اولوب خایب وسرکردان قالوب کعبه مطلوبی زیارت ایدهمز اما بدنک دنیاده اوچ
نسنه یه احتیاجی واردر بری طعام وبری لباس وبری مسکن اولمقدر وبدنک بو اوچ حقنی وبونلرک لوازمنی
اعتدال وکفاف اوزره ویرمک کرکدر تا که بدن محفوظ اوله وجوع وامتلا وبرد وحر ایله وسائر امورده تفریط
وافراط ایله هلاک اولمیوب صحتله قالوب قلبک تحصیل کمال ایده بیله آنکچون طالب عرفان انواع طعام ایله تلذذ
ابا ایدوب الوان لباس ایله تزیینندن اعراض ایله وهمیشه قلبنی اخلاق ذمیمه دن تخلیه ده سعی ایدوب اخلاق حمیده ایله تحلیه
سعی ایده ونرد نعم ایدوب قوت لا یموت ایله قانع اولورلر وقوت القلوب اولان معرفت ومحبتله متنعم اولوب
حیات جاودان بولورلر زیرا که غذای بدنک حدندن زیاده اولدیسه مهلک بدندر وغذای قلب ایسه هر نه قدر زیاده
اولورسه ده اول انفع واحسندر چونکه حق تعالی جمله جهانی انسان ایچون وانسانی کندی معرفت ومحبتی ایچون خلق ایتمشدر

پس هر کیمکه نفسن بیلکله کندی خالقن بلوب محبتی بولنمغه بدل وجود ایله کیتمشدر تحقیق اول کسه اوقات
عمرینی ما خلق له صرف ایدوب عند الله دولتلو کیمسنه دولتلی ایتمشدر و خاص الخاص اولوب مقعد صدقه کیتمشدر
اما اول کیم کندی نفسنی جاهل اولدیغندن محبوب حقیقیدن غافل اولوب محبتندن محروم اولمشدر و فانی صورتلره
میل و رکون ایدوب محبتلریله طولمشدر اول مغرور و تضییع اوقات ایله عمر عزیزن تلف ایدوب مبغوض حق
و خلق اولمشدر و ظلمت جهالنده مغبون اولوب متحیر قالمشدر قطعه یار استمزکه عاشقی اغیاره یار اوله هر
لحظه بر تردد ایله بی قرار اوله استرکه لوح ساده اوله نقش غیردن پیوسته کندی حسننه آیینه دار اوله
و جمیع نوع انسانک اخلاق و اوصافنک نقصانی کمالده ایکن و انسانک کندیده دخی اوصافی کبی معرض زوالده ایکن بنیم
بکی بریمز بو نججه انواع میل و محبت و عزت و رغبت لازم کلمجک انصاف ایده لیمکه حق تعالینک هر صفتی کمالده و هر اسمی
اجلالده ایکن و هر فعلی حکمت اوزره و هر کسه رأفت و رحمت اوزره ایکن عجبا نه شکل بهایم سیرتنه نشئ اولمکه آکا جانیله و دلدن
میل و محبت ایتمیوب و نججه انسان صورتنده حجر اولنلر اولمکه آنک عشقی بولنمز باشی و جانی ایله کیتمیه مکر کیم یحبهم و یحبونه بشارتن اشتمیه

نظم
ای که صبرت نیست از دنیای دون
صبر چون داری ز نعم الله الکریم
ای که صبرت نیست از پاك و پلید
ما بقایت استخوان و ریشه‌ای
هر چه جز عشق خدای احسن است

صبر چون داری ز نعم الماهدون
ای که صبرت نیست از فرزند و زن
صبر چون داری از آن کین آفرید
گر گلستان اندیشه تو گلشنی

ای که صبرت نیست از ناز و نعیم
صبر چون داری ز حق ذو المنن
ای برادر تو همان اندیشه‌ای
ور بود خاری تو هیمه گلخنی
گر شکر خواریست آن جان کندنست

نوع خامس

قلبک اصول آفاتنی و اصناف علاجاتنی و اسماء صفاتنی اجمالا بیلدک ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله
دیمشلردرکه طالب عرفان ایچون ابتدا لازم اولان بودرکه نظرگاه خدا اولان قلبنی تخلیه و تحلیه ده فکر تام ایله اهتمام
ایلیه و تخلیه و تحلیه نک طریق اهونی بودرکه ابتدا اوصاف ذمیمه نک اصول اربعه سندن قلبکی تخلیه قیله سن و انلر طول
امل و عجله و حسد و کبردر بیله سن زیراکه بو اصول اربعه نفوس و عقوله کدردر و حضور قلبه خللدر و امهات
آفات و عللدر و ثانیا بو رذائلک مقابلی اولان فضائل اربعه ایله قلبکی تحلیه قیله سن و فضائل اربعه قصر امل و تأنی
فی الامور و خلق نصح و حلم ایدوکنی بیله سن زیراکه بونلر قلبه کرامات و حلاوتدر و نیل مقصوده وسائل جمیله لردر
اما طول امل منشأ غرور و کسالتدر و موجب ترک عملدر و مورث نسیان موت و لجاجتدر زیراکه حق تعالی بیورمشدر
یا ابن آدم اجلك یضحك من املك و قضائی یضحك من حذرك و تقدیری یضحك من تدبیرك و حضرت حبیب اکرم
صلی الله علیه و سلم بیورمشدرکه املکزی قصیر ایدوب اجلکزی حاضر بیلکز و بیورمشدرکه دنیا اوچ کوندر برکه
کیچمش دونکی کوندرکه آنده ایدیکک برنسنه قالمشدر و بری کلجک یارین درکه آکا وصولک معلوم اولمشدر و بری
بو کوندرکه هنوز ایچنده سن زوال بولمشدر پس عمرک انجق بولندیغک بر کوندر آنک قدرینی بیلکه قیمتی حدندن افزوندر
و دیمشلردرکه دون کندی کلمز و یارینه اعتماد اولنماز پس بو کونی غنیمت بیلکه بو ده کیدی قالماز و دیمشلردرکه
دنیا اوچ ساعتدر بری کیچمش خیالدر و بری کلجک بلنمز بر حالدر پس مربوط وساعت بو ساعتدر نظم
تأمل فی الدنیا طویلا و لا تدری اذا جن لیلك هل تعیش الی الفجر تعاقب لیل و نهار ایله بقای اعمار اولمان
و صباحه صاحب چوق فکری چکن فلاح بولماز عمرک اولدوقجه که ایچنده سن مقدار عمرک انجق عدد انفاسکدر
زیراکه انفاس اجزای عمرکدر سن انجق عدد ایام سن هر کونکه عمرکدن مرور ایدر اول سنک بعضکی الور کیدر دنیایه
رحم مادردن مسافر کلمشسن لحد مزاره کیتمده سن انفاسک خطوات راه و بلاد و قری سال و ماه اولمش قونوب کوچرک
وطنکا کیتمده سن و بیلمشسن که دنیا اوچ نفسدرکه انجق بریمز مالکسن اصلی اوزا عمر هر نفسده حق ایله اولکیسه الکسن
پس دم بدم حقی ذکر و فکر ایتمک و ما سوایی اونوتوب مراقبه ایتمک و درون دلده حضور انسه ایتمک جمله مزه امر
لازمدرکه زیراکه اول واحد حقی و دود الطاف جود ایله جمیع قلوب رقیب و ملازمدر و فکر خدا ایسه قلبه عند در و جانه حیات و جسمه دوا

نظم
ذکر و فکرت دائما الله باد
تاکه فکر تو خدا ماند همان

آرزو یت حضرت آن شاه باد
فکرهای ناسزای نفس بگ

باش خالی همین ز افکار جهان
روی جان ز اهیچ گرد دمی خلد

فکرهای فاسد

فکرهای فاسده ازالغرور میکند جان از بزم دوست دور گر تهی کشتی ز افکار جهان پر شدی این دل ز اسرار نهان
و اما عجله قلبی مضطرب ایدن بر بلای عظیم و بارگراندرکه صفت شیطاندر و مورث ندامت و خذلاندر نته کیم خبرده
کلمشدرکه هر ایشده تأنی قیلمق رحماندندر و عجله ایتمک شیطاندندر و دیمشلردرکه ایکی صفتلو کیملر مضطرب
و محزوندر اولکی صفت اول نسنه یی طلبدرکه مقدردن افزوندر و ایکنجیسی بر نسنه یی وقتندن مقدم
طلبدرکه امور اوقاتیله مرهوندر پس عجله بر خلق رذیل و دوندرکه غفلت و شهوته مقروندر و مانع
انس و حضور خدای بیچوندر و اما حسد اخلاق ذمیمه نک اقبح و اشریدر و امراض قلوبک امر و اضرریدر نته کیم
حق تعالی قرآنده نهی ایتمشدرکه و لا تتمنوا ما فضل الله به بعضکم علی بعض بیورمشدر و حق تعالی عبادینه عنایتیله
شر شیطاندن استعاذه ایله امر ایلدیکی کبی شر حاسددن دخی امر ایلدی و من شر حاسد اذا حسد بیورمشدر
و حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم بیورمشدرکه آتش حطبی یدیکی مثالی حسد حسناتی اکل و محو ایدر پس حسد
بر عذاب الیمدرکه معارض فضل کریمدر الحسود لا یسود مصداقنجه قلب حسود بغض و عداوت ایله مسدود اولوب
حق و دودک انس و حضورندن مطرود و قرب و محبتندن مردود اولور و اما کبر ام العیوب و اعظم ذنوبدرکه اخلاق
ذمیمه نک منشأ و مادرییدر و آفات قلوبک اثقل و اکبریدر بو کبردن خلاص بولان کوکل هر مرضدن بعید و هر کدردن
بریدر انکچون اولیاء کرام ازاله کبرده اهتمام تام ایدرلردی و طریق ذل و افتقاره کیدرلردی زیراکه حق تعالی
کندی کلام قدیمنده بیورمشدرکه و الله لا یحب کل متکبر جبار و حدیث قدسیده بیورمشدرکه الکبریاء ردائی و العظمة
ازاری فمن نازعنی فی واحد منهما ادخلته ناری و حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم بیورمشدرکه حق
تعالی جمیع شروری بر خانه یه وضع ایدوب آنک قپوسی کبر ایتمشدر بر کامل دیمشدرکه مادامکه انسان ظن ایدرکه جمیع
مخلوقات ایچنده کندودن شرلی بر دیار واردر اول متکبر جباردر و قتاکه کندو سیچوندن بر مقام و بر حال کورمز اول
اول زمان متواضعدر نته کیم سنه کلور زیراکه رأس مال احرار ذل و احتقاردر نته کیم ابراهیم بن ادهم رحمة الله علیه
دیمشدرکه مدت عمرمده اوچ موضعده بغایت مسرور اولمشم اما بر سرورم بودرکه بر تاریخده بر سفینه ده بولندم که
انده مضحکه مسلمان وار ایدی و اهل سفینه یه دیر ایدیکه بن بر زمان ترکستانده حمار وحشی یا الیسنی بویله چکردم و اول
اثناده بنم صقالمی طوتوب باشمی تحریك ایدوب بنی استهزا ایلمشدی پس بکا آندن بر عظیم سرور کلمشدی زیراکه اول
سفینه ده جمله سندن احقر بن بولنمشدم و اما ایکنجی سرورم بودرکه بر مسجد ایچنده خسته ایدم بر برینه کیدمدم
آنک مؤذنی ایچری کلوب بکا خروج ایله امر ایلدیکه ضعفمدن امتثال ایده مدم همان ایاغمدن طوتدی بنی چکوب
سوریه رك خارج مسجده آتدی پس بنی اول ایله محفوظ اولدمکه سرورمدن انیشم بیلدی و اما اوچنجی سرورم بودرکه
بر کون بر دیوار دیبنده جالس ایدم بر آدم کلوب ذکرم ایلیه اکوب بکا ای شیخ آل سکا کل صونی دیوب اوزریمه
بول ایتمشدی و آندن بکا بر سرور کلمشدیکه هیچ اویله مسرور اولدیغم یوغیدی حاصل کلام بر کسه کندی نفسنی شرلی
عدوسی اولدیغنی تجربه ایله یقین بیلسه آکا ذل و حقارت لاحق اولدیغندن مسرور اوله جغی استبعاد ایلمز اما اول کیم نفسی
فهم ایتمیوب بیوك صدیق اتخاذ ایتمشدر آکا ذلت لاحق اولدقده فرح و سروری محال و ممتنع دیمش کیمسنه در و بر کامل دیمشدرکه
اگر عالم خلقی مراد ایتسه لرکه بنی کندی عندمده حقیر ایلدیکمدن زیاده محقر ایدرلر قادر اولمازلر زیراکه بن کندی عندمده
ادنی المردان ادنایم و محققدرکه اصحاب و تابعین و سلف صالحین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین جمله سنک سیرت و
عادتلری تطهیر باطنده استغراق و اهتمام ایدی و تطهیر ظاهرده تساهل و اهمال ایدی انکچون آنلر انجق کوکللری تخلیه
و تحلیه ده فکر تام ایله اهتمام ایدوب تهذیب اخلاق ایتمشلردر و صفای باطنله حضور انسه یتمشلردر و تطهیر ظاهره
التفات ایله مشغول اولمیوب تصفیه باطن ایتمشلردر زیراکه اصحاب کرام اللری غسل ایچون صابون و اشنان بیلمزلردی و
اللرن مندیلله سیلمزلردی انلرک یاغلقلری مرلم قولتقلری ایدی ان یدکه بن مغارند رمل و تراب ایله دالك و فرك
ایدرلردی و سجاده طاشم اقتصار ایدوب طین شوارعده یالین ایاق یورلردی و نصاری بر دعا عنده آبدست آلوب
مسجدلرده ارض اوزرنده نعلین ایله نماز قیلرلردی و سلف صالحین آرپه و بغدای اتمکن یرلردی حال بوکیم خرمن دوکن
دواب اول حبوب اوزرینه بول ایتمشلر و ابل بوخیالات ترنك احتراز ایتمزلردی حال بو کیم ابل و فرس نجاسات ایچنده چوق یاتمشلر

واصحاب کرام و سلف صالحین رضی الله عنهم اجمعین آنلردن بریسی دقایق تحاسبی سئوال ایتمشلر اما شمدی
نوبت بر طائفه به کلمشدر که آنلر دعولرنده نظافت تسمیه ایدرلر که اساس دین بلمشلردر و ایماندن اولان بنلذتی قاریب
صالحلر دربیش آنلر تزیین ظواهرله مشاطه کبی تضییع اوقات ایدرلر و باطن ایسه کبر و هوا و عجب و ریا و حب دنیا کبی
جایشله مشحون ایکن آنلردن تعجب و تنفر ایتمزلر آنجق برکس یا علی الن قولتغنه سیلسه یا مجرد اجدار ایله استنجا
قیلسه و یا قوری یره یالین ایاق یورر اولسه و یا بر نا پرهیز اولان کسه نک بردا غندن ابدست آلسه و یا حصیرده سجده
اورزینده سجاده سز نماز قیلسه آنک باشنه حاللر کتورورلر و آندن اعراض و مخالطه سندن عار و منکر سناییه
استکراه ایدرلر چونکه زمانده امر برعکس اولمشدر پس عزلت ناس و جب مرتبه سی بولمشدر و فکر تام ایله تخلیه
و تحلیه ایده هر مرادن المشلدر و تخلیه اولنجق آفات قلبیه الی خلق اولمشدر کبر حسد عجب ریا بخل اسراف جهل
کفران نعمت سخط قضا جزع امن یاس حب الظلمه بغض الصالحین تعلیق القلب بالاسباب حب جاه خوف ذم
حب مدح اتباع الهوی تقلید طول امل طمع تذلل حقد شماتة عداوت جبن تهور غدر خیانت خلف وعد
سوء ظن طیره وقاحت حزن فی امر الدنیا خوف فقر غش فتنه مداهنه انس بمخلوق خفت عناد تمرد صلف
نفاق جربزه غباوت شره خمود اصرار تمت وامّا قلبی تحلیه و تزیین ایده جک فضائل یکرمی ایکیدر خلق
اولمشدر ایمان اعتقاد اهل السنة تواضع نصیحت ذکر منت اخلاص احسان سخا ایثار تصوف غیرت غبطه
فی عمل الآخرة مروت فتوت حکمت شکر رضا صبر خوف من الله رجاء من الله بغض فی الله توکل علی الله حب فی الله خمول
استواء مدح و ذم مجاهده تحقیق قصر امل زهد قناعت ذکر موت تفویض تسلیم تملق فی طلب العلم سلامة الصدر
عن الحقد رقت شفقت شجاعت حلم رفق امانت وفاء العهد انجاز الوعد حسن الظن رشد سعی تأنی
فی الامور مبادره فی عمل الآخرة حیا صلابة فی امر الدین ارادت طول الحیوة للعبادة کظم غیظ عفو استقامت
انس بالله شوق الی الله وقار محبة الله ادب فراست صدق تفکر ذکا عفت توبه مرابطه مشارطه
مراقبه محاسبه معاتبه معاقبه نیت ارادت خشوع یقین عبودیت حریت حزن لله تمت الاخلاق نظم

کوکل فرح دیلر غده درجومل نکار
جفاجکلمیه جفار کوکلان اول سکار
غبار لرکه درونکده نفس خود بیلر بید
آنجق والرلیله حلک ایکی صد بار

کر بنجه اسد ایجره اسیرسن جو شکار
کلیم ضرب عصاد و کلک اولماد یعاش
کیدی دل آینه سندن غبار بولدیک
کرنا بعید اولا آندن او علت پنهان

جونکه ایدی حکم کوکل قلعه سنده نفس عدو
ولی عرضن یوکر جفسون کلیمدن او غبار
دباغن ایسه کندیده جلک اولدی تاغ
او سمختیان اوله خوشبوهم اوله محرم یا

خشب ترانی هلاکی صایلمز ای حقی
ترانی مصلحتیدر الی بلور مختار

باب ثالث

اصول مقامات روح انسان اولان توکل علی الله و تفویض الی الله و بلایه صبر و قضایه رضادر
فصول اربعه ایله تفصیل اید فصل اول اصول اربعه راه عرفانک اوّلکی اصلی اولان توکلک تاتنده فضائل و فوائدی
بیک نوع ایله بیان و عیان اید نوع اول فضائل توکل آیات قرآنیه و احادیث نبویه ایله بیلدر ای عزیز معلوم اولسونکم
حق تعالی عبادینه عنایتیله توکلی تعلیم و ترغیب ایدوب کلام قدیمنده بیورمشدر که فاذا عزمت فتوکل علی الله ان الله
یحب المتوکلین حسبنا الله و نعم الوکیل فاعرض عنهم و توکل علی الله و کفی بالله وکیلا و کفی بالله ولیا و کفی بالله نصیرا
و علی الله فتوکلوا ان کنتم مؤمنین قل لن یصیبنا الا ما کتب الله لنا هو مولینا و علی الله فلیتوکل المؤمنون الله یبسط
الرزق لمن یشاء من عباده و یقدر له ان الله بکل شیء علیم فان تولوا فقل حسبی الله لا اله الا هو علیه توکلت
و هو رب العرش العظیم انی توکلت علی الله ربی و ربکم ما من دابة الا هو آخذ بناصیتها ان ربی علی صراط مستقیم

ومالنا فیقی الا بالله

وما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب ان الحکم الا لله علیه توکلت و علیه فلیتوکل المتوکلون قل هو ربی
لا اله الا هو علیه توکلت و الیه متاب و لله غیب السموات و الارض و الیه یرجع الامر کله فاعبده و توکل علیه
و ما لنا الا نتوکل علی الله و قد هدینا سبلنا و لنصبرن علی ما آذیتمونا و علی الله فلیتوکل المتوکلون و اعتصموا
بالله هو مولیکم فنعم المولی و نعم النصیر الذین صبروا و علی ربهم یتوکلون و توکل علی الحی الذی لا یموت و سبح بحمده و توکل
علی العزیز الرحیم و توکل علی الله انک علی الحق المبین و توکل علی الله انه هو السمیع العلیم و ما من دابة فی الارض الا علی الله
رزقها و یعلم مستقرها و مستودعها کل فی کتاب مبین الیس الله بکاف عبده قل حسبی الله علیه یتوکل المتوکلون فاستعذ
بالله انه هو السمیع البصیر ربنا علیک توکلنا و الیک انبنا و الیک المصیر و من یتوکل علی الله فهو حسبه
رب المشرق و المغرب لا اله الا هو فاتخذه وکیلا و هو علی کل شیء وکیل و حق تعالی حدیث قدسیده بیورمشدر که
یا ابن آدم اعتصم بی اهدک و توکل علی اکفک و ان توکلت علی غیری قطعت اسباب السموات و الارض عنک یا ابن آدم
انظر الی الدهر هل انقطع الی احد فلم اعزه او توکل علی فلم اکفه انا راض بصلوتک یوما فیوما فارض عنی برزقک یوما
فیوما یا ابن آدم ان کنت قد تکفلت لک بالرزق فالاهتمام لماذا و اذا کان کل شیء بقضائی فالجزع لماذا یا ابن
آدم هلم الی توکل علی اکفک یا ابن آدم لیس شیء عندی افضل من التوکل علی و الرضا بما قضیت و حضرت حبیب
اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم احادیث شریفه سنده بیورمشدر که ای امتم اگر سز حق تعالی به توکل تام ایله توکل ایلسکز
او دنز قطیوری ویردیکی کبی سزه رزق ویریدی و بردکه طیور آجلقله صباحلیوب شبعان آخشاملر و بیورمشدر که
سزدن بر کیمسه بازارده یا آسودن نسوزسه تحقیقا توکلدن بعید اولور و بیورمشدر که کیمکه ناسک زیاده
متین و قوی اولمق دیلرسه حق تعالی به توکل قیلسون و بیورمشدر که کیمکه حق تعالی به توکل ایدر قضاسنه راضی اولور
تحقیق اولکس طبیبدن کفایت و کیدر راحت بولور و بیورمشدر که دنشوم و تطیر شرکدر لکن توکل آنلری کوکلدن
ازاله ایدر و بیورمشدر که حقه توکل قیلمق ناسدن مأیوس اولمقدر زیراکه ناس نه معطی و نه مانعدر و نه ضار
و نه نافعدر بلکه جمله سی امثال آلات صانعدر اصحاب کرامک بریسی ناقه سندن نزول ایدوب دیمشدر که یا رسول الله ناقه می
صالی ویروب توکل ایدهیم یوقسه ربط ایدهیم اول حضرت آکا بیورمشدر که ناقه کی باغلا آندن توکل ایله و حضرت موسی علیه
السلام بیورمشدر که طفلک پدرینه اولان توکلی قدر مولاسنه توکلی اولیان مؤمن دکلدر نظم

بکا حلوا اکرکه ای دوست حلوا
که بو یوزدن دل و جان اولدی شیدا
اول الدندن بو حلوا چون اول الدن
ایدی دعوت بزی شفقتله بابا
بنمله صحن اولان خیر خلفدر
که عالم خلقیدر آندن مهنّا

قومه قرداپه و بر حلوای حالا
برم حلوا اهنسز مثل انجیر
بی ایچ ای دل اول الدن شیر و خرما
رجوع ایلک بکا دیرای اوغول
آنک چشمنده جنتده بو دنیا
کل ای حقی اجابت قیل آکا کیم

او شیرین نرم حلوای کرم قیل
کوکلدن ذوق ایله کال اوردم اصلا
چوزاده عقل کلان مثل عیسی
سیز یکچوب سانده قیلرم مهنّا
زهی بابا عجب خوان الهی
آنک مهمانی اولمش اهل معنا

نوع ثانی

کمال توکلک تعریفات و کراماتی و تأثیرات و حالاتی بیلدر ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشلردر که
توکل خلقدن خالی اولوب حقه اعتماد کلی قیلمقدر توکل خلقک یدنده اولاندن مأیوس اولوب عند الله اولانه اعتبار
و اعتماد ایتمکدر توکل ترک تدبیر و درک تقدیردر توکل وعد کریمه اعتماد تامدر و یارین ایچون ترک اهتمامدر توکل
حقه اعتماد و آنکله اکتفادر و هر ضامن اولدیغی و قبله استیفادر توکل انقطاع مطامعدر که عزت و سعادتی جامعدر
توکل بنده نک عبودیتی و قلبی ربوبیته باغلمقدر توکل ترک ما سوادر و جمله دن اسقاط خوف و رجادر توکل سئوال ایتموب
رد ایتمیوب حبس ایتممکدر توکل رزق ایچون خزینه دار حق تعالی یی اختیار ایتمکدر توکل هر حالده حقه کلیتله اقبال ایتمکدر
توکل قلیل و کثیر کوکلده برابر اولمقدر توکل معاینه اضطرار و ترک اختیاردر توکل راس مال الله و فراغ بالدر توکل
افضل اعمال و اشرف احوالدر توکل ترجیح خلاقدر و تهذیب اخلاقدر توکل اصل ایماندر و قوت قلب و راحت
جاندر جمله یه لازم اولان توکلدر زیراکه حق تعالی کفایتله متکفلدر دورت فضیلت اخلاق اولیا و اصفیا دن بریدر

توکل وبری تفویض وبری صبر وبریسی رضادر طوبی اکا کیم توکلده متانت وتفویض ایله راحت بولمشدر وصبر ایله سلیم وقضایه تسلیم وراضی اولمشدر طلقه جمله سی عیال ذو الجلالدر ورب العالمین متکفل عیال الدر بو وظیفه متوکل ملال دکلدر لا الله اهل توکل حقده عنایت بولور وخلقدن مستغنی اولور متوکل حق ایله غنیدر جمله دن مستغنیدر متوکل ایچون سببلر مهیا وصعبلر آسان اولور ومشکلات حل اولوب مؤنتی کفایت بولور متوکل اولان حرزیز اولور وانلر اهل دنیایه کبری کوکلدن اولور وکمال توکلی حضرت ابراهیم علیه السلام اجرا واظهار ایلمشدر نته کیم ناره القا اولنمغه حالده جبرئیل امین لکا هل لک من حاجة سؤالنه اما الیک فلا دیوب اطلب منه دیدکده علمه بحالی حسبی عن سؤالی سویلمشدر پس ابراهیم علیه السلام اویله بر حالده مولا ایله ماسوای کورمدیکی کمال توکل وخلاص توحید اولمشدر انکچون نار نمرود اکا کلستان اولوب سلامت بولمشدر توکل کسب وکاره کیتمکدر ونه کسب وکاری ترک ایتمکدر بلکه حق ایله مطمئن اولوب قلبی کا بر یره ایتمکدر توکل عبد ایله مولا آره سنده بر سر فاش اکا ناسی مطلع ایتمک مروت دکل غیره لایق حق تعالی ومن یتوکل علی الله فهو حسبه بیورمشدر توکل عزیز وشریف اولدیغن طیورمشدر وحدیث قدسیده بیورمشدر که ایها الشاکر الزیادة لک وایها الذاکر القربة لک وایها المتوکل انا لک وانا حسبک نظم

کافی ام بدهم ترا من جمله خیر بی سبب بی واسطه یاری غیر کافی ام بی نان ترا سیری دهم بی سپاه ولشکرت میری دهم کافی ام بی ذا رویت درمان کنم کور را وچاه تمیلدن کنم متوکل خلق ایچنده غریبدر وحق تعالی به قریبدر متوکلک حالی قبضه قدرتده میتک حالی کبی یدغاسلده توکل حقده اعتماد ایله متانت بولمقدر وسلطانه اعتماد امین اولمقدر متوکل طفل کبیکه برکیمسه دن استمداد ایتمز آنجق والده سن بلور کذلک متوکل هر حالده مولاسنه متوجه وراجع اولور توکل نفسی نواضعله خاک وقلبی ماسوادن پاک ایتمکدر توکل قطع اسبابدر وایثار رب الاربابدر توکل هر نسنه بی حقدن بولمقدر ونه دن استعانت قیلمقدر توکل ترک هوادر ونفی ماسوادر توکل بر نوردر که قلبی معمور وماسوادن دور وحضور ایله مسرور ایدر توکل جمله دن اعراض ایتمکدر وجمله نک صاحبنه کیتمکدر توکل حزینه بیتمکدر وکوکلدن ماسوایی محو ایتمکدر توکل ترک اختیار وتفویض ترک اعتراضدر توکل نفس دنیویی طرح ایدوب حقه رجوع ایله کیتمکدر توکل دست اموالدن وقلب آمالدن فارغ اولمقدر وهر حالده حضور خفی بولمقدر متوکل هر شیئی حقدن بلمکدر وعندنده مدح وذم وسرور وغم وعز وهوان ورنج وزیان جمله یکسان اولمقدر انکچون حدتلری قوی وشدتلره تحمل قیلندی وبر کامل ویمشدر که توکل حالدر قال دکلدر شعر توکلنا علی رب السماء وسلمنا الاسباب القضاء وافئدة الملوک محجبات وباب الله مفتوح الفناء توکل ابتدا اعتماددر بعده تفویضدر بعده تسلیمدر بعده رضادر وحضرت شیخ اسمعیل رحمة الله علیه بوحقی اوغلنه بیورمشدر که ملا ابراهیم توکل علی الله وفوض امرک الی الله کیف ما یفعل الله هو الاحسن هو الملی والمعین وهو ارحم الراحمین نظم

کیمک اوکیم رازیکا ویرمز رضا	کیمدر اوکیم اولمیه مستلقا	کیمدر اوکیم قلبی یدکره دکل
کیمدر اوکیم جانی ویرمز سکا	کیمدر اوکیم تربیتکره دکل	کیمدر اوکیم بولمدی سندن نوا
ایکی جهاندر سکا چون ایکی ید	بینه ویرر اولمسه سندن سخا	غافل اولان جوری صانور خلقدن
خلق ایسه دستکده مثال عصا	جمله عصا سندن الور جنبشی	سندن ایرر جمله یه درد ودوا
خواجه ویرر زحمتی کیمک آغاج	کیمدر اوکیم اولمایه بند قضا	پس چوغلک دیشلیانی خوبدر
الحمدی کند ویحضر بک جز	حقی نزاع ایتمه قدر له هان	محنت ودرد وغمه دی مرحبا

نوع ثالث

حق تعالی به توکل رزق امرنده هم اهم والزم اولدیغن بلدیر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که حق تعالی یه رزق امرنده وسائر حاجتلرده توکل ایتمک جمله یه ایکی امر ایچون واجب ولازمدر اما اولکی امر عبادت وحضور ایچون فراغتدر زیرا که حقده توکل ایتمیان تحصیل رزق وحاجات ایله عبادات وحضوردن دور ومشغول اولور واول اشتغال آنک یا ظاهر ایله ویا باطنیله بولنور اما اشتغال ظاهری عامه راغبین امثالی طلب وتجارتلر کسب بدن ضعفیله اولور واما اشتغال باطنی دنیایه قلبی متعلق اولان زاهدین امثالی آرزوی نفس ایله وفکر قلب ایله

وتدبیر عقلیله اولور حال بوکیم عبادت وحضور اولماز الا که فراغ جسم ایله وخلو بال الله حصولیله کلور وفراغ جسم وخلو بال ایسه آنجق متوکلین زمره سنه میسر اولور اما عابد متعلق ضعیف اول معلقنده مشدد اولان دواب امثالی وتقیه سنه محبوس اولان دجاج اشباهی ابدا تحیر وتردد له محنت ومشقت بیننده قالور صاحبنک اعتیاد ایلدیکی وظائفه منتظر اولمشدر وبو وسوسه کسیکی کشمکشنده منفک اولمیوب اول عذاب روحانیله عمری نهایت بولمشدر وقصد امور نزیفه دن نفسی نقاعد ایدوب همتی منقطع اولمشدر وعبادات ومعارف امثالی امور شریفه نیلندن محروم قالمشدر واما عابد متوکل متین جمله علایقدن قلبنی قطع ایلدوب توکل تانی کندویه سرمایه سعادت قیلمشدر پس فارغ وآزاد اولوب دولت عبادت وحضوری بولمشدر وامور عظام اولان علوم وعرفان امثالی کمالات کسبنه موفق اولمشدر نته کیم حدیث شریفده کلمشدرکه هر کیمک اکر ناسک اغنی اولمق مرادی اولورسه کندی یدنده بولنانه زیاده ید الله ده اولان رزقه اعتبار واعتماد ایلسون که غنا بولور وبر کامل دیمشدرکه حق تعالی یه صدق ایله توکل ایدن متوکله ملوک وامرا ایله محتاج اولوب کله وآنک مولاسی غنی حمید ایکن اول غنیمه نیجه محتاج اوله حق تعالی عبادی ارزاقنی ضامن اولمشدر وجمله یه توکلی فرض عین قیلمشدر بر متوکله دیمشلرکه نره دن تعیش ایدرسن اول جواب ویرمشدرکه بر بلکوبرد نده کلدی زیرا که اکر تعیین مکان متعیندن اولسیدی شمدی یه دک نهایت بولمشدی وللّه خزائن السموات والارض آیه کریمه سن اوقومشدر وبر متوکله دیمشلرکه سن بو نیجه صحرالری بی زاد وراحله نیجه قطع ایدر بولورسن اول جواب ویرمشدرکه بنم زادم دورت نسنه در اولا بودرکه ایکی جهانی مملکة الله کورورم ثانیا بودرکه جمیع خلقی عبید وعیال الله کورورم ثالثا جمیع ارزاق واسبابی ید الله ده کورورم رابعا قضاء اللهی جمیع خلقنده ارض وسماسنده نافذ کورورم صادق اولکیم دیمشدر شعر اری الزهاد فی روح وراحة قلوبهم عن الدنیا مزاحة اذا ابصرتهم ابصرت قوما ملوک الارض شیمتهم سماحة واما امر ثانی که متوکله رزق خصوصنده اقتضا ایلدیکی اول بودرکه ترک توکل جرم کبیر وخطر عظیمدر زیرا که حق تعالی خلق ایله رزقی مقارن ایلدیکن طیورمشدر نته کیم قرآن عظیمده خلقکم ثم رزقکم بیورمشدر پس بو معنی دلالت ایدر که رزق ویرمک خلق ایتمک کبی حق تعالی دندر غیریدن دکلدر بعده وعد ایله اکتفا ایتمیوب ضامن اولدیغن طیورمشدر نته کیم کندی کتاب کریمنده وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها بیورمشدر بعده ضمان ایله اکتفا ایتمیوب قسم ایلدوب فورب السماء والارض انه لحق مثل ما انکم تنطقون بیورمشدر بعده بو جمله ایله اکتفا ایتمیوب توکل ایله امر وتأکید ایدوب تارکین انذار ایلمشدر وتوکل علی الحی الذی لا یموت وعلی الله فتوکلوا ان کنتم مؤمنین بیورمشدر کیمکه حق تعالینک کلامنه اعتبار ووعدینه اکتفا ایتمیوب ضمانیله مطمئن اولمدیسه وقسمنه قناعت ایلمیوب امر وتأکیدیله لا ابالی اولوب اعتماد ایلمدیسه آنک حالی نه مشکل اولور وانک نه محنتلی چکوب نه بلالر بولورحقیقت والله بو بر مصیبت عظمادرکه بوندن غافلک قلبی عمادر اویس قرنی رحمة الله علیه حضرتلری بر دوستنه دیمشلرکه اکر حق تعالی یه عبادت اهل ارض وسما قدر عبادت قیلسک آنی سندن قبول ایتمز تا کندوی تصدیق ایتمدیکجه دیمشلرکه آنی تصدیق ایتمک نیجه در جواب ایتمشلرکه حق تعالی رزقک امرنده تکفل ایلدیکنه اعتماد ایدوب قالب وقلبکی آنک عبادت وحضوری ایچون فارغ وآزاد ایله که آنی تصدیق ایتمش اولورسن وهرم بن حیان اویس قرنی رحمة الله علیه حضرتلرینه دیمشلرکه بکا نره مکانی امر ایدرسن که آنده اقامت ایدهیم اول دخی مبارک ایدیله شام شریف سمتنه اشارت ایلدکده هرم دیمشدرکه شامده معیشت نیجه اولوجقدر پس حضرت اویس آنک بو سوزندن تعجب قیلمشدر وهشدرکه حیف اولسن بو کوکللره کیم شک وشبهه ایله مختلط اولمشدر وبونلره موعظه تأثیر ایتمز که ظلمت ریب ایچنده قالمشدر اما اول کوکلکه نور یقین ایله طولمشدر اول مسبب الاسباب ایله جمیع امورنده وهر حالنده توکل قیلمشدر وتفویض ایله راحت بولمشدر نظم

اکرچه خوابناکز دولت بیدارمزسن سن	بزی بیکار وکسب ایدنلر روان دیکدرمزسن سن
دکانی عاشقک بلمزکه سن بس کان ودکانی	نه حاجت سبز بازار دیهان بازارمزسن سن
بز ومرجانک بخشیمزسن اول سبیدن کوکلز خوشدر	آنکچون بویله سر مستلرکه همدم دارمزسن سن
غذامز درشکر طوطی کبی چون کان شکرسن	چو بلبل ایلرز فریاد کیم کلزارمزسن سن

ایچون کلشن اولدقلریم قلوبی نوبهار ایلدك	سنکله سینه روشندر که هم دلدارمزسن سن
سنك بحر کرمده سیارزچو کشتی بی سر و پا یز	سکون وجنبش ورفتاروهم کفتارمزسن سن
کمی حق کمان ایلرکه بزدنده قو ایشلر	بوهم سنك کلورکیم برده پندارمزسن سن

نوع رابع

توکل نامنك حد وحقیقتن و وجوبی حکمتن بلدك ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که لفظ توکل وکالتدن تفعل بابنده منقول توکلدر پس برکسنه یه توکل ایتمك آنی اول وکیل منزلهسنده اتخاذ ایتمکدرکه امریله قائم و صلاحی ضامن اوله و متوکل دن تکلیف واهتمام امورینك عهدهسنك کله اما حد توکلده بعضیلری دیمشلردرکه توکل قلبك ماسوادن یأسیله حقه اتکالیدر وبعضیلری دیمشلردرکه توکل قلبی مصالح ومواضعنه حقدن غیریسنه تعلیق ایتمیوب آنکله حفظ ایتمکدر وبعضیلری دیمشلردرکه توکل نزد ارتعلیقدر وتعلیق ایسه قوام بنیتی غیر حقدن بلمکدر وبر کامل دیمشدرکه توکل اودرکه قوام بنیتك وستغلالك وکفایت امرك نه برکسنهدن ونه بر نسنهدن اولمیوب آنجق حقدن اوله یعنی قلبك متوطن ومطمئن اولوره بعده حق تعالی دیلرسه برکسنهیی یا بر نسنهیی سبب ایدر واکر دیلرسه اسباب وسایطسز قدرتیله سکا کفایت ایلر پس بونی بویله بلوب قلبکله تیقن قیلسك و جمیع مخلوقات وهر سببدن بالکلیه منقطع اولسك ومؤثر حقیقی آنجق حق تعالی بو دیسك کمال توکله نائل اولمش اولورسن وعارف بالله اولوب آنکله قالورسن وتوکلك حصنی وباعثی ذکر مدامدر وحصننك حصنی حق تعالینك علم وقدرتنده جلال وکمالن وسهو وعجزدن براءت ونزاهتی تفکر وتذکر ایتمکدر وبو ذکر مدام وفکر تمام ایله اهتمام رزق امرنده باعث توکل تامدر اما ارزاق عباد انواع اربعه ایله متنوعدر رزق مضموندر ورزق مقسوم ورزق مملوك ورزق موعوددر اما رزق مضمون اودرکه قوام بنیه وغذای جسم آب وکلدرکه اسباب سائره دکلدر وحق تعالی رزقك بو نوعن ضامندر وتوکل ایسه آنجق بو رزق مضمونك مقابلنده واجبدرکه وجوبی دلیل عقل وشرع ایله ثابتدر زیرا که حق تعالی کندی طاعت وخدمتن ابدا عزم ایله بزه تکلیف قیلمشدر وتکلیفاتنی ادا قیلمق ایچون ابدانمزه خلل سد اولنهجق رزقه ضامن اولمشدر وضمان ارزاق عباد آنك حکمتنده امور ثلثه ایچون وجوبه قریبدر بولنمشدر اما امر اول بودرکه حق تعالی مولادر وبز آنك عبیدیز پس مقتضای حکمت مولی کفاف مؤنت عبیدك ویرمکدر وعبده لازم اولان مولاسی خدمتن کوزتمکدر واما امر ثانی بودرکه حق تعالی عبادك محتاج ارزاق ایلمشدر وطلبی ایچون آنلره یول ویرممشدر زیراکه آنلره ارزاقی نه اولدیغن ونه یردن ونه وقت اولدیغن بلدرممشدر تاکیم آنلر آنی عینیله یرنده ووقتیله طلب ایده بوله لر پس مقتضای حکمت آنلره ارزاقن ایصال ایتمکدر واما امر ثالث بودرکه حق تعالی عبادینه تکلیف خدمت قیلمشدر حال بوکیم طلب رزق امر اولنان خدمتدن شغل شاغل اولمشدر پس مقتضای حکمت آنلرك رزقی امرینی ضامن اولمقدر تاکیم مأمور اولدقلری خدمت ایچون خالی قالوب مهیا اولالر وحق تعالی یه بر نسنه واجب دکلدر آنجق مقتضای حکمتیله بو رزق معلومه متکفلدر واما رزق مقسوم اودرکه حق تعالی آنی عبادینه قسمت ایدوب لوح محفوظه یازمشدر وبو رزق مقسومی هرکس مقدار مقدریله ووقت موقتیله اکل وشرب ولبس ایدرکه اولکتابتدن نه ازدیاد ونه نقصان بولور ونه متقدم ونه متأخر اولور نتهکیم حدیث شریفده الرزق مقسوم ومفروغ عنه لیس تقوی تقی بزاید ولا فجور فاجر بناقصه وارد اولمشدر واما رزق مملوك اودرکه حق تعالی آنی عبادینه تملیك ایتمشدر پس برکسنه اموال دنیادن بر نسنهیه مالك اولامز الا که تقدیر وکتابت حسبنجه مالك اوله بلور نتهکیم حق تعالی کتاب کریمنده وانفقوا مما رزقناکم بیوردمشدر بو رزق مملوکی طیوردمشدر واما رزق موعود اودرکه حق تعالی آنی متقی اولان عبادینه حلال اولهرق تقوی شرطیله ویرمکی وعد ایلمشدر نتهکیم کلام شریفنده ومن یتق الله یجعل له مخرجا ویرزقه من حیث لا یحتسب بیوردمشدر بو رزق موعودی بزه طیوردمشدر وارزاقك انواع اربعهسی بونلردرکه بلنمشدر اما غذا وقوام اولان رزق مضمون معلوم طلب قلنمق دکلدر زیرا که اول حیات وموت ومرض کبی حق تعالینك مخلوقاتی اولان افعالندندر عبدك

تخصیص ودفع ایتمکه

تخصیل ودفع ایتمکه قادر دکلدر واما سببلردن اولان رزق مقسومی طلب عبده لازم اولماز زیرا که عبدك آکا احتیاج قالماز آنجق رزق معلومدرکه عبد آکا محتاجدر لکن اول رزق حقده ندرکه آنك ضماننده در وحق تعالی رزق معلومی ضمان مطلق ایله ضامندر که کسب وطلب شرطیله مقید قلمامشدر زیرا که انبیا واولیا حق تعالی یه توکل ایدوب سعادتنه یتمشلردر وهیچ برحالده بر رزقی برجهتله طلب ایتمیوب عبادت وحضور ایچون تجرد ایتمشلردر حال بوکیم آنلر خطا ایتمیوب طریق حقده کیتمشلردر پس رزق طلب ایتمك واسبابی تخصیلنده کیتمك عبده لازم کلمز ورزقی ایسه طلبله زیاده اولماز وترك طلبله نقصان بولماز زیرا که لوح محفوظده مکتوب ومقدردر وموصوف وموقتدر بویله یازلان بوزلماز وحکم حق تبدیل وقسمتی تغییر اولنماز نتهکیم حدیث شریفده کلمشدرکه حق تعالی دورت نسنهدن فارغ اولمشدر یعنی خلق وخلق ورزق واجلدرکه آنلر رحم مادرده ایکن هر بیچه کلمشدر تبدیل و تحویل وتغییر وتأخیر ومنوال اوزره قالمشدر پس بو اصول اربعهیی تفکر وتذکر ایدن تارك اسباب ارزاق اولمشدر وفراغ ظاهر وباطنله حضور وانس رزاقی بولمشدر وبو تیسر دولتنه نائل اولمشدر وماسوادن راحت قالمشدر

نظم

خدادر مانع ومعطی فکله کار وبارم یوق	کوکل مرآتی صافیدر جهانك بر غبارم یوق
بلند وپست عالمدن غنیدر همت طبعم	که اندوه سما وارض ودرد روزکارم یوق
کوکلکیم باب مولادر یوغ آنده طشره بر مقصم	آنك عشقیله آنجق دلده بر غیری نکارم یوق
تجرددر لباسم فقر در فخرم بو عشق ایچره	لباس جسم اولیوردن بنم هیچ اعتبارم یوق
هیولی صورتن قویدم که ایردم آب معنایه	هیولادن بو صورتك تجرده برده دارم یوق
انانیتله خوار اولمشکن ایردی عشقیدن عزت	کوکل ملکنده سلطان اولدم اصلا اعتذارم یوق
علو همت عشقی بولوب دل کیجدی افلاکی	ادای عزت وذلت عشقی اقتدارم یوق
درون دلده بر عشق خدادر یارغارم کیم	ایکی عالمده هم آندن جدا بر یارغارم یوق
جهان جای قرار اولماز آکا دیل ویریرم ای حقی	فدای عشقدر جانم برآن آنسز قرارم یوق

نوع خامس

توکل تامنك تأثیرات وکراماتن واهل توکلك بعض حکایاتن بلدکدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه قلب عبده عارض اولوب آنی حضور مولادن مشغول ایدن عوارضی آندن کف ودفع ایتمك اسلازمدر تاکیم قلب آنلرله حضور مقلبدن مهجور اولمیوب انسیله مسرور اوله وعوارض مذکوره دورت نوعه منحصردر اما اولکی عارض رزق امریدر وآنی طلبده اهتمامدر وآنك کفایتی آنجق توکل تامدر واما ایکنجی عارض اخطار ومخافاتدر وآنلری ارادت وارتکابدر وآنك کفایتی آنجق تفویض ایله در واما اوچنجی عارض شدائد ومصایب وانواع ورودندن کلن کدورتدر وآنك کفایتی آنجق صبر ایله حاصلدر واما دردنجی عارض قضا وقدردر وآنك کفایتی آنجق رضا ده مقرردر پس رزق امرنده توکل ایدوب خطرلرده تفویض قیلان وشدتلرده صبر ایدوب قضایه راضی اولان عبدك قلبی صافی اولوب حضور انسی بولور وعارف وکامل اولوب هر مرادنه نائل اولور و بو عوارض اربعهنك کفایت وعلاجی اولان اصول اربعهکه توکل وتفویض وصبر ورضادر بونلرك هر بری کندی فصلنده مفصلدر اکرچه عوارض مذکورهنك هر بریسی قلبه شغل شاغل آجل وعاجلدر وآنی حضور حقدن آناً فآناً مانع وقاطعدر لکن جملهنك اعظم واغلظی رزق امری بولنمشدر وآنك تدبیر وتدارکی بلنمشدر زیرا که رزق امری عامّ مناسبه بر بلیهدرکه ادراك آندن بدنلری زحمتده وجانلری مشقتده قالمشدر وکوکللری ملول وعقللری مشغول اولمشدر وآنك تدبیر وتدارکنده همتلری خسیس وعملری کثیر اولمشدر وفکرلری تار ومار وعمرلری بی بار ودار دنیا باشلرینه طار اولمشدر ونیچهلر ناچار اولوب کسب وکار ایچون خدمت باب رزق یوردکاری قویوب ابواب اهل دنیایه کیدوب خدمتکار اولمشدر وحر وآزاد ایکن کندیلر کبی محتاج قوللره عبد مملوك اولوب انواع تذلل وتملقله زار وبیزار اولمشدر پس دنیاده سجن طبیعتده نالان وظلمت غفلتده سرکردان اولوب هزاران تعب ونصبلرله پریشان روزکار اولمشدر بعده مولایه رجوع ایلدکده خائب وخاسر وپشیمان اولوب

كثير الاوزار وسن اوار نار اولمشك **قطعه** اختلاط عوام بركدرست منقطع باش تا اندانندت اين همه جد وجهد
حاجت بليست آنچه روزيست مى رساندت اما اولوا الابصار اولان اخيار وارباب همت اولان احرار اسباب
ارضه تعلق طريق سمايه اعتبار ايتمشلردر ورب الاربابه اعتصام ايدوب كمال توكله يتمشلردر پس آنلر خلايقدن
تكثير علايق ايتميوب تجرد وعزلت اختيار ايتمشلردر وكار وكسبى قويوب كوكلدن اچرى كتمشلردر وناس ونفسدن
كچوب بحر سر اين ايچوب مقام حضوره يتمشلردر نقل اولنمشدر كه احراردن بر متوكل ديمشدر كه باديه ده منفرد
سير وسفر ايدركن نفسم بكا وسوسه ايلدى وديديكه سن بويله مجردسن وبو صحراى بى پاياندكه بونده نه
عمارت وار ونه بر ديار پس نفسمى تأديب ايچون عزم ايلدم كه ناسدن تباعد ايچون طريق جاده ايله
كتميم وآغزيمه ياغ ايله بال وضع اولنمدقچه بر نسنه تناول ايتميم آندن باديه ده وافر كتدم دخى برآتى كوردم كه
بر قافله يولدن شاشمش اوغورمه كلوردى بن آنلرى كوردكده كنديمى ارضه القا ايتدم وبنى كورمسونلر ديو
آرقه اوزرينه ياتدم چونكه حق تعالى آنلرى بكا طوغرى كوندردى پس بن اغماض عين ايتدم آنلر بكا يقين
كلوب برى برينه ديديلر كه بو بر يولجيدر كه آجلقدن عقلى كيتمشدر ياغ وبال كتورك تا آغزينه آقيده لم
تاكيم افاقت بوله وبن فم واسنانمى محكم طوتدم بر بچاق كتورديلر آغزيمى آچاركن بن ضحك ايدوب آغزيمى
آچدم چونكه آنلر بنى بويله كورديلر سن مجنونميسن ديديلر بن الله تعالى يه حمد وشكر ايلدم ونفسمله اولان
ماجرايى آنلره سويلدم سبحان الرزاق الكريم وبر كامل ديمشدر كه بر سفرده متجرد ايدم بر بلده كه
بر مسجده نزول ايتدم نفسم بكا وسوسه ايلديكه بو مسجد ناسدن بعيددر وسنكله افطار ايده جك
زاد يوقدر اويله بر جامعه وار كه بين الناس اولوب آنده جماعتى كوردك كها ينكله قائم اوله لر پس
نفسمى تأديب ايدوب عهد ايلدم كه بن بو كيجه اكلنمم الا كه بو مسجده كلنورلر وبن نسنه اكل ايتميم
الا كه حلوا ايرمه وآنى دخى لقمه لقمه آغزيمه وضع اولنمدقچه تناول ايتميم چونكه اكلمى بو شرطه تعليق ايدوب
باب مسجدى بعد المغرب تعليق ايلدم پس بعد العشا برسى دق باب ايلدكده مقيد اولمدم وقتاكه دقى كثير ايلدى
بن دخى بابى فتح ايلدم كوردم كه بر عجوزه والنده بر شمعه وبيله بر شاب ايچرى مسجده كلوب بكا دعا
وثنا قيلوب اوكومه بر طبق حلوا قويدى وديديكه بو خسته جوان بنم اوغلمدر نيچه ايام اصلا اكل وشرب
ايلميوب وبر كلام سويلميوب بو كيجه ناكهان آنه حلوا استرم ديدى پس بن شكو
ايدرك بو حلوايى طبخ ايدنجيه دك آرام قرار بر سوز كيجك خسته اوغلم آنده اچديكم بو حلواى بنمله
بنله بر غريب آدم يدنجه بن ييم ديدى همان قولتغنه كيردم الله عصا ويرهم ديدم كه مسجده كيدهم
آنده بر غريب آدم كورهشدم آنكله بونى اكل ايدهلم تاكيم بيمككه حاجت اولميه سن بنده لم شكر كه ديلدك
وسنى بونده بولدق پس اول عجوزه بكا بيوردى كه حلوادن بر لقمه بنم آغزيمه وبر لقمه اوغلى آغزينه ويرمشدر
تاكيم ايكيمز بيله غنا كلمشدر آندن آنلر كيدوب نفسم تجربه قالمشك ورحمك رزاق اولديغى يقينا بلمشك
وثناسى اوقودى رب الناسه توكل قيلمشك واشو حضورى بولمشك وآنكله مطمئن اولمشك واهل توكل تحقيقا بواكى قصه ده

نظم
ای نوين نسخهٔ مجموعهٔ راز
اولمه خم كشتهٔ بار منت
صاحب حرص وطمع رسوادر
اولكه مقسومك اولر كيتمز ايلر
عبده ستنده نه واركه اسيرسك
بستهٔ موهبهٔ مطلقدر
لطف حق هر كسه بى منتدر
بى سبب نيده پار اراسباب
اول عطاياسنه حقك وانو

غنچهٔ با غنچهٔ ناز ونياز
دهنك خواهش ايچون ايلمه باز
كيمياى شرف استغنا در
عالى يت قيمتى خوار اولمه
آنى يا بونى بكا ويرديه سن
عاجزه لطف ايده جك حاليمى وار
دست عبدكده بر آلتدر
صانمه ارزاقكى محتاج طلب

نوع سادس

ايلمه كسه يه عرض حاجت
اولمه آلوده لب حرف نياز
اولكه مقسومه دكل كيرمز الله
كورديكك شيئه طلبكار اولمه
اوده محتاج عطاى حقدر
سكا بخشش ايليه جك ماليمى وار
ترك اسباب دكل كرچه صواب
چكمه بيهوده بره رنج وتعب
اولدى رزقك سكا سنك خاشن

كمال توكل رزق امرنده هم جمله يه اهم والزم اولديغى دورت نكته ايله بيلديلر **اى عزيز** معلوم اولسونكه
اهل الله ديمشلردر كه كيمكه رزق امرنده دورت نكته يى تأمل وتذكر ايدوب مضمونيله عامل اولورسه اول كمسه كندينك
رزقى خصوصنده قلبنه عارض اولان هموم وغمومك جمله سندن فارغ وآزاد اولور وتوكل تام ايله عزتى ودولتى
اولور اما اولكى نكته بودر كه بو كرمى فكر ايده سنكم حق تعالى كندى كتابنده ارزاق جميع مخلوقاتى ضامن اولمغله
البته سنك دخى رزقكى ضامن اولوب سكا دخى رزق ايله تكفل ايتمشدر پس نه ديرسن اكر ملوك دنيادن برى سكا
وعد ايلسه كه بو كيجه بنم مسافرمسن وسكا غنا اطعام ايدرم سن انكا نه شكل حسن ظن ايدرسن كه اول ملك
صادقدر خلف وعد ايتمز بلكه بر اهل سوقده صاحب جودى ياخود بر دار اليهودى بر معقول آدم حضورنده سنى كلوب
ايلسه سن آنك وعدنه سنك اعتماد ايدوب دعوتنه اجابت قيلمزميسن واول كيجه نك غناسى فكرندن آنك وعدينه
مطمئن اولمازميسن ايمدى بونه حالتدر كه جواد وكريم اولان رب العالمين حضرتلرى كندى كلامنده عظمتى
شانيله سكا رزقكله تكفل ايدوب ضامن اولمشكن وسكا وعده ايدوب قسم قيلمشيكن سن آنك تكفل وضمانتنه
اعتماد ايتميوب سكون بولمزسن ووعده سن تصديق ايدوب قسميله مطمئن اولمازسن وآنك بونجه لطف وانعام
وانواع تربيت واكرامنه بر نظر قيلمزسن بلكه اهتمام نفس ايله قلبك مضطرب اولوب رزقك فكرندن خالى قالمازسن
پس بو بر مصيبت عظمادر اكر بلورسن وبر فضيحت كبرادر اكر مطلع اولورسن نته كيم بو معنايى حضرت على رضى الله
تعالى عنه ايكى بيت ايله ادا بيورمشلردر **قطعه** اتطلب رزق الله من عند غيره وتصبح من خوف العواقب
آمنا وترضى بصراف وان كان مشركا ضمينا ولا ترضى بربك ضامنا ايمدى بو اجلدن بو امرك عاقبتى شك
وشبهه يه منجر اولوب صاحبندن عرفان وايمان سلب اولنمقدن خوف اولنور زيراكه حق تعالى نظم كريمنده وعلى الله
فتوكلوا ان كنتم مؤمنين بيورمشدر واما ايكنجى نكته بودر كه رزق مقسوم تبديل وتحويل اولنمز ايكن ولوح محفوظده
يازيلمش بوزلمز ايكن اكر سن قسمتى انكار ايدرسن ويا بوزلمسى جائز كورورسن نعوذ بالله ضلالته يوردرسن
واكر قسمت الله حق اولديغن وتغيير بولمديغن يقينا بلورسن پس آنى اهتمام ايله طلب ايتمده ايكى عالمك ذل وهوانى
وشدت خسراندن غيرى نه فائده بولورسن نته كيم حديث شريفده خبر الورسن كه حب ونوى ظهرنده ياز
فلان اوغلى فلانك رزقيدر ايچون اهل توكل عزتله رزقن الور واهل حرص اولان ذليل اولور زيراكه حرص ايله رزقه
نه زياده اولور ونه نقصان بولور چونكه رزق صاحبنه عاشق وملازمدر پس رزقكى عزتله آل تذلل نه لازمدر
واما اوچنجى نكته بودر كه بلورسنكه رزق آنجق تعيش وحيات ايچوندر ورزق ايله حيات انعام خداى ايچوندر
وابدا ايكيسى برى بريله موزوندر پس نته كيم جانك عند الله تعالى خزاين غيبنده وآنك يدنده در كذلك رزق
آنك عندنده در كه ديلرسه اعطا ايدر ديلرسه منع ايدر اول عبددن غايبدر مولاسى نيجه ديلرسه اويله تدبير ايدر
پس نه شكل قول سنكه تدبير مولا ايله ساكن دكلسن واما دوردنجى نكته بودر كه حق تعالى عبدك رزقنى ضامندر حال
بو كيم ضامن دكلدر الا كه غذا وتربيت وقوام وعزت اولان رزقى ضامندر اما طعام وشراب امثالى اسباب اولمغله
مولاسى ايچون تجرد ايدوب آكا متوكل اولورسه اول حق تعالى اول قولنه اويله سببلر تحصيل ايدر كه آكا كندى عقلندن
قوت وقدرت ويرر واول قول سببلر جستنده مضطرب ومتألم اولماز بلكه مسبب الاسباب ايله مطمئن ومتلذذ اولور
اولور زيراكه اول حقيقت امرى بلور كه ضمان حق قوام بنيه ايچوندر وحقده رزق امرنده توكل آنجق بو معناده در كه
قوام بنيه در وحق تعالى دن معناى مذكورده منتظر بولنان متوكله بى شبهه قوت وامداد ايريشور تاكيم عمرى اولدقجه
اداى خدمت مولايه قدرتى اوله ورزق امرنده مقصود اولان بودر كه قوام بنيه سى آخر عمره دك قاله وحق تعالى
قدرتى كامله وهر مرادينه شاملدر ديلرسه عبدينك بنيه سنه اكل وشرب ايله غنا ويرر وديلرسه بلا اكل
تسبيح وتهليل ايله قوت ويرر ومطلوب اولان ايسه عبادت ايچون قوام وقوتدر بو قصه اكل وشرب وشهوت
دكلدر پس بو تقديرجه سببلره هيچ اعتبار اولنماز وبو معنادندر كه زهاد وعباد ليالى وايامى جوع ايله طى
ايتمكم واسفار بعيده يه كيتمكم قوت بولمشلردر حتى كيمى اول كون وكيمى يكرمى كون وكيمى براى وكيمى ايكى آى
بر نسنه تناول ايتميوب بنه حالى وقوتى اوزره قالمشدر وحق تعالى نته كيم ابراهيم ادهمه طينى وبعضيسنه

رمق غذا قیلمشلر • و نیجه مریضی کوررسنکز نیجه ایام اصلا بر نسنه یمز ایکن حیاتده قالمشدر • و مریض ایسه
هر حالده صحیحدن ارق و اضعف اولمشدر • اما جوعدن هلاک اولانلرک موتی آنلرک اجل مسماسیدر که کلمشدر • نته کیم
شبع و امتلادن هلاک اولانلر • بو سببه طوتلمشدر • ابو سعید خدری رضی الله عنه دیمشدر که حق تعالی ایله عالم
اویله درکه بکا هر اوچ کونده بر کره اطعام ایدر • بو حال اوزره بادیه ده سیر ایتدم • و تمام اوچ کون کچدم اصلا
بر نسنه اکل ایتمدیکمدن • دوردنجی کون نفسمده ضعف بولدم همان مکانمده جالس اولوب قالدم • اول حالده هاتفدن بر
ندا کلدیکم یا ابا سعید سببی دیلرسن قوتی دیلرسن دیدیکده دیدم الا قوت دیلرم • همان اول دمده قوت بولوب
قائم اولدم • و اون ایکی کون آنده اقامت قیلدم • اکل ایدجک بر نسنه بولمدم • و جوعدن هرکز متألم اولمدم دیمش • قسم تجنیشک
پس بر کسه کوررسه که سببلر کندوسنک محتبس اولمشدر • و نفسنده توکل تام رسوخ و استحکام بولمشدر اول بیلسون
ایلسونکه حق تعالی انکا کندی عندندن قوت و قدرتله مدد و عنایت قیلمشدر • و قطعا مضطرب اولمیوب چوق شکر
ایلسونکه حقدن لطف و رحمت و انس و کرامت بولمشدر • زیرا که حق تعالی اول عبدک مؤنت مشقتنی رفع ایدوب انکا معونت
سعادتن کرم قیلمشدر • و آنده واسطه و شغلی دفع ایدوب مقصود اصل اولان مجلس حضورینه المشدر • و آنک حالنی
ملکلر حالنه تشبیه ایدوب بهایم و معامله حالندن اعلا ایمشدر • و آنکیچون علایق عاداتی خرق ایدوب آنی عجایب قدرته
مطلع قیلمشدر • پس توکل تام ایله بو دائم نازل اولان اجر عظیم بولمشدر • و رزق کثیر ایله مغتنم اولمشدر • بلکه نفس و زرنی بیلمشدر • نظم

عالم ایچنده عباد و بنهات
اولامز رزق کثیرک سببی
سنی یوقدن وار ایدن آچ ایتمز
حالکا صبر و تحمل ایله
بولور احوالکی رزاق حکیم
غیری یوزدن یتورر رزاقه
چکمه هیچ کرسیه لکن تخشیت
رزق ایچون قیلمه پریشان احوال

کلور البته سکا قسمت اولان
رزقنه قانع اولان اهل مذاق
غیری قاپولره محتاج ایتمز
کنج کاشانه ده راحت خوشتر
رزقکی وقت ایله ایلر تسلیم
چشمکی خاطرکی ایله غنی
قولن آچ قورمی ولی نعمت
ذکرک دلده غذای روح ایت

کشینک کیجه و کوندز طلبی
اولمیسر مظهر اسم رزاق
یوری وار حقه توکل ایله
دائره حقله قناعت خوشتر
ماله موقوف دکل ارزاقک
کرم ایت اولمه کدا چشم دخی
بری ای حی خدای متعال
جانکه حکمت قپوسن مفتوح ایت

نوع سابع

توکل تامک تحصیل نظامن • و اهلنک راحت مرامن بلدرر • ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که
چونکه توکل حق تعالی یه اعتماد ایتمکدر • پس هر کیمکه یقین ایله دنیا و آخرتی ملک خدا بلور • و جمیع اشیایی آنک ید قدرتنده
بولور • و جمله خلقی کندی کبی مسکین • و عاجز کورر • و بلورکه جمله نک رزقن حق ویرر تحقیق اول کسه مقام
توکله قدم بصمش اولور • و کیمکه شک و شبهه دن خلاص بولمشدر • اول کسه ایچون غم رزقی یرکه حق تعالی کفیل
اولمشدر • نته کیم وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها آیۀ کریمه سی بو معنایی اثبات قیلمشدر • و حق تعالی ایکی
جهان خیرنی توکله وضع ایتمشدر • پس جمیع امورنده حقه توکل ایدن کسه ایکی جهان سعادتنه یتمشدر • زیرا که هرنه
کیم خیر ایدر حق تعالی انکا ایتمشدر • و متوکل هرکز ذخیره جمع ایتمز • و یارینکی رزق ایچون هیچ غم چکمز زیرا که
اول کندوسنی غریق بحر نعمت خالق بولمشدر • نته کیم بالق دریایه غرق اولمش قالمشدر • و ادخار ماء بحردن مستغنی
اولمشدر • کذلک متوکل جمله دن مستغنی اولوب غنای طبع ایله طولمشدر • و متوکلک نفسی تقاضای طعام ایلدکده
نفسنه دیرکه رزقک غمنی یمه • و کندیکا زحمت ویرمه • زیرا که سن رزقکی حیاتک ایچون طالبسن حال بوکیم رزق
و حیات ایکیسی بری برینه مقارندر • مادامکه حیاتک واردر البته رزقک دخی واردر پس یا شکرک سودای رزقی قچقما
حق تعالی سنی کندی معرفتیچون خلق ایتمشدر • حال بوکیم سنک فکرک آنی قویوب غم رزقه کتمشدر • همان سن حقه
توکل ایده سن • و جمیع امورکی انکا تفویض ایدوب کیده سن • و هر بلاده صبر ایده سن • و هر قضایه رضا ویره سن
تاکیم هر شرده بر خیر اولدیغن کوره سن • ما من شر جزئی الا و یتضمن خیرا کلیا حدیث شریفی رمزین ایره سن • و مقام
توکلده ثابت اولوب طوره سن تاکیم مقام تفویضه • و آندن مقام صبره • و آندن مقام رضایه واره سن • و آندن مقام معرفته

وآنده مقام

وآندن مقام تجلیه ایره سن • و آندن حکیم الهی اولوب اولیا زمره سنه کیره سن • و مقربلردن اوله سن • نظم

هین توکل کن ملرزان پا و دست
اصل روزی از خدادان هر نفس
قوت اصلی را فراموش کرده
قوت حیوانی مر او را ناسزاست
چون مزاج آدمی گل خوار شد
روی زردی از رخش چون شمع تافت
از فطام خون غذا این شیر شد
طالب مطلوب پنهانی شود

رزق تو بر تو ز تو عاشقترست
روزی از وی جو مجو از زید و عمرو
روی در قوت مرض آورد کو
لیکن از علت درین افتاد دل
زرد و بدرنگ و سقیم و خوار شد
چون جنینی بود آدمی خون بد غذا
وز فطام شیر لقمه گیر شد
پس حیات ماست موقوف فطام

این سببهای جهان پرده است و بس
سستی از وی جو مجو از بنگ و خمر
قوت اصلی بشر نور خداست
کو خورد او ورز شب زین آب و گل
چون مزاج زشت او تبدیل یافت
از خبث پاکی برد مؤمن کذا
وز فطام لقمه لقمانی شود
اندک اندک جهد کن تم الکلام

فصل ثالث

اصول اربعه دن اولان عرفانک ایکنجی اصلی اولان تفویضک فضائل و فوایدن • و نتایج و عوایدن • سکز نوع ایله بیان
و عیان ایدر • نوع اول فضائل تفویضی آیات بینات و احادیث شریفه ایله بلدرر • ای عزیز معلوم اولسونکه حق تعالی
عبادینه عنایتیله تفویضی تعلیم و ترغیب ایدوب کتاب کریمنده بیورمشدرکه • فسیکفیکهم الله وهو السمیع العلیم
وعسی ان تکرهوا شیئا وهو خیر لکم • وعسی ان تحبوا شیئا وهو شر لکم والله یعلم وانتم لا تعلمون • قل اللهم مالک الملک
تؤتی الملک من تشاء وتنزع الملک ممن تشاء وتعز من تشاء وتذل من تشاء بیدک الخیر انک علی کل شیء قدیر • تولج
اللیل فی النهار وتولج النهار فی اللیل • وتخرج الحی من المیت وتخرج المیت من الحی وترزق من تشاء بغیر حساب •
لیس لک من الامر شیء • قل ان الامر کله لله • ویدع الانسان بالشر دعاءه بالخیر وکان الانسان عجولا • وان یمسسک الله
بضر فلا کاشف له الا هو وان یردک بخیر فلا راد لفضله یصیب به من یشاء من عباده وهو الغفور الرحیم • ولا تقولن
لشیء انی فاعل ذلک غدا الا ان یشاء الله • ان الله یفعل ما یرید • وعسی ان تکرهوا شیئا ویجعل الله فیه خیرا
کثیرا • والله خیر وابقی • وربک یخلق ما یشاء ویختار ما کان لهم الخیرة • ویفعل الله ما یشاء • قل لا املک لنفسی
ضرا ولا نفعا الا ما شاء الله • یمحو الله ما یشاء ویثبت وعنده ام الکتاب • لا یسئل عما یفعل وهم یسئلون • وله اسلم
من فی السموات والارض طوعا وکرها والیه ترجعون • الله خالق کل شیء وهو علی کل شیء وکیل • وافوض امری الی الله
ان الله بصیر بالعباد • ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا فی الارض ولکن ینزل بقدر ما یشاء انه بعباده خبیر بصیر
وما تشاؤن الا ان یشاء الله ان الله کان علیما حکیما • وما تشاؤن الا ان یشاء الله رب العالمین • و حق تعالی
حدیث قدسیده بیورمشدرکه • یا ابن آدم کلکم ضال الا من هدیته • وکلکم مریض الا من شفیته • وکلکم فقیر الا من اغنیته
فکونوا لی اکن لکم معینا ونصیرا • عبدی انت ترید وانا ارید ان لم تسلم لما ارید اتعبت نفسک بما ترید ثم لا یکون الا
ما ارید • من سلم لقضائی وصبر علی بلائی کتبته صدیقا عندی • عبدی لا تطلب منی ان اجعلک فی حال واحد وادعک
علی کیفیة واحدة فلست بفاعل ذلک لانی خلقتک لتعرفنی بجمیع صفاتی • فلو ابقیتک فی العافیة لعرفتنی نافعا وجهلت
صفاتی وشئونی • وان کنت طالبا فاطلب منی ان اطلعک علی اختلاف صفاتی وشئونی • و حضرت حبیب اکرم صلی الله
تعالی علیه و سلم دعاسنده بیورمشدرکه • اللهم انی اسلمت نفسی الیک • ووجهت وجهی الیک • وفوضت امری الیک والجأت
ظهری الیک رغبة ورهبة الیک لا ملجأ ولا منجا منک الا الیک • اللهم لا مانع لما اعطیت • ولا معطی لما منعت ولا راد
لما قضیت • ولا ینفع ذا الجد منک الجد • لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک وله الحمد یحیی ویمیت بیده الخیر وهو
علی کل شیء قدیر • والیه المصیر • ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم • و امتنه تفویضی تعلیم ایلدوب بیورمشدرکه
جری ما جری وجف القلم بما انت ملاق • و بیورمشدرکه ذروۀ ایمان ایکی خصلتدر • بری حق تعالی یه تسلیمدر
و بری قضاسنه رضادر • و بیورمشدرکه مؤمنک افضل خصلتی توکل و تفویض و تسلیم و صبر و رضادر • و بیورمشدرکه
عبدک ایمانی کامل اولماز تا آنده بش خصلت حاصل اولمدقچه • بری حق تعالی یه توکلدر • و بریسی انکا تفویض اموردر • و بری

آنك امرینه تسلیمی وبری آنك بلاسنه صبردر وبری قضاسنه رضادر وبیورمشدرکه غم تدبیری قلیل ایلدکجه سکا
تقدیر اولانلر سی بولور واولمیانلر اولماز اولور وبیورمشدرکه بنی نفسنه اسمانلدنکه هر حالده حق تعالی یه توکلدر وجمیع
اموری اکا تفویضدر وآنك هر امرینه تسلیمدر وصحت اولی عندنده صبردر وآنك هر قضاسنه رضادر وبیورمشدرکه
خیر آنده درکه حق تعالی آنی اختیار ایلدی وجوده کتورمشدر وبیورمشدرکه خیر آنده درکه واقع اولمشدر بن تفویض
ایلدکسه راحت وتسلیم اولان سلامت بولمشدر وبیورمشدرکه سز الارضه که عاجزلر عادتیله معتاد اولسن
یعنی تدبیر امور ایله یورلمیوب تقدیری حواله قیله سن وحق تعالینك تدبیر وتصرفنه تسلیم اوله سن **نظم**

از تو مقصود از تسلیم نیست
دردو علم خفته اند ظل دوست
عارفان از دو جهان کاهلترند
کار ایشان را چو یزدان میکند
جز توکل جز که تسلیم تمام

ای مسلمان بایدت تسلیم جست
هر که او عجز خود را او بدید
زانکه بی شد با خرمن می برند
کار یزدان را نمی بینند عام

خرم آن کین عجز وحیرت قوت اوست
فرد شد دین عجایبز را کز نیند
کاهلی را کرده اند اینان سند
زان نیا سایند از کد صبح وشام
در غم وراحت همه مکر است ودام

نوع ثانی

تفویض وتسلیمك تعریف وحقیقتی وتأثیر ومنفعتی بیلدر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه
تفویض دنیا امورینی بر نسنه اختیار ایتمیوب اختیار مولایه تسلیم اولمقدر تفویض اعتراضدن اعراضدر وخلقدن
عیوبلرینی اغماضدر تفویض نزول قضادن مقدم اولور وتسلیم بعد النزول وجوده کلور تفویض معلوم اولیان
امری فاعلنه اعطادر وبو مقدمه رضادر تفویض ترك تدبیر واختیاردر ونزول قضایه انتظاردر تفویض
ترك مراد وانتظار قضادر ودمبدم حقدن کلنه تسلیم ورضادر تفویض ترك تدبیر وهوادر وهر ایشنده حقه
التجادر مفوض اودرکه کندی نفسندن مأیوس اوله وهر حالنده حقه التجا قیله مفوض اودرکه کندی حول وقوتندن
بری اولور وجمیع احکامی حق تعالادن بلور وجمله خلقی کندی کبی عاجز بولور وهر امری تدبیرلی دنسه ویردی مفوض
قلبنده سکونت بولور واضطراب ودعوادن آزاد اولور تفویض بدنده تسلیم وکوکلده اعتماد وجانده رضادر
تفویض شدت ونعمتده خلقدن اعراض وحقه رجوعدر تفویضك علامتی اوچدرکه برنسی تدبیری تقدیره
ویرمك سکونت بولمقدر وبری ارادت واختیاری تدبیر مولایه ویرمکدر معطل قیلمقدر وبری سلامت ساعت
قضایه مترقب اولمقدر حتی که قدر نازل اولدقده حذر باطل اولور ونزول قدر حذردن سبقت ایلی امور
تقدیر ایله در تدبیر ایله دکلدر چونکه مرادك وجوده کلمز پس موجودی مراد ایله چونکم مرادك حاصل اولماز
پس هر نیجه اولورسن اول اولدم اولاسیه سویله چونکه قضای مبرم رد اولماز پس حذر فائده قیلمز **بیت** مرادی
حقه مطابق کلور جمیع امورده مرادنی ترك ایدوب طرح اول کوکلك ایله حضور اما تفویض ثمرهٔ توفیق وکرامتدر
ومورث راحت وسلامتدر کیمکه امورنی حق تعالیه تفویض ایتمشدر اولکسه ایکی جهان سعادتنی بیتمشدر قوله تعالی
الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن یعنی اول خدایه حمد اولسونکه حزن اولان تدبیر واختیاردن بزی خلاص
ایلمشدر زیراکه جنته داخل اولان مؤمنلرك دنیاده حزنی دکلدر ایکی الاکرسیاست نفس وتدبیر عقل ایکیجی چونکم
قرب ومشاهده ایله اولیارکان آنلردن ساقط اولور پس آنك نجات بولدقلری چون حقه حمد وثنا ایدرلر کیمکه
امورنی مولاسنه تفویض ایدر اول دنیاده ایکن جنت عرفانه کیدر **بیت** فوضت الی المحبوب امری کله
فان شاء احیانی وان شاء اتلفا واما تسلیم انقیاد ایتمکدر تسلیم قضایه رضا وبلایه صبر ونعمایه شکردر
تسلیم مصیبت شربتنی نا اوه وتضرع عسر تجرعدر تسلیم محنت ومنحتی وسقم وصحتی واعراض واقبالی اعنی هر
حالی مساوی کورمکدر تسلیم نزول بلا عندنده تجرع اسفل رهاکبی اولمقدر تسلیم ایکی نوع ایله جاریدر برنی اضطراری
وبری اختیاریدر اما تسلیم اضطراری اودرکه صاحبی قضایه مخالف کیمکه قدرتی اولمدیغن بلمشدر پس ممکنسز قالدی
کراهت واضطرار ایله جمله اشیایه تسلیم اولمشدر واما تسلیم اختیاری بودرکه صاحبی مالك وتدبیر الحق رب العالمین
حضرتلرینه اولدیغن تیقن قیلمشدر پس مالکی مالکه تسلیم ایله امر اولندقده محبت واختیار ایله حضرت مولایه تسلیم
اولمشدر امری مدبرینه تسلیم ایدن فتنه دن امین وسلیم اولور کیمکه حق تعالی انك بالکی وما لکی اولدیغن تفطن ایدی

اولکسه تیقن ایدکه

اولکسه تیقن ایدکه بانی احوال بناینی بنادن اعلمدر وممالك ملکنه آندن ارحمدر واکا توکل وتفویض
ایدی وتسلیم ایله مقام رضایه کیدی راحت تفویضده در وسلامت تسلیمده در افعال اللهك خیر اولور تسلیم اولان
نجات بولور تسلیمده سلامت واردر وتدبیرده ندامت واردر کیمکه تارك تدبیر وعنادر ومائل تسلیم وانقیاد اولور
اولکسه قائم مقام زهاد ومتأکل مراسم عباد اولور قلب ایله مقبل آره سنده اعظم حجاب تدبیر نفس ایله اشتغالدر وقد سئل
علیهم فوقلرنه اعتماد والتجادن بر کامله دینلشکه نیجه سن جواب ایتمشدرکه بر ملك قدیرك قبضه سنده بر اسیر مکرنیه نه
ایله جکندن خبیردکلم حسرت امور ماضیه وتدبیر امور آتیه برکت ساعت حاضره کیلی مشدر احکام خدایه تسلیم اولان و
قضاسنه رضا ویرن حقیقتده تسلیم نامه ایرمشدر تسلیم نعمتدر واعتراض حجابدر تسلیم ولادر وتدبیر بلادر عبد حالی انقیاد
وسلك شانی تسلیمدر **شعر** ترك التفکر تسلیم لخالقنا فلا تفکر فان الفکر معلول اذلم تفکر تکن نفسا مطهرة جلیس عن الافکار معزول

نظم کوکلك چون واقف اسرار اولورسن
تمام باشدن باشه ایثار اولورسن
بوری حفظ ایله ترتیب جنونی
بحر وبرانده سیار اولورسن
کل ای حقی کوکل بتخانه سینه

اودم هر کاردن بی کار اولورسن
حقه تسلیم اولوب سودا ایله طول
که هر ترتیبك بیزار اولورسن
کورند عنقا کبی کل کوه قافه

٢ تفکر کسب ایچون حال بوکیم سن
نیچون خونکام اولوب هشیار اولورسن
وار اول معموره کیم سن آنده ایک
نیچون هر بوم شوم یار اولورسن
که خوش بو سیله خوش خار اولورسن

نوع ثالث

تفویض وتسلیمك شروط وفوائدینی بیلدر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه حق تعالی کندی
حکمتیله بر قولنی سببلرده قائم قیلمش ایکن اول کندی تجریدنی مراد ایتمه سی شهوت خفیه دندر وحق تعالینك
تجرید ایله قائم قیلمش ایکن آنك سببلره مراد ایتمه سی همت علیه دن منحط اولمسیدر زیراکه حق تعالی عبدینی هر نیه ادخال ایلسه
آنده معین اولور وهر نیه که عبد آرزوسی نفسیله داخل اولور حق تعالی آنی نفسنه اصمار ایدرکه آنك عهده سندن کلمز بر
حق تعالینك رضاسی بودرکه عبدینی هرنه حالده قائم قیلمش ایسه آنده مکث ایلیه تاکیم آنی اکا حق تعالی ادخال ایلدیکی
کبی اینه آنی حق تعالی اخراج ایلیه زیراکه عبدك شانی اودکلدرکه کندی سببنی ترك ایلیه بلکه آنك وظیفه سی اودرکه سبب آنی
ترك ایتجیه دك تسلیم اولوب ساکن اوله تاکیم بر کامل دیمشدرکه نیجه کره سببی ترك ایلدم ینه اکا محتاج اولوب
عودت قیلدم بعده سبب بنی ترك ایلدکده عودت هم اقتضا ایتمدی پس هر کیمکه جمیع امور الله تعالینك تقدیریله اولدیغن
بلور اولکسه کندی امورنی حقه تفویض ایدوب قضاسنه تسلیم اولور ونفسی تدبیرندن خلاص وراحت بولور کوکل راحتی که
واردر ترك تدبیر واختیاردر تدبیر واختیاری ترك ایدن مفوضك عیشی مکدر اولماز چونکه تدبیر ایتمدك کیمسه سن
باری اوبله تدبیر ایله که تدبیر ایتمیه سن زیراکه ترك تدبیر واختیار اساس راه عرفان وسرمایه دل وجاندر پس
عبدك شانی بودرکه نفسی مولاسنه تسلیم ایدوب کلیشی کوزل دیوب اولدم اولاسیه اوله وهر سوزی حقدن
اکلیوب هر ایشی آندن بوله هواسنه مخالف اولانی بیله کندو به خیرلی بیله وهر نسنه دن بر عبرت آلوب علم وحکمت
طوله وماسوادن بیکانه اولوب حضور حقه کله وکندی نفسی بلوب عارف بالله اوله وابدا آنکله قالمیه **بیت** اولسه
استعداد عارف قابل ادراك وحی امر حق رسالته هر نفسده در بر جبرئیل کیمکه بولندیغی وقت ایچنده حق تعالینك
موجود ایلدیکی نسنه نك غیریسنی اول وقتده احداث ایتمك مراد ایدیسه اولکسه جهالتدن بر نسنه ترك ایتمیوب تمامیله
متصف اولمش اولور پس حقدن طلب ایتمه که سنی بولندیغك حالدن اخراج ایلیه کیم غیری حالده استعمال ایلیه زیراکه
اول مراد ایلسه سنی حالت موجوده دن اخراج ایتمکسزین دخی حالت مطلوبه ایله استعمال ایدر بلورکه عارفلر آنك طلب آنی
اتهام کردر ولکن طلبدن آنی غیبت کوردر وغیری طلبك قلت ادبکردر وغیریدن طلبك وجود بعد کوردر پس جمیع انواع
طلب عارفلر قتنده مدخول ومعلولدر اعتباردن فرانکا سترقب ولکن اول ترقب حق تعالی سنی قائم قیلدیغی
حالده آنی مراقبه دن مانع اولور جاهل غافل صباحه چقدقده ابتدا قلبنه اول فکر کلورکه بوکون بن نه ایشلر
ایشلیه جکم دیر وعارف آکاه صباحلدقده ابتدا خاطرینه بو معنی کلورکه کورهیم بوکون ربم بنی نه ایشلرده استعمال
ایلیه جکدر زیراکه عارفك قلبنده ابتدا ورود ایدن خاطر آنك عرفانی میزانیدر اما جاهل صباحه چقدقده قلبنه
ابتدا کلن خاطر فعلی نفسنه نسبت ایدوب دیرکه کوره یم بوکون بن نه ایشلر ایشلیه جکم زیراکه اول جاهلدر

قلبی غافل اولدیغیچون نفسی تدبیریله مولاسندن مشغول و معزول ایمش اول مستحقدرکه رشتهٔ آلی نقصه
اهلی بیوب مرادلری بوزوب امورن داغدوب قلبن پریشان ایده وامّا عارفلرکه کلّه علی الصباح ابتدا
کلی خاطرلری حقه نسبت ایدوب دیرلرکه کورهیم بوکون حق تعالی بزی نه ایشه موفق ایلسه کرکدر وبو عارفلرکه کل
اکاه اولدیغیچون حق ایله حاضردر وآنک افعالنه ناظردر وآنلر کندویه نزول ایلیان قضا سنه منتظردر وآفات
اختیارنده اولدیغن بلشلدر زیراکه کندی منفعتی و مضرتی قنقی نسنه ده اولدیغی معلوم دکلدر ولکن اختیار آنجق فاعل
مختار اولان رب العالمین حضرتلرینه مخصوصدر پس لاجرم حضرت مولی بونلرک قولبنی تعلق آمالدن حفظ
ایدوب جمیع اشغالدن فارغ و آزاد ایلر و آنک مصلحتی نه ایسه اونلر واحسن اولان افعال و احوالدن
آنی راضی و دلشاد ایلر وبو دولت دائمه درکه بو کاملک آکل اولان دولتی تدبیر واختیاری ترک ایلیه هر صباح بوخ
سن حالدن بومناجاتی سویلر اللّهمّ انّی اصبحت لا املک لنفسی نفعاً ولا ضرّاً ولا موتاً ولا حیاتاً ولا نشوراً اللّهمّ وفقنی لما تحبّ
وترضاه من القول والعمل انّک ذو الفضل العظیم اللّهمّ انّ الامر عندک وهو محجوب عنّی ولا اعلم احسن المختار لنفسی فکن
انت المختار لی انّک علیم قدیر **شعر** یا ایّها الراضی باحکامه لا بدّ ان تحمد بکلّ الرضا فوّض الیه واستلق مستسلماً
فالراحة العظمی لمن قد فوّضا وکمال تفویض و تسلیم سرمایهٔ دولت حیرتدرکه اول وسیلهٔ نعمت معرفتدر **نظم**

مرغ دل پرّان اولوب بولسم هوای حیرتی … شمس جان نوریله پرایلر فضای حیرتی
کر هزاران دولت و نعمت کورورسه اهل دل … کلمز آنک چشمنه استر بوای حیرتی
سنده کی درد و بلا و محنت باقیه صفین … کیم بولور قلبل جفالردن وفای حیرتی
جان نه دیمک جان فدا اولسون بو حیرت دوقنه … قوّی عبار فهم و فکری بول صفای حیرتی
حیرت و بیخودلق استه سرورلق استمه … کیم سرسروردر استر خاک پای حیرتی
کرچه لذّت و صفا عالمده چوقدر لیک هیچ … بر صفا طوتمز دل و جان ایچره جای حیرتی
آفتاب عشق حق عاشقلره تا بنده در … آرزو ایدرلر اول ظلّ همای حیرتی
کر دیلرسن دلده دلدارکله اولق دائما … نفسکا بیکانه اول بول آشنای حیرتی
فتح باب بیت دل حیرتده در ای حقّی تمام … حیرته ویرسن سنی آلمهلقای حیرتی

نوع رابع

تفویض و تسلیم انسانه اهم والزم اولدیغنک سبب و سرّن بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله
دیمشلردرکه حکم ازل علل ا نسبتدن اجل و اعظمدر زیراکه حق تعالینک عطاسی سابقدر عبدک طلب لاحقی سبب والامر
بن صنع باری هر نسنهیه علتدر وصنعنه بر نسنه علت دکلدر آنک سکا عنایتی سنک بر نسنه ایچون دکلدر و آنک
عنایتی سکا توجه ایدنده سن قنده ایدک هر نسنه مشیته مستند اولور و اول بر نسنه یه مستند اولماز زیراکه حق تعالی
مراد ایلدیکن ایشلر و مراد ایلمدیکی نسنه وجوده کلمز نته کیم فعّال لما یرید بیورمشدر جمله اشیا آنک مشیتی وقدرتله
مستعمل اولدیغن طیورمشدر بو سببدندرکه دعا ایتمک اهل توکل و تفویض اولان عارفلرک مذهبی دکلدر زیراکه
عالمده هر نه ظهور ایدرسه حکمتدن و فائدهدن خالی اولدیغن آنلر بلشلردر و نیچه عارفلری ذکر اهمه آنک سؤالندن مشغول
قیلمشدر و نیچه کاملری قسمت مولایه اعتماد ایله ادب ترک طلبه دلالت قیلمشدر وقضا و قدره تصاریفندن آنلرده
جاری اولان احوالدن آنلر راضی اولمشدر عارفلرمشاهده قیلمشلردرکه طومار قسمت بر خطدر و انسانک کلامی سقطدر
دوستلق مذهبنده دعا لجاجتدر زیراکه مولا بلورکه عبد نیه محتاجدر عارف مسئلت مولایه اکتفا قیلمشدر قی
احتیاجنی اکا عرض ایتمکدن حیا قیلمشدر پس آندن نیچه حیا اتمزکه مخلوقاته عرض احتیاج ایلیه زیراکه حق تعالی
مسئلهیه اکتفا و قسمت سابقهیه رضا و عدم طلب و دعا آداب اولیادر چونکه عارف باهمه آندن سؤال ایتمکدن
حیا ایدر یا مخلوقدن سؤال ایتمک سمتنه نه وجه ایله کیدر پس عارفلر ناسدن بر نسنه طلب ایتمزلر و عرض حاجتلر
برکسیه کتمزلر زیراکه آنلر فقرا ایسه سؤاللری عنیدر و آنلر احتیاج و مصیبت حالنده ناسدن مستغنیلر و بونلر
همّا بدر ایلیاتی برخالقدر واول کندی امرینه غالبدر جملهسی فانیدر وحق تعالی جمیع ساعات لیل و نهار ایچنده

جمله قلوبه مطلع و ناظردر رفیق عبدک قلبی کندینک غیریسنه احتیاج ایله متوجه بولدیسه آکا فقری مسلط ایدوب
امورن متشتت ایلر پس عارفلر عرض احتیاج ایده مزلر الا کم مولالرینه عرض ایدوب آکا متوجه اولورلر وجمیع
امورکه مرادحقه موافق بولورلر و کندی مرادات و آرزولرن ترک ایدوب راحت قالورلر **بیت**

ما تمّة الامایرید انرک مرادک و انطرح … وانزک خواطرک التی شغلت فؤادک تسترح **نظم**

زاولیا اهل دعا خود دیکرند … که دعاهاشان ببسته باشد از
در رضا ذوقی همی بیند خواص … کر بپوشد از غمی جام کبود
هرچه آید پیش ایشان خوش بود … سنگ اندر راهشان گوهر بود
کر بسوزد باغشان انگورشان دهد … چون عوض می آید از مفقود رفت
بی چراغی چون دهد او روشنی … کر چراغت شد چه افغان میکنی
نوع خامس
کاه میدوزند و کاهی میدرند … از رضا که هست رام آن کرام
کهر شان آید طلب کردن خلاص … جمله کی یکسان بود شانرا وبد
آب حیوان کرد دار آتش بود … با خدا بودولی را اعتراض
در میانشان ما نی سورش دهد … چونکه بی آتش مراکرمی رسد
وز در دیکر میشناسم ز اولیا … جستن دفع قضاشان شد حرام
حسن ظنی بردل ایشان کشود … ارچه باشد این وحسن ظن خود
زهر در حلقوم شان شکر بود … هرچه بسعادت فرستد اعتیاض
لا تسلّم واعتراض از ما برفت … راضیم کر آتش ما را کشد

تفویض و تسلیم اکسیر عظیم بلکه جنت نعیم اولدیغن بلدررای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه
کیمیای سعادت و اکسیر دولت بودرکه ناسدن بالکلیه قطع امید ایدوب حق تعالینک علم ازلیسنده سنکیچون تقدیر
و قسمت ایلدیکندن غیری نسنه سکا ویرمسندن دخی ناامید اولرسن یعنی ناسی قلبکدن اخراج ایدوب ازلده تقدیر
اولان قسمتکدن غیری بر نسنه حقدن طلب قیلیه تاکیم بو کیمیا ایله اغنی الناس اولرسن سرعت فهم وکثرت علم
انسانک عرفانه دلالت ایتمز علامت عرفان آنجق حق تعالی یه اعتماد و آنکله عناددر وما سوادن ابا و استغنادر
وبرکامل دیمشدرکه الهی سنک اختلاف تدبیرک و سرعت حلول تقادیرک عارف قوللریکی منع ایتمشلردرکه بر عطاده
سکون و قرار ایدهلر یا بر بلاده سندن مأیوس اولوب کیدهلر پس آنجق سکا تعلق ایتمشلردر وبرکامل مناجات ایدوب
دیمشدرکه الهی بنده بولنان اختلاف آثارک و تنقلات اطوارک تیقن ایلدیکه بنم سنک مرادک هر نسنهده بکا
بلدرمکدر تاکیم هیچ بر نسنهده سنی بلمز اولمایم یعنی ظاهرمده اولان صحت و مرض و غنا و فقر امثالی آثار اختلافندن
و باطنمده اولان ذل و عز و قبض و بسط امثالی احوالک تنقلاتندن و بونلردن غیری سنک شئونکدن اولوب
بنده ظهور ایدن احوال مختلفهدن دمبدم تواردونعا قبندن بلدمکه بنی خلق ایتمکدن مرادک هر نسنهده
بر تعرفدر و بر حال مخصوصده بکا بلدرمکدر تاکیم وحدانیتکی عظمتک ایله بلوب جلال و جمالکی و قدرتک کمالکی
هر نسنهده هر زمانده مشاهده قیلوب جمیع افعال و صفاتکله سنی عارف اولایم پس ایمدی بو حالات ایچنده بن بر
جنت معجلهده حالا سرور وحضور ایله منقلبم که مرادایلدیکم مقاماتنده متمکن و متنعم اولمشمدر و بولندیغم
بو نعیم عظیم انواع نعیم لجه سنی مستغرق ایدوب سؤال و دعادن مشغول و معزول ایتمشدر پس سکا ظاهر
و باطنده کر مرادلدیکم نعمتلر مقابلنده سکا بوزبیک حمد و شکر اولسون **نظم**

کفت بهلول آن یکی درویش را … چونی ای درویش واقف کن مرا
بر مراد او رود کار جهان … سیل و جوها بر مراد او روند
زنده کی و مرک سرهنکان او … بر مراد او روانه کو بکو
هر کجا خواهد بخشد تهنیت … سالکان راه همه بر کام او
بی مراد او نجنبد هیچ رک … در جهان زاوج ثریا تا سماک
در فر و سیمای تو پیداست این … این وصد چندینی ای صادق ولیک
آنچنان شرحش بکن اندر کلام … کر از آن هم بهره یابد عقل عام
که جهان در امر یزدانست رام … در زمین و آسمانها ذرّه
کفت چون باشد کسی که جاودان … احتران زان سان که او خواهد شوند
هر کجا خواهد فرستد تعزیت … مانده کان راه هم در دام او
کفت ای شه راست کفتی همچنین … شرح کو این را بکن نیک نیکو
کفت این باری یقین شد پیش عام … بر نجنباند نکرد دید بیخ

جز بفرمان قدیم نافذش
می نکردد جز بامر کرد کار
بی تکلف نی جزا و نی ثواب
بلکه خواهد از پی هلاک لحد
بهر یزدان میزید نی بهر کنج
نی برای جنت و انهار و جو
اینچنین آمد ز اصل آن خوی او
همچو حلوای شکر او را قضا
بنده کش خوی و خلقت این بود
که بکردان ای خداوند این قضا
آن شفاعت وآن دعا از رحم خود
که چراغ عشق حق افروختست

شرح نتوان کرد وجز مختصر نیست خوش
چون قضای حق رضای بنده شد
بلکه طبع او چنین شد مستطاب
هر کجا امر قضا را مسلکیست
بهر یزدان می مرد نی از خوف رنج
ترک کفرش هم برای حق بود
نی بجهد و نی بجست و جوی ام
مرد او و مرد فرزندان او
نی جهان بر امر و فرمانش رود
پس نکوید او دعا الا مکر
میکند آن بندهٔ صاحب رشد
دوزخ اوصاف او عشقست و او

این قدر بشنو که چون کلی کار
حکم حق را بنده خواهنده شد
زندکی خواهد نخواهد بهر خود
زندکی و مرده کی پیشش یکیست
هست ایمانش برای خواسته او
نی زبیم آنکه در آتش رود
آنکهان خندد که او بیند رضا
بهر حق پیشش چو حلوا در کلو
پس چرا لابه کند او یا دعا
در دعا بیند رضای دادکر
رحم خود را او همان دم سوخت است
سوخت مر اوصاف خود را مو بمو

نوع سادس

تفویض و تسلیمك تأثیرات و فوائدی بلدیره ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه قلب عبدك حضور مولادن مشغول ایدن عوارض اربعه در عارض ثانی اخطار و مخافاتدر و بونلری صرف و ازاله ایلمکه و بونلرك کفایتی انجق تفویض ایله بولنمشدر نته کیم بالاده اشارت قلنمشدر یعنی جمیع اموری مدبرینه تفویض ایکی امر ایچون لازم بلنمشدر اما اولکی امر اولحالده اطمینان قلب و سکون نفس بولنمقدر زیراکه امور مبهم و مخطور اولدقده صلاحی فسادندن فرق اولنمیوب کوکل مضطرب اولوب نفس هایج قالور بلمزکه خیر و صلاحمی بولور یاخشر و فسادمی واقع اولور پس برکسه جمیع اموری حق تعالی یه تفویض ایلسه او تحقیق بلورکه واقع اولماز الاکه خیر و صلاح واقع اولور و اول هر حالده هرکیده و آفتدن سلیم اولوب هر خطر و مخافتدن امین بولور و قلبی مطمئن اولوب نفسی راحت بولور حال بوکیم وقت ایچنده بو سلامت و امنیت و بو اطمینان و راحت نهایتسز غنیمتدر و حجة الاسلام شیخ رحمة الله علیه دیمشدرکه تدبیری خالقکا تسلیم ایله تاکیم راحت و سلامت بوله سن و اما ایکنجی امر آنك مستقبلده حصول خیر و صلاحدر و عواقب امور ایسه بلنمیوب مبهمدر زیراکه نیجه شر واردرکه صورت خیرده در و نیجه نفع واردرکه لباس ضررده در و نیجه زهر واردرکه ظرف عسلده در چونکه عقل بشر عواقب اموری بلمکدن و اسرارینه مطلع اولمقدن بری ایکن انسان اموری قطعی مراد ایدوب اختیار ایله ایشلیوب حکم ایلسه اول سرعتله هلاکه واقع اولور حال بوکیم بلمز مغرور اولور قالور و اکر اموری حق تعالی یه تفویض ایدوب آنك اختیار ایلمسن طلب قیلسه اول کسه ملاقی اولماز الا خیر و سداده ملاقی اولور و همیشه صلاح و فلاح بولور نته کیم حق تعالی عبد صالحدن حکایت ایدوب و افوض امری الی الله بیورمشدر و آنك تفویضی فوقاه الله کلامیله تعقیب ایدوب وقایه و نصرتله آنك معینی اولدیغنی بیورمشدر اما تفویضك معناسی مخاطره لی امرلده اختیاری مدبر عالم اولاندن و مصلحت مخلوقاتی بلن و حکمتله تربیت قیلن فاعل مختاره تسلیم ایتمکدر و اما تفویضك حصنی خطر اموری تفکر و فساد و هلاکن تذکر ایتمکدر و اما حصننك کیفیتی انواع خطردن اعتصامنك عجزینی تفکر و جهل و غفلت و ضعیفلکنی خطره وقوعندن امتناع ایتمکدر پس بو ایکی حصنی تذکرینه مواظبت موجب تفویض جمیع امور اولمشدر و امورنده حکم ایتمکدن تخفیف سبب کلمشدر و بی شرط خیر و صلاح اموری ارادتدن امتناعه باعث اولمشدر اکرچه حق تعالی یه بر نسنه واجب کلمز لکن عادتی اویله جاریدرکه تفویض ایدن عبدینه حکمتیله اصلحی ایلر و افضلی ایشلر نته کیم او اجیب هما منه و آنك اصحابی کبی اعنی بعض اسفاردن بری طلوع شمسدن اوبو موقت تقدیر ایتمشلردی تاکیم اویقودن افضل اولان صلوة لیل و صلوة صبح آنلرك کیجمش کیتمشدر و نیجه قوملرینه دنیاده غنا و نعمتلر تنعم تقدیر ایتمشدر اکرچه فقر افضلدر و نیجه قوملرینه ازواج و اولاد ایله اشتغال تقدیر ایتمشدر اکرچه تجرد افضلدر زیراکه رب العالمین احوال عباده خبیر و بصیردر و هر قولنه اصلح

اولازی انجق

١٨٢

اولانی ایشلمه سیله مربی و نصیر در نته کیم طبیب خبیر مریضنه ماء شعیر اختیا و تدبیر ایدر اکرچه مریضه شکر و عسل الذ و افضلدر لکن صلاح علتنی مکر شعیر ایله کورر آنکچون اول علیله آنی ایچورر کذلك رب الارباب تربیتندن مقصود اولان عبدی فساد و هلاکدن نجات و سلامت بولمسیدر بو وقتده عبدی فساد و هلاکیله فاضل و شریف اولمسی کلاندن یعنی بو نیت ایله عبا اولمشدرکه نجات و راحت بولان تفویض و تسلیم ایله بولمشدر نظم

خواهی امید کیر و خواهی بیم
تو ندانی بدانت در دکند
در جهان آنچه رفت وآنچه آید
راندهٔ او بدیده کی تو قبول
ابلهی دید اشتری بچرا
عیب نقاش میکنی هش دار
نقشم از مصلحت چنان آمد
کوش خرد و خور دست با سر خر
هست حق از بهر جان شریف
کانچه او کرد خیر آن باشد
بد ز تو در وجود خود ناید
هم بجامت نکو و هم خرما

هیچ بر هرزه نافرید حکیم
به ز تسلیم نیست در علمش
وانچه هست آنچنان همی باید
در کفتار بیهده در بند
کفت نقشش همه کجست چرا
در کذر زین مکن بنقش نکاه
کز کجی راست چون کمان آمد
با بد و نیك جز نکو نکند
اندر اشیای صنع لطف لطیف
سوی تو نام زشت و نام نکوست
بجدای بد از کجا ناید
زشت و نیکو بنزد اهل خرد

عالمست او بهرچه کر دکند
تا بدانی حلیمی و حلمش
تو مکو هیچ در میانه فضول
بقضای خدای شو خرسند
کفت اشتر که ای بن بیکار
تو ز من راه راست رفتن خواه
تو فضول از میانه بیرون بر
هرچه او کرد غیر او نکند
داند آنکس که خرده دان باشد
ور نه محض عطاست آنچه از وست
باشد از ما دران ما برسا
سخت نیکست از و نیاید بد

نوع سابع

تفویض و تسلیم انسان ایچون جمیع امورنده جمله دن اهم و الزم اولدیغنی بلدیره ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه تفویض و تسلیم امرنده ایکی اصلی تأمل کرکدر تاکیم سهولتله حاصل اوله اما اصل اول بودرکه تیقن ایده سن که تدبیر و اختیار مناسب و یارار دکلدر الاکه اول فاعل مختاره یارارکه جمیع اموری جمله سیله بلمش و هر نسنه نك ظاهر و باطننه و حال و عاقبتنه مطلع اولمش اوله و الا فساد و هلاکی خیر و صلاح اولان اموراوزرینه ترجیح و اختیاردن امین اولماز نته کیم اهل قرادن بریسی دراهم عرض ایتسه و بر زوم ایچون نقدایدن جیدینی ردیسندن فرق و تمییز ایله دیسه اول دهقانی ناقد اولمز بلکه اهل سوقدن بریسی اول دراهمی نقد و فرق ایلسه اکا بیله اعتماد اولنماز تا ذهب و فضه ده و انکرده اولان خواص و اسراره بی اعلی خبیر اوله و لاجرم آنك عرضنه آنك جواب بشانی اکمدنجه اطمینان قلب حاصل اولماز چونکه جمیع اموری جمله و جوهیله محیط اولان علم انجق رب العالمین حضرتلرینه مخصوصدر پس آندن غیری تدبیر و اختیار ایتمکه برکسه لایق دکلدر آنکچون حق تعالی قرآن مبیننده و ربك یخلق ما یشاء و یختار ما کان لهم الخیرة بیورمشدر نقل اولنمشدرکه انبیاء عظامدن برینه طرف حقدن دینلمشدرکه طلب قیلدیغك اعطا اولنه سن اول موفق اولوب دیمشدرکه هر وجهله بر عالم هر وجهله برجاهله دیرکه طلب قیلدیغم اعطا اولنسن بکا اصلح اولانی بن نه بله یم که طلب قیله یم لیته سن بنم ایچون تدبیر و اختیار ایله که سکا تبع اولمیه یم و اما اصل ثانی بودرکه اکر سکا برکسه دیسه که تحقیق بن سنك جمیع امورك نظامی ویرمکه محتاج اولدیغك مصلحتك تدبیر و تدارکنی کورورم سن هر امرك تدبیرنی بکا تفویض و القا ایله هما واردکری شاغله مشغول اولوب ذوق و صفا ایله حال بوکیم سنك عندکده اول کسه اهل زماننك اعلم و احکم و اقواسیدر و ارحم و اشفق و اصدق و اوفاسیدر سن آنی دولت کبری و منت عظمی بلورمی سن و آکا او فرنشکر ایدوب اجمال ثنا قیلمزمی سن بعده سنکچون اول حکیم او بیله بر شریعت اختیار ایلسه که انده وجه صلاحی بلمز سن سن آنك شریعتندن منفعل و مضطرب اولمازسن بلکه آنك تدبیرینه اعتماد ایدوب مطمئن اولورسن زیراکه اول سکا احسن و انفعی اختیار ایدوب الزم و اصلحی ایشلدیکن بلورسن و جمیع امورکی اکا تفویض ایدوب تسلیم اولورسن اول نیجه امورکی ضامن اولدیغی هر نیجه قیلورسه سن آنی جمله سن نظامه و یره بولورسن پس بو تقدیرجه سکا نه اولمشدرکه جمیع امورکی رب العالمین

حضرتلرینه تفویض ایمزسن و اگا اعتماد ایله تسلیم و رضا سمتنه کتمزسن حال بوکیم جمله علوی و سفلی ابداع و ایجاد
و تصویر ایدن اودر و لیالی و ایامی و قلوب انامی تقلیب و تغییر ایدن اودر و امطار و ارزاقی و افکار و اخلاقی
تقسیم و تقدیر ایدن اودر و ارض و سماواتک و جمله مخلوقاتک جمیع امورنی ابدا اختیار و تدبیر ایدن اودر نته کیم وهو
الذی یدبر الامر من السماء الی الارض کلامیله قوللرنی تبشیر ایدن اودر پس حق تعالی هر علیمدن اعلم و هر قویدن اقوا ایکن و هر
رحیمدن ارحم و هر غنیدن اغنا ایکن و هر حکیمدن احکم و هر صدیقدن اوفا ایکن و اگا تفویض و تسلیم ذوق و صفا ایکن
نیچون جمیع امورکی اگا تفویض ایدوب تدبیرینه تسلیم اولمازسن تا کیم اول لطائف علیمک و حسن تدبیریله سنک عقلک
بالغ اولمیوب فهمک ادراک ایلمدیکی اموری سنکچون اختیار ایده و قلبک اول ایارکن آکنک چقوب سرور و حضور ایله
مجلس انسه کیده اگر سن جمیع امورکی حق تعالی یه تفویض ایدوب تقدیرینه تسلیم اولورسن اول سنکچون سنزی دقیق
اولانی اموری اختیار ایلدکده اگا دل و جاندن رضا ویررسن و هر نیجه ظهور ایده سنکچون خیر محض و صلاح و فلاح اولدیغن
بلورسن و عجز و حیرتکدن کاسه مایه سعادت ایدوب آنک تکبیر و تربیه سیله اطمینان قلب و راحت جان بولورسن نظم

آن نه بینی که طفل را دایه
گاه بر بر نهدش هموار
گاه بوسد بمهر رخسارش
خشم گیرد ز دایم آه کند
تو چه دانی که دایم بر داند
میگذارد بجمله کار بشرط
گاه بر سر نهد ز گوهر تاج
ورنه بخروش و بیش قاضی شو
نوش دان هرچه زهر او باشد
خیر محضست و شر عاریتی
خیر و شر نیست در جهان سخن
هیچ بد ناو زیر بر اطلاق

وقت خوردی باولن پایه
کر زند صعب و گاه بنوا زد
گاه بنواز دو کشد بارش
گو بدش نیست مهربان دایه
شرط کار آنچنانکه می راند
آنچه باید همی دهد روزی
که بدانی کند ورا محتاج
تا ترا از قضاش برهاند
لطف دان آنچه قهر او باشد
آنکه از دو جهان بکن فیکون
خلق خیر و شر بکست و بمن
مرد این راه هلاک و آتش برای

گاه بندد ورا بگهواره
گاه دورش کند بیندازد
هر دو بیگانه چون نگاه کند
بر ادست طفل کم مایه
بنده را نیز کرده کار بشرط
گاه حرمان و گاه پیروزی
تو بحکم خدای راضی شو
ایله آنکس که اینچنین داند
هرچه هست از بلا و عافیتی
چون کند بد بخلق عالم چون
آن زمان کاینز آفرید آفاق
زهر این را غذا و این را [illegible]

نوع ثامن

تفویض و تسلیمک کیفیت و نتایجی و اسباب و روایحی بیان بیورر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله
دیمشلردرکه عبدک ربیسیله مثالی مریضک طبیبیله اولان حالیدر مثلا بر مریض اگر تیقن ایلسه کم بو طبیب
حاذق و فایق طبی علیمدر و مرضندن خبیر و حالنه مشفق و رحیمدر و بلمسه که نه ایله صحت بولور و ندن سقیمدر
پس اول مریض اموری اول طبیبک رأی و تدبیرینه تفویض ایدوب اگا بی معارضه تسلیم اولور اگر کندویه طاتلی شربت
ایچورسه قبول ایدوب نوش ایدر و اگر آجی شربت ایچورورسه آنی دخی قبول ایدوب تجرع ایلر و بلورکه کندویه شیرین
شربت آنک ویردیکی وقتده آجیدن انفعدر و آجی شربت اول وقتده شیریندن انفعدر زیرا که آنک کیفیت احوالنی طبیب
اعلمدر کندن عبد کرک تحقیق ایلسه کم حق تعالی علمندن زمین و آسمانده بر نسنه مقداری نسنه غایب اولمیوب بجمیع
علیم و حکیمدر و جمله عبادینه لطیف و رئوف و رحیمدر و تیقن ایلسه کم نفسی قلبنه عدو عظیمدر و آفات نفس ایله
قلبی مریض و روحی سقیمدر و اسباب فوز و نجاتنی و علاج جور و هلاکنی غیر علیمدر پس اول عبد عاجز جمیع امورنی
اول علیم و حکیم و رحیمک تقدیرینه تفویض ایدوب تدبیرینه تسلیم اولور و قضاسنه رضا ایله فوز و فلاح بولور
اگر حق تعالی آنک وقتنی مطیب ایدوب قلبنی بسط ایله مسرور ایدرسه اگا شکر ایدوب تیقن ایلرکه شفای قلبی اول
وقتده اول حالتده در و علاج علتی اول کیفیتده در و اگر حق تعالی آنک حالنی مکدر ایدوب قلبنی قبض ایله محزون ایدرسه
اگا شکر ایدوب تیقن ایدرکه صحت قلبی اول وقتده اول حالتده در و معالجه مرضی آنده مستوردر دیبر اگر عبد اول
طبیب منکورک ماهر بدون اقوالنی تصدیق و کندویه اعتبار ایلمز مریض مزبور کبی کندی مولاسی حالنه

ورازق بلوب کلام قدیمنه ایمان کتوروب ذات پاکنه اعتماد ایدرسه اول عبد مقام توکله قدم بصمش
اولور و اگر اول عبد طبیبه ایدن اولان مریض کبی کندی تدبیر و ارادتن ترک ایدوب جمیع امورن
مولاسنه تسلیم ایدرسه اول قول مقام تفویضه نائل اولمش اولور و اگر عبد اول طبیبک مهارت و شفقتن تیقن ایدوب
ویردیکی تلخ و شیرین شربتلری قبول و شرب ایدوب امرینه امتثال ایلن مریض کبی حق تعالی نک حکیم و رحیم اولدیغن
بلوب بلا و نعمتلرن قبول و شکر ایدوب امرینه مطیع اولورسه اول قول مقام تسلیمه واصل اولمش اولور
و اگر عبد اول طبیبک جمیع اقوال و افعالی موجب صحت و عافیت اولدیغن تیقن ایدوب آنک بغایت خوشنود اولان
مریض کبی حق تعالی نک کلمات و افعالی بالجمله خیر محض و صلاح خالص و پر حکمت و منفعت اولدیغن تجربه
و مشاهده ایدوب آنکدن دل و جان ایله بغایت خوشنود اولورسه اول قول مقام رضایه بالغ اولمش اولور شعر

ما لا یکون فلا یکون بحیلة
وابو الجهالة متعب و محزون
ما بین نومة عین و انتباهها
جز بندگی و رضا و تسلیم چه سود
هر دل که ز حکم رفته فرسوده شود
کز جهد کنی و رنگی بوده شود
سر بر خط لوح ازلی دار و خموش
هرچیز که داده‌اند بس داده‌اند
آنجا که بعلم و عقل در بیشانند
من میکرده چنانکه میگردانند
من میخواهم که راه یابم سوی تو
ور جان گویم بحکم تن می نرود

ابدا وما هو کائن سیکون
شعر دع المقادیر تجری فی اعنتها
رباعی یقلب الدهر من حال الی حال
پیوسته ز بیم عاقبت میسوزی
افسوس که فرسوده بیهوده شود
تا رخت وجودت بعدم در نکشند
کز هرچه قلم رفت قلم در نکشند
این دم که ترا خوشست و نکوئی
کی فعل تو و من از تو و من دانند
بی زهای مراز من من چکنم
تو ره ندهی بخویشتن من چکنم
تا چند باختیار خود خواهم کار

و یکون ما هو کائن فی وقته
ولا یبیتن الا خالی البال
تقدیر چو سابقست تعلیم چه سود
این کار چو بود نیست از بیم چه سود
زیرا که هر آنچه بود نی خواهد بود
هر کار که کرده شد بهم در نکشند
آنجا که قرارگاه عالم دادند
چون بی تو قرار این دم آن دم دادند
ای دل نه بدست من عاجز چنین است
سیر آمدم از جهان و تن من چکنم
گر تن گویم بخویشتن می نرود
چون کار باختیار من می نرود

فصل ثالث

اصول اربعه راه عرفانک اوچنجی اصلی اولان صبرک فضائل و فوائدی و نتایج و عوایدی آلتی نوع ایله بیان
و عیان ایدر نوع اول فضائل صبری آیات بینات و احادیث شریفه ایله بیان ایدر ای عزیز معلوم اولسونکه
حق تعالی عبادینه عنایتیله صبری تعلیم و ترغیب ایدوب قرآن مبیننده بیورمشدرکه یا ایها الذین آمنوا استعینوا
بالصبر والصلوة ان الله مع الصابرین ولنبلونکم بشیء من الخوف والجوع ونقص من الاموال والانفس والثمرات
وبشر الصابرین الذین اذا اصابتهم مصیبة قالوا انا لله وانا الیه راجعون اولئک علیهم صلوات من ربهم و
رحمة واولئک هم المهتدون والذین صبروا ابتغاء وجه ربهم واقاموا الصلوة وانفقوا مما رزقناهم سرا و
علانیة ویدرؤن بالحسنة السیئة اولئک لهم عقبی الدار سلام علیکم بما صبرتم فنعم عقبی الدار والصابرین
فی البأساء والضراء وحین البأس اولئک الذین صدقوا واولئک هم المتقون والله مع الصابرین والله
یحب الصابرین واصبروا ان الله مع الصابرین واصبر فان الله لا یضیع اجر المحسنین ولنجزین الذین
صبروا اجرهم باحسن ما کانوا یعملون ولئن صبرتم لهو خیر للصابرین انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر
حساب واصبر وما صبرک الا بالله واصبر علی ما اصابک ان ذلک من عزم الامور واصبر ان وعد الله حق
ولمن صبر وغفر ان ذلک لمن عزم الامور فاصبر کما صبر اولوا العزم من الرسل واصبر لحکم ربک فانک باعیننا
فان مع العسر یسرا ان مع العسر یسرا وتواصوا بالصبر وتواصوا بالمرحمة اولئک اصحاب المیمنة وتواصوا
بالحق وتواصوا بالصبر و حق تعالی حدیث قدسیده بیورمشدرکه یا ابن آدم من لم یرض بقضائی ولم یصبر
علی بلائی ولم یشکر علی نعمائی ولم یقنع بعطائی فلیطلب ربا سوائی یا ابن آدم من صبر علی بلائی فقد رضی

عنی و حضرت حبیب کریم صلی الله تعالی علیه وسلم احادیث شریفه سنده بیورمشلردر که ای بنم امتم ایمان
ایکی نصفدر بر نصفی صبردر و بر نصفی شکردر و افضل صبر ابتدای مصیبتده بولنان صبردر و بیورمشلر که صبر ابتدای
مصیبتده بولنان تسلیمیتدر و بیورمشلر که صبر هر طاعتک مبدأیدر و هر معصیتدن اجتنابک اصلیدر و بیورمشلر که
هر عبادتک اصلی صبردر و بیورمشلر که طوبی اکا کیم محتملدر صابردر و بیورمشلر که بر آجی کلمه یه صبر ایلیان کمسه
بیکنه آجی کلمات استماع ایلسه کرکدر و بیورمشلر که صبر موتی ظفردر و بیورمشلر که صبر صبردر آنی تجرع ایدن
حردر و بیورمشلر که محنتده صبر ایتمک حسن یقینه بتمکدر و بیورمشلر که حق تعالیدن زیاده صبرلی کمسه
یوقدر که مشرکلر اکا افترا ایدیکن انشید آنلره ینه عافیت و رزق احسان ایدر و بیورمشلر که صبرک اولی
آجی و آخری طاتلی و لذتلیدر و بیورمشلر که صبر صفت حقدر و بیورمشلر که ایمانک باشی صبردر و بیو
مشلر که ایمان صبر ایله سماحتدر و بیورمشلر که بر کمسنه یه صبردن خیرلی بر عطیه اعطا اولنمشدر و بیورمشلر که
صبر الله تعالیدندر و عجله شیطاندندر و بیورمشلر که نصرت صبر ایله در و فرح کرب ایله در و بیورمشلر که
کیم کیم مالنده یا نفسنده بر مصیبته ایرشسه و آنی کتم ایلسه کیمسه یه شکوا ایلمسه محققا حق تعالی اکا اول ایمان
و عزت اخوان کرم و احسان ایدر و جمیع ذنوبن مغفرت ایلر و بیورمشلر که حضرت ایوب علیه السلام اولادیله
ایله مبتلا ایکن هر سحر وقتنده حق تعالی آنی واسطه سز عیادت ایدوب لطف و کرم ایله حبیبم ایوب نیجه سن بلاده
حولیلدن نیجه سن دیر ایمش و ایوب علیه السلام حلاوت خطاب عزتله مستغرق اولوب حرارت صبری اونودر
ایمش و فقا که ایوب علیه السلام عافیت ایچه سن ایکلشدی اول انس عبادتی مستوحش اولمشدی آنکچون حسرتله
ضربندن شکوی قیلمشدی و بیورمشلر که یوم قیامتده صابرلره بجارات اولندقده دیرلر که کاشکی بزی برده دخی دنیایه کوندر
کندی لحومیزی مقاصله کسیلمزدی و عیوب المتنبه صبر ایدرلم تا کیم بو دولته بوندن دخی زیاده ایرلم نظم

آتش دخانه دیر نه قچارسین ایرانه زود	بنسن قراری بوقدر اولور خوش بمله عود
اولدر بکا محبت ایدوب قدریمی بلن	زیرا که بولدی کندی فناسنده عود سود
ای یار شعله خوار مزا اهلا و مرحبا	ای فانی شهید مزه ای مفخر شهود
محو اولدی خاکدان اولوب اولبانک معدنده	نار اولدی طاتلی جانکه اودرزبده وجود
محو اولسه جان او قوراو علم لوحنی عیان	محو ایله جانی قویه جهالتده ای دود
جان عشق اودینه یانمزسه قدن امین اولور	فقر و فنایه ایرسه بولور دولت خلود
عشاقه عشق سرنی دیر حقی اولسلر	اصحاب کهف مثلی هم ایقاظ و هم رقود

نوع ثانی

صبر و تحملک حد و حقیقتن و حلاوت و کرامتن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که
صبر نفسی جزعدن حبس و منع ایتمکدر صبر حظوظ نفسدن مجاهده ایله خروج ایدوب کتمکدر صبر قطام نفسی
اوزرینه دوام و ثبات ایتمکدر صبر ایکیدر بریسی مکروه ایله صبردر و بری محبوب صبردر صبر قلبه مصیبت قدر
نازل اولور مصایبه صبر ایتمکدر افضل مواهبه ثبتکدر علم منفعت و صبر مدفعدر صبر جمیل جالب اجردر ایله صبر
قلوب ستر عیوبدر سراده شکور و ضراده صبور اول زلازلده وقور و شدایدده صبور اول غضبده حلیم
و رهبده صبور اول صبر ایله مصیبت اولماز صبر ایدن مصیبتک المی بولماز بلایه صبر ایدن قضایه راضی و لطفه
اولور و رضا ایله صبر آسان اولور صبور بلا بال اولور صبر ایله فوروق حلوا اولور صبر منتج ظفردر ایمانک
اصلی صبردر و اسلامک اصلی رضادر اکر کورسنکه حق تعالی بلالری اوزرکا یاغدرمشدر تیقن ایله که سنی
ایقاظ ایلمشدر نعمت بولدقده شکور اول مبتلا اولدقده صبور اول مصیبتده جزع و فزع مصیبتک اشددر
و اصعبدر جزع صبردن زیاده تعبلیدر صبر المی بلوادن ترلد شکوادر صبر بلایی رضا ایله
استقبالدر صبوره نعمت و نقمت برابردر صبرلی باش سلامتدر صبرک وزن علامتدر بلا حقلندن عطادر
پس بلادن جزع خطادر بلا کوزلده زیرا که اولتجنی ایدن صبر بر مبارک شربتدر که موجب اوفندر نظم

فقر وفنا استه سن ای بوالوفا	تا بوله سن کنج بقادن صفا	کند یکی بوغ اکله یقین فقر اود در
هم بن و سن اودیمه اولدرفنا	کبری قوی اول ذل ایلم بر آندن	کبره بدل انجلین کبر یا
خاک اول و پاک اولسنی سن کور	تا ابته خاککه کورزل توتیا	و ابرسک اکر عشقه بجانی روان
بن جان الکورسن خوش و بی منتها	قلبم و بیر عشقه محوخوش حیات	جان جهانک اودم جانفزا
بلکم بر اته در ایدوب ابلیا	هر بر اولورسه و بیر الطهولی	مانع و معطی چون اودرجمله ده
خلق اولوب خالقه ایله ثنا	حقی ایدوب حقه کوکلکی رجا	صابر اول آندن کلنی بل عطا

نوع ثالث

صبر و تحملک تأثیرات و فواندن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که قلب عبدک حضور
مولادن مشغول ایدن عوارض ادبعه در عارض ثالث شداید و مصایبدر و بونلردن جزع و فزع ایتمکدر
و بونلردن کفایتی آنجق صبر ایله بولنمشدر نته کیم بالاده اشارت قلنمشدر پس صبردن جمیع مواضعنده صبور
اولمق یکی امر ایچون لازم بلنمشدر اما اولکی امر عبادت و حضور و وصول عدا اولنمشدر زیرا که مبدأ و مبنای امر
عبادت و حضور صبر و تحمل بولنمشدر پس صبور اولمیان کمسه عبادت و حضوردن برنسنه یه و وصول بولمز
زیرا که بو دنیا دار محنت و جای مشقتدر مادامکه انسان دنیاده معمردر آنک انواع شداید و مصایبله مبتلا
اولسی مقرردر و انسانه عارض اولان شداید و مصایبدن کیمینک اهل و اولاد و اقربا و اخوان و احبابندن قا
بودن فقر و فاقه و فقد و فراق و مرض و موت امثالی مصایبدر و نفسنده بولنان انواع امراض و اوجاع و
اسقام و هموم و غموم و آلام و وساوس و مخاوف و اوهام امثالی مصایبدر و عرضنده بولنان خلقک آنکله
عداوت و نزاع و جدالی و آنکله حسد و شتم و قتالی و آنی تعییر و تحقیر و اهانی و آنی عتاب و تبهیت و انجالی امثالی
مصایبدر و مالنده بولنان اصلاح و تدبیر و حفظ و تلف و زوال و فقد و غصب و سرقت امثالی مصایبدر
و مصایب مذکوره نک هر برینک بر ادغسی و بر حرفتی وارددر که آنلر ادرارت و حرارتلریدر و شدت و زحمتلری نوع
آخردر پس بو مصیبتلرک جملسنه صبر و تحمل کرکدر تا کیم جزع و فزع قلب عبدک عبادت و حضوردن تفرغندن منع
و قطع ایلمسون نته کیم دیمشلردر که دورت کونه موت ایله میت اولیانلر حلاوت عبادتی بولمزلر و آنلرک حضوری
الکمز اما اولکیسی موت ابیضدر که جوعدر و اما ایکنجیسی موت اسوددر که ذم ناسدر و اما اوچنجیسی موت
احمردر که مخالفت هوادر و اما دردنجیسی موت اخضردر که جریان قضادر کیم بو دورت موته صبر و تحمل قیلمز
اول کمسه عبادتله حضوره نائل اولمز بیت هجرانکا تحمل ایدن و صلکی بولور طوبی لمن یساعده الصبر و الثبات
بیت الا بالصبر تبلغ ما ترید و بالتقوی یلین لک الحدید و اما امر ثانی صبرده اولان کنوز داریندر و اول
کنوزک بعضیسی نجات و فوز و رزقه و مرادات اعدایه ظفردر و اقرانی اوزره تقدم و کوکلرده توقیر و
کندویه زینب و فخردر و حفظ نعمت و محبت و تنادر و عند الله علو درجات و نیل کرامات و بی حساب اجر و جزادر
و حق تعالی عبدینه بر ساعت صبر ایچون بو نیجه کرامتلر احسان ایدر پس خیر دنیا و آخرت صبرده در نته کیم حضرت عمر رضی الله
عنه بیورمشلر که مؤمنک جمیع خیری بر ساعت صبرنده در شعر اذا ضاق الزمان علیک فاصبر و لا تیأس من الفرج القریب
و طب نفسا فان اللیل حبلی عسی تأتیک بالولد النجیب و صبرک فضیلتنده سکا بو کفایت ایدر که حق تعالی
صبری کندی کتابنده نیجه محلده مدح ایتمشدر پس بو خصلت شریفه غنیمت بلوب بونکله متصف اولمغه جهد ایلیم
تا کیم عسر ایله یسری بولوب ابدا فوز ایله مسرور اولاسن شعر اذا ما اتاک الدهر یوما بنکبة فهیئ لها صبرا و وسع
لها صدرا فان تصاریف الزمان عجیبة فیوما تری عسرا و یوما تری یسرا اما خصوص صبر شکرک وقت
و مقداری تذکرده در که اول نه تقدیم ایله و نه تأخیر ایله و نه زیاده اولور و نه ده نقصان بولور و جزع و فزعده
بر لطف و منفعت یوقدر بلکه ضرر و کدر چوقدر زیرا که امور او قاتلرده هونه و هر بیر ایلیان حتلری ایچوندر
بیت هر اشی حقده بلور خلقی او تونمش حق شناس اول کورر کیم خیر و شر و عدل و ظلم و الحق لباس و اما بو خصلتده
حسنی حق تعالی صبرلی قوللر صبرده اولان حسن عوضنی تفکر و کندی غمزده اولان اجر کرمینی تذکر ایده حال بوکیم بو کی توفیق باریدر

بيت انها الصابرون فى البلوى — طرقوا طرقوا الى المولى نظم
اى روح سير عالم امكان نكاكرك — دله سياحت ايله بوزندان نكاكرك
وحدت كه مشربكدر اولور خلوتك جهان — تنزيه غار وكوه وبيان نكاكرك
كر مشربك وسيع ايسه بر جنت ايچره سن — سير بهار وباغ وكلستان نكاكرك
جنك ايچره چون ايدرلب خاموش كار تيغ — ويرمك جواب صدمه نادان نكاكرك
وقتنده عقده غنچه مثالى چون آچيلور — پس اشتغال ناخن ودندان نكاكرك
چون درد كامران اولور اولدرد واى محض — اظهار درد وخواهش درمان نكاكرك
دل خرم اولسه عشق ايله تيز ترك نفس ايله — اول دوستى ايسته حقى بو دشمان نكاكرك

نوع رابع

صبر وتحملك اقسام ومنافعن وجزع وفزعك آفاتن بلدكك اى عزيز معلوم اولسونكم اهل الله ديمشلردركه صبر بردواى مر ونافعدر وشربتى هر منفعتى جامعدر وهر مضرتى دافعدر بر درد واكر بوصفتلرله متصف اولورسه عاقل اولان نفسنده ابرام ايلمدى آنى تجرع قيلور برساعتك مرارتى بر سنه حلاوتن ديوب اوله وانك حدت ومرارتنه صبر وتحمل ايده اما صبر درت قسمدر برقسمى طاعت اوزرينه صبردر وبرقسمى ترك معصيتده صبردر وبرقسمى فضول دنيادن صبردر وبرقسمى شدايد ومصايبده صبردر پس بو مواضع اربعه ده مرارت صبر وتحمل ايدن صابره نيجه منافع وفوايد حاصل اولوركه آنلر طاعاتده ومنازلنه واصل اولور واستقامتده وثواب جزيلنى بولقده ومعاصى وبليتلردن ايكى عالمده آزاد اولمقده بعده طلب دنيادن اشتغال حايله وتعب ماكيله مبتلى اولمدن فارغ البال وراحت قالمقده پس صبر ايله طاعات ومنازل شريفه يه سعى وحضور ومكارم جليله يه سعى وانس بالله ومنافع جميله يه سعى حاصلدر وصبور اولان نكسه قهر وسخط قضادن وجزع وفزع وغوغاى ومشقت دنيادن وعقوبت عقبادن وآرزوى نفس وهوادن وشماتت اعدادن ونيجه بيك بلادن نجات بولور دارينه واصلدر وسعادت دارين ايله مقام رضايه نائلدر وصبره طاقت كتورميوب جزع وفزع ايلين هر منفعتدن محروم وهر مضرتله مغموم وهواسنه مائلدر زيراكه اول ضعيف صبر ايده ميوب ارتكابله خائب وخاسر اولور ويا فضول دنيادن صبر ايده ميوب جمع ايدوب بلاسن بولور ويا مصيبتده صبر ايده ميوب جزع وفزع ايله فضائل صبردن محروم قالور ونيجه كره كثرت جزع عوض صبردخى فوت اولوب بر مصيبت ايكى اولوركه برى حلول مكروه وبرى فوت صبردر نته كيم ديمشلركه مصيبتده صبردن محروم اولمق مصيبتك اشد مصيبتيدر پس كثرت جزعده نه فائده واردركه حاصل موجودى زائل ايدر وذاهب مفقودى كتورمز ايلمز بارى جزع وفزعى چوق ايتمه كه سنك برى فوت اولورسه اوبرى فوت اولمسون وكلام جامع بودركه حضرت على كرم الله وجهه بر شخصى تعزيه ايلدكده بيورمشلركه اكر صبر ايدرسن مقادير اوزرينه جارى اولور وسن مأجور اولورسن واكر جزع وفزع ايدرسن مقادير اوزرينه جارى اولور وسن مأزور اولورسن چونكه ايدوكى ايليان برخالق وباريدر وقضا وقدرى عالمده جاريدر واحكامى واوقاتى جمله يه ساريدر پس تدبير وتدكله جزع وفزع ايدن خلعت ماقبلتنى عاريدر وتفويض وتوكل وصبر وتحمل عارفلر كاريدر زيراكه بونلر معرفت آثاريدر نظم

اى قرارى داده ره را كام كام — خام خامى خام خامى خام خام
فرع ماييم اصل احكام قدم — جمع كرد آنرا قضا كرم كند
تنك كرداند جهان چاره را — آب كرد اندر ميان خاره را
من بحر موى تو صبرى داشت — هين بصبر خود مكن چندين نظر
چون بديدى كردش سنك آسيا — آب جو را هم ببين آخر بيا
در ميان خاك بنكر باد را — ديكهاى فكر مى بينى بجوش
چند بينى كردش دولاب را — سر برون كن هم ببين تيز آب را

ناظر فرعى ز اصلى بى خبر
صد خطار در اقضا ابله كند
كف حق ايوب را در مكرمت
صبر بيك صبر بايد دار نكس
خاك را ديدى برآمد بر هوا
اندر آتش هم نظر ميكن بهوش
تو همى كويى كه مى بينم وليك

ديد آن ابن علا منهاست بلد
آنكه كف را ديد سركويان بود
وانكه دريا ديد او بى غش بود
آنكه كف را ديد نيتها كند
وانكه دريا ديد شد بى اختيار

كردش كف را چو ديدى مختصر
وانكه دريا ديد او حيران بود
آنكه كف را ديد سر كردان بود
وانكه دريا ديد دل دريا كند
آنكه كف را ديد آيد در سخن

حيرتت بايد بدريا درنكر
آنكه كف را ديد در كردش بود
وانكه دريا ديد او بس آن بود
آنكه كف را ديد باشد در شمار
وانكه دريا ديد شد بى ما ومن

آنكه كف را ديد بالوده شود — وانكه دريا ديد آسوده شود
آنكه كف را ديد باشد مست او — وانكه دريا ديد كرديد نور هو

نوع خامس

صبر ايله هر كمال حاصل اولدیغن وصبر ايله هر كس عاقبت بولديغن وصبرك نهايتى رضا اولديغن بلدكك اى عزيز معلوم اولسونكم اهل الله ديمشلردركه جمله علوم واعمالك وهر معرفت وكمالك علت موجده سى صبر وتحملدر وهر ندامت وملامتدن نجات وسلامتك سبب وموجبى صبر وتأنيدر ولهذا نتيجه مرارت صبر البته بديت حلاوت رضادركه اول سعادت دارين وفرقه عين در نته كيم نقل اولنمشدركه بر بورده علم آرزوسى غالب اولوب فقرملرن يغما قيلمشدى وخانه سنده برحامله اهلى اولوب آنك جميع مصارفن كورون آندن سوا المشدى ورضاسيله تحصيل علم ايچون اقليم آخره كتمشدى ويكرمى سنه ظرفنده علوم عربيه ودينيه تحصيلنى تكميل ايتمشدى بعده وطننه عودت ايلدكده اثناى طريقده بر پير كامله مهمان اولوب احوالن آكا سويلمشدى واول كامل اول عالمه علوم واعمالك اصلى نه ديو سؤال ايلمشدى اول عالم بو جوابه قادر اولميوب اول كامله جوابه قيلمشدى واول كامل اكر بزه بر مدت خدمت ايدرسن اصل علومى اريوب خانه كا كيدرسن جوابن آلمشدى پس اول عالم خدمت پيرى قبول ايدوب آنك يانننده ايكى يل قدر قالمشدى بعده اول كامل اول عالمه شفقت ايدوب ديمشدى كه بنم اوغلم كل سكا جوابك ويره يم كه اهلكه كيدرسن وعمرك اولدقجه بزه خير ايله دعا ايدرسن اما سن تحقيق ويقين بيلكه جمله علوم واعمالك وهر معرفت وكمالك اصلى صبردركه صبر ايله حاصلدر وتحمل وتأنى صبره داخلدر اكر هر ايشده صبرلى اولورسن هر بلادن سلامت بولورسن وايكى عالمده هر يوزدن كام آلورسن وبو جوهر نفيسى ايچون سنى بر مدت عوق ايلديكده حكمت بودركه قدر وقيمتن بلوب كوشكره كوشواره قيلوب هركز فراموش ايتميه سن ديو اول عالم بو جوهره مالك اولدقده اول كاملك دعا ورضاسن آلوب ديارينه راهى اولمشدى چونكه كندى بيتى يانينه بعد العشا وصول بولمشدى اوده بر خاطرينه كلمشدى كه يكرمى ايكى يلدن بروبر خبر آلمدم خانه قپوسن بو وقتده دوكرمدن مقدم روزنه دن بر نظر ايدوب كوره يم كه بو يكرمى زماندن برو بو خانه ده كيم قالمشدى وقتاكم روزنه دن خفيجه نظر قيلمشدى كوردكه كندى اهليله بر تازه جوان ملاعبه طريقيله معانقه ايتمشدى همان دم غيرتدن عقلى كتمشدى وكندويى اولدوروب روزنه دن تير ايله اول جوانى اولدرمك تدبيرينه ايكن بنم خاطريمه صبر خطور ايتمشدى وديمشدى كه ايكى يل چليوب كسب ايلديكم جوهرى عجله ايله ضايع ايتميوب قپويه كيده يم آندن بو غلامى قتل ايده يم چونكه صبر ايدوب دقباب ايلمشدى درون خانه دن غلام آكا كيمسن ديدكده بو بيتك اسكى صاحبى يم ديو سويلمشدى همان اهلى صداسنى آكى طانيوب شادكام اولمشدى واول جوانه ديمشدركه هاى اوغل قپويى آچ كه سن دوغمزدن اقدم غربته كيدن بوردى پدر كلمشدى چونكه اول صابر بو سوزدن جوانى كندى اوغلى اولدیغن بلمشدى وكرامت صبر ايله اويله بر بلامندن سلامت بولمشدى پس بغايت سرور ايله آكا صبر احسان ايدن صبوره چوق حمد وثنالر قيلمشدى ومدت عمرنده مراعات صبر ايله سعادت بولمشدى واول مرشد كامله دعا ايدوب مدرس ومصنف اولمشدى وعلم فقه حنفى يى احيا ايدوب قدورى كتابن تأليف قيلمشدى بيت

عسى الكرب الذى امسيت فيه :: يكون وراءه فرج قريب ::

بيت هضم اولنماز بلالرم صبر ايت :: عاقبت خوش كوار اولور اى دل ::

نقل اولنمشدركه بركامل وفاتى عندنده اوغلنه ديمشدى بر نصيحتم واردركه اكر سكا وصيت ايدرم اكر آنى قبول ايدوب عمل ايدرسن ايكى عالمده مقبول خالق وخلق اولورسن وهر حالكده

سلامت وسعادت بولورسن و اول کاملار علی محابتیندندر کم بکا اول نصیحتی وصیت ایتدیلر کم باش وجانی

قبول ایدیم وهر نه بولکوستررسن آکا کیدیم چونکه اول ابله مختص اوغلنک قبولی اشتمشدی همان اوغلم موم مقامنی

اولدیغنی آخرتم کتمشدی بعده بو حکمت غامضی کی صبر ایله وکمی رضا ایلم تأویل ایتمشک ورضا ایله تأویل ایدی او

کاملار مرادینه یتمشدی زیرا که صبر مصیبتده ابرشین المکتم ایلکی جزع وفزع قیلمقدر ورضا ایسه بلادن اصلا متألم

اولمامقدر پس موم مقامنک ندرونی مومک فتیله سی آتشندن متألم اولمادیغی ودخان ورایحه سندن اذیت

بولمدیغی لازم کلمشدی کم اول کاملار همان اوغل موم مقامی اول بیوردسی قضایه رضانی اوغلنه طبورمشدی

زیرا که مقام صبردن مقام رضا اعلادر صبر ایله رضانی حاصل ایلی واصل مولادر **شعر**

سهّل على نفسك الامورا	وكن على مرها صبورا	فكم رأينا اخا هموم
اعقب من بعدها سرورا **قطعه**	هر غمی راشادی در پی بود نادرد	هیچ دردی نیست کور انیستی درمانم نخور
بی صبر هرکز نماند شام صبح مکن	هرچه دشوارست وزی کرد د آسان	**رباعی** باخار غم ار یکرد وشی بنشینی
بین وتکدر غم کل شادی چینی	از جام غم ارخمار دیک خوش باش	پس سنبها کنی شادی بینی
نظم صبر قیل ایتمه امور کده شتاب	صبر ایله دیرلر اولور غوره دوشاب	صبر ایله دوستلر اولور دشمنلر
صبر ایله هر اولور هر نظر	صبر اسمای الهیدندر	حکمت نامتناهیدندر

اولکه حکمتده شکرلر بیدیلر	صبر مفتاح فرج دیدیلر
صبر در عقده کشای هر کار	ابرشور صبر ایله صبحه شب تار

نوع سادس

صبر وتحملک تحصیلی طریقی نیجه تحصیل بیلورسن **ای عزیز** معلوم اولسون کم اهل الله دیمشلردر کم جمله

امر وحاصل کلام بودر کم اکرچه توکل محض ایله قلبی علایق مالوفه سندن قطع ایدوب نفسی عادات راسخه سندن

منع ایتمک وتفویض تام ایله تدبیر اموری ترک ایدوب اسرار دینه وقوفی حقده تسلیم ایتمک وصبر جمیل ایله مصایبه

تحمل ایدوب تنفر نفس ایله شرب صبره تجرّع ایتمک وکمال رضا ایله قضایی استقبال ایدوب سخط وجزع لجامن نفسی

جذب ایتمک بر امر عسیر وعلاج شدید وطریق تجرّع وحمل ثقیلدر لکن بر تدبیر سدید وطریق مستقیمدر کم احوالی سعید

ولهایی نعیم معتمد **بیت** فرصتدری فوت ایتمه کم تاخیری مرجدر مختلدر صبر ایله کم مفتاح فرجدر **بیت** هر تلخ

راکه خوری در عقب آید فرحی هر شیئی را که بود در اثر آید روزی عجبا نه دیرسن بر پدر مشفق غنی حقنده

فحّی ولد عزیزنی اکل هو الهدن منع وهجر ایلسه یا آنی بر معلم غلیظه تسلیم ایدوب طول نهار آنی عندنده حبس

ایله تنبیه ایلسه ویا آنی توجیع ایله قان الموایچون حجامه کوتورسه اول پدرک ولدی منع ایتمسی آنک

آکا بخلندنمیدر دیرسن یا نیجه دیرسنکه اول کان سخا الجنبیلره بیله بذل نعمت ایلمش یا اول پدرک آنی

حبس ایتدمسی آکا ایذا واهانت میدر دیرسن یا نیجه دیرسنکم آکا تعظیمنده جمیع مالن وبرکوز آنک

امین ورلحتا ولدیغن استر ویا آنک آنه فان الدرمسی آکا بغض وعداوت میدر دیرسن یا نیجه دیرسنکم

اول پسر قرت عین پدردر وثمره فوادیدرکه آنی اسّن یلان بیله صقنور حاشا وکلا آکا نیجه ضرری طوقنور

لکن بیلدیکه آنک صلاحی بونلرده بولنشدر وبو ایله تعب قلیله نفع کثیره واصل اولورجنس بلمشدر وتدبیر سز

بر مجنی طبیب حاذق حقنده کم بورکی یا نالم مریض عطشانی بر مشربه صودن منع ایلسه یا آکا اویله بر آجی شربت

ایچورسه کم آنک مرارتی مهابتندن اعضاسنه لرزه دوشوب آنک طبیعتی کراه ایلسه یا آکا بر معجون

یا بر سفوف ییدیرسه کم استفراغ ایدوب اسهال اولسه اول طبیبک مریضیله بو معاملاتی آکا ایذا وعداوتمیدر

دیرسن حاشا ثم حاشا دکلدر بلکه بو معاملات آکا محض نصح وصداقتدر زیرا که اول طبیب اویله بلمشدر کم

تحقیقا مریضک فساد وهلاکی آکا بر ساعت آرزو ایلدیکی لذتده ویرمکده در وآنک شفا وبقاسی آنی آنلردن

منع ایتمکده در وموادّ فاسده سی استفراغ واسهالله بدنندن کیتمکده در آنکیچون طبیب حاذق آنک مریضی آره

منفعتی وبرمکده در وصبور وتسلیم اولان علیل صحته ابرمکده در پس رب العالمین وارحم الراحمین وعلیم

وحکیم ونعم المعین

وحکیم ونعم المعین حضرتلری وفتاکم سنک بر رغیفی ویا بر درهمی حبس ایلمسی بویکی تأمل ایله کم تحقیق اول سنی

محتاج اولوب مراد ایلدیکک تسلیم مالکدر وآنلری سکا ایصال ایتمکه قادردر وفضل وجودی آکا مخصوصدر وسنک

هر حالک وجمیع اشیا آنک معلومیدر زیرا که آنکیچون فقر وعجز وبخل وجهالت متصور دکلدر بلکه جل ذاتی اغنی واقوی

واکرم واعلمدر بو تقدیرجه یقینا بلورسنکم حقیقتده حق تعالی اول رغیف ودرهمی سندن حبس ومنع ایتمشدر

الا که سنک صلاح وخیرک ایچون ایتمشدر یا نیجه صلاح وخیرک ایچون دکلدرکم اول درکم فرقانک مبینده

خلق لکم ما فی السموات والارض جمیعا منه بیورمشدر ویا نیجه صلاح وخیرک ایچون دکلدرکم اول درکم

دنیا ومافیهایی جنبنده محو ایلدن معرفتنی سکا کرم واحسان ایلمشدر واول درکم حدیث قدسیده انی لامنع

اولیایی عن نعیم الدنیا کما یمنع الراعی الشفیق الابل عن مبارک الغرة المنتنة بیورمشدر اکر حق تعالی سنی

بر شئدن مبتلی ایلدیسه تیقن ایلکه اول سنی امتحان ایچون ابتلا ایتمشدر غنیدر وسنک حالکی علیمدر وضعفکی

بصیردر وسکا رؤف ورحیمدر زیرا که الله ارحم بعبده من الوالدة الشفیقة بولدها حدیث شریفی وسکا بر

کوچک مکروه انزال ایتمز الاکه اول بر بیوک اصلاحک ایچوندر لکن سن آنی بلمزسن اول بلور نتهکیم حدیث شریفده

ما من شیء یؤذی الا ویتضمن خیرا کلیا کلمشدر آنکیچون عسر ایدیسیم یسر اولمشدر **بیت** اذا اشتدت عسر فارج یسرا

فانه قضی الله ان العسر یتبعه یسر وبو معنی ایچوندرکم اعز عبادی بولنان اولیا واصفیاسی چوق مبتلا

قیلمشدر نتهکیم حدیث شریفده اذا احب الله قوما ابتلاهم وارد اولمشدر وتاکم کوررسن کم حق تعالی دنیایی سندن

حبس ومنع ایتمشدر وشداید ومصایبی وزر یکاصب وجمع ایتمشدر آنده تیقن قیلکم تحقیقا سن آنک عندنده عزیز

ومحترمسن ومقامات عالیه ده شریف ومکرمسن زیرا که اول سنی اولیاسی منازلنه تنزیل ایتمشدر ورده آنک مواهب

کریمه سنه یتمشدر پس ایمدی سکا لازم اولان بودرکم هر حالده صبور وشکور اولسن تاکیم مرارت صبرن ایچنده

حلاوت رضا بولاسن وتوکل وتفویض وصبر ورضا امورنده حکیم سنائی رحمة الله علیه حضرتلرینک بو قرق بر بیتی

وردلسان قیله سن تاکیم تفویض وتوکلک وصبر وتحملک وتسلیم ورضانک حقیقت وماهیتلرن

بیله سن وبونلرله متصف اولوب جان ودلدن لذت آله سن **نظم**

هست حق راز بهر جان شریف	اندر اثنای حکم صنع لطیف	داند آنکس کم جز به دان باشد
کانچه او کرد خیرت آن باشد	نام نیکو وزشت ارمن وتست	کار این دو نکو بود به درست
نیک داند خدای سر دلت	لانکه زاول خود او سرشت کلت	خیر وشر نیست در جهان اصلا
نیست چیزی ازان نهان اصلا	مراد اکرچند بذ نکوست ترا	مال ومیرانها از وست ترا
هرچه در خلق سوزی وسازیست	اندر آن مرخدای رازیست	ای بسا شیر کان ترا اهوست
وی بسا درد کان ترا داروست	بنی کانرا کز آن قدر حذرست	آن نه زایشان که آن هم از قدرست
کو کند باقضای او آهی	جز فرومایه وکمراهی	باقضا مرترا چونیست رضا
نشناسی خدای ابخدا	هر بلایی که رو نماید ازو	کر یکی کن هزار شاید او
حکم تقدیر او بلا نبود	هرچه آید بجز عطا نبود	تلخ وشیرین چو هر دو وزو باشد
زشت نبود همه نکو باشد	باش در حکم صولجانش کوی	هم سمعنا وهم اطعنا کوی
هرکجا ذکر او بود توکه ی	جمله تسلیم کن بدو وتو چه ی	آن او بی تو کم ستیز بر و
کر کریزی ازو کریز بر و	مال وتن را بکر بکار سپار	نادرون دلت بیابی بار
جان واسباب از وعطا داری	پس دریغ ازوی این چرا داری	بندکی نیست جز ره تسلیم
ورند انی بخوان تو قلب سلیم	نزهی ای فضولی رعنا	جز به بی دست وپای ازدریا
آنکه دلهای آشنا دارند	دل زچون وچرا خدا دارند	کم نشد کست بر تو سود وزیان
امر قل لن یصیبنا برخوان	چون زبالا بلا نهد بتو روی	ذکر تو الله کوی آه مکوی
باقضا سود کی کند خدرت	خون مکن جان به بیهده حرکت	آشتی را همی کن در تسلیم

دلا نمرود و باغ ابراهیم
هدف تیر حکم او جان کن
وقت آتش بجبرئیل چه گفت
گفت از منجنیق حکم رها
جبرئیلم که نیك خواه توام
عصمت او دلیل من نه بس است
آتش سی و هفت روز بمرد
عبهر عهد و سنبل تحقیق
نار نمرود بوستان باشد

هرچه حق بود تو در مپذیر
صدف در عشقش ایمان کن
کرد بیرون سر از دریچه جان
گرد گردان چو گوی گرد هوا
گفت هرچند یارم ای دلبند
علم او جبرئیل من نه بس است
چون ندای خطاب حق بشنود
سوسن مهر و بوی توفیق
چون خلیل آن خویشتن بگذاشت

دل ز اغیار جملگی برکیش
آن شنیدی که آن خلیل شکوه
کای برادر نو دور شو ز میان
گفت من بر دلیل راه توام
هست برکردن ضعیف بند
چون عنان از ابد بدست حکم سپرد
برد میدان ز میان آتش و دود
آری آری چو دوست آن باشد
آتش از فعل خویش دست بداشت

بی تو بر در کهش تو حاضر شو — چشم بردوز و بیین تو ناظر شو

فصل رابع

اصول اربعه‌دن راه عرفانک دوردنجی اصلی اولان رضانک فضائل و فوائدی و نتایج و زوایدی التی نوع ایله بیان و عیان ایدر **نوع اول** فضائل رضایی آیات بینات و احادیث شریفه ایله بیلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه حق تعالی عبادینه عنایتیله رضایی تعلیم و تبشیر ایدوب کلام قدیمنده بیورمشدرکه رضی الله عنهم و رضوا عنه ذلك الفوز العظیم ومن آناء اللیل فسبح واطراف النهار لعلك ترضی ومغفرة من الله ورضوان یبشرهم ربهم برحمة منه ورضوان من الله اکبر ذلك الفوز العظیم رضی الله عنهم ورضوا عنه اولئك حزب الله الا ان حزب الله هم المفلحون یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربك راضیة مرضیة رضی الله عنهم ورضوا عنه ذلك لمن خشی ربه وحدیث قدسیده بیورمشدرکه یا ابن آدم من لم یرض بقضائی ولم یصبر علی بلائی فلیلتمس ربا سوائی یا ابن آدم ارض عنی حتی ارضی عنك وارزقك محبتی یا ابن آدم انت ترید وانا ارید ولا یکون الا ما ارید فمتی رضیت بما ارید اعطیتك ما ترید یا ابن آدم لیس لك شفاء سوی الرضاء بقضائی فیك یا ابن آدم انا راض بصلوتك یوما بیوم فارض عنی بقوتك یوما بیوم ولا تطالبنی برزق غد کما انا لا اطالبك بصلوة غد یا ابن آدم لن یتقرب المتقربون بشیء احب الی من الرضاء بقضائی وقال عز وجل عبدك انك لن تتقرب الی بشیء احب الی من الرضاء بقضائی وقال عز وجل عبدی ان رضیت عنی رضیت عنك وان افردتنی بحاجتك قضیتها لك وقال عز وجل عبدی ان رضائی فی رضائك بقضائی فمتی رضیت بقضائی وجدت رضائی وحضرت حبیب کریم صلی الله تعالی علیه وسلم دعا ایتمشدرکه اللهم انی اسئلك الرضاء بقضائك و بیورمشدرکه حق تعالی اول کسه‌یه مرحمت ایلسونکه نفسنی بیلمشدر و لسانن مالك اولمشدر و ربنی قضاسندن راضی اولمشدر و بیورمشدرکه تحقیقا حق تعالینك یر یوزنده اویله قوللری واردرکه کوکلری کونشدن انوردر و فعللری انبیا فعلیدر آنلر ایچون دنیادن نه از واردر و نه چوق حق تعالی آنلره هرنه قسمت ایلمش ایسه آنکله راضی اولمشلردر و رضای حقی دخی بولمشلردر و بیورمشدرکه حق تعالی راحت و سروری رضاده قیلمشدر و تعب و غمی سخط قضاده قیلمشدر و بیورمشدرکه کیمکه حق تعالادن آز رزقیله راضی اولورسه حق تعالی اندن آز عملیله راضی اولور و بیورمشدرکه کیمکه حق تعالادن راضی بلسونکه حق تعالی دخی اندن راضیدر زیرا که حق تعالی رضی الله عنهم و رضوا عنه بیورمشدر کندی رضاسی عبادی رضاسندن مقدم اولدیغن بیورمشدر و بیورمشدرکه افضل اعمال حق تعالادن راضی اولمقدر و اکا محبت قیلمقدر و بیورمشدرکه کیمکه رضای حقی سخط ناس ایله طلب ایدرسه حق تعالی اندن راضی اولوب ناسی دخی اندن راضی ایدر و کیمکه رضای ناسی سخط حق ایله طلب ایدرسه حق تعالی اکا غضب ایدر ناسی دخی اکا سخط ایتدیرر و بیورمشدرکه خیر جملهٔ قضایه رضاده در اگر راضی اولمز بلمزسن صبر ایله تا کیم صبر نتیجه ایلیه رضایه منقلب اوله و بیورمشدرکه کمال ایمان قضایه رضادر و بلایه صبردر

نظم
حبیب حقدن اوکرن کیمیا خوش
چلن ای سن سکا بل آشنای خوش
مسافردر غم ایت عزت اکا کیم
صقین رد ایتمه دردی بل دوا خوش
جفادن قاچمه نامرد اولمه حقی

نه کیم الله ایدرسه ویر رضای خوش
نزول ایدر خواطر قلبه حقدن
کیده سندن خدایم هر بلا خوش
مبارکدر بو غم هرکز دوکیمه

کلور چون قلبکا حزن و الم غم
قبول ایت جلیم دی مرحبا خوش
سنی غم بولسون لا اگر خدادن
نه غم در بل نعم در دلربا خوش
جفادن مرد حقدن بولمش صفا خوش

نوع ثانی

قضایه رضانک تعریف و حقیقتن بیلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه رضا قلبده مجاری احکام الهیه سکون ایتمکدر رضا قلبك مر قضا ایله سرور ایتمکدر رضا کوکلدن کراهیتی چقارمقدر و آندن سرور دائم بولمقدر رضا کندی عقلی تدبیرندن فارغ و آزاد اولمقدر و تقدیر حقده موافقت قیلمقدر رضا اختیار حق ایله قلبك ساکن اولمسیدر و اکا ضمیرلر موافقت قیلمسیدر رضا عبد ایچون حقك اختیار قدیمنه قلبك نظر ایدوبکم ترك سخط قضا آنك اثریدر رضا احکام قضایی سرور ایله استقبال ایتمکدر رضا قبول مجاری حکم جباردر و آنکچون رفع تدبیر و اختیاردر رضا مر و حلو ایچره نوازل احکام ایله سرور ایتمکدر رضا فرض اعندنده سکون روحدر رضا باب اعظم خدا و مقام اعلی و جنت دنیادر کیمکه کندی ایچون اولان اختیار حقه راضی اولور اول کسه ایکی عالمده سرور دائم بولور زیرا که رضا ایله معرفة الله میسر اولور محبت و رضا خوف و رجادن اعز و اعلادر زیرا که حب و رضا صفت مولادر و بونلر عبد ایله باقی و اکا فایده و خوف و رجا ایسه بونلرك خلافیدر حضرت مولی بر قولنه محبت ایلسه انی راضی اولورسه اول قول دخی مولاسنه محبت ایدوب آندن راضی اولور زیرا که اول مولاسنک حب و رضاسی عکس کوکل آیینه‌سنده بولور
قطعه بو عشق پاکی و عشق اکلم مرکه آنك ایشی همیشه خوف و رجا دریوبی ثواب و عقاب قوخوفی عشقله فدا اول خنا بول ای حقی بو نقدی آل یاری نکا نه کل حکم عذاب رضا غنادر و سخط عنادر رزق مقسومدر و حریص محرومدر رضا حرنی نفی ایدر و سخط زحمت جان و تندر قضایه راضی اولان ار وحدر و بلایه صبور اولان ار جلدر قضایه رضا بیوك بلالری طاتلی بال ایدر و راضی اولان سعادت بولنمه کیدر قسمتنه راضی اولان غنا ایله تعیش ایدر رضایه ملازم اولانه کرامت ملازمدر رضانك اصلی حقه اعتماد ایتمکدر امورك جریانی رضای خلق ایله دکل قضای حق ایله در فوز و غنا قضایه رضاده در ثمرهٔ رضا سرور غنادر نتیجهٔ رضا معرفت و محبتدر دولت خصلت سعادت دنیا و عقبادر توکل و تفویض و صبر و رضادن قضایه رضا اوکی قناعتدر قضایه رضا اصل عبادتدر قضایه رضا تفویض ایچون زینتدر رضا و قناعت سرمایهٔ سعادتدر قضایه رضا سنت و رضاده کرکدر عبدك قضایه رضاسی علامت رضای مولادر غایت اسلام تسلیمدر و غایت دین رضادر و غایت مطلوب رضاء الله در زهر غنا قناعت و رضاده در زهر راضی راحت و صفاده در رضا کبی غنا اولماز راضی اولان جفا کورمز راضی اولکه مرضی اوله سن هرنه ظهور ایدرسه اکا تسلیم و راضی اول کمال علم حلمدر و کمال حلم رضادر قضایه راضی اولانه بقایه دولت بولور کیمکه قضایه راضی اولمشدر اول احسان عالمی و کوکل خوشلغی بولمشدر قضایه راضی اولان هیچ کسه‌یه سخط قیلمز عارف اولوب حضور حقدن بردم آیرلمز **نظم**

عارف جان و دلی مست لقا اولمشدر
کلاهم دل طوبی تسلیم و رضا اولمشدر
ماسوا قالمسه بر دلده او بیت الله در
مالك الملك سن اول ملك سکا اولمشدر
دیدهٔ جانی آچوب علم بلا ای حقی

نه بلا کلسه اکا عین عطا اولمشدر
هر کوکل دوستی بر شفقه طریقه بولور
علم و حکمتله طوبی ملك بقا اولمشدر
جان بز نای کبی کندیدن اولمش فارغ

حق رضاسیله بزی ایلسون صد پاره
راهیمز طوغری یقین فقر و فنا اولمشدر
کوکلمز فلکنك بر کرمکله خوش طوتن
دم عشقکله بر ایت کیم او هوا اولمشدر
کم جهان اینکی عشق خدا اولمشدر

نوع ثالث

قضایه رضانك فضائل و فوائدی و علامات و اقسامن بیلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه رضا اودرکه حق تعالادن بر نعمت رجا ایده سن و بر نقمتدن استعاذه و ابا ایتمیه سن کیمکه قضایه رضاسی کرکچکده آنك بلایه صبری کوچلکدر کندی قسمتنه راضی اولان هیچ بر نسنه ایچون محزون اولمز

كيمكه رضاي حقي سخط ناس ايله طلب ايدرسه حق تعالى آنى ذم ايدنلرى دوندوروب آكا ثنا ايتديرر رضا نه مليحدر وسخط نه قبيحدر بركمسه بلادن امين اولماز الا كه تسليم ورضا ايله اولور قضايه راضى اولان سلطان جهان اولور تسليم ورضانه كوزل خويدر قضايه راضى اولان مولاسنى بولور تسليم كبى اسلام اولماز رضا كبى صفا اولماز حقك راضى اولديغى رضاسنى نجه اسعر قبل القضا بولنان رضا عزم رضادر وبعد القضا اولان رضا عين رضادر حق رضا عبدك ديمسيدركه الهى اكر بكا اعطا ايدرسن قبول ايدرم واكر بندن منع ايدرسن خشنود اولورم واكر بنى دعوت ايدرسن اجابت ايدرم كيمده كيم اوچ خصلت بولنمزسه اول اوليا زمره سندن عد اولنمزدر اول خصال ثلاثه دن برى هر نسنه دن حقه قراردر وبرى هر نسنه دن آنكله قراردر وبرى هر نسنه ده آنك رضادر رضا اودركه نعمتك بولديغى سرورى مصيبتك دخى بوله سن اخلاق اوليا قضايه رضا وثق بالله ونجاة الله در رضا هابت صبردر حقك رضا هر رضا عنك اعلادر رضا استواد مرارت منع وحلاوت عطادر رضا نفسى احكام حقه ارسالدر حقك رضا وخلف رحمت منازل اولياده علامت رضا سجن عفلتك فضاى مشاهده يه عروجدر رضا منبت محبتدر ومنبت دوحه وغنبت شوقدر رضا وسيلهٔ حيات ابدر وذريعهٔ نعيم سرمددر وبر كامل مناجات ايتمشدر كه الهى ان لم تفعل ما اريد فارضنى بما تريد انك فعال لما يريد رضا هر عملك افضلى وهر خلق حسنك اجلى رضا حق تعالى نك قضاسى عدلنى بولمقدر وحكمنده حكمتى تيقن قيلمقدر رضا تقدير خدايه اعتراض ايتمكدر علامت رضا مرض اولورسه صحت وفقير اولورسه غنا ونعمت آرزو ايتمكدر بر كامله خبر وير مشلركه تحقيقا فلان ديمشدركه فقر بكا غنادن محبوبدر وسقم بكا صحتدن مرغوبدر اول كامل اندم ديمشدركه الله اول فلانه رحمت ايلسونكه اويله سويلمشدر اما بن ديرمكه كيمكه حق تعالى نك كنديچون اولان حسن اختيارينه اعتماد ايتمشدر اول كمسه اختيار حقك غيرى بر نسنه يى اختيار ايتميوب اختيار مولايه تسليم اولوب رضا مقامنه ايتمشدر زيرا كه توكل حق تعالى يه اتكال واعتماددر وتفويض عدم تدبير واختياردر وتسليم احكام قضايه انقياددر ورضا اختيار حقله سرور وانبساطدر حق تعالى رضايى ايكى قسم ايتمشدر بر قسمى كنديسنك عبدندن راضى اولمسيدر وبر قسمى عبدك انندن راضى اولمسيدر وكندى رضاسنى عبدك رضاسنه تقديم ايلدى رضى الله عنهم ورضوا عنه بيورمشدر نته كيم حق تعالى افعال ابدانك اعمالى بياننده عبدى تقديم ايدوب فاذكرونى اذكركم بيورمشدر وافعال قلوبى اولان احوالى بياننده كندنى تقديم ايدوب يحبهم ويحبونه بيورمشدر وكندى مطلوب اولديغى بو تقديم ايله طيورمشدر پس رضاء الله قلب عبده بر نزول ايلن احوالدندر ورضاى عبد ايسه مقامات مكتسبه دندر ورضا ايله مكرم اولان ترحيب اوفا ايله محترمدر وتقريب اعلا ايله معظمدر زيرا كه توكل وتفويض وتسليمك نهايتى رضادر شعر اتخذ الله صاحبا ودع الناس جانبا وتلذذ بحبه ان في حبه الشفا ثم سلم له الامور وارض عنه بما قضى اما توكل سببك قوامى الله تعالى دن بيلمكدر واما تفويض امرى مالكنه ويروب تدبيرينه اعتماد قيلمقدر واما تسليم امر حقه منقاد اولوب طبعنه ملايم اولميان ايشلرده بيله مطيع اولمقدر واما رضا نفسه هر نه اصابت ايدرسه وهر نه آندن فوت اولورسه اصلا متغير اولميوب خشنود اولمقدر

نظم

بصفا قوت اولسه‌ڭ اولمز هيچ اندوه كين	جسم سكا اولدي شفقه صورتدن كلور هم بل يقين
اول صفا بر خمر معنيدر كه هر نقشه كلور	قلب او معنيدن بولور خوشلق قوى اولسه نظر في طين
شير ودايه صورتندن طفله كلمشدر صفا	كتسه شير اول طفل ذوقيله بدلده انكبين
كه صو نقشندن كلور كم ايتمك واندن اوذوق	اول صفانڭ پرده سيدر دلبر و زر اسب و زين
اول صفا بو پرده لردن كوكلكه خوشلق وير	ما سوا محو اولسه دلدن كتسه افلاك و زمين
جسم اويوركن جان چقار آندن جهان برزخه	جسم اولور معزول و عاطل شفقه صورتدن متين
دوشده كوردم كنديمى بر بر سن مثال سروناز	وجهمى مثل كلستان جسمى چون ياسمين
صورت سروى قيوب جان هم كلور بو صورته	ان في هذا التصور عبرة للعالمين
بس بو اى حقى امين سر حق اول تا مدام	روحكا ذوق وصفا بخشش ايده اول نعم المعين

نوع رابع قضايه رضانك

نوع رابع

قضايه رضانك تأثيراتى وفوائدى بيلدرر اى عزيز معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه قلب عبدك حضور مولادن مشغول ايدن عوارض اربعه دن عارض رابع قضادر وبونك انواع ورودى بيلنمشدر وبونلرك كفايتى انجق رضا ايله بولنمشدر نته كيم بالاده اشارت قلنمشدر پس قضايه رضانك جميع مواردنده راضى اولمق ايكى امر ايچون لازم بلنمشدر اما اول اكى امر عبادت ايتمك وحضور حقده بيمك ايچون فارغ البال اولمقدر زيرا كه اكر سن قضايه راضى اولمازسن دائما قلبك مغموم وخاطرك مشغول اولوب ابدا متحير قالورسن وبونك ايچون بويله اولدى ونيچون شويله اولمادى ديوب متكدر اولورسن وقتاكه بر كوكل بونك كبى هموم وغموم ايله مشغول اولور اول عبادت وحضور ايچون نيجه متفرغ اوله بلور زيرا كه سنك بر قلبك واردر اولدخى امور ماضيه وآتيه افكاريله دادر ونيجه انواع هموم ايله طولمشدر پس آنده حضور وانس بر موضع قالميوب معرفت ومحبتدن محروم اولمشدر نته كيم بر كامل بو حكمتى بلمشدر وبودركه دلمشدركه تحقيق امور ماضيه نك انكسارى وامور آتيه نك تدبير وانتظارى بوكنده يعنى ساعتك بركت وراحتن زائل قيلمشدر واما ايكنجى امر سخط قضاده اولان خطر غضب خدادر زيرا كه محقق روايت اولنمشدركه انبياى كرامك بريسى كندويه اصابت ايدن مكارهك برندن مولايه شكوى ايلدكده مولاسى آكا عتاب ايله خطاب ايلمشدركه بنك تشكى مى ايلرسن كيمدن كيمه شكوى ايلرسن بندن حيا قيلمزميسن وبنم اهل ذم وشكوى اولمديغم بلمزميسن چونكه بنم علممده سنك صلاح شانك انجق بويله دركه سنده اظهار ايتمشمدر پس نيچون سن جانب اولادن قضامه سخط ايلرسن يوقسه استرميسن كه سنكيچون جهانى تغيير ايدهيم ياهواى نفسكيچون لوح محفوظى تبديل ايدهيم آندن صكره بنم مرادم اوزره تدبير وحكم ايتميوب سنك مرادك اوزره ايدهيم وبنم محبت ايلديكم اولميوب سنك محبت ايلديكك وجوده كله وهپ آرزولرك حاصل اوله اكر بو فكر فاسد بر دخى سنك صدرك حركت ايلديسه عزت وجلالم حقيچون سنك نبوت خلعتك سلب ايدرم وسنى نارم القا ايدرم مبالات ايلمم پس ايمدى عاقل اولان بو قصه دن حصه مند اولور زيرا كه حق تعالى نك انبيا واصفياسيله بويله سياست عظيمه سى وار ايكن سائر عباد الله معامله سى نه طرز اولسه كركدر وحق تعالى نك بو فكر فاسد بر دخى سنك صدرك حركت ايلديسه كلامنى بر كره تفكر قيلكه حديث نفس وتردد قلب ايچون آنك معامله سى بويله ايكن اول كمسه نك حالى نيجه اوله جقدركه اويله بر محسن وكريم اولان ربنه شكوى ايده وبل ايله نداء شكوى ايده وبو سياست عظيمه قضايه بر كره سخط ايلن كمسه ايچون اولنجق پس عمرى اولدقجه قضايه سخط ايلن كمسه نك احوالى نيجه اولسه كركدر وبو عتاب حدن كورانك كندوسنه شكوى ايلن عبد سخط اولنجق مولاسنك عبادينى شكوى ايدنلرك احوالنه شكل اوله جقدر نعوذ بالله من شرور انفسنا ومن سيئات اعمالنا ومن سوء ادبنا اللهم اجعلنا راضين بقضائك وصابرين على بلائك وشاكرين على نعمائك ومستوحشين عن غيرك ومستأنسين بك آناء الليل والنهار يا معين ويا ستار پس رضا ترك سخطدر وسخط ايسه قضاى مولانك غيريسى فساد وصلاحى متيقن اولميان ايشلرده كسنى كندويه اصلح واولى بلمكدر اكر دير ايسكه شر وردر ومعاصى قضا وقدر الهيدندر پس عبدك رضاى شر نيجه لازم اولور جواب اولدركه رضا انجق قضايه لازمدر كه قضاى شر شر دكلدر شر اولان انجق مقتضيدر پس قضايه رضا شرم رضا عدا اولنماز شعر رضيت بما قسم الله لى وفوضت امرى الى خالقى لقد احسن الله فيما مضى كذلك يحسن فيما بقى اوچ نسنه علامات رضادندر برى قضا مقدم ترك اختياردر وبرى نزول قضادن صكره فقدان مرارتدر وبرى وسط بلاده هيجان محبتدر زيرا كه جميع احوال محبوب احباسى عندنده محبوب ومرغوب اولور بيت

لئن رضيت ليلى بقتلى في الهوى	فاهلا بما تهوى وسهلا بما ترضى
مانده در دبقهٔ اندوه ونشاط	كاهى از دور فلك خشنودى
تلخ را بر دل خود شيرين كن	خوردنى آن بخوشى آئين كن
در جبين چين مفكن همچو سير	رافع رنج مقامات رضاست
بند بربند بود كار جهان	زين هوسها كه بود در تو نهان

نظم

اى درين مرحله تنك بساط
كاهى آزرده وخشم آلودى
نوك پيكان قضا بر جان خور
فاتح كنج كرامات رضاست
منه ان بوالهوسى بر خود بند

از هوسها چو بیزاری بوند
هر که دارد ز مرادات فراغ
غیر چیزی که خدا خواهد نیز
دل وی از همه فارغ گردد
باصد اندوه و الم شاد زید
در جراحت همه راحت بیند
یک بیک را برضا پیش آید
قبلهٔ همت کار آگاهان
روضهٔ حسن رضایت طلبم
بنده جایی که طلبکار رضاست
بر سر خوان رضایش بنشان

بندها تا کشاد تو شود
نامرادی ننهد بر وی داغ
هر چه آید بوی از بند کشاد
رنج و غم گر دلش کم گردد
هیچ شغلش نشود پردهٔ هش
محل داعین سماحت بیند
ای رضا بخش رباحت کیشا
قاضی حاجت حاجت خواهان
بی رضای تو کل باغ نعیم
مانده در کشمکش خوف و رجا
نه بهشتش حالم مخت بود ست

سیر گردون بمراد تو شود
بنودش خواست درین تنگ قفس
باشد اندر همه دم عین مراد
با همه بندگی آزاد زید
هیچ تلخش نکند روی ترش
هر چه پیش از رنج و بلا پیش آید
وایض طبع رضا اندیشان
دل راضی بقضایات طلبم
هست بر سینهٔ ما داغ جحیم
دامن از خوف و رجایش بفشان
سازش از نشوهٔ آن بهشت وست

نوع خامس

رضانك منافع وهنر لرندن وسخطك انواع ضررلرندن بلدكر اي عزيز معلوم اولسونكه اهل الله بيشلر دركه قضايه رضانك تحصيلي ايچون ايكي اصلي تأمل لازمدر اما اولكي اصل رضاده اولان فوائد حاليه در اما فوائد حاليه فائدهء سر غلردن فراغ قلب وخلو خاطردر انكيچون بر كامل ديمشدركه چونكه قضا وقدر حقدر بس اهتمام وحذر ارتقدر وحضرت حبيب كريم صلى الله تعالى عليه وسلم ابن مسعود حضرتلرينه بيورمشلركه همومك قليل اولسونكه مقدر اولان اولور ومقدر اولميان اولماز وبو كلام نبوي بر حكمت جامع ونافعه دركه لفظي از ومعناسي چوقدر واما فوائد ماليه حق تعالانك ثواب جزيلي ورضاي جميليدر نته كيم حق تعالى رضي الله عنهم ورضوا عنه بيورمشدر حال بوكيم سخط قضاده غم وحزن وضجر حالي واردر وبي فائده ووزر وعقاب مآلي واردر زيراكه قضا برن نافذ اولدقده سخط وهموم ايله رد ودفع اولماز وهر عاقل اسد رضاي حق ايله اولان راحت قلب ووزر ثواب ايله اولان فائده همومي ترجيح قيلماز واما ايكنجي اصل سخط قضاده اولان خطر عظيمدر مكركيم حق تعالى بو آية كريمه ده تأمل ايدن عبادينه امداد ايليه كه قوله تعالى فلا وربك لا يؤمنون حتى يحكموك فيما شجر بينهم ثم لا يجدوا في انفسهم حرجا مما قضيت ويسلموا تسليما چونكه حق تعالى كندي رسولي قضاسنه سخط ايدنلر قلردن واول حكمندن نفسنده حرج بولانلردن نفي ايمان ايلمشدر بس كندي قضاسنه سخط ايدنلرك احوالي نيجه اوله كركدر خصوصا حق تعالى بيورمشدركه من لم يرض بقضائي ولم يصبر على بلائي ولم يشكر على نعمائي فليتخذ ربا سوائي بس حق تعالادن غافل اولانلر ايچون بو بر تهديد شديد ووعيد عظيمدر وبر كامل ديمشدركه رب العالمينك شاني حكم قيلمقدر وعبدك حالي راضي اولمقدر وقتاكه رب حكم ايتسه ده عبد آنك راضي اولمسه اول تقديرجه نه ربوبيت ونه عبوديت اولمش اولور چون بو ايكي اصلي تأمل قيلدڭ اولكيم قضايه راضي اولاسن والحاصل هر حالده سكا لازم اولان بودركه تحقق حق تعالايه اعتماد كلي قيلوب جميع امورڭي آڭا اصمرلويوب جمله بلالره تحمل قيلاسن وهب امر وفرمانه محكوم اولوب هر نه ايشلرسه آنك خوشنود اولاسن وتيقن قيله سن كه حق تعالى ازلده سنكچون هر نه قضا ايلمش ايسه تحقيقا سنك خير وصلاحك آندهدر زيرا كه اول كندي عبادينه رب ودود ورؤف ورحيمدر بس مودتلي ولادن وجوده كلمز الا كه شفقت ومرحمت كلور خصوصا حديث شريفده حق تعالانك قضاسنه راضي اولان سعادت سرمديه بولور وارد اولمشدر بس اكر سكا دنياده بر مشقت ايريشورسه رب ودودڭ رأفت ورحمتني تذكر وتيقن ايده سن كه اول سني اويله مشقت ايچنده قومیوب تدبيرڭي قيلاندر وبوكون باشكا كلن احوال اجلسي ازلده سنكچون تقدير اولاندر حال بوكيم حق تعالانك تقديري تبديل اولماز واول قوللريله بيله دركه هر كس آيرلماز نته كيم كلام قديمده وهو معكم اينما كنتم بيورمشدر هر حالمزده بزمله بيله اولديغي طيبورمشدر بس بو معتقدن خبير اولان بلالردن نه قايرمشدر نظم

كر هزاران دام باشد در قدم
می رهانی میکنی الواح را
شب ز زندان بی خبر زندانیان
بی خیال این فلان وآن فلان
خفته از احوال دنیا روز و شب
فعل بیدارد بجنبش از قلم
رفته در صحرای بی چون جانشان
کرکس وزین کردون پر زند
روحهای منبسط را آن کند
سر النوم اخ الموت است این
تا که روزش وا کشند زان مرغزار
حفظ کردی یا چو کشتی نوح را
چون بحق بیدار نبود جان ما
جان ایشان هست نبود درد ول
وارهیدند از جهان پیچ پیچ
هیچ از و رنجد دل زندانیان
تلخ کی باشد کسی را کش برند
می پرد با پر دل بی پای تن
گوید ای یزدان مرا در تن مبر
وا مگذر والله اعلم بالصواب
هیچ او حسرت خورد بر انتباه
کر نبودی پای مرد اندر میان
خرسی بودی بدشت افراشته
تخم را در شوره خاکی کاشتی
ورنه از چاهی بصحرا او فتاد
نقل افتادش بصحرای فراخ
مقعد صدق و جلیس حق شده

چون تو با مایی نباشد هیچ غم
میرهند ارواح هر شب زین قفس
شب ز دولت بی خبر سلطانیان
حال عارف این بود بی خواب هم
چون قلم در پنجهٔ تقلیب رب
شمه زین حال عارف وانمود
روحشان آسوده و ابدان شان
فالق الاصباح اسرافیل وار
هر تنی را باز آبستن کند
لیک بهر آنکه آید روز باز
وز چراگاه آردش در زیر بار
تا ازین طوفان بیداری و هوش
هست بیداری چو در بندان ما
تلخ نبود پیش ایشان مرگ تن
کس نگرید بر فوات هیچ هیچ
کای دریغ این سنگ مرمر را شکست
از میان زهر ماران سوی قند
همچو زندانی چه کاندر شب
تا درین گلشن کنم من کر و فر
با چنین خوابی ببین چون خوش بود
بر تن با سلسله در قعر چاه
وان دکر گفت ار نبودی مر هیچ
مهمل و ناکوفته بگذاشته
هیچ مرغ نیست بر حسرت زمر
در میان دولت و عیش و کشاد
مقعد صدق او نه ایوان دروغ

هر شبی از دام تن ارواح را
فارغان نی حاکم و محکوم کس
نی غم و اندیشهٔ سود و زیان
گفت ایزد هم رقود زین مرم
آنکه او پنجه نبیند در رقم
خلق را هم خواب حسی در ربود
چونکه نور صبحدم سر بر زند
جمله را در صورت آرد ان دیار
اسب جانها را کند عاری ز زین
بر نهد بر پاش پابند دراز
کاش چون اصحاب کهف این روح را
وارهیدی این ضمیر و چشم و گوش
اولیا را چون شکر باشد اجل
کر روند از چاه و زندان در چمن
برج زندان را شکست ارکانی
تا روان و جامن از حبس رست
جان مجرد گشت از غوغای تن
خسبد و بیند بخواب و گلستان
گوید ای یزدان دعا شد مستجاب
مرد نادید مجنته در وی
آن یکی میگفت خوش بودی جهان
که نبر زیدی جهان پیچ پیچ
مرد را تو زندگی بنداشتی
حسرتش آنست کش کم بود برگ
زین مقام ماتم و ننگین مناخ
بادهٔ توحید مستی ز دوغ
رسته زین آب و گل و آتشکده

نوع سادس

خلاصهء خواص اصول اربعهء مذكوره بي بيلدكر اي عزيز معلوم اولسونكه اهل الله بيشلر دركه اكر تيقن قيلدكسه كه تحقيقا حق تعالى بقا وقيام وجود كرم لازم اولان رزقكي متكفل وضامندر وتحقيقا هر مراد ايلدكي نسنه يه نيجه مراد ايلرسه قادردر وتحقيقا سنك حاجات وحالاتكي مبدع خبير وبصيردر بس آنك وعد صدقنه وضمان حقنه اعتبار واعتماد ايلرسن وآنكله سكونت بولوب مطمئن القلب اولورسن وجميع اسبابه مسببسن بي فائده كورورسن آنلري تفكردن وآنلرله تعلقدن اعراض ايدوب راحت بولورسن زيراكه طعام وشرابك اكل وشربني سكا ميسر ايدن حق تعالى اولديغن بلورسن بعده آنلردن سكا حلاوت ولذت ويرن وآنلري هضم ايتدكم ايدوب سكا عافيت ويرن وآنلرك قوت ومنفعتلرين اعضاى بدنكه ايرشدرن وآنلرك ثقل وضررلرندن جسمكي فارغ وجانكي آزاد ايدن حق تعالى اولديغن نجه قيلورسن حال بوكيم حق تعالى مراد ايلسه بلا اكل وشرب تحقق عنايتيله سكا كفايت ايدوب مفيد وشافي اولور ولذت وقوت ويرركه وجودك قوام وبقا بولور چونكه جميع امور الله تعالانك مرادسز بغي اولمزه وجود بذير اولورز بس ماسوايه اعتماد ايتمك وآنجق آڭا توكل قيلمق لازم كلور وكذلك

اکر سن تدبیر اموریکی مدبر ارض و سمایه تسلیم ایدرسن تحقیقا علم و فکر و نظرک بالغ اولمیانه هر نسنه دن فارغ البال اولورسن عجبا فلان نسنه یارین وجوده کلورمی کلمزمی و کلدکده نه شکل اولجقدر دیمک امثالی امل و لو تردد لرینه راحت بولورسن و اموری فکر و تدبیر ایتمکده اشتغال قلب و اتعاب نفس و تضییع اوقات اولمز بلورسن زیرا که چوق کره اولورکه خاطره خطور ایتمیان امور آن بجره ظهور ایدر سبقت ایدن فکر و تدبیرکی تقدیر حکیم اولان قضا و قدر تبدیل و تغییر ایدر پس اوقات عمر عزیزک خیالات لغویات ایله ضایع اولور کیبی سبقت مقادیر الاقدار و حکمها فارغ فؤادک من لعل و لو و نفسکا دیرسنکه ای نفسم بزه اصابت ایلمز الا که حق تعالینک بزه وار ایچون تقدیر ایلدیکی اصابت ایلر اول بزم مولامزدر که بزه کفایت ایلیوب کوزل وکیلدرکه بزه غنا ایلر زیرا که اول بر قادر درکه قدرتنک نهایتی اولماز و بر حکیم درکه حکمتی حسابه کلمز و بر رحیم درکه رحمتنک حد و غایتی اولماز حال بویله بو صفات ایله متصف اولان ذات پاکه توکل و اعتماد انسب و انفعدر و تدبیر و تدارکی ترک ایله جمیع اموری آکا تفویض و تسلیم اهم و الزمدر و کذلک اکر سکا بر مصیبت اصابت ایدرسه و یا بر مکروه حلول ایدرسه اول زمان کندی نفسکا مالک اولدکده و قلبکی ضبط و ربط ایدوب بیلدکده تحقیقا سن جزع و فزعدن فارغ و آزاده اولورسن و قلق و شکوادن راحت و سلامت بولورسن خصوصا صدمه اولی عندنده صبر و ثبات ایله متین اولورسن حال بویکه صدمه اولی عندنده نفسی جزع و فزعه بغایت متسارع کورورسن پس آکا دیرسنکه ای نفس البته بو مصیبت حق طرفندن واقع اولمشدر بر وقتده و تدبیر و حیله ایله بونک دفعنه چاره یوقدر پس بو تحمل ایدرسک قائل اولدیکم حق تعالینک خزانه غیبنده انواع بلالر چوقدر حال بویکه بونک بیوک بلالری دفع و رفع ایلمشکن بلورسن و بو مصیبت بر غیم اسود کیبیدرکه قریبا آچلوب کونشک طلوع و غروب مراد الورسن و بونده صبر و تحمل قیلدکده بونک جوابنه اجر جزیل و فوز عظیم بولورسن نته کیم حق تعالی کلام قدیمنده سیجعل الله بعد عسر یسرا بیورمشدر و صبر جمیل آرتجه لطف جزیل اولدیغی طور مشدر پس صبر و تحمل قیل که ربک بدایع صنایعندن عجایب و غرایب سیر ایده سن

شعر توقع صنع ربک سوف یأتی * بما تهواه من فرج قریب * ولا تیأس اذا ما ناب خطب * فکم فی الغیب من عجب عجیب

و کذلک اکر قلبکی قضا ایله توطین ایدرسن حلو و مرینک مساوی و خوشنود اولورسن تحقیقا کیفیت و اسراری معلومک اولمیان امور که حق تعالی سکا ظاهر ایتمشدر آنی سن کندی حقکده اوفق و اصلح بلورسن و هر ظهوره کلن احکامنک نتیجه ذوق و لذتی الورسن و کندی نفسکا دیرسنکه ای نفس البته ازلده مقدر اولان و قبیله وجوده کلوردر یا سخط مولایه سخط ایلمکده نه فائده بولورسن رضیت بالله ربا دیوب قضاسنه نیجه راضی اولمازسن مکرکیم قضا ربوبیت شانندن اولدیغی بلمزمسن پس ترک سخط ایلیوب هر قضاسنه راضی اولمغه آنک رضا و محبتنی بولورسن و اکر حق تعالی بر وقتده دنیا ییسندن حبس و منع ایدرسه دیرسنکه ای نفس او اسنک هر حالکی اسنک اعلمدر و سکا جملهدن اکرم و ارحمدر و اول رب الارباب و رزاق عالمدر کلب خسیسیله و کافری عدو و نیلم تربیه ایدرکن عندنده کندوبی عارف و موحد اولان عبدک بر رغیف یا بر درهم ایچون منع ایدرمی لکن یقین ایله که حق تعالی دنیا ییسندن حبس و منع ایتمشدر اکر سکا نیجه فوائد عظیم ایچون حبس و منع ایتمشدر پس بو بلا نیکودر زیرا که ایلیک اودر اکر سن بو اذکار مذکوره یی تکرار ایله تفکر و تذکر ایلدکسه تحقیقا اصول اربعه که توکل و تفویض و صبر و رضادر بالجمله سنده راسخ بولورلر و عوارض شاغله مذکوره دخی هموم و غموم ایله کوکلک مندفع اولورلر پس انلر عبادت و حضوری بولورسن و دولت معرفت و محبتنه نایل اولورسن و حق تعالینک عندنده اهل توکل و تفویض و صبر و رضا زمره سنده معدود اولورسن و دنیاده جسم و جانک سلامت و راحت بولوب عقباده قرب جلیل الله ممنون صدق وارین سعادت دارین و قرة عینی

تفویض نامه

جامع بولنورسن

حق شرلری خیر ایلر	ظن ایتمه که غیر ایلر	عارف آنی سیر ایلر	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
سن حقه توکل قیل	تفویض ایده راحت بول	صبر ایله و راضی اول	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
قلبک اکا برک ایله	تقدیرینی درک ایله	تدبیرکی ترک ایله	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
خلاق رحیم اولدر	رزاق کریم اولدر	فعال حکیم اولدر	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر

بل قاضی حاجاتی	قیل اکا مناجاتی	ترک ایله مراداتی	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
بر ایشی مرادینجه	اولدیسه عنادینجه	حقدن نکه وردینجه	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
حقدن اولیجق نیلر	بونده غم و تشویش نیلر	اول حکمتنی ایشلر	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هر ایشلری فایقدر	بر بیرینه لایقدر	نیلرسه موافقدر	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
دلدن غمی دور ایله	قلبکله حضور ایله	تفویض امور ایله	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
سن عدلی ظلم صانمه	تسلیم اول اوده یانمه	صبر ایله صقین اوصانمه	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
دیمه شونی شویله	بر نیجه دور اویله	باق صوکنه صبر ایله	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هیچ کمسه یه خور باقمه	انجیتمه کوکل ییقمه	سن نفسکه یان چیقمه	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
مؤمن ایشی رنگ اولماز	عاقل خویی جنگ اولماز	عارف دلی تنگ اولماز	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
خوش صبر جمیلدر	تقدیر جلیلدر	الله نه وکیلدر	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هر دلده انک آدی	هر جانده انک یادی	هر قولده انک دادی	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
ناچار قاله جق یرده	ناکاه آچر اول پرده	درمان ایدر اول درده	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هر قولنه هر آنده	که قهر و که احسانده	هر آنده او بر شانده	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
که معطی و که مانع	که ضار و که نافع	که خافض و که رافع	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
که عبدی ایده عارف	که ایمن و که خایف	هر قلبی اودر صارف	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
که قلبنی بوش ایلر	که خلقنی خوش ایلر	که عشقنه دوش ایلر	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
که طبعی ایده سنکین	که ساده و که رنکین	که خرم و که غمکین	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
آز یی آز اویی آز ایچ	نی مرتبه سندن کچ	دل کلشنینه کل کوچ	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
بو ناس ایله یورلمه	نفسکله دخی قالمه	قلبکده ایان اول	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
کچمشله کدر قالمه	مستقبله هم طالمه	حال ایله دخی اوله	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هر دم آنی ذکر ایله	زیرا کلی قوی شو ایله	خیر ایله حق اول شو ایله	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
کل حیله یی طال بریول	کلدی او نوت آن بول	قوی عقلی حاضر اول	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هر سوزده نصیحت وار	هر نسنه ده زینت وار	هر ایشده غنیمت وار	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هپ رمز و اشارتده	هپ غمز و بشارتده	هپ عین عنایتده	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
هر سویلینی دیکله	اول سویلدنی اکله	خوش ایله قبول جانله	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
بل السنه خلقی	اقلام حوای حقی	و کورک ادب و خلقی	مولی کوره لم نیلر	نیلرسه کوزل ایلر
والله کوزل ایتمش	بالله کوزل ایتمش	تالله کوزل ایتمش	الله کوره لم نیتمش	نیتمشسه ازل ایتمش

باب رابع

مطلب اعلا اولان معرفت مولا ایله اهل عرفان کندیلرین مفاد اعلایه صالدیغی و عارف بالله اولان دولت انس و حضوری بولوب بحر محبت و عشقه طالدیغی و حکمت اولیالن معنی و علم صدور اولوب کوکل آنلرک لذت جان آلدیغی و زمره اولیا عوام ناسدن اولی اولوب غفلتدن حضوره کلوب انس حق ایله قالدیغی و خواص اولیا و کرام خرق عنفی شریعه ملازم ایله اوصاف بهایمدن فانی اولوب اخلاق حق ایله بقا بولدیغی و کرامات اولیا لاجرم و مقامات طریقتلری واضح اولدیغی و نوع عرفا اقطاب عارفین و قیلدیغی فصول خمسه ایله تفصیل ایلر فصل اول معرفت نفس مفتاح معرفة الله اولدیغی

ومعرفة الله مطلب اعلى اولديغن وعارف اولان ماسوايى اونودوب مدروفنى بولديغن وكندى وجودن كيجوب آنكله
فانى اولديغن وهر خوف وحزندن همیشه امين اولديغن وحق تعالى صفات سلبيه دن عارى وصفات ثبوتيه ايله متصف بلكه
بولديغن طقوز نوع ايله بيان وعيان ايدر **نوع اول** فضائل معرفت مولايى آيات بينات واحاديث شريفه ايله بيلدررز
اى عزيز معلوم اولسونكم حق تعالى عبادينه عنايتيله كندى معرفتنى ترغيب وتحصيلى طريقنى تعليم ايلدى قرآن عظيمده
بيوردىكه تعرفهم وهم له منكرون تعرفهم بسيماهم تعرف فى وجوههم نضرة النعيم مما عرفوا فيه من الحق اومن كان ميتا
فاحييناه وجعلنا له نورا يمشى به فى الناس كمن مثله فى الظلمات ليس بخارج منها ومن لم يجعل الله له نورا فما له من نور
انا عرضنا الامانة على السموات والارض والجبال فابين ان يحملنها واشفقن منها وحملها الانسان انه كان
ظلوما جهولا ان الله هو السميع البصير وحق تعالى حديث قدسيده بيورمشدركه يا ابن آدم من عرف نفسه
فقد عرفنى ومن عرفنى فقد طلبنى ومن طلبنى فقد وجدنى ومن وجدنى نال كل تمناه وفوق ما يتمناه فلا يؤثر
على غيرى يا ابن آدم تواضع تعرفنى تجوع ترانى تجرد لعبادتى تصل الى يا ابن آدم انا الرب فاعرفنى يا ابن
آدم انما عرفنى من عرف نفسه وانما وجدنى من ترك نفسه اعرف نفسك يا انسان لتعرفنى يا ابن آدم من
زال معرفتى عن قلبه فقد عمى قلبه يا ابن آدم من دخل بيت معرفتى زال عنه الخوف والحزن وكان آمنا يا داود
كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق ليعرفونى يا داود تقرب الى بعداوة نفسك ولعرفنى بالمعرفة
التى لا يقابلها الجهل يا داود تعلم العلم النافع والعلم النافع ان تعلم جلالى وعظمتى وكبريائى وقدرتى
غالب على كل شيء لان هذه المعرفة هى التى تقربك منى يا داود من عرفنى جعلت البلاء قيده والصبر صيده
وحضرت حبيب كريم صلى الله تعالى عليه وسلم احاديث شريفه سنده بيورمشدركه جذبة من جذبات الحق
توازى عمل الثقلين وبيورمشدركه انا اعلمكم بالله وان المعرفة قلب القلب وبيورمشدركه لو عرفتم الله
حق معرفته لزالت بدعائكم الجبال وبيورمشدركه اعرفكم بربه اعرفكم بنفسه ومناجاتنده ديمشدركه
سبحانك ما عرفناك حق معرفتك يا معروف وبيورمشدركه اللهم يا حى يا قيوم يا بديع السموات والارض يا مالك
الملك يا ذا الجلال والاكرام نسئلك بعزتك ان تحيى قلوبنا وابصارنا بنور معرفتك يا معروف وبيورمشدركه اللهم
اجعل لى فى قلبى نورا وفى سمعى نورا وفى بصرى نورا وعن يمينى نورا وعن شمالى نورا وامامى نورا وخلفى نورا
وفوقى نورا وتحتى نورا وفى شعرى نورا وفى بشرى نورا وفى لحمى نورا وفى دمى نورا واجعلنى نورا واعظم لى نورا
سنتنا بهذه بيورمشدركه خلق الله آدم على صورته وبيورمشدركه رأيت ربى على صورة شاب امرد قطط وبيورمشدركه رأيت
ربى فى احسن صورة فوضع يده بين كتفى فوجدت بردها بين ثديى فعلمت ما فى السموات والارض **نظم**

سنندن كلور كوكلمه چون دمبدم مدد — فضلكدن استرم مدد اى مفضل احد
وارلق ثناكى ثبت ايدبجى بر صحيفه در — كيم ابتدا سيدر ازل انجاميدر ابد
رخسار وحدت اوزره دخى نقش حسن الله — چشم شهوده كلدى بو خال وخط عدد
چون كثرت زبدلده كل بحر مختفى — وحدت محيطى سن دو جهانده سكا ربد
چون قربكا بو فقر وفنا در سبب همان — طوبى لمن تهيأ للقرب واستعد
مهردن فروغ سينه ده كالنور فى البصر — عشقك هواسى وجده كالروح فى الجسد
اولمش نفور نور حضوركدن اهل جهل — حقا كه مهردن فجر اولا صاحب رمد
هب ايلردر همیشه كوزلرى خير محض بد — بس كاركاهمزده اولور نقش نيك وبد
نشو ونمايى شبنم فيضكله بولدى خوش — كلزار جان حقى مسكنك اى صمد

نوع ثانى

معرفت نفس موجب معرفة الله اولديغن بيلدررز **اى عزيز** معلوم اولسونكم اهل الله ديمشلردركه كيمكه
كندى نفسنى عارف اولور تحقيق اول كسه ربسنى دخى بلور كيمكه نفسنى عارفدر اول هر معرفت وعلمه واقفدر
نفسنى عارف اولان مقرب وسعيد اولور وعارف اوليان حضرت حقدن بعيد اولور كندى نفسنى بلن معرفت

حقنه مالكدر وبليان ضلالتده هالكدر معرفت نفس انفع معارفدر ونفس بلن اسرار عالمه واقفدر كيمكه كندى
نفسنى عارفدر آنك همتى عالم فانيدن منصرفدر كيمكه معرفت نفسه واصلدر اكا فوز اكبر حاصلدر نفسنى عارف
اولان فاضلدر نفسنى بليان حقدن غافلدر كيمكه نفسنى عارف اولور اول بعد وغفلتدن نجات بولور وقرب
وحضور حقه كلور عقلك افضلى معرفت نفس انساندر وحكمتك افضلى معرفت قرب يزداندر كيمكه نفسنى جاهلدر
اولدكسه ربسندن غافلدر نفسنى بليان مجاز نفس نيجه بلور ونفس بلن آيا بو دار فانيده نيجه انسيت بولور
هر عاقل مغموم اولور وهر عارف مسرور اولور وهر محب محبوب اولور كندى نفسنى بليان غيرى نيجه بلور يا معرفت
حقى نيجه بولور انسانه معرفت نفس كفايت ايدر زيراكه اول معرفت حقه ارائت ايدر دنيايى بلن تزهد ايلر وناسى بلن
تفرد ايلر ونفس بلن تجرد ايلر ورب بلن توحيد ايلر نفسنى عارف اولان خلقه متواضع اولور زيراكه اول حق ايله حاضر
وكا خاضع اولور نفسنى عارف اولان كسه يه لازمدركه قناعت وعفت واستقامته ملازم اوله وماسوايى ترك ايدوب
حقه عازم اوله حق تعالى داود عليه السلامه بيورمشدركه يا داود نفسكى بل تاكيم بنى بلهسن واول سؤال ايلمشكه
يا ربى نفسمى نيجه بله يم وسنى نيجه بله يم حق تعالى اكا جواب ايتمشدركه نفسكى ضعف وعجز وفنا ايله بل
تاكيم بنى قوت وقدرت وبقا ايله بله سن اندن بنى بنمله بوله سن **نظم**

شمس آرار ديركه آفتاب فنى — هر بكا صو آقار كه آب فنى — دون كيجه خواب ديده دك صوردى
اى جهان سير ايلدى دى خواب فنى — دست كندين آرار صوار حلقه — ديركه اول لجخود وغراب فنى
دور ايدر باده اهل عشرتنى — مجلس انجمنده دير شراب فنى — جمله سر كشته مضطرب قالمش
راحت اولمش بى اضطراب فنى — جمله سى پرده لرده كندين آرار — عارف نفس ايدر حجاب فنى
دوست خوش بى نقاب سير ايلر — دير بنجوب عجب نقاب فنى — كنج دل فتحيدر جو فقر وفنا
نه صورار سن كم فتح باب فنى — شمس روحك كوكلده سير ايلر — صورمه حقى كم آفتاب فنى

نوع ثالث

معرفت مولى مطلب اعلى اولديغن بيلدررز **اى عزيز** معلوم اولسونكم اهل الله ديمشلردركه معرفة الله كوكلده
بر نوردر ومحبتى جانده فوز وسروردر وتوحيدى مفتاح انس وحضوردر معرفة الله بر كنز عظيمدر ومحبتى
بر فوز مقيمدر كيمكه عارف بالله اولور اول كسه آكاه اولور وناسك عذر خواه اولور علمك ثمره سى معرفة
الله در ومعرفتك ثمره سى حفظ حدود الله در فسخ عزائم وحل عقود دليل وجود رب ودوددر
معرفة الله ايچون براهين وترغيب لر كه دل لبيب وفقر اديب وسقم طبيب حقى عارف اولانك معرفتى كامل
اولور عارف بالله اولانك لسانده كلال كلور كيمكه عارف بالله اولمشدر اول سعادت ابديه بولمشدر عابدك
همتى دعادر وعارفك همتى ثنادر زيراكه عابدك همتى نفسيدر وعارفك همتى خدادر حق مشاهدۀ عيان ايله عيون
ادراك ايده بلمز لكن قلوب آنى حقايق ايمان ايله ادراك ايده بلور علم انفع معرفة الله در وآنك موضعى قلب
آگاهدر حقك وحدانيتنى طانمق معرفتدر وفردانيتنى بلمك توحيد حقيقيدر اكر تعريف حق اولماسه كسه
آنى عارف اولمازدى معرفة الله بطن جايع وعين ساهر وقلب ذاكر ايله جانده حاصل وكلده ظاهر اولور
حق تعالى كندى معرفتيله عزيز ايلديكى عارفه لازمدركه آنك معصيتيله نفسنى ذليل ايتميوب طاعتنه ملازم اوله
حقيقت عرفان حقايق اشيايه ايرمكدر واشيايى فنا تنده اولديغى كبى كورمكدر معرفة الله آنك اول وآخر وباطن
وظاهر اولوب هر نسنه يى عليم وهر فعلنده حكيم وجمله يه رزاق وكريم اولديغن بلمكدر معرفة الله وحدانيتندن
آگاه اولمقدر وغايت معرفة الله آنى قلبه مطلع بولمقدر معرفة الله ماسوادن فارغ اولمقدر وانكله كوكل حياتنى
بولمقدر علامت معرفة الله اكا محبتدر وهر امرينه اطاعتدر ايكى نسنه افضل عطاء الله در برى معرفة الله در
وبرى محبة الله در معرفة الله كوكلده نور وضيادر ومحبة الله نار محرق ماسوادر عارف بالله اولق ذكر الله
ايله جان بولمقدر وظلمت جراحه قالمق ذكر الله دن غافل اولمقدر معرفة الله هر شيده قدرتنى بولمقدر وهر حاله
حول وقوتدن برى اولمقدر معرفة الله نفس ايله ترك ماسوى الله در وقلب ايله حضور مع الله در حقيقت معرفت

آن لسان ایله ذکر ایتمکدر وقلب ایله محبتنه یتمکدر وهمتله حضورینه کتمکدر معرفة الله جانده بر یقیندرکه
اعضا آنکله ساکندر وکوکلده بر حیاتدرکه روح آنکله مطمئندر معرفة الله تعرف الله ایله حاصلدر
زیراکه عقل الله ایله معرفتنه واصلدر علم تعلیم خلق ایله اولور معرفت تعریف حق ایله اولور پس علم
اعلام ایله در ومعرفت تعرف ایله در مراد اشیانی الله دن والهامی والله ایله والله دن یکار راجع بیلمکدر معرفة الله
موجود قدیمه وجود تعظیمدر وعارفی اظهار معرفتدن منع ایدن بو تعظیمدر معرفت الله کوکلده بر نقطه کبریادن اول
جانده بر نعمت عظمادر کوکلده نور معرفت فلکده کونش کبی طالع اولور لکن شمس فلک افقدن طوغوب ضیاسی زمینه
واقع اولور وشمس معرفت ایسه درون دلدن طلوع ایدوب نوری عرشده ساطع اولور معرفة الله کوکل عالمنده
شمس مثالیدر وعقل قمر وعلم نجوم امثالیدر معرفة الله بر جوهردرکه مادون عرش آنکله منوردر معرفة الله
ایله انانیتدن کچمک ونفسانیتی یتمک تمام شقاوتدن معرفت بحرینه مستغرق اولمق ونور حقیقتله فنا بولمق کمال سعادتدر

نظم
هر نفس قلب مقلبدن آلور بو مشرب
دمبدم بشقه اولور جانده کوکلده مطلب
لحظه لحظه آلور هر دم او بشقه بر جان
عرش وفرش وفلکی بشقه کورر آنده کوکب

بشقه بر رسم ایله بر ماهی ایدر دل ادراک
بو رخ وزلف ولب وغمزه وتندن غیری
دخی هر جانی ایچون اولدی ظهور بر قالب
برق خاطف کبی دل عالمنی سیر ایتسه کیم

کوکل اولماز ایکی آن ایچره برابر طالب
دمدم وار بشقه رخ وچشم ودهان وغبغب
بشقه در عالم دل مهر وسپهری بشقه
آکده بر لحظه یوقدر نه یاز وقیش ونه روز ونه شب

حتی تعینده بخود جمله شی اولمش مستور
عارف اول احکم کسن دلده بو ل اولماز مطرب

نوع رابع

عارف ماسوانی اونودوب حضرت مولایی بولدیغن بیلدکدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه عارف اودرکه
آنی حقدن بر شاغل مشغول ایتمز وطرفة العین انس وحضوردن غفلت کتمز عارف اودرکه کندی سکوت ایلر وحق آنک
سرینی سویلر عارف اودرکه ماسوادن معزول ومعروفیله مشغول اولور عارف اودرکه کندی تدبیرندن غائب وتدبیر
حقده مترقب وراغب اولور عارف اودرکه هیچ بر نسنه ایله متکدر اولماز وهر نسنه آنکله صفا بولوب کدری قالماز عارف
اودرکه دنیا وعقبیله باشنه طار اولور وعادتی ناسدن حقله قرار اولور وآنک حضور وانسیله بر قرار اولور عارف
اودرکه تفکر طویل ایله کیجه ومفاوز ملکوتی قطع ایده عارف اودرکه عرفانی سرمایه سعادت بیلوب وآنی
غیر موضعه وضع ایلمیه اعنی نااهلنه سویلمکدن متنفر اولور عارف اودرکه غیر معروف ایله انسیت قیلمیه
وماسوای معروفه اصلا خاطرینه کلمیه عارف اودرکه کندی صفاتنی معروفی صفاتنده افنا ایده تاکیم ماسوی محبوب
آنکله سویلیوب آنی ایشیده عارف نیجه محزون اولورکه آنک قلبی سرور ایله مشحون وجانی حضور ایله مقرون
عابدک قوتی آب ونانیدر وعارفلرک قوتی نور عرفاندر عارف حقی حق ایله عارفدر ونور حق ایله عالم وواقفدر عارف
حضوری معروفدر وسروری محبتدر ونوری توحید حقیقتدر عارف اودرکه ریاض دلده سیاحت ایدوب حیاتنه
ثبات ایلر ومعروف جنابیله مناجات ایدوب لسانیله سویلر عارف اودرکه غیر حقی لاحظ وغیر کلامی لافظ اولماز
ونفسیچون حقدن غیری حافظ بولماز عارفلرک سروری معروفیله وانسی وحدتله اولور وصبر وثباتی الله ایله
بولور علم نهردر وحکمت بحردر علما طواف انهاردر وحکما غواص بحاردر وعارفلر نجات سفینه لریله سیاحدر
عبادت اهل عرفان تاج سلطانیدر عارفلر آنلردرکه نطق ایتسلر آنی سویلرلر وعمل ایتسلر آنکچون ایلرلر وطلب
ایتسلر آندن ایدرلر ورغبت ایتسلر کاکیلرده صادقلر وسابقون آنلردر وخواص مقربون آنلردر ریای عارف
اخلاص محجوبیدن زیاده مرغوب ومحبوبدر عارف معروفی تعظیمده اهتمام تام ایدوب واداء فرایضده واجتناب
محارمده آنکا توقیر واحترام ایده عارف اودرکه اسرار معروفی نااهله اظهار ایلمیه وفرح وسروردن وثبت
وحزندن بر کسره سویلمیه علامت عارف اودرکه رتبه سیله ولدی قدمه افتخار ایده ونفسیله بولنه قدمه احتقار ایده
عابد جسمی زیده وعارف جانی زیده قلب عارف قندیل حکمتدر وفتیله‌سی محمودر ودهنی محبتدر وسراجی نور ملکوتدر
عالمک ادبی وعابدک طلبی لازمدر وعارفک ذوق وطربی ملازمدر زیراکه عارفک معروفیله سروری دائمدر خائفک
حالی هربدر وعارفک شانی طربدر وعالمک همتی ترک دنیادر وعارفک ترک دعادر وجبل ثنادر نظم

اهل عرفانک محبتدن اثر بولمشلر
کندیکی بیخبر وآنده حاضر بولمشلر
عالم آچمه یلر چشم هوس چون یعقوب

تاکه بر ماهی یوسفه

تاکه بر ماهی یوسفه نظر بولمشلر
باغلر دیاقه لرندن نیجه رفع ایتمشلر
کرد سیر غنی اوله قافله بر بولمشلر

بر زمان نیجه کبی ظلمته طالمشلردر
خانه قلبی او محبوبه مقر بولمشلر
عشقدن انک الآن حسن ایله آلدی

تاکه جانان جکر نیجه سحر بولمشلر
وادی دلده تردد ایدن اولمازدی
عشقده اهل نظر نور نصر بولمشلر

عشقله صیقل آیینه جانی حقی
نفسنی چون دل وجاننده کدر بولمشلر

نوع خامس

عارف کندی وجودندن فانی اولوب معروفیله بقا بولدیغن بیلدکدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه
عارف جمله‌سی وکندی ترک ایدن وجودی عقبه‌دن نزول ایدسه تحقیق اول حالم قلبه دخول ایده بعده اسب خیاله
بنوب نیجه ایام جباله توکلدن ایوب صحرای تفویضی کچوب میدان صبری سیر ایله کیده تاکیم ریاض
رضایه کلوب بساتین عرفانه واصل اولور بعده مجلس محبته کیروب محفل انس وحضوره داخل اولور
بعده بساط انبساط اوزرینه چقوب مراتب مناجات وقربه نائل اولور بعده اخلاق حمیده ایله صفات واسما
خلعتلرین کیوب بو کرامات عزتلرینه وبو مقامات لذتلرینه ایروب عمری اولدقچه بو حالات ایچنده تنعم ایدوب
آنکچون سعادت سرمدیه حاصل اولور وآنک شخصی دنیاده وقلبی عقباده قالور وبو مافیه ماز یاده ترقی
وتلقی بولور تاکیم دنیادن ابا ایدوب ناسدن اکا ملالت کلور وملأ اعلایه شوقی کماله ایروب موتی آرزو
ایده وقتاکه وعده سی کلور رسل رب رحمان کل وریحان وبشارت ورضوان ایله آکا کیدی واواطیب نفس ایله
وبشر وانس ایله بو دنیای لاهیه‌دن کچوب او حضرت الهیه قربنه کوچر پس بو فقیر وضعیف نفسیچون آنده ملک
عظیم ونعیم مقیم کوریلر رب رحیمدن اوله ترحیب وتقریب وسلام وتکریم بولورکه وصف ایله بیانه کلمز وآنلر
دولت دائمه ابد الآباد آندن زائل اولماز اللهم یاذا الرحمة العمیمة نسئلك ان تمن علینا بهذه الدولة المقیمة
والسعادة العظیمة بحق صفاتك القدیمة اللهم انك تلطفت باولیائك فعرفوك ولو تلطفت باعدائك
لما جحدوك وخبرده کلمشدرکه تحقیقا دنیاده بر جنت واردرکه آنی بولان کمسه ده جنت آرزوسی قالماز وبو
دیدیکم جنت معرفة الله‌در وینه خبرده کلمشدرکه ناس بو دنیادن چقوب رحلت ایتدیلر حال بوکیم بونده اولان
اطیب اشیادن محروم کتدیلر واول اطیب اشیا معروف مولادرکه هر نعمتدن الذ واشهادر بیت بوکونکی
جنت عرفانه داخل اولسلر عشاق یارنکی وعد اولان حوری ویا غلمانی نیلرلر وحضرت علی رضی الله عنه
بیورمشلردرکه عجب اودکلدرکه بر کمسه آخرتده جنت بوله بلکه عجب اودرکه اول دنیاده جنت بولمش اوله وعجب او
دکلدرکه بر کمسه دخول جنت ایله افتخار ایده بلکه عجب اودرکه جنت آنک دخولیله افتخار ایده شعر ان عرفان ذی الجلال لعز
وضیاء وبهجة وسرور وعلى العارفين ايضا بهاء وعلیهم من المحبة نور فهنيئا لمن عرفك الهی هو والله دهره مسرور
پس عارف بالله نعیم نعیمدر وجنت جنتدر وسرور سروردر ولذت لذتدر وحضور حضوردر وعزت عزتدر تاکیم جنته داخل اولانلر
موت ومرض وهرم ودرد وفقر وذل وغمدن خلاص بولورلر کذلک قلب عارفده داخل اولانلر خوف وحزندن وجمیع محنتلردن آزاد اولور نظم

زهی جانانه ای جان بو سوزی فهم ایله سن
چون شراب ناب عرفانی ایچوب جم اولسه دل
کدیکی بلدکسه شاد ومنصف اولکردیسه
کرچه بادام دوستم بیلمجه در دائم ولی
عارفک جانی شهود یار ایله طولمش حضور
سر توحید خدایی ایمه افشا مشرکه
بولدی حقی لذت جاویدی لطف حق ایله

کچ بو جاندن بوله تا سنده عشق ذو المنن
محرم وحدت نسن آنک دیمه اصلا بر سخن
قیلمجه یوقدن قدرتک قطع ایتمز اول سوزدن دهن
شمس دیدارندن اولمش قلبه حائل ابر تن
عاقلک قلبنده قالمش عقده تخمین وظن
آکلمازان آنی اوکیم دیر بیلکیله سن او بن
جانه چون اولدی میسر خلوت اندر انجمن

نوع سادس

عارفک خوف وحزندن امین وآزاد وانس وحضور ایله خرم ودلشاد اولدیغن بیلدکدر ای عزیز معلوم
اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مولاسی عارف ولانک بلاسی قالماز زیراکه آکا بلا بال اولور وستم اولماز عارفک خوف
ایله مابینی معموردر انکچون خلق ایله دخی مابینی معموردر زیراکه آنده شهودنده جمله‌سی مجبور کبی معذوردر عارف جسم

وجانك مولاسنه هبه ایتمشدر ومُلكی مالكنه ویروب كندی آره دن كتمشدر وبو تقریب ایله دولت قرب حقه یتمشدر عارف قلبنی مولاسنه وروحنی بلواسنه ویرمشدر وجسمنی وفق رضاسنده مخلوقنه وقف ایدوب راحته ایرمشدر عارفك حق ایله معامله سی خلقه موافقتله دكلدر بلكه خلق ایله معامله سی حقه موافقتله حاصلدر عارفك هر آرزوسی زائل اولوركه آنك هیچ بر مرادی اولماز زیرا كه قلبنه معرفت نوری نازل اولوركه آنده ماسوایه محل قالماز عارفك عروجنك سكرنده هبوطی اولماز زیرا كه حضورنده كلی حجاب ایله قالماز عارف كندی عندنده نه مرتبه ذلیل اولدیغنی ناس بیلسه ر بخته الن اوپرلردی بلكه یوزینه توكوروب باشنه طوپراق سپرلردی عارفك آنكچون عارف دینلمشدركه غیری بیلدیكنی او بلمشدر ومطلع اولدقلرینه مطلع اولمشدر اكر عارفك قلبنده طلوع ایدن شمس معرفتدن بر ذره عابد محجوبه ظاهر اولسه ر انكا تحمل ایده میوب مضمحل اولوردی **بیت** طربدانه خانه یه صغمازدی بلكه عالمه زاهد اكر عارف كبی واقف اولیدی نار وبود نندن عارفك بر علامتی بودركه آنك عرفی منتك وصبردن اطیب اولور عارفك بر علامتی دخی بودركه سكا وجهیله او ویله اقبال ایدركه كانه سندن غیری كمسه یی بلمز وسندن اویله بجانله اعراض ایدركه كانه سنی هیچ بركره كورمش بلمز نته كیم حضرت حبیب اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم اهل بیتیله عادت اوزره الفت وصحبتده ایكن استماع اذان ایلدكده اویله سرعتله قیام ایلردیكیم كانه آنلرله صحبت دكل ایدی عارفك لسانی ذكر الله ایله ناطقدر وقلبی محبتنده صادقدر وسری ایدیكا عاشقدر عارفك قلبی نائم اولماز وماسوایه میلی قالماز زیرا كه آنك كوكلی محبت الامثلدن ازلیت بولمشدر وردو غم عشق ایله طولمشدر ونظرگاه عزیز علام اولدیغنی بلمشدر پس ایی جهانده هایم اولوب كیجه نائم اولور بركوكلكه ماسوادن كیجوب علایه كتمشدر ونسیم قربی استشمام ایتمشدی ومجلس انس وحضوره یتمشدر اول كوكل حقدن نیجه غافل اولوب خلقه مائل اولور **نظم**

جهانده كیمكیكه بر جام اولدی نحجود
طریق عشق محبتده ایله ترك وجود
طراب وحدتی نوش ایدیب سوردلی
اوده رهنمای دو عالمده شاهد ومشهود
جمیع خلقی سورجون موحدانه خفی

كزیده دو جهانسن نهایت مقصود
شراب عشقی ایدی نوش اومستدلو ممدود
كوكلك ایلر او هر ذره یه ركوع وسجود
ولی مراتبك احكامنی قبول ایلر

عزیز عمرینی علی الخلق صرف ایت
زهی جلال وجمال وزهی شراب ودود
اوكیم مشاهد اولور بو وجود وحدتی
امین وحدت ایكی كثرت ایچره حفظ حدود
اول اهل وحدت وشفقت سعید وهم مسعود

نوع سابع

اهل زهد ایله اهل عرفانك یعنی ابرار ایله مقربین بیننده فرقنی بیلدكدر **ای عزیز** معلوم اولسونكه اهل الله دیمشلردركه زاهد سیاردر وعارف طیاردر علم دیكلك ادنادر وعارف كلامنك اعلادر عارف اهل دنیایه واهل آخرته معرفتی وصف ایلمز اهل الله غیری آنی كمسه یه سویلمز عارفك سكوتی انفعدر وكلامی اطیبدر عارف عروفیله مستأنسدر آنكچون ناسدن مستوحشدر وانكا مفتقردر آنكچون جمله دن مستغنیدر وانكا ذلیلدر آنكچون جمله یه عزیزدر زاهدك عبادتی علاقه ایله در وعارفك طاعتی حلاوت ایلهدر زاهد طالب عقبادر وعارف طالب مولادر زاهد نفسیله در وعارف ربیله در زاهد عبد نفس وهوادر وعارف محضا عبد خدادر زاهد حقی لسان ایله ذكر ایدر وعارف آنی دل وجان ایله ذكر ایدر زاهدك قلبی اسباب ایله در وعارفك جانی رب الارباب ایله در مؤمن نور الله ایله نظر ایدر وعارف الله ایله نظر ایدر مؤمنك اعتصامی حبل الله ایله در وعارفك اعتصامی الله ایله در مؤمن ذكر الله ایله مطمئن اولور وعارف الله ایله مطمئن اولور مؤمنك قلبی واردر عارفك مقلبی واردر خلق حجاب نفسدر ونفس حجاب دركاهدر پس خلقی ترك ایدن نفسندن آكاهدر ونفسنی ترك ایدن عارف بالله در عارف جسمنك روحه یتمشدر وروحنی معروفنه فدا ایتمشدر عالمك شغلی طلبدر وعابدك حالی تعبدر وعارفك شأنی طربدر زاهد نفسیله خلقه بقوب خصومتلریله مضطرب اولمشدر وعارف مولاسیله مخلوقاتنه بقوب جمله یه شفقت ایدوب راحت بولمشدر عارف قلبیله حضوردن كتمز ودروحیله ماسوایه مشاهده ایتمز عارفك قلبی هر مراد وآرزودن خالی وخوشدر نته كیم آنك ایكی هر سببدن فارغ وبوشدر عارفك بر راحتی یوغ ایكن هر راحتی اودر وبر نعمتی یوغ ایكن هر نعمتی اودر عارفك نظرنده كونین ساقط اولمشدر

دیوبمه اولدقده

زیرا كه او كندی سرنده مكوندن بولمشدر عارفك نفسی دنیاسنی وروحی عقباسنی ترك ایتمشدر وسری مولاسنه یتمشدر زیرا كه مسافه راه خدا دنیا ایله عقبادر آنلردن عبور ایدن حق ایله حضور ایدر عارفك شهودنده حقیقت برابردر وماسوی مجاز ومعدومدر وآنكچون واحد جمله یه بدلدر نقل اولنمشدركه بغداد ایچنده شبلی نامنده بر عارف واریمش بركون بركوزه جی دكانی اوكندن كیجوب كیدركن كوزه صاتن دیمشدركه مابقی الا واحد همانده شبلی بر صیحه ایدوب هل كان الا الواحد دیمشدر عارفه اشارت كفایت ایتمشدر عارفك قوتی ذكر یزداندر وعابدك قوتی آب ونانده عارفك قبله سی نور وصالدر عقل متفلسفك قبله سی خیالدر عارفك قبله سی رب رحیمدر غافلك قبله سی زر وسیمدر **نظم**

قطره سن بحردن اما جمد اولمش ماسن / بیلمكه فورسك كر قطره یكلا دریاسن
عشق دریاسنه صال كندیكی خوف ایتمفیز / كیچ هوادن كه یم عشقده حباب آساسن
بحر ایله بحرسن امواج ایله محكوم هوا / عشق ایله عارف حق علم ایله مولاناسن
طریق عشقه غمیدر تعبك نفس وهوا / عشق در مونس جان غیر ایله بر غوغاسن
كاه دل كاه زبان كاه عیان كاه بیان / كاهی آیینه كهی طوطیء شكرخاسن
خودبین اولدكسه طولار خانه دلجك وجلد / بیخود اولدكسه قمو خلق ایله هم تنهاسن
محو ایدوب وارلغكی عشق ایله وار اول خفی / عشق سز پادشه اولسك دخی سن لاسن

نوع ثامن

اهل عرفانك علو شانی وكمال عرفانی بیلدكدر **ای عزیز** معلوم اولسونكه اهل الله دیمشلردركه حق تعالی كندی بولور كندیدن غیری كمسه بلمز پس عارفلر حقی ینه حق ایله بلمشلردر آنكچون آنلر هر شیده حقه رجوع قیلمشلردر عارفك بصری عبرتله وقلبی فكرتله وروحی لذتله مشغولدر عارفلر فوت ماسوایه تأسف قیلمزلر زیرا كه آنلر اشیایه خیال وزوال نظریله بقوب ماسوی بلمزلر عارفلر معروفی بولمشلردر وماسوادن صم وبكم وعمی اولمشلردر عارفك سروری معروفیله در وذوق وحضوری محبتیله در عارف یوما فیوما اعرف واقربدر زیرا كه ساعت بساعت معروفنه مقربدر جنید بغدادی علیه رحمة الهادی سری سقطی حضرتلرینه سؤال ایتمشلركه كیف اصبحت سری انكا جواب ایتمشدركه لیس عند الله صباح ولا مساء یعنی عارف بالله تشخیص وفات واحوالدن معزولدر آنجق او مستغرق حضوردركه موفقیله مشغولدر عارف معروفیله اولدقده عیشی مزین اولور ومحبتنه ابردكوم حالی احسن اولور عارفلرك قلبی معروفنه توجهده ریح عاصفدن وبرق خاطفدن اسرعدر عارفلرك علوم عجیبه سی واردركه آنی لسان ازلیته ایله تقریر وعبارات ابدیه ایله تعبیر ایدرلر هر قومك بر عفوبتی محققدر واهل عرفانك عفوبتی حضوردن عزتدن منقطع اولمقدر عارفك شغلی معروفیله استیناسدر وماسوادن اباویاسدر عارفك علاقه سی اولماز ومحبتك شكواسی اولماز وعبدك دعواسی قالماز ناسك حالی اولور وعارفك حالی اولماز زیرا كه آنك رسومی نور معروفنده محو اولور قالماز عارف نه محاجدر ونه مستغنیدر زیرا كه بونلر وارلق شاییدر عارف ایسه كندیدن فانیدر عارفك عارف ایكی جهاندن فارغ اولمقدر ونفسندن دخی فانی اولمقدر غایت معرفت ایكی حالتده در بر كیسی دهشتدر وبری حیرتدر نقل اولنمشدركه ابا یزید بسطامی رحمة الله علیه حضرتلرینك زمانلرنده بر شیخ بر مریدینی مكه مكرمه یه كوندردكده انكا وصیت ایلمشكه اثنای طریقده بسطامده سلطان اولیای زمان اولان ابا یزید حضرتلرینی زیارت ایده سن وسلام ودعامزی انكا تبلیغ ایدوب دعا ورضاسن آلوب آندن كعبه یه كیده سن وفقا كه اول مرید مسافر حضرت ابا یزیدی زیارت ایدوب شیخنك سلام وكلامنی آنكا سویلمشدر حضرت ابا یزید انكا خطاب ایلمشكه شیخك كیمدر آنك كلماتندن برین بزه سویله تاكیم معرفتده آنك مقامی كندی كلامندن معلوممز اوله بر مرید قوم شیخنك انكا خبر ویرمشدركه بنم شیخم دیركه اكر سما حدید وارض حجر اولسه ر نه بر قطره نازل اولوب نه بر حبه نابت اولسه وجمیع خلق اولاد واتباعم بولنسه لر آنلرك رزقی ندن بیلنه بنم دروننده بر غم وكدر كلمز وقلبم اصلا متحزن ومتغیر اولماز بو كلامی اول كامل ایشیدوب دیمشدركه یا هذا تخفیفا سنك شیخك هنوز نه عارف اولمش

ونده توحید حذا قیلمشلردر بلکه انانیتله شرك خفیده قالمشلر چونکه مرید مسافر بو حکمتی ایشتمشلر اکمل یقیندن واز منفعل اولوب یولنه کیتمشلردر وقتا که حجدن عودت ایلیوب شیخنی کورمشدر ابا یزید حضرتلرینک کلام حکمتن وکندی حزن وتفرقن اکا خبر ویرمشدر شیخ اکا دیمشدرکه ابا یزید حضرتلری بزدن اعرف واکملدر آنلرک کلامی دقایق غامضه یی محتملدر همان دم اول شیخ اکا مکتوب یازمشدرکه یا مولانا ابا یزید تو کلام کلامم بودر بو کلامده مقصودم ندر بنی ارشاد ایله دیمشدر وقتا که اول مکتوب اول مرشد کامله واصل اولمشدر آنک جوابنده اول شیخی بویله ارشاد قیلمشدرکه بنم ایچون نه سما واردر ونه ارض واردر ونه بر قطره واردر ونه بر حبه واردر ونه اولادم واردر ونه اتباعم واردر ونه تدبیرم واردر ونه حرکتم واردر ونه وجودم واردر والامضای مکتوبی من ابا یزید الفانی لفظن قیلمشدر واول شیخه وصولنده آنکله ارشاد ومسرور اولمشدر التوحید اسقاط الاضافات نه اولدیغن بلمشدر ونفسنک فناسن بولمشدر **نظم**

وجودمز بیده ولادده مثل ساغردر
او نفسه زهر ایچوردیکم کنود دکاوزدر
خزالمشدر آچوب باغ عقلن صاحب جنی
او بلمزکی کهب ایلیان اوم هتردر
چودلدر اصبع لطفیله قهری بیننده
انکچون آین کهضاو ذکر مکتنددر

شرابی که حیات الدی کاو آنردر
قلوبی تکری دمادم آچار دخی باغلر
که حکم ایلکی یدنده مضطردر
عجب بودرکه خدادن دل اولمکده اکاده
کیمک یدنده یمن ایله شاهم منظردر
چو بولدی لطفی بوتجمده قهری غفلتده

مطیع ومومن اولان جانه ذوقی ویرر
بو اسیلرنده آنی بلمیان عجب خس در
کیمک یدنده ایجر بو جواهرینی المشر
که بسط وقبض ایدر قلبی مقلب اظهردر
او لطف وقهر ایله مراتب قلبه ناظردر
دل اولسه حق ایله محیی وحزنی منورده

نوع تاسع

اهل عرفانک معروفی حضرت خالق وباری صفات نقصان وسلبیه دن منزه وعاری وصفات کمال ثبوتیه ایله متصف وباقیدر وجمله ذرات کائنات واجزای عالم وجمیع امور مخلوقات واحوال بنی آدم آنک تأثیر وقدرتیله وتدبیر وحکمیله همیشه هر بر مراد شریفنه موافق تام وجود ونظام بولدیغن ومتحرك وجاری اولدیغن بلدیدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه رب العالمین حضرتلری بردرکه قطعا شریکی ونظیری یوقدر اکل وشرب ونوم ولبس عادتلرندن واهل واولاد وولادتدن منزهدر کوکده ویرده دکلدر مکاندن منزهدر صانعدر وصولدر وکنه ودانه اوستده وآلتده دکلدر جهتدن منزهدر صورتدن وشکلدن ورنکدن واعضادن منزهدر وارلغنک اولی وآخری یوقدر وارلغی کندیدندر غیریدن دکلدر ذات شریفی برحالدن برحاله ثابتدر خوف وحزن ومرض مثللو تغیرلردن منزهدر وجمیع نقصان اولان صفتلردن منزهدر بو جمله عالم یوغیکن بول واریکن هیچ برکسنه یه محتاج دکلدر عاجز اولمقدن منزهدر مراد ایلسه بو جمله عالمی بر آنده یوغ ایدر ومراد ایلسه ینه بر آنده وار ایده بلور اکا هیچ بر ایش چتین وکوج کلمز بر بعوضه یارتمقله سموات وارضی یاراتمق اکا برابردر برکسه اکا حکم ایده مز اول جمله یه حکم ایدر اکا هیچ بر نسنه واجب دکلدر بر کمسه دن نفع کورمز ویا ضرر چکمز منزهدر جمیع کافرلر مؤمن اولسهلر وجمله فاسقلر مطیع اولسهلر عبادتده سعی واهتمام قیلسهلر اکا بر فائده حاصل اولماز واکر جمله ناس فاسق وکافر اولسهلر اکا هیچ ضرر کلمز وبونلر صفات سلبیه درکه ذات پاك حضرت باری بو صفتلردن بری وعاریدر اما اول ذات پاکک صفات ثبوتیه سی سکز صفت بلنمشدر بری حیاتدر وبری علمدر که حق تعالی حیدر وعلیمدر هر نسنه یی بلور سموات وزمینده اولانلری وجمله عیانی وپنهانلری بلور واعداد اوراق اشجاری وحساب حبوب وازهاری وجمیع رمل بحاری بلور اصلا بلمدیکی نسنه یوقدر جزئیاتی وکلیاتی وکیجمشلری وکله جکلری بلور آدمک کوکلنه کلن خاطرلری ونیتلری وسویلدیکی سوزلری وباطن وظاهرده جمله بلور حاضرلری وغائبلری بلور اما غائبلری آنک حقنده حاضرلر اولور هیچ برکسه غیبی بلمز مکر الله تعالی بلدیره اول نسیان وسهودن وغفلتدن بریدر وحیات وعلمی ازلیه وابدیه حادث وفانی دکلدر وصفات ثبوتیه نک بری دخی سمعدر که حق تعالی سمیعدر هر صوتی اشیدر جهر اولسون خفی اولسون برکسه نک قولاغنه مخفیجه سویلسهلر اول اشتمدیسه حق تعالی اشیدر وسمعی ازلیه وابدیه حادث وفانی دکلدر وصفات ثبوتیه نک بری دخی بصردر که حق تعالی بصیردر هر نسنه یی کورر لیله مظلمه ده نمله سودانک حجر اسود اوزرنده یوریدیکن کورر وآیاغی خشلتیسن ایشیدیر لکن ایشتدیکی بزوم کبی قولاغله دکلدر

وکوردیکی

وکوردیکی کوز ایله دکلدر کوزدن وقولاقدن منزهدر وبصری ازلیه وابدیه حادث وفانی دکلدر وصفات ثبوتیه نک بری دخی ارادتدر که حق تعالی مریددر مراد ایلدیکی ایشلر ومراد ایلمدیکی نسنه وجوده کلمز وهیچ بر نسنه اکا لازم اولماز بر کمسه اکا کوج ایله بر امری بتنشدرمکه قادر دکلدر هر نسنه کیم جهانده وجود بولمشدر اکر خیر وکر شر جمله سنک مرادیله اولمشدر پس اول مؤمنلرک ایمانی ومطیعلرک طاعتی مراد ایتمشدر اکر مراد ایتمش اولسه برکسه مؤمن ومطیع اولمازدی وکافرلرک کفرینی وفاسقلرک فسقنی مراد ایتمشدر اکر مراد ایتمش اولسه برکسه کافر وفاسق اولمازدی بر بعوضه جناحن تحریك ایده مز حق تعالی مراد ایلمدکجه وهر نسنه کیم ایشلرز آنک ارادتیله ایشلرز ومراد ایلمدیکی نسنه وجوده کلمز زیرا که مراد ایلدیکی وجوده کلمه مك علامت عجزدر اولماز اکر مراد ایلسه جمله سنی مؤمن ومطیع ایلردی واکر مراد ایلسه جمله یی کافر وعاصی ایلردی اکر سؤال اولنورسه ایمان جمله نك مؤمن اولماسن مراد ایتمیوب اکثرینك کافر اولماسن مراد ایلمشدر جواب اولدرکه اکا مراد ایدن ایشلدیکی نسنه لردن سؤال اولنماز واول جمله یه سؤال ایدر فاعل مختاردر **بیت** کسمش ایتمشدر آنی ایتمه جدل لا یسئل عما یفعل وهر مراد ایدوب ایشلدیکی نسنه لردن نیجه حکمتلر وفائده لر واردر که بنی آدمك عقلی اکا ایرشمز پس کافرلری یاراتوب کفرلرن مراد ایلدیکنده ومار وموری وعقارب وشروری خلق ایلدیکنده انواع فوائد حاصلدرکه آنلری بلمك بزه لازم دکلدر ایمان بزه لازمدر زیرا جمیع افعال خدایی بر حکمت ایلهدر وآنك ارادتی ازلیه وابدیه حادث وفانی دکلدر وصفات ثبوتیه نک بری دخی قدرتدرکه حق تعالی قادردر هر ممکن اولانی خلق ایلك مراد ایلدیکی میتی احیا ایتمکه وحجر وشجری سویلتمکه وبوره قادردر وبو سموات وارضی یوق ایتمکه وینه وار ایتمکه قادردر وبیک بیك بو سموات وارض امثالی سموات وارضین ایجاد ایتمکه قادردر وبو جمیع جبالی فضه یا ذهب ایتمکه قادردر وانهاری یوقاری اقتمغه واقاریکن قطع ایتمکه قادردر وبر عبدی بن بر ساعتده مشرقدن مغربه ومغربدن مشرقه کوتورمکه قادردر وبر عبدی بن بر ساعتده یریوزندن بدنیله سمایه کوتوروب کیرو کتورمکه قادردر وقدرتی ازلیه وابدیه حادث وفانی دکلدر وصفات ثبوتیه نك بری دخی کلامدرکه حق تعالی متکلمدر سویلر لکن سوزی بزوم کبی لسان ایله دکلدر بعض عبادینه بی واسطه سویلر حضرت موسی علیه السلام وحبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه لیلة معراجده وغیریده سویلدیکی کبی وبعض عبادینه جبریل امین علیه السلام واسطه سیله سویلمشدر انبیاء کرامه اکثر اوقاتده بویله ایلمشدر وقرآن قدیم الله تعالینك کلامیدر ازلیدر ابدیدر مخلوق وفانی دکلدر وصفات ثبوتیه نك ثامنی تکویندرکه اول معدوم اولان نسنه یی موجود ایتمکدر حق تعالی خالقدر که عالمی جمیع اجزاسیله یاره دن اودر آندن غیری خالق یوقدر جمله حیواناتك حرکات وسکناتنی وجمیع انسانك افعال واحوالنی ومعاصی وطاعاتن وایمان وکفرلرن وهر خیر وشرلرن خلق ایدن اودر آنك قلمه دیغن ودیلك سویلدیکن وکوزك جلوب بومدیغن یاره دن اودر نته کیم حق تعالی والله خلقکم وما تعملون بیورمشدر جمله نك اعیان وافعالن کندی یاراتدیغن ظهور ایتمشدر وبزه بر جزئیجه اختیار اعطا ایدوب بزی کندی فعلمزده فاعل قیلمشدر واول اختیاری اکثر افعالمزه سبب عادی قیلمشدر وآنکله هرکیمسه یکی عالمده اجر وجزا بولمشدر نته کیم خبرده انما الاعمال بالنیات ولکل امرئ ما نوی کلمشدر پس بزی وبزوم اعمالمزی وجمله حیوانلری وآنلردن صادر اولانلری وکوکلری ویرلری واوستنده خلق اولنانلری یاره دن اودر جمله نك رزقن ویرن وخسته وصاغ ایلین دیرلدوب اولدورن اودر آتش دکدیکی آنده الك اسی اولماز ویاندرمسن یاره دن اودر وقادر که یکی وقته الله صادق اولماسن واوشومه سن یاره دن اودر قادردرکه بر کسه یی آتشه قویسهلر آنی یاقمیه نته کیم نمرود آتشنده خلیلی یاقمامشدر وقادردرکه قار ایچنده قاعد اولانی اوشوتمیه بلکه یاقه لکن عادة الله اویله جاری اولمشدرکه آتش دکدیکی یاقمق یاره در وقار دکدیکی اوشومك یاره در یا انجق یاره دن آتش دکلدر واوشومکی یاره دن قار دکلدر بلکه الله تعالی در وشبعی یاره دن حق تعالی در اکر شبع خلق ایتمسه یوز رطل طعام اکل اولنسه طویمق حاصل اولمازدی واچلق دخی بویله در وغیریسی دخی بو منوال اوزره در وبالجمله حقیقتده غیری مؤثر یوقدر جمله اشیا بالذات آنك مخلوقیدر پس حق تعالینك بو سکز صفتلریکم حیات وعلم وسمع وبصر وارادت وقدرت وکلام وتکویندر جمله سی قدیملر وذات شریفیله قائملر زوال وتغیردن بریدر کیمکه حق تعالی حضرتلرینی صفات سلبیه دن منزه وصفات ثبوتیه ایله متصف بلمشدر تحقیقا اول عارف بالله اولمشدر والحمد لله تعالی الاشیاء بتجلیات برذاتنه صاحب صلاة الله قالمشدر وحقیق عرفانی بر عارف شیرین بیان نظم عیان قیلمشدر

نظم
ای لبین نسخهٔ مجموعهٔ ذات
کسدیه اوله صفین فضل و رحلت
اویله بر علمه چالش کیم مطلق
اولیا نسخه سنه ایله نظر
مرشد کامل اولنجه نایاب
همت ایت تا اولهسن اهل یقین
اوله شاید من لهٔ سنده کمراه
معرفتدر دو جهانده مقصود
معرفت دولت روحانیدر
بهره یاب اولمدیغندن کجهب
حقی کورمشسی کندین بیلهسن
لشهدکه اول اولور درکاه اولملق
اولسنك اوبجق ای روح روان
ناسکا اوله دو علم روشن
بیلیسن کندوی نابینا در
ینه ظلمتده قالور سرکردان
انکله کیم معنی توحید بودر
غایت معرفة الله بودر
نوردیده م هل منك معنی
اوله ابواب حقایق مسدود
جمله نسخهٔ مردان خدا
نسخهٔ مثنوی مولانا
دخی چوقدر نسخ اهل الله
جمله سی باطن قرآنیدر
ذوق عرفان ایله درانسانك
کوکلی مرآت نظرکاه علیم
عارف وعابد اولان مرد کزین
کوزده اول نور اولور ودلده سرور
مظهر معرفة الله اوله کور
دمبدم انس ایله مسرور اوله

نقش زیبندهٔ مرآت صفات
ایتمه خلقده صاتجق علمه هوس
آنی برسن بیلهسن بردخی حق
نقش یاد عزیزان طریق
سکا مرشد یتشور شمدیکی کتاب
سنی ایدر عارف بالله اوله کور
عالمادر علمای بالله
معرفت زینتیدر انسانك
معرفت خلعت ربانیدر
اولماز آلودهٔ جرد خذلان
تا اکا جان ایله قولوق قیلهسن
دوزخ وجنته ایتمه نظر
هر سنك اولمش اولور ایکی جهان
قیل تکاپوی بلاد واطوار
کاو وخردن ده بیله ادنادر
اکلسك نوله بختك ای نادان
واصل اول دولت جاوید بودر
چکه کور چشمکا کحل عرفان
ایکی عالمده اولمق اعمی
حضرت فخر رسل قیل دعا
ویره آیینهٔ ادراکه جلا
همت ایت آکلمغه کفتارك
عبدی المحسن ابلر اکاه
ظاهر احکام شریعتدر هب
فرقی یوق جاهله حیوانك
عارفك کوکلی دخی اعلم اولور
اولدی کنجینهٔ یزدانه امین
کورر بیلن جمله اونور ایله کوردر
هر نه کورسه حق ایله طوله کور
کوکلی حضرتکا حاضر قیل

ایله بو پندیمی آویزهٔ کوش
قیلمه بیهوده یه تضییع نفس
حکمت فلسفه دن ایله حذر
ایله انسانی قرین تحقیق
عارف اول زاهد خشك اولمه صقین
نائل معرفة الله اوله کور
چونکه اعرف دیدی خلاق ودود
پست اولور مرتبه سی نادانك
جاهلك معرفتی رزه سبب
جامهٔ علم ولباس عرفان
ذکر وفکرك همان الله اولسون
صاحبی استه بول ای نوربصر
آنی بول کندیکی بل کیمسن سن
کندیکی بیلمیجك ایتمه قرار
اولیمیان واصل نور عرفان
اوغرامز دائم اکا خوف وحزن
مایهٔ جان دل آکاه بودر
اولیه تا سکا محشر زندان
اولهلمی کم دکل اهل شهود
کیم حقایق اوله مکشوف اکا
طالب حقدر اولور راهنما
حرز جان ایلیه کور اسرارن
رمز وایمالری روحانیده
باطن اسرار حقیقتدر هب
عارف حقدن اولور قلبی سلیم
معرفت نوری ایله محرم اولد
جاننه کیم علم خدا قیلدی ظهور
عالم ایچره او سرور ایله یورر
یا الهی بنی پرنور ایله
کوزومی نورك ایله ناظر قیل

فصل ثانی

محبة الله مقصد اقصی اولدیغی وشوق وعشق ومحبت ایله تفاوت بولدیغی ومحبت مولانك حد وحقیقتی وانکه رضاهینی ومنافع ومقاماتی وعلامات وکراماتی وکوکلده ظهوراتی وتعریف واقسام واسما وخواصی وذاتیه وصفاتیه سی وافعالیه وآثاریه سی ولوازم وتراکیبی وآثار وثمراتی ونتایجی اولان شوق وحالات وعشق وحراراتی ووجد وکمالاتی وطریق تحصیل نهایاتی یکرمی درت نوع ایله بیان وعیان ایدر نوع اول فضائل وثنای محبت مولانی آیات قرآنیه واحادیث قدسیه ایله بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه

حق تعالی عبادینه محبت ورأفتله کندی محبتنی ترغیب وتبشیر ایدوب تحصیلی طریقن بیورمشدر نته کیم کلام کتابنده عظمتیله بیورمشدر ان الله بالناس لرؤف رحیم والله رؤف بالعباد یحبهم ویحبونه ان الله یحب التوابین ویحب المتطهرین فان الله یحب المتقین ان الله یحب المحسنین ان الله یحب المقسطین قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله ویغفر لکم ذنوبکم والله غفور رحیم والقیت علیك محبة منی واصطنعتك لنفسی ما اصابك من حسنة فمن الله وما اصابك من سیئة فمن نفسك ان ربی رحیم ودود سلام قولا من رب رحیم وجعل بینکم مودة ورحمة واسبغ علیکم نعمه ظاهرة وباطنة وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها واحادیث قدسیه ده بیورمشدرکه یا ابن آدم ان اردت جنتی اخرج حب الدنیا من قلبك فانی لم اجمع حبی وحب الدنیا فی قلب واحد ابدا یا ابن آدم کیف تطمع فی حبی مع حب الدنیا فاطلب حبی ورضائی فی ترك الدنیا یا ابن آدم تفرغ لعبادتی املأ قلبك محبتی واقبل علی اکفك یا ابن آدم اخدمنی فانی احب من یخدمنی اذا احب العبد لقائی احببت لقاءه لا یزال عبدی یتقرب الی بالنوافل حتی احببته فکنت سمعه الحدیث یا ابن آدم وجبت محبتی للمتحابین فی یا داود جنتی للمطیعین وذکری للذاکرین وکفایتی للمتوکلین وزیادتی للشاکرین ورحمتی للمحسنین وانسی للعارفین وانا خاصة للمحبین یا داود انی اذا اطلعت علی قلب عبدی ولم اجد فیه حب الدنیا والآخرة ملأته من حبی یا داود انی اذا احببت عبدا شددت علیه البلاء یا حبی یدعونی فانی احب صوته کما احبه یا داود بلغ اهل ارضی انی انا حبیب لمن احبنی وجلیس لمن جالسنی وانیس لمن آنس بذکری وصاحب لمن صاحبنی ومختار لمن اختارنی ومطیع لمن اطاعنی ما احبنی عبد من قلبه الا قبلته لنفسی یا داود ما عرفنی من لم یحبنی فکیف لا یحبنی من یعرفنی یا داود کذب من ادعی محبتی اذا جنه اللیل نام عنی الیس کل محب یحب الخلوة مع حبیبه یا داود لیس للمحبین دواء سوی لقائی یا داود انا بدك اللازم فالزم بدك اللازم یا داود سلنی ان اهب لك الشوق الی فانی جعلت قلوب المشتاقین من رضوانی ونورتها بنور وجهی الکریم یا عبدی انا وحقك لك محب فبحقی علیك کن لی محبا یا عبادی لم تشتغلون بغیری وانا مشتاق الیکم ماهذا الجفاء الا طال شوق الابرار الی لقائی وانی الیهم لاشد شوقا اذا کان الغالب علی عبدی ذکری عشقته وعشقنی فوجدنی نظم

یحبهم ویحبونه بیوردی ودود
جمال پاکنی مرآت جانده سیر ایتدی
چو عکس حب ازلدن ظهور قلدی بو عشق
شرابخانهٔ عشق اولدی عالم ایتدی خروش
چون عشق سنده ایمش جان ودین ودل سنده
ایراغه کتمه او یوب وهمه کندیکی فهم ایت
کوکل ودرکه می عشق ایچنجه ای حقی

که بن دل ایتدی محبت نبی قلوبه ورود
محبت ایلدی هم شاهد اولدی هم مشهود
هزار یوزدن ایلدی حسن عشقه عشق سجود
هزار نغرهٔ عاشق هزار بیت وسرود
خروش اکله کندیکی سنسن او طالع مسعود
که نیم حبهٔ یی ترك جیب ناموجود
مثال جرعهٔ جامی اولور بو بحر وجود

نوع ثانی

محبت مولانك فضائل وفوائدی احادیث شریفه ایله بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امتنه شفقتیله محبت مولایی تبشیر ایدوب انکا محبتك طریقن بیورمشدر نته کیم احادیث شریفه سنده بیورمشدر تحقیقا حق تعالینك یوز رحمتی واردرکه آنك بر رحمتیله خلق عالم بری برییله ترحم ایدرلر وطقسان طقوزیله یوم قیامتده کندی عبادینه رحمت ایلسه کرکدر وبیورمشدرکه حق تعالی جمیلدر ومحب جمالدر وبیورمشدرکه حق تعالی بر عبدینه محبت ایلسه جمیع اهل سموات وارض اکا محبت ایدرلر وبیورمشدرکه والده مشفقه نك ولدینه اولان مرحمت وشفقتندن حق تعالی عبدینه زیاده ارحمدر وبیورمشدرکه محبت ازلده قدیمدر وهمیشه باقیدر وبیورمشدرکه حق تعالیه محبت ایدن کسه قرآنه محبت ومداومت ایدر وبیورمشدرکه سن محبت ایلدیکك کسه ایله بیله سن وبیورمشدرکه هر کس محبت ایلدیکی کسه ایله بیله در وبیورمشدرکه حب فی الله وبغض فی الله دندر پس الله ایچون محبت ایت محبوب درکاهدر وبیورمشدرکه حق تعالی سیزه دنیا کزدن اوچ نسنه یی محبوب ایلدی بیورمشدر بری نسادر وبری طیبدر وقرة عینم صلوة ایچنده در وبیورمشدرکه کیمکه چوق ذکر الله ایلسه حق تعالی اکا محبت ایلر وبیورمشدرکه

کیمکه محبة الهی محبت خلق اوزره ترجیح ایده حق تعالی مؤنت خلقدن آکا کفایت ایلر وبیورمشلردر که حق تعالی محبت
ایدن عبادی بینده اولان مودت قدیمه حفظ اولنه وبیورمشلر که تحقیقا بنم سنم کبیر وجسمم ضعیف وعظمم
رقیق واجلم قریب قلوب لقای مولایه وارواح انبیایه واخوان صفایه محبت وشوقم مشتعل اولمشلردر وبیورمشلر که
کیمکه عاشق وعفیف اولوب محبتنی کتم ولخفا قیلوب میتا اولمشدر اولکسه شهید اجرن بولمشدر وبیورمشلر که
اهل عشق ایله مشورت ایلمکز زیرا که آنلرک یورکلری محترق وعقللری مسلوب اولمغله رای وتدبیرلری اولماز
وبیورمشلردر که ارواح کندی عالمنده جنود مجنده درلر وفاکه بو عالمه کلورلر حق تعالی ایله بری برین عارف
اولانلر الفت ایلر وتنکر اولانلر مخالفت ایلر هواده بری برینه ملاقات ایلدکده خیول امثالی بری برین
استشمام ایلر وبیورمشلر که کیمکه قلبنده مولاسی محبتی بولمشدر اولکسه بلسونکه مولاسی دخی آکا محبت
قیلمشدر زیرا که محبت آکا حضور قلبدن کلمشدر واول حضرت نماز قیلدیغی حالده ازیز مرجل صداسی مثلی مبارک
صدرلرندن صوت غلیان استماع اولنوردی وکل وریحان قوقوسی آنکوردی بیت آتش شمع جمال ازلی
اودلره یاقمش ایدی اول کوزلی وصدیق اکبر حضرتلرینک مبارک یورکی نار محبتدن محترق اولمش ایدی آنکچون فم
شریفلرندن جکر کبابی قوقوسی کلوردی وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم دعا ایتمشلردر که اللهم ارزقنی حبك
وحب من ینفعنی حبه عندك ودعاسنده دیمشلر که اللهم اجعل حبك احب الی من نفسی وسمعی وبصری واهلی ومالی
ومن الماء البارد ودعا ایتمشلر که اللهم انی اسئلك الرضا بعد قضائك واسئلك الشوق الی لقائك والنظر الی وجهك الکریم برحمتك یا ارحم الراحمین

نظم

محبتم نیجه اولمشدر اول نهایت دید | شکر که آینهٔ جانم باقدی اول خورشید | اودر جمیل ومحب جمالیدر دائم
هزار کلمه دیر اور کلشنده اولور جاوید | کلور همیشه خبر عشقدن درون دله | کر نازه جانمز رنج دکل بوسی قدید
محبت اودیر یانه اول امین جهنمدن | که عشق اودنه یانر هر قلادهٔ تقلید | خلاف نفس وهوا عادت موحددر
جهاد اکر ایدنه محبت اجر وفید | سعادت دو جهان بولدی زنده اولان مدید | اوکیم قوی قوی قوب اولدی عشق مجید

وصال عشق ایله هردم امیدم ای حقی | نوع ثالث | هزار شکر که عالمده حاصل اولدی امید

محبت مولانک حد وحقیقتن بلدکده ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که محبة الله کلیتله آکا اقبالدر
ومحبة الله نسیان ما سوادر ومحبة الله اجزای وجودک آنک اولدیغن شهود کدر ومحبت قلب هایمله میل دائمدر ومحبت احسان
ایله زیاده اولور ونه جفا ایله نقصان بولور محبت حقی بولمقدر وکوکلدن هر محبت ساقط اولمقدر ومحبت اقامت حرمت
ایله خوف ترکه حرمتدر ومحبت نیمکدر محبوبی جمله یه ترجیح ایتمکدر محبت ذات آنک صفاتنده افنای صفاتدر ورضاسنده
افنای حیاتدر ومحبت مشهد ومغیبده موافقت حبیبدر ومحبة الهیه نیمکدر آکا وآنک اولانه میل ایتمکدر ومحبت صادق کلامدر
وکریم شیمدن فرق وتمییز ایدر محبت اودر که کندیکی بالکلیه محبوبکا هبه ایدرسن وسنده سنکچون بر نسنه قالمیه
تاکیم آنک اولوب کیده سن محبت حق تعالی دن ارادتدر وعبددن موافقتدر ومحبة الله آنی ذکر ایله دوام ایتمکدر ومحبت
بر حالتدر که هر دو آنده درجه محبت عادتلردن مفارقتدر ومحبت یورکده بر نار درکه کوکلده ماسوی قومازیقار ومحبت قلبده بولندی
وعزن هنده قومدر ومحبت بر طیب مرغوبدر که آنک ماکولی حبة القلوبدر ومحبت هر غالب نسنه نک تمییدر وهر عالی مقامک سلیلدر
کیمکه ذوق محبت مولا ایله مشغولدر اولکسه ایکی جهان طلبندن معزولدر محبة الله آنی عارف اولمقدر واشیاده حضورن بولمقدر
محبتك رغبتی اولور ونه رهبتی اولور محبت بر حسن قدر که آنکله بر سینه ضرب ویجن زیرا که محبة الله مرتبه سنه واصل اولان معارفی
ذکره سزا اولمزلر شعر تعصی الاله وانت تظهر حبه هذا ومرتبی فی الفعال بدیع لوکان حبك صادقا لاطعته ان
المحب لمن یحب مطیع ومحبت ما سوی محبوبدن محبنی اصم واعمی ایدر کیمکه مولاسنه معنا سیچون محبت قیلمشدر آکا بلواسی نازل
اولدقده محبتی زائل اولمشدر واولکه مولاسنه نعما سیچون محبت اولور آکا بر بلا نازل اولسه محبتنه زوال کلمز نقلدر که
بغداد شهرنده بر جماعت شیخ شبلی نک زیارتیچون قپوسنه وارد قده آنلره دیمشدر که سیز لر کیملرسز آنلر جواب ایتمشلردر که
بز لر سنک محبلرک ایکن اجابتلرز هماندم آنلره طاش آتمغه باشلمشدر بنم حکمم آنلری فرار ایتمشلر الا که آنلردن ایکی محب قومزده قرار
طوتمشدر واول شیخ اول قرار ایدنلره عتاب ایتمشدر که سیزلر نه اولمشلر که بنم کبی محبسز اکر سیزلر بنم احبابم سز طاشمدن نیچون قاچدیکز
واول ایکی محبته بر محبتله خطاب ایتمشلر که بنم دوستم آنچق سز اولمشسز که طاشمه تحمل قیلمشسز زیرا محب خصمنه لیاقت بولمش

محبة الله ایچون

محبة الله ایچون نهایت اولماز محبوبک غایتی اولمدیغی کبی محبتنک دخی نهایتی اولماز مقام احباب آرزوی لقادر وقیام
محبوبک قضاسنه رضادر شعر بحر المحبة لیس یدرك قعره من خاض فیه فقد تناهی فره لا یستطیب بلاؤها وعناؤها
الا الذی قد طاب فیها سره حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک روحانیه سن بر کامل واقعه سنده کوروب
آنلرک عذرخواه اولمشلر که محبة الله سنک محبتکدن بنی مشغول قیلمشدر بو سوزدن اول حضرت تبسم ایدوب بیورمشلر که
یا مبارك هر کیمکه محبة الله مرتبه سنه واصل اولمشدر تحقیقا اولکسه بزه محبت قیلمشدر آنکچون اول سعادتی بولمشلر محبت
صادق اودر که محبوبندن آکا هر نه کیم کلور آنکله ملتذ ومحظوظ اولور بیت هرنه کلورسه بخشیدر زیرا اودوستک
بخششیدر جون جمله آنک ایشیدر بن بدکمانی نیلرم ابا یزید بسطامی رحمة الله علیه دیمشلر که ابتدای امرمده درت
نسنه ده غلط ایلمشدم زیرا که توهم قیلمشدم که بن آنی طالب وذاکر وعارف ومحب بعده انتهای امرمده آکاه
اولوب کوردمکه اولکیدن اقدم بنی طالب وذاکر وعارف ومحب اولمشدر نظم

ای ازلی رفیقمز کلشنمز بهارمز | وی ابدی شفیقمز محرممز ویار غارمز | دلده سن ای سرورمز حاضرمز حضورمز
مایهٔ سکر وشورمز صبر ایلمز خوش قرارمز | اول اخیرمز ظاهرمز ضمیرمز | یارومز پیدا پیرمز مونسمز غمکسارمز
ناظرمز نظیرمز ناصرمز نصیرمز | دلبرمز دستکیرمز جمله دن اختیارمز | عاشقمز وهم حبیبمز ناصب وهم نصیبمز
مرهمز وهم طبیبمز طالب انکسارمز | رافعمز رفیعمز صانعمز بدیعمز | جامعمز جمیعمز حاصل کار وبارمز

جمله یه ایلدک عطا صحت ومحبت وشفا | نوع رابع | حقی به محبتک فدا تا اوله فخر کارمز

محبت مولانک کنه وماهیتن وانواع خاصیتن ومنافع ومقاماتن بلدرده ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دکما
دیمشلردر که محبة الله بر سر خفیدر که بیانه کلمز وبر امر معنویدر که عیانا اولماز لکن هر بر کامل کندی سیرنده محبتی متعلق
تکلم ایلمشدر وآنک خواص ومنافعنده نیجه حکمت سویلمشلردر تاکیم قلوب عباده میل واشتیاق وشوق واحتراق انوار
طولوب جان ایله طالب محبة الله اولهلر نته کیم بر کامل دیمشلر که محبت اودر که صاحبنه دنیا وآخرت سودالرن فراموش
ایده ورد وبر کامل دیمشدر که محبت اودر که سنک چوق خدمتکی از کوره سن وحبیبک آز احساننی چوق کوره سن وبر کامل
دیمشلر که محبت اودر که محبوبکا کلیتله مائل اولهسن وآنی مالکدن وجانکدن اعز والذ بولهسن وآکا ظاهرده وباطنده موافقت
ایدهسن بونکله بیله آنک حقنده کندیکی پر قصور بلهسن وآنک عذرخواه اولهسن وبر کامل دیمشدر که محبت اودر که محبوبکا
واهل ومشغله بیله حددن زیاده مائل اولهسن وبر کامل دیمشدر که محبت اودر که ایکی جهان حظوظاتی سنی معزول ایلیه کندی
اوصافکدن دورایدوب قلبکی همیشه محبوبکله مشغول ایده وبر کامل دیمشدر که محبت اودر که محبوبکا کلیتله تسلیم اولهسن
حتی سنده بنلکدن بر اثر قالمیوب فنا بولهسن وبر کامل دیمشدر که محبت اودر که صاحبی کندی نفسندن کیچوب حبیبی
ذکر وفکرینه مستغرق اوله وقلبی دائم آنکله قائل وبر کامل دیمشدر که محبت اودر که حق تعالی نک کلامن خلقک کلامی اوزرینه
اختیار ایدهسن وآنک لقاسن خلقک ملاقاتی اوزرینه ترجیح ایدهسن وآنک عبادتن خلقک خدمتنک مقابله
طوتهسن وفوت اولان لذات فانیه ایچون غصه چکمیوب ذکر الله دن غفلتده کچن وقت ایچون غمناک اولهسن وبر
کامل دیمشدر که کیمکه حق تعالی به محبت ایلر اول معروف ناس اولمه دن نفرت ایلر وبر کامل دیمشدر که رب العالمین اولکه سکا
رعایت ایلیه وآنک اولکه سکا محبتیله کفایت ایلیه وبر کامل دیمشدر که الهی اکر بنی پاره پاره قطع ایلسک وبلادی اوزریمه
صب ایلسک سکا اولان محبت واشتیاقم اولماز الا کم زیاده اولور وذو النون مصری رحمة الله علیه حضرتلرینک احبابی
کورمشلر که یدی مغلول ورجلی مقید وحولنده ناس اغلشورلر واول آنلره سرور ایله خطاب ایلمکده تحقیقا بو
حالتم حق تعالینک احبابنه مواهب وعطایاسندندر وآنک جمیع افعالی بنم جانمه عذب وحلو وطیب وکوکلمه
میل محبة الله ایله اکحال ایدن اعمی اولور خلقی کوزه مرتفع بولور وبر کامل دیمشلر که شعر محب الله فی الدنیا غریب
له نور واسرار عجیب وعند الناس مستور بدلق وفی المعنی الی المولی قریب وبر کامل دیمشلردر که توکلک جمله سی
طرح الفعالدر وتفویضک جمله سی طرح اختیاردر ورضانک جمله سی ترک اعتراضدر ومحبتک جمله سی حبیبی
جمله یه ترجیحدر وبر کامل دیمشلر که هر مجالسه یه صالح اولان موانسه یه صالح اولماز وهر موانسه یه صالح اولان
مؤتمن اسرار اولماز ومؤتمن اسرار اولماز الا احباب احرار اولور وبر کامل دیمشلر که حق تعالی بر قومی خدمتنده قائم

قیلمشلر وبر فرقه کندی محبتنه تخصیص قیلمشدر پس اهل خدمت اهل زهد وتقوادر که آنلر جنته لایقدر وانلر
ابرار دیلمشدر واهل محبت اهل عرفاندر که آنلر قربته لایقدر وآنلر مقربین بولنمشدر وبر کامل دیمشدر که قرآن
کریمده مذکور اولان شراب طهور اول کاسدر که معرفت شراب محبتدر وبر کامل دیمشدر که عارف حلاوت محبته اول وقت
واصل اولور که حلقندن اذیتی اکا شکر کلور وفقر وفاقه اکا عسل اولور وبر کامل دیمشدر که محبت خوفدن افضلدر
زیرا که عبد محب هر حالده مولاسنی حضور وغیابنده صیانت ایدر اما عبد خائف مولاسی غیابنده مخالف کیدر
هر کسك کندی قیمتی کوکلك همتیدر پس همتی دنیا اولانك قیمتی شهوتیدر وهمتی آخرت اولانك قیمتی جنتدر وهمتی
محبة الله اولانك قیمتی بی حد وغایتدر وبر کامل دیمشدر که محبت میل دلدر که تعلیم خلق ایله دکلدر آنجق موهبة حقدر
وبر کامل دیمشدر که محبت قلب ایله قائم بر وصف باریدر که جمله یه ساریدر واختیاری دکل اضطراریدر وبر کامل دیمشدر
محبة الله فؤاد ایچنده بر نور لامعدر قلبه نازل اولدقده مسرور وشاد اولور وما سوادن فارغ وآزاد اولور
وبر کامل دیمشدر که کوکلده محبت وشفقت الهام ربانیدر وبغض وعداوت وسوسه شیطانیدر زیرا که
محبت وشفقت رحمان صفتیدر وبغض وعداوت شیطان صفتیدر بر عارف بر کامله مکتوبنده یازمشدر که
اما بعد تحقیق آنك کاس معرفتدن شراب محبتدن ایچوب سکران اولمشدر واول کامل اکا جوابنده یازمشدر که
هنوز ایچمشسن سکران اولمشسن وسنك غیرك بحر سموات وارضی ایچمشدر هنوز قانمیوب عطشندن
هل من مزید آرزوسیله عری کیچمشدر وبر کامل دیمشدر که کیمکه عطشان محبت حقدر اول آنك انسی بحارنده
مستغرقدر وبر کامل دیمشدر که کیمکه مولاسی محبتیله مشغول اولمشدر اول احر وبردی وذوق ودردی وصافی
ودردی فرق ایتمکدن معزول اولمشدر وبر کامل دیمشدر که محبة الله بر نار موقدهدر که آنی اولیاسی قلوبنده
ایقاد ایلمشدر تاکیم اول نار آنلرك قلوبنده اولان خواطر وارادتی وعوارض وحاجاتی یاقوب محو ایلیه وبر کامل
دیمشدر که حق تعالی کندی محبتنی بر عبدینه القا ایلسه آنی کورنلر کلفت والفتسز اکا میل ومحبت ایدرلر وفرصت
بولدقلرنده آنك زیارتنه کیدرلر لکن اول آنلرك قولی قرار واسن حق ایله قرار ایدر نته کیم حضرت یوسف علیه السلام بر کمسه عرض محبت
ایتمشدی ومحبوب حکیم آنك جوابنده بن سنك غیری کمسنه محبتنی استمم سویرمسك مولاسی محبتنده صدیق اولدیغن ظهور ایتمشدر

نظم برخدادن غیری یاری استمم		اول کلك عندنده خاری استمم	غیری یارك وار ایسه وار آنده کیم
دلده باری غیر باری استمم		آنك اوزکه بخت ودختی آره مم	ذکر حقدن غیری کاری استمم
دو جهانی اهلنه ویردم همان		استرم دلداری داری استمم	قاف دلده بولمشم سیمرغی بز
کرکس مردار خواری استمم		باز سلطانم آنك دستنده بیم	خاکدان ایچره غباری استمم
یار غارم عنکبوت حقی بس	نوع خامس		استمم بن غیری یاری استمم

محبت مولانك بعض علامات وکراماتن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که محبت الله بر همای
دولتدر که هر کیمك باشنه نزول ایدرسه اول کمسه ایکی جهانده سلطان صاحب تخت وتاج اولور وبر کیمیای سعادتدر که
هر کیمك قلبنه دخول ایدرسه اول کمسه غنی وایکی عالمده مستغنی وجمله خلق اکا محتاج اولور واول کوکلده کیم محبة الله
ظاهر اولمیوب مستور قالمشدر اول بر معدن کبیدر که جاهلدن بی خبر اولمشدر اکرچه ذوی العقولدن جمله‌سی محبة الله دعواسن
ایدوب یولنده باشن وجانن ویرمکه دیرلر لکن محبت مولانك بیك علامتی واردر که هر کیمده که او علامتلر بولنمشدر اول کمسه محبت
دعواسنده صادقدر وسلم بلنمشدر اما علامت اولی بودر که محب مولا اولندن خوف ونفرت ایلمیوب دائما حاضر باش ومهیا
اولوب مونه منتظر ومترقب اولور زیرا که آنجق موت ایله محب محبوبنه وطالب مطلوبنه وغریب وطاننه وصول بولور
پس مادام که دنیادن قطع علاقه اولنمیشدر اول کوکلده محبة الله اثری ظاهر بولنمشدر واکر موتدن فراری هنوز
حقه وارمغه حاضر اولمیوب لیل ونهار اوندارکده اولمق ایچون اولورسه اول دخی محبة اللهك بر اثریدر واما
علامت ثانیه بودر که اول محب مولی دنیادن هر نه محبت ایدرسه اکا مولاسی محبتیله محبت ایدر وینه آنك یولنده انکیله
صرف وبذل ایدر وهر نه کیم قلبنی مولاسندن مشغول ایله آنی ترك ایدوب حضورینه کلوب رضا سنجه کیدر
ولکن جمیع احوالنده حضور ورضاده بولنمدیسه اول عدم محبت مولایه دلالت ایلمز زیرا که هر کوکلده محبة الله

کمال اوزره ظاهر دکلدر بعض کوکلده نقصان اوزره حاصلدر واما علامت ثالثه بودر که اول محب مولی لیل
ونهار آنك ذکری وفکرندن حالی قالماز زیرا که محب محبت ایلدیکی نسنه یی وکسنه یی محبتی قدر ذکر ایلر بعنو
اول محبوبك اوصافنی اکا ثنا ایله سویلر حتی اکر کمال اوزره محبت ایلمش ایسه آنی هرکز فراموش ایلمز واکر بو کیمسه
هم حق تعالی یه وهم دنیا الفتی برنسنه یه محبت ایلرسه دیرسه نظر اولنور قنقیسی زیاده ذکر ایدرسه محبت اکا
حکم اولنور زیرا که اول کوکلده چوق ذکر اولنان طرفك محبتی غالب کلمشدر حال بو کیم غالب مغلوبی یوما فیوما محو ایدر
اولمشدر واما علامت رابعه بودر که محب مولی آنك کلامی قدیمنی تعظیم ایدوب انبیا واولیاسی اولان دوستلرینه
حرمت ورعایت ایلر بلکه جمله مخلوقاتنه محبت وشفقت ایدوب رفق ومدارات ایله ملایم سویلر پس هر کیمکه محبة
الله رتبه سنه وصول بولمشدر آندن کبر وحسد وبغض وعداوت وکین وکدورت وعجب وانانیت افکاری دفع
رفع اولمشدر واول جمیع موجوداته عبرت وحکمتله نظر ایلیوب جملهسنی دوست اتخاذ ایدوب هر کسیله الفت قیلمشدر
واما علامت خامسه بودر که محب مولی ناسدن عزلت اختیار ایدوب لیله منتظر ومشتاق اولور تاکیم عوائق وعلائق
دنیا کوکلدن منقطع اولوب محبوب قدیم بی انبازه نجیه ثنا ونیاز ایلیه نته کیم حق تعالی حضرت داود علیه السلامه
بیورمشدر که یا داود اول کمسه یلانسویلر که بکا محبت دعواسن ایلر حال بو کیم اول کیجه لرده نائم اولوب بندن غافل
قالور زیرا که دوست دوستنك دیدارینه طالب وصحبتنه راغب اولمازمی بنی خوش کیمکه استرسه بولور برده خی
بر کمسه ایله مألوف اولمیوب هیچ نسنه ایله مأنوس اولماز وبشر قراری قالماز واما علامت سادسه بودر که محب مولا
عبادت آسان کلور وشوق وذوق ایله خدمتنده اولور بلکه عبادتی روحی غداسی بولور وآنك نجیه آنلر اکور واما
علامت سابعه بودر که محبة الله مرتبه سن بولان حق تعالینك دوستلرینی حب فی الله ایله محبت ایدوب آنلری کندویه
دوست اتخاذ ایدر وآنك اعداسی کندو بره دوشمن بلوب آنلرله دخی بغض وحلم ایله معامله ایلر شعر محب الله
تزوید دار ولا یأوی مکانا فیه عار ولا یهتم فی الدنیا برزق ویکره ان یکون له عقار ومحبة الله
اوج کرامتی واردر که بری دریا کبی سخاوتلر وبری کونش کبی شفقتدر وبری تراب کبی تواضعدر زیرا که منبع کرم
وجود محبتدر بلکه اصل خلقت وجود محبتدر ومحبة مولانك نتایجی اوچ نمامدر کثرت صیام وکثرت قیام وقلت کلام
اما حقیقت محبت نامه نزد مجالسه عاقده محبت صادقدر بکاء وحزندر وقبی عزیمتدر وطبیعتی وحالتی وهمتی ربانیدر وسماع نورانیدر نظم

کوکل عشقکه نا پروا درای دوست		سنی سومك عجب سودا درای دوست	عدو بلمز بو معنایی که دائم
دل عاشق سکا ماوا درای دوست		جهانك آرزو ایلر فو شی	جهانی پر شور پر غوغا درای دوست
ایکیلك پرده سی رفع اولدی آرادن		و عالمك کوکلی یکتا درای دوست	جو کلمز خاطره بن وای اغیار
کوکل شوریده وشیدا درای دوست		اکرچه رتبه عقل اولدی عالی	مقام عشق هم اعلا درای دوست
جهان اذکرن بولدم جوحلوا		ولی عشقك منی احلا درای دوست	شنوده سیر ایکی عالمده اولجان
که جشمی عشق ایله بینا درای دوست		جو سنسن اول آخرسن وظاهر	بو حقی هیچ ونا پیدا درای دوست

نوع سادس

محبت مولانك کوکلده ظهور وجلاسن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که انسانك قلبنده ظهور
محبتك سببی احسان اولدیغی آندندر که انسان افتقار واحتیاج اوزره خلق اولنمشدر اما دین امورنده انسانك علما
احتیاجی بودر که آنی ظلمات جهالتدن وکدورات غفلتدن تخلیص ایدوب اکا دین وایمانی وآداب وارکانی وشریعتی
تعلیم وتفهیم ایدرلر وآنك اولیایه احتیاجی بودر که اکا آداب وارکان طریقتی واحوال مقامات حقیقتی بیان وعیان ایدرلر ونفس
اماره نك اوصاف ذمیمه سی نفس مرضیه نك اخلاق حمیده سنه تبدیل اولنسك سبیلرین بیلدررلر ودنیانك فناسن وکا مجده
خطاسن بیان ایدرلر وآنی معرفة الله ومحبة الله طریقنه اکوب کیدرلر وذکر بقانك ذوق وصفاسن وحضور مولانك
انس ولقاسن اکا ادراك ایتدررلر دنیادن عرفه وآخرته سوق ایدرلر پس بو سببدندر که هر کیم که استادینه وهر
مریدی مرشدینه میل ومحبت ایدرلر ورضالرن جمع کیدرلر واما دنیا امورنده انسانك هر کسه احتیاجی چوقدر که آنك حصول
وحسابی بوقدر مثلا آتش وآنمن حاصل اولوب دهانه داخل اولنجیه دك هیچ بولنمیوب که فلاح خرمن ایکار اشخنه نیله حصول بلور

سکا غدا اولور • والحاصل انسانك طعام ولباسده • ومسكن ولزوجه • ضعفندن جمله سنه احتیاجی حكمتیله بلنمشدر كه الانسان مدنی بالطبع دینلمشدر • بلكه ریاح ومطر • وشمس وقمر • وارض وسمایه بیله محتاج بولنمشدر پس ای طالب محبة الله بصر افكار ایله بر نظر قیل كه • اگر سكا بر كمسنه ایكی درهم ویرسه • یا بر لباس كیدرسه • ویا بر كون بر خدمتك كورسه اولدقجه سن اكا محبت ایدرسك • هر ذكر اولندقجه خیر دعا وثنا ایدرسن حال بو كیم آنك احسانی وخدمتی ینه حق تعالینك ارادت وقدرتیله وجوده كلمشدر • كل ایمدی بركره انصاف ایله كه • سكا هر بر نفسده انواع نعمتلر احسان ایدوب • جمیع مصالحكی سن طلب ایتمزدن مقدم كوروب • جمله حوایجكی خبرك یوغیكن قضا ایلین ربكا وسن آندن اعراض ایدوب اكا عصیان اوزره ایكن ینه رزقكی كسمیوب • عیوبكی ستر ایلین دوستكا • عینی جهانی خلق ایدوب • جمیع امورك تقدیر وتدبیر ایلین رب العالمین حضرتلرینه نیچون دائما دل وجانكله میل ومحبت • وخضوع وتذلل ایلمزسن • وهر دم لسانكله اكا حمد وشكر ومدح وثنا سویلمزسن • وباشدن وجانكی وجمله واركی آنك محبتنه فدا ایلمزسن هیچ لایق وسزامیدركه آنك بو درلو احسانلرینه • ودریای نعمتلرینه مستغرق ایكن ینه آنك لطف وكرملرنه غیریدن بیلورسن • ومیل ومحبتله مدح وثنایی اولكیمسنه لره غیریسه قیلورسن اگرچه هر كوكلده محبة الله موجود اولدیغی مقرردر لكن آتش چقمقله طاشده پنهان اولدیغی كبی محبة الله كوكلرده پنهان ومضمردر • پس اگر سن بولادشوق وطلبی ذكر الله ایله حجر قلبكا ضرب ایدرسن آنك آثاری ظاهر اولور • ودرونك آنلرله نور وضیا بولور • واول نیرانك ایله اندن بولنان بغض وعداوت وخس وخاری • وحقد وحسد غباری • وكبر وانانیت باری یانوب محو اولور • وجمیع كدورات نفسانیه كیدوب • قلبك صافی قالور • وحضور انس ایله تجلیاته لیاقت بولور • واگر بر مدت غفلت ایدوب • مداومت ذكر حقدن اهمال ایدرسن دلده مضمر اولان نار محبت همان رماد ایله مستور اولان جمرات امثالی طول مكث ایله منطفی اولور بعده قلبك ظلمات شهوانیه وكدورات نفسانیه ایله طولوب • انوار تجلیات حقدن محروم اولوب • متحیر قالورز زیرا كه ذكر الله محرك حب الهیه • ومهیج شوق نامتناهیدر • اما اهل محبتك شوقی • واهل عشقك ذوقی زیاده قلمق ایچون حكمت اولیا معین وقوتده • وآنلر دخی ولدیغی شیر حكمتدر • اهل محبتك بر بصیرت صاحبنك بصری اعمی اولوب • سببنك سؤال اولندقده جواب ایتمشدركه بو عمی بصر مقتضای غیرت حقدركه خلقه نظردن بنی منع ایتمشدر • زیرا كه محبوب استر كه محبی اغیار ایله بیلار اولوب هر دم بر ترددلی صبر وقرار اولمیا استر كه غبار اغیاردن قلبی صافی اولوب علی الدوام آیینه دیدار اوله

نظم

ای كوكل سن اوله كوردیكك جدا	فارغ اول كلسون سكا عشق خلا	عشقده یار اینمه غیری اختیار
آنی اوركه كسه دن كلمز وفا	یا اولور یا آبریلور یا ترك ایده	هر كیم آنی غیری یار اولدی سكا
رندم باینده دوست اول عشقكله	كیم كلور هر قلبه آندن بر صفا	هر غمك غمخوار ایدن اول یار غار
هم سكا دیبلده درخوش دائما	حنم عمر كده چونا چار اولدسن	هپ سكا بیكانه در اول آشنا
شفقت ایلر عشق اودم دیر جكر غم	كل بكا اهلا وسهلا مرحبا	بن سكا دوستم ازلدن برقرار
نفس ایله بیكانه اولدن سن بكا	جسمی ترك ایله بو خاكی خاكه ویر	باكسن حقی روان كل اصلكا

نوع سابع

محبت مولانك تعریفی وحقیقتنی بلدرر • ای عزیز معلوم اولسونكم اهل الله دیمشلردر كه حق تعالی محبتنی خزائن وجوده مفتاح ایلدی • دقایق كنوز جودنی مكامن غیبدن آنكله اظهار ایتمشدر • واسراری اظهار نی لحبت ان اعرف قولیله افتتاح ایلدی • عرفان ایچون محبتیله عوالم ظلماتی وانواری وار ایتمشدر • پس محبت لباب حقیقتدر • ونهایت مقاصد اهل معرفتدر • وآنك مقالاتی • ومقاماتی نهایتسزدر • وعجایب آیاتی حد وحسابسزدر • وغرایب حالاتی نهایتسزدر زیرا كه محبت بدایت رتبه ابداعدر • ونهایت اجناس وانواعدر • ومحبتله جمیع وجود كمالی ویرلمشدر • وآنكله هر مراده سعی اولنوب ایرلشدر • شعر حقیقة الحب لا تخفی لطافتها • واستشنع الوجد التعریف بالقیل • لایعرف الشمس الا من یشاهدها • فكلمه تعریفها فی عین تضلیل • محبت بر حقیقتدر كه اكی صاحبندن غیری كمسه بلمز • وطالبندن غیری آنكله كمسه متصف اولماز • وآندن سؤال ایلین آنی تحصیل ایدرسه سؤالدن معطل قالور • واگر تحصیل ایدمیوب بلمدیسه محال طلبده سعی ایتمش اولور زیرا كه وجدانیات اولان معانی حدود ورسوم ایله بولنمز وهاتیلوی

عقول وفهوم ایله

عقول وفهوم ایله بلنمز • شعر تعالی العشق عن همم الرجال • وعن وصف الفراق والوصال • متی ما جل شیء فی الخیال • یجل عن الاحاطة والمثال • محبت لسانیله تقریر وبیان ایله تعبیر اولنماز زیرا كه اول حق تعالینك بر بوده سیدركه • اولیاسی قلوبنه چكمشدر • محبت بر صفت سرمدیه • وبر عنایت ازلیه دركه • كتاب وایمان آنكله بلنمشدر محبت بر سرور دركه • مدركنك كمالی ولدی ذاتك حضورنی تصور دركه كوكله حاصل اولور • بو تعریف حقیقت حسبیله دكلدر بلكه اسم ایله دركه • زیرا كه سرور بر لحد وجدانیدركه • آنك حقیقتی بلنمز • و بر تقریب ایله تعریف اولنمز محبت حقیقتده بر امر ذوقی • و بر نور شوقیدر كه • واحد حقیقینك ذاتنی ذاتیله ادراكندن لمعان ایدر • زیرا كه اول بغایت جمیل ومحب جمالدر • وغایت جمالی ایسه نهایت كمالدر چونكه مدرك اكمل اولدقجه • ادراكی اقوا اولور • ومحبتی احلا واصفا اولوب كمال قوت بولور • پس محبت خالص ولماز الا كه اندن اولور • وانی صافی بولامز الا كه صاحب لولاك بوله بلور • اما مراتب سائره ده تعدد • وتكثر اشیا حسبیله • وتفرق وتغیر امكانی سببیله محبته حزن وغم • ودرد والم شایب اولور • پس محبت ابتهاج صرف • وسرور محض اولمیوب حزن وكدر لم مزوج • وخوف وخطرله مخلوط اولور • شعر وما فی الخلق اشقی من محب • وان وجد الهوی حلو المذاق • تراه باكیا فی كل حین • مخافة فرقة اولاشتیاق • فیبكی ان نأی شوقا الیه • ویبكی ان دنا خوف الفراق • محبتك منشأی حضرت احدیتدر • نته كیم عداوتك منشای كثرت وضدیتدر • چونكه نور وحدتك اكوانه سریانی قدر اعیان جهانده محبت ظهور ایدر • پس اول نقطه اولایه اقرب • واول حضرت علیایه اقرب اولانلرده محبت اكثر • واقوی اولور • وآندن ابعد واسفل اولانلرده محبت اقل واضعف بولنور نته كیم حق تعالی ولكن الله القی بینهم بیوروب • اهل قربك محبتی كثرتن ظهور مستندر • واهل بعدك محبتی اقل اولدیغنه حق تعالی انكرم بعضكم لبعض عدو بیوره مستندر • محبت بر شیرین حالدركه • آنكله اجیلر طاتلی بالدر • محبت بر اكسیر عظیمدركه آنكله مس واهن زر وسیمدر • محبت بر دوادر كه آنكله هر علت شفا بولور • محبت بر جلادر كه آنكله هر كدر صافی اولور • محبت بر غریبدر كه آنكله هر مریض صحتلودر • محبت بر حالتدر كه آنكله هر فهم رحمتلودر • محبت بر جاندر كه آنكله مرده زنده اولور • محبت بر سلطاندر كه آنكله شاه بنده اولور • محبت نتیجه معرفتدر • ووسیله قرب حضرتدر • محبت بر سرور دركه آنكله هر حزن حضوردر • محبت بر صفادر كه آنكله هر جفا عین وفادر • محبت بر نوردر كه آنكله دیبولحوردر

نظم الا ای عشق بر وا كه سنسن مقصد اقصا	چو سنسن الحسن الحسنی • هم اولدن عاشق شیدا
عجب حسن ایجره یكتاسن • عجب موزون رعناسن	عجب ماه دلاراسن • زهی یكتای بی همتا
جمالك وصفی هر دم نه • وجمیلك سویلریم	فنودزات ایدرلر هم • كه آمنا وصدقنا
سنك ذاتك كه دائمدر • دمكده جمله قائمدر	كر انسان كر بهایمدر • اگر اعلا اگر ادنا
مضارع ماضی وحالدن دخی تفصیل واجمالسن	شه بر لطف واجلالسن • دمكده عروة وثقا
جهانده حسنكا حیران كم سنسن جلیه جانان	زهی محسن زهی احسان • زهی مهر جهان آرا
اوجانكیم شوقمك اللدر • دوكیمز دوقده نالاندر	سكا حقی كه واصلدر • نه حاجت قصه فرما

نوع ثامن

محبت مولانك اقسامن بلدرر • ای عزیز معلوم اولسونكم اهل الله دیمشلردركه محبت لازمه وحدت اولمشدر آنكچون اول بوكثرت منافی كلمشدر • بیت الواحد الفرد حقا كیف ینقسم • والواجب الحق صدقا كیف ینعدم • پس حقیقتده محبت قسمت قبول قیلمز • وآنك حقیقتی حلقه صافی اولماز بلكه ظهور وجفا سبیله شدت وضعف بولور وصفا وكدرتده احوالی مختلف اولور • وتعدد مظاهرله اول متعدد اولور • وتفاوت مشاعر ومناظردن اكا تفاوت كلور نته كیم ماء بسیطده رنك اناسی لونیله متلون اولدقده نیجه اقسامه منقسم اولور • یاخود مقتضی ومجاسنده مخالط ومجاوریله تغیر بولدقده مذاق ومشام ایله حالی مختلف اولور حال بوكیم اول صوحد ذاتنده حقیقت واحده دركذلك محبت واحده عالم كثرتده اعیانك مختلفه سنه ساری اولدقده نیجه اقسامه منقسم اولور • ومظاهر متنوعه ده ظهور بولدقده مظاهری حسبیله وصفی مختلف اولور حال بوكیم لازمه وحدت اولان محبت حد ذاتنده حقیقت واحده در نته كیم ماء صافی اضافت • وآقندن مطلق وسلیم اولدقجه كندی لطافت ونظافت اصلیه سی اوزره

بولنمز کندنك تجلیات الهیه کندی منشأ اصلیه سندن غیری موضعده محض وخالص بولنمز و آنك حوضی منبعندن خوض
وغوص اولنمز و اول مشرب عذبك شاربلری عباد خواص مقربیندر که آنلر تجرد وحدتده غریق وتجرد دلرده تفریدی
تعیناتدن منسلخ دلر وحق تعالینك حضور واُنسنده منغمس دلر و آنك جلال وجمالنده منطمس دلر وفنالرینك
عقبنده آنك بقاسیله دائم دلر و آنك ذات پاکیله ابدا قائم دلر وصفات بکمالیله متصف دلر و آنك محبتیله
آنی محب ومؤتلفدرلر و آنك قبابی تحتنده کیزلیدرلر وعین کافوردن اولان شرابی صفوتندن شرب ایدرلر وعین تسنیم
وبرد ولذت یقین ایله فرح بولورلر وافق مبین محفلنده ترقی ایدوب درجات رفیعه یه نائل اولورلر وبونلردن اشاغی
اولان ابرار واخیار اول مشرب عذب صافیدن اسفلده قالورلر زیراکه آنلر کندی کاسه‌لرنده آنجق زنجبیله ممزوج
اولان عین سلسبیلدن بولورلر بین شراب صافی محبت ذاتیه‌در وشراب ممزوج محبت صفاتیه‌در اما ابرار آنجق
شراب ممزوج ایله قالوب آنجق آنلردن حظ الشلردر زیراکه آنلر کرچه صفتلری ملابسندن تجرد اولمشلردر وکندی
نفسلرینك نعمتلری جلابیبن رفع وازاله قیلمشلردر لکن آنلر کندی اعیانیله منطمس اولمیوب ارکانی قواعدی تخریب
قیلیوب کندی تعیناتی وبقایالریله محتجب قالمشلردر زیراکه بو تعینات آنلرك ذنوب مقامنی بولنمشدر نته‌کیم
وجودك ذنب لایقاس به ذنب دینلمشدر پس ابرار آنجق حضرت واحدیتده مراتب اسمائیه کیدرلر ومحجوب
عظمت وکبریاسی استارندن وراسندن مشاهده ایدرلر هنوز آنلر فنای محض بلیجه احدیته طالع مشلردر وکدورات
خوف وحزندن خلاص بولمشلردر نته‌کیم آنلر تجرینك کثرت اوصاف ایله مکدر قیلمشلردر کذلك کندی مشربلرینك
مزج ساقی صحفت عدلدن مکدر بولمشلردر اما شراب ممزوج ماده‌ی عباد وزهاد اولان اهل تقوایه مناسب
مشربه کلمشدر زیراکه محبت ممزوجه‌نك ماده‌ی آنلر زیاده مکدر اولمشدر پس محبت خالصه ذاتیه زبده صافیه
مثالی بلنمشدر ومحبت ممزوجه صفاتیه لبنه مشابه بولنمشدر ومحبت کدره افعالیه دوغ یعنی فروغه نظیر
قیلنمشدر وبو محبت اهل افعال اصحاب آمال اولان عباد وزهاده تخصیص ولنمشدر زیراکه آنلر آنجق اعمالده متوسل
بولنمشلردر ومحبتلری اضعف وادناسی محبت آثار واعتبار عد اولنمشدر و ابنای دنیا آنجق آنی بولمشلردر ومحبت آثار
اهل دنیایه مخصوص اولوب آنکله قالمشلردر پس محبت خالصه علیه بو محبت ضعیفه دنیه‌ده اجزای تجربه صو
مثالی بلنمشدر حال بوکیم صو آنك بینهانی اولدیغندن صافی قالمیوب مکدر بولنمشدر پس بو محبه صور حسنه‌ده واشکال
جمیله‌ده والبسه فاخره‌ده واطعمه نفیسه‌ده وفواکه لذیذه‌ده وآثار غریبه‌ده واطوار عجیبه‌ده ومصنوعات
عجیبه‌ده محبوب القلوب اولان اول محبت ذاتیه صانع حکیمدر لکن اهل محبت آثار اول مؤثردن غافل اولوب کثرت
صورتله وحدت معناده ذاهل قالدقلری چون بلمزلرکه محبتلری انلرکی کیمدر بیت دلی کو عاشق خوبان دلجوست
اکر داند وکر نه عاشق اوست پس بو مقامده محبتك اقسامی دورده منحصر قیلنمشدر بری محبت ذات
وبری محبت صفات وبری محبت افعال وبری محبت آثار اعتبار اولنمشدر نظم

ای عشق وی جان جهان ای مبتدا وی منتها … ای رنگ بخش ناکهان وی رحمت بی انتها
ای رشك ماه ومشتری بزدن نهانسن چون پری … ویردم دل وجان وسری بن هم سکا قربان شها
کاهیچ ایسن که تعب که نور اولورسن که لهب … سنسن عجب اندن عجب حیران سکا اهل النهی
ای طالب انوار جان سیر ایله سن کهسار جان … اول بلبل کلزار جان قیل قلبکی غمدن رها
عالم چو کوه طور در ذره بذره نور در … اعمادن اول مستور در عبرتله سن سیر ایله ها
هر دم کلور جانندن ندا کیم بنده‌کلکدن اول جدا … بوع اول همان فالسوخدا مهر کله پر نور اول ها
حقی کورکلکن دیلرسن کیم علم عشقی بیله سن … امکی آزاد ایت شرب ایله سن اولسن دخی برا نشتها

نوع تاسع

محبت مولانك اسماسن بلدرده ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه اسمای محبت کندی مراتبی حسبیجه
مختلف اولور ومحبتك اسماسی آثارنك بدأ اولندیغی اول مرتبه‌ده آکا ارادت تسمیه ایدرلر وبو ارادت قرینه‌سنه کمال
اولنجه کسریله اعلام وتجلیه وآنك اخلاقیله تخلقله آکا تقربه رغبت صادقه ویرر نته‌کیم حق تعالی حدیث قدسیده

لا یزال العبد یتقرب الی بالنوافل حتی احببته فکنت له سمعا وبصرا ویدا ومؤیدا بیورمشدر وبو
ارادتك علامتی اول کمسه‌نك مرادات ومرضاتنی جمیع همتیله طلب ایتمکدر تاکیم کندینك آندن غیری برفکری اولمیه
و آنك مرادندن غیری برآرزوسی قالمایه نته‌کیم دینلمشدر بیت ارید وصاله ویرید هجری فاترك ما ارید
لما یرید وبو ارادتك ظهوری مراد اولنان کمسه‌نك محاسنی ادراك حسبیله اولور واول ادراك استعداد اقتضا
بولنور بعده محبتك اسمی شوق اولور وشوق ایسه روحك وصلنه بکا حرکت ایدوب کتمسیدر وکند وبرنجوع
وصالندن تمکن اولانی ومرغوبی جمالندن حظی توفیر قیلانی حیز بطوندن ظهوره کتورمکله تکمیل ایتمسیدر بعده
محبتك اسمی توقان اولورکه اول شوقك کمالیدر نته‌کیم شوق ارادتك کمالیدر بعده اسمی نزاع اولورکه اول سلطان
محبتك قرار ووقار اوزره قوت وقدرت بولمسیدر وحسن محبوبك جاننده شدت ظهورندن وکوکلده لمعان ایلیان
وجهی نورندن زمام صبر واختیاری جذب ایدوب الکسیدر بعده اسمی صبابت اولور واول قوت اصطبار قالمیوب اضطراب
ایله حبیم منصب اولمقدرکه آنك جنابندن غیریسنه میل ورغبت قیلماز وطلابتلری لوم وتعییر ایله منزجر اولماز وصبابت
نزوعنی کمالیدر نته‌کیم دینلمشدر شعر والله ما غیرتنی بعدك الغیر ولا سکوت ولا انی عنك مصطبر ولا
نظرت الی شیء اسر به الا الیك فانت السمع والبصر بعده اسمی هوا اولورکه اول محبوبك بالبدایه معتکف اولوب
اقامت قیلمقدر و آنك حسنی لذتنده حسنلرك ذاهل اولمقدر بعده اسمی مودت اولورکه اول قرب محبوبه واصل
وفائده محبته نائل اولمقدر وشدت اتصال حرارت شوق امتزاج بولدقده وبرودت وصل اعتدال اوزره
قالدقده حاصلدر پس غائلة انقطاعدن وبادره شوقك التباعندن امین اولمز زیراکه آنك اتصالی عدم انقطاع دری
مشعردر پس قریب اولورکه المبعادده واقع اولور وبو مودتك علامتی کندی تدبیرینی محبوبه ویرمکدر ومودتی
واقف اولوب حضورینه ایرمکدر بعده اسمی خلت اولورکه اول بقیه اثنینیتله اولان محبت ذاتیه‌در وبو خلت اول مودتك
استحکامندن حاصل اولوب محبت خالصه یه واصل قیلمشدر لکن اثنینیتی مشعر بولنمشدر زیراکه تخلل وحدت عینیتدن
غیریسی بلنمشدر پس ایکی متخلل برده کل ایکی عدد اولنمشدر نته‌کیم دینلمشدر بیت قد تخللت مسلك الروح منی
ولذا سمی الخلیل خلیلا بعده محبت صافی اولورکه نه انانیت ونه اثنینیت قالور پس محبت خالصه خلتدن اعلی
ومادونندن اصفا اولور نته‌کیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم خلیل الله علیه السلام حضرتلرینك منزلنه
یتوب آندن قاب قوسینه ارتقا ایدوب مقام او ادنایه کتمشدر زیراکه خلیل الله علیه السلام صفات باریله آکا توسل
ایدوب علمه بحالی حسبی عن سؤالی دیمشدر وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم صفات ایله قالمیوب ذات
پاك ایله طورمشدر نته‌کیم حسبی الله ونعم الوکیل بیورمشدر پس بوقدرکه محبت صافی اولوب صاحبنك حالی بولنور آکا
مقه تسمیه اولنور پس مقه محبت صافیه صاحبنك حالیدرکه آکا مقام اولنمشدر ومبادی مشاهده‌ی هنوز بولنمشدر
وقتاکه محبت خالصه ذاتیه مستمر اولوب تمکن ودوام واستقامت بولور ومحبتك نه عینی ونه اثری قالور آنك رسم انتفا
بولوب خبر منقطع اولور ومحبت طغیان ایدوب الله اولاکن حکمنجه محو وفنا بولور اولدم محبتك اسمی عشق اولور واول محبت دقیقی
آزاد اولور زیراکه رق مملوکیت لوح اثنینیتده مرقومدر وکیم عبودیت بقای بقیتده مرسومدر وقتاکه اثنینیت مرتفع اولوب فنا بولور تمام آنا
اولده عشق ومنتهی اولور پس عشق یعنی محو اولدیغندن محبت حق کندی ذاتنده قالور بیت العشق کمان یکون لعینه وظهوره بری الجمیع نشاره نظم

عشقکدر ایدن تربیه اعیان جهانی … افلاك ایدن آنکله بو رقص ودورانی
عشقکله همیشه بولور اشیا بو وجودی … ذرات جهان جمله رضینی وزمانی
عشقکله دوشوب دوب سلسله موج ایله باغلی … وادیلره فریاد ایدن رنگ آب روانی
عشقکله یایوب فانی اولان بولدی بقانی … عشق اولدی وجود وعدم ونام نشانی
عشقکلدر اولان عاشق ومعشوق ومحبت … آنکله بولور جان ودل اسرار نهانی
چون ساغر اجسامه طولر باده ارواح … عشقکدر او ساقی که ویرر باده جانی
برشی که عیاندر او بیان استمز اصلا … حقی نجه بر وصف ایده‌سن عشق بیانی

نوع عاشر

محبت مولانک خواص و محبانی بیلدیکی نشان ای عزیز معلوم اولسون کیم اهل الله دیمشلردر که محبتک خاصیتلری
کندی مراتبی حسبنجه ظهور ایدر نته کیم دیمشلردر • بیت اخوان صدق فی المحبة سافروا • فقد فاز من فیها ایها
یسافروا • و خواص محبتدندر که تحقیق اول هم مبدأ و هم مسافه و هم مرکبدر پس محبت هر نسنه دن اعزب و اعجبدر
زیرا که محب کندی نفسندن محبوبنه توجه ایلدکده محبت اودیمکدن مرور ایدر • و اول وادیکی قطع ایدر من الاکه
محبت قدمیله کیچوب کیدر • نته کیم دیمشلردر • قطعه سیر زاهد هر مهی یک روزه راه • سیر عاشق هر دمی تا تخت
شاه • زاهد با ترس میتازد بپا • عاشقان پرّان تر از برق و هوا • کی رسند این خائفان در کرد عشق • کاسمان
فرش سازد درد عشق • پس محبت کندی طبیعیله ایکی ضدی حاوی ایدر آنکیچون ایکیسی دخی مقتضی مراعیدر •
زیرا که محبت اول مشاهده یی مقتضیدر که اول آنجق فناء فی المحبوب ایله وجوده کلور • و ینه اول وجوب امتثال امری
مقتضیدر که اول بقای وجود ایله حاصل اولور حال بو که فنا ایله بقا بری برینه متضاد و مغایر کلور • و بری دخی
محب محبت الذات اتصال محبوبی مقتضیدر • و محبوبک محبوبی فراق اولدقده محبوبک فراقنی مقتضیدر زیرا که محبوبلر
محبوبی محبتک دخی محبوبیدر حال بو که وصال الله فراق بری برینه متباین و منافیدر • و خواص محبتدندر که محب
محبوبی ایکی جهانه ترجیح ایدوب کندی نفسندن اعلی بیلور • و الاصاد قبی بولمش اولور • و کتمان محبتدن امتناع
ایدوب افشا قیلور • و لا محبت انکا غالب کلمش اولور نته کیم دیمشلردر • بیت فاش میکویم و از کفته خود دلشادم
بنده عشقم و از هر دو جهان آزادم • و خواص محبتدندر که اول تمام اولوب کمالنه بوالدقده انفسا محبوبلدن امتناع
ایدر نته کیم دیمشلردر • بیت سهر العیون لغیر وجهک باطل • و بکاؤهن لغیر حبک ضایع • و خواص محبتدندر که
محبتک غیریسی حبیبه مناجات ایدوب واصل اولمقدن انکا غیرت کلور پس آنک بساط انسی و محبتی اوزره خدمتنده آنک
یکا سابق اول محب اولور • و خواص محبتدندر که محب محبوبیچون ملامت اولندقجه تلذذ ایدر زیرا که آنی لوم ایدنلر
انکا انسیه ایدوب محبوبک اسمن سویلر • و خواص محبتدندر که محب محبوبک عزتیچون تذلل ایدر • و کندی مطلوبی
امتناعنده تحمل ایدر • و خواص محبتدندر که محب محبوبک ذکر و فکرینک فتوری ایتمز و عطایا سیله مشتغل اولمیوب حضوریله
ایراغ کتمز نته کیم دیمشوزدر • بیت عشقی یول عشق ایله اول عشق ایله طول ای حقی • هر نه یک وار بدلی بولمدیلر
عشقه بدل • و خواص محبتدندر که محبت هر عسیری یسیر • و هر قبیحی جمیل ایدر نته کیم دیمشلردر • بیت از محبت تار نوری
میشود • از محبت دیو حوری میشود • و خواص محبتدندر که اول جفا و ایذا ایله ناقص و متغیر اولماز • و بر عطا ایله ازدیاد
و کثرت بولماز نته کیم دیمشلردر • بیت هوای له فرض تعطفا م جفا • و مشربه عذب تکدام صفا • و خواص محبتدندر که
محب محبوبی مدح و ثناده ترک تکلف ایدر • و خطابده عاده شرائط و آدابی اسقاط ایده کیدر • و خواص محبتدندر که محب
صادق سماع ذکر حبیب ایله اهتزاز ایدر • و آنک اسمن قریب اولان الفاظ ایله دخی التذاذ ایدر • و خواص محبتدندر که محب اول
صفات محبوب ایله متصف اولور • و انکا منسوب اولان نسنه لردن فرح و سرور بولور زیرا که محبتک کلیتی محبوبک کلیتنه
مطابق کلور پس محبتک فناء فی المحبوب ایله اولدقده کندی اوصافنی خلع ایده بیلور • و خواص محبتدندر که محب محبوبک جفاسندن
ینه انکا التجا ایدر زیرا که اول کندویه آندن اشفق و ارحم کمسنه بیلمز • و کندی عندنده آندن احب و اکرم کمسه اولماز آنکیچون آندن
ینه انکا کیدر نته کیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم کندیک دعاسنده اللهم انی اعوذ برضاک من سخطک و
بمعافاتک من عقوبتک • و اعوذ بک منک لا احصی ثناء علیک انت کما اثنیت علی نفسک خطابیله محبوبنه مناجات ایلمشلردر
نقل اولنمشدر که بر آدم ولدینی تأدیب ایچون ضرب ایلدکده • مکانندن فجوب والدینه فوجا عزم قعود ایلمشلر • و کریان
و نالان بدرینه الامان محبوب کورکرنه سویلمشلر • ای بدر دنیا با شمه ظرا اولسنک • و سنک سکا قاچرم مروت سکا
قالمشدر زیرا که سنسن بکا محبت ایلن • و بن هم سکا محبم دیدکده بدر کی انکا مرحمت قیلمشلر • و خواص محبتدندر که اول محب
دعوای معاینه دن تخلیص ایدر زیرا که محبت حقایق اشیا تجرید ایدر • دقایق معانی توضیح ایدر • و خواص محبتدندر که
محب محبوبه کمال محبتدن • و قدرینی تعظیمدن آنی اولان حظی • و انکا اولان احتیاجنی اونوده کیدر
نته کیم دیمشلردر • بیت نسیت حظوظی منک ثم حوائجی • الیک حیاء من جلالک قدرکا • نظم

مرحبا ای عشق باقی رحا
برو فاسن برو فاسن برو فا
کل صالین کوکلم ای جان جهان

دلرباسن دلرباسن دلربا
اول آخر یا رغارسن مدام
منتهاسن منتهاسن منتها
واصل ایلرسن قولی مولاسنه
آشناسن آشناسن آشنا

آسمان دله ماهسن تمام
جانفزاسن جانفزاسن جانفزا
سنده اولکدی حار کل هم خالق ز
رهنماسن رهنماسن رهنما
حقی حقدن غافل اولمازسن مدام

مهلقاسن مهلقاسن مهلقا
مبتلای جمله اشیایه روان
کیمیاسن کیمیاسن کیمیا
خلقدن بیکانه اولمش عاشقه
پرصفاسن پرصفاسن پرصفا

نوع حادی عشر

محبتک ذاتی بیاندر • ای عزیز معلوم اولسون کیم اهل الله دیمشلردر که محبت ذاتیه بر کونشدر که اول حقایق اشیایه
اشراق ایدوب • نور پاش اولمشدر • و اجزای جهان اول نور ایله طولوب • وجوده کلمشدر • و اطوار اعیان آنک ضیاسیله
ظاهر اولمشدر • و اشکال اکوان آنک شعاعیله زینت بولمشدر نته کیم دیمشلردر • شعر شمس المحبة فی الحقایق شرقت •
سبحانها فظاهر الاعیان • و بها الجمال بدا لکل مکون • فی ذاته فتزین الاکوان • تحقیقا جمال مطلق ذات احدیتله
مخصوص و ملازمدر • و حب مطلق ایچون وجود حقایق بالضروره لازمدر • پس حقایق اشیایه جمال مطلقدن
توزیع اولنوب • هر بری کندی حظ فایقن آلمشدر • لکن کمال جمالی قبول ایتمکدن عایق امکان ایله محتجب قالمشدر • و هر حقیقت
آنجق کندی نصیبنک مشاهده ایلدیکیله عاشق اولمشدر • پس بو اعتبار ایله هر حقیقت کندی حبیبنک عینی بولمشدر اکر
شهودی هویت مطلقه حیثیتندن اولدیسه • و آنی تعین و اضافتدن مجرد بولدیسه • اول عاشق موحد صادق بلمشدر • و اکر
کندی هویتیله محتجب اولوب • اول جمالی تعین و اضافت حیثیتندن مشاهده قیلدیسه • اول غافل مشرک منافق بولمشدر زیرا که
اول حقیقت اولکی اعتبار ایله جمال حقدر که ذاتنی ذاتیله کوردی • محبت ذاتیه سببیله کندی ذاتنه عاشق اولمشدر • و ایکنجی اعتبار
ایله خیال مخلوقدر که عینی عینیله کوروب • محجب صفاتیه کندی کندی نفسنه عاشق اولمشدر • اما اولکی محب کندی عینندن علی
فنا ایله باقی حبیبنک محبتیدر • و لا بولمشدر • و اما ایکنجی محب کندی نفسنه عین بقا ایله باقی حبیبی فوتندن عداوت
و بغض ایله مطرود اولمشدر • و بو مقامده محجب اولانلر • حجابیلر • ابلیس انا خیر منه • و فرعون انا ربکم الاعلی دیدیکلری
حجابلردر کیبیدر • و اهل قرب افرادندن هر کیمکه محبتده تعیندن مجرد اولور آنک حالی سن و ضرر ده تفاوت قیلمن • و محبتی
بلا و نعماده متغیر اولماز • شعر هجرت الخلق طرا فی هواکا • و ایتمت العیال لکی اراکا • فلو قطعتنی فی الحب اربا •
لما حن الفؤاد الی سواکا • و بو محبت ذاتیه ده متحاب اولانلر ذوات و حقایقلریله صادقدرلر • و ارواح و اعیانلرله
عاشقدرلر • بونلر بری برلرینک اذیتلرندن متأذی اولمازلر • و جنایتلرندن بری برینه معافیله مواخذه قیلمازلر
و کیمکه لری خوشلقدن مرارت صبری بیلمزلر • و محبتلری بری برینک ذاتنه اولدیغندن بری برینک وجود و صفاتندن
و افعال و عاداتندن دخی راضی اولوب • بری برینک قصورینه قالمازلر زیرا که اصالتده ذاتی نورانی • و حقیقتی
صافی اولدیغندن • بعض اعماله مباشرتله اول حالده عارض اولان ظلمت و حادث اولان کدورت اول محبوبه
ضرر ویرمز • اول صبغت الهیه که بو محبوب آنکله منصبغ اولمشدر • و اول طهارت ازلیه که بو مطلوب آنکله تطهیر
قیلمشدر • اول صبغت و طهارت آنک ذاتنی الوان حاجیه ایله متصبغ اولمقدن مانعدر • و حقیقتی اکوان حادثه ایله تکدردن
حافظدر • پس اول جمیع ظلماته مصادف اولدقده متغیر اولماز • و جمله کدورات ایله مختلط اولسه ده انکا کدورت کلمز • و انواع قاذورات
ایله ملاقی ایسه ده متدنس اولماز • دریا کبی نجاسات ایلدوب طهارتنی اوزره اولور • و دفع انجاس ایدوب نظافتنی اوزره قالور • شعر هم الاصفیاء
الخالصون ذواتهم منزهة عن ان یغیرها الاذی • حقایقهم طابت سرایرهم صفت • فصارت بحارا لا یکدرها القذی • نظم

مرحبا ای عشق پاک ای یار غار
هب سنک دستکده در تدبیر کار
حسن معشوق و غم عشاقسن
زلف و رویک عکسیله لیل و نهار
جان کلستانیسن ای بحر حیات
عطر جان و دلسن ای مشک تتار

هر کوکل الکنجه سنسن ای نکار
جان عالمسن دخی عین عیان
سن سکا عالمده سن معشوق و یار
باغبان دلسن ای ساقی مدام
حسن و احسانکله بولدی اشتهار
بر لذی حقی دلده تنها صحبتک

عقل کلسن جان جانسن ای پدر
عالمی شوقکله قیلدک بی قرار
روز و شب سنلن بولور نور و ظلام
رونق عالمسن ای باغ و بهار
عالمی مست ایلمش خوش دمک
غوث علوی سنسن ای یوسف عذار

نوع ثانی عشر

محبت صفاتی بیلدر ای عزیز معلوم اولسونكم اهل الله دیمشلردركه حضرت یزدان بر كنج پنهان ایكن كندی جلال وجمالی تجلیاتیله اظهار كمالنی مراد ومحبت ایلدكده حضرت احدیتدن حضرت واحدیته تنزل ایدوب صفات علیه سی برافعیله كندی وجه پاكنی ستر ایلمیشدر نتكیم سبحات وجهی جمیع كائناتی محو وافنا قیلمسون وهیچ بر كمسه خیر وشری فرق ایتمز اولمسون چون تكثر صفات اقتضاسنجه اسماده دخی كثرت بولنشدر وتعینات واعتبارات عددنجه وجودهم متعدد اولمشدر بس تأثیرات وافعال اختلافیله مظاهر وظلال وجوده كلمشدر وتكثر اسما ارایدوب تأثیر وتأثر ظاهر اولمشدر واحبا ومحبت منتشر اولوب تسبیب وتسبب اعتبار بولمشدر وخالقیت ومخلوقیت متخالف اولوب عاشقیت ومعشوقیت متباین اولمشدر وهر مفتقر كندی فقر وفاقه سن سد ایده نه عاشق اولوب طلبنده وسع وطاقتنه ایرمشدر وبر كمسه عاشق اولمز الا كه معشوقی جمالندن طالب اولوب بیلدیكنده اولور ومشاهده ایله من الاكمه مروفی كمالاتی حصولی ممكن اولانی كوره بیلور وهر كسك استعدادی كرات حق اولور وجمال مطلقك آنده كورنمز الا كه كندی تعینی قیدیلدیكی جمالی كوره بیلور وما قدروا الله حق قدره نظم كریمی بو معانی مؤید اولور زیرا كه هر عارف كندی طورنده منحصر قالور وبلمز الا كه كندی آینه سنده كندویه تجلی ایدن وجهی بیلور وجمیع اسمادن اول كندیكی تربیه ایدن اسمه عاشق اولور وفرقی عندنده مشتاق اولمز الا كه اول وجهدن حسن وجمالی آرزونده قالور وقتا كه اول كندیكه مربیسی اولان وجه معینی مشاهده اولور آنده تمام اولوب شوق وكمالی نهایت بولور وبو محبت اربابی عموما كندی شاهدلریله مقید اولمشلردر وبونلرك عابدلری دخی عبادت ذاتیه قیلیوب صفات ایله قالمشلردر زیرا كه عبادتلرنده معبود مطلقدن بولنان مهرولرینه تخصیص ایتمشلردر وانجق اول مقصود مشهودلرنك اسمی طلبنده كتمشلردر بس خلاف تجلیات اولدقده انكاری دخی تغیر بولور ومعروفلری صور وصفات آره سنده تحول قیلدقده جمله سی انی منكر اولور مثلا منعمه عاشق اولان منتقمی انكار ایدر وغفاره محبتی قهاردن فرار ایدر وبو محبت صفاتیله ایله متحاب اولانلرده تنكی وبلاوی كثرت بولور وبونلرده تخاصم وتحاكم غالب اولور نتكیم بر كمسه ولی معصوم ولایت وعصمتیچون محبت وخدمت ایدر آنك بر غفلت یا بر معصیت كوردكده انی لوم ایدوب كوزندن وكوكلندن صالر كیدر ویا بر كمسه بر زاهد عابده زهد وتقواسیچون محبت والفت ایدر آنك بر طمع یا بر فترت كوردكده اول زاهددن اعراض ایدوب آنك اعتراضنه كیدر یاخود بر كمسه بر موسر منعم مال وجاهیچون محبت ورغبت ایدر انی فقیر یا حقیر كوردكده آندن اعراض وابا ایدوب كیدر یاخود بر كمسه بر محبوب زیبایه حسن وجمالیچون میل ومحبت ایدر انی علیل یا پیر كوردكده ترك ایدوب كیجر كیدر شعر اذا تغیر اهل الحب فهو هوی من عالم الخلق لا من حضرة الاحد وكل عاشق وصف لا حبیب له عند الحقیقة غیر النفس والجسد اما اهل محبت ذاتیه احبابلرینك صفاتی انكار ایدرلر سنده ده ذواته محبت واعتبار ایدرلر وافعاله مدح ایدرلر سرده فعاله محبت ایدرلر وبر قرار اوزره كیدرلر مصراع علی كل حال امر عمرو جمیله

نظم

چو سنسن عقل كل ای عشق اعلا	عقولك روحی سن ارواحه معنا	سنكا قائم اولمش جمله عالم
كه سندن جمله اشیا در هویدا	هوا آیینه وجهكدر ای روح	ایدرسن جمله دن كندیكی تماشا
یوزك آیینه یه صیغمق نه ممكن	كه نورندن اولورلر جمله اشیا	جفای صیقلی كورمز او مرآت
كه اولمشدر جمالكله مصفا	سنی جانمده بولدم راحت اوله	یوزك عكسیله طولمش زیر وبالا
جمالی عكس ایله فرع اكله هستی	نوع ثالث عشر	كه كلدی اصلی بول بور لمه اصلا

محبت افعالی بیلدر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل الله دیمشلردركه محبت افعال انجق حجاب صنع ایله صانعندن محتجب قالانلر ایچون اولور وبو محبتی وجود صانع ایله وصلتدن محروم اولانلر بولور وما اشعری بوندركه آنلر كندیلر ایچون بر وجود بولمشلردر بس نفسلریله مشغول اولوب قالمشلردر وطبیعت ظلمتنده بیتوته قیلمشلردر ونقصانلری حضیضنه كیدرلر صالمشلردر انجق تبدل صوری تغییر احواله واقف اولمشلردر بس مؤثر متصرفی استدلالی عقللریله بولمشلردر وانلرك مثلی محبتكر اولان عقللری ورای اطوارنا نیتلرنده محتجب قالمشلردر وآنلر اهل خوف ورجادركه كندی محبتلرینی سز اوضراده متعلق بولمشلردر وآنلرك عمللری ورای حجابده در وهمتلری ثواب وعقابده در عبادتلری رضای معبودی

طلب ایتمزلر و محبت ذاتیه ایله دولت شهوده یتمزلر نتكیم حق تعالی حدیث قدسیده بیورمشدركه ان احب الاحباب الی من عبدنی لا لنوال ولكن لیعطی الربوبیة حقها فمن اظلم ممن عبدنی لجنة او نار بس آنلر عبید احساندركه حقیقت معرفتدن ولذت محبتدن بی بهره قالمشلردر انجق آنلر محبت افعال الله بری برلرینه متحاب اولمشلردر آنلرك عندنده فراق ووصال متفاوت اولور بلكه محبتلری نوال وعطا ایله ازدیاد بولور ومنع وامساك ایله اكسیلور زیرا كه نظر وهمتلری منفعتده قالور بس محبتلری انجق منفعته متعلق اولور آنلرده بر بیری ترسیبی عادتیله بیله نفعی طالب اولور اكر طمعی خلافنه مصادف كلدیسه شكایت سمتنه كیدوب محبتی تغیر ونقصان كلور وحقوق محبوبی اونودوب رعایتنده تقصیر ایدوب بلكه انكا عدو وی اكبر اولور اكرچه محبوب اوصاف وكمالات وافعالیله حالی اوزره قالور لكن اول محبت منفعت سنجیله متغیر اولور بس حقیقتده اول اصلا محبوب صایلماز زیرا كه ترك اولندیغی حالده محبوب قالماز وبو محبت تحصیل اغراض ایچون محبت اغراضدر وانواع هوادن اشد امراضدر وبو محبتك اصلاحلری كلمز واهلنده وفا وصفا اولماز زیرا كه محبت افعال سرعتله زوال بولور وعلتك انقطاعیله منتفی ومنتقل اولور وبو كا نسبتله محبت صفات اعتبارده سز ولا یفقددر ومحبت ذاتیه جملهدن فائقدر زیرا كه اول هر علتدن مجرد وثابتدر

نظم

شرح عشقی حقدر اشعار شعورایت بی فصوص	كشف اولور چون عشق روحانی بی ارشاد ودروس
اهل وسواس وغرض اول عشقه دیر عیب ومرض	كیم علاج ایلر انكا شهوتله داماد وعروس
عشق روحانی اولور پاك اول قارشمز نسنه یه	عشق شهوتده همان سرمایه آغوش وبوس
عشق شهوتدر اوكیم مجبور اخفا سیده بز	عشق روحانی چالر هر قوقفلكده طبل وكوس
ماسوادن نور حق مشهود عشق پاك اولور	كرچه معشوقی یا اهل هند وترك وروم وروس
غیر معشوقی اسیا ن معشوقك معنوی اولور	اول بولور انجق جمال تصوف وماهیت فلوس
چون حقیقت معنی عشق اولدی میل اتحاد	هبل سعد اولمش شعود ومیل نحس اولمش نحوس
اتحاد عقل ومعقولی بلور برهان ایله	كیمكه اولمش بهره مند حكمت جالینوس
هیئت اخلاق دلدار اولدی علم اهل دل	علم هیئت اولدیكی حق صنعت بطلمیوس

نوع رابع عشر

محبت آثاری بیلدر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل الله دیمشلردركه محبت آثار ایكی قسمدر بر قسمی محبوبك آثاری اولدیغیچون آثار محبتیدر وبر قسمی آثاره مجرد كندی اعیانیچون محبتیدر اما محبت اولی بر محبت ذاتیه دن بر رشحه در یا ظلال محبت صفاتیه دن بر كولكه در واما محبت ثانیه ظلمت اعداد اولمشدركه اول موجب مقت وبعاد اولمشدر وموروث فتنه وفساد اولمشدر نتكیم حق تعالی كلام قدیمنده ومن الناس من یتخذ من دون الله اندادا یحبونهم كحب الله بیورمشدر الله ایچون اولیان محبت بعد ومقت اولدیغن ظهور مشدر وبو محبت اولماز الا كه غایت بعد ایله حجاب كثافتده قالانلرده اولور وخذلان ایله مطرود باب اولانلرده اولور وبو محبت اهلی اصحاب طبایع فاسقه در وارباب قلوب قاسیه در سفلیات مظلمه یه میلدار اشلری منكوس اولمشدر وابدانك جرملرینه كوكلری باغلنوب قالمشدر آنلر نه اهل خدمت وطاعت اولمشلردر ونه باشلرنده قالدرمغه استطاعت بولمشلردر كوكلری ذوق وصفادن محروم اولمشدر وجوهر محبتلرینه جهل وشهوت مناسب كلمشدر علت ابصار وشدت قصور اقتضاسندن خفافیش امثالی اولوب جمعكه نور عرفان اوزره ظلمت جهلی ترجیح ایدوب متخیل قالمشدر وحق تعالی آنلری غفلت غشاوه لریله استدراج ایدوب محبت اغیار ایله بلالره صالمشدر نه قباحتندن اول شهوت ردیه ونه سفاهتندن اول همت دنیه بس جوهر محبتلری كدورت شهوتله اولمشدر وطبعلری تعلق بولوب مسئله جفا اولوب راحتلرن المشدر نتكیم حق تعالی زین للناس حب الشهوات من النساء بیورمشدر وشهوتدن ایله مغبون اولان عذاب هوندن بجره مفتون اولدیغن ظهور مشدر اما هر كیمكه نور ایله اوقات اولور آنك محبت ذاتیه سی اكثر اولور بس اكر ظلمت عارض آنی محبت رجسه دعوت ایده اولسه اول نور ذاتی آنی جناب قدسه جاذب اولور زیرا كه

محبت الهیه آنده غالب اولدیغندن روح قدسی بحار اعظم اولور نته کیم حق تعالی والذین امنوا اشد حبا لله بیورمشدر
حب الهی غیر متناهی وجمله یه غالب اولدیغن طیورمشدر وحضرت علی کرم الله وجهه بیورمشدر شعر میل الی الشکل
الملیح اذا ابدا انوه طرف فیه ثم ارتد وما منهی فعل القبیح وانما انا اشاهد صنع الله ثم اوحد وحدیث شریفده
الحب یعمی ویصم کلمشدر وبر کامل آنی بو معنی ایله شرح ایتمشدر که یعمی عن الغیر غیرة وعن المحبوب هیبة ویصم عن الغیر حرمة وعن المحبوب طاعة

نظم

عاشق یارم آنکچون بو دیاره کلدم
بازشاهم که بو صحرایه شکاره کلدم
عشق میداننه لایق بوغ ایکن بن مرکب
بن نیجون شهر عدمدن بو دیاره کلدم

یوقسه بن دیر جهانه نه اجرم کاره کلدم
همتم چونکه بلند ایدی ازلدن حالا
تن براقیله روان بوس وکناره کلدم
پایه اعتبار صانور کندوینی بیلمز جاهل

نه اوله قصر تعطیل کم بو قدر تعطیل
خوش تماشای رخ وزلف نکاره کلدم
کر بکا اولسه ایکی آنده میسر بو مراد
شکر کیم معرفت نفس ایله یاره کلدم

در بند کرفته کوکل غاریله ای حقی
کر بن اولیا یار ایله بو خلوت غاره کلدم

نوع خامس عشر

محبتک اقسام اربعه سندن بری بریله تلازم وتراکبن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که محبت ذات ومحبت صفات ومحبت افعال ومحبت آثار بالجمله بری برینه متلازم وبری برینه مترکبدر اما اول محبت ذاتیه که حق ایله عبد آره سنده بولنمشدر اول محبت یحبهم ویحبونه نظم کریمنده تعبیر اولنمشدر زیراکه اول محبتک تعلیقی غیری صفاته دکل عین ذاته قلنمشدر اما عبد جانبندن اولان محبت ذاتیه محبات باقیه نک جمله سنی مستلزمدر زیراکه صفات باری شهود اعتباریله عین ذاتیدر ونظر عقل اعتباریله ذاتنه ملازمدر پس ذات باری صفات ثبوتیه سندن عاری اولمق محالدر وصفات تمکنه سی دخی ذات پاکیله قائمدر واکا دالدر پس هر کیمکه ذات باریه محبت قیلوب تحقیق اوله آنک وجه قلبیده محبت ایتمش اولور وآنک وجهی جمیع صفاتیله موجود اولان ذات پاکی اولدیغن بلور آنکچون بو محبته ایرن عارف کامل اولور ولطیف اسمیله قهار اسمی فرق ایتمیوب لطفه وقهره شی واحد بولور وجلال وجمال آکا مساوی کلور زیراکه جمله سی اول محبوبک کمالی اولدیغن بلور نته کیم دیمشلردر بیت
کل شی من الحبیب حبیب سخطه کالرضاء لدی لبیب کذلک آنک جمیع افعال وآثاری اول محبک عندنده محبوبدر زیراکه آنلرک جمله سی آنک ذات پاکنه منسوبدر اما افعال واسطه صفات ایله ذاتنه منسوب اولمشدر زیراکه افعال آنلردن صادر اوله کلمشدر واما آثار واسطه افعال الله ذاته نسبت بولمشدر زیراکه آثار افعال الله وجود بولمشدر پس محبت ذات افعاله دخی محبت اولور زیراکه اول محب افعال ایچره فعالی مشاهده ایدر بلور حتی آنک تعذیبنده تقریبی کبی لذت آلور ومحبت ذات آثاره دخی محبت قیلور زیراکه اول جمیع آثاری آنک بلوب آنکله بلور وبر نسنه کورمز الا که محبوبی اول آیینه ده بصیرتله کورر واما محبت ذاتیه که جانب حقدندر اول محبات باقیه نک هیچ بریسنی مستلزم دکلدر زیراکه عبد اصل خلقتده نور وظلمتدن ترکیب اولنمشدر وجمله مخلوقاتک جمیع اطوار واحوالن جامع بولنمشدر پس آنک نیجه افعالی واردرکه نفس بهیمیه سبعیه سی قواسندن خلقت بشریه سی مقتضاسنجه صدور ایدر وصدور ایدن صفات نفسدر که حواسیله عالم شهادتده حکم وتصرف ایدر وآنک نیجه افعالی دخی واردرکه خواطر قلبیه وروحیه سندن صدور ایدر والهامات ملکیه وروحانیه دن ظهور ایدر مقتضای روحیه ذوق وحضور ایدر پس عبدک ذاتی بو ترکیبله وجودنده فعل وصفتله منفرد اولمازکه ذاتنک محبوبیتی آنک صفات وافعال وآثار واعراضنک محبوبیتنی ایجاب واقتضا ایلیه زیراکه حق تعالی ذات عبده محبت ایدر وفعلنی سومز نته کیم قرآنده عبس وتولی ان جاءه الاعمی بیورمشدر حبیبی اول اعاده اعراضنه محبت ایلمدیکن اکا طیرمشدر وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که حق تعالی عبده محبت ایدر عملنه بغض ایدر وعمله محبت ایدر جسدینه بغض ایدر وحق تعالی محبت ذاتیه ایله عبدک صفاتن دخی انکار ایدر نته کیم کندی حبیبنه وتخشی الناس والله احق ان تخشاه بیوردی خشیت ناس اکا لایق اولمدیغن طیورمشدر اگر بو ایله اولسه ایکی عبدک نیجه ذنوب وآثام اثبات ایلمزدی لکن بو محبت ذاتیه موجب غفران ومورث اکرامدر واما محبت صفاتیه که عبد جهتندندر اول محبت افعالی موجب ومحبت آثاری مستلزم بولنمشدر زیراکه اول ایکی محبت بو محبت صفاتیه نک لوازم وعوارضی قیلنمشدر وبو محبت اول محبت ذاتیه یی مستلزم بولنمشدر زیرا محبت صفاتیه ایله توقف ایدن محبت ذاتیه دن محروم قالمشدر نته کیم منعمه محبت ایدن منعمی نعمته تفرقه قیلمشدر حال بوکیم

ذات ممتنع عین ذات منعم اولمشدر پس اول محبت ذاتیه دن منفرد اولوب انجق محبت صفاتیه ایله قالمشدر بیت بر در اولمقصدر جلال وجمال بر بلور قهر ولطفی اهل کمال واما محبت صفاتیه که جانب حقدندر اول محبتلرک هیچ بریسنی مستلزم دکلدر زیراکه حق تعالی کلام قدیمنده والله یحب الصابرین بیورمشدر متعلق محبت ذات صابر اولیوب صفت صبر اولدیغن طیورمشدر پس اگرچه ذات صابر سعادتمند سنی اولور لکن محبت کرامتی قدینه بوله بلور وبو محبت محبت افعالی ومحبت آثاری مستلزم اولمدیغی ظاهردر زیراکه صفت صبر افعال وآثارک جمله سندن جمیل ومستحسن موجب دکلدر واما محبت افعال که عبد جهتندندر اول محبت آثاری مستلزم بولنمشدر زیراکه آثارک جمله سی مفعولات ومخلوقات باری بولنمشدر وبو محبت افعال اول محبت صفاتیه دن اویله بر کسه ده منفرد اولورکه آنک نفسی غالب وعقلی قاصر اولور انجق افعالی ادراک ایدوب آنلرله فعالی بولور هنوز اول مقام قلبه وصول بولمامشدر وصفات حقی مشاهده قیلمامشدر ومحبت ذات پاکه نائل اولمامشدر واما محبت افعال که جانب حقدندر بو محبت اول آثار حسنه یه محبتی مستلزمدر که آنلر اول افعال محبوبه یه ملازم اولور واعمال صالحه یه لازم کلور اما آثار سائره یه محبتی مستلزم دکلدر وبو محبت نه محبت صفاتی موجبدر ونه محبت ذاتی مقتضیدر نته کیم حق تعالی کلام قدیمنده ان الله یحب الذین یقاتلون فی سبیله صفا بیورمشدر متعلق محبت انجق فعل اولدیغن طیورمشدر واما محبت آثار که عبد جهتندندر اول سائر محبتلردن هیچ بریسنی مستلزم دکلدر زیراکه آثار محجب افعالدر وافعال محجب صفاتدر وصفات محجب ذاتدر پس محبت آثار ایله توقف ایدن حقدن محجوب قالمشدر زیراکه آثار مختلفه عبد ایله مولاسی آره سنده حجب مظلم اولمشدر واما محبت آثار که جانب حقدندر اول محبات سائره یی مستلزم دکلدر نته کیم کافرده هیئتی محبوب خلق اولنمشدر لکن افعالی مردود وصفاتی مذموم وذاتی مشئوم بولنمشدر واما محبات اربعه بین العباد اولورسه گاه دورت محبت وگاه اوچ محبت وگاه ایکی محبت مترکب اولور وگاه هیچ بر محبت وگاه ایکی متحابدن هر جانبدن محبت مختلف اولور وگاه هیچ بر جانبده محبت متحد قالور زیراکه ایکی متحابک مبادی افعالی مختلف ایکن کوکللری بیننده طریان ایدن احوالک تعاقبیله دخی طبیعتلرینه تغیر کلور وعادتلری دخی تبدیل وتغییر اولوب هر محبتلری ازدیاد ونقصان بولور اما نهایت محبت مولا که عشق حقدر اول بی تغیر ابدا ثابت قالور وهر خیر واحسان آندن کلور وجمله یه سرایتی قدر معین وظاهر اولور نظم

عشق حقدر کیم مفرح بخش رنجوران اودر
لطف ورحمت آره سنده جانلری جویان اودر
قدر کیم بند اولسه بر اینچ جهنمدن اولدر اکا
قدره بر ایش روشن اولسه مشعل تابان اودر
بل حقیقتده اودر کریان وخندان جمله دن
جان ودل بیننده حائل پرده پنهان اودر
کنج رندانی همان بر فکر ایله بستان ایدر
رنج هر زندان اودر هم ذوق هر بستان اودر
خانه مثنی تنلرده مهماندر ارواحسن
ظل عشق ارواح حسن درجان هر مهمان اودر
عشقدن ننه چرخ کوکلر فیض وبسطی دمبدم
پس بلنکه شبهه سز هرجان ایچنده جان اودر
حقی اوکریده شفقت اول مشفق بیدردن جمله یه
عشقدن بابای عالم جانلره جانان اودر

نوع سادس عشر

محبات اربعه مذکوره نک آثار وثمراتن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه محبت ذاتک ومحبت صفاتک ومحبت افعالک ومحبت آثارک هر برینک نیجه آثار وثمراتی واردر اما حق تعالینک ذاتی عبده اولان محبتنک آثار وثمراتی آنی جمله دن اصطفاسیدر وعبدی حق ایله تحقق وبقاسیدر ومحبوب القلوب ومقبول خلق اولمسیدر وآنک صیت ونامی ایله جهانه طولمسیدر واکا محبت ایدنلرده هر مراده ایرمسیدر نته کیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که وقتاکه حق تعالی بر عبدینه محبت ایلر آنک محبتنی نیجه صوبی القالیلر وهر کیمکه اول اصوللردن ایچر اکا محبت ایدر پس اول عبدک محبتی کوکللرده زراعت اولنور قچن اول زرعک ثمره سی خلقلر اکا اکرام ایدر واهل عالمک شفقت ولطفی امیلدر واکا محبت ایدنلره دخی حق تعالی محبت ایدر وآنی وسیله ایله جانب قربه کیدر واما حق تعالینک صفات عبده اولان محبتنک آثار وثمراتی مقربین جوارنده علیین مقامات ارتقادر

نته كيم حق تعالى كلام قديمنده بيورمشدركه تعرف في وجوههم نضرة النعيم يسقون من رحيق مختوم ختامه مسك
وفي ذلك فليتنافس المتنافسون واما حق تعالىنك افعال وآثار عبده اولان محبتنك آثار وثمراتى بودركه آنلر ايجونده
اجر وثواب فطوبى لهم وحسن مآب واما عبدك ذات پاك مولايه اولان محبتى حق تعالىنك اكا اولان محبتنك اثريدر
زيراكم اكر مولادن عنايت سبقت ايلمسه برعبد ايجون ولايت حاصل اولمازدى پس عبد مولاسنه محبت ايدر من الاكه
مولاسى آنى اختيار ايلدكدن صكره محبت ايده بلور نته كيم حق تعالى يحبهم ويحبونه بيورمشدر هر محبتك منشأى كندى
محبتى اولديغن طيورمشدر ومحبتنك آثار وثمراتى وفا وصفادر بعده فنا وبقادر آندن معفو صدقه ارتقادر
واما عبدك صفات مولايه اولان محبتنك آثار وثمراتى مولاسى حكمنه تسليم ورضادر وطيب نفس ايله استقبال جريان
قضادر وبو رضا صفات مولاده فانى بولدقده اولور وبو ولينك هر كندى عالم وحياتندن منسلخ اولدقده بولور
نته كيم حق تعالى رضى الله عنهم ورضوا عنه بيورمشدر بو محبت ورضادن مبدأ كندى محبت ورضاسى اولديغن طيورمشدر
واما عبدك افعال مولايه اولان محبتنك آثار وثمراتى كندى اموريني مولاسنه تفويض واكا توكلدر وترك نسب ودنو تدبيردر
زيراكم اوده محب فانى الافعال اولمشدر وفعالى مشاهده ايلمشدر نته كيم حق تعالى كندى كتابنده ان الله يحب المتوكلين
بيورمشدر بو محبتى موجب كندى محبتى اولديغن طيورمشدر واما عبدك آثار مولايه اولان محبتنك آثار وثمراتى مشاهده
نور يقين ايمانيدر ومطالعه فيض عالم رحمانيدر وبو محبتنك منشأى حق تعالىنك بو كلاميدركه فانظر الى آثار رحمة الله
كيف يحيى الارض بعد موتها بيورمشدر وبو قوليدركه خلقت الخلق وتحببت اليهم بالنعم حتى عرفونى بيورمشدر
وبو محبتك دخى اصلى كندى محبتى اولديغن طيورمشدر واما عبادك آثاره اولان محبتنك ذاتيه سنك سببى
تعارف ارواحدركه اول موجب تواصل اشباحدر وبو محبتنك ثمراتى متحابين مظهر محبة الله اولمقدر وابواب
ظل الله مكرامتين بولمقدر ومغبوط مخلوقات اولمقدر نته كيم حق تعالى وجبت محبتى للمتحابين فى بيورمشدر بو محبت
كندينك اولديغن وكندوجى بولديغن طيورمشدر زيراكه بو محبت بر نور الهيدركه اعيان متحابين آنكله منور اولمشدر
بر شرابدركه اول زيدكه جانلرى آنكله فانوب طولمشدر پس آنلر انس وحضور ايله سرور وحبور بولمشدر نته كيم بيلمشدر

شعر
ان المحبة نور در شائقه من مطلع الافق الاعلى قد سطعا مستشرقا فى سماء الجمع منتشرا اضواؤه فى فضاء الكون
ملتمعا بدا فاصبح ارض الفرق مشرقة كانما من كل جزء كله طلعا اليس كل كثير فى تحققه من وحدة كثرت بالوحدة
اجتمعا اذا تعاكس اشراقا اشعته من كل مرآت قلب فى الصفا وسعا فذاك يجمع اهل الحب فى قرن وان تصرم حبل
الوصل وانقطعا ارواحهم فى عناق فى تباعدهم وكلهم لاخيه بالدنو دعا

بو محبت ذاتيه ايله متحاب اولان اهل
صدق وصفا اذال وآباد يجزده اموال واولاده بولنسه محبتلرى اوفروا وفا برى برلرينه عاشق اولورلر وبرى برينك
حضور وغيابنده خيرخواه وصادق اولورلر حقاكه آنلر اولياء اللهدر وحضور قربيجون كوكللرى درگاهنه حق تعالى
آنلرى مخلوقاتك رحمت نظر ايله نظر ايتمشدر وآنلره عبد اولا حضرت قربه ايتمشدر كيمكه آنلره محبت ايتمشدر تحفيف
اولكسه عروه وثقايى طوتمشدر وسعادت عظمايه ايرمشدر آنلرله درغم سن كيمسنه المرء مع من احب حديث شريفى
بو معنايى تبشير ايتمشدر وآنلرله بربرينك رضاسى نظرينه مظهر اولان مولاسنه ايتمشدر واما اول محبت وصفيه كه
كوزل شمائله ابتهاجدر وفضائل كرمه اشتراكدر اول آنجق مشاهده قلوبله حاصلدر وبو محبتنك ثمراتى سيرتنده
عدالتدر وصورتنده سلامتدر وبو محبت اول اهل اصدقادركه صلاح دنيا وآخرت اكا منوط ومربوط اولور واعمال
واخلاق فاضله آنكله مضبوط اولور واما محب فعليه نك ثمراتى افراز صدقات ايله مودت ترتيبدر وبو محبتله
محب وصفيه دن يكانو صلدر واما محبت آثار كمالك آثارى اولديغيجون اولسر منلا حسن وجمال آثار صنع ذوالجلال
اولديغندن محبت قبول آنك ثمراتى زيادت ايقاندر وآرزوى احساندر وارشاد وتكميله مائل اولمقدر واستعداد اهلنه
تربيه قيلمقدر وفعل خير جزيده رغبت ايتمكدر وبقاى ذكر جميل ايجون همت ايتمكدر وكندى مقتضا سنجه نام ونشانه
ايتمكدر وبونلرلجابن حقق كتمكدر واما محبت آثار آنلر آثار صنع بارى اولديغيجون اوليوب آنلرك نفس اماره ايجون اولسه
وغفلتله عين آثاره محبت قيلسه اول محبت اكرچه كندى نفسنده لذيذ ونافعدر ومدركى عندنده جميل ومرضيدر لكن جميل
كمال ايجون آنده بر فائده يوقدر بلكه هواى نفس بلغندر وآنده حرص وشهوت حادثدر وجناب قدسدن بعيدر

مورثند

مورثند وظلمات عالم حسه موقعدر وكدورات عادات رجسه مسقطدر پس بو محبت غالب اولانلر در
وبونلرك حاصل اولانى ضرردر وبو محبت اولماز الا كه اهل همم دنيه ده اولور واصحاب نفوس خسيسه آنجق بونى بولورلر و
معتاد افعال رديه بونكله قالورلر واما ارباب همم عاليه واصحاب نفوس شريفه بو مرتبه دنيه دن عار ايدرلر بونده
مكث وقرار ايتمزلر بلكه محبت ذاتيه وصفاتيه دن غيرى مقاماته كتمزلر واوصاف سنيه دن ومراتب عليه دن
غيرى كه امانه ميل ايتمزلر

شعر
ان الشريف لها الفضائل جنة يختص من بين الورى يا فاضل انسوا بوجه حبيبهم
واستوحشوا بقلوبهم من حب ظل زائل

پس عاقل وعارفه سزا ولايق بودركه قصد اولده بالذات اصالتله آنجق
حق تعالى به محبت ايليه بعده انبيا واوليا واحبابه حب فى الله ايله محبت ايليه بعده صفات واسمانه اولان كمالاته
آنكله محبت ايليه بعده افعال وآثاردن بونلرك حسناته آنكيجون محبت ايليه رتبه رتبه افعال وآثاره اصالتله محبت
قيلمسن نته كيم ماسوايه ميل ومحبتله مشغول ومشعوف اوليه سن ومحبت صفاته وذاته دخى تجاوز قلميه سن آنجق عشق ايله اولاسن وهر دم آنى بوله سن

نظم
اى عشق سن خوكيش سن قيليرى بزى سندن جدا | هم نوش سن هم نيش سن اى نوش دارو مرحبا
اى عشق سندن سر خوشم سنسز ملول ومنحوشم | سندن نيجه بن سركشم كيم باش وجان ويرم سكا
سنسز قوحالده همان بار ومرادم هر زمان | سندن ايراغ ايتمه بر آن هر امركا ويردم رضا
اى عشق شيرين چون شكر سنسز روان هر هنر | سندن اولور جان معتبر سندن بولور عز وعلا
اى عشق برسن واما ن سنسز قودلر نهان | هم جمله يوزدن سن عيان آينه لرده وجهكا
دل سندن آبادان اولور خوش كلشن خندان اولور | جان بلبلى نالان اولور ايلر سكا مدح وثنا
چون عقل فكر غير ايده اى حقى اول عقلى كيده | تا وير مسون قلبه كدر دلبرلر دل بولسون صفا

نوع سابع عشر

محبت مولانك مراتب اعتباريله اولان اقسام واسماى سبعه مشهوره سن بر ثمره سيله بلدر اى عزيز معلوم
اولسونكم اهل الله ديمشلردركه محبت بر جوهردركه آنك انوارى زائل لمعان ايدوب آثارى تا ابد قالور ونفس آنى انكار
ايدرمكم آنك نيجه بيك حظ آلور واسرارى قديمه منكشف اولور واول جوهر فرد ايكن مراتب ومقامات اعتباريله يدى
قسم اولمشدر وهر قسمى خصوصيله بر بشقه اسمى بولمشدر اولكى قسمى محبتدر وثانيسى خلتدر وثالثى مودتدر ورابعى
ولايتدر وخامسى صداقتدر وسادسى ارادتدر وسابعى هوادر پس هوى ديو معروفدر وارادت حرارت محرقه در
وصداقت نار مشرقه در وولايت نور مضيئدر ومودت نور منشوردر وخلت نور قلوب احراردر ومحبت نور
انواردركه عشق حقدن عبارتدر اما محبت مقام حبيب اكرمدر صلى الله تعالى عليه وسلم وخلت مقام خليلدر عليه السلام
ومودت مقام داوددر عليه السلام وولايت مقام اوليادر وصداقت مقام صديقلردر وارادت مقام مريدلردر
وهوى مقام مجانيندر پس هوانك ثمره سى جنوندر وارادتك ثمره سى تجريددر وصداقتك ثمره سى تفريددر
وولايتك ثمره سى توحيددر ومودتك ثمره سى خلافتدر وخلتك ثمره سى معرفتدر ومحبتك ثمره سى وصلتدر
اما محبت عالم وحدتده اختفادندر وخلت عالم عماده خفى دندر ومودت عالم لاهوتده سر سر دندر وولايت
عالم جبروتده سردندر وصداقت عالم ارواحده وحدتدندر وارادت عالم برزخده كوكلدندر وهوى عالم شهادتده نفسدندر

نظم
اى كوكل احوالكى بر كره تشخيص ايله سن | كيم قرين عشق وجانسن يار رفيق نفس وتن
ما ومن دنكچ دكلسن بندهٔ ما ومنى | وحدت عشق ايسته كيم كثرتده اصل ما ومن
كثرت صورتدن اول فارغ فنا بول عشقه كل | وحدت معناده بر خوردار اول بى فتن
امر موتوا قبل موت طوت سفرده جوعدن | حيرتده وار بوغ اول آندن بول حيات تازه سن
بلنك نزد ايله كندك كورمه خود بين اولمه كيم | خود پرست وبت پرست اولماز موحد اى شمن
اولمه زنهار اول هوا لرده چو آزر بت تراش | چون خليل حق هو نيتده مدام اول بت شكن
برق اورر تا باطلكده ماه ومهر معرفت | لا احب الآفلين ديكيم سنكده ذو المنن
محنت غربتده سن بو تنكناى جسمدن | چيق فضاى دلده عشقى بول اودر حب الوطن

دلده مهر عشقی طالبدر جهان خلقی ولی — کنده فی بلمز صانور مطلوبیدر ماه ختن
عشقده جان بخش ایلیان بولدی حیات جاودان — کیم اکا وارین ویرن یاد اولدی آکدی ثمن
عشق دیداریله برخوردار اولان آگاه اولور — هر سوزنی مقبول اولور چون درّ دریای عدن
نقش صورتده نه کیم محبوب معنای عشقی استر کیم — بحر عشقده موجید صورت بود رطوریزی سخن
لن تنالوا البرّ حتی تنفقوا دیر ذو الجلال — عشقده ویر محبوب جانی بوغ اول الصلاده بدن
سیر دیدار عروس عشق اولور قلبه محال — اولسه آغوشنده حائل دیو شهوت چون وثن
کسر ایدرسن کر طلسم اژدهای شهوتی — تیز بولورسن گنج سرّ عشقی مدفون بدن
فقر ایچره فخری بل فقر وفادن بول بقا — دین درون کفردر وحدت درون مرد و زن
رنگ بی رنگی طلب قیل خم وحدتده بویان — بر اوتان کیم شرلده وشکوادده اولورسن برتهن
کل شیء هالک اوقو کسر نفس ایت بول فنا — لیس بقای عشقده مسرور اول ای بو الحزن
خضر مثلی زنده اول تجربات عشقدن — چون جنین تا گه جگرسن حبس جسم چون جان تن
قوی بو چار و پنج و شش له هفت و هشت و نه دخی — نفس عقل و نه کوزل عشق اختیار ایده حسن
عشق اسنده عشقی اوقی عشق فهم ایت عشقی طوت — قیلمه سن تدبیر و فکر و حیله و تزویر و فن
قابل فهم علوم اولماز بیر عشق اولمکه سن — محرم اسرار اولورسن حاوی سرّ علن
علم حالات نغمی چوقدر قالدی قیل و قال — حل اولور چون حال اله احوال رمز ما بطن
کر فقیه اولمکه سه فهم ایت انهم لا یفقهون — کر فقیر اولمکه سه سلطان جهانسن ای محن
فقه فقر و نحو محو اوقو حدیث عشقدن — آشنای عشق اول آندن سوی اللهه هر دم بی دهن
عشقده نزدیک ایله دوری وبا بری آشنا — دور اولور بی عشق ایکی تن کیسه لر بر پیرهن
معنویده قرب و بعد دلده حاجت صورته — تا یمنده بولدی دوستی مکده ویس قرن
کندیدن فانی اولوب ویس اولدی باقی حق ایله — بیر دمنده بوی حق آلمشدی حضرت مکده
محفل معناده حاضر اهل شرق و اهل غرب — صورتا غایبدر اهل مکه دن اهل یمن
ساقی دل چون فقیر الله ایمش حقی مدام — روضهٔ روحک طولو کلر سمننده یاسمن

نوع ثامن عشر

ثمرهٔ محبتدن اوراق اولان شوق واشتیاقدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه شجرهٔ محبتک ورقی شوقدر وعشق آنک ثمریدر بلکه شوق نتیجهٔ محبتدر زیراکه شوق آنک متولددر بیر شوق حقیقت محبتده مولاسنه محبت ایدن البته آنک لقاسنه مشتاق اولور کمال شوق اعضایی شهوتدن کسمکدر ومولایه شوق اولکی سومکدر شوق محبتک جوهریدر وعشق ایکیسنک جانیدر شوق محبوبه آکلمه کوکلی هیجان ایدر شوق آدمک قلبنده قندیلده فتیله کبیدر وعشق آنده روغن کبیدر مشتاقک کوکلی نور حق ایله منوردر اشتیاق حرکت ایلدکده اول نوردن ارض وسمایه سنه ضیا ویرر بیت جانکه بر شوق ومحبتله ایده ذوق وحضوره اول نهان خانهٔ وحدت طولیه نور وسرور رابعهٔ عدویه رحمها الله تعالی دیمشلردرکه والله بن آکا نه خوف نار ایچون طاعت ایدرم ونه رجاء جنت ایچون عبادت ایدرم بن آکا آنجق محبت وشوقمدن اطاعت ایدرم شوق احتراق احشادر بیکبار بیر نار شوق ایله محترق اولانی نار جهنم نیجه یقار دیرلر به مشتاق اولانه نسنه مشتاق اولورکیمکه مولاسنه مشتاق اولور البته آنک انسی حضوره بولور برکامله دیمشلردرکه ربکا مشتاقمیسن اول آندن جواب ایتمشدرکه آکا مشتاق دکلم زیراکه شوق آنجق غایبه اولور غایب شاهد اولدقده شوق اولماز مشاهده اولور مولایه مشتاق اولان آکا قلبیله ندا ایدر سر ایله مناجات ایدر شعر الشوق حیرنی الشوق احرقنی الشوق فرقنی بین الجفن والوسن الشوق قربنی الشوق اعزنی الشوق اقلقنی الشوق ادهشنی شوق ایله اشتیاقک فرقی بودرکه شوق آنک رؤیتیله ساکن اولور اشتیاق اکمال لقا ایله ازدیاد بولور شوق اولیادن خواصکده واشتیاق

اخص خواصکده اشتیاقده داخل اولان آنده اویله هایم اولورکه اثری کورلمز عارفک ایچه انواری واردر بری نور عقل وبری نور قلب وبری نور توحید وبری نور معرفتدر وبری نور محبت وبری نور شوق وبری نور عشق وبری نور وجد وحالتدر برکامله سؤال ایتمشلرکه حوری قیزلرینه مشتاقمیسن اول آنلره جواب ایتمشدرکه حوریلرک خالقنه مشتاقم زیراکه آنلرک بو نورلری نوری آنک نوری سایه لریدر قطعه حق تعالی شوقی ویردیسه سکا کل جهان حیرت بولنده قلبکا ما سوادن فارغ اول کندکده اولوت تا که قالسون جانک بر عشق خدا بر عارف دیمشدرکه واشوقاه الی من یرانی ولا اراه مشتاقک علامتی اولدرکه محبوبندن قطع طمع ایدوب برنسنه استمز آنجق رضاسن استر وخیل وزهادکا تضرع ونیاز ایدوب لقاسن استر مشتاق اولان حقدن غیری برنسنه بلمز الاکثر آنکله بولور ارباب حقایقک اعلا مقامی خلایقدن انقطاع وخالقه اشتیاقدر الست بربکم میثاق مجلسنده حلاوت ندای خدایی ارواح ذریهٔ آدم نشر ایتمشلردر آنکیچون بر خوش صدا ایشیدنلر انسانک آنکله طرب ولذت بولور وبر دخی ندای خدایی شوق ایله آرزومند اولور رباعی ای روی تو من قرار نتوانم کرد احسان ترا شمار نتوانم کرد کر بر تن من زبان شود هر مویی یک شکر تو از هزار نتوانم کرد مولایه مشتاق اولانکو کل جسم وجانی بیلیر اولکه هر فرعی قوبوب اصلنه وصلن آرزو ایلیر نظم

ترک ایله فراقی وصلکا کل — اغیاری قوی اهل ونسلکا کل — اجماله قالمه فصلکا کل
کیچ فرعدن اصل اصلکا کل — قوی فرقتی فصلی وصلکا کل
بیخودلق ایله چو رام اولورسن — آزاد جمیع دام اولورسن — دلدار ایله بردوام اولورسن
کیچ فرعدن اصل اصلکا کل — قوی فرقتی فصلی وصلکا کل
جسمکله اگرچه سن قفسن — سر شعلهٔ کوهر یقینسن — چون تیز محبتله امینسن
کیچ فرعدن اصل اصلکا کل — قوی فرقتی فصلی وصلکا کل
صورتده اسیر غربت اولدک — پابستهٔ دام محنت اولدک — معناده چو گنج دولت اولدک
کیچ فرعدن اصل اصلکا کل — قوی فرقتی فصلی وصلکا کل
بو عالم دونه جسم آچارسن — حیف اصل اصولدن قچارسن — چون عالم تنده سن ناچارسن
کیچ فرعدن اصل اصلکا کل — قوی فرقتی فصلی وصلکا کل
ظاهرده طلسم جسم وجانسن — ناطقده دفینهٔ نهانسن — جان دیده سن آچ باق نه کانسن
کیچ فرعدن اصل اصلکا کل — قوی فرقتی فصلی وصلکا کل
حقی دیمک اولماز اهل حالسز — طالع که سعید وبنک فالسن — چون زادهٔ پرتو جمالسن
کیچ فرعدن اصل اصلکا کل — قوی فرقتی فصلی وصلکا کل

نوع تاسع عشر

شجرهٔ محبتک ثمرهسی اولان عشق حقیقیدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه بدایت عشق اولوب عشق آنک نهایتی اولمشدر عشق حق لذتلری ترک ایدوب زحمتده تحمل ایتمکدر عشق بر ناردر موقده الله علی الافئده در عشق انسانه غالب اولدقده عشق آدمه بر غریمدرکه آنک شفیعی بولنماز وثقلین اعانه سیله حقی ادا اولنماز عشق آدمک قلبنده بر ناردرکه آنده ماسوای مولایی قومازیقار عشق مختار هتک استار وکشف اسراردر عشق حق بر مرضدرکه عاشقی یقار کیدر عاشقلره آنکله افتخار ایدر عشق حق داء دوادر کرامت عشقی حق بر باده درکه آنی کاس وداد ایله نوش ایدن عاشقک باشنه بلا وقرار طار اولور عشق حق بر جوهر ربانیدرکه سماع ایله زیاده اولور وجماع ایله نقصان بولور عشق بر مرضدرکه آنک دواسی دردنده در بیت العشق مرض وراء الحب لیس له دواء ولو کان المسیح طبیبا طعاملر لذت وآنلرک سنی وشهوت متولد اولور وشهودن محبت وآندن عشق وآندن وجد ویا حیرت وجوده کلور بعده بونلرک کوکل هر لذت وشهوتدن فارغ اولوب لذت حضوری بولور عشق ارادت اختیار ایله اوزرینه غلبه ایله معشوقده عاشقک علاقه سی

اصفرار لون ولحم ارغیب دردر وحرق صوت وتجنب موتدر ولقای محبوب بعد نزحمت وحیرتدر عشق
غایت محبت اولدیغندن صفت خواص اولیادر محبت کسب ایلدر عشق ایسه موهبدر عشق صفت معشوقدر که
قلب عاشقه القا ایلمشدر عشق جبانی شجیع وغبیی فهمک صافی ایدر وبخیلی سخی ومتکبری متواضع وقبیحی
جمیل ایدر عشق جلیس حریص وانیس مونسدر وملک قاهر ومسلط قادردر عشق اوسلطاندر که نفوذ
آکادلیل وعقول آکا منقاد وقلوب آکا مسخردر وآنکله خاطر مسرور وحواس معطردر **قطعه** چون عشقدر
سلطان جان خوش تخت سلطاندر کوکل عشق اولدی خاقان جهان اقلیم خاقاندر کوکل جانلر دمهرجویانی
اودر دلبرده همگویان اودر هاهنشه فرمان اودر تسلیم فرماندر کوکل حق کوکلدر عشقه یول وادا اولور نفس
تجربه ایله طول سن دلده دلدار کلدی اول چون کمال عرفاندر کوکل عشق مزکی نفوس ومهذب اخلاقدر
آنک اظهاری طبیعی واضماری تکلیفیدر عشق برحالدر که آنک حاجبی صبر وتحملدر وخادمی حواس واعضادر
عاشقک قصوری معشوقک اعراضیدر سائر قصوری آنک عندنده مستوردر عاشقک قلبی شوق
ایله معموردر ووجدی ذوق ایله مسروردر وسری وصلله پرنوردر عشق برمرصددر که فارغ وآزاد اولان
قلوبه عارضدر برحکیم دیمشدر که عشق انسانک قلبنده برسروردر وفلکه منسوب برنوردر که نتیجه
شعاع نجومدر وطبایع وصف اشکالدن آنی تولید ایدر نفوس دخی لطف خواطر ایله آنی قبول ایدر اول اعتدال
اولدیغجه صفالر عقول وانهاندر لکن افراط اولدقده سقم قاتل اولور وعلاج ایله ازدیاد بولور عشق
عاشقک افلاطون وجالینوسیدر وآنک دوای کبر وناموسیدر عاشقک علتی هر علتک جلادر عشق
اصطرلاب اسرار خدادر **قطعه** سنکله بولمشم ای عشق راحت جانی که سندن آلدی کوکل جمله درده درمانی برانی
فرار ایده مز قفسکله جان ای دوست سنکله حی اولور آنجق بوروح انسانی برکامل دیمشلر که عارف اولان
مسرور اولور ومسرور اولان عاشق اولور وعاشق اولان مقرب اولور ومقرب اولان واصل اولور وهر دی
حاصل اولور امام احمد بن حنبل رحمه الله علیه حضرتلرینه دیمشلر که اولیا برجماعتک حقنده نه دیرسکز شویله تعنیله بویله
ایدنلر اول جواب ویرمشدر که انلر یحتنلری نهایت بولوب عاشق اولمشلردر وتواجد سز وجد بولمشلردر که آنلرک
نفوسی میت اولوب قلوبی عشق ایله حیات بولمشدر پس آنلره مانع اولمکز تاکیم حق ایله برساعت مسرور اولسونلر برکره
کورمشلر که بیت فیجی ضرب اولندقده نه سویلدی ونه برآه ایلدی بعده حبس اولندقده آکا دیمشلر که نیچون ضرب
اولندقده جواب ایتمدک عاشقم آنکیچون ضرب اولندقده رد ایتمشلر که نیچون ساکت اولدک جواب ایتمدک معشوقم
حاضر اولدیغندن ساکت اولدم ودیمشلر که معشوق قتلیجی عاری سن همان برصیحه ایدوب میت دوشمشدر
نقل اولنمشدر که برعاشق برجاریه سن صاتدقده صکره بیعندن پشیمان اولمشدر لکن حالت عشقی خلقه اظهار
ایتمکدن حیا ایدوب کیجه خفیجه مولاسنه دعا قیلمشدر صباح اولدقده اول مشتری اول جاریه یی آلوب
کلمشدر وآنی آکا رد ایدوب ثمنی دخی بخش ایتمشدر ودیمشدر که رؤیاده بکا دیمشلر که جاریه نک بایعی ولی الله در
وبو محبتی فی الله ولله دار اگر بونی آکا بلا ثمن رد ایدرسن تحقیق انبیا ایله جنته کیدرسن آنکیچون بونی سکا
بلا ثمن رد ایلدم دیمش کیتمشدر عشق بحری بپایاندر که آنک امواجی اعیان جهاندر عشق دموری موم وطاغی
موم ایدر وارضی حرق وافلاکی حرق ایدر اول حضرتک نوری عین عشق یا لدیکی آنکیچون اول خطاب تشریف
لولاک ایله علو عشقده افلاک وذل عشقده خاک شبیه ومثالدر وثبات عشاقده جبال راسیات اوصاف حالدر
عشق بر دریادر که افلاک وعناصر آنده کف مثالدر اگر عشق اولمسه جهان منجمد اولوردی وافلاک وعناصر ومواید
آنسز معطل قالوب محو اولوردی عشق برعظیم چیچوندر که مدیر دولاب گردوندر عشق آدمک قلبنده بروفادوستدر قلبنی مغز ولبدر
وبکا آکا بودر نساج دیبلم بیله بولور که عشق طائی جانده زیرا که جمله نک وجود وحیاتی وذوق ولذتی آنده در **نظم**

وجود عشق ایله اشکال دمبدم پیدا	خیط جمله ایکن جمله دن اولور اخفا	هزار موج کلور اول نفس خیطنده
روان کبی بنه برده نه موج اولور دریا	کوکلده ایله سفر کر خدایی استرسن	خوبکیک ایت کذار اول آشنای خلق خدا
جهانده سیر وسفر سفر بو وارلغ ایله	بوغ اولکم جمله مکاننده چوجنت الماوا	حضور حق ایله زندان دخی کلستاندر

کوکلده اولسه ثابت اولمار اندن عنا	کوکل که پاک اوله مولایه عرش اعظمدر	کر اولمسه غیر ایله مشغول اولور اودرها
باقلسه صورته چوقدر وجود عشقیدی	ایکی دکلدر احد در هیئت اول معنا	بوسره واقف اولان دل حضور ایله هردم
بولور بو کثرت صورتده وحدت تنها	جهانی دیده وحدتله سیر قیل حقی	ظهور عشق خدادر خدادن ایله حیا

نوع عشرون

عشق حضرت مولی عقلدن بشریدن اشرف واولی اولدیغی بللیدر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که
عشق مولی عقل بشردن اشرف واعلادر یعنی عقل معاد کل عقل معاش جزؤنک اعز واعلادر زیرا که عشق پاک وصف
خدادر عاشق صادق عیوب وکدورتدن جدادر کیمکه اول وصف پاکی بولور آنک اوصاف بشریتی هلاک اولور جام عشقله مملو
جامه چاک اولانک اوصاف بهیمیه دن پاک اولور عشق اوساخ هرعیبی پاک ایلر وحجب واستار غیبی چاک ایدر کیمکه عاشق
شکل ورنک اولور آنلرفنا بولدقده اولمات ومتحیر قالور نته کیم تاب آفتاب ایله عاشق دیوار اولان ابد الغروب
آنلذ بیزار اولور زیرا که معنی مغز ونوردر وصورت مظلم وقشوردر معنی بحر وصورت کفدر معنی لؤلؤ وصورت صدفدر
معنی صورتده هویدادر عارف صورتده عاشق معنادر عاشق صورت بی وفادر عاشق معنی برصفادر عاقللر
فخری عز وغنا ایلهدر عاشقلک فخری فقر وفنا ایلهدر عاقلک حظی نفس وهوادر عاشقک ذوق عشق خدادر
هر ذوق وصفاکه غیر عشق خدادر اول عین بلا وجور وجفادر زهی شفقت نتیجه عشق خالقدر اول سرور وحضور
جان عاشقدر **قطعه** ای دل غنا ایدرسکا کرعشقدن کلسه بلا عشق مجازی بی هوا عشق حقیقی منتهای
معشوق اگر انسان اولور اول عشق باری جان اولور معشوق جان کرآن اولور جان باری عشق خدا عشاق بر یکدیگره
حالدان اولدیغندن بری برینه مصاحب ومحرم وسرداش اولورلر عاقلک جفاسی تجنب وجدالدر عاشقک ذوقی وجد
وحالدر عاقلک فکری شهرتده نام ونشاندر عاشقک همتی ماسوایی نسیاندر عاقلک قیدی مال وبخت وجاهدر
عاشق ایسه مست سعی فی الله در عاقل عقله وعاشق عشقه رامدر عاقللر خام وعوامدر وعاشقلر خاص وکراملر
عقل انواع فنونک طالبیدر وعشق آنجق ذوق جنونه راغبدر عشق ایسه عقل وجانه غالبدر **قطعه** عشق سلطان عالم
جاندر عشق عندنده عقل نادانلر روحدر خاک وعشق برحیات عقل مور اول سلیمان در عاشق لذت عشقی المشدر
ولذات جهاندن مستغنی اولمشدر کیمکه عشق ایله برد اولمشدر وشوق واشتیاق ایله رخ زرد اولمشدر تحقیق
اول کندیدن بی خبر قالوب آنکله مشغول اولمشدر وعند الله مقبول ومحبوب اولمشدر کیمکه براق عشقه سوار اولور
اکدار مزاج آسکار اولور عاشق حق درویش اولور ماسوایی فوز بی تشویش اولور کوت عاشق مرک حیاتدر یاد هستی
میانده کندکده قالان آبدر عاشق حق مولیه طالبدر عاقل ایسه اولمدن هاربدر عاشقه بیم جانب وعاردر زیرا که
آنک مولی وصل یاردر عاقلده غایله خوف موت اولور زیرا که آنک مطلوبی موت ایله فوت اولور عاشق نار عشقه
یا منعه لغیدر عاقل اول مشکل ایشدن هاربدر **بیت** حق تحت اهلی حبیب القلوبدر کیم نار عشقه یانسه اولور نور العیون
اولور عاشق معشوق قبلده محرم وهمخانه در عاقل آندن محروم وبیگانه در عاشق صورتده حور وکدادر لکن
سلطنت ابدیده عشق خدادر عاشق کنج عشقه کنجینه در وجمال عشقه آینه در عاشق برسیل روان کبی
برصمانکه النده پنهاندر عاشقک جسمی برخلط وخوندر وقلبی عالمک بروندر وروحک صفانی حددن افزوندر
بیت اطوار عشق دلده بولان سیر ایدر مدام هر موج او بحره هر شئ اول اصله روان اولور عاشقک ظاهری
کلخندر وباطنی کلشندر عاشقک حظی بی خطا وجفادر وحظ دل وجانی ذوق وصفادر عاشقک کوکلی جمال استر
وجانی وجد وحال استر عاقل دانای احوال جهاندر لکن نادان اسرار نهاندر اما عاشق محرم راز دل وجاندر
وآشنای حضرت یزداندر عاقلی زیر کمال چون چکر عاشقی حیرت جونه چکر زیرکلک آنی امیر جهان ایدر
حیرت بونی قطب زمان ایلر **بیت** عاشق کوکلده حیرت ایله برجون اولور عاقل جهانده عزت آرارد وفنون
اولور عاقل میدان جهانی دوران ایدر عاشق شهرستان دل وجانی سیران ایدر عقل بشر پای جانه عقالدر
جان عاقل کذری عالمی سیرنده بی مجالدر **بیت** عشق اولدی لب عالم وهر شئی آکا قشور لب لباب عشق ایله عالم پرنور
اولور عاقللر عز وناموس ووفا ایله کیجرلر عاشقلر وحدتده شراب عشقی ایچرلر عاشقک کوکلی برشهر عظیمدر

سلطان بی نظیر اندن مقیمدر عاقلك دل وجانی زندانیدر مادامکه اول محبوس جسم فانیده در وفناکه اوزندان
جسمی ویران ایدر اول زمان فضای لامکانی سیران ایدر عشقك آفتابی دلده عیان اولسه عقل اوده سایه کبی نهان
اولور بیت عشقك همیشه همتی اول ذات پاکدر عقلك خیال وفکری همان نفس دون اولور عاشق دریا
دل اولور وصلت معشوق اکا حاصل اولور عاشق رنك وبودن عار ایدر انکچون اهل دنیادن فرار ایدر عشق
حق لسان ایله بیانه کلمز بحر محیطی بر کوزه یه الماز هر کوکل مولا سیچون بر معبد رسدر درس آنده یا الهام ویا وسوسه در
عاشق الهام ایله عاملدر عاقل وسوسه ایله مایلدر عاشق ذوقیله اهل حال اولوب غیرتندن لسانی لال اولور
عاقل حرف وصوت ولعل وقیل وقال ایله کلور بیت عشقك کلامی حقه یقیندر ویر صفا عقلك حدیثی
حیله ومکر وفسون اولور هرکس بر جهته متوجه در عاشق بی جهته متوجه در عاقل صیاد خلق اولور عاشق
صید عشق اولور عاقل لذت نفس ایله مسرور اولور لکن جانی حبس بدنده رنجور وبی حضور اولور عاشق طبیعت
اوزندن خلاص بولمشدر وقتی وحالی مستی عشق اولمشدر عاشقك ذکر وفکری دائم الله در وآرزوسی انجق اول
درکاهدر لطف یزدان قهرنده پنهان اولمشدر عاشق انك قهرندن لذت قند المسکر عاقل قهرندن قاچوب آنده
اولان لطفندن محروم قالمشدر بیت عشقده کاشف اسرار حقایق مطلق عقل خارجده آچلمز اکا اسرار درونی
عاشقك اکل وشرب اشتهاسی طوتلمشدر زیرا که عشق اکا قوت جان اولمشدر وهر قیددن پاك اولوب بی وحالته
طولمشدر عاشقك درونی بر ذوق شراب وشاهده در انك بو ذوق وصفاسنه بیخودلغی شاهددر اما شرابی بی غبرین
وبی خمار وطهور وحلالدر وشاهدی قدیم وبی زوال وجمالی بی نظیر ولایزالدر بیت حق جو ویردی منزل معشوقدن
نشان ای اهل عشق دلده در اول این تذهبون عاشق طوب چوکان عشق اولور ورستم میدان عشق اولور
عاشق غم عشق ایله مردانه در وجهان اهلندن بیکانه در وحق ایله انیس وعشق ایله همخانه در نظم عشقده
یار غار هر عاشق دلده دلدار وجانده جاناندر عشق بابای جمله عالمدر هر ایشی خلق لطف واحسانده بولدی
عشق اهلی دولت وراحت کرچه مشغول انکله انساندر عاشق کرمست جام خدادر انك قول وفعل وفکری علت وصواب
وصفادر وقلبی انکاهی سهو وخطادن جدادر عاشق غواص دریای عشقدر وطیار صحرای عشقدر عاشق
محرم اسرار عشقدر وقلبی مطلع انوار عشقدر عاشقك همتی جمله دن اعلادر زیرا که انك آرزوسی انجق مولادر
عاقل مشغول کار جهاندر عاشق مشغوف راز نهاندر عاشق اوصاف بشریدن خالیدر انکچون لایق وصف
اجلالیدر عاشقك جانی غرق بحر جان اولور اول قطره ایکن بحر بی پایان اولور عاشقك هر بر دیدکلری
درونده حاصلدر کندو وجودی طشره یه محتاج وماٰل دکلدر عاشقك فراقی وصلت ولقادر عاشق معشوقدن
فنده جدادر عاقل لذت وسرور کی باغ وبستانده بولمشدر عاشق ذوق وحضوری دل وجانده بولمشدر
عاقلك مکانی جهان آب وکلدر عاشقك مقامی درون جان ودلدر نظم پرده جانده انجم عشقك نیجه بیك
انواری وار حسن عشق پاك ایله عاشقلرك بیك کاری وار عقل دیرکیم شش جهتدن طشره جانك یولی یوق
عشق دیر واردر یقین یول نیجه بیك سیاری وار عقل بو بازاری کورمش ایلمش بیع وشرا هم بو بازار ایچره عشقك
بشقه بر بازاری وار دردکش عاشقلرك کوکلنده یوز بیك ذوق اولور تیره دل عاقللرك قلبنده بیك افکاری
وار عقل دیر دام فنایه کیم کیم بر خاردر عشق دیر واردر فنایه نیجه بیك کلزاری وار عشق دیر ای عقل
وارلق پرده سن رفع ایله باق کیم کوکلده سیر ایدرسن جنت وانهاری وار عشق حق حقی کوستردی ابر حرف
ایچره نهان چون ظهور ایلر حضورنده کیمك کفتاری وار عاشقك قولی قنادی عشقدر ومبدأ ومطلب
ومعادی عشقدر عاشقك نور دیده سی عشقدر وانك سرور سینه سی عشقدر عاشقك دوکی
آفتاب روشندر عالم انك چشمنده کلشندر عاشق عشق ایله هر مرادن المشدر عاقل عقل ایله محجوب قالمشدر
عقل انسان حجاب دیده جاندر انکله اسرار عشق انکا نهاندر چون جام عشق ایله جان سکران اولور عقل اول
زمان حیران اولوب اسرار جانانه عیان اولور قطعه ساقی کتور اول باده یی بو چند وچون ایچون اولحم
عشقك انکم ذوقندن دلده چند وچون بیلدی خلاص قیلوب عقل النداکه کیم علم عشقی فهم ایدر عقل وفنوندن

عقل انسانی اول معهود درخشان ایله دل وجان آره سنده ابر سیاه اولمشدر انکچون دل وجان بو زمین ابدانده
محجوب وسرکردان قالمشدر چونکه عشق حق دل عاشقده باد صرصر کبی هبوب ایده بو غمام عقل اول زمان
آره دن رفع اولوب کیدر ومعشوق جان شمس تابان کبی سمای دلده جانه عیان اولور وجان انکله شادان اولور وحسنه
حیران اولور واکا ثنا خوان اولور واول کله مقابل بلبل خوش الحان اولور بیت اسرار عشقك بیلی اسحاره قارشو
اوتر بلبلری کلزاره قارشی علم عشق ایله مشغول اولان عاشقك قلبنده عشقك بیلکیلری اکسر زیرا که علم عشق
انك جان کوزن آچوب جهاندن رغبتن کسر عقل انجق بدن ترك ایلر تکرار ایدر عشق ایسه غیرتله تذکر ایدر
عقلك ایشی تکلفله تأسفدر عشقك شأنی تخیله تألفدر عاقل انجق اجتهاد ایله استناد ایدر
عاشق مبدأ معادینه طوغری کیدر عشق ودود اصل هر سوددر وما بلی شهوددر نظم

دولت عشقی بولکه سرمد اولور	عزتی بی نهایت وحد اولور	کیمکه سرمست جام عشق دکل
کر فلاطون اولورسه هم رد اولور	عشقسز عمرن ایلیان آخر	مونلی صکره خرد اول ذا اولور
عقل جزئی عقل کله دشمندر	دوست اولان عقل کله سعد اولور	علمك عشق پاك فارغندر
صمت وحیرتله اول معود اولور	خط عقل اولدی نقل وبحث وقیاس	جمله سی درس عشقه ابجد اولور
علم عشقك همان برآیتی ندر	شرح وتفسیری بیك مجلد اولور	اهل نفس اولدی عشقدن محروم
اهل دل عشق ایله مؤید اولور	عمرینکی حقی عشقه صرف ایتکم	عاشقك عمری بی حد وعد اولور

نوع حادی وعشرون

عشقك حالت وکرامتی وعاشقك حرارت وملامتی ومعشوقك راحت وسکون وسلامتی بیلدیر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه عشق محبتك نهایت وغایتیدر وحقك دوستلرینه هدایت
وعنایتیدر عاشقلری دلبر جانی ایله طلب قیلمشلردر هر معشوق البته عاشقنه شکار اولمشدرکه کرچه تشنه آبی
طالبدر آب هم تشنه یی راغبدر عشق وجان دلده نور اوزره نوردر مثل داماد وعروس آنده مستوردر عشق
عشق فایق بی قرار وبی سکوندر جان عاشق انکچون بر جنوندر عشق آتشی عاشقی یاقشدر انکچون اول فکر
وعبارتی بورانقشدر قلب عاشقده اسرار القا اولنور آنده کلام وروایت بری بریله ممتزج بولنور عشقك
مشربی هر مشربدن جدادر عاشقك مشربی وحدت ومذهبی خدادر عشق بر یار دوربین درکه یاری آشنا
وابراغی یقین ایدر عشق بر استاد کاملدرکه انکله صد هزار راواحه اتحاد حاصلدر عاشق کندویی حقیر وذلیل
ایدر انکله معشوقه تعظیم وتبجیل ایدر عاشق عشق ایله زنده اولور اوقات خلقه بر بنده اولماز عاشقه دردوغم
حلوادر کرچه عاقله جمله بلوادر عاشقك جانی غذاسی خوش الحان صداسیدر نظم مؤمنان کویند کاثار بهشت
نغز کرداند هر آواز زشت ماهمه اجزای آدم بوده ایم در بهشت آن لحنها بشنوده ایم کرچه برما ریخت
آب وکل شکی یادما آید از آنها اندکی پس غذای عاشقان آمد سماع که درو باشد خیال اجتماع قوت
کیرد خیالات ضمیر بلکه صورت کردد از بانك وصفیر عاشق روی زیبایه بی پروا قدر انکچون کرپان
اولورکه اول جیران رایکان وبی نشان صانور اکا حیران اولور پرده آنی کوردرکه انك تیر غمزه سی همان
سینه سنه کلور تاکیم شهوتله نظردن آنی مانع اولور عاشقك مدرسی حسن یاردر وجه معشوق اکا
آکاد فکر ودرس وتکرار اردر بیت بکا بر علم کشف اولدی سنك حسنك کتابندن که یوز بیك عقل عاجزدر آنك
بر فصل وبابندن حکمت باری قضا وقدرده بری بریله عاشق ومائل قیلمشدر هر جند ایکی بدن بری برندن
بعید وبیکانه اولمشدر لکن کوکلدن کوکله یقین یول واردرکه هر دمده بری برینی بولمشدر نتیکیم ایکی چراغك
صفالی بغتة ایکن ضیاکری ممزوج اولمشدر فنی عاشق که وصاله طالبدر تحقیق انك معشوقی دخی اکا عاشقدر
وانك وصلته راغبدر لکن عاشقك عشقی بدنی خسته وضعیف ایدر معشوقك عشقی آنی سمین ولطیف
ایدر اکر بو کوکلده بر فاوران مهر یاردر یقین ایله که اول کوکلده هم مهر ومحبت واردر معشوق اولاصورتن
بدن دکل معنی جاندر زیرا که عند الموت اول صورت بی معنی اولانی بی جان منفور عاشق اولدیغی ظاهر وعیاندر

پس عاشق صورت شقیدر وعاشق معنی سعید وحقیقیدر اولکه لبرلرکه آنلر الهٰنای دلدلدن کندی حسنلرن
صورمغه مائلدلر اکرزینت ونام ایچون حدن ایدرلرسه بر بهانه ایله خبر ایدرلر والا آنلری خاطردن
چقارمیوب تخیل ایدرلر زیراکه هیچ برمعشوق اولمازکه عاشقنك بی خبر اوله پس اکر سنك قلبکده محبت مولی اکر
اولمشدر تحقیق اولدخی سکا محبت قلمشدر زیراکه برالك سسی قنده کلمشدر تشنه آغلرکه قنی آب رنکان آب روان
هم چاغلرکه قنی اول عطشان جانمزده بو عطش جذب بیچونیدر بزلکچون موجودز واول بزوم ایچونکدر عاشقده
اکر انساندر واکر حیوان واکر نبات واکر جماددر همیشه هر مراد البته عاشق هر بی مراددر بی مراداولانلر مرادینه
کیدرلر واول مراد اولانلر آنلری جذب ایدرلر لکن کهی با مستغنی شکلنده عاشقلری وخار وخس ایراقلری
آکا عارفر ولاحقدر معشوقك میلی جمله دن پنهاندر عاشقك میلی بیك طبل وطورنای ایله عیاندر معشوقلرك
قلبنده هردم عاشقلر عذرانك قلبنده همیشه وامقدر کیمکه عاشق مولی اولور اول سایه کبی شمس ایله
لا اولور عاشق خدا مثال بعوضه وهوادرکه تند باد ایله ایشی فنادر کرچه عشقك نهایتی معشوق ایله بقادر
لکن بدایت بقای عاشق کندودن فنادر فضل عشق انسانی فضول ایتمشدر بوظلم نفس وجهل عشق ایله ظلوم
وجهول ایتمشدر نته کیم طوشان نفسنه ظلم ایدوب ارسلانه قارشی کتمشدر وآنی جهلنك آرزو ایله
درآغوش ایتمشدر یاخود برضعیف پروانه کندوینی نارده آتمشدر لکن انسانی بوظلم ایله هر علم وبوجهل
هر علم ایتمشدر زیراکه سموات وارض وجبال ابا ایلدیکی یوکی آکتنده یا تمشدر **بیت**

حق ظلوم وجهول هوای اولانه
عشقدر رابطه قرب نکار
عشق ایله زائل اولور ظلمت جان
عشق اولور دیده عمیده نور
عشق یار آره ده برصورتدر
جذبة من جذبات الرحمان
یوللری باك ایدر ایرماغ کبی
واردات قبل رحمانی
نه صورورسن سکا نفسین فیلور
کورینور آکا اوبحك آغی
ایلمز زینت دنیایه نظر
کوکلی الحجمی اولور غم عشق
جان کورین آچسه وجود انسان
قلبی ارواح ایله جولان ایلر
عشق ایله کامل اولان اهل فنا
کله آنك دامیدر قلّه قاف
صبح صادق نفس جان ایلر
صولر آغلر ایکر کوه بلند
جسم بی عشقه دیسنك عشاق
عشق ایله تا سروپا عین اولمسه
عشقك عاشقه مانند براق
موجب قطع منازل اولور اول
هردم ای حی خداوند عزیز

مبتلیه بازعشقه چو عصفور اولور انکا
آدمی مهر خدای متعال
نته کیم مهر ایله تاریك جهان
بربرینه وجود انسان
اول همان واسطه وصلتدر
عشق مولایه اوکیم مائل اولور
سویلمز سویلمزدن طاغ کبی
قدح ساقی باقیدن ایچر
نی کبی جمله مقاماتی بیلور
عالم وحدتی ادراك ایلر
کندوینی کندوسنك دردیکی یتی
عاشق اول ایمه عوامك جوینی
حائل اولماز آکا بوکون ومکان
ایشیدر اهل سما آوازین
سویلشور حضر ایله بی حرف وصدا
مولوی مثلی فلك ایله سنطر
عارف اولان بونی ادراك ایلر
مست لایعقل اولور هر بلبل
شمع سرخانه وآتش سر اوجاق
ایدمم مهر خدایی مقصود
اولماز آنکله آکا منزل ایراق
جام عشق ایله اولان پرحالت
ویر بکا درد محبت آمین

نظم عشقدر واسطه وصلت یار
مهر بالا به جکر ژاله مثال
عشق اولور سینه عاشقده سرور
اولدی آیینه عشق بزدان
عارف قال العشق الانسان
صبح صادق کبی صافی دل اولور
خانه جانك ایدر نورانی
باده عشق خدا بیله کیجی
عالم شاه اولانك اوتاغی
غنیمیدر خاطری باك ایلر
خرم ایدر آنی دائم دم عشق
عشقك نور وضیا کورینه
مغرب ومشرقی سیران ایلر
آچماز اناکه ولایت رازین
نیجه وصف ایلیه عشقی وصاف
طورمیوب جان عشق ایلر دویز
اولدی چون سلسله عشق ایلمه بند
جانده ایدر جنبشی لاله وکل
کلك آیینه کونین اوله لم
بوله لم ذره وش آنکله وجود
عشق ایله روح بولور حقه وصول
کسب ایدر کندوینه نورانیت
کوکلی حامل اسرار ایله

جانمه عشقك انیس ایله مدام		ای خدا عاشقه معشوق مرام		عزتی عشقه سزاوار ایله

نوع ثانی وعشرون

عشق مولانك خواص عیانی واسرار بنهانیدر وعلو شانی بلندر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله
دیمشلردرکه عقل جزوی که عقل انساندر اول عشق حق امرنده حیراندر عشقك بیمش ایکی دیوانلکی
واردر وایکی عالمدن بیکانه لکی واردر عشقك کندی پنهان وخبرلری عیاندر جان عشاقك حصه تنده
نکراندر عشق حق حجرعدمدر عقل آنده شکسته قدمدر عشقدرکه باده تحقیقدر هم اودرکه ساقی حق
صدیقدر **قطعه** عشقك شرابن ویر بکا تا قالمسون خوف ورجا اندیشه لردن قیل رها مست ایله
حیدن ساقیا نان استم آب استم آسایش وخواب استم یاران واحباب استم عشقك ویدر بسن بکا عشقو
ابدا عاشق ایله خویندر تاکیم قرار ایده اولکیم بروبنیدر عشق سیلاو خشم ایلدکدر عاشقك چشمنده هم
لطیف قبیح ایدر عشق نادربناندر غذای عاشقدر وجود ایله بند اولماز اوکیم صادقدر عاشقك وجود ایله
ایشی بوقدر آنك سرمایه سز کاری چوقدر عاشقلر عدمده خیمه قورمشلردر عدم کبی یکرنك ونفس
واحد اولمشلردر عاشق عدمده شی کورمشدر نته کیم عاقل عنبده محکور مشدر عاشق اولمزدن ناقله
میت اولمشدر وعشق سرمدده حیات ابد بولمشدر عاشق شکسته اولور وغم وحزن ایله بسته اولور
عاشقك سروری دل وتلفده در نته کیم عاقلك حضوری عز وشرفده در **قطعه** برزمان اندکم عشقو
دیمدن الم رحلی سروری دلکنمدن تخته ومیر ایله اولکیم بزی تخویف ایلر بلمدی منزل سلطان
دل مسکینمدن عشق ایمش اهل وجودك غرضی ای حقی خار زار غم ودردی کل ونسرینمدن عاقلك
طاعتی کراهت واضطرار ایله در عاشقك طاعتی محبت واختیار ایله در ائتیا طوعا عاشقلر بهاریدر ائتیا
کرها عاقللر مهاریدر بونلرك حقه محبتی علت ایچوندر وآنلرك محبتی خالص خلت ایچوندر اکر بونلر
اولسون واکر آنلر اولسون جمله سی طالبدر حق تعالی جمله سنی کندویه جاذبدر لکن عاشقلر درد وغم زهرین
شهد وشکر بولورلر وجاه محنت والمده خرم وشاد اولورلر وذل وحقارتدن ذوق ولذت آلورلر وعز
وجاه آرامندن فارغ وآزاد اولورلر **نظم** عاشق رهین مهر ووفادر بلاخلاف عارف قرین صدق
وصفادر بلاخلاف عقل بهانه جویه ایدی عاقل اقتدا عاشق انیس رنج وبلادر بلاخلاف سن عشقه بولدك
اولکه آنی دلده بولانك البته حظی انس ولقادر بلاخلاف بحر محبت ایچره جهان برسفینه در اول بحر صود کلکه
هوادر بلاخلاف عشقك دمیدر طولسه کوکلده ودور حقی بو عشق وصف خدادر بلاخلاف عشق آدم آنمرزدن
بزه میراث قالمشدر زیرا کلك قلبه واسطه شیطان ایله کلمشدر زیرا کلك دریاده سیاحتدرکه هلاکه رو
عشق ایسه عشاق ایچون مانند سفینه نوحدر عقلك زیرکلکی ظن وخبردر عشقك حیرتی عین نظردر پس
عشقده عقلی قربان ایدنك وجه معشوقه حیران اولمسی امر مقرردر عشق ایله عقل جزوی بیچاره اولور نته کیم صبح ایله
قندیل آواره قالور زیراکه عقل انجق شحنه در عشق ایسه اولو سلطاندر عقل اول سایه درکه عشق آکا مهر درخشاندر
قطعه کوکلده نج عشقه وارکه اولدر قبله هرجان رفیق عقل وفهم اولمه کم آنلر در سکا دشمان جهان کرو انسك
کلدی بیلن جانك کندی دردیله قوتدن وحسرتی کل دلده حسن عشقه اول حیران کورزك یوم ظاهر اشیاده تضییع ایتمه
اول نوری کر تا باطن لب عالمی خوش قیلسن سیران عاشقك غم ودرسی ودری عشوقدر وهر خدمتك اجرتی
اودر عاشق که معشوقندن طالب ماسوادر اول عاشق صایلمازکه مائل نفس وهوادر زیراکه عشق مولی
برنار درکه قلب عاشقده ماسوایی قومازیقار بی عشق اولان عمر بی بار خاطردر حقدن غایب اولمق سوت حاضردر
نظم اول دم که عشق شیوه نازابتدا ایلر عشقك یوز نازایله کبری اولور عشق آنجق یوز نیاز ایله اله کلور
عاشق همان آکادل وجانك فدا ایلر آزاد اولور جهانده حیات ابد بولور اول جان معتقدکه آکا اقتدا ایلر دوستلك
مرادایدر بزوم آنجق مرادمز عالمده هرنه اولسه چون آنی خدا ایلر عاشق بولور جفایی وفادن عشق آکا
جور وجفا ایدر سم اوذوق وصفا ایلر ظلمندن قالمه قلبکا کل نور عشقی بول حقی که مهر عشقی سنی پرضیا ایلر

عشق حق ایکان وفادر • قلب عاشق آنکله پر صفادر • عاشقك کمالی موت و فنادر • عاشق فانی کندی جانانی
صانوب • تعظیم ایله اویانوب سرور ایله محبت ایلمك آنك شانیدر • قطعه ایده عشاقی اول عشق فانی بو وجود دن
بر آن ننجش ایده کندی وجودن عین جودندن • وجودی عشق اولانلر لوح محفوظ آنلردر هر شیئی بلور بیلمز
دیان بیلمز اول اسراری بو رودن • که کیم دربند اولمشدی شی الله دیر ایکن اول کوریسورتا کرا اولکنج نهان
دلی کوردن • عشقدن یوزبیك جانی و اولدر که هر بری عرشك فوقندن تحت الثرایه واصلدر • عشق سولی
دهن بند وساوس و جدالدر • عشق ایله نفس ناطقه لال اولور • عاشق سولی ما سوایه التفات ایلمز • وخایر و شرنی
آره میوب • عشقه تابع اولور • آنکله رضای معشوقی بولور • عشق حق عشاقك پیریدر • و هر امرنی دستکیریدر
و نظام امور عالم آنك تدبیریدر • نظم بز عشق زاده یزکه اودم دمدیم حدا اطفالیوز یا نجه کیف کم ایلرزندن
اولمادن سودین ایچرز دمبدم مدام • اول شرق و غربی بر کوکك و یر دغدا هم شهر و هم بیابان بز آنکله
همرهز • جاندر غلام ما درمهرمی خوش بقا • دلشهر اولورم چو جاننده اول مهر اولور عیان • دلخانماننی ایلسه
او دلربا چون یاغمالندر و ضع هر جان و دل اودر • بولمش روان حق وسائل خوش بقا • عاشقك مذهبی بوغ
اولمقدر • عروج فلك فنا بولمقدر • عاشق کندی وجودندن مردود اولور • عشق ایله موجود اولور • عشقی و نادر کم
کوکلده جمع اولماز • عشق بر سلطاندر که • عاشق آکا چابك خدمتکاردر • عشق بر شیردر که • عاشق آکا شکاردر
عشقده شکار اولانلر کندی نفسلرندن آزاد و احراردر • عشق بر سرت اسن یلدر که • عشاقی اوکنه قاتمشدر
عشق ضرب آقان سیلدر که عشاقی آکا جان آتمشدر • قطعه کلدی اول جیحون کم آندن نه فلك جولان ایدر
کلدی اول مهرو که ماه و زهره یی حیران ایدر • کلدی اول چوکان روحانی کم دست روحده هر طرفدن
بیك کوکل طوپن روان کردان ایدر • کیمکه آنك خرقه کیدی وارلغن خرقه ایلدی • کیمکه آنك لقمه یر اولدم آکه
لقمان ایدر • عاشقك کندی ایله شغلی اولماز • و کندی قیدنده طشره بر نسنه بلمز • عاشق بر مست لاابالی در که معشوقنك
اطلعت آنك حالیدر • بیت ملك دنیا تن پرست آنرا حلال • ما غلام ملك عشق ذوالجلال • عاشق حیات
عشق استر جان استمز • و شراب عشق استر آب و نان استمز • عاشق کندی وجودندن فارغ اولمشدر • و دروننی باده عشق ایله
طولدرمشدر • بس اول کوزه دن اولدر ترشح قلمشدر • و نقطه عشق بر کتاب ناطق بولمشدر • نظم

نقطه سی بر کتابدر عشقك	ذره سی آفتابدر عشقده	غرقی اولور قطره سنده کون و مکان
کیزلنور درسنده هرح و جهان	عشق پاك ایله آدم آدم اولور	مرشد کامل مکرم اولور
عشقدر نور دیده عشاق	عشقدر رساکده رفیق و براق	ماده عشقه ضمیریده ضمردر
ذات انسان عشقه مظهردر	هر کیم اولدیسه عشق الله اسیر	غیره راجع کرکن آنده ضمیر
عشق دیوانه ایلر انسانی	کسمدی ایچون علایقدن آنی	اولدی زیر انعلق دنیا
مانع اولمز حضرت مولا	عبد اولان عشقه شاه عالم اولور	عشق دردیله شاد و خرم اولور
عاشق اولان توکل اهلی اولور	وارم وارم مراتبینی بولور	بر کون اوله کم کشف اولوب اسرار
عشق ایله جان کوزین ایدوب بیدار	فتح اولور هپ حقایق اشیا	کشف اولور پرده جناب خدا
قیلسه بر نقطه یه اکرچه نظر	آنده جمله جهانی سیر ایلیر	نقطه جام جهان نماسی اولور
ذره خورشیده لکشاسی اولور	اوله بو سرده عقل هپ حیران	درج اولور نقطه ده علوم جهان
عالم ایچره بجق نور رسول	علیندر عاشقده مرد مکرر اول	ای بصیرت کوزین کشاده ایدن
وی جهان ایچره راه عشقه کیدن	مرشدی عشق اولنجه انسانك	ایچیلور عین عبرتی آنلر
ذره نور بسیطه روشن اولور	قطره بحر محیط بحرنده اولور	عالم روحی سیر ایدنلر
نور عشقی کوررد بوروزنده	عاشقه پرده دار دربو وجود	جان کوزینه غباردر بو وجود
عاشق اولمق فنای مطلقدر	عشقی اودینه یانوب کل اولمقدر	اهل باطن اولمه کورای عاشق
تا که اسرار طاوله سن لاحق	کورمه دلبر جمالنی حدذات	صورته باقمه سیر ایت نظارت

سکالا بقید

سکالا یقید ربوکیم اوله دوست	قان ایله استخوان ایله بر پوست
حضرت حقه اولکه اولدی خلیل	بولدی دلکعبه سنده نور جمیل

نوع ثالث و عشرون

عشق مولینك مجاز و حقیقتن • و کنه و ماهیتن • و وجد و حالتن بلمدر • ای عزیز معلوم اولسونکم اهل
الله دیمشلردرکه • عشق اللهدن فارغ اولان کوکل دکلدر • کوکل دردنی چکمیانلر آب و کلدر • عشقك اسیری هر غمدن
آزاد اولور • آنك غیله معتاد اولانلر همیشه دلشاد اولور • جهان غوغای عشق ایله بر فتنه در • فلك سودای عشق ایله
سرکشته در • باده عشق آدمه حرارتله مستلك ویرر • غیرتسی افسرده لکله خود پرستلك ویرر • عشق ایله عاشق
تازه لك بولور • آکا انتسابیله ذکری خیر اولور • مجنون لیلی بو میداندن حظ المشدر • آنکچون عالمده کوزل نامی قالمشدر
جهانه یوزبیك عاقل کلوب فرزانه کیتمشدر • لکن جمله سی عاشقلقدن بیکانه کیتمشدر • نظم عشق دردیله دروم طولیدر
معمورم • ذوق حسن ایله دل و جان خوش اولور مسرورم • عشق ایله اولسم اولورهر دل و جان ایچره یرم • عقلم یازاولسم
اودم جمله کوکلدن دورم • عشق سلطان جهاندر ایشم آکا قول اولورم • تا بکی وسوسه عقلم بن مغرورم • عشقیله
جوهر جان جمله یه اولمدجانان • نیجوب اول هادرمشفقدن ایراغ و عورم • محو عشق اولکچو نام و نشانم حقه
غیری نسبتکی قوی عشق ایله بن مشهورم • اکرچه عالمده بیك کار ایله مشغول اولورسن لکن سن
کندکن آنجق عشق ایله خلاص اوله بلورسن • عشقدن اعراض ایتمه کرخود مجاز ایسه • زیرا که مجازی حقیقینك کارسازیدر
نته کیم کوچ اوزرنده الف بایی اوقوز بلورسن آندن صکره قرآندن درس المغه قادر اولورسن • بر مرید اللهیچون بن
پیره کیتمشدر • طریق محبتده آنی دستکیر اتخاذ ایتمشدر • بس اول مرشد راه عشق آکا اکر عاشق دکلسن وار بر ینه
عاشق اول آندن بزه کل بیورمشدر • زیرا که المجاز قنطرة الحقیقه مصداقنجه صورت جاندن چکمدکجه معنی جرعه سی
طادمق ممکن اولمدیغن طیورمشدر • لکن مجازك قنطره سی سرعتله کچمك کرکدر • و معنی حقیقتدن دریالر ایچمك کرکدر
و باده تحتیله کندیدن کچمك کرکدر • نظم کندی حسنن وجه دلبردن هویدا قیلدی عشق • چشم عاشقدن دخی نوبت
آنی تماشا قیلدی عشق • کرچه دلبر کندیدر هم کیدی عاشق کسوتن • بس جمالی جلوه سن کندی تمنا قیلدی عشق کل بوینندن لعل
مشکیندن سلاسل نعلین • اهل عشقی بسته زنجیر سودا قیلدی عشق • صبغه ارض و سماده حسن عشقك لشکری بو عجب
کیم سینه عشاقی ماوی قیلدی عشق • نار و نور ایله ایدی خواسم و رسم عاشقك • سیر قیل حقی بو خوش رسمی کم بیدا
قیلدی عشق • عشقك بدایتی محبتدر • و نهایتی وجد و حالتدر • و وجدك بدایتی مکاشفه دردر • و نهایتی مشاهده در
واجد اودرکه • قلبیله موجودی مشاهده ایدر • و وجد ایله مخاطب ایدر • وجد اول کلام ربانیدرکه • وجد انکله اسراری
عیان ایدر • انسانیت صفاتن بیهان ایدر • و رحمانیت احکامن اجرا ایله کیدر • قطعه جاهلك فخری جمع مالدر
عارفك عزتی کمالدر • عشق و شوق اهل وجد حال اسلر • نه کمال استر و نه مال اسلر • عشق دردیکم مرید
فرد ایلر کندیدن غیرندن آکادر دایر • وجد اهل عشقك دلندبرس مشکلدر که • اکابر کسنه مطلع دکلدر • وجد
الله تعالینك عبدی سرینه مطالعه سی عندنده روحك خضوعیدر • وجد اول وارد حقدرکه • قلب عاشقی حقه
جاذبدر • عشق استغراق و حیرتدر • وجد ایسه هلاك بشریتدر • نظم بر دلیل عشقکم کلی خار یده بلمم یاری
اولوردم کندیمی اغیار یده بلمم • حیران اولدی عشق جمالنه بو عقلم • ادراکندن فکر ایله کفتاریده بلمم • دوست اسمی
بیننده مثال قلمین • شعری یازارم دفتر اشعاریده بلمم • چون قلب تقلبده مقلبله درآنجق • انکار نده بلمم اقراریده بلمم
هر آنده چو بر شانده ظهور ایتدیکم عشق • حقی بو مراتبنده اطوریده بلمم • وجد اهل عشقه حلاوت ذکر الله استبلا
ایلدکده • غلبه شوقی تحملدن روحك عجزیدر • وجد اول متفرده درکه متفردی بولور • وجد اول موجود انوارنك فقدانی
واجددر • وجد انس و حضور انواریدرکه • ریاح قدس اول انواری درون عشاقه رش ایدر • آنکچون واجدلر
ارواحی معطردر • و کوکلری منوردر • و بدنلری رقیقدر • و اشارتلری دقیقدر • و سوزلری حیات قلوب و عقولدر
و جمله نك عندنده مرغوب و مقبولدر • بس بو صفات ایله متصف اولمیان فاسد المزاجدر • محتاج علاجدر • نظم
سعادت اهلی قنده سعادتی واردر • آنلرکه هر دو جهاندن فراغتی واردر • بیوله سعادت اودرکیم سلامت دلدن

طریق عشقده درونی ارادتی واردر دخی سعادت اعلی واعظم اولدیکیم وفوق عشق ایله حالتی شهادتی
واردر اوجالتکه عاشق صادق قد داولجو پروانه دل آتشنده آنک وجد وحالتی واردر همیشه حقی مشتاقلر
اهل عشقده نهان ثنای عشق ایله شیرین حکایتی واردر مواجید قلوبک برکاتی ابدانده ظاهر اولور وتواجید
ارواحک برکاتی اسرار ایله قالور وجدی اهونی شدید اولور وشدیدک غایت شدید اولور وجدک کیفیتی عبارته
کلمز برمعنادر زیراکه اول صدور اولیاده سر مولادر وجد اهل عشقک وجودی کمتسیدر وحرکاتی ظاهرسی
ایتمسیدر طوبی اکاکیم حضورندن غایب اولوب غیبتنده حاضر اولور **نظم** مقرب اولدیکه جاننده بولمش اهل کمالی
هزار حسن وجمال وهزار جام زلال ایکی جهاندن کررندن خلاص ایدر جانی شراب ناب محبتله کامکار اهلی همیشه
ساقی جانی اهل عشقه کشف ایلر هزار لطف وملاحت هزار غنج ودلال مدام بزم محبتده مست اولور عشاقی
جدلی هست دکل هست مستقیم الحال روان حقی اکر ایرسه حالت نزعه هم آرزوی وصالکله ییر در یر وبال جهان
دریا عشقده بر قطره ایدی فلک صحرای عشقک برسبزه سیدی عشقک شعله‌سی معتبر پیشه اولماز آنک سوداسنک
لذتنی اندیشه ایلماز عشقک اسیری آزاد اولمق استمز غمدن جان ویرسه شاد اولمق استمز عشق اکرچه شور انکیز
اولور لکن درد وغمی نشاط آمیز اولور عشقک بهاری برخزیده اولماز شوقک شراری افسرده اولماز **نظم** عشقله
دمیله تازه اولور عهد وطرحی ایلر عیله خرم وخندان هر آدمی کر ایلسک کمانکر بودردله دواسی بوقدر بل سنده
بوغ ایمش بوغنک نیم درهمی دریای فیض تشنه دیدار تشنه درکیم زخم اولورسه بولکه او تشریف مرهمی کل غنچه
مثلی قلبکاس طرفینی اولور کنکده مدغم اولکه کوکلی حکسنو غمی قوتی بالکل بوغ اوا که جاننده جنان اوله
چون اختلاط نفس ایله بولدی جهنمی تجرد ورن سن سی صالکیم اودر وصال ای ماهی طبیده قو ساحله بولمی
تن خوابکاهلی اولمش اوپایحق عشقه کل یاد اولمه سنده استه او دیرینه همدمی عشق اکر مجازی واکر حقیقی در
دولت اولدی عاشقک رفیقی در زیراکه حقیقت مجاز ایله بیله در اول خزانه‌نک فتحی بو مفتاح ایله در **نظم** معنی الوجود
صور الکون قد ظهر ماحضر سر وحدته کثرة الصور عشقک دخی سرایت ایلی جمله یره مدام اولدمله رند اولدکی
جهان بولدی زیب وفر عشق اولدی کوزده نور وکوکلده غم وسرور ادراک هر بصیرت اودر نور هر بصر هم سوینور
اسیلنی اودر جمله دن ولی عارف آکی فهم ایدوب آنی الان خبر حقی جو عالم آینه وجه عشقدر سن حسن عشقو
پاکم بو اشیاده قیل نظر عشقک مقامی غایتله عالیدر آنک اساسی خللدن خالیدر بی عشق افلاکک دونمسی اولماز
آتش عالم بو نظامی بولماز عالم عشق ایسه خوش عالمدر عاشق اولان عارف وکامل آدمدر عشقک وصفی لسان
ایله بیانه کلمز عشق اکر قیامته دک وصف اولنسه یوز قیامت کچرکه اول تمام اولماز **نظم**

عشق مخفیکن آشکار اولدی	جمله ارواح اکا شکار اولدی	عشق آنادن ایلمش اظهار
فاعتبر منه یا اولی الابصار	عشق بنیاد دهر وعالمدر	جوهر اصل روح آدمدر
عشقدر بلکه مبدأ اشیا	جمله نورندن اولدیلر پیدا	عشق بنای چرخ اعظمدر
عقل کلدر او روح اکرمدر	عشق عرش اولدی کرسی ولوح وقلم	بولدی آندن شفایی درد والم
عشق جنات وحور عین اولمش	کوثر وشیر وانکبین اولمش	عشق چون عین سلسبیل اولمش
هر کوکلده اکا سبیل اولمش	عشق خورشید وماه تابانک	ورد وریحان وباغ وبستانک
عشقدر حسن وآدم وحوی	مقعد صدق وجنت مأوی	عشق مقبول آدم اولمشدر
قبل جمله عالم اولمشدر	عشقدر مطلب خفی وجلی	هم اودر قصد هر نبی وولی
عشق معراج انبیا اولمش	خلعت وتاج اولیا اولمش	عشقدر سر شبلی وحلاج
جمله سر وسرینه اولدی تاج	عشق شهباز لامکاندر	نکته سر کن فکاندر
عشق مفتاح هر فتوح اولمش	مونس عقل وقلب وروح اولمش	عشقی بی عین وشین وقاف اکلم
اصل اودر علی سن کزاف آنکله	عشق ایسه نور عقل وایمانک	سر اسلام وحسن واحسانک
عشق کان علوم وعرفاندر	نور هم چشم وجان هر جانک	عشقی باندارغنون اولمش

هپ علوم ایچره ذو فنون اولمش	عشق اوستاد وپیر هر فندر	قلب عشاقه آنکله روشندر
عشق توحید صادق اولمشدر	مونس جان عاشق اولمشدر	عشقدر دلده سر سبحانی
رحمت وحب خاص یزدانی	عشقدر نور ومنبع انوار	هم اودر سر ومعدن اسرار
عشقدر سر نفی وهم اثبات	بحر توحید اودر شو آیات	عشق تفسیر سر قرآندر
جمله مشکل آنکله آساندر	عشق سیمرغ کوه قاف اولمش	جمله معناده موشکاف اولمش
عشق آیینه جمال آنکله	سر اسرار ذو الجلال آنکله	عشق گنج حقیقت اولدی نکات
تشنه دلمرده اولدی آب حیات	عشقدر لذت صیام ونماز	هر دم ایلر اوزینه ناز ونیاز
عشق کندیله عشقباز اولمش	کندی حسنینه بر نیاز اولمش	عشق ایدر کندویه سؤال وعتاب
ایشیدر کندی ینه اوجواب	عشق هم عارف اولدی هم معروف	کندی هم واصف اولدی هم موصوف
عشقدر شاه وطالع مسعود	هم ایاز ایله عاقبت محمود	عشق بلدی تختی اوزره سلطاندر
مثل مور بر اودر سلیماندر	عشق سلطانی نام شان بلمز	اولدی آزاده خانمان بلمز
عشق بلمز زن وبنین وبنات	سیئاتی ایدر فنا حسنات	عشق پاک ایچره یوقدر اصلا عیب
جمله یکسان اکا شهادت غیب	عشقه ایچون قرب وبعد یکساندر	وهو الآن هم کما کاندر
عشق ایدر قلبدن جو کشف حجاب	بلمز اولور نه ثواب وعقاب	عشق فاسق ایدر مسلمانی
نقش ایدر صکره نور عرفانی	عشق دیوانه ایلر انسانی	محو ایدر غفلتی ونسیانی
عشق هرنه کوکلده قیلسه قرار	ماسوی قویمز آنده جمله یقار	عشقده نار ونور تابندر
مرد آزاده بی ایدر بنده	عشق ضیا دمرغ انسانده	جامع شمل هر پریشانده
عشق هر کیمه کیم عنایت ایدر	جمله حالده آنی حمایت ایدر	عشق هر کیمه آشنالق ایلر
ذات معشوقه رهنمالق ایلر	عشق کوزدن کوکلده پنهاندر	دائما جان ایچنده اول جاندر
عشق دل خلوتنده جانانه	بلمیان خلق ایچنده جویانه	عشق محراب جان ودل درهم
قبله آب وکل درهم	عشق هم نوش جان اولور هم نیش	هر دم اولدی قوبه مرهم وریش
عشق جانک طبیب حاذقیدر	کاه معشوق وکاه عاشقیدر	عشق دل ایچره سنده در جو مقیم
کیمکه عاشقده اکا یوقدر بیم	عشقدر ذوق جان ولذت وشوق	کیمکه عاشق دکل او بولمدی ذوق
عشق بی شرح وبی بیان اولمش	واصف عشق بی لسان اولمش	عشق باقی ولا یزال اولمش
جمله اوصافی بر کمال اولمش	عشق وصف ودود بی چوندر	عن وحد دن شؤنی بیروندر
عشق ایچون صد هزار نام اولمش	جمله اشیاده خاص وعام اولمش	عشق هم اول اولدی هم آخر
جمله دن باطن اولدی هم ظاهر	عشقدر اصل وفرع وجود وجود	عشقدن اولدی کل شی موجود

عشقدر عشق جمله بالتحقیق — حقی حقدر بو سوزلره ایت تصدیق

نوع رابع وعشرون

عشق مولایه وصولک طریقنک اصولنی بلدر **ای عزیزمن** معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلر درکه حق
تعالیه کیدن یوللر کرچه کثرتنده مقدار عدد انفاس خلایقدر لکن اهل محبته راه فنا وجذبه مناسب ولایقدر
زیراکه طریق فنا بغایت قریب ورشید وواضح وفایقدر وبو طریق مختاری اهل عشقک شطاری جذبه ایله
قطع ایتمده سریع وسابقدر وبو طریق فقر وفنا ایسه آنجق موت ارادی اوزرینه مبنیدر که اول اصول عشره یه
منحصر ومطابقدر اما اصل اول توبه درکه اول حق تعالیه ارادتله رجوع ایتمکدر نته کیم موت ارادیده کیتمکده
زیراکه حق تعالی بیورمشدرکه ارجعی الی ربک راضیة مرضیة چونکه توبه ذنوبک جمله‌سندن چیقمقدر وذنب ایسه
عبدک مولادن محجوب ایدن مراتبده جهانه باقمقدر بر عاشقه لایق وسزا اولان ماسوای معشوقی نظرندن براقمقدر
بلکه انانیتنی قویوب وارلغندن چیقمقدر زیراکه وجودک ذنب لا یقاس به ذنب محققین عندنده امر محققدر

واما اصل ثانی زهد درکه اول دنیانك زینت ولذتندن ومال وجاه وعزتندن آرزندن وجمعندن خروج ایتمکدر
نته کیم موت آخردن کتمکدر وحقیقت زهد ایکی جهانی بیله ترك ایتمکدر نته کیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه
وسلم بیورمشلردرکه الدنیا حرام علی اهل الآخرة والآخرة حرام علی اهل الدنیا وکلاهما حرامان علی اهل الله واما
اصل ثالث توکلدرکه اول حق تعالیه اتکال واتکا ایله اسباب وتسببدن بالکلیه خروج ایتمکدر نته کیم موت اول حالته تمکندر
زیراکه حق تعالی بیورمشدرکه ومن یتوکل علی الله فهو حسبه واما اصل رابع قناعتدرکه اول شهوات نفسانیه دن و
تمتعات حیوانیه دن خروج ایتمکدر نته کیم اول غایته تمکندر پس عاشقه لایق اولدرکه مأکل وملبس ومسکنده مقدار
حاجت اوزرینه اقتصار ایلسون اسراف ایتمسون نته کیم حق تعالی ولا تسرفوا بیورمشدر واما اصل خامس عزلتدرکه
انقطاع وانزوا ایله مخالطه ناسدن خروج ایتمکدر نته کیم موت اهل عالمدن کسلوب ایراغ کتمکدر الا که نفسنی
تربیه ایدن مرشد کاملك خدمتن قیلهلر ومیت غاسل الندن اولدیغی کبی اکا تسلیم اولملیدر تا کیم کندوکی
ماء ولایتله جنابت اجنبیتدن غسل ایدوب لوث حدوثدن طهارت بولملیدر وعزلتك افضلی خلوتله
حواسی محسوساتده تصرفدن عزل ایتمکدر زیراکه هر آفت وفتنه وبلا که روح آنکله مبتلا اولمشدر ونفسه
قوت ویروب صفاتن تربیه قیلمشدر ونفس آنکله روحه مستولی اولوب فرصت بولمشدر وآنی اسفل سافلینه
بندن چکوب تعلقات کائنات ایله مقید قیلمشدر جمله سی حواس خمسه ظاهره پنجره لرندن درونه کلمشدر پس چونکه
حواس خمسه مسدود اولوب محسوساتدن معزول اولدقده اول شهوات وهوادن وشیطان ودنیادن نفسك
مددی منقطع اولور وبو اهتمام وتحفظدن صکره مسهل ذکر الله ایله نفس اخلاط میل ونفرتدن وجهل وغفلت وجمله
شهوتدن زائل اولوب کوکل صحت وعافیت بولور واما اصل سادس ملازمت ذکر الله در واول ذکر ماسوادن
نسیان ایله خروج ایتمکدر نته کیم موت اول نسیانه تمکندر زیراکه حق تعالی واذکر ربك اذا نسیت بیورمشدر
نسیان ماسوادن مراد ایله ظهور مسندر وکلمه طیبه لا اله الا الله بر معجون معنوی بولنمشدرکه اول نفی واثبات ایله
ترکیب اولنمشدر اما نفی لا اله اول مواد فاسده زائل اولورکه قوای نفس وامراض قلب وقیود روح آنلردن متولد
اولور واما اثبات الا الله ایله صحت قلب وسلامت مزاج اصلی حصوله کلور وتجلی صفات واسما ایله
دل وجان متجلی ومتحلی اولور واما اصل سابع توجه تامدرکه اول ماسواه دعوت ایدن هر داعیدن
خروج ایتمکدر نته کیم موت اول حالته تمکندر پس اول عاشقك مولاسندن غیری بر مطلوبی قالور ونه بر
محبوبی اولور ونه آنکا غیری بر مقصد بولور ونه آندن بر لحظه غافل اولبلور زیراکه دینلمشدرکه
لو اقبل صدیق علی الله الف سنة ثم اعرض عنه لحظة فما فاته اکثر مما ناله واما اصل ثامن صبر درکه
اول مجاهده ایله نفسی حظوظندن خروج ایتمکدر نته کیم موت اول مقامه تمکندر پس اول عاشق نفسنی
مألوفات ومحبوباتندن فطام صبر ایله ثابت اولور تا کیم نفسی پاك وشهواتی خامد اولوب شریعت غرا ایله
استقامت بولور وقلبی صافی وروحی مجلی اولور نته کیم حق تعالی بیورمشدرکه وجعلنا منهم ائمة یهدون بامرنا
لما صبروا وکانوا بآیاتنا یوقنون واما اصل تاسع مراقبه درکه اول کندی حول وقوتندن خروج ایتمکدر نته کیم
موت اول فنایه تمکندر پس اول عاشق مولاسی مواهبنه مترقب اولوب نفحات الطافنه منتظر اولور وماسواسندن
اعراض ایدوب بحر جودنده مستغرق اولور تا کیم مولاسی رحمتندن کندی نفسنه اویله بر نور لامع وساطع وواقع
اولورکه آنکله بر لحظه ده ثقلین اعمالی ثمره سی بولور واو نور سنه ریاضتله زائل اولمیان ظلمت نفس اماره
زائل اولور ولکن سیئاتی حسناته متبدل اولور بلکه حسنات ابرار اکا سیئات امثالی کلور نته کیم حق تعالی بو مقامه
اشارت بیورمشدرکه ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم واما اصل عاشر رضادرکه
اول عبد مولاسی رضاسنه دخول ایله نفسی رضاسندن خروج ایتمکدر نته کیم موت اول مقامه تمکندر پس اول
عاشق مولاسنك احکام ازلیه سنه تسلیم اولوب تدبیر ابدیه سنه امورن تفویض ایده وقضاسنه اعتراض
ایله قدرینه اعتراض ایتمیوب رضا عنی بولنه کیدر نته کیم دینلمشدر بیت فوضت الی المحبوب امری کله
فان شاء احیانی وان شاء اتلفا کیمکه بو الطاف ظلماتیه سنك کندی ارادهسیله میت اولورکی تحقیقا

مولاسنی آی نور عنایتیله یکیدن احیا ایدر نته کیم حق تعالی بیورمشدرکه او من کان میتا فاحییناه وجعلنا له
نورا یمشی به فی الناس کمن مثله فی الظلمات لیس بخارج منها یعنی شجره انسانیه سنده اوصاف ظلمانیه سندن
میت اولان کسه یی حق تعالی اوصاف ربانیه سیله احیا ایلدکده انوار جمالندن اکا بر نور احسان ایلدکه اول نور ایله احوال
خلقی کوروب فراستیله اسرار ناسه مطلع اولور نته کیم اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله حدیثی بو
معنایه کلور اما اوصاف نفسانیه سیله زنده اولانلر کبی شجره انسانیه سی ظلمتده قالور نه زهره معرفتله نور حضوره کلور ونه ثمره محبتله وصل
محبوب اوله بلور پس خبر نیت اوصافندن میت اولان عاشق ابتدا اوصاف معشوق ایله حیات ابدیه بولور وآنکله قالور مستزاد

ای مالك ملك دو جهان واحد قهار	بر قادر سکا ثانی
سن دائم و باقیسن و یوق دارده دیار	اشیا همه فانی
موجود حقیقی سن و معدوم در اشیا	چون سایه و رؤیا
سنسن هب اید و ب ایلیان ای فاعل مختار	احوال جهانی
صنعکله وار ایتدك نیجه بیك نفس و ارواح	اشکالیله اشباح
نورکله سموات و زمین ایلدك اظهار	هپ کون و مکانی
ای اول و هم آخر و هم باطن و ظاهر	سندن بو مظاهر
هپ حول و دخی قوت الکور اندن بو سیار	هم نام ایله شانی
عشقکله دونوب روز ایله شب رقص ایده افلاك	حیرتده قالورخانی
شوقکله یانار شمس و قمر ثابت و سیار	ایلر دورانی
افلاك و عناصرله موالید چو همراه	نورکده ای الله
ذراتی قمو ایلدی سرکشته چو پرکار	عشقك خفقانی
عشقکله هوا خوش ایدوب امواج اولور ابحر	شوقکله قمو بحر
عشقك دوشر شوق ایله وادیلره ناچار	هر آب روانی
عشقکله معمای جهان حل اولور آنجق	ای واحد مطلق
بر شعله ایمش عالم ایدرمش آنی تکرار	عشقك جولانی
هر جان و کوکل طبع ایله در نورکا مائل	نور آنلره شامل
ذرات جهان وحدتکی ایلمش اقرار	بی نطق لسانی
نورکله دل و دیده مزه کوستر الهی	اشیانی کماهی
تا سیر ایده لم شانلرکده ای قدره زجاج	هر آن زمانی
نورکله ظهور ایتدی چو ارواح ایله اسما	عشق اولدی مسما
کوستر بزه هر مرتبه ده سائر اطوار	بر عین عیانی
کر عشق جهانکیر کامل ایلسه زاهد	اولوردی مشاهد
هم کعبه مثالی سوب ایتمزدی اول انکار	هر سنك نشانی
حقا که اولان عشق صفابخشکا واقف	اولمشدر او عارف
خوش جانی کبی شفقت ایدر جمله یه هر بار	ایچمز او جانی
آدمده قودك سرکا مخزن دل آکاه	اولمش او نظر کاه
چون آینه در لطفکا دل ای شه جبار	کسر ایلمه آنی
صاف ایله بو دل آینه سن تا طوره کامل	اولحسنه مقابل
باقدقجه انعکاس سنی بولکیم طوله انوار	هم راز نهانی
هر حمد و ثنا مدح و دعا درسکا راجع	سن جمله یه جامع

هب سندن اکورلردن کون عاشق و دلدار   هم عشق و هم آنی
مهر کله بر ایندک بر اوج خاکی درخشان   اسمن دیدک انسان
نور کله هم ایندک یوزنی مظهر دیدار   بولمش لمعانی
بولدکم چو ترک ایلمشم جمله یی سولی   بلدم سنی اولی
دلکرچه سنکچون سور اول جمله یی یکبار   اولماز نکرانی
عشقکله رفیق ایله بنی اولسون انیسم   هم دلده جلیسم
شیرین دهنی جانده ذکر ایلیه کفتار   اسرار بیانی
بی عشق تنم بار کران اندن بکا ای دوست   کر مغز و اکر پوست
عشقکله تحمل قیلنور بو کله نه کیم وار   هر بار کرانی
بی عشق بلادر نه کم وار دولت و نعمت   عشقکله سعادت
عشقکله بلا بال اولور آتش کل و کلزار   اولدر زر کانی
عشقک الم و دردی ویر دکو کله لذت   اولدر بکا عزت
کیم غمله یانوب جسم اوله کل جان اولمچون نار   عطر اوله دخانی
عشقکله طولان بولدی عیان دولت و اقبال   هم عزت و اجلال
بندکده قالان نفسه اویان مدبر بیمار   چکمش اوزیانی
برکره ایچن عشقک الندن می صافی   اولمش اکا کافی
جسمی اولو بوشوب قلبی اولور خانه خمار   هر آب ایله نانی
عشقک چون اولور عاشقه دریا الری ساقی   حی اولور او باقی
شوقک بتورر کلشن جاننده چوغ ازهار   اثمار جنانی
بندکدن ایراغ ایت بنی قیل عشقکا واصل   اولسون بکا حاصل
آنکله نه کیم کورسه کوکل ایلیه تذکار   اول روح روانی
اوهام خیالیله ایتشم خوف و خطردر   اوددن بو بتردر
حزنکله برایت کوکلی تا قالمسون افکار   ویرامن و امانی
قهر کله اولان منقبض ایلرسه توکل   هم صبر و تحمل
مهر کله طولار قلبی کیدر ظلمت اغیار   قور تیر و کمانی
حکمتله نظر ایلیه در هیئت عالم   چون آیت محکم
اشیاده عیان نور یقین بولمش او هشیار   قور غیری کمانی
شوقکله فغان ایلر اولور عشقکا محرم   ذوق ایلر او هردم
فریاد ایله چون بحر ایدر بحر اولور انهار   قالماز او فغانی
چون نور حبیبکله که اولدر دیم عرفان   قیلدک بزی شادان
اول بحر حقیقتدن اولور هر بله فوار   عشقک غلیانی
هر دم سرکا حمد و ثنا ایلدی حقی   یوغ آکلری خلقی
عشقکله ایدر نظم خوش افکار ایله اشعار   ابکار معانی

فصل ثالث

حکمت اولیا علم صدور اولدیغن وآندن کوکل ذوق و هدایت بولدیغن وعلم احکامدن اخص
وانفع اولدیغن وکتاب وسنته مطابق کلوب اهل نطقک تاثیری بلیغ اولدیغن دورت نوع ایله بیان وعیان ایلر

نوع اول حکمت اولیانک فضائل و فوائدن آیات قرآنیه واحادیث شریفه ایله بلدررر ای عزیز معلوم اولسونکم
حق تعالی عبادینه عنایتیله کندی حکمتن تبشیر و ترغیب ایدوب تحصیلی طریقن طلب ومشدر نتکیم کلام قدیمنده
لطفیله بیورمشدر وعلم آدم الاسماء کلها یؤتی الحکمة من یشاء ومن یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا وما
یذکر الا اولوا الالباب ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنک رحمة انک انت الوهاب
رب قد آتیتنی من الملک وعلمتنی من تأویل الاحادیث فاطر السموات والارض انت ولیی فی الدنیا والآخرة
توفنی مسلما والحقنی بالصالحین فوجدا عبدا من عبادنا آتیناه رحمة من عندنا وعلمناه من لدنا علما
ولقد آتینا ابراهیم رشده من قبل وکنا به عالمین یهدی الله لنوره من یشاء ادع الی سبیل ربک بالحکمة
والموعظة الحسنة ذلک مما اوحی الیک ربک من الحکمة هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون انما
یتذکر اولوا الالباب ففهمناها سلیمان وکلا آتینا حکما وعلما افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی
نور من ربه الرحمن علم القرآن خلق الانسان علمه البیان علم الانسان ما لم یعلم ونفس وما سویها فالهمها
فجورها وتقویها الم نشرح لک صدرک انا اعطیناک الکوثر وحق تعالی حدیث قدسیده لطفیله بیورمشدرکم
یا ابن آدم العلم الباطن هو سری اخفیته عن خلقی واودعته عند خاصة عبادی وهو نتیجة معرفتی
یا ابن آدم تخلق باخلاقی اظهر العلم من قلبک حتی یعظک ویعرفک یا ابن آدم کیف تطمع فی العلم مع
الشبع وکیف تطمع فی الحکمة مع کثرة الکلام فاطلب العلم فی الجوع والحکمة فی الصمت یا ابن آدم انی
اهب الهیبة فی قیام الاسحار وانتم نائمون واضع الحکمة فی البطون الخالیة وانتم تشبعون فکیف
تجدون وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امته شفقتیله تعلیم علم دین ایله تفهیم علم لدنی قیلوب طریقتنی
کوستروب حقیقتی طیورمشدر نتکیم بعض احادیث شریفه سنده بیورمشدر حضرت خضر ایله حضرت موسی
علیهما السلام بر سفینه ده ایکن بر طیر آنک کنارینه قونوب دریادن صو ایچمشدی پس آنی کوردکده خضر
علیه السلام حضرت موسی یه خطاب ایتمشدرکه یا موسی تحقیقا حق تعالی بکا بر علم اوکرتمشدرکه آنی سن بلمزسن
وسکا بر علم اوکرتمشدرکه آنی بن بلمم بنم علمم وسنک علمک علم اللهک عندنده دکلدر الا کم بو طیرک دریادن الدیغی
ایکی قطره صو کبیدر وبیورمشدرکه کیمکه قرق کون حق تعالی یه خلوص ایله عبادت ایلرسه آنک قلبندن ینابیع حکمت
لسانه جریان ایلر یعنی هر نه سویلرسه کتاب وسنته موافق حکمت سویلر وبیورمشدرکه کیمکه علمیله
عامل اولور حق تعالی آکا بلمدیکی علمی الهام ایدر اول بلور وبیورمشدرکه قلب مؤمن ینبوع حکمتدر وبیورمشدرکه
حکمت کوکلده بر نوردر وبیورمشدرکه حکمتک ثمره سی فوز و فلاحدر وبیورمشدرکه مؤمنک مطلوبی
حکمتدر ومنافقک مطلوبی شهوتدر وبیورمشدرکه حکمت مؤمنک ایتکیدر انی قنده بولورسه آلور وبیورمشدرکه
حکیمک سرمایه سی حکمتدر وبیورمشدرکه علم ایکیدر بری علم ظاهر قرآندرکه حق تعالینک مخلوقاتی
اوزرینه حجت وبرهانیدر وبری باطن قرآندرکه اول علم نافع ربانیدر نظم

علم قلوب اولدی چونکم علم تصوف   قلبکی صاف ایله چکمه بار تکلفی
هر نه کیم معدوم اولورسن ایتمه تمنی   هر نه کم موجود اولورسن ایتمه تصرف
کیم بری ایکی کورر بو جلوه کم انجره   یانسه کرک آخر آنی داغ تأسف
دیده و دیداری فی الحقیقه بر آکله   چشم زلیخاده ایدی طلعت یوسف
نور محقق جهانی ایلدی روشن   شمع مقلد سونر کوررسم اوبریف
عارف نفس اولدی بر نفسده محقق   چون دله دلبردن ایردی جذب تلطف
مهبط عرفان دکلسه خاطر حقی   درس عوارف نه سود و بحث تعرف

نوع ثانی

حکمت اولیانک حد و علامتن وقدر وقیمتن وحفظ وصیانتن بلدررر ای عزیز معلوم اولسونکم
اهل الله دیمشلردرکه حکمت اول عقل معادک کلامیدرکه اکر تصویر اولنسه آنکله شمس مظلم اولور حکمت

یکی ولینك همه است * علم هر دو جهان خزاین شناس * می شود فرق نهی زماس * پس علم بالله درکه علم حقیقتدر
وعلم حالدر * وعلم عرفاندر وعلم عشقدر * وعلم باطندر * وعلم لدنیدر * وعلم صدوردر * وعلم قلوبدر * علم
بالله کشف کروبك * وستر عیوبك * وکفارت ذنوبدر * علم بالله حکمت نامیله معروفدر * وقرآنده خیر کثیر ایله موصوفدر
وبونك طالبی جوع وظما برله مألوفدر * علم ایله حکمت بری برینك جسم ایله جانکبی منفك اولمازلر نته کیم دینلمشدر * بیت
علم باطن همچو مسکه علم ظاهر همچو شیر * کی بود بی شیر مسکه کی بود بی پیر پیر * علم تعلم ایله اولور وحکمت تجربه ایله
اولور * پس علم لساندن لسانه کلور * وحکمت غیبدن قلبه کلور * علم ظاهر لساندن خروج ایدر * آنجق صماخ اذنه کیدر
علم باطن درون دلدن چقار نفسه تأثیر ایدر * داخل قلبه آقار * علم ظاهر لسان اعمالندندر * لسان ایسه عالم ملکك
خزانه سیدر * علم باطن کوکل احوالندندر * کوکل ایسه عالم ملکوتك خزانه سیدر * علم ظاهر خلق ایچنده مشهوردر
وکتبده مسطور ومنشوردر * علم باطن حق ایچون صدورلر ایچنده مستوردر * وخلقه اظهاری ممنوع ومحظوردر
علم باطن واردرکه * انکار اولنماز * واظهارینه هرکز مجال بولنماز * حکمت اولیایی انکار ایدن ابله ونادانلردر * آنلرك
اهون عقوباتی ذوق حکمتدن محروملردر * علم تعلم ایله اولدیغندن حد وغایتی اولور معروف حفظندکه نه حدی
اولور ونه ده نهایت بولنور * علم تفکرله بولنور * وحکمت تذکرله بولنور * علم بالله اقرب طرق اللهدر * نظم اکر علم
عشقه کوکل اولسه قابل * یازارسن اوبر نقطه دن بین رسائل * آنك حفظ ونکراری حیرتلردرکیم * تذکرله در علم
عشق اولمه غافل * تفکرلردر چونکه عقلك علومی * کرکدر آکا درس وفهم مسائل * اصول وفروع ایچره اولدی
مسلم * ولی اولدی فرعك اصل واصل * چو عقل اولدی ظاهر بو عشق اولدی باطن * فرق خارجنده عقلی بس اول عشقه
داخل * علوم عقلیه ده مؤمنله کافر مشترکدر * نور معرفتی بولمغه مؤمن کرکدر * پس علم معرفتدن اعمدر
ومعرفت علمدن اخص واهمدر * نور علم آنجق کائناته متصلدر * ونور معرفت اول حضرته واصلدر * آنکچوندر
من علم نفسه دینلمیوب * من عرف نفسه فقد عرف ربه دینلمشدر * علمدن معرفت زیاده مرغوبدر * زیراکه
علم اسما وصفاته * ومعرفت عین ذاته منسوبدر * حق تعالی عبادندن ایکی نسنه مراد ایتمشدر * بری علمدرکه
علم عبودیتدر * وبری معرفتدرکه معرفت ربوبیتدر * بو ایکیسندن ماعداسی اولان علوم عقلیه بالجمله حظوظ نفس
وفنون غفلتدر * نظم حساب وهندسه علم اولمش ایدی عین نادانی * هدایه اوقودك لکن هدایت صانمه سن
آنی * هدایت عشقی بولمقدر دمادم نفسی بیلمکدر * که اول ابجر نفسندنده بو نفخ روح انسانی * او بحرك دوزر
چون بر شکل وهیئت علم * آنك شوقیله ایلر نه فلك بو رقص ودورانی * او بحرك موجیدر افلاک وارکان وموالیدی
اوده ماهیت اشیا اودر حکمت آنی طانی * یوردوتر نمه خوف ایتمه یقیندر دوست ایراق کیمه * درونك سیر قیل
خوش بول کوکل تختنده سلطانی * بولورسن دلده جانانی اکا بخش ایله بو جانی * کورورسن عالم طولش همیشه عون
ربانی * سکر عشق وهم عرفان سکر حسن وهم احسان * هدایت بولدك ای حقی بودر عارفلرك شانی *
مؤمن حکمت استر * ومنافق شهوت استر * پس مغلوب شهوت اولان محروم حکمتدر * حکمت انشراح قلوب
وطهارت نفوسدر * وحلاوت ارواح ولذت اسراردر * نقل اولنمشدرکه * ذو النون مصری رحمة الله علیه
حضرتلرینك اصحابندن بریسی آکا سؤال ایتمشدرکه حکمتده اولان حلاوت ندندرکه افواه اولیادن صادر اولدقده
آنی استماع ایدنلر آندن متلذذ اولور * جواب ایتمشدرکه * حکمت الهام علیمدرکه قلب حکیمه القا اولنور حق
طرفندن قلبه نزولی قریب العهد اولدیغندندرکه * آنده بو مرتبه حلاوت بولنور * زیراکه اول حکیم الهی
حدثنی فلان عن فلان دیمیوب * حدثنی قلبی عن ربی بیوردر * واول حکمتك اصول دینیه وامور
یقینیه یی بولمسی الهام ربانی اولدیغندندر * نظم قلب عارفده همان حکمت مولا اولدی * جای خوش مظهر
انوار تجلا اولدی * کیمکه عرفانیله عشق اولمش او وحدت بولمش * لاجرم کوکلی اوکی مسجد اقصا اولدی * سویله
هرکسه حکمت سوزنی ای حقی * کیم آنك سوزلری هپ رمز ومعما اولدی * نته کیم ابو طالب مکی رحمة الله علیه
دیمشدرکه عالم بالله اولان کاملانك اوچ علمی واردر * بری علم ظاهردرکه اهل ظاهره بذل اولنور * وبری علم باطندرکه
آنجق اهلنه دینلور * اما اوچنجیسی نه ظاهردر * ونه باطندر * اول سر حقیقیدرکه بینهم وبین الله مستور ومخفیدر

علم لدنیدرکه * الهام ربانیدر * حکمت قلب عارفده بر نقطه در * وعلم اول بر نقطه درکه * اهل جهل آنی چوغلتدی
فزون ایتمشدر * حکمت عارفك قلبنده * مثلا بر مناره باشنده بر طبل آغزنده بر قندیل کبیدر * حکمت کمال فهم وفراستدر
حکمت مکاشفه یقیندر * حکمت معاینه غیبدر * حکمت بر نوردرکه روح اضافی قلب عارفده ظهور ایدر
آندن حظی اوفر اولان عارفك حکمتی اتم * واکثردر * حکمت تکلمده اصابت قیلمقدرکه حق ایله ناطق وحق ایله
ساکت اولمقدر * بر حکیم الهی دیمشدرکه * نور حکمت قلبه نزول ایدلی اولنوز بیلدرکه لسانمدن ماعدا
برکلام صادر اولمشدر * حکمت اقوال وافعال واراده ده اصابتدر * زیراکه حکیم اولان نطق ایتمز الا که حق ایله
ایدر * وعمل ایتمز الا که حق ایچون ایدر * ومراد ایتمز الا که مراد حقی مراد ایدر * کسب حکمت اجمال نطق واستعمال
رفقدر * حکمت خزائن غیب الهیدن ظهور ایدر * قلوب اولیایی بر نور ایدر * اولیای کرام ینابیع حکمتدر * ومواطن
رحمتدر * کوکلده شهوت حجاب حکمتدر * قلبك ظلمتی شهوتدر * ونور وحضوری حکمتدر * نته کیم جهانده
بر مکانده نور ایله ظلمت جمع اولماز * کذلك حکمت ایله شهوت بر کوکلده جمع اولماز * پس شهوتلری تارك اولان
حکمته مالك اولور * رأس حکمت حقه ملازمتدر * زیرا ترك شهوت زینت حکمتدر * کوکلده حکمت قوت بولدقچه
آنده شهوت ضعیف اولور وقت محو اولور * کوکل هر شهوتدن وحب ریاستدن فارغ اولدقده آنده نور حکمت
ظهور ایدر * اما علامت حکمت ترك حب شهوات دنیادر * وطلب انس وحضور مولادر * علامت حکمت قلت اکل
وشرب ومنامدر * وصمت مدام * وحاجت مقداری کلامدر * وکوکلك مولا ایله توجه تامیدر * علامت حکمت حقه
توکل وتفویض * وتسلیم ورضادر * وخلقه حسن خلق ایله تواضع ورفق ومدارادر * حکمت کندیدن اکبره
تسلیم اولمقدر * واصغره تعظیم وشفقت قیلمقدر * بو اوصاف ایله متصف اولان عارف حکیم الهیدر * آنك اقوال
وافعالنك فوائد وحکمتلری غیر متناهیدر * نظم الهی اویله مشرب ویرکه اولسون اکا مشربلر * دل اولسون عشقکا
ذاهب کم آندن بو مذهبلر * دیلردم بی مراد اولمق چون اولهم بر مراد اولمق * او مطلبدن دخی کچدم بولندی جمله مطلبلر
چو تدبیر خردن بیمدی اشهوردن عشق آلدم * کر داغ دلکبی بر شب چراغی بولدی شبلر * چو نور عشق نور جانه اولهم
جسمم رنکیندن * اوزکنك جهل اولسم بولور عزت بوم کبلر * همان ناسفته یکده بحر حکمت درلری حقی * فهم ووهم
وعقل وفکری کسر اولسون بو منقبلر * حکمت قلوب میتی احیا ایدر * وصدور ضیقی فضا ایدر * حکمت رأس مال
حکیمدر * آنی نطق ایله افنا ایتمکدر * لذت حکمتی کوکلك کتمیدر * حکیم آنی قبل السؤال نطق ایتمیدر * حکمتی
اهلندن منع ایتمك اهلنه ظلمدر * وحکمتی نا اهله سویلمك حکمته ظلمدر * حکمته ظلم ایتمك بیوك خطادر * زیراکه
او ظالمك خصمی خدادر * بر حکیم الهی دیمشدرکه * بدایت امرمده غلیان حکمتی صدرمده مشاهده ایلردم * وآنی
اهلنه ونا اهلنه دریغ ایتمیوب سویلردم * پس بکا عتاب اولندیکه * بو مخصوص خواص اولان حکمتی عوام ناسه
نیچون سویلرسن * وبو عظیم القدر اولان دولتی نیچه بر تخفیف ایلرسن * تحقیقا تخفیف حکمت تخفیف حقدر
تعظیم ایله تخفیفی بیلمزسن * حکمتك قدر وقیمتن بیلمیانلره حکمت سویلمك خنازیره لؤلؤ نثار ایتمکدر * زیراکه حکمت
اولیا لؤلؤلردن اعلادر * وآنی انکار ایدنلر بهایمدن ادنادر * پس حکیم الهینك شانندن لایق ولائق اولان بودرکه * حکمتی آنجق اهلنه سویلیه
ونا اهلندن حفظ ایلیه * تا کیم حکمتك نور وسروری آنك درونده منطمس اولمیه * ولذت وحدتدن بی بهره قالمیه * نظم

صفیر مرغ جان اسرار سویلر	ولی آکاهه اول هربار سویلر	نیچون حکمت کلامن دیر آکاکیم
اشیدنجه آنی زنهار سویلر	پشیمان اول وعارف اول آخر	کم سامع سن کنج یاره سویلر
چو عاشق مست ایکن بازاره وارمه	حدیث خانه ناچار سویله	عجب حالت بوکیم بر قطره یمدن
حدیث قلزم زخار سویلر	همان بر بحردن بو بحر ایچو	اکر ملا اکر عطار سویلر
خموش اول کر فنا بولدك ای حقی		کرد لدن عشق خوش کفتار سویلر

نوع ثالث

حکمت اولیا علومنا قدردن الذ وانفع اولدیغنی بلدکدن * ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه حکمت
اولیا علم بالله در * نته کیم حق تعالی فاعلم انه لا اله الا الله بیورمشدر * وحکیم سنائی اوچ بیت ایله بو معنایی
بیورمشدرکه * نظم علم سوی در اله برد * نه سوی نفس ومال وجاه برد * علمها زیر این کلاست * هست صورت

آنك معز معرفتی و ذوق محبتی و لب حکمتی و علم حقیقتی اودر و آنك سرمایهٔ دولتی و مایهٔ سعادتی و غایت
قربتی نهایت عزتی و لذتی اودر و اول علمی نه اهل ظاهره اظهار ایده بیلور و نه اهل باطنه افشا ایتمك اولور و او علم
انجق مولا ایله عبد آراسنده قالور نته کیم صدور الاحرار قبور الاسرار کلامی بو معنایه کلور رباعی علمی که حقیقتست
در سینه بود در سینه بود هر آنچه درسی نبود صد خانه پر از کتاب سودی نکند کر سینه کتاب کشف ترسی
نبود نته کیم صو آلچقلره مایلدر کذلك حکمت متواضع کوکللره نازلدر
نظم

نقشبند جانه جانلر جانه هم مایلدر اول	عاقلك میلی لساننده عاشقك حاصلدر اول
دلده حکمت چون سمادر بو بدنده چون زمین	بور فیننده تا سمایه فرق چوق منزلدر اول
دل سحاب آسماندر سینه لر طامار اوستوندر	نطق باراندر لسان میزابنه نازلدر اول
نطق دلدن طیب و طاهر انر هر سینه یه	سینه کر آلوده ایسه آنده هم باطلدر اول
حکمت اول سحابك اولور کیم ابر باران یغدیرر	ابردن باران الان سطح اول سوزی قائلدر اول
ناودان غیردن کیم آب الکور سار قدر	حکمت الان خلقدن قائل دکل ناقلدر اول
کندی نفسك بیلمین جاهلدر اول عارف دکل	هر جوابی کیم او سویلر معنیده سائلدر اول
کیمکه بلمش نفسنی اولمش ماسوادن روحی پاك	نطقی پاکدر صفا بول حکمته نائلدر اول
چون ایتی طانور قابل ظلمتده ای خفی دخی	هر کوکل دوستنی طانور نوقیله خوش قابلدر اول

نوع رابع

حکمت اولیا انلرك نطقی پاکدن الذ و احلا اولدیغی و قلوبه زیاده تأثیر قلدیغی و حکیم الهی علمادن اعرف
و اشرف اولدیغی بلدردر ای عزیز معلوم اولسون نکم اهل الله دیمشلردر که برقلب حکیم بیك قلب علیمدن زیاده و سلیمدر
کلام عالم مرضایه شفا ویرر کلام حکیم موتایه حیات ویرر علم حکمت سهم قوسیدر و نطق حکیم آنك
قوسیدر و قلب طالب آنك هدفیدر و رامی حق تعالیدر آنکچون خطا معدومدر عالمك تجارتی راس مال غیر وسیله
حکیمك تجارتی کندی سرمایه سیله در علم فضلدر و معرفت نهردر و حکمت جوهردر عالم سؤال اولندقده جواب
اظهار ایدر حکیم ایسه ترك جواب ایچون اعتذار ایدر عالم خلقه دیدیکنی ادا ایدر حکیم ایسه خلقه دیدیکنی اعلادر خلقه
هر مشتهالرینه فتوی ویرمك ایچون ساعیدر اول مسئله نك طقوزنده سکوت ایدوب برنده جواب ایدر حکیم الهی
حکیمك دلی جانی ماسوادن فارغ و عاریدر انکچون آنك قلبنك حکمت لساننه جاریدر نته کیم امام احمد بن حنبل
امام محمد شافعی ایله بر یرده قضای صلوات اجتهادنده تکلم ایدرکن آنلره بانت اولیاء کراملك برچوبانی
کلمشدر و امام احمد امام شافعیدن اول چوبانی امتحان ایچون استیذان ایتمشدر امام شافعی رحمة الله علیه
آکا دستور ویرمش ایکن و اول چوبانك قلبنه توقفنامی آکا لایق کورمش ایکن اول امام اول چوباندن سؤال
ایتمشدرکه نه دیرسن بر مؤمن حقنده که بر وقت نمازی فوت ایتمش اولسه و اوقات خمسه نك قنقیسی فوت
اولدیغی خاطرندن کتمش اولسه اول کسه قنقی وقتی قضا ایلسون همان اول چوبان آکا دقتله بر نظر ایدوب اول کسه
غفلتده قالمشدر آکا بش وقتی بیله قضا ایتمك لازم اولمشدر دیدکده امام همام آنك مهابتندن بیهوش اولوب
یاتمشدر و اول چوبان فالقوب یولنه کتمشدر و امام احمد رحمة الله علیه افاقت بولدقده چوبانك اول جوابنی
تحسین ایدوب هیبتندن تعجب قلمشدر و اولیای کرامك چوبانی بو رتبه ایکن عالملری نه مرتبه آکاه اولوردیو عبرت المشدر
بعده طریق محبته سلوك ایدوب امام ایکن خواص اولیادن اولمشدر علم علیله نفسنی ملاحظه ایدن حکیم ایسه ترك نفس
و نفی وجود ایله رتبنی ملاحظه ایدر نته کیم امام اعظم ابو حنیفه رحمة الله علیه خواص اولیادن ایکن ابن ادهم حضرتلرینه
سیدنا ابراهیم دیر ایمش اصحابی آکا تعظیمنك سؤال ایلدکده جواب ایتمشدرکه بز علم ایله نفسمزی ملاحظه ایدرز
و اولیا کندیلرندن اوتوروب حکمتله مولالرین ملاحظه ایدرلر عالمك حکیمه احتیاجی چوقدر حکیمك عالمه احتیاجی
یوقدر نته کیم حضرت موسی علیه السلام خضر علیه السلامه محتاج اولوب صحبتنه کتمشدر و خضر علیه السلام آکا
محتاج اولمیوب مفارقت ایتمشدر عوام ناس عالم ایله متأدب اولورلر و عالم حکیم ایله متأدب اولور و حکیم انجق

رتبه سیله مناسبدرکه

رتبه سیله مناسبدرکه ادبنی ربی فاحسن تأدیبی دیمشدر نته کیم جاهل و ناقص اولان عام کالانعام ابتدا واروب
بر عالمدن علم او کرنوب اصول و فروعی تحصیل ایدر بلکه علوم ادبیه عربیه یی تکمیل ایدوب عقلی علم ایله عالم
و عامل اولور لکن نفسی حالی اوزره جاهل و ناقص قالور بعده اول عالم کیدوب بر مرشد کاملدن علم او کرنوب
تهذیب اخلاق ایدر بلکه سلوك ایله مقام سابعه کیدوب نفسی دخی عبودیتله عارف و کامل اولور پس
اول کامل کندی قلبنه واروب رتبه سیله حاضر اولوب حکمته ناظر اولور و آنك شرعیله حبیبی ایزنجه کیدوب
ربوبیته خشوع و خضوع ایدوب کمال عبودیته واصل اولور و جمیع آداب و ارکان و علوم و عرفان آنده حاضر
زیرا که انسان کامل رضای مولایی کندی کوکلنده انبساط و انشراح بولور و سخط مولایی قلبنده انقباض و هیبتله
بلور پس اول بشارات و اشارات ایله حکیمانه بورر قطعه لطف و قهرك اثری که سرور و غمدر امر و نهی
اول فرح و غمده عیان ظاهردر کلسه غم بلکه کناه ایشلدك استغفار ایت کیم کوکل خوشلغی هر خیره نشان ظاهردر
اولیادن بر حکیم بر حکیمه کیدوب حضورنده قعود ایدوب دیمشدرکه سندن بر مسئله سؤال ایتسم کرکدر
اول آکا جواب ایتمشدرکه سن علمای قویوب بکا کلوب مسئله سؤال ایتمك مثلا بر سلطان بولنان شاه قویوب
بر صحرایه دوشدکده آنده اولان چوبانلری قویوب اول یولی کندی مانند بر سلطاندن سؤال ایتمك کبیدر
حکیم الهینك عادت قدیمه سی بودرکه ناس ایله بولندقده سکوت ایدوب و قلبیله حضور انسه کیدر پس آنلر هر نه کیم
سؤال اولنورسه کوکلندن آکا فتح اولنان جوابی سویلر بر حکیم الهی بر کون بر مجلسده غلبهٔ وجدندن لسان
حکمتله شیرین تکلم ایدر ایکن معنی حقیقتده غایتله تدقیق ایلمشدی و ذوق ادراکیله سینه چاك ایدن جله
نکته لر سویلمشدی بعده آکا دیمشلردرکه اول نکته لرك برینی بر زمره ایچون بر دخی تکرار ایلسك خوش اولوردی
اول حکیم آنده دیمشدرکه اول حالت عشق اکر بنم ایچون بر دخی تجدد ایلرسه خوش اولور و الا ذوق و لذتندن
سوزم بوش اولور نظم سنسن ای عشق که هر جانده سخن سویلرسن لیك عشاق دیلنده سوزی سن
سویلرسن دائما حضرت معشوق ازلدن یارك دمبدم آنك ایچون حب وطن سویلرسن حسن دلدار ایله
خوش ذوق و صفا بولدقجه جانده جان بخش ایدوب آنك نته تن سویلرسن هر سوزك مهر و محبتده خطاسز سوزدر
سن که اوصاف رخ ماه ختن سویلرسن شکر بوح روان انجم چو منصور اولدك اول سبیله سخن دار و رسن
سویلرسن مژده یوسفی یعقوب حزینه کتوردك هم حبیبه صفت ویس قرن سویلرسن تا بکی حقی یه دیرلر
سوزی افشا ایتمه نتسون اول عاشق مجذوب که سن سویلرسن بر حکیمه دیمشلرکه جامعده جالس اولکه
ناسه نفعك اولسون اول جواب ایتمشدرکه جامعده جلوس ایتمز الا که جامع ایدی بن خوش جامع دکلم مجموع خو
تمام قلب عارفده حکمت اشجارینی غرس ایتمشدرکه آنلری انهار رجوع ایله سقی ایدن حکیم الهینك قلبیله اولان حالی
بوستانجینك بوستانیله اولان حالی مثالیدر زیرا که حکیمك حالی و شانی بودرکه دائما کوکلی ریاضنه دخول
ایدوب هر برینه حقه لایق اولمیان اشیایی قلع و طرح ایدر ابتدا روضهٔ توحیده کیدر آنده شرك و شك بولدیسه
آنلری قلع و طرح ایدر بعده روضهٔ توکله کیدر آنده خوف و حذر بولدیسه آنلری قلع و طرح ایدر بعده روضهٔ
تفویضه کیدر آنده تدبیر و اختیار بولدیسه آنلری قلع و طرح ایدر بعده روضهٔ صبره کیدر آنده جزع و فزع
بولدیسه آنلری قلع و طرح ایدر بعده روضهٔ رضایه کیدر آنده سخط و غضب بولدیسه آنلری قلع و طرح ایدر بعده
روضهٔ معرفته کیدر آنده نفس و هوی و ماسوی بولدیسه جمله سن قلع و طرح ایدر بعده روضهٔ محبته کیدر
آنده میل و اعتبار و حلاوت و حلق و دثار بولدیسه آنلری بالجمله قلع و طرح ایدر بعده روضهٔ حکمته کیدوب آنده اولان
اشجاری آب رجوع ایله سقی ایدر تاکیم ازهار و اثماری کمالیله بتر و ذوق و لذتنك جاننه جان قاتر پس اول حکیم
ایکی جهاندن فارغ اولور و ریاض جان آثار و بحر وحدتده غرق اولور باتر و هر مراد و مقصودینه یتر کیمکه عاقلدر
اول حکمت اولیایه مائلدر و آنکله عاملدر کیمکه عارفدر اول حکمته واقفدر غنیمت اکیاس هدار سه حکمتدر و حکمتك لذتی
نعمت و غنیمتدر حکمت اولیایی حفظ ایدن حقایقیله منتفع اولور و آنکله نطق ایدن قدر و قیمتیله عزت و رفعت بولور
و قلبنده اجری کیدن عارف عقل کاملدن درس حکمت الور و علم حکمتله طولوب بحر بی پایان اولور قالور

نظم
معلم عشقدر کیم سکوت اولمش دبستانی ... سبقدر بلمک دلدر آنک طفل سبق‌خوانی
لسانی بی‌زبانلقدر بو فاضل کامل استادک ... ولی عالمده بوغ آنک لسانن اکلر اقرانی
کوکل چون بلمک ذوقن بولور هر دفتر فکری ... کر یازمش کلان عقل آنی ایدر محو آب نسیانی
طویل الذیل بر طومار در بو بلمک علمی ... کر عمری جاودان ایچره بولنمز جلد پایانی
شهود الحق فی القلب اولدی مضموننده بر نکته ... سواد الوجه فی الدارین در مدوح عنوانی
تصور ایدهمم برکسه تصدیق ایده بو علمی ... معرف اولمدیسه کشف و بحث ذوق وجدانی
علومده انفعی حکمتدر آنی عشقدن اوکرن ... رموز پیر عشقی اکلمقدر عارفک شانی
الهی عزتک حقی انیس ایت جانمه عشقی ... کر آنک حکمی ذوقیله کند ملک اولام فانی
فقیر الله‌ی حقی‌نن عیان سیر ایلیان عارف ... عیان اهلیده اولنلره دلیل عقل و برهانی

فصل رابع

اولیای کرامک فضائل و برکاتی و رسوم و عاداتی و حد و تعریفاتی و وجد و حالاتی و اوصاف و علاماتی و حرکات و سکناتی و مراتب و کراماتی و غایات مشاهداتی و نهایت مقاماتی ظهور نوع بیان و عیان ایدر نوع اول اولیای کرامک فضائل و برکاتی آیات قرآنیه و احادیث شریفه ایله بلدرر ای عزیز معلوم اولسون کم حق تعالی عبادینه عنایتیله کندی اولیاسنی تعریف ایدوب آنلره اولان محبتن ظهور ایتدکیم کندی کلام عظیمنده بیورمشدر الله ولی الذین امنوا یخرجهم من الظلمات الی النور الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون ان اولیاؤه الا المتقون والله ولی المتقین والله هو الولی انت ولیی فی الدنیا والاخرة توفنی مسلما والحقنی بالصالحین وعباد الرحمن الذین یمشون علی الارض هونا واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما والذین یبیتون لربهم سجدا وقیاما رجال لا تلهیهم تجارة ولا بیع عن ذکر الله و حق تعالی احادیث قدسیه ده بیورمشدرکم من کان ولیا کنت له مطیعا فلیتق بی ولیحکم علی فو عزتی لو سئلنی زوال الدنیا لازلتها له ومن اکرم ولیا لی وجبت کرامته علی اولیائی تحت قبابی لا یعرفهم غیری و حضرت داوده وحی ایتمشدرکم یا داود بنم محبتم میلی ایله اولیا قوللرمه خبر ویرکه چونکه آنلر امیا تمزده اولان حجابلری بن لطفمله رفع ایدرمکه آنلر بنی بصیرتلریله کورهلر اول حالده خلقدن محجوب اولسلر آنلر هیچ وحشت کلمز و قطعا ضرر ویرمز و بنم جانبمدن آنلره لطف و انبساط ایرشدیکی حالده خلقدن کلن حقد و غضب آنلره هرکز تأثیر ایتمز و اصلا کدر ویرمز یا داود اکرسن بنم محبتم دعواسن ایدرسن ابتدا دنیا محبتن قلبکدن چیقارمیسن زیراکم تحقیقا بنم محبتمله دنیا محبتی برکوکلده جمع اولمز یا داود ابتدا سن بنم محبتمی کندی قلبکده خالص و محکم قیلدکسه و هر نسنه ده بنم قدرت و حکمتمی کورر اولدکسه بعده دنیا ایله و اهل دنیا ایله اختلاط ایلسکده محبتم نقصان بولمز و سکا برکدر کلمز یا داود اکرسن بکا دوست اولورسن نفسکا عداوت ایدوب آنی شهواتندن منع ایله تاکیم بن سکا محبتمله نظر ایدوب آره مزده اولان حجابی رفع ایلیم یا داود بنم عبادمدن یریوزنده نیجه اولیا قوللرم واردرکه آنلر بنم دوستلرمدر بن دخی آنلرک دوستیم و آنلر بکا مشتاقدرلر بن دخی آنلره مشتاقم آنلر بنی ذکر ایدرلر بن دخی آنلری ذکر ایدرم غربا اوطانن آرزو ایلدکلری کبی آنلر کیجه‌یی آرزو ایدرلر و طیور اوکارلریله مسرور اولدقلری کبی آنلر کیجه ایله مسرور اولورلر وقتا کیل اولوب ظلمت کلسه و هر دوست آنجق کندی دوستیله تنها قالسه آنلر بنم ایچون قیامده طوروب بوینلرن بوروب یوزلرن بسط ایدرلر و بکا تضرع ایله مناجات ایدوب انعام و احسانمله تملق ایدرلر آنلر کاهی قیام و کاهی قعود و کاهی رکوع و کاهی سجود ایدرلر و محبتمدن غیری بندن هیچ برنسنه طلب ایتمیوب رضایمه طالب اولورلر بن دخی آنلره کمال محبتمدن اول حالتلرنده اوچ عطیه احسان ایدرم اولکی عطیه اولدرکم آنلرک قلوبنه الفا ایدرم اکر آنلر دائما سویلسلر آنکله بندن خبر ویررلر و ایکنجیسی بولدر

بن آنلره ذات و صفاتمله توجه ایدرم هیچ بلوری سنکم بن توجه ایلدیکم دوستمه نلر احسان ایلرم و اول بیجه دولتلره نائل اولور و اوچنجیسی برکر اهدکم اکی آنجق برین بلورم برده اول عبد بلور ارض و سماده اولان اشیا اول اکرامه نسبتله شی قلیل اولور و حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امته محبتیله اشناده اولیاسی علاماتن ظهور ایتدیلر نته کیم احادیث مشهوره کتنده بیورمشلر امتمک اولیاسی رؤیت اولندقده حق تعالی ذکر اولنور زیراکم دیدار اولیا ایله مشرف اولانک قلبنده فکر حق بولنور و بیورمشلرکم تحقیقا بنم امتمده اویله رجال اولورکم آنلر ناسدن منفرد اولورلر و ناس آنلردن تجنب قالورلر آنلر عند الله مجانین عد اولنورلر و ناس آنلری عندنده مجانین بولنورلر آکاه اولکم تحقیق آنلر ابدالدر و بیورمشلرکم حق تعالی خلقدن اولیاسی اهل جوع و ظمادر کیمکم آنلره اذیت ایلرسه حق تعالی آنلردن انتقامن آلور و بیورمشلرکم دنیا اهل آخرته حرامدر و آخرت اهل دنیایه حرامدر و ایکیسی دخی اهل الله ایچون حرامدر اهل الله اولیای کرامدر

نظم
کل جان کورن آج ای بصر قل اوبابه خوش نظر ... جان مثلی هپ باوسن دل مثلی هپ زیر و زبر
بی کسب و کار اولمش قمر زر دونزار اولمش قمر ... چون مست یار اولمش قمر آنلرده بردرخ و شمس
کلدن قمر دلشا درک هم سرودن آزادرک ... اشترده‌ن اول منقادرک آیینه دلده صافیدر
ذرات وش طولمش هوا شمس آنلره اولمش قبا ... وار لقلری بولمش فنا خورشیده فانی شی درک
خار ایچره درلر کل کبی حبس ایچره درلر مل کبی ... آب و کل ایچره دل کبی لیل ایچره درلر چون سحر
بونلری او واحددر اول جانلری اقداحدر ... عشق آنلره خوش راحدر کیم بلمدیلر نفع و ضرر
حقی اکر جویندهسن دلدن آکا بوینده‌سن ... عشق اهلنه کوینده‌سن ویر عون علویدن خبر

نوع ثالث

اولیای کرامک رسوم و عاداتی و قلوب ایله سیاحاتن بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشلردرکه خلقک کیمی اهل دنیادر و کیمیسی اهل عقبادر و کیمیسی اهل معنادر پس اهل دنیا عقبی حرامدرکم آکا نائل اولمزلر و اهل عقبایه دنیا حرامدرکم آکا تنزل قیلمزلر و اهل معنایه ایکیسی بیله حرامدرکم هیچ برینه میل و التفات ایتمزلر اما اهل دنیانک جملهسی چونکه ظلمت طبیعتده قالمشدر و کدورات بشریت آنلره مستولی اولمشدر پس طلب عالم اعلادن آنلره یأس و فترت کلمشدر و میل و ارادتلری آنجق عالم ادنایه توجه قیلمشدر و عقل و همتلری حظوظ دنیایه تشبثله قالمشدر حال بوکیم دنیا بر جیفه درکم بر مزبله یه القلمشدر پس بو قوقلق املکری خاب و عمللری خاسر اولمشدر و بونلره ایکی عذاب ایچمک رسم و عادتدر برکیسی بو حالده عذاب فرقتدر و بری مالکده عذاب حرقتدر نظم بو خاکدان تنده بو جان مستبهان اولور مصرده روزنه وار سه عزیز جهان اولور بو خاکدانک ایسه قرار اول اسیر خاک بی جسم او روح طائر عرش آشیان اولور نفس و هوایه تابع اولان قلب اولور جحیم عشقک دمیله طولسه دل و جان جنان اولور خوف و خطردن اول کی امین عبد عشق اولان عاشق همیشه ساکن دار الامان اولور فقر و فناده در آنک دولت و بقا وار لقده دولت سیانه چوق زیان اولور وارلق بلاسیله چکلن درد و غم همان عاشق بوغ اولسه عشق ایله خوش کامران اولور کر جسم اولورسه پیر و ضعیف اولسون اولنه غم حقی همیشه عشق ایله تازه جوان اولور و اما اهل عقبا عموما علو درجات مأکل و لوب آرزولری جنتده قالمشدر زیراکم حق تعالی عبادینی دنیادن جنتنه دعوت ایدوب آنی دار کرامت قیلمشدر پس بو قوم مأکولات عالی و شریف ایله مشغول اولوب اعلی و اشرفدن محجوب اولمشلردر و بونلر اکرچه مالکده نیران حرقت عذابندن نجات بولمشلردر لکن تحقیقا بو حالده جحیم نیران فرقت عذابنده قالمشلردر حال بوکیم اهل محبته نیران فرقت نیران حرقتدن اشد و اصعب کلمشدر نته کیم الانتظار اشد من النار بو معناده ضرب مثل اولمشدر بیت یا نلک یارنکز وعده سن انتظار ایله نقد اکی وصال یارینه حاجت بو انتظار و بونلرک اکثری بشریت حسبیله انانیت ایدوب کبر و عجب و ریا سمتنه کیدوب نفس لوامه سیله کشاکش بلاسنده قالمشدر نظم او جان کم دوست

دوست فرا قيله بى نوا دوشمش اويارغار وفادار دن جدا دوشمش بها وقيمتى چوق جوهر ايكن اوقلدن كلوب بوآب وكله شمدى بى بها دوشمش مقرب درو دركاه كبريا ايكن اول بودام كبروريادە قالوب كدا دوشمش بوچارميخ طبيعتله باغلنوب محكم بوششدر جهتده او محبوس وبرجفا دوشمش آنى ازل بلن ايمك بو حالده بولسه نه دير وطاغ آيرى بو غربتده حسرتا دوشمش خلاف جنسى عذاب ايله جنس اولان طوطى مثالى نفس بهيمه مبتلا دوشمش او شمس باطنى باطنده سير ايدن حقى نثار ذره سرگشته بر ضيا دوشمش وانما اهل معنى عالم طبيعت حبسندن چيقوب عالم بشريت اشيانندن اوچمشلردر وآنلرده كندى رسملرندن برنسنه قالميوب اكوان وموجوداتى الميوب كيچمشلردر وجميع خلقى غايب ايدوب حضور حقه كلمشلردر ودارينى هلنم ويروب صاحبن الوب اهل الله اولمشلردر آنلر جنت ونارى اولودوب آنجق انكچون آكا عبادت قيلمشلردر زيرا كه آنكله دوجهانى جنت وآتش دوزخ بولمشلردر بس آنجق آنى استيوب هر نعمت آنى بلمشلردر وآنك معرفتى جاميله مست مدام اولمشلردر وزلال محبتيله طولمشلردر وابد آنكله قالمشلردر عوامه وعد اولنان آنلره تعجيل اولنمشدر غيب بيلمه غيب ولكن آنلره بللنمشدر بلكه بريرده ايكن كوكلرى مغرب ومشرقه كيدوب عرش وكرسيده بولنمشدر هر چند اشباح ايله عروج ايتمزلرسه ارواح ايله معراج كيدرلر اگرچه حقى ابصار ايله كورمزلرسه اسرار ايله مشاهده ايدرلر آنلر عالم دهر كس بلمز هر نه معامله ايدرلرسه آنجق رضاى حق ايچون ايدرلر وكندولره تابع وتسليم اولان لحبا حضور حقه يتدرلر بس طوبى آكا كيم آنلره ميل ومحبت ايتمشدر وسوزلرى ايزلرنجه كيتمشدر وآنلرك ارشاديله مولاسنه يتمشدر

نظم كوكل آكسه بوني آندن آكاه وجهان كورنمز	يوزنى كوررسه جاندن دخى جسم وجان كورنمز
دله ساقى اولسه جانان دل اولور كل وكلستان	چون اولور رياض جانى آكا خاكدان كورنمز
اوكر ملك جسمى يقمش اوكلوى نفسى صيقمش	دخى عرش جانه چيقمش آكا نردبان كورنمز
يم نطقدن ايرى جاندر بولسه چونا ودانك	كوكل اهلى بحر يانده غم ناودان كورنمز
يورى سن بو لوح دلدن او علوم عشقى اوكرن	دله طولسه حكمت آندن قلم ولسان كورنمز
قى ادنى كماندر سوزى بيروش واندر	آتان آنى جان جانك عمل كمان كورنمز
كوزه دررضاى حقى بولان آنى دلده حقى	بو جهانى قور بو خلقى كر بو جها ودان كورنمز

نوع ثالث

اولياى كرامدن حد وتعريفات وجد وحالاتن بيلدرز اى عزيز معلوم اولسونكم اهل الله كيمسنلردر ولى الله اودركم افعالى موافقت اوزره اولور ولى الله اودركم دنيادن بعيد ومولايه قريب اولور ولى الله اودركم فارغ البال اولوب كلنيلره آكا اقبال ايده ولى الله اودركم قلبيله حقه متوجه اولور ولى الله اودركم سر وعلانيتى حق تعالى ايله اولور ولى الله اودركم دولت دنيانك نه اقباليله مسرور اولور ونه ادباريله محزون اولور وآنك عندنده سيم وزر خاك ومجردن احقردر ولى الله بريوزنده بى كسلك آنك انيسى رفيقى بسدر ولى الله اودركم كندى نفسندن اختيارى اولماز وماسواى حق ايله قرار اكلماز وكوكلنده خارجده برشغلى قالماز واولمكلكدن اجتناب وحذر قيلماز نظم آنك كم درونده ذوق وطلب واردر دل ايابى بكلرسه آنك سببى واردر دل ايابى بكلرسه تاكيم كلم دلدارى كلدكده خضوع ايلر ادبى واردر عارفكه قرشيدن كندى يوزنى كوردى صاحب نظر اولمشدر شيرين لقبى واردر اولجاكه حل اولمش جويان خدا اولمش عشقنه فدا اولمش ميلى عجبى واردر هر كيمكه او عاشقدر عشق ايچره او صادقدر جان ويرديكى ساعتده آنك طربى واردر كرباى نطاشه دكسه دستينه كيرر كوهر نه غم لبه كلسه جان كيم قدلبى واردر اى حقى سكوت ايله رمز ايله سوزك سويله كيم جمع سنك روحله چوق بولهبى واردر ولى الله اودركم خلق ايله حليم اولور وحق ايله ثابت ومقيم اولور ولى الله اودركم دريا كبى سخى وجبل كبى ثابت وبيل كبى مطيع وليل كبى ستار وسما كبى عالى همتلى اولور واسددن قرار ايله كبى فتنه دن قچر

سلامت بولور

سلامت بولور انبياى عظامه اظهار معجزات انكچون واجبدركم خلق آنلره تابع اولوب هدايت بولسونلر اولياى كرامه اخفاء كرامت انكچون واجبدركم خلق آنلرله فتنه يه دوشمسونلر وانلر خلقدن مستور وحق ايله مسرور اولوب حضور وانسيله قالسونلر ولى الله ابدا مستور الحال اولوب جميع كائنات آنك ولايتيله ناطق اولور ولى الله يريوزنده حق تعالىنك ريحانيدركه آنى صديقلر استشمام ايدرلر آنك عطرى كلكر قلوبنه وصول بولدقده مولايه مشتاق اولورلر اولياء الله عرايس منزلهسندهدرلر نتهكيم عرايسى نامحرم كورهمز كذلك عرايس الله آنك عندنده حجال انسنده مخدردرلركه آنلرى كمسه كورهمز وصورتلرن كوررلرسه ده حقيقتلرينه هر كس ايرهمز نظم بو فلك چوقده بزوازمشعشع اخترز نارزا ما جسم ايله مطمورهٔ خاكسترز مثل شمشير طبيعت زنكنه غرق اولمشز طشره كلسك تن غلافندن سراپا جوهرز جلوه كاه ماوراء چرخ درميدانمز بو جهان غيرى جهاندر برجهان ديكرز جزر ومددر بوكه كاهى بحر وكاهى قطرهيز بسط وقبض دلدر اولكيم كه كهى كاه اخكرز جوهر شرع زدرون حقه ديوزرهين شب چراغ عقلز انده بحر نفس بى قعرز كر يدى بحر اولسه طوفان چون صدف قعرنده يز نه فلك هم صوكسنه بزجور وغم بز سرز حقى بولمش كوكلز چون عشق خمرنده صفا حسن ايچون آيينه يز مرآته وجه انورز ولى الله اودر حق تعالىنك كندويه متعلق اولان امورنده موافقتندن كنديسنك حق تعالى يه موافقتى بلور ولسانى دعايه منطلق اولماز الا كه اجابت وقتنده اولور بس بو بيله آكاه اولان ولى الله يريوزنده شاهددركه عادل كواهدر قلوب مؤمنين غفلت وغموم ايله در وقلوب اوليا حضور وسرور ايله در وقلوب اعدا وحشت ونفور ايله در عقوبت مؤمنين ارتكاب منهيات ايله در وعقوبت اوليا اظهار خارق عادات ايله در اولياء الله ايكى جهانك برنسنه يه طالب اولمازلر وحضور حقده برلحظه غفلت قيلمزلر وآنلره خدمت ايدنلر جام محبتلرندن محروم قالمازلر اولياى كرامك كوكلرين كيرنلر آنلره الحاق اولوب دنيا ومافيهايى برحبه يه آلمازلر نظم درون مطلب هر طالب اولكه مطلبمز برون مشرب هر شارب اولكه مشربمز سپهر كوكبمز دربو چرخ خذ بيرون كيم اولكه روح مجرد سپهر كوكبمز هنوز روز وشب كائنات يوغ ايديكيم او روى دوزن اولمشدى زلفى هم شبمز نه قيلسه حق بزه اول خوش كلور صفا بولورز آنكله چون خوش اولور هم لطيف مشربمز جهان وجانى ويرورز عشق پاكى هر كيم آلور عيان اولور آكا ريح وزيان مكسبمز بو لوح دلده نقوش سواى قويه كيدر صفاى قلب ايله در كسب علم مكتبمز تخلق ايله سن اخلاق الله اى حقى كه دين ومذهب حقدر بو دين ومذهبمز ولى الله احداث اولان قيل وقالدن فارغ وهاربدر اول آنجق جمال قديمه طالب وراغبدر ولى الله وجدى حالنده حسن حادثدن محجوب ومعزول اولور آنك روحى آنجق وجه قديم ايله مسرور ومشغول اولور نتهكيم شيخ شبلى بركون وجد وهيمان حالنده شيخى جنيد بغدادى عليه رحمة الهادينك حضرتلرينك زيارتنه اويله برساعتده واردى كه جنيد اهليله طعام ايدر بولنمشدى اول خاتون آنى كوردكده بكلكن الچكوب كيتمكه مراد ايتمشدى همان جنيد آنى كيتمكدن منع ايدوب الن طوتمشدى وديمشدى كه مكاننده راحت اول كه شبلى سنى نه كورر ونه بلور بعده حضرت شيخ اول مريد هايمايله برساعت قدر صحبت ايتمشدى تاكيم شبلى دائرهٔ عقله كلوب آغلمشدى بس اول دمده شيخ جنيد اهلنه شبليدن استتار ايت ديمشدى وديمشدى كه شبلى شمدى سكرندن ايانوب عالم جسمه كلمشدر وصورت اشخاصى تشخيص ايدر اولمشدر زيرا كه آنك بو بيله احوالده كندى كوزلرى وسوزلرى دلالت قيلمشدر خصوصا اولياى كرامك انوار فراستله جواسيس القلوب اولمشدر بيت بندكان خاص علام الغيوب درجهان جان جواسيس القلوب

نظم جانلرك سير ايدر فوق السما	كرچه تنلر طوتديلر خاك اوزره جا	حكمت اولمش قوت جان اهل بلا
جسم حيوانى ديلر آب وچرا	عالم ارواحه صفنمز بو بدلا	بحره سلطان اولورمى هر كدا
دلده جانك كم مطرب	كندى دنده ساقى وجام صفا	انبيا واوليا خوش اولديلر
عقل كل بحرنده جمله آشنا	عين امواج اولمش اسمايه مثال	برمسمادر او درياى هوا

بو جهانك وار ایكی باشنده داشه	اولمش اول جان جهانه چون قبا	قبض و بسط اول بحر دلك هر نفسو
تندن اولور هر جفا و هر وفا	حق دزات جهان حكمنده در	غیر یدن بیلمه اولور عین خطا

نوع رابع

اولیای كرامك اوصاف و علامتلرن و حضور و سلامتلرن بیلدر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل الله دیمشلردركه اولیای كرامك ایكی علامتی واردر كه بری نسبی امر حقله تعظیم و ترحمدر و بری جمیع خلقه شفقتله علامت اولیا ادای حقوق مولادر و حب مخلوق خدادر علامت ولی الله بینه و بین الله اولان اسرار ربی حفظ ایتمكدر و مخلوقاتندن ایذا لرینی مكافات صبر و تحمل ایتمكدر و انجمیلوب رضایه یتمكدر و عبادیله حسن مدارات ایدوب كسه یه كسه دن شكوی ایتمیوب جمله سنی سترو صیانتله حكیمانه كیمكدر قطعه عوام مرده دل انجمن قلبم اولمش ایكن دل اولدی زنده عشق الحبیب لحیاتی نمر قبول قیل ای حق خلق انجمنه كیم انجمد سه سی حقك اكله سن اكی علامات اولیا لطف لسان و نطق حكمتدر و حسن اخلاق و یوزده بشاشتله و طیب رائحه و جود و سخاوتدر و جمیع خلقه تمام شفقتدر و عدم اعتراض و قبول اعتذاردر و مصاحبی كندی نفسی اوزرینه ایثار ایدر نقل اولنمشدركه بر ولی الله ایله بر فقیر آدم همراه اولمق مراد ایلدیكده اول مروتكانی كورمشكر اول فقیر اختیار ایدرده واردقده سنده آغر هكیمیسی و آیاغنده اسكی چرماسی واردر اكا دیمشدر كه اكر بزوم ایله رفیق اولوب بو طریقه كتمك دیلیسن البته بزه تسلیم اولوب هر سوزمزی طوتمیلسن و الا بزدن مفارقت ایتمیلسن پس اول اختیار اكا تسلیم و یار اولمغه قول و قرار ایلدكده اول معدن ایثار اول اختیار ایله كندی یكی چرماسن دكشوب اكی بو كلنوب آنكله برابر یولده كتمشدر هر ولی الله البته مفارق اولدیغی كسنه ایله بو یله معامله ایتمشدر زیراكه آنلر مقام محبته یتمشدر اولیانك عادتلری مولایه عبادتدر و خویلری خلقه شفقتدر و اشلری تأمیل و فكر و خدمتدر و سوزلری مدح و ثنا و الفتدر زیراكه آنلرك كوكللری دریای محبتدر و آشنای وحدتدر نظم قطره ایدم عالمده لیكن دل ده دریا اولمشم جوهر ز دهرك بساطی اوزره یكتا اولمشم سیر ز صحرای جانده غیری یره ننافدر كندی صحرا مزده سیاحر كه صحرا اولمشم بر نفر لیا اشم بر نجود نمالق پرده سن غیر یدن پنهان انجو ده بیدا اولمشم بر بو بحر عشق بی قعرك مسلسل موجی یز كرچه زنجیر ز ولی مجنون معنا اولمشم كمیه انجمنك انجمنك ده كلدمشانمش یا ر غار جمله بز شفقتلی بابا اولمشم انجمده نادانه هم دوستز جمله عالم ایلیرز كیم قودن بزبیزه محو تماشا اولمشم عاشقز مثلی زلیخا دلبرز یوسف كبی بز بزی سومكده حتی فرد و تنها اولمشم علامات اولیا اسراره حقله یتمكدر و نا سندن كتم ایتمكدر ولی الله اودركه اول حقی حفظ ایلدكجه حق تعالی دخی آنی حفظ ایلر و اول حقله تعظیم ایلدكجه حق تعالی دخی آنكا تعظیم ایلر و ولی الله اودركه كندیدن صادر اولان كراماتنه حس ایلر و نه بر كسه یه سویلر و ولی الله اودركه قالبی خلقه تسلیم ایلر و قلبیله حضور حقه كیدر قطعه كوكلم خالقده صورتده خلقه تسلیم اول مخالفا و لم كم شهر تنده آفت و سر و شور كوكل كه عشقیله حی اولدی موتی كورمز كیم همیشه عرش خدادر او خانه معمور ولی الله اودركه آنك كوكلی سرور و نور ایله طولو و روحی انس و حضور ایله اوله علامات اولیا هر شیدن حقه توجه قیلمقدر و هر شیدن آنكله غنا بولمقدر و هر شیدن آنكا رجوع اولمقدر ولی الله آنكله حاضردر و هر حالده آنی ذاكردر علامات اولیا هر شینی كندیده بولمقدر و جمیع اضدادی اولمقدر

نظم عشق اهلی مانند ملك خوش خوی و هم خوشبو اولور		جان ایله سیر فلك كوكلنده اول مهر و او لور
هم ملك و هم سلطان اولور هم خلد و هم رضوان اولور		هم جان و هم جانان اولور هم شیر و هم آهو اولور
هم تلخ و هم حلوا اولور هم صورت و معنا اولور		بیدا و نا پیدا اولور جان طبعنه همخو اولور
چون ماسوادن جان كچر چرخه مسیحا تك اوچر		خم محبتدن ایچر یكتو ایكن صد تو اولور
شیرین اولور دل سوز ایسم نزدیك اولور جادو ز ایسم		دی برده در اول یوز ایسه شوقیله وصلت جو اولور
جون جانده قالمز بر هوس دل زنده اولور هر نفس		ذكر ایلر اعضا چون جرس فكرنده یا هو یا هو اولور
محو اولسه حقده جان اولور بی فقر ایكن سلطان اولور		هر دم رو مخوش درمان اولور هر زخمه هم دارو اولور

نوع خامس

اولیای كرامك خارق عادتلرن و هر خطردن امن و راحتلرن بیلدر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل الله یسلر دركه اولیای كرامك همت و ایثارلری مولادر و فعل و قرارلری آنكله در و قول و قرارلری آنكله در و اكا در و ما سوی آنلرك عندنده هبادر عبادت اولیا حضور حضرته ملازمتدر و عادتلری كتم اسرار و ستر كرامتدر بر عابد بر عارفی صومعه سنده كورمشدر و اكا دیمشدركه حق تعالی سكا بو حلونده نه فائده ویرمشدر پس بو عارف اول عابده بو یله جواب ویرمشدركه بر وزیر كورمشمی سنكم نسن سلطانی افنا ایلیه یا آنی افنا ایلدی سلطانی نیله پس اول عابد بلمدیكم نه سویلیم ولی الله اودركه مراد ایتمز الا كم موجود اولانی مراد ایدر ییس وجوده كلمز الا كم آنك مرادی كلور قطعه جور و جفانك اصلیدر ذوق و صفالر استمك ترك مراد ایلسك زهر كور اولورسكا حقی مرادك استمكدر سنی بی مراد ایدن بو قسه مراد و آرزو جمله نثار اولور سكا ولی الله اودركه خلقه نهان اولمش اكا عیان اولور و آنلره مشكل اولان اكا آسان اولور بر حبشی ولی الله وار ایمش اكا وجد و حالت غالب اولدقجه لونی ابیض اولور ایمش ولی الله اودركه آنك حیاتی حبس اولوب مماتی اطلاق اولور و حظوظ نفسی اولمیوب ذوق و حضور و انسی بولور ولی الله اودركه حق تعالی آنی هر حالده حفظ ایدوب بر لحظه نفسنه اصلا تعین كیدر ویر طورمشدر نته كیم عنایتیله و هو یتولی الصالحین بیورمشدر بر عارف دیمشدركه خلونده ذكر الله ایله مشغول ایدم بر كون نفسم اكل رمانا اشتها ایلدكده قلبمه واقع اولدیكی بن طلب رمان ایچون بازاره كیدرد ایكن بره یوار دیبنده بر علت شدیده صاحبن كوردم مكر یا تمشدر و ذباب و زنابیر آنك اوزرینه قونوب لحملرن اخذ ایدرلر همان بنی كوردكده خدایه حمد و شكر ایتمشدر پس بن اكا سلام ویروب شكرینك سببی سؤال ایلدكده جواب ایتمشدركه سنی كوردم مكر بر رمان آرزو سیله حقك اعراض ایتمش سن بن آنكچون شاكر مكر قلبم آنكله حاضردر دیدیم مكر چونكه سندن حق تعالی ایله حضورینه واردر نیچون اكا دعا ایتمز سنكم اول سنی بو علتدن خلاص ایلسون دیدیكه سن حق تعالیه دعا و نیاز ایلدكم اول سنی بو شهوتدن خلاص ایلسون زیراكه لدغ زنابیر آنجق نفوسه لاحقدر ولدغ شهوات ایسه درون قلوبه واقعدر پس عقوبت اولیا طلب ماسوادر نظم كوكلده عشق جمالن كورر همیشه خواص و جانكه واصل عشق اولمش اولدی خاص الخاص بو عقل و وهم ایشیدر جهل و حزن و خوف و خطر هو عقلی عشق ایلم اولدی كیم اودر بو جانه مناص بلا و محنته دوشمش بو جان بو بندلك اوكیم یوغ اولدی بلادن همیشه بولدی خلاص كیم اولسه خلوت دل غیر عشقدن خالی بو سینه ده جالر اولدی جان اول رقاص جمال جانی درونكده سیر قیلدی كم بولدی جمالی عاریتیده مثال صفر و رصاص اوجانكه كندی نبی بلمش هما عرش اولمش طیور جان بو اجسامی بولمش اول اقفاص نه سمته قیلسه نظر عشقی سیر ایلر حقی كم اول انكار و چو اقماصدر فو انشخاص حق تعالی بر عبدینی كندویه ولی مقرب قیلمق مراد ایلسه هدایتیله ابتدا آنی جنبیا دن آزاد ایدوب كندی عبادتیله معتاد ایلر بعده آنی تقلیل اكل و شرب و نوم و كلامی و عزلت جمیع انامی اكا الهام ایدوب ذكر ملام و فكر مدام ایلر بعده توكل و تفویض و صبر و رضا مقاماتنه آنی واصل ایدوب كندی معرفتی دولتنه و محبتی سعادتنه اكا اكرام ایلر بعده حضور و انسی مجلسنه آنی ادخال ایدوب علوم حكمتیله كوكلنی مالامال ایلر بعده كندی وحدانیتنه نائل ایلر بعده حضور و انسی مجلسنه آنی ادخال ایدوب وفر دانیتیله اكا تجلی ایدوب روح پاكی منسلی ایلر پس اول عبد اولدمده كندی نفسندن بعید و بری اولوب مقرب درگاه ولی الله اولور و آندن خوف و رجا كیدوب آنلره بدل اول كاملك قلبنه هیبت و انس كلور بعده كندی صفاتندن فانی اولوب صفات حق ایله بقا بولدقده اول هیبت و انس آندن كیدوب جلال و جمال الله مست و مستور بولنمز اكر اول هم بولنور قبله اهل دل اولمش او مكرم بولنور عشقله دلو قالور نظم عشق نفی ایلدی دمدن دل عاشق اسرارینی فاش ایتمز او بیكانه دم آنجق ارشاد ایده اول ایكه محرم بولنور طالب عشق اولوب آندن دل و جانك كیم كیم جاودل ایله سنر طوكلش همدم راز در اول دلكه او محرم بولنور بل سكا قاعده عشقی مسلم بولنور عشق مقدم بولنور مال و جاهی برا قوب فقر و فنا بولدكسنه هیلت

نوع خامس اولیای كرامك

وحكمتی قوی وسوسه‌یی ترك ایتدیكیم عارفك كوكلی دخی اعلم واحكم بولنور خوش صفا بخشنده‌در اول جام محبت حق بعیله برجام صفا لا یبقی اولجم بولنور حق تعالی اولیا قولرینك خوف وحزنی اولمادیغنی نفی ایدوب الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولاهم یحزنون بیورمشدر زیراكه خوف انجق زمان مستقبله متعلقدر كه فوت مطالب وحصول مكارهدن حذر ایدوب متنفر اولمقدر وحزن ایسه اول زمان ماضی‌یه متعلقدر كه فوت مطالب وحصول مكارهدن ناشی چكوب متألم اولمقدر حال بوكیم ولی الله ابدا ابن وقت وحال اولور بعض ابو الوقت وصاحب كمال اولور اوله ماضی بلور ونه خاطرینه مستقبل كلور پس آنكده نه حزن وغم قالور ونه خوف اولور بر حكیم الهی دیمشدركه اولیادن خوف وحزن انكچون منتفیدر كه آنلرده نه نزاع اولور ونه معارضه قالور پس مقام رضاده موافقت قیلوب وكمال عبودیتله متصف ومطمئن اولالر ودولت حضور واسنی بولان ولی امینك قلبنده خوف وحزن اولور زیراكه آنك شانی امن وامان ایله ذوق وسروردر نظم

عاشق فقیر اولورسه ده فخر وعناده در	فانی اولورسه فخر لطافت بقاده در	عشاق وصف ملك سلیمانی ایتمزكیم
عشق اهلی دلده علم بی‌نهاده در	آنك كه سوز سینه‌سی یوق شوق یاده در	تسلیم روح ایدنلر اوپا احسان ادهدر
عاشق كه بربوزنده آنك خانمانی یوق	هرشب جناح عشق ایله كوكلی سماده در	اولكیم علو همت ایله كیجدی جاهدن
خوف ورجا وغم اول اونوغداده در	تدبیر واختیار قوب بی‌مراد اولان	كام الكده هپ امور نظام ونواده در
عارفكه بیلكه هر ایشی حقدن ایچون	دوستندن همیشه شهر ایشی خوش رضاده در	رأیت قیلم كلمسه اغیاردن غبار
هرده جمال یاره مقابل صفاده در	حقی كوكلده درا وكوزكیم آكامدام	جانلر چو ذره شوق ایله رقص وناده در

نوع سادس

اولیای كرامك حركات وسكناتی وبركات وعاداتی وصول ونصرتی قانون بلدر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل الله دیمشدركه اولیانك اوضاع واطواری واوصاف واحوالی مثال انبیادر وآنلرك آداب واركانی وآیین وشانی انبیا شانیدر اولیاء الله عند الله مرتبه انبیا‌یه قریب شهدامن احسندر آنلر انبیا كبی طلب رضای حق ایچون امهات وآبادن واولاد واقربادن فرار ایدرلر وآنلر جاه ومالی ترك ایدوب تواضع وقناعتله كسر نفس ایدرلر وحظوظ نفسانیه‌دن ولذات فانیه‌دن كیچكیدرلر ومحبة الله ایله غم چكوب درد ایله نغم وحزنیله تلذذ ایدرلر ومولایه سوز وگداز ایله تضرع ونیاز ایدوب انبیا طریقنه كیدرلر وآنلرك قلوبی مقلب متعلقدر وارواحی آنك اخلاقیله متخلقدر وآنلرك علومی الهام وحكمتدر وبر ساعت غفلتلری بر ییل یقظتدر ونظرلری عین عبرتدر وتكلملری خیر ونصیحتدر ولطیفه‌لری دفع ثقلتدر وتبسملری لطف وشفقتدر وصمتلری حضور حضرتدر وتنفسلری تسبیح وعبادتدر وتوملری سیر عالم وحدتدر وموتلری عید سعید وسور وسرور ووصلتدر وآنلر قبضه قدرتده محفوظ ومستوردرلر وایكی عالمده امین ومسروردرلر ومعارض ومخالفلری اوزرینه غالب ومنصوردرلر نظم جام دولت دردكه دوا بولنشدر كوكلدر صیقل عشقله صفا بولنشدر عشق سلطان كریم اكله ولی حكمی وار خسته دل آنك اكر جور وجفا بولنشدر حال عشاق پریشان ومشوش قیلمز عشق عاشقده مكر غیری هوا بولنشدر جنت اولمش او كوكل كیم بولور اول دوستی مدام دوزخ اولدركه همان خلقده ریا بولنشدر دوزخ افسرده‌لك وغفلت وجهل اولمشدر جنت اولدركه كوكل عشق اولا بولنشدر كوكلمز ظلمت تن‌دن خوش ایرشدی جانه سنده ای عشق هر آیینه جلا بولنشدر آتش عشقمه یانان موت سوزدن كیچمش حقی اول فانی اولوب ملك بقا بولنشدر اما طریق وصول اولیای كرام طول وقصر زمان ایله قطع اولنان مسافات امثالی دكلدركه قوت وضعف كوره قطع اولنه انجق بو بر طریق روحانیدر كه كاملر آنده سیر وسلوك ایدوب همم وخواطر حسبنجه افهام وبصائر مقداری كیدوب تذكر وتیقن وشهود ایله قطع ایدرلر وبونك اصلی بر نظر الهیدر بر نور سماویدركه قلبنه واقع اولدقده اول عبد آنكله بر نظر ایدوب ایكی عالمی حقیقتیله كورر وآنكله عقل كلّه ایرشجه روحنی موجوداته ساری كورر انبیانك عصاسی مثالی بولور واول حالتده عون باری ایله جمیع امور عالمی تدبیر ایده بلور انكچون اول

كامل صاحب تصرف

كامل صاحب تصرف اولور رباعی من بنده حاتم كه صد هزار دست تنم چه جان وچه تن كه هردو هم خویشتنم خود رابه تكلف ذكری ساخته ام تا خوش باشد دل آن ذكری كه منم اویله واقع اولوركه اول نور منكوری بركیمسه یوزسنه طلب ایده قلبنده آندن بر اثر بولمز زیراكه اول نوری جملهدن طلبنده خطا ایدوب مراد الامر وكیمسی آنی الی یلده آنجق بولور وكیمسی اوك بیلده بولمه بلور وكیمسی بر آیده وكیمسی بر كونده وكیمسی بر ساعتده بلكه بر لحظه‌ده عنایت حق ایله اول نوری كندی كوكلنده بولور وآنكله موفق دخی واصل اولوب محبت سعادتنه نائل اولور وعارف وكامل اولوب هرایه‌دن اكوره نظم كیم بی خبر سه عشق ایله طولمش خبردر اول عاشق كه عشق بین اوله صاحب نظردر اول خواب وخور ایلمدی عاشق مهجور كیجه‌لر وصلنده دراو مدهكه بی‌خواب وخوردر اول دوشدیسه نور عشق دل وجان عاشقه باللهكه آفتابدن خوبتردر اول باشنه آیاغنه عشق ایله بر نوردر اوكیم درد وبلای عشق ایله بی پا وسردر اول دهرك جمال عشقی كورن جمله ذره‌دن علم نظرده ماهر ونور بصردر اول فقر وفنایه ایردی ایرك جوع وصمت ایله دولتده باقی ابدی معتبردر اول ای حقی نار عشق ایله صاف ایله قلبكی بو كیمیایی عامل اولانه عین زردر اول هركیمكه بو طریقته سلوك ایلدی اول حقیقته وصول بولور تحقیق اول تخلق اسقاط اضافات ایله ذات حقی توحید ایتمش اولور پس حق تعالی آكا مالك تصرف كرم قیلور زیراكه ملك اصالت نفاذ مشیتله‌در وبو ملك ایسه دنیاده قضایه راضی اولان اولیای كرامه مخصوصدركه ارضك بر وبحری آنلرك كوكلنه بر خطوه‌در وحجر ومدر آنلر ایچون ذهب وفضه‌در وجن وانس ووحوش وطیور آنلره مسخردر وآنلر بر نسنه‌یی مراد ایتمزلر الاكه اول نسنه ارادتلرینه موافق حاصل اولور زیراكه آنلر مراد ایتمزلر الاكه حق تعالینك مراد ایلدیكی نسنه‌یی مراد ایدرلر حال بوكیم مرادحقه مطابق كلور جمیع امور ومراد ایلمدیكی نسنه وجوده كلمز اولور وآنلر بر كیمسه‌دن مهابت المازلر وجمله خلق آنلردن مهابت آلورلر ومولادن غیریه خدمتكار اولمازلر وجمیع مخلوقات آنلره خدمتده اولورلر وآنلر آنجق خدمت عشق حق ایله بولورلر نظم

همیشه خدمت عشق حق اولدی عادتمز	جهانی طلب ایدر دولت وسعادتمز
خدا چون آدمی خلق ایلدی صورتی اوزره	بولندی احسن تقویم ایچون سیادتمز
اوقوردی آدمه الطفیله عشقی روحندن	نه غم كه عشق ایله درخلقت جبادتمز
یاراركه نار ایله لم نار من جهله طرف اول	كه عكس جبیندر آنجق آكا ارادتمز
عزیز عالم اولور عبد عشق اولان لابد	كه عز ورفعتمزدر آكا عبادتمز
آنكله حزن والمدر سرور ولذتمز	آنكله اولدیغمز در قصور زیادتمز
جفاسی ذوق وصفادر كوكلده ای حقی	تنزل ایتسه تذلل اسكی عادتمز

نوع سابع

اولیای كرامك مراتب ومقاماتی ومیامن وكراماتی بلمدر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل الله دیمشلردركه اولیای كرامدن سلاطین كلیم پوش وهشیاران باده نوش وارلر اولیا مخموران خمر بیخودی ومنظوران نظر احدیتدرلر اولیا دیناردن همسر اغنیا وطبل وعلمسز امرادرلر اولیا قباب عزتله مستور وبساط قرب اوزرنده مسروردرلر آنلرك كوكلری عرشی وبدنلری وحشی‌در ارض آنلره بساط وسما سقفدر كونش دنار وقمر سراج ووقفدر آنلرك ابدانی سفلی وارواحی علویدر واقوالی نبوی وافعالی ملكیدر واخلاقی احمدیدر آنلرك معیشتلری تفویض وتوكلدر وصنعتلری صبر وتحملدر آنلرك تمسكلری تسلیم ورضادر وتلذذلری فقر وفنادر آنلر هایم ووالهدرلر وحق ایله مستأنس وفانیدرلر طوبی لهم وحسن مآب بیچون دنیا بو سلطنتله عز ومعشادنده مالك میدرلر اما آخرت ملكی حق تعالی وصف بیورمشدركه نیكم قرآنده واذا رأیت ثم رأیت نعیما وملكا كبیرا بیورمشدر نظم جهانه پادشه چون سكا كدا یزیز غدا اولدی جهانكیم سكا غدا یزیز جهانكه حضرتكا بنده كمین اولمش بز ود فدا اولور چون سكا فدا یزیز

بز و مثله ذاتك اولور چونکه مرتدی و نهان . نجا بمز بز زاتنا سکا ردا ایز بز . جمالن استیبان آنجق بزی کوردر
ای شاه سکا بو عرصه ده هم جیلر و هم لوا ایز بز . هان سن اول بزه ناظر که حسنکی کورسن . سکا چو آینه
روی جان فزا ایز بز . لقای ذاتك ایدرسن کرار زوای عشق . قلوبه لطف ایله سیرایت که خوش لقا ایز بز
علو همت ایله کندك اکلدای حقی . که صور عشق حقز بردم و نوا ایز بز . اما انواع کرامات اولیانی منبع فیض لا یزالی
امام محمد غزالی علیه رحمة المتعالی بیان ایلیوب دیمشدرکه حق تعالی کندی اولیاسنه قرق عدد کرامت اعطا ایلمشدرکه
یکرمیسی دنیاده و یکرمیسی عقباده احسان ایلمشدر اما دنیاده اولان کرامتلر حق تعالینك آنلری ثنا سیله
و آنلری تعظیمیله و آنلری محبتیله و آنلرك امورنی تدبیریله و آنلرك ارزاقنی تکفلیله و آنلری نصرتیله و آنلره
انیس اولمسیدر و آنلره ملائکه خدمت و استخدامنی حرمتله عزیز ایلمسیدر و آنلرك همتنی دنیادن و اهلندن عالی
قیلمسیدر و آنلری هر نسنه دن غنای قلب بخشا ایلمسیدر و آنلره هر حالده طیب نفس انعام ایلمسیدر و آنلره تحریر
حکمت و هدایت اولان نوری ابزال ایلمسیدر و آنلره وقار و مهابت ویرمسیدر و آنلره انشراح صدر احسان
ایلمسیدر و آنلری محبوب القلوب ایلمسیدر و آنلره مضاف اولان اشیایه برکت ویرمسیدر و آنلره عناصر
و موالیده مسخر قیلمسیدر و آنلره مفاتیح کنوز ارضی تعلیم ایلمسیدر و آنلری محتاج و مبتلالره منفعت ایلمسیدر
و آنلرك دعالرن قبول ایلمسیدر و اما عقباده اولان کرامتلر حق تعالینك آنلره سکرات موتی آسان ایلمسیدر
و آنلری ایمان و معرفتده ثابت قیلمسیدر و آنلره روح و ریحان کوندرمسیدر و آنلرك قبرلرین توسیع ایلمسیدر
و آنلری فتن و اهوالدن محفوظ و بعید ایلمسیدر و آنلری انس و حضور ایله منعم قیلمسیدر و آنلری اکرام
و احسانده محل قیلمسیدر و آنلری حلل و تاج الباسیله اکرام ایلمسیدر و آنلرك یوزلرین آغ و منور قیلمسیدر
و آنلره امن و امان ایله بشارت ویرمسیدر و آنلرك اجورن اکتفاء کتابی و عدم حسابی و ترك میزانیله
و آنلری مذنبلره تشفیعدر و آنلرك نوریله ناری تخمیددر و آنلری سرعتله صراطی کچیرمسیدر و آنلری حوض کوثردن
ایچورمسیدر و آنلره ملك ابدی ویرمسیدر و آنلری مقعد صدقه ایردرمسیدر و آنلره جمال با کمالی تماشا کوسترمسیدر اللهم ارزقنا جمیع و اجعلنا منهم

نظم
خواجه بز مست باده ازلز
بز بو علم ایچره ناسی عملز
بولمشز عشق حی و قیوملز
هم سلاطین ملك بی خللز

عاشق حسن عشقلر برلز
صورتا کر خفیف چون کاهلز
عشق ایله بزده حی بی اجلز
ذوق دل بولدق اکل و شرب بدلز

بزه تعلیم ایدر معلم عشق
لیك دلدر متین چون جبلز
ملك فقر و فنا کدالری یز
شارب خمر عشق بی بدلز

بز بو عشق جیلی وصف ایدرز — صانکه حقی که منشئ غزلز

نوع ثامن

اولیای کرامك غایت مشاهداتن و آنك علاماتن بیلدرر . ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه
مشاهده نتیجهٔ شاهددر . مشاهده احوال غیوبه اطلاع ظهوریدر . نته کیم خبرده کلمشدرکه غایب کورمدیکی
شاهد مشاهده ایلر . مشاهده کندی فناسیله اشیایی کورمکدر . مشاهده موصوفی صفاتنده بولمقدر . مشاهده
ماسوادن تبری قلوبدر . هر حالده حق ایله اولمقدر . مشاهده هر موجود ایله مقصودی کورمکدر . قطعه
دوسیم ذره لر آیینهٔ دیدارکدر . نفسنی بیلمش او عارف که خبردارکدر . کرچه جانلر بکا نزدیکسن ای جان
جمله دن دور بکا وعدهٔ دیدارکدر . مشاهده چشم بصیرتکز مطلوبه واقع اولمقدر . مشاهده
بر حالت لطیفه درکه ارواح و قلوبی جمال محبوب ایله مسرور و معمور ایدر . مشاهده مطالعهٔ جبار اولنور
اسرار ایله مکاشفات غیوبدر . و حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دیمشدرکه رأی قلبم ربی کوردمدی . و حضرت
علی رضی الله تعالی عنه دیمشدرکه مشاهده رؤیت بصر ایله دکلدر لکن نور عرفان ایله رؤیتدر اندرکه
لم اعبد ربا لم اره کلامی بو کلامه برهاندر . مشاهده کوکل دوستنی کورمکدر . حقیقت سرنده مشاهده
ایدن عاشقلرك خیال جهانی ساقط اولوب کورنلر محتجب اولور . و آنك کوکلنده کورندوکی آنجق عشق مولی قالور
نظم بیشه مزدر عشق و حیرت کارمز . شهرت و نام اولیکنلر و عارمز . کفتکودن فارغ و آزاده یز
عشقه دوشمش صاحب طورمز . خود غالق پرده سن رفع ایلمشز . عالم اولماز پرده پندارمز . وجه عشق او

لوبه روبرو

لوبه روبرو . طوتمز اول آیینه‌یی زنکارمز . کوکلمز چون طولدی نور عشق ایله . عین یار اولدی قوا اغیارمز
جمله شیئك بز بزی کوردك عیان . اولدی هپ آیینهٔ دیدارمز . بز بزی سیر ایلرز نحق مدارز . عشقده چونکه قربت بصیرتمز
مشاهده اوجدر . برنجیسی حقی مشاهده در . و ایکنجیسی ربك مشاهده در . و اوچنجیسی حق ایله مشاهده در . مشاهده
اولدرکه عبد کندی صفاتندن فانی اولوب ربنی ربوبیتیله باقی قاله . اویله که کندی ذاتندن فانی و ذات
پاك ایله باقی اوله . حاشا و کلا اول اتحاد محالدر . آنی قائل اولانلر اهل ضلالدر . خواص اولیا مشاهده‌دن بعده
محجوب اولسه هلاك اولورلر . ذوالنون مصری رحمة الله علیه دیمشدرکه صبیانی کوردم که بر رجلی طاشلرلر
آنلره دیدم که بوندن نه استرسز . دیدیلرکه ربنی کوردم ظن ایدر مجنوندر . پس آنلرك بو جوابندن آنك سؤال ایلدم
همان آغلیوب دیدیکه والله اگر بن آنی مشاهده اولمسم آکا عابد اولمازایدم . بر عارف دیمشدرکه برکون
بیمارخانه‌یه واردم آنده بر شاب مغلول کوردم که رجلنده قیدی واردر . و کندی علو صوت ایله دیر ایکن ای
ربم اکر سمواتی عنقمه اغلال ایدرسن و ارضی رجلمه قید ایدرسن بینه بن سنك طرفة العین التفاتدن غفلت
ایلمم . نظم جمالك استرم ای مه نظرده یوق . سن اولمسك بکا هم سفرده فائده یوق . بودر کلام اودیلده
یوقسه ای دلدار نه بکا هم بو سفرده نه قمرده فائده یوق . بیم فنا و بقادن مرادم اولدر لقا . بنا هلاك اولمسه ای شه سیرده
سن اولمیجه بیم جانم این و آنده نه سود . خوش اولمیجه کوکل با و سرده فائده یوق . سنکله عالمه باقسم مثال
جنت اولور . سنکله باقسم اولمش نظرده فائده یوق . عنایتکله نظر قیل بکا که یوق هنرم . عنایت اولمسه سنك
هنرده فائده یوق . کیجه کی بنی بشریتدن ایله مثل ملك . فرشته اولمسه حقی بشرده فائده یوق . مشاهده هر لحظه
ده ملاحظهٔ رب ایله مراعات سردر . افضل طاعات دوام اوقات اوزره مراقبهٔ حقدر . علامات مشاهده حق تعالی
ترجیح ایلدیکین ترجیح ایلمکدر . و آنك تعظیم ایلدیکین تعظیم ایلمکدر . و آنك تصغیر ایلدیکین تصغیر ایلمکدر . علامتلرندن بری
مشاهده جمله دن اعراض ایدوب حق تعالی ایله مشغول اولمقدر . ولی مشاهده‌نك علامتی اولدرکه آنك یقظه‌سی اویوی
و نومی یقظه کبی اولور . و آنك حرکتی سکونی و سکونی حرکت کبی اولور . و آنك فعلی لاشی و کندی غایب کبی مست عشق اولور

نظم
چون اهل حال حدیثنده اسم و فرد ابوق — صفای وقت اولور اول حالده غیری سود ایوق
کوکلکه ایجدی می عشقی بزم وحدتده — حدیث عشقده اول دلده غیری معنا یوق
اوجانکه بولمش اوجانی خلوت دلده — آنکله دهر ایشی آنده غیری دعوا یوق
او ربنه عشق ایله مستغرقم که بی خبرم — که غیر عشق جهانك ایچره وار دیکی یا یوق
جهانکه قطره اصلی بو عشقده ریخته — کوکلده جمله در اول اصل و فرع اصلا یوق
مثال موج بو دریایه غرق اولان بیلدی — که موج بحر ایله وار اولدی غیر دریا یوق
وار اوقی صومعه ده ورد اوقور سن ای حقی — که بزم زده همان صحبی وار و غوغا یوق

نوع تاسع

اولیای کرامك فنای صفاتن و بقای ذواتن و نهایت مقاماتن بیلدرر . ای عزیز معلوم اولسونکه
اهل الله دیمشلردرکه عبد کندی صفات بشریتندن فانی اولدقده صفات مولا ایله بقا بولور . پس
تخلقوا باخلاق الله امر شریفنه امتثال ایدوب اسمای حسناسیله متصف اولمش اولور . فنا فی الله نفس مطمئنه‌یه
مخالفتدر . و روح علویه موافقتدر . نفسنك فنا و لحوق حق ایله بقا بولمقدر . فنای خلق بقای حقدر
فنا فی الله فنای ماسوی حقدر . و بقا بالله بقای حقدر . فنا فی الله بقا بالله در . بدایت حقایق جمیع ماسوا
فنادر . پس حقی بیلمز الا که حق بیلور . و آنی کورمز الا که کندی کورر . و اکا واصل اولماز الا که کندی واصل اولور
نظم انت شمس البقا و غیرك فی . کل شیء سواك لیس بشیء . ممکنم ممکن اولمک قریبك . اولمدیغجه بساط
امکان طی . مشت کلدر بو کارخانهٔ کون . دست کردهٔ خلقتی بیلدی . همه عشق اولا منه اوجان کیم . و ار انقلاب
دکل تهی چون نی . درد عشق اولدر سعشاقی . نغمه‌سی هم ایده کوکلری حی . خم عشقکله در جهان
مملو . جام هر نسنه در او حمله ده می . بی خود اول آرهدن حقای حقی . ایده تا نفخ عشق بی ذوتکی

فنا اوچ نوعدر • وبقا دخی اوچ نوعدر • اما فنانك بریسی بودر كه عبد اویله فانی اولور كه كندی نفسنده بر حظی
قالماز • وبریسی بودر كه حق تعالی نفسیچون طلب ایتمكدن حیا ایده • وبریسی بودر كه حقك حقندن بر نسنه طلب ایتمكدن حیا ایده
پس اول عبد انس مولاده مدهوش وحیران اولور كیله • واما انواع بقانك اولی معرفت بقاسیله بقادر بعده تجرد
بقاسیله بقادر بعده انس بقاسیله بقادر • پس فنا عبدك اوصافی زوال بولمقدر • وبقا عبدك اوصافی بدل اوصاف
حق باری اولمقدر • بر كامل دیمشدر كه مولا ایچون اویله افنا ایله كه • سنده سندن سنكچون بر نسنه قالمیه
پس نهایت مقامات اولیا فنا وبقادر • وغایت راه عرفان تحتیله فنادر • وغایت فنا محبوب ایله بقادر
وعرض بقا انس ونفادر • وابدا ارتقادر • **نظم** برصوفی صفت صفاییز • در زیر قباب كبریاییز • بو ارض وسماء
صنمایز كیم • برجوهر عالم عماییز • چون جام الست مستی یز خوش • بس طالب شاهد بقاییز • آزاده وفارغز
جهاندن • بو جسم ایله گرچه مبتلاییز • وار لوق دیر اهل عقل دائم • بز طالب فقر ایله فناییز • بز حضرت حق ایله
یقینز • آندن بزی صانمه كیم جداییز • تن پرده سی رفع اولاندن حقی • سیر ایلكم بز مهلقاییز • فنا صفت كوندر
وبقا صفت مكوندر • نته كیم حق تعالی قرآنده كل من علیها فان بیورمسیله فنای كونی طیورمشدر • ویبقی وجه ربك
بیورب كندی بقاسن طیورمشدر • وجد حالنده حضور دل جمعیتدر • وبشریتده غیبت وذهول تفرقه‌در • اما
حضور وجمعیت لذت نعمادر • وذهول وفرقت اشد بلادر • نته كیم لا نعمة كالجمعیة ولا عذاب كالتفرقة مضمونی
بو معنادر عبد فانی اودر كه • نفسی وجمیع اشیایی رب العالمین ایله • وآنك وآنكا راجع مشاهده ایلیه • **نظم**

بزرگان دین را بجا بنده باش • بنزدیك ایشان سرافكنده باش
بكن خدمت این فرقه را با ادب • بدان كار ایشان بود كار رب
گروهی كه از خویشتن فانی اند • مرایای اخلاق ربانی اند
بود نطق وسمع وبصرشان تمام • مشاكت انوار رب الانام
چگویم از آن صاحبان كمال • كه حالات ایشان نیاید بقال
فراموش ایشان بود ماسوا • نباشند یكدم جدا از خدا
زحكمت بگویند چون دم زنند • عبث نبود ار چشم برهم زنند
چو بلبل بگلزار عالم همی • سرایند ذكر حق از خرمی
چو گردند ساكت نمایند فكر • گشایند ابواب فكرت بذكر
بظاهر نمایند خاك كدر • ولی از دو كونند بیرون بسر
گرایشان نباشند اندر جهان • نیاید یكی بر زمین ز آسمان
دل پاك ایشان ز خواهش جدا • رضاشان همیشه رضای خداست
زحق میدهد باد دیدارشان • بجز وی نباشد خریدارشان
بود صعب عرفان ایشان بسی • جز از حق كجا شان شناسد كسی
فقیهند از ترك كبر وریا • روندان نبی احمد مقتدا
بفعل ووصف در طریق هدی • كرامت بود ریزه خوان شان
نه بینند موجود جز دوست شی • بنزد خدا شان بسی آبروست
مقامات شان برتر از گفتگوست • دعاشان بهر درد باشد دوا
به بیمار بخشند در دم شفا • چو زیشان یكی خواهد از كردگار
كند مرده را زنده پروردگار • وگر آنكه قهر آورد جان شان
كند زنده را مرده فرمان شان • ندا شان رسد دمبدم بی صدا
نمایند تصدیق حق را آشكار • الست از ل همچنان شان بگوش
بفریاد قالوا بلی در خروش • ببك نعره شهری بهم بر زنند
ببك حمله كوهی ز جا بر كنند • كسی كو بدیشان نشد آشنا
یقین دان كه رست از عذاب خدا • چو بیگانه باشی بدیشان یكی
بدوزخ رود عاقبت بی شكی • نه بینند از خلق آزارها
كشند از بد ونیك شان بارها • بپاشان رود خار انكارشان
بود حلم با نا كسان كارشان • انان هرچه خواهند آن میشود
چو گوی تو چیزی چنان میشود • تو هم بار كش باش یا رنه
كه این كار باشد از انكار به • بكش بار تا آنكه بارت كشند
مكن چشم ورنه بلادت كشند • ز صحبت بدی بگذران تا خدا
ز تو بگذراند بهر ماجرا • بو نعت پیرایه عارفان
نشان خرد وصف صاحب دلان

ازین حلیه عاری

ازین حلیه عاری بود دعام خام • بدان متصف رهخاص تمام

فصل خامس

خواص اولیانك بخاری اولان طریق نقشبندی راه پنهان واقرب طرف یزدان اولدیغی • وآنك انواع
ثلثه سندن هر بری سرمایه دولت عرفان اولدیغی • واول طریقه سالك اولان هر كماله مالك اولوب مسرور الحال
ومسرور البال انس وحضوری بولدیغی • وخوف ضلال وخطر ملالدن امین اولوب زلال وصال الله كام آلدیغی
ایكی نوع ایله بیان وعیان ایدر • **نوع اول** طریق نقشبندینك اركان وحقایقی • واصول ودقایقی بیاندر
ای عزیز معلوم اولسونكه خواص اولیادن حضرت پیر بزرگان ارجمند خواجه بهاء الدین نقشبند وآنك
خلفاء كرامی خواجگان علیهم الرحمة والرضوان دیمشلردر كه • افضل انبیا محمد المصطفی علیه من الصلوة
افضلها وحضرتلرینك • افضل اولیا ابا بكر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه مخفیجه تعلیم ایلدیكی افضل علوم
اولان علم حضور وعرفان عوام ناسدن مكتوم • وحفظه‌دن بیله محفوظ ومستوردر • واول گنج نهان طریقه
وصولك اركان واصولی وانواع حصولی واردر كه • بو فصل بجرده تفصیل اوزره مسطوردر • اما بو طریقك
اركانی اوچ نمامدر كه قلت طعام • وقلت منام وقلت كلامدر • اما قلت طعام قلت منامه • وقلت منام قلت
كلامه • وقلت كلام ذكر قلبیله توجه ناقته معین وقوتدر • وبونلردن مراد انجق دل وجان ایله حضور تامدر
پس طعامده ومنامده وكلامده حد وسطه رعایت كفایت ایدر • **بیت** آز یمك آز اویومق آز سویلمك كیمده كیم
جمع اولسه بلكه ملك • واما بو طریقك حقایقی دخی اوچدر كه • دوام نفی خواطر • ودوام ذكر قلبی • ودوام مراقبه
وبونلر دخی بری برینه معین وقوتدر • ومراقبه حق تعالینك جمیع ذراتك انانه ابدا مطلع اولدیغن كوكلدن
بر لحظه گیدرممكدر • وبو طریقك نهایتی انجق بو حضوره ایرمكدر • **بیت** تراید پند بس از هر دو عالم زجانت
بر نیاید بجز خدا دمی • واما بو طریقك مجموع اصولی بو اون ایكی كلمه ده مندرجدر • نفی وجود • وبزل موجود
ترك صورت • وعمل بعزیمت • هوش در دم • ونظر بر قدم • سفر در وطن • وخلوت در انجمن • احتما عن البدعة
واقتدا بسنت • ذكر مدام • وتوجه تام در • بو طریق وصول بو اصولك حصولیله كلور • واما بو طریقك شرطی
بو معنادر كه دل وجانده محبت مولادر • پس بر كوكل كه آنده درد طلب وآرزو ظهور ایتمشدر آنی بیوك نعمت بیلملدر كه
ولیل ونهار ازدیادینه سعی وهمت ایتملدر كه زیرا كه اول حب ازلیدر كه مرآت دلده منعكس وجلیدر • آنكچون اول
كوكل ارادت ومحبت وشوق ایله ممتلیدر • پس مرید مولا بونلر كه مراد اولنمش ولیدر • نته كیم حق تعالی یحبهم ویحبونه
بو مسئله كندی محبتی كندو محبتلرندن اصلی اولدیغن طیورمشدر • واما بو طریق نقشبندیكیم بلا بالغیلیانلر وبودن
طلبه‌دمبدم اعلا ایدنلر ظاهرده خلق ایله اختلاط ایدوب خدمت اولورلر • وباطنده انجق حضرت حقی بولورلر
وبو نورلر كند ولرین كثرت ایچنده كیزلرلر • وكوكلرینی وحدت بولمغی ایزلرلر بدنلرین خلقه • وكوكللرین حقه
تسلیم ایدرلر • بو رسم وراه ایله مخفیجه حقه طوغری كیدرلر طشره‌دن بیگانه ایچریدن همخانه اولورلر بكه
اغیار ایله كوكلی یار ایله • قولاق قصه ایله كوكل خدا ایله • كوز رقیبده كوكل حبیبده • لسان گفتار ایله كوكل دلدار ایله
الصنعتده كوكل حضرتده • ایاق كثرتده كوكل ذكر ایتمده • بك پوست ایله نا تمام كوكل دوست ایله قائم • بك راحله
مكانده كوكل سیاحته جولانده • بك اسباب ایله غوغاده كوكل مطلق انس مولاده بولنور • **بیت** صوردنلر كثرتده
معناكی وحدتده • صورتلری فرقده سیرتلری وصلتده • انلر بو طریق ایله خاطرلرن مسرور ایدلر هرحالده
كوكلن مستور ایدلر • مختاری اسراری هم خلقه فاش اولماز • وكوكلری ذوقندن هیچ خلل گلمز • پس نعمت آفتابی جمله
خواص الخاص خدا اولورلر • واكثر ذكر قلبیله مذكوری یقینی وتیز بولورلر • زیرا كه ذكر قلبی اقرب طرق خدادر
وهر آفتدن محفوظ وجدادر • ومفتاح عجائب عالم وحدتدر • وجاذب جمعیت حضور حضرتدر • الارادة ترك الارادة
فی الارادة مضمونیجه فانی فی الله اولورلر • ودولت فقر وفنا ایله بقا بالله بولورلر • وعزت ورفعتله ایكی عالمده كام آلورلر
بیت گر همی خواهی كه گردی سر بلند • در طریق نقشبندی نقش بند

نظم قیمه بوی و قلبی او قامت و ابرو
چو سروی فاخته بلم فغان ایدکو
کوکل کوزندی ایراغ و یقین بر ابرو
فراق فیلوایله مجنون دیمش سوزد

که دل همیشه او دلبر اوالدی دو برو
هزار شکر که هجران غمندن آزاده
که طوب عالم اولور باغ دلده مثل
بکانه غم بو جدا که دلده لیلی ایله

نشان و صلتی بولمش هزار گلشنده
کوکل که عشق ایله همنشین و همزانو
بری دیمش بیچه درحال قلبلی مجنون
بن اولیلیم که بلمز بو لیلی یم یا او

سوز مدم ... حقی
حبیبی انت طبیبی فکیف لا ارجو

نوع ثانی

نقشبندیه نک طرق ثلثه سندن اوکی طریقن بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه حضرت خواجه بهاء الدین وآنک خلفاسی خواجکان کرین رحمة الله علیهم اجمعین دیمشلردرکه تصحیح اعتقاد و ایتان ماموران واجتناب منهیات ومکروهاندن صکره بو طریقده حاصلی حضرت حق ایله دوام حضوردرکه هر آنده آنی بلوب آنکله اولقده آندن عدم غفلت و فتور در چون حضور مزبور ملکه نفس اولوب دلده رسوخ بولور آنک اسمی مشاهده اولور و بودو وصولک طریقی اوچ نوعدر اوکی نوع طریق ذکر قلبیدر که ذاکر حضور قلب ایله لا اله الا الله کلمه سن تکرار ایده و نفی طرفنده جمیع محدث و ثانی عدم وفنا نظریله مطالعه ایده واثبات طرفنده وجود واحد معبودک قدم و بقا نظریله مشاهده ایده و بو کلمه طیبه یی تکرار ایدرکن نسانن اوست دماغنه الصاق ایده و قلب حقیقیه متعلق و متصل اولان قلب صنوبری سیله اکا توجه ایده و حبس نفسله نا فس درونن محکم جذب ایده و تمام قوتله اویله ذکر ایده که آنک اثری جمله اعضاسنه سرایت ایده و عظیم لذت بولور فرضا بر کمسه آنک یاننده جالس اولسه بو تکرارندن خبردار اولماز و جمیع اوقاتنی ذکر مذکور ایله کیچوروب هیچ بر شغله آنی خالی قالماز حتی قعود و قیام و سماع و کلام و تناول و منام ایله بیله ذکر مذکوره بر فتور کلمز اکر بعض شغل الله اکا فتور عارض اولدیسه اول ذکره لازم اولورکه آنک تکمیله غفلت ایلیه بصیرتله اکا ملازم اوله و اکر سحر وقتنده بو کلمه طیبه نک تکرارنی مبالغه ایله ایدرسه آنک برکتی اول نهارک تمامنه دکین کیدر و اکر قبل النوم اول ذکر مذکوری مبالغه ایدرسه آنک برکتی اول کیجه نک تمامنده اثری بومی حالنده بیله قلبی ذکر اولور چون اول ذاکر بو منوال اوزره ذکر مذکوره مواظبت ایلیه بعض اوقات اکا بیخودلق کیفیتی عارض اولوب بی شعورلق حالتی بولور که اول مقدمه جذبه در بس اکا لازمدر که اول کیفیت و حالتی کندوده بر نوع تعلیم اوله و قادر اولدیغجه آنی حفظ و صیانت قیله چونکه اول کیفیت و حالت نقصانه طوتار همان تکرار اولنمز ریز بالاسلس و چون حیرت مذکوره مرة بعد اخری حصوله منصل اولور اول ذاکره بر ملکه حاصل اولور که هر چند اول کیفیت بالفعل آنده حالی اولمیوب حالی علمنه مندرج اولورسه ده هر نه وقت آنی مراد ایلسه حرفیجه توجهله اول کیفیتی بولوب اول حالتله متحقق اوله بلور و اکر ذاکر مزاجی حبس نفسه تحمل ایده بلورسه نفی خواطر ایتمه و بیخودلقله حیرت عالمنه کتمه انک نفعی تمامدر و حلاوت عظیمه و جدانی آنده ملاحظه ایدر بو نی مراد ایدن ذاکر ذکر مذکوره وجه مشروح اوزره مشغول اولدقده نفس حبس ایدوب نافس درونن اویله محکم الور که جمیع اجزای بدنی آنک معناسی اولور و کلمه طیبه نک معناسی مذکوری قلبنده طوتار و غیری خواطری نفی ایدوب آثار و کلمه یی توحیک عدد ایدوب اوچنده و بشنده و یدیده بر در تنفسله کیدرک تکرارده بر تنفس ایدوب ترقی ایدرک بر نفسده عدد کلمه یکرمی بر اولور بس اول زمانده نور ذکر لطیفه آنک قلبنه نزول ایدر و آنک افکار ماسوی کلیتله کیدر و انشراح صدر ایله لذت عظیمه یه ایرر اکر یکرمی برده بو حالت اکا ایرمدیسه و کوکل اول ذوق و لذته ایرمدیسه باشدن تکرار عدد ایدوب تکرارده بر تنفسله ترقی ایدرک و معناسن قلبنده طوتوب نافس جذب ایله کیدرک یکرمی بره کلسون تاکیم انشراح صدر ایله ذو قیاب اولوب لذته طولسون و اول حالته فخر و فنادو لتن بولسون و قلبی دائما حضرت حقدن آگاه اولسون اویله بر مرتبه رسوخ بولسون که اول اکا اصلی کیدرمک مراد ایلسه قادر اولمیه و کوکلده کوزده فکر و خیالی حق اولوب کندنی بولمیه مزد اتحقق بودرکه ذاکر صفاتی فانی اولوب مذکورک صفاتیله باقی قاله و ذکر ایتمکدن فارغ اولوب آنکله مشغول اوله و آنکله انس و حضور ایله دولت ابدیه بوله و سعادت سرمدیه ده قاله. نظم

عشق اودینه یانلدی چون دفتر منظوم بیان
قطره و بحر اولدی مجمع اورتادن ایراولدی غم

طولدی دل و جان طرب اولدی حقایق عیان
نوری خوش بولدی شمع کندی آرادن دخان

بونفحات

بو نفحات بخور جانلره ویردی سرور
خواجه در اینه دن طوطی نطق اوکس دن
جامه بی ویرجانی آل حلیه تر وار عشق طال
فقر و فنایی بولان عشق دمندن طولان
عشق که بی کیف و کم جمله یی دیر بیش و کم

جمله جهان طولدی نور عود ایله مجمر نهان
آینه یو قسه ندن مرغ ایله سویلر لسان
بی دل و بی خویش قال رخ اوله عین زیان
حسنیله حیران اولان حق اولور اول جاودان
سویلیه عقله حکم حقی اولور ترجمان

نوع ثالث

طریق نقشبندیه نک ایکنجی طریقن بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه حضرت خواجه بهاء الدین و آنک خلفاسی خواجکان کرین رحمة الله علیهم اجمعین دیمشلردرکه طریقلرک انواع ثلثه سندن ایکنجی نوعی طریق توجه قلبیدرکه ذاکر قلبیله اسم جلاله مواظبت ایدوب اسم مؤثر مبارکنک مفهومی اولان معنی بیچونی ملاحظه ایده و اول معنایی حفظ ایدوب جمیع مدارک و قواسیله قلب صنوبریسنه متوجه اولور و بو توجهده مداومت ایلیوب اول معنایی تکلفله حفظ ایده تا اول کلفت میاندن رفع اولنجیه دکین کیده اکر اول معنی نظر و جذبه دن مقدم اول ذاکرک وجودینه تمامیله تأثیر ایدرسه اکا لا ایقدر که اول معنایی بو جمیع موجوداتی شامل بر نور بسیط کامل صورتنده بصیرتی مقابل طوتوب آنکله و جمیع مدارک و قواسیله کندی قلب صنوبریسنه توجه ایده تا اول زمانه دکین که اول صورت آره دن قالقوب کیده و معنی مقصود آنک ترتیبنده بس بو ذاکر قلبیله الله دیدیکی حالنده آنی نه لکسن محیط ذرات عالم بلوب بو فکر ایله اول قدر ذکر ایده که کندیلکندن بالکلیه کیده آندن بر مرتبه یه کلورکه بو حالت آنک قلبنده وصف ذاتی اولور و درون جاننده اول نور ایله طولوب عظیم حلاوت بولور و کوکل بو ذکر ایله مشغول ایکن آنی حیرت الورکه عجایب ملکوت اکا منکشف اولور بس اول حالتده ذکر و فکری فوت اولوب حیرته طالسون و احوال دلده هر نه ایسه بن دلده قالسون الته راز نهانی خلق عیانه ایتمسون و شریعت غرادن خارج کتمسون اول حیرت آندن زائل اولدقده ینه ذکر اولسون ینه حیرت کلدکده آنکله اولوب اشتغالدن وارکلسون زیرا که ذکر ایتمک دق باب معنادر بو حیرت ایسه فتح باب مولادر بس فتح باب اولدقده دقه حاجت قالمازکه صمت قلب اولادر و بو حیرت کندکجه تفاق ایدوب بوما فیوما زیاده کلور تاکیم اول ذاکر اوقاتنده بو حیرتله اولور و بو حیرتده اویله مستغرق اولورکه کندی صفاتندن فانی اولوب صفات مذکور ایله قالور و رق بشریتدن آزاد اولوب کندی عالمنده سلطنت بولور صدور الاحرار قبور الاسرار مصداقیجه کوکل احوالن ستار اوله بس بو حیرته غرق اولان ذاکر صاحب قوتدر و بو فنایی بولان کامل صاحب سعادتدر غلبه اکا اعتکاف و خلوتکده و کثرت اکا وحدت و عزلتدر تنفسی تسبیح و عبادتدر و تکلمی عین حکمتدر افعالی طاعت و خدمتدر و عادتی رفق و مودتدر نظری محض عبرتدر و فکری علم و خبرتدر و خلقی جمیع خلقه حلم و شفقتدر زیرا که اول ست خمر وحدتله و عرق بحر محبتدر و هر حالده حاضر حضور حضرتدر جمیع اضدادیله رفاق والفت ایدر و هر قنده بولنسه صفای خاطرله ذوق و راحت ایدر غبار مخالفات ایله مکدر اولماز و جانی جاناننک بزمنده ایرمش کوکلی خارجه میل و التفات قلماز و کسه دن خوف و رجاسی قالماز بلکه درون و برونننده ماسوی بلاهر کورنمز فنا فی الله مرتبه سنده در و اکر آچارسه بقا بالله مرتبه سنده در. نظم

کوکلده ابرده در الحمدلله لبی کوثرده در الحمدلله
نه فرزند و نه استده نه زینت نه سیم و زرده در الحمدلله
جو دلده دلبرله سیر ایلر جمالی رخ چون پرده در الحمدلله
کوکلده وسلن طانورتنها جهانده عدو کم کرده در الحمدلله
دکل غم بوغ اولور تن که جانم نجی خوش پرده در الحمدلله
درون دلده روشن دیده جان رخ انورده در الحمدلله
ازلدن خمر عشقی ایچدی حقی هنوز اول سرده در الحمدلله

بو حالات و بو مقامات و بو مراتب و کمالات بر سنده بلکه برار بعینده بلکه اول کونده بلکه بر کونده بلکه بر ساعتده بلکه بر آنده عنایت و استعداده کوره حاصل اولور و کوکل صدق ایله توجهم کورده دوستنه واصل اولور الطرق الی الله بعدد انفاس الخلائق بشارتی

بوتفاوته اشارتدر ذاکر بو ذکر هر لحظه ده هر دمده ملاحظهٔ مولادن خالی قالمسه وکندویی بوم الوراکین بیله
قلبی ذکر حقدن فارغ اولمسه اتک نوبی بوبی کبی حضور حضرت اولور و دولت فقر وفنا بی تیز بولور زیرا کم بو اسم ذاتک خواص
وتأثیراتی چوقدر وبونده او لانجلیات اسمای صفات اشتغالندن یوقدر وبو اسم ذاته مداومت ایلینی یعنی الله الله الله دیوب
کیدن ذاکر بر حضور آندن قدرت بولور و ملک و ملکوته صاحب تصرف اولور و هر مرادن الور. نظم

هر مرادک سندن استه خوشلغله بول ای کوکل   انجری کل عالمکه پادشاه اول ای کوکل
درد عشق حقده یانوب اول الکا قول ای کوکل   عشق حقدن غیری بر شی ایتمه مأمول ای کوکل

حیرتده وارکیم یقیند حقه اول یول ای کوکل
بحر عشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

آن بی آن ایچ آن او بی واد ذکر قلبی ایله قوت   وهم وفهم وفکری نفی ایت کیم کوکل قلدی سکوت
اولدن اولکیم سنی حی ایده حی لا یموت   هوش در دم یعنی هر دم حقی بول خلقی اونوت

حیرتده وارکیم یقیند حقه اول یول ای کوکل
بحر عشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

سوء خلقی دلده قویمه ناطوله خلق حسن   امر حقی طوت جمیع خلقه شفقت ایله سن
نفسی قوی حقده کوکلدن کل سفر قیل در وطن   حق ایله اول خلق ایچنده خلوت اولسون انجمن

حیرتده وارکیم یقیند حقه اول یول ای کوکل
بحر عشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

چکمه غم کر خلق عالم اولسه دشمن سکا   جمله دن ارحم هم اشفق دوست ایمش رحمن سکا
هر نه کلسه خوش کلور حقدن کلور مهمان سکا   کلسه عشقک دردی سرور اولور درمان سکا

حیرتده وارکیم یقیند حقه اول یول ای کوکل
بحر عشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

بحر عشقه طال صویه دوشمش مدرک هیچ   اول نفس بحرنده محو اول فالمسن هیچ اول اثنین
عالم وآدم قموجون نفس واحد در یقین   جمله یی کندک کورسن سویله اصلا اصفاین

حیرتده وارکیم یقیند حقه اول یول ای کوکل
بحر عشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

هر نه یه باقسک آنی بل کندی حرفک فی المثال   کثرت صورتده قالمه وحدت معنایه طال
مست اولوب وحدت دمندن ذوق ایدکی اولکه اهل حال   عارف اول فقر وفنادن خوش بقا بول آنده قال

حیرتده وارکیم یقیند حقه اول یول ای کوکل
بحر عشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

حقی حقی جانده بول چون موج ایله بحر نهار   حق سکا سن معتکف معین در هر زمان
اول سکاسندن یقیند سن ایراغ اولمه همان   عین بیت الله ایکن دل طولسون غیری کمان

حیرتده وارکیم یقیند حقه اول یول ای کوکل
بحر عشقه طال دمندن دمبدم طول ای کوکل

نوع رابع

طریق نقشبندیه نک اوچنجی طریقنی بیلدک ای عزیز معلوم اولسونکه حضرت خواجه بهاء الدین
وآنک خلفاسی خواجکانکین رحمة الله علیهم اجمعین دیمشلردرکه طریقمزک انواع ثلثه سنک اوچنجی
نوعی طریق رابطهٔ قلبیه درکه مرید حضور عزت بر پیر بیرده قلبنی ربط ایده کم اول مشاهده مقامنه
بولشده و تجلیات اسما وصفاتیه ایله متحقق اولمشده لیس او کبریت احمردن اعز بولنان عزیزک دیدار فیضی

همدلینی اذارزدی

٢٢١

هم الذین اذا رؤا ذکر الله مقتضاسنجه ذکر الله فائده سن ویرر و آنک صحبت لطیفی هم جلساء الله موجبنجه
مذکورک صحبتی نتیجه سن ویرر چونکه بو نجلیین بر عزیزک دولت دیداری و حکمت کفتاری الدیروب بیشر
اولور اول مرید اسرار بو عزیزک آثارنی قلبنده نقش ضمیر ایدوب قادر اولدقجه آنی حفظ و حراست ایلر
واکر اول معنایه بر فتور کلورسه تکرار آنک صحبتنه مراجعت قیلسون تاکیم آنک صحبتی برکتیله اول معنی بر نوانداز اولسون
و بو نجلیین اول عزیزک حضورینه کیده رک و قرة بعد اخری اکا مراجعت ایده رک اول معنی آنک ملکه سی اولور و بر
مرتبه رسوخ بولورکه اول عزیز آندن غایب اولسه بیله آنک صورتی خیالنده طوته بلور و جمیع قوای ظاهره و
باطنه سیله کندی قلب صنوبرسنه متوجه اولور و قلبنه هر کلن خاطری نفی ایدوب آنک خیالنی الور تاکیم اکا
بر کیفیت غیبت و حالت حیرت کلور و بو معامله یی تکرار ایله اول کیفیت و حالت اکا ملکه اولوب فقر و فنا
دولتی بولور بونک یقین طریقی اولدر جوع اولورکه مرید مولی قابلیتلی اولور پیر آنده تصرف ایدوب ابتدا
صحبتنده آنی مشاهده مرتبه سنه واصل ایده بلور پس مرید قابل بر پیر کاملی معرفت حقه واسطه ایلسه ولیل
ونهار اقوال و افعالنده اینجه کتسه و اول پیرک صورت ظاهره سی بلکه ایکی قاشی آره سی آنک خاطرندن بر آن
کتمسه طوره قده اولتوره قده یکده سویلکده بردم غفلت ایتمسه بوسکا قیوسکا کیده رک اول کشی بو ایشی تحملیم
ایده رک بر رتبه یه کلورکه شکل پیر آنک قلبنده رسوخ بولور و هر آنده تحمس تخیل ایده بلور پس هر فیض معرفت
عالم غیب حضرتندن باطن پیره نازل اولور اول فیض آنک قلبندن مریدک قلبنه دخی یول بولور لکن ترک ادب سبیله
طریق فیض آنده بوزیلور انکچون بو طریق رابطه زحمتله دوزیلور. قطعه صورت شیخی دلده یار ایده مرید
بوکا اولان اکا ده حاصل لیک ترک ادبله زائل اولور اول سبیدن زیاده مشکلدر. قطعه سررشتهٔ دولتی ای
برادر الدن بو عمری غایه کی آز ایله خیال دائم فو بریده فوایشده فو حال آنک یاریکی کوکلک کورنک آندن بکا
صال. قطعه سر غم عشقی دردمندان اکلر صانمه دل سرد خود پسندان اکلر نقاشه ایرر عارف اولان
نقشندن بو نقش غریبی نقشبندان اکلر. قطعه نقشبند یه عجب قافله سر و رلریده کیزلی یولدن کوتوررلر
حرمه قافله یی ایرسه چون سالکم صحبتلرینک جاذبه سی محو ایده و سوسهٔ خلوت وفکر جله یی چونکم
بو زمانده انجلیین عزیزک صحبتی بولمق کبریت احمردن اعز و اعلادر پس طالب عرفانه لازم اولان بودرکه ایکی طریق
سابقدن بریله کیده تاکیم اولیا مرتبه سن تحصیل ایده بعده یا ولی عزلت اولوب تنهایه کلور و یا ولی عشرت
اولوب ناس ایچنده قالورزیرا که اولیاء الله ایکی صنف اولور بر صنفی عزلته عملی اختیار ایدر و بر صنفی خصلت
عمله اقتصار ایدر کرچه ولی عزلت حال حسبیله اشرفدر لکن ولی عشرت کمال حسبیله اعرفدر اکر ولی
عزلتدر واکر ولی عشرتدر ایکیسنک دخی مرادی خلقه نفع و خدمتدر زیراکم آنلر انانیتدن کچمشلردر و کاس تجلیه
شراب وحدتی ایچمشلردر دوستی تنها بولمشلردر و آنسیله کام المشلردر فعلتری کوکلریده هرکز مانع اولمز
وکوکلری حضور ایله درکم بردم غافل قالمازلر بو مقامده ایمان عیان اولور و عیان اول عین ایچنده پنهان اولور
پس وصال و هجران آنلره یکسان اولور و حیات و ممات آسان اولور طوبی اکا کیم آنلرک بریسنک صحبتن بولور
وقدر و حرمتن بلور و صدق ایله خدمتن قیلور و آخرینه تسلیم اولور. نظم

ایلسون الله چوق تحیاتی اکاکیم و برمش علم غایاتی   کیزلی سلطاندر سن سجانده بند جاندر هم مقالاتی
قطب خلایق بحر حقایق و هم جامع هب اشاراتی   نقطهٔ کبری کوره من اعمی کیمی ایلیه دیرا جملهٔ ذاتی
قلبنی کنز ایلمش شفا فکور بنور آنده هب بریاتی   ارویوب بولان قول لغی قیلان تلقین الا بو لکه حالاتی
ای ینجه جاندر یانی یکلی کورمدی دیر لر بونده اذاتی   بیلمسون تعلیم اولر تسلیم یا ینجه بولسون اولکه الاتی
حتی جاندر سری ذاتنده صادر اوسته هب بیاناتی   بیر یکی حق بال ای نیازی کیم بیر یورز ند بحق هدایاتی

نوع خامس

طریق نقشبندیه نک سالکی هر کماله مالک اولوب و فوق قلبی بولدیغی و انوار و واقعات امثالندن اعراض ایدوب
مطلوبنه متوجه اولدیغی و فارغ البال اولوب مستور الحال قالدیغی و حضور حقده کلوب غافلردن اجتناب قیلدیغی

بلدیره‌سن ای عزیز معلوم اولسونکه حضرت خواجه بهاء الدین وآنك خلفاسی خواجکان کرین رحمة الله علیهم اجمعین
دیمشلردرکه طریقتمزده تفصیل وبیانك ظاهر وعیانی اولان بودرکه قلب صنوبری‌یه توجه کره اکا وقوف قلبی
دیرلرکه اول جمیع اوقاتده ضروری بولنمشدر وبو طریقك لوازمندن قیلنمشدر نته‌کیم بو ایکی بیت ایله تنبیه
وتأکید اولنمشدر **بیت** مانند مرغی باش هان بربیضهٔ دل پاسبان کز بیضهٔ دل زایدت مستی وذوق وقهقهه
بیت رو بر در دل بنشین کان دلبر خرکاهی وقت سحری آید یا نیم شبی باشد وامّا وقوف زمانی که تفرقه ایله
یا جمعیتله کچن اوقاتك محاسبه‌دن عبارتدر اول بو طریقده لازم کلدر کذلك وقوف عددی که شو مقدار
عدد ذکر ایلك نتیجه ویررکه ویرمدیکن ملاحظه‌دن عبارتدر بو دخی لازم کلدر واویله اولورکه بو طرق
ثلثه‌دن هربرینك اثناسنده سالکه واقعات وانوار یوز بوسترمکه باشلر پس اول اثناده اول سالکه لازمدرکه
آنلردن اعراض ایدوب مطلوب حقیقی سیله مشغول اوله زیرا که واقعات وانوار آنجق علامات قبولی اطلاعندرکه بعد الرؤیة (?)
انلرك برفائده‌سی قالماز **بیت** چو غلام آفتابم همه ز آفتاب کویم نه شبم نه شب پرستم که حدیث خواب کویم هر
کیمه که توفیق حق رفیق اولوب بو طریق ایله تحقیقه وصول بولدیسه اکا واجبدرکه آنکله کندوسی مشهور عوام اولمقدن
تمکن اولدیغجه آنی اخفاسنده سعی واهتمام ایلیه و آنی محرملردن ونامحرملردن کتم ایتمکی ایجه التزام ایلیه زیرا که
بو طریقك بناسی ظاهرده خلق ایله اولمقدر وباطنده حضور حق بولمقدر **بیت** درونی آشنا اول طشره‌دن بیکانه
صانسونلر بجهٔ زیبا روشده عارف اول دیوانه صانسونلر وبو طریقده حجاب لطیفی صورت استفاده وافاده‌درکه
اوصورتله علما راحت وسلامت وصفاده‌در پس اهل علم اسرار اولنمشدرکه اول وصول وحضوری بوصورتله مستور ایلیه
خلقك نظرندن دور ایلسونلر آنجق کتاب ایله سویلسونلر **نظم** کیرنجی کلمکی یار بیور ای عقله مختار بیور
چونکه هپ اغیار اوبیور بونکیجه تکرار بیور خانهٔ پرنور کاکل عاشق مهجور کاکل تشنهٔ مخمور کاکل ساقی خمار بیور
لطف ایدوب اول نور قمرم نطق ایله سمع وبصرم جمله حواس وهنرم سن بزه هربار بیور هم الم اول هم آیاغم همه بودکلم (?)
طباغم دلده کلستان وباغم ای کل وکلزار بیور روشن روزم اولوب شادی غمسوزم اولوب ماه شب
افروزم اولوب ای مه عیار بیور دیده‌دن اولدکسه نهان دلده سن ای جان جهان جانده ایراغ اولمه همان
ساکت اولدی ناطق جان کومله مسون طل بیان حق بزه قول زبان بی دم وکفتار بیور وبو طریق اهلنه بردخی
واجبدرکه اضداد ایله صحبتدن اجتناب ایلیه خصوصا نور ایماندن دور وظلمت طبیعتله مستور اولوب فیض نور اعطا
دعواسیله فقر لباسن کیوب کندن بنقده عمرن افات مباحثه‌دن اعراض وابا ایدوب آنلردن بعید اوله تاکیم شقاوته
دوشمیوب سعید اوله نعوذ بالله من خبث عقایدهم وشر مکایدهم **رباعی** باهرکه نشستی ونشد جمع دلت
نزمید زحمت آب وکلت زنهار زصحبتش کریزان میباش ورنه نکند روح عزیزان بحلت وبو طریق اهلنه بردخی
بو واجبدرکه امور ماضیه‌دن واحوال آتیه‌دن اعراض ایلیوب تذکر وتفکر ایتمیه وبولندیغی حالدن برلحظه کیرو
یا ایلری کیتمیه هر حالده همان فکر حق ایله طوله وانکی جهانی اونوده هر نفسده آنی ذاکر اوله تاکیم حضوره
وانسی بوله وکندی صفاتندن فانی اولوب آنکله قالا **رباعی** ای مانده زبحر علم برساحل عین تدبیر فراغنست
وبرساحل شین بردار صف نظر زموج کونین آکاه به بحر باش بین النفسین **رباعی** هاغیب هویت او آکاه ای حرف شناس
انفاس کها هب او حرف اولمشدن اساس او حرفدن آکاه اول کوره هردم بحرف دیدم نکاه ده قیل حقه سپاس
وبو طریقك آداب وارکانندن اهم واقوی اولانی بو وصیتدرکه هرحالده علم نافع وعمل صالح سمتنده بولنوب اهل سنت
وجماعتی ملازم اوله سن وتفسیر وحدیث وفقه اوکرنوب جاهل صوفیلردن بری کاه سن ومؤذن وامام اولمیه سن
نمازی جماعتله قیله سن وهرکز شهرت استمیوب آفتدن سلامت قاله سن وهیچ برمنصبله مقید اولمیوب غوغادن
آزاد اوله سن ومحکمهٔ قضایه حاضر اولمیوب حجت ومحضرلرده آدیکی یازدرمیوب کمنام اوله سن وکمسه‌یه
وکیل وکفیل اولمیوب خلقك وصیتلرینه قاریشمیوب راحت بوله سن وامرا واولاد ایله مصاحب اولمیوب سماع اولان
تکیه‌لرده اکلنمیوب علم مجلسنه کلسن وعوام واغنیادن قاچوب غلمان ونسوان ایله صحبت ایتمیوب تنها قاله سن
وقادر اولدیغجه مجرد اولوب عزلت الیه سن تاکیم طالب دنیا اولمیه سن وطلبنده دینکی بیله ویرمیه سن وکذلك جمیع

ابتلاسیله

ابتلاسیله رذائله ابرمیه سن وحلال ایله قناعت ایدوب حرامی ترك ایله سن وهرزه ومزاحی ترك ایدوب جوق
کولمیه سن تاکیم قلبکی مرده ایلمیه سن وهرکسه شفقت نظریله باقوب هیچ برفردی حقیر کورمیه سن وکمسه‌دن بر نسنه
استمیوب کمسه‌یه برخدمت بیورمیه سن واحتیاج وعلتکی وذهب ومذهبکی ستر ایدوب خلقه طیورمیه سن تزیین
ظاهری قویوب کوکلکی اخلاق ایله تزیین باطن کیده سن واولیای کاملین وعلمای عاملین اولانلری بولدقده
آنلره تعظیم ایله سلام ویروب الّرین تقبیل ایده سن وحضورلرنده خضوع ایله مؤدب طوره سن ودوشن خدمتلرین
مال وبدنکله جان ودلدن کوره سن وخدمتلرین سلطنت وصحبتلرین غنیمت ومحبتلرین سعادت بیله سن
وآنلرك بولندیغی باشی وجایی ویره سن تاکیم دعا ورضالری دولتنه ایره سن وآنلرك اقوال وافعالن قیاس
عقل ایله انکار ایتمیه سن وخضر ایله موسی علیهما السلامك قصه‌سن اونوتمیه سن زیرا که انکار شومندن اولیانك
ایلرنده محبت وعلومندن محروم اولورسن وهیچ کمسه ایله مجادله ایتمیوب معارض ومغایر کتمیه سن وخلق خالقه اصمرلیوب (?)
کمسه‌نك غیبت ایتمیه سن وزینت دنیایه اعتبار واهلنه اعتماد ایتمیه سن زیرا که اهل دنیا آنك کبی وفاسزدر وصحبتلری
دخی حضور وصفاسزدر بل انجق سنك رأس مالك شریعت غرّا ومکانك مسجد وصحرا ومونسك حضرت مولی اولسون
بیت یا انیس القلوب فی الخلوات بك مأوی الوحوش فی الفلوات تحقیق اسرار خواص وعوام بومقامدر تمام بیلم
یارلمدر واستادم کرچه بو طرز امثالی سویلمدی یا کتابت ایلمك بو حقیر فقیرك وظیفهٔ حالی دکلدر لکن اهل محبتك
خدمتنده بولنمق نیتیله کتب اولیادن ایکی نکته جواهرسی انتخاب وترجمه قیلنوب بو کتابده بو فن ثالثده تحریر اولنمشدر **رباعی**
نظم یا ابن همه بحاصلی وهیچ کسی درمانده بنار سائی بوالهوسی دادیم نشان زکنج مقصود نتر کر ما نرسیدیم تو شاید برسی

نعمت عظمای جمعیتده ایدلك برزمان
آشنای حق ایکن بیکانه اولدك بیکمان
دوشدك آندن بوعذاب غفلت وجهله همان
عین بیت الله ایکن بتخانه اولمشدر همان
حاضر حق اول حضورایت غافل اولمه هرزمان

حاضر اولنکیم نعمت جمعیت خاطر اودر
حقه جاندن قیل توجه قلبکا ناظر اودر
غافل اولمه کیم عذاب تفرقهٔ خاطر اودر
اوّل وآخر اودر هم باطن وظاهر اودر
حاضر حق اول حضورایت غافل اولمه هرزمان

جمع وخوف وغم غضب هپ غفلت ودنیادندر
عارف آکاه اولان جان رحمت رحماندندر
غافل اولان سوء خلقیله یانار نیراندندر
غرق بحر وحدت اولمش جنت عرفاندندر
حاضر حق اول حضورایت غافل اولمه هرزمان

آب ونانی قوی بو جسمه ذکر حق اولسون ادام
حبرته وارکیم اودر دل بیتنه باب السلام
ذوق ذکر الله ایله دل مطمئن اولسون تمام
حق ایله هر حالده اول تا اولسنك اولدم سلام
حاضر حق اول حضورایت غافل اولمه هرزمان

ای کوکل هرنه دیلرسن سنده‌در استه سنده بول
باب حیرتدن حضور حضرته ایله دخول
کر سعادتمند ایسك کندیکده بول اول دوستی بول
ماسوادن فارغ اول عشقك دمنده بردم اول
حاضر حق اول حضورایت غافل اولمه هرزمان

نفسی لاشی بلن دل حقی بلور آکاه اولور
جمله اشیاده آکا برآن تماشاکاه اولور
رؤیت وسمع وکلامی هر ایشی الله اولور
قنده اولسه حق آنکله دائما همراه اولور
حاضر حق اول حضورایت غافل اولمه هرزمان

حقی حقدن غافل اولمه حاضر اول ایله حضور
شاه ظلم لردن بقیندر حق سکا سن اولمه دور
دل نظرکاه خدادر صاف قیل کیم طوله نور
وهم وفهم وفکری قوی طال حیرتده اول برسرور
حاضر حق اول حضورایت غافل اولمه هرزمان

نوع سادس

طریق عرفانده جادهٔ هدایتدن وهادیٔ ضلالتله دوشن مباحیلرک وجوه خطالرن بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه
اهل الحادیه دیمشلردرکه اول مباحیلرکه احکام خدادن اعراض ایتمشلردر ودین مبین یولندن چقوب بکلش کیتمشلردر
آنلر اول جهل وخطایه بش وجهله ایتمشلردر اما اولکی وجهله خطالری اولطائفه درکه حق تعالیه ایمان کتوریوب
آنک حقیقت ذاتنی وکیفیت صفاتنی وهم وخیال الله وقیاس ومثال الله بلمک مراد ایتمشلردر چونکه آنی ادراک ایده‌مدیلر
بر خطا ایدوب عالمده اولان تصرفات اموری طبایع ونجوم احواللرینه اسناد ایتمشلردر واو ایله ذاهب اولمشلردرکه بو عالم عجیب
وبو ترتیب غریب آنجق کندیلکندن صادر اولمش قدیم وباقیدر ونفس انسانی وسائر حیوان ونبات ومعدنیاتک جمله‌سی طبایع
ونجومک تأثیریله دورلمشدر وعالمدن خارج بر خالقی یوقدر بوکوزل خط کندیلکندن بارلمشدر واما ایکنجی
وجهله خطالری اولطائفه درکه بعث وحشره اینانمیوب انکار ایتمشلردر انسان وحیوان واشجار ونبات
امثالی بتر وایترکه هلاک اولدقده بر دخی وجوده کلمز دیمشلردر وارواح اجسادندن بولوب بریره جمع اولمق
ممکن اولمدیغندن حساب وکتاب وثواب وعقاب اولماز دیمشلردر بوطائفه‌نک خطالری کندی نفسلرینی بیلمدکلرندندر
زیراکه بونلر اویله ظن ایتمشلردرکه روح آنجق روح حیوانیه‌در بیلمشلردرکه حقیقت انسانیه اولان روح روانکه بز اکا کوکل
دیرز محل عرفان ومخاطب یزدان اودر واکا هرکز فنا کلمز باقیدر آنجق بدندن جدا اولورکه اول جدالغه موت اطلاق
اولنمشدر پس اولطائفه بو روحک ادراکندن غافل قالمشلردر واما اوچنجی وجهله خطالری اولطائفه درکه
تهذیب اخلاقی انکار ایدوب دیمشلردرکه شریعت بزه امر ایتمشدرکه قلبمزی غضب وشهوتدن وریا ونخوتدن
پاک ایده‌لم بو ایسه ممکن دکلدر زیراکه نفسمز بو صفتلر ایله مجبول خلق اولنمشدر وجبلت بشریت ایسه تبدیل اولنمق
امر محال بولنمشدر نتکیم جسم اسود بو مغسله ابیض اولماز کذلک قلب اوصاف جبلیه‌سندن خالی قالماز وخوی
جان آکنده در حقیقتده نه ترکی قیلمز بو ایله ذاهب اولمشلردر لکن بیلمشلردرکه شرع شریف اول صفتلری کوکلدن
بالکلیه محو ایدوب کیدرمکی امر ایتمشدر بلکه آنلری عقل وقلبک نفس قلری تحتنده قیلمغله امر ایتمشدر بو ایسه
امر ممکن ومیسر ومجربدر نتکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم انما انا بشر فلکم اغضب کما یغضب
البشر بیورمشدر صباوتنده حالنده صفات بشریت اکا غالب ایکن صکره کندیه مغلوب اولدیغن طیورمشدر وحق تعالی
والکاظمین الغیظ والعافین عن الناس بیورمشدر غیظ وغضبی کظله مغلوب عقل ایدنلری مدح ومقبول اولدقلرن
طیورمشدر وغیظ وغضبی اولمیانلری مدح ایتمشدر زیراکه انسان آنلرسز انسان کامل مرتبه‌سنه ایتمشدر واما
دوردنجی وجهله خطالری اولطائفه درکه نفسلرینه مغرور اولوب کندیلرینی منتهی وکامل بلوب دیمشلردرکه
بز اویله حالته وصول بولمشزدرکه معاصیلر بزه ضرر کلمز وبو حالات ایله کوکلمز دریا کبی اولمشدرکه
قاذورات ایله ناپاک اولماز لکن بونلر بیلمشلردرکه دریا کبی اولمق بر سکونت بولمقدرکه هیچ بر هوا ایله متحرک
اولمیه وبرنسنه‌نک خاطرینه کدر کلمیه حال بویکیم اکر برکمسه آنلره بر ایله تکلم ایدرکن اثنای کلامنده اکا تعظیم ایتمیوب
عزیزم دیمیوب تخفیف ایلسه ویا آنی تحقیر ایدوب عرضنه خلل ویرر سوز سویلسه اکا شهور وسنیلی ایله عداوت
ایدوب ضرره قصد ایده قالورلر واکر برکمسه آنک آلتونندن بر لقمه‌سن ویا بر حبه‌سن آلسه دنیا باشنه طار وجهان
کوزینه تار اولوب کدورندن عقلی تارمار اولور هنوز اول ابلهلر غضب وشهوت الندن اسیر اولمشلردر وریا وکبر
ایله طولمشلردر ورجولیتدن بالغ وانسانیتدن کامل اولمیوب ناقص قالمشلردر پس آنلر جهل وغفلتلریله مغرور اولدقلرندن
بویله دعوالره طالمشلردر زیراکه اولیادن وانبیادن بیله خطا صادر اولدقده آغلیوب تائب اولمشلردر واما
بشنجی وجهله خطالری اولطائفه درکه حق تعالینک حلم وستر ینه اکا ایدوب قهر ومکرندن امین اولوب دیمشلردرکه
الله غفور وکریمدر ورؤف ورحیمدر وعبادینه پدر ومادردن زیاده ودود ومشفقدر البته اول ستار
عیوب عیبلرمزی ستر ایلدیکی کبی اول غفار ذنوب کناهلرمزی دخی عفو ایدر لکن بونلر بیلمشلردرکه حق تعالی
ستار وغفار اولدیغی کبی جبار وقهار اولمشدر ودیمشلردرکه حق تعالی بزوم طاعتمزدن مستغنیدرکه اکا بر فائده
حاصل اولماز وعصیانمزدن هم اکا هیچ ضرر کلمز کرچه طاعت افضلدر وعبادت ایله ثواب عظیم نائل اولورلر
لکن حق تعالیه بر فائده‌سی اولمدیغندن ایتمیجه بر لازم کلور همان اول غافللرن بو سوزلری اول بعض سوزلرینه

مشایخده

٢٢٣

مشایخده که طبیب اکا نکیب ایله تنبیه ایدوب پرهیز ایله که مرضدن خالی وراحت قالسن ومعالجه قیل که
صحت وقوت بوله سن دیدکده اول طبیبه سویلیه که بن پرهیز وعلاج ایتمزم یا ایتمشم بنم پرهیز وعلاجمدن
سکا نه فائده اولور ونه ضرر طوقونور اول خسته بو سوزنده صادقدر لکن پرهیز وعلاج ایتمدیکم کندوسی هلاک
اولور یا زحمت قالور پس بو طائفه‌نک عندنده معصیت ایله طاعت برابردر آنلر بونی فهم ایتمدیلرکه معصیت مهلکات وسموم‌در
وطاعت مرهم قائد وهمبردر نتکیم مرض بدن بناسی ایدرکه کذلک معصیت قلبی سیاه ایدر ونتکیم پرهیز وعلاج صحت بدنه سببدر
کذلک تقوی وطاعت ترک حجاب وجلاء قلب ورضای ربدر معصیت شقاوتدر وطاعت سعادتدر معصیت راه نفس وهوادر وطاعت راه حقدر وبقادر

رباعی ای برده گمان که صاحب تحقیقی
هر مرتبه از وجود حکمی دارد
واندر صفت صدق ویقین صدیقی
گر حفظ مراتب نکنی زندیقی

نظم

کوکل سجاده اوزره جالس اول تسبیح سر طورمه
عبادت اوزره اول دائم ایکی عالمده عزت بول
یوزک سور یرلره کل بوریانک مسجد ایچنده
مؤذن نغمه‌سن دیکله داغلسون دلده تشویشک
جماعتله نمازی ترک ایدوب طولمغ کدورتلر
خطیب وواعظک افعال واقوالینه اول تابع
نیازی طاعتی ترک ایلمک بد و فضولتقدر
نمازه اهلندن اوزکه ایله صقین سن طورمه اوتورمه
دمادم آل وضو بول تازه جان بو نفسی یاتورمه
اوتورمه منبر کبی دائم قفسده قوش کبی طورمه
جهنم بابن آچدرمه عیوب ناسدن صورمه
آنک ترکیله لطف ایت برکدورت سنده اولورمه
امامک غیرینه کندیکی زنهار طیشورمه
کرم قیل ترک طاعتله شاشوب خلقی شاشورمه

نوع سابع

اهل تصوف اون ایکی فرقه اولدیغن وبر فرقه‌سی هدایت بولوب اون بری ضلالته قالدیغن وفرق ضالهٔ
هر بری نه طریق ایله بلاسن بولدیغن وطریق مستقیم ایله حقه کیدن فرقه منزله ایروب مراد آلدیغن بیلدرر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه علم تصوف بر علمدرکه حق تعالینک صفاتن اکا وصول حقیقتی با محبت
ومحبت مولادرکه عبد بو علم باعثدر وقلبی ماسوادن صافی ایدن صوفیدرکه بو علمی وارندر زیراکه تصوف کسنی کندی قلبنی ماسوادن
قطع ایدوب آنجق محبت مولایه ربط ایتمکدر وبالاده بیان اولنان اهل سنت وجماعت مذهبی اوزره تصحیح اعتقاد ایدوب اول حبیب
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک اقوال وافعال واخلاقنه تبعیتله ارتجه کتمکدر وتهذیب اخلاق وتبدیل مزاج
ایدوب ذکر مدام وتوجه تام ایله مقام انس وحضوره یتمکدر اما بیلنسونکه اشبو تاریخده اهل تصوف اون ایکی فرقه اولمشدر
بر فرقه‌سی شرع شریفه اتباع ایله هدایت بولمشدر ومنزل مقصوده ایروب مراد آلمشدر واون بر فرقه‌سی طرق بدعته سالک وضلالته
هالک اولمشدر وفرق ضالهٔ مذکوره‌نک آدلری بونلردرکه قلمه کلمشدر اولیائیه حبیبیه شمراخیه اباحیه حالیه حلولیه
واقفیه متجاهلیه متکاسلیه الهامیه بونلرده جمله‌سی فساد وفتنه ایله طولمشدر وبونلرک ابتداعی اولان حقه یقین
اولمشدر ودین واعتقادی فتنه وفساده واقع اولمدن سلامت ومحفوظ بولمشدر زیراکه آنلر ظلمات جهالته قالوب بحر ضلالته
طالمشدر آنلر ایمان ایله مشرف ایکن هوای نفسه اویوب شرع شریفی تخفیف ایتدکلری ایچون حق تعالی آنلری اول خیالات
باطله ایله بلایه مصاب اولمشدر وهر بر فرقه باطل مذهبیله مشهور اولوب درکاه خدادن دور ومهجور اولمشدر اما اول
اولیائیه مذهبنده بولنان فرقه دیمشلردرکه سالک درجه ولایته واصل اولدقده آندن جمیع تکالیف شرعیه ساقط اولور
واولیا انبیادن افضل اولوب مقام اعلی بولور حال بویکیم بویله اعتقاد ایلیانلر کسنک قلبنده دین وایمان قالماز زیراکه
جان بدنده ایکن هیچ بر فردن تکالیف شرعیه ساقط اولماز وهیچ بر ولی هیچ بر نبینک مرتبه‌سن بولماز واما حبیبیه مذهبنده
بولنان فرقه دیمشلردرکه عبد الله تعالینک محبتی مرتبه‌سنه واصل اولوب غیری محبتلردن منقطع اولدقده آندن صوم
وصلوة وسائر مأمورات ومنهیات ساقط اولوب محرمات آنجق اکا حلال اولور حال بویکیم حرامی حلال اعتقاد ایدن دینسز
قالور وبو طائفه قابل تفهیم والزام اولمیوب مناهی ومحرماته مرتکب اولورلر پس آنلردن اجتناب ایدن سلامت بولور واما
شمراخیه مذهبنده اولان فرقه دیمشلردرکه عبد الله حضوری بولوب مصاحب مولی اولدقده اوامر ونواهی شرعیه آندن ساقط
صلاک دف ونای ایله سماع ایتمک وریاحین امثالی نسانی استشمام واستمتاع ایتمک اکا لازم اولور بونلر عبدالله شمراخ نامنده

قومیدرکه صورت صلاح ایله اطراف عالمی سیر ایدوب کیدرلر • وبونلری قتل ایتمك واجبدرکه حیله ومکر ایله نیجه
فساد وفتنه‌لر ایدرلر • واما ابلحیه مذهبنده اولان فرقه دیمشلردرکه برنفسمزه مال الله دکلوزکه آنی معاصیدن منع
ایده‌لم • وهرکسك مالی وفرجی بزه حلال ومباحدرکه آلالم وکیده‌لم • وهشتهیانه مانع اولمق کفردر دینك لم حال بوکیم
بونلردن اکفر واضر برفرقه یوقدر • زیراکه بونلرك شری چوقدر • واما حالیه مذهبنده اولان فرقه دیمشلردرکه
سماع ورقص ایله الا الله چالمق حلالدر • واول جنده بیهوش اولوب شیخمزدن بزه حالت کلدی دیدکلری دخی ضلالتدر
واما حلولیه مذهبنده بولنان فرقه دیمشلردرکه جمله عورتله ومحبوب اوغلانه باقمق حلالدر • زیراکه اول الحالده
قدیم حالدر • وکوزلره نظر ایتدکلری حالده سرور ایله رقص ایدوب دیرلرکه بوحالات هم صفات حقدن برصفتدرکه
بزه کلمشدر • حاشا وابدا جمله آنك اولمك بوینده دیوب بری بریله معانقه ایدوب اویشورلر وحلقه اولوب
رقص ایله تپشورلر بونلر دخی ضلالتده یاپشورلر • واما حوریه مذهبنده بولنان فرقه دیمشلردرکه بیهوش
اولدوغمز حالده جنتدن بزه حوری قیزلری کلور بزدخی آنلر ایله جماع ایدرز آنکچون بیهوشلغمزدن (?) اولدقده بزه
غسل ایتمك لازم اولور حال بوکیم بوبیله دیان کافر اولور • واما واقفیه مذهبنده اولان فرقه دیمشلردرکه عبد
الله تعالی بیلمکدن والهمدن عاجز وقاصردر • عقل بشر آنی ادراك ایتمکه قادر دکلدر دیوب توقف ایتمشلردر حال بوکیم
آیات واحادیث اقتضاسنجه ادراك توحید حد انسانه میسردر • والا تکلیف مالا عبث اولمق لازم کلور • بوبیله عقائد
ایدن ضلالتده قالور • واما متجاهلیه مذهبنده اولان فرقه دیمشلردرکه بز ریا وسمعه‌دن خوف وحذر ایدرز
آنکچون صلحا کسوتن قویوب فاسقلر لباسن کیوب خلق ایچنده کیدرز حال بوکیم بودخی شرع شریفه مخالف
بولنمشدر زیراکه من تشبه بقوم فهو منهم دینلمشدر • واما متکاسله مذهبنده اولان فرقه دیمشلردرکه بر
جهانه کلمکدن مراد تحقق بیلمکدر غیری نسنه یوقدر • بونلر کار وکسبی ترك ایدوب قپولرده دیلنجیلك ایدرلر
همان هرنه بولورلرسه یوب ایچوب کیدرلر حال بوکیم آنلر یونی شریعته مخالف ایکلش • واما الهامیه مذهبنده
اولان فرقه دیمشلردرکه کتب شعر قرآن طریقندر • وجمله‌سی تفسیر حقیقتدر • بونلر قرآن وحدیثی وفقهی اوکرنمكدن
اعراض ایدوب شعرا وحکما وظرفا کتابلرن اوقیوب الهام ربانیدر دیوب کیدرلر حال بوکیم عمرلرن ضلالتده
صرف ایدرلر • بیت علم دین فقه است وتفسیر وحدیث • هرکه جوید غیر ازین کرد وخبیث • واما طریق مستقیم
ایله حقه کیدن فرقه دیمشلردرکه قرآن کریم وحدیث شریف دینمزه ودنیامزه کافیدر • وشریعت بزه وافیدر بس
بونلر اولیادرکه سبیلکه هدایت بولمشلردر • طریقت حقه ایله سالك اولمشلردر • ورد مولاده منزل الکشلردر ومحقیقت مالدار (?) اولمشلردر
ومجلس حضوره دنکلشلردر • ومحبت ریاسن طلشلردر • وفنا فی الله اولوب آنکله قالمشلردر • ودولت ابدیه ایله سعادت سرمدیه بولمشلردر

نظم
سرای دین اساسیدر شریعت
کد بولك ابتداسیدر شریعت
صراط مستقیمه دعوت ایدن
قوینك اهتداسیدر شریعت
یکر محتاج ایله داعی جبرئیلدن
قوسینك هماسیدر شریعت
جهاد اکبر ایدن اهل عرفان
دلیل ومقتداسیدر شریعت
شریعتدن ولی یاد اولماز اصلا
بوبینانك بناسیدر شریعت
همان آنلرده عقلنجه صانوردیم
دیمه‌سنك نولاسیدر شریعت
ضیاهی اولیانك شمسیدر یوقیلا

طریق حقه هداسیدر شریعت
دخی بونکله بوبول ختم اولنور
منادیلرنداسیدر شریعت
خدانك لیلة معراج ایچنده
اکا وحی خداسیدر شریعت
بونفس کافری قتل ایتمك ایچون
قلوبجینك صفاسیدر شریعت
حقیقت کرچه سلطانلقدر اما
ولینك آشناسیدر شریعت
نه بلسون شرع پاکی اهل الحاد
نظام ایچون اولاسیدر شریعت
شریعتسز حقیقت اولور الحاد
حقیقتلر قباسیدر شریعت

بودر اول قبودرکاه حقه
بوراهك انتهاسیدر شریعت
شریعت انبیانك سنتیدر
حبیبه عطاسیدر شریعت
جهانه جوقلدی انواع علومك
حقك حکم وقضاسیدر شریعت
طریقت کاربانی نك اوکنجه
اوکیك آنك لواسیدر شریعت
شریعتله طوردر ارض وسماوات
اولا عدانك جفاسیدر شریعت
صقین جانم صقین آنلرکبی هم
حقیقت کوك ضیاسیدر شریعت
جهانه برولی کلمزکه الا

الندم آنك عصاسیدر شریعت
حقیقت جاینده ابجق ولیك
اوعرشك استواسیدر شریعت

دخی باشنده تاج وشال وکسوت
جانانك ساعداسیدر شریعت
بدن بولماز بقاجان اولمدقجه

همکنك عباسیدر شریعت
حقیقت عرشن علادر محقق
حقیقتلر بقاسیدر شریعت

صقین صوینه آنی نامحرم الحرم
جمیع انبیا واولیانك

بوزنك صویی حیاسیدر شریعت
نیازی رهنماسیدر شریعت

باب خامس

حضرت ملك ملوكك درکاه ودیوانده سیر وسلوك جانی • ومرور وعبور مقامات سبعۀ نفس انسانی
وآداب وارکان حضور حضرت یزدانی • وکرامات وامارات مرشد راه رحمانی • وصفات وعلامات مرید قابل عرفانی
وانواع مداخل ومکاید واهلۀ شیطانی • ومناقب ومکارم قطب اولیای زمانی • فصول ثمانیه ایله تفصیل ایدر

فصل اول احوال واطوار سیر وسلوك جانی • وکا متعلق اولان نجی اعیانی • ومقام اولده بولنان نفس انسانی
وکا آنده ایکن لازم اولان آداب وارکانی • سکز نوع ایله بیان وعیان ایدر • نوع اول مبدأ ومعاد روح انسانی
بیلدرر • ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه حق تعالی کندی حکمتیله اسرار ذاتنی سمای عماءدن
طبیعت طلیه ارضنه انزال ایدوب • اسما وصفاتی خواصنی اظهار ایچون اول اسراری نطفه‌لر اصداف ینه پنهان
ایلدکه • آنلر ظلمات نفسانیه ایله برمرتبه حجابه کیتمشلردرکه • مقتضای مالك اولدقلری اعتبارات وکمالاتی اونودوب
محسوسات ومتمولات ومیل ورکون ایله مقام بهایمه ینمشلردر • واول وطن اصلیلری اصلا خاطرلرینه کلمیوب مبدأ ومعاد
اصلیلرن نسیا منسیا ترك ایتمشلردر • بعده آنلره صورت ظاهره‌لری اوزره نیجه رسل ارسال ایدوب صورت باطنلرینه اوزره
دخی نیجه رسل ارسال ایلمشدر • تاکیم آنلر ظلمات بشریتلرنده مصابیح ملکوتیه ایقاد ایله برنوع صالح اولسونلر وآنلرینه
شکل خیالیلرده اولدقلرینه آنکله مطلع اولسونلر • وانواع کمالاته وصول استعدادلری اولدیغن بلسونلر • وحجب
ظلمانیه ونورانیه کشفنه جد وسعی ایدوب اول مبدأ اصلیلرینه رجوعی طلب وآرزو قیلسونلر • پس اول طلب وآرزو ایله آنلرده
بکا برقارش تقرب ایدنلره اول برارشون تقرب قیلمشدر • وکا برارشون تقرب ایدنلره اولدر برقولاج یقین اولمشدر • وآنکا مشی ایله
کیدنلره اول هروله ایله کلمشدر • تاکیم یدالطاف آنلری اویله برجذبه ایله حضوره جذب ایتمشدرکه آنلره عادات وطبایع‌لری
کلیلده اونتدرمشدر • واول جذبه ایله آنلرینه حضرت احدیته کیتمشلردر • وکندی صفتلری آنك صفاتنده محو ایتمشلردر
زیراکه آنلر کمال عبودیتله متصف اولدقلرندن آنك دوبیتنده هیچ برنزاعلری قالمیوب • آنکله مطمئن اولمشلردر ودنی
راضی وعنداللهدن مرضی اولوب حضورینی بولمشلردر • تاکیم آنلری بعض آثارله دعوت ایدوب یا ایتها النفس المطمئنة
ارجعی الی ربك راضیة مرضیة بیورمشدر • وعبادی زمره‌سنه دخول امریله خلافت آدمیه‌لری تحقیقن طیور مشدر
وآنلره خلعت قیومیته الباس ایدوب • کمالات ابدیه وبرنوب • نعمت سرمدیه ایله طویوب مشدر • پس اول طلب رجوع و
انجذاب معهود نور هدایت حی ودود اولوب • ابجق عنایت وداد ازلی • وسعادت مادرزادلم یزلی ایله اولان سلالة
باهره • ونطف ظاهره اولان طباع سلیمه واخلاق کریمه اصحابی انبیا واولیا قلوبنه طولمشدر • وهر بری کندی استعدادی
مرتبه‌سنجه معرفت نفس ایله موفقت حقه ایروب حضوری بولمشدر • وآنلر لذات دنیایه التفات ونعیم آخرته اعتبار
ایتمیوب • قلوب صافیلری مولالرینه توجه قیلمشلردر • وارواح قدسیه‌لری آناء لیل ونهار آنك ذکر وفکرینه
مستغرق اولمشدر • ونفوس زکیه‌لری حواس ظاهره‌لرندن صاتوب بصیرت باطنلرینه ظهور ایدن عزت ولذته
الکشلردر • بیم روحم اکر بوزمره اولیادن بولنمش سن سعادت سنکدر • وهرنه دیله‌سن ویکه بونلره محتبلة خدمت
اید بولنمش سن بشارت سنکدرکه آنلر ایله سن وخبرده المرأ مع من احب کلدیکن بیله‌سن اما طالب تحلی طوبیتن

هبوط ایدوب اسفل سافلین بدنده مربوط اولانلرک کوکللری غضب و شهوته اسیر و خوف و خطری کثیر اولمشدر و شبکهٔ مخالفات ایچنده مأیوس و قفس عادات ایچنده محبوس قالمشدر زیرا که آنلر بهایم کبی کثرت اکل و شرب و نوم و جماع ایله مشغول اولوب معرفت نفس ایله مبدأ و معاد اصیلرینی بیلمکدن معزول اولمشلردر منه بدأ الامر و الیه یعود اشارتندن بشارت بولمیوب جهانده حیوان کلوب حیوان کیدن آکل و مأکول اولمشلردر نظم

بوتن بو جهانده کوکل اول جهان
دکلدر بری ارض و یا آسمان
ولی یار حسن و هوا سن اکر
سنی جذب دلدار ایدر ناکهان
نشان سو جهل بی نشان بحر در
فلکدن همان سوبر یلور کهکشان

هوا یار تند رخلا یار جان
اکر یار جان و خرد سن مدام
بر کدر بو خاشاک ایله خاکدان
که بر جذبه در ربک عمان کوزل
نشاننده بیان بی نشاندن عیان
سکون ایله حقی که ضمن ایجره وار

کوکلده غریب و عقلی هم غریب
ایرد سن او جانانه اندن جنان
مکر ناکهان اول عنایت ایروب
عمل در نشان جذبه در بی نشان
کورنمدن جو برآیه ظاهر اولو
هزاران لسان و هزاران بیان

نوع ثانی

انسانک وجودنده بولنان نفس شهوانیه ایله نفس ناطقه نک حقیقتلرک و ایکیسنک بری برینه اولان احوال و اطوار و اسمالرین بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که انسانک ایکی روحی واردر که حکمای اسلام آنک برینه روح حیوانی و برینه روح انسانی دیرلر اما آنلرک روح حیوانی دیدکلری جوهر بخار لطیفدر که بدنده اولان حیات و حس و حرکت ارادیه یی حامادر و بز بو روحه نفس شهوانیه و نفس بهیمیه اطلاق ایدرز پس بو نفس ابدانه مشرق بر جوهردر که اکر بدنک باطن و ظاهرینه برابر اشراق ایلدیسه حالت یقظه حاصل اولور و اکر بدنک باطننه اشراق ایدوب ظاهرینه ایتمدیسه حالت نوم حاصل اولور و اکر بدنک اشراقنی بالکلیه قطع ایلدیسه حالت موت حاصل اولور سبحان الصانع الحکیم و اما حکمانک روح انسانی دیدکلری جوهر نفس ناطقه درکه اول حد ذاتنده ماده دن مجرد بر جوهر عد اولنمشدر لکن کندی افعالنده ماده یه مقارن بولنمشدر و انجق بو نفس درکه اماره و لوامه و ملهمه و مطمئنه و راضیه و مرضیه و کامله اسماسیله تسمیه قلنمشدر و بر نیجه صفات ایله متصف اولدیغنه بو اسمانک بریله ذکر اولنمشدر پس اکر بو نفس ناطقه اول نفس شهوانیه نک مطیع و منقادی اولوب آنک امر حالده موافقت و موافقت ایلیوب آنک تحت حکمنده بولندیسه بوکا اماره دیرلر و اکر تکلیفی تحتنده ساکن اولوب حقه تابع اولدیسه لکن هنوز آنده میل شهوات فانی قالدیسه آکا لوامه تسمیه ایدرلر و اکر بو میلی زائل اولوب نفس شهوانیه ایله معارضه ده متانت بولدیسه و کندی عالمنه زیاده میل ایدوب قابل الهامات اولدیسه بوکا ملهمه اطلاق ایدرلر و اکر نفس شهوانیه نک حکمندن چقوب مقام عبودیتی تام ایتدیسه و اضطرابی ساکن اولوب شهوانی کلیتله فراموش ایتدیسه بوکا مطمئنه دیرلر و اکر بونک ترقی ایدوب مقاماتنی نظرندن صالدیسه و جمله ذاتنک کچوب فانی اولدیسه بوکا راضیه تسمیه ایدرلر و اکر بو حالی کمال بولدیسه عند الله مقبول و عند الناس محبوب القلوب اولدیسه بوکا مرضیه اطلاق ایدرلر و اکر جمیع صفات کمال الله متصف بولندیسه و تکمیل عباد ایچون خلقه رجوع ایله امر اولندیسه بوکا کامله تسمیه ایدرلر و بو نفس ناطقه نک اسمای سبعهٔ مذکوره سندن غیری بر نیجه اسماسی دخی واردر پس بو جوهر مجرده قلب دیوب کوکل مراد ایدرلر و بو بر مدرک شیء عالمدر که اوامر شرعیه ایله مخاطب و عبادت و معرفت الله مطالبدر و بو جوهرک ظاهری و مرکبی واردر که اول نفس شهوانیه در و بونک باطنی واردر که روحدر و روحک باطنی واردر که سردر و سرک باطنی واردر که سر السردر و سر السرک باطنی واردر که خفیدر و خفینک باطنی واردر که اخفادر اما بر نسنه نک باطنی آنک حقیقتی و ماده سیدر مثلا سریر بر نسنه درکه آنک باطنی خشب قطعه لریدر و خشب قطعه لرینک باطنی شجردر و شجرک باطنی عناصر اربعه در و عناصرک باطنی هیولای اولادر پس بو امر واحد ربانی غایت لطافتده بولندیغی

حالنده اخفی

حالنده اخفی تسمیه اولنور و بر درجه تنزل ایدوب بر مقدار تکثف ایلدیکی حالنده خفی تسمیه اولنور و ایکنجی درجه تنزل ایلدوکی آندن زیاده تکثف ایلدیکی حالنده سر السر تسمیه اولنور بعده کذلک تنزلنده هب نفس و نفس ناطقه و لطیفهٔ انسانیه و حقیقت انسانیه دینلور که بو درجاده اسمای اربعه ایله تسمیه اولنور و اکر بر درجه دخی تنزل ایلدیسه انسان حیوانی و نفس اماره تسمیه اولنور و بو روح اعظمدر که آنک حقنده حق تعالی قل الروح من امر ربی بیورمشدر بو امر ربانی بر سر یزدانیدر که آنک کنه و ماهیتنی حق تعالی انجق کندی نفسی بلور خواص عبادینه دخی طورمشدر و بو روحک عالم کبیرده بنجه اسما و مظاهری واردر و عالم صغیرده یعنی عالم انسانده هم بنجه اسما و مظاهری واردر اما عالم کبیرده اولان اسما و مظاهری عقل اول و قلم اعلی و لوح محفوظ و حقیقت محمدیه و روح محمدی و نور محمدی و نفس کلیه درکه حق تعالی قرآنده خلقکم من نفس واحدة بیورمشدر و اما عالم انسانده اولان اسما و مظاهری آنفا بیان اولنان اخفی و خفی و سر السر و سر و روح و قلب و نفس ناطقه و لطیفهٔ انسانیه و حقیقت انسانیه در و حق تعالینک ابداع و ایجاد ایلدیکی موجوداتک جمله سندن بر جوهر افرددر و خلیفهٔ اکبر و سر اعظمدر و بونک ابتدای تنزلاتی اخفی الخفی در و آخری فیدرکه نفس ناطقه در و بونک تفصیلی کچمشدر نظم

عشق دیر عقل بنی صانمه که جسم سبزم
نور محضم که ضیا بخش صفا و کدرم
مطلقم شکله صورتده مقید دکلم
طوطی جانه دلکرده جو شهد و شکرم

نه قوامم نه بخارم که بن امر دکرم
جوهرم کرچه مجرد در ایکی عالمدن
بن امیر صورم صانمه اسیر صورم
هر بنه باقسم آنی کندی وجودم بولورم

روح روحم که تعلق ایدرم آب و کله
هم هیولی کبی هر شکله بن جلوه کرم
دیده لردن کوروم کندیکی جمالم انلرها
بو مرایاده عیانکیکی سیران ایدرم

خلقه عارفه معروف بنم ای حقی
آن معشوقم و عاشقم نور بصرم

نوع ثالث

نفس ناطقه نک بدن انسانه واسطهٔ نفس شهوانیه ایله اولان تعلقنی و ایکی عالمده بولنان توجهنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که مقام اخفادن مرتبهٔ قلبه تنزل ایدن روح اعظمدر که جسم انسانه تعلق ایدوب اموری تدبیرینی التزام ایتمشدر و بو تعلق عاشقک معشوقنه اولان تعلقی مرتبه سنه کیتمشدر و بو روح انسانی بو جسمک تدبیر و تصرفنه واسطهٔ نفس شهوانیه ایله ایتمشدر زیرا که بو روح شریف بغایت لطیف و جسم بغایت کثیف اولوب نفس شهوانیه لطافتله کثافت آره سنده متوسط اولمشدر آنکچون تنزل ایدن روح پاک ایله جسم خاک آره سنده واسطه اولمغه لیاقت بولمشدر و بو روح علوی نفس شهوانیه ایله تعانق ایلدیکنده اسمی قلب و نفس ناطقه اولمشدر پس بو قلبک ایکی جهتی واردر که بر جهتی عالم حس و شهادت سمتنه طوغریدر و بر جهتی عالم قدس و غیب سمتنه طوغریدر و نفس شهوانیه کثیف اولدیغندن روح انسانک بر جهتنده زجاجهٔ مرآتک بر یوزینه طلا اولنان کثیف حسنی اعنی سلیمانی کبی ملازمدر و آخر وجهنده صورتلر کورنملز اندن پس آنکچون قلب انسان اشرف اعضا و اعظم اشیا و محل تجلیات صفات و اسما اولوب مطلع انوار و مخزن اسرار و کارکاه انتقاش حقایق اشیا و نظرکاه حضرت مولی اولمشدر و حق تعالی کلام قدیمنده لمن کان له قلب بیورمشدر آندن مراد انسان کاملک قلبی اولدیغن طیورمشدر زیرا که آن قلبی عبرت المعه ایرمشدر پس اکر کوکل عالم شهادتده اویله توجه قیلسه که عالم غیب و تنزیهی کلیتله فراموش ایلسه آنده اولان خواص علویه ده منحجب قالوب حیوان اولور و اکر کوکل عالم غیبه اویله بر مرتبه توجه قیلسه که عالم شهادتی و تشبیهی کلیتله فراموش ایلسه کندیده عرض و عارض اولان خواص سفلیه دن محتجب قالوب ملک اولور و اکر کوکل ایکی عالمک برینه توجه ایلدکده اوبرندن ذاهل اولمسه اول کوکل صاحبی انسان کامل اولور و بو کمال اویله بر مقام عالیدر که انجق تزکیهٔ نفس و تصفیهٔ قلب ایله حاصل اولور و مفرد بش طریقه سلوک ایدن بو کماله واصل اولور پس مادام که قلب انسان نعمات جسمانیه ایله و شهوات نفسانیه ایله بدنه توجه قیلمسندن اول قلب اینه مقلبندن بیمنتن حجاب ایله منحجب قالمشدر و بو مرتبه ده قلبک آدی نفس اماره اولمشدر زیرا که قلب اول حینده مذموم اولان غضب و حسد و کبر ایله و عجب و غرور و سوء خلق ایله و حرص و شره و شهوات ایله طولمشدر بو خلافنده ایسه قلبی مقلبندن بعید و کثرت مکشله علیل ایدر خصوصا غضب و شهوت عزیز اولانی ذلیل ایدر چونکه قلبک حقی امیر بدن اولمقدر و بدن آنک هر حکمنی قبول قیلمقدر پس غضبله شهوت قلبه غالب کلسه امیر اولان مأمور اولوب امر بر عکس اولور آنکچون مغلوب غضب واقعه ده کندینی کلب اوکنده ساجد

کورر ومغلوب شهوت رویاده مرکوب حمار اولور اگر کوکل بو مرتبه ملعونه کندی اولنوب مدت مدیده مکث
ایلدیسه آنك عالم غیبه توجه ایتمکه قدرتی قالماز زیرا که قلب آیینه مثالیدر که غبار و پاسدن صافی اولدقچه انسان
آنده اشکال و صور تکثیرکی کورر و اگر آیینه بر مدت صفات اولنمیوب پاس آنك جوهرینه توغل و تمکن ایلیه صکره اول پاسك
ازالسی صیقلله دخی زائل اولمیوب خاصیتی باطل اولور نته کیم خبرده ان القلوب لتصدأ کما یتصدأ الحدید وجلاؤه
ذکر الموت وتلاوة القرآن کلمشدر اگر کوکل کندی عالمنه اعنی عالم غیبه متوجه اولدیسه البته اول ذکر و فکر ایله حجب
مذکوره یی بر بر کشف ایتمکه سعی و اهتمام ایدر و کثرت شهوات و معاصیدن حاصل اولان زنك وکدری بالجمله ازاله
اولور کیدر پس حقایق اشیا و دقایق معنی آنده منتقش اولوب تجلیاته مستعد اولور زیرا که کشف تجلیات معناسی
بودر که کوکلدن شهوتلر زائل اولدقچه ابتدا تنزل ایلدیکی مقاما بولور چونکه کوکلده شهوات و آرزولردن هیچ بر نسنه
قالماز مطلوبنه واصل در که اول قلب ایله مقلبی آره سنده بر حجاب اولماز نته کیم حق تعالی بیورمشدر که لم یسعنی ارضی
ولا سمائی و وسعنی قلب عبدی المؤمن الهین اللین یعنی آنی کوره من الاحلیم وسلیم اولان مؤمن قولنده کوکلی بصیرتلر
کورر اویله دکلدر که حق تعالی عبادینك قلوبنه حلول ایده حاشا اول محالدر لکن وقتا که قلب مؤمن صیقل ذکر و فکر ایله آیینه کبی
تصفیه اولنور نته کیم عالم شهادتده اولان صور محسوسات آیینه ده بولنور کذلك عجایب عالم غیب اول کوکلده مشاهده قیلنور و ذهنده
حاصل اولان صور اشیانی تفسیر ایدن بو مشاهده علمیه در زیرا که ذهندن مراد نفس ناطقه درکه بلدیکك کبی کوکلدن نظم

کوکلی نکار قیل آیینه دن بیوزك اندرآن	که نقش غیردن اولکی بوکلچو آینه پاك	اگرچه آینه وجه پاکك اولمشدر
نه عقول ونفوس وعناصر و افلاك	ولی سکاسی کتخی تمام کوسترمش	جهان الجمله بو آیینه دل غمناك
تمام چهره خوبك کوکلده سیر ایت کیم	دل اولکی مظهر تام و لطف صافی در	ندن تنزلك اولماز بو پاك خلوتده کیم
اذا مررت بما وجدت فی سواك	سکا چو نسخه مجموع کائنات اولدم	روا میدر که قالام بن فقاده کل و خاك
اگرچه ساحله آنك بنی هم آن جرم	که بحر عشقکا موجم او نمچو نخاشاك	بنمله در چو ظهوری وجودم اولدی سندن
فلست تظهر لولای لم اکن لولاك	سن آفتاب جهانسن چو سایه در دم حق	فنا ظلال کونك بولور وجود وهلاك

نوع رابع

قلب ایله مقلب آره سنده اولان حجب اولدیغی و قلبلردن نه وجهله خلاص بولدیغی بلدردر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل
الله دیمشلردرکه محبت ملك ملوك اولان اهل سلوك ایچون جمله دن اقرب اهم و الزم بودرکه دنیا و ما فیهادن بلکه ما سوادن
اعراض ایلیه و هر تدبیر و آرزودن کچوب جمیع ذنوب و شهوتلردن توبه و رجوع ایدوب حضور حقه کیده لر زیرا که
حق تعالی کتاب کریمنده بیورمشدر یا ایها الذین آمنوا توبوا الی الله توبة نصوحا و توبوا الی الله جمیعا ایها المؤمنون
ان الله یحب التوابین ویحب المتطهرین و حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حدیث شریفنده بیورمشدر که کناهدن
توبه ایدیجی هیچ کناهی اولمیان کمسه کبیدر و بیورمشدر که توبه ایدیجی کمسه حق تعالینك دوستیدر و بیورمشدر که مادامکه
بر قولك حالت محتضره وارمیه اول هر زمان توبه ایدرسه حق تعالی آنك توبه سن قبول ایدر اما حق تعالیه توبه و رجوع ایتمکده
حقیقت آیات و احادیث فی جوق در جمله سن یازمغه حاجت یوقدر زیرا که حق تعالی هدایتیله عنایت ایلدیکی عارفه بو اشارت کفایت ایلر
و حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بیورمشدر که قلبم ربمی کوردی دیمشدر کیمکه بو سعادته واصل اولمق و درجات کمالك اعلاسنه ترقی
قیلمق مراد ایدرسه ابتدا باب توبه دن داخل اولسونکه اولا ما سوای مولادن توبه ایتمکدر بو توبه آنکچون باب الابواب تسمیه
اولنمشدر که عبد ابتدا ما سوادن توبه قیلور آنك جناب ربك حضرتنك قربنه داخل اولور حال بو کیم اجماع امت آنك
وزرینه درکه توبه علی الفور واجبدر زیرا که ترك منهیات و فعل مامورات البته علی الدوام واجبدر اگر سن کندی نفسکا انصاف
و شفقت کوزیله نظر ایدرسن بو توبه یه احتیاجکی اکل و شربه احتیاجکدن زیاده کوررسن زیرا که میل شهوات و ذنوب
قلبکی محجوب ایتمشدر حالا بو کیم عبد ایله مولاسی آره سنده اولان پیمش حجابك اعظم و اکثفی حجب ذنوبدر که
آنلر ظلمانیدر گرچه حجب نورانیه ی دخی دفع ایتمك لازمدر لکن آنلر نورانیدر و آنلر ایله مشاهده ایتمك علی حاشیه در
زیرا که اول حجب ظلم ذنوب ایله حاصل در آنلر سنکله مطلوبك میاننده بولنان حجابدر حالا که مماثله در بس آنلر مطلوب
نزدنك کوریور و نزانی بولنور اما حجب نورانیه حجاب اما ایله در که قلبله مطلوب مشاهده اولنور و کثرت ایله

بهادر اولورسه ده ماورای جدار و قباب اولنمیوب بنده سنکی بلنور نته کیم بصر ایله محسوسات اوپله کوریلور کذلك
بصیرت الکه قابلی اولنور اگر چشم بصیرتدن وطبع و ختم اولان ظلمات ذنوب ایله مستور اگر دیسه انوار غیبی کوره
دور اولور پس اول حضور و طاعتدن مهجور اولور و ارتکاب معاصیدن منفعل اولیوب مسرور اولور و اگر
ذنوبك جمله سندن توبه قیلدیسه آنك بصیرتندن حجب ظلمانیه آچیلور کیدر پس اول کمسه حضوره کلوب خشوع و خضوع ایله
مناجات اولوب مولاسندن نجات ایدر و آنده اول حجب نورانیه قالور که آنلر آنك لذات جسمانیه التفاتیدر
و احوال و مقاماته و تجلیات و کراماته اعتبار ایدر و کندودن صادر اولان اعمال صالحه یه اتکا و اعتماد ایدر زیرا که
بو کمسه اویله ظن ایدرکه موجد اعمال انجق کندیدر که طاعت آنك معتادیدر نعمت برکات فکر و فکر ایله بو حجاب آنك منکشف
اولور اول حالده توفیق خدایی مشاهده ایدوب شکرندن تقصیرینه معترف اولور و کورر که معطی و مانع و ضار و نافع
انجق رب العالمین حضرتلریدر ایمش و بر قولنه خیر و بر قولنه شر مراد ایلمش آنی لباس تقوی ایله مزین و موافق ایدوب حضور حضرتنه
لایق ایدر ایمش و کورر که عبد اگرچه فعلنك فاعلیدر لکن آنك افعالنك نه خیری کلور و نه شری بلکه هپسی ایلیان انجق
اول خالق البشر ایمش چونکه آنك کوکلی بو کشف ایله غفلتدن اویانور اولدمده سرور و انبساط کندوکی و صفاتنه صیانت
اکر اول مشاهده ده ناقل اولان الطاف خفیه ایله مخوف و محفوظ اولدیسه اول البته بو کشف خطوردن نه ترقی قیلور و حجب نورانیه
باقیه دخی شیئا فشیئا زائل اولور و منازل مقربینه و مقعد صدقه واصل اولور اما حجب نکوره یی جدار و زجاجات
تمثیلندن ظن اولنمسونکه اول ذات بیچون بو عالمده بو عین راس ایله کورلسون زیرا که او اذات اقدس بودیده
جهان بین ایله کورلمکدن تنزیه اولنور انجق ما سوادن پاك اولان قلبك بصیرتی کوزیله مشاهده قیلنور اما بو توبه
در فوملکه ذنوب ماضیه دن نادم اولمقدر بو عوامك توبه سیدرکه توبه لری مقبوله در و اما توبه خواص قلبی مقلبندن
مشغول ایدن اشیانك جمله سندن توبه قیلمقدر و اما توبه خاص الخاص انس حضور حقدن بر نفس غفلت و ذهول ایتمکدن
تائب اولمقدر و بو توبه اذکیا و صدیقین توبه سیدر و بونلر انفاس طیبه لری قیمتن بلمشلردر و هر بر نفسلرن
دنیا و ما فیهادن خیرلی بولمشلردر و بونك تجدیدندن مراد قلبی تجلی حقدن منع ایدن صورکونیه نك قلبدن طولوب انده
منتقش اولمسیدر پس مادامکه سالکك قلبنده ما سوی الله اولور اول تجلیات انوارندن محجوب قالور کاه آنده غیر الله جمع اوله
حجاب ظلمانی اولور و کاه اغیار آرا اولوب حجاب نورانی اولور آنکچون اولیای کرام لطائف تجلیاته و لامعات سالکلره ترك اسباب
ایله امر ایدوب خلوتده جلوس ایله تنبیه ایتمشلردر تا کیم آنلرك قلوبنه صورکونیه طولمسون و تجلیاتی مانع اولمسون اما قلبه
مانع تجلیات انجق انتقاش صورکونیه اولدیغنه دلیل قاطع بودرکه سالك طریق مقربین اولیاء عابدینی کوردسن که حق تعالی
حضرتلرینه خضوع و خشوع ایله بتمثیل عبادتلر ایدرلر لکن سالکلرده حاصل اولان شوق و ذوق و وجد و حاللر آنلرده آنك
قلبنده بر نسنه حاصل اولماز زیرا که سالك اولیاء عابدك قلبی اغیار ایله طولمشدر که بر ساعت خالی قالماز و اول عابد
اول اغیاری قلبندن کیدرمکه سعی ایتمز و سالکلر مرادی مراد ایتمیوب کندی جانندن اجری کیمز اول انجق جنتده وعد
اولندیغی نعمتده منتظر اولور پس که حق تعالینك عبادتلرن قبول ایدرسه و اول نیاتك آخرتده ایله کیدرسه اول عابد جنتده
اولان نعم موعوده سن بولور زیرا که حق تعالی خلف وعد ایلمز البته هر وعده سین یرینه کتورر و اما عابد سالکلر حق تعالینك
تجلیات و آخرته عالی مقامات احسانك و کرم قیلور پس بو نکته ابتا اولنمشدر که حجب قلب انتقاش صورکونیه در دنده نظم

بوگلشن دیر جهان صور ییدر داد عرود	وقیند رکیم اوله سیر انکهمز ملك سرور
چونکم احببت ان اعرف دیدی اول حی ودود	عشق سنجا عن آچوب اپلدی خوبلر عرض ظهور
خاتم کورمش ایدی آنی و ارای انوار	اول سبیدندن آنك وردی بو یانور النور
وار لغکدن بر آیا قطرهء یدچقسك ای جان	اولدمده قوجه مز وکناهك مغفور
وار اعکلدکه ابد رخانه قلبك ویران	فانی اولکیم اوله کاشانه قلبك معمور
بلکك چون سنی وار ایتدی یقین دوستکدر	محو اولمق دوستر یقین اولکه هیچ اولماز سندن دور
عالم دله مقربلر ایچون مولانك	جنتی وارکه یوق انجنك نه حور ونه قصور
عشقه جان ویرکه دمندن ابدی حی اولهسن	اسم و رسمك اکا ویر دل ده مدام ایله حضور

بهادر اولورسه ده

ماسوایی اونودوب حق ایله اول ای حقی | وار اولدر چونکه بو وار ایله سن اولمه مغرور

نوع خامس

اجمال مقامات سبعهء نفس انسانی و ترتیب ظلمانیه و حجب نورانیه جلالی و جمالیه تبرنک دفعنه بادی اولانی بیلدرر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه سلوک طریق مقربین انبیا و مرسلین اخلاقیدر و خلاصهء عباد
صالحین اطوارندندر حال بو که آنلرک سلوک طریق حقدن مراد و مقصدلری بودرکه اول امر ربانی یعنی روح انسانی
منازل تنزلات مذکوره سندن تدریج ایله ینه اولکی مقامنه ترقی قیله و سوق نفسله معرفت حقه واصل اوله
و کمال تجرد مقعد صدقه کلوب حضور و انسی بوله و بو طریقت اهلی بیننده منازل معلومهء معینه واردرکه سالک آنلری
بری برندن صکره قطع ایدوب آخرینه وصول بولور آندن سلوک منازل منقطع اولور و تجلیات حق منقطع اولماز
زیرا که تجلیاتک نهایتی اولماز و بو منازلی قطع ایتمک بو سالکک حالی منازل طریق محسوسی قطع ایدن مسافرک حالی
کبیدر نته کیم مسافر اثنای طریقده احوال طریقی بیلن دلیله و زاد و راحله و رفقا و سلاحه محتاجدرکه آکا بونلر
لازمدر کذلک بو سالکه بر مرشد لازمدرکه آکا بو یولک خیرینی و شرینی بیلدره و بوکا تقوی لازمدرکه خیرلی زاد اولدر
و بوکا راحله کرکدرکه همتدر و بوکا رفقا لازمدرکه مطلبنی طلب ایدن سالکلردر و بوکا سلاح اقتضا ایدرکه ذکر اللهدر
تاکیم آنکله نفس و شیطاندن تحصن ایلیه و نته کیم مسافر اثنای راهده نیجه بارهلره مصادف اولوب هر برنده
بر مدت اقامت ایدر بعده آندن رحلت ایدوب مطلوبنه کیدر کذلک بو سالک سیر و سلوکنده اهل الله آره سنده
مشهور اولان مقامات یدیدر که آنلر یدی مقام بولنمشدر اولکیسی مقام ظلمانی اغیاردرکه آنده بو نفس ناطقه
اماره نامیله تسمیه قیلنمشدر و ایکنجیسی مقام انواردرکه بو نفس آنده لوامه تسمیه اولنمشدر و اوچنجیسی مقام
اسراردرکه بو نفس آنده ملهمه اسمیله بیلنمشدر و دردنجیسی مقام کمالدرکه بو نفس آنده مطمئنه تسمیه قیلنمشدر
و بشنجیسی مقام وصالدرکه بو نفس آنده راضیه تسمیه اولنمشدر و آلتنجیسی مقام تجلیات افعالدرکه بو نفس آنده مرضیه
اسمیله بولنمشدر و یدنجیسی مقام تجلیات صفات و اسمادرکه بو نفس آنده کامله نامیله بیلنمشدر و سالک
بو مقامات سبعهنک هر برنده اولدقجه اول مقام ایله ما بعدندن محجوبدر پس اولکی مقامده بولنان اول اغیار ایله
شهود انواردن محجوبدر و ایکنجی مقامده بولنان انوار ایله اسراردن محجوبدر و اوچنجی مقامده بولنان اسرار
ایله کمالدن محجوبدر و دردنجی مقامده بولنان کمال ایله وصالدن محجوبدر و بشنجی مقامده بولنان وصال ایله تجلیات افعالدن
محجوبدر و آلتنجی مقامده بولنان تجلیات افعال ایله اولمش تجلیات اسما و صفاتدن محجوبدر و یدنجی مقامده بولنان تجلیات
اسما و صفات ایله قالمش تجلیات ذاتدن محجوبدر و تجلی ذات ایسه ممتنعدرکه قرص شمسه نظر کبی ظن و برق برنسنه کوزی
اولور پس مقامات اعلاسی تجلیات صفات و اسمادر آنکچون نهایت مقربین اوبله بولنمشدرکه حق تعالی موجوداته ذات
باجمله تجلی قیلمز الا که حجاب اسماسی وراسندن تجلی قیلمشدر نته کیم حدیث شریفده ان لله سبعین حجابا من نور وظلمة
لو کشفها لاحرقت سبحات وجهه ما انتهی الیه بصره من خلقه کلمشدر اما عبد ایله مولاسی آره سنده نور و ظلمتدن
اولان حجب سبعین باجمله عبده راجعدر زیرا که حق تعالی هیچ برنسنه محجوب ایدهمز اکرچه آنک حاجبی اولسه آنی قاهر
اولوردی حال بو که جملهیه قاهر اولدر پس محجوب اولان عبد کندیدر و حقیقتده حجابدن مراد آنجق بعد مناسبتدندر و حجب
امور حسیه در و بنده بعد اوقات و مسافه در زیرا که حق تعالی بعد و قرب حسیدن و زمان و مکان و جهتدن منزهدر
اما سلوک طریق حق بو حجابی تمزیق ایچون وضع اولنمشدرکه حجب سبعین مرقوم مقامات سبعهء معلومهیه راجعدر
پس نفس ناطقه مقامات سبعهدن هر برنده اولدقجه اون حجاب ایله محجوبدرکه اول حجب عشرهنک اولکیسی ایکنجیسندن اکثفدر
و ایکنجیسی اوچنجیسندن اکثفدر تا اونجییه وارنجهدک بو منوال اوزرهدر پس طقوزنجیسی اونجیسندن اکثفدر
و بو قیاس ایله هر بر مقامک حجبی ما بعدنده اولان مقامک حجبندن اکثفدر تا مقام سابعهدک بو ترتیب اوزره
کلمشدر آنکچون سالک صادق مقامات سبعهدن هر برینه واصل اولدقجه ظن ایدرکه حق تعالییه واصل اولمشدر چونکه
بو حاله واقف اولدی پس یقینا بیلدیکه عبدک مولاسندن ابعد اولدیغی مقام اولدر فالذیغی زیرا که نفس ناطقه اولده
سوء ایله اماره بولنمشدر و بو نفس امارهنک حجبی ظلمانیهدر و ما عداسنک حجبی نورانیهدر پس کر سالک مقام اولده ایکن

اولکی اسمی

اولکی اسمی یعنی لا اله الا الله کلمهء طیبه سنی مرشدندن تلقی ایدوب آناء لیل و نهار آنی خفا ایله قیام و قعود و هر
حالده مداومتله تلاوت ایدرسه حق تعالی بو اسمک برکتیله آنک باطننده بر مصباح ملکوتی ایقاد ایدرکه اول سالک
مرتکب اولدیغی قباحتلری بصیرت کوزیله کوروب آنلرله متصف اولدیغندن اکراه ایدوب فوت اولان اوقاتنه متحسر و نادم
اولور زیرا که اول مقدمده غریق خواب غفلت اولدیغندن قبیح ایله ملیحی بری برندن فرق ایدهمزدی لاکن لسان ایله ایدیکی
بر نکاه اولدیغی دمده تشمر ایدوب اول مرتکب اولدیغی ترک صلوة و لبس حریر و شرب خمر و زنا و لواطه کبی قبایح ظاهرهدن
خلاص بولمغه سعی مدام ایدر و درونده اولان طول امل و عجله و کبر و بخل و حسد کبی قبایح باطنهیی اخراج ایتمکه اهتمام
ایدر و بو اسمی تلاوتنده مداومت ایلدکجه افعال قبیحهدن و اخلاق ذمیمهدن کراهت و نفرتی زیاده اولوب
آنلردن خلاص بولمقده اهتمامی غالب اولور پس عینی توبه اولان ندم حصوله کلور نته کیم نقل اولنمشدرکه شیخ عبد القادر
کیلانی رحمة الله علیه حضرتلرینه بر کس واروب بر ماموری ترک ایتدی یا بر منکری فعل ایتدی آکا تنکیل ایتمز ایمش الا که اول
کسه لا اله الا الله کلمه سنی چوق تکرار ایله امر و تنبیه ایدر ایمش تاکیم اول معصیتدن آزاد اولسون و بو بر امر محققدرکه
بونی انکار ایتمز الا که تجربهسی قلیل ایلر و بو اولکی کرامتدرکه حق تعالی بو سالکه اکرام ایدر تاکیم آنکله بوکا قطع
طریق آسان اولسون ایچون ویریلور و سالک صادقک هر بر مقامده نیجه کرامتلری واردرکه سلوکنده ثابت اولمغه
اکرام اولنور و مصباح مذکور انتها جذبهء رحمانیه درکه مجاهده ایله ذکر حقده مداومت اولندقجه اولدجه
قوت بولور تاکیم ذروهء درجات کماله ایروب حمل امانت قوتن بولوب دولت فقر و فنا ایله تجلیاته نائل اولور نظم

وجه دلدارده بن نقاب ایمشم بن بکا ابر آفتاب ایمشم تاکه وارم عتاب باقیدر علت موجب عذاب ایمشم	چهرهء یاره بن حجاب ایمشم اول محیط محبت اوزره روان موجب هجرت و عتاب ایمشم ظن ایدردمکه آب ریانم	شمس وجهی بولوتله ستر اولمش بحر در عشق چون حباب ایمشم دردلو دردلو عذابی هپ بکادر واقف اولدم همان سراب ایمشم
کندیمی برحساب صانیر ایکن هر نه سویلرسه عشق ای حقی	عارف اولدمکه هپ حساب ایمشم خوش آکا قابل خطاب ایمشم	

نوع سادس

تخلیه و تحلیه یعنی کمال اولدیغنی و فی سلوک اول کمال امر محال اولدیغنی و سلوک طریق مقربین اشرف خصال اولدیغنی
و کمال وسیلهء حضور و تجلی اولدیغنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه طلب کمال اشرف خصال
انساندر و کمال ایسه تخلیه و تحلیه دل و تندر اعنی قلبی اوصاف ذمیمهء جمیعهدن تخلیه قلمقدر و روحی اخلاق حمیده
ایله تحلیه قلوب حضور انسی بولمقدر اما اوصاف ذمیمه جهل و غضب و عجب و ریادر و حقد و حسد و کبر و عنف و سخط
فضادر و بخل و غرور و حب جاه و حب دنیادر و حب مدح و خوف ذم و خلف وعد و سوء ظن و اتباع هوادر و تفاخر و تهاجر
و عجله و طول امل کبی اشیادر و اما اخلاق حمیده علم و حلم و فکر و صدق و صفادر و اخلاص و مراقبه و صبر و شکر و ثنادر
و زهد و توکل و تفویض و تسلیم و رضادر و خشوع و خضوع و عزلت و حضور و حیادر و نصح و تواضع و تحمل و رفق
و مداراتدر و حب عزلت و حب خمول و حب فی الله و جود و سخادر و مرحمت و شفقت و مروت و فتوت و عهده
وفادر و الفت و خدمت و عفو و تودد و بشر و تلطف و دعادر و ستر مساوی و افشای محاسن و موافقت احبادر
و بذل جاه و حسن خلق و تصغیر نفس و توقیر اخوان صفادر و سکینت و وقار و تأنی و ایثار و فضل اهل کبی کوزل اشیادر
پس ایمدی سلوک طریق حقدن بر مقصود اوصاف ذمیمهء قبیحهدن خلاص بولمقدر و اخلاق حمیدهء جمیله ایله متصف اولوب
کسب کمال قلمقدر زیرا که انسانک اوصاف ذمیمهء جمیعه چوقدر و فی سلوک طریق خواص آنلرک جملهسندن خلاص کلی
یوقدر و بو طریق خواصه دخولی مراد ایدن سالکه ابتدا اصل اوصاف ذمیمه اولان تکبر و انانیتی قلع و طرح ایله
امر اولنمشدر نته کیم طریقنا هذا لا یصلح الا لقوم کنست ارواحهم المزابل بیلنمشدر بعده بو طریقه سالک اولمغه
لایق و سزا بیلنمشدر اما منشای اوصاف ذمیمه و مادهء فساد و فتنه اولان کبر و انانیتک سبب‌لری یدیدر انلرک
سببی علمدر و اول جملهنک اعظمیدر و علاجی دخی اصعبیدر زیرا که علمک قدر و مرتبهسی عند الله والناس عظیم و عالیدر

وعلم ان الله فرض اولندیغندن تعلمنی ترك ایده مزك انك حسن حالیدر پس بونك علاجی ایكی معرفتله اولور برى بو
بودركه بیله سنكه علمك فضیلتی نیت صالحه ایله مقارن اولدقده در صكره انكله عامل اولوب تجرتسن لوجه الله آنی نشر
ایتمك ایله حاصل اولور والا علم آنك صاحبنه وبال اولوب درجه سی جاهلدن ادنی قالور واخرتده عذاب شدید
بولور پس اویله علم ایله نیجه كبر ایده بلور وایكنجی معرفت بودركه بیله سنكه قوللردن كبر وتكبر حرامدر زیرا كبریا
وعظمت مختص جلال سبحانه تعالیدر فانه لایق اولدیغی عیاندر واكر علمك نیتی خالص اولوب علمیله عامل اولدیسه
اول علم آكا خشوع وخضوع ایراث ایدر پس تواضع تام ایله انبیا واولیا طریقنه كیدر حاشا كه اول كبر ایده تكبر
وانانیت ایده بلور زیرا كه كندوینی جمیع خلایقدن ادنی واحقر بلور واما ایكنجی سببی عبادتدر كه انكله فاسقلره
كبر اولنور وبونكله كبر ایتمك ینه جهالتدن بولنور وبونك علاجی بودركه بیله سنكه عبادتك فضیلتی اول وقت اولوركه
نیت خالص ایله بولنوب ریا وسمعه دن وسائر مفسدلردن سلامت قاله بو آیه بزوه امثالمزدن میسر ومتعذر
بولنمنك پس بویله عبادتك خطرندن خوف اولنمق ایكن بونكله كبر آنجق جهالتك كمالندندر واما اوچنجی سببی
نسب وحسبدر واكثر كبر ایتمك جهل مركبدر نته كیم دینلمشدر بیت لئن فخرت بآباء ذوی شرف لقد صدقت
ولكن بئس ما ولدوا واما دردنجی سببی حسن وجمالدركه نساده جاكبی اولان اول خیالدر وبونكله كبر ایتمك عادت
جهالدر زیرا كه حسن وجمال سریع الزوالدر اول مغرور جمال اعضای ظاهره سیله محجوب اولیوب انسانك اجزای
باطنه سنه بر كره نظر ایلسونكه اوكی بر نطفه دركه بر سوده ك بولندن چقوب ادبرینه طوراشدی واخر نطفه ایله
ودم حیض ایله مختلط اولمشدر واخری بر قوقمش جیفه دركه لحد ایچنده چوروب قالمشدر وبو ایكی حالك آره سنده
كندوسی حمال قاذورات اولمشدر چركك ادننده وچیق عیننده وسومك انفنده در وتوكرك فمنده وفالق عرق قولتغنده
وبلغم صدرنده در وصاری صو بدننده ونجاست بطننده وسودك مثانه سنده در وكونده بر كره قدمكاه
واركی نجاسته اله اولدیغی غسلنده در حاصلی بوكیم بو مذكوراتك جمله سی موجب تواضع وذل وحیادر دكل كبر سبب
كبر وخیلادر واما بشنجی سببی بطش وقوتدر وبونكله كبر ایتمك محض جهالتدر زیرا كه قوتله بهایم انساندن
فائقدر پس بر صفتكه حیوان آنده سابقدر انكله كبر وتكبر نه لایقدر خصوصا بر كوننك حمی ایله زائل اولان
صفت خیالدر اهمقدر واما التنجی سببی مالدر ومتاع دنیا ایله تلذذ واشتغالدر بونكله كبر ایتمك دخی صنعت جهالدر
زیرا كه مال سریع الانقلاب ولانتقالدر واكثره شركاسی اهل كفر وضلالدر وبر لحظه ده سارق ایله ماهیتی زوالدر
پس مال ایله كبر اوهام وخیالدر واما یدنجی سببی بنین واقارب واتباع وغلماندر وقضا وتدریس وقرب
سلطاندر وبونلر اقبح اسباب كبردر زیرا كه جمله سی آنك ذاتندن خارج اولاندر واكر اولاد واتباعی هلاك
اولدیسه یا منصبندن عزل اولوب سلطاندن جدا قالدیسه ختیق ذل وحقارتله رذالتده قالاندر
كبرك انكله قلبنده اولیله پنهان اولدیغه صاحبی ظن ایدركه آنی تعبید بالاولادن پس علامات كبری بیان ایدهلم
تاكیم نهان ایكن عیان اوله وكوكلدن قلع وازاله سی آسان اوله اولا متكبر ومتكبرك علامتلری اول ایكیله
بری تعظیم نفس ایچون حضورنده بافقرومه قیام ناسی محبت ایلكدر وبری آردنجه بر كمسه یورر اولمقلغه
بر یره كیتمكدر وبری دینی امورنده استفاده اولنان كمسه لری زیارت ایتمكدر وبری كندی قرینده غیرینك
جلوسندن استنكاف ایتمكدر وبری اثنای تكلمده مصاحبنك صوابنی قبول ایلیه اولمقدر وكندی خطاسنه
اعترافیله شكر ودعا قیلمقدر وبری مریض وعلتلی اولان كسه لرله مجالستدن صقنوب یقین اولمقلقدر وبری
اغنیا دعوتنه اجابت ایدوب فقرا دعوتنه كیتمكدر وبری كندی خانه سی خدمتلرنجین اقتضاده كندی ایله
ایتمكدر وبری كندی بیتی حاجاتن بازاردن كندی كتورمكدر وبری اقربا ورفقانك بازاردن چك حاجتلرن
عار ایدوب بتورمكدر خصوصا شكر وجكر وكله وپاچه وصابون وقنا وداراق وصاقز ورذینج امثالی
اشیای خسیسه اشترسندن عار ایدوب الیله كوتورمكدر وبری مشی وجلوسی حاللرنده اقرانك وامثالنك
آنك ایلری تقدمیدر اكا كلان كلوب اكثرلرندن ایراغ كیدرلر اول الفتی باشنه بتورمكدر وبری ثیاب خشن
مرقع كیمكدر حاصلی بوكیم سالك طریق كمالك رأس مالی ذل واحتقاردر پس عبدك وظیفه سی بودركه ابتدا قلبندن

كبری قطع ایلیوب

كبری قطع ایلیوب كسه یه تكبر ایتمسون اندن صكره هیچ كمسه یه ظاهرده تذلل ایتمیوب هر كمسه حدنجه
تواضع قیلسون اما كندی قلبنده نفسنی جمله دن ذلیل ورذیل واحقر بلسون وبولسون اكر بر عالمه
نظر قیلدیسه دیسونكه بو بندن اعلمدر بن نیجه بونك مثلی اوله بلورم بو اعلادر بن ادنایم واكر بر جاهله
نظر قیلدیسه دیسونكه حق تعالی یه بو جهالله عاصی اولمش ایسه بن علم ایله عاصی اولمشم پس بو بندن اعلدر
واعلادر وبن بوندن احقر وادنایم واكر یاشده كندودن بیوكه نظر ایلدیسه دیسونكه بو بندن مقدم
حق تعالی یه مطیع اولمشدر بو اعلادر بن ادنایم واكر یاشده كندیدن كوچكه نظر ایلدیسه دیسونكه بن بوندن اقدم
حق تعالی یه عاصی اولمشم بن بوندن ادنایم واكر كندی یاشداشنه نظر ایلدیسه دیسونكه بن كندی سوء حالمی
بلورم وبونك حالنی بلمم معلوم اولان ذنوب ایسه معلوم اولمیاندن زیاده تحقیره سزادر پس بو اعلادر بن
ادنایم واكر بر مبتدعه یا بر كافره نظر ایلدیسه دیسونكه بلمزم اولدر كه بو كا اسلام ایله ختم اولنور وبنم عاقبتم
بونك شمدیكی حالی كبی بولنور واعتبار ایسه خاتمه یه قیلنور پس بن بوندن ادنایم واكر بر كلبه یا بر سلاه
ویا سائر حیوانه نظر ایلدیسه دیسونكه حق تعالی یه بو عاصی اولمغله بو كا نه عتاب اولنور ونه عذاب اولنور
حال بوكیم بن معصیت دریاسنه طالمشم هم عتابه وهم عذابه مستحق اولمشم بن بوندن احقر وادنایم
وبو سوال اوزره مخلوقاتك جمله سنی كندیدن اولی واعلی بولوب نفسنی جمله سندن اذل وارذل بلسون
پس اول عبد ذلیل اشن مولای جلیل آرزو سیله طریق مقربینه بیابان اولنجق منوال اوزره سالك اولسه اول جمیع آفات
باطنه دن ورذائل ظاهره دن كلیتله نجات بولوب مكارم اخلاق ایله هر كماله مالك اولور زیرا كه بو علاجات
آنیه ایله جمیع آفات ورذائل مرقومه یی اول سالك اویله بر مسهل اصولیله قطع ایدوب عروقن قلع ایده
بلور كه قطعا اثرلری بیله قالمیوب جمله سندن فارغ وآزاد اولوب صحت وسلامت بولور وابدا حاضر حضور حضرت
حق ودود اولور واما بر عابد جسلوك طریق مقربیندن آفات مذكوره دن خلاصی مراد ایلسه تحقیقا اول امر
محالی طلب ایتمش اولور انكچون سادات ابراری كوررسن كه صفات ذمیمه نك برندن خلاص بولمغه بر كون سعی ایدرلر
ومیسر اولمزلر لكن ابدیسی كونی آندن اشد واقبح بر غیری صفته مبتلا اولورلر وبر شقه خصلتده مضطرب
قالورلر زیرا كه آنلر جمیع آفتلردن خلاص ایچون طریق مقربینه سلوك ایتمدیلر وكبر وانانیتلرندن توبه حضور
حقده كتمدیلر انكچون زحمت ومشقتده قالوب راحت وسعادته یتمدیلر پس ابرار اعماللرنده اخلاص ایلسلرده
ینه خطر عظیم اوزره بولنمشلردر اكر بو معانی یی فهم ایده بلورسن سلوك طریق مقربینك بر فائده سن كورمش
اولورسن اما مقصود بالذات اولان فوائدی حضرت ربك منازل قربه دخولدر وتجلیات اسمائیه وصفاتیه
قلبه حصولدر وخلاصه دخی دولتنه وصولدر بو طریق مقربینك مقامات سبعه مشهوره لرندن عبور ایدن نفس ناطقه
ملكوره نك هر برنده بولندیغی انشاده اولان اسمنی وسیرنی وعالمنی ومحلنی وحالنی ووارداتنی وصفاتنی
وفوقنده اولان مقامه ترقیسنك كیفیتنی بیان ایتمك لازمدر تاكیم سالك طریق مقربین اول مقاماتك فقنی سنده بولندیغن
بلوب نفسنی اوصافیله عارف اولوب هواسنه غالب اولور وهر برندن ترقی ایدوب مقامات عالیه یه وصول بولور نظم

غم فراق یتر عزم وصل یار ایدرم
كوكلم سیر كلستان یاد یار ایدرم
چو جذب ایدر بنی ناچار عاقبت غم عشق
او شاهم قول اولورم بن نه تخت كا [illegible]
كلیم وش او شجردن جلی تك حقی

آنكله كوكلمی باغ وكل وبهار ایدرم
چو خاك آننده قرار ایلمز بو جان حزین
پس اختیار ایله بن عشقه اختیار ایدرم
بو یولده جسمی بو ویرانه یی بر آن كیدرم

تنی فنایه ویروب جهانی كورمش
محیط عشقه طالب آنده خوش قرار ایدرم
چو شاه عشقدن الكش بو كار وبار ایلدم
كوكلده كلكیم تمامی هزار ایدرم
اودار عشقه كبر [illegible] میل كلمزار ایلدم

نوع سابع

مقامات سبعه دن مقام اولده بولنان نفس اماره نك وجه تسمیه سی وسیرنی وعالمنی ومحلنی
وحالنی وواردنی وصفاتنی وفوقنده اولان مقام نفس لوامه یه ترقیسنی بیلدر اعلم معلوم اولسونكه
اهل الله دیمشلردركه مقام اولده نفس ناطقه مغلوب نفس حیوانیه اولوب سوء ایله اماره اولدیغندن آنك
اسمی اماره اولمشدر نته كیم قرآنده ان النفس لامارة بالسوء كلمشدر وآنك سیری الی الله در وعالمی عالم

شهادتدر وتخلی صدر ردر وحالی جیلدر وواردی شر بغیدر وصفاتندن جهل وبخل وحرص وکبر وغضب
وشهوت وشره وحسد وسوء خلق وخوض فیما لایعنی واستهزا وایذا وغیری کبی نته کیم دیمشلر نظم
هر دلی کو پی دوامانه شد ازبلاد معرفت آواره شد کرچه نتوان کفتن اوصافش تمام لیک بکچندی
بیاید بر دنام بخل وحرص وعجب وجاه ومال هزل وهم ولهو وغم وقیل وقال حب غلمان حب نسوان حب جهل
حمق ونسیان بغض وعصیان کان سهل اکل وافر نوم غایر کبر وکین منکری بر حال مردان دین هم حسد هم لعب
وهم قول خطر هم نشاط وهم بطالت هم بطر شرح یکچندی بکفتم زین صفات باز دانی کر بود در دل صفات
خوش بالاده بیان اولنمشدرکه بو نفس اماره بر لطیفه ربانیه بیلنمشدر لکن طبیعته میلی حسبیله وشهواته
رکوبی سببیله مندرس بولنمشدر ونفس شهوانیه حیوانیه نك تحت حکمنده قالوب اکا متابعت وموافقتیله سالك
حیواناته منخرط اولمشدر پس کندینك اوصاف حمیده سن اکلروك اوصاف ذمیمه سنی اونلره تبدیل ایتمشدرکه آنك
آنلردن فرقی آنجق صورتله قالمشدر وشیطانك عسکرندن اولوب آنك قرینی بولنمشدر وبو بر نفس خبیثه درکه آنك
وصفنده اعدا عدوك نفسك التی بین جنبیك خبری کلمشدر وآنك عداوتی برهان عقلیله دخی ثابت اولمشدر
زیرا که هر دشمن احسان وخدمتله انسانه دوست اولوب صلحه قبول ایتمشدر اما بو نفس احسان وخدمت ایتدیکجه عداوتنده
مصر وانسانیتنه مضر اولوب قالمشدر وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حدیث شریفنده
رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر بیوردی جهاد کفاری اصغر وجهاد نفسی اکبر بولمشدر زیرا که بو نفس
اول طبیعت ظلمتنده قالدیغندن حقی باطلدن وخیری شردن فرق وتمییز ایدمیوب شیطانه معین اولمشدر
پس بو مقامده سالك مقابل کندی نفسندن امین اولماز وآندن حذر ایدوب اکا مساعده قیلماز اکر بر کمسه آنی
آنجق دسنه استصحاب نفس ایتمز نیکه اوله کسر به انجمسنده معین اولور ونفسی طرفنه کتمز زیرا که بو سالك
عداوت نفسی تحقیق ایتمشدرکه آنکله برابر یتمز اوکهانی اکل وشرب ونومی قلیل ایدر تاکیم نفس شهوانیه حیوانیه
ضعیف اولسون وآنك شکر سندن بو اماره تسمیه اولنان نفس ناطقه فایقه خلاص بولسون وسالك بو مقامده فکر
لا اله الا الله ایله مشغول اولوب حرف لای مد ایله وهمزه لفظ الهی تحقیق ایله سویلر وهاسنی فتحه خفیفه
آنکله لا اله الا الله آره سن کسمیوب آخر لفظ جلالی ساکن ایدر وهمزه لفظ الهك تحقیقنده اهتمام تام ایدکه یا یه منقلب
اولمسون وذکر لا یدده الا الله اولوبده تکراری تأثیر وفائده سن قالمسون بو سالك ذکر بو کلمه طیبه یی بو تحقیق اوزره
دون الجهر وقول نفس ولان اخفا ایله تکرار ایدر وقیام وقعود واضطجاعنده وجمیع احوال واوقاتنده تلاوتن
اکثار ایدر زیرا که بو کلمه دن مقصود ولاتأثیر معهود آنجق آنا لیل ونهار اکا مداومتله وجوده کلور نته کم حضرت حبیب
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم جددوا ایمانکم واکثروا من قول لا اله الا الله فان قولها لا یترك ذنبا ولا یشبهها عمل
لیس لها دون الله حجاب حتی تخلص الیه بیورمشدر وبو کلمه طیبه هر حسنه دن اعلی وهر عملدن اولی وحصن متین کبی
اولدیغی بیلورمشدر وسالك مبتدی بر مدت لسانیله لا اله الا الله ذکرینه مواظبتله متلذذ اولماز لکن بعد ایام ذنوب مادی
حاصل اولان حجب ظلمانیه قلبندن تدریج ایله منکشف اولور وحق تعالی مقلب القلوب ومحول الاحوال بلوب خالق الاعیان
وموجد الافعال بولور پس آنك معطی ومانع وضار ونافع اولدیغی وجمیع اشیاده مؤثر ومتصرف وجملهیی جامع
اولدیغی چشم بصیرتله کورر وآنك بو شهودی اعتقاد وقالندن بشقه ذوق وحال اولور حال بو کیم شهود ذوقی
وحالی بلمز اکثر حال اهلی بلور وبو شهودك علامتلرندندرکه بونك صاحبی اصلا بر مخلوقی بیکوردن وهیچ
کیمسه دن کراه ونفرت قیلماز وآنك نه بر مؤمنه ونه بر کافره ونه بر حیوانه ونه کندیه عداوت ایلمکه اندان قطعا
بر زحمت ومشقت یا بر ضرر وکدر دکل وبو شهودك اثرلرندندرکه بونك مالکی ذوق ومسکنتله متصف اولوب
وجهی نور وبشاشت بولور وکوکلی سرور دائم ایله طولوب آداب شریعتله متأدب اولور مادامکه سالکك اوصافی
نفس اماره باقیدر بو کلمه طیبه یی طهارت اوزره تنها یرده کوزن یوموب اخفا ایله تکرار ایلیه وصفیر انفاسنی
سمعنی اشتیادیر قلبنده معناسنی اضمار ایلیه وقوت وشدتله لا اله الا الله دیدکده خشوع وخضوع ایله صدقی
بساریه باشیله ایما ایده تاکیم آنك اوصاف تفاوت زائل اولسون وقلبه توحید افعال نازل اولسون وابتدا

سعادتنك

سعادتنه نائل اولسون وحصن مولایه داخل اولسون وهر دردن اکسون نظم

اوجان کرد وسنی بیمز بیچوصبره دکل
نیچون عزای ابوجهل وبولهبده دکل
نه حائل اولدی کوکل بر دینه خسوف ابرنیك
نیچون مجتبی بر باغ وبر عنبده دکل

اکر بلور سر آنی یا نیچون طربده دکل
عجب دکلی کر دل تنبل اوله دلبردن
نیچون اومه ضیا سن بو مطلبده دکل
حرو حدت اولدی عز نجانه موخط حق

حجاب عالم دوربین ابوجهل نفس آکا هر دم
نیچون هوای قند لبر بنجیده دکل
عجب لیلی اوبجنون کر ایکی لیلی سود
خدا نیچون نیچون اول خانه عزیده دکل

اوماه بدر نیر جسم ایکن بخت حقی
نوع ثامن
نیچون دعا ومناجاتلریم شبده دکل

نفس اماره نك مقام اولدیغی خلاص وترقی سنك علاج وطریقی بلدیکدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه
سالك طریق کمال اولان اتطالیدر ذلالدر وصالدر بو مقام کلال وملال ایچنده قرین وبال ونکال ایکن آنجق عقاید تصحیح و
توفیق ایدوب اهل سنت وجماعت مذهبنه تطبیق ایدر وطهارت امرینی تحقیق ایدوب صلوة امرینده تدقیق ایدر عالم حالتنده
شدار وصیتنا امده بر کوچی برلره قناعت ایدوب آنکله عامل اولور کیدرتا تزکیه نفس وتصفیه قلب ایچنده فنون علوم
تحصیلنده توغل قیلمز وتدبیر امور دنیا ایله مشغول ومکبول اولماز زیرا که بو مقام ضیق وحرجدر بولنان سالك نفسی
طبیعتدن تخلیص ایدوب مرآت قلبنه جلا ویرماك اهم والزم برسنه بولماز پس ابتدا کلمه توحید ایله قلبنی مصیقل ایدر تاکیم
ادراك حقایق اشیادن فهم دقایق معنادن آنی محروم ومرایلکدن رتلر زائل اولوب تحصیل فنون علوم اکا سهولتله حاصل
اوله چونکه بو مقام اسفلده اولان سالکك مرآت قلبنی زنك اوصاف ذمیمه بهیمیه طوتمشدر پس اکا بونده هم امور او ذکر
ذکر کثیر ایله قلوبی غیوب انوارندن محجوب ایدن قاذورات قلبندن ازاله ایدوب اکل وشرب ونومی آز ایلسون تاکیم
آنك قلبی خالص وماسوادن طاهر اوله وسالك شیطانلرك ضیق اولوب کوکلی وطنه کله وحقیقت ایمانی بولوب
اول شمس عیانی مشاهده قیله زیرا که بو مقام بر اسفام سجین طبیعت ایچنده واسفل سافلین بدنده در بو نلر
نجاتنه سعی ایتمك هر عملدن افضل وهر حسنه دن احسندر وسالك صادق مقامات سبعه نك جملهسنده ابواب شریعت
اوزرنده قائم اولور خصوصا بو مقام غفلتده دمادم نفسنی سکرات موت وعذاب قبر ایله واحوال محشر واهوال
جهنم ایله تخویف ایدوب خوف دائم اولور تاکیم نفس ناطقه غفلتدن اویانوب نفس شهوانیه دن اعراض ایده وشرع
شریف احکامیله عامل اولوب طریق حقه کیده زیرا که بو مقام اولده ومقام ثانیده سالکك ایکی حالت کلوب ترادف ایدکم
بری خوف وبری رجادر بعده سالك مقام ثالثه نقل ایلدکده آنك خوفی قبضه ورجاسی بسطه تبدیل اولور بعده
اول مقام رابعه واصل اولدقده ابتدای درجات کماله ایروب آنك قبضی هیبته وبسطی انسه تبدیل ایدر ومقام خامس
وسادسده بو منوال اوزره کیدر بعده اول مقام سابعه ترقی ایلدکده آنك هیبتی جلاله وانسی جماله منقلب بولنور
ان شاء الله تعالی بو احوالك جملهسی محلارنده تفصیل اولنور پس هر کیمکه کندو بو مقامده قبح وضیقده بولنمیه اکا واجبدر
نفس شهوانیه سجننده روح رحمانی فضاسنه خروج وعروج ایتمکه سعی واهتمام ایلسون وتقلیل اکل وشرب ونوم
وکلام ایدوب ذکر مدام وفکر تمام ایلسون وتهذیب اخلاق تکمیل ایدوب توکل وتفویض وتسلیم وصبر وتحمل
ورضانی تحصیل قیلسون تاکیم آنك کبری تواضعه وبغضی محبته وشهوتی عفته وسائر اوصاف ذمیمهسی
اوصاف حمیده یه تبدیل اولوب کوکل امراضندن صحت بولسون واکر ناس ایچنده مشهور ایسه لباس فاخره دن
صوینوب ثیاب خشنی کیوب کمنام اولسون تاکیم آفات شهرتدن امین بولوب خلقك مدح وذمندن آزاد
اولوب سولاسیلنه نتهافالسون وقلبنی آنك حضورندن مشغول ایدن اشیادن خالی قیلسون وبدننه هر نه بولدر
اکر کثیر واکر قلیل آنکله قانع اولسون ولذات فانیه دن اعراض ایدوب حق تعالی یه رغبتله توجه ایلسون تاکیم آنك
استیدوب اکا سویلسونکه کیمکه سن سلانی امتحان ایله محقق یکا سوق اولنمز دن مقدم معاملات احسان ایله اکا اقبال
وتوجه قیلدیسه وبو علاج روحانیه ایله آفات قلبندن تخلیص نفسه اهتمام ایدوب تهذیب اخلاقه موافق
اولدیسه اول بشریتنی ضدده وقنده مخزون اولان اسرار عجیبه یی مشاهده قیلور وعلی المرتضی کرم الله وجهه
حضرتلرینك بو کلامن فهم ایده بلور شعر دواؤك فیك وما تبصر ودواؤك منك وما تشعر نظم
وتزعم انك جرم صغیر وفیك انطوی العالم الاکبر وتنظر فی الکتاب تقرأه وآیاته عن شأنك تخبر

چونکه اکثر فرق مولوی بو جمع کتب
کورنده دیدم اوصافات عجیب ورب
او حسن عشق درونده سیر ایدن عاشق
دکل بو یوسف وحدت بری عیانه جب

بو جمعی فوق یکا بولنمز بو نکو رفع حجب
جمال عشق نهانی ایندی پرده کثرت
کر حسنی نیت جهانده بو عشقدر طلب
معادن جعل ای روح اکی جهانده عیان

کوکلر عاشقلر هپ بر ورق نقاب اولیجق
فما سواه علی وجه الجمیل نقب
چو مصر عشق و محبتده سن عزیز جهان
چو غیر عشق دکلدر فعد الیه وتب

بو عشق وصفنی کیم ایده تصور ای حق
که بو محیطی بیلنده غریق لجه حب

فصل ثانی

مقامات سبعه دن مقام ثانیده بولنان نفس لوامه نک کیفیت احوالنی وصفات واطوارنی ومقام ثالثه
ترقیده ازکارنی وعالم مثاله دخول واسرارنی وتزکیه وتصفیه ده طریق ورفتارنی وقطاع وموانعی اعراض وفراقی
طقوز نوع ایله بیان وعیان ایدر **نوع اول** نفس لوامه نک وجه تسمیه سی وسیرنی وعالمنی ومحلنی وحالنی ووارداتی
وصفاتنی بیلدرر **ای عزیز** معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردرکه مقام ثانیده نفس ناطقه سوء ایله امر ایتمکدن نادم
اولوب کندینی چوق لوم ایلدیکندن اسمی لوامه اولمشدر نته کیم حق تعالی ولا اقسم بالنفس اللوامة بیوردمشدر
بونک سیری الله دن وعالمی عالم برزخدر ومحلی کوکلدر وحالی محبتدر وواردی طریقتدر که افعال حبیب حقدن
عبارتدر وصفاتی لوم وهوس وفکر وعجب وعشرتدر وخلقده اعتراض وقهر وتمنی وریای خفی وحب ریاست
وحب شهوتدر وبعض اوصاف نفس اماره ینه بو نفس ایله قالورسه ده عادتدر لکن بو نفس اوصاف مذکوره سیله
بیلدیکی حق وباطلی باطل کوردکده بو صفتلرله بی حضوردر لکن بیلسون که خلاصی غیر مقدوردر ونیتی
محبتی وطریقته طبعی مدام برقراردر وقیام وصیام وصدقه دن اعمال صالحه سی واردر لکن بو نفسده عجب
ریای خفی داخل اولورلر افکاری پر خطاردر زیرا بو نفس صاحب محبت ایلرکه ناس آنک اعمال صالحه سنه مطلع
اولدقلرینده آنک اعمالی خلق ایچون اولمیوب الله ایچون ایدیکی بیله وخلقه جمله سندن اخفا قیلدیغی بیله بیله
ایسترکه اعمالی جهتندن مدح اولنوب کندویه ثنا قیلنه واول بو خصلتلری دخی کراه ایدر راحت بولماز لکن
نه یاپسون بونی کلیتله قلع ایتمکه تمکن اولماز زیرا اکر بو خصلتی قلبندن اصلیله قلع ایدر بلسه خطر سن
مخلص اولوردی حالا بوکیم هر مخلص خطر عظیم اوزره در نته کیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدرکه
الناس کلهم هلکی الا العالمین والعالمون کلهم هلکی الا العاملین والعاملون کلهم هلکی الا المخلصین
والمخلصون علی خطر عظیم زیرا که مخلص محبت ایلرکه خلق آنک مخلص اولدیغن بیله لر حالا بوکیم ریای خفی بودرکه خلقه
اطلاع عن اسرار اقتار ریای جلی ناس ایچون عمل ایتمکدر واول بونک زیاده مذمومدرکه شرک خفی سمتنه کیتمکدر
پس وقتاکه سالک بو اوصاف ایله متصف اولور اولکدی بو مقام ثانیده بولور وبنفسه لوامه دیرلرکه ابرار
وانقیادن اولمش اولور وبو برمقامدرکه بونک صاحبی اعمالنده اخلاص ایلسه ده ینه خطردن سلامت بولماز وبو
مقام اول مقربین سلوکنه نسبتله مقام ثانیدرکه آنلر کندی نفسلرندن فنانی ومولالریله بقانی طلب ایدکی
اجلاری کلمزدن مقدم موتوا قبل ان تموتوا
بو وسیله ایله نفسلرینی موتنه سعی ایتمشلردر واما اهل یمین اولان ابراره نسبتله بو مقام آنلرده نهایت خطدر
قدر وه منازلی بولنمشدر آنکچون حسنات الابرار سیئات المقربین دینلمشدر زیرا که اولیای مقربین بو مقام
ثانیده توقف ایتمیوب بوندن اعلی نیجه مقاماته صعود ایدرلر تا مقام سابعه دکین کیدرلر پس بو مقاملرک
فوقنده آنلر ایچون مقاماتن جمله دخی محققدرکه فصول آتیه ده تفصیل اولنه جقدر ومقربین آنکچون بو مقام
ثانیده توقف قیلمزلرکه بونده خطر عظیم وتعب مقیم اولدیغندن بونده قالانلر سلامت وراحت بولمزلر زیرا که بو
نده قالانلر سلامت وراحت بولمزلر زیرا که بو مقامک درجاتنک اعلاسی اخلاصدر ومخلصون ایسه خطر عظیم
اوزره درلر وبو خطردن خلاص بولمق ممکن اولماز الا که مخلدا ومسکن آنجق حق تعالی اولدیغن شهوددر وفی براله
مشاهده ایدیجی اخلاصی شهودنک فنا بولمغله اولور حالا بوکیم بو شهوددر وفی طریق مقربین سلوکنه

موقوفدرکه ابرار آنک راحتن بیلمزلر زیرا که مقربین ادله وکشف ایله یقین قیلمشلردرکه حق تعالی
عباداتی شرع وابواب ایلمشدر ومراد ایلدیکی عبادت اولدقلرندن حضور حضرتنه ادخال ایلمشدر پس آنلر اول قپولردن
ارحقله امتثال ایچون داخل اولمشلردر وبصیرتلریله آنجق آنی مشاهده قیلمشلردر ابواب مذکوره یه التفات
واعتماد ایتمشلردر ونه عجب وریا سمتنه کیتمشلردر بلکه منت خدای کندی اوزرلرینه کورلر بیلمشلردرکه آنلره
توفیقنی رفیق ایلدی ابواب عباداتی فتح ایتمسیله لایق دخول واهل قبول اولمشلردر پس احوالی بویله اولان کامل
اخلاصه محتاج اولماز بلکه اخلاص آنک خاطرینه بیله کلمز زیرا که اول کندی نفسیچون بر عمل کورمزکه آنده اخلاص
اقتضا ایده وفعال حکیمدن غیریچون بر ایش بولمازکه آنکله متضرر ومتالم اوله پس اول اعمالنده خالص وللهی
احوالنده سرور وسلامتده بولور واما سادات ابرار اول شهوده ایره میوب کورمشلرکه عملری کندولری ایجاد ایدوب
بولمشلردر پس آنلرده هر بری کندی عملندن اخلاص ایله مطالبه اولنمشلردر چونکه ابرار حق تعالینک جمیع اعمال وافعال
عبادی خالق اولدیغن مشاهده ایده میوب محجوب اولمشلردر پس آنلر بعض افعالله نادم اولوب زحمت ومشقته
قالمشلردر وتعب وادیتلری بر مرتبه یه ایرمشدرکه اکر آنلرک بریسی مثلا نقب قاره بر کیرسه اکابر هرم نیجه لی
مسلط اولوب اکا اذیت ویرمشدر نته کیم خبرده لو دخل المؤمن فی جحر ضب لقیض الله له فیه من یؤذیه
زیرا که آنلرده تعب وضجره وضیق صدره باعث عجب وکبر امثالی اوصاف ذمیمه یی مقتضی اولان بشریت واردر **نظم**

کیم انجه درسه سی شیخ وواعظک دادخواه
جوبانی اولوردی وجانک جهانی آکلرسن
بری وینه دیرایمش همیشه ای خانه
او خانه صاحبی اوزره بیقدی بر کیجه اول
جواب ویردیکه ایتدم خبر شکایت ایله
مثال خانه تنکری شکافی امراضک
باش آغریسی دیر اولمز کلدی وشکرتن حقی

او حق دبا غنده یاک اولورسا نیجه قرار
که موج بم کبی طوتسن جهانده کسر قرار
بیقیله اوسته فجأتله قیل خبر زینهار
دیدی ای اوقنی بو نجه وصلیتم هر بار
بن آجدیغیجه دهن سن قپاتدک ای معمار
نن آجدیغنجه دهن باغلرک ره کفتار
قوی اذهان ودوای خدایه کل ای یار

نوع ثانی

مقام ثانیده توقف ایدن ابرار ایله مقامات عالیه یه صعود ایدن مقربین آره سنده اولان فرقی بیلدیرر **ای عزیز**
معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه اصحاب نفس لوامه اولان ابراردن ارباب نفوس زکیه اولان مقربینده
فرقی وتمییزی واضح اولمق ایچون وابرارک تعبی ومقربینک راحتی ثبوت بولمق ایچون بو مثال مطابق حجت و
برهان اولمشدر مثلا بر شجره خبیثه واردرکه جثه عظیمه سی اغصان کثیره یه شامللدر وهر زمان انواع سموم اول اغصاندن
حاصلدر وهر غصنک ثمره سی بر بشقه نوع سم قاتلدر واول شجره یه بر طائفه کلوب اصلنده هر جاری بولمشلردر زهر اول
شجره یه چقوب اغصانن قطع ایله مشتغل اولمشلردر زیرا شجره نک آصلندن قطعه مباشرت ایتمشلردر ونبایل اولسیچون اصلدن
صوین کسوب ترابن آتمشلردر پس آنلر اول سموم ایله هلاک اولوب کیتمشلردر زیرا که اول شجره نک آصلی باقی اولدیغندن
بر سمتی اغصانن قطع ایلدکجه کوردلرکه او بر سمتندن تکرار اغصان کثیره بیتمشلردر واول شجره یه بر بشقه طائفه دخی
کلوب آنک آصلندن صوین قطع ایدوب ترابن کیر والمشلردر پس آنک اغصانی ضعیف اولوب اثمار سمیه ویرمکدن قالوب
آندن کلیتله خلاص بولمشلردر وقطع اغصان کثیره ایله تعب ومشقت چکمکدن فارغ وآزاد اولمشلردر اما شجره خبیثه بطن
انسانه مثال کلمشدر واما اغصان کثیره اخلاق ذمیمه یه مشابه بولمشدر واثمار سموم فانیه مثال آثار صفات ذمیمه درکه
آنلردن وجوده کلن ذنوب وآزار اولمشدر چونکه سادات ابرار اخلاق ذمیمه نک مهلکات انسانی اولدیغن وآنلرک انسانی
اکلی عالمدن بلادن صالدیغن آنجق دلیل عقلله واخبار نقلله بیلمشلردر پس آنلر اول صفاتی بر بر ازاله یه مباشرت قیلمشلردر
لکن اول صفتلردن کلیتله خلاص اولمیوب تهذیب اخلاق ایتمکدن عاجز قالمشلردر زیرا که آنلر بر کوکن برصفتدن پاک
اولسلر بر غیری وقت آنی کوردلرکه ینه اول صفتلر یا بتمریله مبتلی اولمشلردر پس آنلر بو منوال اوزره سعی ایلمکله آنلری
تنابکندن مشقت بولمشلردر زیرا که آنلرده معده لری طولوب بشریتلری قوت بولمشدر وقانلری جوش اولمغله شیطان

آثارع غالب کلوب وسوسه سیله کوکلری طولاشدی نته کیم خبرده ان الشیطان لیجری من احدکم مجری الدم فی العروق فضیقوا مجاریه بالجوع کلمشدر پس هیچ اشتباه اولنمزکه برکسنه‌یه شیطان یول بولسه و آنک مجرالرنده جریان دم کبی جاری اولسه آنک قلبی صفات ذمیمه ایله طولمشدر و آنک صفاتک برینی کلیتله ازاله‌دن عاجز قالمشدر کرچه بعض اوقات استیلاء سکرات موت و عذاب قبر و احوال حشر و اهوال جهنمدن عارض اولان خوف ایله بعض اوصاف ذمیمه زائل اولورسه ده اول خوف آندن کیتدکده آنی کوررکه اول زائل اولان صفت رجوع ایدوب کلمشدر و اما اولیای مقربین ادله و تجربه ایله بطنی منبع فساد و فتنه بلمشلردر و بعده جمیع صفات ذمیمه اولدیغن تیقن قیلمشلردر پس قلیل اکل ایله آنک شرندن بالکلیه خلاص بولمشلردر و اوصاف ذمیمه‌نک اصولندن قلع ایدوب آفاتندن سلامت قالمشلردر و جمیع اوصاف حمیده ایله متصف اولمشلردر و همیشه انس و حضور و نور و سرور ایله طولمشلردر زیراکه بونلرک اکلی قلیل اولدیغنجه شربی دخی قلیل اولمشدر و شربلری قلت بولدقده نوملری هم خفت بولمشدر و بوسببدن کلاملری دخی از قالمشدر زیراکه جایع و سهر اولانک تکلم اشتهاسی قالیوب سکوت قیلمشدر انکچون بونلر ناسدن عزلت ایدوب تنها قالمشدر پس بونلرده صفات ذمیمه‌دن هیچ بر نسنه قالمیوب راحت بولمشلردر نته کیم دینمشدرکه ابدال ابدال اولدیلر الا که جوع و سهر و صمت و اعتزال اولمشلردر پس بو مثالدن ظاهر اولان بودرکه مقربین اولیا بر طائفه‌در که آنلرده عجب و کبر و حسد امثالی اوصاف ذمیمه‌دن اصلا بر نسنه اولماز زیراکه بونلر اول صفاتک جمله‌سن اصلندن بر مرتبه محو ایتمشلردرکه هیچ بری خاطرلرینه بیله کلمز انکچون سن بونلری کوردرسن که جمیع هموم و غمومدن خالی اولوب کوکل حضورینه بولمشلردر و ذوق و سرور و حبور ایله طولمشلردر پس بونلر اصلا برکسه‌دن انجینوب جمله ناسه محبوب القلوب اولمشلردر زیراکه بونلردن صادر اولماز الا که افعال خیر اولور و بونلر بویله ایکن ینه اهل حسد بونلره هم حسد ایدوب ضررلری ایچون مکر و حیله قیلمشلردر لکن آنلرک حسد و مکرلری بونلره ضرر کلورده خیرلری اولور زیراکه بحر شهوده طالمشلردر و آنلر بونلر ایچون قازدقلری قیویه کندیلری دوشوب بلالرینی بولمشلردر و بونلر حصن مولاده امن و امان ایله سلامت قالمشلردر و سعادت دارین ایله کام المشلردر نته کیم حق تعالی الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون بیورمشدر پس دفتر تب قولکرندن دنیا و آخرت هموم و غمومندن فارغ و آزاد اولدیلر لکن طور مسندن اکر سؤال ایدرسنکه بو کلامک حضرت علیه الصلاة والسلامک الدنیا سجن المؤمن حدیث شریفنه و امثال منیفنه منافیدر بو جواب شافی به کافیدرکه بو حدیث شریف و بونک امثالی نه کیم وارد اولمشدر اول سادات ابرار حقنده صادر اولمشدرکه آنلرک احوالی خوش سکا ظاهر اولسونکه آنلر اهل صلاح و فلاح و تقوادرلر و عباد و زهاد و اهل عفافدرلر و مطیع و منقاد شریعت غرادرلر و ممدوح و مقبول حضرت مولادرلر لکن آنلر کدورات نفسانیه‌دن کلیتله خلاص بولمامشلردر و صفای قلب ایله ذوق و حضوره نائل اولمامشلردر پس بو دنیا آنلره زندان بلا و مظلم ثعب و محنت‌خانه قالمزلر لکن آخرتده ثواب عظیم موعودی بولورلر محروم اولمازلر و اما مقربین اول ذی قیل مستغرقدرلر نه اهل دنیادرلر و نه اهل عقبادرلر بلکه اهل معنادرلر و خاص حضور حضرت حقدرلر جمله خلقی فراموش ایتمشلردر و ذکر و فکر خالق ایله کوکلری تجری ایتمشلردر و جمیع کائنات اولوب مکوتر ایتمشلردر چونکه بونلره نه لذات دنیا اولوب نه نعیم آخرت بلورلر پس قنده مسجون اولوب نه ایله اسیر اولورلر و نه ایچون محزون اولوب نه‌دن خوف اولورلر بلکه ذوق و صفای انس مولایی بولورلر و کندی نفسلرندن کچوب مقعد صدقه کوچوب دولت فقری بولوب فانی اولوب حق ایله قالورلر

نظم

هیچ عشق و حکمت و فخر و فناسن ای پسر
ایلمک بوندن بویل زهدی قوی مدام اول خور
نفع و ضرر فرقی اولمازن اصلا ذم بهار و نه خزان
کلشن و کلخن اکا خوشدی بهشت و لشقی سقر

لطف بحر لیس صدف خلی بدننه پرهمن
اول شراب وحج ایچ کیم حق آنی قیمش طهور
نور و نور حکمتکم اسرار نقوش وی صور
هم فهم و عقل هم عشق عاشقی عالی جناب

کرچه سن بونلره مقتم زاهدم کیم مشغول الدنی
اولمیبدی کوپکی اول وجودک بر اولسون خیر و شر
عشق مستی فارغ اولمشک حیات و موتدن
دو جهاندن کندودن اولدو سن قیلمشدر سفر

حق مولاسی علنقدک کیسه آیاغی قالسه
حقه ویر حقی ایاغینه عوضی باش ویر

نوع ثالث

نفس لوامه‌نک مقام ثانیسنده مقام ثالثه ترقی سنده علاج و طریقی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه بیکمز جمیع آفات و آلامدن خلاص بولنور و علی الدوام راحت قالنور مادامکه کسنه اولیای مقربین طریقنه سلوک ایدوب بر مقامدن اوبر مقامه ترقی ایدرک آنلرک ایزلرینجه کتسون تا کیم نفسی کامل اولوب مقام سابعه یتسون و آنده عجایب و غرایب سیر ایلسون و ترقی

مذکوره‌یی مجاهده نفس و مداومت اسم ایله قیلسون و هر مقامده اکا مخصوص اولان اسم ایله مشغول اولسون چونکه اسم ایله اشتغالی جوع ایله ایلدکده طریقی اکا قریب اولور و اشتغالی اهمال ایله ایلدکده طریقی بعید اولور پس اول لوم ایتمسون الا نفسنی لوم ایدوب قصورلری کندوده بولسون و بو سالکه مجاهده هم لازمدر و مجاهده‌یه موفق اولان ترک جمله عاداته ملازمتدر و عادات ایسه عد ایله حساب اولنماز لکن عادتلرک جمله‌سی بزلو ایتمک طریق مقربین ایچون وضع اولنان ارکان سته‌ده مندرجدرکه بری خارج بولنماز و ارکان سته مذکوره مشهوراندرکه تقلیل طعام و تقلیل منام و تقلیل کلام و عزلت انام و ذکر مدام و فکر تمامدر و بو ارکان سته‌نک تحقق ترتیبه قوم اوزره بری برینک حصولنه معین تامدرکه اکفا ایتمشدر پس اکر سالک بو ارکان سته‌یی صدق ایله تحصیل ایده بلورسه جمله عادتلری ترک ایدوب مجاهده‌سی تکمیل ایتمش اولور و بو ارکان سته‌دن مطلوب اولان افراط ایله تفریط آره‌سنده بولنان اعتدال و حالت وسطی بلنمشدر انکچون ترک طعام دینلمیوب تقلیل طعام دینلمشدر پس اولیای مقربین طریقنده سالکه نافع اولان بودرکه جایع اولدیغنجه بر نسنه یمیوب یدکده قبل الشبع یمکدن فارغ اولسون و غدا و عشا عادتن ترک ایدوب قفیلسی وقتنده شبعان بولندیغی اوبر یله قناعت قیلسون قبل الجوع اکلدن نفسنی مانع اولوب طعام ثقلتن کید و دافع اولسون نته کیم حضرت حبیب کریم صلی الله تعالی علیه و سلم غدا اکل ایلدکده عشا اکل ایلمزدی و عشا ایدکده غدا یمزدی پس بو سالک اکا اقتدا قیلسون و لازمدرکه بر سفره‌ده انواع طعامی جامع اولمیوب بر نوع ایله قانع اولسون و حقوق نفسی ویریب یعنی اکی درهم یوز درهم دک یدیروب حظوظنی مانع اولمسون و اکر بو حالت وسطی‌منده سالکه متعسر اولوب نفسی بو حقوقنی تجاوز ایدیسر و حظوظ ایله افراط سمننه کیدیسر اکا لازمدرکه نفسنی تادیب ایچون حقوقن دخی ویرمسون یعنی یکرمی درت ساعتده دورت ساعت اویقو و یو تمیوب اکی درهم طعام یدرمسون اول قدر جوع و سهر ایله معتاد اولسونکه نفسی ادبلنوب حقوق مذکوره سیله قانع و دلشاد اولسون و شرع شریفه مطیع و منقاد اولسون و بو مقام ثانیده سالک بوکا مخصوص اولان اسم ثانی بر ایله مشغول اولور الله الله الله دیوب آخرنی یعنی هاء ساکن قیلور و بو اسمک تأثیر مطلوبی حصوله و قلب عجایب ملکوتیه مظاهر اولمازلا الا که قیام و قعود و اضطجاع اوقاتنده آناء لیل و نهار اخفا و اکثار ایله حصول بولور و عجایب عالم غیب اکا عیان اولور و اکثر اوقاتده قبله‌یه متوجه اولوب تغمیض عین ایدوب بو اسم اعظمی صفیرانفاسیله ذکر ایده و هر تکرار ایلدکجه با شیء فالدوغ صدر بنه اینه برده و تحقیق همزه لفظة الله ایدوب هانک ما قبلی اولان الفی مد ایله هایی ساکن اولور و تحقیق همزه‌ده اهمال و تکرار اسمده استعجال قیلمسون تا کیم حلاوه ارهسندن دیش اولسون زیراکه بو لفظده اول معنی قالماز و تکرارنده تأثیر اولماز و بو مقامده سالکک وساوس و افکاری کثیر اولور اکر بو اسم شریفه مداومت ایلدیسه افکار و خواطری قلت بولور زیراکه بو اسم جلال برنار درکه بو نکله جمیع افکار و خواطر محترق اولور اول ذاکر انجق بو اسم ذات ایله مشغول اولوب افکار و خواطره مقید اولماز و بو مقامی سر عقلیه کچوب بو افکار ایله قالماز چونکه آنک مرآت قلبی خلقه توجه قیلمشدر شبهه یوقدرکه آیینه هر نیه مقابل اولسه اول نسنه آنده منتقش اولمشدر پس بو مقامده سالکک مرآت قلبنده خلقک صور و اشکالی و عاداتی و افعالی و اوصافی و اقوالی و اوضاع و اطواری و محاسن و اکداری منتقشدر و بو نقوشنی دفع و رفع ایتمکه سعی ایدر لکن دفعی مشکل ابتدن منع اولماز زیراکه آیینه مقابل نقوش شکلندن خالی قالماز مکرکه خلقک جمله‌سندن اویله اعراض ایده کیم نه صورتلرن کوره و نه سوزلرن ایشیده و جمیع لذتلرندن اویله اجتناب اوله کیم نه قوقولرن آله و نه طعملرن بوله و نه آنلردن برنی لمس ایده بیله تا کیم اول وساوس خیالندن قالمسون و آنلردن علنبا الیجی بولمسون و خالق ایله حقدن محجوب اولمسون پس زیرا وصال منقطع اولان سالک خلقی و جمیع لذتلری تارک اولور و منتهی مشاهده اولان مجاهده بودر طوبی اکا کیم بو مجاهده‌لی ایده بلور

نظم

خدایه شکر اولدم رفیق اهل کمال
نیم فکر اولورم پاالغدو والاصال
وجود واحد و نور بسیطی کوردی کوکل
روان چوب و دسیاه ایچره شعله جواله

قمو حکیم و حلیم و سلیم و خوب خصال
بو ذکر و فکر ایله ایرمدم او حاله کیم بولدم
شئونی صورتی اضواء و هیاتی ظلال
اوددر قدیم اکرا عیانی انجنده مآل

صغیر ذکر اوده ورم بالعشی و الاشراف
جهان ایچره حقیقت بوزندن اضمحلال
کوروکرک کثرتی ظاهرده وحدتی باطن
هر آن ایله شئونی تعاقب امثال

مقام ثانیده نفس لوامه نك عالم مثاله دخولی و آنده اولان روحانیلره وصولی و انکا مشاهده حصولی
بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام ثانیده اولان سالك نفسی مجاهده سنده ثابت
اولدیسه اسرار عجایب قلب انکا منکشف اولوب عالم مثاله داخل اولورکه اول بو عالمك غیری بر شقه عالمدرکه
بطن اولادکه مقام قلبك نهایتنه ایرن بلور زیراکه عالم مثال الطفدر مقام ثانیده که مجاهده ایلدی بولور و سادات
ابراره نصیب اولمازکه اول عالمی سیران ایده لر مگرکه آنلرده مجاهده ایله ایله طریق مقربین سمتنه کیده لر
اما عالم مثال ابتدای مقامات مقربیندرکه حواس خمسه ظاهره ایله ادراك اولنمیان اموری سالك صادق
آنده اشیدر و کورمشدر و حضرت حبیب کریم صلی الله تعالی علیه وسلم قلب المؤمن بیت الله بیورمشدر یعنی
کوکل مخزن اسرار خدا اولدیغی ظهور مشدر پس اول سالك شریعتله عامل اولورکه اقوال حبیب خدادر
و طریقتله متخلق اولورکه افعال نور هدادر مثلا جوع کثیر و نوم قلیل و صمت طویل کبی اشیادر
و اول حضرتك تبسم ایله تکلم ایلدیکی تواضع و شفقتدن کلور پس بو سالك آنك اخلاق و احوالنی تتبع
ایلدیکی انکا تبعیت قیلور تاکیم ینابیع حکمت آنك قلبندن تفجر ایدوب لسانی اوزره جاری اولور و بونکله
ابرار اوزرینه فایق اولوب رتبه سی عالی اید و بونلرك مفارقت ابرار ایدوب مسافرتله حضرت
جباره کیدر و سالکك بو سفرنده ابتدای منازلی عالم مثالدرکه آنده کثائف اجسام ایله لطائف ارواح
آره سنده اولان صور اشباح ایله جمع اولور و انکا سرور و لذت کلوب همتی قوی اولوب منزل آکور
و شوق و ذوقی ازدیاد ایدر اسراره مطلع اولوب مقامات عالیه سمتنه ترقی بولور و قلبك نار محبت مشتعل اولوب
شهوات نفسانیه بالجمله کسلور کرچه لذات روحانیه قالورسه ده مانع دکلدر زیراکه مقام ثانیده مقصود
اولان ما بعدینه نسبتله حجب ظلمانیه بولنان شهوات نفسانیه دن کچمکدر و عالم مثاله داخل اولماز
الا که سالکلر داخل اولور و بو دخول ایسه نوم ایله یقظه بیننده متوسط بر حالنده که سالکه اغلب احوالی
حالنده کلور و بوکا واقعه دیرلرکه اول بوننده کوردیکن کورر اول شروط ایله که اولدیغی یکانی و بولندیغی
زمانی بلور و کندی کیم اولدیغن و نه حیثیتده بولندیغن بلور و بو نوم ایله یقظه آره سنده اولدیغن بلدیکی حالنده کورر
اگر بو شروط خمسه نك برندن غفلت ایدرك کوررسه اول عالم برزخدر عالم مثال اصحابی و کوردیکی رؤیادر نوم
دیرلر چونکه بو حالت اول سالکی نوم ایله یقظه بیننده آلور و بدایتی حالنده یقظه دن جانب نوم انکا غالب
کلور بعده تدریج ایله ترقی بولور تاکیم آنده جانب یقظه اغلب اولور پس اول زمان بعض روحانیلری کورر و طانور
و آنلری یقظه ده کورمش صانور حق بودرکه اول سالك او روحانیلری بو حالده بولمشدر لکن علو همتنك آنك بو حالنی
یقظه سنه اویله قریب اولمشدرکه حواس ظاهره سی ذهولندن غفلت قیلمشدر و بو حالنی عین یقظه بلمشدر و اصحاب کرام
بو حالتده جبریل امینی اعرابی صورتنده کورمشلر و اولیای عظام بو حالتده حبیب کریم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك
روحانیتنی کورینور و بو دولت عظمایه مشافهه تسمیه اولنور فلان کسه اول حضرتی مشافهه ایله کورمش دینلور
والحاصل ابتدا حواس ظاهره نی بر ذهول آلور بعده اول احوال او قلبه کشف اولمغه ممکن اولور نته کیم بر کامل دیمشکه
بر سالك مجاهد بکا عینی بالله ایلدیکی بن حضرت پیغمبری باش کوزیله کوردمکه اصلا اویور دکل ایدم بن اول سالکه
دیدمکه نیجه کوردکه دیدیکیم فلان مکانده ایدم و بنمله فلان و فلان یارانم بیله ایکن اول حضرت مجلسمه کلدی بنمله
مکالمه ایلدی بن دخی انکا اشغال سویلدم و کوزیله کوردم اول بویله دیدکده بن انکا دیدمکه سنکله بیله بولنانلر
دخی آنی کوردیلرمی جواب ایلدیکیم آنلر کوره مدیلر پس اول سالکی ارشاد ایدوب دیدمکه اگر اول حضرتی بو کوردیکك باش
کوزیله اولسه ایدی سنکله بیله بولنانلر جمله سی آنی کوررلردی تحقیق سنی اول وقتده بر ذهول آلمشدر آنکچون
سکا او روحانیت کلمشدر و عالم مثالده بصیرتکا ظاهر اولمشدر همان اول دمده اول سالك بو خطاسن
بلوب ارشادمی جان ایله قبول ایدوب دعالر قیلمشدر پس هیچ اشتباه یوقدرکه محض یقظه ده کورینمز
الا که عالم ملکده یعنی بو جهانده بولنان اشیا کورینور و اما عالم ملکوت که عالم مثال آنك بر شعبه سیدر آنلرده اولان
کورنمز الا که بصیرت کوزیله کورینور اگرچه باش کوزی مفتوح اولورسه ده کورمز بصیرت کوزیله کورینور

کوکلده حقك جواهر ذوقی سی وار ایکن	نوع رابع	بو سفله طبع ایله کلمش در دولته جب سفال

مقام ثالثده عبدی مولاسندن قاطع اولان موانعك اعظمی اختلاط ناس اولدیغنی بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله
دیمشلردرکه اگرچه قطاع طریق مقربین چوقدر لکن خلقه میل و محبتلری و آنلرله صحبتلری اعظمی بودر زیراکه بو یولده
اولان مجاهده نك اساسی عادات خلقه مخالفتدرکه ترك ایلر اولور پس آنلرله موافقت ایدوب مجلسلری مشتمل اولان مزاح و
ملاطفت امثالنده آنلره موافقت ایدن سالك قذره منزل آکور و نتیجه مجاهده ایله مشاهده ایده بلور اما مقامات عالیه
مراد ایدنکسه جمیع خلقی ترك ایدوب نهایه کلور و احباب و اهلندن مستوحش اولوب مولاسیله مستأنس اولور و قلبنده عجایب
و غرایب سیر ایلدیکی جانبده لذات عظیمه بولور و اما بو علاجات ایله عامل اولیانلر کسب تعب و عناده قالور و تضییع اوقات ایدوب
مصاحبت اولیادن محروم اولورلر زیراکه خلقدن ابراغ اولاحقه یقین اولوب سعادت بولور و اولیای مقربین
زمره سنده کلور پس بو مقامده سالکه لازمدرکه متنبه اولسون و نفسنده فالا کبر و حسد و عجب و ریا و سوء ظن و غرض
امثالی آثار نفس اماره بولنانسه بالکلیه اعراض ایله محو و ازاله قیلسون و انکا امر معروف و نهی منکر ایتمك دخی لازم اولادر
زیراکه امر معروف لطف و تواضع ایله کرکدرکه تأثیری اوله او سالك ایسه بو مقامده اولدیغی و تواضعی ایده بلمیه
نته کیم حدیث شریفده من امر بمعروف فلیکن امره بمعروف کلمشدر و بردخی کندی نفسنی هلاکدن ابعاد ایدوب تخلیص ایدوب قلبنی
موانع مشاهده اولان آفاتدن تطهیر ایتمك کندی حقنده جمله دن اهم و الزم اولمشدر زیراکه کوکل نظرکاه خدادر و
معرفت محلیدر اعلادر پس قلبی تصفیه قیلمق جمله دن اولادر و بو مقامده سالکه لازمدرکه طلوع و غروب عندنده قلبنی
تصفیه ده مقیم یا مصرف القلوب صرف قلبی الی طاعتك دعاسی اوقوسون و تصفیه دن صکره یا مقلب القلوب
ثبت قلبی علی دینك و طاعتك دعاسنی اوقوسون اما تقلیب قلوبك معناسی حق تعالی نك کوکلری غفلتدن حضوره و عکسنه
و فرحدن سروره و عکسنه و رجادن خوفه و عکسنه و بسطدن قبضه و عکسنه و بونك امثالی اضداده دوندرمسیدر
و بو معاده مراد اولنان حق بو طریقده استقامتدر و بو مقام ثانیده قلوب العباد بین اصبعین من اصابع الرحمن یقلبها کیف
یشاء حدیث شریفنك سری بو سالکده وقتی ظاهر اولورکه سلوکی زیاده قیلوب مجاهده المنی اونوتدردی و احوال
قلبنه انقلاب ایدر ماسوادن اعراض ایتدیرر اما حال بر معنادرکه اکتساب و تصنعسز حق تعالیدن قلبه وارد اولور و اول
معنی یا حزندر و یا طربدر و یا خوفدر و یا رجادر و یا قبضدر و یا بسطدر و یا هیبتدر و یا انسدر و یا جلالدر
و یا جمالدر و یا غیری معنادرکه قلبه کلور اگر اول معنی کوکلده زائل اولدیسه اکا حال دیرلر و اگر مکرر اولوب دائما قالدیسه
اکا مقام دیرلر پس احوال مواهبدر و مقامات مکاسبدر احوال عین جوددن کلور و مقامات بذل المجهود ایله اولور و سیر مزبور
ظهوری اولادکه مجاهده معهوده ایله اولور و اگر سالك مجاهده بوسنل ظهورلری ادعا ایدرسه اول سرك ظهوری کاذب
بلکه فتنه دیرلر زیراکه نفسك شانندندرکه کندو ده اولیانك کمالی استماع ایلدکده آنی ادعا ایلر و مشاهده ایسه خاص
اولیای الله که مجاهده دن اولور پس آنکچون سالك صادق نفسیله مجاهده ایدوب آنده اولان دفینه لری استخراج ایچون
فلیکه و تقلیفه لسان ایله فالیوب نفسنی تأدیب ایلر زیراکه نفسنده بولنمیان کمالی ادعا ایلدکی شواهد
ایله تکذیب ایلر نفسنی کندی امتحان ایدر آنی تصدیق ایتمز و اوزرینه محتسب اولوب حظوظنی ویرمز و حقلرینه
اعراض قیلورکه انکا عداوت ایلر و قبایحلرندن جمله سنی حکایت ایلر و آنلری بر بر کتم ایتمیوب هر دردینی انکا سویلر
و اول مرید بر تفصیل نفسانی مرضی بلوب انکا کوره علاج ایلر پس پیر ایله مرید آره سنده اولان کلمات
سرلر بکسنده امانتدر عمرلری اولدقجه لسانه یا قلمله کتورمك بری برینه اهانتدر و عند الله اول عندده و
خیانتدر سر کیزلر سر کتمی دیوب عهدنده ثابت اولان محل اسرار و حامل امانتدر

نظم

نجه یر خشوق الیم شمس اولدی بو کلمز	نه کنج مخفی یر کنجینه اولدی بو دلمز	نه ماه در بو که کوکدن یره نزول ایتدکی
افلاکه برج و منزلمز	نه موج جزر او کیم دمبدم بیانی در	بولور بو جنبشله دریادن انی ساحل
هر نقشی ... دن قبول ایدر	عجب نه نقش پذیر اولدی قلب قابلمز	شعوری جدایله دوست ایدی کوکلمزه
تمام حل اولور اندن هزار مشکلمز	نسیم جنت اندن دلده عشق دمدریکی	بو روح راح ایله روح اولدی نفس کاملمز
... اوکه دن جیا بولنمز	نوع خامس	که اول آخر اولدی جان جان مقبلمز

نظم

معشوق حرامانده • اولدقجه بو طرز اولسون
دل صدق وصلاح اولدی • سن کنج صلاح اوکلی
هم درد فن مخزونده • هم همت مجنونده
نفس اولدی جهود جمانی • دیرسنکم سلطانی
اول مهر درخشانده • کوکبن گلستانده
عشقک لبی کوثرده • شیرین سوزی سکرده
عشقک غمی نعمتده • زهر ده شکر بنده

عشاق آکا حیرانده • اولدقجه بو طرز اولسون
کفر ایندی هپ ایمانده • اولدقجه بو طرز اولسون
اول سلسله جنانده • اولدقجه بو طرز اولسون
بو تن که مسلانده • اولدقجه بو طرز اولسون
اشخاص قموجانده • اولدقجه بو طرز اولسون
عالم شکرستانده • اولدقجه بو طرز اولسون
حقی سنکر افنانده • اولدقجه بو طرز اولسون

نوع سادس

عالم مثالده اولان فهوانیه‌لی وعلامات تصفیه وتزکیه‌یی بیلدرر ای عزیز • معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه
سالک صادقک اویله وقتی کلورکه عالم مثالده فهوانیه حالتی بولوب خطاب حق ایله مستطاب اولور وکاه اولورکه بو امرده
ابلیس تلبیس ایدر سالک صانورکه حقه ایرمشدر حالبوکیم اول کندی شیطانن کورمشدر لکن اکر بو حالتک عقبنجه سالکده علوم
وحکم واتباع شریعت وانقیاد طریقت ظهور ایلدیسه اول حالت آکا اکرام حقدرکه فهوانیه صحیحه‌در واکر بو حالتک
عقبنجه زندقه وشیطنت وهوایه تبعیت ظهور ایلدیسه اول بر شیطاندرکه قاطع طریق رحماندر سالکی مطلوبندن
عوق ایتمک ایچون کلمشدر حق تعالی انک شرندن حفظ ایلسونکه اول مضل ومهلکدر اما فهوانیه صحیحه حضرت حبیب
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم طبورمشدر نته کیم حدیث منتا بهنده بیورمشدر رأیت ربی فی احسن صورة فقال فیم یختصم
الملأ الاعلی یا محمد قلت انت اعلم ای ربی مرتین فوضع کفه بین کتفی فوجدت بردها بین ثدیی فعلمت ما فی السموات
والارض ثم قال فیم یختصم الملأ الاعلی یا محمد قلت فی الکفارات قال وما هن قلت المشی علی الاقدام الی الجماعات
والجلوس فی المساجد خلف الصلوات وابلاغ الوضوء اماکنه فی المکاره من یفعل ذلک یعش بخیر ویمت بخیر
ویکون من خطیئته کیوم ولدته امه ومن الدرجات اطعام الطعام وبذل السلام وان یقوم باللیل والناس
نیام فقال قل اللهم انی اسئلک الطیبات وترک المنکرات وفعل الخیرات وحب المساکین وان تغفر لی وترحمنی
وتتوب علی واذا اردت فتنة فی قوم فتوفنی غیر مفتون پس فهوانیه صحیحه بودرکه نتیجه‌سی بو علوم اولمشدر
واما نتیجه‌سی وساوس اولان تلبیس ابلیس ولا فهوانیه دکلدر بلکه امور شیطانیه‌در وبو طریقده مراد ایسه اول علوم
ومعارف الهیه‌درکه آنلرک نتایجی تصفیه قلب وتزکیه نفس انسانیه‌در وبو تصفیه وتزکیه‌نک علامتلری واردر اما
تصفیه قلبک علامتی علوم ربانیه‌نک الهام اولنماسیدر والهاماتک کتاب وسنته موافق اولماسیدر واما تزکیه نفسک علامتی جمیع
اوصاف ذمیمه‌دن نجات بولماسیدرکه اکا نه عجب وکبر اولور ونه بغض وکدورت قالور ونه حرص وشهوت بولور نه کسرده منفعل
اولور ونه کسبی آرزو قیلور بلکه جمیع خلق آنک قتنده مساوی اولوب سلامتله راحت بولور وحضور قلب ایله
مجلس انسه کلور وقولا سیله نتها قالور زیرا که خلقک بعضی سنی اویله محبت ایلمزکه آنک میلیله حقدن منقطع اوله
وبعضی سنی اویله نفرت ایلمزکه باطنی متغیر اوله حقدن غافل قاله بلکه خلقه حبی فی الله وبغضی لله اولور وبو مقام
ثانیده اکبر مهمات سالک قطع شهوتدرکه شهوت اکل وشهوت لبسدن عبارتدر مادامکه سالک کندی نفسنده بعض
مأکولاتی زیاده بعضی سنده شهوت بولور وملبوساتک بعضی سنی زیاده بعضی سنه رغبت قیلور پس جمیع مأکولات
وجمله ملبوسات آکا مساوی اولنجه‌یه دک مجاهده لازم کلور چونکه سالکک عندنده جمیع مأکولات وملبوسات
مساوی بولنور اول وقت آنک نفسنه زکیه اولمش وشرندن خلاص بولمش دینلور وابتدای درجات کماله یتمش وعالم
حسدن اعراض ایدوب عالم قدسه توجه ایتمش بولنور اکر سالکک نفسی شهواته مائل اولدیسه ومجاهده ایله تدارکدن عاجز
قالدیسه اول سالک مالک طریق حق دکلدر واکر ادعای سلوک ایدرسه اول ضال ومضلدر آنکله الفت وصحبت ضلالت وخسراندر
واندن اجتناب ونفرت علامت ایقان وسلامت ایماندر پس اهل سلوکه اندن اجتناب امر لازمدر طریق حقده ثابت شیرلر واکر آنک شطحیاتنه
ضلالته دوشیلر زیرا که طریق حق خلقک مثلی اولدیغی عادتلری ایچلرنده خلافندن عبارتدر پس کندی نفسنده خرق عادته قادر
اولمیان اسیر شهوات ایچون خرق عادت اولمغه خلاف عادتدر اما سالک صادق عادتلری ترک ایلدکده اوضاع ناسه

مخالفتی

مخالفتمی اولور پس خلق انی مجنون صانور حال بوکیم اول عقل کامله یتمش اولور وسالک اول مطلب اعلایه نائل اولمز
الا که خلق مجنون کبی بزه ایله اولدبلور زیرا که آنک قلبنده بر حقیقت منتشر اولدی میل اولدیغی کیجه اولوب حضور حقدن قالور

نظم

بولایدم دلده دلدارم بکا سونش کم اولمازدی
دل اهلی بولسیدی دله یوز بیک ذوق روحانی
طمعسز آدمدن خلق جهان هپ اقرباسیدر
غم ودرد وبلا هپ حب دنیادن کلور قلبه
نمود دنیا وما فیها خیال وخوابدر اما
اوجانکیم غفلته طالمش خیال وخواب ایله قالمش
بری زندان غم کورمش بری خوش کلشن ایرمش
نه نام نشانی درویشک اول اسی سن کوریر مخوش
اکر یرده ایلرسه خلق وذوق وشهوت خلقی

بکا یار اولمسه بار غم آکا دل محکم اولمازدی
غم مازدی شهوت جسمی اعز واعلم اولمازدی
قناعت قیلمسیدی هپ بکا خال وغم اولمازدی
غموی ترک ایدیدی خوش کوکلده ماتم اولمازدی
بلیدی خفته کیم دوشنده آنکچون پرغم اولمازدی
اویانسه خواب غفلتدن اصم وابکم اولمازدی
دل آکاه اولسه کندیدن اوغیره هم ده اولمازدی
اولایدی پردرون نیده مانده بر ده اولمازدی
اوشاه عشقده بو حقی کوکلده محرم اولمازدی

نوع سابع

تصفیه قلبک وتزکیه نفسک وجه احسن ایله طریق اهونن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله
دیمشلردرکه سالک صادق اودرکه جمیع ماسوادن اعراض ایدوب آنجق حق تعالی یه توجه ایله قلبن کیدوب وهیچ بر
انسان ایله انیس اولماز حضرت خضر اولسه بیله جلیس اولماز زیرا که قلب انجق نور حکمت نزولی قبولی بین الحجب بر شمعه سوقورده
مشابه کلورکه نته کیم ابواب خمسه بالجمله مسدود اولدیسه اول شمعه رحله ملتهب اولور وآواینت آنک رویله ضیا لمحه
واکر ابواب مسدوده دن بری آچلدیسه شمعه ملتهب منطفی اولوب اوخانه صاحبه دک مظلم قالور کذلک حواس خمسه ظاهره
درون دلده بولنان حکمت حالی ابواب مذکوره ایله اول شمعه‌نک مثالیدر پس اکر قلب اول حواس خمسه‌نک مدرکاتندن اعنی
سماع مسموعات وابصار مبصرات وشم مشمومات وذوق مذوقات ولمس ملموساتک جمله‌سندن عزلت وخلوتله
اعراض کلی ایلدیسه اول جمله شهواتی فراموش ایدر پس قلبندن لسانه عیون حکمت خوش وخروش ایدر وبو حکمت
اونوردرکه اول حضرتدن اذا انزل النور فی القلب انفسح وانشرح بیورمشدر وآنک قلبه نزولی دار غروردن قبو
دار خلوده انابت علامتیله ظهور ایتمشدر واکر قلب استماع مسموعاته یا ابصار مبصراته ویا شم مشموماته ویا ذوق
مذوقاته ویا لمس ملموساته توجه ایلدیسه آنده حکمت بالنوب نوری منطفی اولور وخانه دل طبیعت ظلمتیله اجل صباحنه قدر
مظلم قالور پس بو بیان ایله عیان اولان بودرکه قلبک عالم شهادته بولنان جهتی حواس خمسه ظاهره‌در زیرا که قلب
امور عالم شهادتدن برشیئه ادراک ایدمز الا که حواس برفرد منه واسطه سیله ایدرک بولور وقلبک عالم غیبه اولان جهتی آنک
حواس خمسه باطنه سیدرکه عالم غیب انجق بونلر ایله امور آنکلرله ادراک ایده بولنمشدرکه نته کیم بالاده بیان اولنمشدر پس کوکل
صاف اولمازدن مقدم ایکی عالمک برینه توجه ایلسه اوبر عالمدن اعراض ایدر واکا بر حالده ایکی عالمه بر توجه ایتدی
میسر اولماز چونکه بو عالم شهادت حضرت حقدن بغایت بعید ونبی ضرر وقیمتدر پس اکر کوکل بوکا توجه ایدرک عالم
غیبی کلیتله ترک ایلدیسه آنک صاحبی انسان صورتنده حیوان اولور آنکچون انی کوردرسکه بهایم کبی اکل ونومی کثیر
وغضب وشهوتنه اسیردر وخصومت وجدالی چوق وعواقب اموره نظری یوقدر وجهل وغفلتله مجبول وما لا یعنیله
مشغولدر واکر کوکل مولاسن تذکر ایدوب آکا مائل اولدیسه ومناهیدن اجتناب ایدوب اوامره عامل اولدیسه ونفسی
حظوظاتدن یجوب حقوقنه قائل اولدیسه اعنی فضول اکلی قویوب برکون برکیجه ده یوز درهم غدا ایله قانع اولدیسه
وفضول نومی قویوب یکرمی درت ساعتک دورد بنی هاجع اولدیسه وخیر سویلیوب فضول کلامدن لسانن منع
اولدیسه وعالم غیبه توجه ایدوب آکا راجع اولدیسه آنک صاحبی ایکی عالمدن ذهول ایتمیوب ایکیسن بیله جامع
اولور وطریق حقده سالک اولوب اوصاف ملائکه ایله متصف اولور وغضب وشهوتنه مالک اولوب آنلر آکا عبد
مملوک ومنقاد اولور وظلوم نفس وجهول عقل اولوب حمل امانته لایق اولور وانسان کامل اولوب جمله دن
فائق اولور زیرا که غضب وشهوت انسان وملک بیننده مشترک اولان روح ایچون ظاهر اینده ملتصق اولان کثیف

سنه مقابلنده در نته کیم آیینه نك برجهتی بر کیفیت نسنه ایله منظلم اولدقجه آنده عکوس اشکال صورت بولمز کذلك روح انسانی غضب وشهوتی مشتمل اولدقجه محل تجلیات اولمز لکن اول شرط ایله که غضبه وشهوت عقل وشریعت حکمو تحت کلرلر وتعدیلندن محفوظ ومعتدل بولنوب مقبول ومحمود اوله لر اگرچه غضب وشهوت ایچون انسانه ظلوم وجهول تسمیه اولنمشدر لکن بونلر عقل وشریعتله محفوظ اولدقده حمل امانت ایچون علت موجبه اولمشلردر زیرا که انسانك غضبلی وشهوتلی اولدیغندن سموات وارض وجبال طاقت کتورمدکلری امانت حملنی قبول ایدوب محل امانت بولنمشدر نته کیم قرآن کریمده وحملها الانسان انه کان ظلوما جهولا بیلنمشدر پس غضب وشهوتنه غالب ومالك اولان کامل وارث خلافت آدمدر زیرا که انی جاعل فی الارض خلیفة خلعتیله عزیز عالمدر اما غضب وشهوتنه مغلوب ومملوك اولان کمسنه انسان صورتنده حیوان بولنور بلکه حیوان آندن خیرلی عد اولنور زیرا که اول انده تکلف کرنده عصیان ایدر وتنده معذب اولوب جهنمی کیدر واما سالك طریق حق اولان غضب وشهوتنه مالك اولور وقلبنده بغایت عالی همت بولنور نفس شریفنی قدر وقیمتی بیلور وآنی درجه بهایمدن تنزیه ایدر ومرتبه نباتیه وحیوانیه دن جوع وسهر وصمت وعزلت وذکر وفکر ایله ترقی ایدوب مقام خلافت ادمیه کیدر زیرا که آنك صدرنده منشرح شرك وجهل اولمازکه آکا خوف وحزن یول بوله ومقتضیات بشریت قالمازکه آندن ذنوب صادر اوله پس اول کامل سعادت اخرویه ایله سعید اولور وآنك وصف جمیلی ناس ایچنده منتشر اولوب مهابت ومحبتی درونی طولوب شکر وسترلرندن امین اولور پس ای عزیز سعادت دنیویه ایله دخی سعید اولوب ایکی جهان سعادتن بولور پس بر کامل که احوال واطواری بو در ایدی زمانه شبهه سز خلیفة الله اودر **نظم**

ندر وحدت بو که مست مدامی اولدی جهان	نه باده در بو محبت که جامی اولدی جهان
ندر خونده بو که بوشش کاشانه دوشر	نه دانه در نه هما در که دامی اولدی جهان
کوکل اوکوزنده ابر شکه روزه لر شنیده	او صبح وجهی کورمش که شامی اولدی جهان
ظلال عالم فانیده قالمه قلبکا کل	او نوری بولدکه ظلال وظلامی اولدی جهان
اکاکه تو سن نفسی مطیع ورام اولمش	تیقن ایله حقیقتده رامی اولدی جهان
جهان غلامی اولور کسه غلام عشق اولسه	که شاه عشق غلامی غلامی اولدی جهان
ثمر مرادی قودی حق کامران اولدی	که هر زمانده همان طبق کامی اولدی جهان

نوع ثامن

مقام ثانیده سالکه بولنوب آکا غالب اولان غضبك منشأنی وحقیقتنی وتحمله علاجاتنی بلدرر ای عزیز معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که بدایت مقام ثانیده سالك عجب ایله کبردن خالی اولمازکه آنلر منشأ غضبدر زیرا که غضب رماد آتشده جمره مستوره کبی قلب انجذه نار مستوره درکه آنی کبر استخراج ایلر اما کبر انسانك نفسنده بر صفتدر که اول کندینی کورمکدن نشأت ایدر وبو کبرك حقیقتی عجبدر واما خارجده حاصل اولان خلقه تکبر ایتمك اول صفتك اثریدرکه ظاهر اولور زیرا که نفسده مضمر اولان کبرك اظهاری تکبردرکه قولندن حرامدر پس مذموم شوم اولان اول غضبدرکه رؤیت نفسدن نشأت ایدوب صاحبنه غالب کلور وسیاست عقل واغارت شرع آلتنه داخل اولیوب آنکله صاحبی مضطرب ومغلوب اولور وصورت ظاهره سی قبیح اولوب تغیر بولور شبهه یوقدرکه صورت باطنه سی آندن اقبح اولور زیرا که بو غضب شیطانیدر ولذا یعنی آتشدندر نته کیم علیه السلام مرادی غضب حالنده اول حضرته آکا جاء شیطانك بیوردیغی بو ناره اشارتدر وحق تعالی نیجه حکمت ایچون بو ناری باطن انسانده وضع ایتمشدر وبو ناره ایسه بر سبیله مشتعل اولدقده یورکك قانی غلیان ایدوب طمرلره منتفرق اولور وبعده اعالی بدنه چقوب ظاهر بشره یه منصب اولور پس اگر کندودن ادنایه غضب ایتمش ایسه ظهور ایله لونی احمر اولور واگر اعلایه غضب ایتمش ایسه خوفندن لونی اصفر اولور واگر غضبی کندی نظیرینه ایسه لونی گاه احمر وگاه اصفر اولور [illegible] غضب عاقبتده مذموم در وصاحبنی مهالکه برعدوی شوملق پس هر مهالکه دن نجات اسبابی بو خصلت قبیحه نك مانعی اولان کبری جوع ایله آتشك قطعه مباشرت قیلسون تاکیم غضبی ضعیف ومغلوب اولوب اول رذائلدن تخلیص نفس ایده امن وامان بولسون اما غضبك هیجانی عندنده اولا علاجاتی ضعف نفسنی تأمل ایتمکدر واول ختنله ساکن اوله

سلطان لایق کورمکدر وثواب کظم غیظی تفکر ایده عذاب مجازاتی تذکر ایتمکدر وحق تعالینك کندو قدرتنه کندی غیری قدرتندن جوق اولدیغنی بیلوب عقاب وانتقامدن خاطرینه کتورمکدر ونفسی عاقبت غضبدن تحذیر وتخویف ایلسون واکا خطاب ایله سویلسون که ای نفس اگر غضبله خصمندن انتقام آلدکسه شبهه یوقدرکه اول سکا دشمن اولور وسنك اضعف اولسه ده انتقام المق ایچون تشمر قیلور پس قلبك مشغول اولوب افکار وخوف ایله طولوب هموم وغمومك جوق اولور واگر تحمل ایلدکسه ونجه افکار وغموم جمله سندن فارغ وآزاد اولوب امن وراحت بولورسن وحلمك یوغیسه ده باری تحمله انبیا واولیایه تشبث وتشبه ایتمش اولورسن اگرچه حلم اضطراری ایدی لکن تحمل امر اختیاریدندرکه غیظی کظم ایتمکدر پس تحمله تکلف سنکه نهایتی حلم ایتمکدر زیرا که اگر سن کرات ومرات ایله تحمل ایلدکسه حالت اضطراریه اولان حلمی بولورسن وعقلك کامل اولوب تکلفسز غضبکا مالك اولورسن نته کیم حدیث شریفده انما العلم بالتعلم والحلم بالتحلم ومن یتحر الخیر یعطه ومن یتوق الشر یوقه وارد اولدیغن بیلورسن وغضبك برعلاجی دخی بودرکه غضب حالنده قائم اولان قعود ایلسون وقاعد اولان آرقه سی اوزرینه یاتوب بو دعانی اخفا ایله سویلسون اللهم اغننی بالعلم وزینی بالحلم واکرمنی بالتقوی وجملنی بالعافیة آمین پس سکا لازمدرکه غضب وحلمك بینی فرقنه انصاف ایله کیده سن ایکیسندن احسنی ترجیح ایدوب آنکله تخلق ایده سن زیرا که سکا واجب اولان بودرکه نفسکی تزکیه وقلبکی تصفیه قیله سن تاکیم کدورات خبیثه درونکدن زائل اولوب صفای قلب ایله انسان کامل اوله سن پس بو دوای منکوری استعمال ایله ذات شریفکا دعا ایجد قیله سن تاکیم امراض جسمانیه دن اعظم اولان امراض نفسانیه دن خلاص وشفا بوله سن وانفع ادویه نفسکدن کبری ازاله ایتمك اولدیغن بیله سن زیرا که آنك زوالیله فرعی اولان غضب دخی زائل اولور کوره سن وکبرك مددی قطع اولنمدقجه وانحلال اولمز ومددی استلای بطن وشبعدرکه آنکله کبر استیلا وقوت بولور وآندن غضب وتهور ظهوره کلور پس ایمدی انتم والبته سن جوع ایله سهری کندیکا عادت قیله سن تاکیم صمت ایله عزلتی سهولتله حاضر بوله سن وذکر وفکر توحیده اختیار ایده سن پس جمیع اوصاف بهایمدن خلاص بولوب واوصاف ملائکه ایله متصف انسان اوله سن وماسوادن اوتوب صفای حضور ایله طوله سن وبحر عشقده طالوب جواهر آله سن وانی مولای بولوب آنکله قاله سن **نظم**

ای عشقده ای دل غمی الصبر مفتاح الفرج	تا بوله سن اول همی الصبر مفتاح الفرج
چاندرد وعزن وغم همان تا بوله سن سنده غمی	افلاك ورتبهٔ اعظمی الصبر مفتاح الفرج
قلبك ینوب نور جهان مسرور اولورسن ناکهان	کورمزسن اصلا ماتمی الصبر مفتاح الفرج
کر سینه چون آیینه در بی کبر وهم بی کینه در	سیر ایله آنده همدمی الصبر مفتاح الفرج
ترك ایلیسك دوامنی کورمزسن اضدادو غمنی	هر دم بولورسن ارحمی الصبر مفتاح الفرج
الکدیکه ظل زائله طالمه خیال باطله	بول دلده عشق اقدمی الصبر مفتاح الفرج
حقی سکوت ایت بزمانه عشقك غمی قالسون نهان	حقدر بو سرك محرمی الصبر مفتاح الفرج

نوع تاسع

مقام ثانیده بولنان قطاع طریق حقی سالکدن رفع ایلیان امور اربعه نك تفصیلی وبو مقامدن مقام ثالثه ترقی ودخولی وآندن مقام رابعه وصولك کیفیت حصولن بلدرر ای عزیز معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که توجه [illegible] جمله سی رشك وغبطه ترکیدر سالکه حسد ایدوب آنی حضور حقدن قطع ومنعه جد وسعی ایدنلردر زیرا که قرب ملوکه صدق ایله سیر وسلوك ایدن خلیفه رب اولوب جمله یه تسلط ایده بلور پس حالی بو یله اولان کمسنه البته محسود علم اولور لکن حسددن ضرر کلمز الا که بونلر اهلدن کلور پس طریق حقده سیر ایدن سالکه لازم که هیچ برنسنه یه التفات واعتبار قیلمسون وهیچ برکسه دن خوف وحذر اوزره اولمسون زیرا که حق تعالی اکا جمیع اشیادن اقربدر وبر فرد آیاغنی حرکت قیلمز الا که آنك قدرت وارادتیله قیلور ورقیبی واسمانك علمدن برذره غایب اولمازکه جمله نك ظاهر وباطنن بلور وقلوبك اطوارین وجمیع احوال وافکارینه مطلع اولور وحق تعالی آکا جمله دن ارحمدرکه بنده رو مادرندن آنی ارفق واشفق بولور وحق تعالیدن صادر اولمازکه الا که افعال خیر اولوب عبادینه انفع کلور

اثنابنی اغوایدن سنی ظاهره نسبتله نشر کمان اولنور لکن باطن حقیقت عین تحقیق ایله نظر قیلنسه جمله سی
خیر نافع بلنور انکچون شرته شر وکدر وضرر دینلور زیرا کم اکثر طبایعه مخالف بولنور حال بوکیم خیر ده
مامن شرجزوی الا ویتضمن خیرا کلیا حدیث اقل اولنور نه کیم اول حضرتدن ان الخیر مقضی اولا بالذات وان الشر
مقضی ثانیا وبالعرض روایت قلنور پس اول سالك بو سره واقف اولمازدن مقدم تصفیه قلبه اهتمام ایله همت قیلسون
تاکیم بو سر عظیمی ذوق ایله مشاهده ایده بیلسون وقلبی حضور حضرتدن قطع ایدن موانعک جمله سن دفع ایچون امور
اربعه یی تفقده ملازم اولسون اما امر اول حق تعالی نک هر نسنه یه قادر اولمسیدر واما امر ثانی حق تعالی نک هر نسنه
بلمسیدر واما امر ثالث حق تعالی نک جمله یه رؤف ورحیم اولمسیدر واما امر رابع حق تعالی نک جمیع افعالی خیر محض
اولمسیدر چونکه سالك بو امور اربعه نک تصدیق ویقین ایلر اول جمله دن امین اولور خوف کیدر حسود بیلر
وشیاطین انس وجندن هرکز مهابت المماز وهیچ برکسنه یه ونسنه یه التفات واعتباری قالماز زیرا کم حق
تعالی نک هر نسنه یه قدرتین تیقن ایدنك اکن ذات پاکه توجهده همتی زیاده قوت بولور وحق تعالی نک هر نسنه یی
بلدیکن ورؤف ورحیم اولدیغن وهر فعلی خیر ونافع قیلدیغن تحقیق ایله یقین ایدن ایچون توکل وتفویض
وتسلیم ورضا ومعرفت وصفا ومحبت ووفا وفقر وفنا وقرب ووصل وبقا امثالی احوال مرضیه ومقامات
علیه حاصل اولور وخصوصا بو مقام ثالثدن مقام ثالثه وآندن مقام رابعه ترقی قصدنده معین اولوب آنی
سعادت دارینه نائل اولور کرچه عادة الله اویله جاری اولمشدر که مقام ثالثه ترقی قیلمق طریق مقربینك مقامات
واحوالن بلن عارفلر یدیله اولور لکن ممکندر که حق تعالی عادتن خرق ایده فهیم وذکی اولان سالك بی مرشد عارف
مقام ثالثه کیره خصوصا بو کتاب مستطابك بو بابنی مطالعه ایله استعانت ایلسه اول جهتله ترقی ایده بیلور
زیرا کم بو بابده هر بر فصلی مابعدینه اولان فصله مقدمه بولور مثلا سالك نفس اماره فصلنده بولدیغی اوراد
روحانیه ایله عامل اولسه مقام لوامه یه ترقی قیلور بو منوال اوزره ترقی ایده رك بر مقامدن بر مقامه کیدرك تا
مقام سابعه واصل اولور وهر برادی آنده حاصل اولور اما مقام ثالثدن مقام رابعه ترقی قیلمق عارفلر یدیله
بیله اولیوب آنجق مرشد کاملك انفاسی برکاتیله حصوله کلور زیرا کم مقام ثالثده نفسی ملهمه اولان سالکه
عارفدنبلور لکن مقام رابعه ترقی بیله نفسی مطمئنه اولدیغنه کامل مرشد کامل دینلمز پس هر عارف کامل دکلدر
هر کامل عارفلردر بو ندرلدر شرفی واصحدر ومقام ثالثدن مقام رابعه ترقی ایتمکده انفاس کامل انکچون لازمدر که مقام
ثالث مقاماتک اصعب واخطریدر زیرا کم مقام ثالث خیر وشری ونفع وضرری جامع اولدیغندن آنده حق ایله باطل
وتحقیق ایله زندقه بربرینه فرق اولنمز التباس بریدر مکر اول عارف ملتبس اولمازکم محبت مولی اکا غالب کلمشدر
وآداب شریعت وارکان طریقتله عمل وحرکت اکا خلق وعادت اولمشدر ونفسی شریف واستعدادی لطیف وفکری
مصیب وکشفی قریب وهمتی عظیم واصلی کریم اولوب بو صفات ایله بولنمشدر پس بو کرامات ایله سعید اولان عارف
ایچون مرشد کامل اولمسه ده یته حقی حق وباطلی باطل کوروب مقام رابعه ترقی قیلوب نفسی مطمئنه اولمش اولور
واما مقام رابعدن مقام خامسه وآندن مقام سادسه وآندن مقام سابعه ترقیده مرشده احتیاج اولماز اکر اولور ایسه ده
نادرا اولور زیرا کم حق تعالی قلب سالکده سراج کمالی ایقاد ایلدکده اول جمیع کمالاتی کوروب توفیق حق ایله همتنه
کوره هر اول کمالی کسب ایدر بولور زیرا کم مقام رابع درجات کمالك ابتداسیدر هر چند انتهاسیدر **نظم**

ای پادشاه عقل وجان وی جان کورینن تو نیا	بر صورتده نحشا قیل همان تا جشم وجان بولسون صفا
سرجانی بیدا ایلدك مجنون شیدا ایلدك	که مست لیلی ایلدك که مست ومجنون لقا
عشقك مثالی صولجان چون کوی سرکردان بو جان	آندن دونر دلهر زمان که راحت وکه مبتلا
که جانب خوبه کیدر که سمت اسبابه کیدر	که جانب شهر بقا که سمت صحرای فنا
که قهقهك تاج وزر ده در که میلی اسب وخر ده در	که کوکده در که یرده در که پادشاه وکه کدا
که خار اولور دل کاه کل که شیره کاهی خل ومل	کاهی دهلزن که دهل تا کیم بوله زخم عصا
قلب اولمش جهله برشجر کیم ویرمش انواع ثمر	که میوه سیك کلشکر که درد وغم کاهی صفا

نه عجیب

نه عجیب اولمش درون که صو کوریور که خون	که باده اولمش لعل کون که شیر وکه شهد وشفا
حقی بو تلوینك اویان تسلیم ویکرنك اولهان	خوش صبغة الله بویان چون یفعل الله مایشا

فصل ثالث

مقامات سبعه دن مقام ثالث بولنان نفس ملهمه نك کیفیت احوالی وصفات واطواری وبیلرینه تسلیم اختیاری
وشرع شریفه اتباع ایله رفتاری واجمال خلع عذاری وشریعت باطن حقیقت اولدیغی بیانی واسم ثالث اشتغالی
ورجوع نفس بیانی وبو نفسك حسن حالی وخلع عذارك تفصیل مقالی وروحانیلرك خطاب وخیالی وقبض وبسط
تعاقب وانتقالی وانقباض ایله ذل وافتقاری واسم ثالثك تأثیر واسراری اوچ نوع ایله بیان وعیان ایدر **نوع اول**
نفس ملهمه نك وجه تسمیه سی وسیرنی وعالمنی ومحلنی وحالنی ووارداتنی وصفاتنی وفوقنده اولان مقام
نفس مطمئنه یه ترقیسی بیلدرر **ای عزیز** معلوم اولسون کیم اهل الله دیمشلردر کیم مقام ثالثده نفس ناطقه نك
فجور وتقواسی حق تعالی واسطه ملك وشیطان الهام ایلدیکیچون اسمی ملهمه اولمشدر نته کیم قرآنده فالهمها
فجورها وتقویها کلمشدر وبو نفسك سیری علی الله در یعنی بو مقامده باطن سالکه حقیقت ایمانیه ظهور ایلدیکندن
آنده شهود ندرماسوای قالماز وعالمی عالم ارواحدر ومحلی روحدر وحالی عشقدر ووارداتی معرفتدر وصفاتی
علم وسخاوت وقناعتدر وتواضع وصبر وتحملدر وقبول عذر وحسن ظن وتحمل اذادر وبو مقامده سالك نواصی
جمیع ناس ودواب اورب الارباب قبضه قدرتنده اولدیغن مشاهده قیلدیغندن قطعا بر مخلوقه اصلا اعتراض ایتمز
قالماز ویله بو نفس ملهمه نك صفاتندندر هیمان وبکا وقلق وخلقی اهمال وحق ایله اشتغال وتلوین وتغایب
قبض وبسط وعدم خوف ورجا وحب اصوات حسنه واستماعیله زیاده هیمان وحب ذکر الله وفرح بالله وبشاشت
وجه وحکمتله تکلم ومشاهده ومراقبه وبونلر کبی اشیا پس بو صفتلر صفات نفس ملهمه در وبو نفس ملهمه بو مقامه
ترقیدن مقدم مقامی سایعه قریب اولدیغندن واسطه ملك وشیطان الهام اشتمز ایکن بونده اشیدر اولمشدر انکچون
بو مقام اکا اصعب وخطرلی کلمشدر بونده سالك مرشد کامله محتاجدر کیم آنی شبهات ظلمانیه دن تجلیات انواریه اخراج
ایده زیرا کم بو مقامده آنك حالی ضعیفدر حقه کیدمز وجلال ایله جمالی فرق ایدمز وطبیعتك کلیتله خلاص بولمز
مقتضیات بشریتنك جمله سی تندلرز آکل ولمدیغیچون اکا خوف اولنور کیم نفسندن غفلت ایلدیکی ساعتده نفسی هما کبریه
دونوب سجین طبیعته اینوب اسفل سافلین بیننه هبوط ایلر کیم مألوف اولدیغی اولکی مقامنه پس یینه اسکی عادتنه
رجوع ایدوب اکل کثیر وشرب کثیر ونوم کثیر واختلاط ناس ایله مشغول اولور وجوع اولور کیم اعتقادی فاسد
اولوب ترك طاعت ایدوب مرتکب معاصی اولور وبونکله بیله ظن ایدر کیم موحد ومحقق اولمشدر وحقایق اشیایی کشف
ایله بولمشدر وکندودن ماعدا اهل طاعتك شهودندن منحجب قالمشدر حال بوکیم ظنی بحرینه کندوسی طالمشدر اکر
اعتقادی فاسد اولدیسه اول سالکده کل هالك اولمشدر وطبیعت ناری قبلته ایمانن یاقوب کفره یه ملحق اولوب
بو محله سعی وتعبی جمله ضایع اولمشدر وناکل مرام اولمسه بو ضلالت مانع اولوب هواسنه تابع اولمشدر اول خیالات
شیطانیه کورمکده تجلیات رحمانیه صانوب شیطان ایله قالوب وساوس ووسایسیله طولمشدر بو سالکده بشریتی
ضعیف اولوب روحانیتی قوت بولمش ایکن ومجاهده بصیب ومقام کماله قریب اولمش ایکن بو مصیبته کرفتار
اولمسنه سبب اولکی مقامه قریب العهد اولماسیدر زیرا کم مجاهده یه اکا عادت اولمازدن مقدم قلبنك بعض حجب
زائل اولوب اول حجبدن حاصل اولان خوفی دخی زوال بولمشدر کیم اول خوف آنی معاصیدن عوق وطاعته سوق
ایدر پس آنك خوف زوال بولدیغندن طریقته میلی قالماز بلکه شرع شریفه تابع اولماز مکر کیم همتی عالی وارادتی صادق اولدیغی
اولوب طاعتدن اکوب استقامتده دائم اولور وبو مقام خطرلی مقام کماله ترقی قیلوب امن وامان ایلر اکیجهان سعادتن بولور **نظم**

حق دیرکه ای قومم بکا کل لذات دنیایی دیرج	جان کوکلریمه حق کیجه لر ایلم هیج	جان کلشنی قیوسی سکچون کشاده در
ترك خار زار خواب وخوری الطعام جوع	قنایسته سن جوس وسهوی یا نظفه	کیم کورزوك ایلرآدمی بو چرخ هم هلوع
حی حیات بخش رفیقکدر ای کوکل	ده درونده عمره یالم اوچی بولاینت خشوع	جانی ویرن اودرسکا هم دردوغم ویرن

دردی ویرن دواسن ایدر اولمسن فتوح | چون حق سکا دردینی ویرسن وار انکله اول | کوزله رضاسن ایله حیا قیله خشوع
حتی هیچ حق ایله اول دمده بولسه سرور | نوع ثالث | ذوق حضوردن سنی نفس ایلمسون منوع

مقام ثالثده بولنان سالکک مرشد کامله تسلیم وارادتن بیلدردر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام ثالثده
اولان سالکه جمله‌دن اهم والزم اولان بودرکه مالک اولدیغی مرشد کامله ارادت واهتمام ایله تبعیت ایدوب هر امرینه تسلیم
تام ایله مطیع ومنقاد اولسون واکر بو مقامده سالک نفسی مرشدندن اکمل صانوب آنی انکار ایلدیسه امان همان اکا
اوحالده واجبدرکه کندی نفسنی آداب شریعتله مؤدب وارکان طریقتله مقید قیلوب اکا مخالفتله مجاهده ایله تا کیم
اول مطمئن اولوب مقام رابعه کیده زیراکه بو مقام ثالثده نفس اطلاقده سالک اولوب خلع عذار ایلدیکی قید ویدروا
قالمغه ملازمدر حال بوکیم اول مقام رابعه ترقی ایدوب مطمئنه اولنجیه دکین اکا مخالفت نافع ولازمدر زیراکه
مقام رابع سعادت دارینه وقربت عینه درجه‌در چونکه عنایت حق ایله سالک مقام رابعه کلور اول جمیع آفات
نفسانیه‌دن خلاص بولور وجمله مقتضیات بشریت حیوانیه‌دن فارغ وآزاد اولور وتلوینده تمکینه ایرر ابتدای
درجات کمالی بولوب نفحات انس حق ایله مطمئن اولوب آنکله قالور پس طالب کمال اولان سالک صادق رعونات
نفسی ترک ایدوب مطالب علیه‌سن بولور اول توحید فعالیله معزور اولماز وآنی حقدن رجوع وانقطاعه باعث
وهمتی عالی طوتوب وطن اصلیسی اولان حضرت احدیته کلور واکا ظهور ایدن بوارق علویه‌نک هیچ برینه التفات
ایلمزکه انلر حجب نورانیه اولدیغی بلور زیراکه انلر سالکی قرب حقدن منع ایدوب مقام بهائمه الان مقام اولی رجوعه
سبب اولور پس کر مقام ثالثده سالک نفسی بولندیغی انکشافده سالک ایدن ارکان سته مذکوره بر صدا ومنع
مقیم اولورسه ومرشد کاملک انکره تثبت قیلورسه وخاطرینه خطور ایدن خواطر جمله‌سنی وقبحیه‌یی بالجمله اکا
خبر ویرمه بلورسه وانک ویردیکی علاجاتی تجانی ایله قبول ایدوب قلبنده آنک رضا بولورسه انکشافی زیاده
اولوب مقام رابعه پس ترقیده بلور زیراکه مرشدینه حسن ظنی یقین واعتقادی متین اولدیغجه قلبی خطراتدن
امین اولوب عالم قدسه انجذابی قوت بولور وبشریتی میلی واجتنابی ضعیف اولور اکر مقام ثالثده سالکک
ظنی غالب اولدیسه که مرشدنک کندی اعرف واکمل اول زمان آنک اکا کلن طریق فیض دروی مسدود اولوب
مددندن محروم قالور پس اول وقت اول سالکه لازمدرکه بو بابده خصوص ساعی مطالعه ایله اول ظنی دفع ایلسون
اکر مرشدن کامل بولدیسه اکا تبعیت ایدوب تحت حمایه‌سنه داخل اولسون وآنک یدیله خلاصنی جزم ایدوب بعض
زحمتنه تحمل قیلسون همان غاسل یدنده میت کبی اکا تسلیم اولسون وپدر ومادرندن ایلرو ویار غار وهر صدیقدن
اصدق وهر قریبدن اقرب ومحرم اسرار آنی بلسون وهر مرادینی وهر عیوبنی آنک کتم ایتمیوب تنهاده صورنجه
سویلسون وخاطرینه آنی انکار ومعارضه کلدکجه آنک اعراض ایتمیوب اکا عرض وتوبه ایلسون حتی علتلرن
طبیبنه دیمسون نه بیلسون زیراکه سالک مرشدینک انکارینی اقتضا ایدن احواله واقف اولور مثلا کوردکم مرشد
بر شخص نسنه‌یی تلف ایدن خادمنی تعذیب عظیم ایله ضرب شدید ایلر واول شی قلیل ایکن الم کثیر ایله غم چکوب
آنی سویلمز نقل اولنمشدرکه بر مرید مبتدی بر کون مرشدنی ایت صورتنده کوردی آنک اعراض ایدوب آنی
تودیع ایلمشدی پس اول مرشد آنک اول وداع سببنی صوردقده جوابن طوغری سویلمشدی همان اکا کندویی
دراغوش ایتمکله امر ایلمشدی اول دخی مرشدینی دراغوش ایلدکده نفسن دراغوشنده کوردی پس اول مرید معا
بو عارض اولان امر غامضک سرینی مرشدندن صوردقده اول دخی آنی ارشاد ایدوب بیوردیکه سنک بو حالده نار
غضب مشتعل ایدی اول صورت غضبنک عکسیدرکه بزدن سکا ظاهر اولدی زیراکه بز خلقک ایچنده بر آینه مثالیزکه
هرکیم بزه نظر ایلسه کندی بولور نته‌کیم المؤمن مرآة المؤمن حدیث شریفی بو معنایه کلور پس اول مرید ارشاد اولنوب
احوالینه واقف ونفسنی عارف اولور ومرشدینه تسلیم ایله آنک فیوض آلور پس بو سالک مرشدینک بونلر کبی احوالی کوردکده
زنهار آنی انکار ایتمیوب حسن ظنی ایله توجیه ایلسون وحضرت خضر وموسی علیهما السلامک قصه‌سن نفسنه سویلیه
زیراکه احوال کاملی غیره قیاس اولنماز وآنک حقیقتی بو عقلله بلنمز دیوب انکارینی دفع ایلسون
واستغفار ایدوب رضاسیله کتسون نظم

بیرمغان کجاست

پیرمغان کجاست که آن مرد دوربین | چون فکر در دل آید وچون شیر در کمین | هرجاکه هست پیرمغان با مراد دل
ما را همیشه روی نیازست بر زمین | بار وی حکایت ایاک نعبدست | با خوی او شفاعت ایاک نستعین
وصفش چکونه کویم وشرح حسنش چسان دهم | انرکه آفتاب عیانست در جبین | پیر مغانم کفت وغلط کفت قاسمی
پیر مغان مکوی که نوریست مستبین

نوع ثالث

مقام ثالثده سالکک اتباع شرع ایله رفتارن واجمال حال خلع عذارن وخیر وشرینک غلبه‌سی آثارن بیلدردر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه اکر مقام ثالثده سالکه صحبت کامل میسر اولمدیسه اکا جمله‌دن
اهم والزم بودرکه شرع شریفه اتباع ایدوب اکمل الکاملین وروح المرشدین وحبیب رب العالمین حضرتلرندن
وارد اولان ادعیه واوراد ایله وکا صلوات وسلام ایله نفسنه معالجه قیلوب ابرار ایله مصاحب اولسون تا کیم
استقامتله نفسی مطمئنه اولوب مقام کمالی بولسون وبو اوراد واذکار وصحبت ابرار واخیار بو سالکه اوحالده
لازمدرکه خطره واقع اولمش اولمیه ونفسنک شری خیرینه غالب کلمش اولمیه اما اکر خطره دوشمیوب خیری شرینه غالب
اولدیسه ونفسی شریعت وطریقتده حالت وسطده مدام استقامتده بولدیسه همیشه منبسط ومنشرح اولسون
ودرونی هردمده سرور وحضور ایله طولسون وخلع عذار ایله قلع اکدار ایلسون که آنده نه قید نام اولسون ونه
عار ونه جنت فکری قالسون نه ده نار زنهار واما سواد حزن ایدوب هر بار انس شهریارینه کلسون ومحجوب
اغیارک بدکفتارینه اعتبار ایتمیوب مشغول خلع عذار اولسون واهل معارضه‌دن اعراض ایلدکده طریقنه موافق
رفیق شفیق بولسون شعر خلعت عذاری واعتذاری لابس الخلاعة مسرور بخلعی وخلعتی وخلع عذاری فیه
فرض وان ابی اقتراب قومی والخلاعة سنتی وليسوا بقومی اذ اعابوا تهتکی وابدوا قلا واستحسنوا فیک
جفوتی فاهلی فی دین الهوی اهله وقد رضوا لی عاری واستطابوا فضیحتی فمن شاء فليغضب سواک فلا اذى
اذا رضيت عنی کرام عشیرتی والحاصل بو مقام ثالث خیر ایله شری جامع بر مقامدر پس اکر بو نفس ملهمه‌نک
خیری شرینه غالب اولدیسه مقامات عالیه سمتنه ترقی ایدر واکر شری خیرینه غالب کلدیسه سجین طبیعته هبوط
ایدوب اسفل سافلین بدنه کیدر تا مقام رابعه ترقی قیلنجیه‌دک نفسی انقلاب وتحقیر ایتمک لازمدر زیراکه اول
بو مقامده اسفله مائل وبشریتنه رجوع ایتمکه مترقب وعارفدر اما خیرینک شره غلبه‌سی علامتی اودرکه بو سالکک
باطنی حقیقت ایمانیه ایله پرنور وظاهری شریعت اسلامیه ایله معمور بولور یعنی قلبی مشاهده ایلکه جمیع کونده
الله تعالینک وفق مرادی اوزره جاری اولور وقالبی طاعات ایله معتاد اولوب جمیع کبایردن واکثر صغایردن اجتناب
وحدت قلبدر بین الناس اولسون تنهاده اولسون اصلا فرق ایتمز زیراکه بو نیله اولان سالک قطعا حضور حقدن
غفلت کتمز واما شرینک خیره غلبه‌سی علامتی اودرکه بو سالکده بشریت قالوب شریعتله مؤدب اولمش ایکن شهود
حقیقت بونده قوت بولور پس ترک طاعات ایدوب ارتکاب معاصی اولور زیراکه شهود حقیقت بونده غالب اولوب کوردکم
جمیع موجودات عالم وکندینک افعالیله هر دم مراد حقه موافق ومطابق کلور پس اول زمان اسرار شریعتک انوار حقیقتله
محجوب ودور وضلالی جمع ایدن حضرتک ابوابندن مطرود ومهجور وحقیقتده بر ایکی کوزی دخی محروم وکور اولور
قالور خاسر دنیا ودین بر زندیق مهان اولورکه هیچ بر دیده طورمز وبر صدمه‌یه هم کیرمز بلکه انسان ایله حیوان فرقنی
بیله بلمز انا ینشدن بری اولماز ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب وبو سالکک
بو مصیبتله هلاک اولمسنه سبب بودرکه شرع نفسی قیوب هوای نفسه اویوب هویتدن شاشمشدر وغرور
کمالدن روح سنک انانیت ضلالی جاهنده دوشمشدر زیراکه روح انسانی بر جوهر لطیف ربانیدرکه غایت الطاف وحسن
استعداد ایله شایسته وکمالات طلبده هرکسی دکلمدر لکن ظلومیت وجهولیتله مجبول وفنا مهدر وفناکه جبلیتی مقتضاجه
طبیعت سفلیه‌سنه تنزل ایدوب عالم حس وشهادتده مائل اولور پس اول کمالی مالی جمع ایتمده کوروب کسب وتجارت
قیلور بعده اول کمالی جاهی طلبده بلوب مالی اکا صرف ایدوب آلور بعده آنی حکم وتسلطده بولوب ملوک ارضی قهر
ایچون صاحب خروج اولور وجمیع سفلیاته مالک اولدقده بنه کمال طلبده قانع وساکن اولمیوب اول ملک ملوک

رجبار جابرنك منازعه سنه كلور ونحن ودردود انا احیی وامیت ولیس للعالم ربا الا انا دیمكه باشلر و آنك
جوهری فاسد واستعدادی كاسد اولدیغندن كمال انسانی تمام عبودیت اولدیغن بیلیوب اول ایشلری ایشلر وفقنا كم
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك شریعت مطهره سیله یا آنك نائب نبی اولان مرشد كاملك حسن تربیه سیله اول
مفسدك جوهری اصلاح اولوب استعدادی سلامت بولور پس نفسی نمرودینك باشنه لا اله الا الله كلمه سی چكوج ایله
اوله قدر دكه وجود طاغوتنه بلكه ماسوای بوتنه كافر اولوب الله تعالییه ایمان كتورر وقلبی بالله ایله مطمئن
اولوب هویتیله حضورینه كلور اول زمان فاعلم انه لا اله الا الله واستغفر لذنبك امریله عامل اولوب اعظم
ذنوب اولان وجودندن بالكلیه فانی بولور آنك لیس فی الوجود سوی الله وصفاته وافعاله واثاره دیوب
آنكا كمال عبودیتیله آنك كمال ربوبیتی بلور ونفسانیتی كیدوب وحدانیت قالور پس نفسك شرندن و كبر
انانیتندن فارغ و آزاد اولور وعبد مولی اولوب زمره احرار كلور وانس حضور ایله كمالی بولور **نظم**

یكی قوم مدرسه بی رسم خانقاه ایرم	بو رسم وراهی بوراق سنك اوزكره ایرم	طریق فقر وفنایی طوت اول بقایه روان
كیرو ید باقمه همان غیر پیشكاه ایرم	كه اهل فقر وفنادن رسوم فقر وفنا	آنی كه اولدی كرفتار سال وجاه ایرمه
بو تنكنای بدندن برآدم ایله كذر	اود رخصیره قدسی پادشاه ایرم	عیان اولور سكا اول دم خیم سلطان
او پادشاهی بولورسن بخی سپاه ایرم	سكا عیان ایكن ای دوست جمله احوالم	عیوب جسته ایدیجی سن اما كواه ایرم
اوتو مدیكندیكی حقی سكا رجوع ایدك	**نوع رابع**	وجودی نبنی محو ایلمسن كناه آرمه

شریعت باطنی وسر حقیقت اولدیغن وكذاب وشریعته كیدن مقام قرب ووصول بولدیغن ولدیسن ایدی اینك ضلالته كیدوب
محروم قالدیغن وهر مراد الان عبادتله الیغن برضا الله بلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونكم اهل الله برضا الكتور مشلردركه
بو مقام ثالثده سالكه شهود حقیقت غالب كلوب حدود شریعت نظرندن ساقط اولدقده اول منازلده حقیقتك باطنی وسری
شریعت اولدیغن یقینا بلسون واحكام وآدابیله عمل قیلسون والكده بو مقامك شرندن سلامت بولسون ومقام رابعه واصل
اولسون انا مثال معهود بودركه برسلطان برسرای عظیم بنا ایدوب انسانك ایچون لوازم دنیویه دن ولوازم اخرویه دن
وجمیع امور خیریه دن وامور شریه دن هر نه طلب قیلنه جق ایسه وهر نه دن حذر اولنه جق ایسه جملسن اول سرای
ایچنده وضع ایلمشدر وخیر انواعنك هربر نوعی ایچون برباب تعیین ایدوب عبیدینه خبر ویرمشدر كم تحقیقا بنم عادتم
بو یله جاری اولمشدركه خیرك بو نوعن اعطا ایلیم الا كه بو قپودن اعطا ایلیم وشر انواعنك هربر نوعی ایچون كذلك
برباب تعیین قیلوب عبیدینه تنبیه ایلمشدركه تحقیقا بنم عادتم اویله جاری اولمشدركه شرك شو نوعن اخراج ایلم
الا كه شو قپودن اخراج ایلیم مثلا ماء ایچون برباب وخبز ایچون برباب ولحم ایچون برباب ولباس انواعندن هر
بر نوعی ایچون برباب تعیین ایلمشدر وقدومیچون نیجه ابواب وخدمتیچون نیجه ابواب ومحبتیچون نیجه ابواب
ورضاسیچون نیجه ابواب وسخطیچون نیجه ابواب وبونلرك امثالیچون نیجه ابواب متعین قیلمشدر همان اول سلطان
عبیدینه بر وزیر ارسال ایلمشدركه اول سرای ایچنده مخزون اولان لوازمی اعطا واخراج ایچون تعیین ایلدیكی ابوابی
آنلره بیان ایدوب تبشیر وترغیب ایلسونكه هركیمكه ابواب خیر اوزرینه واقف اولوب خیری طلب قیلدیسه اول قپولردن تعیین
اولنان خیر آنكا وصول بولوب سلطاندن راضی اولور وینه اول وزیر اول عبیدی تخویف وتحذیر ایلسونكه
هركیمكه ابواب شر اوزرینه واقف اولوب شری طلب قیلدیسه اول قپولردن تعیین اولنان شر آنكا اصابت ایدوب
سلطانك آنكا غضب ایلر پس بعض عبید كلوب ابواب خیر اوزرینه ذل وافتقار ایله واقف اولوب اول سلطانك
فضل وكرمیله تعیین ایلدیكی خیری طلب قیلمشلر وابواب مذكوره نظرندن اولیوب آنجق تعیین سلطانی ایچون آنلره عبا
ایدوب كلمشلر پس كوصنفك اول ابوابه اویله نظری آنلری شهود سلطاندن ولكاندلری القادن محجوب ایتمشلردر
وتعیم سلطانی تعیین ایلدیكی قپولردن اعراض ایدوب آنلری طلب ایچون غیری بابه كیتمشلر تاكیم ادبی اهمال وحكم سلطانی
ابطال ایتمش اولالر پس عبیدك بو صنفیدر كه عند السلطان مقرب ودوست اولمشلردر زیراكه بونلر هر شیئی موضعنه
وضع ایدوب آداب ایله حضور عزته كلمشلردر اما عبیدك ایكنجی صنفی اولكی صنفك اعمالی كبی عامل اولمشلردر لكن بونلر
اول ابواب اوزرینه امتثال امر ایله طوردقده ابوابه نظر واعتماد كلی قیلوب حضور سلطاندن محجوب قالمشلردر

وكندو تفسیرلرندن

وكندی نفسلرن كوروب عجب وكبر ایله طولمشلردر زیراكه آنلر سلطانك امتثال ایتدیكلری شولرندن كندولرن
افضل بولمشلردر پس بونلرك بو عجب وكبرلرن اول سلطان حس ایلدكده بكیمیوب بو صنفی اولكی صنف كبی حضرتنه مقرب
ایتمشدر لكن بونلره دخی تعیین ایلدیكی خیرلردن كرم واعطا ایلمشدر واما عبیدك اوچنجی صنفی ابواب خیر اوزرینه
واقف اولمشدر وتعیین اولنان خیردن برنسنه چقوب آنلره وصول بولمشدر زیراكه آنلر اویله صانمشلردركه
اول ابوابك داخلی یوقدر بلكه آنده اصلا ابواب دخی یوقدر ومعطی آنجق سلطاندركم بی ابواب اعطا ایدر بلور
دیمشلردر پس سلطانك حكمتنك اقتضاسی یوق ظن ایدوب ترك ادب ایتمشلر پس آنلر حكمت سلطانی بلمیوب ابواب
اوزرینه طورمدقلریچون آنك حضورندن ایراغ كتمشلردر هم آنلر اویله برقومدر بولدیغی شاشمشلردركم مطرود اولدیلر
ادراك ایتمیوب آنك محبتی دعواسنده دوشمشلردر حال بوكیم سلطان آنلردن اكراه ایتمشدركه حددن آشمشلردر
بو تفسیر جهه اقسام عبید اوچ قسمه ایرمشدر اولكی قسمی سلطانی فضیلتله تعیین ایلدیكی قپولردن معطی كورمشدر
وایكنجی قسمی آنلر كبی كوردیكی ابوابی ونفسلرن دخی كورمشدر واوچنجی قسمی سلطانك غیری نسنه كورمیوب ابواب
خیرلر عزتنده طورمشدر ایمدی بونده سلطاندن الله تعالییه مثالدر وهذا المثل الاعلی بیورمشدر وسرای معظم خزائن
غیبه مثالدر وابواب خیر وشر حدود شریعته مثالدر وسلطانك خبر كتورن وزیر اعظم اول حبیب اكرم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینه مثالدر وعبید سلطان امت اجابته مثالدر پس رسول رحمان بربیان وعیان ایلدیكی حدود
شریعتك بری مثلا نمازدر كه آنده برحضور ویرمشدركم نمازی تعدیل اركان ایله قیلكز تاكیم صلوة ایچنده بولنان قرة
عین التبعه سیزه حاصل اولوب رب العزة سیزدن راضی اولسون پس هركیمكه آنك خبرن صدق قیله امر حقه امتثال ایدوب
وعد كریمی اولان قرة عین ودولت دارین ورضای شریفن امید ورجا ایدرك صلوتی شروطیله ادا ایلدیسه
اولكسه مقربین زمره سنده كلوب امیدندن زیاده نائل مرام اولور وكیمكه بو صلوتی بو منوال اوزره ادا قیلدیسه لكن
صلوتی ونفسنی كوروب امر حقه مطیع اولدیغندن نفسنه عجب وكبر كلدیسه اولكسه قرب حضوره لایق اولمیوب
ابرار زمره سنده قالور وكیمكه نمازی ترك ایدوب دیدیسه كه تحقیقا حق تعالینك تجلیاتی وتجلیلری ورأفت ورحمتی
وجنت ونعمتلری وحور وغلمانی ولطف واحسانی وسائر اكرامی نمازه موقوف دكلدر ولكن آنك عطاسنه هیچ برمانع
یوقدركه جملهمزه شامل در بویله بلن جاهل باب سرایی ترك ایدوب دیوارك ظهرندن داخل اولمغه ماثلدر پس اكر نمازی
ترك ایلدیسه معاذ الله اول زندیق اولور وصلوة ایچنده اولان قرة عیندن اكر امتنان محروم قالور اكر صلوتی باطل
مقربین ایچون وعد اولنان تجلیات ومطرودن اعطا اولنمشدر آنك كبری اولدیغیچه بو نمازی ترك ایتمزدی وحدود
شریعتك برخطوه كچمزدی واوامر ونواهی اولان حدود شریعتك جملهسی نماز قیاس ایله بلنور چونكه حق تعالینك
رضاسی وتجلیاتی عبیدینه كلمز الا كه ابواب طاعتدن كلور وسخطی وطردی عبیدینه اصابت قلمز الا كه ابواب معصیتدن قیلور
پس سالك عارف ابواب شریعت اوزرینه عبد ذلیل اولوب طوردر ومولای جلیلدن محتاج اولدیغی رضا
ولقاسنه طالب اولور زیراكه حق تعالی آنی هركز خاب ایتمز البته رضاسن بولور **نظم**

چون كچدی نفسم تن سورندن	كلشن كورندی دل روزنندن	صفحه دیكیحق ارض وسمایه
كلزم بلنم دل محرزنندن	كوردن مكاندن كچ قلبكا كل	سیل ایله عشقی دل مسكننندن
قیلسك تماشا دیدار عشقی	كولر آقار دل كلشنندن	كچ نهاندن بی حد وپایان
اولمش نمایان دل معدنندن	ساقی ومحرم محبوب ومطرب	دلدار قوطوت دل دامننندن
حقی نظر قیل كیم جمله عالم	**نوع خامس**	جوربجوب كیدر دل حرمننندن

مقام ثالثه مخصوص اولان اسم ایله بو سالكك اشتغالن والتفات ورجوع نفسن بلدرر **ای عزیز** معلوم
اولسونكه اهل الله دیمشلردركه مقام ثالثده بولنان سالك ثلاثی اسم ثالثه مداومت ایلسون یعنی مدها
وسكون واو ایله هو هو هو سویلسون تاكیم جملهیه ساری وجملهدن عاری اولان نور هویت آنك باطننده
ظاهر اولسون ابتدا یای ندا ایله یا هو بعده یا من هو ثلاثی قیلسون وقیام وقعود واضطجاع اثناسنده آناء
لیل واطراف نهار اخفا ایله تكرار ایدوب تأثیرن بولسون چونكه سالك بو اسم ایله مشغول اولور پس بونك بركتیله مقام

ثالثدن خطرلردن خلاص بولور. و بو نکته نفس ملهمه‌نک بو مقامدن اسفل بولنان ایکنجی مقامه و برنجی مقامه تنزل
و التفاتی منقطع اولور. و بو نفس ملهمه ایسه تنزل ایلدیکی مقام ثالثدن کندی طبعی اولان مقامین اسفلین سمتنه
التفات و رجوع ایتمکدن خالی اولماز. و سالکک غفلتنه سبب قیدد کم آنی سوق و زجردن غافل اولدیغی عادت مألوفه
عودت ایدر قالماز. زیرا که تنزل طبیعت غالب اولور. تنزل قرار الماز. و مقام ثالثده مقام رابعه سوق نفس انجق
جمال محبوبی و لقای معشوقی تفکر و تذکر و آرزو و اشتیاق ایله اولور. و عشق و هیمان ایله وجد و حالیتمکله مقام کمالی
بولور اول زمان نفسنک اسفله میل و رجوعندن امین اولور. پس بو مقامده سالک نفسنی وراسنه راجع کورر کدر
قلبی منقطع و عینی مندفع اولوب مبهوت قالور. نته کیم مجنون لیلی‌نک بر حکایت بو معنایه اشارتدر که مجنون دیمشدر که
ناقه‌یه بنوب حی لیلی سمتنه توجه ایتدم. و همتله ناقه‌یی سوق ایدوب خیلی مسافه یول کتدم. چونکه بنی یوم آلوب ناقه‌دن
غافل اولدم. پس اویاندم آکه وکه اولان یریمه رجوع ایتمش بولدم. بعده بردخی آنی بنوب مطلوبمه توجه ایدوب اولکی
همتمدن اقوی همتله سوردم. اولکی مسافه‌دن زیاده یول کتمش ایکن ینه بن غفلته وارد ایدم. و قتا که غفلتدن اویاندم
کندیمی اولکی مکانمده کوردم. و بو منوال اوزره نیجه یوز کره ناقه‌یه بنوب همتله سوردم. حی لیلی سمتنه توجه قیلدم
بن آنی غفلت ایلدکجه اول کوچکنه عودت ایدوب کندیمی اولکی یرمده بولدم. تاکیم ذلیل و ناچار اولوب عاجز و متحیر
قالدم. و چاره و تدبیرم کسلوب ظهر ناقه‌دن کندیمی یره صالدم. آیاغم قیریلوب ایمکلیه‌رک سورندم. تا حی لیلی‌یه
واصل اولدم. پس مجنون کندوی ناقه‌سی ظهرندن ارضه القا ایتمسی عجز و مذلت و انکسار و عبودیت اظهارینه اشارت
واردر زیرا که بو اوصافدن بعد جمیع مطالبک حصولنه معین و مداردر. خصوصا ذل و افتقار و مسکنت اکسیر سعادتدر
و سالک صادق ایسه ذل ایله متلذذ و افتقار ایله متنعم و مسکنت ایله راضیدر که آکا عادتدر. شعر ذللت لها فی الحی حتی
وجدتنی وادنی منال عندهم فوق همتی. و من درجات العز امسیت مخلدا الی درکات الذل من بعد نخوتی. ایمدی
بر کره بصیرتله نظر قیل که بو طریق مقربین نه کوزل طریق هموارد. و نه لذتلی حالاتی واردر. و سالکلرینک مقامات
عجایب عالیدر. و کوکلری خوش لا ابالیدر. زیرا که خوف و حزندن خالیدر. اکرچه ذلیل اولسه‌لر عزیزین آنلردر. و اکر
فقیر اولسه‌لر غنی آنلردر. و سرمایه‌لری ذل و افتقاردر. و مسکنتلری اظهاردر. نظم

میل مجنون پیش آن لیلی روان	میل ناقه از پس آن طفلش دوان	یک دم ار مجنون ز خود غافل بدی
ناقه گردیدی و واپس آمدی	عشق و سودا چونکه پر بودش بدن	می نبودش چاره از بیخود شدن
آنکه او باشد مراقب عقل بود	عقل را سودای لیلی در ربود	لیک ناقه بس مراقب بود و چست
چون بدیدی او مهار خویش سست	فهم کردی زو که غافل گشت و دنگ	رو سپس کردی بکره بی‌درنگ
در سه روزه ره بدین احوالها	ماند مجنون در تردد سالها	گفت ای ناقه چو هر دو عاشقیم
ما دو ضد پس همره نالایقیم	نیست بر وفق منت مهر و وفا	کرد باید از تو عزلت اختیار
کین دو همره یکدگر را راه‌زن	گمره آن جان کو فرو ناید ز تن	جان ز هجر عرش اندر فاقه‌ای
تن ز عشق خاربن چون ناقه‌ای	جان گشاید سوی بالا بالها	در زده تن در زمین چنگالها
تا تو با من باشی ای مرده وطن	پس ز لیلی دور ماند جان من	خطوتینی بود این ره تا وصال
مانده‌ام در ره ز شستت شصت سال	راه نزدیکست و ماندم سخت دیر	سیر گشتم زین سواری سیر سیر
سرنگون خود را ز اشتر درفکند	گفت سوزیدم ز غم تا چند چند	چون چنان افکند خود را سوی پست
از قضا آن لحظه پایش هم شکست	پای را بر بست و گفتا گو شوم	در خم چوگانش غلطان می‌روم
زین کند نفرین حکیم خوش دهن	بر سواری کو فرو ناید ز تن	عشق مولی کی کم از لیلی بود
گوی گشتن بهر او اولی بود	این سفر زین پس بود جذب خدا	وان سفر بر ناقه باشد سیر ما
اینچنین سیریست مستثنی ز جنس	نوع سادس	کین فزود از اجتهاد جن و انس

مقام ثالثده نفس ملهمه‌نک حسن اوصاف و احوالنی. و خلع عذارک تفصیل مقالنی بیلدیکدن. ای عزیز معلوم اولسونکه
اهل الله دیمشلردر که مقام ثالثده سالک صادق لطیف روحانی و عاشق رحمانی اولور. و اول قلبنده نور عرفانی بکلکم

تا آفتاب عیانی

تا آفتاب عیانی بولور. و روحه بشیر کمال اقبال ایروب نسیم وصال آکا هبوب ایتمشدر. و قلبنده تجلیات
اکثر و اکثر کشف اولوب نفسنک حظوظات اعظم و اقبحی زائل اولوب کتمشدر. چونکه مقام ثالث مقام روح خوبیدر
و روح ایسه شهود مطلقه مجبولدر. زیرا که روح اویله حظوظی جامعدر که آنلر آنی وصالدن قاطعدر. لکن حجبی نورانی
و حظوظی مقبول و نافعدر. زیرا که آنک حجب و حظوظی طلب مشاهده جمالدر. و آرزوی دولت وصالدر. و ذل و افتقار
ایله متلذذ و متنعم اولور. و شوقی غالب اولدقجه صبر و قراری کسیلور. و بو مقامده اولان عاشقده معشوقه شوقی
غالب اولدقجه و سادات صوفیه‌نک بو مقام اهلیچون انشاد ایلدکلری اشعار و الحان ایتدکلری نغمات ایله استماع و یا
ترنم قیلدقجه محبوبی شوقندن صبر و قراری قلمز. و خلع عذار ایدوب ناموس و عار ایله کرفتار اولماز. و لباس تجملی
ایدوب اعتبار ناسی بوحیه یه المز. و اویله حرکت ایلر که بر کسنه‌نک عندنده هیچ قدر و قیمتی قالماز. و اول عاشقده
و اول عاشقده بو اشیا ایله تلذذ بولنور. و بو حرکت ایله صادق و کاذب بیننده فرق اولنور. زیرا که محبتی متکلف جوع ایسه‌ده
دعواسنده صادق آز بولنور. و محبتده صادق اودر که قلبنده محبوبندن غیری بر نسنه قالمیه. و ناسی اویله
نسیان ایده که خاطرنده بر کسنه کلمیه. و ناس هم آنی اونوده‌لر که کسنه‌نک خاطرنده قالمیه. و محبتک بر شرطی بودر که محب
الان البته محبوبنه مطیع و منقاد اوله کلمشدر. نته کیم تفصیلی بالاده محبت فصلنده کچمشدر. شعر تعصی الاله و انت
تظهر حبه. هذا لعمری فی القیاس بدیع. لو کان حبک صادقا لاطعته. ان المحب لمن یحب مطیع. و اما عالم طبیعتده
قالان. و علم حقیقتدن بی‌خبر اولان ملاحده و زنادقه اویله ظن ایتمشلردر که خلع عذاردن مراد انجق ترک اوامر
و فعل مناهیدر. پس آنلر تارک صوم و صلوة و مانع حج و زکوة اولوب تابع شهوات و مرتکب منکرات اولورلر. و بونکله بنم
دعوالری بودر که بو ترک و افعالمز جمله خلع عذاردر. و کسر نفس و اسقاط اعتباردر. و بز محب و موحد حقز که جامع
آنی بولمشز. و بزوم امثالمزدن تکالیف شرعیه ساقط اولمشدر. حاشا کیم آنلر ملحدلرکه بو خیال محال کفر و ضلالدر
و مبغوض حضرت ذو الجلالدر. زیرا که بو افعال و اقوال نه بر دینه مطابقدر. و نه بر مذهبه موافقدر. پس بو مذهب
اصحابنه خیالات شیطانیه غالب اولوب خلع عذاری امور نفسانیه‌ده صانمشلردر. و ارتکاب محرمات ایله کوکللری
سیاه اولوب ظلمتده قالوب عبادات و ریاضاتی اوصانمشلردر. و اما عاشقلر یقینا بیلمشلردر که خلع عذاردن
مراد و مرام موجب توقیر و احترام اولان جاه و احتشاملرین خلقک نظرندن اسقاط ایدوب مخالفات عادات عوامدر
آنلر امور شرعیه‌ده تبعیت حدود و احکام و اقتدای افعال اصحاب کرام و موافقت عادات اولیای عظام بو نظام
اوزره تمامدر. بیت جهانده صدر صفا لا ابالیلر یریدر. نه اعتبار آکا کیم قدر و اعتبار استر. پس بونلر کسر نفس ایچون
خلع عذار ایدوب خانه‌لری حاجتلرین الریله و آرقه‌لریله بازاره کوتوروب کتوررلر. و خمیرخانه‌سن و اتمک تکنه‌سن
او یوزلری و باشلری اوزره یوکلنوب تشوررلر. و عیال و جیرانی ایچون صو کتورورلر. اودون قیررلر. قپولرین سوپرورلر
و فرس و حمار و بقر و غنم خدمتلرین کوررلر. و باغ و بوستان و تارلا و حرمان و صنعت و دکان و بونلر کبی ایشلری بونلر
و قانلری و کیملری و اسکی ثیاب کیوب عریان مرکبه بنوب یالین آیاق یوررلر. و بونلر کبی یوز بیک انواع امور شرعیه
محبوبه اعتبار اعتبارندن دوشوب کسر نفس ایدرلر. و بو خلع عذار شرعیله بونلر لقای محبوبک جمیع موانعین
اصولندن قطع ایدوب کیدرلر. مثلا البسه فاخره تحصیلنده انواع تعب و حیل ایله مشغول اولمیوب انجق دفع برد و حر
ایچون اکثر بلاس ایله قانع اولورلر. و فراغ بالله محبوبه توجه قلوب جمعیت خاطر بولورلر. پس بو مثالله قیاس ایله بونلر
جمیع موانع و قواطعی دفع و رفع ایدوب حضرت قربه وصلتدن حظ آلورلر. و مقام ثالث مقام عشق اولدیغندن
بو عاشقده خلع عذار آسان اولور. و روحنده ذوق و لذت ویروب عار فقرلقنده عزت و رفعت کوروب محبوبی
عندنده قدر و قیمت بولور. کرچه آنی سفها مغتاظ اولوب تنفر ایدرسه‌ده اول اوغورا اولسون دیوب خیر ایله قالور

نظم کوکل حقه توجه قیل سن اول کندکله بیکانه	وفای جسم و جانی بل ورای شمع و پروانه
بقا استرسن اول فانی بو نفس ایله ربانی	بقا اندن فنا بول اولیم وحدتده دردانه
کیمک کیم مطلبی حقدر حدیثی عشق مطلقدر	مدقق عقلی بزک ایلر اولور آزاده دیوانه
موحد چونکه بکا دردنده خلق سونادر	او بولمش حقی قیومی بو نلمش کوکلی رحمانه

مثال ابن ادهم سن بو عالم ملكنى قو بسن — اولورسن شاه حالك دل ایر دجانك اوجانانه
سقاهم ربهم حاضر ظهور اول شربت طاهر — اودر اول اودر آخر اودر ساقى و پيمانه
قلندر مشرب اول حقى حقيقت اكله برحقى — خيال وكولكه بل خلقى فسو تقليب وافسانه

نوع سابع

مقام ثالثده سالكه روحانيلردن خطاب وتناسى وآنك آنلردن اعراض واستغناسى وحقنه توجهى آنده واقع
بلدر. اى عزيز معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه وقتاكه مقام ثالثده سالك خلع عذارى تكميل ايدر وآنى حجاب
حقدن قطع ايدن نفس شيطانيه سى فانى اولوركيدر پس اول زمان روحانيلردن آكا امر ونهى واخبار ايله خطاب اولور لكن
مجتهد صادق اولان سالك آنلره نه التفات واعتبار ايدر نه ده مهابت اكور وآنلردن آكا نه سرور ونه غم كلور
زيراكه جمله نك قصدى آنى مطلوبندن اشتغال وقطع اولديغن بلور پس آنلردن اعراض ايدر آنجق آنكله مشغول
اولور واكر سالكه روحانيلردن هيچ برخطاب اولمديسه اولكندى حقنده بغايت انفع واحسندر زيراكه نيجه طالب
مثلى اشتدكى خطابات غريبه نى خطاب حق ظن ايدر مطلوبنه وصولى زعميله همتنه فتور كلوب طبيعت عالمنه
رجوع ايدركه بودخى مقام ثالثده خطرلريندندر وبو مقامده سالكه فنا حالنى كلوركه آنك مقام رابعه ترقى ايدوب
نفسى مطمئنه اولسنه معين اولور وبو مقامده آكا عارض اولان فنا برحالتدركه آنى جميع مدركاتندن آلور
اول نوم واغما غيبتى دكل آنجق ذهول وغفلت غيبتى بولور هر برحاسه كندى محسوساتندن ذهول ايدوب
ادراك ايدمكى اولور حال بوكيم هر برى كندى ادراكندن معطل قالور مثلا كوزى بالفعل بيله مقابلنده اولان
اشيادن ذهول ايلدكده بو سالكك حالى اول اهل مصيبتك حالى كبى اولوركه اول غم حالنده برمصاحبنك يانندن
كيجوب نظرى يوزينه واقع اولمش ايكن آكانه سلام ويرر ونه تكلم ايلر وقت آخرده اول مصاحب اول مصابه سؤال
ايلركه نيچون سنكله قصوره نيدركه يانمدن كيجركيديسن بنمله نه سلام ونه كلام ايدرسن اول دخى آكا جوابنده والله بن
سنى مصيبتم غمندن كورمدم ديوب يمين ايدر كذلك قولاقى اصواتى اشتمز وكانه اشيدر وكذلك جمله حواس
انواع محسوساتندن ذهول ايدر كبى وعقل بشر دخى جميع معقولاتندن ذاهل اولور وبو حالتى كما هى بلمز الا كه بونكله
متصف اولان بلور وبو حالتده اول عارف خبر ويرمشدركه اوقفنى ربى وقال اعرفنى بالمعرفة التى لا يقابلها الجهل
فان المعرفة التى يقابلها الجهل جهل سورمشدر پس بو اولكى فنادر واما ايكنجى فنا مقام خامسده كامله عارض
واما اوچنجى فنا احديت مرتبه سنده هلاك صفات بشريتدركه حق اليقين در وبو اوچنجى فنا عين بقادر **بيت**
فيفنى ثم يفنى ثم يفنى وكان فناؤه عين البقاء اما اولكى فناده سالك روحانيلر كلامن اشيدر لكن بو قولاغله اشتمز
وآنلردن برنسنه فهم ايتمز بلكه حالت فنا كندودن زائل اولدقده احساسه كلوب هر سوزلرن اول زمان فهم ايده بلور
وسوزلرين القا ايلدكلرى حفظ ايدوب كوكلى آينه سنده منتقش اولان لحالى تصور قيلور پس اكر اوادم نطق ايسه
حكمت سويلر زيراكه حكمت ينابيعى قلبندن غليان ايدوب لسانندن جريان ايلر وبو طرز اوزره اولان كلام روحانيلرك صلصلة
الجرس دير ايلر اللهم يا من اذا سئل اعطى لا تحرمنا والمحبين من هذا الفنا ولا تجعل حظنا منك الفنا ولا الحظوظ النفس
ولا تجعل الدنيا اكبر همنا ولا مبلغ علمنا واصرف عنا كل شئ عنك يقطعنا امين وبو فنانك سبب وصحى اول امور اربعه دركه
ابدالك آنلر ايله ابدال اولمشلردر وآنلر جوع وسهر وصمت وعزلتدر بو حالتك بولنمسنده واعظم اسباب فنا جوعدركه اول مقام ثالثده مطلوب وما قبلنده ممنوعدر

نظم

وحدت حبى بن برقندرد ورايسه سويلر — اول صافى شكر ديكردى وارايسه سويله — وهم ايتمه كم عشقك يولى برخوف وخطر در
كر غير قضاسك سيرى وارايسه سويله — چون جانجهان عشق اولدى اول عشقدن اوز — بر كمسه نك اشفق يدكى وارايسه سويله
بو جانكه اوجان عشقدر آنجق برو بات — بو غيرى ايكى بال ويرى وارايسه سويله — بو علم امكانيله اول حالك بقانك
كر غير فنا رهكذرى وارايسه سويله — سندن اولور واليغ اوتيلدن اوزكر — وحدت يولنك برخطرى وارايسه سويله
حقى دله ناظر بل احاطت ايله حقى — قلبك آكاهم برنظرى وارايسه سويله

نوع ثامن

مقام ثالثده اولان سالكك عشقى حالاتى وقبض وبسطنك تعاقب وتبدلاتى بلدر. اى عزيز معلوم اولسونكه اهل
الله ديمشلردركه مقام ثالثده سالك تفسيله مجاهده سنده مداومت قيلديسه عشقى زياده اولوب هيمانى قوت بولور

وشوق وسكر

وشوق وسكر وخلع عذار امثالى احوال واقعاتلر بغايت متلذذ اولور زيراكه بو مقام روح مقام عشق وحالتدر
ومقام عشق ايسه مقام لذتدر حتى عاشق لذات عظيمه روحانيه بولديغندن عشقى حجاب معشوقى ايكن بيلمقام
عشقندن ترقى ايلمك استمز وبولنديغى تقطع احتشادن وضيق صدردن خلاصه رغبت ايلمز بلكه بو حالاتك
دوام وثباتن طلب ايلر پس حالت عشق اكرچه كندى فوقنده بولنان حالاته نسبتله مذموم ايسه ده برحالت مقبولدر
حتى انسان كامل عشقك اوقات وحالاتن تذكر ايلدكجه آنده اولان ذوق روحانى لذاتن وعدم مبالاتن وخلع عذارن آنجق
كوررسكر تحسر چكر اما حالت عشق آنجق مجاهده ايله حالت صادقه در وصاحبى عشاق اشعارندن هر بر او قورسه
صادقدر فكلم ايلدكده درون دلدن ناشى تاوه وحرقتله اولان شيون كلمانى موثر ومحرقدر واما بو حالت بلا مجاهده
بريا لاينجى حالتدر واشعار وكلمانى بجهره وترنمات ونغماتى بى حلاوتدر آشيدنلر بر لذت بولور نه ده كوكللرده
بر تأثيرى اولور نفوس آندن اكراه ايدوب نفرت قيلور چونكه مقام ثالث مقام روح مقبولدر وروح ايسه محل عشق
وهيمان وذهولدر پس بونده سالكك مدت اقامتى زمان طويل اولمق آنلردر زيراكه عاشق كندى نفسندن ذاهلدر
وذكر اسم معشوق ايله وجمال وكمالى وصفنده اولان ابيات واشعارى نغمات والحان ايله قرائتله معشوقندن
دخى مشغول وغافلدر وبو مذكوراتك جمله سى آنك بسط حالتنده اولور اما آنك حالت بسطندن صكره حالت قبضى وارد
اولوب نور عشق وهيمانندن اويانب تحيرندن اويله ضيق اولوركه بوركى صدرندن فرجه يقين كلور پس اول زمان
عاشق ذل حقيقتله ذليل اولوب خضوع حقيقتله خضوع ايدوب متحير قالور وبو مقامده بو سالكه بو قبض
وبسط حالتلرى برى برينى تعاقب ايدركه مقام رابعه ترقى قيلور وعشقى ساكن اولوب قبض وبسطى هيبت وانس
تبدل قيلوب هر تعبدن خلاص بولور وبو نلر ايكى حالتدركه مقام رابعه كلن كاملك قلبنده تعاقب ايدرلركه آنجق
ذوق ايله بلنور اما قبض ايله هيبتك فرقى بودركه قبضده صدر ضيق اولوب نفس ناطقه تعب كورر وهيبت
ايسه اويله دكلدركه آنده صدر منشرح اولوب نفس راحت بولور واما بسط ايله انس آره سنده فرق اودركه بسطده
صاحبنه غالب اولمسى بولنوركه حق تعالى ايله ترك ادب ايلمسندن خوف اولنور حال بوكيم انس اويله دكلدركه آنكله
خضوع قيلنور والحاصل خوف ايله رجا وقبض ايله بسط وهيبت ايله انس بو جمله ايكى حالتك لا غير آنجق اشخاص
ومقاماتك اعتباريله آدلرى تبديل اولنور پس بو ايكى حالتله مقام اولده بولنان نفس اماره صاحبى يا مقام ثانيده
اولان نفس لوامه صاحبى متصف اولسه بو نلره خوف ورجا ديلور واكر بو نلرله نفسى ملهمه اولان سالك
متصف اولديسه بو نلره قبض وبسط اطلاق اولنور واكر بو نلرله نفسى مطمئنه يا راضيه يا مرضيه اولان كامل متصف
اولديسه بو نلره هيبت وانس اطلاق اولنور واكر بو نلرله نفسى كامله اولان خليفه متصف اولديسه جلال وجمال تسميه قيلنور
پس خوف ورجا مبتدينك وقبض وبسط متوسطلرك وهيبت وانس كامللرك وجلال وجمال خليفه نكدر اما
خوف ورجا وقبض وبسط حالتلرى ضيق وتعبدر وهيبت وانس راحت وطربدر وجلال وجمال اعجب واغربدر
ومنفعت وكرامتدر خصوصا جلال حالتنده كامل برنسنه يه توجه ايلمز الا كه اذن الله ايله آنك وفقى مرادى اوزره
واقع اولور زيراكه او حينده اول كامل حق تعالىنك خالص عبديدر وير يوزنده خليفه سيدر وآنك غضبيچون غضب
ايدوب انتقاميچون انتقام ايدر وتجليسيچون محبت ايدوب اكراميچون اكرام ايدر پس اول كامل مقام جمع الجمعه
وارد قده ظاهرده جريان ايدن تأثيرات كندى يديله اولديغن كوزيله كوروب هويتنه ايرر مجلس انسه كيدر
وبولا سيله انك زياده اولوب مقام عبوديتنك ذهولنه خشوع وخضوع ايله استغفار ايدر **نظم**

عشق ايله معمور اولور خانهٔ ويرانمز — حزن ايله سرور اولور طالب جانانمز
هر نه كه عالمده وار عشق ايمش اى يار غار — اولمش اوليل ونهار علم ايله عرفانمز
عشق ايله خوش طولمش مست مدام اولمشن — فقر وفنا بولمشن اولدى بقا شانمز
كرچه حقيرز چو خاك اولدى ولى عشق پاك — دلده چو مه تابناك اولدى چو زركانمز
چوره مزه نه فلك دور ايله اولدى چون كلك — كيم شه ملك وملك تختيده ايوانمز
عشق كداسى اولان سلطنت ايلر نهان — لاجرم اولمش جهان بندهٔ فرمانمز

حقی چو دیوانه در عاشق جانانه در — عشق ایله میخانه در شوق ایله حیرانمز

نوع تاسع

مقام ثالثده سالکک انقباض ایله اولان ذل و افتقاری بیاندر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام ثالثده سالکه ضیق صدر عارض اولوب حصردن خالی قالماز زیراکه بو مقام روحه شاملدر و روح ایسه اطلاقده ما تألف ایدر پس اول ساعت قبض ایچنده بدن قفسی قیروب وطنی اولان عالم مجرداته متصل اولمق مراد ایدر قادر اولمازلکن اول ساعت قبضک حرارتنه اهتمام تام ایله تحمل ایدوب صابر اولور زیراکه اول حرارتده حد و حسابسز فائده‌لر بولور حتی دیمشلردرکه اکر حالت قبضک حرارت و ناری اولمسه نفوس خبیثه قالوب یانمازدی و افضل اعمال ثقلین اولان جذبه رحمانیه‌یی کوکلر بولمازدی پس بو بوله سالکک اکرام اولندیغی کرامات عظمی و الزمی اوصاف مهلکه حیوانیه‌سی اخلاق منجیه رحمانیه ایله تبدیل اولمسیدر و تخلیه و تحلیه‌دن عبارت اولان کیمیای سعادتی بولمسیدر زیراکه سیر و سلوک ایتمکدن مقصود و مأمول اولان ملک ملوکه تقرب و وصولدر و حصول وصول ایسه بالاده بیان اولندیغی حجب سبعینی رفع ایتمکه موقوفدر و حجب سبعین ایسه عبد ایله مولاسی آره‌سنده اولان بعد مناسبتدن عبارتدر پس تبدیل صفات و کسب کمالات البته تقرب مناسبتدر مثلا سالک اسفل صفاتی اولان تشبع (؟) طعام حق و لا جوع ایله تبدیل ایدوب و صفت حیوان اولان نومی صفت ملک اولان سهره تحویل ایدوب و صفت شیطان اولان عجب و کبری صفت آدم اولان ذل و افتقار ایله تبدیل ایدرسه قرب مولا ایچون کسب مناسبت قلمش اولور زیراکه عدم اکل و عدم نوم و بونلر کبی اوصاف حمیده صفات ملائکه‌دندر و بونلرک اضدادی اوصاف ذمیمه‌درکه صفات بهایمدر و انسان ایسه ایکیسی آره‌سنده متوسط قائمدر پس اوصاف حیوان ایله متصف بولنسه حیواندن ادنا اولور و صفات ملائکه ایله متصف اولدقده ملائکه‌دن اعلی اولوب آنلرک اولدقلری مرتبه‌یه بولور و ذل و انکسار ایله ترک عبودیتی ترک ربوبیت و ولایه مقابل طورر **بیت** نه فلک راست مسلم نه ملک را حاصل آنچه در سر سویدای بنی آدم هست پس درجات کمالک اعلاسی عبدیت کمال عبودیتله متصف اولمسیدر و بو اشعار ایدرکه ذل و انکسار اکسیر سعادتدر و اسرار ربوبیت مسکن و عبودیتده مودوع و موضوعدر و سالک ذل و افتقار ایله رق اغیاردن آزاد اولوب عبودیتله عبید احراردن اولور نته کیم اهل طریق مقرر (؟) دنیی اول فرمه‌لایق کورمشلردرکه آنلرک نفوسی مرتبه‌لر (؟) پس بو سالک خمول ارضنده وجودن دفن ایدرک موتوا قبل ان تموتوا امرینه امتثالا شخص اخفا قیلور و حضرت صدیق اکبره اقتدا ایله میت متحرک مثالی یر یوزنده یورر و سالکک بو موتی اکرچه موت طبیعی بقاسنه طورر حتی قبض ارواح ایچون متوکل اولان ملک آنی کوتورمک ایچون کلدکده انکا لطف ایله سلام و یرق (؟) رفق ایله معامله ایدوب غربتدن وطننه کوتورر زیراکه اول مطلوب اولان صورتدن ایله فانی اولمشدرکه بو فصل ایچره بیان اولنان فنا بو باشدر و بو فنا ایسه بر حالتدرکه بونکله بو عارفلرک اصلا اموال و اولاده و هیچ بر نسنه‌یه و بر کسه‌یه قطعا بر میلی قالماز و هیچ بر مکروهدن هرکز خوفی اولماز بی اشتباه بو فردلر حالت امواتده‌درکیم اموات عالم برزخ کشف اولورکن بو سالکلره عالم برزخ و عالم مثال کشف بولور و بو ایکی عالم اول ملکوت علمان شعور کلور

نظم

بو نفس بشریه جام فنادن آلدی حظ
کرتبی فنای جاجادن (؟) آلدی حظ
کوکل که یار ایله یار اولدی یاد ایتمز
او جانکه عز و فنای لقادن آلدی حظ

بو عشق مذهبی مسلک بقادن آلدی حظ
کوکل که طالب حظ اولدی کثرده آره یان
ماسوی ایله عشق و هوادن آلدی حظ
بلای عشق ایله اولک الذ اشیادر

فنای عشق اولوب آندن فنادن اول فانی
ایکی جهانده او بر آشنادن آلدی حظ
عبای فقر و قبای غنای فرقی ایلی
کدر درد عشقی بولان برد و الی (؟)

چو حظ اهل محبت بلادر ای حقی
بلای جان بوتکیم بلادن آلدی حظ

نوع عاشر

مقام ثالثده بولنان سالکک قلبنده اسم ثالثک تأثیر و خاصیتی و منشا هدایتک انواع و ماهیتی بیاندر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه اسم ثالثک تأثیر و خاصیتی بودرکه بوکا مداومت ایدن عارفک قلبنده هویت مطلقه نظر ظهور ایدوب جانبه حقیقت ایمانیه عیان و معارف ربانیه نمایان اولور پس لذات دنیا و دنیه‌دن تنفر ایدوب جای ابدیه دولتنه شوق ایله رغبت قیلور لکن بو اسمک خاصیتی حصوله کلمن و بو ذکرک تأثیر مطلوبه نائل اولماز الا که ذکر خفی و قوی (؟) کثرتیله نائل اولور و آنلبه (؟) تعقل مؤدب و ارکان طریقتله مقید اولوب صفیر انفاسنه سمعی القا و خلوتله ملاطفه

صفا ایدرلر نه حدا و قتلری اول هویتی بولور و بو عارف بعض اوقاتده لا هو الا هو اسمنده لام و واوی مد ایله مشغول اولورلر زیراکه بو اسمی بغایت عظیم الشان بولور و بو اسم ایله اشتغال حالنده کانه اعضاسنه خطاب ایدرکه لیس فی الوجود الا هویة الحق وان ما سواه هو افعاله و آثاره پس مشهد کاملین النجق بو مشهددر و بو عارف بو شهودی کندی نفسنده تکلیف ایدرک ادمان ایدرسه شهود معهودی آنک اوله رسوخ بولورکه هرکز آندن منفک اولمیوب انکا مقام اولور و مقصد اقصی و غایت قصوی بو شهودی بولور پس بو شهودک صاحبی اصلا بر حالده قطعا بر نسنه ایله حضور حقدن ذهول ایتمز نه خلق ایله حقدن و نه حق ایله خلقدن مشغول اولور و نه کثرتله وحدتدن و نه وحدتله کثرتدن محتجب قالور بلکه کثرتی عین وحدتده و وحدتی عین کثرتده بصیرتله کورر بلور **بیت** وحدتی کثرتده بولمق کثرتی وحدتده هم بر علمدر اولکه جمله علم و عرفان آنده‌در چونکه بو کامل فرق اولده مسجون اولان محجوبلر مشهدی کبی مظاهری بی ظاهر مشاهده اولماز و فرق ثانیده وصول بولیان موحدلر مشهدی کبی ظاهری بی مظاهر مشاهده قیلمز بلکه مظاهری ظاهرده و ظاهری مظاهرده مشاهده ایدوب کمال علوم و عرفانی بولور پس مشهدلر اوچ نوع اولور بر نوعی کامل و بری ناقص و بری انقصدر اما مشهد کامل بونده بیان اولنان مشهد انفس اخصدر و اما مشهد ناقص اول موحد عارفلر مشهدیکه ظاهر و مظاهر آنلرک مشاهده‌لرنده متحد اولور و آنلرک عندنده مظاهر ظاهرده فنا بولور پس آنلرک شهودنده نه کثرت اولور و نه ده ما سوی قالور و بو مشهد انکچون ناقص عد اولنورکه بونده تعطیل و ابطال خواص اسما و صفات حق بولنور لکن بو مشهدک صاحبی معذوردر زیراکه مقام ناقص اولان مقام ثالثده بولندیغندن مغلوب بوردر و فرق ثانی شهودندن مستوردر و اما مشهد انقص اول مبتدیلر مشهدیکه مظاهرله ظاهردن محجوب اولورلر و کورمزلر الا که مظاهر کورورلر و کثرتله وحدتدن مشغول اولورلر قالورلر و بولمازلر الا که کثرت بولورلر حال بوکیم کمال اوده‌رکه وحدتی عین کثرتده و کثرتی عین وحدتده مشاهده ایدوب بریله اوبرندن محتجب قالماز پس انسان کامل خلق ایله حقدن و حق ایله خلقدن محجوب اولمازکه طرفینی معموردر

نظم

بسم الله ای محب تجلی جوی دل نشین
اعیان کائنات اولدی آنده خوش تزیین
چون مالک قوای عباد اولدی روز کسب
آنک بقاسنکله در ایاک نستعین
فرق و فقط نتیجه قهر کدر اول عظیم
فرق ایچره جمعی جمع ایدم فرقی و لام امین (؟)

بسط ایتدی دلده سفره عشقی دل آفرین
هر حمد اوربه عالمدرکیم مدام اولور
سرمایه جزا هم او در ظفر یوم دین
سنسن هدایته ایلیجی اهدنا الصراط
جمع حسب حکم ضلالندر اول مبین
حقی قولندن دعاسی فنادر فنا همان

هم عالم و خاص رحمتی کرمن ایتدیکیم
هم اولین عزیق نوالی هم آخرین
عشقکده فانی اولمادر ایاک نعبد
تا نور اوله قلبم عالم مستبین
ویر قلبمه جمع تفرقه جمعی نابوله
فقر و فنای نحن قیل آمین یا معین

فصل رابع

مقامات سبعه‌دن مقام رابعده بولنان نفس مطمئنه‌نک کیفیت احوالنی و صفات و اطوارنی و کرامات سبل و انتقالاتنی و فتن و آفاتنی و حجب حقیقتنی و مال میل و رغبتنی و مرشد و ملهم لیاقتنی و ترجیح سلوک اذکیا و اذکیایی و تطبیق طرق جمیع اولیایی دوت نوع ایله بیان و عیان ایدر **نوع اول** نفس مطمئنه‌نک وجه تسمیه‌سنی و سیرنی و عالمنی و محلنی و حالنی و واردنی و صفاتنی و فوقنده اولان مقام نفس راضیه‌یه ترقیسنی بیان ایدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام رابعده نفس ناطقه کندی اضطرابندن خطاب حق ایله اطمینان بولدیغیچون اسمی مطمئنه اولمشدرکیم حق تعالی بو نفسه یا ایتها النفس المطمئنة کلامیله خطاب قلمشدر و بونک سیری مع الله‌در و عالمی حقیقت محمدیه‌در و محلی سردر و حالی اطمینانیه صادقدر و واردی بعض اسرار شریعتدر و صفاتی جود و ایثار و توکل و تفویض و صبر و حلم و تسلیم و رضا و صدق و عبادت و رفق و بشاشت و شکر و ثنادر و شهود تام و حضور مدام و تعظیم کرامت و سرور قلب و لطف لسان و ستر عیوب و عفو و قصوردر و سالکک مقام رابعه دخولی علامتی بودرکه شریعتک بر شبر مقداری مفارقت ایتمیوب اتباع ایلمه بودر

ومثللرنا اولماز الا که اخلاق حبیب الله ایله تخلقلری اولور ومطمئن اولماز الا که آنك اقوال وافعالنه اتباع ایلیه
اولور زیرا که بو مقام تمکین وعین الیقین وایمانك کامل مقامیدر وبو مقامده بو کاملك ناظرلری ابصاری وحاضرلری
اسماعی ذوق ولذت بولور حتی طول دهر اگر تکلم ایلسه شیرین کلماتندن سامعه کلال وملال کلمیوب صدق وصفا
کلور زیرا که آنك لسانی طور حقدن سرینه القا اولنان حقایق اشیا ودقایق معنی واسرار شریعت غرانك ترجمانی
اولور پس اول بر کلام سویلمز الا که قرآن کریمه موافق وحدیث شریفه مطابق کلور اویله که بر کتاب مطالعه ایتمشدر ونه
برکیمسه‌دن استماع ایتمشدر چونکه حق تعالی بو کاملك سرینه القا ایلدیکی الهاملری حاشا سمع ایتمشدر پس بو کامل انا سرك
ایها الحبیب وانت سری الهامیله کندی اضطرابلرندن مطمئن اولوب ادب وحیا دریاسنده غرق اولمشدر واکا هیبت
وحیثیت ملازمت ایلیوب وقار وقبول خلعتلری ویرلمشدر وعالم کون وفسادك حقیقتی اکا ظاهر اولوب کل من علیها فان
رمزنی الهام ایله بلمشدر وبو کامل ناس ایله احیانا کوریشوب درونه القا اولنان حکمتلری آنلره سویلر وعلم سطورلرینی تحصیل
ایدنلر علم صدوره محرم آرزولری ایدنلر استعداد وقابلیتلری قدر ارشاد وبهره‌مند ایلر واکثری وقاتنده ذکر وفکر ایله کندی شغلنه مقید
اولورلر تا کیم مقامات باقیه‌ده ترقی ایدنلر محروم اولمسون ودرجات کمال الله علا ایله قربیت یاد ایلدنلره قالمسون وفانی اولمسون کندوی بولمسون

نظم

کورندی دلده بر دریا که عشق آندن پدید اولمش — اودریادن بو جان طولمش کوکلده ذوق مزید اولمش
هوادن کچسه جان موجی نفس بحرنده ساکنده — حیات اول حوت بولمش کیم اویمنی مستفید اولمش
بو جان جانانه کعبه اولمغ ابعید اولمشدی عقلمدن — ولی مهر جهان هر ذره‌دن درخشان پدید اولمش
کوکلدن چاک عشقکم جانمزدر اکا قربان — دمادم ذوق وشوقله بکا عیش جدید اولمش
نفلی قلبمی اکثر بو قال حلق ایله قالمش — تمام کثرتده دلطالمش بو وحدتده فرید اولمش
دل اهلی ایکلر بو یل که طلسون عید شاد اولسون — که دائم عارفك هر ساعتی بر بشقه عید اولمش
کل ای حقی او نور جانی بوغ اول آنکله بول اکی — او جان کیم دوستنی بولمش قوفنی سعید اولمش

نوع ثانی

مقام رابعه بولنان کاملك اجون خوارق عادات اولان کراماته میل والتفاتك قلتی وآفاتی بیلدرر ای عزیز معلوم
اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام رابعه اولان کامل اسم رابع ایله مشغول اولور حق حق حق دیوب یا حرفنده
ایله یا حرفنده اسرار تکرار ایله تأثیرلری بولور ودرونده ظهور ایدن علوم غریبه‌دن واحوال عجیبه‌دن اعراض ایدوب علام
غیوبه توجه قیلور وکندینک بیدیله ظهور ایدن خوارق عاداته وانواع کراماته التفات واعتبار ایتمیوب اکرام ایدن
حضرت مولایه کلور زیرا که اظهار کرامت حیض رجال اولدیغن بیلور واکا میل ومحبتنی حجاب فهم بولور انکچون کامللری
کورورسن که آنلردن بر کرامت صادر اولسه حتی ایلمزلر وصدورندن خبرلری اولسه ده کیمسه‌یه سویلمزلر تا کیم برکامل
برکیمسه‌نك یانندن کچیوب جامع کیدرکن اول کیمسه اوکامله آیاغنه برکوجک طاش اوروب دیدی وبوکامل ایسه اول ضاربنه التفات
ایلمیوب ونه طاشی کورمدی لکن اول ضارب اول زمان آنده دوشوب جان ویرمشدی پس آنده حاضر اولانلر اکا دیمشلرکه
شان اولیا عفو ورضا ایکن قتل نفس ایتمك سکا نه روادر واول کامل آنلره بویله جواب ویرمشلرکه والله بنم بو ایشدن
اصلا خبرم یوقدرکه نه طاشك المن حس ایلمشمدر ونه ضاربی کورمشمدر لکن عادة الله اویله جاری اولمشدرکه اولیانك
اکرام ایچون آنلردن خبرسز نصرت واعانت قیلور وآنلره اهانت ایدنلردن انتقام آلور پس هر کامل محفوظ آندن
ظهور ایدن کراماتی بیلمز وبیلسه ده کراماته التفاتی اولماز والتفات ایلسه ده میل ومحبت قیلمز اما ظهور ایدن کراماته
مائل اولوب آنلرده توقف ایدن سالکك حالی اول حاجینك حالی کبیدرکه بیت شریفی طلب ایدوب حجاج ایله کیدرکن طریقك
اکثرینی قطع ایلدکده اکا اویله برکوجکجن عورت کورینورکه عقلی آلوب آنی مدهوش ایلر پس اول حاجی آنك محتاجی
اولوب وصلتی کندی علاجی بیلوب آرزو وسیله یانده قالور وصحبتیله کام الموق مراد ایلدکده امیرحاج اکا دیرکه
بونده بونکله ساکن اولمه وحجاج ایله کعبه‌یه کل منقطع اولوب یولده قالمه تا کیم بیت شریفی طواف وزیارت قیلدقدن
بعده رجوع ایدنده آنی سکا نکاح ایله آلورم واول سنك اولوب حلال اکله قاله سن لکن اکر سن ایمدی بونده توقف قیلدکده
آنك وصالی سکا حاصل اولماز اولسه ده حرام اولور پشیمان اولورسن وبیت الله‌دن منقطع اولوب محروم قالورسن

پس اول حاجینك هواسی غالب اولوب حجاجدن ایریلوب واول عورته شوق ایله یقین کلوب یوزندن بر قفص
دونی ایله قالدیر کوردیکه معاذ الله آنك آغزی قوقمش صوغان کبی دیشلری دوشمش یوزی قیرشمش کوزی
قارشمش قباغی شیشمش قوتی بیشمش رنکی کتمش ایشی بتمش صاحبی نوکلمش بلی بوکلمش بر وزه قوی عجوز
ایمش همان اول دمده نادم اولوب حجاجه ایرشمك مراد ایله قادر اولماز باشلر لیل ونهار آغلر فائده قیلمز
اما بونده حاجی سالکه مثالدر وکعبه یولی طریق حقه مثالدر وبیت شریف حضرت الحقه مثالدر وعورت
اول کرامته مثالدرکه سالك اثنای طریقنده اکا مائل وطالب اولور وامیرحاج مرشد کامله مثالدر وحجاج
اهل سلوکه مثالدر پس بعده بو قدرکه سالك طریق حضرت قربه وصولندنصکره جمیع کرامات اکا مطیع ومنقاد
اولور حال بو کیم کندی جمله‌سندن فارغ ومیل ومحبتلرندن آزاد اولور واکر اکا هواسی غالب کلوب وقبله مرهونه
اولان امری وقتندن مقدم طالب اولدیسه وکراماته میلیله طولاشوب قالدیسه عبث یرده نفسنه تعب ویروب
مطلوبندن منقطع اولور اکر کرامت اکا حاصل اولورسه ده حقیقتده واصل اولدیغی کورورکه بر بیهوده نسنه
ایمش که نه دنیاسنده بر فائده‌سی واردر ونه آخرتنده بر منفعتی واردر پس اول سالك ندامت نارنده یانوب
یاقلور زیرا که انواع مشقتله ترقی قیلدیغی مقاماتدن اول میل ومحبتله تنزل قیلور اما کرامت کندی نفسنده بر بد
نسنه دکلدر زیرا که حق تعالینك اولیاسنه اکرامیدر لکن اکا میل ومحبت سالکك فتنه‌سیدر ودامیدرکه جوهر عشقله عرض حمیدر

نظم

جوهر وجود عشقدر اودر باقی عرض
خوش کچدی عمر وعهدی آنکله ما انقض
افنس فیما ولسم جمیل وکسلدن طبیعتك
محبوبك نه کلم قبول ایله ما فرض
حق شرب عشقی مدام ایله نوش کیم

فوت اولسه اول بولنماز اکا غیری شی عوض
قیل عمر عشقك بصرف عوض کم عاقبت
عشق آتشیله زائل اولور کلی هم اولمرض
فرض ادا ایدنه ویرر قلبم انبساط

عهد ایلدکم عشقه وفا ایلیم مدام
عرض نیاز اولدکی مکافات نزدنده عرض
ای دل نجف ایده بو یار محبتی
اعراض ایدنه دوستم القلب انقبض
آدم وجودده کلمه‌دن اولدی همان عرض

نوع ثالث

مقام رابعه بولنان کاملك حضرت حبیب حقه محبتنی وماله میل ورغبتنی ومرشد اولمغه لیاقتنی بیلدرر ای عزیز
معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه مقام رابعه بولنان نفس مطمئنه صاحبی اولان کامل اوراد وادعیه مأثوره‌یه
میل ایدوب حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه مقدمکی محبتنك زیاده‌سیله بر محبتله محبت قیلور وبو مقامده
بوکامله حب مال عارض اولور آنجق فقرای سالکینه اعانت ایچون ماله مائل حال بوکیم تحصیل مال آنك کوکلنی حفظدن بر
لحظه غافل قیلمز ودولت حضورینه هرکز مانع اولماز وتحصیل اولنمش مالی خلقدن اخفا ایلیوب اظهار غنا قیلور وکیم
برنسنه استیوب غنای طبع ایله اعطا اولنان فتوحاتی آلور پس بو کیفیتده اولان حب مال آنجق بو کاملك شاننه کلور
وبو نیتله اولوب بو کیفیتله بولنان حب مال الله ایچون صایلور پس بویله اولان حب مال اصلا مذموم اولمیوب مقبول
وممدوح اولور اکر بو مقام رابعه بولنان کاملی حق تعالی قباب خمولده ناسك جمله‌سندن ستر ایدرسه آفات شهرتدن حفظ
ایلدیسه فنعم الکرامة ونعم السلامة بودر واکر آنی مقبول خواص ومشهور عوام ایدوب مشیخت خلعتن کیدروب قائم
مقام ارشاد ایلدیسه اوکامل بونی قبول ایدر لکن اول بو مشیختی نه طلب ومراد وآرزو ایدر ونه آندن اعراض واجتناب
ایدر زیرا که آنجق حق تعالی آنی محبوب القلوب ایدوب احبابنی کندویه مطیع ومنقاد ومریدی ارشاد ایلدیکیچون
اول دخی آنلره تسلیم اولوب کندوی آنلره خدمتی بیلور وجمله‌سنی کندی نفسندن افضل واعلی کوردیکی حالده طالب وراغبلری
لطف ورفق ایله تهذیب اخلاق وارشاد واراءت قیلور وطریق ذل وافتقاری آنلره ترغیب وتحسین ایله مرشد ومعید
اولور پس من عند الله اکا طلب مشیختی قبول ایتمش اولور زیرا که اول کامل السنه خلقی اقلام حق بولور پس بو اوصاف ایله
متصف اولان کامل مرشد اولمغه لایقدرکه کندویه تبع اولنلره حفظ ایدر واکر اول یرده کندودن اکمل بولنمزسه آنی غنیمت عظمی بیلور
وکندویه کلن طالبلری اکا کوندروب دلالت بولور ومقام خامس وسادس وسابعه ترقی قیلوب خلیفه اولوب حق ایله قالور

بنم اول کم سکا بن ایسم الله کور
کمسن برانه دکلسن حضوردن مستور
نه دیجنده سکا عشق تحفه لوی بره جلوه

اوشب کم ایلیمسن خانمانی ترك وعبور
مثال عقل بنم جانده هر زمان حاضر
شراب وشاهد وشمع وکباب ونقل وبخور

سلامی استیوب قبر بجنده خوش ایلم نفسی
بولاندن ذوق وسرور چکنده بغ و
آچلسه چشم بصیرت بر اوله مشهود

همیشه بر کوزیم عین ناظر و منظور	نه سمت نه باقی کوزلر کندی صورتن کورمز	اکر جم کوردیکلی اولسه جهاد و باشو شور
بشر دکل صورتکده بری اولدی حقی	نوع رابع	کرکی نهایه کوزلر دبور وح وعشق عیون

ترجیح سلوک ارکیانی وتطبیق طرق اولیایی بلدکده ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشلردرکم سالکلر طریق مقربین ایچره ترقی ایلدیکی مقامات مشهوره یدی مقامدر لکن بعض اهل الله دیمشلردرکم سالکک سلوک ایده جکی مقاماتی اوچ مقامدر زیراکه طریق مقربینی اوچ مقام اعتبار ایدن اولیای کرام اولکی مقامی مقام اعتبار ایتمشلر ایکنجی مقامی عد ایتمشلردرکم نفس بو طبقه ده لوامه تسمیه اولنور واوچنجی مقامی عد ایتمشلردرکم نفس انده ملهمه تسمیه قیلنور ودوردنجی مقامی عد ایتمشلردرکم نفس انده مطمئنه بولنور اما بشنجی والتنجی ویدنجی مقاماتی مقام اعتبار ایتمیوب جذبات حق ایله کتمشلردر زیراکه بو طریقی اوچ مقام اعتبار ایدن بعض اهل الله لکن فطرت وجبلت حسبیله طیب وکریم وشریف اولان نفوس زکیه سلوکن اختیار ایتمشلر ونفوس خبیثه لئیمه امارهء التفات ایتمیوب امتثال ایدر پس بونلر قبول ایلدکلری سالکه اوچ اسم اوکرندرلرکه نفس لوامه ده لا اله الا الله نفس ملهمه اولنلره الله الله الله الله واولخرنده هو هو هو تلقین ایدرلر وبو اسم ایله اول سالک مقام نفس مطمئنه یه کلوب کامل اولدقده انکا ارشاد ایله اذن وترتیب ایله دستور ویررلر چونکم زکی النفس اولان سالک مقام نفس مطمئنه یه ترقی ایلدکده ارشاد ایتمکه لایق اولور پس نشبهه یوقدرکم اول کندی نفسنی دخی مرشدسز ترتیب قیلور درجات کمالات اعلاسنه واصل اولوب اخص خواصدن اوله بلور اما بو کتاب مستطابک بو بابی ختامی سیر وسلوکی یدی مقام اعتبار ایدن اولیای کرامک طریقی نظامن بلدردر زیراکه هر سالکک نفسی فطرت حسبیله زکی دکلدر بعضی لئیم النفس اولان سالک مقام اماره دن ترقی ایده رک مقام مطمئنه یه واصل اولور لکن انده لایق ارشاد اولمازلر تا مقام کامله یه ترقی قیلمدقجه ارشادی بولمازلر پس بو باب فاصل طریق اولیانک جمله سنه شامل وهر سالک ایچون مرشد کامللردر وجمیع اهل الله دیمشلردرکم چونکم مقام رابعده بولنان کامللرک نفسی مطمئنه رحمانیه اولور وکتاب وسنته اتباع ایله ذوق ولذت بولور وجمیله دخی کبی شریعتله ممتزج اولوب آداب عمل قیلورلر پس اول زمان یدالطاف آنی کاملر جذبه سیله جذب ایدوب نفسنه سر اسرار لسانیله نداکلور یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربک راضیة مرضیة دینلور زیرا آنی ویله بر نسیم استیفا ایدرکم امور دنیا واخرت بالجمله اندن کنارلر قالدیغنک آنچق تن تنده حاضر اولانلر وکسنه خاطرینه کلور اما اول آنکم بو کامللر غایب اولورلر بو حجه ابن غایب اولوب آنی اونوردر زیراکم بو کاملرک کوکلی مشاهده دن بر لحظه ذهول ایتمیوب حق ایله اولور نظم

عجب کیم کوردی بر عاشق که وار کیمسی بو سوداده	عجب کیم کوردی بر بالق که اوصانمش اودریادن
ید نقاشدن بیرون بولنماز نقش کوناکون	عجب کیم کوردی بر مجنون که اعراض ایتدی لیلادن
او مجنون اولسه لیلی قالور اسم بی معنی	اولور معشوق مستغنی کم فارغدر هپ اسمادن
الا ای جان جان سنسن قرارم یوقدر آن سنسز	که زندانده جهانی سنسن مرادم سنسن اشیادن
جمالک جانه سلطانک کوکلده خوش حرامانک	کلور کویا سلیمانه درون بیت اقصادن
بو جامع بیتکبر در ایچی قندیل انور در	بهشت وعین کوثردر طولی ولدان وحوراندن
کوکلده حقی بولهر آن که اولدر منظر رحمان	کوکلدر جنت عرفان توجه در عرش اعلادن

فصل خامس

مقامات سبعه دن مقام خامسده بولنان نفس راضیه نک کیفیت احوالنی وصفات واطوارنی وتجلیات افعال واسما وصفات ایله بولدیغی حالاتنی وعلم الیقین وعین الیقین وحق الیقین مراتبی تمثیلاتنی اوچ نوع ایله بیان وعیان ایدر

نوع اول نفس راضیه نک وجه تسمیه سنی وسیرنی وعالمنی ومحلنی وحالنی وواردنی وصفاتنی وفوقنده اولان مقام نفس مرضیه یه ترقیسنی بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکم مقام خامسده نفس نا طقه جمیع احوالنده کمال رضا ایله متصف اولدیغیچون اسمی راضیه اولمشدر نتکیم حق تعالی بو نفسه ارجعی الی ربک

راضیة کلامیله خطاب قیلمشدر وبونک سیری فی الله در وعالمی عالم لاهوتدر ومحلی سر السردر وحالی فنادر لکن مقام ثالثده بیان اولنان فنا کبی دکلدر وبو ایکی فنانک فرقی بودرکم فنای سابق سالک متوسطک حالیدرکه حواسک محسوساتدن ذهول ایتمسیدر وبو فنا ایسه سلوکک اواخرنده بولنوب بقایه مشرف اولانک حالیدرکه صفات بشریتک محو اولوب کیتمسیدر وسالک بقایه مهیا اولوب انکا ایتمسیدر زیراکه بقا عین فنای ثالثدرکه بو فنانک عقبنده کلور واول حق الیقین درکم مقام سابعده حاصل اولور وبو نفس راضیه نک واردی یوقدر زیراکه وارداولماز الا که بقای اوصاف ایله اولور حال بوکیم بو کامللرک اوصاف بشریه سی اویله زائل اولمشدرکم اثری بیله قالمامشدر انکیچون بو مقامده بو کاملر فانیدرکم تفصیله باقیدر بونک مقدم اولان مقاملرده اولدیغی کبی ونزر تبسیله باقیدر مقام سابعده اولدیغی کبی پس بو بر حالتدرکه بلنمز الا که ذوق ایله بلنور وبو نفسک اکرام ایچون اعطا اولندیغی صفتلری ورع وخلوص وتجدد وانس وحضور وکرامتک وترک ونسیان ماسوادر وکمال وتسلیم ورضادر زیراکه بو کامل جمال مطلقک شهودنده مستغرق اولور پس علامه هر نه کیم وجوده کلور بو آنی بی اعتراض وخلجان کوکلی خوش قیلوب قبول ایدر محظوظ اولور وهیچ بر مکروهی کندی نفسندن دفع ایچون توجه ایتمیوب اسم طورر وبو حالتله بیله خلقه نصیحتله امر ونهی ایده بلور وبو حالت آنی ارشاد عباد خدادن محجوب ایتمیوب عهده سندن کلور حال بوکیم آنک کلامی بر کمسه ایشتمز الا کم آنکله منتفع اولور وبو جمله ایله بیله بو کامل سر الاسرار ایله عالم لاهوتده بولور وبو مقام صاحبی حضور حق ایله ادب دریاسنده غرق اولور قالور وبونک دعاسی هر کز رد اولماز لکن ادب وحیاسی غالب اولدیغندن بر شینه طلب ایده بلمز اکر مضطر قالدیسه دعا ایدر وقبول اولور وبو کامل حق تعالی عندنده عزیز ومکرمدر واکابر واصاغر ناس یانده هم محترمدر وخلقک انکا تعظیم واحترام اجبری وقهرییدر بلمزلرکه انکا تعظیم وحرمت قیلدرکم ایچوندر وبر نجه تعظیم واحترام ایله بیله بو کامللرک ناسه اصلا میلی اولماز وظالملره قطعا رکون ومحبت قیلمز پس آنلر طبیعتلری نارندن سلامت بولورلر هر چند اول فقیر اولوب انکا احسان ایلسلرده ینه آنلردن اعراض ایدوب رتبسیله مشغول اولور زیراکه اول تجربه قیلمشدرکه ناسدن اعراض ایلدکجه انکا میل ومحبتلری زیاده اولوب برقرار اوزره قالور وبلمشدرکم آنلرک مالنده نصیبی وار ایسه البته بر بهانه ایله کندویه کلور پس اول خلقک یدنده بولنان حطام دنیا رجاسیله ایچون آنلره میل ورغبت قیلور حال بوکیم بو کامل عالم باطنده اویله بر سلطنته مشرفدرکم جمیع ظواهر آنک قهری تحتنده قالور پس اول بعض رعایاسنه نیجه تنزل قیلوب میل واعتبار ایده بلور ونیجه خلقه رکون واعتمادی اولور وبو مقام خامسده بو کامل اسم خامسله مشغول اولور حی حی حی دیمکه مداومت قیلور تاکیم فناسی زائل اولوب حی ایله بقا بولور وانک فوقنده اولان مقام سادسه کلور وباب اوزرنده واقف ایکن منزل احبابه دخول ایده بلور وبو اسم ایله مشغول اولدیغجه فنادن جقوب بقایه ایروب صفات حقایله متصف اولور پس آنکله اشیدور آنکله کورور وآنکله نطق ایدوب آنکله بلور وآنکله بطش ایدوب آنکله یورر وتجلی افعالیچون تجلی

نظم ولمنز سماع شوق ایله تسبیح خوان ملک	رقص ایلر اول ترانه ایله دمبدم فلک	تسبیح ایدوب جهانده هوشی خدایه بیر
المجد والکرامة والکبریاء لک	الاف قیلدی بر الف وحدتی همان	آحاد ممکنات که صفر اولدی بی بدر
باقی قالاندر اول الف وحدت وجود	کرلوح اعتباردن اولسه بو جمله حک	بزلره عشق کندی یوزن ستر ایدر عیان
چشم جهان اولمش او چشم مردمک	دل ویر بلایه قیلمه ایسه دعوی ولا	نقد ولایه کوه بلادر کورن محک
حقی بو عشقی سویلیم کربی وصف عشق	نوع ثانی	دیرمش که اهل ذوقه طعام اولدی بی نمک

مقام خامسده بولنان کامله حاصل اولان تجلیات افعال واسما وصفاتی وبونلرله حاصل اولان کراماتی بلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکم نفس راضیه صاحبی اولان کامل اواخر مقام خامسده تجلی افعاله کیجوب تجلیات اسما وصفاته کلوب مقام سادسه ترقی قیلور پس علم الیقین دن عین الیقین مرتبه سنه کلور وآندن برجذبه ایله مقام سابعه داخل اولوب آنده حق الیقین انکا حاصل اولور اما تجلی افعال اودرکم حق تعالینک افعالی بر فعل آنک عبدک قلبنه منکشف اولور چونکه حق تعالی کندی افعالندن بر فعلیله بر عبدینه تجلی قیلور پس آنک جمیع اشیاده جریان قدرتی اول عبده منکشف اولور واول عبد انجق حق تعالی یی محرک ومسکن بولور وبو حال انکا مشاهده

اولور وبو حالی بیلنلر الا که اهلی بلور وبو تجلی افعال مزلت اقدام اولور وبونده مبتدیلره خوف وخطر کلور زیرا که انلر فعلی کندولردن کلیتله نفی ایدرلر لکن حق تعالی نك محفوظ قوللری سقامت اوزره کیدرلر اکر بو مقامده اولان کامل بو توحید افعال اولمادن تجلیده ثابت قدم اولوب تحرك وسکون حق تعالی بولدیغیله بیله احکام شرعی کندی نفسنده اجرا قیلدیسه تحقیق اول محفوظ بو تجلی مخطوری کچوب تجلی اسما وصفاته عروج ایدر بلور وکر ثابت اولمدیسه طریق حقدن رجوع ایدوب زندیق اولور واسفل سافلینه هبوط ایدوب سجین طبیعتده قالور لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم واما تجلی اسما اودرکه حق تعالی نك اسمای حسناسندن بر اسمی عبد تجلی قلبنده منکشف اولور چونکه حق تعالی کندی اسماسندن بر اسمیله بر عبدینه تجلی قیلور پس اول عبد اول اسمك انوارده تحتنده اویله مغلوب ومصطلم اولورکه اکر حق تعالی اول وقتده اول اسم ایله ندا اولنسه اول عبد انك جوابن ویرر واما تجلی صفات اودرکه حق تعالی نك کندی صفاتندن بر صفتی عبدك قلبنده منکشف اولور چونکه بر عبدنك جمیع صفاتی فنا بولور وحق تعالی انی قبل کندی صفاتندن بر صفتیله تجلی قیلور پس اول صفتك بعض آثاری فضل حق ایله اول عبد فانیده ظاهر اولور مثلا حق تعالی انکا سمیع صفتیله تجلی قیلدقده اول عبد اعیان جماداتك بیلم نطقن استیدوب فهم ایدر بلور زیرا که اول عبد فانی علم الیقین وعین الیقین مرتبه لرین کچوب حق الیقین مرتبه سنه یولمش اولور وسائر صفتلری بو قیاس ایله بیلور

نظم

جمله صفاتکا همان آینه در صفاتمز	بحر حیاتسن روان مثل زبد حیاتمز
کنج سن وطلسم بز ذاتکا یوز سین اسم بز	روح سن وجو جسم بز عشقده اصل ذاتمز
برلسه فنا وجودمز باقی اولور شهودمز	سافی اولور وجودمز حل اوله مشکلاتمز
لوح وجود سر تسر طولدی حروف خوش صور	اولدی مفصل ایت نظر جمله مجملاتمز
اولدی جهان آب وکل نقش جهان جان ودل	ایکی جهانده آکی بل صورت ممکناتمز
بر که جهتده یز همان بزدن اودوست اولور نهان	بی جهت اولسه اول عیان محو اوله هپ جهاتمز
برکه وجوده کلمشز درسنه سجوده کلمشز	حقی شهوده کلمشز عشق ایله در ثباتمز

نوع ثالث

علم الیقین وعین الیقین وحق الیقین احوالن وشهود وحدت وجودك شروط وارکانن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه چونکه سالك صادق علم الیقین مرتبه سن کچوب عین الیقین مرتبه سنه کلور بعده حق الیقین مرتبه سی بولور اما علم الیقین دلیل عقلیدن حاصل اولان علمدر واما عین الیقین مشاهده ایله حاصل اولان علمدر واما حق الیقین عبدك صفاتی حقك صفاتنده فانی اولوب کندی آنکله علماً وشهوداً وحالاً بقا بولمقدر چونکه حقیقتده عبدك انجق صفاتی فانی اولوب ذاتی فنا بولماز پس عبد فانینك عینی باقی اولمق لازم کلور وحقده افترا ایدن جمله ننك زعم باطلی کبی عبدك ذاتی حقك ذاتنده فانی اولماز زیرا که قول مولاسنده تمام عبودیتی اظهار ذل وعجز ومسکنت قیلمقدر ونقیض عبودیت اولان صفتلرك جمله سندن فنا بولمقدر انکا تقرب ایلدکجه اول دخی کندی فضلیله اول عبدینه فانی اولان صفات ذمیمه خلقیه سنه عوض کندی صفات حمیده حقیه سندن عطیه قیلور که چه هر نسنه یه قادر مولی اولوب هر نسنه دن عاجز عبد اولور لکن مولی مراد ایلدکده بر عبدینه اولان خبایاتی کیدروب بدلنده سائر عبادی عاجز اوله جق کراماتی ویره بلور اول فعال حکیمدرکه بر عاجز قولنه قدرت ویروب مولاسی اذنیله کائناتده متصرف اولور زیرا که عبودیتله ربوبیت بری برینه آیینه اولوب بری برینك عکسن آلور وعبودیت وجوده رضا ومفقوده صبر وحدودی حفظ ایله وجوده کلور وبونك مثالی بر پاره کومردرکه اکر نارك ضوئی بر دیواره دوشوب آنده اول کومره منعکس اولوب آنی روشن قیلدیسه بو علم الیقین مثالیدر واکر نارك شعله سی اول کومره حجاب واسطه سز مقابلنده واقع اولدیسه بو عین الیقین مثالیدر واکر اول کومر نارك جانبنه یقین کلدیسه وانده حمرت رنك یانوب رنك ناره بویانوب اوصافی اوصافنده فنا بولدیسه اویله که اول کومرك ظلمتی اشراق ناره وبرودتی حرارت ناره وانفعالی فعل ناره متبدل اولدیسه بو حق الیقین مثالیدر پس مجاهده ایله سالك مقام سادسده واصل اوله بلور لکن مقام سابعه وصول جذبات حقدن بر جذبه یه موقوفدر واول مرتبه حق الیقین ومرتبۀ

ومرتبۀ احدیت ومرتبۀ جمع الجمع ومرتبۀ عما اسماسیله موصوفدر اکر بو تحقیقه واصل اولوب توحید حالی اولمدن کمالی بولدیسه توحید مقالی بر لم موحد اولان مقلدلرك اولسهو وغلطی کبی ظاهر اولورکه انلر ایدنلر طبیعتله معیوب وغضب وشهوته مغلوب وحجب ماتوه ایله محجوب ایکن ظن ایتمشلردرکه هر کیمکه وحدت وجودی عارفدر اول موحددر حقیقته واقف بلکه بر فاضلدرکه ذروه درجات کماله واصلدر حال بوکیم اویله دکل بو ظنوننك جمله سی باطلدر زیرا که معرفت وحدت وجود اصحابنه اصلا بر فائده ویرن دکلدر بلکه اویله اولورکه آنك سببیله طریق العاده کیدنلر وزندیق اولوب سجین طبیعته هبوط ایدرلر اما انلرك سلوکنده مفید اولان شهود وحدت وجوددر عامه مجرد معرفت مفید اولمازکه ناتمامدر وشهود ایسه برهان اضطراریه درکه مجاهده ایله حاصل اولور وذل وافتقار ایله وجوده کلور زیرا که مشاهده انجق مجاهده دن تولد ایدوب رسوخ بولور وبرهان شهود اول زمان صاحبنه مفید اولورکه بونکله اتباع شریعت واوصاف حمیده بولنه والا زندقه مهلکه سنه دوشر نظم

بو عالمی پر نقش نکار آکله ده سیر ایت	طوفان کل وجوش بهار آکله ده سیر ایت
باغله دهنك آچله نادیده جانك	آفاقی طولی جلوۀ یار آکله ده سیر ایت
یار بن که قمو طالب ومطلوب اوله یکرنك	اول بیری بو کون نیجه هزار آکله ده سیر ایت
اول نوش که نیش ایچره نهاندر آنی فهم ایت	کیمسنه اول کل کسوت چار آکله ده سیر ایت
اول آتش پنهانکه جهانی یقان اولسه	افلاکی طولدردی وشرار آکله ده سیر ایت
اجسامی غبار آکله که جان وجهنه قونمش	اول ماهی عیان زیر غبار آکله ده سیر ایت
اول جان جهانی آکه سن سنده بول آنی	اول زلف ورخی لیل ونهار آکله ده سیر ایت
چون میوۀ شیرین درخت دو جهانسن	بو نیجه شجر ونه ثمار آکله ده سیر ایت
ای حقی بصیرت کوزن آچ باق بو جهانه	هم محشر وهم جنت ونار آکله ده سیر ایت

فصل سادس

مقامات سبعه دن مقام سادس بولنان نفس مرضیه نك کیفیت احوالن وصفات واطوارن وبعض حالاتن واسرارن وطبیعتك تعریف واسماسن اوچ نوع ایله بیان وعیان ایدر نوع اول نفس مرضیه نك وجه تسمیه سی وسیرنی وعالمنی ومحلنی وحالنی وواردنی وصفاتنی وبونك مقام سابعه دخولنی بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکم اهل الله دیمشلردرکه مقام سادسده نفس ناطقه دن حق تعالی راضی اولدیغیچون اسمی مرضیه اولمشدر نتکیم حق تعالی بو نفسه ارجعی الی ربك راضیة مرضیة کلامیله خطاب قیلمشدر وبونك سیری عن الله در وعالمی عالم شهادتدر ومحلی خفیدر وحالی حیرتدر ووارد شریعتدر وصفاتی اخلاق حق ایله تخلقدر وترك بشریتدر وحسن خلقدر وعفو ذنوب وستر عیوب وحسن ظن وجمله یه تلطف وشفقتدر وخلقی ظلمات طبایعدن انوار روحه اخراج ایچون آنلره میل ومحبتدر لکن بو میل ومحبت فی الله در الله ایچون اولدیغندن مقبولدرکه اهل نفس اماره ده اولان میل ومحبت کبی دکل بو رأفت ومرحمتدر زیرا که اول محبت نفس ایچون اولدیغندن مذموم ومشوم وظلمت وغفلتدر وبو نفس مرضیه نك صفاتندندرکه خلق ایله خالقك محبتنی جمع ایده بلور وبو بر عجیب نسنه درکه بر کسه یه میسر اولماز الا که بو مقام سادس اصحابنه میسر اولور انکچون بو مشاهده اولان کامل ظاهری حسبیله عوام ناسدن فرق وتمییز اولنماز اما باطنی حسبیله کبریت احمر کبی مثلی بولنماز برخاص الخاصدرکه منبع انوار ومعدن اسرار ومهبط اخبار ودائره علم الهی حالیدر وشهودنده اغیاردن دیار قالمیوب درونی ماسوادن خالیدر وبو مقامده صاحبی عند الله والناس مرضیدر وکندی جمله دن راضیدر وهدی عالیدر وبو کاملك سیری عن الله در یعنی حضرت حی قیومدن محتاج اولدیغی علومی اخذ ایدوب عالم غیبدن عالم شهادته اذن الله ایله رجوع ایتمشدرکه کندویه انعام اولنان معارفدن خلقه افاده ایلیه وهر کسه لازم اولان حکمتی فهمنجه سویلیه وبو کاملك حیرتی مقبول خصلتدر حضور حضرتده بو حیرتدرکه رب زدنی فیك تحیرا دعاسی حضرت صدیق اکبردن روایتدر بو حیرت سلوك

اولمدن اولان حیرت دکلدر که اول محض غفلتدر و بو کاملک صفاتندندر که هر وعده سنه وفا ایدوب
هرگز خلف وعد ایتمز و هر نسنه یی موضعنه وضع ایدر عدالتدن خارج کیتمز پس مخلصنه مصادف اولدقده اویله
جرف نفاق ایدرکه آشناسی اولمیان کورسه آنی مسرف ظن ایدر و مخلصنه مصادف اولمدیسه اویله آز انفاق ایدرکه
آنی بیلمیان کورسه بخیل و مقتر صانور و کندویی مدح ایدنکسه محل اعطاء کلسه اکا بر نسنه ویرمز و اکر فهم ایدر
محل احسان ایسه کندویی ذم ایلدیکیچون حقنی منع ایتمز کرم کاملیدر و بو احوال سیئه ایسه ارباب قلوب اولان
کاملرک شانیدر و بو مقامک صاحبی جمیع احوالنده حالت وسطاده اولور که افراط ایله تفریطک میانیدر
و بو حالت وسطی لسانده خفیف و میزانده ثقیلدر و بو کوزل خصلتله متصف اولمغه هر کس آرزو ایلر و متصف
اولانلره غبطه ایدر و بو حسن حالت سویلر لکن حالت وسطی صعب اولدیغندن آکله متصف اولانلر قلیلدر زیرا که ولی بو مقام اهلنک خصوصی بر لطف جلیل و وصف جمیل

نظم
کر عیاندر و اقف ایسک کوزلرین
عالمک مقصودیسن فی الحقا تبن
شاربی خمر خدا در جان و دل
چشمنه عالم کورینور زین زین
حقی افراطیته هم تفریطی قوی

این تمشی این تمشی این این
زین جانشین فالمرشین نفس ایله
خواجه ظن ایلر بیقید شاربین
عارف اشیای کماهی سیر ایدر

نوع ثانی

نحن اقرب بدیر او من حبل الورید
بر یره جمع اولماز ایکی زین و شین
جنت عرفانه داخل اوله نک
غالب اولماز چون آنک عینیم عین
ایشلرک هر حالده اولسون بین بین

مقام سادسده بولنان کاملک بعض احوال و اسرارن بیلدرر **ای عزیز** معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که
مقام سادسک وایلنده بولنان کامله خلافت کبری بشارتلری لایح اولوب اواخرنده خلعتلری ویریلور و اول
خلعتلر کنت سمعه الذی یسمع به و بصره الذی یبصر به و لسانه الذی ینطق به و یده التی یبطش بها و رجله التی
یمشی بها فبی یسمع و بی یبصر و بی ینطق و بی یبطش و بی یمشی حدیث قدسی مضمونیدر که نتیجۀ قرب نوافلدر
و بو قرب نوافلدن حق ایله تأثیر اولنمق اولمقدر فهم ایله که بو معنی بغایت دقیق و مغلقدر حاشا که اکابر اولیا
کتبین مطالعه ایدنلر مقاصدن فهم ایتمیانلر ملاحده نک اعتقادی کبی عبد عین حق اولمق اویله دکل مطلقدر زیرا که
جمیع کتب اولیای کرام شرع شریفه موافقدر خصوصا کتب محیی الدین عربی رحمة الله علیه اصول و فروعه مطابقدر
لکن قارینک سوء فهمندن عوام ناسه شبهه لاحق اولور پس تحقیق مقام بودر که مقام راضیه ده اولان کامل فنای
ثانیده واصل اولدقده محل انفعال و شقاوت اولان صفات ذمیمۀ بشریتی قرب نوافل اولان مجاهده سبیله
محو اولدیسه عادة الله اویله جاری اولمشدر که اکا کرمیله آنک محو اولنان صفاتنه مناقض صفتلر بخش ایدرکه اول
اذن و اهلیله تأثیر ایدر بلور پس بیان اولنان حق الیقین بودر که مطابق ظهور زیرا که حق تعالی بر نسنه یه و یا بر نسنه
اکا حلول ایتمکدن منزهدر حق بودر که بو امورده وقیقه یی عقول ادراک ایدمز عقلا ادراکن مراد ایدن خطا ایدر و
طوغری کیدمز پس بو امور انجق حال الله ادراک اولنور اهل حال اولمیانلرده ادراکی محال بلنور زیرا که بو فنا و بقانک
خارجده بر نظیری یوقدر که اکا قیاس ولنه و قرب نوافل و قرب فرایضک دخی نظیری یوقدر که مثال الله بلنه پس
بو اموری بو بابک بو فصلنده تحریرمز بو مقامده اولان کامله خطاب و تقریرمزدر که جمله اکا حال اولوب ذوق ایله
بولور و بو امور ایله بو مقامده بولندیغن بلور زیرا که سالک طریق حقک مقاماتنک تحری و اعلاسی قلبه ملائکه اولان
آدمیه سعه وصولیدر بو اول صورتدر که آنک حقیقتی حقیقت محمدیه در و لطیفۀ ربانیه در و سر اعظم هودر که غایت
قرب مولا بودر چونکه زمانکه سالک بو مقامده وصول بولور اول محض عبودیتله و ذل و عجز و مسکنتله متصف
کامل اولور و نفسنی بو اوصاف ایله بلدکده ربنی اوصاف ربوبیتله بلور زیرا که بو کامل نفسنی ذل و فنا ایله بولدقده
ربنی عز و بقا ایله بولور و مرآت عبودیتی مرآت ربوبیته مقابل طورر پس هر برنده نم وار ایسه اوبرنده منتقش
اولور نته کیم حق تعالی وسعنی ارضی و لا سمائی و وسعنی قلب عبدی بیوردی پس اول عبد خالص جمیع حقایق اشیانک
موضع اولان دقایق اسراری علم الهی بر ایله بلور نته کیم حق تعالی و علم آدم الاسماء کلها بیورمشدر بو اسراری اشارتله
عبارتله طبورمشدر و بو مقامده بعض اسرار خفیه وار در که عبارتله بیان اولنمز فسبحان من عز عن التشبیه والتمثیل و جل
عن التشبیه والتخییل و بو مقام سادسده بو کامله بو صورت آدمیه کشف اولدقده بو نک اعظم مطالب سالکین ولعل

مقامات کاملینی و اعز موجودات اولدیغن بلور پس بو صورتی طلب ایدنلر شریعته تشبثله و ارکان طریقته
استقامتله و اسم سادس قیومی تلاوتله جد و سعی و همت قیلور نته کیم حسنات الابرار کندی سیئاتی بولوب آداب شریعت
و طریقت و حقیقتله دخی زیاده متأدب اولور و صورت آدمیه ایله حقیقت محمدیه نک تحقیقن ایروب مقام سابعه کلور **نظم**

اولکان حسن بلمیوب ایکی غیر ینکشاف
فالکل واحد یتجلی بکل شان
هر چند غیر عشق نهان و عیانده یوق
لطفیله اوکندی ساری اطوار جسم و جان
آنکدر اشیت کادی کا باقی آنکلر بر
نفس و سوای عشق بر ابتدر و فقط دوران

الآن لا یعرفون علی ما علیه کان
اول نور محض قبلدی بو اوصاف ایله ظهور
فی حد ذاته نه نهان اولدی نه عیان
جاندن سور کوکلده بو نور نده حسن ایکی
فاش ایتمه عشق سرینی بو عقل الامان
اصل اصول عشق ایمش ای حقی حکیم غنم

بو عشق ایمش بو کثرت صورتده جلوه کر
نام نوع ایله ظهور ایتدی بر جهان
جود ایله اولدی فایض اعیان انس و جان
بیل عشق ایمش کورن اشیای سویلیان
چون جهل نفس و وهم سواد رعنا
قوی حظ نفسی اصلکا وار و بر اکا روان

نوع ثالث

طبیعت و ظل و نفس رحمانی بو اوچی بر جوهر اولدیغن بیلدرر **ای عزیز** معلوم اولسون که اهل الله دیمشلردر که حکمانک
طبیعت دیدکلری بر قوتدر که جمیع اجسامه سرایت ایدوب جسم آنکله کمال طبیعیسنه واصل اولور و بو بر کاظل دیرز
زیرا که بو بر وجود اضافیدر که نفسنده معدوم اولان ممکنات ایله لحکایی اوزرینه منبسطدر نته کیم حق تعالی کلام
قدیمنده الم تر الی ربک کیف مد الظل بیورمشدر یعنی وجودی ممکنات اوزرینه بسط ایلدیکنی طبیعیر مشدر **نظم** بو عالم
عشقک طولش مکاننده بو محل جمله کلر ارغواندر جرس فرهاد و افغان ایلر آنلر که اولیلی بو محمله نهاندر
بو صد رحمانی سیر ایله جاندر که بو ر فعله چون سقف جاننده بشیمان اولسه عقلک عشق حقلی سوزن طونمکر که در زد کاربالک
سکاسن برده اولمش سن والا جمال عشق هر یوزنده عیاندر بو افلاک و عناصر عشقده انجق مظاهردر ولی نامی جهانده
جهانی صورت عشق انجلیدن جان بو نور نفسکه اول بر کرلی کاندر قو ایتمه نظاهر در اول یور اکرچه قلب جاهل بر کماندر
جهانی عشق بیل سیر ایله حقی که آنلر جمله شی نام و نشاندر و طبیعت بر قوم کندی نفسنده بر هوای ساج و عارض
اولوب صور حروف ایله مختلف بولنان نفس انسانه مشابه اولدیغیچون و اعیان موجودات جمله هم کلمات انسانه مماثلت
بولندیغیچون اهل الله اکا ظل تسمیه ایلدکلری کبی نفس رحمانی دخی تسمیه قیلمشلردر نته کیم کلمات انسان نیجه معنالره
دلالت ایدر کذلک اعیان موجودات او موجدینه و آنک اسما و صفاتنه دلالت ایدر زیرا که حق تعالی کلام قدیمنده
قل لو کان البحر مدادا لکلمات ربی لنفد البحر قبل ان تنفد کلمات ربی و لو جئنا بمثله مددا بیورمشدر پس کلماتدن مراد
اعیان موجودات اولدیغن طبیورمشدر نته کیم انسانک کلماتنک هر برنده بر معنی وار در که آخر کلمه سنده اولان
معنانک غیریدر کذلک اعیان موجوداتک هر برنده بر سر وار در که عین آخرده اولان سرک غیریدر پس حق تعالینک
اول اسراری نفس بیلن عارف قوللرینه بلدرمشدر و عارفا و لیا قوللرندن ستر ایتمشدر مثلا برکاتب انجق یازدیغی کلماتک
کیم اهل علم اکا نظر قیلسه اوقیوب معناسن فهم ایده بلور و اهل جهل اکا باقسه آنی نه اوقور و نه آکلر و نه بر
لذت الور انجق آنی خطوط متداخله ایله منقش بر نسنه بولور سبحان المعطی لها انجلا نشانده **بیت**

چند انکه در کتاب جهان میکنم نظر
نظم ای مهندس بر بزد او تفرقه نقطه خط
نقطه خط اولدی و خط حرف اولوب اول کلمه و
نقطه دن غیری نه کیم لوح شهودده اوز ره
نقطه بن نقطه یه باقی نقطه اول آندن غیری
بحردن دور ایکن انهار فرات و شطده
نه اولور تبدل و عارف نه سکره و بو ریلور
چقسه حقی چه طبعدن اولور ظاهر اکا

یک حرف بیش نیست که تکرار میشود
بل خط کون و مکان نقطۀ عشق اولدی فقط
چونکه تبدیل صور قیلدی و تغییر نقط
نقش اولمش ایکی محو ایت که اودر سهو و غلط
هر نه کیم ایلسک اولدر سبب بعد و سخط
بنده صو بحر ایرشسه نه فرات اولور نه شط
اهل عرفان روش و راهی اولور سیر و سط
سر لو دلی بحبل لعلی الله هبط

فصل سابع

مقامات سبعه نك سابعنده بولنان نفس كامله نك كيفيت احوالى وصفات واطوارى وعلاماتى وكراماتى
ومرشد كاملك تربيه سى اماراتى وسالك قابلك متانت وعلاماتى وحالت قبض ايله باطنى عاراتى وسالكى
شيطانك مداخل ومكايدى وغاراتى سكز نوع ايله بيان وعيان ايدر نوع اول نفس كامله نك وجه تسميه سى
وسيرنى وعالمنى ومحلنى وحالنى ووارداتنى وصفاتنى وسالكلرى تربيه ايتمسنى بيلدرر اى عزيز معلوم
اولسونكه اهل الله ديمشلردركه مقام سابعده نفس ناطقه جميع كمالاتنه وصول بولديغيچون اسمى كامله
اولمشدر وبونك سيرى بالله در وعالمى كثرتده وحدت ووحدتده كثرت عالميدر ومحلى اولخفادركه انك تخمى
نسبتى حالك جسمه نسبتى كبيدر وحالى بقادر ووارداتى جميع نفوسك بيان اولنان واردلريدر وصفاتى نفوس
مذكوره نك جميع اوصاف حميده سيدر وبو كاملك مشغول اولديغى ورد اسم قهاردركه اسم سابعدر وبو مقام
سابع جميع مقاماتك اعظم واعلاسيدر زيراكه بونده سلطنت باطن كماله ايروب مجاهده هم تمام اولمشدر وريا ضت
حاجت قالميوب حالت وسطى كفايت قيلمشدر پس بو مقامك صاحبيچون بر مطلب قالمامش هر مرادندن الكشمش انجق
رضاى مولا طلبنده قالمشدر وبو كاملك حركاتى حسنات وعبادتدر وانفاس طيبه سى قدرت وعنايتدر وكلما
تنه سى محض علم وحكمتدر وبر لذت وصلاوتدر وديدار شريفى حضور ونزهتدر بو عزيزى كورنلرك قلبنه ذكر
وفكر مولى طلور ولكن خشوع وخضوع ايله متوجه اولور يانيجه كلمسونكه اول ولى الله ديدارن كوردىلكم
اول مقام رابعده ايكن ولى الله ايدى زيراكه مقام رابع مقام عوام اوليادر ومقام خامس خواص اوليادر ومقام
سادس وسابع مقام خاص الخاص خدادر سبحان من لا مانع لما اعطى ولا معطى لما منع جل جلاله وبو قهار اسمى قطبه
مخصوص اولان اسمادندركم قطب انكله سالكلره امداد ايدوب انوار وهدايات وبشارات ارسال ايدر حتى سالكلرك
درونده بو سبب ظهور ايدن جذبه وسرور وحضور امثالى احواللر جانب مدد قطبدر زماندركم آنلرك اذكار وتوجهاتى
بدل خصوص اولاندر وبو مقامك صاحبى عبادتدن بر لحظه خالى قالماز اول جميع اعضاى بدنيله يا يديله يا رجليله
يا لسانيله يا مجرد قلبيله عبادتده در غافل اولماز وبو كاملك استغفارى چوقدر وتواضعى برتبه در در رضا
وسرورى خلقك حقه اقبال وتوجهلرنده در وغضب وحزنى آنلرك حقدن اعراض وغفلتلرنده در وطالب حقه
رغبت ومحبتى ولذت صحبتى زياده در وبو كامل كثير الاوجاع وقليل الحركات وضعيف الفؤاددر امر معروف ونهى
منكر ايدوب رفق وتواضعله سويلر اهل محبتنه محبت ايدوب مستحق كراهته كراهت اظهار ايلر بونكله برابر هيچ
بر كسه يه درونده كراهت اولماز انك ايچون اولان امورى ايشتلر لوم لايمدن حذر قيلمز وبونك قهرى لطفيله وغضبى
حلميله وجلالى جماليله ممتزج اولمغله عين غضبنده راضى اولوب عين رضاده غضب ايدر لكن هر نسنه يى محلنه وضع
ايدوب هر حالده عدالت اوزره كيدر وقتا كه همتيله بر امرك حصولنه متوجه اولور آنى مرادينه موافق حاصل اولمش بولور زيراكه
بو كاملك مرادى مراد حق مدار رضاسى ورضا وسخطى آنكله قائمدر وروحى آنكله هايم وحضورنده دائمدر نظم

كل من رام تن بوجه سما	رجع الكنف بوجهه ابدا	كر تو مردى بكوكه چندين جيست
نقى مستان حق على العميا	باده نوشان جام لم يزلى	ماه رويان احسن الحسنا
پادشاهان عرصهٔ ملكوت	شاهبازان قرب او ادنا	دن بحر محيط كن فيكون
جان مقصود و مقصد اقصا	حيف باشدكه باز نشناسى	جوهر جان ز صخرهٔ صما
فاسمى هرچه هست ارادت اوست		وعلى ربنا توكلنا

نوع ثانى

مرشد كاملك علامات وكراماتى وسالك قابلى تربيه سى اماراتى وكندى عادات وعباداتى بيلدرر اى عزيز
معلوم اولسونكه اهل الله ديمشلردركه مرشد كامل جمله ناسه رؤف ورحيم اولور خصوصا طالب حقه آتا
پدر ومادردن ارحم واشفق بولور پس مرشد كاملك عادت جميله سى بودركه حق تعالى حضرتلرينك معرفت ومحبتنه
طالب وكندى خدمت وصحبتنه راغب اولوب حضوريه كلن سالكلره ابتداى صحبتده تعليم علم دين ايدوب عقايدلرنى

تصحيح وشبهه لرينى حل وتوضيح ايدر اهل سنت وجماعت مذهبنه تطبيق ايله كيدر بعده طهارت وصلوة
امورن تماميله تعليم ايدوب توكل وتفويض وصبر وتسليم ورضايى ترغيب وتفهيم ايدر بو منوال اوزره صحبتلر
برمدت كيدر وسالكك حالنه نظر ايدر اكر آنى قابل سلوك طريق حق بولديسه انكا كلمه توحيد تلقين
ايدوب طريق مقربينى تحسين ايدر وترك اسبابدن انكا ماللر اعانت ايدوب جميع مواعظلر هم وجمله صيانت
ايدر وآنك دستكيرى اولوب طريق حقده طوغرى يدر واكر سلوكه مراد ايدنى غير قابل كوردىسه انكا بند
ايدوب ديركه صنعتك وار ايسه وار آنى ايشله يوغ ايسه انصاف اوزره بيع وشرا ايله باشله زيراكه حق تعالى تنبل
وآواره قوللرين سومز وبو كسل واهمالله بو طريقه كيدلمز واكر بو مرشد كامل اول سالك غير قابلى صنعته
كوندرمديسه آنى اكده يوب غش ايتمش اولور حالا بو كيم مرشد كامل غش ايتمش اولماز كندويه صاحبلغن
خلقه دخى صاحبلر نته كيم حضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم من غشنا ليس منا بيورمشلردر غش
وغش صاحبى خايب وخاسر اولديغن طيورمشلردر واكر مرشدك خادمه احتياجى وار ايسه اول زمان بو مرشد
آنى خدمتنده استخدام ايده بيلور لكن اول شرط ايلهكه آنك سالك طريق مقربين اولديغن مقدم كندويه بيلدرر
بعده اكر خدمتده اكلنور ايسه خادم يرينه قالور ومرشد كاملك علامتلرندندركه ستار عيوب اولور كمسنه نك
عيبنى كمسه يه سويلمز خصوصا سالكلرك اظهار ايلديكى احوال واسرارى ستاردركه هركز افشا ايلمز وبو
كاملك نفسى غنيدركه هيچ كمسه دن بر نسنه ماسوال ايتميوب جمله دن مستغنيدر واويله حسن خلق مالكدركه
اصلا بر كمسه يه قطعا غضب ايلمز وهيچ كمسه يه بر بد سوز سويلمز مكركه الله ايچون بعض يرلرده سويلر وبو كاملك
عندنده جميع مأكولات ومشموماتك نفيس وخسيسى هم برابر اولمشدر وجمله ملبوسات وملبوساتك حسن وخشنى
بو كامله مساويدر كلمشدر پس بونك عندنده خمير ايله فطيرى وبرنج ايله شعيرى وماء ايله عسلى ونوم ايله عبادتى
وصوف ايله حريرى وفراش ايله حصيرى وجوان ايله پيرى وخطير ايله حقيرى وامير ايله فقيرى هيچ بر فرقى
اولماز وبونلرك نفسى بولنسه مقابلنى ترجيح واراده قيلمز وبو كامل جوع ايله شبعده ونوم ايله سهرده وصمت ايله
تكلمده وعزلت ايله الفتده وجمله عادات وعباداتده خير الامور اوساطها اولان حالت وسطايى بولور يعنى هر حالنده هر اشىء بين
الافراط والتفريط اولور نته كيم اكمل الكاملين وروح المرشدين حضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم
اما والله انى لاخشاكم لله واتقاكم له لكنى اصوم وافطر واصلى وارقد واتزوج النساء بيورمشلردر بو حالت
احسن احوال واشرف خصال ومخصوص اهل كمالدر ولديغن طيورمشلردر پس شيخه بو قدر كه حالت وسطى ايله
اتصافه قادر اولماز الا اكمل النفس اولان اوليا مرتبه سنه ايرن كامللر اوله بيلور آنكيچون حالت وسطى ايله مشهور
اولان كامل لايق ارشاد اولور پس بو علامات وكرامات ايله مرشد كامل ظاهر وعيان اولور نظم

مرد خدا سرخوش اولور بى شراب	مرد خدا خوش طوق اولور بى كباب	مرد خدا واله وحيران اولور
مرد خدا عادتيدر ترك خواب	مرد خدا اولمادى نار وهوا	مرد خدا اولمادى هم خاك وآب
مرد خدا پادشه دلق پوش	مرد خدا كنز خفى فى التراب	مرد خدا عقله جان لبنيده
مرد خدايه چه خطا چه صواب	مرد خدا عارف واكاه اولور	مرد خدا كوكلى طولى كتاب
مرد خدا خفى اولور آشكار		مرد خدادن كورينور آفتاب

نوع ثالث

سالك قابلك متانت وعلامتلرن بيلدرر اى عزيز معلوم اولسونكم اهل الله ديمشلردركه سلوك طريق
مقربينه قابليتى اولان سالكك متانت وعلامتلرى بودركه كندى نفسنه عداوت ايدوب انكا جوع وظما وسهر
وصمت وعزلته خدمت چكدروب انواع مشقتلرله مخالفت ومقاومت قيلور واكر قبضه قهرينه الوب انكا غا
خصم اولور اكر بر كمسه آنى انجيدرسه اول دخى اوسوكمز عتاب ايتميوب قصورى نفسندن بيلور وديركه اكر نفسم
خبيث اولماسه حق تعالى قوللرن انكا جفا ايله مسلط ايلمزدى واكر آنك مرشدينه شكوى ايلمش اولسه انكا ديركه
والله مشكلدر بن ظلم ايتمشمدر بنم ظالم هب قباحت بنده در وقتا كه سالك نفسنه غالب ومالك اولور
وبو صفتلرله متصف اولوب هر قصورى نفسندن بولور تحقيق اول سالك قابلدركه طريق مقربينه كيده بلور

هرچند آنده بعض اوصاف ذمیمه بولنوب بعض قباحت صادر اولورسه ده مانع دکلدر معذور اولور زیرا که
آنده بر مکروه ایش صادر اولدقده راضی اولمیوب نفسنی لوم ایدوب کسه یه بد سوز سویلمز وهر قصوری نفسندن
بلوب هیچ بر وجهله اکا نصرت ایلمز امّا نه زمانکه سالک نفسندن راضی اولوب مجاهده سندن عاجز قالسه
وحین اقتضاده اوچ کوندن جوع وظما وسهر ایله نفسنه مقاومتده مغلوب اولسه وکندوده سوکوب بد و کنلو
ظهور وکسور بولنسه وانلره انکسار وعداوت ایدوب انتقام آلسه ونفس استصحاب ایدوب راحتنی آره یوب
نصرت قیلسه اول قابل سلوک اولمز وطریقک ویانک رائحه سن بیله آلماز اول نفسانی واروب کندی
صنعتیله مشغول اولسونکه تجارت روحانیه آنک ایشی دکلدر زیرا که اساس طریق مقربین آنجق نفسندن
راضی اولمیوب عداوت ایتمکدر وآنکله مجاهده ایدوب مشاهده قریب ایتمکدر پس اکر سالک سلوکنی بو اساس اوزره
بنا ایلمسه بناسی متلسن اولوب تیز منهدم اولور **قطعه** طوبراغه بکزر اودرویش حقیقتکه آنی جغنیه
هر بای وفقیش ایکسه جانه بیک دری عذاب سویلمز کسه یه ماننده تراب امّا سالک قابل آنجق نفسنه ساخط
اولور اکر متألم اولسه آنجق نفسندن متألم اولور واکر شتم ایلسه آنجق نفسنه شتم ایلر واکر غضب ایلسه
آنجق نفسنه غضب ایلر زیرا که حق تعالی حضرت داود علیه السلامه یا داود تقرّب الیّ بعداوة نفسك
بیورمشدر نفسه عداوت وسیله قرب حضرت اولدیغن طیورمشدر پس نفسنه مساعده ایدن قابل سلوک
اولماز وطریق مقربینه لحوق ایدن برلذت آلمز زیرا که نفسنه دوشمن اولیان دوستی بولامز **نظم**

دیو بو همتم کیم کندی کندندن چکوب دامان — کر یابان تحیرده قالام خوش بی سر و سامان
یومام نفس وهوا چشمن که تولدد فتنه راهم — کسم عقلک باشن کیم ایلر آنک بوسرم دوران
کسم هم صحبت اتبدن یانام درد و محنتدن — دوکهم لذت سترابن موت ایر یشوب قالدل عطشان
چو مهمانخانه عزت ذلیل ومنکسر دلدر — زهی حلوای درد و غم زهی لوزینه حرمان
جهانک عزت ولذتلری بی قدر و قیمتدر — آنک عندنده کیم بولمش کوکل تختنده سلطان
کوکل بیت خدا در غفلتدن جای دیو اولمش — کدبی زحمت کر رایت بولسکم بر مسجدی ویران
سکا خنجر اورسه نا مرد اولورمه سن مرد ایسک ای جم — حسام المرء مسلول ولکن لا علی الشوان

نوع رابع

سالک بعضا بی حزن وانقباض ایله منشرح ومنبسط اولدیغی وحالت قبضده عمارات باطن بولدیغن بیلدر
ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه سالک قابلک علامتلرندندرکه سر وعلانیه سنده طلب وآرزوسی
کندی نفسنی وصفات ذمیمه سندن پاک ایتمک اولور زیرا که نفسی آنک عدوی اکبری وخطرلی امراضنک معدنی اولدیغن بلور
پس نفسندن خلاص بولمغه سعی واهتمام ایدر واکر آندن طریقه مخالف بر حرکت صادر اولدیسه مرشدینه شکوا ایدوب
اول کدر جی وبخاوزدن ضدیله مدا ومعالجه اکا امر ایدر مثلا سالکک شکواسی وفرت طعام یا کثرت منام یا کثرت کلامدن
افراطندن ناشی ایسه بوندن تفریطی اولان جوع وسهر وصمت طویل ایله تکلیف ایدر تا کیم سالکک نفسی حالت وسطی اولان
تقلیل طعام وتقلیل منام وتقلیل کلام ایله راضی اولوب استقامت اوزره کیده وبو سالک قابل اکر نحالنده چاره سز
مصیبته کرفتار اولان کسه کبی قلبی محزون وباشی منکوس اولور ومنشرح اولدقده اول مصیبت صاحبنک انشراحی
کبی انشراح بولور حق بودرکه بو سالک قابلک مصیبتی هر مصیبتدن اعظم اولمشدر زیرا که آنک اسمایه مدار وسعی
برکاتیله نفسنک مجبول ومنطوی اولدیغی رذائل وخبائثی بلمشدر وبو موانع وقواطعک تفاصیلنی محجوبین واصل
ومطلوبی حاصل اولمیجق فهم ایدوب آنلردن خلاصنه توجه قیلمشدر لکن مانع وصال اولان خصال ذمیمه نک جمله
خلاصی ممکن اولمدیغیچون محزون ومتحیر قالمشدر زیرا که نفسک اخلاق ذمیمه سی خبیث وکثیردر ونفس آنلرله آلوده
اولدیغندن خلاصی عسیردر وبو خصال ذمیمه دن خلاص بولمقده آنک تخبثنده واقع اولور بی شبهه بو قدرکه
حالی بو یله اولان سالکک قلبی منکسر وعینی باکی اولور کندی نفسندن شاکی اولور وسالک قابله بسط ورجا حالتی
عارض اولدقده رفع رأس وجهر صوت ایله ترک ادب وتحسین وصلاح ایله اظهار طریقنی تحفظ ایدکده بینه وبین الله

او حالنی صرف ایتمک ایچون نهایته کیدر وحق تعالی دن اول حالتک زوالنی وکندو وسیله محفوظ اولمق حالنی طلب
ایدر زیرا که اول بیلور که حالت قبض اکثر سلامتدر که آنکله سالک اوزرینه خوف اولنماز لکن بر صعب حالتدر که
نفوس جاهله یه ملایم بولنماز وامّا سالک عارف اسدن خوف ایدرکبی حالت بسطدن خائف اولور
واهل دنیا دنیالرنک لذت بولدقلری کبی حالت قبضدن لذت بولور زیرا که تجربه قیلمشدر که حالت بسط ایچره
عمارت ظاهر وهلاک باطن واردر وحالت قبضده هلاک صفات نفس خبیثه وعمارت باطن واردر کبی بر سالک دیرسم که حالت
بسط ایچره بنم اول حضرتده حضور ومراقبه ومشاهده ومناجاتم واردر وحالت قبضده بنم ایچون بو فضائلک
بر بیسی یوقدر پس بو سوزدن ظاهر اولشدرکه اول سالک نه حقی بلمشدر نه ده آنکله حضوری بولمشدر ونه لذت
انس الفتندن اول بو دعواسنده ایکی دکل خطا قیلمشدر زیرا که حق تعالی ایله حضور آنجق ما سوادن غیبتله اولور حال بو کیم
جمیع ما سوادن انسانک غایب اولماز الا که حالت قبضده اولور نقل اولنمشدر که برکون بر سالک سرور وبسط ایله ذکر
ایدر کن مرشدی آنی کوروب دیمشدر که نیچون سرور اظهار ایدرسن جواب ویرمشدر که نیچه منبسط اولمایم ونیچه سرور
اظهار قیلمایم که اول بکا رب وبن اکا عبد اولدیغم حالده صباح داخل اولمشم پس اول حکیم آنی ارشاد ایدوب دیمشدر که فرح
وسرور آنکله صحیح اولورسم و هم خول و هذه موبیه حالدر بو کیم حق تعالی هر قدر که بنم تحت ایدر پس قبض وحزن مقبولدر **نظم**

ای دل لذادرده غمکده نشاط
ای کیم افکارم دده غمکده نشاط
فهم ایده قلم اکر یاقسن اولور برکدر
محو واسرارم دده غمکده نشاط

وی مه عیارم دده غمکده نشاط
لطف ایله باقسن دلم دل بر اولور ذوق ایله
ای شه مختارم دده غمکده نشاط
هر سوزک الهام اولور هر کاه دلدار اولور

دلده غمک ای عزیز شهد وشکردن لذیذ
ای غم غمخوارم دده غمکده نشاط
سنک اکوردل سرور سنک ایدجانه حضور
ای دم اقرارم دده غمکده نشاط

حقیقتدل ایلسون سکون جا سوریده غم — ابرکهربارم دده غمکده نشاط

نوع خامس

سالک طریق مقربینی مقام نفس اماره ده ایکن شیطان لعین آنی طریق حقدن قطع ایچون اکا صورت حقدن کلدیکنی
ابولمجه بیلدر **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه طریق مقربین سلوکنی مراد ایدن کسه ابتدا کندی نفسنی
حالنه باقسونکه آنده سالک قابلک اوصافی وارمیدر بعده احوال مرشده نظر ایلسونکه بیان اولنان اوصاف ایله متصف میدر
اکر نفسنی قابل ومرشدنی کامل بولدیسه اکا واجبدرکه طریق مقربینه سالک اولوب سجین طبیعتدن خلاص بولوب
صفات کمالیه مالک اوله اکر مدت وصولی طویل اولورسه ده غم یمسون منقطع وناقص قالدم دیمسون زیرا که التشبه
کمالاتده واصل اولوب مرادی حاصل اولور حتی اکر کندی نفسنده سالک قابل اوصافی بولدیسه لکن مرشد کامل بولمدیسه ده
اکا لازمدر که مرشدسز منفرد سلوک ایده وآداب شریعتله مؤدب وارکان طریقتله مقید اولوب اکمل الکاملین ورئیس
المرشدین حبیب اکرم صلّی الله تعالی علیه وسلّم حضرتلرینک ایزنجه کیده واکا جوق صلوة وسلام ایدوب احادیث شریفه
یازوب مطالعه ایده زیرا که سالکک قیمتی شیطان لعین بر لحظه غافل اولمیوب ابواب کثیره دن اکا داخل اولور واکا
هر بر مقامده نیجه یوللردن کلور امّا سالک مقام نفس اماره ده ایکن شیطان لعین آنی طریق حقدن قطع ایچون کلوب
اکا دیرکه سنک بو طریق ایله نه مناسبتک واردر بو بر طریقدرکه اهلی فوت اولمشدر وبر بنده قالمامشدر الا که عبارت واصطلاحی
قالمشدر حال بو کیم سن بر زمانده سن که دینک حفظ ایلک جمری قبض ایتمک کبیدر چونکه مرادک سلوکدن طریق
حقدر کیمک بدیله سلوک ایده جکسن قنی اصحاب مجاهدات ومشاهدات قنی ارباب حالات وکرامات آنلرک مجلسی بنیادی
کیتمشدر وچوغنک رسوم واکاری ایتمش وبانمشدر همان آنلردن اسملری قالدی ایدوب ظاهر شریعته قالوب آنکله قناعت
قیل که اول اسلاف ورانلرندر پس اکر سالک بو کلامه اصغا ایدوب همتی بارد وعزمی مختل اولدیسه وسلوکه شروع ایلمش ایکن
اعراض ایدوب قالدیسه بعده بینه لعین اکا کلوب دیرکه حق تعالی کندی فرائضی ادا ایدنلره نیجه محبت ایدر کذلک
رخصتلرن قبول قیلنلره عمل ایدنلره اوینجه محبت ایدر وقول مولاسی مغفرتن نیجه سور سه کذلک مولاسی رخصتلریله
عمل ایلمه سور پس نفسکا انشدیک ترک ایدوب رخصت ایله معامله ایله که اول سنک مطیه ومرکبکدر تا کیم حق تعالی
یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر ولیس علیکم فی الدین من حرج بیورمشدر عبادتنه کمالدا فتیله رفق ورحمتله واردی
ایلد لکن طیورمشدر اکر سالک بو کلامه اصغا ایدرسه واهل انتظمدن بولنان رخصتلره مائل وآنلرله عامل اولور

کیدرسه شبهه یوقدرکه اولا بین الحلال والحرام اولان شبهاتی اکل ایدوب حرامه قریب اولور حال بوکیم شبهاتک شانیدرکه قلبی سیاه و مظلم قیلور پس اول قلبک ظلمتی سببیله حلالی فرق ایتمیوب حرامه واقع اولور سالک اولیوب هالک اولور قالور زیرا که مدام اکل حرام ایله بطنن مملو ایدن غافلک خاطرینه کلمز الا که حرام ایشلر کلور وکلامی کذب وغیبت ونمیمه وشتم اولور و موجب رنکات مختلط وکسر خواطر اولان سوزلری بولور و بیکدی حرکت ایلدکی حرامه حرکت ایدر و حجلی مشی ایتدکی حرامه کیدر وفسق ظاهر لظلم فاهر ایدر پس آنک لعینک مرادی حاصل اولور و ایکی عالمده مکافات ایله خراسر بولور واکربا الکرلطف حق ایروب آنک دسیسه شیطانیه اولدیغن کوردیسه بلورکه رخصتده میل ایتمک نفسک ایشیدر و آندن عزم دون همت اولانلر عاجزلرد و متیدن ین کتاب شرعه و ارکان طریقته و علو همتله سلوک ایدر تا کیم نفسی لوامه اولوب ایکنجی مقامه کیدر

نظم

ای کوکل کچ هر هوسدن پاک اولوب کل راهه سن	تا که مقبول اولاسن شایسته اول درکاهه سن
بو جهانی ویرانه سن باقیدر مثالی بکلمه	چون شهک شاهینی سن اوج ول او شاهنشاهه سن
لا که تیغیله اشیادن دلی قطع قیل	خوش خرام ایله جهان پاک الا الله سن
دو جهانک قوت جانی خمر وندد اکر	نوش ایدرسن ملحق اولدی مردم آکاهه سن
چون سکا بو قوت اولور حاصل قومیل و رغبتی	برالای حیوان ایچون اولان کیاه و کاهه سن
عشق ایله عقلک ایشی بوقدر آچوق سوز سویله	شیر یزدان شیوه سن بلدرمه هر روباهه سن
عشق حقدر اهل عشقک یارغاری دمبدم	حقی افشا ایتمه سن هر دلی کراهه سن

نوع سادس

سالک طریق مقربین مقام نفس لوامه ده ایکن شیطان لعین آنی طریق حقدن قطع ایچون آکا صورت حقدن کلدیکی بوابی بیلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه سالک طریق حق مقام نفس لوامه ده ایکن شیطان لعین آنی طریق حقدن قطع ایچون کلوب آکا اعمال صالحه سن مزین کوستروب طلبنه عجب کتوردر پس اول سالک طریق عملانه عجب ایله طولوب نفس بکندکده صکره لعین آکا صورت حقدن کلوب دیرکه عملدن مراد علمدر حال بوکیم سن اعمال صالحه یه موفق اولوب تحصیل ایتمشسن پس تعلم علمده و نه صحبت علمایه و نه استماع وعظه هیچ احتیاجک قالممشدر اولسکا وعظ ونصیحت ایدن عالم کاشکی کندی نفسنه سوزلکچورکی منتفع اولسه وسنک اعمالک عشری مقداری عمل قیلسه دولت آنک اولوردی پس بو عجب آنده تمکن ایلدکده نفس عظیم کوروب غیریلری تحقیر ایدوب خلقه سوء ظن ایله قالور پس اویله بد خویلی اولورکه بر عالمدن بر نصیحت قبول ایتمز اولور و عقلی مقتضاسنجه عبادت ایدوب ظلمت جهالتده هلاک اولور قالور بعده بو سالکه اول لعین دیرکه سنک حقکده خلقک حسن ظنی واردر اعمالکی کوکجیک ایله تا کیم سکا اقتدا ایدهلر و ثوابک اضعاف ایله زیاده اوله پس اکر بو سالک بو نیتله اعمالن تحسین ایدرسه عملی اولور بعده بو سالکه اول لعین دیرکه سن همان عبادتی اخفا ایله قیل تا کیم حق تعالی اخفا ایله اولان عملی قبول ایده و سکا محبت ایلیه و ناس اخلاصکا مطلع اولوب آنلر دخی سکا محبت ایدهلر پس اکر سالک بو کلامه تابع اولوب خلقک کندویه محبتی آرزو وسیله عملن اخفا ایدرسه ریایه دوشمش اولور اما انواع دسایس لعینک حرفکی کرقادر اولدیسه عملن فساد ایدر واکر قادر اولدیسه آنک قلبنه اول عملدن افضل بر عمل القا ایدرکه آنک فعلنه قادر دکلدر لکن ایکنجی عملی آکا تقریب و تسهیل و تحسین ایدر تا کیم آکا مباشرت سببیله اولکی عملدن کسلوب ایکنجی عملی هم اتمامه قادر اولمیوب ایکی عملدن بیله محروم اوله مثلا سالکه اول لعین دیرکه سن نیجه الله و رسولی محبتن دعوا ایدرسن که نه بیت شریفی حج و طواف ایدرسن و نه روضه مطهره زیارتنه کیدرسن بو کسل و اهمال شانک خیلی دکلدر سن همان سکا لایق اولان بودرکه حقه توکل ایدوب بیتنی حج و حبیبی زیارت قیلسن و اثنای طریقده صلوة و صوم و اذکار و ادعیه یومیه ایله دخی مشغول اولاسن تا کیم بو عبادتله بیله حج و زیارت ثوابن دخی بولاسن پس اکر سالک بو وسوسه یه اصغا ایدرسه و زاد و راحله سز فقر و فاقه سیله حجاج قافله سیله بیت شریفه توجه ایدوب کیدرسه اول یولک زحمتندن بدننه کسل عارض اولدقده اوراد و اذکاری فوت اولوب قلبنده ملالت بولدقده اول لعین آکا دیرکه نفسکا ظلم و تضییق ایدوب طاقتکدن زیاده تحمل ایتمه

نمازک فوت اولورسه ده قضاسی ممکندر ممکندر تعصب سمننه کیمه پس بو سالک تجربدت لعینک بو کلامنه امتثال ایدوب اداء فرایضدن هم تکاسل ایدر و آکا جوع و ظمأ غالب اولوب خلقی طار اولدقده ینه لعین آکا دیرکه حق تعالی اغنیایه فرض ایتمشدر سنک کبی فقیر اولان ایسه نیجه کیتمشدر شبهه یوقدرکه سنی طریق حجه کوندرن داعیه آنجق وسوسه شیطانیه ایمش پس اول فقیر آنک بو کلامندن محزون اولوب آکا نداممت کلور و قضایه سخط ایدوب قلبی مظلم اولور و خلقک غیبتن ایدوب شتم ایله عرضنه کیجوب آنلره عداوت قیلور زیرا که حج یولنده بر کیسه آکا تصدق ایلمزده التفات ایده بلور پس اول فقیر لطف نجس بولور و هرکس کندی نفسی قیدنده اولدیغندن اول طلب قوت ایله مشغول اولوب حج و زیارتدن بی بهره قالور واکر بهره مند اولسه ده اینک بلا ایله اولور و مقدم بلدنده مقیم ایکن صدق سنته حج و خلقی مفرح بر حکیم و سلیم ایسه ده و ناسی نفسنه ترجیح و ایثار ایدر سخی و کریم ایسه ده ایمدی اثنای طریق حجده باشنه کلن احوال اهوالدن صکره ضیق و خلقی ذمیم اولوب نفسی بخیل و حریص و لئیم اولور چونکه بو سالک نیجه کیمکله کندی بولندن قالور و باشنه بو نیجه بلالر کلور پس اول لعین بونک طریقن قطع ایله مرادن الور واکر حق تعالینک عون و عنایتی سالکه ایرشوب اول لعینک بونک کبی مکر و حیله لرندن نجات بولدیسه آداب شریعت و ارکان طریقت و علو همتله سالک اولور تا کیم نفسی ملهمه اولوب مقام ثالثی بولور

نظم

نه مست باده عشقم نه دردستوردم
وصال ایچنده ایکن غفلتمله مهجوردم
طولان جهانله دمادم هزار نفخه صور
یقین ایدرکه حقیقتده بیت معمورم
شراب ناب محبتدن ایچمسم ای حقی

نه مخبرم نه ده مستخبرم عجب دوردم
شراب و شاهد و شمعم کوکلده دراتقا
عجب غریبه دلم تنده ساکن کوردم
جمال عشقی کوررسم کیملک کوزیمه عیان

درون دلده کرد ایلدی طشره آره م
نظرده بلمشم باکرم چوبا کوردم
کوکل بوخانه غفلتدن ایتسم طشره غرم
اودمده بن بکا خوش ناظرم که منظورم
و جام جان ایله الحق مدام منصوردم

نوع سابع

سالک طریق مقربین مقام نفس ملهمه ده ایکن شیطان لعین آنی طریق حقدن قطع ایچون آکا صورت حقدن کلدیکی بوابی بیلدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه سالک طریق حق مقام نفس ملهمه ده ایکن شیطان لعین آنک طریقن قطع ایچون آکا اسباب قبولدن دخول ایدر زیرا که بو سالک عقبات مذکوره یی کچوب مقام ثالثه وارجق عرفانه کلمشدر و دسایس مزبوره ایله مغرور و لعنت امین اولمشدر پس بو عارفه اول لعین صورت حقدن کلوب دیرکه سن خوش احوال عالمه واقف اولوب وحدت وجودی عارف اولمشسن پس لا موجود الا الله دیرسن که هو الاول والآخر والظاهر والباطن نوری لمعانن بولمشسن زیرا که الله نور السموات والارض شارتن فاینما تولوا فثم وجه الله بشارتیله بلمشسن و جمله من حقدن کلمش آکا کیده رزکه انا لله وانا الیه راجعون بیورمشدر و مبدأ و معاد من آنجق اودرکه منه بداء الامر والیه یعود حصری طیورمشدر و جنت اهلی جنت ایچوندر و نار اهلی نار ایچوندرکه جری ما جری و جف القلم بو مضموندر و بر متحرک حرکت ایلمزکه آنی محرکی حق تعالی اولمیه کم والله خلقکم وما تعملون بیورمشدر و بو رمزی بلمزکه الاکم اولسنک کبی عارفلره الهام ایله طیورمشدر بوندن صکره سن نه ایچون اعمال شاقه ایله کندیکا زحمت ویررسن بونک بویله سنک شانکا لایق اولان بودرکه بو اعمال ظاهره دن بونلر عبادات و ریاضاتک جمله سن اول محجوب اغیار اولان اهل ظاهر ایچون تارک اولاسن و اهل تقلید اموریله مشغول اولمیوب آنجق کندی قلبکا کلوب ذوق و شوق ایله طوله سن و انجم و الزم اولان مراقبه و مشاهده کبی اعمال باطنه ایله تلذذ قیله سن پس اکر بو عارفک قلبی فتنه سوزه بو وساوس و دسایسه اصغا ایدرسه عبادت و مجاهده یی ترک ایدوب هوای نفسه تابع اولوب کندی تدبیر آنک قلبی من حیث لا یشعر مظلم اولوب اول لعین آنده تمکن بولور بعده آکا دیرکه ربک سنک حقیقتکدر و سن آنک حقیقتی سن که وهو السمیع البصیر بیورمشدر پس هر نه دیلرسن اشله که لا یسئل عما یفعل کلامیله سنک دخی مسئول اولمدیغک طیورمشدر پس اول زمان حجب ظلمانیه طبیعیه آنک بصیرتن اویله ستر ایدرکه هیچ کورمز اولور باشدن سرقت و خیانتله زنا و لواطه ایشلر و مسکرات ایچوب انواع حرام اکل ایدر و اعتقادی بوزیلوب خدادن خوف ایتمز اولوب ضلالت یولنه کیدر و لعینک اویله بر ملعبه سی اولورکه رحمانی قویوب آنی ولی اتخاذ ایدر پس ارض طبیعته میل ایدوب کلام لعین آنک هواسنه معین اولان غافلک حالی بودر و اکر بو عارفه عنایت حق ایرشوب

عبادت ومجاهده اوزره ثابت قدم اولدیسه تحقیقا آنك نفسی مطمئنه اولوب علو همتله مقام رابعه کلور
وسعادت دارینی وقربت عینی بولوب لعینك مکرلرندن امین اولوب سلامت قالور **نظم**

غفلتدن اویان ای دل کیم باد صبا کلدی	عشقك یلی اسدی بل کیم جانه صفا کلدی
ای عاشق روحانی وی عارف رحمانی	تنها کیجه بول آنی کیم جانه هدی کلدی
ویر خوابکی امواته قل قاضی حاجاته	خوش باشله مناجاته کیم آوان ثنا کلدی
قوی خواب وخیالاتی ترك ایله محالاتی	بول عشق ایله حالاتی کیم شوق وبقا کلدی
کثرت کیدرندن کیج وحدت میئی صاف ایچ	سن صایمه وجودك هیچ اول نور ضیا کلدی
اخواب ایچره اولور غافل عشق ایچره اولور دملر	آکاه اولك آدملر چون عون خدا کلدی
حق قوبوا غیاری بول دلده اودلداری	قوت ایله اسحاری کیم وقت ندا کلدی

نوع ثامن

سالك طریق مقربین مقام نفس مطمئنه یه واصل اولدقده حصن مولایه داخل اولوب شیطان لعینه غالب
کلدیکن بلدرد **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردرکه سالك صادق مقام رابعه واصل اولدقده
آکا اویله بر کمال حاصل اولورکه اولماسوادن هارب واس حقی طالب اولور وذات پاکنه محبت ایدوب
حبیبنه متابعت قیلور وانك اقوال وافعال واخلاقنی جان ایله قبول ایدوب آنك حیاتی ولذاتی ایمان الور
ونور عرفان ایله حضور جنان بولور وشرع شریفه طوغری کیدر تاکیم موت طبیعیله انتقال ایدر پس بوکاملك
قلبنه هرنه کیم خطور ایلسه آنی حبیب کریم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك اقوال وافعالنه قیاس ایدر اگر موافق
کلدیسه آنکله عمل ایلر والا رد ایدر دیرکه شیطاندن سویلر وتحقیق بیلمشلردرکه حضرت حبیب کریم صلی الله تعالی
علیه وسلم وفات ایله انتقال ایتدکجه دك فرایض وواجباتك برینی ترك ایتمشلردر وترك عمل صالح نه اولیادن
نه ده علمادن اشیدلمشلردر پس محب صادق اولان کامل تیقن قیلمشلردرکه شریعته موافق اولیان خواطرك جملهسی ضلالت
اولمشدر زیرا که اول اهل باطن ظاهر مخالف اولان باطنی باطل بولمشلردر پس طریق بو عبادتده استقامت قیلوب شیطان
لعینه غالب اولمشلردر وحق تعالی ان عبادی لیس لك علیهم سلطان بیوردیغین بیلمشلردر وسر شریعت آکا منکشف
اولوب آنی ظاهر شریعتده پنهان بر جوهر بی پایان کورمشلردر اما ظاهر شریعتله عامل اولیان غافل نه عارف نه ده
کامل اوله بیلور ونه باطن وسری آکا منکشف اولور بلکه زندیق اولوب ضلالتده قالور چونکه حق تعالی حبیبنه
قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله وحیی نازل اولمشدر پس بو آیه کریمه دار آخرته انتقال ایدنجیه دك بابنه تبعیت
ووزنده وقوفی التزام ایتمك حقنده جمله یه کفایتده نهایتده بولمشلردر واما شریعتله عامل اولان عارف وکامل
آنك باطن وسرینه داخل آنك اسرار خدایه نائل اولور وقلیله مقلب آنه سنده واقع اولان خصوصیا واصل اولور
وبو سرلری آنجق ظاهرلری شریعتله مزین وباطنلری حقیقتله منور اولان کامللر بیلورلرکه آنلره هیچ بر نسنه ملتبس
اولماز وشیطان لعین آنلره یقین کلمز وکلسه ده هیچ بر جهتدن یول بولماز وهر آینه بیلمزلر آنلری اضلال ایده
نته کیم شیخ صمدانی عبد القادر کیلانی حضرتلرینه بادیهده شیطان کلوب یا عبد القادر انا الله وقد احللت لك
المحرمات فاصنع ما شئت دیدکده بو شیخ کامل رحمة الله علیه آکا کذبت انك شیطان ان الله لا یأمر
بالفحشاء جوابن ویرمشدر ای حق بصیرتم برکرم بافکم بو شریعته عظیم قلعه کرامتدر وبو قلعه عامل اولان آنی
عالمده نجیب عزیز وشریف وهر خطردن امین وسلامتدر پس جمیع ابرار وعابدین واخیار وعارفین واحرار وکاملین
زمرهسن داخل حصن حصین وابلیس لعین تلبیساتندن امین ایلمك الاکرم توفیق نعم المعین ایله تشبث نجع کرمین
واتباع روح کاملین وصحبت علمای عاملین ایلر وصلی الله علی سیدنا محمد وآله وصحبه اجمعین والحمد لله
رب العالمین چونکه بو کتاب مستطابك فن ثالثنده بو آره یه کلنجیه دك جمیع شروط وارکان طریق عرفاندن
ورسوم وآداب حضور بزدادك وعموم اسباب قرب رب الانام ملك ظاهر شریعت غرایه موافق اولان حکمت
اولیای کرام ایله ترکیب وترتیب وترغیبنده اهتمام تام اولنوب بو مقدار اظهار وکتابلر نظامی ویرلمشدر

بن ایمدی بو مقامده بو فنك بو بابی اخیرنده خاتمی تبرکا ایچون پیرم غوث علوی فقیر الله شیخ اسمعیل تلوی رحمة الله علیه
حضرتلرینك اوصاف جمیلهسن بیان ایدوب فضلاء تمام اولنمق مناسب کورلمشدر تا کیم عند ذکر الصالحین تنزل الرحمة دینلمشدر
تا کیم نزول رحمت حب ابرار ایله بولنمشدر **بیت**

ایمدی اهل بقانی یاد ایله	خاطرك یادی ایله شاد ایله
نظم بر محب قمزدور قمردن سویله	طوطی جانه هم اول شهد وشکردن سویله
قوی شش وپنج ایله رنجی ونقصان کنجی بول	عشقده اصلن آنجق اویبدردن سویله
حسرت عشق ایله دیوانه اولوب اغلر ایکن	بونده یم بن دیدکی سن نور بصردن سویله
جمله یوزدن سکا یوز ویرمشم ای جان پیدر	سن انانیتی قوی حسن نظردن سویله
بر قمر یوزلی کوردندی دیدیکم عشق بنم	عقلی قوی محرم اول سر قدردن سویله
قلبکا هرنه دیسم کرکلی همان تسلیم اول	سرنی عقله دیمه طور بشردن سویله
صحبت عشق ایله قیل دلده حضور ای حقی	ایتمه جسمکله سفرده خضردن سویله

فصل ثامن

حضرت غوث علوی فقیر الله شیخ اسمعیل تلوینك حسب ونسبن ومذهب ومشربن ولسانن وادبن
ووطن وولادتن ورسم وعادتن وعلم وعبادتن وحکایت برزیسن وولایت کشفیهسن وعزلت طبیعیسن وقوت
قدسیهسن وفضائل جبلیهسن وشمائل حمیدهسین وعبادات یومیهسین وعادات انسیهسین ونیات
لبسیهسین وبدرم عثمان افندی ایله صهرلی محمد افندیکه غایتده میل ومحبت صالدیغن وبدرم نه شکل دردمند
اولوب نه طریق ایله وارد آنی بولدیغن واول حکیم الهی نك یاننده قالوب هر درد ینه درمان الدیغن وحضرت
شیخك بعض کراماتی نیجه ظاهر اولدیغن ونام وشان وجاه وصیت ایله جهانه طولدیغن ومرحوم بدرمك
وفاتندنصکره بو حقیر یتیمی بر نظرله تعزیر ایدوب بعده نیجه حکمتله توصیه وحکیمانه تربیه قیلدیغن وحضرت
شیخك وعدهسی ایرنجه حقمده جان ویرن مرادی الدیغن وجام فنا ایچوب عالم بقایه کوچوب بو جهاندن نکر جمیلی
وخیر جزیلی قالدیغن اون نوع ایله بیان وعیان ایدر **نوع اول** حضرت غوث علوی فقیر الله تلوی مرحومك حسب
ونسبن ومذهب ومشربن ولسانن وادبن ووطن وولادتن ورسم وعادتن وعلم وعبادتن بیلدرر **ای عزیز**
معلوم اولسونکه اول ولی مولای جلیل ووصی نبی جمیل پیرم شیخ اسمعیل فقیر الله رحمه الله حضرتلری
علی انسانلر شافعی المذهب وعربی الاصلدر که اجداد کرامنك لسانی عربیجه تکلم قیلمشلردر وجد اعلاسی مولانا
ملا علی پای تخت کوردستان اولان جزیرة الاکراد ده رئیس علماسی بولنمش ایکن طقوزیوز اوننجی تاریخنده همان
طیله دن دین الوب آنده هجرت قیلوب ایکی مرحله مسافه جانب شمالده کلمشلردر وبلده من ارضروم جنوب وشرقی
جانبنده اون مرحله قدر مسافهده بتمش سکز درجه طولده واوتوز ایکی درجه عرضده واقع جمله بنا حجر
وجمیع ناسی عرب اولان قصبه طیبه سعرده نقطه شرقی سمتنده آندن ایکی ساعت مسافهده بر مرتفع مکانده واقع
لطیف الهواء وکثیر الکروم والاشجار وقلیل الماء وکثیر الصهاریج والآبار جمله بیوتی الجوددن ایکیوز دار ایلم نیجه
دکان وبرخان وبر حمام واوچ مسجد وبر جمعه جامعی وار اولان تلو نام عرب قریهسنده توطن ایدوب اول
جمعه جامعنده امام وخطیب ومدرس اولمشدر وآنك ولد عزیزی مولانا ملا عبد الجمال آنك علوم عربیهنی تحصیل ایدوب
پدری وفاتندنصکره مکاننده قالمشدر وآنك مخدوم عزیزی مولانا ملا قاسم آنك تعلم علوم تمام ایدوب بدرینك بعده
آنك مقامن بولمشدر چونکه تاریخ هجرت نبوی بیك التمش ایکی اولمشدر پس مولانا ملا قاسم حضرتلرینك اول سنه
رجب شریفنك ابتدا جمعه کیجهسی لیلة رغائبده نصف اخیرنده سعد اکبر اولان مشتری ساعتنده سعادتله بر اوغل
دنیایه کلمشدر وصدق رسمیله اسمعیل اسمن المشدر وآنك سعادت مادرزادکی آنی قرق سال همان فواکه لطیفه
ایله تربیه قیلمشدر وطبع پاکی جمیع اطعمهدن بلکه خبر واشربهدن تنفر قیلدیغی صفات بهایمدن طاهر قالمشدر

وانك درون وبیرونی علم وعبادت لذتیله طولمشیدی واول خشوع وخضوع ایله ملائکه حضورك بولشیدی وحقوق
والدینه رعایتیله دعا ورضالرین غایتیله المشیدی وبکی ملا قاسمدن تحصیل علوم ایدوب یکرمی درت یاشنده
ایکن تکمیل معارف قیلمشیدی واول سنه آخرته مرحوم پیدری آخرته کیدوب کندی نا اهل ایدوکی امامت وخطابت
وتدریس وعبادتنده قائم مقام پدر اولمشیدی وکندیسی اوتوز یاشنه وارد قده مادر مشفقه سی دخی آخرته کیدوب
کندی اهل واولادیله قالمشیدی وزهد وورعی مقتضاسنجه باغلر نهایتنده برحالی یری احیا ایدوب کندیسیجون
براوده باغچه یکمشیدی واهل واولادیچون دخی بر منزل احداث ایدوب میشه دن جمع ایلدیکی مالیله برکسبو
حلال آدمدن تخم ایچون براوجه حنطه آلوب کندی یدیله قازمه ایله آنده اکمشیدی اما اوزم باغچه خدمتین
کندی یدیله کوروب آنده سیله میوه سن آوه کتورردی وانلرك سی صوسن دركه سائر باغلر ویرلر کیمنانك
غوغامزدن وحصکدن وقندن نلامیدیکلدیت آلوب آنی اوراقله ایچوب دسته دسته نوقفله دوکوب عزیمتلم
صاورورلردی بعده اهل بیتی او حنطه دن تخم مقدارن حفظ ایدوب زیاده سن آهسته الکرمیلر دقنوقنو
ایدلردی بعده کون بکون خمیر واوجاقده خطیر ایدوب دپضروب وایذای حیوان وکسبجنیت نادان حلال
لقمه یرلردی اماکندوسی همیشه حنان عنب وزبیب ایله افطار واکتفا ایدردی وهر یوم جمعه غسل ایدوب
ثیابن دکشدرکه جینه برمقدار زبیب قورلردی وجمعه اخرده بینه آنك بقیه سن بولورلردی زیرکه اول عزیز
هرلیلی قائم وهر نهاری صائم ایدی ومولاسیله حضوری دائم ایدی وکندو به ذکر وفکر وعبادتی عادت ایتمشیدی
وتکرکاکا قوت جان اولوب لذت ایمان ایتمشیدی تا قرق سنینی اربعین اولنجه دك بو منوال اوزره کیتمشیدی وقره فنجی
سنه مزاج لطیفی منحرف اولوب قرق کون علی التوالی بلا اکل وشرب وتکلم قالوب بیخود یاتمشیدی بعدالاربعین
اول مبارك کوزن آچوب برطاس صو ایچوب اکشی رمان آتنی استیوب خبرایله اکل ایتمشیدی آندن افاقتله دك
مریچی صحت بولوب هرطعامه اشتهاسی کلوب تناول حد وسطه یتمشیدی منوال مذکور اوزره فرق سکز یاشنه
حتی ادا ایدوب علم وفضلا آبا واجدادی برلرده طوتمشیدی وبو زمانه دك اولادی وجوده کلوب دوردیکه غر
اولوب برکریمه سی صبیه ایکن کیتمشیدی واولادکرامنك اکبری شیخ عبدالقادر دركه اول علم وفضلده سنلی
نادردر واوسطی ملا عبدالله دركه اول متخلق باخلاق الله دن واصغری حاجی صالح دركه اول هم عارفدر
هم صالحدر وحفظدنامدن جمله دن شفقتلی اولان کریم سنه زیاده محبت ایتمشیدی وبو اوغلی
عبدالقادر افندی کندودن صکره مقام قطبیته یتمشیدی

نظم

جان دماغی دمبدم بربوی جانان اولدی خوش	فخر بحرم یزدان امواج احسان اولدی خوش
جمله یه سن معتله چو عشق اولمش دقیق	ذره لردن دائم اول خورشید رخشان اولدی خوش
خلقدن احببت ان اعرف چون اولمش قصد یار	بو ظهورات فراوان ایچره سیران اولدی خوش
چین زلف عشقدن بر حلقه آچدی چون صبا	لمعه حسن رخی شمع شبستان اولدی خوش
زلفی سودا سنده رنجور اولمش ایکن شکرکیم	جان یوزن کوردی کوکللر شاد وخندان اولدی خوش
جمله ذرات جهانه عشقدر ساری مدام	اواسبابك هرکمله بلبل ثناخوان اولدی خوش
چون حرمدن قبله قیلدی بر نظر سلطان عشق	جان عاشق محرم اسرار سلطان اولدی خوش
عشقی جابر پرده ظهور ایتدی جودلدن عاشقه	مست اولوب طولدی درونی بحر عرفان اولدی خوش
حقی بل هر مظهرك بر رتبه سی وار حفظ قیل	صانمه کیم هپ مظهر عشق اولدی یکسان اولدی خوش

نوع ثانی

غوث اعظم علوی شیخ اسمعیل تکوی قفر الله رحمة الله حضرتلرینك حکایت بدریه سن وودیت کبیرن
وعزلت کلکیسن و فوتن فلعیتیسن بیلدر ای عزیز معلوم اولسونکم چونکه غوث علوی قفرالله رحمة الله علیه
حضرتلرینك سن شریفی قرق سکز یاشنه یتمشیدی وتاریخ هجرت بیك یوز اون دورده بالغ اولمشیدی پس قضارا
آنك جیرانندن برمسلمان رجب آینك آخرنده آخرته کیتمشیدی واول مرحومك شعبانك غره سی جمعه اخشامی ولادتی

میتك خانه سنده اصحابن حزین ایتمشیدی اول قرینه دن محرم دارینه بو بیتی اعلان یوزیله فدا صوتی چیقوب بعده
باب فالمغلق اول عارف داریندن دخی حولیسی دیوارنده بر بیتی یاصی وار ایدی وآنك عقبی بیکرمی سکز ذراع ودیوارك
طی ایجاریکی اول صیف یاسمنده بیریدیما وحفظ اشیا ایچون مثالكلر ایدی واول صوسن قبولنده بیله فواکه
وماکولات آصارلر ایدی چونکه اول امام همان بعد التعزیة والطعام وقبل العشا قیام ایدوب جماعته دیمشدرکه
سز بونده مکث ایدکز بن یالکز جامعه کیده رم وصلوة عشانده رکن ایده رم پس اول دمده آندی کیفیجه قو...
اوسی ایچوق حولیم تنهاجه کیدوب باب خارجیله خروج قصدنده ایکن یمین بابه متصل دیوار ایچنده مخفی ولان
بئر عمیقه دخول ایلمش خبری اولمشیدی وقعریه نزول ایلمش آنی بیراولدیغن دخی بیلمشیدی وقعرنده قائم بولنوب
بر قارشلق آز چقوره دوشمش طن اولوب بیره دوشدیکن تخیل قیلمشیدی چونکه اول عبد محفوظ اول بئر یابس
ایچنده اطرافی دور ایدوب باب خارجی بولمدیغندن محزون ومتحیر قالمشیدی پس اول حین اول دلیل المتحیرین آنك درونه
فتح باب ایدوب برجذبه ایله آنی المشیدی واول مجلس معناده ارواح اولیایی بولمشیدی واول دمده هرمرادی وجوده کلمشیدی
وهر بری اولمش ایسه اول عالمده اولمشیدی وکاس محبتله مست مدام اولمشیدی وتجلی نوریله حیران اولوب قالمشیدی وروحلری
نور تحضری اول بئره منعکس اولمغله اول دمده آنك باشی بئر چاه قالمشیدی حتی بو وقعه دن صکره بعض قصاید نده
سکری حالاتنده بو وقوعه اشارت قیلمشیدی شعر وفعت بئر خضراء وطیها مرمر بحار وکان قعرها ذرع وجلد
اقصر اشبار رأیت النور من بئر الی فوق السموات اضاءلی بضوء ما یضیئه قط انوار ولادتنی بو سعادتنده
بحر عشقه طالمشیدی وولایت مرتبه سن بولوب مشاهده لذتن المشیدی حال بوکیم آنك بو حالتی بیلیان جماعت
جامعده وخانه سنده آنی یوب بری برینه صوروشوب آنك غمنده قالمشیدی آنحق برمسلمان اچوقلها اولحولی ایچنده
اولان دکانده بر طوق ایکن اول کیجه دن دوت ساعت کچدکده اول قیودروندن بو عاشقك انینلی صداسن
المشیدی اول همان خلقه خبر ویرنجی جمیع اهل محله شمعه لر ایله راس بئره کلمشیدی لکن آنی اول استغراق آلتنده کم
اولجمله دن بخبر اولمشیدی پس اول بئره آدملر آصوب آنی چقارمشدرکه عمامه سی باشنده ونعلینی ایاغنده
جمیع وجودی سلامت قالمشیدی آنحق مبارك جبهه سی صول حاجبی فوقنده برطرناق مقداری صیرلمشیدی پس آنی سعادت
خانه سنه کوتوروب سلامتیچون جمله سی مسرور اولمشیدی وبو حکایتی اول عزیزك کندی لسانیله نقل ایلدکده
دیمشدرکه بن اول بئره نه دوشدیکمی بلورم نه ده چقاردقلرین بلورم بنی قیودن چقارمق مراد ایدنلره دیر
ایمشیم که الله تعالی سورسن بنی ترك ایدیکز بنم سزلرله ایشم قالمدی بنده ایراغ کیدیکز بوسوزنی دخی
آنحق آنی بلورمکم بنی ایکی آدم طوتمش محله باشندن اوه کتوردیلر واهل محله ونسوان وصبیان جمله اطرافمه
ازدحام ایله یوررلر وهرکس الندن برر شمعه طوتمشدر کیمکه بکا یقین کلوب یوزومه نظر ایتمشدر همان
سرور ایله سلامتیم ایچون شکر ایدوب دونوب کیتمشدر تم کلامه رضی الله عنه چونکه اول یوسف ثانی بو چاه
ظلمانیده نورعیان یزدانی بولمشدر پس اول مصر لدن عزیز ومحترم جهان وسلطان اولیای زمان اولمشدر و
قدروجاه بهانی دلرده داستان اولوب جهانه طولمشدر اما قنوده نوش ایلدیکی سغراق محبتدن سکر ایله استغراق
ایله علی التوالی مست مدام اولمش قالمشیدی وناسدن جمله سندن بالکلیه عزلت ایدوب اهل واولادندن بیله تجرد وتفرد
قیلمشیدی زیرکه خلقدن ایراغ اولمه حقه یقین اولدیغن بلمشیدی پس ناسدن قاچوب انیس المستوحشین ایله تنها قالمشیدی
ولذت حضور وانسی جمله نعمتلردن لذیذ واعز بولمشیدی آنحق بیرادری عبدالقادر افندی یی خدمتیچون قبول ایدوب
ایکی ای الکشیدی واول سکر بیس طرفنده اهل واولادی آنك حضورنه کلمکدن امتناع ایدوب دیرلرمشکه بنم ایکی خادمم
واردرکه هر بری بربرندن کلمکدن وهر خدمتمی آنحق آنلر کوره جکدر چونکه طقوز بیچ سنه عزلت والفت وعجم
وخلوت انکا برابر اولمشیدی وسکر واستغراقدن صحو وافاقت بولمشیدی پس برصومعه بنا ایدوب آنده سجاده
نشین اولمشیدی ولجامنه زیارت بابن کشاده قیلمشیدی وقفاکیم بیدر عزیزم عثمان افندی وبرهفته دن صکره
صهر ابی محمد افندی آنك زیارتنه کلمشیدی حضرت شیخ آنلره عظیم التفات ورعایت قیلمشیدی وایکیسن بیله تبشیر
ایدوب من عندالله اعطا اولنیتم ایکی خادمم ملا عثمان ایله ملا محمد ایمشدر دیدکده ایکیسی بیله سجده شکره واروب هربری

هر بری ایله سرور ایله طولمشدر و ایکیسی برابر مثال دو برادر ار شفقتلی ید رحمت مشتدر اولتزیل فحوه‌فالمشتد
وایکیسی برهفته ده وفات ایدوب جنازه‌لری نمازن کندی قیلمشدر واکثر مراد المشتدر **نظم**

عجب عشقک دریادر الهی
عجب مصدق معنادر الهی
عجب شوق عجب وعد وعجب ذوق
عجب میل نه سودادر الهی
عجب حیرت عجب ذوق عجب درد

کوکلده نه کورلدر نه رعنادر الهی
عجب نغمه وعجب صوت عجب ناز وعجب نور
برنج حسنه ایدسوق نه غوغادر الهی
عجب ماه وعجب شاه اودرهر دلده همراه

عجب باده عجب حسن دلارا
عجب ناظر ومنظور نه زیبادر الهی
عجب شیوه عجب سیل عجب زلف وعجب نیل
عجب عارف آگاه نه دانادر الهی
عجب عشق وعجب عالی نه اعلادر الهی

نوع ثالث

حضرت اعظم علوی شیخ اسمعیل تکوی فقیر الله رحمة الله حضرتلرینک فضائل جلیله‌سی وشمائل جسمیه‌سی
وعبادات یومیه‌سی بلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه فقیر الله رحمة الله حضرتلرینک توکل وتفویض وتسلیم
ورضا واخلاص ایله صدق وصفا وتخلیه قلب از غیر خدا واشتغال بحضرت مولی وعبادت حق باحب وثنا
وافتقار بفقر وفنا وتواضع ومروت بارفقا وقطع تعلق از دنیا واهلها و وجود فقر ایله اظهار غنا و
استوای سر وضرا وترک اعتراض بتقدیرات قضا وصبر وشکر در وقت بلا وعدم متابعت نفس وهوا ومتابعت
دنیا ومتابعت اوامر ونواهی وعنا واجتناب مناهی در خلوت وملا وثبات قدم بر شریعت غرا وکرم وجود
وسخا وعفو وحلم وحیا ورفق وشفقت ووفا واحتراز از تعصب وجفا ونصیحت اصدقا واعدا وبذل
وایثار اغنیا ومحبت علما وصلحا وتعظیم اولیا وانبیا کبی صفات ذاتیه جلیله‌سی جمله اخلاق حمیده واوصاف
حسنیه ایدی قربه الله من جنابه وقبل رجاء نابه اما حضرت شیخک شکل وشمائل جسمیه‌سی حسن وجمال
وقیافت اعضای رسمیه‌سی لطف ولعند الله باسنع حکیم احسن تقویم اوزره هر عیبدن مبرا ومعرا اخلاق وانشاکی
زیرکه کنت قدموزونی نه طویل ونه قصیر ایدی لطیف ومعتدل وبی نظیر ایدی ورأس شریفی کبیر وشعری رقیق
عبیریک وحاجبی مقوس ومقروف ومابینی جبین ایکی والاکوزلرینک هر صفتی اوسط وباقیشی کوزل ونشو
ایکی وعجه وجبهی نور ومبتسم واسمر ایکی وانف نظیفی معتدل ودقیق وفم شریفی اوسط وشفه سی دقیق ایکی وصوتی
جهت ملیح ونطقی صریح ولسانی فصیح وکلامی صحیح ایکی ونکهتی طیب واسنانی بیاض وصافی ومبارک لحیه‌سی تمام
وارغ ایکی وعنق ومنکبینی لطیف وساعدین ویدینی ضعیف ایدی وکف شریفی لین واصابعی طویل وکبر ویم انخاک
هین ایکی وصدری وسعنی جوع وشوری هیچ یوغ ایکی وبطنی خفیف وجملهٔ جسمی نحیف ایدی واصابع قدمی طویل
وبلند آیاغه جمیل ایکی حق تعالی اولده وستنی ومکش یار انمشدی ویوزبینک کوکلده اکابر ایمشدی کرمه الله بتجلیا
ونفعنا بتجلیاته واما حضرت شیخک عبادت یومیه‌سی مخصوص خواص اولان حالت وسطایکی وعادت قدیمه‌سی
هر ایشده اقتدای حبیب خدا ایدک زیرکه اول عزیز ابتدا مراقبه وقناعد اولنامنامندن هر سحر وقتنده انتباهی عند
قیام ایلدی الحمد لله الذی احیانا بعد ما اماتنا ورد الینا ارواحنا والیه البعث والنشور اشهد ان
لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله حقا دیوب وضو و تهجده اهتمام ایلدی بعده سجاده اوزرنده
مستقبل القبله تربع قیلوب دعوات واستغفار ایله مناجات غفار ایدوب احیای اسحار ایله صباحه دک آرام ایلدکده
بعده اصبحنا واصبح الملک لله الواحد القهار رضیت بالله ربا وبالاسلام دینا وبمحمد علیه الصلوة والسلام
نبیا وبالکعبة قبلة وبالقرآن اماما وبالمؤمنین اخوانا وبالمؤمنات اخواتا ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم
دیوب صباح اولدقده شافعی وقتنده کندی صومعه سنده کریح قدر بر حجر اوزرنده تکلم صوتیله کندی اذان اوقوب
اللهم رب هذه الدعوة التامة والصلوة القائمة آت سیدنا محمد الوسیلة والفضیلة والدرجة الرفیعة
وابعثه مقاما محمودا الذی وعدته انک لا تخلف المیعاد دعاسیله اذانی ختام ایلدی بعده سنت صبحی قیلوب
یوزکره سبحان الله وبحمده سبحان الله العظیم دیوب صلوة فرضی اولا ذکر ایله ادای تام ایلدی بعد السلام
اللهم لا مانع لما اعطیت ولا معطی لما منعت ولا راد لما قضیت ولا ینفع ذا الجد منک الجد سبحان الله والحمد لله
ولا اله الا الله والله اکبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم دیوب آیة الکرسی یی اوقوب تسبیح وتحمید

وتکبیرلری صلی الله علیه اصابعی مفاصلیله اوتوز اوچ عددن تمام ایلدی بعده لا اله الا الله وحده لا شریک له
له الملک وله الحمد یحیی ویمیت وهو حی لا یموت بیده الخیر وهو علی کل شی قدیر دیوب دعاسنک اولنده وآخرنده
حضرت پیغمبره صلوة وسلام ایلدی بعده الدعا اوتکرهٔ لا اله الا الله او تجدید محمد رسول الله دیوب فاتحه
ایله انجام ایلدی وکندسنی مسواک وادعیه سیله اکوب نمازی خشوع وخضوع ایله قیلوب دعالی خلوقه
وتفویض ایله ایدوب والدین واستاذن واقربا واتباعن وخیر دعا ایله وصیت ایدی احبابن ذکرلریله اکوب
اوقات خمسه ده بو نظامی التزام ایلدی وطلوع شمسه دک سورهٔ یس ایله اسمای حسنایی اوقوب
مسبعات عشره کبی ادعیه واذکارن تمام ایلدی بعده صلوة اشراقی ادا ایدوب آنک صکره اهل واولادیله
کلام ایلدی بعده کندی یازدیغی مصحف شریف ایله دورت بش جزء قدر قرآن تلاوت ایدوب صلوة ضحی ایله
اختتام ایلدی بعده احباب وزوار ایچون فتح باب ایدوب وقت ظهره دکین کلن اهل درده پند وحکمتله
ودعا وهمتله درمان ایدوب فقرایه احسان وغربایه اطعام ایلدی وعاشقلری دیدارلریله مسرور وعارفلری کفتارلریله
مست مدام ایلدی وظهر اولدقده ینه صومعه سنده منارهٔ مزبوره اوزرنده کندیسی اذان اوقوب یاننده
بولنان جماعت ایله اوقوب ادای صلوة ظهری تسبیح ودعاسیله تمام ایلدی بعده عصره دک زیارته کلن
مخلوق خدا برظلمه دن جماعد ایله لطف ادا ایله عادتنجه کلام ایلدی وهرکسه رفق وتواضعله معامله
ایدوب امر واعتقادن زیاده ضعفا وفقرایه اکرام ایلدی وجمله‌یی توجه ونیتجه وعقل وهمتنجه
نائل مرام ایلدی وعصر اولدقده ینه کندی اذان اوقوب یاننده بولنان احباب ایله اقتدا ایدوب صلاتی
ادا ایلدکده ختم کلام ایلدی وبعد العصر اولحبوب القلوب احبابنی انزوا ایچون غلق باب ایدوب جناب
رب الاربابه توجه تام ایلدی ومعتادی اولان ادعیه واذکار ایله اختتام ایلدی اختتام اولدقده
امسینا وامسی الملک لله الواحد القهار اللهم انی اعوذ بک من شر هذه اللیلة وشر ما فیها وشر ما بعدها
واعوذ بک من همزات الشیاطین واعوذ بک رب ان یحضرون ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم دیوب
صلوة مغربن تعجیلنه اهتمام ایلدی وصائم ایسه صوابله افطار ایدوب اللهم لک صمت وبک امنت وعلیک
توکلت وعلی رزقک افطرت اوقوب رمضان ایسه ولصوم غد من شهر رمضان نویت فاغفر لی ما قدمت
وما اخرت دیوب دعایی تمام ایلدی وبعد صلوة المغرب والاوابین سورهٔ فتحی اوقوب اولاد کرامیله
بر اوزرنده بزدن سفره اوستنده آغاج قاشق ایچنده آداب وسنت اوزره طعام ایلدی وبعد الفراغ اللهم اشبع
کل جائع کما اشبعتنا دیوب صالح الینک رؤس اصابعن سفره اوزرینده قویوب تقبیل ایلدکده ایکی الن قالدروب
الحمد لله حمدا کثیرا طیبا مبارکا فیه غیر مکفی ولا مودع ولا مستغنی عنه الحمد لله الذی اطعمنا وسقانا وکسانا
وجعلنا من المسلمین ورحمة الله وبرکاته علی صانع الطعام والآکلین والحمد لله رب العالمین دیوب الترک
یوزینه سوروب اول نعمته احترام ایلدی بعده اهل واولادیله صحبت ایدوب آنلرک کیفیتجه کیدوب تدبیر معاش
وبلمزل امورنده اعلام واستیذان ایلدکلری قصور وکسوری حکیمانه تکمیل واتمام ایلدی وتجدید وضو
ایدوب صلوة عشایی اولاد کرامیله قیلوب سورهٔ ملکی اوقوب لیلهٔ جمعه ایسه دعای ختم قرآن ایدوب هدیه
روح پاک فخر افلاک علیه الصلوة والسلام ایلدی وقبله یه طوغری دوشنمش فراش صوف اوزرنده
بلا تأخیر قصد منام ایلدی وفراش ایچنده جلوس ایدوب بر فاتحه وآیة الکرسی واوچ اخلاص شریف
وبر معوذتین اوقوب هر بری آخر اولدقجه کندی وجودینه اوفوروب المنکوکسنه سوروب بوافسون
مدام ایلدی بعده صاغ یانی اوزره قبله یه متوجه یا اوقه سنی اوزره سماوانی متفکر یاتوب باسمک ربی
وضعت جنبی فاغفر لی ذنبی اودعتک نفسی فان امسکتها فارحمها وان ارسلتها فاحفظها بما تحفظ به
عبادک الصالحین اللهم ایقظنی فی احب الاوقات الیک واستعملنی باحسن الاعمال لدیک اشهد ان لا اله
الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله دیوب عالم کثرتدن دونوب ینه مراقبه ایله عالم وحدته خوش
خرام ایلدی نفعنا الله ببرکاته وسلک بنا مسالکه **نظم**

عشق بوسیله دم بادصبا کلمشدر
شادمانم ذکر بکابیی ولا کلمشدر
جمله دن حق متجلی کن اودوسنم مدام
کیجه بیک نعره مستان هو کلمشدر

خوف اندن وکیدوب ذوق صفا کلمشدر
کوکلمی زنده ایدر نکهت باد سحری
دم ویسی دن اکا بوی خدا کلمشدر
جمله افکار کلور قلبه مساوی حقدن

نفخه کلدی ونسیمی دله جان بخش ایدر
آنده خوش بوی دم اهل بقا کلمشدر
وصدن عشق بولدرجان سینه بهر بردن
جمله دن خوش دله تسلیم ورضا کلمشدر

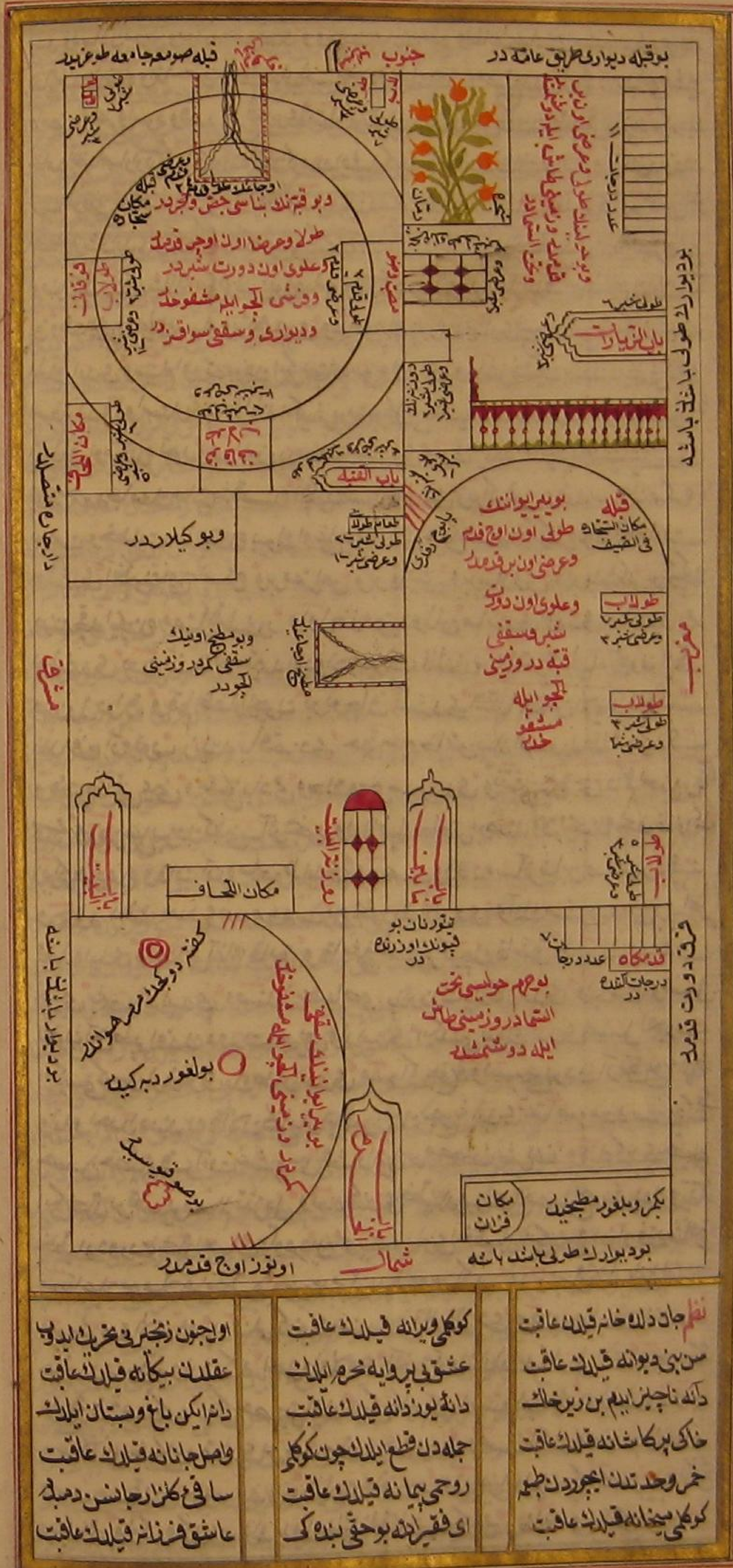
طورمستانکلر بلالردن حصور اولسیرت
نوع رابع
حتی حقلانه کلور جانه صفا کلمشدر

عزت اعظم علوی شیخ اسمعیل تکوی فقیر هند رحمه الله حضرتلرینک عادات سنیه سن وساعدات انیسین
وسیات لیسیه سن بیلدر ای عزیزم معلوم اولسونکه فقیر هند رحمه الله حضرتلرینک عادات وساعدات
ارجقده تعظیم وجمله خلقه رفق وتکریم ایدی زیراکه آنک یاننده حق تعالانک اسم شریفی ذکر اولندقده تعظیم ایدوب
جل شانه دیرایدی وحضرت پیغمبرک اسم شریفی ذکر اولندقده صلی الله تعالی علیه وسلم دیرایدی وسائر انبیادن برینک اسم
شریفی ذکر اولندقده علیه الصلوة والسلام دیرایدی وجبرائیل ویا اسرافیل ویا میکائیل وعزرائیل اسملری ذکر اولندقده
علیه السلام دیرایدی واصحاب کرامدن بری اکلدقده رضی الله تعالی عنه دیرایدی واولیادن بری اکلدقده قدس الله
روحه دیرایدی وعلما وصلحادن بری ذکر اولندقده رحمة الله تعالی علیه دیرایدی وسلطان اسلامه عادل و
اولمغله واعدا اوزرینه فرصت ونصرت بولمغله دعا ایدردی واولادینه تعلیم علم دین ایدردی اقرباسنه صلة
رحمی ادا ایدردی وخدمتلرینه رعایت ومودتله حاجتلرین قضا ایدردی وزیارتنه کلن وکلمیانلرک احوالن تجسس
ایدوب قصورلرینه باقمازدی وزیارتنه کلن امرا بیلکه وزرایه بیله قیام ایدوب بلمزدی رفق وتواضع ایله
امر معروف ونهی منکر ایلدیکجه اولمازدی کال حیا ایدیکه ضحک ایتمیوب تبسم ایله سویلردی وسؤال ایدنه جواب
ایدوب ایتمینه سکوت ایدردی وصدر صومعه ده مبسوط اولان سیاه سجاده اوزرنده قبله یه توجه ایدوب
متربع جالس اولوردی نه خلفه التفات ایدردی ونه دیواره یصلنوردی ونه یصدیغه اتکا ایدوب نره دیرفا
باقه بقوردی زیارتنه کلنلرک یوزینه برکلنه وبرده کیدنه نظر ایدردی واکا نذر وهدیه ذهب وفضه کتورسلر
قبول ایدردی لکن الینه المیوب سجاده نک تحتنه وضع ایله امر ایدردی بعده بیوک اوغلی آنی الوب مصارفه صرف
خرج ایدردی وسائر انواع هدایایی کندی بیده اهل واولادی بیننده تقسیم ایدردی اقتافوا وماکولات امثالی
هدیه لری مجلسنده حاضر بولنان احبابه وزواره تفریق ایدوب کندیسی هم تناول ایدردی وبرکون برکیجه ده
برانمکل بعض آنجق تناول قیلوردی وبش آلتی کونده آنجق برکاسه صو انجه بلوردی واکثر اوقاتنده اکا وجد
وحالت کلوردی واول وجد حالنده اطراف راس وتغمیض عین ایدوب صوت وصداسز قالوردی وجمله وجودیله
حالنده حرکت دوریه قیلوردی اعنی ابتدا صاغه وصاغدن کیرویه وکیرودن صوله وصولدن ایلرویه وایلریدن صاغه
تمایلیله بیلندنی یوقاری برقرار اوزره متحرک اولوردی وصول الن آچوب آرقه سن وکندو یره قویوب کوکی ایچنده
صاغ الینک شهادت برمغی وجمله کندی حرکتی جهتیله دائره محیطی رسم ایدرکبی اولوردی ووقتاکه بو حالت حالنده
اولکامل اکوردی آنک حواس وقواسی اویله استغراق واردیکه نه بر کلام سویلیه بلوردی نه ده برکسه
اولوردی هرسنه ده برجغرقالوب کندی حالیله مشغول اولوردی
کلوردی وهیچ وقعه سنده صکره ملک بشر یلی حضور اولدیغنی اهلیده بانمزدی
اتکندی زیارتنه کلن مسافرلره کونده برقزان آش وبرقزان پلاو ایله ایکیوز اتمک بخش ایدردی
احترازایدرکه سنکری نزدنه اتمزدی وبش وقتی کندی صومعه سنده اذان وجماعتله ادا ایدردی
ایدوب ثیابن دکشوب جامع شریفه کیدردی وصلوة اشراق وضحی واوابین وتهجده مداومت ایدردی وبوم
اثنین وخمیس ایام صائم اولوردی وهر یوم جمعه ده قبل الصلوة ابتدا سوره کهفی اوقوردی وجمیع اقوال
وافعال واخلاق واطوارنده حضرت حبیب خدایه اقتدا ایدردی وعادات وعبادات واعتقاداتده آنک ازیچ
کیدردی حتی بو حقیر ضعیفا اول فاضل کامل انکتاب مصابیحی سکن آی قطرفنده قیوب اکا عرض اولدم هر
حالنده جمله حرکات وسکناتن اول کتاب شریفه موافق ومطابق بولمشدم والحاصل برعالم عامل وفاضل وکامل

ایدی ودنیادن معرض وبولایه مقبل ایدی و وظایف عبادتده مقیم ولطایف عبادتده مستقیم ایدی رضی الله
تعالی عنه وارضاه واما حضرت شیخک ثیاب لبسیه سی دخی سنت اوزره مصنع ایدی زیراکه آنک لباسی خشین
وابیض واحضر واسود وقصیر ومرقع ایدی ابتدا راس شریفنه آق بزدن ایکی عددن کلاه پوش اوزرینه برکوجک
عمامه بیضا صارارایدی وآق اورته بزدن کوملک ایشیله کیوب اکرده بیله نطاف آرارایدی وآق ایجه بزدن
ترلن طوبونی وقصه قفتانی وارایدی ومبارک بلینه بیاض اینجه شال قوشاق باغلرایدی وجبه سی باشنه
انجه خیریشال ایدی وآنک کتمرفقه وذیلی رکبرنه ورنکی زغرد مثال ایدی والبسه مذکورات ایکیشر قات
اومتوال ایدی وانجه شالدن ایکی قولسز بول عباسی وارایدی هر بیازی اکرلر ایدی صیف ایچون اولان عباسی
آق وشتا ایچون اولان سیاه وبراق ایدی وبیاض ایلک چوراب صاری مسح ویابوج ایکیشر چفت
الحاق ایدی وسیاه اورته بزدن ایکی سجاده سی وارایدی ویاشل خشین بزدن دیکلمش اکرم
استعار ایدی واستارینک اطرافنده ایکیشر برمق بوکلمش حاشیه لری وارایدی برنی صدر صومعه سنده
تیم حاف اوستنده آچوب ابدا اوزرنده جالس اولمشدی وبرنی جمعه نمازیچون مهیا قیلمشدی
یوم جمعه جامعک جانب شرقیسنده آنکچون بسط اولنوردی زیراکه قوتی وقعه سنندن صکره
امامت وخطابت خدمتنده بیوک اوغلی بولنوردی وایکی هفته ده برکره تراش اکا عادت
اولمشدی آنکچون اوچ استره وبرمقراض وبرقایش وبربیلاوی وبرپیشکیر برکیجه
صندقچه ایچنده مهیا قیلمشدی واول خدمتی دولتلی ماننده اولادی اولان پدرم
بولمشدی بعده آندن بو یتیمه اودولت میراث قالمشدر وتسریح لحیه ایچون ایکی
صندل دراق وقلم اظفار ایچون بربوجاق لکلمشدی النظافة من الایمان دیوب
نظافت آره یوب زینته باقمزدی حتی سیم خاتمن بیله اصبعنه طاقمزدی
وفضه خاتمی یمنی وشکلی بادمی وحلقه سی سیم ایدی ونقشی بنده حی دائم اسمعیل بن فاطم
ایدی وزمرملی بزدن کفنی سائر بخور ولوازمیله حاضر برصندوقچه ده محفوظ ایدی
زیراکه هر دمده وفات آنده ملحوظ ایدی وبرصندوقچه ده سائر ثیابن صاقلرلردی
وجمعه احتشا صدری صومعه سنده بخور یقارلردی وآنک مشربه سی بر بیاض
فنجان ایدی وچناغی آغاج قایق وقاشغی شمشیر کوجک قاشق وشمعدانی یاشل
چینی شمعدان ایدی وصندل عصاصی پدرندن یادکار ایدی وابدست وغسل
ایچون آق طپراقدن دورت ابریغی وارایدی ایکیسی بیوک ایدی غسل ایچون
ایکیسی کوچک اولملری بکطار ایدی مسواکی چوغ وتسبیحی بردن ارتق یوغ ایدی
وآبا واجدادندن قالان کتابلر بشیوزدن چوغ ایدی اما صومعه سنده کندی
حسن خطیله قرآت عشره سی اشاراتیله برمصحف شریف وینه کندی خطیله
ایکی مجلد برتفسیر معالم تنزیل وینه کندی خطیله برمجلد مصابیح شریف وینه کندی
خطیله دورت مجلد احیای علوم دین وینه پدری خطیله ایکی مجلد انوار فقه شافعی
وجد اعلاسی ملا علی خطیله دورت مجلد برقاموس اکبر وبرمجلد کتاب شفا شریف
وبرشرعة الاسلام بونلر کندی عندنده قالورلردی وحرم حولیسنده صومعه
حولیسنه برقیو واردرکه اهل واولادی آنجق آندن یاننه کلورلردی وصومعه سی
برمربع قبه درکه ایکی حصیر ایله ایکی کلیم آنی استیعاب ایده بولمشدر وطول
وعرضندن شکل ومقداری بوجد ولذت بلنمشدر وصیف ایاسنده صومعه حولیسنک
نصف مسقفنده جلوس ایدوب زیارت اولنمشدر اول بزیر ابوایدرکم اکا عربجه بهو
دینلمشدر واوکنده کندی مبارک بیدیله طاتلی نارآغاجی دیکلمشدر وخانه سی شکلی بودر

نوع خامس

غوث اعظم علوی شیخ اسمعیل تکوی قدس الله رحمة الله حضرتلرینک رئیس خدامی بلکه سلالهٔ اولاد
کرامی اولان پدر عزیزم درویش عثمان حسنی حفظه الله رحمة الله حضرتلرینک وطن ومیلاد ومیثاقی
وحسن اطوار واخلاقی وحزن وغیرت واحتراقی بندر در ای عزیز معلوم اولسونکه ارضروم رفعت
لزومک جانب شرقیسنده ایکی ساعت مسافه ده بروسعتلی صحرانک اوسطی شمالنده پای تخت پاسین
علیا اولان حسن قلعه سی اهالیسندن طورسون محمد اوغلی ملا بکر دیمکله معروف ومسافر اکرام وفقرایه
اطعام ودرویشانه احترام ایله موصوف ودیوان وزرا وامراده رای وتدبیر ایله عظام عامدیه نظام
ویرمکله مالوف اولان جد امجدم مرحومک بیک سکسان برتاریخنده ربیع الاولک اون دوردنجی کونی یوم الاثنین
اول نهارده یوزی نقابلی وحیا وحجابلی براوغلی دنیایه کلوب سمی حضرت عثمان اولمشدر وآنک ولادتندن
بکی بغایت محظوظ اولوب مراد آلمشدر وحق تعالی یه حمد وثنا ایدوب اهالی قلعه یه ضیافتلر قیلمشدر
واول مخدومی چلبی یکرمی یاشنه وارنجه دک بنه قلعه مزبوره ده ظاهر الکرامه مرحوم قره شیخ اوغلی سید
ابراهیم افندی رحمة الله علیه حضرتلرندن صرف ونحو وفقه وفرایض اوقیوب حدیث وتفسیر وعلم عقاید
بلمشدر ولطف طبع خداداد وحسن خلق مادرزاد ایله معتاد اولوب درویش افندی نامیله شهر بولمشدر بعده
والده سی خسته دوشوب فوت اولمشدر پس آنی پدری ابرام ایله تزویج ایدوب قلعه نک قربنده قندلی نام قریه ده
سادات کرامدن شیخ اوغلی مرحوم دمحمود ذ قیزین آلمشدر اول حنیفه خاتون بزوم والدهٔ مشفقه مز اولمشدر
اگرچه عثمان افندینک حیاسی غالب اولدیغندن زفاف لحساتی ناسدن خجالت ایدوب مناره ده مختفی اولمشدر لکن اول وه ود
بیچون آنک اهلیله سکو بیچون بیلنلرده نیجه مودت ومرحمتلر قیلمشدر وبری برینه نیجه رغبتلر ایدوب بری برلرندن
نیجه لذتلر آلمشدر ومرقوم جدم مرحوم ملا بکرک سخای طبعی مقتضاسنجه مسافردن حظ وافر بولمشدر وهر
آخشام البته آز وچوق مسافری کلمشدر بکرمی یا زیاده قلی اول غریب آنده اولمشدر مسافری کلمدیکی آخشام
محزون اولوب آج قالمشدر برآخشام کوزیاینا منده درویش ذکریا نام منده برعزیز اوندیکلی مسافری کلمشدر ومریض
اولوب اول قیش آنده قالمشدر وآوغل درویش افندی بی واعزیزک خدمتنه تعیین قیلمشدر اول دخی بوخدمتی کندی
نعمت عظمی بلمشدر وباتن وجان ایله کیجه کوندز اکا مقید اولمشدر وابتدای اربعینده شب یلداسنده اول مخدوم
خادم اولعزیز مریضک اوطه سنده بکلرایکن عزیزی بربعادیر المشدر واول حالتده فراشندن قالقوب برساعت قدر
درون منزلده فریادایده رک طوب کیدوب کا آنده استانبول حریقی اطفا قیلمشدر واستانبولده حسن قلعه
خمسینک ابتداسنده بروزیرچوقداری کلمشدر اول شب یلداحریقنک خبر ویردیکندن بوخادمک عزیز بینه
حسن ظنی یقین اولمشدر وعزیز مریض ایام بهار اولدقده صحت بولمشدر وحین ذهابنده اوطه بابنده خادمنه
یونیم برباقوب خطاب قیلمشدر که سیزده اکرامکز آلتی آی طرفنده تمام اولوب بزومکی قالمشدر همان مرادکز اسکم
سنکیون مرادقنوسی ایسه اولمشدر پس بوخادم اول عزیزه نیاز ایله جواب ایتمشدرکه مرادم آنجق دنیادن آخرته ایمان
ایله کیتمکدر وحضرت اعلی دولتنه یتمکدر تکرار اکا دیمشدرکه همتک بوجه طوتکم ایمانک اصلی همتی عالی ایتمکدر بو
خادم آنی اوب دیمشدرکه اقصای مرادم عالم عقباده لقای مولایه نائل اولمقدر تکرار اکا دیمشدرکه علو همت
اولد ولتی بوندن عالم دلده بیشیین بولمقدر همان خادم بونی ایشیدوب آنک پاینه دوشمشدر واول دمده اکا
هدایت حق ارشمشدر پس اول عزیز آنی تبشیر ایدوب دیمشدرکه باشکی فالدرکه بو دولت نقدا آنده حاضر طوتشدر
وکندی صورتن یعنی ایکی قاشی آره سن نقش ضمیر ایتمکله اکا تنبیه ایتمشدر وکلمهٔ توحیدی صفیر انفاس ایله
کونده اون بیک کره تکرار ایتمکی اکا تلقین ایدوب کیتمشدر پس اول عزیزدن بو تنبیه وتلقیندن درویش افندی عرضحال
وورحسانی قیلمشدر ولیل ونهار اومنوال اوزره تکرار ایله مشغول اولمشدر واول اثناده آنک بیک کره مذکر
ازاق سوزینه کیدوب کرده وعداسی بیتوب آنده اولوجا معده قالمشدر پس آنده ذکر وبونده قالان تجارت
وزراعت وقدان وخدمتکار وجفت وکوتکلدن قطعیم ومرایم وخانمان وکلن وکیدن فقرا ومهمانک تدبیر

نظم

جان دلده خانه قیلدی عاقبت
سن بنی دیوانه قیلدک عاقبت
دآنه ناچیز ایدم بن زیر خاک
خاکی پرکاشانه قیلدک عاقبت
خمر وحدتدن ایچوردک جامم
کوکلمی میخانه قیلدک عاقبت

کوکلمی ویرانه قیلدک عاقبت
عشقنی پروایه محرم ایلدک
دانه یوز دانه قیلدک عاقبت
جمله دن قطع ایلدکچون کوکلمی
روحمی پیمانه قیلدک عاقبت
ای فقیرالله بو حقی بنده کی

اول جنون زنجیرنی تحریک ایدوب
عقلدن بیکانه قیلدک عاقبت
دانرایکن باغ وبستان ایلدک
واصل جانانه قیلدک عاقبت
ساقی کلزار جانسن دمبدم
عاشق فرزانه قیلدک عاقبت

نوع خامس

امور کیرانی وخانه ده بولنان اخوان صبیانک فریاد وفغانی وسبب وجودی اولان پدر بزرکوارینک
حسرت وفراقی نیرانی درویش افندینک ذکر وفکر وحضورینه مانع اولدیغندن آنک طبعی پستم ودرونی خسته
وقلبی شکسته ومحزون ومتألم اولمشیدی وهر ساعت وهر آن کریان ونالان اولوب هموم وغموم بحرینه طالمشیکن
وبوکامل بولنمشکن اکی کوکلدن ابجری اکه انجون طشره ده قالمشیدی پس بو زکلهٔ توحید ونار الم شدید یله جمعاً
برمرض مبتلا اولمشیدی که جمیع اجزای بدنی صوقدی یانوب بوزکبی برد ایله طولمشیدی وبو اثناده کندی ونوزیاشنه
وتاریخ هجرت بیک یوز اون سنه باشنه کلمشیدی وعرینده تهوربلیق حسن خلقه مالک اولان درویش افندی
اول آتشدن خسته مزاج اولوب هر کورد یکی نسنه دن وهر صدادن اکا غضب کلمشیدی اویله حسن خلقه مالک
ایکن بویله سوء خلق ایله هالک اولدیغی اکا بر بشقه الم اولمشیدی وهر سنه براوغلی طوغوب اوچ دورت ایلق
اولدقده فهد انجنده فجأته بوغلمشیدی واکثری کوز کوره بوغان کورنموب یوغ اولمشیدی ونیجه بومکررات
امثالی آلام واکدار ایله دنیادن اکراه واعراض ایدوب مات ومتحیر قالمشیدی وبرد ایله یانمش یا قلمشیدی نظم

عشق میداننده مرد اولمقدن اوزکه کار یوق بوندہ جانندن کچمیلدن غیری بر کفتار یوق
برنفس آسوده اولماز عاشق دیدار یار آفتاب عشق ایچون بر سایهٔ دیوار یوق
عشق یار اهسته سویلر جان قولاغنه مدام هرکیمک شغلی وار اکا دردمندن بار یوق
اجنبیلر سورمه سن کوز دن یودم قانی یاشیله قنده سیر اید مسه غیر جلوهٔ دلدار یوق
بر قدم یول کیتمدکجه بولمغ اولماز اکی کیم غایت قربندن اوزکه مانع دیدار یوق
حوت بحری کورمدی تا جقمدیجه بحردن وار لغنی دجق کم بودریادن اوزکه وار یوق
مرد ایسک کل رینک دردعشقه ای حقی بوییان بافکه بودلواز حرمندن غیری بر دینار یوق

نوع سادس

غوث اعظم علوی شیخ اسمعیل تکوی قفیرالله رحمه الله حضرتلرینک رئیس خدامی ومانند اولاد کرامی اولان
حلم وحیا معدنی درویش عثمان حسنی حقیرالله رحمه الله حضرتلری کندی هر بنده استخاره قیلوب ابراهیم
دنیایه کلوب کندی جمله دن کیجوب قلعه دن ارض رومه کوچوب تصوف آشنا اولوب صاحبدل خبرن الکوب
سیاحت دفیق جولوب نه دارد قیدیمن بلدرز ای عزیز معلوم اولسونکه چونکه درویش افندی مرحوم امور دنیه
تنگی ومغموم قالمشیدی وتاریخ هجرت بیک یوز اون بشنجی سنه یه بالغ اولمشیدی پس اول محرمک ابتدا جمعه کیجه سی
تدبیر امور ایچون صدق ایله استخاره قیلمشیدی ورؤیاسنده ترک دنیا وطلب مولا ایله مأمور اولمشیدی
واو رؤیادنصره سیاحت قیلمق ومرشد کامل بولمق آرزوسیله طولمشیدی واول صباحی یوم جمعه زهره ساعتنده
طلوع شمس ایله برابر آنک براوغلی دنیایه کلمشیدی واسم ورسمی ابراهیم حقی اولمشیدی وجان وجسمی عشق
وشوق ایله طولمشیدی وکدورات جسمانیه دن وآفات روحانیه دن عنایت حق ایله سلامت بولمشیدی
وآنک اجمال حالی بو اوچ بیتدن معلوم اولمشیدی قطعه هجرتک تاریخی بیک یوز اون بش اولدیکی اول بهار
قلعهٔ احسنده ابراهیم حقی طوغدی زار اختیاری علم ایکن تا سال بیک یوز قرقه دک عشقده وشدی
عارف اولدی وجد وحالی قیلدی کار سال بیک یوز یتمش اولدی سن حقی الی بش کندی کار وبار وادرو
اختیاری قالدی یار حال بوکیم بکدی اندن بلکم جانندن کیجوب مرشد آرزوسیله سیاحت فکرینه قالمشیدی
واخوان وعیالی شهر کوشه سنده راحت قالسون ایچون برکیجه خفیه قلعه دن ارض رومه کوچوب کلمشیدی
وارض رومده کورجی درویش افندیئی کندی وغلمن تسلیم ایتمکه طالب اولمشیدی ونیجه اکرام ایله بهرماه اوتوز
غروش آیلق تعیین ایدوب آرزویه آدمدر صالمشیدی واول جمله دن اعراض ایدوب قرولی جیب افندیئی کوره یوب
بولمشیدی واول هجرت کاتی فرجولی حرم محرمانه تصوف علمنده کتاب سیر وسلوک اوقویوب تمامیدن بلمشیدی واول
حبیب القلوب بوحرم محرم قلوب احترام ایله امام اولمق ایچون مسهک محله سنده برجامع بنا قیلمشیدی لکن امام همام
بدن افندی هموم وغموم آتشیله مثال محموم اولوب برد ایله یانمش یا قلمشیدی وهر مرشد آرزوسی آنک صبحی واداغی

کسوب عشق وفکرت الشمشیدی واول اثناده لایبالی جامعنه بر مرشد کامل اوزبکلی واعظ کلمشیدی ودرویش
افندی وارلیغ اول کاملی تنها کوروب امراض واحوالن اکا سویلیوب اکی مرشد اتخاذ ایلیوب برابر کیمه جک اولمشیدی
واول کامل اول کیجه مراقبه سنده حق تعالی نک بلدیرمسیله بونک حقیقت احوالن بلمشیدی پس بر روحی کوروشد کره اولکم
بومریضه عظیم الشفقات ایله تبشیر وتسلیه قیلمشیدی که ای مؤمن برادر بزرسی قبول واستصحاب اید رزک لکن برکره
مقدم سنی سلطانمز الکشیدی سکا بشارت که سنک بر بیوک صاحبک وارد رکم اول مرشد اکمل اجولکبریت احمر دیکه
آلتی سنه دن برو آنک سکا اشتیاقی مفرط در وایکی سنه یه دک ملاقات اکرمیشر در همان سن بو نیرانه تحمل ایدوب
غنیمت بلکه کورز علامتک ومولایه توکل ایدوب تیقن قیل که صوکی سلامتدر چونکه درویش افندی اول کامل
اوزبکلیدن بوخبری الکشیدی پس بو آثار وبشارتله محظوظ ومسرور اولمشیدی وصاحب موعودی بولمق
آرزوسیله سیاحت ایچون عارف بالله ایوب افندی رحمه الله حضرتلرینه رفیق وشفیق طریق بولمشیدی
وایکی سنه لیل ونهار آنکله یار غار ومحرم اسرار وانیس وغمکسار اولوب قالمشیدی واول اثناده آنک اهلی
حنیفه خاتون بر بو ابراهیم اوغلن ترک ایدوب آخرته رحلت قیلمشیدی پس درویش افندی عالم تجرده ایروب
براوغلی ایکی قرنداشنه ویروب کندی بولندرکن کوروب سیاحت فرصتن بولمشیدی نظم

کر اولماسه بو عشق ایله ارواح کرفتار جان ودلن اولماز ایدی طالب دیدار
میل ایتمسه کر عاشقه اولدلبر معشوق دوشمزدی بو عشاق ایچنه کرمی بازار
عالمده اکر اولماسه نه عشق ونه دردی برجان وکوکل اولماز ایکی عاقل هوشیار
کوسترمسه کر دور وتسلسل رخ وزلفی قیلمزدی بو عاشقلری سرکشته چو پرکار
هم کندی دخی کورمسه کوبرده ده اولمه کندوینی بس برده دن اولمازدی خریدار
صورتلر اولوردی همه بیحاصل ومحصول عار فلر اکر اولمسه لر واقف اسرار
ای حقی اکر اولماسه جان آینهٔ عشق عندنده آنک اولماز ایدی جانکا مقدار

نوع سابع

غوث اعظم علوی شیخ اسمعیل تکوی قفیرالله رحمه الله حضرتلرینک رئیس خدامی ومانند اولاد
کرامی اولان حلم وحیا معدنی درویش عثمان حسنی حقیرالله رحمه الله حضرتلری اول صاحب موعودی اولان
محب ومحبوبن نه تقریب ایله بولوب خدمتنه قالوب دردینه درمان اولوب مراد الدیغن بلدرز ای عزیز
معلوم اولسونکه چونکه قفیرالله رحمه الله حضرتلری فوتی وقعه سنده بر یره درویش افندی یدنی کندی خدمتنه
لایق وصحبتنه موافق کوروب محرم وهمدم ایلمک ایچون تحکیله دمبدم جذب ایتمشیدی ودرویش افندی هم بو طرفده
استخاره کیجه سنده بریدمبدم مرشد کامل جاذبه سی آرزوسیله صبر وقراری کسلوب ایشی بتمشیدی وتاریخ هجرت
بیک یوز یکرمی ایکی سنه سی رجب شریفنک ابتداسنه یتمشیدی پس درویش معهود اول مرشد موعودی بولمق ایچون
ربع مسکون نجده اوتر بش سیاحت قیلمق عزمیله رفیق شفیق شیخ ایوب افندی ایله بدلیس طرفنه کیتمشیدی
ورفیق شفیقی اولسمنه معلوم واروب ملا محمد ارواسی نامنده بر کاملی بولوب بر مدت یاننده قالوب آنک تحصیل
علوم وعرفان ایلدکنده اول طرفی ترجیح ایتمشلردر ودرویش افندی بلدهٔ نفیسهٔ بدلیسه واردی آنک بوین
عالیه سن وانهار جاریه سن واشجار متوالیه سن واثمار مندلیه سن کوردکده تنجه قیلوب بوره سی جنتیدیک
دیوب رفیق شفیقنه صوروب بر هفته انده قالوب سیر ایتمشلردر بعده ایوب افندینک شیخی ملا محمد ارواسی
رحمه الله حضرتلرینک مرقد شریفی زیارت ایچون کره سی انده طرفه کیتمشلردر آنده هم هفته قدر مکث ایدوب
درویش افندینک صبر وقراری کیدوب جانانی ایلمه توجه ایتمشلر آنلر رفیق شفیقیله قصبهٔ سعرده طوغری ج یتشله
کعبه یولن طوتمشلردر مصراع جانان ایلینک ایشده جانم طالعی کورندک پس خیزاننی سعرده واران کاربان ایله
بولداش اولوب تذکره لسانندن بلدسعرده دانده تلو نام برقریه ده شیخ اسمعیل نامنده بر عزیزک خبرن اشتمشلردر
وآنی زیارت ایچون کاربان اهلندن بر اختیار ایله اکا خبر کونلوب کندیلر اول کیجه برقریه ده یاتمشلردر وایرته کیدی

آدم او عزیزه خبر ایتمشلر که یارین ایکی ارضروم ملالرسنك زیارتکه کلجکدر بکا کیملر ولجقدر اول
عزیز آکا بو یله جواب ایتمشدر که اکلر برینم ارضرومده کیدرلر بری بوندن قلاجقدر شیخ درویش افندیکه فیتی ایوب
افندی ایله شعبان شریفك ابتداکونی اول عزیزه یاننه جان آتمشلردر واول بیلقی مسافرده استدکلری ولقلی
اوتکوردن برده بولوب دیدکی دولتله بیتمشلردر رحمه ابتدای نقاده ایوب افندی نور عرفان ایله آنی طانیوب
تجدد شکر کیتمشلردر واول عزیز آکا ملا ایوب ارفع رأسك هذا تجلك دیوب آنی تبشیر ایتمشلر اما درویش
دلردش اول عزیزی مریض کلیوب کبریت احمر وخورشید انور اولدیغی طکلیوب قیاس نفس ایتمشلر وکندی
حکیم وصاحب قدیم بولمش ایکن بیلمیوب آنی آره مقدم عقلی کمبر یر وکندی سعرده کیتمشلر اوچنجی کونی
قریه تلویره کلمش کورمشکه رفیق ایوب افندی آندیغی بولوب قدرت بلوب یاننده قالمشلر وبیرامه دك
اول جامعده معتکف اولمغه وکونده برلحظه اول عزیزك جماله مراد اکنه نیت وعزیمت قیلمشلر پس
اول دخی رفیقنه تبعیت قیلوب آنکله جامعده قالوب بحر حیرته طالمشلر لکن یوماً فیوماً علتی زائل اولدقده
آناً فآناً اول عزیزه توجه قیلوب آکا مائل اولمشلر وتدریج ایله جسمی سلامت وجانی راحت بولمغه وساعت
بساعت قلبندن غم وغفلت کیدوب سرور وحضور ایله طولمشلر وبیرامه دك صاحبین طانیوب آکا عید اکبر
اولمشلر واول عزیز اول درویشی برمرتبه الستدکه رفیقی نرده قالمشلر اما شیخ ایوب افندی بعد العید
ارضرومه کلمشلر واما درویش خادم حضرت مخدومی بولمشلر وسکز ییلدن برو آرزو ایلدکی مرشدی
بولمشلر وسرمایه تسلیم ایله دولت معرفته نائل اولمشلر وکتاب سیر وسلوك ایله عامل اولوب اول کاملك صحبتیله
کامل اولمشلر ونیران عمرینی اطفا وهر علتدن شفا بولمشلر واول عزیزه صدق وصفا ایله مهر ووفا ایدوب
خدمتنده ملازمت قیلمشلر وذوق وحضور ایله عمری اولدقجه آنك یاننده قالمشلر پس اول عزیزه او نظمی یرنده
بولمشلر **نظم** کوزل شوق وکوزل شوق کوزل عیش وتمنا کوزل عشق وکوزل ذوق کوزل حسن وتولا
کوزل صورت وقامت کوزل روز قیامت کوزل لطف وکرامت کوزل نور تجلا کوزل یار وکوزل یار کوزل
مونس احرار کوزل معدن اسرار کوزل منصب اعلا کوزل نور وکوزل نور کوزل رایت منصور کوزل آیت
مشهور تقدس وتعالا کوزل طالع مسعود کوزل حامد ومحمود کوزل واجد وموجود کوزل صورت ومعنا
کهی فتنه جهان سن کهی شور جهان سن کهی امن وامان سن کهی بحر مصفا عجب خفی مجهول عجب علت
ومعلول عجب قابل ومقبول عجب اسم ومسما چونکه رئیس الختام درویش عثمان افندی اول مخدوم عزیزك
شعبان شریفك ابتداسنده بولمشلر پس اول شهرك یدنجی کونی خادم ثانی ومحب روحانی وفنون علومك
بحر عمانی ملا محمد صهرانی دخی اول ولی رحمانی وعصری اولیاسنك سلطانی اولان عزیزك زیارتنه کلمشلر
وماسوایی ترك ایدوب خلوت نشین اولوب مرادن المشلردر وصدق وصفا ایله اول عزیزه خدمت قیلوب
مدح وثنا ایله وصف ایدوب صحبتنده قالمشلر وعمری اولدقجه درویش افندیله رفیق اولمشلر وایرتسی
ییلی شعبانده مرحوم شیخ علی عمر بن طفور یاننده ایکن بنی آلوب بدر افندی یه بولمشلر وابتدای ملاقات
اول وقتده میسر اولمشلر که حضرت شیخ ایله بدر افندی صلوة عصری معاً قیلمشلر وانلرده کورومه حکمت
باریله اول عزیزك دیدکی پدرمدن زیاده بکا بیلش وطانش کلمشلر همان اول دمده جذبه دیدارکلر کوکلم
الدیلر وعقلم آنك حسن وجمالنه ولطف مقالنه وخلق وکلامنه ابدیکی قدر حیران اولمش قالمشلر ویدی عزیزم بنی حجم
دانش ایدوب حلم ورفق ایله علم اوکردوب لطف ایله تربیه قیلمشلر بنم ایپ اول عزیزه وردجلرم السلام علیك یا روحی

نظم

سن عین عیانمسن وارمیدر سن ای روحی	بل روح روانمسن یارمیدر سن ای روحی
سن بخت سعیدمسن هم وعد ووعیدمسن	بل عمر مزیدمسن کارمیدر سن ای روحی
سن جان وجهانمسن هم امن وامانمسن	بل کنج نهانمسن دارمیدر سن ای روحی
سن راحت روحمسن هم فتح وفتوحمسن	بل جام وصبوحمسن غارمیدر سن ای روحی
سن قدر وبراتمسن هم آب حیاتمسن	بل عین نجاتمسن بارمیدر سن ای روحی

سن ذوقم

سن ذوق وحضورمسن هم حزن وسرورمسن	بل کوزده که نورمسن نارمیدر سن ای روحی
حق دیدی درویشم فریاد که دلریشم	امداد که بی خویشم چارمیدر سن ای روحی

نوع ثامن

غوث اعظم علوی شیخ اسمعیل تکوی قدس الله رحمه الله حضرتلرینك کندودن طلبسز وخبرسز صادر
اولان خوارق عادات وکشف وکراماتندن بیکدن برن بیلدرر ای عزیز معلوم اولسونکه مرحوم شیخ علی عمر ایله
تکویه واردق بدر عزیزم عثمان افندی یی کوردك حضرت شیخك دیدار شریفلریله مشرف اولدیغم اثناده برکیجه دوباده
کوردمکه سما یوزنده هوا بیاض سرچه لرله طولمشلر وجمله سی خلقك اوزرینه هجوم ایله کلمشلر وبکا حمله ایلدکده
بدر افندی اوزرمدن دافع اولمشلر الاکه برسرچه فرصت بولوب صاغ ابطمه صوقلمشلر صباح بدرمه سویلدکده آنلر
ایله طاعون اثری بولمشلر وبنم مطعون اولدیغمی اول غایت محزون اولمشلر پس کونی خبر یاتوب آلتنجی کیجه کوزم
آچیکوردمکه بدرم آغلقده وحضرت شیخ باشم اوجنه کلمشلر وحضرت خضر آسا امدادمه ایریشوب الترن قالدروب
بکا دعا قیلمشلر همان اول دمده جانم حیات وجسمم شفا وقلبم صفا بولمشلر والکرن مبارکلرین یوزمه سوردکده بدرمك
یوزینده سرور ایله باقوب آنی تبشیر ایتمشلر که ابراهیم اتی یمش ایکن حق تعالی آنی مجدداً احیا ایتمشلر واما ایکنجی
سنه مزده صادر اولان کراماتندن بری بودرکه شتا ایامنده برکون بدرم حضرت شیخ ایله صلوة عصری ادا ایدوب
بنمله حجره مزه کلجك اولمشلر حال بوکه بنم صومعه منك اوجاغنده بلید کوزی چوق قلمشلر ورحمتکانی شیخ افندیمز
بوجراغ شفقتی ظهور ایتمشلر ملا ابراهیم اوشومسون آنکچون حجره مه کوزکو نوردیوب رحم بیورمشلر آنك امرینه
امتثالمه بدرم اوجاغه اوکرکیدوب عباسی اتکین بسط ایدوب ایکی الی آتشه صالمشلر اکن حضرت شیخ آنی کوروب
دمورطاوا ایله کونوردیو اشارت قیلمشلر پس بدر افندی یی کوردمکه الن واتکین چکوب دمورطاوا ایله کوز آلمشلر
وقتاکه حجره یه کلوب بنمله تنها قالمشلر بنم اول مشکلمی حل وفتح ایتمشلر چون بدرم دیدمکه سنك الك نار ایله یانمز ایکن
کیم اوله آتش طالمشلر دیدیکم بنم جمیع وجودم سن دنیا برکلمه دن بیل مقدم نار برد ایله یانمش یاقلمشلردر
دیدمکه ان شاء الله اول بردکه دن اولاده سرایت قیلوب میراث اولمشلر بونی حفظ ایدوك وجود هوای آتش
اوزرنده بوش قوری آغاج کوزنه به تشبیه ایدوك وجود خواص نیا ایله مملو ومنجمد کوزنه به تمثیل قیلمشلر بعده دیدکه
یا بچون دمورطاوا ایله امر اولنانه جواب ایلدیکه سن آنده بولندیغکی بلمشلر نیزاکه خلقك عاجز اولدیغی اموری
اظهار ایتمك کندوی خلقه صانموق صایلدیغندن الله عندنده اول ترك ادب اولمشلر پس برده خوارق عادات سنی واخفا
ایله تنبیه واشارت قیلمشلر واما اوچنجی سنه مزده صادر اولان کراماتندن بریسی بودرکه باغ بوزومی وقتی
کوز ایامنده حضرت شیخك قریه سندن شرق وشمال طوغریسی درت ساعت مسافه ده بولنان قلعه ده شروان بکی اوزرینه
والی پاشا بیك عسکر وبرطوب ایله کلوب اول قلعه یی محاصره ایلدکده بنجی کونی حضرت شیخ آکا مکتوب ارسال
ایتمشلر که امن محمدی قیراسنده مرحمت ایده سن باغلری یغما اولمیه اردن مقدم برساعت اقدم عسکر آکوب کیده سن
واول عاصی یك جزاسی ترتیبی سمت آخرتده وقت آخره تأخیر ایده سن چونکه مکتوب شریف آکا واصل وقت کیتمشلر
بن اولا پاشا حقه اصغا ایتمیوب همان دم قالقوب کیمیوب خطا ایتمشلر فرمان سلطان ایله کلمشم دیوب قلعه نك
فتحنه اصرار ایدوب برده طوپ آتمشلر همان اول دمده اول طوب قلعه کوب کیرو یه دونوب ایکی پاره اولوب کندی
ونس هلاك ایتمشلر وده عقب برقره سحاب اول عسکری احاطه ایدوب ایکی ساعت قدر ایری طولو یاغوب ایشلری بیتمشلر
وخیول ودواب اول طولودن فرار ایدوب اصحابی آنلری آره مقده ایکن طاغلك بیجه سیللر کلوب خیامی قلع ایدوب
جمله سن آلوب کیتمشلر پس اول زمان پاشا اویانوب برآت بینوب سکز پیاده جوق دارلیله بعد العصر آنجق برقوم حجره یه
جان آتمشلر وبدر افندی ایله واروب حضرت شیخی کوردکده آیاغ اوزره طوروب قانتره یابمشلر وحضرت شیخ آکا التفات
ایتمیوب آنجق یا ظالم ان ما تخاف من رب العرش خطابیله عتاب ایتمشلر اول امساومثال محمود ادنعاد ایله استغفار ایله
اشارت بدیایم صومعه دن قمقری طشره کیتمشلر وحجره مزه کلوب عرقی سیلوب مهابتدن ایشی بیتمشلر بن شوکلی
سلطان احمدك مصاحبی ایدم بوده لنکی کبی مهابتلی برکسه کورمدم دیوب یمین ایتمشلر واول کیجه بدر افندیله هیچ اویومامشلر

سیاحتدن چقمش کلمشلر واما دوردنجی سنه مزده صادر اولان کراماتك بریسی بودرکه کوز ایامنده سطوح منازلده
وچوزنکیله قند بلغور پسرلمش ایکن آیك اون ایکنجی کیجه‌سی ماهتاب اولمش ایکن وجمعه اخشامی عشا وقتی
کلمش ایکن اذان ایچون مناره‌یه چقدم باقدم که قریه‌نك مشرق سمتندن سحاب المشلر ورجال ونسوان سطوح منازلده
بولنان اشیالری مطردن حفظ ایتمك تدارکنده عجله قیلمشلر بن دخی اذان اوقیوب عجله ایتدم برزوم بلغورلرمی
دوشورمکه یاردم ایچون کندم که حضرت شیخك اولاد واحفاد کرامی وعلمانی وخلقی بالجمله باب جامعه کلمشلر
انلرم دیدیکم بوقاری محلده عجله ایله مطر تدارکی اولمشلر دیدیلرکه بز دخی اول تدارکده ایکن سیدمز بزی منع
ایلمشلر بره بلغوری یغموری قویوب جامعه کیدکز جمعه کیجه‌سنه تعظیم ایدکز سویلمشلر پس جمله‌مز جامعده
صف‌سنه کیدوب صلوة عشانی حق التماس ادا ایدوب بوقاری باقدق که سحاب ایکی یاریلوب قرقدیم کلمشلر
وقریه اوزرنده ذره قدر غیم اولمیوب اطراف سحاب اسود المشلر واویله شدتلی مطر کلمشلر که اطراف قریه‌ده
سیللر کتمشلر پس چوقتا اول قریه اهلنه آیتلق ویردی اولاعبدعزیزه اکرام ایتمشلر واما بشنجی سنه مزده صادر
اولان کراماتك بریسی بودرکه صیف ایامنده برجمعه کیجه‌سی بیدعزیزم جالس ومراقب ایکن بن یاتمش اویومشلر
دوشمده کوردمکه حرمن یری صحراده بیکدن زیاده سوار وپیاده عسکر کلمشلر وآتلردن اینوب جمله‌سی میداننده
جمع اولمشلر آنلردن کیمسی مشایخ هیئتنده وکیمی علما لباسنده قامتلری ایکی آدم بویی قدر بوجلشلر وزین زینتلی
آتلری حرمن یرنده قالمشلر وکندیلر حضرت شیخك صومعه‌سی بابنده صف صف دیزلمشلر بن بوجمعیت کبرایی تماشاده
ایکن صومعه بابندن صاغ یانده طوران صفك بریسی همان اکیلوب بنی قوجاغنه المشلر وتبسمله تقبیل ایدوب یسارنده
طورانك قوجاغنه ویرمشلر اول دخی بنی اکوب محبتله اوپوب صولنده طورانك قوجاغنه ویرمشلر بومنوال اوزره
نوبت سکزنجی بوجه ایرمشلر اول دخی بنی اکوب تقبیل ایدوب یسارنده باب صومعه واغلق اکیلوب رفق ایله بنی یره قومشلر
بن دخی بابی چوق بولدم ایچری داخل اولدم نظر قیلدم که حضرت شیخك صومعه‌سنده سکزن اختیار دولتلی کتمشلر واول
حضرت عالم صورتده هیچ کسیه قیام ایدرمز ایکن آنلره قیام ایدوب جمله‌سیله معانقه ومصافحه ایتمشلر بن بونجه
ایکن اویاندم که بورؤیانك انتی جانمه جان قاتمشلر بورؤیای سرورملی همان اولدم کتمه ایچنده قاعد بکی ادیبکی
سویلدم مکر اول ولی آگاه بومعنانك عوزینه یتمشلر بورؤیا انکا واقعه کلوب آنلری مشاهده ایله کوردی سوزلرده
اشتمشلر بدلر افندی بکا تنبیه ایلدیکه کیجه سکا کورنه بورؤیا غیبدر لکن تکلم ایلمیکه بوروحانیلردن عیبده
وقتاکه صباح آچلوب جمعه نمازی قیلنوب بین الصلاتین اولمشلر بن قپو اوکنده طوردر ایکن کوردمکه شعر دستمالی
برفقیر ایکی آق صقللی سید کلمشلر آتندن اینوب الی اوپدکده بن آنی کورمشلرم اول بنی طانیوب صومعه قپوسن بیلمشلر
وبنی هدیه سیله حرم قپوسنه کوندردی زیارت اذن استدکده انکا زیارت ایچون فتح باب اولمشلر وبنمله ایچری کلوب
حضرت شیخه سلام ویردکده وعلیکم السلام ورحمة الله اهلا وسهلا التفاتیله سلام المشلر وقعود ایله امر ایدوب
ابتدا کلامی بو اولمشلر که یا سید حمزه بوجمعه کیجه‌سی بن چوق مسافر کلمشلر وآنك بوخوش خطابندن سید حمزه ما
وتحیر قالمشلر وبرمقدار کلنوب آغلیوب درلیوب قالقوب سجاده‌سن اوپوب بنمله برزوم حجره‌یه کلمشلر وبدلر افندی
احوالن حکایت قیلمشلرکه بن سوداعیانك سید حمزه‌یم بویاغه کلمشیدیم عمرمده بوقریه‌یی کورمشیدی وبوشیخك زیارتی
دولتنه ایرمشیدم تا بوکیجه دوشمده نیچه‌یوز قدر یوزی نورلی آتلی وبشیوزدن زیاده اوزون بویلی پیاده اولیا عسکرینی
بلدیمسعد اوکنده قارشوب بودولتلینك زیارتنه کلدم وبوقریه‌یی طریقیله دلیاده کوردمکله بلدم وقتاکه اولیا عسکری بو
حرمنده کلدیلر جمله‌سی خیولندن نزول ایدوب بوقپولر مقابلنده صف انداز دیزلدیلر وبونله جمله‌سی بوعزیزلرک
صومعه‌سنه دخول ایدوب بونی زیارت قیلدیلر بکا دخی پیاده لولم زیارت نوبتی کلمشلر وباب صومعه‌نك صاغنده صف
طوران اولیانك قوجاغنده ایشده بواوشاغی کوردمکه بری بریمز ویروب المشلر قپویانده طوران بواوشاغی قوجاغندن
ایندردکده صومعه‌یه داخل اولمشلر بن بوقپوده ایکن اویاندم که کوکلم لذات ایمان ایله طولمشلر پس بوکون جمعه
نمازن قیلوب قرنده سوار اولوب کیجه کلدیکم طریق ایله طوغری کلدم وکسرندن سئوال ایدن بوقریه‌یی بولوب بسزلره
طانیوب بلدم وحضرت شیخه کلدمکه بورؤیای سویلیم وبعدالیوم انکا مرید اولوب محبت ایلیم بوایسه بنك مقصدم

بکا خبر ویرمشلردر

بکاخبر ویرمشلردرکه یا سید حمزه بوجمعه کیجه‌سی بزه چوق مسافر کلمشلردر سبحان الله بنم اسم ورسمیمی قنده بیلمشلر
ورؤیا کوردیکم بوطانجه عیان اولمشلر وسید حمزه‌نك بوتعجبنه بدلر افندی بویله جواب ویرمشلر که سنك بوکوردیکك
رؤیانك عینیله بواوغلم دخی کورمشلر انکن عوالم ناسك کوردیکی رؤیالر خوص اولوب مشاهده ایله ایرمشلردر حق تعالی
هرقولنه برعطیه ویرمشلر واما آلتنجی سنه مزده صادر اولان کراماتك بریسی بودرکه بهار ایامنده برکون ضحی
وقتنده برحالی بن اوتوز قدر خدامیله زیارته کلمشلر وباب صومعه‌دن بی بر واکیردی ایاغ اوزره طوروب
تبسم وسرور ایله سلام ویروب مهابت ومخافتن اولعزیزه دیمشلرکه کوزلر جانم بن دیرایدمکه سکا قوه ایرم
بن خوش بوندن ایمش سن دخی بن طوره‌یم انلنجی سورس برقیام ایله که قامتکی دخی کوره‌یم آنلر سکا بوطالبلنجی
ویره‌یم همان اولعزیزت کان قائم اولمشلر وامیر مجنون ایاغنده وشوب بیهوش اولوب قالمشلر پس حضرت شیخ
آنك خدامنه اشارت قیلمشلرکه بوامیری مسافر اوطه‌سنه کوتوره‌لر اوزرینه چوق لحاف اورتکز اویوسونکه
افاقت بولمشلر وعقلی کالاول باشنه کلمشلر الکتمش کوننك بروا وبوما مجنون التنجی لحاف آلتنده الکی ساعت
اویقویه طالمشلر آنك اویقوسی الکی ساعت اولدقده حرمه بکاخبر اولمشلر کندمکه والله عزیزم من برطبق انجیر
قوری ایکی قمرزی اوزوم کتورمشلر وحضرت شیخ اول زبیب حمری مبارك الیدیله تقلیب ایدوب اوقیوب اوفورمشلر اول
عزیزن بوقولنه بیورمشلرکه وار اول یاتان مسافرك باشی اوجنده اوتور اویانوب اسلحه کل ویره‌لم کوتور بنم همان
کندیکم کبی اویانوب دیدیکم بن حضرت شیخك اوکنده طبق انجیده اولان زبیب حمری استرم بن دخی حضرت شیخه
کلدم خبر ویردی اوزرم طبقن الدم مسافره کوتوردکده اوزوم کوردی الدی المشلر وکفیله آغزنه طولدردی
کوزن آغاردی دلوجه سنه تناول قیلمشلر اوزوم نهایت بولدقده قالقوب آبدست الوب افاقت بولمشلر
التمش کون نمازی قیلمیان مجنون ایوله نمازن قیلمشلر واول کیجه بدلر افندیله قالمشلر چونکه ضحی وقتنده کیده‌جك
اولمشلر پس حضرت شیخه وداع ایچون کلمشلر لکن دخول صومعه‌یه جسارت ایده‌میوب مهابتله طولمشلر
وعجابتك ایچری بیله نظر ایده‌میوب قپوده آیاغ اوزره قالمشلر آنجق عتبه بابی خضوع ایله تقبیل ایدوب سرور ایله
یولنه روان اولمشلر زیراکه آنك عقلی باشنه کلوب دونکی کوزل جانك بوکون کیم اولدیغن بیلمشلر واما یدنجی
سنه مزده صادر اولان کراماتك بریسی بودرکه صیف ایامنده صهرانی شیخ علی افندینك نامنده بربیر فانی اللی ایکی
مریدانیله بلا امیرحاج کعبه‌نك کلمشلر وضحی وقتنده حضرت شیخ ایله ملاقی اولمشلر نه سلام ویروب
نه برکلام ایدوب نه تقبیل ونه مصافحه قیلمشلر همان وارنجه متأدب اوتوروب صمت وسکوت ایله اطراق راس
ایدوب ظهره دك حضرت شیخك یاننده قالمشلر بعد اداء الصلوة بی وداع وسلام اولعزیزك یانندن چقوب
برزوم حجره‌یه کلمشلر ونه بلا سلام وکلام اطراق راس ایدوب متربع اوتوروب عصره دك بدلر افندیله مراقبه قیلمشلر
وبدلر افندی اولپیره تعظیم عظیم ایدوب توقیر کثیر ایله خدمتنده اولمشلر واول پیر اختیار آخشام افطار ایلدکده هرطعامدن
بر لقمه یا ایکی لقمه برر قاشق المشلر واول کیجه ینه اولجه ساکت وجالس حجره سطحنده ماهتاب آیدینلغنده بدلر افندیله
تنهاجه قالمشلر غالبا آنلر صاحبه دك بحرمکاشفه‌یه طالمشلر علی الصباح اول پیرمسافر واروب حضرت شیخی
کوروب برلحظه ینه ساکت اوتوروب قیام ایلدکده حضرت شیخ انکا اکرام ایچون قالقوب آیاغ اوزره دعا قیلمشلر
بعدالدعا بسارتك الن تقبیل ایدوب صمت وسکوت ایله قهقری صومعه قپوسندن طشره‌یه کلمشلر وحضرت شیخك
انکا قارشو جمله مراولپیره اکرام ایله یك تقبیل ایدوب آنه بندر یدی احترام ایله تشییع ایلمشلر تا کیم حرمن یری
نهایت بولمشلر بعده اول پیر شهسوار برزومله وداع ایدوب پیاده مریدلری ایله راهی اولمشلر پس عودتدن صکره
بدلر افندی‌یه دیدمکه بوشکل مسافردرکه جمله‌دن زیاده عزت وحرمت بولمشلر جواب ایلدیکم بومسافر سائرلره
قیاس اولنمز کاملدر وخواص اولیادن صاحب‌دلدر وبرزوم خاص الخاص اقرانی حال وشاننده قریب وقابلدر زیراکه
دیمشلرکه بن چوق زمانلر بروسیاحت ایدوب اطراف عالم کیدوب ربع مسکونك بلاد وقراسن کورمشیدم والی
سنه‌دن بروزماننده اولان اولیای کرامك جمله‌سنك زیارتنه ایرمشیدم ظاهرده معروف اولیانك اولیانك مجلسن عالمده
خوش کورمشیدم بوعزیزی جمله‌سندن اقرب واکرم وغوث اعظم بلمشیدم وحالا بونك وجود شریفن آنلر عشقیله

یاتمش بولمشیدی چونکه بو عزیزک صومعه سنه کلمشیدی ودیدار شریفیله مشرف اولمشیدی وکوکلمی عیانا کوزومله
کورمشیدی بن بنم سیاحتم تمام اولوب مرادم المشیدی بدر افندیم دیدیکه صحیح تکلم ایلیان مسافر بو وافر سوزی
نه زمان سویلدی جواب ایلدیکه بن اشراق قلوب ایله تکلم ایلمشیدی وبوندن غیری دخی چوق حکمت سویلمشیدی
واما سکزنجی سنه مرتبه صادر اولان کراماتندن بریسی بودرکه حضرت شیخک قریه سندن اوچ ساعت مسافه بر وادیده
بر قریه اهلندن بر محبی وار ایدیکه آنک باغنده عنب مسبوق نامنده بر درلو سیاه اوزم اولوردیکه عنبک سائر
انواعندن یکرمی کون مقدم ایرشوردی واول عنب ایرشدکده اول محبت آنک ابتدا حضرت شیخه بر سبد کنده
ارقه سیله هدیه کتورمکی هر سنه عادت قیلمشیدی پس اول سنه عادتندن بر هفته صکره کلمشیدی وتأخیرندن
مرفقلکا تندن بویله عذرخواه اولمشیدیکه شیخم بنی معذور طوتکه بن عادتم اوزره ابتدا ایرشن عنبی افندمزه
کتورر ایکن غیری کویک چوبانی اولان دوستم یول اوزرینه کلمشیدی واول دره ده بکا تصادف ایدوب بو سمته
کلدیکمی بلمشیدی بکا دیدیکه بو صوکارنده سنکله بر ساعت راحتلنوب سویلیلم وپدر ومادرک خیرینه ایکی
صالقم اوزم ویربیه لم چوق ابرام ایلدم لکن بک مصر اولمشیدی بن دخی ناچار آکا تسلیم اولدم تاکیم سبدک نصفی
بولمشیدی آندن صکره دونوب بکا نکته ایله تعزیر ایدوب دیمشیدیکه تکری سکا مال ویرمش اما عقل ویرمامش بو
عاقل ایشی دکلدرکه اولادیکی قویوب کندی مالکی مستحق اولمیان ایلره بویله زحمتله کتوروب ویره سن شیخ اولدیغی
مشکلدر یوقسه عنب بولدیغی نه بلورسن بنم کوزمه بو سوزی طوتوب قالان اوزمی بو فقیر چوبانه احسان ایلهکه
ثوابی والدیکن جاننه دکسون دیوب اوزمی تمامیله المشدی بن دخی بوش سپتی الوب کیرو بر دونمشیدم آنجق یوقشی
یاری اولمشیدی همان دره دن اماننی صداسی کلمشیدی برده آنی کوردمکه اول چوبانک کندی کلبی یاتورمش اکثر المش
وآزی دیشلرندن صاحبنک بوغازینه صالمشیدی همان سکردوب چوبانی کلبندن تخلیص ایلدم اما آندن صکره آرکسی بلاکره
بولمشدی پس آنک قریه سی اهلنه خبر ایتدم بن دخی بیله کیتدم بعض علاج ایله صحته دوندی لکن بنی بر هفته بو خدمتدن
عوق ایلدی عذرم بو اولمشیدی پس حضرت شیخ اول محبتک بو عذرین قبول ایدوب آکا دعا قیلمشیدیکه جزاک الله
عنا خیرا کثیرا من کان لله کان الله له معینا ونصیرا واما طقوزنجی سنه مرتبه صادر اولان کراماتندن بریسی
بودرکه حضرت شیخک کندی قریه سنده عباس نامنده بر اختیار اول عزیزک حضورینه کلمشیدی کوردمکه آغزی
اکیلوب صول قولاغنه متصل اولمشیدی صول یوزینک جلدی قات قات قیرشوب غنغه سیله قولاغی آره سنده بورقا
کوزغن اولمشیدی وصاغ یوزینک جلدی اویله کریلوب آچلمشیدیکه کورنده فالان دفکبی ازرق وبراق اولمشیدی
وسویلر ایدیسه سوزی فهم اولنمازدی فالمشیدی اول مرحمتکانی آنی اویله کوردکده آغلیوب مبارک الیله یوزینه مسح ایدوب
الفاتحه دعا قیلمشیدی بعد الفاتحه آغزی کالاول طوغریلوب تمام یرینه کلمشیدی بعده تکلم ایدوب دیمشیدیکه الامان
شیخم بنی عفو ایلهکه سنک حقکده قصور ایلمشیمدی بو کیجه غیبتکده سکا ناسزا سوزلر سویلمشیمدی بن اول بقیه واردی دفعه
غایبکده بر سنه کلمشدی آغزیمی بو حاله صالمشدی توبه لر اولسون دیوب یوزین یره سورمشدی واول حکیم الهی اول بیوک
کناهی عفو ایدوب دیمشیدیکه سکا بردن بکا اولان قصورلر حلال اولسون وحق تعالی سکا هدایت قیلسون صقین کبی
غیبت ایلهکه مؤمن مؤمنی غیبت ایتمک نص قاطع ایله حرامدر ویزی سویلمکه بن اوزوم کبی عبد ذلیلک صاحبی عزیز
ذو انتقامدر واما حضرت شیخک نقل اولنان کراماتنک اوننجی کرامتی بودرکه برکون حضرت شیخک صومعه سنه
بر ساعت مسافه ده بر قریه دن بر حافظ متورع اولان فقیه متشرع کلمشیدی وحضرت شیخه معارض بولنمشیدی ابتدا دیمشیدیکه
یا شیخ سن نیچون جامعه کلمزسن اول ریایمه آکا لطف ایله جواب ویرمشدیکه یا حافظ بو صومعه مسجد نیتیله بنا
اولنمشدر بونده دنیا کلامی سویلمک مکروه بلمشدر تکرار دیمشدیکه نیچون جماعت ثوابن طالب اولمازسن رفق ایله
جواب ویرمشدیکه اوقات خمسه ده اولاد واحبابم جماعت اولوب فرایض آنلرله ادا اولنمشدر تکرار دیمشدیکه نیچون
اذان محمدیه اجابت قیلمزسن ینه لطف ایله جواب ویرمشدیکه بو مسجدک مناره سی شوکه قدیم حجردرکه آنک اوزرنده بر
وقتده اذان اوقنمغله بو مسجدک اذانی اجابت قیلنمشدر وصلوة جمعه جامعده ادا اولنمشدر تکرار دیمشدیکه نیچون
جماعت کثیره نک فضیلتی بولمازسن ینه تبسم ایله جواب ویرمشدیکه قوتی وقوتم مقدم کبی حضوره موضوع اکرامی نعم

اولمسیدی جماعت

اولمسیدی جماعت کثیره ثوابی جانمه منتدرکه غنیمت بولنمشدر چونکه معذورم حق تعالی ثوابدن محروم ایلمسون نکه
نیة المؤمن خیر من عمله خبرنده روایت قیلنمشدر پس حافظ افندی کندی حدن بلیوب جوابن الوب کیتمشدر اول
کیجه خانه سنده یاتمشیدی صباحی اویانمشکه قرآن وفقهی بالجمله اونوتمشیدی ایکنجی کونی تدریسات الکفی
بالکلیه اونوتمشدی اوچنجی کونی کوزی اعمی اولوب نوری یکباره کیتمشدی دوردنجی کونی متحیر قالوب
آنده بتوب ایکی اوچ آدمیله حضرت شیخک قپوسنه جان آتمشدی اول مرحمتکانی آنی اعمی کوردکده آغلیوب دعا ایتمشدی
ومبارک الن یوزینه سوردکده نوری کلوب ظلمتی کیتمشدی واول اعتذار ایدوب حجالتندن باتمشدی ومروت کانی
آکا تحسین ایدوب حقی سویلدک امر معروف ایلدک سعیک مشکور اولسون دیوب تسلیه خاطر ایتمشدی
پس حافظ افندی تائب اولوب حدن بلوب اول کیجه بزم حجره ده یاتمشدی صباحی قالقوب کالاول شفا بولوب
اونوتدقلری هپ خاطرینه کلوب مسرور وممنون اولوب حقنه حمد وثنا وشیخه چوق دعا قیلوب یوزن کوزن
عتبه سینه سوروب پیاده کوینه کیتمشدی اکرچه فقیرالله رحمه الله حضرتلری معلی استغفار ولدیغندن منبع کرامات اولوب
مقام خلافه ایتمشدی لکن بو محلده بو ذکر اولنانلر اماثلی زیاده اهل محبت کفایه ایتمشدر دیرکه فناء فی الشیخ اولانلر نور محمدیه ایروب فناء فی الله مرتبه سنه ایتمشلردر

نظم فقیر فانی ولان دیرجم جهانشم بن	امیر دیر اوجه بنده شبانشم بن
فقیر دیرکه جهان ایچره شمس تابانم	امیر دیرکه آکا سایه نهانشم بن
امیر دیر بو زمان بر وبحره حکم ایدرم	فقیر دیرکه شه ملک جاودانشم بن
امیر دیرکه فقی ناس ایچنده مقبولم	فقیر دیرکه کوکلرده طاتلی جانشم بن
فقیر دیرکه جهان محتشمی آندم	امیر دیرکه بلا سهمنه نشانشم بن
فقیر دیرکه اولمدد قمنده شهد وشکر	امیر دیرکه اولمدن قنی جبانشم بن
فقیر دیرکه قیامتده نه حساب اولنور	امیر وحقی دیر اول غلغله دیدیکمانشم بن

نوع تاسع

غوث اعظم علوی شیخ اسمعیل تکوی فقیرالله رحمه الله حضرتلرینک رئیس خدامی وماننداولاد کرامی
بولنان علم وحیا معدنی درویش عثمان حسنی حقیرالله رحمه الله حضرتلرینک رحمت حقه انتقالنه مرادکدیغن
حضرت شیخ آندن صکره بو یتیمی بر نظرله تغریر ونیجه حکمله توصیه وحکیمانه تربیه قیلدیغن بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه
چونکه مرحوم پدر افندی بیک سکسان بر تاریخنده حسن قلعه سنده دنیایه کلمشدر واوتوز ییل قدر اوقوب یازوب چلبی افندی
اولمشدر ویوز اون تاریخنده تاربارده ایله یانغنه باشلمشدر ویوز اون بشده دنیادن اوصانمش مرشد کامل آرزو
قیلمشدر واحضرومه کوچوب دورت بش ییل آنده قالمشدر ویوز یکرمی ایکی تاریخنده اول ییل سیاحت قصدیله احضرومدن
اون کونلک یره کلمشدر وعدیم المثل اولان عزیزی آنده بولمشدر بن آنک سکیزمنده اولکمنه معادتله قالمشدر وهم ومغونی سرحی
حضوره تبدیل اولمشدر وصحبتی برکاتیله خواص اولیا مرتبه سن بولمشدر واحوال اهل قبوره مطلع اولوب کشف حسی درجه
آلمشدر واشراق قلوبه واصل اولوب کشف خیالی یه جلسته اعنی حضورنده بولنانلرک نیتلری خیالی آنک آیینه قلبنده منعکس اولمشدر
ووحوش وطیور آنکله الف قیلمشدر وبو نوبتجهانده ایکی سنه جلوه ایله هرهاردن المشدر لکن عالی همتیله اقصای کمال
اولان لال وصال آرزوسنده قالمشدر سائر مقامات وکراماتنی بلکه ماسوی اولان خیالاتی نظرندن صالمشدر مراد ومقصودی
آنجق موت ایله بولنان کمال وصال اولمشدر حتی کندی یارانندن ملازیاد نامنده اول قریه ده بر مسجد امامی نصاده برکون
پدر افندیم دیمشدرکه سن بو عزیزک عندنده اولدیغندن اعز ایکن اون سنه در بو نائل مرام اولدیغکی اولدیغکی جواب
ایتمشدرکه هنوز اقصای مرادم نائل اولمامشمدر سنکله وعدم اولسونکه نائل مرام اولدیغم کبی سکا خبر ویریم یانور
اولسن بیله سی قالدیریم وبو وعده اوزرینه اون کون مرور ایتمشدر بعده بدر عزیزم مریض اولوب امام موعود
اکابر کون بش کیجه خدمت ایتمشدر بو مدتده اوم مرحوم اکل وشرب وتکلم ایتمیوب حضرتله بیخود یاتمشدر چونکه سنه
سنینی الی ایکی اولوب وعده سی یتمشدر وتاریخ هجرت بیک یوز اوتوز ایکی ماه رجب الاصم نصفنه کتمشدر بر
بنم اول یار غارم پدر ومادرم وغمکسارم وحجر صدانشم درویش عثمان افندی جمع کیجه

صباحه يقين دنيادن آخرته انتقال ايتمشدر وبو دار شقادن دار بقايه كيتمشدر وحق يولنده جان ويروب
قرب وصاله يتمشدر وناكل مرام اولوب رحمت درياسنه باتمشدر وبو يتيم اول كيجه بشقه جه مسافر اوطه سنده
ياتمشدم صباحى فقير خسته پدرى كورمك مراد ايلدكمده آنى بكليانلر بنى اكدى ايتمشلر ديديلر سن وار ابتدا نمازى
قيل صكره كلكه خسته شمدى راحت ايتمشدر بن بو سوزى تصديق ايدوب جامعه كيدوب كوردمكه جمله جماعت مسجد
انف ايتمشلر بنم يقين ايده ميوب ظن ايلدمكه خلق نماز طوتمشلر چونكه نمازى قيلوب حجره مزه كلوب كوردمكه
پدر افندى كيتمشلر بن دخى بن ده الكلنورم ايشم بيتمشدر همان كوكلم اوى ظلمت غموم غموم ايله طولوب حسرت فراق
مرحوم ايله مثال ويرانه بوم اولمشدر ومسموم افلاك كبى اويله فرياد وفغان ايده جك ايدم كه سقف حجره مى رفع ايدوب
صداى انينم سمايه كيده جك ايكن بن بو ندا ركرم ايكن آنى كوردمكه خلق اوركشوب اول مرحمت كانى كلمشلر بنى خوش
حزن والم ندن اسكندى بنده قيام ايدوب كوكلمده ديدمكه شمدى عيب صبور اولورم عزيز افندم كتكدن صكره
نصيحتلرينه حكم بن بلورم همان اول خضر وقت ايروب جمله يه سلام ويروب غريب اوغلنك باشنى اوجنده قاعد
اولمشدر وشهيد عشقك روحيچون بر فاتحه اوقيوب مراقبه يه طالمشلر و بو حقير اول عزيزك قرشوسنده مرحومك
آياغى سمتنده آياقده قالمشدر مكرسه عنايت حق ايرشيجك وقت اولمشلر همان آنى كوردمكه رأس شريفن قالدروب
نظر كيميا اثر ايله يوزمه باقوب تبسم ايده رك فقط ملا ابراهيم ملا عثمان افنديله بو يتيمى تربيه قيلمشلر اول انتاده
آنلك مبارك صدرندن شمشك مثالى بر نور لامع برق اوروب آنده قالمشلر اول دمده بنم درون سينه مى يوركيم سرعتله
دتره يوب حزن والم كيدوب يرينه سرور ولذت طولمشدر واول باباى علم بو يتيمى محبت ايله احيا ايدوب كندى مكاننه روان
اولمشلر وكوكلم اول ذوق ايله اويله طولمشدركه حواسم بيله طاشوب دوكلمشلر بن املوك آل ياشل جديد اثوابمى
كيدمكه اول دور زمانم بو يتيمه عيد اكبر وسور اعظم اولمشدر وفكر ايده قالوب غمم چكمن لحبا اول سرور ملى تعجب ايتمشلر
حق تعالى اول پدرمى غريق رحمت ايليسونكه بو اوغلى آنك حياتى حالنده مغموم اولمشلر ونه وفاتى وقتنده محزون قالمشدر
ومرحوم پدر افندمن يوزين آچوب باقدم كانه كولمشلر وبشره سى نورانى وبدنى نرم واعضا ومفاصلى نرم كويا كه اول
نائم اولمشلر وجنازه سى نمازن حضرت شيخ افندى كندى قيلمشلر وآنك جنازه سى نمازينه اوج قريه خلقى وجميع سرود
اهلى كلمشلر وبيبور قدر دخى آغلشوب ضربن يرينك كوشه سنده جمع اولمشلر وآنك وفاتيچون بر
اوغلانك غيرى اول لسلكن خلق بالجمله محزون قالمشدر زيرا كه حضرت شيخك محبكيلم درويشى واوغلى دخى
محبوب القلوب اولمشلر وبعد الدفن والتلقين امام موعود اويقو قالديغنك هماندوارب اول ساعت كندى خانه
اهل واولادى يانه حزن ايله ياتوب اويقويه طالمشلر فى الحال امام اول دمده كندى آياقده مسرور بولمشلر
بس آنك اهل واولادى آنى نائم ايكن بغتة قائم كوروب تعجب ايدوب واروب صوردملركم نه كه حالت اولمشدر امام
آغليوب آنلره جواب ايتمشلركم اون بش كوندن مقدم عثمان افندى مرحوم ايله وعده مز وار ايديكم نائل مرام اولنجه
بكا اعلام ايده نائم اولسم بنى قائم ايدوب كيده بس اول وعده سن وفا ايچون شمدى سرور ايله كلمشلردر
بنى قوشا غمدن طوتوب تا يا نورسن قائم اول كه بن مرادمله دائم اولدم ديوب بنى حرمكم قيلمشلر همان امام
ابدست آلوب شيخه كلمشلر واول وعد ووفا ماده سن نقل ايلدكده اول عزيز آكا خطاب ايتمشلركم ياملا زياد
اوغلم ملا عثمان حليم وسليم ومستور وتسليم اولديغندن حال حياتنده كمال ايرشوب خواص اوليا مرتبه سنه يتمشلر
غايت همتى عالى اولديغندن اخص خواص ايله اولمغه مراد ايتمشدر ان شاء الله تعالى انك اذاره سنه كيتمشلر بس
پدر افندى مرحومك اون ييل سياحت غريمى آنك عمرى بقيه سنه اشارت ايمش رحمة الله عليه روحيچون الفاتحه
وپدر افندى مرحومك وفاتى كوننده آنك رفيقى اولان ملا محمد اصفهانى دخى عليل اولوب بر هفته قالوب اول دخى
وفات ايتمشلر رفيقلرندن بر هفته صكره كلوب بر هفته صكره كيتمشلر وحضرت شيخ آنك دخى جنازه نمازن قيلوب
اول دخى اوردينه يتمشلر رحمة الله عليه روحيچون الفاتحه اما باباى علم افندمز بو يتيمه شفقتله التفات ايلديكم
مرحوم پدر افنديدن صكره آنك حذمتلرى بن ميراث قالمشلر واول حكيم الهى بو خوى خسته سن بنجه حكمت شربتلريله
تربيه قيلمشلركه كوكلم امراضندن صحت بولدقده محبتيله آنى اجرى المشلر بس توحيد وتوكل وتفويض وتحمل وتسليم

ورضا رياضه

ورضا رياضه داخل اولمشلر وجان وجهانندن اعز والذ نعمتلر بولمشدر وجملهدن اولى واعلى معرفت ومحبت الهى بولمشدر
واول طبيب قلوبك بو مريض ايچون تركيب ايلديكى حكمت شربتلرى الفاظ لطيف وقيل تيمنا بو محله نقل اولنمشدر بر
اول مرشد كامل بو جاهل غافل غلامى ارشاد ايدوب اقتضا ايلدكجه بر ايكيشر حكمت بيورمشلر وبنجه اشارت و
بشارتيله كوكلم علاجاتن طيورمشلر ملا ابراهيم من وحد الله نجا من عذاب الله ملا الكل من الله والكل الى الله ملا
الكل مع الله والكل لله ملا الكل بيد الله والكل افعال الله ملا من احب الله احب قرآءة القرآن ملا قرآءة القرآن
غذاء روح الانسان ملا قرآءة الفاتحة جالبة ودافعة ملا من احب الله عمل بمضمون القرآن ملا ابراهيم من احب الله
اتبع حبيب الله ملا من احب الله احب حبيب الله من احب حبيب الله اكثر من الصلوة عليه ملا احب حبيب الله عمل بسنته
من احب حبيب الله قرأ حديثه ملا كتاب المصابيح كلها من الاحاديث الصحاح ملا ابراهيم انا مأذون من ابى وهو مأذون
من اجدادى بتعليم العلوم اجمعين واذنت لك فى المصابيح وتفسير المعالم وعلوم الدين ملا افضل العبادة هو تعليم
علم الدين للمسلمين وافضل العلوم علم الصلوة فانها معراج المؤمنين ان تصل الفرايض فى الوقت مع السنن انما الي
ملا الشريعة المحمدية ثمرة شجرة الوجود واتباع الشريعة يعطى السعود احذر ان تخرج من دائرتها اياك ان تفارق
اجماع اهلها ملا ابراهيم الدنيا ملعبة الصبيان الدنيا خيال ونقصان الدنيا كالظل الزايل الدنيا كالرؤيا الباطل
ملا امور الدنيا ليست بعمل الدنيا متاع قليل ملا الدنيا خراب والبقاء لله اترك الكل وتوجه الى الله الدنيا عدو
العقبى مردود والمولى ابدى ملا ابراهيم الاصل هو القلب والشرط هو المحبة وجد المولى من فى قلبه طلبه لانه قريب من العبد
وهو معه ملا ابراهيم الرياضة للمحب عادة وعبادة تقليل الاكل والشرب صحة وراحة ملا كان ابى يقول ماء اللحم
لا يمنع الرياضة انا كل خمسة ايام مرة اشرب الماء بهذه الكاسة وان فلانا بقى يوما عطشان فشرب جرعة من الماء
وذلك يفسد الرياضة ملا اصل هذا الخبز عفص حلال انا آكل فى اليوم والليلة مرة لقيمات من اى طعام وجد
ملا ابراهيم تقليل النوم حضور وسرور ملا الليل نهار المحبين الليل حرم العاشقين ملا انا فى بداية حالى كنت احيى الليالي
وانتظر طلوع الفجر وانظر كيف يضيء والآن اصلى العشاء واتوضا وانام الى ما شاء الله ملا ابراهيم الصمت حكمة بليغة
وخصلة مليحة ملا صمت اللسان معين لصمت القلب وصمت القلب موجب لمعرفة الرب ملا سلامة الانسان فى
حفظ اللسان والفم احد اللسانين ملا الستر صديق ملازم وستر امر لازم لا تقل غير الصدق ولا تقل كل
صدق ملا احوال القلب على اللسان نقصان الحال وخسران اذا كان افشاء سر المخلوق يوجب العقاب فكيف سر
الخالق ملا ابراهيم الراحة فى العزلة والسلامة فى الوحدة ملا الناس ما يخلونا على حالنا الناس ما يخلوا احدا على
عمله ملا نحن خلينا كم مع قلبك فكن انت مع ربك انت ما بقى لك شغل مع احد ولا اميل الى عند ملا نحن ما لنا
معاملة مع المخلوقات ولا التفات الى الكائنات صحبة الخلق صداع والانس فى الانقطاع ملا الخلق حجاب
لبصرك عن شهودك وانت حجاب لقلبك عن شهود ربك فانت محجوب عنك بهم والحق محتجب عنك بك
ملا كن مع الله كأن لا خلق ومع الخلق كأن لا نفس اذا كنت مع الله كأن لا خلق فقط وجدت وعن الكل فنيت
واذا كنت مع الخلق كأن لا نفس فقد عدت وبقيت ملا ليس لاحد خلق وخالق فان اخترت الخالق فقل فانهم عدو لى
الا رب العالمين ملا انت بين الله والخلق فان علقت بهم خذلوك وان علقته بالله خدموك اترك الخلق
وادخل الى قلبك وحدك ترى مونسك فى خلوة سرك ملا ابراهيم افضل الذكر لا اله الا الله وتكرار الاسم ينتج المحبة
لله من ذكر الله وحده ذكره الله واحبه ملا حقيقة ذكر الله نسيان ما سواه ان نسيت الكل بقيت مع الله
من قال كل يوم خمسمائة مرة لا اله الا الله واسم الجلال الى ما شاء الله بالاخفاء فقد سلك طريق الاولياء
وطريقنا اويسى والتلقين فيض من الله ملا الذاكر من لا يخطر بباله الا مولاه ولا يغيب عن معناه ولا يميل الى هواه
الذكر الدائم غذاء الارواح ملا ابراهيم الفكر التمام عادة الاولياء الكرام تفكر ساعة فى نفى وجودك خير عبادة
سنة باثباتك له ملا الخواطر خطاب يرد على الضمائر فاذا كان من قبل الملك فهو الالهام وان كان من قبل الشيطان
فهو الوسوسة واذا كان من قبل النفس فهو الهوى واذا كان من الله بالذات فهو الخاطر فعلامة الالهام ان يرد بضوء
موافقة العلم وعلامة الوسوسة ان ترد بضوء مخالفا للعلم وعلامة الهوى الحاح فى الطلب بسرعة وشدة

قويا في الالحاح معاودا حتى يأتي نه وعلامة الخاطر الحق انه يرد على القلب بقوة ولذة ومعرفة يعرف بذوقه
عند وجدانه في الخير والخلق والاصل ويعقب سرورا وعلما وعملا وراحة وامنا وتوكلا وتفويضا وتسليما
ورضا ومعرفة وحبا وحكمة ولطفا ومن كان اكله من الحرام لايقدر ان يفرق بين هذه الخواطر القلب رباط
ملا ابراهيم توكل على الله وفوض امرك الى الله ملا توكل بالله وسلم امرك الى الله ملا انت مثلنا سلم امورك الى الله
ملا ان تحسن علينا نحن نبعث لاهل بيتك نحن نعطي لاولادك ملا المتوكل ماؤه في البحر وخبزه في الغيب
لاهم له في القلب ولا دراهم في الجيب ملا ابراهيم ما اختار احد حالا الا كان عليه وبالا ملا في الاختيار آفة
وفي التفويض راحة فدع الاختيار الحد بك لانك لاتدري نفعك ولا ضرك ملا انظر الى ابراهيم عليه السلام
كيف توكل على ربه واعتمد عليه في كل حاله وحين القي في النار ما استعان من احد ولا من جبرائيل عليه السلام
قال له جبرائيل هل لك من حاجة قال اما اليك فلا واما اليه فبلى قال فاسئله قال علمه بحالي حسبي عن سؤالي
واستعان يوسف عليه السلام من صاحبه المسجون فقال له ربه كيف وثقت بمخلوق عاجز وعرضت قصتك عليه
ورفعت حاجتك اليه وانا المعطي والمانع وانا الضار والنافع ملا التوكل والتفويض والتسليم والصبر والرضاء
اصول في طريق حصول الوصول الى الله تعالى ملا ابراهيم الصبر الهام من الله والعجلة دسيسة الشيطان التحمل
امن وامان ملا الصبر اوله مر كالحنظل وآخره حلو مثل العسل ملا الله صبور يحب الصابرين هو يبلي عبده ويعين
ملا العلم بالتعلم والحلم بالتحلم القلب سلطان وتخته التوحيد وتاجه الحلم العلم مرتبة علية والحلم عطية عظيمة
ملا ابراهيم من رضي عن الله فقد رضي الله عنه ملا الرضاء بالقضاء من شان الاولياء ملا البلاء من الحبيب
عطاء فالتسخط للعطاء خطاء ملا الخير فيما اختاره الله والاحسن ما فعله الله ملا كيف ما فعل الله المليح ذلك
المليح ما سواه الله فارض بما قدر لك الله ملا اول مقامات المعرفة الصبر على مراد الله واوسطها الرضاء بمراده
وآخرها ان تكون بمراده ملا ابراهيم انت موعود بمعرفة ربك ومحبته وعطية الله تعالى ليست بالسعي والجهد
بل بعنايته وهدايته ملا لو اردت معرفة عشرة ايام بالصدق لاعطاك بل ان اردتها يوما وليلة بالتوجه التام
لهداك ملا ارجو من الحق سبحانه ان يبلغك الى مقصودك ملا اسئل الله العظيم ان يعطيك مرادك ملا اني قد
دعوت الله تعالى وسئلته ان يسهل عليك جميع مراداتك ملا اذا اراد الله تعالى ان يتعرف لعبده وضع نوره في قلبه
ليعرفه به ملا نور المعرفة في قلب العارف كالشمس في العالم اذا طلعت من خلال حضوره البسه من نوره ملا ان
الطاعة والمعرفة تجعلان العبد اميرا وان ضدهما تجعلان الامير اسيرا ملا ان عرفت نفسك ذليلا فقيرا
عرفت ربك عزيزا قديرا ان جهلت ربك تحركت وان عرفته سكنت معرفة الله سعادة الدارين ومحبة الله قرة العين ملا
المحبة ثمرة المعرفة والمعرفة هداية ازلية ملا اول ما يطلع في سماء القلب نجم الحكمة ثم قمر العلم ثم شمس المعرفة فبضوء نجم الحكمة
تشاهد حقايق الاشياء وبضوء قمر العلم تشاهد عالم المعنى وبضوء شمس المعرفة تشاهد حضرة المولى ملا ابراهيم من كان
له حبيب مثل الله فكيف يميل الى غيره ومن كان له طبيب مثل الله فكيف يركن الى غيره ومن كان له صديق مثل الله فكيف
يخاف من غيره ومن كان له صاحب مثل الله فكيف يشتغل بغيره ومن كان له جميل مثل الله فكيف يشاهد غيره
كما قال الله تعالى كذب من ادعى محبتي وخطر بباله غيري ملا من احب الله آثره على ما سواه من ترك غير الله صفي وقته
مع الله من احب الله فقد احبه الله ملا من احب الله غلق على نفسه ابواب المقالات وعلى قلبه ابواب الكونين في جميع الحالات
ملا ليس كل عبد يصلح للتذكار ولا كل قلب يصلح لمحبة الجبار ملا قلوب المشتاقين منورة بنور الله فاذا تكلموا اضاء النور
من انفاسهم ملا الشوق يكون الى العبد الغايب وهو قريب مجيب فكيف نشتاق اليه بل نحبه ونحب من يحبه
ملا انا فقير الله احب من يحب الله ملا انت محبنا من خلق السموات والارض ملا انت لست للجنة ولا للنار بل لاجل
محبتنا في الله ملا انت ولدنا انت عندي مثل عبد القادر انت كنت اولادي ملا انت لحي ع الاسخياء وعلى فاقبل
انت مني ايش ما تفعل انا اقبل ملا ابراهيم قريبنا بعيد وبعيدنا قريب انت عندي ابنك انت لو رميتك في البحر
لرد الله علي ملا هناك ايضا نحن نرتبك الله معك هو يعينك ويحفظك الله يعطيك عمرا طويلا واولادا كثيرا
ويجعل عاقبتك خيرا ملا ابراهيم النفس الزكية نجم والقلب السليم قمر والسر الصافي شمس فمقام النفس في الباب

ومقام القلب

ومقام القلب في الحضرة ومقام السر في المخدع فالمرء في الحضور بالخضوع فيتلقى الحكمة ويلقنها القلب والقلب
يلقنها القلب والقلب يلقنها النفس والنفس تجلى على العين او اللسان او القلم ملا المؤمن اذا عمل صالحا انقلبت
نفسه قلبا ثم انقلب قلبه روحا ثم انقلبت روحه سرا ثم انقلب سره وصار فناء ثم انقلب الفناء وصار وجوده خفيا
يسقيه ربه ما يسقي ويزرع ما يزرع ملا متى طلبته بالعقل والتفكر فقد ضللت ومتى طلبته بالفقر والتحير فقد
اهتديت وهو معكم اينما كنتم في الدنيا والآخرة ملا اذا كنت معه حجبك عنك واذا كنت معك استعبدك له فالفناء خروجك
عنك والبقاء توجهك اياه ملا ما دمت انت انت فانت مريد فاذا افناك عنك فانت مراد فالسعادة العظمى غيبتك عنك
والدولة الكبرى وجودك به ملا المعرفة طريق الفناء والفناء طريق التوحيد ما حصلت لنا وفيك بقية لسوانا فاذا
فنيت عنك حصلت لنا فاودعناك سرنا وابقيناك بنا ملا اذا استانست بك استوحشت عنه واذا استوحشت
عنك استانست به ملا ان سلمت اليه قربك وان نازعته ابعدك قربك منه خروجك عنك وبعدك عنه وقوفك معك
ملا ان جئت بلا انت قبلك وان جئت بك حجبك فانفصل عنك تشهده في قلبك فتفنى عنك وتبقى به فلا تشهد
في مرآة الوجود الا الوجه الموجود انتهى كلامه ملا ابراهيم غلامه رضي الله عنه وارضاه وجعل مقعد الصدق
مأواه بيت خذ العلم من افواه الرجال بقلب لا بعقل تكن جداك وحضرت بير بر نده بير ديو تحقيره اعطا ايلدكي هدايا سنك
برى زين العابدين حضرتلرينك بو منظومه سيدركه مطلوب اولان اوقومه سيدر منظومه

عباد الله رجال الله	اعينونا بعون الله	وكونوا عوننا لله	عسى نحظى بفضل الله
	بحق الله رجال الله	اعينونا بعون الله	
فيا اقطاب ويا اوتاد	ويا ابدال ويا اسناد	اجيبوا يا ذوي الامداد	وفينا اشفعوا لله
	بحق الله رجال الله	اعينونا بعون الله	
الى من غيركم اذهب	ومالي عندكم مذهب	ومنكم يحصل المطلب	وانتم خير اهل الله
	بحق الله رجال الله	اعينونا بعون الله	
تعالوا وانظروا بالله	تعالوا وانصروا لله	بحق الله بجاه الله	بحب الله بعون الله
	بحق الله رجال الله	اعينونا بعون الله	
اجيبوا يا كرام القوم	وخلوا عنكم اذ النوم	وهبوا وانصرونا اليوم	وكونوا عوننا لله
	بحق الله رجال الله	اعينونا بعون الله	
اتيتم نا كرام الحي	وزادت نار اهل الغي	وانتم باب رب الحي	ومالي غير باب الله
	بحق الله رجال الله	اعينونا بعون الله	
فيا ربي بسادات	تحقق لي مرادات	عسى تأتي بشارات	ويصفو وقتنا بالله
	بحق الله رجالي الله	اعينونا بعون الله	
فيا رباه يا ربي	ويا غوثاه يا حسبي	ازل يا سيدي كربي	والحقني باهل الله
	بحق الله رجال الله	اعينونا بعون الله	
فيا طه ويا طس	ويا حم ويس	انا عبد انا مسكين	ومالي غير ذكر الله
	بحق الله رجال الله	اعينونا بعون الله	
سمعنا منك يا محبوب	وجاء السول والمطلوب	واسمك عندنا مكتوب	ووصفك زين اهل الله
	بحق الله رجال الله	اعينونا بعون الله	
سالناكم سالناكم	وللابواب جئناكم	وفي امر قصدناكم	فمنوا واعنكم بالله
	بحق الله رجال الله	اعينونا بعون الله	
بقرآن وجبريل	وتورات وانجيل	وما في آي تنزيل	اعينونا لاجل الله
	بحق الله رجال الله	اعينونا بعون الله	

باسماء واوصاف / وذات ذات اوصاف / وابرار واشراف / واخيار ورسل الله
بحق الله رجال الله / اعينونا بعون الله

بطه سيد الكونين / وسيد والد الثقلين / وانتم نور عين العين / اتيتني مقصدي لله
بحق الله رجال الله / اعينونا بعون الله

برب قد تولاكم / واعطاكم واولاكم / وفي الاكوان والاكم / اغيثونا بجاه الله
بحق الله رجال الله / اعينونا بعون الله

فسلوا سيفكم يا قوم / وهبوا وانصرونا اليوم / فحاشا يعتريكم نوم / عن الراجي لكم بالله
بحق الله رجال الله / اعينونا بعون الله

هبوا يا اولي الالباب / تعالوا وافتحوا الباب / وانتم جملة الاحباب / وانتم خير اهل الله
بحق الله رجال الله / اعينونا بعون الله

فزين العابدين واقف / على ابوابكم عاكف / ومن تقصيره خائف / ولا تبكوا لغير الله
بحق الله رجال الله / اعينونا بعون الله

وانتم بابه يا هو / فيا هو اشفعوا يا هو / واهل النهى قد تاهوا / ولم يدروا باهل الله
بحق الله رجال الله / اعينونا بعون الله

باسم الله فتحنا الباب / وصلنا مع الاحباب / ودارت بيننا الاكواب / شربناها ببسم الله
بحق الله رجال الله / اعينونا بعون الله

فطفنا ثم وافينا / وحيينا ولبينا / وفي الابواب ناجينا / وجدنا كل اهل الله
بحق الله رجال الله / اعينونا بعون الله

ونادانا منادي الحي / احباكم وزال النحي / وجاءت في حماكم حي / وقولوا الف شي لله
بحق الله رجال الله / اعينونا بعون الله

وما كنا بذي الاشباح / ولكن نفرح الارواح / من الفتاح للفتاح / بهذا جاء سر الله
بحق الله رجال الله / اعينونا بعون الله

فيا اركان بيت الله / ويا احباب حجر الله / بكم طبنا وحق الله / وهذا شان اهل الله
بحق الله رجال الله / اعينونا بعون الله

وزين العابدين ملقى / على ابوابكم حقا / فحاشا بعده يشقى / ايا سادات شي لله
بحق الله رجال الله / اعينونا بعون الله

نوع عاشر

غوث اعظم غلوی شیخ اسمعیل تلوی فقیرالله رحمه الله حضرتلرینک هر حالده متانتی وطریقتده استقامتی وحقیقتده امانتی وانک جمله دن استعانتی وحیات مستعارنده مدت اقامتی وزمان انتقال ورحلتی بلادده ای عزیز معلوم اولسونکه فقیرالله رحمه الله حضرتلرینک روح پاکی عالم فضله بولنمشدی وحجر عنایتده تربیه قلنمشدی وانک ولایت فطرتیه سی خداداد ایدی وسعادت جبلیه سی مادرزاد ایدی انی کورنلرک قلوب ونفوسی انک محب ومنقادی ایدی واول محبوب قلوب ملوک ایدی ومخدوم عموم اهل سلوک ایدی انک جناب سعادتی کعبه حاجات خواص ایدی وباب دولتی مقصد عامه ناس ایدی انی کورن علما وعامه ولایتنه تسلیم ایدی واول عصرنک فریدی ودهرنک وحیدی وقدری عظیم ایدی انک صیت جلیلی عربستان وکردستان اقطارنده مشهور اولمشیدی وذکر جمیلی اسلامبولده هندستانه واروب ایران وتورانه طولمشیدی احرار اختیار ایله خدمتکار اولوب رقیتی قبول قلمشیدی وصحبتی بولوب خدمتی قیلانلر حالات وکمالاتلی اعلاسن بولمشیدی انک مبارک باشنده وصدر شریفنده کونش کبی نور مشعشع کورمشدی وانی کورنلر اول عزیزی خضرین سومشلردی وانک الدقلری الوب انکلا ایردکلرینه

ایرشدردی وانک جمالی خیالی نقش ضمیر ایدنلر صفاسن سورمشلردی واوللرواسطه ایله مجلس حضورنه کیرمشلردی زیراکه اول وصی همام طریقت محمدیه ده امام ایدی وعلامات مرشد کاملی آنده تمام ایدی توفیق آنک رفیقی وحالت وسعی طریقی ایدی وانس آنک ندیمی وبسط آنک نسیمی ایدی وحکمت آنک مشیری وفکر آنک وزیری ایدی وصدق آنک رایتی وحلم آنک صناعی ایدی ومکاشفه غداسی ومشاهده شفاسی وآداب شریعت آنک ظاهری واطوار حقیقت آنک سر ظاهری ایدی اول معدن عرفان منشرح الصدر وعظیم الشان ایدی وخوارق عجیبه سی بیحد وحالات غریبه سی بی پایان ایدی وقطب اولیای زمان بلکه غوث هر لحظه ان ایدی نته کیم عالم دلده اودوح روان اولیای عصرینه سلطان وجمله یه صاحب فرمان ایدی وعاشقلره جانان ودرتلیلره درمان ایدی وجمال وکمال الله شمس تابان واهل بصیرت آنک علو شاننده حیران ایدی کذلک ملوک عالم صورت اولان شریف مسعود مکه مکرمه وسلطان هندستان وسلطان محمود آل عثمان وانک اکثر وزراسی وجمیع امرای کوردستان انکا عیان ونهان مکاتیب ونذور وارمغان ارسال ایدرلر هر بری آنک دعا ورضاوهمتن جویان ایدی وقبول دعاسی ولذت رضاسی ظاهر ونمایان ایدی واقبال عزتی ونفوذ همتی کونشدن عیان ایدی وانک احبابه لقاسی وفقرایه عطاسی بی منتها ایدی وزائرلره نصح وثناسی وسائرلره حب ودعاسی مفت ومجان ایدی وتقلیلن انکا تعظیم واکرام ایله امرینه رام اولوب رضاسن خواهان ایدی زیراکه اول مرشد انس وجن وشیخ اهل عرفان ایدی وعزیز اهل عالم ووارث خلافت آدم ووصی حبیب رحمان ایدی نفعنا الله تعالی من برکاته آمین اما شریف مسعودک اول محبوب قلوبه کوندردیکی مکتوبک عنوانی بودر الحمد لله الذی جعل مرائی قلوب اولیائه مجالی جمال وجهه الکریم ولاح منها علی صفائح وجوههم لوائح نوره القدیم فصاروا بحیث اذا رؤوا ذکر الله والصلوة علی افضل من ارتفع حجب الکون عن بصر بصائرهم واکتفه سر سریان وجوده الساری فی الکل علی سرائرهم فما راوا فی الوجود الا ایاه بعد ابلاغ جواهر بواهر الادعیة التحیات وزواهر نوادر الاثنیة الوافیات بالارواح الطیبات والمواج المکرمات الی من عنده قلبی مقیم ومن شوقه جسمی سقیم معدن اللطف والجود ومنبع فیض الودود شیخنا وشیخ الثقلین عین الانسان وانسان العین ظل الله فی العالم ووصی النبی المحترم صلی الله تعالی علیه وسلم اعنی به العالم العامل الفاضل الکامل حضرة مولانا فقیرالله الغوث التلوی قدس سره العلوی واما سلطان محمودک اول عزیزه کوندردیکی مکتوبک عنوانی بو یله دردر الحمد لله الذی کشف لاولیائه ما لا یحیط بعلمه العقل والقیاس واوصل محبیهم ومعتقدیهم الی ما لا یمکن الوصول الیه لسائر الناس وقرب خواصهم منه بحیث من وجدهم عرف ومن عرفهم وجد بلا التباس فمن قبل احدهم نجا ومن قبله احدهم فقد وصل الی الله بالاستیناس والصلوة والسلام علی من شرب من بحار القدس وجلس علی بساط الانس وعلی آله واصحابه الذین شاهد سرائرهم اجلال الاحدیة فلاشا اوصافهم فی شهود الربوبیة اما بعد سلام قولا من رب رحیم الی حضرت شیخنا العظیم امام الطریقة وهمام الحقیقة قائم مقام الارشاد وناظم امور العباد والمتوجه الی الله فی جمیع احواله والداعی المخلوق الی الحق بحاله وقاله خلاصة الاشباح والارواح وسر الزجاجة والمصباح عارف احوال الملک والملکوت وواقف اسرار القدس واللاهوت المعروف العارف بالله والمنقطع الواصل الی الله عزیزنا ومولانا فقیرالله ادامه الله برو ابقا انتهی عنوان المکتوبین چونکه اول روح پاک بو عرصه خاکده ابنوب کسب کمال ایدوب عارف حق ومعروف خلق اولمشدی ومظهر عنایات ازلیه ومنبع فیوضات ابدیه اولوب انکی جهانی کوکلی آیینه سنده بولمشدی وجمله سی اولودنی انجق رئیس بلوب آنکله نتن ونتهاقالمشدی پس بو جهان جور وجفانی اعراض ایدوب علم ذوق وصفایه متوجه اولمشدی وبو جهان کثرت کدورتی اوصانوب عالم وحدتک زلال وصال مدامی آرزو قلمشدی وبو کارخانه ده بر جلوه عجیبه ایله نوبتن صاوب رحلت وفنی کلمشدی وبو دارفنادن اول داربقایه انتقال انکا آسان اولمشدی زیراکه اول اهل بقا بلکه وقوعنده موت اختیاریله اولمشدی وروح پاکی بدنی مرقدنده حبس اولمش قالمشدی وفاتکه اول عزیزک سنی سنینی تمام ثمانینی تجاوز قلمشدی وتاریخ هجرتیک بیک یوز قرق یدی سنه سی بولمشدی پس اول ایلک شهر شوالی نصفنده اول جمله نک پیکی برهفته قدری بحجره درونده طالمشدی خلق ایسه اویله صانمشدرکه اول مریض اولوب یاخود قالمشدی بعده برجمعه کیجه سی بعد العشا اوراق اعلنمشدی

بو عالم حسته کلمشلر ۰ واولاد واحفادن یانته دعوت ایدوب علم وصلاح ایله وصیت قلمشلر ۰ وجملهنک زمانن
ابرا ایدوب تربیهسی وفاقنه بیوروب علی عبد القادر افندی یه تسلیم قلوب ۰ بس شریف وقومری خاطرلرین صالمشلر
واول شاده صومعه شریفهسی رایحه طیبه ایله طولمشلر ۰ کویاکه بر حقه عود وعنبر یاقلمشلر ۰ واولاد واحفادی
غموم واحزان ایله طولمشلر ۰ واکا اول کیجه لیلهٔ عید وسور اولمشلر ۰ وقناکر اکا سلام قولا من رب رحیم صدا
کلمشلر ۰ انده دیوب جسمی قویوب حقه جان ویروب مراد المشلر ۰ کندوسی آنده کیدوب جسم لطیفی بونده قالمشلر
چونکه اول اهل حضور بودار غروری قویوب ۰ اول دار سروره رحلت قلمشلر پس اولاد واحفادی فراقنه آغلیوب
یورکلری طاغلیوب جمله سن حیرت المشلر ۰ اول شب اکا عید اکبر وسور اعظم ایکن آنلره یاس وماتم اولمشلر
همان اول کیجه اولمذکر ای تنها جه صباحه دکین غسل وتکفینن تکمیل ایدوب ۰ اول وصیتنی یرینه بولمشلر ۰ وکیجه دن
سعد لهلنده ۰ وبش آلتی قریه خلقنه آدم کیدوب ۰ بالجمله صباحی کلمشلر ۰ فالحمد وبهایه جماعت کثیره جمع
اولوب عبد القادر افندی وعلی صلوة جنازهسن قلمشلر ۰ ومرقد شریفی پدرم عثمان افندی ایله محمد افندیلر
تربهلری قدامنده قازمشلر ۰ واهل قریه فرق کون ۰ صبا ومسا مرقد شریفنه کلوب قرآن تلاوت قلمشلر ۰ وآنده بر
قبهٔ عظیمه بنا اولنوب ۰ ابجده تاریخ وفاتی یازلمشلر ۰ ومرقدی اوزرینه مزین ستارهلر له اورتولی
بر توجه صند وقه یاپلمشلر ۰ وهفتهده برکون اول قریه اهلنه مرقد عندنده بر دایکیشر ایتمك
کندی اوقافندن تعیین قلمشلر ۰ ومرقد منوری زیارت قیلنوب آنکله تبرك اولنمشلر قدس الله سره روح پاکیچون الفاتحه

نظم

ای خواجه بوزندانده بن عزم سفر قیلدم ۰ افلاکه دل وجاننله خوش راه کذر قیلدم
جان عزم سما ایتدی ۰ تا معدننه یتدی ۰ اول سمته کجان کتدی ۰ اول سمته نظر قیلدم
سیل مثلی روان اولدم ۰ وحدت یمنی بولدم ۰ اول خمر ایله خوش طولدم ۰ بن بحری مقر قیلدم
دلدن اومه تابان ۰ کوستردی یوزن جانان ۰ مهر ایله ایدوب دوران ۰ بن سیر قمر قیلدم
جان ایچره او جانانده ۰ دل حسننه حیرانده ۰ عارف ایشی سیرانده ۰ بن ذوق دکر قیلدم
اول وصلت روحانی ۰ خوش بولدی بو روح آنی ۰ سیر وسفر جانی ۰ بی خوف وخطر قیلدم
حق دل وجان طولسون ۰ اول خمر ایله مست اولسون ۰ بی پرده آنی بولسون ۰ بن جسمی سپر قیلدم

خاتمة الکتاب

کیفیت صحبت خالق وخلق وجهانی ۰ ورعت اقارب وآبا واخوانی ۰ والفت ازواج واولاد وغلمانی ۰ ومعاشرت
مجاهل ومعارف وجیرانی ۰ ومباشرت اطعام فقرا واکرام مهمانی ۰ وامور خارجیه اعیان وامثال واقرانی ۰ ومعاملات
عوام وخواص اهل جهانی ۰ وموجب مودت والفت بولنان لطف واحسانی ۰ وهر بر صحبت والفته مخصوص اولان آداب
وارکانی ۰ وآفات اعضای سبعه ایله آفات ابدانی ۰ واسباب فقر وغنا وحفظ ونسیانی ۰ وبو جمله یی انسانه آسان
ایدن توحید حضرت یزدانی ۰ فصول اربعه ایله تفصیل ایدر ۰ **فصل اول** اجمال معاملات حبیب خدایی وحسن معاشرتی
ترغیب ایدن آیات قرآنیهیی ۰ واحادیث قدسیهیی اوچ نوع ایله بیان وعیان ایدر ۰ **نوع اول** مکارم اخلاق رسول امین
واصحاب کرامی ۰ وآنلره تابعین ۰ وعلمای دینی اجمالاً بیلدرر ۰ **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلر درکم اول
حنان ورحمان ورؤف رحیم اولان ستار وحلیم وودود وکریم الله تعالی حضرتلرینك کلام قدیمنده وانك
لعلی خلق عظیم خطابی مقامنده مقیم اولان رفیق وشفیق وحلیم وسلیم محمد امین ومعین مساکین وحبیب
اکرم ونبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك مخلوق خدا ایله اولان مکارم اخلاقی رعناسی وجمیع
ناس ایله عشرت واستیناسی ۰ وامت واصحابیله صحبت ومعاملهسی ۰ واهل واولادیله الفت ومکالمهسی واکا

ابن نجم کیدن ۰ وآنك تخلقوا باخلاق الله امرینه امتثال ایدن اصحاب کرامك واولیای عظامك وعلمای دینك
وسلف صالحینك ۰ دائما رسم وعادتلری وطور وطبیعتلری جمله خلق ایله حسن خلق ایله معامله ۰ ولطف ولین
ایله مکالمه ایدك ۰ ومسامحه ایله معاشرت ۰ وموافقت ایله مباشرت ایدك ۰ واختلاط ایله رغبت ۰ وامتزاج ایله صحبت ایدك
وحلم ایله نصیحت ۰ ورفق ایله محبت ایدك ۰ وتواضع شفقت ۰ وبشاشت ایله الفت ایدك ۰ وایثار ایله خدمت ۰ واحسان ایله فتوت ایدك
وکرم ایله مودت ۰ وحیا ایله مروت ایدك ۰ ومدارات ایله مرافقت ۰ وتحمل ایله مجاورت ایدك ۰ وعفو ایله شفاعت ۰ وجود ایله
سخاوت ایدك ۰ وتودد ایله طلاقت ۰ وتلطف ایله ظرافت ایدی ۰ ووفا ایله سکینت ۰ ورجا ایدنه رأفت ایدك ۰ وصدق ایله صیانت
وهر کسه اعانت ایدك ۰ وجملهیه خیر دعا ۰ وحسن ظن ایله ثنا ایدك ۰ وتصغیر نفس ۰ وتوقیر احبا ۰ وستر عیوب ۰ وصفح اذا
ایدك ۰ وناسدن احسان ۰ ومحاسنن افشا ۰ وکندی احسانن اخفا ایدك ۰ وکوچکلره ترحم ۰ وبیوکلره وفا ایدك ۰ وبونلر
امثالی کوزل خصال ایدك حال بوکیم بزلره جملهدن اهم والزم اول حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه اتباع
واقتدا قیلمقدر ۰ وآنك آل واصحابنك عادات وآدابیله معتاد ومؤدب اولمقدر ۰ ورضای
مقلب القلوبی کوزلکه دائم یوب بولمقدر ۰ وآنکیچون جمله خلقه رفق وشفقت قیلمقدر **نظم**

معدن الطاف ایدی پیغمبر ایتمزدی غضب ۰ حسن اخلاق ایله ذاتی اولمش ایدی طوبطولو
خلقه ایلردی تواضع کرشریف وکر وضیع ۰ نفسی طبراق مثل آنچون کوکلی صومثلی طولو
سوسه کر بغض ایلسه الله ایچون ایلردی اول ۰ کندو نفسیچون سوب هم اولمادی هرکز عدو
کولمدی هیچ قهقهیله سوکمدی هیچ نسنهیی ۰ لطف ایله بشام ایدی یوزی کوچ اول ماه رو
حرمت ولطف وحیا وحلم ایله موصوف ایدی ۰ کسریه لا دیمدی کیم کلسه اکا یلو رو
کدوا اهل بیتی حاجاتن کوررلردی کندوسی ۰ دائما مسکینلر ایله اوتوررلردی اول اولو
نعل وثوبینه یما القلردی بکردی کینوب ۰ خسته کورمك تعزیه ایچون یوررلردی ای عمو
که بنردی ناقهیه کاه آت وقاطره کاه مرکبه ۰ آردینه آدم الوردی اولسه ایدی اکا اولو
که ترفع ایلر ایدی که دیکردی بر ذیشان ۰ مجمع الآداب ایدی مخفی عیان یوزی صو لو
اریه انمکنه باخود مرجمك چوربا سنه ۰ قیلسلر دعوت واررلردی آره مزدی نهدی بو
بردی اوچ برماغ ایله طلی یالردی آنلری ۰ بسمله ایله اوچ نفسده صو ایچردی دیکلنو
اعتذار ایتسیلر کسه عذرن ایلردی قبول ۰ یوغ ایدی عندنده لطیفه کرمدن سوکلو
طورسه ذکر الله ایدی اوتورسه ذکر الله ایدی ۰ کسمدی ویرمزدی جان وکوکلنی الاکرم هو

نوع ثانی

ای عزیز جمله خلق ایله حسن خلق ایله معاملهیی ۰ ولطف ولین ایله مکالمهیی ۰ آیات بینات ایله بلندی
معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه حق تعالی عبادینه عنایتیله قیلدیغی رأفت ورحمتی ۰ وبری برلرینه لازم
اولان شفقت والفتی جلوه ویرمشدر ۰ نتکیم کلام شریفنده لطفیله بیورمشدر ۰ یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر ان الله
بالناس لرؤف رحیم ۰ والله رؤف بالعباد ۰ وان تعفوا اقرب للتقوی ولا تنسوا الفضل بینکم ان الله بما تعملون بصیر
واذکروا نعمة الله علیکم اذ کنتم اعداء فالف بین قلوبکم فاصبحتم بنعمته اخوانا ۰ والکاظمین الغیظ والعافین عن
الناس والله یحب المحسنین ۰ فبما رحمة من الله لنت لهم ولو کنت فظا غلیظ القلب لانفضوا من حولك فاعف
عنهم واستغفر لهم وشاورهم فی الامر ۰ ولا تکن للخائنین خصیما ۰ والصلح خیر واحضرت الانفس الشح وان تصلحوا
وتتقوا فان الله کان غفورا رحیما ۰ فاعف عنهم واصفح ان الله یحب المحسنین ۰ والمؤمنون والمؤمنات بعضهم
اولیاء بعض ان ربی رحیم ودود ۰ ولو شاء ربك لجعل الناس امة واحدة ولا یزالون مختلفین الا من رحم ربك
ولذلك خلقهم ۰ ان الله یأمر بالعدل والاحسان وایتاء ذی القربی وینهی عن الفحشاء والمنکر والبغی یعظکم لعلکم
تذکرون ۰ وان عاقبتم فعاقبوا بمثل ما عوقبتم به ۰ ولئن صبرتم لهو خیر للصابرین ۰ ان احسنتم احسنتم لانفسکم
وان اسأتم فلها ۰ ان الله مع الذین اتقوا والذین هم محسنون ۰ وقضی ربك الا تعبدوا الا ایاه وبالوالدین احسانا

اما یبلغن عندك الكبر احدهما او كلاهما فلا تقل لهما اف ولا تنهرهما وقل لهما قولا كریما واخفض لهما جناح
الذل من الرحمة وقل رب ارحمهما كما ربیانی صغیرا وقل لعبادی یقولوا التی هی احسن ان الشیطان ینزغ
بینهم ان الشیطان كان للانسان عدوا مبینا قل كل یعمل علی شاكلته ولیعفوا ولیصفحوا الا تحبون ان
یغفر الله لكم والله غفور رحیم وعباد الرحمن الذین یمشون علی الارض هونا واذا خاطبهم الجاهلون
قالوا سلاما والذین یبیتون لربهم سجدا وقیاما والذین لا یشهدون الزور واذا مروا باللغو مروا
كراما اولئك یجزون الغرفة بما صبروا ویلقون فیها تحیة وسلاما خالدین فیها حسنت مستقرا
ومقاما واذا سمعوا اللغو اعرضوا عنه وقالوا لنا اعمالنا ولكم اعمالكم سلام علیكم لا نبتغی الجاهلین ومن ایاته
ان خلق لكم من انفسكم ازواجا لتسكنوا الیها وجعل بینكم مودة ورحمة ان فی ذلك لایات لقوم یتفكرون
ووصینا الانسان بوالدیه احسانا حملته امه كرها ووضعته كرها ولا تستوی الحسنة ولا السیئة
ادفع بالتی هی احسن فاذا الذی بینك وبینه عداوة كانه ولی حمیم وما یلقیها الا الذین صبروا وما یلقیها
الا ذو حظ عظیم الله لطیف بعباده والذین یجتنبون كبائر الاثم والفواحش واذا ما غضبوا هم یغفرون وجزاء
سیئة سیئة مثلها فمن عفا واصلح فاجره علی الله ولمن صبر وغفر ان ذلك لمن عزم الامور انما المؤمنون
اخوة فاصلحوا بین اخویكم واتقوا الله لعلكم ترحمون یا ایها الذین امنوا لا یسخر قوم من قوم عسی ان یكونوا
خیرا منهم ولا نساء من نساء عسی ان یكن خیرا منهن ولا تلمزوا انفسكم ولا تنابزوا بالالقاب بئس الاسم الفسوق
بعد الایمان ومن لم یتب فاولئك هم الظالمون یا ایها الذین امنوا اجتنبوا كثیرا من الظن ان بعض الظن اثم ولا تجسسوا
ولا یغتب بعضكم بعضا ایحب احدكم ان یاكل لحم اخیه میتا فكرهتموه واتقوا الله ان الله تواب رحیم ربنا اغفر لنا
ولاخواننا الذین سبقونا بالایمان ولا تجعل فی قلوبنا غلا للذین امنوا ربنا انك رؤف رحیم ویؤثرون علی
انفسهم ولو كان بهم خصاصة ومن یوق شح نفسه فاولئك هم المفلحون یا ایها الذین امنوا ان من ازواجكم
واولادكم عدوا لكم فاحذروهم وان تعفوا وتصفحوا وتغفروا فان الله غفور رحیم وتواصوا بالصبر وتواصوا بالمرحمة
خذ العفو وامر بالعرف واعرض عن الجاهلین واصبر وما صبرك الا بالله ولا تحزن علیهم ولا تك فی ضیق مما یمكرون
فاما الیتیم فلا تقهر واما السائل فلا تنهر واما بنعمة ربك فحدث رباعی مخلوق خدایه شفقت ایت رحم بول
ابلهلره حلم وحرمت ایت راحت بول سن هر كسه رفق ورغبت ایت رفعت بول كر ایسه‌مدكسه عزلت ایت عزت بول

نوع ثالث

جمله خلق ایله حسن خلق ایله معامله‌ده ولطف ولین ایله مكالمه‌ده احادیث قدسیه ایله بلدرر ای عزیز
معلوم اولسونكه اهل ادب دیمشلردركه حق تعالی عبادینه عنایتیله قیلدیغی رأفت ورحمتی وبری برلرینه افضا ایلدن
صیانت وشفقتی وحمایت ورغبتی طیورمشدر نته كیم احادیث قدسیه‌ده تنبیه وتعلیم بیورمشدر یا ابن ادم
انكم لا تحسنون الا الی من احسن الیكم ولا تصلون الا من وصلكم ولا تكلمون الا من كلمكم ولا تطعمون الا من
اطعمكم ولا تكرمون الا من اكرمكم ولیس لاحد فضل علی احد انما الفضل للذین یحسنون الی من اساء الیهم ویصلون
من قطعهم ویكلمون من هجرهم ویطعمون من حرمهم ویكرمون من اهانهم فاعفوا واصفحوا وتواضعوا
واستروا وارحموا ارحمكم یا ابن ادم لا تدخل جنتی الا من تواضع لعظمتی وقطع نهاره بعبادتی وكف نفسه
عن الشهوات من اجلی واوی الغریب ورحم المصاب واكرم الیتیم وكان له كالاب الرحیم وللارامل كالزوج
الشفیق فمن كانت هذه صفاته ان دعانی لبیته وان سألنی اعطیته وفی قلوب عبادی احببته یا ابن ادم
المال مالی وانت عبدی والضیف رسولی فان منعت مالی من رسولی فلا تطمع فی النعیم المقیم یا ابن ادم المال
مالی والاغنیاء وكلائی والفقراء عیالی فمن بخل بمالی عن عیالی ادخلته النار ولا ابالی یا ابن ادم احسن
خلقك بعبادی حتی احبك واحببتك فی قلوبهم یا ابن ادم ضع یدك علی صدرك فما تحب لنفسك فحبه لغیرك
یا ابن ادم من ترك العنف والغیبة والنمیمة اظهرت محبته فی القلوب ونجیته من العیوب والكروب یا ابن
ادم كما ترحم كذلك ترحم وكیف ترجوا ان ارحمك وانت لا ترحم عبادی یا ابن ادم من اسند الی الیتیم والارملة اسعف

مرضاتی جعلته

مرضاتی جعلته فی ظلی یوم لا ظل الا ظلی یا ابن ادم انفق انفق علیك وبیورمشدركه یا موسی انی اصطفیتك بسبب رحمتك
علی خلقی لانك كنت ترعی غنم شعیب فندت شاة من غنمك واتبعتها فاصابك الجهد فی طلبها حتی ادركتها فلما
اخذتها ضممتها الی حجرك وقلت لها یا مسكینة لم اتعبتنی واتعبت نفسك فبرحمتك علیها اكرمتك بالنبوة یا ابن ادم
اذكرنی حین تغضب اذكرك حین اغضب وارض بنصرتی لك فان نصرتی لك خیر من نصرتك لنفسك یا ابن
ادم احسن خلقك بعبادی وعد المریض منهم حتی احبك فی قلوبهم یقول الله تعالی یوم القیمة یا ابن ادم مرضت فلم
تعدنی یقول یا رب كیف اعودك وانت رب العالمین فیقول اما علمت ان عبدی فلانا مرض فلم تعده اما علمت انك
لو عدته لوجدتنی عنده ویقول الله تعالی یا ابن ادم استطعمتك فلم تطعمنی یقول یا رب كیف اطعمك وانت رب
العالمین فیقول استطعمك عبدی فلان فلم تطعمه اما علمت انك لو اطعمته لوجدت ذلك عندی ویقول الله
تعالی یا ابن ادم استسقیتك فلم تسقنی یقول یا رب اسقیك وانت رب العالمین فیقول استسقاك عبدی
فلان فلم تسقه اما علمت انك لو سقیته لوجدت ذلك عندی یا ابن ادم اذا ابتلیتك فلم تشكنی الی عوادك
اطلقتك من اساری ثم ابدلتك لحما خیرا من لحمك ودما خیرا من دمك ثم تستانف العمل یا ابن ادم
وجبت محبتی للمتحابین فی یقول الله تعالی یوم القیمة این المتحابون فی فوعزتی وجلالی الیوم اظلهم فی ظلی
یا ابن ادم المسكین رسولی فان اعطیته فقد اعطیتنی وان منعته فقد منعتنی یا ابن ادم ای عاقل توذی احدا من خلقی
رعایة لحقی بیت جهان باغنده ای عاقل بود مقبول انس وجن نه كسه‌دن انجلسون نه سن بر كسه‌دن انجسن

فصل ثانی

جمله خلق ایله حسن خلق ایله معامله‌ده ولطف ولین ایله مكالمه‌ده متعلق اولان احادیث واخبار
وكلام كبار وهر كسله عقلنجه رفتار وگفتاری واحوال امور خارجیه مختاری وترهیب وترغیب نا اهلی وبیكار
دوتی نوع ایله بیان وعیان ایدر نوع اول جمله خلق ایله حسن خلق ایله معامله‌نك ولطف ولین ایله مكالمه‌نك
فضائل وفوائدی احادیث شریفه ایله بلدرر ای عزیز معلوم اولسونكه اهل ادب دیمشلردركه حضرت حبیب
اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم امت واصحابنه شفقت ورأفتیله حسن معاشرتی تعلیم وتفهیم ایدوب
فضائل وفوائدن طیورمشدر نته كیم بعض احادیث شریفه‌ده بیورمشدر رحمان اولان الله مرحمت ایلر سیز یرده
اولانلره مرحمت ایلدكز تا كیم كوكده اولانلر خالقی سیزه مرحمت ایلسون وبیورمشدركه سیزدن كوچكلره مرحمت ایلكز
تا كیم سیزدن بیوكلر سیزه مرحمت ایلسونلر وبیورمشدركه مؤمنلره لازمدركه بری برینه خیر صاحبی نصیحت ایدهلر
وبری برینه مرحمت ایدوب اعانت ایده‌لر وبری برینك المیله متالم اولوب مسرتنه مسرور اوله‌لر نته كیم بدنك
بر عضوی متالم اولدقده جمیع اعضای بدن انك المیله الملنوب تا اول عضوه الم زائل اولنجه‌دك جمله بدن راحتسز
اولور وبیورمشدركه مؤمنلر بری برینك قرنداشیدر وعالمده نفس واحده كبیدر وبیورمشدركه بری برینه نسنه
بخشش ایلكز تا كیم بری برینكزه محبت ایده‌سز وبیورمشدركه خلقك خیرلیسی ناسه منفعتلیسیدر انكچون اصحاب
كزین واتباع تابعین وعلمای دین مبین بری برلرینه معین اولوب منفعت ایدرلردی بلكه اهل كتاب وذمته
وجمیع مخلوقاته بیله مرحمت ایدوب معاونتلرنه كیدرلردی وبیورمشدركه امتمك ابدالی كثرت صلوة وصیام
ایله جنته داخل اولمازلر لكن رحمت قلوب ایله وسلامت صدور ایله وسخاوت نفوس ایله داخل اولورلر واول حضرت
كندی مبارك الیله یتیم اوشاقلرك باشن مسح ایلردی وانلره تلطف ایدوب تبسمله سویلردی وبیورمشدركم
یا معاذ یتیم اوشاقه مرحمتلی پدر كبی اول سن واكر كل كبی بحر سن یقینا بله سن وبیورمشدركه كیمكم مسلمان
قرنداشن دنیاده مسرور ایدرسه حق تعالی انی دنیا واخرتده مسرور ایدر وكیمكم مؤمن قرنداشن دنیا
غصه‌لرینك برندن خلاص ایدرسه حق تعالی انی یوم قیامت غصه‌لرندن آزاد ایلر وبیورمشدركم حق
تعالی بنده‌یه مادامكه مؤمن قرنداشنك یاردمنده‌در مولاسی انك یاردمنده‌در وبیورمشدركم پدر و
مادرینه اكرام واحسان ایدن ایچون جنتك ایكی بابی مفتوحدر وبیورمشدركم حق تعالی اول كسه‌یه رحمت ایلسون

كندك ولديني معاونت ايلر يعني اول امري اكا تكليف ايتمزكه اول امري ايشلمكه كندويي عاصي اولمسندن خوف ولمز
وبيورمشلدركه اعمالك افضلي مؤمنك بالنه سرور ادخال ايتمكدر وبيورمشلدركه بركمسه كندي عيالنه بر درهم
انفاق ايلسه بنم عندمده حق يولنده بيك دينار انفاقندن احسندر وبركمسه پدر ومادرينه بركون مطيع
اولسه بنم عندمده بيك ييل عبادتندن خيرليدر وبيورمشلدركه بركمسه عيالي عندنده برساعت اكلنسه
بنم عندمده بو مسجدمده اعتكافندن افضلدر وبيورمشلدركه ايماني اكمل اولان مؤمن كندي اهليله خلقي
احسن اولاندر وبيورمشلدركه نسوانه خير صاحب اولوب رفق وحلم ايله معامله ايلككه آنلر كندي نفسلرينه
مالك اولميوب سيزك عندكزده اسير اولوب امانة الله بولنمشلردر وبيورمشلدركه كندي عبد وبنديسنه ضرب
ايدنك كفارتي آني آزاد ايلمكدر وبيورمشلدركه نسانه مالك اولانك عيوبي مستوردر وكظم غيظ ايدنك
ذنوبي مغفوردر وبيورمشلدركه جواري وغلمانكزه لطف ولين ايله مكالمه ايده سن بركونده يتمش كره
تقصيرات ايدرلرسه ده عفو ايله معامله ايده سن وآنلره كندي ماكولاتكزدن اطعام ايليه سن وكندي
ملبوساتكزدن الباس ايده سن اولادكز كبي اكرام ايليه سن وآنلره طاقتلرندن زياده خدمتلر تكليف ايلمكزكه
بد نظري نحم ايله دمدر وآنلر سيزلر كبي بني آدمدر آنلره ظلم ايدنلرك خصمي خلاق عالمدر وبيورمشلدركه
هركيمكه پدر ومادرينه مطيع اولوب صلة رحم ايليه واهل واولاد وخدمتكاريله ملايم سويليه واخوانني
اكرام ايده كندي خانه سنده ملازمت ايليه تحقيق اولكمسه تكميل مروت ايلمشدر وبيورمشلدركه اوليا
ايله مجالسه وعلما ايله مكالمه ايلكز وحكما ايله صحبت وفقرا ايله انسيت ايلكز وبيورمشلدركه ايكي
مصاحب كيمكه بري برينه امانتدر بري برينه حلال اولمازكه اوبرينك كزلي سوزني كسنيه سويليه يا آنك سر
مستوريني خلقه اظهار ايليه وبيورمشلدركه مؤمن مؤمنه روح ايله جسد مثابه سنده در وبيورمشلدركه مؤمنك
مؤمنه نظري عبادتدر ويوزينه تبسمي كفارتدر وبيورمشلدركه مؤمنك قلبنه سرور ادخال ايتمك موجب
رضاي رحماندر وبيورمشلدركه كيمكه حق تعالى يه وعالم عقبايه ايمان كتورمشدر اولكمسه جارينه اكرام وضيفنه
احترام ايليسون خير سويليسون يا سكوت ايليسون وبيورمشلدركه يا ابا هريره نفسكا محبت ايلدكك امري
ناسه محبت ايله كه مؤمن اولاسن وجاركله مجاورتي كوزجك ايله كه مسلم اولاسن وبيورمشلدركه جبريل امين
بكا حسن مجاورتله اويله چوق وصيت ايدردي بكم قونشي قونشي يه ميراث الور ظن ايدردم واول حضرته كلوب
جارندن شكوي ايدن مؤمنه بيورمشلدركه كندي جارككدن اذيتكي كف ايدوب آنك اذيتنه صبر ايده سن تاكيم موت
ايله آنك آرهيي بوزكيده سن بر حسن جوار آنجق كف اذيتدن دكلدر بلكه حسن جوار اذيت جاره صبر وتحملدر
وبيورمشلدركه تحقيقا حسن خلق وحسن جوار وصلة رحم اسباب رضاي مولادر ومذهب جميع خطايادر
وبيورمشلدركه حسن خلق الله تعالينك رحمتندن صاحبي انفنده بر بولاردركه برملكك يدنده در وملك ايسه آني
خيره چككيدر وخير آني جنته ادخال ايدر وسوء خلق الله تعالينك عذابندن صاحبي انفنده بر بولاردركه بر شيطانك
اليده در وشيطان ايسه آني شره چككيدر وشر آني جهنمه ادخال ايدر وبيورمشلدركه هركيمده كه اوچ خصلت
اولماز اولكمسه ايمان طعمي بولماز بري حلمدركه آنكله جاهلك غضبين رد ايليه وبري ورعدركه آني محارمدن
منع ايليه وبري حسن خلقدركه آنكله خلقه مدارات ايليه وبيورمشلدركه افضل صدقات مدارات ناسدر وبيورمشلدركه
انبياي عظام اولنديغم كبي مدارات ناس ايله مأمورم وبيورمشلدركه رفق ومداراتدن بهرهمند اولان دنيا
وآخرت خيرندن بولشدر ورفق ومداراتدن محروم اولان دنيا وآخرت خيرندن بي بهره قالمشدر وبيورمشلدركه
ايماندن صكره عقلك باشي مدارات ناسدر وخلقه تودد ايله حسن امتزاج واستيناسدر زيراكه استشاره
ايدنك اتمي راسدر وكندي رايينه قانع اولانك صوكي افلاسدر وبيورمشلدركه دنياده زهد ايدن عندالله محبوب
اولور وخلقك يدنده اولاني ترك ايدن محبوب القلوب اولور وبيورمشلدركه امانت قبض ايتميان راحت بولور
وناسدن برنسنه سؤال ايتميان عزيز اولور وبيورمشلدركه مؤمنلره نصح وشفقت علامت سعادتدر وبيورمشلدركه
حق تعالى رفيقدر ورفقي سوب عنفي كبي عنف ايچون ويرمديكي لطفي رفق ايچون قيلمز وبيورمشلدركه حق تعالى

بربيت اهلهم

بربيت اهلهم خير مراد ايليسه آنلري رفق ايله معتاد ايدوب عنفدن آزاد ايدر زيراكه رفق برنسنه ده بولنمازسه
الاكه آني زين ايدر وعنف برنسنه ده بولنمازسه الاكه آني شين ايلر وبيورمشلدركه يا اباذر اكر مؤمن قرنداشكا
نفعك اولمديسه باري ضررك اولمسون واكر اولسنه سرور بولمديسه غم هم بولمسون واكر آني لسانك مدح
ايتمديسه ذم هم قيلمسون زيراكه مسلم اودركه آنك يدندن ولساندن مسلمانلر سلامت بوله لر وجمله سي آنك
ضررندن امين اوله لر بيت نفس قول قيل اي حقي خلق الجنته كيم انجه دير سي حقدن اكله سن آني

نوع ثالث

جمله خلق ايله حسن خلق ايله معامله نك ولطف ولين ايله مكالمه نك ماهيت وكيفيتي نيجه اخبار
وآثار ايله بيلدر اي عزيز معلوم اولسونكه اهل ادب ديمشلردركه حضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم
امت واصحابنه مودت ومحبتله الفت وصحبتك آداب واركانني تفهيم وتعليم ايدوب وماهيت وكيفيتني
بيورمشلدر نته احاديث شريفه سنده لطفيله بيورمشلدر اي امت واصحابم اخلاق حق ايله متخلق اولكز تحقيقا
علم وحلم آنك اخلاقندندر وعلم آنجق تعلمله وجود بولور وحلم هم تحملله حاصل اولور خيري اختيار ايلين كمسه
خير بولور وشردن حذر ايدن حفظ اولنوب سلامت قالور وبيورمشلدركه علمي طلب ايلكز وعلمله برابر حلم
وسكينتي طلب ايلكز وتعليم ايلدككز طالبلره ملايم سويلكز وتعلم ايلدككز استاذلره تعظيم ايلكز جبابره
علمادن اولمالكزكه جهلكز سيزه غالب اولمسون وبيورمشلدركه اي امتم سيزدن قطع رحم ايدنه صله رحم ايلكز
وسيزي محروم ايدنه سيز كرم قيلكز وسيزه جهالله معامله ايدنه سيز حلم ايله اولكز وبو خصال الله عندنده
رغبت بولكز وبيورمشلدركه حق تعالى دين اسلامي مكارم اخلاق ايله محفوف ومحاسن اعمال ايله تزيين قيلمشدركه
آنلر حسن معاشره وكرم طبيعتدر ولين جانب وبذل معروفدر واطعام طعامدر وبذل سلامدر وعيادت مريضدر
وتوقير پيردر واخفار ردر وعفو سيئدر وحسن جواردر وكظم غيظ واصلاحدر وجود وكرم وسماحتدر واظهار
محاسن وستر عيوبدر وبيورمشلدركه مسلمانك مسلمانه اوزرنده الني حقوقي آتيدركه مسلمانه ملاقي اولدقده
اكا سلام ويره سن وسني دعوت ايلدككه اجابت ايدوب كيده سن وسندن نصيحت استدكده اكا نصيحت
ايده سن وعطسه سي عقيبنده حمد ايلدككه اكا دعا ايده سن ومريض اولدقده عيادته سنه كيده سن ووفات
اولدقده جنازه سنه كيده سن وبيورمشلدركه مؤمن هيلين ولين اولوب نافه كبي چكلورسه كيدر واكر بر
طاش اوزرنده چوكلورسه ايدر واول حضرتك غزاده مبارك دشني رباعيه سي شهيد اولدقده اصحاب كرام كلوب
ديديلركه بو قومه لعنت ايله كه سكا بو جفالري ايشلديلر ديبي اول حضرت اصحابنه جواب ايتمشلركه بن مخلوقه لعنت
ايچون بعث اولنمشم آنجق آنلري حقه دعوت ايچون بعث اولنمشمدر ورحمة للعالمين بولنمشمدر اللهم
اهد قومي فانهم لا يعلمون بيورمشلدر آنكچون ديمشلركه كيمكه ظالمنه بد دعا ايدرسه تحقيق اولكمسه محمد
اميني محزون ايدوب ابليس لعيني مسرور ايتمش اولور وكيمكه ظالمني عفو ايدرسه تحقيق اولكمسه محمد اميني مسرور
ايدوب ابليس لعيني محزون ايتمش اولور وبيورمشلدركه يتيم اوشاق دوكلسه آنك آغلمسيچون عرش رحمان
حركت ايلر بس حق تعالى ديركه اي بنم ملكلرم سيز شاهد اولكزكه اول يتيمي راضي ايدني بن كندي عندمدن راضي ايدرم
وبيورمشلدركه كيمكه بازاردن اولادينه بر تر وانده ميوه كتورسه تصدق ايتمش اولور ابتدا اناثه ويرسونكه
آنلره رقت اغلبدر والديه عندنده حق تعالى آنلره ارحمدر وبيورمشلدركه ولدك والدين اوزرنده اوچ حقي واردركه طوغدقده
اسمن كوزجك ايتمكدر وعاقل اولدقده كتابت اوكرتمكدر وبالغ اولدقده تزويج ايلمكدر وبيورمشلدركه زوجك
زوجه سي اوزرنده اولان حقوقي بودركه اكر عورت بردوه تكلني سي اوزرنده بولنسه بيله كندي نفسن زوجندن
منع ايتمسون وآنك اذنسز رمضاندن غير بسنده بركون اوروج طوتمسون وزوجنك خبرسز خانه سندن
برير كتمسون ثواب ومارايكي كناهه بالمسون وبيورمشلدركه اكر بر عورت زوجي خانه سندن فرار ايدرسه آنك
نمازي قبول اولماز تا رجوع ايدوب الني آنه ويرنجه هر نه ايشلرسه ديمدكجه خلاص بولماز وبيورمشلدركه
تخفيفا بر عورت برز وقت نمازن قيلسه وبر آي اوروجن طوتسه وكندوني نامحرمدن حفظ ايليسه وزوجنه اطاعت

كتسه اول عورت جنت اعلایه داخل اولور وبیورمشلردر که جارک جار اوزرنده اولان حقوقی سکزدرکه اکر
سندن برنسنه بورج استرسه اعطا ایده سن واکر سنی دعوت ایدرسه دعوتنه کیده سن واکر سندن
استعانت ایدرسه اعانت ایده سن واکر برخیره ایررسه تهنیه ایده سن واکر بر مصیبت ایریشورسه تعزیه
ایده سن واکر مریض اولورسه عیادة ایده سن واکر موت ایریشورسه جنازه سنه کیده سن واکر غایب اولورسه
منزل وعیالن محافظه ایده سن وبیورمشلردر که جار اوچدر کم بعضنک اوچ قات حقی واردر وبعضنک ایکی
قات حقی واردر وبعضنک بر قات حقی واردر اما اوچ قات حقی اولان جار سنک قریب ومسلم جارکدر که برکره قرابت
حقی وبری اسلام حقی وبری جوار حقیدر واما ایکی قات حقی اولان جار سنک مسلم جارکدر واما بر قات
حقی اولان جار ذمی جارکدر وبیورمشلردر که قصور جنانده اول مؤمنلر ایچوندر کم انلر اطعام طعام وافشای سلام و
کوندز صیام وکیجه قیام ایدرلر نقلدر کیم ابراهیم علیه السلام حضرتلری اطعام طعامی اویله آرزو ایدی دیکیم
تناول طعام مراد ایلدکده کندو سیله بیله اکل ایده جک کمسه بولمادیسه ایکی میل مقداری یره وادوبه مسافر آرارایدی
وقصورده حسامک اربعه یه دورت بابی وار ایدی وهر برندن نظر ایدردی ضیف آرزو سیله منتظر بولنمشلر انکچون
خلیل الرحمان ابو الاضیاف اسمیله تسمیه اولنمشدر وبیورمشلردر که تحقیقا بودینده که بن سنین لایق کورمشمکدر
حالبو کیم بونی اصلاح ایلمز الا که ایکی خصلت ایلن بری حسن خلقدر وبری سخادر پس بوندر ایله بودینه
اکرام ایلمک لازمدر وبیورمشلردر که مؤمنه حلال اولمازکم اوچ کیجه دن زیاده کوسی طوروب هجرت ایلیه وبری
برینه سلاقی اولدقده یوزلرین دونده روب اعراض ایده لر وایکیسنک خیرلیسی ابتدا سلام ویرن سویلیانکدر
وبیورمشلردر که صدقه نک ییره کم فضائلی کثیره در اصلاح ذات البین درکه تهاجر وتقاطع ایدنلر وبیورمشلردرکه
کیمکه ایکی مؤمنک مابیننی اصلاح ایلر حق تعالی اکا هر بر کلمه ایچون بر رقبه عتقی ثوابن بخش ایلر وبیورمشلرکه
بر میل مسافه کیدوب بر خسته عیاده ایله وایکی میل مسافه یوروب بر مؤمن قرنداشکی زیارت ایله واوچ
میل مسافه مشی ایدوب اصلاح ذات البین ایله وبیورمشلردر که سلطانه قریب اولان رحماندن بعید اولور وابناء
جوع اولانک شیاطینی کثیر اولور وماللی جوع اولانک همی وغمی حسابی وشدیدی اولور وبیورمشلرکه چونکه ملوک
وامرا علم وحکمی سیزده عندکرده ترک ایتمشلردر پس سیزدخی انلرک مالکن انلرک عندنه ترک ایلکز وبیورمشلردر
کیمکه قاضی نصب اولنور اول بوجاقسز ذبح اولنور وبیورمشلرکه مجاورت اغنیا ومعاشرت امرا وعلمای دنیادن
حذر اوزره اولکز وبیورمشلرکه وقتاکه متواضعلری کورورسن انلره تواضع ایلکز ومتکبرلری کوردکده
انلره تکبر ایلکز اول انلره مذلتدر وسیزلره تصدق وعزتدر وبیورمشلرکه کیمکه یا بوجن دیکوب بولدیه
ترقیع ایده ومولایه سجود ایله وجهی غبار ایده تحقیق اول کمسه کبردن بریدر وبیورمشلرکه کیمکه عبا ایله اردیه
ایکی یوب ثیاب صوف ایله نعل مخصوفی کیوب غنانی حلب ایدرسه ومساکین ایله مجالسه قلوب حماره رکب
اولوب یوننه کیده سه تحقیقا حق تعالی اولکسنک قلبندن کبری محو ایتمشدر وبیورمشلرکه دورت نسنه صومه ایله
وضوی بوزر بری عمل صالحی هدم ایدرکه انلر کذب وغیبت ونمیمه ونامحرمه نظردن وبودورده ساقی اصول هر شردر
تن کیجه ساقی اصول هر شجردر وحضرت عیسی علیه السلام اصحابنه دیمشلرکه بکا خبر ویرکزکه اکر سز براویوکمسه اویوردیغم حالده
ریح انک بعض عورت یرین کشف ایتمشده سیزانی ستر ایدرمیسیز جواب ایتمشلرکه بلی ستر ایده رز اول حضرت انلره بیورمشلردرکه
لابلکه قالان یرین سیز کشف ایدرسز دیمشلرکه سبحان الله بیز اول بقیه یی نیچه کشف ایده رز جواب ایتمشلرکه سیزک
عندکرده برکمسه سوء ایله ذکر اولندقده سیزانی استصحاب ایده جک ایکن اسوء احوالن سویلمز میسز
بیت مباش درپی آزار وهرچه خواهی کن که در طریقت ما غیر ازین کناهی نیست

نوع ثالث

جمله خلق ایله حسن خلق معامله یه ولطف ولین ایله مکالمه یه متعلق اولان کلمات کبارک وهرکسه قبح
رفتار وکفتاری وهم امر مهم ومختاری بیلدردر ای عزیز معلوم اولسون که اهل ادب دیمشلردرکه نجات ایتمکدر
وعفو احسان ایله تواضع ثمره علمدر وعلم قاننده حلمدر صدق کرامتدر وکذب مهانتدر نجات صدق ایله در

ومنهن رفق ایله در تواضع سلم شرفدر وتکبر اساس تحقیردر قناعت عزت اسیردر وطمع عند فقیردر
وعده برمرض درکه آنک شفاسی وفاسیدر عاقله مخالفت اشد عنادر واحمقه سکوت افضل جوابدر
کریم آنی شکور اولور ولئیم جوعی کفور اولور لسان میزان انساندر وتمیز دانا ونادانک مؤمن انصاف ایتمیان
انصاف ایله کیدر وصبر آنک قلبنه مصیبت قدر نزول ایدر مؤمن هین ولین اولور وسهل وامین ومؤتمن اولور
کذاب وبخیل شیطاندر لکن صورتده انساندر رفق وعفو انبیا عادتدر وحلم وکرم طبایعدر کریم اولان وعده
وفا ایدر وخلف ایتمز عفو ایدرسه کیدر خلقک انده اولان دنکف ید ایتمک ایکی سخانک برسیدر وسائلرده
ایتمک ایکی صدقه نک برسیدر وزوجه موافقه ایکی راحتک برسیدر حقه تقرب سؤال ایله در وناسه تقرب
عدم سؤال ایله در دوستک برنقصاندرکه اول سنک عیبکدر لکنجی فرقی بودرکه اول سنک غیرکدر مشاوره
سکا راحتدر ومستشار ایکان حندر حلیمک ابتدا عوض حلمی اویله ساری وجاریدر که جمیع ناس انک خصمی
اوزرینه معین وانصاریدر رفعتله تواضع قدرتله عفو کبیدر کریم اولان مکارم افعالن کندی اوزرینه
دین کوردرکه قضا ایدر ولئیم اولان سوال احسان ناس اوزرینه دین کوررکه قبض ایلیه اصدقا نفس واحده
واجسام متفرقه دره مؤمن خلقک اذیتنه متحملدر وانک برکسه متاذی دکلدر کریم اودر که عرضنی مالیله صیانت
ایده ولئیم اودرکه مالنی عرضیله صیانت ایده نصرت ایلمکه نصرت اولنه سن واساءت ایدنه احسان ایله که اکا مالک
بولنه سن کیمه دیلرسن احسان ایله ده امیری اول وکیمدن دیلرسن استغنا ایله ده نظیری اول وکیمه دیلرسن
محتاج اوله ده اسیری اول اویله ثیاب ایله تزین ایله که انکله نه شهرت بوله سن نه ده حقیر اوله سن کندی کارا صحی
اولدیغک سوزی خلقه سویلیه سن وقادر اولدیغک عفو قصور وستر عیوب ایلیه سن خلقک سکاهر نیجه صحبتلری
محظوظ اولورسن همان سن دخی انلره اویله صحبت قیله سن تا کیم انلر سندن امنیت بولوب سن انلردن امین اوله سن
اعتذار ایدنک عذرنی قبول ایلیه سن وسکا جفا ایدنی عفو ایده سن ملایم سویلیه سن تا بو کلامک مطیع اوله
سندن کوجکلر سکا مطیع اولالر مؤمنک رجاسی حقدن اولور ماسوادن رجا ایدنک خایب قالور اویله ایسه حذر قیل که
صاحبین نجی اعتبار ایدر وآنک سؤال اولندقده اینشلیاتی حیا ایدر آنی انکار ایدر کریم اهانت ایلمکدن آنلردن حذر قیل
ولئیم اکرام ایلمکدن انلردن حذر اوزره اول هزل ومزاح وترهات آفاقی جانبدر وتضییع اوقات عمر هرطالبک غیبت
ونمیمه دن حذر قیل که انلر صاحبین خلق وخالقدن بعید ایلر بخلدن حذر قیل که بخیل اولان کمسه دن قریبی نفرت قیلوب غریب
اکا مفت ایلر نفع کوز محبت قلوبدر وحلم وتواضع مرغوب ومحبوبدر عارف بالله اولان ناسه اعتذارات ایدر اطوار
لئیمه یاقیرب اکاهم اعتبار ایدر علمک فضلی حلم وسکینتیدر وثیابک احسنی اودرکه سنی ناسدن انجمده اجمل والطف
ایدر والسنه خلقی سندن کف ایدر مسکین الله تعالینک رسولیدر کلور کیمکه اکا برنسنه عطیه قیلور اول انی کوندرن
ویرمش اولور ولی منع ایدنی کوندرنی منع ایتمش اولور مکارم اخلاقک اکرمی بودرکه سندن قطع رحم ایدنه سن صله
رحم ایده سن وسنی محروم ایدنه سن کرم ایده سن وسکا ظلم ایدنه سن عفو ایده سن خلقک سکا احتیاجی حقک
نعمتی رواجیدر آنی غنیمت بل ملول اولمکه اول نعمت نقمت اولمسون نطق ایدرسن صدق سویله مالک اولورسن
رفق ایله وعده ایدرسن وفا قیل معروف ایشلرسن اخفا قیل تمام ایله بولنورسن صیام ایله اکتفا قیل سفیهه
حلم ایلدکسنکیم آنی مغموم ایلدک حلمکله غمن زیاده قیلکه آنی شوم اکلدک غیر کره برخلق ذمیم کوردکسه آنک امثالندن
اجتناب ایله جود ایله سیادت اولور وشکر ایله زیادت اولور موافقیله مودت اولور ورفق ایله مروت اولور
حسن عشرتله صحبت دوام بولور وایثار ایله احرار غلام اولور رفق ایله صعبلر لین اولور وتأنی ایله سببلر هین
اولور بلند سلام کوزل خصلتدر وتمام احسان ترک منتدر تواضعک ثمره سی رفعتدر وقناعتک ثمره سی عزتدر
حسن صحبت مزید محبتدر وحسن خلق اصل هر فضیلتدر حسن خلق انسانه خیر قریندر حسن خلق آدمه نعم المعیندر
ناس ایله اویله استیناس ایلکه اکر بر سمته کیدرسن سنی آرزو ایلیه لر واکر وفات ایدرسن سنی آغلیه سویلیه لر
عملک باشی رفق وحلمدر وحلمک باشی کظم وتحملدر حکمتک باشی مداراة ناسدر وعقلک باشی تودد له استیناسدر
حسن خلق انسانی سعادته ایتورر آدمک رفق وسخاسی اعداسن اکا محب ایدر حلمک زکاتی حسن مداراتدر

وعلمك زكاتى تعليم اتمكدر عملك زينتى حلم ورضادر وعلمك زينتى تحمل اذادر قدرتك زينتى انصاف ايتمكدر
ونعمتك زينتى صلة رحم ايتمكدر سبب محبت سخادر وسبب الفت وفادر سبب فرقت اختلافدر وسبب فقر
اسرافدر سنك كرم ليين كلام وافشاى سلامدر سنك راضى اولانه شكرك آنك رضا وسخاسن زياده قيلور
وسكا ساخط اولانه شكرك آنك سكا صلح ومحبتنى موجب اولور ملازمت رفق ومدارا مفتاح محبت اعدادر
دكره سكينت احسن زينتدر اخوان صفا زينت رخا وعون بلادر حسن خلق ايله سخا موجب غنا ورخادر
بذل سلام ولين كلام موجب مودت جميع انامدر عادت اوليا حلم وسخادن ورفق ومدارادر وبلاده صبر
وشدتده صبور وزلزلده وقور اولمقدر مالكله سخى وسنكله بخيل اولمه بذل مال ايله جليل وبذل عرض ايله
ذليل در لسانى عذب اولانك اخوانى كثيردر سنى مدح ايدن ملكه ذبح ايلر سكا نصح ايدن اولكه عيبكى سويلر
كلامى ملايم اولانك محبتى لازمدر عرضنى اظهار ايدن جرحنى نا ايمدر كيمكه ساينه ماسواى حقدر اولمحروم اولمحر
مستحقدر كيمكه خلقه اذيت ايلر كسه اكا عداوت ايلر خلقى كريم اولانك رزقى وسيع وقدرى عظيم اولور
سو ظنك خوف ايدن مونكى اسلر سكا حسن ظن ايدنك ظنن تصديق ايده سن مدارات ايله اصلاح اوليان سو
مكافات ايله اولر جعن تحقيق ايده سن مدح ايله ترك ايتميانى ذم ايله ايلن زيراكه شيبى دلكرم دوشوب خلق
آنى سويلر كظم غيظ ايدن تحمل حلم ايتمش اولور ناس ايله مدارا ايدن سلامت بولور غضبنه مالك ولان حليمدر
شهوتنه مالك ولان حكيمدر خلق كوكجك اولان ملايم سويلر هم راحت بولور هم راحت ايلر ناس ايله صلح
اولانك عيوبى مستور قالور وخلقك عيوبن آره يان عيوبى كشوف اولور نصيحى قبول ايدن فضيحتدن سلامت
بولور سكا توجه ايدن اعانت ايدن اولور توقير عالم تعظيم خدادن اطاعت امام اطاعت مولادر ناس بحوث
قوى قلدن كنديه ونتر بولنه طولو كوجك مصيبتى بيوك صايان انك بيوكيله مبتلا اولور كيمكه خلقك اسراز
فش ايدى سويلر حق تعالى آنك اسرارن اظهار ايلر خفيات امورى تفتيش ايدن كوكلر مودتندن محروم اولور خلق
احسان ايدن حقدن احسان بولور وجميع امورنده قاضى خير اولور مسيئنه احسان ايدن هر فضلى آكلور كندى فوقنده
ولان لرله مدارات ايتيان مراددن آكر دوستك زلاتن تحمل قيليان مرض مونده يالالكر قالور ناسه شكر ايتميان حقه
شكر ايتمش اولور ناسدن حيا ايتميان حقدن ايتمش صايلور نامحرم با قميانك قلبى راحت بولور سكا نقل كلام
ايدن سندن نقل ايده بلور سكا غيرينك شكرين سندن سئوال ايتمش اولور سفيهانى بوه ايدن نفسنه شتم ايتمش
اولور والدينه مطيع ومنقاد اولان كندويه اولادن انقياد اورزه بولور صديق صدوق اعظم نعمتدر ابراى
ذمم اشرف شيمدر صدق اقوال ودفق افعال وحسن خصال علامتدر اقبالدر طاعت كبى عز وقناعت كبى كنز
اولماز ادب كبى حسب وعلم كبى شرف اولماز تغافل كبى حلم وتجاهل كبى عقل اولماز معصيت خالقده مخلوقه
طاعت اولنماز وبلانى سويليان كسه دن خير اولماز عاقلانر عملكه طبيبك حسنه ابلديكى خطا كبى جاهلك خطاب
ابليه اولحدتله شدت ايلدكچه بو ملايم سويليه صقين كيمك يد طوتميه سن او احسان ايلدكچه سن منع
ايتميه سن تا كيم مسلوب الحال اولوب كتميه سن خلقك اكراه ايلديكى اشيايى ايشلكم سنك حقكده افترايه باشلميه لر
محسن ايله مسيئى مساوى طوتميه سن محسنى دعا وثنادن اونتميه سن بخيل وجبان ايله مشاوره ايتميه سن عورتره
بلوك اولميه سن مالنك استغنا قيلميه سن زيراكه اول امثالى انكار واحسانى انكار ايدرلر احسانى اونودوب نقصانى حفظ ايلر
دوست ديكى بو شمنده عورته وجودكى تجاوز ايدن حكما تمليك ايتميه سن عوت ريحانه قهرمان ديكلدر اول بوله آنى آتميه سن
صقين مجالسه بر كرميه نصدر ايتميه سن مجلس اهلى سنى رفع ايتمدكجه سن بو قارى كتميه سن **قطعه** وارمه
اول صدره كه سندن اعلا سنى آندن اشاغه سور لر يعنى بودر ارباب كماله لايق قدرى عالى اولمكركى الحق

نوع رابع

تا اهل وتزوجك ترهيب وآفاتن وترغيب وفوائدن بلدرر **اى عزيز** معلوم اولسون كه اهل ادب ديمشلر در كه بر جد
تزوجك آفاتى اوچدر وفوائدى دخى اوچدر وترهيبنده ترغيبى خوشتر فوائدى بولنمديسه تزوج بوسندر اما تزوج
ترهيبك نكته سى انصح وافصح وارجحدر نته كيم امام محمد شافعى رحمة الله عليه حضرتلرينك مذهبنده تجرد تاهل

اوزرينه متجرددر وحديث شريفده تصريح در كه اذا اتى على امتى مائة وثمانون سنة فقد حلت العزوبة والعزلة
والترهب على رؤس الجبال ويته خبرده موضحدر كه يأتى على الناس زمان لا تنال المعيشة فيه الا بالمعصية فاذا
كان ذلك الزمان حلت العزوبة وحضرت على رضى الله تعالى عنه بيوررمشلر كه النساء شر كلهن واشر منهن احتياج
اليهن ويته بيوررمشلر كه اكثار المناكح ابتار الفضائح طوبى لمن لا اهل له وتفسير كتاب صاحبى ديمشلر كه
شعر تزوجت لم اعلم واخطأت لم اصب فياليتنى قد مت قبل التزوج فوالله لا ابكى على ساكن الثرى ولكننى ابكى
على المتزوج وبعض تجار عرب ديمشلر كه التزوج فرح شهر وغم دهر وكسر ظهر والتزام مهر وبعض شعراى عرب ديمشلر كه
بيت ان ذنبا اخذوه وتماروا فى عقابه قال شيخ زوجوه وذروه فى عذابه وبر عجم مرشدندن تزوج اذنن
طلب ايلمشلر مرشد لكن الله فرد يحب الفرد فانفرد حكمتن سويلمشلر نته كيم حضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم
خيركم بعد المائتين الخفيف الحاذ الذى لا اهل له ولا ولد له بيوررمشلر اول حضرت بو زمانده تجرد تا اهلدن اولى
واعلى اولديغن طيوررمشلر **بيت** نظر شهوت ايچون روى زنان آغ اولسون زن اولماسه كيشى نك صوى الحاصل
اولسون واما تزوجك آفات ثلثه سندن اولكى آفتى حلال معيشتى كسب ايتمكدن عاجز قالمقدر نته كيم خبرده كلكم راع وكلكم
مسئول عن رعيته روايت قيلنمشدر واستعاذه اولنان جهد بلا كثرت عيال وقلت مال ايله تاويل اولنمشدر ويا حبذا
العزوبة والتجرد ديلنمشدر وايكنجى آفتى اهل واولادك حقوقن اداده قصور قيلمقدر نته كيم خبرده الهارب عن
عياله كالعبد الآبق لا يقبل له صلوة ولا صيام كلمشدر واما اوچنجى آفتى اهل واولاد ادى حقلرنده مشغول قيلمقدر
واستمتاع اهل واستيناس اولاد ايله اولوب ذكر وفكر مولادن غافل قالمقدر نته كيم خبرده قد تعس عبد الزوجة
روايت اولنمشدر ودخى من لازم الخاذ النساء لا يجيء منه شيء الا فى حكم النادر ديلمشدر واما ترغيب تزوج عليك
ادله سى اصح وارجح واصلحدر نته كيم امام اعظم ابو حنيفه رحمة الله تعالى عليه حضرتلرينك مذهبنده تا اهل تجرد
اوزرينه مرجحدر وحق تعالى فانكحوا ما طاب لكم من النساء بيوررمشدر ويته والذين يقولون ربنا هب لنا من ازواجنا
وذرياتنا قرة اعين بيورمشدر سؤال ازواج واولاد احسن احوال اوليا اولديغن طيوررمشدر وحضرت حبيب اكرم
صلى الله تعالى عليه وسلم تناكحوا تكاثروا فانى اباهى بكم الامم يوم القيمة ولو بالسقط بيوررمشدر ويته اول حضرت
من ترك التزوج مخافة الفقر فليس منا بيوررمشدر تا اهل خصوصنده توكل ايتميانلر شرار ناس اولديغن طيوررمشدر اما
انبيا واوليانك صدورى معرفت نوريله طولديغندن عرفه فايض اولوب اول نور ايله دل وجانلرى هيجان بولور وحواس
وقواى نفس وديج شهوات نفس آنكله حركته كلور نيرا اهل دل اولان عارفلردن هر كيمك كه قلبنده نوردى اوقواى
اول كاملك شهوت جماعى اكثر اولور زيراكه علاج ايتمك علت قدر لازم كلور نته كيم حضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى
عليه وسلم اعطيت قوة اربعين رجلا فى البطش والجماع واعطى المؤمن قوة عشرة بيوررمشدر وشهوت جماع اهل
عرفانك نور وحضورى حسبنجه اولديغن طيوررمشدر زيراكه هر شهوتك قلبه قساوت وكدورت كلمشدر الا كه شهوت
جماع ايله كوكل نور وضيا وذوق وصفا بولمشدر آنكچون اكثر انبيا واوليا وعلما آكا زياده مايل اولمشلردر واما
اهل نفس اولان عاقبتده جماعك غلبه سى مرض مدمده ممدد زيراكه اول تاثير ضياى نور معرفت دكل بلكه مقتضاى نار
شهوت شرمده دركه كوكل امراضندن صحت بولان كاملك هر شهوتى ممدوح ومقبولدر وامراض قلبيه فالاى نا قصك
شهوت جماعى بيله مدخول ومعلولدر **بيت** هويت السمان فشيبننى وقد كنت قدما هويت السمان واما تزوج
فوائد خمسه سندن اولكى فائده سى جنس انسانك بقا بولمقدر واكثر محمد آنكله جوع اولمقدر معصودر ايكن كيدرسه
روز محشرده شفاعت قيلمقدر واما ايكنجى فائده سى بودر تزوجده زنادن تحفظ واهليله تلذذ اولور وفرح بالهم
نتيجه خوش حالى بولور زيراكه ومن شر غاسق اذا وقب نظم كريمى عام ذكر له تاويل اولنمشدر نته كيم حق تعالى زين للناس حب
الشهوات من النساء بيورمشدر نسائى جمله سى تقديم ايتمشدر جميع لذات دنيانك اشهى واجلاسى عورتلر اولديغن طيوررمشدر
واما اوچنجى فائده سى بودر كه تزوج ايدن آدمك نفسى اهليله انسيت وراحت بولور زيراكه نفس انسان برامره ملاومت
قلسه آندن يوريلور روحوا الاذهان كما تروحوا الابدان ديلنمشدر وحق تعالى خلق منها زوجها ليسكن اليها
بيوررمشدر هر قولنك كاهيجه اهليله تلذذ ذلالتنه اولديغن طيوررمشدر وحديث شريفده حبب الى من دنياكم ثلث

الشاه والطيب وقرة عيني في الصلوة كلمسلی واول حضرتك مكاشفات انوارى ثقيل ولذتيله كلميني باعايشه ديوب
مبارك ايلرى اوزرينه قويوب انكله ملاعبه قيلمشدر واما دوردنجى فائده سى بودركه تزوج ايدن كشى تدبير منزلدن
فارغ قلب ايله راحت بولور زيراكه خانه سى خدمتيله كيجه كوندز مشغول اولان تضييع اوقات عمر ايدوب علم وعبادتدن
محروم اولور انكچون صالحه خاتون دنيانك عداوتندن دوب آخرتك صايلور زيراكه اول كشينك بيتى ايش وقضاء
شهوت خدمتن كوروب آخرت عملنده اكا معين اولور واما بشنجى فائده سى بودركه تزوج ايدن كشى اهل واولادك
اصلاح وتربيه لرنده نفسيله مجاهده ايدر وانلر ايچون كسب حلال واذيتلرينه احتمال دريا ضت بولنمكيدر زيراكه
تدبير معاش وتربيه عيال انسانى بحالدن حاله صالوب نفسانيتك دوشروب نيران الله بيشروب پوته ده
قال ايلر **شعر** انى وان كنت ذا عيال قليل مال كثير دينى لمستعف برزق يخرج بينه وبينى چونكه بو بيانات
ايله تزوجك آفات وفوايدى باجمله عيان وهويدا اولدى پس هر كيمده كه آنك آفاتى منتفى وفوايدى مجتمع ومهيا در اول
كسنه ايچون تأهل وتزوج احسن واولادر وكيمده كيم بو امرك عكسى بولنمشدر آنك تجردى وعزوبتى افضل واعلى بلنمشدر
وكيمده كيم آفات وفوايد مختلط بولنمشدر فقيهى غالب ايسه اول سمتى كيمك ترجيح قيلنمشدر وحرام اكلندن
زياده زيادن حذر قيلنوب شهوتى غالب اولان فقير تزوجله امر اولنمشدر اما مجرد اولان سالك صائم وسهران
اولسون كيمسه ايله سويلشميوب خلقه نظر ايلميوب كوكلى مولايه توجه قيلسون ونفسى يورلديغجه برسمت كيموب
كندى قهره طلسون وانواع آرزو وهواسى تخيلاتيله تسلى بولسون بعده ينه ماسوادن اونودوب ذكره وفكره
طالوب مولاسيله تنها قالسون تا بالغ وكامل اولديغجه تا اهل ايتمسون اول نفسيله نزاع وجدال اوزره
ايكن هواسيله ككلدر طشره چيقمسون نته كيم بر مرشد كامل ما رأيت سالكا تزوج وثبت على طريق الوصول فان
من تزوج فقد ركن الى الدنيا ديوب حكمت سويلمشدر ومراد زنانى آرزو قيلنده صبر وتحمل انكرم تواصلانه وبدخوى
تحملندن قيلمه اروح وانجح واهون ودروحه اعز والذ واحسن اولديغن بيان ايتمشدر زيراكه حق تعالى ان من ازواجكم
واولادكم عدوا لكم فاحذروهم كلاميله تنبيه بيورمشدر آدمك نفسى عدوى جان ايكن سائر اعدا ايله جمعيتى
كندويه زياده زيان اولديغن طيورمشدر واما عارف كامل عالم وحدته كلمشدر وعلم كثرتى خيال وظل بلمشدر
واكا تأهل وتجرد وصحبت وعزلت برابر اولمشدر زيراكه اول جمله يى ربنسيله بولمشدر وجميع احوالنده آنكله معامله
ايدوب تسليم ورضا ايله طولمشدر وآنك ماسوا ايله برابرلكى قالميوب حق ايچون خلقه رغبت وخدمت قيلمشدر ديو
اكا زوج واولادندن نه ضرر ونه زيان كلمشدر غلبه وكثرتى بيله مولاسيله تك وتنها قلمشدر **بيت** امواج
كثرت بحر وهم وحدتى سيرتن دريادل ارداولنه كدر اكسه دسه زن ولحاصل خلقك كيمى سلامتى تجردده حالده
وكيمسى رحتى تزوج نولنده بولور پس كورك خصاله يا خود كمال ويا جماله ويا چوق ماله مالك اولان كسنه
تزوجله لذت الور وماك وجمال وكمال وخصالى اولميان كسنه تجردده عالمنده راحت قالور حاصل كيم حق تعالى هر قولنك خيرلى اولدى
امرى بيلور وهر كسك حالنه هر آنده لايق اولانى دمبدم كرم قيلور **بيت** خلاق جهان عالم قلبه تجلى هر قولنى بر حالده قيلمش منسلى

فصل ثالث

آداب واركان صحبت خالق وخلق زمانى والفت اقارب وجيران وياران اوزره اوچ نوع ايله بيان وعيان ايدر
نوع اول عزلت سولاسيله حضور وانسيتك آداب واركانن بيلدرر **اى عزيز** معلوم اولسون كه اهل ادب ديمشلردركه
خفيفا سنك اول صاحبك كه حضر وسفرده اوقات ويقظه ونومك ساعتنده بلكه حيات وموتك حالاتنده
سندن بر آن مفارقت ايلمز اول سنك مولى وخالقكدر ورب ودارن فكردر هر بر ساعتكه سن آنى ذكر وفكر ايدرسن
اول سنك جليس وانيسكدر نته كيم حق تعالى انا جليس من ذكرنى بيورمشدر وهر بر زمانده كه آنك حقنده اولان
تقصيرك ايچون سنك حزين ومحزون قلبك منكسر اولور اول سنك صاحب وملازمكدر نته كيم حق تعالى انا عند المنكسرة
قلوبهم لاجلى بيورمشدر **بيت** كر هزاران دام باشد در قدم چون تو با مايى نباشد هيچ غم تحقيق كه بن حق تعالى
حق معرفتيله عارف اولسك اكا صاحب اتخاذ ايدرسن وخلقك صحبتن بالكليه ترك ايله كيدرسن وجميع

انفاس ولحظاتكده قلب وجوارحكى مراقبه ايله بلوب تيقن ايدرسن كه حق تعالى هر آنده سنك ضميرك مطلع
اولورمش وظاهر وباطنكه مشرف وقلبكه هر خطور ايدنى بيلورمش وتا مشاهده ايدرسن كه حق تعالى سنك خالص
وخلواتكده منفرد اولديغك حالاتكده سنكله حاضر ايمش وسائر حركات وسكناتكه ودمبدم لحظات وخطراتكه
ناظر ايمش وسير ايدرسنكه عالم ملك وملكوت بجمعه بر ساكن سكون ايلمز وبر متحرك حركت قيلماز الا كه حق تعالى
سموات وارضى احاطه ايمش قبل اولدمنده ذي ايلر مولاسى حضورنده تأدبي كمى حضور بارينده ظاهر وباطنكله تأدب
اولوركه وسعى واهتمام ايدرسن كه مولاى جليل اصلا سنى نهى ايتديكنده كورميوب مأمور ايتديكنده بولسون ايمدى اكر سن
جميع اوقاتكده بو حضوره ونسبته قادر اولمزسك زينهار وزينهار ليل ونهارك اوايله بر وقتنى خالى والسوكه
آنده ربكله تنها قالسن ومناجاتيله متلذذ اولسن پس اول وقتده سكا لازم اولديغى آداب صحبت مولايى بلسن
وحضورنده آداب اولدر كه عدد بولسن برى باش اكوب اوكونه باقمقدر وبرى عقلنى جمع ايدوب غيرى افكاردن
بر قلمقدر وبرى صمت وسكوت قيلمقدر وبرى جميع اعضاى بدنى ساكن اولمقدر وبرى عبادت امرين ايتمكدر وبرى
اجتنابن نهيى ايتمكدر وبرى حق تعالى حكمنه ترجيح وايثار ايتمكدر وبرى خلقدن جمله سندن مأيوس اولوب كتمكدر وبرى
هيبت آكنده خضوع ايله تذلل قيلمقدر وبرى حيا آكنده خشوع ايله منكسر اولمقدر وبرى كار وكسب ايتميوب ضمانه
حقه اعتماد ايتمكدر وبرى تسليم ورضاسنده كتمكدر ولازمدركه بو عدد اولنان آداب واركان جميع ليل ونهاركده سنك
شعارك اوله لر زيراكه بو مقدارسنك طرفة العين مفارقت ايلميانلر صاحبكله اولان آداب صحبتكدر اما خلق البشده
بعض اوقاتكده سندن مفارقت ايدرلر وسنى ترك ايدوب كندى ايشلرينه كيدرلرسه **نظم**

جانان ايلندن كلمشم • فانى دكانى نيلرم — اول ملكه مبلم صالمشم • بن بو جهانى نيلرم
دنيايه كلدم كتميه • علم ايله حلمه يتميه — عشق ايله جان سيرايتميه • بن اين وآنى نيلرم
دور زمانك اطرلمشم • كون وفسادى هم پمشم — دار الامانى طولمشم • بو بيجن جانى نيلرم
هب اعتبارم آتمشم • عاشقلغه ال قاتمشم — بن نفسى دوستن صاتمشم • بو دشمنانى نيلرم
عشقك شرابن ايچمشم • دل كلشنينه كوچمشم — بن واريغمدن كچمشم • نام ونشانى نيلرم
عشقى طبيبم قيلمشم • دردنده درمان بولمشم — بن تب حكمت بلمشم • يونانيانى نيلرم
انفاس عشقى داركهم • مال ومنالى تاركم — كنج نهانى مالكم • نقد روانى نيلرم
تخت توكل بولمشم • ملك قناعت الشم — تخفيفه سلطان اولمشم • خاقانى نيلرم
هر چند كلورسه بخشيده زيرا اودوستك بخششى — چون جمله آنك ايشيدى • بن بد كمانى نيلرم
اولمش آنكله قالمشم • عين حياته طالمشم — كنيم بولوب كام المشم • وهم ويلانى نيلرم
كرچه زماندن واردن ايله • پير ايتدى جسمم شادن ايله — كونكلم جوانندر جان ايله • پير وجوانى نيلرم
بن بسملكى صاحبمشم • كونكلم سراپن ياپمشم — خورشيدم آنده طالمشم • بن اخترانى نيلرم
يارى بكا بن كورمغم • اغيارى دلدن سورمشم — انسيله تنها طورمشم • بن انس وجانى نيلرم
دلدن دله بيك ترجمان • واركن نه سويلر بولسان — چون جان ودل هم زبان • نطق وبيانى نيلرم
غنى جميع خلقدن • مستغنيم بالله بن — خلاق عالم وار ايكن • خلق زمانى نيلرم

نوع ثانى

عالمك طالبلرينه تعليم وتدريسك آداب واركانن بيلدرر **اى عزيز** معلوم اولسون كه اهل ادب ديمشلردركه
استادك تلامذينه تعليم وتدريسك آداب واركانى اون بيديدر برى احتمال الاذادر وبرى صحنده سلامت قيلمقدر
وبرى حلم وسليم اولمقدر وبرى وقار ايله جلوسدر وبرى اطراق رأسدر وبرى اختيار تواضعدر وبرى ترك
هزل ومزاحدر وبرى متعلمه ملايم اولمقدر وبرى متحيره تأنى قيلمقدر وبرى بليديى حسن ارشاد ايله اصلاح ايلمكدر
وبرى سؤالى تكرار ايدنه تعزير ايتمكدر وبرى سائله صرف همتله اصغا ايلمكدر وبرى سؤالى تفهيم ايدوب آنى جوابن سوكره بيلدرمكدر
وبرى حجتى قبول ايتمكدر وبرى خطادن رجوع وانقياد ايله كتمكدر وبرى ضررلى علملردن متعلمى منع ايتمكدر وبرى علم نافعى غير الله

ایچون تعلمدن آنی زجر ایتمکدر پس هر عالمه لازمدرکه متعلملریله بو آداب مذکوره اوزره معامله ایده تا علم نافعی تعلیم ایده
قطعه مذنبون اولورسن اوقوت عوفی نشر ایله خلقه نفع عموی ✿ عامل اولورسن کامل اولورسن ✿ حکملری هپ سنکله بولورسن

نوع ثالث

شاکردن استادنك تعلمدن آداب وارکانن بلدردە **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه متعلمه عالمدن
عالمدن تعلم واستفاده سنك آداب وارکانی اون نشندر بری استادینه سلام ویره تا آباغ اوزره طورمقلق وبری استادی
اذنسز اوتورمقدر وبری نماز ایچنده کبی ادبلی مقعود ایتمکدر وبری آنك حضورنده آز سویلمکدر وبری استادی سؤال ایلمدکجه
سویلمکدر وبری آنك اسیندن ایلمدکجه سؤال ایتمکدر وبری فلان سنك خلافك دیشدی دیمیله آکا معارض کیتمکدر
وبری صوابی استادنك کندی علم ولدیغن آکا اشعار ایتمکدر وبری آنك مجلسنده جلیسنك قولاغنه خفی سوز سویلمکدر
وبری باشن اوکه اکوب اطرافه التفات ایتمکدر وبری آنك ملالی عندنده ختم کلام ایلمکدر وبری اول کیدنجه کلدکجه
آکا قیام ایلمکدر وبری استادنی قائم ایکنکه سؤالی ترك ایتمکدر وبری اول یولنده کیدر ایکن آکا بر نسنه سؤال ایتمیوب
بله سجه کتمکدر وبری آنك جمیع اولاد ولواحقنه بیله تعظیم واکرام ایتمکدر وبری ظاهری منکر اولان ایشده آکا سوء ظن
ایتمیوب سرینه یتمکدر واول فعلك سرینده آنی اعلم بلسون واکا سوء ظن عارض اولدقده حضرت خضر ایله موسی علیهما السلام
قصه سن تذکر قیلسون پس هر طالب علمه لازمدرکه استادیله آداب مذکوره اوزره معامله ایده تا تحصیل علم ایلسون نتکیم
دیمشلردرکه ماوصل من وصل الا بالحرمة والتعظیم وماسقط من سقط الا بترك الحرمة والتعظیم
بیت استادکا تعظیمات زیرا که دیمشلردر ✿ من علمنی حرفا فقد صیرنی عبدا ✿

نوع رابع

آدمك والدینیله صحبت والفتنك آداب وارکانن بلدررز **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه والدینیجانبنه
اولادك کسنك والدینیله صحبت والفتنك آداب وارکانی اون نشندر بری آنلرك سوزلرن استماع ایتمکدر وبری امرلرینه
امتثال ایتمکدر وبری آنلردن اذنسز اوتورمقدر وبری آنلر نقیامیچون آیاغ اوزره طورمقدر وبری آنلرك اوکنجه برلو
کیتمکدر وبری آنلرك صوتندن زیاده صوت ایتمکدر وبری آنلری اسملریله دعوت ایتمکدر وبری دعوتلرینه اجابت
ایدوب لبیك سویلمکدر وبری خدمتلرنده سرعت ایتمکدر وبری آنلرك رضالرن طلبنه حریص اولمقدر وبری آنلره قول فعلات
اسط ایدوب حرمت قیلمقدر وبری آنلره برو احسان امتثال ایتمکدر وبری آنلره حقارتله نظر ایتمکدر وبری آنلره یوزسز فاش
یوزه اکشتمیوب کوج ایوزلر وطاتلی سوزله خاطرلرن مطیب قیلمقدر وبری امرلری اولمقجه عزیمت کتمیوب یانلرنده قالمقدر
پس هر کسه لازمدرکه والدینیله بو آداب اوزره صحبت والفت ایده وهر خدمتلرن کوروب رضالرن آکودە دە
بیت رضای حق رضای والدین ایچره بلمشلردر ✿ که جنت امهات اقدامی تحتنده بولنمشلردر

نوع خامس

تجرددن عالمنده اولان عارفك تأهل وتزوجنك آداب وارکانن بلدررز **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل ادب
دیمشلردرکه سالك تجرده تکمیل سلوك ایدوب عارف کامل اولدقده تزوج ایتمك مراد ایلدیسه آنك نامزاد اولوب
تزوج قیلمسینك آداب وارکانی اون نشندر بری تخصص وعفتی نیت قیلمقدر وبری ولیمه ومهر ایچون اقچه قرض المقدر
اکر یانده اقچه بولنمدیسه بورج السون وحق تعالیدن آنی دستنده صاص بلسون وبری فقر وعسرتنه خوف وحذر ایتمیوب
حقه توکل قیلمقدر وبری اصلی پاك اولان مدینه وعاقله نشانلیوب المقدر زیرا که مطیعه وصالحه خاتون اعرنجه آلنوب
دکمز متاع دنیا صایلور نرفه فقیر وحقیر اولورسه ده زوجی آکا محبت ایدوب اوزرینه پایلور وبری عز ومال وجمالی ایچون
تزوج ایتمکدر زیرا که عز ایچون تزوج ایلدی ذلیل اولور ومال ایچون تزوج ایلدی فقیر اولور وجمال ایچون تزوج ایلدی رسوای
عالم اولوب بلاسن بولور وبری شرف ومال وحسن وفامنده کندودن ادنا نی آلمقدر زیرا که قلبی اویله اولمق اروح کلور
وآنك حقارتله نظرندن امین اولور واکر عورت نشانلمق مراد ایلدیسه رجلده دین وحسن خلق وسخا اختیار ایلسون
وبری تقلیل مهر ایتمکدر وبری مهرك خیرلیسی درت یوز مثقال فضه در وبری موسر ایسه ادای مهری تعجیل ایتمکدر
وبری بر شله ایله اولورسه طعام ولیمه قیلمقدر وبری اهل طعام ولیمه یی غنیمت بلمکدر زیرا که اولاجت طعامنك

حظ المقعد وبری احسن بناسیله مزین اولمقدر وبری قبل الزفاف ایکی رکعت نماز قیلمقدر وبری ابتدا اهلنك
ناصیه سن طوتمقدر وبری اللهم بارك لی فی اهلی وبارك لاهلی فی دیمکدر وبری اهلنك رغائب بوسی ایدوب
بلدرنامدن ممه لرن یمکدر وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه عورتك ضعیف وسمیننك سؤال اولندقده
فراشك لیّن اولسون بیورمشلردر نسوانك سمانی احسن واشهی وجماعی الذ واحلا اولدیغن طیورمشلر
بیت بزه لازمدر کل ضعیف وسن بض ✿ اسمرز عورتی سمین وعن بض ✿

نوع سادس

رجلك کندی اهلیله ملاعبه وجماعنك آداب وارکانن بلدررز **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه
جماعك آداب وارکانی یکرمیدر بری ابتدا کندوسی قبضندن عنبری بناسندن مزین اولمقدر وبری اهلنی دخی کندن عاری
قیلمقدر وبری سیلمك ایچون ایکی خرقه المقدر وبری جماعدن مقدم تقبیل وملاعبه ایله متلذذ اولمقدر زیرا که
اویله ایتمك هم بدنده خفت وهم کوکلده عفت وهم جاننده راحت بولمقدر وبری قبل الادخال تعوذ وتسمیه قیلمقدر
وبری عند الادخال تقبیل وتکلمدن فارغ اولمقدر زیرا که بونلر ولدك صاغر ولال اولمسنه سببدر وبری بعد
الانزال اهلنك بطنی اوزرنده آنك دخی ایشی بتنجه دك قالمقدر تاکیم عورت بر دخی جماع اولنجه دك حسرت
اولوب تنبل قالمسون نتکیم خبرده وارد اولمشدرکه وقتا که رجل اهلیله اختلاط ایلر خروس کبی ایتمسون
بلکه اهلنه بر دیگی لذتی اهلی دخی آندن بولنجه بطنی اوزرنده کتمسون وبری صبی ویا بهیمه عندنده جماع ایتمکدر
وبری اهلنك قبلن قویوب دبرینه کتمکدر وبری کثرت جماع ایله افتخار ایلمکدر وبری عورتنك حسن ولطفن
کسه یه سویلمکدر زیرا که بونلر فتنه یه باعثدر وبری بزده جماعه مداومت قیلمقدر زیرا که ممه دن سوت
صاغلمسه آنك صو غلمسی محققدر وبری بعد الفراغ اوچ قطره ده اولورسه بول ایتمکدر تاکیم بقیه منی مثانه ده
قالمسون وآندن دواسز مرض حاصل اولمسون وبری بعد الجماع صاغ یانی اوزرینه راحت بلمك ایچون بر نومه
خفیفه یه کتمکدر وبری بر دخی عودت مراد ایدرسه ذکرین غسل ایتمکدر وبری آنی آرقه سی اوزرینه یاتوروب
دورکه آره سنه کتمکدر زیرا که جماعك یکرمی شکلنك احسن اشکالی بودر یله ایتمکدر نتکیم آنك اردا اشکالی الاضجع
احوالی عورت رجل اوزرینه چیقمقدر وآنك فرجی رطوبتی آنك ذکرینه آقمقدر وبری عورتی حیض یا نفاس زمنینده
آز اولمق ایچون آکا اسکی ثیابن کیدورمکدر وبری عورت باك اولنجه دك ازارینك آلتن سورتمکدر
وانا آنکله بیله یاتسون وبیله سجده اکل وشرب ایتسون وبری آنه سی وباجیسی وعمه سی وخاله سی وقیزی
وکلنی تخییل ایله مجامعت قیلمقدر وبری اجنبیه دن اجتناب ایدوب آنکله نیتها قالمقدر زیرا که اجنبیه ایله خلوت حرامدر
وآکا نظر وآنکله کلام انهامدر برشاعر بر بوده عورتلرك بانلرنده بحیب بولنمز کیکی ایکن دیمشلردرکه **بیت** ان النساء شاطین خلقن لنا
نعوذ بالله من شر الشیاطین وآنلردن برشاعره آکا جواب ایتمشلردرکه **بیت** ان النساء ریاحین خلقن لکم وکلکم تشتهی شم الریاحین

نوع سابع

اوقات جماع ولخادی ولحوال واشکال اولادی بلدررز **ای عزیز** معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردرکه مستحب ولایق
ونتیجه فایق وبرونه موافق بودرکه رجل اهلنك رضاسیله جماع ایلیه ومراعات اوقات ایله اجتماع ایلیه واوقات
ممنوعه ده آندن امتناع ایلیه پس اکر بر کیشی اهلنك رضا وتخییلله جماع ایدرسه آندن حاصل اولان ولد عاق وشقی
اولور واکر هلال آینك ابتدا کونی جماع ایدرسه آندن اولان ولد جمیل اولور واکر کوندزن قبل الظهر ایدرسه ولد حکیم
وکریم اولور واکر اثنین کیجه سی ایدرسه ولد حافظ قرآن اولور واکر صالی کیجه سی ایدرسه ولد هم سخی وهم رحیم اولور
واکر خمیس کیجه سی ایدرسه ولد هم عالم وهم عامل اولور واکر جمعه کیجه سی ایدرسه ولد هم عابد وهم عارف اولور
واکر جمعه کونی قبل الصلوة ایدرسه ولد سعید اولوب موتی کلدکده شهید اولور واکر بر کیشی اهلنك رضاسن اکراه
ایله جماع ایدرسه آندن اولان ولد احمق اولور واکر مرضعه یی ایدرسه ولدینی ضرر کلور واکر هلال آینك ابتدا
کیجه سی یا اون بشنجی کیجه سی ویا صوك کیجه سی جماع ایدرسه ولد مجنون اولور واکر بازار کیجه سی ایدرسه
ولد قاطع طریق اولور واکر چارشنبه کیجه سی ایدرسه ولد قتال اولور واکر کوندزن بعد الظهر ایدرسه ولدك کوزی

نتایجی اولور واکر رمضان بیرامی کیجه سی ایدرسه ولد عاق الوالدین اولور واکر قربان بیرامی کیجه سی ایدرسه
ولد التی برمقلی یاخود بش برمقلی اولور واکر آی باشی اوزره اولدیغی حالده ایدرسه وقت فراشنده بوال اولور واکر بالدوری
تجلیله ایدرسه ولد خنثی اولور واکر جماع اوزرینده تکلم ایدرسه ولد لال اولور واکر فرجه نظر ایدرسه ولد
اعمی اولور واکر او حالده زنی تقبیل ایدرسه ولد صاغر اولور واکر میوه آغاجی آلتنده ایدرسه ولد ظالم اولور
واکر طهارتسز ایدرسه ولد بخیل اولور واکر حالا فسر تحت النجوم ایدرسه ولد منافق اولور واکر بر
کسه نك حضورنده ایدرسه ولد سارق اولور واکر برات کیجه سی ایدرسه ولد بدخویلی اولور واکر یولده کیدرکن
کیجه ایدرسه ولد مسرف اولور وانزال حالنده ایکیسنك فکر وخیاللرنده نه صورت بولنورسه ولد اکا یقین
اولور وکوزلرینك رنکنه نظر ایدرسه ولد ولدنك قریب اولور واکر حیض ونفاس ایاملرنده ایدرسه ولد جذام
اولور وایتدیکی ایش حرام اولور واکر نطفه ممتزجه داخل فم رحمده اولان افواه اربعه سنك برندن دخول
ایدرسه ولد بر اولور وایکیسندن کیدرسه ولد ایکی اولور واوچندن کیدرسه ولد اوچ اولور ودوردندن کیدرسه
ولد دورت اولور واکر ماء رجل قلعه دیده اکثر اولورسه اول سبقت حکمیله اوغلان اولوب اول کثرت حکمیله
عموسنه مشابه کلور واکر ماء رجل اول کلوب ماء مرأة اکثر اولورسه اول سبقت حکمیله اوغلان اولوب بو کثرت حکمیله
طاییسنه مشابه کلور واکر ماء مرأة سبقت ایدوب اکثر اولورسه اول سبقت حکمیله قیز اولوب اول کثرت حکمیله
خاله سنه مشابه کلور واکر ماء مرأة سبقت ایدوب ماء رجل اکثر اولورسه اول سبقت حکمیله قیز اولوب
بو کثرت حکمیله عمه سنه مشابه کلور وبو احکامك جمله سی آثار ایله اثبات اولنوب تجربه قلنمشدر **نظم**

شول دمکه روح طایر قدس آشیان ایدی	جان بلبلنده کلشن وحدت مکان ایدی
کان خفاده جوهر جان بی نشان ایدی	کتم عدمده عالم آدم نهان ایدی
خلوتسرای سرده کوکل کامران ایدی	بر یار ایدی همان ویر اول یار جان ایدی
	دملر او دملر ایدی زمان اول زمان ایدی
قنی او دمکه ساقی خمخانه ازل	صونار دی روح پاکه جام لم یزل
ما بینمزده اولماز ایدی بحث ایله جدل	نه قیل وقال اولوردی قیو منکلات علل
یوغیدی آفت اجل وعمر بی بدل	راحتده ایدی زمره ارواح ماحصل
	دملر او دملر ایدی زمان اول زمان ایدی
داخی قورلمشدی طلسمات کائنات	یکسان ایدی هنوز بو افراد ممکنات
چقمه مش ایدی ساحل امکانه فلك ذات	اولمامش ایدی موج فکن قلزم صفات
کتم عدمده ایدی شئون مکونات	داخی ظهوره کلمش ایدی تعینات
	دملر او دملر ایدی زمان اول زمان ایدی
ناکاه کلك کاتب دیوان امر هو	یازدی برات آدمه طغرای اهبطوا
آیری دوشوب او کلشن لاهوتدن نقو	ایندك ضروری کلخن ناسوته سرفرو
طوندق اکرچه صحن سرای وجوده رو	جانمز هنوز باقیدر اول شوق آرزو
	دملر او دملر ایدی زمان اول زمان ایدی
ارواح انس یعنی قدم چون سیاحته	کلدك ضروری عالم کون وصبا وته
تبدیل اولوب او دکلو لطافت کثافته	دست قضا براقدی فلکدن فلاکته
دوشدك قیود رنج وعناء وسفاهته	بو جاکدانه کلدك اکرچه اقامته
	دملر او دملر ایدی زمان اول زمان ایدی

نوع ثامن

رجالك اهلیله صحبت والفتنك آداب وارکانن بیلدیرر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل ادب دیمشلردر که

رجالك زوجه سیله صحبتنك آداب وارکانی اوتوزدر بری کیشی کندی اهلیله حسن خلق ایله معامله ایلمکدر
وبری آنکله رفق وحلم ایله صحبت والفت ایدوب لطف ولین ایله سویلمکدر نته کیم خبرده کلمشدر که خلقك خیرلیسی
اهلنه خیرلی ومنفعتلی اولان کسه در وبری اهلنك اوزرینه داخل اولدقجه اکا سلام ویروب حالن سؤال
ایلمکدر وبری آنی تنهاده مسروره بولدیسه ساچلرن اخذ ومسح ایدوب انواع تلطفله کندوینی بوس
وکنار ایلمکدر وبری آنی تنهاده محزونه بولدیسه اکا اظهار محبت وشفقتله خاطرن صوروب طاتلی سویلمکدر
وبری اهلنك خاطرن دروغ مصلحت آمیز اولان وعدلرله تطییب ایلمکدر زیراکه اول خانه سنده محبوس وغیریله
مأیوس وکندوسیله مأنوس اولان یارغاری وغمکساری وامکداری ومعتبرسی وقرینه سی ومادر سیدر و
وبری اهلنه طفلی تربیتنده یاردم ایلمکدر زیراکه طفل آناسنه کیجه کوندز فریاد وفغان ایله بر زمان مهلت ویرمز امانسز عزیمکی
بلکه انصافسز مهیبلیه بر کا امداد ایدنك مولاسی معینیدر وبری اهلنه کندی ملبوساتندن البسه ایلمکدر وبری اکا کیمکی
ماکولاتندن اطعام ایتمکدر اکر وسعتی وار ایسه آنك نفقه سن واسع قیلسون واهلنك مسکن ولباس ونفقه سن
بوینینه واجب بیلسون وبری اهلنی هیچ دکیوب دنیا امورنده اولان قصورنجوب سویلمکدر وبری اهلنك
امورنده بولنان تقصیرنجوب برکوندن زیاده کوسمیمکدر وبری اهلنه رفق ایله مدارا ایلمکدر زیراکه اول ضلع معوجدن خلق
اولنمشدر وعقل ودینی ناقص بولنمشدر وزوجی عندنده اسیر قلنمشدر آنجق بشاشتله صحبت والفت ایجاب
ایتمشدر وبری اهلنك سوء خلقی حرکت ایلدکده کندی نفسنه سوءظن ایدوب اکر نفسم اصلاح اولسه اهلم دخی صلاح
اولوردی دیمکدر اولیای کرامدن برسی اهلنك سوء خلقنه صبر ایدوب سؤال ایدنه جواب ایدر ایمش که خوف ایدرم که
آنك اذیتنه صبر ایتمیانلرك کسنه آنی تزوج ایلیوب ایکیسی بیله بلایه دوشه لر نته کیم دینلمشدرکه رجل اهلنك تحمل ایتمدیکی
ایکی نسنه نك ایکی نسنه دن بخلاصی واردر که صبیلردن وقلیلدن وبوزاریده کلمدن وکندی سوکلردن
وساقی قولهدن وثیاب برکمدن قورتلور وبری اهلنك غضبی غالب اولدقده سکوت ایلمکدر نته کیم عورت نادم
اولوب زوجنه اعتذار ایلسون زیرا ام اول ضعیف درسکوت ایله مغلوب اولور وبری اهلنك حسن خلقی غالب کلوب
هر خدمتی بشاشتله ادا ایلدکجه اکا دعا وحقنده شکر وثنا ایلمکدر زیراکه رجله موافق عورت شکری ادا اولنمز بر
نعمتدر وبری اهلیله اویله معامله ایتمکدرکه عورت زوجم بنی جمله دن زیاده بکنمش وسومش بلسون وبری اهلیله
تدبیر معاش وحوائج بیت امورنده مشاوره ایدوب غیری بوك اموری اکا بار خاطر ایتمکدر وبری اهلنك خیانت ومکرندن
حذر اوزره اولمقدر زیراکه حضرت آدم آتامز اهلی حوا آنامزك دعوتیله رتبه سنده عاصی اولمشدر وبری اهلنك معصیت
تقصیرات وتزویراتندن اغماض ایله تجاهل وتغافل ایتمکدر وبری اهلنك جمیع اسرار وعیوبن جمله دن ستر ایلمکدر وبری
اهلیله مزاح ایدوب لطیفه لر سویلمکدر وکندینی اکا نمایه کرمیوب غیری ملاعبه لر ایلمکدر نته کیم حضرت حبیب اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم ازواج مطهره سیله ظرفا ناس ایکن حتی اول حضرت عایشه اهلیله بر کره مسابقه ایلدکده عایشه آنامز ضعیفه
وضامره اولدیغندن آنی سبقت ایلمشدی بعده اول حضرتك محبت وامریله عایشه آنامز تسمین بدن علاجن تناول ایدوب سمینه اولدقده
بر دخی مسابقه ایدوب اول حضرت عایشه سمینه یی کیجدکده هذه بتلك حدیثن سویلمشدر زیراکه رجال اهلیله ملاعبه یی
لهو باطل دکلدر بلکه اولحقدر وطاعتدر وبری اهلنی غیر ناسه ناظر اولان ایوانده اسکان ایتمکدر تا کیم نامحرم یا قوب
خلقه میل ایتمسون وبری اهلنه یازی یازمق وکز تمکدر زیراکه آنده فتنه واردر وبری اهلنه قرآن وفرائض وآداب ذکر تعلیم ایلمکدر
وبری اهلی البسه فاخره دن عاری صاقلمقدر تا کیم زینت صانمق ایچون طشره یه چیقوب خانه سنه ملازم اولسون
بیت خاتون خوب صورت وپاکیزه روی را نقش ونکار خاتم فیروزه کو مباش وبری اهلنك اوزرینه نظر ایدنی غیرتلو
ایتمکدر وبری اهلنك اوزرینه سفره بکرتمکدر وبری اهلی صالحه ومطیعه ایسه آنك اوزرینه بر دخی تزوج ایتمکدر
تا کیم عدالتله حسن معاشره دن محروم اولمیه وبری اهلنه هموم وغموم وخصوم ودیوندن سویلمکدر وبری اهلنك حضور
وغیابنده خیر دعا ایدوب بد دعا ایلمکدر زیراکه لیل ونهار اولنك خدمتکاریدر وخباز وطباخ وغسال وخیاط وکرنیدر
بلکه انیس ومونس ویار ونکاریدر **بیت** کیمکه یاری سخیلیس سرونازا اولور یوزینك بلایا او عمر سرده بینه آز اولسون

نوع تاسع

عورتك زوجیله صحبت والفتنك آداب واركانن بلدر. ای عزیز معلوم اولسونكه اهل ادب دیمشلردركه عورتك
زوجیله صحبتنك آداب واركانی یكرمیدر. بری زوجی قپودن ایچری كلدكده آكا قیام ایتمكدر. وبری زوجن ابتسام
ایله استقبال ایتمكدر. وبری زوجنه مرحبا قدم سویلمكدر. وبری زوجنك عباسن آلمقدر. وبری زوجنك
امرینه مطیع ومنقاد اولمقدر. وبری زوجنك فراشنك فرار ایتمكدر. وبری زوجنك اذنسز خانه سندن بر یره كیتممكدر.
وبری زوجی آندن بوس وكنار استدیكی ساعت نفسنی تسلیم ایدوب تأخیر ایتممكدر. وبری زوجنك ثیابن تنظیف
ایدوب قملن دوشورمكدر. وبری زوجنك آش واتمكن پشورمكدر. وبری زوجنك مؤمن واوجاغن یاقوب فراش
بسط ایدوب دوشورمكدر. وبری زوجنه غسل ووضو ایچون طشت ومطهره كتورمكدر. وبری زوجی اسدرسه
غسل ووضوده آنك حذمتن بتورمكدر. وبری زوجنك اذنسز اوروج طوتممقدر. وبری زوجنه مال وجمالله امتنان
ایتممكدر. وبری زوجنه كسوت ونفقه امرینه برغم كتورممكدر. وبری زوجنك صوتندن زیاده كندی صوتن
یوقاری كوتورممكدر. وبری زوجنه اذیتله جانن بتورممكدر. وبری زوجنك حضور وغیابنده آكا دعا وثنا قیلمقدر. وبری
زوجیچون تكحل وحنا ایله وسائر مباح اولان اشیا ایله مزین اولمقدر. وبری زوجنك عرض ومالن كیجه كوندز حمایت وصیانت ایتمكدر.
یعنی كندی نامحرمه كورونمیوب آندن اذنسز بركیسه بر نسنه ویرممكدر. بیت مادام شویله حالا سكا ای فاطمه بالا

قوم سون حضرت مولا ... نوع عاشر ... بنی بر آن همان بسن

كشینك اولادیله صحبت والفتنك آداب واركانن بلدر. ای عزیز معلوم اولسونكه اهل ادب دیمشلردركه آدمك
كندی اولادیله صحبتنك آداب واركانی یكرمیدر. بری پدر اولادنك ولادتیله مسرور اولمقدر. نته كیم حضرت حبیب
اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشلردركه ولد زیاده سرور وآخرتده نوردر. وبری بنات ایله زیاده مسرور اولوب آنلره
حرمت قیلمقدر. زیراكه اولادك خیرلیسی قیز اولمقدر. نته كیم حضرت حبیب اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشلركه عورتلرك
بركتلیسی قیز طوغورمقدن استفتاح ایدندر. زیراكه بن حق تعالیدن مؤنثسز اولاد استدم بكا بنات احسان ایلمشدر. وبری
تبشیر اولندقده ولدینه كوكجك آد ویرمكدر. وبری یدنجی كوننده یا بعده اوغلان ایچون ایكی قویون وقیز ایچون
بر قویون عقیقه نیتیله ذبح ایدوب كسر عظام آنی تقسیم سهام وطبخ واطعام ایلمكدر. وبری یوم سابعده یا اول
بیلده دك اوغلن سنت ختان ایتدرمكدر. وبری اوغلی یا قیزی ایكی یاشنده بالغ اولندقده آنلره قرآن وفرایض
وآداب دین اوكرتمكدر. وبری اوغلنه كتابت ورمی وسباحت وبر صنعت هنر تعلیم ایتمكدر. زیراكه خبرده الحرفة
امان من الفقر كلمشدر. واكر علمه رغبت ایدرسه آكا هدایت اولمشدر. قطعه لغت بل صرف ونحو ومنطق آداب
حساب وحكمت وهیئت سطرلاب معانی بل اصولین شریعت حدیث وفقه وتفسیر وطریقت. وبری اوغلن
كوكجك لقب ویرمكدر. وبری قیزینه طبخ وغزل وخیاطه اوكرتمكدر. وبری جمیع اولادن تزیین واحسان وهدیه ده
برابر طوتمقدر. وبری تر ونده میوه یی ابتدا قیز اولادینه ویرمكدر. زیراكه آنلرك یوركلری ارق واضعفدر. وبری
اطفالن شفقتله تقبیل ودر آغوشنه آغوش ایلمكدر. وبری اولادیله بغایت مرحمتله معامله ایلمكدر. وبری آنلرله
ملاعبه ایدوب انبساط ایله سویلمكدر. وبری آنلره بد دعا ایتمیوب خیر دعا ایلمكدر. زیراكه بد دعا اسباب فقردندر و
وجوده اولوركه قریب اجابت اولوب آنلره فساده ویرر. وبری اون یاشنده بالغ اولان صبیانك ذكور واناثن تفریق ایدوب
بشقه دوشكده یاتورمقدر. زیراكه آنلری بیله یاتورمق فتنه یه باتورمقدر. وبری اون ایكی یاشنده بالغ اولان اولادن
رضالریله تزویج ایلمكدر. وبری اولادینك ادا ایده مدیكی خذمتی امر ایتممكدر. تاكیم عاق اولملرینه سبب اولمسون.
وبری یانندن فالاندرینه كندی ماكولاتندن اطعام وكندی ملبوساتندن الباس ایلمكدر. وبری كسنك اولادینه
سوء قصد ایتممكدر. تاكیم آنك ضرری كندی اولادینه راجع اولمسون. وبر زماندن صكره یوقلرینه كلمسون. نته كیم
اخوت یوسف آنی پدرندن آلوب اسیر قیلدیلر. آنلرك اولادی هم فرعونك النده اسیر اولدیلر. واكثرلری بیچوب
جزالرن بولدیلر. بیت مجازاتده خوب وزشتك ایتمز ذره جه تقصیر عجب صورتنمای عدل در آیینه عالم

نوع حادی عشر

سیدك غلمان وجواریسیله صحبت والفتنك آداب واركانن بلدر. ای عزیز معلوم اولسونكه اهل ادب دیمشلردركه

آدمك كندی ملك یمینی اولان غلمان وجواریسیله صحبتنك آداب واركانی اوندیدر. بری سیدی اولان اسیرلری
اشترا ایلدكده باشلرندن طوتوب آنلره بركتله دعا ایتمكدر. وبری ابتدا آنلره بر شیرین نسنه ییدرمكدر. وبری كندی
طعامندن ییدروب كندی لباسندن كیدرمكدر. وبری آنلره لازم اولدیغی قرآن وعقاید وفرایض ودین اوكرتمكدر. وبری
آنلره مشقتلی ایش تكلیف ایتممكدر. وبری آنلره اعمال شاقه تكلیف ایلدكده یاردم ایلمكدر. وبری بر كون بر كیجه ده
یتمش كره قصور ایتسلر عفو ایله معامله قیلمقدر. ویتمش برنجی قصور ایتدكلرنده لسان ایله تعذیر ایدوب
یتمش ایكنجیده تأدیب ایچون ایله اورمقدر. وبری آنلری غضبی ساكن اولمدقجه ضرب ایتممكدر. وبری اوچ
سنه دن یوقاری كیتممكدر. وبری آنلری تأدیب ایچون دوكدكده یوزلرینه وبطنلرینه ضرب ایتممكدر.
وبری غلام وجاریه سنك كندی خذمتنده اولان تقصیرن كندینك مولاسی خذمتنده اولان تقصیرن اندن كورمكدر.
نته كیم اولیادن بری اسلا بر بسندن غلامی كندویه عاصی اولدقده دیرایمشكه ای غلام سن بكا بغایت مشابه سن. وبری
آنلرك ترسیم قبول ایتمیانلرن یا بیع ویا تزویج ایله چراغ ایتمكدر. وبری آنلری كندو سیله بر سفره ده برابر اوتوردوب
طعام ایتدرمكدر. واكر آنلر یا قدره خذمت ایدوب اولدیلرسه اكل اولنان اطعمه دن آنلره بر لقمه ویرمكدر. وبری آنلرك
بر زمان استخدامندن صكره آزاد ایتمكدر. تاكیم حق تعالی آنی نارندن آزاد ایلیه. وبری آنلری بعد العتق استخدام ایتممكدر.
زیراكه اول آنلره ادیتدر. وبری كندی راكب اولدیغی دابه اوزرینه غلامن ردیف ایتمكدر. وبری آنكله نوبتله كاهی بینوب
كاهی پیاده كیتمكدر. اما كندی آنی بینوب غلامن آردنجه یورتمك خلقله كبر ایتمكدر. نته كیم حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
شام شریفه عزیمت ایتدكده برغلامیله بر ناقه ركوبنده نوبتله مشاركت ایتمشدی. كاهی كندی ناقه یه بینوب یولارن غلامی
چكوب بر فرسخ قدر كیدردی. وكاهی غلامی بیندروب ناقه یی كندی چكوب بر فرسخ پیاده یوروردی. وقتاكه
شامه یقین كلدیلر نوبت ركوب غلامن ایكن یول اوزرنده بر نهره تصادف قیلدیلر. پس اول حضرت یالین
صو اوزرنه قوق ناقه یی چكوب اول صویی كیچوب كورمشدركه امیر شام اولان عبیدة بن الجراح آنی
استقبال ایچون كلمشدر. چونكه عبیده آنی اول حالته كورمشدر. پس آكا دیمشدركه یا امیر المؤمنین اعیان شام
استقبالكه كلدیلر. وسنی بو حال اوزره كورسلر استحسان ایتمیوب غیری معنی ویررلر. واول حضرت آكا جواب ویرمشدر كه
حق تعالی بزی دین اسلام ایله عزیز ایلمشدر. بز آندن غیری عزت طلب ایتمیز. مقالات ناس ایله مقید دكلوز آنلری نیلرز. بیت
دوست مدحندن نه حاصل ذم دشمندن نه غم فارغ وآزاده یم بر دریا اندن مدح وذم. وحضرت عثمان رضی الله تعالی عنه
بر غلامنك قولاغن بوكوب اینجتمشدی. بعده نادم اولوب كندی قولاغن چكدیروب آنی آزاد ایتمشدی. پس هر كسه
لازمدركه آداب واركان مذكوره ایله عامل اولوب غلمان وجواریلرینه اولادی كبی مرحمت وشفقت قیله. واما غلمان
وجواریلرك آغا افندیلریله صحبت والفتلرینك آداب واركانی بعینه بالاده بیان اولنان اولادك والدین ایله بولنان
صحبت والفتلرینك آداب واركانی كبیدر. وخبرده كلمشدركه آغاسندن قچن غلامك نمازی قبول اولماز تا رجوع ایدوب تائب اولمدقجه.

بیت الهی عبدك العاصی اتاكا ... نوع ثانی عشر ... مقرا بالذنوب قد دعاكا

كشینك اقرباسیله صحبت والفتلرینك آداب واركانن بلدر. ای عزیز معلوم اولسونكه اهل ادب دیمشلردركه كشینك
اقرباسیله صحبتنك آداب واركانی یدیدر. بری كشی اقرباسن احیانا زیارت ایلیوب آنلره طاتلی سویلمكدر. نته كیم حضرت
حبیب اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم یا ابا ذر زر غبا تزدد حبا بیورمشلردر. احیانا زیارت ایله تا محبتی زیاده اوله.
طبروشلری چوق ایسه هفتده بر یا آیده بر ویا سنه ده بر كره اقرباسن زیارته كیتسون. واكر ممكن دكلسه زیارتی
بدل آنلره بر هدیه یا بر مكتوب ویا بر سلام ارسال ایتسون. وبری كندی عشیرت وقبیله سیله وذوی الارحام واقرباسی
تناصر وتظاهرده یكدل ویكجهت ید واحد اولمقدر. چون آدم اقرباسنه حاجاتنی بر نسنه تكلیف ایتمیوب مهماتن
آنلری راحت قیلسون. وآنلرك غملریله مغموم وسرورلریله مسرور اولسون. وتعزیه وتهنیه ایدوب بیرام كونلرنده بربرلرینی
زیارته كلسونلر. وآنلر كلدكده قیام ایدوب بشاشتله سویلسون. وكیتدكده برابر كیدوب قپودن تشییع ایلسون. وبری
اقرباسی حاجتن رد ایتمیوب ادا قیلمقدر. زیراكه آنلری رد ایتمك قاطع رحم اولمقدر. آنكچون مجاورت اقربا
مكروه اعتبار اولنمشدر. تاكیم هر كون كورشمكله محبتلری نقصان بولمسون وحرمتلری قالمسون. قاطع ارحام بابی اولمسون

تدکیم خبرده حق تعالی رحمت وصل ایدنی وصل ایدر وقطع ایدنی قطع ایدر کلمسیدر یعنی ایلدی صلهٔ رحم البته
برسلام ایله اولورسه ده واجب اولمشدر وبری بدر یرنده حکمی عموسن وبوله قرنداشن وخالنی توقیر واطاعت وخدمت
بدر منابه‌سنده طوتمقدر وآنلر دخی آکا شفقت ومرحمتده واقرانه اولادی کبی معامله ایتمکدر وبری والده سننده حکمی
عمه سن وخاله سن والده سی منزله‌سنده تنزیل ایدوب آنلر دخی آکا عزت وشفقت ایتمکدر وبری کیشی اقرباسندن اسیر
اولمش بولنانی اشترا ایدوب آزاد ایتمکدر وبری اقربانک هرادینه تحمل ایدوب آجی سوزلرینه بوتمقدر وخسته لرینی
کوروب جنازه‌لرینه واروب وصیتلرین طوتمقدر ذکر اولنان بری بر نوعی صلهٔ رحم اکرامن کمالیله مأمول ایدلکلرینک
عکسی ظهور ایدلکده خصملیغی قویوب خصومت سمتنه کیدیلور لیس اقربا ایله مبتلا اولدیغی لازمدر که آنلر ایله بلکه آنلر
اهل واولادیله حسن وفا قیلور تاکیم خصملق خصومتنده دوشوب صلهٔ رحم ایتمش اولالر وحسنلری نشرنده سلامت
بولنلر شعر اقارب کالعقارب فی اذاها ولا تغرر بعم او بخال فکم عم یکون الغم منه وکم خال عن الاحسان خالی

نوع ثالث عشر

کشینک جیرانیله صحبت والفتنک آداب وارکانی بیانندهدر ای عزیز معلوم اولسون که اهل ادب تبیین ایتمشلردر که جار کجیرانلر
صحبتنک آداب وارکانی اربعین اولمشدر بری کیشینک کندی بیتنه متصل اولان بیوتک اصحابی وکندی قپوسی مقابلنده
بولنوب ابوابی کورینان بیوتک اصحابیله قرقدان وارنجیدک ذمی اولورسه ده واجب الاحسان اولان جیرانیله که اقرباسی
مثالی آنلره اکرام ایتمکدر وبری جیرانلرک اهل بیتنه خیانت ایتمیوب عرضلرین صیانت ایتمکدر زیرا که خبرده حرمة الجار کحرمة الام
کلمشدر وبری جیرانک خادمه لرینه چوق بقوب نظر اوزتمقدر وبری جار قریبی آج ایکن کندی طوق یاتمقدر و
بری جیرانی الیله یا دلیله انجتمیوب صاقنمقدر وبری آنلرک داریه اذنسز باقمقدر وبری جیراننه آزدن وچوقدن بولدیغی
ذمی اولورسه ده هدیه ویرمکدر وبری هوسنی چناغی کوندرمکدر یعنی برقوقولی طعام پشوردکده جار قریبینه حصه
ویرمکدر وبری اشترا ایلدیکی میوه‌دن کوردیکی جارینه هدیه ایتمکدر وبری جیرانی استقراض ایدیلرسه قرض حسن
ویرمکدر وبری جیرانی محتاج اولدیلرسه حاجتلرین کورمکدر وبری جیرانی بیرامده زیارت ایتمکدر وبری
جیرانی دیوارینه تبول ایتمکدر وبری جیرانی اتلرینه طاش آتمقدر وبری جیرانک دوابنه ضرب ایتمکدر وبری جیرانی
اولادن کندی اولادینه دوکدورمیوب سوکدرمکدر وبر جیراننی اذنسز کندی بناسن آنلرک بناسی اوزرینه حواله
ویرفع یاپدرمقدر وبری جیرانن کندی جدارینه آغاچ فاقتنی منع ایتمکدر وبری جیرانک مصب ماء میزاب و
مطرح ثلج وتراب ایچون تضییق ایتمکدر وبری جیرانک عیوب واسرارین سؤال ایتمکدر وبری جیرانک امور
واحوالن سویلمکدر وبری جیرانینه یولده مصادف اولدقده ابتدا سلام ویرمکدر وبری جیرانیله سوزی اوزاتمیوب
دوشورمکدر وبری جیراننه ماء وملح ونار امثالی مرافق بیتی منع ایتمیوب ویرمکدر وبری جیرانی هدیه سن آز
ایسه ده قبول ایدوب چوق کورمکدر وبری جیرانی عیوبن ستر ایتمکدر وبری جیرانیله مواسات ایتمکدر وبری جیرانی
اذیتده دارن اجنبی یه صاتمقدر وبری جیرانی بر طرفدن کلدکده آنلری زیارت ایتمکدر وبری جیرانی مسرور اولدقده
تهنیه لرین کتمکدر وبری جیرانی محزون اولدقده وارنجه آنلری تعزیه ایتمکدر وبری جیرانی آنی دعوت ایلدکده اجابت
ایتمکدر وبری جیرانی برحاجت طلب ایلدکده نشاط ایله ویرمکدر وبری جیرانی قصور ایلدکده عفو ایله مودتن ابرکمکدر
وبری جیرانی خسته اولدقده وارنجه کورمکدر وبری جیرانی وفات ایلدکده جنازه لرینه حاضر اولمقدر وبری جیرانی
ایلنامن استصحاب ایتمکدر وبری جیراننه ملاقی اولدقده کولج یوز ایله طاتلی سویلمکدر وبری جیرانک کندو سیله
کمال معامله‌لرندن محظوظ اولورسه آنلرله ویاخود معامله ایتمکدر وبری ساکن اولدیغی یرده تحمل ایتمدیکی اذیتی جیرانندن تحمل ایتمکدر تسلط
ایدنلره تسلیم اولوب سرین سویلیانده ملایم سویلمکدر بیت صبر ایلدیس ایلک قیل جور ایله همسایه یوقدر ایکی عالمده ایلک کبی سرمایه

فصل رابع

آداب وارکان صحبت اخوان ومعارف وخاصی والفت مجاهیل وناسی وعادات ومراسم عوام لجناسی وآمور خارجیه
علما وخواصی وبوجمله‌یی انسانلر آسایشی توحیدات نانسی آلتی نوع وبر خاتمه ایله بیان وعیان ایدر نوع اول آداب وارکان

صحبت اخوان صفایی بیاندهدر ای عزیز معلوم اولسونکه اهل ادب بیان ایتمشلردرکه آدمک اساتید وتلامیذ ننک واصول
وازواج وفروع وعلمی واقارب وجیرانی صکره سائر ناسین آنک حقنده اوچ قسم اوزره بولنمشلردر که یا اخوان صفا
ویا معارفه چفادر ویا مجاهلیدر وفادر پس عقد اخوت وصداقته سنجمک ایکی وظیفه لازمدر اما وظیفه
اولی ابتدا شروط صداقتده آنکه صکره عقد اخوت ایتمکدر تاکیم وصداقته لایق اولمیانلری صدیق اتخاذ ایتمیه‌سن
تدکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم المرء علی دین خلیله بیورمشدر کشی کندی صدیقنک مشرب ومذهبنده
اولدیغی طیور مثلی اکر سن انکله ونعمته شریکک ودین ودنیا امورکده رفیقک اولمغ ایچون شفیق استرسن
آنده بش خصلت رعایت ایلمک سکا کرکدر اما خصلت اولی عاقلدر پس احمقک صحبتنده خیر اولماز زیرا که آنک احسن احوالی
اولدرکه سکا منفعت مراد ایدر ایکن ضرر ایله بلمز واما خصلت ثانیه حسن خلقدر پس بدخویلی اولان کسه‌دن
وفا وصفا کلمز وبدخویلی اولدرکه غضب وشهوتنه مالک اوله بلمز چونکه بر کسه یی صدیق اتخاذ ایله کرسن
اکا خدمت ایلدککده اول سنی صیانت ایلیه وسن آنکله الفت ایلدککده اول سکا زینت ویرر وطاتلی سویلیه وسندن
بر حسنه کوردکده آنی عد ایلیه وبر سیئه کوردکده آنی ستر ایلیه واما خصلت ثالثه صلاحدر پس بر کبیره اوزرینه
مصر اولان فاسق ایله دوست اولمه که حقنده خوف ایلمز معصیتنده مصر بولنماز حال بوکیم حقکده خوفی اولیانی
کمسه‌نک غائله سندن امین اولنماز زیرا که اول تغیر اعراض ایله متغیر اولور فالحاصل واما خصلت رابعه قناعتدر
پس حریص دنیا ایله مقارن اولمه که صداقتی زائلدر حال بوکیم حریص ایله صحبت سم قاتلدر زیرا که طبایع تشبه
واقتدایه مایلدر وبلکه طبایع اصحابدن خبرسز بری بریندن خوی وخصال وغرور لمقده ماهردر پس مصاحب
حریص البته حریص اولور نته کیم مقارن زاهد زاهد اولوب راحت بولور واما خصلت خامسه صدقدر پس
کذاب ایله دوست اولمه که مذموم مدر وآول سراب آسا شومدر زیرا که اول سکا ایراغی یقین ویقینی ایراغ ایتمیو
معلومدر واکر بو خصال خمسه نک اجتماعی شخص واحدده بولنمزسه اول زمان سکا ایکی امردن بری لازم کلور که
یا ناس ایله خصالی فقده صاحب اولورسن ویا کلیتله عزلت ایدوب سلامت بولورسن زیرا که اخوان اوچدر بری
سکا آخرتده بر آیده آنجق دیانت آرارسن وبری آخ دنیادر بر آینده آنجق حسن خلق آرارسن وبری آخ
استیناسدر بر آینده آنجق شرندن سلامت بولمق آرارسن حال بوکیم خلق عالم بری برینک حقنده اوچ مرتبه بولنمشدر
بری مثال غدادرکه آندن هیچ استغنا کلمز وبری مثال دوادرکه اول بعض وقت آدمه لازم اولور وبعض وقت
اولماز ومرتبه ثالثه مثال دادرکه اولاهر کیمسه لازم اولماز لکن انسان آنکله کاهیجه مبتلا اولور واول بر شخصدر که
آنده نه بر منفعت بولنور نه ده آنکله انسیت قیلنور پس آندن خلاص بولنجیه دک آنکله حسن مدارات اولنور تاکیم
آندن نیجه فوائد عظیمه بولنوب نیجه عبرتلر آلنور بر فائده بودرکه آندن استقباح اولنان خباثتلردن
اجتناب اولنور زیرا که سعید اولدرکه غیریله متعظ بولنور نته کیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر
اکر ناس غیریدن کوردیکی اکراه ایلدکلری شیلردن اجتناب ایلسلر ادبلری کمال بولوب موذیلردن مستغنی اولورلردی
واما وظیفه ثانیه مراعات حقوق صحبت والفتدر وفاکه صدیقکله بیکزده شرکت ورفاقت منعقد اولدی
پس حقوق صحبت هر بریکزه لازم کلور حال بوکیم دوستلغک حقوقی دخی داسنک دخی نیجه آداب وارکانی اولور
تدکیم حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که اخوین مثالی بدیندر که بری برن غسل ایدر واول حضرت
بعض اصحابیله بر آغاجلغه داخل اولوب اراک آغاجندن ایکی مسواک کسمشلردر که بری طوغری وبری اکری ایدی
اول کرم کانی طوغری مسواکی رفیقنه ویروب اکریسی کندی الیقودی رفیقی دیمشدرکه مسواک مستقیمه سن لایقسن
مستحق ایکن بکا ویردیککره حکمتی ندر پس مروت کانی آکا دیمشدر که اکر ایکی مسواکی سن بولوب کسمش اولسه ایدک
اوزمان طوغریسنی بکا ویرمک ایثار ومروت عد اولنوردی زیرا که ایکی کسه صحبت ایتمدیلر الا که صاحبنه اشفق اولان
عند الله کرم اولور اما آداب وارکان صحبت والفت اخوان صفا ایکی یجیدر بری مال ومالکن صدیقکه بخشش ایدوب
رضاسنه بیتمکدر بو ممکن اولمدیسه فضل مالکله احتیاجن دفع ایتمکدر وبری صدیقنک حاجاتنده التماسنه منتظر
تبادر واعانت ایتمکدر الیله یا دلیله یاردم ایتمکدر وبری صدیقنک هر سرندن جمله‌دن کتم ایتمکدر وبری صدیقنک

عیبلرین اورتمکدر وبری خلقك آنی دشمننه اکا غم ایراث ایدن سوزی آنده کتم ایلمکدر وبری خلقك آنی مدحنه
اکا سرور ویرن سوزی سویلمکدر وبری صدیقك حدیثنی کمال التفات ایله استماع ایلمکدر وبری صدیقك کلامنه
مداخله ومعارضه ایتمکدر وبری صدیقنی کوچك آدیله اعنی کندویه خوش کلن لقبیله دعوت ایلمکدر وبری صدیقك
محاسنیچون اکا مدح وثنا سویلمکدر وبری صدیقك غیبتی ودخی قدحنی استماع ایلمکدر وبری صدیقنه اقتضا
ایدرسه لطف ایله نصیحت ایلمکدر وبری صدیقك قصور وکسورنه عتاب وجفاسز اغماض ایله عفو ایلمکدر وبری
صدیقنه حیاتنده ومماتنده هر عقیب صلاتنده دعا ایلمکدر وبری صدیقك حزنیله محزون اولمقدر وبری صدیقنك
سروریله مسرور اولمقدر وبری صدیقك اکا نهاده اظهار ایلدیکی اضمار ایلمکدر وبری صدیقك حضور
وغیابنده برابر اولوب سراً وعلناً اکا خیر صانمقدر وبری صدیقنه کندی حاجاتنده برشی تکلیف ایتمیوب کندی
مهماتنده آنك قلبنی راحت ایلمکدر وبری صدیقك قدومنده بشاشتله قیام ایدوب طلاقتله سلام المقدر وبری
صدیقنه مجلسده توسیع مکان قیلمقدر یاخود کندی مکاننی اکا ویرمکدر وبری صدیقنك حال وخاطرینی واولاد
واتباعنی سؤال ایلمکدر وبری صدیقنك کلامنی تصدیق ایدوب حق سوز سویلمکدر وبری صدیقنك قیامنی عزیمتنه
اکی تشییع ایلمکدر والحاصل کندو محبت ایلدیکی معاملەیی صدیقنه ایلسون تاکیم دوستلغنده صادق اوله زیراکم
جاننه صانمدیغنی دوستنه صانمیانك دوستلغی نفاق اولور وبری صدیقنك حرمتنی حکم آنك اهلی واولادیله
ومحبت ایلدیکی اقرباسیله بیله حسن وفا ایلمکدر **بیت** کلور ذوق وصفا دوستدن بکا
جور وجفا سندن محب صادقی یکره کشی نك اقربا سندن

نوع ثانی

آداب وارکان صحبت والفت معارف ناسی بیلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکم اهل ادب دیمشلردرکم معارف
ناسدن حذر اوزره اول سنکه شر کوررسن الاکثر یوزده دوست اولان معارفدن کوررسن اما صدیقك سکا یاردم
ایدر واما مجهوللر سکا انفرض ایتمز کندی بشنده کیدر واما شر ایریشمکی اول معارفدندر کیم لسان ایله صداقت اظهار ایدرلر
ودرونده آنلر عداوت سمتنده کیدرلر زیر قدرتك ولتجه معارفدن بعید اولهسن تاکیم شرلرندن سلامت بولهسن
اما اکر معارفدن برینی رسنده یا برجامعده یا برچارشوده ویا برمحلده ویا بربلده ده اولورسه سکا لازمدرکه
آنلردن هیچ برینی استصغار ایتمیهسن تاکیم کندیکی عداوت نارینه آتمیهسن وآنلره دنیا اهلی ایچون غنی تعظیم
ایله نظر قیلمیهسن تاکیم عند الله والناس حقیر اولمیاسن زیراکم دنیا ومافیها عند الله حقیر اولدیغنی بلورسن وقتاکه
اهل دنیانی عندکده عظیم کوررسن تحقیق اول حینده حق تعالینك نظر اعتبارندن دوشرسن پس اهل دنیانك یدنده
اولان دنیا الغه نائل اولمغ ایچون قبولرینه کتمیهسن وآنلره دینکی بذل ایتمیهسن زیراکم برکسه اویله ایتمش اولا اکر
آنلرك کوزلرنده حقیر اولسه ویدکرنده اولان حطام دنیادن دخی محروم قالمشدر واکر آنلر سکا عداوت
ایدرلرسه آنلره سن عداوتله مقابله ایتمیهسن زیراکم آنلرك مکافاتنه صبر ایدمزسن آنده دینك کیدوب
آنلرله تعبك طویل اولور واکر سکا اکرام ایدوب اظهار مودتله یوزکه ثنا ایدرلرسه آنلره میل واعتماد
ایتمیهسن زیراکم آنك حقیقتنی آرارسن بیکده برینی صادق بولمزسن وطمع قیلمه کم آنلر سکا حضور وغیابکده بر
اولهلر زیراکه اولمازلر وسنی غیبت ایلسهلر تعجب ایلمیهسن وآنلره غضب ایدوب اجی سویلمیهسن زیراکم اکر سن انصاف ایله
کندیکا ناظر اولورسن کندیکده هم اول معاملەیی بولورسن حتی اصدقا واقاربك حقنده بلکه والدین واستادك حقنده
سن وعلنده برطرز اوزره کیدمزسن زیراکم آنلری غیبتده اویله کلام ایله ذکر ایدرسنکه اول کلمات ایله آنلره خطاب
ایدمزسن ومعارفدن مال وجاه ومعونتلرینه قطع طمع قیلهسن وطامع اولان حالنده ذلیل ومتاکنده خایب
اولوربلهسن وسن آنلردن برینه برحاجت استدکده ویریرسه اکا دعا وثنا قیلهسن والا اکا عتاب وآنلره شکوه
ایتمیهسن تاکیم بغض وعداوت سمتنه کتمیهسن طالب عیب ولعیوب طالب عذر اولهسن بلکم آنك اوتقصیرنده سند
مطیع اولدیغنك عذرین بولهسن وآنلردن برینه وعظ ونصیحت ایلیهسن وسؤال ایتمدیکی حکمی اکا سویلیهسن
یوقسه آنی بزدن قبول ایتمز وسکا خصم اولور واکر آنلر بر مسئلەده خطا ایدوب هر کسه دخی اوکرنمکدن عار ایدرلر

زینهار آنلره

زینهار آنلره تعلیم ایتمیهسن زیراکم آنلر سندن هم علم استفاده ایدرلر وهم سکا عداوت سمتنه کیدرلر واکر
خطالری معصیته متعلق اولورسه لطف ورفق ایله حقی اظهار ایتمك سکا لازم اولور واکر آنلردن برخیر واحسان کوردیکسه
اول مولایه شکر ایدهسنکه سنی آنلره سودرمشدر واکر آنلردن برشر ویا زیان چکرسه حق تعالیدن بیلوب آنلری اکا حواله
قیلهسن وآنلره عتاب ایدوب بن فلانی اوغلی فلان عالم وفاضل ایکن قدر وحرمتم نیچون بلمزسن دیمیهسن زیراکم بو سوز
تمدح نفس ایتمکدر حالبوکیم نفس مدح ایتمك حماقت سمتنه کیتمکدر ویقین ایدهسنکه سنك برکیجه نکا اهکی حق تعالی
آنلری سکا مسلط ایلمشدر وآنلرك حق سوزلرینه سمیع وباطل سوزلرینه اصم اولوب محاسنلرینه ناطق ومساویلرندن
صامت اولهسن ومحلاتنی وجد الله مشغول اولا ابعالرنك صحبتندن حذر قیلهسن زیراکه آنلر سکا حسدلرندن ظنون ایله تقاطع ایدوب
غیابکده عیوبك ایله تعاقب ایدرلر وسهو وخطالریکی عد وحفظ ایدرلر تاکیم مناظره وغضبکی عندنده سکا جواب ایدەلر
آنلر نه برعیبکی ستر ایدرلر ونه برسهویکی عفو ایدرلر نقیر وقطمیری حساب ایدوب قلیل وکثیر ایچون سکا حسد ایدرلرکه
راضی اولسه ظاهرلری تملقدر واکر سخط ایتسه باطنلری برخشم وتصلفدر چونکه آنلرك شانی بو عادتدر آنلردن تخلف
تبین آنلرك مصاحبتلری خسران ومعاشرتلری خذلاندر وبونلر سکا صداقت اظهار ایلدکی معارفدر اما عداوت اظهار ایلدکی
شانی بونلره نسبتله آسانلقدر آنکیچون عربده ضرب مثلدرکم **شعر** احذر عدوك مرة واحدة واحذر صدیقك الف مرة
عدوك من صدیقك مستفید فلا تستکثرن من الاصحاب فان الداء اکثر ما تراه یکون من الطعام والشراب

نوع ثالث

آداب وارکان صحبت مجاهیل ناسی وعادات ومراسم اختلاط عوام اجناسی بیلدرر **ای عزیز** معلوم اولسونکه
اهل ادب دیمشلردرکم مجالسه مجاهیلك آداب وارکانی ومخالطه عامه نك عادات ومراسمی واردرکم آنلر لوازم صغار وکبار
اما آداب وارکان مجالسه مجاهیل ناس ایکی نسنەدر بری آنلرك سوزلرینه طالمقدر وبری آنلرك اراجیفلرینه اصغا قیلمقدر
وبری آنلرك مابیننده جاری اولان الفاظ فحشه تغافل ایدوب قولاغنه المقدر وبری آنلرك ملاقاتندن احتراز ایدوب
مجلسلرنده چوق قالمقدر وبری آنلردن استغنا ایدوب آنلره وجمله محتاج اولمقدر پس آنلرله مبتلا اولانکسه
خلاص بولنجه یەدك سکوت ایله معامله قیلسون تاکیم آنلردن غرض ووقار ایله سلامت بولسون واما مخالطه عامه
ناسك عادات ومراسمی چوق بولنمشدر وجملهسی بو نوع ایچره بیان اولنمشدر برکسه عامه ایله اختلاط ایدرسن سکا لازمدرکه
آنلرك عادات ومراسمنجه کیدەسن اصدقا واعدا ایله بیله مدارات ومخالفتسز رضا وجمیله صحبت والفت ایدەسن وکندکدن
بیوکلره تعظیم وخدمت وکوچکلره شفقت ونصیحت واقرانکا رفق وموافقت قیلەسن تاکیم راحت وسلامت وعزت ورفعت
ودولت وسعادت بولەسن وناس ایچنده مجلسلرنده کثرت التفات ایله قوملرکا نظردن احتراز ایدەسن وتطویل جلوس
ایله ثقلت ویرمیوب زیاده بر لحظه ایدوب کیدەسن ومجلسده کشف رأس ایله حکاك وتشبیك اصابع ایلمکدن وجمیع
وغا ایتمکله اویناقدن ودیشلرك خلالمقدن تحفظ ایدەسن وبرمغك انفکا ادخال ایتمکدن وبزاق وتنخع جوع اتمکدن
حذر ایدەسن وزبانی بورکیده چوق طرد ایتمکدن وچوق کرنشمکدن وخلقك یوزینه مقابل اسنمکدن احتراز ایدەسن
مجلسك همیشه مؤدب وحدیثك هردم مرتب اولسون وسنکله تکلم ایدەنك حدیثنه لطفنه محبت معرظربی اظهار ایدەسن
وتعجبله اعادهسنی اشعار ایدەسن اصغا ایدەسن وفحشیاتنی ومضاحکنی سکوت ایله کچوب کیدەسن واوراد و
اشعاریکی وتصنیف وکفتاریکی وتزکیه انفسه راجع اولان سائر اطواریکی مدح وتجبله خلقه سویلمیهسن وتن
تضیع ایتمیوب تکحل وتدهنده افراط ایلمیهسن وکسهیه تذلل ایتمیوب برامری التزام ایله برکسه ابرام ایتمهکم اول ثقلت و
جفادر ومصاحب حاکم ومعین ظالم اولمهکم اول فتنه وبلادر واکر مبتلای قرب سلطان اولورسه آنك مقدار سنان ایراغ اوتورکم
اوتورکم اول آتش سوزاندر وصدیقی یا فنك حذر قیلکم اول سرد فتره شمناندر ومالکی برهکدن معزز طوتمیهسن ومحا
ایدنلره غضبله عجله ایتمیهسن ویکله اشارتی وکیمویه التفاتی چوغ ایلمیهسن ودیز مکلیهسن وغضبك ساکن اولدقجه سویلمیهسن
ومالك مقدارك امل واولادك عیالك بلدیرمیهسن زیراکم اکر آنلری آز کوردیلرسه آنلرك یاننده حقیر اولورسن واکر
چوق کوردیلرسه تحصیل رضالرینه سکا اسیر اولورسن غلامك وجاریەلرك هزلیات ومضاحك سویلمیهسن وخلقی
سخره واستهزا ایلمیهسن زیراکم بونلر وقاری اسقاط ومکر وحیی زائل ایدر وبونلردن غایت اذیت کلوب حقد وخشم

مؤذی اولوب ثمانیی حقد ولجاج ونضاریم کیدر تا اگر برکسه سنی استهزا ایلدیسه سن جواب ویرمیوب آندن
اعراض ایلیه سن واگر برکسه سکا ظلم ایلدیسه انی حقه تفویض ایدوب ملایم سویلیه سن ومخلوق خداندن
برکسه یه وبرشنه یه لعنت ایتمیه سن واهل قبله دن برکسه ایچون شرك ونفاق ایله شهادت ایتمیه سن
زیراکه سرائره مطلع انجق حق تعالی در لیس عباد ایله مولالری آرهسنه کرمیه سن والبته لسانکی غیبتدن حفظ
ایده سن زیراکه اسلامك ایچنده اولورکه زنادن اشد حرامدر وصقین برکسه یه برشئ وعد ایتمیه سن تاکیم
احسانك فعلا بلاقول اولسون واگر مضطر اولوب وعد ایلدکسه خلف ایتمکدن بغایت حذر ایده سن زیراکه خلف
وعد انجق منافق شانیدر وهرگز یلان سویلیه سن زیراکه یلان ام الآثام وهر دینده حرامدر وکذاب اولان مردود ونادم
ومطرود عزیز علامدر وزنهار تکلمده ناس ایله مجادله ومنافقه ایتمیه سن زیراکه مخاطبی تجهیل وتخجیل واردر
واظهار فطنتله نفسی تزکیه وتجمیل واردر حالبوکیم حق تعالی فلا تزکوا انفسکم بیورمشدر مدح نفسی نهی ایدوب مذموم
اولدیغن طیورمشدر وبر حکیم دیمشدر که قبیح اولان صدقی سویلمك انسان کندوینی مدح ایلمکدر پس البته لسانکی
مدح نفس ایله معتاد ایتمیه سن زیراکه خودپسندلك قدری پست اولور وعند الله والناس آنك رتبه سی نقصان
بولور وچوق یمین یاد ایتمیه سن ویمین بغیر الله ایتمکدن حذر ایده سن وکسه یی وجهنده مدح ایتمیه سن وتکلمده
صونکی انجق ایلیوب معید ومختصر سویلیوب سوزی اوزاتمیه سن تاکیم مستمعی ملول ایتمیه سن وتبسمله سویلیوب
عاطسی تشمیت ایده سن وعطسه عندنده باشکی اکوب بوزك اوزرینه الکی قویوب صونکی انجق ایده سن زیراکه عطاسی
تصریح ایتمك حماقتدر وخبرده تکلم عندنده عطاس انکا شاهد عادلدر دیو کلمشدر وچوق مزاح ایتمیه سن وقهقهه ایله
ضحك ایتمیه سن وبر فاجر کلمه زیاده صویلیوب اصلاح ذات البین ایلیه سن وکسنه نك عیبن تفتیش ایتمیه سن ومطلع
اولدکسه ستر ایلیه سن وقبیح کسه یه بلدکك عیبله تخجیل وتعریض قیلمیه سن تاکیم اول عیبك مثلیله مبتلا اولمیه سن
وجمیع ناسه خیرخواه اولوب خیر بولهسن ولسانه دن بیله راضی اوله سن شعر نعیب زماننا
والعیب فینا فالزمان بناعیب سوانا ولیس الذئب یاکل لحم ذئب ویاکل بعضنا بعضا عیانا

نوع رابع

علمای کرامك وفقهای عظامك امور خارجیه لری نظامی واختلاط عوام ایله رسوم وعادتلری انتظامی
تمامیله بلدر ای عزیز معلوم اولسونکه امام اعظم ابوحنیفه رحمة الله تعالی علیه حضرتلری امام ثانی ابویوسف
رحمة الله تعالی علیه حضرتلرینك عقل وکمالی وحسن خصالی وخلقلی انکا اقبالی مشاهده ایلدکده امور
خارجیه مهمه یی ورسوم وعادات سنیه یی انکا تعلیم ووصیت ایدوب بیورمشدرکه یا یعقوب والی وقته
اطاعتله توقیر ایده سن وحاکملرك یاننده آنلرك شاننه تعظیم ایله کیده سن وصقین آنلرك حضورنده یلان سویلیه
سن وسنی بر حاجت علمیه ایچون دعوت ایلمدکجه هر وقت آنلری زیارت ایلمیه سن زیراکه اگر سن آنلرك صحبتلرنه
چوق کیدرسن تحقیقا کندی قدریکی آنلرك یاننده الحق ایدرسن پس حاکملرله آتش معامله سن قیله سن اندن
منفعت الوب ایراغ اوله سن زیراکه آنلر کندی نفسلرینه صاندیغن برکسه یه صانمزلر ایمش وصقین حاکم
حضورنده مسائل علمیه دن چوق سویلیه سن تاکیم کندیکی اکك یاننده تخجیل واتباعی میاننده تجهیل ایلمیه سن
زیراکه اول سنك کلماتك اخذ ایدوب صکره اتباعنه سویلر آندن کند ویی سنی اعلم کوستروب سنی تصغیر
ایلر ویاخود حضورنده کندی قدریکی وغیرینك قدرتی بله سن تاکیم غیرینی اندن ضرر کوروب نرده حاکم نظرندن
ساقط اوله سن وحاکم یاننده بلمدیکك علم واراییکن ایچمکه کیرمیه سن تاکیم اگر سنك اعلای نقصندن
ضرر کورمیه سن واگر ادنا ایسه سن آنك اختلاطی ایله حاکمك نظرنده حقارت ایرمیه سن اگر حاکم کندی
اعمالندن سکا بر منصب ویردیسه اول سنك علم وقضاده مذهبکدن راضی اولدیغن بلمدکجه آنی قبول
قیلمیه سن تاکیم حکومتده غیرینك مذهبن ارتکابه محتاج اولمیاسن اگر حاکمك مقربی اولدکسه انجق انکا
قرب اولوب جمیع اتباعندن بعید اوله سن تاکیم آنك یاننده جاه وحشمتکله محترم قاله سن وصقین عامه
وتجاره سؤال اولندیغکدن غیری جواب ایلمیه سن وعوام وتجار ایله علم حالدن غیری برسوز سویلمیه سن

تاکیم سنك مالده

تاکیم سنك ماله حب ورغبتکی بلمسونلر وسکا سوء ظن ایدوب اخذ رشوتی نسبت قیلمسونلر وعوام ناس
ایله کولیوب تبسم بیله قیلمیه سن وبازاره ایچون چارسوده چوق قده کیدوب کلمیه سن ومراهقلرله تکلم ایدوب فتنه یه
طالمیه سن اما اطفال وایتام ایله تبسم وتکلم قیله سن وشفقتله اوپوب باشلرن صغایوب سیله سن وپیر
واختیار اولان عوام ایله یولده رفاقت قیلمیه سن تاکیم آنلری تقدیم ایله علمکی وتاخیر ایله پیریکی تحقیر ایتمش اولمیه سن
وحدیث من لم یرحم صغیرنا ولم یوقر کبیرنا فلیس منا حدیثی تحتنده قالمیه سن وممر ناس اولان یول اوزرنده
طوروب اوتورمیه سن واگر اقتضا ایدرسه جامع حوالیلرندن غیری یرده طورمیه سن ومسجدلرده وچارشولرده
اکمك یمیه سن ومصلقلردن وسقالر الندن صو ایچمیه سن ودکانلرده اوتورمغ ایچون چارسویه کتمیه سن
ودیباج امثالی ابریشم ثیابی لبس ایتمیه سن تاکیم حظ نفس اولان رعونت لجه سنه باتمیه سن وکندیکه حلال
فراش ایچنده امور جواری ونسای اغیاری سویلمیه سن واکثر چوق طلس ودلك قبوس ودراعوش ایلمیه سن
انجق انکا لازم اولان سوزلری تبسمله مقتضر جه سویلیه سن وملاعبه قلیله دن صکره بسمله ایله تقرب
ایلیه سن تاکیم اول سنك چوق یوز بولمسون وارویده رجال اجانبی نسانمکسون وقدرنك بیلدکجه اکی
یابابکی ویا اناسی اولان عورتی الجیاسن تاکیم آنلرله دیلرینه قالمیه سن مگرکیم اقربا سیله کورشمك
شرطیله اله سن اولاکیم اول زمانده برجهتدن راحت قاله سن زیراکه عورتك مالی اولسه پدر ومادری آنی
کندولرك بلورلر وفقیر لرینك بیدنده امانت بولورلر پس عورت باباسیز ویا کتمسه زوجیله راحت قالورلر وصقین
اولکه کوبه کی اولوبده اهلك بابا سخانه سنه طورمیه سن حرایکن اسیر اولوبده مالکی حلفه ویرمیه سن وصقین
اوغلی یا قیزی اولان عورتی الکده کولده مرسن زیراکه سن آنك یاننده اولادینك اعزی واکرمی اولامازسن بس
اول جمیع مالنی آنلر ایچون ادخار ایلدکلرنده حکمی سنك مالکلرده نی آنلره سرقت ایلمیسن وصقین
ایکی عورت الکیرسن اگر شاشوب الدکسه ایکیسیله بر اوده اولمیه سن وکار وکسبه قدرتکی بلدکجه تاهل
قیلمیه سن ابتدا طلب علم آندن جمع مال حلال آندن تزوج ایلیه کیم اگر وقتنده طلب مال ایله مشغول اولوبده صکره تعلمدن
عاجز قالمیه سن زیراکه مال اشترای جواری وغلمانه باعث اولمغله تحصیل علم ایتمزدن مقدم دنیا ونسا ایله مشغول
اولوب تضییع اوقات ایدرسن واولاد جمع اولوب عیالك چوغالدقده علمی ترك ایدوب آنلرك مصالحی فکر
سمتنه کیدرسن پس ابتدا شبابك عنفوانده قلب وخاطرك فراغتی آواننده طریق تحصیل علم کیده سن بعده
مال حلالی جمع ایدوب آندن صکره تاهل ایده سن زیراکه اهل وعیال مشوش البال ایدوب صنعت ومال بیده سن البته
یانکه وضع اولنان امانتی صاحبنه ادا ایدوب طوغری یول کیده سن وجمیع ناسه خیرخواه اولوب نصیحت
ایده سن وخلق اطور کامل اولوب سکله معاشرت ومباشرت ایلدکده صحبتلرینه کیده سن ومجلسلرنده تا
ونفسکی توقیر ایله مذاکره علم ایده سن تاکیم سن آنلرك یاننده زیاده محبوب القلوب اولوب جمله سن
آخرت یولنده بیده سن صقین عامه یه اصول دین امرنده علم کلام ایله سویلیه سن تاکیم سکا تقلید ایلیه علم
کلام آنده شغل اولمسون وهر عام خام اولدیغی طالسونلر کیمکم سکا کلوب فتوای مسائل استر آنك انجق
جوابن ویرب غیری نسنه الحاق ایلمیه سن تاکیم آنك سؤالندن جوابی سی مشوش قیلمسون وانواع فنون ایله ساکت
عقلی طاغلمسون اگر اون بیل کیاسن واسباب سن قالدکسه ده صقین علمدن اعراض ایتمیه سن تاکیم علمدن
اعراض ایله ضیق معیشت سمتنه کتمیه سن وکندی تلامیذکا التفاتك کمال شفقتله اولسون تاکیم هر بر شاکردك
کندو بی سنك اوغلك بلسون وعلم سعی ورغبتلری یوما فیوما زیاده بولسونلر وسکله معارض ایدن عامه ایله واهل
سوق ایله برکلامه اولمسون تاکیم هر عام کالانعام ایله یوزك صوینی دوکمسون وحقی سویلدکده کسه دن حذر
قیلمیه سن سلطان اولسه بیله آنلردن مهابت الکیه سن وسنك عبادتك عامه دن اکثر اولسون اقل اولمسون تاکیم آنلر
سنك عبادته اقتدا کندی اعمالندن اکثر کورمدکجه قلت رغبتکا حملله عقیده لرینه ضعف کلمسون وقتاکه
عماسی اولان بلده یه داخل اولورسن اگر کندیکی آنلرك بری کبی بلورسن آنلرك جاه ومنصبلرینه طالب اولمدیغن بلوب
سنك امین اولورلر وسن دخی آنلردن سلامت بولورسن والا جمله سی اوزریکا هجوم ایله مذهبکا طعن ایدرلر

ایدرلر وعامه دخی سکا حقارت کوزیله بقوب علمانک ابریله کیدرلر وسن جمله سنک عنلنکی
فائده سز مطعون اولورسن واکر اول علاکلوب سندن مسائل استفتا ایدرلرسه آنلره مناظره ومطارحه ده قصد
ایلیه سن واکندم دلیلی واضح اولیانلرینه سویلمیه سین وتمکن سنده لرینه دخل ایتمیه سنکه دخل اولنمیه سن علی اذن
حذر اوزره اولوب عامه دن بیله غافل بولنمیه سن ظاهرکله الله ایچون اولدیغک کبی باطنکله همان انکچون اوله سن
تاکیم سر وعلانیتک بر قیلوب کندیکی خالص الله بوله سن واکر حاکم سکا صالح اولیان منصبی تکلیف ایلدیسه
آنی سکا علمک ایچون ویردیکن بلمدکجه قبول ایلمیه سن وصقین امتحان ومناظره مجلسنده خوف ایله سویلمیه سن
زیراکه اول ملاحظه یه خلل ولسانه ضعف وکلال کتورر وصقین چوق کولمیه سن که اول قلبی اولدررر وحلاوتن
کتورر ومشی ایتمیه سن الا که وقار ایله آهسته کیده سن وجمیع امورکده عجله ایتمیوب تانی ایده سن
وسنی کرودن ندا ایدنه جواب ویرمیه سن زیراکه بهایم خلفندن ندا اکنور آنی کندیکه لایق کورمیه سن
وتکلم ایلدکده کثرت صیاح ایله رفع صوت ایدوب جاغرمیه سن آنجق مخاطبک ایشیده جک صوت ایله آهسته
سویلیه سن وکندک ایچون صمت وسکوتی وقلت حرکتی عادت اتخاذ ایلیه سن تاکیم سنک صبر وثباتکی خلقلر
جمله بلسونلر وناس ایچنده چوق ذکر الله ایله که آنی سندن اوکرنسونلر وهر وقت نماز کزاردکدن کندکچون
اوبله ورد اتخاذ ایله که آنده قرآن اوقیوب ذکر الله ایله شکرین قیله سن وهر شهرک بعضی ایاملرنده صائم
اوله سن ونفسکه رقیب اولوب علمی محافظه ایدرسن تاکیم علمکله ایکی عالمده منفعت بوله سن وکندک بیع
وشرا ایتمیوب بر خادم بوله سن امورکده معتمد علیه اوله وناس ایله اولان خدمتلریکی اول کوره بیله
ویدکده بولنان دنیا دولتنه وبدنکده اولان اعضا صحتنه اعتبار واعتماد ایتمیه سن تاکیم آنلر دجلکم
صونوب سؤال اولندقده یأسه باتمیه سن واحمق اوغلانلر ایله سن تاکیم خلقک دیلنده قالمیه سن اکر سلطان
سنی کندیکه تقریب ایدرسه سن اول قربکه خلقی واقف قیلمیه سن تاکیم ایکی صوبک آره سنده قالمیه سن زیراکه
اظهار تقرب سلطان ایلدکده قبله حاجات ناس اولورسن اکر قضای حوایجی بوینکه آلورسن تحقیقا سلطان
نظرندن دوشوب حقارت بولورسن واکر التزام ایتمدکسه تعیب ناس ایله اوقیق وکوسمک نقلنده قالورسن
وخلقک خطاسن ستر ایدوب صوابنه تبعیت ایلیه سن واکر بر کسه نی شر ایله بلدکسه آنی آنکله ذکر ایتمیوب بر
خیر بولوب آنکله سویلیه سن واکر اول شر دین امرنده ایسه آنی خلقه سویلیه سن وکا تبعیتدن آنلری تحذیر
ایلیه سن تاکیم حضرت حبیب کریم صلی الله تعالی علیه وسلم اذکروا الفاجر بما فیه حتی یحذره الناس وان کان
ذا جاه ومنزلة بیورمشدر حق تعالی دین جیبنک معینی وآنی ناصری ومعینی اولدیغی طیورمشدر کی بس کرسن اهل
جاهک دیننده کوردیکک خللی برکره ذکر ایدرسن حق تعالی معینک اولور وسندن ناس الینه مهابت الور نه کیم دین
امرنده بر بدعت اظهار ایده بیلور نه ده آنک اوزرنه قالور وقتا که سلطانک علمه موافق اولمیان عمل کوردکسه
آنی آنکا طاعتکله ملایم سویلرسن زیراکه آنک یدی سنک یدکدن قویدر بس بو سوزی برکره ایله اکتفا ایلیه سن
واکر اهل جاه اول خلل غیبتنده سویلمکله منهی المکدیسه وآنی ینه ایشلیوب ترکن قیلمدیسه سن آنک سرایمنه
واروب آنی تنها کوروب رفق ولین ایله نصیحت ایلیه سن واکر مبتدع ایسه مناظره ایله کتاب وسنتدن
خاطریکا کلنی سویلیه سن قبول ایلدیسه نه کوزل والا آنی اغضاب ایتمکدن حذر ایلیه سن وصقین مولی
اولوب تمیز حق تعالیدن استاذلرک ایچون مغفرت ورحمت طلب ایده سن وتلاوت قرآنه مداومت ایدوب زیارت
مقابره ورؤیت مشایخه ومبارک مواضعه چوق کیده سن وعامه نک سکا عرض ایلدکلری انبیا واولیاو
صالحلری مساجد ومنازل ومقابرده کوردکلری رؤیالرن قبول ایده سن وکفر وبدعت اهلندن بر کسه ایله
مجالسه ومکالمه ایتمیه سن وممکن ایسه دینه دعوت ایده سن والا لعب وشتم اولان مجلسه کتمیه سن ومؤذن اذان
اوقودقده مهیا اوله سن تاکیم عامه دن مقدم مسجده کله سن وحاکم جوارنده دار اتخاذ ایلمیه سن وجارکده
کوردیکک عیب مانندن آنی ستر ایدوب کسه نک سرین کسه یه سویلمیه سن وکیمکه سنکله بر ایشده مشورت ایلرلرسه
حق ایده سن وسنی مولایه قریب ایدن افعالی کا اشارت ایده سن وبنم بو وصیتلرمی جان ایله قبول قیله سن تاکیم بو نصایح

دنیا واخرتکزه مستمع

دنیا واخرتکزه مستمع اوله سن وتوفیق حق رفیقک بوله سن وصقین ما لا یعنی اتمه که مبغوض اولمیاسن وطامع
وکذاب اولمکه قرونسن قالمیه سن وحقی باطله قاتمه که اهانت کورمیه سن وجمیع امورکده مروتک کوزه ده سن وپیر
وصار ده ثیاب ابیض کیوب غنای قلب اظهار ایده سن واکر فقر واکسم کسبیه عرض احتیاج ایتمیه سن وحطام دنیاده
حرص ورغبت سمتنه کتمیه سن وهمتک عالی ایدوب الچقده قالمیه سن تاکیم همت ضعیف ایله مرتهن اولمیاسن وقتاکه
یولده کیدرسن یمین ویساره التفات ایتمیوب ارضه نظر ایدرسن وقتاکه حمامه داخل اولورسن حمام و
جامعکه اجرتن بازار ایتمیوب عامه دن زیاده جه کرم قیلورسن وحمام اهلی بیننده مروتک ظاهر اولوب
آنلردن تعظیم وحرمت بولورسن وکندک جولها وصناعه متاع اکوب ویرمک ایچون کتمیه سن ویدکله غلات
کیل ودراهمی عد ایتمیه سن وعلم اهلی عندنده حقیر اولان دنیایی الچق طوته سن تاکیم حق تعالینک عندنده دنیادن
اعلی وابقی اولان دولته یته سن وامور دنیا ایچون بر وکیل صادق بوله سن تاکیم اول حاجتکی مهیا قیلوب
سن علم وعمله اقبال ایده بیله سن وصقین مجانین ایله بر سوز سویلمیه سن وعلم اهلنده حجت ومناظره بیلنلر
وطلب جاه ایچون ناس ایچنده اولان مسائل بحثنده طالانلر ایله تکلم ایلمیه سن زیراکه آنلر سنک حسدن ایتمیوب تخجیلکا
سعی ایدرلر وسنک حق اوزره اولدیغک بلسلرده مخالف کیدرلر واکر اعیان واکابر مجلسنده داخل اولدکسه
آنلر سنی یوقاری سمته رفع ایتمدکجه سن ترفع ایتمیه سن وبر جماعت ایچنده بولندکسه آنلر سنی تعظیم ایله صلوه ایچون
تقدیم ایتمدکجه سن ابتدا کتمیه سن وکونش طوغمزدن مقدم واویله وقتی حمامه وارمیه سن وجمع نسوان
وغلمان اولان مسیره لرده طورمیه سن وفسق وملاهی وظلم ومناهی اولان مجلسلره کیرمیه سن تاکیم آنلره
شریک اولوب اهانت کورمیه سن وصقین علم مجلسنده غضب ایلمیه سن وعامه یه تکذیبه قریب اولان حکایه لر
سویلمیه سن وقتاکه اهل علمک بریجون بر مجلس اتخاذ ایتمک مراد ایدرسن که اول مجلس فقه ایسه کندک کیدوب
وانده بذاتک تحقیق وتقریر ایده سن تاکیم خلق آنی عالم صانوب آنکله مغرور اولمسونلر وسنک حضورکده
قالمسونلر واکر سوزی قوتلیه صالح ایسه آنی آنده ذکر ایده سن والا سنک حضورکده تدریس ایتمش اولمسونلر ایچون
قالقوب کیده سن بلکه آنک یاننده بر شاکردیکی مستمع قیله سن تاکیم آنده آنک کیفیت کلامنک وکمیت علمنک
خبرین الده سن وبد عقله مختلط اولان مجالس ذکره حاضر اولمیه سن وکندی شاکردلرک مجلس وعظنده اوتوروب آنلره
سنعن قیلمیه سن بلکه اعتماد ایلدیکک اهل محلک وعامه یی تحذیر ایده سن واصحابک بری مستمع کوندره سن وامور
مناکح وصلات جنایزی وصلات عیدی جمعه خطیبنه تفویض ایدوب بو بابده اینده کندیکی فائق ایتمیه سن والدین وآنلرک
دعادن اونتمیه سن وبو موعظه یی بردن دل وجان ایله قبول ایده سن زیراکه بو بنی سنک وجمله نک مصلحتیکچون وصیت ایلدم
بو یولده کیده سن تاکیم خلق حقیر بولندی وآخرت سمتنه ایده سن بیت مقصودکز اکر دین ایسه دنیادن کچ الله یولنه جمله اشیادن کچ

نوع خامس

اولیای کرامک ومشایخ عظامک امور خارجیه لری نظامنک بیاننده ای عزیز معلوم اولسونکه اول فرید عصری
حسن بصری قدس الله تعالی روحه حضرتلری محبتی عاشقلرنجی حبیب عجمی قدس الله تعالی روحه حضرتلرینه
امور خارجیه یی وعادات سنیه یی تعلیم وتوصیه ایدوب بیورمشدر که یا حبیب ناسک هر کسه عقلی قدرنجه تکلم ایلیه
کبی حذی قدر معامله برله کنندکه قرب سنه تنزل ایده سن وجمیع امورکده رفق ومدارا ایله حالت وسطاده کیده سن دنیا
واخرت اهلنک هر صنفه کندی خلقیله اختلاط ایدوب ملایم سویلیه سن وسفهادن بر ضرر تحمل اولنور ضرردن
قورتلوب اون فائده هم رنج ایلیه سن واهل اسلامه اکرام ایله حرمت قیله سن تاکیم حق تعالی اکرام ایتمش اوله سن وسکا
کلم طیبه ایله معتاد ایلیوب خیر سویلیوب شیرین جواب آکه سن وجمله خلقه خیرخواه اولوب هرکسه عین شفقتله نظر
قیله سن وجمله یه حسن ظن ایدوب سنی اولی واعلی بله سن ومال وعرض ودمکی اهل ایچون عبادینه تصدق ایدوب جمله دن راضی
اوله سن ایکی جهانده برکسه دن برنسنه مطالبه ایتمیوب مکارم اخلاق بوله سن واکر طریقکده برنسنه دوشدیسه
اول کتاب وثیاب ویاهر دینار ایسه وآنی کیمسه اولدیغی اولنسه دن واز کچوب کیده سن آنک طلبنده نه کمنده
رجوع ایده سن ونه کسه یه کوندره سن آنی فراموش ایده سن وبولده کیدرکن کیمسه ایکن تکرار التفات ایتمیه سن اکر التفات

ایدوجل و للدلسه جمیع موجود کلوب دونه سن و سکا کیرودن نه ایدیکنك جوابن ویرمیه سن و مکان و زمان ایله
و انسان و حیوان ایله تشوم ایتمیوب جمله ایله تفأل ایدوب اوغورلیه سن و اغنیا ارذلینه فقرای ترجیح ایده سن
و اهل دنیا اوزینه اهل آخرتی ایلری طوته سن و جمیع احوالکده آداب دین ایله متأدب اوله سن و علمای
عاملین ایله صحبت قیله سن و حدیث و تفسیر و شریعت علملرن حفظ و قرائت ایده سن و متصوفه جهله دن بعید اولوب
صحبتلرندن احتراز ایده سن و صلاتی جماعتله ادا ایدوب مجلس وعظه کیده سن اما مؤذن و امام و واعظ و شیخ
اولمیه سن و مناصبله مقید اولوب شهرت بولمیه سن و مکاتب و محضرلرده اسمکی یازوب امضا قیلمیه سن و حکم
قضایه واروب باشکی غوغایه صالمیه سن و کمسه نك وکیل و کفیل و وصی و متولی و سبب اولمیه سن و اغنیا و امرا ایله
الفت ایدوب آنلره و بلاده قالمیه سن و نسوان و غلمان ایله صحبت ایدوب رسوای عام اولمیه سن و تکیه لرده اکلنوب
طعاملرن طالمیه سن و کمسنه دن برنسنه استیوب امانتلرن المیه سن و کمسه یی استخدام ایتمیه سن و اهل دنیا خدمتنه کیتمیه سن
و حکام صحبتلرن آلمیه سن و دینکی دنیایه صاتمیه سن و کندی خانه نکده ملازمت قیله سن و نشر علوم دین ایله مشغول
اوله سن و اهل و اولادکه عدالت ایلیه سن و تربیه لرنده ملایم سویلیه سن و مخلوق خدادن کاظم غیظ اوله سن تاکیم
خالق باری نك مجازاتن بوله سن بر کظم غیظ ایتمکه جهد و همت قیله سن تاکیم کوکلردن مودت لذتن آله سن نته کیم حضرت
حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم بری برینه هدیه صحبت و تودد له امر ایلمشلر و محبت و مودتك اعظم اسبابی کظم غیظ اولدیغن سویلمشلر
بن حق تعالینك سنکله نه شکل معامله سن محبت ایده سن اول معامله یی بعینه مخلوقاتیله قدم بقدم ایلکیده سن و هیچ کمسه نك
حاضر اولسون غایب اولسون تنخیدن ایله لسانه الیمیه سن و ناسك برکمسه نك مکر و حیله سی مسرور اولمیه سن و سکا ظلم
ظلم ایدن کمسنه نك ذنبن ابرا ایدوب صوچندن کچوب کیده سن متواضعلره تواضع قیلوب متکبرلره تسامح ایده سن
اما متواضعلرن علما اولورسه درکه خادم ایله اتمك یمکدن و عصا ایله یورومکدن و یولده آذاتی دوشورمکدن
و صبیانه تبشیر و سلام ویرمکدن و تابعسن پیاده یورومکدن و فقرا ایله مجالسه ایدوب آنلری کورمکدن و حاجتن
حاضر [illegible] اولان اشیایی کوتورمکدن و حلب ایچون شاتی اعتقال ایدوب سورمکدن و حماره بنوب اکا جوابن ویرمکدن
و فقرنك دوشندن [illegible] کورمکدن بیت لاهل الحق اوصاف کرام خضوع و افتقار و انکسار البته اکا
توقیر و علمایه تعظیم ایده سن و ضعفایه نصرت سمتنه کیده سن و [illegible] باشندن بیوکه تعظیم ایدوب زیارتن تقدیم ایده سن
و کوچکه شفقت ایدوب اکا اعطای تقدیم ایده سن و هدیه یی صاحبنی تعظیم ایله قبول ایدوب مکافاتن اکثر ویره سن
و یتیمه لقمه یا میوه ویروب باشن طوتوب شفقتله خاطرن صوره سن و سائلی اطعام و زائری اکرام ایدوب
هر خدمتی کندی الکله کوره سن اکر زائرك اکرامکی رد ایدرسه ابرام ایله قبول ایدیره سن نته کیم اصحاب کرام بری برینه
ملاقی اولدقلرنده معانقه ایدرلردی و مفارقت ایلدکده مصافحه ایدوب کیدرلردی اکر هر کون ملاقی اولسه لر بینلرنده
معانقه و مصافحه ایدرلردی و سکا نکره مسافری کلدکده اکا اهلا و سهلا و مرحبا دیوب یوزونه بشاشت و
بشاشتله باقوب صفا و خوش ایده سن و اکا شکر و بشارتله طوتوب انی اکوب منزلکه کیده سن و قدرتك
یتدیکی قدر نان و نعمتله خدمت و اطعام ایده سن و مرتبه سی تحمل ایتدیکی قدر لطف و التفاتله عزت و احترام ایده سن
و رحلتی وقتی کلدکده اکا اول یومیه نواله سن ویروب خارج بابه دك اکا دعا ایدرك بیله سنجه کیده سن و کیمسه
پیاده ایسه قیود طفره یوز خطوه مسافه تشییع ایده سن اول سکا سیزی الله تعالی یه اصمارلدق دیدکده سن اکا
سلامتله الله تعالی یه امانت اوله سن دیوب رجوع ایده سن و جمیع بهایم و وحوش و طیور و حشرات مرحمت و شفقت
قیله سن تاکیم حق تعالیدن رحمت و رأفت بوله سن و دابه نك یوزینه اورمیوب هیچ برحیوانه عذاب ایتمیه سن
و عصفوری عبث یره قتل ایتمیوب قمله یی یره آتمیه سن و هیچ برحیوانی نار ساقه الیتمیه سن نته کیم ابو الدرداء رضی الله تعالی
عنه حضرتلری اطفال الندن عصافیری اشترا ایدوب آزاد ایلردی و ارجناح آچوب هوایه اوچوب سلاقال سویلردی
و کیمه ایلیکی بریله مبتلا اولدیسه آنك عبارتن سیلوب هر خدمتی کوره سن یا کوردوره سن و برکون برکیجه ده
اوکی کره علف و صو ویره سن و شانن بوینندن طوته سن قولاغندن طوتمیه سن و بقدری حمار کبی تحمیل و رکوب
ایتمیه سن و هر نه کوردیکی یکلکدن یوزیدیه ویرمه سن آج قیامیه سن و مخلوق خدادن بر بینه بر برینکسو

عیبلی ایتمیه سن و بو برام عظیم اولدیغی بلوب حذر اوزره اولوب اونوتمیه سن و برحیوانی تعلیق به قورشون
و اوقیکی اشیایه نشان ایتمیه سن و هدهد و ضفدع و نحله و نمله یی و ساکن حشرات ارضی قتل ایتمیه سن و طیرك
کیجه وقتی یوه سنده طوتمیه سن زیرا که لیل آنك امن و امانیدر اورکوتمیه سن و حبرده ملکلشکر ایدندری قتل ایده
سن مکرکیم قضیب فضه کبی کورینن جان ابیض دکیوب کیده سن بیت روا دکرجه اولدرمك یلانی ولی درویش
ایسك انجمه جانی تحقیقا انسان مخلوقاتك حقنده اوچ درجه ده بولنور اما اولکی درجه خلقك حقنده ملائکه
کرام بررحمتنه سنده بولنمقدر که جمله یه راحت ایصالنده سعی ایدوب قلوبه سرور ادخالنه اهتمام ایتمکدر
و اما ایکنجی درجه خلقك حقنده جمادات منزله سنده تنزل ایدکه آنلره خیرن ایریشمزسه لکن شرن دخی آنلردن
کف ایده و اما اوچنجی درجه خلقك حقنده سباع و حیات و عقارب منزله سنده دوشمکدر که آنلرك خیری مأمول اولمز
بلکه شرندن خوف و حذر قیلنور پس اکر سن افق ملائکه کرامه ترقی قیلمغه قادر اولمدکسه باری درجه جمادات
قانع اولوب اولمرتبه ده مقیم اوله سن زنهار آندن درجه سباع و حیاته نزول ایتمیوب آندن حذر اوزره
اوله سن اکر اعلای علییندن تنزلی کندیکا لایق کوردکسه باری اسفل سافلینه هبوطی لایق کورمیه سن
تاکیم قعر ناره دوشمیه سن بیت خلوت و عزلته کوردم چونکم شهرت آفتی خدمت و صحبتلر ایدرم حضرت مولا

نوع سادس

آفات ذنوب جمیع اعضانك و اسباب حفظ و نسیانك و فقر و غنانك اجمالا بیانندر اکرچه معلوم اولسون که اهل ادب
دیمشلردرکه عبد مؤمن اعضای سبعه سیله جمیع بدنن اوچیوز عدد ذنوب آفاتندن تحفظ و حمایت قیلمدقچه اهل
تقوی زمره سنه داخل اولور و ایکی جهانده مستفید اولوب سلامت و راحت قالور بلکه ان اکرمکم عند الله اتقیکم کرامتن
بولور پس ذنوب آفاتندن حفظ اولنه جق اعضا یدی عدد اولنمشدر اذن و عین و لسان و ید و بطن و فرج و رجل
بلنمشدر و حفظ اولنه جق بو یدی عضو تعیین اعضای جمیع بدن بولنمشدر و نتیجه اشیا وارد که اسباب حفظ و نسیان
و فقر و غنا اولدقلری آثار ایله اثبات اولنوب تجربه قیلنمشدر اما آفات اذن اون ایکیدر بری تکلمی جائز اولمیان کلامی
استماع ایلمکدر و بری ساز استماع ایلمکدر و بری نغمات آهنکی استماع ایلمکدر و بری لحن و خطا ایله اوقنان قرآنی
استماع ایلمکدر و بری شابه اجنبیه کلامن استماع ایلمکدر و بری خلقك حدیثن خبرسزین دیکله مکدر و بری قرآن
و خطبه یی استماع ایتمکدر و بری قاضی و امیر و محتسب و استاذ و والدین و زوج و سید امثالی متبوعلرك کلامن
استماع ایتمکدر و بری مفتی مستفتی نك کلامن استماع ایتمکدر و بری قاضی خصم و شاهدك سوزلرن استماع ایتمکدر
و بری مسئول عنه سائل مضطرك کلامن استماع ایتمکدر و بری اکثر ضعفانك کلامن اصغا ایتمکدر و اما آفات
عین اون ایکیدر بری قصد ایله نامحرم عورته نظر ایلمکدر و بری قصد ایله غیری نك عورت یرینه نظر ایلمکدر و بری
فقرایه و ضعفایه حقارت کوزیله نظر ایلمکدر و بری منکر ایله ضرورتسز نظر ایلمکدر و بری نزول کوکلکه نظر ایلمکدر و بری
دنیا امرینه کندی فوقنده اولانلره رغبت کوزیله نظر ایلمکدر و بری دین امرینه کندی تحتنده بولنانلره اقتدا کوزیله
نظر ایلمکدر و بری غیری نك خانه سنه اذنسز نظر ایلمکدر و بری غازی الجنده کوزن یوموب نظر ایتمکدر و بری ایکی خصم
بری برینه نظر ایتمکدر و بری شاهد مشهود علیه نظر ایتمکدر و بری قاضی خصمین و شاهدلره نظر ایتمکدر و اما آفات
لسان یکرمیدر بری کفر سویلمکدر و بری خوف کفر اولان سوزی سویلمکدر و بری خطا سوز سویلمکدر و بری یالان
سویلمکدر و بری غیبت ایلمکدر و بری فحش و فسوق ایلمکدر و بری استهزا ایلمکدر و بری خلقه سب ایلمکدر و بری فحش
سویلمکدر و بری خلقه لعن ایلمکدر و بری ناسه طعن ایلمکدر و بری نیاحت ایلمکدر و بری نزاع ایلمکدر و بری جدال
ایلمکدر و بری خصومت ایلمکدر و بری تعریض ایله یالان سویلمکدر و بری غنا ایلمکدر و بری سری افشا ایلمکدر
و بری باطل سوز مطالعه ایلمکدر و بری سؤال الله مال الکمکدر و بری عوامك فهم ایده مدکلری سؤال ایلمکدر و بری خلقه
مغلطه سویلمکدر و بری تعبیرنده خطا سویلمکدر و بری سوزده نفاق ایلمکدر و بری ایکی دیللی سویلمکدر و بری شفاعت
سیئه ایلمکدر و بری امر منکر و نهی معروف ایلمکدر و بری کلامی عنف ایله سویلمکدر و بری عیوب ناسی تجسس
ایلمکدر و بری کندودن اعلانك یانده افتتاح کلام ایلمکدر و بری آنلری اوقور ایکن سویلمکدر و بری عبادت

سویلمکدر وبری خطبه حالنده سویلمکدر وبری طلوع فجردن طلوع شمسه دك دنیا کلامن سویلمکدر وبری
خلاده تکلم ایلمکدر وبری جماع ایدرکن سویلمکدر وبری مسلمانه بد دعا ایلمکدر وبری ظالمه صلاحدن غیری ایله
دعا ایلمکدر وبری قرآن اوقنورکن سویلمکدر وبری جامعده دنیا کلامن سویلمکدر وبری خلقه بد لقب
سویلمکدر وبری یمین غموس ایلمکدر وبری غیر الله ایله یمین ایلمکدر وبری جوف یمین ایلمکدر وبری امارت وقضا
سؤال ایلمکدر وبری توابیده سؤال ایلمکدر وبری وضعت سؤال ایلمکدر وبری کندویه بد دعا ایلمکدر وبری
عذر ناسی رد ایلمکدر وبری قرآنی کندی رأییله تفسیر ایلمکدر وبری مؤمنی تخویف ایلمکدر وبری کلامی قطع
ایلمکدر وبری تابع متبوعنك کلامن رد ایلمکدر وبری برنسنه‌نك حل وطهارتن محلنك غیرندن سؤال ایلمکدر
وبری مزاح ایلمکدر وبری آدمی یوزنده مدح ایلمکدر وبری هجو ایله سویلمکدر وبری سجع وفصاحتده اهتمام
ایلمکدر وبری فضول کلامی سویلمکدر وبری ملا یعنی سویلمکدر وبری ایکی آدم برآدم یاننده بری برینه قولاغنه
فحش سویلمکدر وبری شابه اجنبیه ایله تکلم ایلمکدر وبری فاسقه یا زانیه‌یه سلام ویرمکدر وبری متغوط
ویاکله سلام ویرمکدر وبری معصیت یولنه دلالت ایلمکدر وبری معصیته اذن ویرمکدر وبری آفات
معاملاتدر وبری آفات عبادات متعدیه‌در وبری آفات عبادات قاصره‌در وبری آفات سکوتدر واما
آفات ید آلتمش ایکیدر بری برکسنه‌یی بغیر حق قتل ایلمکدر وبری برکسنه‌یی جرح ایلمکدر وبری برنسنه سرقت ایلمکدر
وبری برکیمسه‌نك یوزینه ضرب ایلمکدر وبری حیوانك قولاغن بولمکدر وبری حیوانك یوزینه ضرب ایلمکدر وبری
بلا حق خلقی دوکمکدر وبری طفلك مالن چکوب المقدر وبری غنیمت مالندن اوغرین الماقدر وبری غنی اولان
زکوه وعشر وفطره وکفارت ولقطه‌یی المقدر وبری هدیه‌یی ویرنك حسن ظننه مخالف اولان آنی قبض ایلمکدر
وبری وقف باطلدن اخذ ایلمکدر وبری وقف صحیحدن ترك خدمتله اخذ ایلمکدر وبری بیت المالدن مصارفدن بولنان
آنك المقدر یا کفایتدن زیاده سنه‌نی المقدر وبری بی اذن عبدنك کندی مالن المقدر وبری میته ودم
وخمر مثللی حرام لعینه اولان اشیایی المقدر وبری مجنونك وصبی‌نك مالن اخذ ایلمکدر وبری ذمیلرله مصافحه
ایلمکدر وبری کندی مالن تخییب واسراف ایلمکدر وبری کندی مالن اتلاف ایلمکدر وبری مالن ریایه ومعصیت یولنه
صرف ایلمکدر وبری مدیونك صویوب کندی مالی قدرن المقدر وبری ضیافتده ترنجی طعامی اذنسز المقدر وبری حمامده
عذرسز اعضایی دلك ایلمکدر وبری کندی عورتیله جاریه‌سنك غیری کمسه‌یله ال بازاری ملاعبه ایلمکدر وبری
شطرنج امثالی ملعبه‌لری الماقدر وبری طنبور امثالی آلاتی اصول ومقامات ایله چالمقدر وبری قوش باز اولوب کوکرجین
اوینامقدر وبر کندی ذی روحی نشانه بغلیوب آکا اوق ویا قورشون ویا طاش آتمقدر وبری بهایمی بری برینه دوکندرمک
وبری جنب ومحدث وحایض ونفسا مصحف وتفسیره ال اورمقدر وبری بودوردی قرآنی یازمقدر وبری تلفظی
حرام اولان کلامی یازمقدر وبری جامعده یا جامعه کیدرکن اصابعن تشبیك ایلمکدر وبری غیرینك مالیله
بر منت انتفاع ایدوب یینه آکا رد ایتمك ایچون آنی آنك اذنسز المقدر آکا بر عیب ونقصان ایریشمزسه ده ینه
غیرینك ملکنده اذنسز تصرف قیلمقدر وبری برمؤمنی سل سلاح ایله قورقتمقدر وبری برکمسه‌نك برنسنه‌سن
مزاح ایچون اوغورلمقدر وبری پرچم قویوب تراش ایتمکدر وبری عورت باشن تراش ایلمکدر وبری رجل صقالن تراش
ایلمکدر وبری بر قبضه‌دن اقصر اولان صقالی مقراض ایله المقدر وبری قطع اولنمش اظفار وشعری کنیفه آتمقدر
وبری قبر او زرنده سبزه قوپارمقدر وبری قصد ایله لحردار احتمقدر وبری صاغ الیله مخاط انفی المقدر
وبری صاغ الیله استنجا قیلمقدر وبری برمعین دبرینی یا قبلینه صوقمقدر وبری ضرورتدن غیری خاتم طاقمقدر
وبری ضرورتسز رشوت ویروب المقدر وبری غصب اولنمش مالك ویریلن هدیه وتصدق وصبیی اخذ
ایلمکدر وبری قدرتی اولان کمسه مظلومی قورتارمقدن الیکمکدر وبری اوق آتمغی تعلمدن صکره ترك ایتمکدر
وبری طرنقلرن کسمه‌یی ترك ایتمکدر وبری قادر ایکن ساز آلاتن قیرمه‌یی ترك ایتمکدر وبری ممکن ایکن صور
حیواناتی بوزمه‌یی ترك ایتمکدر وبری ضایع اوله‌جق لقیط ولقیطه‌یی ترك ایتمکدر وبری مال وحیوانی حرق
وغرق وتلفدن انقاذی ترك ایتمکدر وبری کونش باتدقده صبیانی ودوابی طشره‌دن ایچری الماغی ترك ایتمکدر

وبری کیجه

وبری کیجه اولدقده تعلیق بابی ترك ایتمکدر وبری کیجه قابلری آغزن اورتمه‌یی ترك ایتمکدر وبری شمعی
اطفایی ترك ایتمکدر وبری اهلیله ال بازاری ترك ایتمکدر وبری اهلی وار ایکن یدیله استمنا ایتمکدر وبری
کندی اصبعن اهلنك قبلنه ادخال ایتمکدر واما آفات بطن اون بشدر بری بطننه ضرور نسنه حرام ادخال
ایتمکدر وبری فوق الشبع اکل ایتمکدر وبری بطننه ضرر ویرن نسنه‌یی اکل ایتمکدر وبری چارسوده ویولده یمکدر
وبری مقبره‌ده اتمك یمکدر وبری التون وکومش قابلردن یمك واچمکدر وبری لهو ولعب ایله اولان ضیافتدن
یمکدر وبری افتخار ایچون اتخاذ اولان طعامی اکل ایتمکدر وبری عذرسز صول الیله یمکدر وبری طعامك وسطندن
یمکدر وبری بیله یسنه‌نك ولا یدنك اوکندن یمکدر وبری ثلمه قدحدن صو ایچمکدر وبری اکل وشربی مریض یا خبیث
اولنجیه دك ترك ایتمکدر وبری ترك اکل وشرب ایله عاق والدین اولمقدر وبری قرق کوندن زیاده اکل لحمی ترك
ایتمکدر واما آفات فرج یکرمیدر بری زنا ولواطه ایتمکدر وبری بهیمه‌یی ایتمکدر وبری حایض ونفسایی
ایتمکدر وبری جماعه تحملی اولمیان کوچك اهلن ایتمکدر وبری مریضی ایتمکدر وبری آدم یاحیوان یاننده جماع
ایتمکدر وبری اشترا ایتدیکی جاریه‌سن قبل الاستبرا ایتمکدر وبری قضای حاجت حالنده قبله سمتنه یا شمسه یا قمره
یوزن یا ارقه‌سن دوندرمکدر وبری انسان یاحیوان ماکولاتیله استنجا ایتمکدر وبری یولده یا مجمع ناس اولان
ظلده قضای حاجت ایتمکدر وبری آیاغ او زرنده بول ایتمکدر وبری صویه بول ایتمکدر وبری شقوق ارضه
بول ایتمکدر وبری مغتسله بول ایتمکدر وبری تکنز بولاید ویده خانه‌ده ترك ایتمکدر وبری کندویی بودرمویا ذکر
قطع ایتمکدر وبری اهلیله جماعی ترك ایتمکدر وبری اهلنك اذنسز نطفه‌یی عزل ایتمکدر وبری سود کرانی اجنبی
ترك ایتمکدر وبری سنت ختانی ترك ایتمکدر واما آفات رجل یکرمیدر بری معصیت مجلسنه کتمکدر
وبری والدین واهلنك اذنسز غزایه کتمکدر وبری طاعوندن اولان یردن فرار ایتمکدر وبری غیرینك ملکنه اذنسز
کتمکدر وبری قبور او زرنده مشی ایتمکدر وبری نسوان جنازه ایله کیدوب قبوری زیارت ایتمکدر وبری جنب
وحایض ونفسا مسجده کیرمکدر وبری قبله‌یه ومصحفه وکتابه طوغری آیاغ اوزاتمقدر وبری آیاغ
ایله انسانه یاحیوانه دپمه اورمقدر وبری آیاغ ایله غیرینك مالن اتلاف ایتمکدر وبری ظلمه‌نك قپوسنه
ضرورتسز کتمکدر وبری مواضع شریفه‌یه صول آیاغ ایله دخول وصاغیله خروج ایتمکدر ومواضع خسیسه‌یه
بونك عکسیله کتمکدر وبری سفردن قدومنده اهلنك او زرینه خبرسز دخول ایتمکدر وبری جامعده رقاب
ناسی تخطی ایدوب ایلری کتمکدر وبری جمعه وجماعته کتمه‌یی ترك ایتمکدر وبری تعلم وتعلیمه کتمه‌یی ترك ایتمکدر
وبری فرض اولان جهاد وحجه کتمه‌یی ترك ایتمکدر وبری منکر اولمیان دعوته کتمه‌یی ترك ایتمکدر وبری عاجزلرك
خدمتنه کتمه‌یی ترك ایتمکدر وبری میتك غسل ودفننه کتمه‌یی ترك ایتمکدر وبری اجیرك خدمت مستأجره کتمه‌یی
ترك ایتمکدر وبری مملوکك خدمت سیدنه کتمه‌یی ترك ایتمکدر وبری ولدك والدینی خدمتنه کتمه‌یی ترك
ایتمکدر وبری زوجه‌نك داخل بیتی خدمتنه کتمه‌یی ترك ایتمکدر وبری رعیته‌نك والیلری امریله کتمه‌یی
ترك ایتمکدر آفات اعضای سبعه بونلردرکه بیان اولندیلر واما آفات جمیع بدن سکساندر بری کردان
قیروب رقص ایله آیاغ اکوب قول صالمقدر وبری عورت یری مکشوف اولمقدر وبری حریر اسباب کیمکدر
وبری بدنن حرامه دکدرمکدر وبری حرام اوده طورمقدر وبری عاق الوالدین اولمقدر وبری قطع
رحم ایلمکدر وبری زوجك حقوقنه رعایت ایتمکدر وبری زوجه‌نك حقوقنه رعایت ایتمکلك وبری
اولادن ضایع قیلمقدر وبری اجنبیه ایله تنها قالمقدر وبری رجل عورته تشبه قیلمقدر وبری بونك
عکسی اولمقدر وبری مملوك سیدینه عاصی اولمقدر وبری سید مملوکنه اذیت قیلمقدر وبری جار جارینه
اذیت قیلمقدر وبری اشرار ایله مصاحب اولمقدر وبری اسنه دکده آغزن آچمقدر وبری یول او زرنده اوتورمقدر
وبری کونشله کولکه آره‌سنده اوتورمقدر وبری حلقه‌نك وسطنده اوتورمقدر وبری غیرینك یرنده
اوتورمقدر وبری جامعده عمل دنیا ایشلمکدر وبری ایما ایله سلام الوب ویرمکدر وبری حلقه سحر
ایتمکدر وبری کوز بونجغی امثالی بویننده آصمقدر وبری ایکنه وسرمه ایله دوکون اورمقدر وبری

بیق اورلمقدر وبری حرّه عورت محرمسز سفره کتمکدر وبری دابتلك اوزرنده ایتمکدر وبری اوچ رفیقك بری
امیر ایدنمکدر وبری رفیقی کیرو براقالدقده آنکچون اکلنمکدر وبری عورت سرج اوزرینه بنمکدر وبری
طعام ولیمه یی ترك ایتمکدر وبری یوزی اوزره یاتمقدر وبری سیپرمسز سطح اوزرنده اویومقدر وبری الی
یاغلی یاتمقدر وبری کلب صقلامقدر وبری یولده دابه نك بوینندن جرس اصمقدر وبری بر ایکی آدم یالکز
سفره کتمکدر وبری ثوم وبصل امثالن اکل ایدن ناس ایله اختلاط ایتمکدر وبری آبدستی ترك ایتمکدر وبری غسلی
ترك ایتمکدر وبری نمازی ترك ایتمکدر وبری تعدیل ارکانی ترك ایتمکدر وبری جماعتی ترك ایتمکدر وبری تسویه
صفوفی ترك ایتمکدر وبری امامه مخالفت ایتمکدر وبری جمعه نمازن ترك ایتمکدر وبری زکات ویرمسنی ترك
ایتمکدر وبری صوم رمضانی ترك ایتمکدر وبری قضای مافاتی ترك ایتمکدر وبری کفاراتی ترك ایتمکدر
وبری منذوراتی ترك ایتمکدر وبری صدقه فطری ترك ایتمکدر وبری اضحیه یی ترك ایتمکدر وبری حجی ترك
ایتمکدر وبری جهادی ترك ایتمکدر وبری بی نماز عورتی صقلامقدر وبری کتب شریعتی بصدق ایتمکدر
وبری آلات لهوی خانه سنده حفظ ایتمکدر وبری سفینه یه رکوب ایتمکدر وبری طیری قفسده حبس ایتمکدر
وبری بقالدن آقجه قرض ایدوب تدریج ایله اشیا المقدر وبری اکراه ایله بیع ایدنلردن اشترا ایتمکدر وبری
مسرفه تصدق ایتمکدر وبری جامعده سائله تصدق ایتمکدر وبری اسم الله یازیلان کاغدی بر نسنه یه صرف
ایتمکدر وبری قرآنی اونوتمقدر وبری دباغده آقجه یی فائده یه ویرمکدر وبری ماکولاتی اوجوز آلوب حبس
ایدوب زیاده مالی صاتمقدر وبری بکله کلن طعامه قارشی کیدوب اشترا ایتمکدر وبری اسیری فرنجیلره نقد
ایتمکدر وبری عینه دیرکه آقجه یی دوربع ایله فائده یه ویرمکدر وبری شهرلی کویلی یه زیاده ثمنله ویرمکدر
بیع ایتمکدر وبری کندویه لازم اولمیان مبیعه ثمن زیاده ایتمکدر وبری خطیبه اوزره خطبه ایتمکدر وبری
غنی اولان بورجن اداده اهمال ایتمکدر وبری تصدقلی وکیل اولان اول صدقه دن کندی ایچون المقدر وبری
سهو ایله اخذ اولنان نسنه سنك کندی یاننده قالان بدلیله انتفاع ایتمکدر وبری قبور اوزرنده
شموع ایقاد ایتمکدر پس بو وجوه آفات مذکوره دن اجتناب ایدن آداب وارکان دین مبین ایله تقوی یولنجه
کیدنلردر وایکی جهان سعادتنه یتیشدر واما اسباب حفظ اوندر بری تقلیل غذادر وبری اکثار تکراردر وبری
لیالیده صلوة وقیامدر وبری کثرة صلوة وسلامدر وبری قراءت قرآندر وبری ترك جمله عصیاندر و
بری مسواك استعمال ایتمکدر وبری هر صباح آج ایکن بال ایچمکدر وبری هر کون علی الریق یکرمی بر دانه زبیب
احمر یمکدر وبری بلغمی تقلیل ایدن نسنه یی تناول ایتمکدر واما اسباب نسیان اوندر بری کثرت عصیاندر وبری
کثرت غموم واحزاندر وبری کثرت علایق واشغالدر وبری تازه کشنیج تناولدر وبری اکشی تفاح اکل ایتمکدر
وبری دوه قطاری آره سندن کچوب کتمکدر وبری نقره قفادن حجامت ایتمکدر وبری الواح قبوری اوقومقدر
وبری مصلوبك یوزینه باقمقدر وبری دیری قمله یی ارضه آتمقدر واما اسباب فقر اضطراری اوندر بری
معاصی یی ارتکاب ایتمکدر وبری خلقه یلان سویلمکدر وبری صباح وقتی اویومقدر وبری بر کونده بر کیجه ده
سکز ساعتدن زیاده اویومقدر وبری عریان اولوبده اویومقدر وبری عریان ایکن بول ایتمکدر وبری بر یانی
اوزره یصلنوب اتمك یمکدر وبری اتمك اوفاغن یره دوکمکدر وبری جنابت حالنده بلا مضمضه اکل
ایتمکدر وبری قشور ثوم وبصلی یاقمقدر وبری کیجه وقتی منزلی سپورمکدر وبری زبلی کیجه خانه ده جمع
ایتمکدر وبری یاننده بیوکلری اوکجه یوریمکدر وبری والدینی آدلریله چاغرمقدر وبری دیشلرینی
چوب چوب ایله خلال ایلمکدر وبری تراب وطین ایله الکرن یومقدر وبری عتبه اوزرنده اوتورمقدر وبری
قپونك بر قنادینه اتکا قیلمقدر وبری خلاده آبدست المقدر وبری کندی اوزرنده ثیابن دیکمکدر
وبری یوزن بیقدن قره یکیله یا اتکیله سلمکدر وبری بیت عنکبوتی خانه ده ترك ایتمکدر وبری صلاتی
اداده تکاسل قیلمقدر وبری صلوة صبحی ایلدن صکره جامعدن تیز چیقمقدر وبری هر صباح ایرکن چارسویه
کتمکدر وبری چارسودن خانه سنه کچ رجوع ایتمکدر وبری سائللردن اتمك اوفاغن اشترا ایلمکدر وبری کندی

اولادینه بدعا

اولادینه بدعا ایتمکدر وبری قمله یی آتشده اتمقدر وبری کیجه قابلرك آغزن آچیق ترك ایتمکدر وبری
سراجی نفسله سوندرمکدر وبری عقده لی قلمله یازمقدر وبری دیشی منکسر طراقله طرامقدر
وبری والدین واستاذنك دعادن اونتمقدر وبری قعودی حالنده عمامه سن صارمقدر وبری قائم
ایکن ایاقن طونن کیمکدر وبری سائله تعییر ایدوب بوش دوندرمکدر وبری تقتیر ایدوب لوازماتن آز خرج
ایتمکدر وبری اسراف ایدوب حدندن زیاده صرف ایتمکدر وبری معاش امورنده تکاسل ایتمکدر وبری
قپوسن منزلده کیجه تنهاجه یاتمقدر وبو مذکوراتك مورث فقر اولدیغی آثار ایله ثابت ومحققدر
واما اسباب غنا یکرمیدر بری فقرایه تصدق ایتمکدر وبری هر کسه طاتلی سوز سویلمکدر وبری جمله خلقه کولر
یوز کوسترمکدر وبری حسن خط یازمقدر وبری سحر وقتی اویانمقدر وبری خانه ایله قپو اوکن سپورمکدر
وبری قابلری پاك یومقدر وبری فرایض خمسه یی تعدیل وتعظیم ایله اوقاتنده قیلمقدر وبری ضحی نمازن
قیلمقدر وبری هر کیجه تبارك سوره سن اوقومقدر وبری اذاندن مقدم مسجده وارمقدر وبری آبدسته
داوم قیلمقدر وبری سنت فجر ایله وتری خانه ده قیلمقدر وبری طلوع شمسه دك دنیا کلامن ترك ایتمکدر
وبری وتری قیلدقدن صکره تکلمسز یاتمقدر وبری نسوان ایله آز مجالسه ایتمکدر وبری کلام لغوی ترك
ایتمکدر وبری آز سویلمکدر وبری صباحلین سنتیله فرضی آره سنده یوز کره سبحان الله وبحمده
سبحان الله العظیم دیمکدر وبری هر جمعه کونی یمش کره اللهم اغننی بحلالك عن حرامك واکفنی
بفضلك عمن سواك دعاسن اوقومقدر وبو مذکوراتی یقینا تصدیق ایتمك لازمدرکه جمله سی حقدر
ومنبع فیض لایزالی امام محمد غزالی علیه رحمة الله تعالی حضرتلرینك بو مناجاتی دولت داریني جامع اولدیغی
محققدر اللهم انا نسئلك من النعمة تمامها ومن العصمة دوامها ومن الرحمة شمولها ومن العافیة
حصولها ومن العیش ارغده ومن العمر اسعده ومن الفضل اعذبه ومن اللطف انفعه ومن الاحسان
اتمه ومن الانعام اعمه اللهم کن لنا ولاتکن علینا وحقق بالزیادة آمالنا واقرن بالعافیة غدونا
وآصالنا واختم بالسعادة آجالنا واجعل الی رحمتك مصیرنا ومآلنا واصبب سجال عفوك علی ذنوبنا
وامنن علینا باصلاح عیوبنا واجعل التقوی زادنا والعافیة لباسنا وفی دینك اجتهادنا وعلیك توکلنا
واعتمادنا والجنة مآبنا اللهم ثبتنا علی نهج الاستقامة واعذنا عن موجبات الندامة یوم القیمة خفف
عنا ثقل الاوزار وارزقنا عیشة الابرار واکفنا واصرف عنا شر الاشرار واعتق رقابنا ورقاب آبائنا
ورقاب امهاتنا ورقاب جمیع المؤمنین والمؤمنات من النار یا عزیز یا غفار یا جلیل یا جبار یا مهیمن یا ستار
یا الله بفضلك وجودك وکرمك یا اکرم الاکرمین برحمتك یا ارحم الراحمین

خاتمة الخاتمه

بالاده ترغیب اولنان طاعات وعباداتی وبو آراده ترتیب اولنان آداب معاملاتی وعادات اولیای
ساداتی انسانه آسان ایدن توحید اسما وصفاتی وروحن شادان ایدن وحدت ذاتی بلمکدر ای عزیز
معلوم اولسونکه اهل وحدت دیمشلردرکه مادامکه انسانك نفسی میل وشهوتله غالب وحجودر وقلبی
مقلدلق غفلتیله مغلوب ومبتلادر وعقلی جسم ایله طبیعت ظلمتنده متحیر ومحبوسدر وروحی کثرتده وحدتدن محجوب
ومایوسدر تحقیق طاعات وعبادات اکا عسیر اولور ومعاصی وشهواته میلی کثیر اولور وآداب معاملات تخلقی
اکا کران کلور ومخالفات واهمال وکسل نفسنه آسان کلور پس اول کسی طاعات یزداندن وآداب وارکان
روحانیاندن بی فر وانسانیتدن بی خبر قالور نیرکه اول عام کالانعام کثرت اکل وشرب ونوم ایله مکبولدر
واوصاف ذمیمه بهیمیه ایله مجبولدر وعالم اغیارده شهوات نفسانیه ایله مشغولدر اما اکر اول عام خام
بنجه ایام تقلیل طعام وتقلیل منام وتقلیل کلام ایدوب صحبت جمیع ناسی ترك ایله نهایتسز کندیسنه
ومدام آندری لیل ونهار لا اله الا الله کلمه طیبه سن صفیر انفاس ایله تکرار ایدوب نفی خواطر ایله کیدوب

مقلب القلوبه توجه و اقبال ایتدیلسه کلمهٔ توحیده ملازمت و مداومتله مودع و موضوع اولان نور وحدت آنك قلبنده طولوب اول نور وحدت جمله جهتدن صفحات کائنات اوزرینه منعکس اولوب ظلمت اغیار آنکله منکشف اولور و آنکله ماسوا مضمحل اولوب کثرت اطوار آکا خیالات امثالی کلوب اول عالم وحدتی بولور

نظم تو نیاز ایدرکم چشم جانی آچر جوهر لا اله الا الله چکسه دم کائناتی جمله یود ار ایدر لا اله الا الله جرعه سندن جهانی مست ایلر ساغر لا اله الا الله نور توحید و ذوق عرفاندر ثمر لا اله الا الله لا معنی بولدی ایسر و اول ظفر لا اکرم الا الله

پس اول حالده آنك نفس شهوانیه و حیوانیه سی میت اولوب النفس انسانیه سی اولان قلبی حیات بولور و عقل مجردی سجن طبیعتدن چقوب لطیفهٔ رحمانیه فضاسنه کلور و روحانی حجب کثرت زائل اولوب شمس وحدتی بصیرتله مشاهده قیلور و کندی صفات بشریتندن فنا بولوب امر حقه تعظیم و حرمت قیلوب خلقه شفقتله طولوب آنك اسمای حسناسیله متصف اولور **قطعه** تجلیات خدادر آچلسه چشم شعور تطورات عوالم تجددات امور بروزکنج خفیده بو جمله پر شور بو کار و بار الهی بو طمطراق ظهور پس اول موحد جمیع معاصیدن اکراه و اعراض ایدوب طاعات مولایی جمله دن الذ و احلا بولور و آنك مخلوقاته مرحمت و رأفت و محبت و مودت و شفقت و رقت و عزت و حرمت و رغبت و خدمت قیلور و آنکچون نه هم و غم و حزن و الم نه ده غرض و مرض قالور و نه کسه دن خوفی نه ده رجاسی اولور اول آنجق اهل ایچون جمیع خلقه لطف و رفق و ملایمتله معامله ایدوب تعظیم و آداب و ملاطفه له مکالمه ایدر زیرا که اول جمله خلقی کورر که ظلال امثالی صاحبلرینه تبعیتله کیدر و حرکات و سکناتلرینه نواصیلری یدنده اولان محرکلرینه مسخر بولورکه اول آنکره هر سمته بیدر **بیت** هر بر تصرف حقدر اولدیغنه علم وار ایکن بو غ آنکله عمل چکدیکم آنکلو غمیدر پس اول عارف کندی ناصیه سی یدنده اولان صاحبندن بر لحظه غافل اولماز و بر کسه یه میل و اعتماد دخی قیلماز و هیچ کسه دن اذیت و کراهت بولماز و آنك عندنده کبیر و صغیر و امیر و فقیر و ملیح و قبیح و قریب و غریب و صالح و طالح و غایب و حاضر هب برابر اولور و جمله افعال قدرت باریله بولوب جمیع اموری یقین ایله آندن بولور پس آنك خدام و اصدقا و اعداسی هر حالده کندی حقنده هرنه ایدرلرسه مراد و مقصودی اولان اشیا اولور زیرا که اول عبد راضی تسلیم و رضا ایله کندی نفسندن و مرادندن کچوب فانی اولمشدر و مرادی مولاسی غیری مرادی قالمیوب مراد حق کندی مرادینك عینی بولمشدر پس مولای متعال عبادی یدیله هرنه اجرا ایلدیسه اول بعینه آنك مرادی اولمشدر آنکچون اول فاضل جمیع ناسه اهل اولسون نا اهل اولسون عفو و مروت و ایثار و فتوتله تحبب و تودد ایدوب رب تعالینك کندویه اجرا ایلدیکی موونت ناسی طوع و رضا ایله تحمل قیلور و حق تعالینك بو نعوتنه مقابل اولان اسماسی ظهوریچون آنی ذل و افتقار و مسکنت و احتقار و تواضع و اضطرار و حیا و انکسار ایله هر کوکلده آنکله متأدب اولور و حق تعالی دخی آکا محبت ایدوب السنهٔ خلق ایله مدح و ثنا ارزانی قیلور **شعر** بسمك اللهم یا ذا الامتنان انت برهان لاصحاب العیان نحن نرجو منك توفیق الحضور عن صمیم القلب فی کل الامور پس اول کامل وحدتی کثرتده و کثرتی وحدتده بولور و آنك عندنده عزلت و صحبت مساوی اولور اول جسمیله خلقه و قلبیله خالقه ویروب عزلت حضور و سرور اولوب حق ایله قالور و خلق ایله هر معامله سی موافق حق اوزره اولور و بر نسنه دن زهدی هر نسنه یی کندی محلنده استعمال ایده بلور و جمیع وجودی شعائر الله اولمش کوروب معامله سی حبیب خدا کبی تعظیم ایله معامله قیلور و محبوب القلوب اولوب دولت دارین ایله سعادت کونینی بولور و شرك و شك عذابندن قورتلور و توحید عرفان ایله ذوق و صفا قیلور

نظم

بو توحید اولدی اصلی هر کمالك
کم شرك و شکدر اصلی هر ضلالك
قمو ذوقه چو توحید اولدی مبدأ
عذاب اکبر شرك اولدی منشأ
عذابه باعث اولان شرك و شکدر
ایرن توحیده ذوق ایتمکه کرکدر
کشینك شرکدن کلوردر عذابی
آراسیلر غایت ایله اجتنابی
کشینك شرکدن پاك اولسه جانی
اوکورمز هیچ عذابه وجهانی
برابیشی زید و عمرو ایلمیدی
عذاب جسم و جان صالمیه کی

کل ایمدی زید و عمرو طابحی قو
قو انواع شرك و شکدن ال یو
عصات مؤمنینی یاقدیغی نار
آنکچون بکم شرك خفی وار
اکر شرکه خفیدر کر جلیدر
قمودن پاك اولان لابد ولیدر
خدا قیلمز ولی سینه عذابی
ولی اولدر شرکدن قیل اجتنابی
بو معنادن آکا کیم ایره ارشاد
برابیشی زید و عمرو قیلمز اسناد
موحد ایلمز هیچ غیری اثبات
که التوحید اسقاط الاضافات
روایت قیلدیلرکیم پیر بسطام
او شیخ بایزید اول صاحب اقدام
اودکلو جهد و سعی و دقتیله
اودکلو خلوتیله عزلتیله
باقوب هر حالنه اول مرد قائم
آرایوب بولمامش بر حقه لایق
دیمش بر حقه لایق بنی بو غ الحق
مکر وار ایسه توحیدم و آنجق
دیمش بولمیسن سوت ید بکلد
یورکیم اول سوت آغزنده یدیکلی
بو سوزله بولدوری سنده توحید
عجبسن قنده سن یا قنده توحید
اویان غفلتدن ایمکه عاقل ایسك
موحد اوله کور اهل دل ایسك
اولوب کیمسه ذات قوی هوایی
خلاص بل بوغ اکله ماسوایی
سوای حق هوا ایله هوسك
بل آنجق حقی کیم الله بسك
چو سن عرفان ایچون کلدك جهانه
هیچ ایتمه آره ده درلو بهانه
نددیر سلك اکر آنك طریقی
بلور حقی بلن نفس حقیقی
صلاحه کرچه هر معروف بولدی
حقیقتده ولیکن صالح اولدی
که ترك ایلر مقدم ماسوایی
کیچر نفسندن اکمل اول خدایی
ایریشور صکره خوش توحید ذاته
باقوب قالماز بو افعال و صفاته
بو توحیده اکر ایرمك دیلرسك
سرای وحدته کرمك دیلرسك
همان ذکر ایله دائم قرع باب ایت
سوایی ترك ایدوب رفع حجاب ایت
دیلرسن اولاسن مقبول حضرت
مؤدب اول بولاسن تا کم قربت
دیلرسن کیم قبول ایده سنی رب
مؤدب اول مؤدب اول مؤدب
کورت برلی برنده هر مقامی
عقول ناسه کوره دی کلامی
حقیقتده ایلسون سرکده جولان
شریعت ظاهرن حفظ ایلسون ای جان
حبیب الله سن قیل اقتدایی
صراط مستقیم کیت هدایی

مناجات

بسم الله فاتح الوجود والحمد لله مظهر کل موجود ولا اله الا الله وحده لا شریك له توحیدا مطلقا عن کشف و شهود والله اکبر منه بدأ الامر والیه یعود و سبحان الله ما ثم سواه مشهود ولا معه غیره معبود واحد احد علی ما کان علیه قبل حروف الحدود له فی کل شیء آیة تدل علی انه واحد موجود سره منزه عن الادراك والنفوذ ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم استنزل به کل خیر وادفع به کل شر واتقی به کل رتق مسدود انا لله وانا الیه راجعون فی کل امر وحال وخاطر وورود والله هو المرجو والمأمول والمقصود منه الالهام والفهم والوجود بلا انکار ومنازعة وجحود باطن بالاحدیة ظاهر بالوحدانیة فلا شیء معه اذ الشیء بالحقیقة مفقود فهو الاول والآخر والظاهر والباطن وهو بکل شیء علیم قبل کون الشیء وبعد الوجود فهو المثنی علی نفسه وهو الحامد والحمد والمحمود احدی الذات واحدی الاسماء والصفات علیم بالجزئیات والکلیات محیط بالفوقیات والتحتیات بل هو الموجود اللهم افتح لی ابواب هذه الکنوز واکشف لی حقایق هذه الرموز وکن انت مواجهی ووجهتی واحجبنی برؤیتك عن رؤیة نفسی وامح بظهور تجلیك جمیع صفاتی حتی لا یکون لی وجهة الا الیك ولا انقطع من مشاهدة الاعلیة اللهم انظر الی بعین الرأفة والعنایة والحفظ والرعایة فی کل شیء حتی لا یحجبنی عن شهودك شیء وکن مشاهدا بامدادك لی بر من نظرك فی کل شیء واجعلنی خاضعا لتجلیك من کل شیء یا من بیده امر کل شیء یا من الیه یرجع کل شیء یا من لا یعلم ما هو الا هو یا من له الوجود المطلق یا جواد فوق المراد یا مولای انت اولی بی منی کیف لا اقصدك وانت وراء القصد ام کیف اطلبك والطلب عین البعد ایطلب من هو قریب حاضر کیف اعرفك وانت الباطن الذی لا یعرف ام کیف لا اعرفك وانت الظاهر الذی فی کل شیء یتعرف کیف اوحدك ولا وجود لی فی عین الاحدیة ام کیف لا اوحدك والتوحید سر العبودیة سبحانك لا اله الا انت ما وحدك من احد سواك اذ انت کما کنت فی سابق الازل ولاحق الابد فعلی التحقیق ما وحدك سواك

وماعرفت الا اياك بطنت وظهرت فلا عنك بطنت ولا لغيرك ظهرت فانت لا اله الا
انت فيامن ابهم الامر وابطن السر واوقع في الحيرة ولا اله غيره اللهم اني اسئلك
كشف سر الاحدية وتحقيق عين العبودية والقيام بحق الربوبية فانا موجود بك
حادث معدوم انت موجود باق حي قيوم قديم ازلي عالم معلوم فيامن لا يعلم
ماهو الا هو اللهم اني اسئلك الهرب مني اليك والجمع بجميع مجموعي عليك حتى
لا يكون وجودي حجابي عن شهودي يا مقصودي يا معبودي ما فاتني شيء اذا وجدتك
ولا جهلت شيئا اذا علمتك ولا فقدت شيئا اذا شهدتك فناني فيك وبقائي
بك ومشهودي انت لا اله الا انت الشاهد والمشهود يا قريب يا مجيب اللهم
يا سامع اسمعني منك يا بصير ابصرني بك يا عليم علمني منك يا حي احيني بذكرك
يا مريد خلصني من ارادتي بقدرتك وافتح لي كنز العرش والذات وافتحني تحت
ازرار الصفات سبحانك لا يعلم من انت سواك سبحانك ما اقربك مع ترفع علاك
يا من هو اقرب الي من حبل الوريد يا فعالا لما يريد الهي عدمي بك عين الوجود
ووجودي معك عين العدم فجردني عن توهم وجودي معك بتحقق عدمي
بك واجمع شملي باستهلاكي فيك لا اله الا انت يا احد يا صمد بك الوجود ولك
السجود اعوذ بك مني واسئلك زوالي عني الهي ادخلني في لجة بحر احديتك وقوني
بقوة سلطان فردانيتك حتى اخرج الى فضاء سعة رحمتك الهي انت القائم
بذاتك والظاهر بافعالك وصفاتك توحدت فانت الواحد الاحد الاحد وتفردت
في الازل والابد لا معك غيرك ولا فيك سواك اسئلك الفناء فيك والبقاء بك
لا معك الهي غيبني في حضورك وافنني في وجودك واقطع عني كل قاطع يقطعني عنك
واشغلني بك عني وعن كل ما يشغلني عنك الهي انت الموجود الحق وانا المعدوم
المحض بقاؤك بالذات وبقائي بالعرض فجد بوجودك على العدم حتى اكون حيث
لم اكن وانت كما حيث لم تزل الهي انت الباطن في كل غيب والظاهر في كل عين
والعالم والمعلوم في الواحد والاثنين فكم انا جيك وانت المناجي وكم انا ديك
وانت المنادي فجرد لي من توهم الغير ولا غير الا انا ولا انا الا انت سبحانك
لا يشغلك شان عن شان ولا يحصرك الوجوب والامكان الهي لا تنفعك
الطاعات ولا تضرك المعاصي وبيدك ملكوت القلوب والنواصي واليك
ترجع الامر كله فلا نسبة للمطيع والعاصي فقدس سري باسرار وحدانيتك
وانس روحي بمحو جمال ربوبيتك وزين عقلي بعلوم لدنيتك ونور قلبي
بانوار حضرتك وانقلني من دركات خلقي وخلقي الى درجات حقك وحقيقتك
انت وليي ومولاي بك مماتي ومحياي رب غيبني عن جميع خلقك واجمعني
عليك بحقك واحفظني بشهود تصرفات امرك في عوالم فرقك رب اني
بك توسلت ومنك سئلت وفيك لا في شيء سواك رغبت لا اسئلك سواك
ولا اطلب منك الا اياك لا اله الا انت رب افنني بك في كل شان واشهدني
لطفك في كل آن وافتح عين بصيرتي في فضاء ساحة التوحيد لا شهد
قيام الكل بك شهودا بقطع نظري عن كل موجود ياذا الفضل والجود رب طهرني
ظاهرا وباطنا من لوث الاغيار والوقوف مع الاطوار بفيض من ظهور
قدسك وغيبني عنهم ببارقة من بوارق انسك واطلعني

على حقايق الاشياء واسمعني نطق الاكوان بصريح توحيدك في العوالم
كلها وابعدني من القواطع عن حضرة قربك وامح من لوح فكري اشكال الاعيان
واثبت فيه سر قربك السابق المكنون بين الكاف والنون وازل ظلمة
طبعي وبشرني بتجلي نور ذاتك يا نور النور يا عالما بذات الصدور
رب اسئلك فناء انانيتي وجودي وبقاء امنية شهودي يا موجودي
يا مقصودي يا معبودي يا هو يا من هو يا من ليس الا هو يا اول يا آخر
يا ظاهر يا باطن سبحانك لا اله الا انت الواحد الاحد الفرد الصمد يا كريم
برحمتك يا ارحم الراحمين ختمت هذه الكلمات بمناجات العارفين

نظم

حق يه اولمز او غلد بوكتاب	آكد رد خير ايله آني بي حساب
كيم بوني او قورسه مرد كار اولور	كيمكه فهم ايلر او بر خوردار اولور
بوكتاني اوقويانی يا زاني	معرفت كنجيله باي ايت يا غني

تأليف هذا الكتاب وقع في تاريخ سال ١١٨١ عقع نفع الله من به انتفع
قد تم تحرير هذا الكتاب المستطاب المقبول المرغوب عند اولي الالباب بعناية
الله الملك الوهاب المسمى بمعرفتنامه الذي فوائده كثيرة للخلايق عامة
من تأليفات العالم العامل الفاضل الكامل جامع جميع الفضايل تاج العلماء المحققين
سراج الفضلاء المدققين سلطان العارفين برهان العاشقين قطب الكاملين
غوث الواصلين المنقاد بالتعظيم لكل امر الله المعتاد بالشفقة على جميع خلق الله
العارف بالله الخلاق المعروف بين الخلايق في الآفاق اعني به حضرة سيدنا ومولانا
ومن كل الوجوه اولانا السيد الحاج الشيخ ابراهيم الحقي الفقري الحليم السليم رحمه الله
الرؤف الرحيم خليفة حضرة الشيخ سيدنا فقير الله قدس الله اسرارهم وافاض علينا
من فيوضات انوارهم على يد الحقير الذليل الفقير عمر كسرى المعروف بباش قره قولجي ابن محمد ابن الحاج عمر عفي
عنهم العفو الرؤف الساكن في بلدة ارزن الروم صان الله تعالى اهلها عن الآفات والهموم
وغفر لهم بالحي القيوم في يوم الاحد ثمانية من شهر شعبان المعظم في سنة خمسة وثلثون
ومائتين بعد الالف من هجرة من له العز والسعادة والشرف
حامدا لله تعالى ومصليا على نبيه محمد صلى الله تعالى عليه وسلم
وعلى آله واصحابه اجمعين وقد وفقني الله المعين اللطيف
تحرير هذا الكتاب الشريف في المرة الثلثة واسئل الله ان
يوفقني ايضا ما شاء من الكرات انه هو مفيض الجود
ورب الودود وان يجعل هذا سببا لنيل
معرفته وشفاعة حبيبه صلى الله تعالى
عليه وآله ارحم بفضلك
يا رب العالمين
قال من عبيدك
آمين

هذه صورة مكتوب ابراهيم حقي الى بعض اخوانه في الله

بسم الله الحمد لله وصلى الله على مصطفاه ومن اجتباه وبعد ايها الاخ في الله اعزك الله وصل الي مكتوبك بكرم الله وقبلت ما فيه بلطف الله واجبت سؤالك باذن الله وكتبت هذه القائمة بعون الله وبعثتها الى صوبك حبا في الله فاذا وصلت اليك بمشيئة الله فاسئل من فضل الله ان تكون هذه الوصايا مقبولة عندك وعند الله وان تعمل بها بتوفيق الله حتى تدخل في زمرة اهل الله واوصيك اولا بتقوى الله حتى تذوق طعم حب الله واوصيك بالتوكل على الله حتى يكفيك الله واوصيك بتفويض جميع الامور الى الله حتى تستريح عن العزم والاختيار والتدبير المخالف لتقدير الله واوصيك بالتسليم والرضاء بقضاء الله حتى تسلم عن المخالفات وتنال رضاء الله واوصيك بالصبر الجميل على ايذاء الناس لله حتى تنسى اوصاف البهايم وتتخلق باخلاق الله واوصيك بكظم الغيظ وبالعفو عن عباد الله حتى تجد حلاوة عفو الله واوصيك بستر العيوب وبالشفقة على جميع خلق الله حتى يستر الله عيوبك ويرحمك الله واوصيك بالعزلة عن الغافلين عن الله حتى لا يشغلوك عن التوجه الى الله وعن الحضور مع الله واوصيك بالصدق وخلوص النية في جميع احوالك لوجه الله حتى لا يلتفت الى غرض النفس ولا الى نظر الخلق لئلا تسقط عن نظر الله واوصيك بالاتباع قولا وفعلا وظاهرا وباطنا لحبيب الله حتى يحبك الله ويعزك الله ويهديك الله واوصيك بكتم احوال القلب وستر اسرار الحب وحفظ حدود الله عن كل من لا يعرف نفسه ولا يطلب ربه ولا يعرف الله حتى يطيب عيشك ويدوم حضورك ويحفظك الله وتكون امين الحق ومحرم اسرار الله واوصيك بالتوبة والرجوع الى الله من كل ما يقطعك عن الله حتى تجد الحق مع الكل والكل مع الله واوصيك بترك جميع ما سوى الله حتى تشهد الوحدة في الكثرة والكثرة في الوحدة وتجمع بين حب الخلق وحب الله فتعامل الخلق بالادب مع الله واوصيك بترك حظوظ النفس وبالسفر القلبي عنها الى الله حتى لا تبتلي بالسفر الظاهري لاجلها فيصفو وقتك مع الله واوصيك بتقليل الطعام والمنام والكلام بغير الله حتى تذوق لذة الالهام وحلاوة الانس بالله واوصيك بمداومة الذكر القلبي بكلمة لا اله الا الله حتى يتنور قلبك بنور وحدانية الله وينعكس ذلك النور على صفحات الكائنات وتشاهد وحدة الوجود بنور الله فتنال دولة الفقر الحقيقي وسعادة الفناء في الله واوصيك بنفي الخواطر والافكار في ملاحظة غير الله حتى لا يبقى حجاب بينك وبين الله فيكون قلبك بيت الله واوصيك بتجلية مرآة القلب بصيقل ذكر الله حتى تنظر فيه ويظهر لك سر معية الله وتجد ربك اقرب اليك منك وتكون من المقربين الى الله وتعرف نفسك وربك بالله وتنال كنز معرفة الله وتنال السعادة الابدية وتلحق بخواص رجال الله واوصيك بالاعراض عنك والاقبال على الله حتى تكون ناسيا لنفسك ومتذكرا لله واوصيك بمحو الوجود بالكلية في محبة الله حتى يجذبك بلطفه اليه ويكون هو سمعك وبصرك فتسمع بالله وتبصر بالله فتفنى عنك وتبقى بالله فلا يبقى لك انتظار ولا احتياج الى الخارج عنك ولا تشتغل مع غير الله وتكون مستغنيا بالله عما سوى الله واوصيك بدوام الاشتغال السري بوحدانية الله حتى لا يخطر ببالك في جميع احوالك غير الله خصوصا في مظاهر الافعال فلا تشاهد الفعل الا من الله من العطاء والمنع والضر والنفع والايذاء والايلام والاهداء والانعام وسائر ما يصدر عن الانام فاذا ظهر انعام فلا تشكر حقيقة الا الله وتشكر ذلك المظهر مجازا لكونه كالآلة لله واذا وقع ايذاء او ايلام فترى ذلك من عدل الله ولا تعاتب ذلك الشخص لكونك في جميع الاحوال حاضرا مع الله وغائبا عما سواه

واوصيك بخلاصة هذه الوصايا وهي ترك الكل ونسيان النفس والهوى في جنب ذكر الله حتى لا يبقى في القلب الا الله وتموت نفسك الحيوانية ويحيى قلبك بالله فتكون حينئذ ولي الله قال العارف بالله من كان في قلبه الله فمعينه في الدارين الله ومن كان في قلبه غير الله فخصمه في الدارين الله يا اخي فالله الله لا تغفل لحظة عن الله حتى لا تجد في قلبك غير الله ولا تعرف ابدا الا الله

الاول الله والآخر الله والظاهر الله والباطن الله والحي الله والباقي الله

من المحب في الله
حقي بن حقير الله
مريد فقير الله
رحمهم الله

والله نعم الوصايا القدسية
لطالب المعرفة والمحبة الانسية

بيت

شفاى صدر مؤمندر وصيتنامهٔ حقى
قبول ايدن بولور دائم حضور حضرت حقى

